

LATVIJAS ADVOKATŪRA

1919–1945

Latvijas Valsts vēstures arhīvs

LATVIJAS ADVOKATŪRA

ZVĒRINĀTI ADVOKĀTI UN ZVĒRINĀTU
ADVOKĀTU PALĪGI BIOGRĀFIJĀS

1919–1945

Biogrāfiskā vārdnīca

Sastādītāji

Dr. hist. ĒRIKS JĒKABSONS

Dr. hist. VALTERS ŠČERBINSKIS

RĪGA 2007

UDK 34(474.3)(092)
La 805

Projekta vadītāja
Dr. hist. VALDA PĒTERSONE

Redaktors
VALDIS VEILANDS

Korektore
BRIGITA VĀRPA

Māksliniece
INĀRA JĒGERE

Grāmatas noformējumā izmantota
fotopastkarte „Rīgas Apgabaltiesa”. 19. gs. 20.–30. gadi.
Autors nezināms (Latvijas Fotogrāfijas muzejs. Nr. 4165/24).

Grāmatas izdošanu atbalstījis
ROBERTS RŪSIS

ISBN 978-9984-9866-2-3

© Latvijas Valsts vēstures arhīvs, 2007
© Ināra Jēgere, mākslinieciskais
noformējums, 2007

Veltīts Armīnam Rūsim
(1907–1987)

PRIEKŠVārds

Darbs pie biogrāfiskās vārdnīcas izveides ir sākts 2006. gadā pēc ASV dzīvojošā latviešu tautības jurista Roberta Rūša ierosinājuma un ar viņa atbalstu, atzīmējot R. Rūša tēva zvērināta advokāta Armīna Rūša 100 gadu jubileju.

Latvijas advokatūras darbinieku (zvērinātu advokātu un zvērinātu advokātu palīgu) biogrāfiskās vārdnīcas “Latvijas advokatūra. 1919–1945” personāliju daļā ir 719 Latvijas zvērinātu advokātu un zvērinātu advokātu palīgu biogrāfijas. Vārdnīcā iekļautas personas, kuras ir uzņemtas zvērinātu advokātu vai viņu palīgu skaitā Latvijas Zvērinātu advokātu padomes darbības laikā, bet nav iekļautas personas, kuras īsu laiku turpināja praktizēt 1918. gada beigās un 1919. gada sākumā. Grāmatā nav arī zvērinātu advokātu Andreja Stērstes, Jāņa Čakstes, Kārļa Kurševica u. c. biogrāfijas. Lai gan šie advokāti literatūrā parādās kā zvērināti advokāti vēl 1919. gadā un 1920. gada sākumā, taču viņi nav reģistrēti nevienā līdz šim atrastā advokatūras sarakstā un nav arī praktizējuši pēc 1919. gada rudenis.

Pirmie Latvijas Valsts vēstures arhīvā (LVVA) atrastie reģistrēto Latvijas zvērinātu advokātu saraksti – ar 1919. gada jūniju datētais saraksts Liepājas apgabaltiesā, ar augustu datētais saraksts Jelgavas apgabaltiesā un ar septembri datētais saraksts Rīgas apgabaltiesā – kalpoja par pamatu grāmatas biogrāfiskajā daļā ievietotajam zvērinātu advokātu un viņu palīgu sarakstam. Atsevišķu zvērinātu advokātu biogrāfijas iekļautas, balstoties tikai uz viņu vārdiem 1919. gada dokumentos (piemēram, 1919. gadā mirušie Jānis Zālītis, Vilhelms Dellens, arī vēlāk advokātu sarakstos neatrodamais Leo Lēvenbergs, Roberts Gotfrīds u. c.), lai gan nav ziņu, vai viņi patiešām šajā laikā vēl praktizēja. Tikai pēc Latvijas Zvērinātu advokātu padomes izveidošanas sakārtota zvērinātu advokātu un viņu palīgu uzņemšanas procedūra. Vārdnīcā nav arī tās personas, kuras tika uzņemtas vienīgi padomju Advokātu kolēģijā 1941. gada janvārī, 1944. gada rudenī un 1945. gadā.

Pēc biogrāfiskās vārdnīcas ievadrakstiem, kuros aplūkota Latvijas advokatūras izveide, attīstība un analizētas advokātu biogrāfijas, kā arī raksturotas advokātu Rūšu dzimtas gaitas, seko biogrāfiju jeb personāliju daļa.

Zvērinātu advokātu un zvērinātu advokātu palīgu biogrāfiju pamatā ir LVVA esošās Latvijas Zvērinātu advokātu padomes personālsastāva lietas no 7354. fonda. Tā kā dažādu iemeslu dēļ nav saglabājušās visu advokātu lietas, kā arī tās nav pietiekami izvērstas, informācija ir gūta arī no daudziem citiem LVVA un citu arhīvu fondiem. Būtiska informācija par advokātu likteņgaitām pēc Latvijas okupācijas 1940. gadā iegūta

no Latvijas Valsts arhīva (LVA) 1986. un 1987. fonda lietām (padomju represīvo varas iestāžu krimināllietas), no padomju Advokātu kolēģijas materiāliem, kā arī no dažādiem latviešu trimdas un baltvāciešu materiāliem (prese, literatūra). Ievērojamu papildinājumu daudzu advokātu biogrāfiju izklāstā sniedza Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas arhīvā atrodamās lietas. Atsevišķu personāliju likteņa noskaidrošanā plaši izmantoti dati no tīmekļa, pirmām kārtām ziņas par holokaustā bojā gājušajiem. Par daudziem advokātiem informāciju papildināja tuvinieku sniegtās ziņas.

Visas personāliju daļā ievietotās zvērinātu advokātu un zvērinātu advokātu palīgu biogrāfijas sakārtotas personvārdu (uzvārds un vārds) alfabēta secībā. Personu vārdi un uzvārdi doti tādā formā, kādā tie bijuši attiecīgās personas dokumentos, esot advokatūrā, tāpēc var būt atšķirības no citiem izdevumiem, kur šis princips nav ievērots. Ja uzvārds mainīts, iekavās norādīts maiņas laiks un personas iepriekšējais vai jaunais uzvārds. Gadījumos, kad atšķirīgā uzvārda rakstības forma tikusi izmantota bieži, tā arī sniegta iekavās.

Biogrāfiskie raksti jeb personālijas veidotas pēc tipveida shēmas. Biogrāfiju ievada personas uzvārds un visi personas vārdi; pustreknā salikumā dots uzvārds (ar lielajiem burtiem) un vārds (vārdi), kas parasti lietots saskarsmē un dienesta sarakstē. Personas vārdu iniciāļiem grāmatas tekstā tiek izmantoti tikai šie pustreknā salikumā dotie vārdi. Šķirkļu kārtojumā nav šķirti garie un īsie patskaņi, turpretī mīkstie līdzskaņi ir šķirti no cietajiem. Šķirkļa vietu nosaka pēc personvārdu visu burtu secības, neievērojot vārdu robežas. Ja divām vai vairākām personām personvārdi ir vienādi, šķirkļi ir sakārtoti šo personu dzimšanas secībā.

Vārdnīcā doto faktu datējumi uzrādīti tikai pēc jaunā kalendāra stila. Pie gadskaitļiem lielākoties netiek pievienots vārds “gads” vai tā saīsinājums “g.”; šajā gadījumā aiz gadskaitļa netiek likts arī punkts (piemēram, viens un tas pats gadskaitlis tekstā var būt rakstīts šādi: 1918. gads, 1918. g. un 1918); gadskaitļi daudzos gadījumos tekstā doti iekavās aiz attiecīgā notikuma. Mēneši datējumos apzīmēti ar romiešu cipariem vai arī saīsināti.

Aiz personas uzvārda, vārda (vārdiem, kā arī iespējamās uzvārda maiņas) doti dzīves dati (dzimšanas un miršanas gadskaitļi). Precētām sievietēm parasti iekavās norādīts viņu dzimtais uzvārds. Ja personas dzimšanas gadu nav bijis iespējams noskaidrot, tā vietā likta jautājuma zīme (?). Ja nav zināms miršanas gads, tiek dots pēdējais gads, līdz kuram izdevies izsekot personas dzīves gaitas, ar piebildi “pēc” (piemēram, pēc 1941). Ja ir šaubas par miršanas gada precizitāti, tam blakus likta jautājuma zīme (piemēram, 1941?). Vācu, poļu un lietuviešu tautības personām biogrāfiskajā vārdnīcā dota arī uzvārda rakstība oriģinālvalodā.

Personas dzimšanas vieta uzrādīta atbilstoši sava laika administratīvi teritoriālajam iedalījumam (vai dota pašas personas uzrādītā dzimšanas vieta, kas, iespējams, atbilst administratīvi teritoriālajam iedalījumam anketas aizpildīšanas brīdī – Latvijas Republikas laikā), precizēšanai izmantojot arī citus avotus. Ja persona dzimusi pilsētā, konkrētā apdzīvotā vietā vai arī vietā, kuras nosaukums atbilst pagasta nosaukumam (muižas centrs, pagastskola u. tml.), pagasta un apriņķa nosaukums netiek uzrādīts. Ja zināms, aiz pagasta nosaukuma minēts arī māju nosaukums.

Atsevišķos gadījumos personas biogrāfijā minētie ārpus Latvijas esošie ģeogrāfiskie nosaukumi (toponīmi) lokalizēti, norādot arī apdzīvotās vietas piederību augstākas

pakāpes administratīvi teritoriālā iedalījuma vienībai un apdzīvotās vietas pārdēvēšanas gadījumā, dažkārt arī mūsdienu nosaukumu.

Biogrāfiskā apraksta sākumā norādīti vecāku vārdi (mātei, ja zināms, arī dzimtais uzvārds) un lielākoties tēva nodarbošanās, kā arī pirmās pakāpes radniecība ar citām biogrāfiskās vārdnīcas personāliju daļā iekļautajām personām (ar norādi “sk.”). Tautība un konfesionālā piederība norādīta saskaņā ar personas dokumentos minēto informāciju.

Biogrāfijas izklāsta daļu ievada ziņas par personas izglītību, darba gaitām un sabiedrisko un politisko darbību cariskajā Krievijā vai citās valstīs, piedalīšanos karadarbībā, dzīvesvietām u. c. informācija par personas darbību līdz Latvijas Republikas proklamēšanai 1918. gada 18. novembrī.

Biogrāfijas izklāsta turpinājumā sniegtas ziņas par darbinieka dzīves gaitām Latvijas Republikas pastāvēšanas laikā, īpašu uzmanību pievēršot darbībai advokatūrā.

Datējumos mēneši (un reizēm pat datumi, īpaši viena mēneša laikā) galvenokārt uzrādīti, ņemot advokatūrā, kā arī 1914.–1918. gadā, 1918.–1920. gadā, 1934. gadā, 1940.–1941. gadā un 1944.–1945. gadā, kad risinājās svarīgi notikumi Latvijas vēsturē.

Tālāk sniegtas ziņas par advokātu dzīvi pēc Latvijas okupācijas 1940. gadā. Īpaša uzmanība pievērsta turpmākajai darbībai jurisprudencē.

Valsts iestāžu, mācību un zinātnisko iestāžu nosaukumi visā biogrāfijas izklāstā parasti saglabāti tādi, kādi bijuši attiecīgajā laikā (it īpaši tas attiecas uz neatkarīgās Latvijas pastāvēšanas laiku; iestāžu un dienesta pakāpju nosaukumu rakstībā saglabātas defises u. tml.). Ja persona turpinājusi darbību kādā iestādē pēc tās nosaukuma maiņas, uzrādīti arī tās turpmākie nosaukumi (gari nosaukumi, īpaši vācu okupācijas laika iestāžu nosaukumi dažkārt doti saīsināti).

Biogrāfijas beigās atkārtoti dots personas miršanas gads, ja zināms – datums, vieta, kā arī apbedījuma vieta (ja miršanas gads, datums un vieta nav noskaidrota, dots formulējums “Turpmākais liktenis nav zināms”).

Tālāk dots personas apbalvojumu saraksts. Gandrīz visu apbalvojumu apzīmēšanai lietoti īpaši saīsinājumi, kas saīsinājumu sarakstā izdalīti atsevišķi (sk. *Saīsinājumi; Apbalvojumu nosaukumu saīsinājumi*). Turklāt katrai personai piešķirtie apbalvojumi sadalīti trīs kategorijās:

- a) Latvijas Republikas laikā (1918–1940) piešķirtie apbalvojumi;
- b) apbalvojumi, kas piešķirti līdz 1918. gadam un Krievijas Pilsoņu kara laikā;
- c) apbalvojumi, kas piešķirti pēc 1940. gada.

Kategoriju ietvaros apbalvojumi doti valstu alfabētiskā secībā, izņemot a) un c) kategorijā pirmie minēti Latvijas un latviešu trimdas organizāciju apbalvojumi, b) kategorijā – Krievijas apbalvojumi. Visu valstu apbalvojumi rindoti to nozīmīguma secībā.

Pēc apbalvojumu saraksta seko informācija par personas ģimenes stāvokli. Personālījās ievietotas ziņas par ģimenes stāvokļa izmaiņām, dzīvesbiedru un bērnu dzīves un represēšanas gadskaitļi. Iespēju robežās norādīta arī radniecība (reizēm arī zināmā otrās pakāpes radniecība) ar personām, kuru biogrāfijas ievietotas šajā grāmatā (ar norādi “sk.”), kā arī ar citiem pirmās pakāpes radniekiem izciliem Latvijas dažādu nozaru darbiniekiem. Vēlreiz jāatzīmē, ka pirmās pakāpes radniecība ar citām biogrāfiskās vārdnīcas personāliju daļā iekļautajām personām (ar norādi “sk.”) norādīta biogrāfiskā apraksta sākumā.

Citi tuvinieki lielākoties minēti tikai tad, ja viņi bijuši saistīti ar jurisprudenci. Ja personas tuvinieks miris Latvijā, tas netiek minēts. Toties norādīts, ka tuvinieks miris ārzemēs, izsūtījumā vai apcietinājumā.

Tālāk dota piederība akadēmiskajām slēgtajām mūža organizācijām (studentu korporācijām, vienībām, konkordijām, slēgtajām studentu mūža biedrībām).

Bibliogrāfija ietver biogrāfiskajā vārdnīcā iekļautās personas sarakstītos darbus (D.) un biogrāfisko ziņu avotus (A.).

No sarakstītajiem un izdotajiem iespieddarbiem (D.) nosaukti tikai atsevišķi izdevumi – grāmatas. Reizēm minēti arī darbi, kuriem attiecīgās personas ir bijušas sastādītāji un/vai redaktori. Ne vienmēr – atkārtoti izdotie darbi un darbu tulkojumi citās valodās. Iespieddarbu saraksti sastādīti pēc Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas bibliogrāfiskajiem rādītājiem, Latvijas Valsts bibliotēkas bibliogrāfiskā rādītāja “Latviešu zinātne un literatūra” (par laikosmu no 1901. līdz 1936. gadam) un B. Jēgera bibliogrāfiskajiem rādītājiem par trimdā izdoto literatūru (par laikosmu no 1940. līdz 1980. gadam).

Biogrāfisko ziņu avotu norādēs (A.) minēti svarīgākie avoti un publikācijas par biogrāfiskajā vārdnīcā iekļautajām personām, kā arī latviešu valodā izdotās enciklopēdijas un biogrāfiskās vārdnīcas, kurās ir šķirkļi par šīm personām. Ari šo avotu bibliogrāfiskajos aprakstos lietoti saīsinājumi (sk. *Saīsinājumi; Saīsinājumi bibliogrāfiskajos sarakstos*). Minēti arī tuvinieki u. c. personas, kas sniegušas biogrāfiskas ziņas. Avotu norādēs pirmais minēts LVVA 7354. fonda personālsastāva lietas numurs. Īpaši norādīti LVVA personālie fondi. Tālāk – citi biogrāfisko ziņu avoti to izdošanas secībā.

Lielākajai daļai rakstu pievienots personas fotoportrets. Attēli objektīvu iemeslu dēļ ne vienmēr ir kvalitatīvi.

Latvijas Valsts vēstures arhīvs un grāmatas autori izsaka pateicību par atbalstu un palīdzību izdevuma sagatavošanā advokātu tuviniekiem, paziņām, Latvijas Valsts arhīva, Personāla dokumentu valsts arhīva, Rīgas Dzimtsarakstu nodaļas, Latvijas pilsetu dzimtsarakstu arhīvu, Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas un Latvijas Nacionālās bibliotēkas amatpersonām, Latvijas studentu un studenšu korporāciju, Baltijas tradīciju studentu korporācijas “Curonia Goettingensis” filistru biedrības, akadēmiskās vienības “Austrums”, konkordijas “Valdemārija”, biedrības “Dzintars” amatpersonām.

Īpaši vēlamies pateikties Latvijas Valsts arhīva darbiniekam Aināram Bambalam (Rīga), Latvijas Valsts vēstures arhīva darbiniecei Ritai Bogdanovai (Rīga), Latvijas Valsts arhīva darbiniekam Mārim Brancim (Rīga), Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas kancelejas vadītājai advokātei Gunai Kaminskai (Rīga), Latvijas Valsts vēstures arhīva darbiniecei Valdai Kvakovai (Rīga), vēstures pētniekam Uldim Lasmanim (Rīga), vēstures pētniekam Arno Liepiņam (Rīga), Rīgas Dzimtsarakstu nodaļas vadītājai Viktorijai Paņko, vēsturniekam Elmāram Pelkauam (Rīga), Latvijas Valsts vēstures arhīva darbiniecei Pārslai Pētersonei (Rīga), vēsturniecei Inesei Runcei (Rīga), vēsturniekam Aivaram Strangam (Rīga), emeritētam mācītājam Rīdigeram Šrēderam (Frīdrihshāfene).

Būsim pateicīgi par jūsu labojumiem, precizējumiem un papildinājumiem. Mūsu adrese: Latvijas Valsts vēstures arhīva Sabiedrisko attiecību un dokumentu publikācijas daļa, Slokas iela 16, Rīga, LV-1007. Elektroniskā pasta adrese: erik@latnet.lv un valter@latnet.lv.

Valters Ščerbinskis

ZVĒRINĀTI ADVOKĀTI, VIŅU PALĪGI UN ADVOKATŪRA LATVIJĀ. 1919–1945

LATVIJAS ADVOKATŪRAS IZVEIDOŠANĀS

Katras tiesiskas valsts pamatos ir neatkarīga un taisnīga tiesa. Viens no efektīvākajiem līdzekļiem tiesas sprieduma objektivitātes paaugstināšanai ir kvalificētu speciālistu – prāvnieku pārstāvju – līdzdalība tiesās. Šos pārstāvjus dēvē par advokātiem. Saskaņā ar “Latviešu konversācijas vārdnīcu” advokāta uzdevums ir ne vien aizstāvēt privātpersonu intereses tiesā, bet arī palīdzēt tiesai noskaidrot lietas patiesos apstākļus, kalpot taisnīgai tiesai un tiesiskai iekārtai.¹ Latvijā atšķirībā no dažām citām valstīm advokāti bija brīvā profesija un svešas lietas advokāti veda, balstoties uz savstarpējo vienošanos ar klientiem. Advokāti dalījās divās kategorijās: zvērināti advokāti un palīgi, kā arī privātdadvokāti. Privātdadvokātiem nebija nepieciešama augstākā izglītība, un viņu darbība bija ierobežotāka salīdzinājumā ar zvērinātiem advokātiem. Zvērināta advokāta palīgs bija pakāpiens uz zvērināta advokāta tiesību iegūšanu, zināms pārbaudes un praktisko mācību laiks, pēc kura daudzi arī ieguva zvērināta advokāta statusu.

Advokātu profesija ir viena no pazīstamākajām pasaulē. Ņemot vērā tās īpatnējo raksturu, sabiedrībā ir izplatīti dažādi, bieži vien šai profesijai neglaimojoši apzīmējumi. Par advokātiem runā kā par cinīkiem, blēžiem, kuriem ir cieša saistība ar noziedzīgo pasauli, neskaitāmas anekdotes stāsta par advokātu neizmērojamo mantkārību, apšaubāmu morālo stāju. Šo priekšstatu pirms 2. pasaules kara Latvijā nostiprināja arī privātdadvokātu jeb tā dēvēto kaktu advokātu nereti vājā profesionālā darbība un neētiskā rīcība sadarbībā ar klientiem.

Tajā pašā laikā, kā trāpīgi atzīmēja zvērināts advokāts Jūlijs Šmits pirms 72 gadiem, “[...] advokatūra, izpildīdama noteiktas tiesu organizācijas funkcijas un būdama par tiesu iekārtas nepieciešamu sastāvdaļu, līdz ar to izpilda svarīgu uzdevumu. To nevajag aizmirst, kad novērtē advokatūras lomu valstī, kad spriež par advokatūras reorganizāciju un kad sabiedrībā pārrunā advokātu tikumus un netikumus.”²

Kopējais advokātu skaits Rīgā un citās pilsētās cariskajā Krievijā salīdzinājumā ar vēlākajiem laikiem bija neliels. Rīga atradās Pēterburgas Tiesu palātas apgabalā, līdz ar to uzņemšana advokatūrā notika ar Pēterburgas iestāžu starpniecību. Bieži vien advokāta profesiju tēvs nodeva tālāk dēlam, advokatūra bija izveidojusies par samērā noslēgtu kastu, kurai pievienoties nebija viegli. Lielākā daļa advokātu bija dzimusi Baltijas guberņās vai citādi cieši saistīta ar tām, daudzi nāca no muižniecības vai augstākās ierēdniecības aprindām, tādējādi labi iederējās etniski un sociāli saskaldītajās Baltijas provinču sabiedrībās. Daudzi advokāti rosīgi darbojās Rīgas un citu pilsētu sabiedriskajā un politiskajā dzīvē.

19. gadsimta beigās, latviešiem arvien vairāk uzsākot studijas augstskolās, vērā ņemama daļa izvēlējās jurisprudences studijas. Veidot karjeru valsts vai pašvaldību dienestā latviešiem bija gandrīz

neiespējami, tādēļ jaunie un spējīgie juristi lielā skaitā kļuva par advokātiem. Cariskajā Krievijā zvērināti advokāti bija, piemēram, vēlākais Padomju Latvijas vadītājs Pēteris Stučka, trīs no četriem Valsts prezidentiem neatkarīgajā Latvijā – Jānis Čakste, Gustavs Zemgals, Alberts Kviesis, kā arī daudzas citas personas, kas sasniedza lielus panākumus dažādās darbības jomās. Šajā laikā advokatūrā Baltijas guberņās dominēja vācieši, bija arī samērā liels skaits krievu un ebreju. Ebrejiem cariskajā Krievijā pastāvēja dažādi ierobežojumi, arī advokatūrā viņu stāvoklis nebija drošs. Kā vēlāk atcerējās zvērināts advokāts Ābrams Libinsons, 1911. gada rudenī cirkulējušas baumas par procentuālās normas ieviešanu zvērinātu advokātu palīgiem ebrejiem. “Šādas normas ieviešana būtu uz nenoteiktu laiku darījusi ebrejiem iestāšanos zv. adv. palīgos pilnīgi neiespējamu,” uzsvēra advokāts.³

1917. gada notikumi Krievijā – Februāra revolūcija, karadarbība un lielinieku Oktobra apvērsums – ievērojami apgrūtināja tiesu un līdz ar to arī advokatūras normālu darbību. Vācu okupācijas laiks Latvijas teritorijā ieviesa jaunas pārmaiņas. Tomēr līdz pat Latvijas neatkarības proklamēšanai radikālas pārmaiņas advokātu darbības pamatprincipos un advokātu sastāvā notikušas nebija. 1918. gada decembrī tika uzsākta neatkarīgās Latvijas iestāžu veidošana un arī tiesu sistēmas pārkārtošana. 1918. gada 6. decembrī Rīgas zvērinātu advokātu sapulcē tika pieņemts priekšlikums “visdrīzākajā laikā” Latvijā izveidot advokātu padomi, tika izvirzīti divi latviešu pārstāvji un viens minoritāšu pārstāvis jaunajai padomei.⁴ Tomēr jau pēc dažām nedēļām Rīga nonāca Sarkanās armijas varā – un jaunās valsts galvaspilsētā darbību uzsāka lielinieku tiesas, kurās advokātu loma bija visai nosacīta. Īsu laiku pastāvējušais lielinieku režīms būtiskas korekcijas advokatūras attīstībā kopumā neieviesa. Atšķirīgo tiesu sistēmu Padomju Latvijā tā arī līdz galam nepaspēja īstenot, lai gan tās iezīmes parādījās. Vēl 1919. gada februārī lielinieki revolucionārajā tribunālā liedza piedalīties aizstāvjiem. Tomēr bija skaidrs – lai nodrošinātu formālu tiesas procesa norisi, tiesās bija nepieciešama advokātu klātbūtne, un šim mērķim tika izveidota aizstāvju kolēģija.

Kara apstākļi jaunās Latvijas advokatūras izveidošanai nebija piemēroti līdz pat 1919. gada rudenim, kad beidzot tika uzsākti Latvijas advokatūras veidošanas priekšdarbi. 1919. gada augustā visi advokāti tika uzaicināti pieteikties ieviešanai jaunajos sarakstos. Lai gan tajā pašā laikā tiesās turpināja darboties cariskajā Krievijā apstiprinātie zvērināti advokāti, septembrī tika sastādīts to Rīgas apgabaltiesā reģistrēto zvērinātu advokātu saraksts, kuri atbilda Latvijas Tiesu palātas prasībām (bija Latvijas pilsoņi un prata latviešu valodu), un saraksts, kurā bija reģistrējušies valsts valodu neprotošie advokāti. Pirmajā sarakstā bija 23 advokāti (10 nelatvieši), bet otrajā – 30 advokāti.⁵ Visiem viņiem pagaidām tika atļauts praktizēt. Rudenī šim sarakstam pakāpeniski pievienojās vēl daži, Rīgā atgriezušies advokāti. 1920. gada vasarā Rīgā praktizēja jau 64 advokāti. Valsts valodu neprotošajiem tika dots laiks to apgūt. Tie, kuri nevēlējās vai nespēja to izdarīt, līdz 1922. gadam atstāja advokatūru un izceļoja uz ārzemēm vai arī pievērsās citam arodam (piemēram, Konstantīns Grēvings, Leo Lēvenbergs, Hermans Švarcs).

Līdzīgi 1919. gada augustā un septembrī tika veikta advokātu reģistrācija arī Jelgavas un Liepājas apgabaltiesā, bet pēc Latgales atbrīvošanas no lieliniekiem arī Latgales apgabaltiesā Daugavpilī. 1919. gada jūnijā Liepājā tika reģistrēti desmit advokāti, no viņiem viens praktizēja Aizputē, diviem vecuma dēļ vairs neuzdeva pildīt aizstāvja pienākumus tiesā, Jelgavā augustā reģistrēja septiņus advokātus. 1920. gada jūnijā Latgales apgabaltiesā bija reģistrēti tikai pieci privātdokāti ar tiesībām vest lietas. Visi pieci bija ebreji, un tikai divi no viņiem saprata latviešu valodu. Kādā – ļoti ticams, ka 1920. gadā sastādītā dokumentā minēts, ka Latgales apgabaltiesas rajonā reģistrēts zvērināts advokāts Staņislavs Sirevičs, kurš būtu uzskatāms par pirmo neatkarīgās Latvijas zvērinātu advokātu šīs apgabaltiesas rajonā.⁶ Tikai no 1921. gada Latvijas zvērinātu advokātu sarakstā tika iekļauti vairāki Daugavpilī praktizējoši advokāti.

Neatkarīgās Latvijas sākumposmā atbilstoši kvalificētu juristu trūkumu īpaši sāpīgi izjuta ne tikai advokatūra, bet arī daudzas citas iestādes. Ministrijas apzināja latviešu juristus Krievijā, lai varētu sekmēt viņu atgriešanos dzimtenē. 1920. gada sākumā vēl tika konstatēts, ka tiesu amatos trūkst personu ar juridisku izglītību un amatos jāapstiprina darbinieki bez augstākās juridiskās izglītības, tādēļ uzskatīja, ka juristi reevakuējami vispirms.⁷ Ar bijušajiem advokātiem nodrošināja dažādu tiesu iestāžu personālsastāvu, advokāti kļuva par pirmajiem senatoriem, tiesnešiem un prokuroriem.

1921. gadā jau ievērojami palielinājās zvērinātu advokātu skaits. Daudzi bija atgriezušies no bēgļu gaitām, citi bija nogaidījuši kara beigas un nu vēlējās atsākt praksi. 1921. gadā no janvāra līdz martam zvērinātu advokātu palīgu apliecības tika izdotas 27 personām Rīgā, bet 1922. gadā bija jau 49 zvērinātu advokātu palīgi (1929. g. – 94, 1934. g. – 145) un 25 privatadvokāti (1929. g. – 29, 1934. g. – 31), kuri bija pielaisti svešu prāvu vešanai Rīgas apgabaltiesā un tai pakļautajās miertiesās un to apelāciju instancē.⁸ 1924. gadā zvērinātu advokātu un viņu palīgu skaits sasniedza 159 – un Tiesu palātā tika secināts, ka advokātu skaits Rīgā ir pietiekams. Provincē advokātu skaita pieaugums bija ievērojami mazāks. To noteica galvenokārt saimnieciska rakstura apstākļi. Pārējās Latvijas pilsētas bija ievērojami mazākas, līdz ar to arī klientūra bija ierobežota un ar iztiku varēja nodrošināt nelielu praktizējošu advokātu skaitu. Sākotnēji privatadvokātu institūcija tika uzskatīta par pagaidu risinājumu zvērinātu advokātu nepietiekamajam skaitam Latvijā, vēlāk provincē privatadvokātu skaita normēšana tika atstāta apgabaltiesu kompetencē.

Pirmais lūgums no 23 Rīgas advokātu grupas ar mērķi nodibināt Latvijas Zvērinātu advokātu padomi Tiesu palātā ienāca jau 1919. gada 12. augustā.⁹ Advokātu sapulce notika 1920. gada 1. novembrī. Tajā piedalījās 39 Rīgas zvērināti advokāti. Sapulcē tika izvēlēti trīs delegāti apspriedei par advokatūras darbību Tieslietu ministrijā, kā arī debatēts par zvērinātu advokātu konsultācijas izveidošanu. Pēc neilga laika, 1921. gada 31. janvārī, jau 57 advokātu grupa vērsās Tieslietu ministrijā ar ierosinājumu nodibināt Zvērinātu advokātu padomi. Padomes uzdevums būtu saskaņot advokātu savstarpējās attiecības, viņu attiecības ar tiesu un klientiem atbilstoši likumam un advokātu ētiku. Pēc vienošanās ar minoritāšu tautības advokātiem viņiem tika atvēlētas trīs no septiņām Zvērinātu advokātu padomes locekļu vietām. Nolēma, ka dibināšanas pilnsapulci vadīs Tiesu palātas loceklis.¹⁰

1921. gada 19. martā notika Zvērinātu advokātu padomes dibināšanas kopsapulce, kurā piedalījās 62 zvērināti advokāti. To vadīja Tiesu palātas loceklis Viktors Lazdiņš un protokolēja advokāts Vilis Holcmanis. Par padomes pirmo priekšsēdētāja kandidātu latviešu advokāti izvirzīja G. Zemgalu, bet minoritāšu advokāti – Andreju Krastkalnu. Ar balsu vairākumu priekšsēdētāja amatā tika ievēlēts G. Zemgals, par viņa biedru kļuva Pauls Rīdigers, bet par padomes locekļiem – Aurēlijs Zēbergs, Volfgangs Kīns, Fridrihs Vesmanis, Jēkabs Eljaševs, Sergejs Šutovs, Jānis Graudiņš un Ernests Grīnbergs. No 1921. gada padomes priekšsēdētāja amatu ieņēma Jānis Bērziņš. Zvērinātu advokātu padomes augstākā lēmēj institūcija bija Zvērinātu advokātu kopsapulce. Tā apstiprināja revīzijas komisijas ziņojumu, budžetu, ievēlēja zvērinātu advokātu palīgu konferenču vadītājus, noteica padomes locekļu skaitu, amatpersonas, kā arī ieteica ierosinājumus likumdošanā. Padomes uzdevums bija sekot advokātu darbībai. Padome lēma arī par jaunu zvērinātu advokātu un viņu palīgu uzņemšanu, atskaitīšanu, ieskaitīšanu, pārceļšanu uz citu praktizēšanas vietu, kā arī iecēla advokātus personām, kurām bija mazturības tiesības. Zvērinātu advokātu padomes uzraudzību veica Tiesu palāta, kuras lēmumi padomes lietās nebija pārsūdzami.

LATVIJAS ADVOKATŪRA 20. GADSIMTA 20.–30. GADOS

Latvijas advokatūras izveidē komplektēšanas grūtības ilgi nepastāvēja. Drīz pēc karadarbības beigām Latvijā bija atgriezies liela daļa bēgļu gaitās devušos advokātu, katru gadu viņiem pievienojās jauni, Latvijas Universitāti beiguši advokātu palīgi, radot nopietnu konkurenci vecākajiem kolēģiem. Jau no neatkarīgās Latvijas advokatūras darbības sākuma jaunā Zvērinātu advokātu padome centās uzturēt pirmskara augstos advokātu darba profesionālos standartus. Vienīgais būtiskais ierobežojums, kas nepastāvēja agrāk, bet tagad kļuva principiāli svarīgs, bija valsts valodas prasana. Lielai daļai pirmskara nelatviešu advokātu, kuri praktizēja Latvijas teritorijā, nebija latviešu valodas zināšanu vai arī tās bija nepietiekamas. 1919. gada vasarā Rīgas apgabaltiesas rajonā 43 advokāti prata latviešu valodu, bet 38 neprata. Saprotot sarežģīto situāciju, sākotnēji krievu un vācu valodas lietošanai privātpersonām tiesās nebija nekādu ierobežojumu. Advokāti līdz 1922. gada 1. janvārim varēja iesniegt dokumentus, tāpat varēja uzstāties krievu valodā, bet vācu valodā – tikai ar tiesas atļauju. Advokāti, kuri nevarēja sekot lietas gaitai latviešu valodā, netika pielaisti uzstāties tiesā, bet tomēr pagaidām nezaudēja advokāta tiesības.¹¹

Lielākā advokātu daļa latviešu valodu pakāpeniski apguva un ieguva tiesības praktizēt savā arodā Latvijā, lai gan ne visiem tas padevās viegli. Piemēram, ievērojamais jurisprudences teorētiķis un advokāts Vasilijš Sinaiskis vēl 1931. gadā padomei iesniedza rekomendācijas krieviski.

1931. gadā uz dažiem gadiem tika pārtraukta jaunu zvērinātu advokātu uzņemšana, jo viņu skaits jau bija pietiekoši liels, un līdz ar to tika noraidīti visi 32 kandidāti zvērināta advokāta amatam.¹² Tomēr līdz pat 1938. gadam advokātu skaits strauji pieauga. Tikai pēc 1934. gada zvērinātu advokātu palīgiem tika noteiktas augstākas prasības un palīga statusā nebija iespējams atrasties neierobežotu laiku, līdz ar to zvērinātu advokātu palīgu skaits samazinājās.

1. tabula. Zvērinātu advokātu skaits Latvijā no 1921. līdz 1938. gadam¹³

Gads	Zvērinātu advokātu skaits	Zvērinātu advokātu palīgu skaits	Gads	Zvērinātu advokātu skaits	Zvērinātu advokātu palīgu skaits
1921	89	11	1930	195	139
1922	125	62	1931	193	156
1923	134	61	1932	195	158
1924	145	61	1933	204	183
1925	154	73	1934	208	207
1926	159	91	1935	225	192
1927	162	106	1936	233	174
1928	165	120	1937	265	131
1929	178	131	1938	283	128

Zvērinātu advokātu padomes pienākums bija organizēt, kontrolēt advokātu darbību, nepieciešamības gadījumā arī advokātus sodīt, ierosinot disciplinārlietas. Lai gatavotu jaunus advokātus, tika izstrādāta zvērinātu advokātu palīgu darbības instrukcija, katram palīgam bija jāapmeklē īpašas zvērinātu advokātu palīgu konferences, jānolasa divi referāti, kā arī jāiztur pārbaudījums. No 1924. līdz 1938. gadam kopumā bija noturētas 263 zvērinātu advokātu palīgu konferences. Padomes uzdevums bija arī juridiskās konsultācijas izveidošana Senāta namā mazturīgiem iedzīvotājiem. Līdz 1938. gadam gandrīz 30 000 personu šeit saņēma bezmaksas juridiskās konsultācijas, bez tam katru gadu padome uzdeva advokātiem vest t. s. bezatlīdzības prāvas, kurās klientiem, pamatojoties ar mazturības

apliecību, nebija jāmaksā par advokāta pakalpojumiem. Juridiskās konsultācijas 30. gadu otrajā pusē atvēra arī Jelgavā, Liepājā un Daugavpilī. Padome, sniedzot savus atzinumus, nereti piedalījās arī likumdošanas procesā, bet 1935. gada 11. februāra likumu par advokatūru un likumprojektu par advokātu taksi izstrādāja padome.¹⁴

Tomēr Zvērinātu advokātu padomē ienāca arī daudz sūdzību par advokātu darba kvalitāti, tādēļ nereti padome ierosināja disciplinārlietas. Īpaši daudz profesionālo trūkumu parādījās 30. gadu sākumā. 1933. gadā padome saņēma sūdzības par 88 zvērinātiem advokātiem. Padomes amatpersonas Latvijas advokātu darba kvalitātes vispārējo pasliktināšanos skaidroja ar saimniecisko krīzi. Jaunajiem advokātiem bija grūti piesaistīt klientus, arī vecajiem advokātiem ienākumi bija samazinājušies.¹⁵ Daudzi bija spiesti meklēt darbu ārpus savas profesijas sfēras.¹⁶ Advokātu grūtības saimnieciskās krīzes apstākļos izteiksmīgi aprakstīja zvērināts advokāts Voldemārs Beķeris 1933. gada 16. maijā rakstā Zvērinātu advokātu padomei, ar ierosinājumu atcelt jaunu advokātu uzņemšanu vispār. “Starp daudziem veciem advokātiem, kuriem nav nekādu iekrājumu, trūkums ir ārkārtīgs un stāvoklis katastrofāls. Kādu amatu vecs advokāts vairs lai izmācās?” rakstīja Voldemārs Beķeris.¹⁷ Priekšstatus par “bagātajiem advokātiem” ievērojami mainīja daudzu – īpaši provinces advokātu grūtie apstākļi. Zvērināts advokāts Jānis Kalniņš Zvērinātu advokātu padomei sūdzējās par to, ka viņam nepietiek līdzekļu pat amata apģērba iegādei. Sākumā advokāta atšķirības zīme bija tikai fraka ar augstskolas nozīmīti, tad fraka ar īpašu sudraba nozīmi, visbeidzot, advokātiem tika ieviesti talāri. “Es nevaru līdzināties ar Rīgas bagātiem advokātiem! Aizņemties mantiju priekš tām 2–3 sēdēm, kurās man būtu jāuzstājas, es nevaru, jo es viens pats tik esmu Cēsīs,” rakstīja J. Kalniņš un lūdza atļauju tērpties “pēc iespējas”.¹⁸ Savukārt zvērināts advokāts Nikolajs Štelbergs zvērinātu advokātu palīgu darba zemajā līmenī vainoja viņu patronu pasivitāti.¹⁹ Tieši patroni bija atbildīgi par savu aizbilstamo profesionālo izaugsmi. Nav apšaubāms, ka 30. gadu sākums deva pamatīgu triecienu valsts saimnieciskajai dzīvei un tas atspoguļojās arī advokātu darbībā. Tajā pašā laikā pieaugošā konkurence lika advokātiem pievērst lielāku uzmanību savam profesionālajam līmenim.

Zvērinātu advokātu padome centās izskaust dažādas negatīvas parādības Latvijas zvērinātu advokātu darbībā. No 1923. gada pastāvēja padomes juridiskā konsultācija, taču advokāti centās izvairīties sniegt bezmaksas juridiskās konsultācijas mazturīgajiem. Nereti tika konstatēta kūtrība advokātu kopsapulču apmeklēšanā, dažkārt viņi nepaziņoja, ka uz ilgāku laiku izbrauc no praktizēšanas vietas. Latvijas advokatūrā pastāvēja tradīcija, ka advokāti atturas no jebkādas sevis reklamēšanas, bet – īpaši jaunie advokāti mēdza pārkāpt šo nerakstīto noteikumu, izvietojot lielas izkārtnes pie sava biroja. Advokātu apmaksas sistēmas sakārtošanai tikai noliegts ņemt vekselus honorāra samaksai.²⁰ Padome uz šiem trūkumiem norādīja un centās tos izskaust – galvenokārt ar pārliecināšanu, kā arī sodot ar disciplinārsodiem vai galējā gadījumā – izslēdzot no advokatūras.

Advokatūras trūkumi tomēr nebija skaidrojami tikai ar saimnieciskajiem apstākļiem. Lai gan formāli Latvijā advokāti bija piederīgi brīvajām profesijām, tomēr faktiski viņi darbojās kā tiesas palīgi, privātu personu pārstāvji. Un divdabība bieži noveda pie sarežģījumiem un konfliktiem ētikas jomā. Pieredzējušais zvērināts advokāts Jūlijs Šmits 30. gados rakstīja, ka neviena profesija nedod tik daudz iespējas grēkot kā advokāta profesija. “Tāpēc arī ne no vienas profesijas neprasa tik stingru profesionālo ētiku kā no advokātiem. [...] advokātiem katru dienu jāiztur uzbrukumi savam godīgumam. Katru dienu viens otrs klients nāk ar neētiskiem priekšlikumiem. Sevišķi grūti iet jaunažiem advokātiem, kuri vēl nav ētiski izauguši un kurus spiež grūti materiālie apstākļi,” uzsvēra J. Šmits.²¹

Tā kā Zvērinātu advokātu padome bija neatkarīga institūcija, kas pārraudzīja advokātu darba kvalitāti, būtiska tās darbības sastāvdaļa bija jauno advokātu uzņemšana. Saskaņā ar Latvijas likumdošanu par zvērinātu advokātu varēja kļūt personas ar augstāko juridisko izglītību, kuras nebija

jaunākas par 25 gadiem un kuras nostrādājušas vismaz piecus gadus tiesu resorā vai par zvērīnāta advokātu palīgu. Par zvērīnātiem advokātiem nevarēja kļūt ārzemnieki, maksātspējīgi parādnieki, valsts dienestā strādājošas un nepilntiesīgas personas. Ja pretendents neatbilda šiem kritērijiem, tad padome konstatēja, ka kandidatūra tiek noraidīta saskaņā ar formāliem iemesliem. Tomēr, vērtējot jaunus kandidātus, kandidatūras noraidīšana parasti tika pamatota ar neformāliem iemesliem. Ir gandrīz neiespējami restaurēt to, kas kalpojis par pamatu šādiem “neformāliem iemesliem” un kandidatūras noraidīšanai bez jebkādiem paskaidrojumiem, jo padomes apspriežu gaita šajos jautājumos nav dokumentēta. Ar padomes lēmumu neapmierinātie varēja iesniegt pārsūdzību Tiesu palātas kopsapulcē. 1930. gadā šo praksi izgaismoja jurista Izaka Plinera pārsūdzība Tiesu palātas kopsapulcē. I. Pliners bija neapmierināts ar padomes negatīvo lēmumu un uzskatīja, ka demokrātiskā valstī profesionālai apvienībai nav pieļaujams slēgtas kastas raksturs, ka lūguma noraidīšana bez paskaidrojumiem ir nepieņemama pēc būtības. Tik tiešām, nereti šie “neformālie iemesli” radīja pamatu spekulācijām par iespējamo nepotismu Zvērinātu advokātu padomes darbā, par atsevišķu pretendentu grupu – studentu korporāciju filistru biedrībām nepiederošu un ebreju – tiesību ierobežošanu. Neraugoties uz I. Plinera iebildumiem, viņa pārsūdzību noraidīja gan Tiesu palātas kopsapulce, gan arī vēlāk Senāts. Saskaņā ar Senāta atzinumu “neformālie iemesli” (ziņas, kuras Zvērinātu advokātu padome atzina par vajadzīgām ņemt vērā, pieņemot lēmumu) bija likumīgs veids jauno advokatūras locekļu uzņemšanas noraidīšanai.²²

Aplūkojot advokatūrā uzņemtās un neuzņemtās kandidatūras, var secināt, ka visticamāk korporatīvās saites uzņemšanas procesā ir bijušas diezgan nozīmīgas. Pretendentam, kurš nepiederēja pie kādas studentu korporācijas, politiskas partijas vai etniskās minoritātes, kurš nebija radnieciski vai kā citādi saistīts ar ietekmīgu advokātu, iegūt zvērīnāta advokāta tiesības nebija vienkārši. Pieejamie fakti (advokatūrā uzņemamo skaits un to biogrāfisko datu analīze) liecina, ka spēcīgs lobījs, neraugoties uz atsevišķu latviešu advokātu pret darbību, bija arī etniskajām minoritātēm (ebrejiem, vāciešiem, krieviem). Pēc 1934. gada 15. maija valsts apvērsuma uzņemšanu advokatūrā ietekmēja jaunais režīms tieslietu resora personā, sekmējot minoritāšu īpatsvara un režīmam, iespējams, nelojālo bijušo politiķu pakāpeniskus uzņemšanas ierobežojumus.

Jau no 30. gadu sākuma arvien skaidrāk un noteiktāk tieslietu resora un advokātu aprindās tika runāts par advokatūras reformas nepieciešamību. Uz to pamudināja liels noziedzīgo pārkāpumu skaits zvērīnātu advokātu un viņu palīgu darbībā, “kas stipri uzbudināja ne tikvien advokatūras un tiesas aprindas, bet arī plašas publikas masas, un par to laikrakstos parādījās vairāki raksti.”²³

Advokātu pārprodukcija bija acīmredzama ne vien Latvijā, bet visās Baltijas valstīs. Rīgā 1933. gada 1. janvārī bija viens advokāts uz 1231 iedzīvotāju. Ja pieskaita privātdokātus, dažādos juridiskos birojus, tad saskaņā ar Tiesu palātas aplēsēm Rīgā bija viens advokāts uz 1000 iedzīvotājiem. Tādējādi, lai nopelnītu, advokāti veica nelikumības, nemaz nerunājot par izdarītajiem ētikas pārkāpumiem. Piemēram, Parīzē katrs advokāts apkalpoja piecas reizes lielāku iedzīvotāju skaitu nekā Rīgā un viņa peļņa bija sešas reizes lielāka. “Ir arī zināma loma savstarpējām tuvām attiecībām zvērīnātu advokātu starpā, pie kurām neērti ir kolēģām iejaukties pārāk tuvu otra amata prakses jautājumos,” rakstīja Tiesu palātas prokurors A. Kaņepājs.²⁴

1933. gadā Saeimas Juridiskajā komisijā tika apspriests likumprojekts par advokatūras institūta reformu. Galvenais šī likumprojekta akcents bija pastiprināt uzraudzību pār advokatūru. Lai sakārtotu advokatūras darbību un īstenotu pār to stingrāku uzraudzību, tika ieteikti šādi soļi:

- 1) pastiprināt Tiesu palātas prokurora kontroli pār zvērīnātu advokātu disciplinārlietām. Latgales apgabaltiesa ierosināja advokātu disciplinārlietas nodot tiesu iestāžu izšķiršanai;
- 2) tie paši nosacījumi, kas līdz šim attiecās uz privātdokātiem, turpmāk būtu attiecināmi arī uz zvērīnātu advokātu palīgiem;

- 3) nepieciešams vienmērīgāk sadalīt advokātus valsts teritorijā. Jāierobežo advokātu lielais skaits, jāpastiprina patronāta stingrība. Jaunie juristi lielā skaitā iespiežas advokatūrā, rezultātā advokātu vidū ir daudz bezdarbnieku, advokātu kārta pauperizējas (nonāk ilgstošā nabadzībā) un tās ētika "iet uz leju";
- 4) ieviest visiem advokātiem naudas grāmatas, kurās jāieraksta visas no klientiem saņemtās vērtības. Advokātu organizācijai jābūt atbildīgai par zaudējumiem, ko konkrēts advokāts nodara savam klientam. Jāveido drošības kapitāls.²⁵

Saeimā šī jautājuma galīgā izlemšana kavējās. Tiesu palāta un apgabaltiesas vienprātīgi atzina, ka nepieciešama pastiprināta kontrole pār advokatūtu gan no tiesas, gan arī no prokuratūras puses. Kā pozitīvs piemērs tika minēti privātdavokāti, kuri pilnībā atradās apgabaltiesu pakļautībā un nebija pieļāvuši nekādas ļaunprātības. Tā kā Saeimas pastāvēšanas laikā advokatūras reorganizāciju neizdevās īstenot, pēc 1934. gada 15. maija valsts apvērsuma rudenī Tiesu palātas priekšsēdētājs atkārtoti vērsās pie augstākās varas. Tiesu palātas un apgabaltiesu vēlmes tika formulētas astoņos punktos:

- 1) nepieciešams advokātu padomei radīt fondu advokātu noziedzīgās rīcības dēļ cietušu prāvnieku zaudējumu segšanai (tas piespiestu pašu advokatūru stingrāk uzraudzīt kolēģus);
- 2) vajadzētu ierobežot Zvērinātu advokātu padomes tiesības;
- 3) reformēt advokātu pārbaudes komisijas, iekļaujot tajās tiesas un prokuratūras pārstāvjus;
- 4) likumdevējam stingri noteikt, kādi amati ir savienojami ar advokāta profesiju;
- 5) pusi no Zvērinātu advokātu padomes locekļiem vajadzētu iecelt no apgabaltiesu kandidātiem. Tieslietu ministram būtu tiesības ievēlētos un ieceltos svītrot;
- 6) tas, ka advokātu palīgu neuzņemšanai pārsūdzība nav paredzēta, ir beztiesiski, tādēļ vajadzētu atsevišķu forumu (divi pārstāvji no tiesas, divi no advokatūras un senators kā priekšsēdētājs), kas izskatītu pārsūdzības;
- 7) likumā jāfiksē, ka advokāti un viņu palīgi nedrīkst saņemt lielāku honorāru, kā tas minēts taksē;
- 8) izsijāt advokatūru no novēlamiem elementiem.²⁶

Tikai neliela daļa no šiem Latvijas advokatūrai radikālajiem priekšlikumiem tika īstenota. Arī pēc advokatūras reformas Zvērinātu advokātu padomes autonomija tika saglabāta, advokātu profesionālās pārbaudes organizēja advokāti paši. Neraugoties uz to, ka autoritārisma apstākļos tika noteikti ierobežojumi dažādu arodu darbiniekiem, advokatūras darbībā būtiskas izmaiņas neieviesa.

Viens no Zvērinātu advokātu padomes uzdevumiem bija rūpēties, lai visā Latvijas teritorijā iedzīvotājiem būtu pieejami advokātu pakalpojumi. Ņemot vērā, ka Rīgā bija koncentrēta ne vien lielākā valsts iedzīvotāju daļa, galvenās valsts pārvaldes iestādes, bet arī tautsaimniecība, sabiedriskā dzīve, saprotams, ka ievērojamākā advokātu daļa praktizēja galvaspilsētā. Šeit bija ne tikai lielpilsētas standartiem atbilstoši dzīves apstākļi, bet arī nesalīdzināmi plašākas iespējas gūt labāku atalgojumu. Provincē prāvu skaits un arī naudas līdzekļu aprīte bija ievērojami mazāka.

2. tabula. Zvērinātu advokātu un viņu palīgu sadalījums pa apgabaltiesu rajoniem.
1935. g. 1. janv. un 1939. g. 1. janv.²⁷

Apgabaltiesas rajons	1935.01. 01.		1939.01.01.	
	zvērināti advokāti	zvērinātu advokātu palīgi	zvērināti advokāti	zvērinātu advokātu palīgi
Rīgas apgabaltiesa	172	56	222	92
Jelgavas apgabaltiesa	23	15	32	13
Liepājas apgabaltiesa	17	10	20	6
Daugavpils apgabaltiesa	12	10	22	11

Līdz pat 1936. gadam lielākā zvērinātu advokātu un viņu palīgu daļa darbojās lielākajās pilsētās (Rīgā, Liepājā, Jelgavā, Daugavpilī). 1936. gada 1. jūnijā provinces pilsētās praktizēja tikai 64 zvērināti advokāti un 36 palīgi, bet pēc tam isā laikā uz provinci pārcēla vēl piecus zvērinātus advokātus un astoņus viņu palīgus. Autoritārā režīma apstākļos pārmaiņas ieviest bija vienkāršāk. Zvērinātu advokātu padome acīmredzot Tiesu palātas spiediena ietekmē panāca to, ka advokātiem vajadzēja praktizēt arī tur, kur prakse nesolīja lielus ienākumus. Tā kā padome organizēja arī bezmaksas juridiskās konsultācijas, neapšaubāmi ieguvēji no šādas rīcības bija provinces iedzīvotāji. Tomēr advokātu vienmērīgu izvietojumu visā valsts teritorijā advokatūrai neizdevās panākt arī vēlāk.

Pēc valsts apvērsuma advokatūras darbība tika ietekmēta ne vien pašos tiesu procesos, kuros tika skatītas politiskās lietas, bet arī praktiskajā darbā. 1935. gadā tieslietu resorā tika sastādīts no advokatūras svītrojamo advokātu saraksts. Tas ir pietiekami daiļrunīgs, lai sarakstam atvēlētu šeit vietu. Svītrot tika paredzēts: “komunistiski noskaņotos” (Žanis Stūris), “baltvāciešu lietā apcietinātos” (Rūdolfis Kīglers), sociāldemokrātus (Ansis Buševics, Fricis Menders neesot jurists, Tālivaldis Skreija gribējies kļūt par deputātu, tādēļ svītrosana būtu par bargu, Kārlis Dzelzītis, Nikolajs Kalniņš, Nikolajs Grava – “esot labs advokāts”), tos, kuriem ir profesionāli pārkāpumi vai trūkumi (R. Kīglers, Herberts Dolgojs, Oskars Valdmanis, Rihards Sīpols, Arvids Kūmiņš, Nils Vasiļkovs, Benno Kēlers, Eduards Heikings – kurls, Mendelis Epšteins – “sliktas ziņas”, Kurts Rozentāls – “lieta izmeklēšanā”) un “stingro poli” Konstantīnu Zēbergu, kurš gan esot godīgs advokāts. Tikai daļu šo advokātu patiešām arī svītvoja no advokātu sarakstiem.²⁸

Lai gan advokatūras izveidošanās kopumā sabiedrībā risinājās nemanāmi, advokātu darbība bieži guva plašu publicitāti un nonāca sabiedrības interešu lokā. Laikrakstos tika sniegti plaši slavenu prāvu gaitas atreferējumi. Piemēram, 1921. gadā finanšu mahināciju lietā uzstājās vairāki zvērināti advokāti. “Jaunākās Ziņas” par viņu darbību rakstīja:

“No aizstāvjiem pirmais runā Lamsters. Viņš runā vispārīgi, bet apskata arī katra apvainojuma punktu atsevišķi. Runā ar skaidru loģiku un pārlicību. Polemikā mazāk. Bet viņš runā vairāk it kā priekš zvērinātiem. [Apsūdzēto] Sirmo viņš nostāda par lielu patriotu, kas vadījies no tēvzemes mīlestības. Lamstera runāšanas veidā un balsis intonācijās daudz kas atgādina Andrievu Niedru. Labi pārdomādams un ar temperamentu runā Krastkalns. Viņš polemikā ar prokuroru vairs nebija atturīgs. Bija brīži, kad gribējās dzirdēt mierīgākus vārdus. Iespāids tad būtu vēl labvēlīgāks. Pēc kodola runā Freivalds, uzsvērdams divus virzienus finanšu vadībā, bet Grīnbergs iztirzā sīkākus faktus.”²⁹

Savu darbību advokatūrā, attiecības ar klientiem, kā arī dažādas profesionālā darba nianšes trimdā sarakstītajās atmiņās sniedzis zvērināts advokāts Ļevs (Ludvigs) Žagars.³⁰ Viņš uzsvēris, ka sekmīgas prakses izveidošanai bija nepieciešama gan veiksmē, gan arī ievērojama pazīšanās maksātspējīgo iedzīvotāju aprindās, gan – godīgums attiecībās ar klientu un pieredze. Rezultātā zvērināts advokāts varēja saņemt ne tikai honorārus par klienta pārstāvēšanu prāvā, bet arī lielu atalgojumu, vadot dažādas akciju sabiedrības vai konsultējot uzņēmumus.

LATVIJAS ADVOKATŪRA PADOMJU UN VĀCU OKUPĀCIJAS LAIKĀ

Sarkanajai armijai okupējot Latviju un izveidojot marionešu režīmu, sākās visas neatkarīgās valsts pārvaldes sistēmas sagraušana un jaunas, Maskavas režīmam atbilstošas izveidošana. Viens no svarīgākajiem pārvaldes sistēmas stūrakmeņiem ir tiesu sistēma. Nekavējoties jau 1940. gada 27. jūnijā zvērinātu advokātu grupa pēc Ata Ķeniņa ierosinājuma iesniedza iesniegumu padomei sasaukt ārkārtas sēdi, kura sasauktu Zvērinātu advokātu padomes ārkārtas kopsapulci. Kopsapulcē varētu pārvēlēt padomi, revīzijas komisiju, kā arī izveidot īpašu komisiju jaunā advokatūras likumprojekta

izstrādāšanai.³¹ Padome sasauca kopsapulci 17. jūlijā, un tajā piedalījās 203 no 273 zvērinātiem advokātiem.³² A. Ķeniņa un citu advokātu rīcību vēlāk, vācu okupācijas laikā, skaidroja Nikolajs Valters. Viņš apgalvoja, ka advokāti, saņemdami ziņas no Kauņas par Lietuvas advokātu pašvaldības likvidāciju, izlēma paši uzņemties iniciatīvu, lai jaunajos apstākļos rastu pēc iespējas labāku risinājumu.³³ Kopsapulcē vecā padome nolika savas pilnvaras un tika ievēlēta jauna padome, kas turpināja darbību līdz 1941. gada janvārim, kad Tieslietu tautas komisariāts advokatūru pilnībā reorganizēja pēc vispārējā PSRS parauga, bez jebkādas advokatūras līdzdalības. Reorganizācijas komisijā darbojās tikai pieci cilvēki, komisijas priekšsēdētājs bija Tieslietu tautas komisariāta pārstāvis Valfrīds Kauke, komisijas locekļi advokāti – Maksis Šacs, Jānis Sūna, kā arī pa vienam Komunistiskās partijas un arodbiedrības pārstāvim.

Jaunā padome, kā atzina Nikolajs Valters, “centās darīt visu, lai pēc iespējas mazāk būtu jācieš kolēģiem”. Padome vērsusies pie tieslietu tautas komisāra ar lūgumu atbrīvot apcietinātos kolēģus (Heinrihu Rūsi u. c.), uzņemt zvērinātu advokātu palīgu skaitā personas, kuru stāvoklis “bij kļuvis stipri nedrošs.”³⁴ Paša N. Valtera uzņemšana Advokātu kolēģijā 1941. gada janvārī tika noraidīta politisku iemeslu dēļ.

1940. gada vasarā par zvērinātu advokātu palīgiem tika uzņemts liels skaits (33) personu, kas iepriekš Latvijā savas politiskās darbības dēļ nevarēja cerēt ieņemt advokāta amatu. Daudzi no šiem cilvēkiem savulaik bija veikuši aktīvu nelegālo darbu pret neatkarīgo Latviju un nu, okupācijas apstākļos, steidzās izmantot sava darba augļus. No 33 uzņemtajiem advokātu palīgiem lielākā daļa bija latvieši, 12 – ebreji un viens – krievs. Lielākajai daļai profesionālās darbības mūžs advokāta profesijā bija neilgs. Nevienu no 1940. gadā uzņemtajiem advokātu palīgiem vācu okupācijas laikā advokatūrā neuzņēma. Daži turpināja advokāta praksi pēc otrreizējās padomju okupācijas.

Jaunradītā Advokātu kolēģija padomju okupētajā Latvijā tika izveidota, balstoties uz PSRS 1939. gada 19. augusta nolikumu par advokatūru. Latvijā pastāvēja 55 juridiskās konsultācijas ar 124 advokātiem.³⁵ Rīgā tika izveidotas sešas juridiskās konsultācijas. Advokātu kolēģija strukturāli darbojās līdzīgi kā likvidētā Zvērinātu advokātu padome – pastāvēja kolēģijas prezidijs, kas uzņēma jaunus advokātus, lēma par disciplinārsodiem un advokātu izvietošanu. Augstākā lēmējinstāde bija advokātu kopsapulce, kas ievēlēja prezidiju.

Padomju varas laiks zīmīgs Latvijas advokatūras vēsturē ne tikai ar radikālu advokatūras sistēmas maiņu, bet arī ar nežēlīgām represijām pret valsts iedzīvotājiem. Tādēļ ir gluži labi saprotams konteksts Kirila Munkēviča lakoniskajai ziņai Zvērinātu advokātu padomei uzreiz pēc tās darbības atjaunošanas vācu okupācijas laikā 1941. gada 11. jūlijā: “Ar šo paziņojumu Zvērinātu advokātu padomei, ka esmu sveiks un vesels.”³⁶

Ilgi padomju vara Latvijā nepastāvēja, un drīz to nomainīja nacistiskās Vācijas iebrukums. Vācieši daļēji atjaunoja līdz 1940. gada okupācijai funkcionējušo iestāžu darbību. 1941. gada 1. novembrī ģenerālkomisārs Rīgā izdeva rīkojumu, ka atjaunota likumu un noteikumu, kas bija spēkā līdz 1940. gada 17. jūnija notikumiem, stāšanās spēkā. Kara apstākļos tieslietu sistēmā tika ieviesta vienkāršota prāvu iztiesāšanas kārtība. Arī Zvērinātu advokātu padome atsāka darbību, un tika izskatīti praktizēt pieteikušos advokātu un viņu palīgu saraksti. 1942. gada sākumā padomes sastāvā bija pieci locekļi: priekšsēdētājs Alberts Kviesis, priekšsēdētāja biedrs Pēteris Eglītis, padomes locekļi Voldemārs Minkevičs, Viktors Kosteničs un Alfrēds Ābeltiņš.

Ja padomju okupācijas režīma apstākļos tika apcietināts un liels skaits “šķirisko pretinieku” pat nogalināts no advokātu rindām, tad vācu okupācijas režīma apstākļos, istenojot nacistisko “rasu tīrības” politiku, tika nogalināti gandrīz visi Latvijā palikušie ebreji, tostarp daudzi advokāti. Apcietināti tika arī vairāki advokāti par darbību padomju okupācijas laikā.

Tādējādi gan baltvāciešu izceļošana, gan padomju un vācu represijas bija ievērojami izretinājušas advokātu rindas. 1941. gada 13. augustā pagaidām ieskaitīja advokatūras sastāvā 83 zvērinātus

advokātus un 39 viņu palīgus, 9. septembrī – 23, 16. septembrī – 27, 16. oktobrī – piecus zvērinātus advokātus un palīgus.³⁷ Tikai 1942. gadā tika uzsākta jaunu zvērinātu advokātu uzņemšana advokatūrā. 1943. gada 1. janvārī Rīgā bija 95 advokāti un 24 advokātu palīgi, kā arī trīs advokāti un pieci advokātu palīgi, kuriem bija jāpārceļas uz provinci.³⁸ Jau 1943. gadā advokatūrai pievienojās samērā liels skaits jauno, tikko Universitāti Rīgā beigušo tiesībnieku.

Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī vācu okupācijas laikā advokatūras iekšējā darbībā viens no lielākajiem strīdiem bija praktizēšanas vieta. Vairums advokātu vēlējās strādāt Rīgā. Tomēr kara apstākļos iespējas visiem nopelnīt, kā arī vajadzība pēc juridiskiem pakalpojumiem bija ievērojami mazāka. 1942. gadā ar tieslietu ģenerāldirektora rīkojumu tika noteikts, ka Rīgā praktizējošo advokātu skaits nedrīkst pārsniegt 100. Tas nozīmēja, ka aptuveni ceturtajai daļai no tobrīd Rīgā praktizējošajiem advokātiem bija jāpārceļ prakse ārpus Rīgas vai jāatrod sev cita nodarbošanās. Vispirms atstāt Rīgu aicināja jaunos advokātus un vecos advokātus ar nelielu praksi. Tomēr advokāti ļoti negribīgi pārcēlās uz provinci, pat lielākajās pilsētās – Liepājā un Daugavpilī – trūka advokātu. Tika likti lietā visdažādākie līdzekļi, lai panāktu savu palikšanu Rīgā.

1944. gadā, Sarkanajai armijai iebrūkot Latvijas teritorijā, daudzi advokāti atstāja dzīvesvietu un pārcēlās uz pilsētām, kuras tik drīz vēl nenonāktu padomju rokās, liela daļa devās arī tālāk bēgļu gaitās uz Rietumiem. Lai gan vēl 1944.–1945. gada ziemā un pavasarī Kurzemē turpināja praktizēt atsevišķi advokāti, tomēr viņu darbība norisinājās ārkārtējos piefrontes apstākļos. Pilnvarotais Zvērinātu advokātu padomes lietās Kurzemē advokāts Rūdolfs Turks vēl 1945. gada janvārī aicināja visus Kurzemē esošos advokātus un viņu palīgus iesniegt par sevi ziņas, taču pēc dažiem mēnešiem arī tam vairs nebija nozīmes.³⁹

Likumsakarīgi, ka, Padomju Savienībai otrreiz okupējot Latviju, Zvērinātu advokātu padomes darbība izbeidzās. 1944. gada rudenī darbību uzsāka Latvijas PSR Tieslietu tautas komisariāts, un jau 27. septembrī notika pirmā Advokātu kolēģijas organizācijas biroja sēde. No 1946. gada 26. februāra, kad organizācijas darbi bija pabeigti, biroja funkcijas pildīja Advokātu kolēģijas prezidijs. Advokatūra padomju okupācijas laikā līdz 1959. gadam atradās Tieslietu ministrijas pārraudzībā, pēc tam īsu brīdi Augstākās tiesas, bet no 1960. gada Ministru padomes pārraudzībā.

1945. gada oktobrī Advokātu kolēģijai bija sešas juridiskās konsultācijas Rīgā un 34 provincē. Tajās strādāja 109 advokāti (no tiem 53 – Rīgā) un 25 stažieri.⁴⁰ Advokātu kolēģijas izveidošana jaunajos apstākļos saskārās ar lielām grūtībām. Liela daļa advokātu bija devusies trimdā uz Rietumiem, gājusi bojā kara laikā padomju un vācu ieslodzījumā. Tikai neliela daļa no tiem, kuri teorētiski varēja pretendēt uz uzņemšanu Advokātu kolēģijā, tika noraidīta vai nemaz nemēģināja cerēt uz uzņemšanu kolēģijā politisku iemeslu dēļ. 1945. un 1946. gadā līdzās daudziem jaunajiem advokātiem kolēģijā tika uzņemti no Krievijas reevakuējušies juristi, kā arī vairāki iepriekš vispār Latvijā nedzīvojuši advokāti, kuri latviešu valodu neprata. Padomju okupācijas laika advokatūrā uzņēma arī personas ar nepabeigtu augstāko izglītību, par pilntiesīgiem advokātiem kļuva vairāki bijušie privātdadvokāti, un tas neapšaubāmi ietekmēja profesionālo advokatūras līmeni. Neapšaubāmi, ka būtiskākais advokatūras darbu ietekmējošais faktors bija komunistiskā totalitārisma dominance pār profesionālismu. Svarīgākais bija atbilstoša politiskā piederība, darbība saskaņā ar Padomju Savienības advokatūras kanoniem, kas ietvēra arī “vecajiem” advokātiem līdz tam nepieredzētas lietas – paraugprāvas, sociālistisko sacensību starp atsevišķām juridiskajām konsultācijām un apsprendes par to, kā vērienīgāk atzīmēt 8. marta Starptautisko sieviešu solidaritātes dienu.

To, kāda bija pēckara advokatūra, kurā joprojām darbu turpināja ievērojama daļa iepriekšējā perioda advokātu, uzskatāmi raksturo 1946. gada pārskats par Advokātu kolēģijas organizācijas biroja darbību.⁴¹ No 1944. līdz 1946. gadam Advokātu kolēģijā tika izskatīti 208 pieteikumi, no kuriem noraidīti 57. Savukārt 34 no uzņemtajiem advokātiem neilgā laikā tika izslēgti vai atskaitīti no advokatūras. 1946. gadā Latvijas PSR advokatūrā strādāja 117 advokātu – 55 Rīgā un 62 provincē.

Viņu vidū bija 87 latvieši (74,4%), 15 ebreji (12,8%), 12 krievi (10,3%). Augstākā juridiskā izglītība bija 96 personām (82%), vidējā juridiskā – 8 (6,2%) un zemākā juridiskā izglītība – 13 (11,1%) personām. Tikai astoņi bija Vissavienības Komunistiskās partijas biedri, vēl trīs – kandidāti, bet pārējie – bezpartijiskie. Vairāk nekā puse advokātu bija vecāka par 40 gadiem, lielākajai daļai darba pieredze advokatūrā bija no 10 līdz 20 gadiem (30 cilvēkiem) un no viena līdz trijiem gadiem (27 cilvēkiem). Pieci no visiem advokātiem nemaz neprata latviešu valodu, bet trīs to zināja ļoti vāji. Pēc dažiem gadiem latviešu valodas nepratēju skaits jau bija 14.

1948. gadā Advokātu kolēģijā risinājās pēdējās lielākās izslēgšanas, kuru laikā advokāta statusu zaudēja 31 advokāts – tika izslēgti par politisko neuzticamību, tika konstatēti iestāšanās iesniegumā neuzrādīti biogrāfiskie fakti, vai arī izslēgšana notika ar tieslietu ministra pavēli (10 gadījumos). Gandrīz visi šie izslēgtie 20.–30. gados varēja tikt uzskatīti par “kreisiem” vai “stipri kreisiem”, tomēr PSRS arī šādi cilvēki izraisīja aizdomas. Pārējie tika izslēgti par pārkāpumiem darbā, nereti par pārmērīgu alkohola lietošanu.⁴²

Padomju režīma atgriešanās Latvijā pēc 2. pasaules kara ievadīja jaunu ēru advokatūras vēsturē. Radikālās izmaiņas personālsastāvā, vispārējā profesionālās kvalitātes līmeņa krišanās, advokatūras politizēšana bija redzamākās iezīmes. Advokātiem vairs nevajadzēja rēķināties tikai ar likuma burtu un profesionālo ētiku, ievērojama, dažkārt pat svarīgākā bija politiskās situācijas pareiza izpratne. Piemēram, pēc tam kad advokāts Eduards Beķeris bija klienta uzdevumā sastādījis sūdzību par laikraksta “Padomju Karogs” redaktora saukšanu pie atbildības par neslavas celšanu, advokāts no kolēģijas prezidija saņēma aizrādījumu, jo E. Beķeris “nav padomājis par tās [sūdzības] pareizību no politiskā viedokļa, jo mūsu padomju dzīves apstākļos šāda redaktora saukšana pie atbildības par neslavas celšanu nav pieļaujama, ņemot vērā preses nozīmi padomju sabiedrībā. Advokātiem jābūt arī politiski izglītotiem, lai nepieļautu politiskas kļūdas.”⁴³

ZVĒRINĀTI ADVOKĀTI UN VIŅU PALĪGI: PERSONĀLIJAS

Latvijas advokatūrā no 1919. gada, kad tika sāta neatkarīgās valsts tiesu sistēmas veidošana, līdz 1944.–1945. gadam, kad, beidzoties vācu okupācijas režīmam, izbeidza darbību arī kopumā neatkarīgajā Latvijā izveidotā advokatūras sistēma, bija darbojušies 716 zvērīnāti advokāti un viņu palīgi. Šis lielais skaits ietvēra gan prasmīgus, gan mazāk prasmīgus advokātus. Daudzi popularitāti guva, sekmīgi darbojoties skandalozās, plašsaziņas līdzekļos iztirzātās prāvās. Dažkārt, piedaloties politiska rakstura prāvās, atsevišķi advokāti izpelnījās plašākas sabiedrības ievērību. Piemēram, Josifs Šablovskis bija ļoti aktīvs 1905. gada revolucionārajos notikumos apsūdzēto lietās. Viņš kopā ar vēlāko Krievijas Pagaidu valdības valdītāju Aleksandru Kerenski un Latvijas apsardzības ministru Jāni Zālīti uzstājās septiņas nedēļas ilgušajā Tukuma sacelšanās dalībnieku prāvā, kur 16 apsūdzētajiem tika piespriests augstākais soda mērs. Dažādi var vērtēt viņa sekmes revolucionāru aizstāvēšanā, taču fakti liecina, ka tieši pie viņa griezās liels skaits apsūdzēto. J. Šablovskis tika uzskatīts par vienu no ievērojamākajiem speciālistiem krimināltiesībās.

20.–30. gados Latvijas tiesās lielas autoritātes bija tādi advokāti, reizē arī teorētiski tiesībās kā Pauls Mincs, Jūlijs Šmits; Aurēlijs Zēbergs, kurš bija advokāts prāvā pret pārkoņkrustiešiem pēc 1934. gada 15. maija valsts apvērsuma, neraugoties uz acīmredzamo autoritārā režīma ietekmi uz tiesas procesu, konsekventi centās pildīt savus advokāta pienākumus, pat nebaidoties apšaubīt paša 15. maija apvērsuma legalitāti. Par to viņš tika sodīts ar prakses atņemšanu uz noteiktu laiku. Jāatzīmē, ka Latvijā īsāku vai garāku laikposmu uzturējās arī citi pazīstami advokāti. Viens no viņiem – Oskars Gruzenbergs – Rīgā dzīvoja no 20. gadu beigām, bija piedalījies Beilisa prāvā Kijevā. Tomēr

valsts valodas neprasaņa viņam liedza pievienoties Latvijas zvērinātu advokātu saimei. 30. gados pakāpeniski vecos advokātus nomainīja jaunā paaudze. Parādījās arī jaunie teorētiķi, piemēram, Armīns Rūsis, Lotārs Šulcs u. c.

ADVOKĀTU BIOGRĀFIJU ANALĪZE

Dzimums. Cariskajā Krievijā sievietēm ne vien nebija iespējams kļūt par advokātēm, bet arī augstāko juridisko izglītību viņas varēja iegūt tikai no 20. gadsimta sākuma. Neatkarīgajā Latvijā nekādi formāli ierobežojumi dzimumu līdztiesībai advokatūrā nepastāvēja – un sievietes nekavējās izmantot jaunās iespējas. 1922. gadā par pirmo sievieti zvērināta advokāta palīdzi Latvijā kļuva Otilija Ķempele, 1929. gadā viņa kļuva par pilntiesīgu advokāti. Pēc gada advokātes tiesības ieguva Gitele Hilmane. Lai gan ne pārāk strauji, sieviešu īpatsvars advokatūrā katru gadu sāka palielināties. 1925. gadā advokatūrā bija piecas, bet 1930. gadā – jau 13 sievietes. 1936. gada 1. janvārī Zvērinātu advokātu padomes sarakstos bija piecas sievietes advokātes (2,1% no kopējā skaita) un 25 advokātu palīdzes (14,4% no kopējā palīgu skaita). Pavisam biogrāfiskajā vārdnīcā ir ievietotas 57 advokātu sieviešu biogrāfijas. No viņām 42 bija latvietes, 12 ebrejietes, divas krievietes un viena vāciete.

Sociālā izcelšanās. Ilgākā laikā Latvijas jurisprudencē bija izveidojušās noteiktas tradīcijas. Atšķirībā no jaunās Latvijas valsts darbiniekiem advokātu arodā turpināja strādāt daudzas amatpersonas, kuras to veica arī cariskās Krievijas laikā, daudzas profesijas tika nodotas no tēva dēlam, arī advokatūra nebija izņēmums. Cariskās Krievijas advokatūra bija neliela, tā nodrošināja materiālo labklājību un ietekmi sabiedrībā. Savā ziņā tā bija elitāra profesija. 20. gadsimta 20.–30. gados Latvijā advokatūra demokratizējās, kļuva pieejama plašākam cilvēku lokam. Tomēr etnisko latviešu īpatsvars advokatūrā bija ievērojami zemāks nekā viņu īpatsvars valstī vai, piemēram, valsts pārvaldē, bet, kā zināms, vairums latviešu 19. gadsimtā bija saistīts ar lauksaimniecību vai arī bija strādnieki pilsētās. Kā to liecina sociālās izcelsmes dati, tikai retais strādnieka dēls vai meita spēja nonākt līdz advokāta mantijai. Pārliecinoši lielākā advokātu daļa bija cēlusies no vietējās elites vai arī no viduslāņa. Tātad – visvairāk advokātu bija cēlies no lauksaimniekiem (142 vai 20%), vēl šai kategorijai var pieskaitīt 21 rentnieku. Otrs lielākais skaits bija cēlies no tirgotājiem (76 vai 10%), samērā liels skaits bija nācis no amatnieku (46 vai 6%), ierēdņu (41 vai 5,7%), strādnieku (33 vai 4,6%), skolotāju (26 vai 3,6%) un mediķu (25 vai 3,5%) vides. Īpaši jāatzīmē lielā advokātu pēctecība ģimenes ietvaros. 34 Latvijas advokātiem tēvi bija bijuši advokāti, vēl 10 – juristi. Raksturīgi, ka arī daudziem grāmatā minētajiem advokātiem dēli un meitas izvēlējās šo profesiju, turpinādami jau izveidotās dzimtas tradīcijas, – piemēram, pazīstamā advokāta Jūlija Arāja dēls Jūlijs Arājs, juniors, kļuva par pazīstamu advokātu padomju okupācijas laikā un turpināja praktizēt arī pēc neatkarības atjaunošanas, bet cita 30. gadu ievērojama advokāta Alfrēda Strausmaņa mazmeita ir sekmīga mūsdienu advokāte Baiba Plaude.

Dzimtās vietas. Visu advokātu dzimto vietu uzskaitījums šajā grāmatā aizņemtu vairākas lappuses. Latvijas advokāti nākuši teju vai no visiem valsts nostūriem, bet liels skaits bija dzimis arī ārpus Latvijas, to vidū ne tikai vācieši, krievi vai ebreji, bet arī daudzi latvieši. Ņemot vērā, ka biogrāfiskajā vārdnīcā ir ievietotas 20.–30. gados un 2. pasaules kara laikā praktizējošo advokātu biogrāfijas, vairums advokātu dzimuši 19. gadsimta beigās, kad Rīgas industriālā attīstība uzņēma vērā ņemamus apgriezienus. Likumsakarīgi, ka visvairāk advokātu bija dzimuši tieši Rīgā. Novadu vidū visvairāk advokātu nācis no Vidzemes, apmēram līdzīgs skaits dzimuši gan Zemgalē, gan arī Kurzemē. Salīdzinoši neliels skaits, galvenokārt ebreji, nācis no Latgales.

Tautība. Advokatūrā šajā laikā praktizēja advokāti, kuri piederēja dažādām Latvijā dzīvojošajām etniskajām grupām. Latvieši viņu vidū bija 65%, vācieši – 19,9%, ebreji – 15%, krievi – 6,8%, kā arī deviņi poļi un divi lietuvieši. Advokātu vidū bija arī pa vienam gruzīnam un ungāram. Tomēr atsevišķām personām tautība ir grūti vai pat neiespējami nosakāma. Piemēram, Konrādam Dekertam (vācietis vai krievs), Nikolajam Kavasam (latvietis vai krievs), Nikolajam Zavadskim (polis vai krievs), Aleksandram Mecam un citiem etnisko piederību noteica ne tikai vecāku etniskā izcelšanās, bet arī asimilācijas procesi cariskajā Krievijā un vēlāk neatkarīgajā Latvijā. Dažkārt personas, kuras līdz 1940. gadam dokumentos parādās kā latvieši, vācu okupācijas laikā uzdevās par vāciešiem (Arvids Vihmanis, Alfrēds Langenfelds) vai arī mainīja etnisko piederību atkarībā no politiskā režīma (Nikolajs Reihmanis līdz 1940. gadam bija latvietis, padomju okupācijas laikā – krievs un vācu okupācijas laikā – vācietis). Sk. arī 3. tabulu.

Uz sarežģīto etniskās piederības noteikšanu 1940. gadā norādīja arī advokāts Bernhards Zillers. Pēc tam kad viņam piesūtīts Zvērinātu advokātu padomes raksts ar aicinājumu paziņot, vai viņš gata-vojas izceļot uz Vāciju, Bernhards Zillers padomei atbildēja: “Pagodinos paziņot, ka es uzskatu sevi par latvieti, jo mans tēvs ir bijis latvietis un cēlies no latviešu zemniekiem Bērmuižas pagastā. Bez tam arī pastāv Senāta lēmums, ka Latvijā pilsoņa tautība nosakāma pēc viņa tēva tautības [...] Arī pēdējā laikā sakarā ar notiekošo vācu tautības pilsoņu repatriāciju esmu noteikti ieņēmis latvieša stāju un nekādā ziņā neesmu vēlējies izmantot varbūt man iespējamo izceļošanas tiesību uz Vāciju.”⁴⁴

3. tabula. Zvērinātu advokātu un viņu palīgu sadalījums pēc tautības 1936. g. 1. janvārī⁴⁵

Tautība	Zvērinātu advokātu skaits	%	Zvērinātu advokātu palīgu skaits	%
Latvieši	99	42,49	94	54,02
Vācieši	65	27,89	29	16,67
Ebreji	45	19,31	38	21,84
Krievi	15	6,43	11	6,32
Poļi	6	2,57	2	1,15
Citi	3	1,28	0	0
Kopā	233	100	274	100

Latvijas ebreju vidū pastāvošās atšķirības atspoguļojās arī advokatūrā. Dažiem advokātiem ģimenes valoda bija vācu (piemēram, Hilmaniem), citiem jidišs (piemēram, Šolomam Levinštamam), bet lielai daļai – krievu valoda (piemēram, Heinriham Heimanam, Irīnai Levinsonei, Simonam Lihtenbergam).

Lielais vācu un daļēji arī krievu tautības advokātu īpatsvars izskaidrojams ar to, ka cariskās Krievijas laikā vietējā advokatūrā visvairāk bija tieši vāciešu un krievu. Ja Latvijas valsts pirmajos gados minoritātēm piederīgie advokāti vairumā gadījumu ar grūtībām apguva latviešu valodu un ļoti vāji iekļāvās latviskajā sabiedrībā, tad jau 30. gados Latvijas Universitāti beigušie bija ievērojami atšķirīgi cilvēki. Jaunie advokāti nebija pieredzējuši cariskās Krievijas laikus, viņu valsts un studiju valoda bija latviešu. Zīmīgi šo procesu savā atzinumā Zvērinātu advokātu padomei par Aleksandra Ņikanorova kandidatūru raksturoja advokāts Jānis Ūzis: “Šī ģimene ir viena no vecām krievu ģimenē Rīgā, ar tipiskām Rīgas krievu inteligences tradīcijām. Turpretī dēls – Aleksandrs Ņikanorovs, kuru esmu novērojis pēdējos 4–5 gadus, ir jau cita laikmeta cilvēks: acimredzot kā vidus, tā arī augstskola viņam ieaudzinājusi cieņu pret mūsu jauno valsti [...] garākās pārrunās atstāja pārsteidzoši patīkamu iespaidu ar savu jauneklīgo nopietnību un tieksmi veicināt minoritāšu līdzdalību sabiedrībā un valstiskā dzīvē.”⁴⁶ Latviešu īpatsvaru advokatūrā ievērojami palielināja vācu okupācijas laiks,

kad lielākā daļa baltvāciešu vairs nedomāja par atgriešanos dzimtenē, bet ebreji bija vai nu evakuējušies uz Krieviju, vai arī gājuši bojā holokaustā.

Konfesionālā piederība. Atsevišķiem advokātiem reliģisko piederību nav bijis iespējams noskaidrot, vairākas personas to dzīves laikā mainīja. Daži, galvenokārt komunisti un sociāldemokrāti, reizēm dokumentos deklarēja piederību ateismam, tomēr, tā kā 20. gadu pasu apliecībās viņiem ir uzrādīta konfesionālā piederība, arī šie cilvēki ir iekļauti piederībā noteiktai konfesijai. Starp grāmatā aplūkotajām 716 personām ir 487 luterticīgie, 106 jūdaisti, 86 pareizticīgie, no kuriem gandrīz puse bija latvieši, 22 katoļticīgie, septiņi reformāti, trīs pareizticīgie, viens grieķu katoļticīgais un viens baptists, bet trijiem konfesionālā piederība nav zināma.

Izglītība. Visi 20. gadsimta 20.–30. gados un vācu un padomju okupācijas laikā augstāko izglītību ieguvušie advokāti bija beiguši Latvijas Universitāti (citi nosaukumi: Latvijas Valsts universitāte un Universitāte Rīgā), tādu kopskaitā bija 393. Apmēram tikpat daudz advokātu augstāko izglītību bija ieguvuši līdz neatkarīgās Latvijas proklamēšanai. 102 bija beiguši Tērbatas universitāti, 72 Pēterburgas universitāti, 68 Maskavas universitāti, 11 Varšavas universitāti (daļa jau evakuācijā Rostovā pie Donas – t. s. Donas universitāti), seši Kijevas, pieci Harkovas, četri Kazaņas, trīs Tomskas un viens Odesas universitāti. 25 bija beiguši augstākajai izglītībai pielīdzinātos juridiskos licejus (Maskavas Aleksandra, Jaroslavļas Demidova un Pēterburgas). Daudzi advokāti zināmu laiku pavadīja studijās ārvalstu augstskolās, galvenokārt Vācijā, tomēr, lai iegūtu praktizēšanas tiesības, vajadzēja pabeigt studijas Krievijā vai arī vēlāk – iegūt Latvijas Universitātes diplomu. Liels skaits topošo advokātu studiju gaitās bieži mainīja augstskolas. Dažkārt galapārbaudījumu kārtošana studenti izvēlējās citas augstskolas, kurās varēja tos vieglāk nokārtot. Šajā ziņā īpaši iecienīta bija Kazaņas universitāte, uz kuru devās daudzi Pēterburgas un Maskavas universitātes jurisprudences studenti. Samērā liels skaits advokātu turpināja zinātnisko darbību pēc studiju beigām. 20 no viņiem vēlāk ieguva profesora amatu dažādās zinātnes nozarēs.

Politiskā piederība. Advokāti bija ļoti aktīvi politikā. Jau cariskās Krievijas laikā tieši šīs profesijas pārstāvji piedalījās pirmo politisko partiju veidošanā Latvijā. No četriem Latvijas Valsts prezidentiem trīs bija advokāti, divi no viņiem praktizēja arī 20.–30. gados. Liels skaits advokātu darbojās arī Tautas padomē, Satversmes sapulcē un Saeimā. Advokāti aktīvi piedalījās Demokrātisko latviešu vēlēšanu saraksta gatavošanā Tautas saeimas vēlēšanām 1940. gada jūlijā, atsevišķi advokāti vēlāk sadarbojās ar okupācijas varām un turpināja politisko darbību arī trimdā.

No grāmatā ievietotajām personām vismaz 59 bija Latviešu zemnieku savienības biedri, 39 – Latvijas Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas (ieskaitot trīs Bunda biedrus), 24 – Demokrātiskā centra, 11 – Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijas biedri. No pazīstamiem Latviešu zemnieku savienības politiķiem var minēt Albertu Kviesi, Kārli Pauļuku. No Demokrātiskā centra saraksta Saeimā parasti tika ievēlēts Jānis Breikšs, Pēteris Juraševskis, Gustavs Zemgals. Ievērojami sociāldemokrāti bija advokāti Frīcis Menders, Andrejs Petrēvics, Nikolajs Kalniņš. Vismaz pieci sastāvējuši Nacionālajā apvienībā, bet viens – Latgales progresīvo zemnieku apvienībā. Apmēram 21 ebrejs bija iestājies kādā cionistu organizācijā. Pazīstami ebreju politiķi bija advokāti Simons Vitenbergs, Maksis Lazersons. Arī vairāki citi ebreji darbojās dažādu virzienu politiskajās organizācijās. Liels skaits vāciešu piedalījās baltvāciešu politiskajās organizācijās, no viņiem Saeimas deputātu sarakstos var ieraudzīt tādu advokātu vārdus kā Egons Knops, Voldemārs Pusuls, Lotārs Šēlers. Poļus Saeimā parasti pārstāvēja Jānis Verzbickis, bet Krievu nacionāldemokrātu partiju 1. Saeimā pārstāvēja Aleksandrs Bočagovs.

Vismaz septiņi advokāti, galvenokārt gan vēl studiju laikā, bija latviešu tautas apvienības “Pērkoņkrusts” biedri, pazīstamākais no viņiem – Ādolfs Šilde (zvērīnāta advokāta palīgs vācu okupācijas laikā), savukārt viens no vadošajiem Lāčplēša Kara ordeņa un brīvības cīnītāju biedrības

“Leģions” biedriem bija zvērināta advokāta palīgs, tobrīd privātdokāts Andrejs Frīdenbergs. Bijušo naudas noguldītāju un karā cietušo apvienības vadītājs un Saeimas deputāts no šīs apvienības saraksta bija tobrīd zvērināta advokāta palīgs Jānis Vinters, bet odiozo Latviešu apvienoto nacionālsociālistu partiju vadīja tās galvenais ideologs Jānis Štelmahers, arī zvērināta advokāta palīgs. Vairāki baltvāciešu advokāti Latvijas politiskās policijas kartotēkā tiek uzrādīti kā simpatizējoši nacionālsociālismam, bet arī pats vietējo vācu nacionālsociālistu vadonis Erhards Krēgers bija zvērināta advokāta palīgs. E. Krēgeru pēc 2. pasaules kara Vācijā tiesāja par nacistu laikā izdarītajiem noziegumiem. Advokātu vidū bija arī t. s. niedristi – vairāki politiķi, kuri 1919. gadā pievienojās mācītāja Andrieva Niedras valdībai. Ilglaicīgi zvērināta advokāta palīgs bija arī paša Andrieva Niedras dēls Kārlis.

Arī politiskā spektra otrajā galā – radikālo komunistu rindās – var atrast advokāta profesijai piederīgos. Vismaz sešiem advokātiem ir konstatēta piederība nelegālajai Latvijas Komunistiskajai partijai, vairāki advokāti 30. gados tika apsūdzēti sadarbībā ar šo partiju. Piemēram, Ļevs Loišs savā 1941. gadā sarakstītajā autobiogrāfijā norāda, ka jau 1918. gadā iestājies komjaunatnē, 1919. gadā nav vēlējies atgriezties uz “balto Latviju”, bet tēvs ar varu un milicijas palīdzību iesēdinājis viņu vagonā, pa ceļam mēģinājis izbēgt (kas nav izdevies) un Latvijā turpinājis darboties komjaunatnē līdz 1922. gadam.⁴⁷ Komunistiem simpatizēja arī Makss Šacs, kurš strādāja padomju sūtniecības dienestā. Gluži labi saprotams, ka pēc padomju okupācijas viņš, tāpat kā vairāki citi komunistiski noskaņotie advokāti, aktīvi līdzdarbojās okupācijas režīma uzbūvē. Pat pēc tam, kad 1953. gadā M. Šacs nonāca padomju apcietinājumā, viņš principiāli nemainīja savu komunistisko pārliecību. 1940. gadā Komunistiskajā partijā iestājās bijušais sociāldemokrāts Ansis Buševics, kurš bija ievēlēts arī Tautas saeimā.

20.–30. gados advokāti pārstāvēja visu politisko spektru, arī pēc 1934. gada 15. maija apvērsuma advokatūrā turpināja darboties liels skaits atklātu vai slēptu jaunā režīma opozicionāru. Raksturīgi, ka 1937. gada 19. marta advokātu kopsapulcē, kad sapulces vadītājs A. Zēbergs ierosināja nosūtīt apsveikumu K. Ulmanim un tieslietu ministram Hermanim Apsītim, bijušais sociāldemokrāts Ansis Buševics paskaidroja, ka nevēloties “ienest sava aroda darbībā politiku”, un lūdza viņu priekšlikuma pieņemšanas laikā uzskatīt par klāt neesošu.⁴⁸

Akadēmiskās mūža organizācijas. Latvijā ir bagātas akadēmisko slēgto mūža organizāciju tradīcijas. Lielākā daļa studiju gados organizācijām pievienojušo studentu visu mūžu turpināja tajās darboties, apliecinot savu lojalitāti to idejām un iegūstot sev plašu draugu pulku. 20.–30. gados sabiedrībā pat pastāvēja viedoklis – ja kāds vēlas pievienoties advokatūrai, nepieciešams iestāties kādā studentu korporācijā, jo tā ar savu ietekmi var sekmēt karjeras tālāku sekmīgu attīstību. Neapšaubāmi, ka savstarpējā pazišanās un solidaritāte, kas tika ieaudzināta šajās organizācijās, veicināja uzņemšanu advokatūrā. Aleksandrs Šulmanis, Rīgas apgabaltiesas loceklis, sniedzams raksturojumu uzņemšanai advokatūrā par Aleksandru Novacki, rakstīja lakoniski: “Novackis ir korporācijas Ventonija biedrs, un, tā kā arī es esmu korporelis (Talavijas biedrs), tad bieži ar viņu esmu sagājis kā agrāk, tā arī tagad.”⁴⁹

Korporāciju īpatsvars advokātu vidū bija ļoti liels. No visām grāmatā aplūkotojām personām vairāk nekā puse bija kādas studentu mūža organizācijas biedri. 326 (45,5%!) no visiem advokātiem bija darbojušies korporācijās, visvairāk (37) – par juristu korporāciju dēvētajā “Fraternitas Lettica”, otrs lielākais skaits (35) bija vecākajā latviešu korporācijā “Lettonia”, kurai piederēja vairums Tērbatas universitāti beigušo latviešu juristu. Latviešu studenšu korporācijās visvairāk advokātu bija pārstāvēts korporācijā “Gundega” (6). Salīdzinot advokātus, kuri piederēja dažādām etniskajām grupām, lielākais īpatsvars korporāciju biedru vidū bija vāciešiem (71 no viņiem bija to biedri), bet skaitliski vislielākā advokātu pārstāvniecība bija bijušajās Tērbatas universitātes korporācijās “Fraternitas Rigensis” (21)

un "Livonia" (19). Liels advokātu skaits bija arī krievu studentu korporācijā "Ruthenia" (16), kā arī ebreju studentu korporācijās "Vetulia" (10) un "Hasmonea" (8).

Gan kopējais biedru skaits, gan arī advokātu skaits ievērojami mazāks bija cita tipa akadēmiskajās mūža organizācijās. Izņēmums ir lielā un ietekmīgā akadēmiskā vienība "Austrums", kuras rindās bija 25 advokāti. Samērā daudz advokātu (18) bija arī marksistiskās studentu biedrības "Zemgalijs" filistri.

Likteņi padomju okupācijas laikā. Skaidrs padomju okupācijas priekšvēstnesis advokatūrā bija steidzīgā vāciešu izceļošana. 1939. gada nogalē Latviju atstāja lielākā vācu izcelsmes advokātu daļa. Daudzi Latvijas vācieši juristi tika iesaistīti pārceļošanas iestāžu darbībā, bet vēlāk kopā ar citiem Latvijas vāciešiem noņemti okupētās Polijas teritorijā. Nevienš no Latvijas Zvērinātu advokātu padomes advokātiem izceļotājiem savu darbu Vācijā vairs neturpināja. Nebija šaubu, ka Latvijas vācieši pameta Latviju dažādā noskaņojumā. Nacistiski noskaņotajiem tā acīmredzot bija atgriešanās etniskajā dzimtenē, istā dzimtene viņus vairs neinteresēja, atstājot Latviju, dažs labs no viņiem pat necentās nokārtot savas saistības ar Zvērinātu advokātu padomi. Tomēr citi pameta Latviju ar smagu sirdi, lūgumā atskaitīt no advokātu skaita izsakot savu sarūgtinājumu par izceļošanu. Tā bija bijusi viņu zeme. Vairāki zvērināti advokāti vācieši tā arī Latviju neatstāja un padomju okupācijas laikā un arī vācu okupācijas laikā turpināja darboties savā profesijā. Kopumā pirmajā izceļošanas vilnī 1939. gadā Latviju atstāja 86 advokāti, visi vācieši. Daži pameta Latviju 1940. gadā, taču viņus bija aizkavējusi darbība izceļošanas iestādēs. Otrais izceļošanas vilnis norisinājās 1941. gada pavasarī. Šoreiz no 26 izceļojušajiem advokātiem lielākā daļa jau bija latvieši, daži krievi, kuri uzdevās par vāciešiem, un tikai nedaudzi vācieši.

1940. gads ienesa radikālas izmaiņas valsts dzīvē. K. Ulmaņa mēreno autoritārismu nomainīja brutāla, totalitāra padomju okupācija. Kā neatkarības laikā, tā arī okupācijas laikā šo cilvēku likteņi bija ļoti dažādi. Jau jūnijā advokatūrā priekšplānā izvirzījās vairāki komunisti, kuri uzskatīja, ka beidzot ir pienācis viņu laiks. Šie cilvēki aktīvi iesaistījās padomju režīma izveidē, bet vairāki no viņiem par advokātiem kļuva tikai 1940. gada vasarā. Viens no savulaik pazīstamākajiem komunistiem pagrīdniekiem bija Oto Grīnbergs. Tajā pašā laikā pirmie advokāti jau nonāca padomju apcietinājumā. Lielākais apcietināto skaits ir saistāms ar traģisko 1941. gada 14. jūniju. No padomju koncentrācijas nometnēm dzimtenē neatgriezās gandrīz neviens apcietinātais vecāka gadagājuma advokāts, bojā gāja arī daudzi jauni, enerģiski juristi, kuri neatkarīgās Latvijas laikā bija aktīvi darbojušies politikā un sabiedriskajā dzīvē. Kopumā 1940. un 1941. gadā padomju okupācijas laikā tika apcietināti un vairumā gadījumu drīz noslepkavoti vai arī gājuši bojā necilvēcīgos apstākļos koncentrācijas nometnēs 56 advokāti. Tomēr vairums zvērinātu advokātu padomju okupācijas gadu pārdzīvoja, cenšoties piemēroties jaunajiem apstākļiem. 180 no visiem Zvērinātu advokātu padomē uzņemtajiem advokātiem tika uzņemti Latvijas PSR Advokātu kolēģijā.

Likteņi vācu okupācijas laikā. Vācu okupācija nāca ar cerībām un atvieglojumu vieniem, bet ar drūmām nojausmām citiem. Vairums advokātu, pat daži komunistiski noskaņotie palika Latvijā. Uz Krieviju neevakuējās arī diezgan liels skaits ebreju. Arī starp viņiem bija advokāti, kuriem komunistiskais režīms bija tikpat nepieņemams kā citiem viņu kolēģiem. Ebreju advokātu palāvība notiekošajam reizē bija liecība apstākļu nepārziņāšanai un situācijas traģiskumam. Vieni no Rīgas ievērojamākajiem advokātiem Mihails un Dora Eljašovi pēc vācu karaspēka ienākšanas un Zvērinātu advokātu padomes darbības atjaunošanas 1941. gada augustā griezās ar lūgumu padomē: "ciktāl likumi to atļaus, arī uz priekšu pielaist mūs pie advokāta prakses"⁵⁰. Līdzīgu lūgumu iesniedza arī slavenā tieslietu teorētiķa, uz padomju soda nometnēm izvestā advokāta Paula Mīnca dēls Morics.⁵¹ Tomēr vācu okupācijas varai bija citi plāni. Visi advokāti ebreji tika apcietināti un saskaņā ar nacistu plāniem iznīcināti. Kopumā nacistu varas laikā Rīgas geto un citur tika noslepkavoti vismaz

60 ebreju advokāti. Vācu okupācijas režīmu Latvijā izdevās pārdzīvot tikai vienam advokātam – Maksimam Meijersonam, kurš izbēga no Rīgas geto, kur gāja bojā viņa ģimene. Neraugoties uz izglābšanos, M. Meijersonam arī pēckara padomju Advokātu kolēģijā nebija viegli uzsākt darbību, jo padomju iestādes uz viņu raudzījās ar aizdomām. Apcietinājumā nonāca arī vairāki kreisie latviešu tautības advokāti. Piemēram, cara laika advokāts sociāldemokrāts un 1940. gada Zvērinātu advokātu padomes priekšsēdētājs Jānis Vāgners, kurš vairs neieguva tiesības praktizēt. Vācu ieslodzījumā bojā gāja četri latviešu advokāti, viņu vidū Latvijas Centrālās padomes priekšsēdētājs Konstatīns Čakste. Vismaz desmit advokātu, galvenokārt no Latvijas izceļojušie vācieši, krita frontē kā karavīri.

Lielākā daļa advokātu tomēr turpināja savu profesionālo darbību vācu okupācijas apstākļos. Kopumā šajā laikā advokatūrā darbojās 259 advokāti. Atsevišķas personas no advokātu saimes iesaistījās arī Latvijas ģenerālpagabala zemes pašpārvaldē, ieņemdamas augstus amatus, piemēram, Alfrēds Valdmanis un Alberts Kviesis. 1944. gadā, kad Rīgai tuvojās frontes līnija, daudzi advokāti devās bēgļu gaitās uz Kurzemi, bet pēc tam arī uz Vāciju.

Pēc 2. pasaules kara bēgļu gaitās uz Vāciju un Zviedriju bija devušies vismaz 167 advokāti. Lielākā daļa pameta Eiropu un izceļoja tālāk uz ASV (85), Kanādu (11), Austrāliju (25), Dienvidameriku (3). Mazākā daļa palika Eiropā – Vācijā (24), Zviedrijā (6), Lielbritānijā (3), Austrijā (3), kā arī Šveicē (2), Francijā (1), Polijā (1) un Beļģijā (1). Tikai dažiem (piemēram, Eizenam Kernožickim ASV, Jurim Manasam Austrālijā) no visas lielās Latvijas advokātu saimes trimdas zemēs izdevās atsākt advokāta karjeru. Tieslietas katrā konkrētā valstī ir samērā specifiska joma, lai piemērošanās jaunajiem apstākļiem būtu pietiekami sarežģīta. Vairāki no jaunajiem advokātiem tomēr studēja ASV augstskolās un ieguva jurista grādu no jauna, bet vairums pārkvalificējās un iztikas līdzekļus pelnīja citā veidā. Jāatzīmē, ka advokātu politiskā rosiņa neizsīka arī trimdā – daudzās sabiedriskās un politiskās organizācijās var redzēt advokātu vārdus. Jāpiezīmē, ka mūža beigās jau pirms 1940. gada uz ārzemēm bija izceļojuši daudzi advokāti. 30. gadu otrajā pusē valstī atstāja arī astoņi ebreju tautības advokāti, kas aizceļoja uz Palestīnu.

Arī tiem, kuri bija palikuši okupētajā Latvijā, apstākļi darbības atsākšanai nebija vienkārši. Lai gan liela daļa sākotnēji tika uzņemta Advokātu kolēģijā, tomēr 1949. un 1950. gadā gandrīz visi, arī tie, kuri izmisīgi centās pierādīt savu lojalitāti jaunajam režīmam, tika no kolēģijas atskaitīti. Tikai vēlāk, 50. gadu beigās, daži no atskaitītajiem tika atjaunoti advokatūrā. Pavisam nedaudziem izdevās netraucēti veidot savu karjeru arī padomju okupācijas apstākļos. Šādu, īslaicīgi padomju advokatūrā darbojošos bijušo laiku advokātu bija 38, bet ilglaicīgi, līdz pensijas sasniegšanai vai savai nāvei jaunajā režīmā spēja noturēties 34 agrāk uzņemtie advokāti. Pēc otrreizējās padomju okupācijas turpinājās gan iedzīvotāju pretestībai padomju okupācijai, gan arī jaunas represijas. Pēckara apcietināšanās cieta 18 advokātu.

Kopumā 107 (15%) no visiem 1919.–1944. gadā advokatūrā uzņemtajiem advokātiem bija miruši līdz 1940. gada liktenīgajiem notikumiem. Vēl 137 (19%) bija miruši Latvijā okupācijas apstākļos, nebūdami represēti. Visi pārējie advokāti – 472 (66%) – traģisko Latvijas notikumu ietekmē bija zaudējuši dzīvību svešu varu ieslodzījumā vai arī bijuši spiesti pamest dzimtas mājas un doties svešumā.

* * *

Latvijas advokatūra 20. gadsimta 20.–30. gados atradās noteiktā attīstības stadijā. Pamatos tā tika veidota, balstoties uz kariskās Krievijas tradīcijām. 30. gados atklājās daudzi trūkumi advokatūras darbībā, daudz tika diskutēts par profesionālo ētiku, par advokatūras institucionālo lomu tiesu

resorā, līdz autoritārajā laikmetā pēc 1934. gada 15. maija apvērsuma veica advokatūras reformu. 1940. gada vasaras notikumi pārtrauca šīs tiesiskajā valstī svarīgās institūcijas evolūciju. Latvijas advokatūra tika likvidēta un izveidota PSRS advokatūras Latvijas PSR Advokātu kolēģija, kas darbojās pēc atšķirīgiem principiem. Vācu okupācijas režīma laikā gan tika atjaunota līdz 1940. gadam pastāvējuši advokatūras sistēma, tomēr totalitārisma, okupācijas un kara apstākļos tās attīstībā bija daudz ierobežojumu.

Pusei Latvijas advokātu bija cariskās Krievijas laika profesionālā pieredze. Savukārt neatkarības laikā advokatūrai pievienojās vairāk nekā 300 Latvijas Universitāti beigušo jauno censoņu, kuriem jau 30. gadu beigās bija nozīmīga loma profesijā. Gan vecie, gan jaunie advokāti lielākoties bija sabiedriski un politiski aktīvi cilvēki ar labu izglītību, lielām ambīcijām, bet dažādām darbaspējām un attieksmi pret darbu. Viņu izcelsme un gaitas bija tikpat dažādas kā Latvijas sabiedrībai kopumā. Nedaudz koncentrētā veidā, bet ļoti izteiksmīgi un adekvāti advokātu biogrāfijās redzama Latvijas sabiedrības vēsture 20. gadsimtā.

1 Latviešu konversācijas vārdnīca. – Rīga, 1927–1928. – 1. sēj. – 62., 63. sl.

2 *Šmits J.* Advokātu ētika // Students. – 1935. – 18. marts.

3 Raksts Zvērinātu advokātu padomei 1922. g. 2. janv. LVVA, 7354. f., 1. apr., 481. l., 30. lp.

4 LVVA, 1536. f., 1. apr., 76. l., b. p.

5 Turpat, 1534. f., 6. apr., 6. l., b. p.

6 Turpat, 17. l., b. p.

7 Latvijas Tautas padomes Juridiskās un likumprojektu komisijas priekšsēdētāja A. Kvieša raksts Tieslietu ministrijai, 1920. g. 8. marts. LVVA, 1533. f., 3. apr., 2. l., 23. lp.

8 Turpat, 1534. f., 6. apr., 17. l., b. p.

9 LVVA, 1534. f., 6. apr., 6. l., b. p.

10 LVVA, 1534. f., 6. apr., 84. l., 1., 2. lp.

11 Tieslietu ministra raksts Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētājam, 1920. g. 4. dec. LVVA, 1534. f., 4. apr., 74. l., b. p.

12 Turpat, 7354. f., 1. apr., 33. l., 14. lp.

13 Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture. 1918.–1938. – Rīga, 1939. – 433. lpp.

14 Sk. pārskatu par advokatūras darbību: Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture. 1918.–1938. – Rīga, 1939. – 425.–447. lpp.

15 Pedēja Bridi. – 1932. – 20. marts.

16 Advokātiem esot grūti laiki // Brīvā Zeme. – 1934. – 21. marts.

17 LVVA, 7354. f., 1. apr., 40. l., 77. lp.

18 1929. g. 16. sept. Turpat, 350. l., 12., 13. lp.

19 N. Štackelberga raksts Zvērinātu advokātu padomes priekšsēdētājam, 1934. g. 16. maijs. Turpat, 718. l., 123. lp.

20 Zvērinātu advokātu padomes lēmums, 1930. g. 15. janv. LVVA, 5543. f., 1. apr., 2. l., b. p.

21 *Šmits J.* Advokātu ētika // Students. – 1935. – 18. marts.

22 Senāta rikožums Tiesu palātai, 1931. g. 13. marts. LVVA, 1534. f., 6. apr., 447. l., b. p.

23 Tiesu palātas priekšsēdētājs tieslietu ministram, 1934. g. 20. nov. Turpat, 548. l., b. p.

24 Tiesu palātas prokurors A. Kaņepājs Tiesu palātas priekšsēdētājam, 1933. g. 22. martā. Turpat, 548. l., b. p.

25 Raksts no Tiesu palātas Saeimas Juridiskajai komisijai, 1933. g. 31. marts. LVVA, 1534. f., 6. apr., 548. l., b. p.

26 Tiesu palātas priekšsēdētājs tieslietu ministram, 1934. g. 20. nov. LVVA, 1534. f., 6. apr., 548. l., b. p.

27 Pēc LVVA, 1533. f., 1. apr., 640. l., 25.–32. lp. sagatavojis autors. Sk. arī advokātu darbības rajonu karti Latvijas teritorijā: Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. – 1936. – Nr. 3. – 616. lpp.

28 Tieslietu resora apspriedes protokola uzmetums par svitrojamiem advokātiem, 1935. g. LVVA, 1533. f., 1. apr., 640. l., 33.–35. lp.

29 Jaunākās Ziņas. – 1921. – 2. jūn.

30 *Žagars L.* Mazā melnā grāmatīņa. – Losandželosa: Autora izdevums, 1989. – 141.–155. lpp.

31 Iesniegumu parakstīja A. Keņiņš, J. Sūna, N. Valters, A. Hamans, Ž. Stūris, B. Karcevs, A. Buševičs, K. Munkēvičs, M. Tihomirovs, A. Šalins, O. Finkelšteins, I. Gūtmanis, A. Bočagovs un P. Pavlovs. LVVA, 7354. f., 1. apr., 843. l., 1. lp.

32 Turpat, 1404. f., 2. apr., 1. l., 7., 8. lp.

33 N. Valtera ziņojums Zvērinātu advokātu padomei, 1941. g. aug. LVVA, 7354. f., 1. apr., 843. l., 58., 59. lp.

34 N. Valtera ziņojums Zvērinātu advokātu padomei, 1941. g. aug. LVVA, 7354. f., 1. apr., 843. l., 58., 59., 62. lp.

35 Par Advokātu kolēģijas par darbību sīkāk sk.: Strādnieks. – 1941. – 16. maijs.

36 LVVA, 7354. f., 1. apr., 551. l., 140. lp.

- 37 LVVA, 1536. f., 73. apr., 702. l., 2., 3., 5.–7., 9. lp.
- 38 LVVA, 1534. f., 10. apr., 177. l., 57.–61. lp
- 39 Tēvija. – 1945. – 17. janv.
- 40 LVA, 1404. f., 2. apr., 4. l., 4. lp.
- 41 Pārskats par Latvijas PSR Advokātu kolēģijas organizācijas biroja darbību, 1946. g. LVA, 1404. f., 2. apr., 9. l., 12., 13. lp.
- 42 Advokātu kolēģijas prezidija ziņojums par kadru sastāvu, 1948. g. 12. febr. LVA, 1404. f., 2. apr., 16. l., 6. lp.
- 43 Izraksts no Advokātu kolēģijas prezidija sēdes protokola, 1949. g. 11. okt. LVA, 1404. f., 2. apr., 19. l., 5. lp.
- 44 1939. g. 28. okt. LVVA, 7354. f., 1. apr., 909. l., 25. lp.
- 45 Tabula sagatavota pēc: Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. – 1936. – Nr. 2. – 383. lpp.
- 46 1935. g. 13. nov. LVVA, 7354. f., 1. apr., 563. l., 12. lp.
- 47 LVVA, 7354. f., 1. apr., 492. l., 26. lp.
- 48 LVVA, 1533. f., 3. apr., 101. l., 82. lp.
- 49 1931. g. 13. janv. Turpat, 7354. f., 1. apr., 567. l., 159. lp.
- 50 1941. g. 12. aug. LVVA, 7354. f., 1. apr., 166. l., 91. lp.
- 51 1941. g. 11. aug. LVVA, 7354. f., 1. apr., 545. l., 61. lp.

Ēriks Jēkabsons

LATVIEŠU ZVĒRINĀTU ADVOKĀTU RŪŠU DZIMTA: VIŅU DARBĪBA UN LAIKS

Sava dzimta un tās vēsture ir katram latvietim. Tajā izpaužas Latvijas zemes un tautas vēstures likloči. Mēs zinām, ka tie ir bijuši sarežģīti un īpaši 20. gadsimtā – ļoti smagi. Tieši sakarā ar Otrajam pasaules karam sekojošo ilgo padomju okupācijas režimu un tā izraisītajām sekām Latvijas vēstures zinātnē joprojām daudz kas ir aizmirsts un nepateikts. Minētais attiecas gan uz visas valsts, gan latviešu tautas, gan atsevišķu tās pārstāvju un atsevišķu dzimtu vēsturi. Turklāt tieši dzimtas bieži vien ir tās, kuru izpēte ļauj ne tikai izraisīt interesi tuviniekos, stiprināt viņos apziņu un lepnumu par savu piederību Latvijai, caur savu senču darbiem un rīcību to izprotot dziļāk, bet arī būtiski papildināt Latvijas vēstures kopainu, atklāt jaunas nianšes vēsturiskajos notikumos un procesos, konstatēt daudz būtiska un interesanta ne tikai konkrētās dzimtas pārstāvjiem, bet arī vēsturniekiem, vēstures interesentiem, skolotājiem u. c. Īpaši gadījumos, kad runa ir par cilvēkiem, kuri ieņēmuši un ieņem nozīmīgu vietu tautas, valsts un sabiedrības dzīvē, kuri ir bijuši sabiedriskās, profesionālās un politiskās elites pārstāvji. Pie tādiem noteikti pieskaitāmi juristu Rūšu dzimtas pārstāvji, kuru likteņos spilgti atspoguļojas svarīgākās 19.–20. gadsimta Latvijas, Baltijas jūras reģiona un pat visas pasaules vēsturiskās norises. Gan tās, kuras noteikti varam saukt par traģiskām – svešu lielvaru radītām, gan cilvēka gribasspēku, uzņēmību, talantu un zināšanu nozīmi apliecinošās, kuras daudzkārt vēsturē latviešiem ļāvušas izdzīvot šķietami bezcerīgās situācijās.

CARISKAJĀ KRIEVIJĀ UN LATVIJAS REPUBLIKĀ

HEINRIHS RŪSIS

1860. gada 8. oktobrī¹ Kurzemes guberņā Kursiņu luterāņu baznīcā tika noslēgta laulība starp šim pagastam piederīgajiem jauniešiem – deviņpadsmitgadīgo Jāni Rūsi² un Mucenieku Kalniņu māju saimnieka meitu Annu Kalniņu.³ Ģimenē, kas dzīvoja Mucenieku Kalniņos (sākot ar 19. gadsimta 60. gadu otro pusi, tos dēvēja vienkārši par Muceniekiem), piedzima meita Anna (1866. gada 6. maijā), meita Liba (1868. gada 21. janvārī), dēls Ernests (1869. gada 30. septembrī),⁴ meita Late (1874. gada 1. martā), meita Lavīze (1877. gada 19. jūlijā) un dēls Heinrihs Fricis (1880. gada 12. augustā).⁵

Pateicoties saimnieku un saimes rūpīgam darbam, Mucenieki bija turīga saimniecība, bet saimnieks – Jānis Rūsis – pagasta sabiedrībā cienīts vīrs. 70. gadu sākumā viņš tika ievēlēts par Kursiņu pagasta vecāko un centās sniegt saviem bērniem iespēju gūt labu izglītību. Tieši jaunākajam dēlam – Heinriham, lielā mērā pateicoties šim apstāklim un paša uzcītībai, izdosies kļūt par vienu no ievērojamākajiem sava laika latviešu zvērīnātiem advokātiem un sabiedriskajiem darbiniekiem. Viņš arī aizsāks plašo zvērīnātu advokātu Rūšu dzimtu, kuras darbībā visa 20. gadsimta garumā rod atspoguļojumu gan Latvijas un latviešu tautas vēstures spožākās, gan traģiskākās lappuses.

Izpildot sava tēva vēlēšanos (viņš gribēja redzēt dēlu tolaik latviešu lauku sabiedrībā ļoti populārā skolotāja amatā), Heinrihs Rūsis pēc Kursiņu pagastskolas beigšanas iestājās Irlavas skolotāju seminārā. Šajā laikā Krievijas valdības un vietējo varas iestāžu realizētās vispārējās Baltijas guberņu rusifikācijas centieni sevišķi jūtamu izpausmi rada tieši izglītības iestādēs un īpaši – skolotāju semināros, dažkārt novedot līdz absurdam arī mācību procesu kā tādu. Tieši šī iemesla dēļ audzēknis Rūsis nonāca konfliktā ar semināra vadību un 1898. gada decembrī izstājās no 3. klases. Pēc neliela pārtraukuma mācībās viņš 1899. gada rudenī tās turpināja Baltijas skolotāju seminārā Kuldīgā un 1901. gadā beidza šo mācību iestādi, iegūstot tautskolotāja tiesības. Līdz 1902. gadam H. Rūsis strādāja par skolotāju Skrundas draudzes skolā. Laikmetu spilgti atspoguļo Baltijas skolotāju semināra 30. izlaiduma – Heinriha Rūša izlaiduma – audzēkņu liktenis. Reizē ar viņu semināru beidza vēl 27 jaunieši – visi, izņemot vienu igauni, latvieši. Visi uzsāka skolotāja darbu, taču nāca 1905. gada notikumi, kuros latviešu skolotāji piedalījās ļoti aktīvi. No Heinriha Rūša klasesbiedriem to darīja vismaz 10 cilvēki, divus nošāva soda ekspedīcijas, divi emigrēja uz ASV un Latvijā vairs neatgriezās, pārējie dzīvoja nelegāli vai tika izsūtīti (daži arī vairs neatgriezās Latvijā). Kopumā, H. Rūsi ieskaitot, tikai pieci cilvēki vēlāk turpināja izglītību augstākajās mācību iestādēs, turklāt daži no viņiem – jau Latvijas Republikā.⁶

Uzņēmīgajam H. Rūsim bija vēlēšanās iegūt plašāku izglītību, un viņš to arī izdarīja – pirmais no sava izlaiduma semināra beidzējiem. Saskaņā ar tuvinieku liecībām jaunais skolotājs Heinrihs Rūsis bijis *romantiski ietekmēts, mīlējis mūziku, spēlējis vijoli un klavieres, tāpat liela interese viņam bijusi par literatūru, gribējis studēt astronomiju. Galu galā bijis jāizvēlas tiesību zinātnes, kas jaunam latviešu censonim varēja nodrošināt eksistenci savas tautas vidū.*⁷ No 1902. gada strādājot par mājskolotāju dzimtajā pusē un patstāvīgi sagatavojoties, viņš 1904. gadā kā eksternis nokārtoja galapārbaudījumus Jelgavas ģimnāzijā, iegūstot tiesības turpināt studijas augstskolā. Tajā pašā gadā viņš iestājās Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē. Līdzekļus mācībām studentam Rūsim bija jāgādā pašam, un būtībā viņš izgāja uzņēmīgam un centīgam latviešu jauneklim tolaik raksturīgu, grūtu, bet panākumus nākotnē nodrošinošu ceļu (tēvs Jānis nomira 1910. gadā, tādējādi Heinriham Rūsim kopā ar brāli un māsām bija jāuzņemas daļējas rūpes arī par māti un dzimto Mucenieku māju saimniecību). Turklāt bija jārupējās par studiju laikā izveidoto ģimeni – 1906. gada aprīlī viņš Saldū salaulājās ar saldenieci Elizabeti Vilhelmīni Martu Feldmani, bet 1907. gada jūlijā abiem Bulduros piedzima pirmais dēls – Armīns. Augustā viņu nokristīja Dubultu draudzes mācītājs Jānis Opss, bet viens no kūmām bija korporācijas “Lettonia” filistrs zvērināts advokāts Fridrihs Alberts.⁸

Tērbatas universitātē valdošais gars ievērojami atšķīrās no citām Krievijas augstskolām, šeit tas bija izteikti rietumnieciskāks, neraugoties uz Krievijas valdības centieniem to izskaust. Viena no tā izpausmēm bija studentu korporācijas. 20. gadsimta sākumā universitātē darbojās vairākas baltvāciešu, latviešu, poļu un igauņu korporācijas. 1904. gada novembrī Heinrihs Rūsis iestājās vecākajā latviešu korporācijā “Lettonia”, drīz pēc tam kļūstot par tās pilntiesīgu biedru un palikdams saistīts ar šo organizāciju visu savu dzīvi.

Studiju laiks sakrita ar notikumiem valstī, kuri visos pamatos sašķobīja Krievijas impērijā valdošo kārtību un neatgriezeniski izmainīja tajā dzīvojošo tautu – arī latviešu pašapziņu. Latviešu sociālās un nacionālās apspiestības dēļ 1905. gada revolūcijas notikumi Latvijā risinājās sevišķi traģiski. Šajā laikā pasaulē pirmo reizi plašāk sāka runāt par Baltijas jūras krastā dzīvojošo tautu, kuras pārstāvji ar ieročiem rokās nebaidījās stāties preti Krievijas regulārās armijas daļām un soda vienībām – kazaku karaspēkam. Daži latviešu politiķi (pirmām kārtām Miķelis Valters) izvirzīja domu par Latvijas autonomijas nodibināšanu nākotnē. Kaut arī revolūcija cieta sakāvi, cara valdība bija spiesta ievērojami mikstināt savu iekšpolitiku. Cars 1905. gada oktobrī zināmā mērā liberalizēja politisko iekārtu, izveidojot Valsts domi un atļaujot darboties politiskajām partijām. Legālās vai t. s. pilsoniskās

partijas (1904. gadā dibinātā Latviešu Sociāldemokrātiskā strādnieku partija darbojās pagrīdē) sāka strauji veidoties arī Latvijā, turklāt viena no nozīmīgākajām bija Latviešu konstitucionālo demokrātu partija (tā tika dēvēta arī par Reformistu partiju un apvienoja turīgo latviešu inteliģenci), kurā 1906. gadā Tērbatā iestājās arī H. Rūsis. Partijā darbojās daudzi ievērojami sabiedriskie darbinieki, piemēram, korporācijas "Lettonia" filistri – zvērināti advokāti Voldemārs Zāmuels un Frīdrihs Alberts.⁹ Sāka darboties Valsts dome, kurā tika ievēlēti vairāki latvieši, nacionāla rakstura izglītības iestādes un sabiedriskās organizācijas. Vienlaicīgi Baltijas gubernās sevišķi strauji attīstījās rūpniecība un tirdzniecība. Arvien lielāku nozīmi pilsētu dzīvē ieguva latvieši, pieaugot viņu saimnieciskajam iesaistītam un viņiem sekmīgi konkurējot ar vāciešiem pašvaldību vēlēšanās (pirmām kārtām Rīgā). Arī laukos turpinājās līdzīgi procesi. Tomēr Baltijas gubernās joprojām saglabājās baltvāciešu muižnieku noteicošais iespaids. Latvieši vēl arvien bija pakļauti arī krievu ierēdņu un Krievijas varas iestāžu realizētajiem pārkrievošanas centieniem un dažkārt pat patvaļai. Cīņu pret pastāvošo iekārtu turpināja latviešu sociāldemokrāti, daļa no kuriem īpaši Baltijas gubernās valdošo apstākļu dēļ pievērsās lieliniecismam, saskatot tajā vienīgo perspektīvo Latvijas attīstības ceļu. Tomēr vienlaicīgi aktīvu darbību izvērsa arī latviešu pilsoniskie grupējumi un organizācijas. Pirmā pasaules kara priekšvakarā latviešu tauta bija sasniegusi nozīmīgu politiskā brieduma pakāpi, kas noteiktos apstākļos varētu būt viens no galvenajiem neatkarīgas nacionālas valsts izveidošanas priekšnosacījumiem.

Īsi pirms studiju beigšanas (pirms valsts eksāmeniem) H. Rūsim bija saruna ar kādu augstu Krievijas tiesu sistēmas ierēdni par valsts dienestu. Pats H. Rūsis vēlāk atcerējās: "*Uz viņa jautājumu, vai es nevēlos iestāties valsts dienestā, atbildēju, ka latvietim tak ļoti grūti valsts dienestā vietas dabūt. Uz to tūliņ tika dota atbilde: "Sibirijā Jūs varētu vietu dabūt un arī kaut ko panākt."*"¹⁰ Apstiprinājās impērijā šajā laikā pastāvošā tendence, ka tiesās un valsts iestādēs Baltijas gubernās vietas ieņēma galvenokārt krievi, bet daudziem spējīgiem un perspektīviem latviešiem, igauņiem vai vāciešiem bija jāveido sava karjera svešumā. Heinrihs Rūsis vēlējās palikt dzimtenē. 1909. gadā viņš beidza studijas, iegūstot I šķiras diplomu ar diplomdarbu "Noilgums Civillikumā Baltijas gubernās", un uzsāka zvērināta advokāta palīga darbu Vidzemes gubernas galvaspilsētā – Rīgā. Tomēr ar Rīgu cieši saistīts viņš bija jau pirms tam. 1906. gada februārī Rīgā sāka iznākt Latviešu konstitucionālo demokrātu partijas dienas laikraksts "Latvija". Tā veidotāji bez jau pieminētajiem Voldemāra Zāmuels un Frīdriha Alberta bija arī izcili latviešu sabiedrības pārstāvji, kā Rūdolfs Blaumanis (pirmais atbildīgais redaktors un Literatūras un mākslas nodaļas vadītājs), Anna Brigadere, Emīls Dārziņš, Jēkabs Janševskis, Kārlis Krūza, Arturs Bērziņš, avīzē publicējās gleznotājs Janis Rozentāls, rakstnieks Jānis Jaunsudrabiņš u. c. izcilas personības. Laikraksta veidošanā no tā dibināšanas brīža līdzdarbojās vairāki studenti, starp kuriem bija arī H. Rūsis (savā pirmajā ievērojamajā publikācijā 1906. gada februārī viņš, izmantojot plašu statistisko un likumu bāzi, aplūkoja zemnieku dzīves un darba apstākļus Krievijā, secinot, ka nepieciešama to tiesiska reforma, "*lai neceltos tās disonances, kuras tagad tracina un viļņo nervus visai Krievijai*"¹¹), Oto Nonācs (studentu korporācijas "Talavija" biedrs) u. c. Jāpiezīmē, ka studējošajiem līdzstrādniekiem darbība laikrakstā deva iespēju ne tikai gūt nozīmīgu pieredzi un iepazīt tuvāk minētos latviešu sabiedrības ievērojamus darbiniekus, bet arī iegūt papildlīdzekļus studijām, kas H. Rūša gadījumā bija sevišķi svarīgi. Pēc Rūdolfa Blaumaņa nāves 1908. gadā un redaktora Jēkaba Stumberga aiziešanas no laikraksta 1909. gadā par redaktoru tika iecelts H. Rūsis, palikdams šajā amatā līdz 1912. gada beigām, kad viņu nomainīja O. Nonācs.¹² Stājoties redaktora amatā, H. Rūsis 1909. gada 16. decembrī rakstīja vārdus, kuri lielā mērā atspoguļoja ne tikai viņa profesionālās ieceres laikrakstā, bet arī ar tām cieši saistītos jaunā redaktora dzīves uzskatus šajā vēstures periodā, kuru galvenajiem vilcieniem viņš sekoja visu savu mūžu. Uzsvēris, ka žurnālista darba zināma pieredze ļauj viņam konstatēt – latviešu prese daudzkārt sola neizpildāmas lietas un izvirza utopiskas idejas, H. Rūsis secināja, ka "*[..] labāk solīt to, ko var dot*

un izvest dzīvē, nekā solīt daudz, dodot ļoti maz vai neko". Apņēmies ievērot šo principu, uzņemo- ties "atbildību par mēreni liberālu laikrakstu", viņš tālāk rakstīja: "[..] daru to pēc vislabākās pārlicības: manas domas ir tās, ka latvieši, būdami maza tautiņa, var panākt priekš sevis labāku nākotni ar darbu, ar centību un konkurences spēju cīņā dēļ uzturas. Lielās tautas panāk savus nodomus, izved dzīvē savu iegribu ar varas līdzekļiem. Mazām tas nav iespējams. Varas princips ir bez tam katrreiz divpusīgi griezīgs zobens tā rokās, kurš viņu lieto, un nav kultūras zīme, lai nāktu no kuras puses nākdams. Turēdamies pie šiem principiem, mēģināšu dot savai mazajai tautiņai visu to, kas tai varētu nākt, pēc manas pārlicības, par svētību, mudinājot to uz centību un sparū, cik tas iespējams dienas avīzes apstākļos. [..] Mēs dzīvojam laikmetā, kuram uzpurēts daudz gaidu un cerību, bet kurš no savas puses mums maz ko devis. Jau daudzus gadus mēs gaidām uz plašāku samēru reformām, kuras pie mums dzīvē vēl nav izestas." Tāpēc jaunais redaktors solīja pastāvīgi norādīt uz aktuāliem un novēršamiem trūkumiem tautas dzīvē, neaizmirstot skart pašu latviešu "iekšējo stāvokli", censties rast kopsaucēju un nodibināt labākas attiecības starp latviešiem, vāciešiem un krieviem (par ko "daudz runāts, bet maz darīts") utt. Nobeigumā H. Rūsis solīja: "Vēlēdamies strādāt ražīgu darbu, stājos tad "Latvijas" vadīšanas priekšgalā. Darišu visu, kas stāvēs manos spēkos, lai šo nolūku panāktu."¹³ Ievadrakstu nevarēja neievērot citi latviešu laikraksti, sevišķu uzmanību tam pievērsa konkurējošā avīze "Jaunā Dienas Lapa". Tā atzīmēja, ka "Latvijas" izdevēji jau ilgāku laiku meklējuši "savai lapai vadītāju, kurš spētu tai piedot daudzmaz noteiktu un izdevējiem patīkamu virzienu", un beidzot izvēle kritusi uz "jauno advokātu" Rūsi. Ar to gan neitrālais tonis beidzās, un negatīvi tika atspoguļots iepriekš minētais ievadraksts.¹⁴ Jāatzīst, ka enerģiskajam redaktoram tiešām lielā mērā izdevās pacelt laikraksta "Latvija" popularitāti, publicējot rakstus par aktuālām tēmām un jautājumiem. Redaktora H. Rūša spalvai piederēja daudzi avīzes ievadraksti, kā arī raksti par dažādiem sabiedrības dzīves aspektiem.¹⁵

Saskaņā ar toreizējā kolēģa A. Bērziņa atmiņām tas jaunā redaktora mūžā bijis smags, bet ar sabiedriskajām aktivitātēm piesātināts laiks, jo sākumā vienlaikus bija jāstūdie, bet vēlāk jāstrādā advokāta amatā: "Tādu slodzi varēja panest vien tikai H. Rūša dzelzs veselība un nesalaužamais gribasspēks. Gribētos pieminēt – viņam palīgā nāca vēl gaišais latvju optimisms, darbinieka humānais ideālisms un ticība labā uzvarai kā cilvēkā, tā dzīvē. H. Rūsis vienmēr bija draudzīgs un labvēlīgs pret visiem, ar kuriem strādāja kopā vai satikās sabiedrībā. Pēc savas iedabas viņš bija miera vīrs, kas visur meklēja izlīdzinošo taisnību. Vairīt vairījās no skarbiem un asiem vārdiem. Pavisam nemanīja avīzē spalvas polemikas un brāzmainus pretinieku notiesājumus. Ja kādreiz iesaistīja polemiku, tad tā arī vienmēr palika tikai polemiskas pārrunas robežās. Tā toreiz bija neparasta lieta latviešu presē, īpaši galējos spārnos, kur cits citu pēla un zākājās vai katrā numurā. "Latvijai" daudzreiz pārmeta, ka tai trūkstot asu zobu. Bet labi vien redaktors darīja, ierobežodams savu līdzautoru polemiskās tieksmes. [..] H. Rūsis kā redaktors atturējās no reprezentācijas. Viņš necentās sevi nostādīt pirmā vietā. Šī nobleses [dīžciltības] pilnā atturība katrreiz savu gandarījumu ieguva citā laikā, citā vietā. Gan jāsaka, ka tāds gandarījums nāca arī stipri pavēlu. Šefredaktors reti gāja uz plašiem publiskiem sarīkojumiem, bet labprāt apmeklēja labus koncertus un ievērojamākās teātra izrādes, kad vien brīvas bija redakcijas kartes un viņam pašam bija nepieciešama garīga atpūta. Viņš darbā prata toleranti izturēties pret visiem saviem līdzredaktoriem, kas visās redakcijās tā vis nebija. "Latvijā" katrs redaktors atbildēja par savas nodaļas saturu. H. Rūsis to respektēja pilnīgi. Ja viņš kā šefredaktors bija ko uzrakstījis ārpus savas vadītās daļas, manuskriptu tūlī nesūtīja uz spiestuvi, bet allaž nodeva attiecīgas nodaļas redaktoram izlasīšanai un akceptam. Ja, salikuma novilkumus caurlasot, atrada kādus vajadzīgus pārlabojumus, nekad tos neizdarīja bez sazināšanās ar nodaļas redaktoru vai raksta autoru. Pats par sevi saprotams, ka kopdarbs radīja draudzīgu saskaņu un simpātisku atmosfēru. Ja kāds vēl kādreiz lasīs vecos "Latvijas" komplektus, viņš tur

atradīs daudzus jo daudzus H. Rūša ievadrakstus gan ar autora parakstu, bet visvairāk gan bez kāda paraksta. Tagad tie ir veci un izbalējuši kultūrvēstures materiāli, bet toreiz tie bija dzīvi un uzmodinoši vārdi, kas ierosināja lasītāju prātus un domas. Šie vārdi tad lidoja.”¹⁶

1912. gada beigās – 1913. gada sākumā H. Rūsis izbeidza darbību partijā un, kā jau minēts, arī redaktora darbu laikrakstā “Latvija”, pilnībā pievērsoties zvērināta advokāta palīga praksei pie sava pieredzējušā patrona un korporācijas “Lettonia” filiāstra Frīdriha Alberta. Nevar izslēgt, ka viens no iemesliem tam bija nepieciešamība sniegt lielāku finansiālu atbalstu pieaugošajai ģimenei – 1912. gada martā to papildināja meita Velta Marija.¹⁷ F. Alberts šajā laikā jau bija pazīstams kā viens no labākajiem latviešu zemnieku civillietu (kroņa vai valsts zemnieku nekustamie īpašumi, īpašuma tiesību nostiprināšana viņu turētājiem u. c.) advokātiem augstākajās Krievijas tiesu iestādēs, un pakāpeniski par tādu kļuva arī Heinrihs Rūsis. Tomēr jāatzīmē, ka aiziešanai no partijas bija arī ideoloģisks iemesls. 1912. gada septembrī Frīdriha Veinberga vadītās konservatīvās Latviešu tautas partijas laikraksts “Rīgas Ziņas” atspoguļoja tikko notikušās kadetu partijas pilnsapulces gaitu. Tajā, piedaloties apmēram 70 personām, izveidojās sešu cilvēku “radikālāka virziena” opozīcija, kura nepiekrita vairākuma (laikraksta “Latvija” izdevēji to starpā) viedoklim un balsoja pret mācītāja Kārļa Irbes kandidatūras izvirzīšanu Valsts domes vēlēšanās Rīgā. Šajā grupā bez ievērojamā sabiedriskā darbinieka Viļa Olava un vēl dažām personām bija arī Heinrihs Rūsis. F. Veinberga laikraksts apgalvoja, ka tūlīt pēc tam H. Rūsis savu atšķirīgo uzskatu dēļ atlaists no avīzes redaktora amata, sākot ar 1. oktobri.¹⁸ Nākamajā dienā avīze “Dzimtenes Vēstnesis” gan publicēja H. Rūša vēstuli, kurā viņš noliedza “Rīgas Ziņās” pausto, apgalvojot, ka avīzei atstāj pats, turklāt vēlējies to izdarīt jau 1912. gada pavasarī (tas nav izdevies sakarā ar nākamā redaktora aizņemtību iepriekšējā darbavietā). Tomēr, kā savā komentārā pamatoti atzīmēja “Rīgas Ziņas”, minētā vēstule un tās publicēšanas veids tikai pastiprināja iespaidu par “Latvijas” redakcijā valdošo nesaskaņu pamatotību, vēl jo vairāk tāpēc, ka pēdējās sava darba nedēļās H. Rūsis samērā atklāti laikraksta slejās puda tā izdevējiem pretēju viedokli.¹⁹ Viņš pats 1940. gadā liecināja, ka nav bijis apmierināts ar partijas politikās nostājas maiņu labējā virzienā.²⁰

Arī pēc aiziešanas no laikraksta vienlaicīgi ar zvērināta advokāta palīga darbu H. Rūsis turpināja darbību žurnālistikā, joprojām rakstot laikrakstam “Latvija” un arī avīzei “Dzimtenes Vēstnesis” (sevišķi ražīgi 1913. gadā) par sabiedrībai – pirmām kārtām zemniecībai aktuāliem tiesiskiem jautājumiem (piemēram, izmaiņām likumdošanā attiecībā uz zemnieku īpašumtiesībām, skolotāju, jūrnieku, pagastu pašvaldību situāciju, sieviešu stāvokli ģimenē utt.).²¹

1914. gadā sākās Pirmais pasaules karš, kuram bija lemts izraisīt radikālas pārmaiņas Eiropas tautu un zemju dzīvē. Pakāpeniski lielākā daļa Latvijas vīriešu tika mobilizēta Krievijas armijā un iesaistīta kara darbībā frontē, bet liela tautas daļa izklīda bēgļu gaitās visā Krievijas impērijā. Kad 1915. gada 10. jūnijā Heinrihs Rūsis tika apstiprināts par Rīgā praktizējošu pilntiesīgu zvērinātu advokātu, Pirmā pasaules kara kaujas jau norisinājās Latvijas teritorijā. Un jau augustā sākās valsts iestāžu, skolu un gandrīz visu rūpniecības uzņēmumu, strādnieku un ierēdņu evakuācija uz Iekš-krieviju. Vācu karaspēka ieņemto Kurzemi piespiedu kārtā un brīvprātīgi atstāja tūkstošiem bēgļu, kuru priekšā bija gaitas Krievijas plašumos vairāku gadu garumā un ar tām saistītās neizsakāmās grūtības. Fronte uz vairākiem gadiem nostabilizējās gar Daugavu, dažu desmitu kilometru puslokā apņēmot Rīgu, kura bija kļuvusi par latviešu politiski sabiedriskās dzīves centru. Savukārt latviešu politiskie un sabiedriskie darbinieki gan Latvijā, gan Krievijas lielākajos centros iesaistījās bēgļu komiteju darbā.

Rūšu ģimene kopā ar Rīgas apgabaltiesas iestādēm 1915. gada rudenī evakuējās uz Tērbatu, kur ģimenes galva uzreiz iekļāvās Latviešu bēgļu palīdzības komitejas darbā kā tās Juridiskā biroja vadītājs (komitejā līdzdarbojās daudzi ievērojami sabiedriskie darbinieki, starp kuriem bija arī Jānis

Čakste un Alberts Kviesis). Galvenokārt bija jāpalīdz Kurzemes un Zemgales bēgļiem noskaidrot jautājumus par viņu pamesto īpašumu un aktuālo tiesisko situāciju. Tos H. Rūsis savu iespēju robežās centās apgaismot arī latviešu presē²² un Latviešu bēgļu apgādāšanas Centrālās komitejas izdotajā "Bēgļu kalendārā".²³

Pēc 1917. gada Februāra revolūcijas Krievijā notikumi strauji attīstījās arī Tērbatā. 7. maijā šeit notika Kurzemes guberņas latviešu bēgļu delegātu kongress (Kurzemes Zemes sapulce), kurā par vācu karaspēka okupētās Kurzemes guberņas pagaidu komisāru tika ievēlēts jelgavnieks zvērināts advokāts Jānis Čakste (vēlākais pirmais Latvijas Valsts prezidents), bet par vicekomisāru – Heinrihs Rūsis²⁴ (pēc neilga laika viņš gan no amata atteicās). Vienlaikus pilsētā esošie latviešu bēgļi ievēlēja viņu par Tērbatas pilsētas domes locekli (šajā amatā H. Rūsis palika līdz vācu karaspēka ienākšanai pilsētā 1918. gada februārī²⁵). Savukārt 1917. gada 28. maijā Tērbatā notika latviešu juristu konference, ko vadīja zvērināti advokāti Jānis Čakste un Jānis Šimānis. Tajā tika spriests par latviešu pašnoteikšanās jautājumu un nepieciešamību veidot jaunu tiesu iekārtu un latviešu juristu savienību (tas gan pagaidām tika atlikts līdz visā Krievijā un pat pasaulē izklīdušo latviešu juristu atgriešanās laikam Latvijā). Tika izveidots Latviešu juristu izpildbirojs ar sēdekli Tērbatā, izpildbirojā ievēlēja Kārli Pauļuku, Heinrihu Rūsi, Andreju Šimani, Albertu Kviesi, Kristapu Valteru, Jāni Jakstiņu un Kārli Kalēvicu.²⁶

Šajā laikā pilsētā bija izvietots arī Latviešu strēlnieku rezerves pulks, kura karavīru revolucionārais noskaņojums izpaudās pastāvīgos mītiņos un ielu demonstrācijās, izraisot igauņu pilsonisko aprindu neapmierinātību un pat prasību izvest pulku uz Latvijas teritoriju (vēl jo vairāk tāpēc, ka Krievijas Pagaidu valdība 1917. gada pavasari bija formāli piekritusi līdz tam Igaunijas un Vidzemes guberņās ietilpstošo igauņu zemju apvienošanai un piešķirusi Igaunijai autonomijas tiesības). Sekoja lielinieku Oktobra apvērsums un padomju varas nodibināšana arī Baltijā. 1917. gada 29. novembrī Valkas pilsētas valdes telpās notika Latviešu pagaidu nacionālās padomes dibināšanas sapulce. Jaunizveidotā organizācija 2. decembrī izsludināja Latgales apvienošanu ar pārējiem Latvijas novadiem un Latvijas autonomiju (kaut arī valdošajos apstākļos šie lēmumi palika vienīgi deklaratīvā līmenī, tiem bija nenovērtējama nozīme Latvijas valstiskuma tālākā ģenēzē). Tika izveidotas vairākas padomes komisijas – Ārlietu, Finanšu, Aizsardzības un atjaunošanas, Latviešu Satversmes sapulces vēlēšanu un Satversmes projekta izstrādāšanas komisija. Pēdējā no minētajām bija skaitliski vislielākā – priekšsēdētāja Voldemāra Zāmuēla vadībā (viņš bija arī visas padomes valdes priekšsēdētājs) tajā tika iekļautas kopumā 13 Latvijas vēsturē ievērojamas personības, starp kurām bija arī Kārlis Pauļuks, Pēteris Juraševskis, Frīdrihs Grosvalds, Jāzeps Trasuns, Jānis Akuraters, Arveds Bergs un Heinrihs Rūsis.²⁷ Sarežģītās militārās politiskās situācijas dēļ reģionā šī komisija pa īstam darbu tā arī neuzsāka.

Pēc Brestļitovskā notiekošo Padomju Krievijas un Vācijas–Austroungārijas miera sarunu nonākšanas strupceļā Vācijas un tās sabiedroto karaspēks 1918. gada 18. februārī pārgāja uzbrukumā visā frontē faktiski jau pilnīgi sabrukušajai Krievijas armijai, dažās dienās ieņēmot Ukrainu, Latviju, Igauniju un aizejot līdz Pleskavai, un Padomju Krievija 3. martā bija spiesta parakstīt miera līgumu uz vācu puses izvirzīto noteikumu pamata. Visa Baltija palika vācu okupācijas zonā. Igauniju politiķi gan starplaikā (24. februārī) starp lieliniecieko krieviskajiem vienību aiziešanu un vācu okupācijas karaspēka ienākšanu bija proklamējuši savas valsts neatkarību, taču vāciešu noraidošās attieksmes dēļ Igaunijas valdība darbību nevarēja uzsākt līdz pat novembrim. Visā Baltijā nodibinājās vācu okupācijas režīms. 1918. gada maijā Rūšu ģimene, iegūstot attiecīgu atļauju okupācijas iestādēs, varēja atgriezties Rīgā, kur H. Rūsis atjaunoja zvērināta advokāta praksi.

Pēc pamiera noslēgšanas Rietumu frontē (faktiski – Pirmā pasaules kara beigām) un revolūcijas Vācijā (Vācijas impērijas sabrukuma) rudenī strauji izmainījās iekšpolitiskā situācija arī vācu karaspēka

okupētajā Baltijā. 1918. gada 18. novembrī Rīgā tika proklamēta neatkarīga Latvijas Republika – un darbu uzsāka Kārļa Ulmaņa vadītā Pagaidu valdība, ļoti sarežģītos apstākļos veidojot jaunās valsts struktūras. Šajā laikā Heinrihs Rūsis uzrakstīja presē vairākus plašus ievadrakstus, kuros, balstoties arī uz paša pieredzēto, viesojoties dzimtajā Kursiņu pagastā 1918. gada vasarā, aprakstīja vācu okupācijas varas politiku un kolonizācijas plānus Kurzemē – 1918. gada aprīlī uzsākto zemnieku padzišanu no mājām, tādējādi atbrīvojot vietu vācu kolonistiem, vācu naidīgo attieksmi pret latviešu inteliģenci kā draudu savai līdzšinējai varai un interesēm Latvijā utt. Viņš aplūkoja arī vecās Krievijas tiesas trūkumus (Latvijā tiesas sastāvēja galvenokārt no vietējos apstākļus nepārzinošiem krieviem, bet izglītotajiem latviešiem, lai veidotu karjeru, bija jābrauc uz Krievijas iekšieni – pat Sibīriju) un uzsvēra, ka jaunajām Latvijas valsts tiesām jābūt savādākām, bet tiesnešiem jāzina gan latviešu, gan krievu un vācu valoda: *“Tā būs pirmā izdevība gādāt latviešu pašu spēkiem savu tiesu un taisnību. Cerēsīm, ka jaunajās tiesās tiks ievērots princips, ka pilsoņi nav tiesas dēļ, bet tiesa ir pilsoņu dēļ.”*²⁸ Sevišķi nozīmīgs, aktuāls un autora nacionāli politisko nostāju apliecināošs bija 20. decembrī laikrakstā “Jaunākās Ziņas” publicētais H. Rūša ievadraksts “Zem taisnības maskas”, kurā viņš, analizējot Rīgas lielākās vācu avīzes “*Rigasche Rundschau*” publikācijas, ļoti precīzi konstatēja baltvāciešu elites nostāju pret jauno Latvijas valsti: *“Zināmas aprindas Latvijā nevar pieņemt latviešu noteikšanas tiesību viņu pašu mājās un mēģina, ja ne citādi, tad vismaz starp rindām, noniecināt latviešus kā tādus. Dažu labu reiz mēs redzam viņu domas šādā veidā: ja Latvijā nevaram valdīt mēs, tad lai nevalda viņā arī latvieši, bet lai nāk par valdnieku pavisam kas cits. [...] Mums, latviešiem, vācu šovinisti bieži vien pārmet, ka mēs jaunajā Latvijas valstī negribot cīstas citas tautas. Meklē dažādus taisnības iemeslus, lai pierādītu, ka latvieši ir netaisni pret vāciešiem. Ja šāda pat loģika būtu tikusi ievērota no konservatīvajām vācu aprindām Baltijā iepriekš Latvijas valsts nodibināšanas, tad mēs ticētu, ka konservatīvās vācu aprindas runā aiz pārlicības. Bet pēc visa tā, kas Baltijā noticis agrāk, katram prātīgam latvietim gan jāsaprot, ka reakcionārās vācu aprindas zem taisnības maskas grib mazināt latviešu nozīmi.”* Tālāk autors ar retoriskiem jautājumiem prasmīgi pierādīja, ka vācu okupācijas laikā 1915.–1918. gadā baltvāciešu attieksme pret visu latvisko bija sevišķi noraidoša un pat naidīga. Nobeigumā viņš rakstīja: *“Latvietis ir labsirdīgas dabas un neapspiedīs nekad savā zemē cittautesu [nesalasāms vārds]. Bet neviens nevarēs viņam aizliegt tā dabiskās tiesības: aizstāvēt savu pastāvēšanas tiesību pašu mājās. Tie vācieši, kuri uzskatīs sevi par Latvijas vietējiem iedzīvotājiem un mēģinās kopīgā darbā ar latviešiem gādāt par Latvijas vispārējo labklājību, būs mūsu cienījamie līdzpilsoņi un darba biedri. Citādi turpretim ir ar tiem vietējiem vāciešiem, kuri uzskata sevi par “priekšposteņiem gājienā uz austrumiem”, bet Latviju – par Vācijas veco koloniju, kura jāatjauno. Ja tie runā par latviešu šovinismu, tad viņi uzliek savai istai sejai taisnības masku.”*²⁹

Pagaidu valdībai vācu okupācijas apstākļos un pagaidām bez vispārēja tautas atbalsta Rīgā klājās smagi. Vēl jo vairāk tāpēc, ka pēc Vācijas impērijas sabrukuma Padomju Krievija anulēja 1918. gada martā Brestļitovskā noslēgto miera līgumu un uzsāka sava karaspēka virzību uz Baltiju. 1919. gada janvāra sākumā vācu un latviešu karaspēks, kā arī Pagaidu valdība bija spiesta pamest Rīgu un doties uz Kurzemi. Ļoti daudzi latvieši, arī Heinrihs Rūsis ar ģimeni, palika Rīgā, kura tika pasludināta par Padomju Latvijas galvaspilsētu. 1919. gada janvārī viņš sāka strādāt savā specialitātē – Padomju Latvijas Tieslietu tautas komisariātā par Aizstāvju kolēģijas darbveža palīgu³⁰ (ideoloģisku motīvu trūkumu šajā izvēlē, tāpat kā daudziem tūkstošiem Padomju Latvijas valsts aparātā strādājošo un armijā dienāšo latviešu izvēlē apliecina arī paša darbveža personība – tas bija ilggadējais konservatīvais Rīgas zvērīnāts advokāts Andžs Zumbergs³¹). Konsekventi realizējot galvenos lielinieciskos principus, P. Stučkas vadītā padomju valdība ļoti ātri zaudēja atbalstu, un jau 22. maijā Rīga krita Baltijas landesvēra rokās. Pilsēta bija atbrīvota no lieliniekiem, taču vācieši izvērta Rīgā atklātu teroru pret latviešiem, visos saskatot varbūtēju lielinieku. H. Rūsis nekavējoties atsāka advokāta

darbību vāciešu gandrīz pilnībā kontrolētajā pilsētā, savu iespēju robežās mēģinot aizstāvēt apcietinātos latviešus.³² Zināmā mērā provāciskā Andrieva Niedras valdība situāciju galvaspilsētā faktiski nepārvaldīja, turklāt tā atradās naidīgās attiecībās ar Liepājā uz tvaikoņa “*Sarator*” klāja esošo Kārļa Ulmaņa valdību. Šādā situācijā 1919. gada jūnija sākumā Rīgā esošie studentu korporāciju filistri vienoties par nepieciešamību panākt A. Niedras un K. Ulmaņa izlīgumu un vienotas valdības izveidošanu. Tika izraudzīta delegācija braucienam uz Liepāju pie K. Ulmaņa. Par tās vadītāju izraudzīja H. Rūsi, par locekļiem – tiesībnieku Jāni Jakstiņu un zvērinātu advokātu (vēlāk notārs Rīgā) Jāni Purgalu. Historiogrāfijā minētais brauciens vispār maz zināms, taču izskan viedoklis, ka minēto delegāciju uz kuģa “*Sarator*” klāja esošais K. Ulmanis nav pieņēmis, bet uzskatījis tās piedāvājumu par “kaitniecību” un “tāpēc viņa attiecības ar korporācijām pēc tam nekad nebija draudzīgas”. Tas ir pārspilējums, jo, pirmkārt, mūsdienu latviešu vēstures zinātne ir zināmā mērā mainījusi negatīvo nostāju pret A. Niedras valdības lomu (arī K. Ulmanis 1919. gada pavasarī nopietni apsvēra iespēju vienoties ar A. Niedru, par to tika vestas pat sarunas, un vienīgi maija beigās, izkristalizējoties angļu negatīvajai nostājai pret A. Niedru, viņa nostāja kļuva noraidoša). Otrkārt, pats H. Rūsis 1938. gadā stāstīja K. Ulmaņa nežēlastībā nokļuvušajam bijušajam ievērojamam politiķim un sabiedriskajam darbiniekam Arvedam Bergam, ka 1919. gada jūnijā “ar lielām mokām” viņi nokļuvuši līdz kuģim “*Sarator*” Liepājas reidā, uz kura uzkāpuši “pa striķa trepītēm”. Uz pieņemšanu gan bijis jāgaida diezgan ilgi. Kad beidzot K. Ulmanis delegāciju pieņēmis, H. Rūsis izklāstījis viņam viedokli par nepieciešamību “*panākt kādu vienošanos ar Niedru*”. Pagaidu valdības vadītājs uz to īsi atbildējis, ka “*viņš esot tādā stāvoklī, ka to nevarot darīt. Rūsis to sapratis tā, ka Ulmanis saistīts ar angļiem un frančiem un tie nepiekrīst izlīgumam ar Niedru, baidīdamies, ka ar to pieaugtu vācu iespaids Baltijā.*”³³

1919. gada jūlijā, pēc uzvaras pār vācu karaspēku pie Cēsīm, Rīgā no Liepājas atgriezās Pagaidu valdība, kura pirmo reizi sāka pilnībā kontrolēt situāciju no lieliniekiem atbrīvotajā valsts daļā. H. Rūsis turpināja savu advokāta darbību – nu jau Latvijas valstī. Jūlijā Rīgā tika apvienota J. Baloža komandētā 1. latviešu atsevišķā brigāde un J. Zemitāna Ziemeļlatvijas brigāde, izveidojot Latvijas armiju. 1919. gada jūlijā tika izveidota arī Latvijas armijas Kara tiesu pārvalde, bet 1919. gada 22. decembrī – Latvijas Kara virstiesas kā augstākā kara tiesu kasācijas instance triju cilvēku sastāvā (pirmais priekšsēdētājs – Voldemārs Zāmuels). Atbildīgās amatpersonas, izveidojot augstāko militāro tiesu struktūras institūciju, pievērsa uzmanību Heinriham Rūsim. Pēc pārrunām ar viņu Kara virstiesas priekšsēdētājs piekrita H. Rūša nosacījumam – atļaut viņam vienlaikus turpināt darbu par zvērinātu advokātu Rīgā, un 1919. gada 22. decembrī ar Ministru kabineta lēmumu viņš tika iecelts par Kara virstiesas locekli (bez V. Zāmuela un H. Rūša Kara virstiesas loceklis bija kapteinis, vēlāk zvērināts advokāts Gustavs Gerbers). Taču šeit pieredzējušā jurista tālākajā darbībā radās nepārvarama problēma, ko skaidro viņa paša jau 1920. gada 2. janvārī virstiesas priekšsēdētājam rakstītais lūgums. Tajā bija teikts: “*Kad ar mani veda sarunas par manu kandidatūru, es iedomājos sev kara virstiesas pienākumus, kā principiālu kara jurisprudences jautājumu izšķiršanu, kontrolēšanu un uzraudzību. Šodien dabūju zināt, ka kara tiesai tikšot nodotas visas tās politiskās lietas, kuras bija nodomātas Kara lauku tiesu kompetencei. Esmu rikojies kā aizstāvis tiesā jau vairāk nekā 10 gadus. Kara virstiesai mani pienākumi varēja vilkties tikai zināmu laiku, pagaidām, jo es pieņēmu kandidatūru ar noteikumu palikt kā aizstāvis civilresorā. Tagad, kur vispārīgām kara tiesām nodotas politiskās dabas lietas, neturu par iespējamu uzņemties Kara virstiesas locekļa pienākumus. Es lūdzu tādēļ apsardzības ministra kungu mani no Latvijas Kara virstiesas locekļa amata atlaist.*” 11. janvārī Kara virstiesas priekšsēdētājs ziņojumā apsardzības ministram, konstatēja ka “*personīgā sarunā ar Rūša kungu pārliecinājos, ka viņš pēc amata pieņemšanas nācis pie atzinuma, ka zvērināta advokāta pienākumi ļoti grūti savienojami ar Kara virstiesas locekļa amatu*”. Galu galā H. Rūsis no tā tika atbrīvots, nomainot viņu ar Senāta locekli Bronislavu Nagujevski.³⁴ Jāpiezīmē, ka pat šajā isajā

laikā, formāli ieņemams Kara virstiesas locekļa amatu, H. Rūsis turpināja aktīvu darbību zvērināta advokāta amatā, ko apliecina viņa 1919. gada 29. decembrī rakstītais lūgums personiski apsardzības ministram Kārlim Ulmanim paātrināt jautājuma atrisināšanu par 1919. gada jūnijā Ziemeļlatvijas brigādes 11 Jaunpiebalgas pagasta zemniekiem rekvizētajiem zirgiem (pateicoties advokāta pūlēm, tie tika atdoti īpašniekiem).³⁵ Vienlaikus no 1919. līdz 1921. gadam H. Rūsis pildīja arī Izglītības ministrijas juriskonsulta pienākumus. Iespējams, ka viņa nokļūšanu šajā amatā veicināja klasesbiedrs no Baltijas skolotāju semināra Jēkabs Pērkons, kurš šajā laikā bija ministrijas vidusskolu un arodskolu nodaļas vadītājs.³⁶ Bija arī mēģinājums iesaistīties aktīvajā politiskajā dzīvē – 1920. gada aprīlī H. Rūsis kandidēja Satversmes sapulces vēlēšanās no Kristīgi nacionālās partijas (vēlāk tā pārveidojās par savienību) 8. sarakstā reizē ar ārstiem Gustavu Reinhardu, Oskaru Voitu, mācītājiem Kārli Irbi, Teodoru Grinbergu, Edgaru Bergu, notāru Jāni Purgalu, Tiesu palātas locekli Aleksandru Gubenu, Tiesu palātas prokuroru Kārli Kvelbergu u. c. (ļoti daudzi no kandidātiem bija korporācijas “Lettonia” biedri). Saraksts vēlēšanās ieguva trīs vietas parlamentā, taču H. Rūsis tajā neieklūva.³⁷ Saraksts kopā ieguva 16 268 balsis – visvairāk Kurzemes apgabalā, savukārt no Kuldīgas apriņķa pagastiem (kopā 512 balsu) visvairāk par sarakstu balsis tika nodotas Kursiņu pagastā (49), sekoja Skrundas pagasts (36),³⁸ kas, ļoti ticams, bija tieši H. Rūša nopelns. Savukārt Rīgas domes vēlēšanās 1922. gada martā H. Rūsis, kandidējot no tā paša saraksta, kopā ar vēl četriem kandidātiem (starp viņiem vēl divi korporācijas “Lettonia” biedri – G. Reinharde un E. Bergs) tika ievēlēts Rīgas pašvaldībā un darbojās tajā līdz 1925. gadam (H. Rūsis kandidēja arī 1925. gada pilsētas domes vēlēšanās, taču netika ievēlēts).³⁹

Visus neatkarības gadus H. Rūsis strādāja par advokātu un, pateicoties augstajai jurista profesionalitātei, nosvērtībai, nesavtīgumam un erudīcijai, kļuva par vienu no atzītākajiem un populārākajiem krimināltiesību jautājumu speciālistiem. Neraugoties uz to, ka viņš neieņēma oficiālus amatus valsts iestādēs (pēc 1934. gada 15. maija valsts apvērsuma viņam tika piedāvāts tieslietu ministra amats K. Ulmaņa jaunajā valdībā, taču sekoja atteikums – advokāts Rūsis vēlējās palikt patstāvīgs⁴⁰), “H. Rūša vārds tomēr tautā bija populārs un ar viņa juridiskajām domām un spriedumiem rēķinājās ne vien Latvijas tiesu iestādes, bet toš uzmanīgi uz klausīja arī politisko un sabiedrisko domu ietekmētāji un ievērotāji”. Tā viņa advokāta darbību raksturo rakstnieks un žurnālists Arturs Bērziņš, kurš pazina H. Rūsi jau kopš sadarbības laikraksta “Latvija” redakcijā 1909.–1912. gadā. A. Bērziņš turpina: “Viņš ar visu sirdi un dvēseli līdz dzīvoja katrai lietai, kuru uzņēmās aizstāvēt. Rūpīgi iedziļinājies faktos, pamatīgi izstudē materiālus, lai viss tiktu apgaismots un noskaidrots tiesas procesos. H. Rūsis apbrīnojami pratināja lieciniekus un savās aizstāvības runās krimināllietās apcerēja it sevišķi arī nelabvēlīgus faktus, bet prata tos tādā veidā izskaidrot un rotaļīgi analizēt, ka panāca vai nu attaisnošanu (kur ticēja klienta nevainīgumam), vai arī ievērojamu soda mīkstināšanu, jo nekad neiestājās par attaisnošanu, ja pašam bija šaubas par to, vai tikai klients nav viņam stāstījis nepatiesību vai ko svarīgu noslēpis. Viņa aizstāvēšanas runas kodolīgumu, stila eleganci un faktu izsmelšanu analīzi nekad neesmu varējis aizmirst. Viņš runāja tiesai, nevis publikai. Un teica tikai to, kam pats ticēja. Par nelaiķi [H. Rūsi] kādā vietā tā ir rakstījis viņa kolēģis, kas kopā ar nelaiķi strādājis gadiem ilgi. Šo rindiņu rakstītais, kam dažreiz bija izdevība noklausīties H. Rūša aizstāvēšanas runas tiesas zālē, var pilnīgi pievienoties augstāk izteiktām tiesībnieka domām. Labāku un patiesāku H. Rūša advokāta raksturojumu būs grūti pateikt. [...] Viņš bija sirdsskaidrs latviešu cilvēks, kam nebija ne lepnības, ne augstprātības. Pienākuma apziņa, cilvēcība un darbošanās savu līdzcilvēku labā bija viņa dzīves un darba radošie principi. Kādā vietā esmu par H. Rūsi lasījis šādus patiesus vārdus: “Heinrihs Rūsis bija visu savu mūžu palicis tas pats vienkāršais Kursiņu zemnieka zēns, kāds ienāca Kuldīgā, Rīgā, Tērbatā. Viņš katrā cilvēkā redzēja savu brāli un ne no viena neprastja atziņas, jo darba augļi bija galvenais – iespēja palīdzēt tiem, kas varētu ciest no netaisnības.””⁴¹

H. Rūsis kā aizstāvis piedalījās daudzās sabiedrībā plašu atbalsi guvušās prāvās. Turklāt ļoti bieži viņam izdevās panākt apsūdzēto attaisnošanu, piemēram, 1923. gada janvārī Rīgas apgabaltiesa sodīja tieslietu studentu Voldemāru Dannenbergu ar spaidu darbiem uz pieciem gadiem par izdarītajiem kriminālajiem nodarījumiem Ufas guberņas latviešu kolonijās Krievijas Pilsoņu kara laikā (tolaik V. Dannenberg bija Sarkanās armijas karaspēka daļas komandieris), bet aprīlī pēc aizstāvja H. Rūša kasācijas sūdzības Tiesu palāta viņu attaisnoja (V. Dannenberg 1930.–1932. gadā līdz savai izslēgšanai no advokātu skaita bija H. Rūša palīgs).⁴² Spilgts piemērs ir arī H. Rūša piedalīšanās vienā no t. s. tautas nodevēju prāvām, kurās tika tiesāts Andrievs Niedra un viņa 1919. gadā pēc vācu apvērsuma Liepājā izveidotās valdības ministri. H. Rūsis bija šīs valdības tieslietu ministra zvērināta advokāta Oskara Borkovska aizstāvis. Viņa lieta izgāja visas tiesu instances, sākot ar apgabaltiesu un beidzot ar Senātu. 1923. gada oktobrī Tiesu palāta piesprieda O. Borkovskim pusotra gada ieslodzījuma, bet 1923. gada novembrī kasācijas sūdzībā Senātam H. Rūsis ļoti argumentēti apgāza praktiski visus apsūdzības punktus. Vēsturnieks Ā. Puriņš pamatoti secina, ka Senāta reakciju, noraidot kasācijas sūdzību, noteica nevis juridiski, bet tīri politiskas dabas apsvērumi, jo advokāta sagatavotie argumenti bija faktiski neapgāzami.⁴³ Tādējādi H. Rūša advokāta birojā K. Barona ielas 5. namā⁴⁴ apmeklētāju netrūka. Jāatzīmē kāds gadījums, kas apliecina H. Rūša popularitāti un arī dziļo cilvēcību. 1920. gada jūnijā pie viņa kā nekustamo īpašumu lietu speciālista no Bērzones (tag. Bērzaunes) pagasta māju atgūšanas jautājumā tika nosūtīts kāds zemnieks, kurš ieradās Rīgā, K. Barona (toreiz vēl Suvorova) ielā 5, taču pārpratuma dēļ iegāja nevis H. Rūša, bet turpat jau kopš pirmskara laikiem esošajā privātdokāta Aleksandra Dulbes birojā. Pēdējais viņu labprāt uzklausa un uzstādīja arī rēķinu. Vēlāk lieta atklājās – un H. Rūsis pat iesūdzēja A. Dulbi tiesā. 1920. gada oktobrī Rīgas apgabaltiesa atzina A. Dulbi par vainīgu un lika viņam noņemt izkārtņi pie sava dzīvokļa durvīm. A. Dulbes sūdzību par spriedumu Tiesu palāta atstāja bez ievēribas. 1927. gadā, kad A. Dulbe jau bija ieguvis augstāko izglītību, viņš mēģināja kļūt par zvērinātu advokāta palīgu (galu galā tas viņam dažādu apstākļu dēļ tomēr neizdevās), un H. Rūsis, par kura viedokli šajā jautājumā interesējās Zvērinātu advokātu padome, rakstīja: *“Pēdējos gados no Dulbes puses nekādas nekorektības neesmu manījis. Viņš jau ir vecāks gados un parādījis lielu enerģiju, nobeigdams šai vecumā augstskolu. Viņš būtu tādēļ uzņemams zv. adv. palīgu skaitā.”*⁴⁵

Būdam viens no ievērojamākajiem savas profesijas pārstāvjiem, H. Rūsis 1935. gada 1. marta advokātu kopsapulcē tika ievēlēts par Latvijas Zvērinātu advokātu padomes locekli.⁴⁶ Netika atstāta novārtā arī sabiedriski politiskā darbība. No 1929. gada līdz pat politisko partiju darbības apturēšanai H. Rūsis bija Latviešu zemnieku savienības Rīgas nodaļas biedrs un 1933. gadā tika ievēlēts par partijas kongresa priekšsēdētāju.⁴⁷ Viņš darbojās arī savas studentu korporācijas “Lettonia” filistru palīdzības biedrības valdē un bija korporāciju Filistru biedrību savienības valdes loceklis.⁴⁸ H. Rūsis bija ļoti populārs ne tikai lettoņu, bet arī pārējo korporāciju biedru vidū, ko veicināja kopīgie pasākumi un sadzīve (vēl trimdā “Lettonia” filistrs bijušais Jelgavas apgabaltiesas loceklis Aleksandrs Mīlenbahs atcerēties: *“Kurš gan trikolora saimē Rīgā nepazīna H. Rūsi ar viņa plašo vērienu?”*⁴⁹). Viņš sastāvēja arī Pulkveža F. Brieža fondā, Rīgas Namīpašnieku biedrībā (ilgstoši bija tās priekšsēdētājs), Tuberkulozes apkarošanas biedrībā u. c., bija Vidzemes Patronāta biedrības priekšsēdētājs, Rīgas Latviešu biedrības runasvīrs un valdes loceklis, vēlāk – tās Nacionālās kultūras nodaļas biedrs, Sabiedriskā kluba valdes loceklis, kā arī Latvijas Juristu biedrības biedrs (1931. gada sākumā Rīgas Latviešu biedrības telpās rīkotajā Juristu biedrības 20 gadu jubilejas pasākumā H. Rūsis nolasīja publisku referātu “Civilprasība krimināllietās”, kārtējo reizi apliecinot savu kompetenci un vispusīgās zināšanas⁵⁰). Vienlaikus H. Rūsim bija jāvelta laiks arī vairāku nekustamo īpašumu apsaimniekošanai Rīgā (1928. gadā viņš kopā ar tirgotāju Robertu Šortmanu un grāmatizdevēju Jāni Rozi nopirka daudzstāvu namu K. Barona ielā, kurā dzīvoja), Jūrmalā (vasarnīca Majoros)⁵¹ un Kursiņu pagastā

(advokātam 1921. gadā uz mantojuma dalījuma pamata piešķirtās mirušā māsas Annas dēla mājas Dabas⁵² tika izīrētas zemniekam Žanim Briedim, un vasaras tur līdz augstskolas gaitām pavadīja bērni Armīns un Velta⁵³). Viņš piedalījās arī Liepājas eļļas fabrikas valdes darbā, būdams tās akcionārs. 1936.–1937. gadā advokāts izmantoja savu jaunības pieredzi, būdams namsaimniecības nedēļas žurnāla “Mūsu Īpašums” redaktors (izdevumā laiku pa laikam tika publicēti arī viņa raksti par namsaimnieku intereses skarošiem jautājumiem⁵⁴). Turklāt autoritārā režīma laikā H. Rūsis bija Tirdzniecības un rūpniecības kameras loceklis un tās Namsaimnieku un būvniecības sekcijas priekšsēdētājs. 1937. gada 26.–27. novembrī Rīgā notika Atjaunotās valsts tirgotāju, rūpnieku un namsaimnieku 1. kongress, kura Prezidijā viņš tika iekļauts un bija arī kongresa namsaimniecības jautājumu sekcijas 1. apspriedes vadītāja vietnieks.⁵⁵ Par nopelniem valsts un sabiedrības labā Valsts prezidents 1938. gada 6. novembrī apbalvoja H. Rūsi ar Atzinības krusta III šķiru.⁵⁶

Audzis ģimenē, kurā liela nozīme tika pievērsta reliģijai, H. Rūsis 20.–30. gados ievērojamu savu brīvā laika daļu veltīja darbībai Latvijas luterāņu baznīcas institūcijās. Viņš pats piederēja pie virsmācītāja Edgara Berga vadītās Doma draudzes (tajā darbojās arī Tiesu palātas priekšsēdētājs un Valsts prezidents Alberts Kvisis, profesors Ludvigs Adamovičs, Senāta loceklis Jēkabs Grots, ārsts ģenerālis Alberts Brambats un daudzi citi izcili sabiedrības pārstāvji). 1928. gadā H. Rūsis tika ievēlēts par Latvijas Evanģēliski luteriskās baznīcas virsvaldes viceprezidentu un kļuva par vienu no tuvākajiem bīskapa Kārļa Irbes līdzgaitniekiem. Virsvaldē viņš bija atbildīgs par draudžu slēgtajiem līgumiem ar mācītājiem, kā arī baznīcas īpašumu pārdošanu un iznomāšanu.⁵⁷ Doma baznīcas krīzes laikā (konflikts baznīcas iekšienē par vācu u. c. draudžu tiesībām uz Doma baznīcu⁵⁸) 1930. gada februārī virsvaldes plenārsēde jautājuma izskatīšanai izveidoja komisiju septiņu personu sastāvā H. Rūša vadībā. 1931. gada aprīlī no amata atkāpās korporācijas “Lettonia” filistrs arhibīskaps Kārlis Irbe, bet novembrī par bīskapa vietas izpildītāju ievēlēja Teodoru Grinbergu, savukārt H. Rūsi – par virsvaldes prezidentu (bīskapa vietas izpildītājs kļuva par viceprezidentu). Kad 1932. gada martā T. Grinbergs tika ievēlēts par arhibīskapu, H. Rūsis atzina, ka abi amati ir savienojami – baznīcas galvam jābūt arī virsvaldes prezidentam, un no virsvaldes izstājās (par viceprezidentu kļuva zvērināts advokāts korporācijas “Lettonia” filistrs Pēteris Eglītis, kura kundze ārste Marta Eglīte bija Heinriha Rūša novadniece no Kursišu pagasta, un abas ģimenes saistīja cieša draudzība⁵⁹). Pēc 1934. gada 15. maija valsts apvērsuma pārmaiņas skāra arī baznīcas virsvaldi. 1934. gada rudenī savas pilnvaras bija spiesti nolikt seši tās locekļi – un viņu vietā arhibīskaps T. Grinbergs iecēla savus kandidātus. Atkāpjoties no amata P. Eglītim, par virsvaldes viceprezidentu kļuva H. Rūsis, paliekot šajā amatā līdz pat valsts okupācijai un savam arestam 1940. gada vasarā.⁶⁰

Attiecības ar autoritāro režīmu, sevišķi sākot ar 1937.–1938. gadu, H. Rūsim nebija labas, kaut arī, būdams preses izdevuma “Mūsu Īpašums” redaktora amatā, viņš bija spiests (cik to vispār prasīja laikraksta nopolitiskais raksturs) oficiāli paust autoritāro režīmu slavinošas tēzes.⁶¹ Līdz

Heinrihs un Elizabete Rūsi. Rīga, 30. gadu 2. puse

minētajam laikam, arī saskaņā ar bijušā politiķa un valstsvīra Arveda Berga atmiņām, Heinrihs Rūsis pat baudīja zināmu Kārļa Ulmaņa labvēlību vai vismaz cieņu, piemēram, 1935. gada 14. augustā ar autoritārā Ministru prezidenta svētību viņš tika ievēlēts par Rīgas Latviešu biedrības valdes locekli – mantzini. Pats A. Bergs savas dienasgrāmatas vēlākajos ierakstos daļēji atklāj patiesību. Viņš atstāsta savu 1938. gada 29. augusta sarunu ar H. Rūsi, kurā pēdējais sacījis, ka “[...] *esot stipri atsalis pret tagadējo režīmu. Tāda vēdera lišana un lišķēšana taču neesot vairs panesama. Ilgi tā vairs nevarot iet. Ja teiktu – divus gadus, tad tas varbūt par maz, bet, ja teiktu trīs, tad par daudz.*” H. Rūsis nebija apmierināts arī ar attieksmi pret zemniekiem, kuru intereses tiek sludinātas par vienu no valdības prioritātēm: “*Viss demoralizējies. Šaura kliķe esot ap Ulmani un greizsirdīgi sargā, lai tik neviens netiekot klāt, kas pasaka patiesību.*” Pats A. Rūsis arī bija centies pārrunāt šo problēmu ar prezidentu K. Ulmani – nodevis viņa adjutantam pulkvedim Miervaldim Lūkinam vēstuli prezidentam ar lūgumu pieņemt “steidzamās darīšanās”, taču pozitīva atbilde nav sekojusi, un vairs H. Rūsis sarunu ar K. Ulmani panākt nav mēģinājis. Vēl H. Rūsis pauda apņemšanos nepieņemt nekādus jaunus amatus un gatavošanos atteikties arī no līdzšinējiem, piemēram, Vidzemes Patronāta biedrībā (H. Rūsis bija tās priekšsēdētājs), jo līdz ar tieslietu ministra Hermaņa Apsīša iesaistīšanos biedrības darbā tas kļuvis neatbilstošs H. Rūša izpratnei par tiesiskumu: “*Cik tālu tad vēl lai aizejot, ja Senātam raksta zīmītes, kā lietu jāizšķir.*” Ļoti kritiski viņš izteicās par tādām amatpersonām kā laikraksta “Brīvā Zeme” redaktors Jūlijs Druva un izglītības ministrs Jūlijs Auškāps.⁶² Acīmredzot samērā atklātā noskaņojuma maiņa bija saistīta, pirmkārt, ar jau minēto pieredzējušā advokāta tiesiskuma izpratni, kas viņam, līdzīgi daudziem citiem ievērojamiem tiesībniekiem, ļāva skaidri saskatīt K. Ulmaņa izdarītā valsts apvērsuma un izveidotā autoritārā režīma nelikumību un tajā valdošās nejdzības, otrkārt – ar personiskiem motīviem, kas īpaši saasināja viņa attiecības ar K. Ulmani un viņa atbalstītājiem. Samērā labi nostādītais Politiskās pārvaldes ziņotāju tikls regulāri ieguva informāciju arī par H. Rūša izteicieniem un noskaņojumu, pat saistot viņa vārdu ar neorganizēto vai pat iedomāto opozīciju režīmam. Ļoti ticams, ka šie ziņojumi vai vismaz tajos ietvertā informācija nonāca paša K. Ulmaņa rokās. Piemēram, Arveda Berga biogrāfijas pētnieks U. Lasmanis citē kāda anonīma “Labvēļa” 1938. gada novembra rakstu pašam K. Ulmanim, kurā ir runa par bijušo prezidentu Albertu Kviesi un viņa pretulmanisko noskaņojumu: “*Ļoti aktīvs pēdējā laikā ir Kviesis, tas palicis tik liels, ka uzdrošinājās jau sabiedrībā (kur viņš domā tikai savējos) atklāti kritizēt Prezidenta kungu. Sēž viņš kā orākuls – mūmija, izsmej un komentē Jūsu aktus, darbību; visa Jūsu rīcība esot nelikumīga – uzurpācija. No visa redzams, ka viņš sevi vēl skaita un uzvedās kā likumīgs prezidents, visiem jātuvojas kā svarīgai personai. Filistru apvienībā tas no viņa tuvākiem cilvēkiem uzrunāts par “prezidenta kgu”. Viņš ir kontaktā ar [Marģeru] Skujenieku, [Heinrihu] Rūsi un [Arvedu] Bergu – uzskata sevi par to centru, kurš apvieno tās dažādās grupas, kurām vajadzētu atbalstīt ģenerāļa [Jāņa Baloža] aktīvo uzstāšanos.*”⁶³ Bijušo prezidentu A. Kviesi jau kopš studiju laikiem Tērbatā patiesi saistīja labas attiecības ar H. Rūsi (abi bija arī korporācijas “Lettonia” filistri). H. Rūša dēls Armīns Rūsis 1969. gadā atcerējās, ka A. Kviesis viesojies pie Heinriha Rūša neilgi pēc ģenerāļa J. Baloža piespiedu atkāpšanās no Valsts prezidenta biedra un kara ministra amata 1940. gada aprīli un stāstījis, ka K. Ulmanis 1936. gadā, pārņemot no A. Kviesi Valsts prezidenta posteni, viņam apsolījis, ka J. Balodis vienmēr paliks prezidenta biedra amatā.⁶⁴

Ar iepriekš minēto K. Ulmaņa rokās nonākušo Politiskās pārvaldes informāciju viegli izskaidrot 1939. gada 30. martā Tieslietu ministrijas Tiesu departamenta direktora paziņojumu Zvērinātu advokātu padomei. Saskaņā ar to “[tieslietu] ministra kungam nav iebildumu pret Padomes sastāvu, izņemot zvēr. advokātu Heinrihu Rūsi, kuru [...] ministra kungs svitro no Padomes sastāva”. 13. aprīli padome bija spiesta par notikušo informēt pašu H. Rūsi.⁶⁵ Jādomā, ka padomes locekļi šī ministrijas soļa dēļ jutās neērti pieredzējušā advokāta priekšā, par ko, cita starpā, liecina arī tās 1940. gada 3. aprīļa

sēdē pieņemtais lēmums, saskaņā ar kuru H. Rūsis tika ievēlēts par advokatūras pārstāvi valsts Galvenajā nodokļu komisijā. Minētais lēmums pašam H. Rūsim gan tika paziņots tikai dažas nedēļas pirms valsts okupācijas – 1940. gada 24. maijā, lūdzot viņu “neatteikties ņemt dalību Nodokļu departamenta komisijas sēdēs”⁶⁶.

Katrā ziņā Heinriha Rūša sabiedriskais stāvoklis un popularitāte bija pietiekoši augsta, lai viņš arī Latvijā pastāvošā mērenā autoritārisma apstākļos varētu atļauties saglabāt savu pārliecību par tiesiskumu (lasi: K. Ulmaņa režīma nelikumību) un to pat sevišķi neslēpt. Galu galā viņa biogrāfija bija ievietota ne tikai Latvijas biogrāfiskajos izdevumos,⁶⁷ bet arī starptautiskajā 1937. gada izdevumā “*Who's Who in Central Europe*”.⁶⁸

ARMĪNS RŪSIS

Heinriha Rūša vecākais dēls Armīns 1919. gada augustā iestājās Rīgas pilsētas krievu vidusskolas 1. klasē un skolas reālģimnāzijas tipa programmu (ar latīņu valodu) beidza 1925. gada jūnijā ar ļoti labām sekmēm (no 18 atzīmēm bija tika viens četrinieks – zīmēšanā, pārējās atzīmes bija piecnieki – “ļoti labi”). Tā paša gada rudenī viņš uzsāka studijas Latvijas Universitātes Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes Tiesību zinātņu nodaļā.⁶⁹

Studiju laikā uzrakstītie konkursa darbi “Administratīvā justīcija” (2. vieta 1928. gadā) un “Starp-tautiskā juridiskā palīdzība krimināllietās” (1929. gadā) tika godalgoti Latvijas Universitātes studentu darbu konkursos.⁷⁰ 1929. gada pavasarī A. Rūsis sekmīgi beidza universitāti, un 11. septembrī viņam tika piešķirts tiesību zinātņu kandidāta grāds.⁷¹

Uzreiz pēc studiju uzsākšanas – 1925. gada rudenī A. Rūsis iestājās korporācijā “Lettonia” un jau 1926. gada pavasarī, izpildot visas augstās kandidātam izvirzītās prasības, ieguva krāsas (kļuva par tautieti – pilntiesīgu korporācijas biedru). Studiju gados jaunais tautietis ieņēma korporācijā vairākus atbildīgus amatus – bija arhivāra substitūts, oikonomista substitūts, kantmaģistra substitūts, kases priekšnieka substitūts, Konventa tiesas tiesnesis un sekretārs. 1929. gada 1. semestrī viņš ieņēma Literāro vakaru priekšnieka amatu.⁷² 1970. gadā trimdā A. Rūsis atcerējās, ka Literārajiem vakariem Rīgā bija “*[..] divas sejas: viena – bezbēdīgas jaučības pilna, otra – dziļas nopietnības apgarota. Viņas it kā papildināja viena otru un radīja izlīdzinājumu starp aktīvo komiltoņu tieksmi mēroties savstarpējās asprātībās, no vienas, un jau briedumu sasniegušo tautiešu un filistru vēlēšanos dalīties savās atziņās ar jauno tautu un konfilistriem, no otras puses.*” Vadot Literāros vakarus – ar daudzveidīgiem referātiem, koreferātiem un diskusijām, neapšaubāmi bija nepieciešama sevišķa prasme, ko A. Rūsis pilnībā parādīja.⁷³ Literāro vakaru priekšnieka atbildību vēl lielāku darīja ļoti daudzo ievērojamo filistru – augstskolu

Armīns Rūsis pēc iestāšanās korporācijā “Lettonia”. Rīga, 1925.–1926. gads

mācību spēku (piemēram, profesori Francis Balodis, Augusts Tentelis u. c.), sabiedrisko darbinieku, mācītāju un pat valstsvīru (zvērināts advokāts un ministrs Voldemārs Zāmuels, zvērināts advokāts un Valsts prezidents Alberts Kviesis un daudzi citi) piedalīšanās korporācijas "Lettonia" darbībā. Arī pēc studiju beigšanas A. Rūsis jau kā filistrs aktīvi turpināja piedalīties korporācijas dzīvē.

1929. gada 4. oktobrī A. Rūsis iesniedza Zvērinātu advokātu padomei lūgumu uzņemt viņu tajā kā sava tēva palīgu, un lūgumu rakstiski atbalstīja arī pats H. Rūsis. Saskaņā ar pastāvošo kārtību lūgumam bija jāpievieno arī to personu saraksts, kuras var sniegt atsauksmes par kandidāta "morāliskajām īpašībām un juridiskajām zināšanām", un kā šādas personas A. Rūsis minēja Tiesu palātas Krimināldepartamenta priekšsēdētāju Hugo Lazdiņu, Tiesu palātas Krimināldepartamenta tiesnesi Jāni Ziediņu, Tiesu palātas Civildepartamenta tiesnesi Jēkabu Grotu un zvērinātu advokātu Frici Gailīti. Pēc lūguma saņemšanas padome, kā parasti, lūdza ziņas no šīm personām, turklāt šajā gadījumā pozitīvajās oficiālajās atsauksmēs atspoguļojās arī galvotāju personiskā attieksme pret Rūšu ģimeni. Piemēram, H. Lazdiņš rakstīja: "*Armīns Rūsis ir zvēr. adv. Rūša kga dēls, kas vien, pēc manām domām, dod pilnīgu garantiju par viņa morāliskām īpašībām. Armīnu Rūsi pazīstu jau apmēram 9 gadus, satiekoties Rūša kga ģimīlī, tā arī Lettonijas konventa kortelī, par kuras biedri sastāvēja Rūsis. Kas zīmējas uz viņa darba spējām, tad zinu, ka vidusskolā viņš bija pirmais skolnieks un ka juridisko fakultāti viņš ir beidzis četrus gadus, kādā laikā bez tam ir beidzis arī Angļu liceju.*" Savukārt J. Ziediņš rakstīja: "*Pazīstu Armīnu Rūsi apmēram 7–8 gadus. Saticies ar viņu esmu dažādās viesībās, kā arī pie viņa mājās Rīgā un Jūrmalā. Par Armīna Rūša morāliskām īpašībām dodu vislabāko atsauksmi,*" – F. Gailītis: "*Pazīstu to [Armīnu Rūsi] apmēram 10 gadus gan ģimenē, gan ārpus ģimenes. Viņš ir zvērīnāta advokāta H. Rūša dēls, morāliskā ziņā nevainojams. Pēc manas dziļākās pārlicības viņa uzņemšanai mūsu korporācijā nevarētu būt nekādu šķēršļu un aizspriedumu,*" – bet J. Grots: "*Armīns Rūsis ir mūsu kolēģa zvēr. adv. Rūša dēls. Ar pēdējo es esmu kopā apmeklējis Tērbatas universitāti un sagājies viņa mājās. Tādēļ pazīstu Armīnu Rūsi jau no viņa bērnības. Armīns*

Armīns Rūsis – korporācijas "Lettonia" filistrs. 30. gadi.

Rūsis ir krietns un centīgs cilvēks, ļoti jauns ar labām sekmēm beidzis Universitāti, kādēļ esmu pilnīgi pārliecināts, ka viņš būtu uzņemams zvērīnātu advokātu palīgu skaitā." 1929. gada 6. novembrī padome, ar zīmītēm aizklāti balsējot, vienbalsīgi nolēma uzņemt A. Rūsi zvērīnātu advokātu palīgu skaitā, uzreiz izsniedzot viņam gada pārskatus un instrukcijas, bet nākamajā dienā – apliecību. Tūlīt pēc tam jaunais advokāts uzsāka aktīvu aizstāvja darbu sava tēva birojā, attīstot strauju karjeru. Pirmo lietu viņš pieņēma 1929. gada 25. novembrī, bet līdz 1930. gada martam Tiesu palātā vai Rīgas apgabaltiesas 3. kriminālodaļā bija jau pabeigtas vai tika vestas kopumā 12 lietas (visas krimināllietas). Saskaņā ar instrukciju advokāta palīgam pēc uzņemšanas advokatūrā bija sava patrona uzraudzībā un vadībā jānostrādā vismaz seši mēneši, kas bija sagatavošanās laiks svešu lietu vešanai miertiesās un to apelācijas instancēs. Atbildot uz attiecīgu A. Rūša rakstītu un viņa tēva atbalstītu iesniegumu (H. Rūsis rakstīja, ka dēls kā viņa

palīgs bijis gan aizstāvis krimināllietās, gan veicis “dažādus darbus”, sagatavodams sava patrona uzdevumā sūdzības un pārsūdzības civillietās⁷⁴), Zvērinātu advokātu padome 1930. gada 15. maijā atļāva un Rīgas apgabaltiesa izdeva atļauju A. Rūsim vest svešas lietas apgabaltiesai padotās ires valdēs, mirtiesās un apgabaltiesā kā apelācijas instancē. Sabiedrībā populārajam H. Rūša kantorim Krišjāņa Barona ielas 5. namā darba netrūka, un līdz 1931. gada 10. janvārim Armīns Rūsis bija ievērojami papildinājis savu advokāta pieredzi, novadot kopumā 50 lietas Tiesu palātā, Rīgas apgabaltiesā, Rīgas mirtiesās, Rīgas pilsētas bāriņtiesā, kā arī pa vienai – Kara tiesā un Jelgavas apgabaltiesas sesijā Jēkabpilī, turklāt blakus krimināllietām parādījās arī civillietas. 1931. gada jūnijā Zvērinātu advokātu padome atļāva A. Rūsim vest svešas lietas Rīgas apgabaltiesas pamatnodaļās (savukārt 1933. gadā viņš ieguva šādas tiesības arī Tiesu palātā⁷⁵), turklāt darba apjoms nemitīgi palielinājās, kas skaidri liecināja arī par advokāta popularitātes pieaugumu – tikai 1931. gadā viņš kopumā veda 90 lietas, 1932. gadā – 110, 1933. gadā – 150, 1934. gadā – 130 lietas (starp tām pakāpeniski palielinājās civillietu īpatsvars, iezīmējot A. Rūša pagaidu specializāciju, tomēr 1934. gadā kriminālietu īpatsvars atkal nedaudz palielinājās).⁷⁶

Zvērināta advokāta palīgam bija jāveic zināmi pienākumi Zvērinātu advokātu padomē, jāpiedalās konferencēs ar referātiem, kas apliecinātu viņa kompetenci un tiesības pēc pieciem gadiem kandidēt uz zvērīnāta advokāta amatu.⁷⁷ A. Rūsis piedalījās padomes Sodū likumu komisijas darbā, 1932. gada janvārī nolasīja referātu “Starptautiskās juridiskās palīdzības krimināllietās institūtu unifikācija Latvijas, Lietuvas un Igaunijas savstarpējā satiksmē” 1. Latvijas juristu kongresā, zvērīnātu advokātu palīgu konferencē 1932. gada maijā ar koreferātu oponēja J. Gūtmaņa referātam “Automobiļu satiksmes starptautiskās tiesības”, kā arī publicēja zinātniskus rakstus žurnālā “Universitas”⁷⁸ un žurnālā “Jurists”.⁷⁹ Sakarā ar šīm aktivitātēm Zvērinātu advokātu padome 1933. gada maijā atbrīvoja A. Rūsi no pienākuma nolasīt otru referātu zvērīnātu advokātu palīgu konferencē. Tomēr minētās konferences bija jāapmeklē, ko A. Rūsis iespēju robežās arī darīja, līdz 1934. gada novembrim no 98 notikušajiem šāda veida pasākumiem piedaloties 53 konferencēs. 1934. gada novembrī A. Rūsis iesniedza lūgumu uzņemt viņu zvērīnātu advokātu skaitā. Atkārtotās iepriekš minētā procedūra, kandidātam iesniedzot galvotāju sarakstu. Tajā atkal bija H. Lazdiņš, J. Grots (jau kā Senāta loceklis) un F. Gailītis. Tāpat kā agrāk, atsauksmes bija ļoti pozitīvas, taču šoreiz atsauksmi deva arī Senāta Kriminālkasācijas departamenta priekšsēdētājs Aleksandrs Gubens, kurš ar A. Rūsi bija iepazinies, strādājot universitātē. Viņš rakstīja: *“Armīnam Rūsim ir īpašības, kas pilnīgi attaisno viņa uzņemšanas iespējamību zvērīnātu advokātu korporācijā. Uz tik noteiktu atbildi mani pamudina slēdzieni no maniem novērojumiem par Rūša kunga garīgās un morāliskās attīstības gaitām, jau sākot no tā laika, kad apmeklēja universitāti Rīgā [Latvijas Universitāti] un turpmākos gados, kad viņš darbojās kā zvērīnāta advokāta palīgs. Kā students Armīns Rūsis vērsa uz sevi uzmanību ar spīlgtu apdāvinātību, lielu darba mīlestību, kā arī erudīciju (divi viņa sacensības raksti tika no fakultātes godalgoti); kā atstāts pie universitātes (starptautisko tiesību katedras) viņš daudz reizes mani apmeklēja un ar lielu interesi un prasmi privatissime [privāti] referēja par saviem tālāko studiju plāniem; viņa spējas tieslietu vešanā man ir zināmas no pozitīvās puses, ciktāl šī lietvešana ir norisinājusies Senāta Krimināldepartamentā.”* 1934. gada 5. decembrī padome vienbalsīgi uzņēma A. Rūsi zvērīnātu advokātu skaitā.⁸⁰

Tūlīt pēc universitātes beigšanas A. Rūsis 1929. gada 1. novembrī ar fakultātes lēmumu tika atstāts Tieslietu nodaļas Starptautisko tiesību katedrā gatavoties tālākai zinātniskai darbībai. Katedras vadītājs bija Ārlietu ministrijas ģenerālsekretārs Hermanis Albats, ar kuru A. Rūsim izveidojās sirsniņas attiecības.⁸¹ 1937. gada aprīlī viņš iesniedza fakultātes dekānam pabeigto habilitācijas darbu “Savu pilsoņu neizdošanas kā internacionālo krimināltiesību problēma”. Katedras vadītājs Hermanis Albats 1937. gada 27. maija atsauksmē par to rakstīja: *“Darbs pārstrādāts, ievērojot fakultātes*

norādījumus. Saīsināta darba pirmā daļa (*Internac. Krimināltiesību pamata principi*), kas nebija tieši saistīta ar apcerējamo problēmu. Mazliet papildināta darba pēdējā – speciālā daļa. Tagadējā redakcijā darbs sastāv no 223 lp. teksta un 59 lp. piezīmju. Izlietotās literatūras radītājam 160 punkti, pie tam atzīmēts, no kādas bibliotēkas katra grāmata ņemta. Darba saturs šāds. Pēc īsa ievada par “internac. Krimināltiesību pamatprincipiem” (1.–22. lp.) nāk vēsturisks pārskats par savu pilsoņu neizdošanu (22.–71. lp.) – Grieķijā, Romā viduslaikos un pēdējos gadu simteņos līdz pat mūsu laikiem. Trešā nodaļā apskatīta atsevišķu valstu likumdošana, kā arī internacionālie līgumi attiecībā uz noziedznieku izdošanu vispārī un sevišķi attiecībā uz savu pilsoņu neizdošanas jautājumu. Pārskats skar Itālijas, Šveices, Vācijas, Francijas, Holandes, Beļģijas, Krievijas, Latvijas, Anglijas un ZASV likumus, kā arī šo valstu līgumus, cik tālu tie attiecas uz uzstādīto problēmu (72.–153. lp.). Tālāk visā īsumā vēl minēta 20 citu valstu likumdošana un arī līgumu saistības (154.–159. lp.). Ceturtais darba nodaļums veltīts savu pilsoņu neizdošanas doktrīnai, apskatot vispirms šīs problēmas literatūru, kā arī pretējo, t. i., savu pilsoņu izdošanas doktrīnu (165.–194. lp.). Pēdējais (V) nodaļums nosaukts par “Savu pilsoņu neizdošanas institūts internacionālo Krimināltiesību izpratnē” (195.–208. lp.). Tas ir samērā ļoti īss. Darbam pievienotas 14 tēzes, kā arī alfabētiskais rādītājs. Autora nopelns, ka tas savācis un iztīrījis ļoti plašus materiālus šai svarīgā un interesantajā krimināltiesību un arī starptautisko tiesību jautājumā. Mazāk izdevusies tīri teorētiskā daļa. Valoda daudz labāka nekā darba pirmajai redakcijai, tomēr arī šoreiz vēl sastopamas izteiksmes un valodas neskaidrības (pirms 1., 2. un 4. tēzes). Neskatoties uz dažiem darba trūkumiem, komisijas novērtējums arī pirmo reizi bija pozitīvs. Tāpēc tagad pēc izdarītiem labojumiem un papildinājumiem komisija vienprātīgi atzīst A. Rūša darbu par sekmīgi izpildītu un pieņemamu.”⁸²

Turklāt no 1931. gada A. Rūsis lasīja lekcijas starptautiskajās tiesībās, baznīcas tiesībās, starptautisko tiesību vēsturē, konsulārajās un diplomātiskajās tiesībās Rīgas Komerccinstitūtā, Latvijas Tautas universitātē un Krievu universitātes zināšanu institūta kursos.⁸³ Zināšanu papildināšanas nolūkā viņš 1931. gada jūlijā apkopoja zinātniskos materiālus Hāgas Starptautiskajā tiesību akadēmijā Holandē. Sevišķi aktīvi A. Rūsis strādāja starptautisko tiesību jautājumu pētniecībā.

Zvērināts advokāts Armins Rūsis. 30. gadi

Kopumā tika publicētas četras A. Rūša brošūras⁸⁴ un vairāk par 25 zinātniskiem rakstiem. Tie lielākoties tika publicēti izdevumos “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis” un “Jurists”. Raksti skāra galvenokārt dažādus starptautisko tiesību jautājumus (arī no Latvijas likumdošanas viedokļa) un ar tiem saistītas aktuālas ārpolitiskas norises – arī Klaipēdas konvenciju, Latvijas neitralitātes deklarāciju 1939. gadā utt. A. Rūša raksti tika publicēti ne tikai profesionālajos izdevumos,⁸⁵ bet arī dienas presē.⁸⁶ Kā starptautisko tiesību speciālists viņš tika iesaistīts arī A. Švābes, A. Būmaņa un K. Dišlera rediģētās “Latviešu konversācijas vārdnīcas” veidošanas darbā.⁸⁷ 30. gadu otrajā pusē jaunais zinātnieks bija guvis arī starptautisku atzinību. A. Rūsis tika uzņemts Starptautisko tiesību asociācijā, kas darbojās Londonā, un Starptautiskajā Soda likumu

asociācijā Parīzē, bet viņa biogrāfija, tāpat kā tēva Heinriha Rūša biogrāfija, tika iekļauta starptautiskajā 1937. gada izdevumā “*Whos Who in Central Europe*”.⁸⁸

Sabiedrisko darbību A. Rūsis sāka, vēl mācoties Rīgas krievu ģimnāzijā, kuras augstais mācību līmenis bija galvenais iemesls vecāku izvēlei 1919. gadā, sūtot dēlu tajā mācīties. Mācību laikā, būdams sabiedriski aktīvs, viņš neilgi darbojās Latvijas Krievu jaunatnes biedrībā. Līdz ar studiju sākumu un iestāšanos korporācijā “*Lettonia*” visa turpmākā A. Rūša darbība bija saistīta ar latviskām, valstiskām vai starptautiskām organizācijām. Jau pēc studiju beigšanas viņš iestājās Latvijas Krimināltiesību biedrībā, no 1934. gada darbojās izteikti elitārajā (kopumā ap 80 biedriem) Rīgas Rotari klubā.⁸⁹

1931. gadā Armīns Rūsis nodibināja savu ģimeni, apprecoties ar Margareti Šortmani. 1933. gada 5. septembrī piedzima dēls Roberts, bet 1938. gada 10. jūnijā – dēls Armīns.

Sākoties Otrajam pasaules karam, 1939. gada septembrī Varšavā karadarbībā tika pilnībā iznīcināta Latvijas sūtniecības ēka, kurā gāja bojā valsts un sūtniecības darbinieku īpašums. 1939. gada 5. oktobrī Latvijas Ārlietu ministrija iesniedza Neitralitātes komisijai izvērtēšanai šādus jautājumus: 1. Vai un no kā ir iespējams prasīt atlīdzību par zaudējumiem, kas cēlušies Latvijai valstij ar to, ka Varšavā no apšaudīšanas cietis sūtniecības nams un namā esošais valsts inventārs? 2. Vai līdzīgu prasību var izvirzīt arī attiecībā uz bojāto sūtņa un sūtniecības darbinieku personisko īpašumu? Neitralitātes komisijas sēdē 9. oktobrī tika nolemts konsultēties ar starptautisko tiesību speciālistu zvērinātu advokātu A. Rūsi. Pēc konsultācijas 24. oktobrī komisijas priekšsēdētājs senators O. Ozoliņš, balstoties uz kolēģa secinājumiem, atbildē Ārlietu ministrijai konstatēja, ka, “[...] tā kā nav iespējams pierādīt, ka karadarbībā, no kuras cietis Latvijas sūtniecības nams Varšavā, vācu vai poļu karaspēki būtu pielaiduši kara tiesību normu pārkāpumus, tad uzstādīt tiešu prasījumu karojošajām pusēm par zaudējumu atlīdzināšanu nav iespējams. Nepastāv “vispār atzīts starptautisko tiesību princips, kas dotu pamatu uzstādīt tiešu prasījumu pret valsti, kuru nevar vainot starptautisko tiesību normu pārkāpšanā”.” Tomēr tika atzīts, ka līdzšinējie piemēri vēsturē, kad karojošo vai neitrālo valstu sūtniecības cietušas karadarbībā, liecina, ka zaudējumu atlīdzību iespējams panākt starptautiskajos līgumos, ar kuriem noslēdzas karadarbība. Tāpēc “[...] derētu jau tagad sevi nodrošināt ar aktu sastādīšanu par zaudējumiem, pieteicot šos zaudējumus attiecīgai varai uz vietas”. Tas pats tika attiecināts arī uz sūtņa un citu diplomātu personisko īpašumu.⁹⁰

Ciešas attiecības A. Rūsi un viņa ģimeni saistīja ar daudziem kolēģiem. Ģimeņu draudzība pastāvēja ar bijušo Latvijas armijas virsnieku zvērinātu advokātu Ļevu (Ludvigu) Žagaru. 30. gados abas ģimenes vienu vasaras atvaļinājumu pavadīja kopīgā braucienā uz Itāliju, ko Ļ. Žagars samērā detalizēti apraksta savās atmiņās.⁹¹

Armīns un Margareta Rūsi kāzu dienā. Rīga, 1931. gads

VELTA BRIEDE

1919. gada rudenī Heinriha Rūša meita Velta uzsāka mācības N. Draudziņas ģimnāzijā, 1925. gadā pabeidzot tajā pamatskolas kursu un turpinot mācīties Rīgas pilsētas 2. ģimnāzijā. Skolu Velta Rūse apmeklēja kopā ar tēva audzināšanā paņemto sava brāļa Ernesta meitu Elzu, kura bija trīs gadus vecāka par Veltu un pie sava tēvoča Rīgā dzīvoja līdz 1931. gadam. Uzreiz pēc skolas reālģimnāzijas tipa kursa beigšanas ar ļoti labām sekmēm (līdzīgi kā brālim, arī Veltai Rūsei gatavības apliecībā bija tikai viens četrinieks – fizikā, pārējās atzīmes bija piecnieki⁹²) 1929. gadā V. Rūse uzsāka tieslietu studijas Latvijas Universitātē. Tās nedaudz aizkavēja, ārstējot plaušu dziedzeru iekaisumu Davosā (Šveice) 30. gadu sākumā (vēl trimdā V. Briede ar prieku atcerējās brāļa Armīna ierašanos viesos Davosā un kopīgo braucienu uz Lugāno, Lokarno, Milānu un Venēciju). Apzinoties finansiālo nastu, kādu viņas veselības stāvoklis un šī iemesla dēļ nedaudz ieilgušās studijas sagādā vecākiem, viņa pēc izveseļošanās pastiprināti pievērsa uzmanību mācībām, gūstot ļoti labus panākumus.⁹³ Minēto apliecina arī tas, ka V. Rūses darbs “Interpelāciju un jautājumu tiesības” LU studentu konkursā ieguva 2. godalgu.⁹⁴ Studiju laikā viņa pievienojās studenšu korporācijai “Gundega”, bet neilgi pirms diploma saņemšanas – 1934. gada jūlijā savā draudzē Doma baznīcā tika salaulāta ar zvērināta advokāta palīgu, vēlāko ievērojamo tiesību zinātnieku tēva un brāļa korporācijas filistru Lotāru Šulcu.

1934. gada 6. septembrī Velta Šulce “ļoti sekmīgi” beidza studijas ar tiesību zinātņu kandidāta grādu⁹⁵ un 21. septembrī iesniedza Zvērinātu advokātu padomei lūgumu ieskaitīt viņu zvērinātu advokātu palīgu skaitā, ar darbavietu pie Pētera Eglīša. Atsauksmes padomei par kandidāti iesniedza Senāta loceklis Jēkabs Grots, Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājs Alfrēds Būmanis un zvērināts advokāts Andrejs Krastkalns. Tās bija kodolīgākas nekā dažus gadus iepriekš brālim Arminam rakstītās, taču kopumā tāpat pozitīvas (A. Krastkalns: “*Atbildot uz Jūsu pieprasījumu par Veltu Šulcs, dzim. Rūsis, morāliskām īpašībām un juridiskām zināšanām, es varu pirmās pozitīvi apliecināt, kamēr par*

Velta Rūse. 30. gadu sākums

pēdējām nekā sacīt nevaru, būdams tikai īsu laiku ar Šulcs kundzi pazīstams viņas tēva ģimenē”; J. Grots: “Pazīstu Veltu Šulcs jau no bērnības. Viņa ir mūsu kolēģa H. Rūša meita. Atrodu, ka pret viņas uzņemšanu zv. adv. palīgu skaitā nevarētu būt ne mazāko iebildumu”; A. Būmanis: “[..] pazīstu gadus 15. Viņu sāku pazīt viņas tēva Heinriha Rūša ģimenē un vēlāk vēroju viņas darbu un sekmes Latvijas Universitātē, kur viņa studēja no 1929. līdz 1934. gadam. Velta Šulcs savu spēju dēļ bij pieskaitāma izcilām studentēm, ko, starp citu, apliecina tas, ka viņas darbs “Interpelāciju un jautājumu tiesības” sacensībā tika godalgots. Arī viņas morāliskās īpašības vērtēju augstu. Esmu pārlicināts, ka viņa būs cienīga locekle zvērinātās advokatūras saimē.”). Jautājums tika izšķirts pozitīvi padomes sēdē 1935. gada 22. maijā, vienam no padomes locekļiem (Heinriham Rūsim) atturoties. Konflikta dēļ ar vīru Lotāru Šulcu jau nākamajā dienā pēc Veltas Šulces uzņemšanas advokātu palīgu skaitā viņa ar abu pušu piekrišanu tika ieskaitīta par palidzi

nevis pie P. Eglīša, bet pie sava tēva H. Rūša, turklāt no H. Rūša palīga amata bija atlaists Lotārs Šulcs. Tādējādi Velta Šulce faktiski ieņēma pēc sava brāļa iecelšanas par zvērinātu advokātu atbrīvoto sava tēva palīga vietu viņa kantorī, jo viņas formālais vīrs L. Šulcs bija nostrādājis tajā neilgu laiku (pēc sievas prasības laulība oficiāli šķirta 1935. gada 28. maijā, turklāt viņai tika piešķirts pirmslaulību uzvārds “Rūsis”). Darba populārajā H. Rūša birojā bija daudz, un 1935. gada decembrī, apritot pēc Tiesu iekārtas likuma noteiktajam pusgada termiņam no uzņemšanas zvērinātu advokātu palīgu skaitā, V. Rūsei tika atļauts vest civilās un administratīvās lietas Rīgas apgabaltiesas rajona miertiesās un to apelācijas instancēs uz viņas patrona H. Rūša pārpilnvarojuma pamata (1937. gada februārī V. Rūsei tika piešķirtas tiesības vest lietas bez patrona pārpilnvarojuma). Līdz 1935. gada decembrim viņa bija strādājusi ar deviņām lietām (no tām piecas krimināllietas), bet līdz 1936. gada septembrim – kopumā ar 63 lietām (no tām 40 civillietas). 1936. gada janvārī Velta Rūse zvērinātu advokātu palīgu konferencē nolasīja referātu “Šķēršļi laulības noslēgšanai”, bet 1937. gada maijā nokārtoja mazo kolokviju, kas deva tiesības vest svešas lietas Rīgas apgabaltiesas pamatnodaļās. 1939. gada februārī konferencē tika nolasīts referāts “Mantojuma pieņemšana un atraidīšana”, bet 1940. gada jūnijā sākumā – referāts “Saderināšanās”, tādējādi pilnībā izpildot kandidēšanai uz zvērināta advokāta amatu nepieciešamās prasības. 1937. gadā novadīto lietu skaits bija pieaudzis līdz 80 lietām, 1938. gadā to bija 53, bet 1939. gadā – 31 lieta, kas acimredzot bija izskaidrojams ar pārmaiņām ģimenes dzīvē – dēla piedzimšanu. 1940. gada februārī viņai tika dota atļauja vest civilās un administratīvās lietas arī Tiesu palātā.⁹⁶

1938. gada sākumā Velta Rūse iepazinās ar mācītāju Pēteri Briedi un tā paša gada augustā nodibināja ar viņu ģimenes dzīvi, pieņemot vīra uzvārdu. Jaunā ģimene nopirka zemes gabalu Cēres ielā un uzsāka mājas celtniecību. 1939. gada jūlijā pasaulē nāca dēls Kārlis. Pēteris Briedis bija mācītājs Līvānu draudzē un vienlaicīgi Robežsargu brigādē. 1940. gada jūnijā – īsi pirms valsts okupācijas – Velta Briede pavadīja savu vīru braucienā, lai noturētu dievkalpojumus robežsargu mītnēs uz PSRS robežas. Klāt bija arī Robežsargu brigādes komandieris ģenerālis Ludvigs Bolšteins, kurš sarunā “*ar sarūgtinājumu izteicās par valdības un vispār tautas noskaņojumu pret vāciešiem, kas neredzēja, ka lielākas briesmas draudēja no krieviem*”. (Ģenerālis izdarīja pašnāvību tūlīt pēc valsts okupācijas.)⁹⁷

PIRMĀS PADOMJU OKUPĀCIJAS LAIKĀ LATVIJĀ

HEINRIHS RŪSIS

Jau 1940. gada jūlijā, vēl pirms Latvijas aneksijas, padomju represīvie orgāni uzsāka savu darbību, apcietinot bijušos pārkonkrustiešus, krievu emigrantus (monarhistus) un citus, kurus uzskatīja par sev īpaši naidīgi noskaņotiem. Pēc 1940. gada augusta sākumā realizētās aneksijas šis process turpināja attīstīties, savu kulmināciju sasniedzot 1941. gada 14. jūnijā, kad uz Krievijas soda nometnēm un Sibīrijas sādžām tika izsūtīts tūkstošiem Latvijas iedzīvotāju. Heinrihs Rūsis – acimredzot savas iepriekšējās politiskās un sabiedriskās darbības dēļ – tika uzskatīts par okupācijas varai “sevišķi bīstamu”. Tādēļ 1940. gada 8. augustā pēc okupācijas varas iestāžu pieprasījuma Politiskās pārvaldes kancelejā tika sagatavots rikožums par H. Rūša apcietināšanu. 9. augustā (dažas dienas pirms viņa 60. dzimšanas dienas) apzinīgie Politiskās pārvaldes ierēdņi jau padomju čekistu pavadībā ieradās H. Rūša kantorī K. Barona ielā, veica kratīšanu un cienījamo advokātu apcietināja kā “reakcionāru pēc uzskatiem, partijas “Zemnieku savienība” dalībnieku un galvenās baznīcas virsvaldes viceprezidentu”, nogādājot Rīgas Centrālcietumā. Samērā ilgi viņš bija ieslodzīts kamerā, pat nevedot uz pratināšanu. Birojā tika paņemtas (faktiski nolaupītas) arī kancelejas rakstammašīnas, kas

acīmredzot bija nepieciešamas čekistu “darbam”.⁹⁸ Beidzot oktobrī sākās “izmeklēšana”, ko vadīja LPSR Iekšlietu tautas komisariāta Izmeklēšanas daļas izmeklētājs valsts drošības leitnants N. Gruševojs. Pirmā H. Rūša pratināšana krievu valodā sākās 25. oktobrī plkst. 10.40 no rīta un protokolā tika fiksēta šādi:

Jautājums: Jūsu politiskie uzskati līdz 1917. gadam?

Atbilde: Mani politiskie uzskati par monarhistiskiem izveidojās 1903. gadā. Es paliku ierobežotas monarhijas pozīcijās un atzinu par labāko monarhistisko iekārtu Anglijā. Lai realizētu savus uzskatus, es 1906. gadā iestājos kadetu⁹⁹ partijā, kura izvirzīja par savu mērķi izveidot ierobežotu monarhiju. Kadetu partijā es strādāju vispirms no 1906. līdz 1909. gadam kā līdzstrādnieks, bet no 1909. gada līdz 1912. gada pavasarim kā kadetu avīzes “Latvija” atbildīgais redaktors. Šādus, t. i., monarhistiskus uzskatus es saglabāju līdz 1915. gadam – līdz patvaldības sakāvei frontē. Sakarā ar sakāvi un valsts izpostīšanu es nostājos liberālākās pozīcijās.

Jautājums: Kā izpaudās kadetu partijas cīņa pret strādnieku kustību, un kādu vietu tajā ieņēmat jūs?

Atbilde: Galvenokārt šī cīņa tika vesta [Valsts] domes tribīnē, kur kadeti vienmēr bija sociāldemokrātu un trudoviku¹⁰⁰ pretinieki. Konkrēti mana cīņa izpaudās tādējādi, ka es kā avīzes “Latvija” redaktors šī laikraksta lappusēs vienmēr ilustrēju pretrunas starp dažādām partijām un aizstāvēju kadetu nostāju.

Jautājums: Kāpēc jūs aizgājāt no kadetu partijas?

Atbilde: Es aizgāju no kadetu partijas tāpēc, ka, sākot ar 1910.–1911. gadu, kadetu partija strauji pagriezās no savām ierobežotām monarhijas pozīcijām uz oktobristu pusi, kā arī atteicās no savām agrāk izvirzītajām prasībām.

Jautājums: Vai jūs runājat taisnību?

Atbilde: Jā, es runāju taisnību.

Jautājums: Kad jūs aizgājāt no partijas 1912. gadā, kādus amatus jūs ieņēmat tieslietu resorā?

Atbilde: Pēc aiziešanas no partijas es sāku strādāt par zvērīnāta advokāta palīgu un no 1915. gada par zvērīnātu advokātu.

Jautājums: Kā jūs sagaidījāt 1917. gada revolūciju [domāts lielinieku Oktobra apvērsums]?

Atbilde: 1917. gada revolūcijas laikā atrados Tērbatā kā bēglis, es tur biju bēgļu juridiskā biroja priekšnieks. Savu aktīvu neapmierinātību ar padomju varu es nepaudu, jo uzskatīju notikušo faktu Krievijas vēsturē par likumsakarīgu, un no 1919. gada janvāra līdz 1919. gada maijam strādāju [LPSR] Justīcijas [tautas] komisariātā par lietveža palīgu. Lietvedis bija Andžs Zumbergs.

Jautājums: Kur un par ko jūs strādājāt pēc padomju varas gāšanas?

Atbilde: Pēc padomju varas gāšanas līdz pat arestam 1940. gadā es strādāju par zvērīnātu advokātu.

Jautājums: Kas nāca pie varas 1919. gadā?

Atbilde: 1919. gadā pie varas nāca Ulmanis.

Jautājums: Izstāstiet – kādās konkrēti komunistu lietās jūs uzstājāties kā aizstāvis un kādi šajās lietās sekoja spriedumi?

Atbilde: Cik es atceros, 1920. gadā es aizstāvēju bijušo [Sarkanās armijas] divīzijas komandieri Voldemāru Dannenbergu, kuru Tiesu palāta attaisnoja un kurš strādāja pie manis par zvērīnāta advokāta palīgu apmēram no 1922. līdz 1924. gadam. Voldemārs Dannenbergs dzīvoja Valdemāra ielā 5. Pēdējā laikā es viņu satiku 1940. gada jūnijā, kad viņš atnāca pie manis sakarā ar iestāšanos atpakaļ advokatūrā. Viņa precīzu adresi tagad nezīnu, taču domāju, ka tas ir uz iesnieguma, kuru viņš iesniedza Zvērinātu advokātu padomē. 1919. gadā, vācu [karaspēka] ienākšanas laikā, es aizstāvēju komunisti Līzi Milleri, kura dzīvoja Jelgavas šosejā. Līzi Milleri labi pazīst viņas radniece

Marija Vancere – friziera Vancera sieva K. Barona ielā 14, ieeja no Elizabetes ielas. Citas lietas es neatceros, taču par viņām var iegūt ziņas reģistrā, kurš atrodas pie manis mājās. Man jāpaziņo izmeklēšanai, ka pēdējos gados komunistu lietās man bijis jāuzstājas maz un galvenokārt es uzstājos krimināllietās. Cik es zinu, pēdējos gados komunistu lietās uzstājās galvenais aizstāvis Jānis Vāgners, dzīvojošs Rīgā.

Jautājums: Kādās partijās jūs bijāt Ulmaņa valdības laikā?

Atbilde: Ulmaņa valdības laikā nevienā partijā es nebiju, taču es sastāvēju partijā “Zemnieku savienība” līdz Ulmaņa nākšanai pie varas.

Jautājums: No kura gada jūs bijāt šīs partijas biedrs?

Atbilde: Šīs partijas biedrs biju no 1926.–1927. gada.

Jautājums: Kāda bija šī partija pēc sava virziena?

Atbilde: Pēc sava virziena šī partija bija fašistiska, sevišķi pēdējos savas pastāvēšanas gados, kad partijas vadība, balstoties uz aizsargiem, izdarīja 1934. gada 15. maija apvērsumu. Pēc šī apvērsuma sevišķi sāka izpausties fašisma reakcionārais saturs, jo visa politika un vara sakoncentrējās Ulmaņa rokās.

Jautājums: Jūsu vieta šajā partijā?

Atbilde: Es biju šīs organizācijas ierindas biedrs.

Jautājums: Sakiet – kāpēc jūs iestājāties šajā partijā?

Atbilde: Būdams pēc sava stāvokļa un pārliecības buržuā, vecsaimnieku interešu aizstāvības interesēs es iestājos šajā partijā.

Jautājums: Kādu konkrētu darbu jūs veicāt partijā?

Atbilde: Nekādu konkrētu darbu šajā partijā es neveicu, ja neskaita to, ka 1933. gadā es vadīju “Zemnieku savienības” kongresa darbu.

Jautājums: Jūs sakāt nepatiesību par to, ka aktīvi nepiedalījāties “Zemnieku savienības” darbā? [Tā protokolā.]

Atbilde: Es personiski nevaru izskaidrot, kāpēc mani izvirzīja Rīgas komitejas vadītājs nelaiķis Briedis⁰¹, taču domāju, ka pamatojums tam, lai vadītu kongresu, bija tas, ka es līdz tam biju vadījis Evaņģēliski luteriskās baznīcas virsvaldi. Virsvaldē darbojās “Zemnieku savienības” grupa, kuru vadīja Briedis.

Jautājums: Jūs piedalījāties 1934. gada 15. maija fašistiskajā apvērsumā?

Atbilde: Es nekādu dalību neņēmu un uzzināju par to tikai otrā dienā no radio. Es izturējos pret to kā pret nelikumīgu parādību Latvijas sabiedriskajā dzīvē un neieņēmu nekādu vietu valdībā, kaut arī mani aicināja tieslietu ministra amatā.

Jautājums: Kas jūs aicināja tieslietu ministra amatā?

Atbilde: Šis uzaicinājums bija neoficiāls, un, ja mani neviļ atmiņa, to izteica Briedis.

Jautājums: Izstāstiet – no kāda laika un līdz kuram laikam jūs bijāt Evaņģēliski luteriskās baznīcas virsvaldes vadītājs?

Atbilde: Virsvaldes vadītājs es biju 1931. vai 1932. gadā, kad es 2–3 dienu laikā sasaucu virsvaldi, lai noskaidrotu jautājumus ar draudzēm un baznīcas īpašumu.

Jautājums: Izstāstiet par savu darbu galvenajā virsvaldē.

Atbilde: Es kā līdz šim augstākajai varai ticīgs cilvēks vienmēr esmu pievērsis lielu uzmanību baznīcas lietām. Līdz manai ievēlēšanai par galvenās baznīcas virsvaldes viceprezidentu 1925.–1926. gadā es biju Doma baznīcas draudzes loceklis. 1925.–1926. gadā virsvaldes sapulcē es tiku ievēlēts par baznīcas galvenās virsvaldes viceprezidentu. Mans kā viceprezidenta darbs bija kā juristam sekot līgumu projektu izpildei starp draudzi un mācītāju, līgumiem par baznīcas īpašumu pārdošanu un to nodošanu nomā. 1932. gadā es aizgāju no galvenās virsvaldes, jo presē izplatījās

baumas par to, ka mēs saņemam lielu algu. Patiesībā es neko nesaņēmu. 1934. gada rudenī arhibīskaps Teodors Grīnbergs mani atkal nozīmēja par baznīcas galvenās virsvaldes viceprezidentu, un šajā amatā es atrados līdz pēdējam laikam.

[..]

Jautājums: Sakiet – kas vadīja virsvaldes garīgo līniju?

Atbilde: Garīgās lietas pārzināja formāli visa virsvalde, bet faktiski arhibīskaps. Viņš sekoja mācītāju darbībai, dievkalpojumu kārtībai, sprediķiem. Laicīgie [virsvaldes] locekļi baznīcas garīgajā jomā nejaucās, jo viņiem saskaņā ar baznīcas satversmi nebija tiesību izdarīt kaut kādus labojumus vai iejaukšanos sprediķu idejiskajā jomā.

Jautājums: Kā tika realizēta valsts varas saikne ar baznīcu?

Atbilde: Valsts saikne ar galveno baznīcas virsvaldi tika realizēta ar Iekšlietu ministrijas starpniecību. Iekšlietu ministrijā baznīcas lietas pārzināja Baznīcu un konfesiju departaments, šī departamenta direktors bija E[duards] Dimiņš.

Jautājums: Kā luterāņu baznīca cīnījās pret komunistisko kustību un padomju varu?

Atbilde: Par tādu cīņu man nekas nav zināms.

Jautājums: Kā tika realizēti sakari ar tiem luterāņiem, kas atradās Padomju Savienībā?

Atbilde: Vai pastāvēja šādi sakari un kas tos uzturēja, es nezinu.

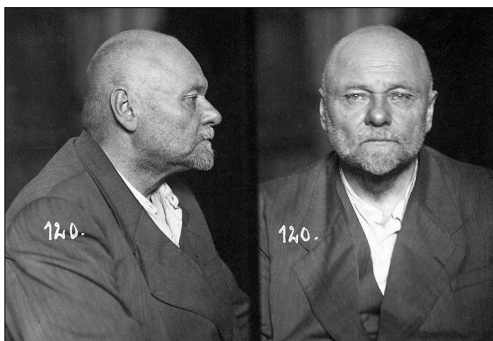
Jautājums: Kā jūsu baznīca cīnījās pret padomju varu laikā, kad Romas pāvests izsludināja krusta karu pret PSRS?

Atbilde: Starp mūsu baznīcu un katoļu baznīcu sakaru nebija, taču laicīgās varas sakari ar Romas pāvestu pastāvēja. Tie tika īstenoti, balstoties uz 1923./27. gada konkordātu, kurš deva katoļu baznīcai Latvijā dažādas tiesības un priekšrocības.

Protokols pierakstīts pareizi, un esmu to lasījis. Rūsis.¹⁰²

No citētā dokumenta diezgan skaidri izriet, ka pat no staļiniskās “tiesas” viedokļa padomju čekas “speciālistiem” bijis visai grūti saprast, par ko īsti H. Rūsis ir apcietināts un kādā veidā viņam izvirzīt apsūdzību. No PSRS atbraukušais izmeklētājs, kurš Latvijas apstākļos faktiski neorientējas vispār, cenšas panākt no apcietinātā pieredzējušā jurista atzišanos kādā “noziedzīgā” darbībā, vienkārši balstoties uz pieņēmumu, ka “noziedzīgas” ir Latvijas Republikas sabiedriskās un valstiskās struktūras kā tādas. Tomēr apsūdzība bija jāizvirza un arī padomju jurisdikcijas noteiktie apcietināšanas termiņi beidzās, tāpēc N. Gruševojs 9. novembrī lūdza pagarināt aizturēšanas termiņu līdz 1. decembrim, jo “Rūsi pagaidām noliedz savu naidīgo darbību pret strādnieku šķiru un revolucionāro kustību. Rūsi nepieciešams pratināt un panākt atzišanos viņa noziedzīgajā darbībā pret strādnieku šķiru.” 11. novembrī LPSR iekšlietu tautas komisārs Alfons Noviks apstiprināja šo lēmumu.

Divas nākamās (faktiski – viena) un arī pēdējās pratināšanas notika 15. novembrī – pirmā sākās plkst. 14.40 un beidzās plkst. 20.50, otrā sākās pēc 10 minūtēm – plkst. 21.00 un beidzās 24.00. Tātad faktiski sešdesmitgadīgais H. Rūsis tika bez pārtraukuma pratināts vairāk par deviņām stundām. No tādam pratināšanas laikam neatbilstoši īsā protokola skaidri redzams, ka izmeklētājs N. Gruševojs piekopa to pašu taktiku, mēģinot panākt pratināmā “atzišanos” naidīgā noskaņojumā un pat cīņā pret strādnieku kustību un komunismu kopumā. H. Rūsis, vismaz saskaņā ar protokolu, atzina, ka sastāvējis organizācijās,

Heinrihs Rūsis ieslodzījumā Rīgas Centrālcietumā. 1940. gada augusts

kuras bijušas naidīgi noskaņotas pret “strādniecību” un aizstāvējušas turīgo zemnieku un “buržuāzijas” intereses. Turklāt klāt nāca vēl viena izmeklētāja atklātā piederība “fašistiskai” organizācijai – studentu korporācijai “Lettonia”, kuras filistru palīdzības biedrībā H. Rūsis bija darbojies. Pat vārdos ļoti skopajā, ar padomju čekai raksturīgo retoriku pārpilnajā protokolā saskatāms acimredzams spiediens no izmeklētāja puses, turklāt H. Rūsim likts parakstīties gandrīz zem katra no viņa izspiestā teikuma.¹⁰³ Zinot staļiniskās izmeklēšanas metodes, atliek tikai iedomāties, kādā veidā N. Gruševojs rikojās, lai ātrāk pabeigtu šo viņam tik neinteresanto lietu (katrā ziņā salīdzinājumā ar pirmās pratināšanas fiksēto tekstu šis protokols jau izskatās ļoti “gluds” – pratināmais šabloniskā padomju retorikā “atzīstas” viņam inkriminētajā “noziedzīgajā darbībā”). Tas izmeklētājam arī izdevās – “atzīšanās noziegumā” bija panākta. Tas pats N. Gruševojs 25. novembrī konstatēja, ka H. Rūsis “*ir apstiprinājis savu naidu pret strādnieku šķiru*”, “*vedis aktīvu cīņu pret komunistisko kustību un padomju varu*”, kā arī “*sastāvējis antikomunistiskā fašistiskā partijā “Zemnieku savienība” un korporācijas “Lettonia” filistru biedrībā*”, tāpēc jāuzskata “*apsūdzība par pierādītu*” un lieta nododama Baltijas Sevišķā kara apgabala prokuroram. Tas tika izdarīts, un 21. decembrī apgabala kara tribunāls nolēma “skatīt lietu” slēgtā tiesas sēdē bez apsūdzības un aizstāvības piedalīšanās un bez liecinieku izsaukšanas. “Slēgtā tiesas sēde” notika 30. decembrī un ilga tieši divas stundas. Tajā H. Rūsis ļoti prasmīgi atgrīzās pie savas pirmajā pratināšanā realizētās taktikas, godīgi atzīstot piederību Zemnieku savienībai, korporācijai un baznīcas virsvaldei, taču noliedzot aktīvu darbību pret “komunistisko kustību”. Arī savā pēdējā vārdā viņš teica: “*Uz apsūdzēto sola es esmu nonācis tikai tāpēc, ka piedalījos buržuāzisku organizāciju darbā. Lūdzu tiesu dot man iespēju strādāt.*” Tomēr “padomju tiesai” viss bija skaidrs – saskaņā ar Krievijas Kriminālkodeksa 58. panta (“kontrrevolucionāri noziegumi”) 4. (“palīdzības sniegšana starptautiskajai buržuāzijai”) un 11. punktu (“kontrrevolucionāra organizējoša darbība”) apsūdzētajam tika piespriesti astoņi gadi ieslodzījuma “labošanas darbu nometnēs”, ar sekojošu “politisko tiesību atņemšanu” uz trīs gadiem un visas viņam piederošās mantas konfiskāciju. 1941. gada 24. janvārī PSRS Augstākās tiesas Kara kolēģija Maskavā izskatīja H. Rūša kasācijas sūdzību un, protams, noraidīja to kā nepamatotu.¹⁰⁴

Visu šo laiku ģimene atradās pilnīgā neziņā par notiekošo. 1940. gada 12. augustā Armīns Rūsis iesniegumā Padomju Latvijas Zvērinātu advokātu padomei rakstīja: “*1940. gada 9. augustā politiskās pārvaldes ierēdņi apcietināja manu tēvu zvērinātu advokātu Heinrihu Rūsi. Pirms apcietināšanas notika kratīšana, kurā, starp citu, tika pārbaudītas arī visas kantora aktis un līdzpaņemtas kantora divas rakstāmmašīnas un spiedogi. Tuvāki paskaidrojumi par kratīšanas un apcietināšanas iemesliem netika sniegti. Uzskatu par savu pienākumu par minēto paziņot Zvērinātu advokātu padomei, jo zvērināta advokāta Heinriha Rūša apcietināšana radījusi lielus traucējumus kantora darbībā, pie kam apcietināšanas iemesla nezinašanas dēļ nav iespējams paredzēt, kādi soļi būtu sperami kantora turpmākās darbības nokārtošanai. Tādēļ griežos pie Zvērinātu advokātu padomes ar lūgumu spert visus nepieciešamos soļus aprādītās apcietināšanas iemeslu noskaidrošanai pēc Padomes ieskata.*” Padome šajā laikā vairs neko noskaidrot nevarēja, bet uz tās pieprasījumu attiecīgajām varas iestādēm par H. Rūša apcietināšanas iemesliem un lūgumu viņu atbrīvot, tika saņemta negatīva atbilde. Vienīgais, ko pēc nedēļas – 19. augustā – A. Rūsim varēja atbildēt tās priekšsēdētāja biedrs Nikolajs Valters, bija – tēva nepabeigto lietu “apsardzības” (tālākvešanas) uzticēšana, turklāt uzdodot to arī nelaimīgā arestētā meitai zvērināta advokāta palīdzībai Veltai Briedei.¹⁰⁵ Okupācijas varas destruktīvo iespaidu uz Latvijas iedzīvotājiem apliecina arī tas, ka tieši tēva aresta dienā – 9. augustā – Veltas Briedes ģimene pārcēlās no tēva dzīvokļa K. Barona ielā uz savu jaunuzcelto namu Cēres ielā.

Ģimenei ilgāku laiku pēc apcietināšanas pat nebija nojausmas, kurā Rīgas cietumā tēvs ievietots. H. Rūša kancelejš strādājošajai Mirdzai Krigerei beidzot caur savu draugu – Centrālcietuma uzraugu – izdevās noskaidrot, ka H. Rūsis atrodas šajā iestādē, taču tikšanās ar tuviniekiem vai saiņu nodošanu

ieslodzītajam līdz “tiesas spriedumam” padomju tiesvedība neparedzēja. Vienīgā un pēdējā tikšanās tika atļauta tikai 1941. gada janvārī. V. Briede atcerējās: “Viņš aiz drāšu sieta, pa starpu eja, kur soļoja cietumsargi, tad mēs atkal aiz sieta. Nodevām saini ar pārtiku, siltām drēbēm.”¹⁰⁶ Diemžēl H. Rūša krimināllietas dokumenti nesniedz informāciju par viņa tālāko likteni.¹⁰⁷ Tādējādi tas jākonstatē ne netiešajiem avotiem, ņemot vērā arī padomju ieslodzījuma apstākļus, H. Rūša vecumu un vājo veselību (cukura diabēts). Saskaņā ar laikabiedru liecībām viņš tika izvests uz Krieviju (vien netiešie avoti liecina par Kotlasu, citi – par Vorkutas raktuvēm) 1941. gada 25. martā vai 25. aprīlī, un jāpieņem, ka labi zināmajos, necilvēcīgajos padomju soda nometņu apstākļos viņš drīz miris.¹⁰⁸

1941. gada 15. janvārī Armīns Rūsis un Velta Briede tika atskaitīti no advokātu un viņu palīgu skaita kā neuzņemti jaunizveidotajā Latvijas PSR Advokātu kolēģijā (A. Rūša nepabeigtās lietas pārņēma bijušais kolēģis un draugs Rīgas 2. juridiskās konsultācijas advokāts Nikolajs Valters).¹⁰⁹ Tēvs bija arestēts, un pieaugošā terora apstākļos kļuva skaidrs, ka arī H. Rūša ģimenes locekļiem draud briesmas. Turklāt tās nebija tikai nojausmas. Jau 1940. gada augustā tūlīt pēc okupācijas no Robežsargu brigādes mācītāja amata atlaistā Veltas Briedes vīra Kārļa bijušajā darbavietā – Līvānu draudzes namā – ieradās divi policisti, tautājot pēc viņa (par to Kārli Briedi brīdināja pēctecis amatā Līvānos – mācītājs Ernests Spekmanis¹¹⁰). Kopš šī laika Kārlis Briedis Rīgā pārgāja uz puslegālu dzīvesveidu, cenšoties neuzturēties mājās. Meklēts tika arī Armīns Rūsis. Šādā situācijā vienīgā izeja bija mēģināt izceļot uz Vāciju, jo, pirmkārt, padomju okupācijas iestādes saskaņā ar vienošanos starp PSRS un Vāciju bija piekritušas izlaist uz “dzimteni” okupētajās Baltijas valstīs pēc lielās 1939. gada beigu izceļošanas vēl atlikušos vāciešus (1941. gadā ļoti lielu izceļotāju daļu veidoja latvieši, kuru motīvi lielākoties bija līdzīgi kā Rūšu un Briežu ģimenēm, tā bija bēgšana no dzimtenē valdošā okupācijas varas terora), otrkārt, Armīna Rūša gadījumā izceļošanai bija pat likumīgs pamats – viņa sievas Margaretes tēvs Roberts Šortmanis (*Schortmann*) kā maiznieka māceklis savā laikā Rīgā bija ieceļojis no Saksijas un šeit apprecējies ar latvieti Selmu Reimani, turklāt abi no Rīgas, kur tiem piederēja maiznīca, izceļoja kopā ar A. Rūša ģimeni 1941. gada februārī. Tādējādi vācu–padomju repatriācijas komisijai savu “vāciskumu” pierādīt bija viegli. Grūtāk bija Veltai Briedei ar vīru (kaut arī Armīna un Veltas vecmāte no mātes puses bija vāciete Auguste, dzimusi Hille, šajā gadījumā tautība otrajā paaudzē tika noteikta pēc tēva līnijas). Visbeidzot abi izšķīrās par vācieti uzdot Kārļa Brieža māti – latvieti Līzi Reinholdi. Ar komisijas locekļu – vācu pārstāvju pretimnākšanu tas izdevās. 1941. gada februārī Rūšu un Briežu ģimenes pa dzelzceļu izbrauca no Rīgas uz Vāciju. Kopā ar meitas ģimeni uz Vāciju devās arī Veltas un Armīna Rūšu māte Elizabete, kura pēdējā laikā bija dzīvojusi meitas ģimenē.¹¹¹ Latvijā Rūšu un Šortmaņu ģimenēm piederošie namīpašumi tika nacionalizēti, bet Heinriha Rūša Kursiņu pagasta Dabām t. s. zemes reformas gaitā tika “nogriezti” 30 hektāri zemes un šajā teritorijā ierīkots zirgu un mašīnu iznomāšanas punkts.¹¹²

A. Rūša ģimene kopā ar Rūša kundzes vecākiem apmetās pie viņu tuviniekiem Verdavā Saksijas brīvvalstī (Roberta Šortmaņa dzimtenē), bet pēc neilga laika ģimenes galva A. Rūsis devās strādāt uz Berlīni. No 1941. gada jūnija viņš bija referents vācu Fiduciārajā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Deutsche-Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – DUTAG*), strādājot ar Baltijas valstīs palikušo baltvāciešu īpašumu vērtību atdošanas jautājumiem bijušajiem īpašniekiem, bet 1942. gada janvārī tika iecelts par šīs organizācijas nodaļas vadītāju Berlīnē. 1941.–1942. gadā viņš papildināja tieslietu zināšanās Frīdriha Vilhelma universitātē Berlīnē pie profesoriem Karla Šmita, Karla Brunsā, Frīdriha Berbera, Teodora Zisa u. c.¹¹³ Arī šeit A. Rūsis iespēju robežās turpināja zinātnisko darbu, un 1942. gadā Berlīnē tika publicēta viņa grāmata par starptautiskajām krimināltiesībām.¹¹⁴

Savukārt Briežu ģimene vispirms apmetās pārceļotāju nometnē Šverinē Mēklenburgas–Šverīnes brīvvalstī. Pateicoties Mēklenburgas bīskapa pūlēm, jau 1941. gada martā Kārlis Briedis sāka latviešu izcelsmes pārceļotāju mācītāja darbu, bet Velta Briede, pateicoties savām vācu valodas zināšanām,

VĀCU OKUPĀCIJAS LAIKĀ LATVIJĀ

1941. gada 22. jūnijā Vācijas karaspēks iebruka savas bijušās sabiedrotās PSRS teritorijā, jau 1. jūlijā ieņemot Rīgu, bet 7. jūlijā – visu Latvijas teritoriju. Pēc nesenažām 14. jūnija masu deportācijām un kopumā biedējošā padomju varas gada tauta sagaidīja vāciešus kā atbrīvotājus, taču jau pirmajās okupācijas dienās kļuva redzams, ka viņiem ir savi plāni. Latvija kā ģenerālapgabals kopā ar Igauniju, Lietuvu un Baltkrieviju tika iekļauta t. s. Ostlandē, turklāt noteicēja tajā bija vācu militārā, pēc tam civilā pārvalde, bet latviešiem tika dotas vienīgi ierobežota rakstura tiesības zemākajos pārvaldes līmeņos. Tas attiecās arī uz tiesām, kuras (vācu un latviešu) tika strikti nodalītas. 1941. gada augustā laikrakstā “Tēvija” parādījās īsa informācija, ka H. Rūsis “notiesāts uz 8 gadiem un aizvests”¹¹⁶. Ģimene šajā laikā atradās Vācijā, taču bija uzsākusi mēģinājumus saņemt vācu iestāžu atļauju atgriezties dzimtenē.

VELTA BRIEDE

Velta Briede ar ģimeni no Vācijas atgriezās pirmā. Tūlīt pēc vācu un padomju kara sākuma Kārlis Briedis bija sācis interesēties par iespējām atgriezties Latvijā. Lai iegūtu atļauju, tagad vācu iestādēm bija jāpierāda, ka atgriezties gribētāji patiesībā nav vācieši. Visbeidzot tas izdevās, un 1942. gada jūnijā ģimene iebrauca Rīgā, kur Velta kādu laiku palika, lai nokārtotu advokāta pārbaudījumus, bet pēc tam devās pie vīra uz viņa veco draudzi Līvānos. 1943. gada aprīlī pasaulē nāca vēl viens dēls – Pēteris. Risinājās karš, turklāt tajā jau bija iesaistījies pavērsiens, bija sākušies padomju aviācijas uzlidojumi Latvijas teritorijai. Velta Briede vēlāk atcerējās: “19. aprīlī 1943. gadā Rīgā piedzima Pēteris. Tas bija Lieldienu nedēļā. Vācu zenīrtartilērija dūšīgi šāva uz krievu lidmašīnām.”¹¹⁷

1942. gada 9. jūnijā V. Briede lūdza Zvērinātu advokātu padomi ieskaitīt viņu atpakaļ zvērinātu advokātu palīgu skaitā ar darbavietu Līvānos Daugavpils apgabaltiesas rajonā. 10. jūnijā padome izpildīja šo lūgumu, bet jau 18. jūlijā V. Briede lūdza ieskaitīt viņu par zvērinātu advokāti, jo visi nepieciešamie priekšnoteikumi (kolokvijs, divi referāti) bija izpildīti vēl pirms valsts okupācijas, turklāt 1942. gada 16. jūlijā izturēts papildu kolokvijs lielā kolokvija apjomā Zvērinātu advokātu padomē. Augustā savas pozitīvas atsauksmes V. Briedei deva Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājs Viktors Dāle (“Strādājot savā laikā kā zvērināta advokāta palīgs pie zvērināta advokāta H. Rūša, iepazīnos ar visiem H. Rūša kunga ģimenes locekļiem. Velta Briedis kundze, dzim. Rūsis, ir ar nevainojamām morāliskām īpašībām; augusti krietnas ģimenes atmosfērā, ieguvusi labas juridiskas zināšanas.”) un zvērināts advokāts Pēteris Eglītis (“[...] pazīstu no viņas bērnu dienām. V. Briedis skolā, kā vidus, tā augstskolā, ir bijusi arvien centīga un priekšzīmīga [...] Savus advokāta pienākumus viņa izpilda apzinīgi un ar lielu pienākuma apziņu. Lietu vešanā izrāda lielu prasmi. Savus advokāta stāža pienākumus kā kolokvijos un referātos ir noturējusi bez kavēšanās. Morāliskā ziņā ir nevainojama.”). 1942. gada 10. novembrī A. Kvieša un P. Eglīša vadītā padomes sēdē vienbalsīgi uzņēma V. Briedi zvērinātu advokātu skaitā, bet 20. novembrī viņa Tiesu palātas departamenta kopsapulcē nodeva zvērināta advokāta svinīgo solījumu. Turklāt 1943. gada 16. aprīlī V. Briede tika iecelta arī par Līvānu pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētāju.¹¹⁸

ARMĪNS RŪSIS

Dzimtenē atgriezties vēlējās arī Armīns Rūsis un viņa ģimenes locekļi. Turklāt to zināja un ar viņu rēķinājās vācu okupācijas apstākļos izveidoto latviešu tiesu iestāžu vadītāji. Tāpēc jau 1941. gada 22. novembrī Zvērinātu advokātu padome pēc Tiesu departamenta pieprasījuma apstiprināja, ka tā

uzskata Arminu Rūsi par piemērotu tiesneša amatam. Tomēr tālāk izskaidroto apstākļu dēļ šis nodoms netika realizēts. Tikai 1942. gada martā A. Rūsis no vācu iestādēm Berlīnē saņēma atļauju kopā ar ģimeni cauri Dancigas ostai atgriezties Latvijā, taču darba pienākumu dēļ vēl bija jāuzkavējas Vācijas galvaspilsētā. 1942. gada 14. jūnijā A. Rūsis pilnvaroja savu māsu V. Briedi Rīgā iesniegt Latvijas ģenerālapgabala Zvērinātu advokātu padomei lūgumu ieskaitīt viņu par zvērīnātu advokātu Rīgā. A. Rūsis Berlīnē rakstīja: *“Savu lūgumu pamatoju ar to, ka ne tikai man pašam bija ilggadīga advokāta prakse, bet arī mans no lieliniekiem aizvestais tēvs zvērīnāts advokāts Heinrihs Rūsis bija viens no vecākiem Rīgas zvērīnātiem advokātiem. Tā kā esmu dziļi pārlicināts, ka mans tēvs katrā ziņā atgriezīsies dzimtenē un vēlēšies darboties agrākā arādā, tad laipni lūdzu šo abu iemeslu dēļ atļaut man darboties kā zvērīnātam advokātam Rīgā. Man nebija ātrāk iespējams atgriezties sakarā ar to, ka mana darba vieta [...] neatrada par iespējamu ātrāk atbrīvot, kā arī tāpēc, ka līdz pašam pēdējam laikam piekritīgās iestādes man nebija izsniegušas atļauju uz atgriešanos dzimtenē.”* Jūlija otrajā pusē A. Rūša ģimene atgriezās Rīgā, un 6. septembrī Zvērinātu advokātu padome ieskaitīja viņu advokātu skaitā. Kā visiem kandidātiem uz amatiem advokatūrā vācu nacistiskās okupācijas laikā (māsa Velta Briede bija to izdarījusi jau 1942. gada jūnijā¹¹⁹), arī A. Rūsim bija jāaizpilda detalizētas anketas, kas apliecināja, ka viņa tuviniekiem un priekštečiem bijusi āriska izcelsme, kā arī jādod zvērests, ka anketas parakstītājs nekad nav *“bijis par biedru kādā brīvmūrnieku ložā, ložveidīgā organizācijā vai citā to atvietojošā organizācijā”*. Tā bija viena no daudzajām nodevām okupācijas varai, kurai bija savi, latviešu tautai izcili nelabvēlīgi plāni par Latvijas un citu Baltijas valstu pakāpenisku iekļaušanu Lielvācijas sastāvā un ģermanizāciju. Padomes apstiprinātā A. Rūša kandidatūra bija jāakceptē arī latviešu pašpārvaldes tieslietu ģenerāldirektoram, ko šajā amatā esošais bijušais Valsts prezidents A. Kviesis izdarīja 1942. gada 16. septembrī.¹²⁰ Latviešu tiesas bija tiesīgas izskatīt tikai latviešu lietas, un tās nedrīkstēja izskatīt vāciešu lietas. Tas pats attiecās arī uz zvērīnātiem advokātiem. Taču bieži izveidojās situācijas, kad abu jomu kompetences pārklājās un šī iemesla dēļ okupācijas iestādes bija spiestas dot ierobežotam skaitam latviešu advokātu tiesības uzstāties vācu tiesās. Starp viņiem no 1942. gada decembra bija arī A. Rūsis.¹²¹

Līdz ar ieskaitīšanu advokātu skaitā atkal sākās it kā ierastais darbs, taču apstākļi ievērojami atšķīrās no tiem, kas pastāvēja līdz valsts okupācijai. Minēto skaidri apliecināja arī otras Armīna Rūša darbavietas – organizācijas *“Tautas Palīdzība”* statuss. Tajā viņš no 1943. gada februāra līdz pat aizbraukšanai no Latvijas pildīja Juridiskās sekcijas (no 1944. gada – departamenta) vadītāja amatu¹²² – tikai šādi vācu okupācijas varas iestādes 1941. gada rudenī atļāva nosaukt faktiski Latvijas Sarkanā Krusta organizāciju, apvienojot tajā bijušo Sarkanā Krusta, Latvijas Bērnu palīdzības biedrību, Latvijas Bērnu draugu biedrību, Veselības veicināšanas biedrību, Latvijas Sieviešu palīdzības korpusu un Rīgas Latviešu labdarības biedrību, turklāt formāli A. Rūsis tika ieskaitīts organizācijā tieši kā pēdējās pārstāvis.¹²³ Saskaņā ar bijušā organizācijas ģenerālsekretāra (vēlāk priekšsēdētāja) Ādolfa Šildes 1946. gada septembrī izteikto vērtējumu, pateicoties A. Rūša jurista kompetencei un pūlēm, *“Tautas Palīdzībai”* izdevās atgūt no vācu okupācijas iestādēm 22 bijušās Latvijas Sarkanā Krusta slimnīcas un sanatorijas, tādējādi turpmāk izmantojot tās latviešu iedzīvotāju interesēs.¹²⁴

Situācijai frontē pasliktinoties, okupācijas varas iestādes ar latviešu pašpārvaldes starpniecību izsludināja arvien jaunas mobilizācijas latviešu leģionā. Tās skāra arī dažus zvērīnātus advokātus, taču A. Rūsim izdevās no mobilizācijas izvairīties. 1944. gada 9. februārī Zvērinātu advokātu padome izsniedza viņam dokumentu iesniegšanai attiecīgajās iestādēs, kurā tika lūgts atbrīvot A. Rūsi no iesaukšanas sakarā ar zvērīnātu advokātu trūkumu un apstākli, ka viņš *“pielaists uzstāties”* ne tikai latviešu, bet arī vācu tiesās.¹²⁵

Kara gaitai arvien izteiktāk liecinot par gaidāmo Vācijas sakāvi, 1943. gada beigās un 1944. gada sākumā latviešu sabiedrības vadošie darbinieki sāka apsvērt nepieciešamību izveidot savu valdību,

kura izdevīgā brīdī varētu iespaidot Rietumu lielvalstu nostāju Latvijas neatkarības atjaunošanas jautājumā. Sarunas notika gan Konstantīna Čakstes vadītajā Latvijas Centrālajā padomē, gan citās aprindās. K. Čakste 1944. gada janvārī vienā no pirmajiem uz Rietumiem slepus nosūtītajiem ziņojumiem par situāciju Latvijā rakstīja par nodomiem izveidot valdību, kuras sastāvā būtu bijušais ministrs Alfrēds Valdmanis, zvērināti advokāti Valters Voits, Armīns Rūsis un juriskonsults Nikolajs Vīnzarājs.¹²⁶ Vēstulē Latvijai sūtnim Stokholmā Voldemāram Salnajam 1944. gada februārī K. Čakste vēlreiz minēja Rīgā cirkulējošās baumas, saskaņā ar kurām viens variants paredzēja valdību ar bijušo Rīgas pilsētas lielvecāko Robertu Liepiņu, Alfrēdu Valdmani, kā arī Valteru Voitu un Armīnu Rūsi tās sastāvā.¹²⁷ Sašķeltajā latviešu sabiedrībā vācu nacistiskās okupācijas apstākļos nebija vienota rīcības plāna un arī iespēju to realizēt, taču pats fakts, ka A. Rūša vārds figurēja K. Čakstes pieminētajās “baumās”, apliecina viņa augsto novērtējumu latviešu sabiedrībā kopumā.

TRIMDĀ

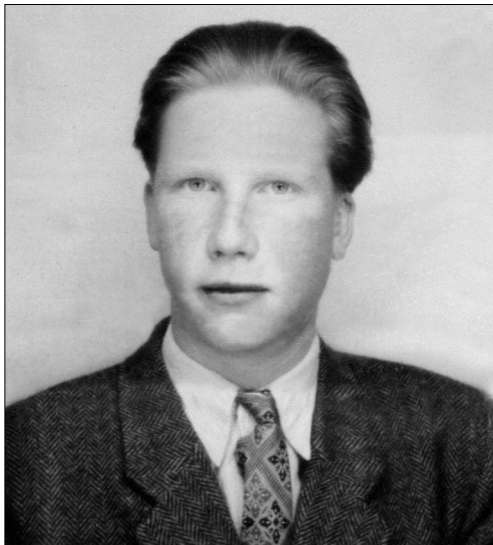
ARMĪNA RŪŠA ĢIMENE

1944. gada rudenī A. Rūša ģimene, tāpat kā desmitiem tūkstošu citu latviešu (Rūšiem gan tas bija jādara jau otru reizi), bija spiesta atstāt Rīgu un doties bēgļu gaitās vispirms uz Kurzemi, bet no Liepājas novembrī ar kuģi – uz Vāciju (A. Rūsis devās uz Vāciju pēc vācu iestāžu rīkojuma evakuēt uz turieni visus organizācijas “Tautas Palīdzība” darbiniekus, kuri nav galēji nepieciešami Latvijā, taču saskaņā ar toreizējā organizācijas priekšsēdētāja Ā. Šildes liecību vēl oktobrī Liepājā viņš paspēja piedalīties bēgļu palīdzības dienesta veidošanā¹²⁸). Atšķirībā no pirmās izbraukšanas reizes šoreiz bija jāpamet gandrīz visa iedzīve tuvojošās Sarkanās armijas izraisītā vispārējā sabrukuma apstākļos. Vācijā A. Rūsis ar ģimeni apmetās pie sievas vecākiem Verdavā. Karam beidzoties, Rietumu sabiedroto karaspēka sākotnēji ieņemtā Verdava tika iekļauta padomju okupācijas zonā. Tūkstošiem bēgļu atkal bija jādodas tālāk uz rietumiem, un starp viņiem bija arī Rūši. Roberts Rūsis atceras: “*Visa manta tika sakrauta mazos koka ratiņos, tai skaitā pārtika. Stacijā atradām preču vilcienu, kas gāja uz rietumiem. Iecēlām ratiņus uz platformas starp diviem vagoniem un tā vairākas dienas ceļojām. Kad vilciens apstājās pie robežas, konstatējām, ka padomju armijas karavīri kontrolē visus pasažierus. Steidzīgi pametām vilcienu, un mums mantas bija, cik varējām panest. ASV armijas mašīnu konvoji brauca uz robežas pusi. Nostājāmies ceļa malā un ar pirkstu rādījām, ka vēlamies braukt uz robežas pusi. Pēc kāda laika viena mašīna apstājās un mums ļāva iekāpt aizmugurē un apsedza ar brezentu. Kad pie robežas padomju karavīri mašīnu apturēja, domājām, ka mūs atradīs. Pēc īsa brīža, kas likās ļoti ilgs, mašīna turpināja braukt. Pēc kāda laika mašīna apstājās ceļa malā – un mums pateica, ka esam amerikāņu zonā – tas ir – brīvībā. Tēvs šoferim pateicās un uzdāvināja tam savu zelta rokas pulksteni. Ceļojām tālāk uz Dīburgas nometni.*”¹²⁹

Pēc Vācijas kapitulācijas A. Rūša ģimene atradās Dīburgas bēgļu nometnē Hesenes brīvvalstī, pilnā mērā izbaudot visas bēgļu dzīves grūtības. 1945. gada septembrī A. Rūsis uzsāka darbu par ierēdņa asistentu, vēlāk par ierēdni Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) struktūrās, ko turpināja līdz 1948. gada jūlijam, bet 1946. gadā uzņēmās arī nometnes latviešu luterāņu draudzes priekšnieka amatu. Turklāt vēl Vācijā Latvijas baznīcas arhibīskaps – tēva Heinriha Rūša draugs Teodors Grīnbergs – iecēla viņu par vienu no LELB virsvaldes laicīgajiem locekļiem. 1946. gada pavasarī A. Rūsim izdevās panākt mātes Elizabetes un viņas māsas pievienošanos savai ģimenei, un kopā viņi palika visās nometnēs, kurās Vācijā bija jādzīvo, – Dīburgā, pēc tam Darmštātē, Mīnhenē, Neištatē, Kemptenē un, beidzot, Augsburgā. Jāpiezīmē, ka Armīna Rūša kundze Margarete no 1947. gada oktobra strādāja nometnēs par pavāri, gūstot vislabākās atsaucis no IRO amatpersonām.¹³⁰

Kad Rūšu ģimene pārcēlās uz Mārburgas IRO pārziņā esošo Neištates bēgļu nometni, tajā dzīvojošo latviešu skaits sniedzās pāri tūkstotim. 1948. gada augustā Neištates nometnē apmetās arī Latvijas Sarkanā Krusta vadītājs Ādolfs Šilde ar savu kuplo ģimeni, kurš atmiņās izsaka prieku, ka varējis būt "vienā paspārnē ar sava drauga Armīna Rūša ģimeni"¹³¹.

1946. gada vasarā, piekritot drauga – bijušā Latvijas armijas pulkveža un zvērināta advokāta palīga Apvienoto Nāciju Palīdzības un atjaunošanas pārvaldes (UNRRA) universitātes Minhenē Krimināltiesību katedras vadītāja Gustava Grīnberga aicinājumam,¹³² A. Rūsis sāka strādāt šajā universitātē par tās juriskonsultu un starptautisko privāto tiesību docentu. Universitātes, kurā mācījās vairāk par 2000 dažādu tautību studentu, juridiskais un materiālais nodrošinājums nebija sevišķi labvēlīgs, jo starp tās dibinātājiem skaitījās arī Padomju Savienība, un juriskonsultam A. Rūsim blakus mācību darbam bija jāiesaistās arī atceltā dienvidslāvu izcelsmes rektora izdošanas novēršanā komunistiskajai Dienvidslāvijai, kas galu galā tomēr izdevās. Par mācību darbu A. Rūsis vēlāk rakstīja, ka 1946.–1947. gada ziema bijusi sevišķi auksta un lekcijas bija jālasa nekurinātās telpās, turklāt daži loģi nav bijuši pat iestikloti: *"Mēs visi sēdējām mēteļos un sevišķi aukstās dienās arī cimdos. Tā kā klausītājiem izdalīju lekciju konspektus, tad nebija nepieciešamības taisīt atzīmes."* 1947. gada pavasarī universitāti slēdza, taču vismaz daļa studentu bija ieguvusi augstāko izglītību.¹³³ Izglītību un zinātnisko darbu turpināja arī pats A. Rūsis, 1947. gadā UNRRA universitātē iegūstot *Dr. iur. habil.* grādu par disertāciju "Noziedznieku izdošana un patvēruma tiesības". Sākot ar 1948. gada jūliju, A. Rūsis strādāja bēgļu aprūpes dienestā Pasaules luterāņu federācijā Minhenē, kur sākumā pildīja ierēdņa asistenta, vēlāk – bēgļu apgādes un izmitināšanas ierēdņa un beigās – tieslietu un administratīvā ierēdņa amatu. Viņa pienākums bija kārtot Austrumeiropas bēgļu izmitināšanas jautājumus, un šajā darbā bieži bija jāsakaras ar savas bijušās darbavietas – IRO pārstāvjiem. 1950. gada oktobrī Pasaules luterāņu federācijas nodaļas vadītāja Minhenē Olga Džerosī par A. Rūsi un viņa darbu rakstīja: *"Viņa darbs ir ļoti grūts un sarežģīts. Tas ir darbs, kurš ietver sevī kristiešu principus, daudzus pienākumus, turklāt jākontaktējas ar IRO – organizāciju, kura ne vienmēr apgrūtina sevi ar sirdsapziņas pārmetumiem un rikojas ar "biznesa taktiku". Dr. Rūsis šo ļoti grūto uzdevumu izpildīja ļoti labi. Protams, viņa juridiskās zināšanas bija ārkārtīgi vērtīgas šajā darbā. Dr. Rūsis ir*

Armīna Rūša dēli Roberts un Armīns nometnēs Vācijā. 40. gadu beigās

ļoti spējīgs, rezultatīvs un inteliģents cilvēks. Viņa zināšanas starptautiskajās un kriminālajās tiesībās ir nenovērtējamas [...] Dr. Rūsis rada ļoti labu iespaidu, viņš ir ļoti patikama izskata cilvēks. Viņam piemīt cienīgums, viņš ir draudzīga, mērķtiecīga personība, vienmēr gribošs palīdzēt tur, kur viņa spējas un zināšanas ir nepieciešamas.”¹³⁴

A. Rūša konfilistrs korporācijā rakstnieks Jonāss Miesnieks vēlāk atcerējās, ka izceļošanas laikā no Vācijas nometnēm uz ASV viņš saņēmis atļauju izbraukšanai uz Oklahomu kā laukstrādnieks. Tas rakstnieku nav apmierinājis, un viņš ieradies pie A. Rūša Minhenē lūgt palīdzību, ko arī saņēma – draugs aizturēja izbraukšanu, kamēr tika nokārtota atļauja izceļot uz Ņujorku. J. Miesnieks rakstīja: “*Armīns bija viens no sirsnīgākajiem un izpalīdzīgākajiem lettoņiem.*”¹³⁵

Vēl atrazdamies Vācijas bēgļu nometnēs, A. Rūsis uzsāka darbību latviešu trimdas preses izdevumos. 1948. gadā viņš latviešu juristu izdevumā aizsāka aktīvu un visiem ļoti aktuālu diskusiju par latviešu juridiskajā terminoloģijā lietoto apzīmējumu (t. sk. zinātnisko grādu) tulkošanu angļu valodā. Diskusijā iesaistījās bijušie zvērināti advokāti Jēkabs Kalniņš, Kārlis Kļaviņš u. c.¹³⁶

1949. gadā sākās latviešu bēgļu masveida izceļošana uz ASV, Austrāliju, Kanādu un Angliju. 1950. gada oktobrī arī A. Rūsis aizpildīja izceļošanas pieteikuma dokumentus, tajos norādot, ka vēlas izceļot uz ASV vai Jaunzēlandi. Pozitīvas atsauksmes par viņu un ģimenes locekļiem deva jau minētās Pasaules luterāņu federācijas vadība, Latvijas luterāņu baznīcas arhibīskaps T. Grinbergs, Latvijas Sarkanā Krusta vadītājs Ādolfs Šilde, bijušie kolēģi UNRRA universitātē – Pēteris Krūmiņš (bijušais rektors) un Gustavs Grinbergs.¹³⁷

1951. gadā A. Rūsis ar ģimeni pēc oficiāla ASV Luterāņu baznīcas ielūguma izceļoja uz ASV un apmetās galvaspilsētā Vašingtonā. Baznīca saziņoja drēbes, mēbeles un citus pirmajam laikam nepieciešamos priekšmetus, kā arī palīdzēja iekārtoties darbā – Armīns strādāja noliktavā par preču transportēšanas pārraugu, viņa kundze – par trauku mazgātāju restorānā, bet vecākais dēls Roberts bija strādnieks pārtikas veikalā. 1952. gadā A. Rūsis tika pieņemts darbā Kongresa bibliotēkas Eiropas tiesību departamentā par vecāko tiesību speciālistu. Tas bija saistīts ar ASV valdības vēlmi aukstā kara apstākļos noskaidrot PSRS varā un ietekmē esošo zemju tiesisko situāciju.¹³⁸ 1955. gada sākumā A. Rūsis beidza *La Salle Extension* universitāti Čikāgā (iegūstot tiesību bakalaura grādu), bet tā paša gada 22. februārī nokārtoja galapārbaudījumus Džordža Vašingtona universitātē Vašingtonā, iegūstot salīdzinošo tiesību maģistra grādu. Tas savukārt deva viņam tiesības kārtot ASV advokāta pārbaudījumus (tie bija ļoti nopietni un sastāvēja no trīs dienu ieskaitēm 21 priekšmetā). Šajā laikā A. Rūsis vēl nebija ASV pilsonis, taču pastāvošā kārtība ļāva kārtot šo pārbaudījumu arī nepilsoniem (ar noteikumu, ka viņu uzņemšana advokatūrā tiek atlikta līdz pilsonības iegūšanai).¹³⁹

Pēc gada – 1956. gadā – A. Rūsis kļuva par ASV pilsoni un zvērinātu advokātu Vašingtonā, no 1961. gada – ASV Augstākās tiesas advokatūrā. Viņš darbojās arī Amerikas Advokātu apvienībā (bija tās Starptautiskās kriminālās jurisdikcijas priekšsēdētāja vietnieks) un Amerikas Starptautisko tiesību biedrībā. Bija ASV Advokātu apvienības Starptautiskās krimināllikumu komisijas vicepriekšsēdētājs un Starptautisko likumu bibliotēku asociācijas mūža biedrs.

Draugs un kolēģis Ādolfs Šilde 1977. gadā atzīmēja, ka Armīns Rūsis kopā ar Mintautu Čaksti (Ā. Šilde raksta, ka M. Čakste jautājumus aplūkojis no starptautisko tiesību viedokļa, bet A. Rūsis skaidrojumu papildinājis ar zinātnisku skatījumu arī no krimināltiesību, darba tiesību un civiltiesību viedokļa) un Lotāru Šulcu ir nostājis Baltijas valstu tiesību speciālistu priekšgalā. Apgalvojums bija pilnībā pamatots. No 1952. gada A. Rūsis piedalījās profesora speciālista padomju civiltiesībās Vladimira Gzovska pētījumu projektā (tajā piedalījās 28 juristi no astoņām Eiropas valstīm), kurā tika izstrādāts starptautisku atzinību guvušais bibliogrāfiskais krājums “*Legal Sources and Bibliography of the Baltic States*”. Kā Latvijas situācijas speciālists 1953.–1954. gadā viņš piedalījās arī 1953. gadā ASV Kongresa Pārstāvju palātas izveidotās Č. Kerstena Baltijas valstu “sagrābšanas” un

inkorporācijas izmeklēšanas komitejas darbā okupācijas dokumentu sistematizēšanā un sakārtošanā (kopā ar lietuvieti bijušo Viļņas universitātes prorektoru *Dr. iur.* Domu Krivicki un igauņi *Dr. iur.* Vaino Rīsmandelu).¹⁴⁰ Turpinot sadarbību ar minētajiem kolēģiem, A. Rūsis 50. gados piedalījās kopīgā pētījumu projektā par tiesu iekārtu PSRS un Austrumeiropā, un rezultātā 1959. gadā tika publicēts nozīmīgs pētījums.¹⁴¹ Sekoja daudzi Armīna Rūša darbi par dažādiem Latvijas (arī okupētās) tiesību aspektiem, kā arī patvēruma tiesību un noziedznieku izdošanas ārvalstīm jautājumu (par pēdējiem A. Rūsis bija uzsācis darbu jau Latvijā). Turklāt tika izdotas vairākas A. Rūša grāmatas. Jau 1955. gadā Ņujorkā iznāca grāmata par padomju vergu darba likumdošanu, 1958. gadā Kongresa bibliotēka izdeva A. Rūša darbu par Vācijas kuģniecības likumu normām, bet 1966. gadā – viņa un poļu tiesībnieka Zenona Nizaņkovska kopīgo darbu par autortiesību normām u. c.,¹⁴² 1969. gadā – A. Rūša sagatavoto krājumu par cilvēktiesību bibliogrāfiju¹⁴³ utt. Turklāt kopumā apmēram 50 A. Rūša rakstu un nodaļas grāmatās¹⁴⁴ tika publicētas prestižos ASV un citu Rietumu valstu juridiskos izdevumos (Kongresa bibliotēkas Viduseiropas tiesību zinātņu mēnešrakstā “*Highlights of Current Legislation and Activities in Mid-Europe*”, Hāgā izdotajā Starptautiskās Juristu komisijas rakstu krājumā “*Government, Law and Courts Behind the Iron Curtain*”, izdevumos “*Federal Bar News*”, “*Quarterly Journal of the Library of Kongress*”, “*Inter-American Law Review*”, “*International Journal of Law Libraries*” u.c.). A. Rūsis bija autors arī daudzām starptautiskos juridiskos izdevumos publicētām recenzijām par grāmatām, kuras skāra ar Latviju saistītus tiesiskus jautājumus.¹⁴⁵ Kopā ar 1922. gadā dzimušo, kara laikā Latvijā studijas sākušo un ASV starptautisko tiesību licenciāta grādu un bibliotēku zinātņu maģistra grādu Čikāgā ieguvušo Ādolfu Sprūdžu¹⁴⁶ viņš 60. gados sagatavoja bijušā Latvijas diplomāta Alfrēda Bilmaņa piemiņai veltītu rakstu krājumu par Baltijas valstu juridiskajiem jautājumiem (pirmām kārtām to okupācijas nelikumību) angļu valodā,¹⁴⁷ kurš joprojām plaši tiek izmantots pasaules zinātnieku darbos.

Rūšu ģimene 50. gadu beigās. Stāv (no kreisās) dēli Armīns un Roberts

1977. gadā A. Rūsim tika piešķirts augstais ASV federālā darbinieka apbalvojums “*Federal Service Award*”. Starptautisku atzinību palīdzēja gūt arī lieliskās valodu zināšanas – viņš brīvi pārvaldīja angļu, vācu un krievu valodu, bet varēja strādāt arī ar tekstiem franču, holandiešu, itāļu un latīņu valodā. Ā. Šilde pamatoti atzīmē: “*Latviešu tiesībnieku saimē Armīns Rūsis nodrošinājis sev izcīlu vietu. Pateicoties viņa daudzpusīgajai darbībai un radošajam darbam zinātņu laukā, viņš cēlis visu trimdas latviešu juristu reputāciju. Gluži bez nozīmes tas nav palicis. Ne vien kā tiesību zinātnieks, bet arī kā praktiķis tīri profesionālā darbā Rūsis sevi visnotaļ attaisnojis un savukārt iemantojis citu tautu juristu ievēribu [...] Viņa brīnišķīgais raksturs pulcinājis ap sevi daudz uzticamu draugu. Viņa taisno prātu cienījuši arī tie, kas dažkārt bijuši citādos uzskatos nekā viņš. Dziļu cieņu viņš atradis Kongresa bibliotēkas vadībā [...]”¹⁴⁸ A. Rūša sagatavotos materiālus un rakstus plaši izmantoja gan citu tautu, gan latviešu zinātnieki (arī ievērojamākais latviešu trimdas vēsturnieks Edgars*

Andersons, gatavojot savu divu sējumu izdevumu par Latvijas ārpolitikas vēsturi¹⁴⁹). Starptautisko atzinību apliecināja arī A. Rūša vārda iekļaušana starptautisko tiesību zinātnieku sarakstos (žurnāla “*International Journal of Law*” biogrāfiskajā vārdnīcā ASV, pievienojot pilnu viņa darbu sarakstu, un izdevumā “*Who is Who of Intellectuals*”, kas tika izdots Londonā 1981. gadā).¹⁵⁰

A. Rūsis aktīvi darbojās arī latviešu preses izdevumos (visvairāk akadēmiskajā žurnālā “Universitas”, latviešu juristu žurnālā trimdā “Latviešu Juristu Raksti” un Ņujorkas laikrakstā “Laiks”), rakstot gan par okupētās dzimtenes tiesisko statusu, gan par trimdai kopumā un studentu korporācijām būtiskiem jautājumiem.¹⁵¹ Turklāt pieredzējušā jurista kompetence un vispusīgās zināšanas izpaudās arī dziļās, analītiskās recenzijās par latviešu sabiedrībā nozīmīgiem izdevumiem.¹⁵² A. Rūsis ar savu sabiedrisko rosību kļuva ne tikai par vispārārtzītu autoritāti profesionālajā jomā, bet arī par vienu no ievērojamākajiem latviešu trimdas darbiniekiem. Saskaņā ar viņa kolēģa un drauga Bruno Albata liecību Armīns Rūsis, strādājot Kongresa bibliotēkā, kā arī vēlāk savu iespēju robežās izpalīdzēja latviešu organizācijām un atsevišķiem tautiešiem ar nepieciešamajiem materiāliem no bibliotēkas un speciālista viedokli.¹⁵³ Armīna Rūša un viņa tēva Heinriha Rūša biogrāfijas jau 50. gados tika iekļautas profesora Arveda Švābes rediģētajā “Latvju enciklopēdijā”.¹⁵⁴ 1973. gadā Pasaules brīvo latviešu apvienība (PBLA) iesniedza Helsinku konferencei “Memorandu par brīvības un neatkarības atjaunošanu Latvijā sakarā ar Eiropas drošības un sadarbības konferenci”, kurā kodolīgi un juridiski precīzi tika pamatota nepieciešamība atjaunot Latvijas neatkarību. Memoranda autors bija ievērojamais baltvāciešu jurists Dītrihs Andrejs Lēbers, bet tā akceptācijā un papildināšanā piedalījās t. s. PBLA Ņujorkas komiteja, kuras sastāvā bija bijušais sabiedrisko lietu ministrs Alfrēds Bērziņš, juristi Juris Padegs, Augusts Rumpēters un Armīns Rūsis.¹⁵⁵

Lielu vērību A. Rūsis pievērsa arī trimdas sabiedriskajai darbībai. Galvenokārt tā izpaudās dalībā korporācijā “Lettonia” un Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas (LELB) Amerikā virsvaldē un draudzēs. 1965.–1967. gadā viņš bija viens no korporācijas internā žurnāla “*Vita Nostra*” redaktoriem. Korporācija trimdā saglabāja savu tradicionālo nozīmi kā akadēmiska mūža organizācija ar savstarpējām draudzības saitēm un augstiem morāles principiem. Te jāmin arī korporācijas biedru savstarpējais atbalsts grūtā brīdī, un, 20. gadsimta vidū, vēsturisko notikumu kontekstā tas bija sevišķi aktuāli. Pats A. Rūsis stingri ievēroja visus korporācijas morālos principus, ko apliecina daudzu laikabiedru atmiņas. Taču trimdā minētajiem morālajiem ideāliem pievienojās vēl viens – korporācija bija ne tikai vieta, kur sastapties ar draugiem, bet arī latvietības saliņa, vieta, kurā un caur kuru paust savu dzimtenes mīlestību un patriotismu, kā arī cerību, ka Latvija atgūs brīvību. Vislabāk to izsaka pats Armīns Rūsis 60. gados rakstā, kurš veltīts korporācijas “Lettonia” tradicionālo ideālu saglabāšanai: “*Mēs esam kopības locekļi tautā, kuri saucamies latvieši. Kā citām tautām ir tiesība kopt un glabāt savas mantas, tāpat mums, latviešiem. Mēs gribam augt un zelt. Kamēr dzīvojam. Esam vecu veca tauta, kam veca, slavēna valoda un teicams tikums. Mums gan arī pārmet netikumus, ka esot glēvi, bailīgi, nepastāvīgi. Bet kurai tautai gan netrūkst tādu [...] Lettoņi ir Kronvalda Aša garīgā mantojuma nesēji un pildītāji, sargātāji un turpinātāji. Mums aizvien jāapzinās, ka tieši mēs esam tie, “kuriem lieta zināma, taisna un laba, un kuri neslid ne uz labo, ne uz kreiso pusi”. Mūsu svēts pienākums ir staigāt Kronvalda Aša, viņa līdzgaitnieku, domu biedru un pēcnieku pēdās, un mums nav jābaidās no mūsu tautas un Latvijas valsts pašreizējiem “mūža nolīcējiem un likteņa lēmējiem”. Nav mums arī jāaizmirst vienkārtšā patiesība, ka, kaut gan “mums jāstrādā, jācinās, lai būtu veseli cilvēki savā tautā, lai būtu tautas izkoptie locekļi, kam sava tautība”, tad tomēr mums arī jāapzinās Kronvalda Aša uzsvērtā mūžīgā patiesība, ka “mūsu liktenis ir vienīgi Dieva rokās” [...] Tautas apziņas sargāšanas darbs ir viens no svarīgākajiem, varbūt pat vissvarīgākais uzdevums pārdzīvojamā pārtautošanas laikmetā. Latviešu tautas intereses un tiesības vispār būtu iespējams pārsargāt no iznīcības tikai tad, ja brīvajā pasaules daļā būs latviešu tautas kodols, kas apzināsies, ka*

viņi ir latviešu tautas locekļi, kaut gan pavalstniecības ziņā pieder visdažādākajām valstīm. Latviešu tautas dzīvā spēka pasargāšana no pārtautošanās un iekļaušanās nelatviskā vidē, tautiskas apziņas apveltības, jaunas latviešu paaudzes radišana, izaudzināšana un izveidošana ir reālas un īstenojamas lietas. Tās var īstenot ne tikai Amerikas Savienotajās Valstīs un Kanādā, bet arī visās pārējās brīvās pasaules valstīs, kurās latviešu skaits nav pārāk niecīgs un kurās arī netrūkst tādu entuziastu, kāds bija Kronvaldā Atis, kas ziedojās cēlamam mērķim, sargādams latvju tautas augstākās vērtības: TAUTAS VALODU, TICĪBU UN TIKUMUS.”¹⁵⁶ Vēlreiz savu viedokli par korporācijas nozīmi A. Rūsis skaidri puda 1970. gadā, korporācijas internā žurnāla ievadrakstā cita starpā teikdams: “[...] atzīmējama Lettonias filistru ievērojamā loma arī Lettonias transštoros [pārceļšanās] posmos: no Mētraines [Tērbatas] uz Rīgu, kā arī radot globālo Lettoniu. Tikko nosvinētā 100 gadu jubileja rādīja, ka Lettonias filistri saglabājuši ciešas draudzības saites un nacionālo stāju, pierādīdami, ka mūžīgā Lettonia ir dzīva viņu sirdīs. Šīs pašas draudzības apgaroti arī ir mūsu tautieši un zēni, kuriem arī reiz pienāks filistru laiks. Lettoņu siržu tilts, kas dzīvo mūsu sirdīs, nedrīkst sairt, jo ir priekšnosacījums mūžīgai Lettoniai. Kopsim to ar Dieva palīgu, cik spēsim!”¹⁵⁷

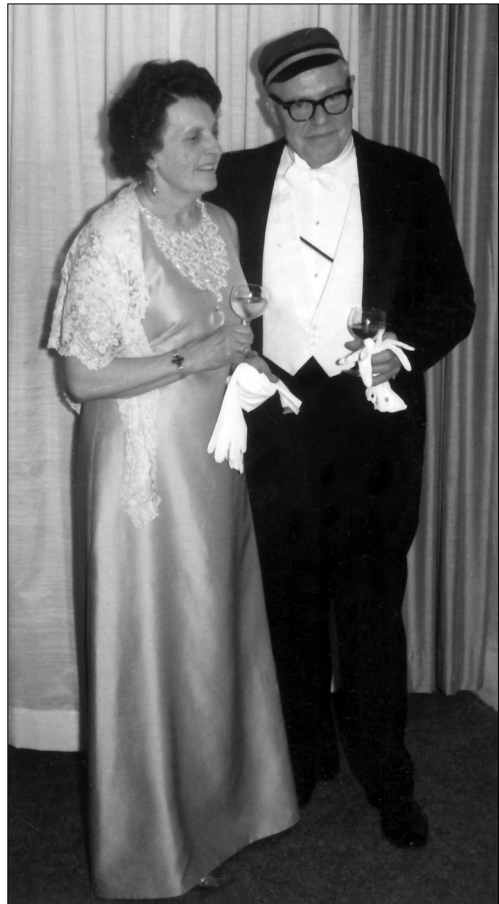
A. Rūša dvēseles noskaņojumu, kas bija raksturīgs daudziem aktīviem latviešu trimdas pārstāvjiem, lieliski izsaka viņa paša teiktais referāta ievadā Vašingtonas korporāciju Konventā 60. gadu sākumā: “Drudzainais dzīves temps reti atļauj atskatīties atpakaļ. Mēdz teikt, ka kavēšanās pagātnē esot nepārvarams šķērslis veidot jaunu dzīvi. Vajagot vērst skatu nākotnē, lai pagātnes cilvēks mūsos nomirtu dabīgā nāvē. Atmiņas piederot pagātnē, bet modernā cilvēka uzdevums esot veidot nākotni. Varbūt, ka tas ir pareizi, vai, pareizāk sakot: tur ir liela daļa patiesības. Tomēr atraisīties no mūsu pagātnes mēs nevaram. Mūsu pirmie iespaidi, pirmie pārdzīvojumi, vide, kurā mēs esam uzauguši, ideāli, kuri šajā vidē bija dzīvi, nav aizmirstami. Mūsu pagātne nosaka mūsu tagadējo attīstības stāvokli, tā arī nosaka mūsu turpmākās dzīves galvenos vilcienus. Pagātnē mēs pa laikam varam smelties vairāk spēka nekā tagadnē. Tā ir mūsu dziļāko dvēseles spēku avots. Pagātne ir tas celms, no kura mēs esam izauguši, un, ja šī celma vairs nav, tad arī mēs vairs neesam. Dzimtā zeme, mūsu sēta, latvju valoda, mūsu reliģiskie ticējumi, mūsu vecāku mums dotais pasaules uzskats – viss apzīmogojis katru no mums uz mūžīgiem laikiem. Un tomēr, no otras puses, katrs no mums atrodas pastāvīgā veidošanās procesā, katrs jauns pārdzīvojums padara mūs atkal citādus, ļauj ieskanēties citām dvēseles stīgām, ļauj skatīt mums jaunus apvāršņus, nojaust sakarības, kas agrāk mums bija apslēptas. Dzīve mūs veido, vienalga, vai mēs to vēlamies vai ne. Bet mēs, mēs auļojam ap mūsu ideālu liesmām, līdz kamēr mums jāatgriežas uz turieni, no kurienes esam nākuši, – uz aizsauli.”¹⁵⁸

Pēc ieceļošanas ASV, turpinot pildīt LELB Amerikā virsvaldes laicīgā locekļa pienākumus, viņš kopā ar sabiedrisko darbinieku, kolēģi un sava zinātniskā darba vadītāja Latvijas Universitātē Hermana Albata dēlu Bruno Albatu un mācītāju (vēlāko prāvestu) Aleksandru Veinbergu 1956. gadā piedalījās neatkarīgas, nevienai ASV sinodei nepiederošas Vašingtonas latviešu draudzes izveidošanā, līdz 1969. gadam būdams arī šīs draudzes priekšnieks (viņam vadot draudzi, tā ieguva sev dievnamu Vašingtonas priekšpilsētā Haiatsvilā). Turklāt no 1970. gada A. Rūsis bija arī Latviešu Evaņģēliski luterisko draudžu apvienības Amerikā pārvaldes priekšnieka laicīgais vietnieks. Būdams arī LELB Amerikā juridiskās un administratīvās nozares vadītājs, viņš kā jurists palīdzēja izstrādāt draudžu apvienības darbības noteikumus, kā arī 1968. gadā pieņemtos virsvaldes noteikumus latviešu draudzēm trimdā, kuru mērķis bija stiprināt dažādās zemēs izkaisīto draudžu piederību kopējai Latvijas trimdas baznīcai. Saskaņā ar arhibīskapa Arnolda Lūša vērtējumu Armīns Rūsis baznīcas aprindās bija iemantojis izcilu cieņu, un 1977. gadā, aizejot no virsvaldes tiešā darba, tā ievēlēja viņu par goda viceprezidentu, uzticot padomnieka amatu juridiskos jautājumos (šos pienākumus viņš pildīja līdz savai nāvei). Turklāt tā nebija tikai formāla piedalīšanās baznīcas dzīvē – saskaņā ar laikabiedru liecībām savā dievnamā viņš bija sastopams gandrīz visos svētdienas dievkalpojumos un citos pasākumos.¹⁵⁹

Korporācijā “Lettonia” kopā ar tēvu aktīvi darbojās abi Armīna Rūša dēli – Roberts un Armīns. Roberts iestājās korporācijā 1954. gada otrajā semestrī. Kandidāta posmu (“fukšēšanu”) viņš pavadīja korporācijas Ņujorkas kopā, jo Vašingtonā pagaidām nebija kopas izveidošanai pietiekošs lettoņu skaits. Pēc krāsu saņemšanas 1955. gadā R. Rūsis piedalījās kopas izveidošanā arī Vašingtonā, turpmākajos gados darbojoties Čikāgas, Vašingtonas štata un Ņujorkas kopā un ieņemot daudzus atbildīgus amatus (divas reizes bijis korporācijas I šaržētais – vadītājs). Korporācijā aktīvs visu savu mūžu bija arī Armīns. Viņš tajā iestājās 1958. gada otrajā semestrī, pēc diviem gadiem iegūstot krāsas. Līdzīgi brālim, A. Rūsis korporācijā ieņēma vairākus atbildīgus amatus un ilgstoši bija Filadelfijas kopas I šaržētais. Viņš saglabāja uzticību korporācijai “Lettonia” līdz pat savai nāvei. 1982. gadā korporācijas “Lettonia” internais žurnāls “*Vita Nostra*” ar gandarījumu atzīmēja, ka korporācijai pievienojies Armīna Rūša mazdēls un Roberta Rūša dēls Armīns Kārlis, tādējādi korporācijā ienāca jau ceturtais Rūšu ģimenes paaudze.¹⁶⁰ 1996. gada janvārī korporācijā iestājās arī Roberta Rūša brāļa Armīna dēls Pauls Edvīns.

Roberts Rūsis 1956. gadā Džordža Vašingtona universitātē ieguva politikas zinātņu bakalaura, bet 1961. gadā – jurista diplomu. Starplaikā viņš dienēja ASV armijā. Pēc studijām R. Rūsis uzsāka darbu CNA apdrošināšanas sabiedrībā Čikāgā, kur sekmīgi beidza nozares juriskonsulta apmācības kursu. Pēc tam viņš tika pārcelts uz Ņujorku, kur bija atbildīgs par firmas juridiska rakstura lietām ASV Austrumu piekrastē un darbojās kā firmas pārstāvis gan štata likumdevējietādēs, gan administratīvajās iestādēs. No 1969. gada R. Rūsis strādāja “*Chubb*” apdrošināšanas sabiedrībā, ieņemot tajā atbildīgus amatus līdz pat aiziešanai pensijā 1999. gadā (pēdējais amats – sabiedrības Juridiskās daļas vadītājs un par visu ASV likumdevēju un administratīvajām lietām organizācijā atbildīgais izpilddirektors, kurš pārstāvēja sabiedrību arī tirdzniecības asociācijās). Viņš ieguva advokāta tiesības Ilinoisas un Ņujorkas štatā, kā arī ASV Augstākajā tiesā.

1962. gada 30. jūnijā Roberts Rūsis apprecējās ar Dagniju Āboliņu, sieviešu studentu korporācijas “Daugavietē” locekli. Dagnija 1972. gadā ieguva bakalaura diplomu Džersijas pilsētas valsts koledžā Ņūdžersijas pavalstī, bet 1987. gadā – maģistra diplomu Setonhollas universitātē Ņūdžersijas pavalstī, vienlaikus strādājot par žēlsirdīgo māsu. Ģimenē 1963. gada 24. aprīlī piedzima dēls Armīns Kārlis un 1965. gada 4. maijā meita Nora Elizabete. Abi ir ieguvuši augstāko izglītību – Armīns 1986. gadā saņēma ekonomikas bakalaura diplomu Pensilvānijas universitātē un 1991. gadā finanšu maģistra diplomu Masačūsetsas Tehnoloģiskā institūta Slouna Biznesa skolā, uzsākot darbu

Armīns un Margarete Rūši. 80. gadu sākums

Roberts un Dagnija Rūši. 80. gadi

vienā no lielākajām ASV finanšu pakalpojumu firmām “*Morgan Stanley*”. Šobrīd viņš ir firmas izpilddirektors Londonā (atbildīgais par darījumiem visā Eiropā). 1997. gadā Armīns Rūsis apprecējās ar juristi Sintiju Melounu (*Melone*), un ģimenē aug trīs bērni – Aleksandrs Kārlis (dzimis 1999. gadā), Endrjū Roberts (dzimis 2001. gadā) un Lilija Karolaina (dzimusi 2004. gadā). Meita Nora 1987. gadā ieguva bakalaura diplomu Ratdžersa universitātē Ņūdžersijas pavalstī, 1994. gadā – biznesa administrācijas maģistra diplomu Tempļa universitātē Pensilvānijas pavalstī un 2006. gadā – izglītības maģistra diplomu Vilmingtonas koledžā. Nora vairākus gadus vadījusi diabēta centru, strādājusi farmācijas jomā un pašlaik ir pamatskolas matemātikas skolotāja. 1995. gada novembrī viņa apprecējās ar inženieri Polu Meiksneru (*Meixner*), un ģimenē aug divas meitas – Amanda Elizabete (dzimusi 1997. gadā) un Silvija Linda (dzimusi 1999. gadā).

Otrs Armīna Rūša dēls – Armīns Rūsis, juniors, 1960. gadā beidza Montgomerija koledžu Merilendas pavalstī un strādāja apdrošināšanas

Rūšu ģimene 2007. gada augustā. Pirmajā rindā no kreisās: Endrjū Rūsis, Aleksandrs Rūsis; otrajā rindā: Inita Medne-Rūse, Roberts Rūsis, Dagnija Rūse; trešajā rindā: Silvija Meiksnerē, Pauls Rūsis, Amanda Meiksnerē, Nora Rūse-Meiksnerē, Pauls Meiksners, Lilija Rūse, Sintija Melouna-Rūse, Armins Rūsis.

firmā “*Southwestern Life Insurance*”, vēlāk – “*Sun Life Group of America*” un “*Durham Life Insurance*”, ieņemot tajās atbildīgus amatus (apgabala dzīvības apdrošināšanas polišu pārdošanas vadītāja vietnieks, vadītājs, vadošais apgabala direktors) un saņemot vairākas godalgas. 1966. gada 23. aprīlī viņš apprecējās ar Initu Medni, korporācijas “Gundega” locekli (1962. gadā ieguvusi bakalaura grādu Ņujorkas Pilsētas universitātē un 1964. gadā – bibliotēku zinātņu maģistra grādu Prata institūtā). Līdz aiziešanai pensijā viņa ieņēma atbildīgus amatus bibliotēkās Merilendas un Pensilvānijas štatā. Armīna un Initas dēls Pauls Edvīns 1999. gadā beidza Milenberga koledžu ar mākslas zinātņu bakalaura diplomu un strādā firmā “*Home Depot*”.

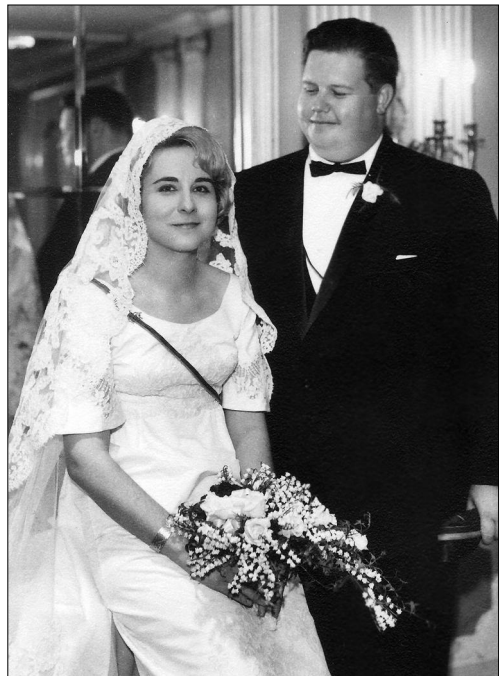
Armīna Rūša, seniora, dzīves pavadēns aprāvās 1987. gada 24. novembrī Vašingtonas priekšpilsētā Bleidensbergā. Draugs, bijušais zvērināts advokāts Ļevs (Ludvigs) Žagars, kurš par A. Rūša nāvi izlasīja laikrakstā “*Laiks*”, rakstīja: “*Viņš bija mans domubiedrs un sirds draugs. Kaut arī viņš par mani bija piecpadsmit gadus jaunāks, garīgā ziņā viņš bija vecāks par saviem “kalendāra” gadiem, un mēs viens otru lieliski sapratām. Mēs bieži sarakstījāmies un sevi nesām cerību, ka piedzīvosim to laiku, kad atkal varēsim personīgi tikties un kopā pavadīt laiku, kā tas bija pirms boļševiku invāzijas, pirms Latvijas brīvvalsts iznīcināšanas.*”¹⁶¹ Sēru vēsts satrieca daudzus trimdas latviešus. Piemēram, arhibīskaps Arnolds Lūsis rakstīja, ka “[...] ar savu labsirdīgo raksturu, taisnības izjūtu un sirsnību Dr. Rūsis bija iemantojis sev daudz cienītāju, kas viņu paturēs labā atmiņā.”¹⁶²

A. Rūsis nesagaidīja valsts neatkarības atgūšanu, kaut arī pirmās brīvības vēsmas tomēr pieredzēja. 1987. gada 14. jūnijā Rīgā bija notikusi pirmā pret okupācijas režīmu vērstā demonstrācija – grupa “*Helsinki-86*” organizēja publisku ziedu nolikšanu pie Brīvības pieminekļa. Beidzot sāka piepildīties tas, par ko A. Rūsis un desmitiem tūkstošu citu latviešu trimdnieku bija sapņojuši vairāk par 40 gadiem. Nedēļu pirms nāves kopā ar dēlu Robertu viņš bija uzrakstījis Ata Kronvalda 150 gadu piemiņai veltītu rakstu, kurā vēlreiz tika uzsvērtas jau pieminētās vērtības – A. Rūsis palika tām uzticīgs līdz savai nāves dienai.¹⁶³

1987. gada 28. novembrī Armīns Rūsis tika ar godu apbedīts Vašingtonas *Rock Creek* kapos blakus 1981. gada maijā mūžībā aizgājušajai dzīvesbiedrei. Starp daudzajiem pavadītājiem bija draugi arī no Ņujorkas un Bostonas, baznīcā pie šķirsta stāvēja lettoņu goda sardze, bet atvadu dievkalpojumu vadīja nelaiķa draugs jau kopš Vašingtonas latviešu draudzes dibināšanas laika 50. gados prāvests Aleksandrs Veinbergs. Izvaidīšanā piedalījās arī daudzu citu korporāciju pārstāvji. Lettoņu goda sardze sekoja šķirstam līdz kapam, un tur pie šķirsta tika piestiprināta korporācijas krāsu lente un deķelis, tādējādi apliecinot organizācijas tās cēlākās vērtības, kurām nelaiķis bija sekojis visu mūžu.¹⁶⁴

VELTAS BRIEDES ĢIMENE

Arī Briežu ģimene 1944. gada vasarā bija spiesta pamest iedzīvi Līvānos un pārcelties vispirms uz tēva dzimto Kursiņu pagastu – viņam piederējušajām mājām Dabām, bet no turienes pēc kāda laika – uz Liepāju. Brāļa Armīna ģimene

Armīns un Inita Rūsi kāzu dienā. 1966. gads

vēl atradās Liepājā, un viņam ar pazīstama vācu dzelzceļnieka palīdzību izdevās izkārtot māsas ģimenei, kā arī Armīna un Veltas mātei un viņas māšai vietas vilciena lopu vagonā uz Vāciju. Tur bija uz laiku jāšķiras, jo Kārlim Briedim bija jāaizved vecākais dēls pie pazīstama ārsta. Pārējie devās uz Apoldu (Tīringenē), kur ar vācu tiesā strādājoša tiesneša, korporācijas "Lettonia" filistra – jau 1940. gadā uz Vāciju izceļojušā bijušā Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedra Hermaņa Mintāla palīdzību izdevās iegūt telpas dzīvošanai. V. Briede vēlāk atcerējās: "*Apolda bija ceļā uz Jēnu un Halli. Pirmajā bija visas lielās vācu optisko instrumentu fabrikas, un Halle bija liels dzelzceļu mezgls. To nu amerikāņi un angļi bumboja katru dienu un nakti, sēdējām pagrabā.*" Drīz Velta ar dēlu devās pie vīra uz Hērenburgu Šlēsvigas-Holšteinas provincē, bet māte ar savu māsu palika Apoldā (kad pēc kara amerikāņi šo pilsētu nodeva padomju karaspēkam, viņām, pateicoties saglabāto rotaslietu "dāvinājumiem" atbildīgajiem ierēdņiem, izdevās izkļūt no Tīringenes grupā, kurā bija arī Rīgā mirušā bijušā Valsts prezidenta Alberta Kviesha atraitne ar jaunāko dēlu). Padomju karaspēkam strauji tuvojoties Hērenburgai, Brieži pārcēlās uz bēgļu nometni Libekā, kur palika līdz pat 1950. gadam. Nometnē Libekā abi dēli sāka mācīties latviešu pamatskolā, Kārlis Briedis bija nometnes mācītājs, bet Velta Briede ilgāku laiku pasniedza vācu valodu vidusskolā. 1950. gadā ģimene pārcēlās uz nometni Minhenē, kur dēli mācījās vācu pamatskolā. 1951. gadā Briežiem izdevās nokārtot dokumentus izbraukšanai uz ASV, un septembrī viņi ar kuģi ieradās Ņujorkā. Ar agrāk atbraukušo latviešu palīdzību izdevās iegūt mitekli. Kārlis strādāja Bruklīnā par sētnieku un kurinātāju. Pēc kāda laika ar draugu palīdzību izdevās pārcelties uz Ņūdžersiju, kur Kārlis un Velta strādāja veclatviešu brāļu Smitu darbnīcās (Kārlis – pašā darbnīcā, Velta – kancelejā). Mācīdamās vakaros, Velta Briede šeit pabeidza algu grāmatvežu skolu. 1955. gadā Kārļa Brieža jaunības draugs Pēteris Blūms sagādāja ģimenei iespēju pārcelties uz Klīvlendu. Šeit V. Briede līdz pat aiziešanai pensijā 1972. gadā strādāja firmas "*United States Steel*" Algu apstrādes departamentā par algu grāmatvedi, bet K. Briedis bija mācītājs Mārtiņa Lutera draudzē, vēlāk – Pitsburgas un Kantonas latviešu draudzē. Velta Briede mirusi 1996. gada 14. jūlijā Klīvlendā (viņas vīrs aizgāja mūžībā jau 1986. gadā). Abi dēli pabeidza augstskolas ASV – Kārlis ieguva vēstures bakalaura grādu Klīvlendas Valsts universitātē un maģistra grādu Mičiganas universitātē, strādājot par vēstures skolotāju līdz aiziešanai pensijā 1994. gadā. Pēteris mācījās Klīvlendas Mūzikas institūtā, tad ieguva bakalaura grādu ķīmijā Klīvlendas Valsts universitātē un pēc tam 1988. gadā maģistra grādu mūzikā turpat. Kārlis apprecējās ar Beverliju Rīvzu (*Reeves*), un viņiem ir meita Elizabete, Pēteris – ar latvieti Birutu Prātiņu (meita Velta Marija).¹⁶⁵ Velta Marija 1996. gadā apprecējās ar Stīvenu Vinkleru (*Winkler*), un ģimenē aug divi bērni – Māra (dzimusi 2001. gadā) un Pīters (dzimis 2004. gadā).

ATJAUNOTAJĀ LATVIJAS REPUBLIKĀ

Pateicoties tuvinieku cieņai pret tēva Armīna, mātes, vedomāšu un ģimenes mūža vērtībām, Armīnam Rūsim tomēr bija lemts atgriezties brīvajā dzimtenē. Neatkarīgajā Latvijā 2003. gada 17. maijā viņi tika pārbedīti Rīgas Meža kapos, Heinriha Rūša ģimenes nodalījumā korporācijas "Lettonia" kalniņā.

ROBERTS RŪSIS

Pēc aiziešanas pensijā 1999. gadā Roberts Rūsis atgriezās Latvijā, lai turpinātu strādāt tēvzemes labā un veicinātu savas mūža organizācijas – korporācijas "Lettonia" attīstību. 2000. gadā viņš tika iecelts par Latvijas Tiesnešu mācību centra izpilddirektoru (strādāja šajā amatā līdz 2003. gadam, nesāņemot par to atlīdzību). Tiesnešu izglītības pilnveidošanai viņa vadībā tika atjaunota Tiesnešu

programmu komiteja, atrasti sponsori, kuru ziedotie līdzekļi dod tiesnešiem iespēju iepazīties ar citu Eiropas valstu tiesu sistēmām, likumiem un pieredzi. R. Rūša darbības laikā Tiesnešu mācību centram izveidojās cieša sadarbība ar Rīgas Juridisko augstskolu, kas piešķir centrām mācību telpas un bibliotēku restaurētajā jūgendstila ēkā. Turklāt no 2000. gada R. Rūsis strādāja par Latvijas Bankas valdes priekšsēdētāja Ilmāra Rimšēviča padomnieku juridiskajos jautājumos un, I. Rimšēvičam ieņemot bankas prezidenta posteni, turpina pildīt viņa padomnieka amatu. R. Rūsis sniedz padomus un konsultācijas daudzos Latvijas valstij aktuālos saimnieciski juridiskajos jautājumos. 2005. gadā Roberts Rūsis sava tēva un brāļa piemiņai nodibināja Armīna Rūša stipendiju. Tās mērķis ir “studiju laikā atbalstīt spējīgus un centīgus Latvijas studentus, kas ir akadēmisko studentu un studenšu korporāciju locekļi. Stipendija tiek piešķirta studiju maksas un nepieciešamības gadījumā arī uzturlīdzekļu segšanai.” Uz to pretendēt var Latvijas Republikas pilsoņi, kuri ir kādas Latvijas studentu vai studenšu korporācijas biedri un kuri studē Latvijas Universitātē (Ekonomikas un vadības, Juridiskajā, Moderno valodu, Pedagoģijas un psiholoģijas, Vēstures un filozofijas, Sociālo zinātņu fakultātē), Rīgas Ekonomikas augstskolā un Rīgas Juridiskajā augstskolā. Tādējādi Roberts Rūsis ir kļuvis par vienu no sešiem Latvijas Universitātes mūsdienu mecenātiem.

R. Rūsis aktīvi piedalās studentu korporācijas “Lettonia” darbā Rīgā, daudzus gadus ieņemot tās Filistru palīdzības biedrības valdes locekļa posteni. Viņš ir aktīvi piedalījies korporācijas jaunā nama iegādē, organizācijas normatīvo dokumentu izstrādāšanā, pastāvīgi piedalās korporācijas dzīvē un pasākumos gan personiski, gan dažādi atbalstot jaunākos tās locekļus.

* * *

Rūšu ģimenes vēstures izklāstā var skaidri saskatīt visus mūsu zemes 19. gadsimta beigu un 20. gadsimta vēsturiskās attīstības posmus un svarīgākās norises to spožumā un arī traģismā. Tas ir Latvijas valstiskuma idejas veidošanās laiks gadsimtu mijā, kad skaitliski strauji auga un spēkā pieņēmas latviešu inteliģences slānis (zemnieka dēls Heinrihs Rūsis neapstājās tikai pie skolotāju semināra diploma, kas tolaik jau tika uzskatīts par ievērojamu sasniegumu, bet iestājās universitātē un kļuva par zvērinātu advokātu). Pastiprinājās idejiska cīņa ar pilsētās un laukos dominējošajiem baltvāciešu muižniecības pārstāvjiem, kas izpaudās ne tikai 1905. gada revolūcijas asiņainajos notikumos un tiem sekojošajā pagrīdes darbībā, ko realizēja dažādu novirzienu latviešu sociāldemokrāti, bet arī latviešu studentu un pilsonisko organizāciju centienos mazināt vācu iespaidu legālā ceļā (studiju laikā Tērbatā gan bija jāsaskaras ar latviešu korporantu un vācu buršu divkaujām, kas skaidri apliecināja Baltijas guberņās pastāvošās pretrunas starp latviešiem un baltvāciešiem). Nozīmīga šo centienu izpausme bija latviešu prese, kurā H. Rūsis vairākus gadus darbojās sevišķi aktīvi, kļuva par vienu no vadošajiem latviešu “avīžniekiem”. Pēc tam viņš visiem spēkiem centās atvieglot latviešu zemnieku stāvokli, gan sniedzot tiem tiešu juridisko palīdzību, gan popularizējot reformu nepieciešamību un laikrakstos iepazīstinot latviešu lasītājus ar viņu juridiskajām iespējām. Pirmajā pasaules karā, jau būdams ģimenes galva, viņš atkal ir notikumu centrā, aktīvi darbodamies bēgļu palīdzības organizācijās. Nāca 1917. gads ar Februāra revolūciju un lielinieku Oktobra apvērsumu Krievijā, pieaugošu haosu brūkošajā bijušajā impērijā un latviešu nacionālā valstiskuma idejas arvien straujāku attīstību, kura kulmināciju sasniedza 1918. gada 18. novembrī, kad pirmo reizi vēsturē tika proklamēta neatkarīga Latvijas valsts. Sekoja bruņota un politiska cīņa par neatkarību, un jau plašu ievēribu guvušais zvērināts advokāts H. Rūsis spēlēja tajā zināmu, atsevišķos notikumos ļoti būtisku lomu. Pēc tam ir divi neatkarības gadu desmiti, kuros latviešu tauta skaidri apliecināja, ka tā spēj izveidot attīstītu Eiropas valsti ar augstu dzīves līmeni. Un gan H. Rūsis, gan viņa jau pieaugušie, advokāta

profesiju izvēlējušies bērni – Armīns un Velta ieņēma valsts un sabiedriskajā dzīvē nozīmīgu vietu, bet Armīns Rūsis pakāpeniski kļuva par vienu no vadošajiem starptautisko tiesību speciālistiem valstī, pie kura pēc padoma sevišķi svarīgos jautājumos vērsās pat valsts iestādes, arī Ārlietu ministrija. Visi Rūšu dzimtas pārstāvji aktīvi piedalījās arī sabiedriskajā dzīvē, un šī dalība viennozīmīgi apliecināja vēl vienu visai ģimenei raksturīgu īpašību – patriotismu un savas tautas mīlestību.

Latvijas valsts tika iznīcināta 1940. gada jūnijā. Sekoja visa neatkarības laikā uzceltā plānveidīga sagraušana un represijas, kurām par upuri krita tūkstošiem cilvēku. Viens no pirmajiem upuriem bija Heinrihs Rūsis, kuram faktiski tika piespriests nāvessods, notiesājot uz daudziem ieslodzījuma gadiem padomju soda nometnēs. Ģimene bēga uz Vāciju, no kuras atgriezās, tiklīdz tas kļuva iespējams – nacistiskajai Vācijai okupanta lomā Latvijā uz laiku nomainot Padomju Savienību. Šis posms nebija ilgs, un 1944. gadā karadarbība atkal ienāca Latvijā, izraisot kārtējos, nekad iepriekš nepieredzētus dzīvā spēka zaudējumus latviešiem. Desmitiem tūkstošu latviešu ģimeņu devās bēgļu gaitās uz Vāciju, vairākus gadus piedzīvojot pēckara pārceļotāju nometņu grūtības un cerot uz drīzu komunisma sabrukumu un atgriešanos dzimtenē... Komunisms vēl sabrukt nevarēja. Sekoja izceļošana uz jaunām mitnes zemēm visā pasaulē. Armīna Rūša un viņa māsa Veltas Briedes ģimene izceļoja uz ASV. Sākās ilgās trimdas desmitgades, kuras aizņēma pierašana pie amerikāņu dzīves un darba apstākļiem un sabiedriskā darbība latviešu organizācijās, pastāvīgi domājot par atgriešanos Latvijā un latviskuma saglabāšanu savās ģimenēs. Daudzi trimdinieki to nesagaidīja – arī Armīns Rūsis, kurš, pateicoties savam augstajam profesionālismam un zināšanām, bija kļuvis par vienu no vadošajiem latviešu trimdas juristiem un pelnīti iekarojis sev cieņu amerikāņu un visas pasaules tiesību zinātnieku aprindās.

Jākonstatē, ka vairāki Rūšu dzimtas pārstāvji ir ieņēmuši Latvijas valsts un latviešu tautas vēsturē ļoti nozīmīgu vietu. Viņi nav atradušies valdības priekšgalā, nav vadījuši politiskās organizācijas, taču nevis tāpēc, ka to nevarētu, – sevišķi H. Rūša gadījumā skaidri redzams, ka viņš varēja spēlēt svarīgu lomu arī valsts politiskajā dzīvē, taču apzināti no tās atteicās, dodot priekšroku profesionālajai advokāta darbībai. Tāpat jākonstatē, ka visi ir stingri ievērojuši ģimenē par pārmantojamiem kļuvušos principus – uzcītību, mērķtiecību, godīgumu un mīlestību pret Dievu, dzimteni, tautu, tuviniekiem un tuvākajiem kopumā. Ja pirmie divi principi – uzcītība un mērķtiecība ļāva zemnieka dēlam Heinriham Rūsim kļūt par vispārēji pazīstamu un cienītu advokātu, tad pārējie – ne tikai atgūt sabiedrisko stāvokli pēc Otrā pasaules kara trimdā, bet arī saglabāt ticību savai un savas dzimtenes nākotnei, saglabāt latvietību vairāk par pusgadsimtu piespiedu prombūtnē. Atsevišķas Heinriha Rūša darbības epizodes ļauj papildināt Latvijas historiogrāfijas viedokli par svarīgiem notikumiem un procesiem. Pirmām kārtām tas attiecas uz Heinriha Rūša vadītās delegācijas lomu 1919. gadā, mēģinot panākt kompromisu starp K. Ulmaņa un A. Niedras valdību. Būtiska Latvijas vēstures kopainai ir arī H. Rūša biogrāfija saistībā ar bijušā Valsts prezidenta A. Kvieša attieksmi pret K. Ulmaņa autoritāro režīmu un paša H. Rūša aktivitātes šajā periodā, kas pilnveido priekšstatu par iekšējās opozīcijas veidošanos Latvijā 30. gadu nogalē. Uzskaitījumu iespējams turpināt, taču ir skaidrs, ka Rūšu ģimenes vēsture neapšaubāmi ir tautas vēstures sastāvdaļa, kas skaidri apliecina ne tikai to, kādam mūsdienās vajadzētu būt atjaunotās Latvijas valsts advokātam, bet arī to, kādas vērtības dzīvē jāizvirza visaugstāk jebkuram latvietim un Latvijas valsts patriotam.

- 1 Rakstā datumi sniegti pēc jaunā stila.
- 2 Jānis Rūsis (1836–1910)
- 3 Anna Rūse, dz. Kalniņa (1843–1926)
- 4 Ernests Rūsis, precējies ar Loti Matildi Šilleri, dzīvojis Muceniekos, pēc tam Zvejniekos. Bija bērni Elza (dz. 1909. g.), Fricis (dz. 1910. g.), Voldemārs Teodors (dz. 1912. g.), Alfrēds (dz. 1916. g.), Tālvāldis (dz. 1927. g.). Voldemāra Rūša ģimene 1949. gadā no Kursiņu pagasta Zvejniekiem tika izsūtīta uz Omskas apgabalu, no kurienes atgriezās 1956. gadā. – Sk.: Represēto saraksts. 1949. – 2. burtnīca // "Latvijas Arhīvi" pielikums. – 1995. – Nr. 2. – 87. lpp.
- 5 Sīkāk sk.: Latvijas Valsts vēstures arhīvs (turpmāk – LVVA), 235. f., 2. apr., 1157. l., 22. lp.; 1163. l., 7. lp.; 1165. l., 4., 47. lp.; 1166. l., 3. lp.; 1169. l., 4. lp.; 1172. l., 11. lp.; 6. apr., 601. l., 18. lp.; 602. l., 5. lp.; 12. apr., 296. l., 19. lp.; 221. l., 6., 7. lp.
- 6 Baltijas skolotāju seminārs. 1870–1919. – Rīga, 1940. – 357.–365. lpp.; Album Lettonorum. 1870–1882–1930. – Rīga, 1930. – 85. lpp.
- 7 *Bērziņš A.* Avižnieku un tiesībnieku Henrihu Rūsi pieminot // Londonas Avīze. – 1960. – 12. aug.
- 8 LVVA, 7427. f., 1. apr., 9431. l., 3. lp.
- 9 *Bērziņš A.* Avižnieku un tiesībnieku Henrihu Rūsi pieminot // Londonas Avīze. – 1960. – 12. aug.
- 10 *Rūsis H.* Latvijas jaunās tiesas // Baltijas Vēstnesis. – 1918. – 14. dec.
- 11 *Rūsis F.* Domas par zemnieku dzīves reformām, sevišķi Iekšzemes // Latvija. – 1906. – 20., 21. febr.
- 12 Latviešu periodika. – 1. sēj.: 1768–1919 // Sast. K. Egls, V. Lūkina, A. Brempele, V. Jauģiņš. – Rīga, 1977. – 201.–203. lpp.
- 13 *Rūsis H.* Darbu uzsākot // Latvija. – 1909. – 16. dec.
- 14 Latvijai jauns redaktors // Jaunā Dienas Lapa. – 1909. – 17. dec. Līdzīgā tonkārtā par redaktoru maiņu ziņoja arī Pēterburgā iznākošais laikraksts "Vārpa". – 1909. – 23. dec.
- 15 Sk., piemēram: *Rūsis H.* Rīgas pilsētas nabagu ārsti // Latvija. – 1910. – 25. sept.; *H. R. [Rūsis]* Rīgas pilsētas vēlēšanas un leiši // Turpat. – 1912. – 10. febr.
- 16 LVVA, 3727. f., 1. apr., 25. l., 170. lp.; *Bērziņš A.* Avižnieku un tiesībnieku Henrihu Rūsi pieminot // Londonas Avīze. – 1960. – 12. aug.
- 17 LVVA, 7427. f., 1. apr., 13636. l., 3. lp.
- 18 Par Latviešu reformistu partijas pēdējo pilno sapulci // Rīgas Ziņas. – 1912. – 21. okt.
- 19 Balsis no publikas // Dzimtenes Vēstnesis. – 1912. – 22. sept.; Rīgas Avīze. – 1912. – 24. sept.
- 20 LVA, 1986. f., 1. apr., 7531. l., 21. lp.
- 21 Sk., piemēram: *Rūsis H.* Bruņniecības muižas zemnieku zemes pirkšanas lietā // Latvija. – 1912. – 7. marts; Strādnieku apdrošināšana pret slimības gadījumiem // Turpat. – 23., 28. marts, 16., 17. apr.; Kvotas zemes lietā // Turpat. – 1913. – 15. janv.; Mūsu sadzīves trūkumu noskaidrošanas vajadzība // Turpat. – 19. janv.; Tautskolotāju pensiju lieta Valsts domē // Turpat. – 15. febr.; Miertiesnešu darba daudzums // Turpat. – 16. febr.; Administratīvie sodi un mūsu laukpagastu amatvīri // Turpat. – 28. febr.; Baznīcas reformas projekta lietā // Turpat. – 18. marts; Kvotu zemes jautājums un viņa nokārtošana // Turpat. – 16., 18., 24., 29., 31. jūl., 20., 24. aug.; Jūrmieku izstāšanās no pagasta sabiedrības // Turpat. – 1913. – 3. sept. (ari: Jūrmieks. – 1913. – 11. sept.); Jaunais tieslietu kalendārs 1914. g. // Latvija. – 3. sept.; Likums par vietējās tiesas reformu un viņas izvešana dzīvē // Turpat. – 28. dec., 31. dec.; Muižas un zemnieku zemes maiņšana pēc 6. jūnija 1912. gada likuma // Turpat. – 1914. – 1. marts (tas pats: Dzimtenes Vēstnesis. – 1914. – 1., 8. marts); Sieviešu tiesību paplašināšana pēc 1914. gada 12. marta likuma // Latvija. – 1914. – 9. apr.
- 22 Sk.: *Rūsis H.* Zaudējumu atlīdzības jautājumā // Lidums. – 1916. – 4., 5., 11., 16., 20., 22. janv.; Kurzemes bēgļu zaudējumu atlīdzības lietā // Baltija. – 1916. – 8. jūn.; Zaudējumu atlīdzība Kurzemes bēgļiem // Turpat. – 22. sept.; Zaudējumu atlīdzība Kurzemes bēgļiem par kritušiem lopiem // Turpat. – 24. sept.; Atlīdzība par iznīcinātajiem sējumiem Kurzemes guberņas bēgļiem // Turpat. – 28., 29. okt., 5., 9., 12., 15. nov.
- 23 *Rūsis H.* Mantas vērtēšana priekš zaudējumu nokārtošanas tagadējo kara apstākļu dēļ // Bēgļu kalendārs. – Petrograda, 1916. – 51.–54. lpp.; Pabalstu izsniegšana zaldātu sievām – bēglēm un citiem kareivju ģimenes piederīgiem // Turpat. – 55.–57. lpp.; Rekvizēto mantu atlīdzības lietā // Turpat. – 57.–59. lpp.
- 24 *Paegle S.* Kā Latvijas valsts tapa. – Rīga, 1923. – 105. lpp.
- 25 Baltijas skolotāju seminārs. 1870–1919. – Rīga, 1940. – 363. lpp.
- 26 *Šilde Ā.* Latvijas vēsture 1914–1940: Valsts tapšana un suverēnā vara. – Stockholm, 1976. – 180. lpp.
- 27 Turpat. – 215. lpp.
- 28 *Rūsis H.* Izbijušie kolonizācijas nodomi Kurzemē // Baltijas Vēstnesis. – 1918. – 21. nov.; *Rūsis H.* Visvācu nodomu sakarā ar kolonizāciju Kurzemē // Turpat. – 27. nov.; *Rūsis H.* Nepatīkamā latviešu inteliģence // Turpat. – 7. dec.; *Rūsis H.* Latvijas jaunās tiesas // Turpat. – 14. dec.
- 29 *Rūsis A.* Zem tainības maskas // Jaunākās Ziņas. – 1918. – 17. dec. Šo rakstu plaši citēja arī Jelgavā izdotā latviešu avīze "Dzimtenes Ziņas": Preses atbalss // Dzimtenes Ziņas. – 1918. – 20. dec.
- 30 Sīkāk par Padomju Latvijas Aizstāvju kolēģiju sk.: Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture. 1918–1938. – Rīga, 1939. – 430. lpp.
- 31 Sīkāk sk.: *A. G. Andža Zumberga* piemiņai // Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. – 1923. – Nr. 5/6. – 263. lpp.
- 32 Latvijas Valsts arhīvs (turpmāk – LVA), 1986. f., 1. apr., 1531. l., 47. lp.
- 33 *Lasmanis U.* Politiskas apceres. Ceturtā grāmata. 1934–1941. Neizsūtīta trimdnieka piezīmes. – Rīga, 2000. – 242. lpp.; *Puriņš Ā.* Andrievs Niedra. Četri gadi un viss mūžs. – Rīga, 2005. – 334. lpp.

- 34 LVVA, 5192. f., 1. apr., 61. l., 247., 248. lp.
- 35 Turpat, 102. lp. Sk. arī: Latvijas Brīvības cīņas 1918–1920. Enciklopēdija / Red. I. Pētersons. – Rīga, 1999. – 144., 145. lpp.
- 36 Baltijas skolotāju seminārs. 1870–1919. – Rīga, 1940. – 363. lpp.
- 37 Jaunākās Ziņas. – 1920. – 12., 13. apr.
- 38 Latvijas Satversmes sapulces vēlēšanu rezultāti. – Rīga, 1920. – 72.–73. lpp.
- 39 Valsts adresu kalendārs 1923. gadam. – Rīga, 1922. – 337. lpp.; Valdības Vēstnesis. – 1925. – 11. febr.
- 40 LVA, 1986. f., 1. apr., 7531. l., 24. lp.
- 41 *Bērziņš A.* Avīžnieku un tiesībnieku Heinrichu Rūsi pieminot // Londonas Avīze. – 1960. – 12. aug.; *Dzirkalis K.* Heinriha Rūša simtgade 1880–1980 // Universitāte. – 1981. – Nr. 47. – 32. lpp.
- 42 LVVA, 7354. f., 1. apr., 133. l., 14. lp.
- 43 *Puriņš Ā.* Valsts nodevēju prāvas Latvijā 1923.–1925. gadā // Latvijas Vēsture. – 2000. – Nr. 3. – 13., 14. lpp. Par procesu un H. Rūša darbību tajā sk. arī: *Striķis K.* Daži atmiņu fragmenti // Latviešu Juristu Raksti. – 1961. – Nr. 5. – 33.–37. lpp.
- 44 H. Rūša dzīvoklis un īpašums K. Barona ielā 5 atradās izteikti prestižā rajonā. Viņa namā dzīvoja arī Senāta loceklis Aleksandrs Gubens, tieši kaimiņos, K. Barona ielas 3. namā, – zvērināts advokāts un vēlākais Valsts prezidents Gustavs Zemgals, K. Barona ielas 7. namā – zvērināts advokāts un politiķis Mārtiņš Antons, bijušais advokāts un politiķis Arveds Bergs, zvērināts advokāts Oskars Valdmānis, turpat netālu – zvērināti advokāti Jānis Bērziņš un Valentīns Dāvis (K. Barona 14), Kārlis Eglītis un Juris Kēmanis (K. Barona 24), Grīgorijs Rubiņš (K. Barona 4), politiķis Gotfrīds Milbergs (K. Barona 1) utt. – LVVA, 5213. f., 1. apr., 5380. l., 21. lp.; Valsts adresu kalendārs 1926. gadam. – Rīga, 1925. – 458.–460. lpp. K. Barona ielas 5. nama iedzīvotāju reģistru sk.: LVVA, 2942. f., 1. apr., 1250. l. (mājasgrāmata).
- 45 Turpat, 7354. f., 1. apr., 154. l., 35., 41.–66. lp.
- 46 Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture. 1918–1938. – Rīga, 1939. – 434. lpp.
- 47 LVVA, 3282. f., 1. apr., 129. l., 193. lp.
- 48 Filistru biedrību savienības sastāvs 1935. gada 1. janvārī. – Rīga, 1935. – 5. lpp.; Filistru biedrību savienības sastāvs 1937. gada 1. janvārī. – Rīga, 1937. – 6. lpp.
- 49 *Mühlenbachs A.* Fil! Armins Rūsis 60 gadnieks // Vita Nostra. – 1968. – Nr. 17. – 14. lpp.
- 50 Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. – 1931. – Nr. 1/2. – 77. lpp.
- 51 Sīkāk sk.: LVVA, P-112. f., 8. apr., 1174. l., 1.–5. lp.; 1222. l., 1.–12. lp.
- 52 Kursiņu pagasta Dabas (tag. saimniecības nosaukums ir Dabes) bija samērā liela saimniecība ar 76,5 hektāriem zemes un daudzām saimniecības ēkām. – Sīkāk sk.: turpat, 316. l., 1.–4. lp.
- 53 Turpat, 2246. f., 1. apr., 986.–988. lp.; Veltas Briedes 1991. gada 30. janvāra vēstule Robertam Rūsim (R. Rūša ģimenes arhīvs).
- 54 Sk., piemēram: *Rūsis H.* Bez darba nav panākumu // Mūsu Īpašums. – 1938. – Nr. 28.
- 55 Vienotiem spēkiem par valsti un tautu. Atjaunotās valsts tirgotāju, rūpnieku un namsaimnieku 1. kongresa materiāli. – Rīga, 1938. – 326., 331. lpp.
- 56 LVVA, 1303. f., 3. apr., 26. l., 249. lp.
- 57 LVA, 1986. f., 1. apr., 7531. l., 24. lp.
- 58 Sīkāk sk.: Sinodes locekļu neapmierinātība ar balsošanas kārtību Māras baznīcas lietā // Latvijas Kareivis. – 1931. – 11. apr.
- 59 *Briede V.* Mans dzīves stāsts (manuskripts R. Rūša ģimenes arhīvā).
- 60 *Zariņš R.* Divas paaudzes baznīcas virsvaldē. Nekrologs A. un H. Rūšiem // LELBA Ceļa Biedrs. – 1988. – Febr.
- 61 Sk., piemēram: *Rūsis H.* Darbs Latvijai un Vadonim! "Mūsu Īpašuma" atbildīgā redaktora amatā stājoties // Mūsu Īpašums. – 1936. – Nr. 17.
- 62 *Lasmanis U.* Politiskas apceres. Ceturtā grāmata. 1934–1941. Neizsūtīta trimdinieka piezīmes. – Rīga, 2000.– 77., 241.–242. lpp.; LVVA, 5969. f., 1. apr., 121. l., 31. lp.
- 63 *Lasmanis U.* Politiskas apceres. Ceturtā grāmata. 1934–1941. Neizsūtīta trimdinieka piezīmes. – Rīga, 2000.– 254. lpp.
- 64 *Šilde Ā.* Latvijas vēsture 1914–1940: Valsts tapšana un suverēnā vara. – Stockholm, 1976. –606., 607. lpp.
- 65 LVVA, 7354. f., 1. apr., 689. l., 2., 3. lp.
- 66 Turpat, 4. lp.
- 67 Latvijas vadošie darbinieki / Red. P. Šmits. – Rīga, 1936. – 284. lpp.; Es viņu pazīstu. Latviešu biogrāfiskā vārdnīca / Red. Ž. Unāms. – Rīga, 1939. – 426. lpp. Šajā izdevumā bija iekļauta arī dēla Armīna Rūša biogrāfija.
- 68 Except from "Whos Who in Central Europe". 2. Ed. 1937. – P. 938; R. Rūša ģimenes arhīvs.
- 69 LVVA, 7427. f., 1. apr., 9431. l., 1.–6. lp.
- 70 Turpat, 7354. f., 1. apr., 691. l., 6. lp.
- 71 Turpat, 7427. f., 1. apr., 943. l., 10. lp.
- 72 Turpat, 3727. f., 1. apr., 25. l., 266. lp.
- 73 *Rūsis A.* Literārie vakari Rīgā (1920–1940) // Lettonia 90 gados. – Ņujorka, 1960. – 34., 35. lpp.
- 74 LVVA, 7534. f., 1. apr., 692. l., 6. lp.
- 75 Sk.: LVVA, 1534. f., 6. apr., 613. l., 1.–14. lp.
- 76 Turpat, 7354. f., 1. apr., 691. l., 7.–37. lp.
- 77 Sīkāk sk.: *Kēmanis J.* Jauno advokātu stāža pienākumi // Jurists. – 1931. – Nr. 8/9. – 191.–196. sl.
- 78 *Rūsis A.* Zēnības atbrūnošanās konference // Universitāte. – 1932. – Nr. 1. Publicēts arī: Latvijas Kareivis. – 1932. – 26. janv.
- 79 *Rūsis A.* Savu pilsoņu neizdošanas problēma // Jurists. – 1932. – Nr. 4/5. – 121.–138. sl.

- 80 LVVA, 7427. f., 13. apr., 1524. l., 11.–13. lp.
- 81 *Rūsīs A.* Latvijas Universitātes Tiesību zinātņu nodaļa // Universitas. – 1965. – Nr. 16. – 18. lpp. – Šajā rakstā Armins Rūsīs sniedz arī savas atmiņas par mācību spēkiem, kuras plaši citē Dītrihs Andrejs Lēbers darbā par savu tēvu – Senāta locekli Augustu Lēberu: Latvijas Senāta senators Augusts Lēbers. Bibliogrāfija / Sast. A. Kadiķe, G. Štāle, Dz. Zaķe. – Rīga, 1997. – 60. lpp.
- 82 LVVA, 7427. f., 13. apr., 1524. l., 11.–13. lp.
- 83 Turpat, 5901. f., 1. apr., 16. l., 11.–18. lp. (Krievu universitātes zināšanu institūta profesoru un lektoru algu saraksti 1932. gada oktobrī–decembrī).
- 84 *Rūsīs A.* Kriminālprocesa reforma jautājumā par noziedznieka izdošanu ārvalstīm. – Rīga, 1934 (pirms tam materiāls ar tādu pašu nosaukumu tika publicēts: Jurists. – 1933. – Nr. 7. – 201.–216. sl.; nr. 8/9. – 241.–252. sl.); Le passe et l'avenir du droit international. – Rīga, 1936; Internacionālo privāttiesību pamatprincipi jaunā Civillikuma gaismā. – Rīga, 1939; Saderināšanās pēc prezidenta Ulmaņa civillikuma. – Rīga, 1940.
- 85 Sk., piemēram: *Rūsīs A.* Kriminālprocesa reformas jautājumā par noziedznieku izdošanu ārvalstīm // Jurists. – 1933. – Nr. 7, 8/9; Dažas piezīmes pie sankciju problēmas internacionālās publiskās tiesībās // Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. – 1936. – Nr. 2. – 405.–415. lpp.; Valstu sukcesija // Turpat. – 1937. – Nr. 3. – 597.–601. lpp.; Noraidījuma un sabiedriskās iekārtas princips // Turpat. – 1937. – Nr. 4. – 855.–881. lpp.; Internacionālo privāttiesību pamatprincipi jaunā Civillikuma gaismā // Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. – 1939. – Nr. 1. – 76.–119. lpp.; Neitralitātes būtība un neitralitātes likums // Jurists. – 1939. – Nr. 5. – 83.–92. sl.; Normu kritika starptautiskās publiskās tiesībās // Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. – 1939. – Nr. 6. – 1473.–1480. lpp.; Saderināšanās pēc Prezidenta Ulmaņa Civillikuma // Jurists. – 1939. – Nr. 6. – 119.–130. sl.; Vācijas jaunie prizū [prīzu] likumi // Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. – 1940. – 186.–194. lpp.; Igaunijas 1938. g. 6. aprīļa likums par starptautisko līgumu ratifikācijas kārtību // Turpat. – 1940. – Nr. 4. – 790.–793. lpp.
- 86 Sk., piemēram: *Rūsīs A.* Hāgas pastāvīgās starptautiskās tiesas 22. sesija // Jaunākās Ziņas. – 1931. – 25. jūl.
- 87 Latviešu konversācijas vārdnīcas 5. sējumā (izdots 1930.–1931. gadā) tika publicēti šādi A. Rūša šķirklji: Gaisa tiesības, Garantiju līgumi, Garantiju likums, Garā slimais, Gašteinas konvencija; 7. sējumā (1931.–1932. gadā): Islāma tiesības; 8. sējumā (1932.–1933. gadā): Jūras brīvība, Jūras tiesību deklarācija, Juristu biedrības Latvijā, Kara kontrabanda; 9. sējumā (1933. gadā): Konvoja tiesības.
- 88 Except from "Whos Who in Central Europe". 2. Ed. 1937. – P. 938; R. Rūša ģimenes arhīvs.
- 89 Sk.: *Vilciņš T.* Rotari organizācijas Latvijā // Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls. – 1992. – Nr. 4. – 107. lpp.
- 90 LVVA, 1533. f., 1. apr., 2415. l., 7.–20. lp.; 2574. f., 3. apr., 2688. l., 97. lp. Sīkāk sk.: *Jekabsons Ē.* Latvijas sūtniecība Polijā Otrā pasaules kara pirmajās dienās 1939. gada septembrī // Latvijas Arhīvi. – 2005. – Nr. 2. – 115.–151. lpp.
- 91 *Žagars L.* Mazā melnā grāmatiņa. Dzīves stāsts. – Losandželosa, 1989. – 158., 159. lpp. Sk. arī Žagaru un Rūšu ģimeņu kopuzņēmumus: turpat. – 206. lpp.
- 92 LVVA, 7427. f., 1. apr., 13636. l., 5. lp.
- 93 *Briede V.* Mans dzīves stāsts (manuskripts R. Rūša ģimenes arhīvā).
- 94 *Lazdiņš J.* Latviešu juristu isbiogrāfijas // Archīvs. Raksti par latviskām problēmām / Red. E. Dunsdorfs. – 11. grām.: Zelts. Tiesības. – Melbourne, 1971. – 252. lpp.
- 95 LVVA, 7427. f., 1. apr., 13636. l., 7.–15. lp.
- 96 LVVA, 7354. f., 1. apr., 793. l., 1.–67. lp.
- 97 *Briede V.* Mans dzīves stāsts (manuskripts R. Rūša ģimenes arhīvā).
- 98 *Briede V.* Mans dzīves stāsts (manuskripts R. Rūša ģimenes arhīvā).
- 99 Kadeti – Konstitucionālo demokrātu partijas biedru saisināts nosaukums.
- 100 Trudoviki – t. s. Darba grupa Krievijas Valsts domē, kurā iegāja vairāku partiju pārstāvji. Domes darbā tā ieņēma kreisāku nostāju par konstitucionālajiem demokrātiem, bet labējāku par sociāldemokrātiem.
- 101 Augusts Briedis (1877–1937) – skolotājs un Latviešu zemnieku savienības darbinieks, Tautas padomes, Satversmes sapulces, Saeimas deputāts, LELB virsvaldes sekretārs un laikraksta "Brīvā Zeme" redaktors.
- 102 LVA, 1986. f., 1. apr., 7531. l., 20.–26. lp.
- 103 Turpat, 28.–31., 33.–37. lp.
- 104 LVA, 1986. f., 1. apr., 7531. l., 44.–51. lp.
- 105 LVVA, 7354. f., 1. apr., 689. l., 6., 7. lp.; 793. l., 68. lp.
- 106 *Briede V.* Mans dzīves stāsts (manuskripts R. Rūša ģimenes arhīvā).
- 107 Sk. arī: *Šneidere I.* Padomju represīvo orgānu arestētie Latvijas iedzīvotāji 1940. gada jūnijā – augustā. Pieejams: http://www.lvi.lv/lv/visas_datubazes/strukturanal.doc
- 108 *Briede V.* Mans dzīves stāsts (manuskripts R. Rūša ģimenes arhīvā).
- 109 LVVA, 7354. f., 1. apr., 651. l., 102.–104. lp.
- 110 Pats Ernests Spekmanis tika apcietināts pēc kara – 1948. gadā. – No NKVD līdz KGB. Politiskās prāvas Latvijā 1940–1986. – Rīga, 1999. – 710. lpp.
- 111 *Briede V.* Mans dzīves stāsts (manuskripts R. Rūša ģimenes arhīvā).
- 112 LVVA, P-112. f., 8. apr., 316. l., 1. lp.; 1222. l., 5.–7. lp.
- 113 Turpat, 7354. f., 1. apr., 691. l., 118. lp.
- 114 *Rūsīs A.* Die international-strafrechtliche Problematik der Nichtauslieferung eigener Untertanen. – Berlin, 1942.
- 115 *Briede V.* Mans dzīves stāsts (manuskripts R. Rūša ģimenes arhīvā).

- 116 Atjaunota zvērīnātu advokātu padomes darbība // Tēvija. – 1941. – 20. aug.
- 117 *Briede V.* Mans dzīves stāsts (manuskripts R. Rūša ģimenes arhīvā).
- 118 LVVA, 7354. f., 1. apr., 793. l., 73.–100., 108. lp.; Rīkojumu Vēstnesis. – 1942. – 28. nov.
- 119 LVVA, 7354. f., 1. apr., 793. l., 74.–78. lp.
- 120 Turpat, 651. l., 108.–127. lp.; Tēvija. – 1942. – 20. okt.
- 121 LVVA, P–70. f., 3. apr., 9. l., 9. lp.
- 122 R. Rūša ģimenes arhīvs.
- 123 *Šilde Ā.* Sarkana Krusts latviešu tautas likteņceļos. – [B. v.], 1989. – 75. lpp.
- 124 R. Rūša ģimenes arhīvs.
- 125 LVVA, 7354. f., 1. apr., 651. l., 129. lp.
- 126 *Siliņš L.* Nacistiskās Vācijas okupanti: mūsu tautas lielās cerības un rūgtā vilšanās. – Rīga, 2001. – 192. lpp.
- 127 Latvijas Centrālā padome LCP / Sast. L. Siliņš. – Upsala, 1995. – 64. lpp.
- 128 R. Rūša ģimenes arhīvs.
- 129 R. Rūša liecība 2007. g. 19. jūnijā: autora arhīvs.
- 130 R. Rūša ģimenes arhīvs; *Lūsis A.* Dr. Arminam Rūsim aizejot // Latvija Amerikā. – 1988. – 9. janv.
- 131 *Šilde Ā.* Ardīevas Rīgai. Tikai atmiņās. – Nujorka, 1988. – 285. lpp.
- 132 Pēc G. Grinberga nāves 1981. gadā A. Rūsis viņam veltītā nekrologā izjustiem vārdiem atcerējās sadarbību UNRRA universitātē. – *Rūsis A.* Atvadvārdi karavīram un zinātniekam. Dr. iur. habil. Gustavs Grinbergs aizsaulē // Laiks. – 1981. – 28. okt.
- 133 *Rūsis A.* Atmiņas par UNRRAs universitāti Mīnchenē // Universitāte. – 1960. – Nr. 6. – 82. lpp.; nr. 7. – 47., 48. lpp.
- 134 R. Rūša ģimenes arhīvs.
- 135 *Miesnieks J.* Dzīvības sapnis. Romāns par paša dzīvi. – [B. v.], 1961. – 162., 163. lpp.
- 136 *Rūsis A.* Lietosim pareizu un vienotu juridisko terminoloģiju // Tiesībnieks. – 1948. – Nr. 3, 4.
- 137 R. Rūša ģimenes arhīvs.
- 138 *Rūsis A.* Brīvās Eiropas stūritis ZASV Kongresa bibliotēkā (1953. gada 21. marta manuskripts R. Rūša ģimenes arhīvā).
- 139 Ko veicam un kas paveikts // Vita Nostra. – 1955. – Nr. 5. – 22. lpp.; Lettoni zinātnes darbā // Vita Nostra. – 1976. – Nr. 23. – 39. lpp.
- 140 Sīkāk par Kerstena komitejas darbību un latviešu trimdas reakciju uz to sk.: *Taurēns J.* Kerstena Izmeklēšanas komiteja ASV Kongresa Pārstāvju palātā un latviešu trimda 1953.–1954. gadā // Latvijas Vēsture. – 2006. – Nr. 3. – 58.–67. lpp.
- 141 Government, Law, and Courts in the Soviet Union and Eastern Europe / Ed. K. Grzybowski, V. Gsovski. – Vol. 1, 2. – New York, 1959. – Šajā izdevumā A. Rūsis kopā ar D. Krivicki un V. Rismandelu bija līdzautors ievadiem nodaļām par Baltijas valstīm (P. 80–83, 588–611, 842–844) un autors nodaļām par Latviju (P. 115–134, 619–627, 1676–1702).
- 142 *Rūsis A.* Provisions of German Maritime code on liability in the collision of ships. – Washington, 1958; *Rūsis A.* Forced labor legislation in the Soviet Union. – New York, 1955; *Gsovski V., Rūsis A.* Liability under Soviet law for damage or personal injury caused by space vehicles. – Washington, 1959; *Rūsis A.* Law course at the Latvian University of Riga. – Washington, 195–?; *Rūsis A., Krivickas D.* Survey of Soviet laws and pertinent Soviet commentaries on the specific principles of law. – Washington, 1962; *Rūsis A.* Home rule in Moscow. – Washington, 1963; *Nizankowski Z., Rūsis A.* Law concerning copyright and neighbouring rights of Sept. 9, 1965. – Washington, 1966.
- 143 Human rights: The selective bibliography by Armins Rūsis. – Washington, 1969.
- 144 A. Rūša sarakstītās nodaļas grāmatās sk., piemēram: Guide to laws and regulations on Federal libraries: compilation and analysis. – New York, 1968; Good samaritan laws in France, the Federal Republic of Germany, and USSR. – Washington, 1976.
- 145 Sk., piemēram, A. Rūša recenzijas par ievērojamā baltvāciešu zinātnieka Dītriha Andreja Lēbera sarakstītajiem un rediģētajiem darbiem: Diktierter Option: Die Umsiedlung der Deutsch–Balten aus Estland und Lettland, 1939–1941 // International Journal of Law Libraries. – 1974. – Vol. 2. – Nr. 1. – P. 45–47; Schriftenreihe zur Rechtsstellung des Ausländers in den sozialistischen Staaten. – Bd. 7. – *Budde D.* Die Rechtsstellung des Ausländers in der Sowjetunion // International Journal of Legal Information. – 1982. – Vol. 10. – Nr. 1. – P. 29–31.
- 146 Sīkāk par Ā. Sprūdža zinātnisko darbību sk.: Zinātnes Vēstnesis. – 2001. – 22. janv.; 2003. – 31. marts. A. Rūša un tolaik vēl jaunā Ā. Sprūdža (1922–2003) sadarbība bija aizsākusies Kerstena komisijā.
- 147 Res Baltica: A Collection of Essays in Honor of the Memory of Dr. Alfred Bilmanis (1887–1948) / Ed. A. Sprudz, A. Rūsis. – Leyden, 1968. – Minētē abu zinātnieku kopdarbu kā ļoti nozīmīgu pasaules iepazīstināšanā ar Baltijas valstu situāciju vēl 2003. gadā novērtē Kanādas Rietumontārio universitātes emeritētais profesors un Latvijas Zinātņu akadēmijas ārzemju loceklis Aleksis Dreimanis Ādolfam Sprūdžam veltītajā nekrologā. – *Dreimanis A.* Ādolfis Sprūdžs. 19.09.1922.–12.02.2003. // Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis. – 2003. – 58. sēj. – Nr. 3/4. – 230. lpp.
- 148 *Šilde Ā.* Dr. Armins Rūsis ierindojies septiņdesmitgadniekos // Universitāte. – 1977. – Nr. 40. – 82., 83. lpp.; Ko veicam un kas paveikts // Vita Nostra. – 1955. – Nr. 5. – 22. lpp.; *Rūsis A.* Brīvās Eiropas stūritis ZASV Kongresa bibliotēkā (1953. gada 21. marta manuskripts R. Rūša ģimenes arhīvā); Latvijas Universitātes Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes Tiesību zinātņu nodaļas absolventu dzīves un darba gaitas (1919–1940) / Sast. L. Lapiņš. – Rīga, 1999. – 345., 346. lpp. (A. Rūša biogrāfija šajā izdevumā ir viena no garākajām, kas apliecina sastādītāja rīcībā esošo informācijas avotu daudzskaitlīgumu. Savukārt to izraisa Armina Rūša sabiedriskā atpazīstamība.)
- 149 Sk., piemēram: *Andersons E.* Latvijas vēsture 1920–1940. Ārpolitika. – Stockholm, 1984. – 2. daļa. – 611., 629. lpp.

- 150 *Irbe P.* Armins Rūsis, sen., iur., 25. II // *Vita Nostra*. – 1990. – Nr. 33/34. – 71. lpp.
- 151 Sk., piemēram: *Rūsis A.* Brīvā Latvija Eiropas tautu saimē. (Pārdomas sakarā ar Eiropas kopas konstitūciju) // *Latvijas Brīvībai*. – 1953. – Nr. 3. – 26.–30. lpp.; Tautu pašnoteikšanās tiesības // *Universitas*. – 1957. – Nr. 4. – 34.–38. lpp.; Padomju varas likumdošana Latvijā abos okupācijas posmos // *Latviešu Juristu Raksti*. – 1959. – Nr. 1. – 19.–23. lpp.; Latvijas inkorporācijas neatzišana rietumu valstīs // *Latviešu Juristu Raksti*. – 1960. – Nr. 4. – 1.–5. lpp.; Nepagurstošs meklētājs [N. Valters] // *Laiks*. – 1970. – 4. marts; Jurists ar starptautisku vārdu [N. Valters] // *Laiks*. – 1975. – 1. marts; Atvadvārdi karavīram un zinātniekam. Dr. iur. habil. Gustavs Grinbergs aizsaulē // *Laiks*. – 1981. – 28. okt.; Valstsvara un politika mūžs. Valsts prezidenta Alberta Kvieša simtgade // *Laiks*. – 1981. – 16. dec.
- 152 Sk., piemēram: *Rūsis A.* Šilde Ā. Latvijas vēsture 1914–1940 // *Universitas*. – 1977. – Nr. 39. – 76., 77. lpp.
- 153 *Albats B.* Dr. jur. Armins Rūsis astondesmitgadnieks // *Laiks*. – 1987. – 1. aug.
- 154 *Latvju enciklopēdija* / Red. A. Švābe. – Stokholma, 1953–1955. – 3. sēj. – 2213. lpp. A. Rūša isbiogrāfiju sk. arī: *Lazdiņš J.* Latviešu juristu isbiogrāfijas // *Archivs*. Raksti par latviskām problēmām / Red. E. Dunsdorfs. – 11. grām.: *Zelts*. Tiesības. – Melbourne, 1971. – 252. lpp.
- 155 4. maijs. Rakstu, atmiņu un dokumentu krājums par neatkarības deklarāciju / Red. T. Jundzis. – Rīga, 2000. – 390. lpp.
- 156 *Rūsis A.* Vērtības, kas laiku tecējumā nav mainījušās // *Vita Nostra*. – 1965. – Nr. 15. – 29.–31. lpp.; *Rūsis A.* Vērtības, kas 100 gadu tecējumā nav mainījušās // *Universitas*. – 1969. – Nr. 24. – 2.–4. lpp.
- 157 *Rūsis A.* Mūžīgā Lettonia // *Vita Nostra*. – 1970. – Nr. 18. – 5., 6. lpp.
- 158 *Rūsis A.* Atmiņas par UNRRA's universitāti Minchenē // *Universitas*. – 1960. – Nr. 6. – 82. lpp.
- 159 Jaunās vadības pirmā sēde // *Laiks*. – 1970. – 11. febr.; Dr. iur. Rūsis – septiņdesmitgadnieks // *Ceļa Biedrs*. – 1977. – Nr. 6. – 92., 93. lpp.; LELBA sinode // *Laiks*. – 1981. – 28. okt.; *Lūsis A.* Dr. Arminam Rūsim aizejot // *Latvija Amerikā*. – 1988. – 9. janv.
- 160 *Vēmanis P.* Arminam Rūsim, sen., iur., 25. II – 75 gadi. Četras paaudzes Lettoniā // *Vita Nostra*. – 1982. – Nr. 28/29. – 40., 41. lpp.
- 161 *Žagars L.* Mazā melnā grāmatiņa. – 322. lpp.
- 162 *Lūsis A.* Dr. Arminam Rūsim aizejot // *Latvija Amerikā*. – 1988. – 9. janv.
- 163 *Irbe P.* Armins Rūsis, sen., iur., 25. II // *Vita Nostra*. – 1990. – Nr. 33/34. – 71. lpp. – Minētais A. un R. Rūšu raksts publicēts: *Laiks*. – 1987. – 26., 30. dec.
- 164 *Irbe P.* Dr. Armins Rūsis, sen. // *Universitas*. – 1988. – Nr. 62. – 77. lpp. – Nekrologus A. Rūsim publicēja arī Ņujorkā iznākošajā lielākajā trimdas laikrakstā "Laiks", Toronto izdotajā avīzē "Latvija Amerikā", Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas un Latviešu juristu apvienības izdevumos.
- 165 *Briede V.* Mans dzīves stāsts (manuskripts R. Rūša ģimenes arhīvā).

SAĪSINĀJUMI

SAĪSINĀJUMI TEKSTĀ

a/s – akciju sabiedrība	LZS – Latviešu zemnieku savienība
ALA – Amerikas latviešu apvienība	med. – medaļa
apg. – apgabals	min-ja – ministrija
apr. – aprīņķis; aprīlis	IeTK – Iekšlietu tautas komisariāts
APSR – Autonomā Padomju Sociālistiskā Republika	nov. – novads; novembris
ASV – Amerikas Savienotās Valstis	okt. – oktobris
aug. – augusts	pag. – pagasts
b. – beigas; beigās	pak. – pakāpe
bij. – bijušais	PBLA – Pasaules brīvo latviešu apvienība
dec. – decembris	prec. – precējusies (sakarā ar uzvārda maiņu)
dz. – dzimis, dzimusi	PSR – Padomju Sociālistiskā Republika
ev. lut. – evaņģēliski luteriskā	PSRS – Padomju Sociālistisko Republiku Savienība
febr. – februāris	raj. – rajons
g. – gads	RPI – Rīgas Politehniskais institūts
gub. – guberņa	sāk. – sākums
janv. – janvāris	sept. – septembris
JKS – Jaunekļu kristīgā savienība	sk. – skatīt
jūl. – jūlijs	Sv. – Svētais
jūn. – jūnijs	šķ. – šķira
KSDSP – Krievijas Sociāldemokrātiskā strādnieku partija	tag. – tagad, tagadējais
LELB – Latvijas Evaņģēliski luteriskā baznīca	UR – Universitāte Rīgā
LKP – Latvijas (PSR) Komunistiskā partija	v. i. – vietas izpildītājs
LPNP – Latviešu pagaidu nacionālā padome	v. p. i. – vietas pagaidu izpildītājs
LPSR – Latvijas Padomju Sociālistiskā Republika	VAPP – Valsts apgādniecību un poligrāfisko uzņēmumu pārvalde
LSCO – Latvijas Skautu centrālā organizācija	VDR – Vācijas Demokrātiskā Republika
LSDSP – Latvijas Sociāldemokrātiskā strādnieku partija	VFR – Vācijas Federatīvā Republika
LTA – Latvijas Telegrāfa aģentūra “Leta”	zv. – zvērināts
LU – Latvijas Universitāte	
LVU – Latvijas Valsts universitāte	Mēnešu nosaukumu saīsinājumiem izmantoti arī romiešu cipari.
LZA – Latvijas Zinātņu akadēmija	

- Acjpm – Latvijas Republikas atbrīvošanas cīņu
10 gadu jubilejas piemiņas medaļa
- Ak – Latvijas Atzinības krusts
- Akpz – Latvijas Atbrīvošanas kara piemiņas zīme
(1918–1920)
- ANK – Latvijas Aizsargu Nopelnu krusts; Somijas
Aizsargu Nopelnu krusts
- Bk – Igaunijas Brīvības krusts
- BLo – Čehoslovākijas Baltā Lauvas ordenis
- BRo – Somijas Baltās Rozes ordenis
- BZo – Igaunijas Baltās Zvaigznes ordenis
- DSKo – PSRS Darba Sarkanā Karoga ordenis
- Dzk – Vācijas Dzelzs krusts
- GLo – Francijas Goda Leģiona ordenis
- Ģo – Lietuvas Ģedimīna ordenis
- Kk – Francijas Kara krusts; Lielbritānijas Kara
krusts
- Ko – Beļģijas Krona ordenis; Rumānijas Krona
ordenis
- LKo – Latvijas Lāčplēša Kara ordenis
- MKo – Portugāles Militārais Kristus ordenis
- NBo – Ķīnas Nefrīta Brīlanta ordenis
- No – Ungārijas Nopelnu ordenis
- ord. – ordenis
- pak. – pakāpe
- PRo – Polijas “*Polonia Restituta*” ordenis
(Atjaunošanas ordenis)
- RMm – Francijas “*Médaille de la Reconnaissance
française*” medaļa (Militārās atzinības medaļa)
- SKgz – dažādu valstu Sarkanā Krusta goda zīme
- Sv. Ao – Krievijas Sv. Annas ordenis
- Sv. Jk – Krievijas Sv. Jura krusts
- Sv. Jo – Krievijas Sv. Jura ordenis
- Sv. Jz – Krievijas Sv. Jura zobens
- Sv. So – Dienvidslāvijas Svētā Savas ordenis;
Krievijas Sv. Staņislava ordenis; Vatikāna
Sv. Silvestra ordenis
- Sv. Vo – Krievijas Sv. Vladimira ordenis
- š (iekavās) – šķēpi pie ordeņa
- šk. – šķira
- Šo – Zviedrijas Šķēpa ordenis
- Šz – Lietuvas Šauļu (aizsargu) zvaigzne
- TZo – Latvijas Triju Zvaigžņu ordenis
- VDo – Lietuvas Vītauta Dižā ordenis
- Vo – Latvijas Viestura ordenis; Zviedrijas Vāsas
ordenis
- Zo – Zviedrijas Ziemeļzvaigznes ordenis
(Polārzvaigznes ordenis)

SAĪSINĀJUMI BIBLIOGRĀFISKAJOS SARAKSTOS

- A. – avoti
- AF – Album Fratrum. Fraternitas Lettica gadu gaitā.
1982. – Lincoln, [1982].
- AFR – Album Fratrum Rigensium: Fraternitas
Rigensis, 1823–1979 / Bearbeitet von Robert
Gross und Heinz Meyer-Eltz. – [B. v.], 1981.
- AL – Album Lettonorum. – Nebraska, [1988].
- apr. – apraksts
- atb. red. – atbildīgais redaktors
- b. p. – bez paginācijas (bez lapu numerācijas)
- b. v. – bez vietas
- BSS – Baltijas skolotāju seminārs. 1870–1919. –
Rīga, 1940.
- D. – darbi
- DBL – Deutschbaltisches biographisches Lexikon:
1710–1960. – Köln; Wien, 1970.
- DBG – Deutsch – Baltisch Gedenkbuch. Unsere
Toten der Jahre 1939–1947. – Darmstadt,
1991.
- DVM – Daugavas Vanagu Mēnešraksts
- DzNA – Dzimtsarakstu nodaļas arhīvs
- EVP – Es viņu pazistu. – Rīga, 1940.
- f. – fonds
- galv. red. – galvenais redaktors
- KT – Korporācija Talavija. 1900.–1925.–1965.–
2000 / Atb. red. R. Slaidiņš. – [B. v.], 2000.
- l. – lieta
- LA AV – Latvijas armijas augstākie virsnieki
1918–1940. Biogrāfiska vārdnīca. – Rīga, 1998.
- LĀDD – Latvijas ārlietu dienesta darbinieki
1918–1991. Biogrāfiska vārdnīca. – Rīga, 2003.
- LatE – Latvijas enciklopēdija: 1.–3. sēj. – Rīga,
2002–2005.
- LBC – Latvijas Brīvības cīņas 1918–1920.
Enciklopēdija. – Rīga, 1999.
- LDG – Latvijas darbinieku galerija. – Rīga, 1929.
- LE (I) – Latvju enciklopēdija: 3 sēj. – Stokholma,
1950–1955, papildinājumi 1962.
- LE (II) – Latvju enciklopēdija: 4 sēj. – Rockville,
1983–1990.

- 76 LKOK – Lāčplēša Kara ordeņa kavalieri. Biogrāfiska vārdnīca. – Rīga, 1995.
- LKV – Latviešu konversācijas vārdnīca: 21 sēj. – Rīga, 1927–1940.
- LME – Latvijas PSR Mazā enciklopēdija: 3 sēj. – Rīga, 1967–1970.
- lp. – lapa
- LPE – Latvijas padomju enciklopēdija: 10 sēj. – Rīga, 1981–1988.
- lpp. – lappuse
- LRB – Latviešu rakstniecība biogrāfijās. 2. pārstr. un pap. izd. – Rīga, 2003.
- LUAJ – Latvijas Universitātes juristi – absolventi 1922.–1944. Dzīves un darba gaitas. – Rīga, 1999.
- LU X – Latvijas Universitāte desmit gados 1919–1929. – [Rīga], 1929.
- LU XX – Latvijas Universitāte divdesmit gados 1919–1939: 2 daļas – [Rīga], 1939.
- LVA – Latvijas Valsts arhīvs
- LVD – Latvijas vadošie darbinieki. – Rīga, 1935.
- LVV – Latvijas valsts un tās vīri. – Rīga, 1998.
- LVVA – Latvijas Valsts vēstures arhīvs
- LZA – Latvijas Zinātņu akadēmija
- PDVA – Personāla dokumentu valsts arhīvs
- red. – redaktors
- sast. – sastādītājs
- sēj. – sējums
- LZAKA – Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas arhīvs

ARHĪVU FONDU ATŠIFRĒJUMI

LVA FONDI:

- 1404 – Latvijas PSR Advokātu kolēģijas prezidijs
- 1894 – 1949. g. 25. martā no Latvijas izsūtīto personu lietas
- 1986 – Latvijas PSR VDK par sevišķi bīstamiem pretvalstiskiem noziegumiem apsūdzēto personu krimināllietas

LVVA FONDI:

- 115 – Rīgas apgabaltiesa (līdz 1917)
- 710 – Vitebskas apgabaltiesa (līdz 1917)
- 770 – Liepājas apgabaltiesa (līdz 1917)
- 807 – Jelgavas pilsētas valde
- 1303 – Valsts prezidenta sekretariāts
- 1304 – Lāčplēša Kara ordeņa dome
- 1307 – Valsts kanceleja
- 1308 – Valsts statistiskā pārvalde
- 1368 – Iekšlietu ministrijas sekretariāts
- 1376 – Rīgas pilsētas prefektūra
- 1471 – Kara skola
- 1533 – Tieslietu ministrija
- 1534 – Latvijas Tiesu palāta
- 1535 – Latvijas Senāts
- 1536 – Rīgas apgabaltiesa
- 1578 – Jelgavas apgabaltiesa
- 1595 – Liepājas apgabaltiesa
- 1612 – Daugavpils apgabaltiesa
- 1632 – Izglītības ministrijas Skolotāju cenzēšanas komisija
- 1634 – Zv. advokāts E. Kurme
- 1635 – Zv. advokāts E. Magnuss

- 1987 – 1941. g. 14. jūnijā no Latvijas izsūtīto personu lietas
- 2067 – Sabiedriskais darbinieks A. Valdmanis
- 2221 – Jurists un sabiedriskais darbinieks A. Reins
- 2263 – K. Zariņa personiskais fonds
- PA–386 – Latvijas PSR Prokuratūras LKP pirmorganizācija. Rīgas pilsētas Kirova rajons
- 1636 – Zv. advokāts A. Novackis
- 1637 – Zv. advokāts J. Štelmahers
- 1638 – Latvijas advokāti
- 1640 – Latvijas Aizsargu organizācija
- 1676 – Zemkopības ministrija
- 1969 – Latvijas studentu biedrības
- 2259 – Latvijas Aizsardzības biedrība
- 2382 – biedrība “Latvijas vairogs”
- 2415 – Latvijas Skautu centrālā organizācija
- 2497 – biedrība “Latvju sieviešu nacionālā līga”
- 2570 – Latvijas Ārlietu ministrijas Administratīvais departaments un Līgumu departaments
- 2575 – Latvijas diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības ārzemēs
- 2625 – Nacionālā Latvijas atvaļināto karavīru biedrība
- 2798 – Rīgas Latviešu biedrība
- 2846 – Rīgas Rotariešu klubs
- 2927 – Rīgas pilsētas valde
- 2942 – Rīgas pilsētas un apriņķa mājas grāmatas
- 2996 – Rīgas pilsētas policijas pasu kolekcija
- 3111 – Rīgas prefektūras adrešu birojs
- 3017 – Latvijas Sociāldemokrātiskā strādnieku partija
- 3184 – Zv. advokāts J. Ansbērgs

- 3193 – Ebreju tautības Latvijas atbrīvotāju biedrība
 3225 – Krievu sporta biedrība “Sokol”
 3234 – Iekšlietu ministrijas Administratīvais departaments (Latvijas Republikas ārzemju pasēs)
 3235 – Politiskās policijas pārvalde
 3245 – Jeruzalemes universitātes veicināšanas biedrība
 3273 – Rīgas Centrālcietums
 3276 – Liepājas cietums
 3282 – Latviešu zemnieku savienība
 3288 – Zv. advokāts J. Šablovskis
 3318 – Rīgas kara apriņķa pārvalde
 3687 – Dzelzceļu aizsargu pulks
 3691 – 5. Rīgas aizsargu pulks
 3700 – 16. Jelgavas aizsargu pulks
 3710 – partija “Demokrātiskais centrs”
 3711 – Latvijas Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partija
 3713 – LU studenšu korporācija “Sororitas Tatiana”
 3718 – LU studenšu korporācija “Daugaviete”
 3723 – Iekšlietu ministrijas Pašvaldību departaments
 3725 – Iekšlietu ministrijas Kārtības policijas departaments
 3727 – LU studentu korporācija “Lettonia”
 3730 – LU studenšu korporācija “Dzintra”
 3734 – LU studentu korporācija “Fraternitas Vesthardiana”
 3741 – LU studentu korporācija “Selonija”
 3743 – LU studentu korporācija “Tervetia”
 3858 – Rīgas notārs V. Kanskis
 4011 – Materiāli par personām Rīgā un Baltijas provincēs
 4235 – Biedrība “Latvju jaunatne”
 4263 – LU ebreju studentu biedrība “Vetulia”
 4266 – LU studentu korporācija “Fraternitas Academica”
 4772 – Herdera institūts
 4850 – Zv. advokāta palīgs Ā. Veinbergs
 5029 – LU studentu biedrība “Klints”
 5050 – Liepājas pilsētas policijas pasu kolekcija
 5192 – Latvijas armijas Galvenais štābs
 5213 – Tautas labklājības ministrijas Sabiedriskās aizgādības departaments
 5457 – Zv. advokāta palīgs docents L. Šulcs
 5488 – Robežsargu brigādes personisko lietu kolekcija
 5543 – Zv. advokāts R. Fridenbergs
 5544 – Zv. advokāts A. Strausmanis
 5545 – Zv. advokāts A. Buševics
 5601 – Armijas štāba personisko lietu kolekcija
 5604 – Iekšlietu ministrijas personālsastāvs
 6794 – Zv. advokāts V. Kārklīšs
 6795 – Zv. advokāts A. Sūna
 6957 – Liepājas pilsētas valde
 6962 – Daugavpils pilsētas valde
 7112 – Ziemeļrietumu Krievijas valdības konsulāts Latvijā
 7175 – Rīgas Politehniskais institūts
 7252 – Latvijas Senāta virsprokurors
 7354 – Latvijas Zvērinātu advokātu padome
 7427 – Latvijas Universitāte
 7469 – Latvijas Pareizticīgo baznīcas sinode
 P-112 – Finanšu ģenerāldirekcija
 P-132 – Latvijas PSR republikāniskā ārkārtējā komisija
 P-180 – SS Ieroču karaspēka pārvaldes “Ostland” apgādības virsnieks
 P-822 – Tieslietu ģenerāldirekcija

PDVA FONDS:

- 1169 – Latvijas Republikas Sociālās nodrošināšanas ministrijas personālo pensionāru lietas

Es apsolos un zvēru pie visvarenā Dieva, ka būšu uzticīgs Latvijas Pagaidu valdībai un izpildīšu pareizi un pēc savas labākās saprašanas valsts likumus, nerakstīšu un nerunāšu tiesā it nekā, kas varētu vājināt valsti, sabiedrību, ģimeni un krietnu tikumību, bet godīgi un apzinīgi izpildīšu tā amata pienākumus, kurus uzņemos, neaizskaršu cienību pret tiesām un valdības iestādēm un apsargāšu savu pilnvaras devēju intereses vai to personu intereses, kuru lietas man taps uzdotas, atcerēdamies, ka man par visu to būs jādod atbildība likuma un Dieva priekšā Viņa pastarā tiesā. Āmen.

Zvērinātu advokātu svinīgais solījums
Tiesu palātas kopsēdē 1919. gada augustā.

Es zvēru būt Latvijai uzticīgs, izpildīt noteikti un pēc savas labākās apziņas un pārlicības valsts likumus, nerakstīt un nerunāt pie tiesas neko tādu, kas varētu kaitēt valstij, sabiedrībai, ģimenei un tikumībai, godīgi izpildīt sava uzņēmamā amata pienākumus, izturēties ar cienību pret tiesām un valsts varu, sargāt savu pilnvarotāju vai to personu intereses, kuru lietas man uzdotas, apzinoties, ka man par savu darbību jāatbild likuma priekšā.

Zvērinātu advokātu svinīgais solījums
Tiesu palātas departamenta kopsapulcē 20. gs. 20.–30. gados.

**ZVĒRINĀTU ADVOKĀTU UN ZVĒRINĀTU
ADVOKĀTU PALĪGU BIOGRĀFIJAS**

ĀBELE Pauls Fromholds (1903–1953)

Dzimis 1903. g. 24. aug. Valkā mežsarga ģimenē; tēvs – Pāvils, māte – Kristīne (dz. Cīrule). Latvietis, luterticīgs. Mācījies L. Ausēja reālskolā Cēsīs.

Pēc Rīgas valsts vidusskolas pieaugušajiem beigšanas (1923) strādājis par kantoristu a/s “Latvijas privātais lombards” (lidz 1932) un vienlaikus studējis tautsaimniecību LU (no 1928 tieslietas, studijas beidzis 1935). Studiju laikā pasniedzis privātstundas. 1926 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, kareivis 12. Bauskas kājnieku pulkā. 1932–34 LZS biedrs. No 1934 strādājis par tiesamatu kandidātu, no 1936 vecākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1939. g. 20. dec. zv. advokāta K. Munkēviča palīgs Cēsīs.

No 1940. g. 24. sept. zv. advokāts Cēsīs. 1941. g. 1. janv. nav uzņemts Advokātu kolēģijā. 1941 IV–VII strādājis par ekonomistu Cēsu apriņķa rūpniecības kombinātā. 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts zv. advokātu sastāvā, zv. advokāta palīgs Cēsīs. No 1942. g. 10. nov. zv. advokāts. 1942–44 arī Cēsu pilsētas bāriņtiesas loceklis. Miris 1953. g. 29. aug. Cēsīs.

Precējies 1941 ar Klāru Reipālu (dz. 1900).

Studentu korporācijas “Vendia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 1. l.; 3282. f., 1. apr., 113. l., 15. lp.; 7427. f., 1. apr., 7720. l.; Vendia. 1927–1987. – [B. v., b. g.]; LUAJ; Cēsu pilsētas DzNA.

Pauls Ābele

ĀBELS Maksimiliāns (1893–1977)

Dzimis 1893. g. 30. martā Orlā; tēvs – Ernests. Latvietis, luterticīgs. Beidzis Orlas pilsētas klasisko ģimnāziju. No 1912 studējis Petrogradas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1916). 1914–15 strādājis advokātu un notāru birojos Rīgā par brīvprātīgo praktiku. Pēc tam iesaukts Krievijas armijā, 1917 slimības dēļ atvaļināts. 1917 neilgi strādājis par a/s “Robert Dittler” valdes sekretāru Petrogradā.

1921 ieceļojis Latvijā. Līdz 1928 darbojies britu importa firmā “A. Fleming & Co.”. No 1930. g. 19. marta līdz 10. dec. zv. advokāta R. Freimana palīgs Rīgā, pēc tam atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita slimības dēļ.

1940–41 grāmatvedis Rīgā. 1941 II izceļojis uz Vāciju. Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Francijā. Miris 1977. g. 6. janv. Nicā.

Precējies ar Zuzannu Vinogradovu (dz. 1897).

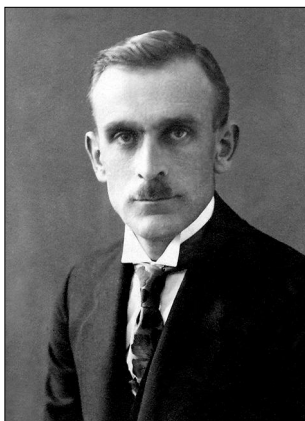
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 3. l.; 2996. f., 1. apr., 441.–443. l.; P-112. f., 8. apr., 1484. l.; Baltische Briefe. – 1977. – Nr. 2.

Maksimiliāns Ābels

ĀBELTIŅŠ Alfrēds (1890–1968)

Dzimis 1890. g. 2. febr. Vecgulbenē dzirnavnieka un lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jēkabs, māte – Liene (dz. Bricmane). Latvietis, luterticīgs. No 1901 mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā. 1909 sācis studijas Maskavas universitātes Juridiskajā fakultātē.

Alfrēds Ābeltiņš

Pēc studiju beigšanas (1913) karadienestā 116. Malojaroslavļas kājnieku pulkā, 1914 VI ieguvis praporščika pakāpi. 1914 VIII nosūtīts ar pulku uz fronti, 31. augustā kritis vācu gūstā Austrumprūsijā.

1918 XII atgriezies Latvijā. 1918 XII un 1919 IX–1920 bijis Rīgas apgabaltiesas prokurora biedrs, vēlāk kara prokurors (līdz 1921 VI). Lielinieku laikā 1919. g. pavasari Tieslietu tautas komissariāta dienestā. 1919 IV mobilizēts Padomju Latvijas armijā, kantorists Rīgas kara nodaļā, vēlāk Rīgas apr. zirgu mobilizācijas komisijā (dezertējis un 27. maijā pārgājis fronti). 1919 V iestājies Latvijas armijā, ieskaitīts Armijas virspavēlnieka štābā, bijis armijas virspavēlnieka adjutants. 1920 I iecelts par Armijas štāba priekšnieka adjutantu, no jūl. Kara tiesu pārvaldes kara tiesamatu kandidāts, no sept. kara prokurora palīgs. 1921 VI atvaļināts. No 1921. g. 10. aug. zv. advokāta palīgs, no 1926. g. 23. febr. zv. advokāts Rīgā. Bijis lauku patērētāju biedrību Centrālās savienības “Konzums” (no 1937 patērētāju biedrību Centrālā savienība “Turība”) juriskonsults (1923–40 IX), juriskonsults Latviešu Akciju bankā (1931–40 X).

Padomju okupācijas laikā no 1941 I bijis advokāts Rīgas 6. juridiskajā konsultācijā. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokātūras sastāvā, zv. advokāts Rīgā. Zv. advokātu padomes loceklis–sekretārs. Bijis arī Centrālās savienības “Turība” Juridiskās daļas vadītājs. 1944. g. 9. aug. zv. advokāta praksi pārtraucis. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1949 izceļojis uz Austrāliju. Miris 1968. g. 22. jūn. Sidnejā.

Apbalvojumi: a) Francijas RMM.

Precējies 1921 ar Inesi Šverdotu (dz. 1895. g. 27. jūl.), dēli Ilgvars Alfonss Oļģerts (dz. 1922. g. 31. aug.) un Holgers Edvards (dz. 1925. g. 9. maijā).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 2., 4. l.; 2996. f., 1. apr., 831. l.; 5601. f., 1. apr., 20. l.; EVP; AF; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 174. lpp.

Izaks Abrahamsons

ABRAHAMSONS Izaks Eiziks (1888–1941)

Dzimis 1888. g. 4. nov. Jelgavā tirgotāja ģimenē; tēvs – Eliāss Zālamans, māte – Pesja. Ebrejs, jūdaists. 1900–08 mācījies Jelgavas ģimnāzijā. Pēc tam uzsācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1912). Dzīvojis Jelgavā pie vecākiem. No 1913 dzīvojis Maskavā, strādājis Unionbankas Juriskonsultācijas nodaļā. No 1915 karadienestā Rīgā un Rēvelē. No 1917 III zv. advokāta palīgs Maskavā (līdz 1918). 1918–20 studējis Maskavas universitātes Fizikas un matemātikas fakultātē.

1920. g. rudenī atgriezies Latvijā. No 1921. g. 25. maija zv. advokāta Ž. Trona palīgs. No 1928. g. 17. okt. zv. advokāts Rīgā. 30. gados darbojies cionistu organizācijā “*Histadrut Hacionit*”.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Gājis bojā vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies ar Šeinu Frīdu Lazari (1898. g. 18. jūl.–1941 Rīgas geto), dēls Hiršs Zālamans (1933. g. 28. jūn.–1941 Rīgas geto).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 7. l.; 2942. f., 1. apr., 5720., 8972. l.; 2996. f., 1. apr., 2538. l.; www.yadvashem.org

ĀBRAMSONS Mozus (1903–1941)

Dzimis 1903. g. 8. jūl. Rīgā namsaimnieka un tirgotāja ģimenē; tēvs – Efraims Icīgs, māte – Rahele (dz. Brika). Ebrejs, jūdaists. Mācījies N. Rivoša vidusskolā, 1914 ar ģimeni pārcēlies uz Petrogradu, mācījies Aizenbeta ģimnāzijā. 1919 atgriezies Rīgā.

Turpinājis izglītību J. Landaua ģimnāzijā (beidzis 1921). No 1921 studējis tieslietas LU (beidzis 1928). 1921–23 strādnieks O. Beitlera krāsotavā un J. Urdanga drēbju krāsotavā. No 1928. g. 17. okt. zv. advokāta J. Dreimana (no 1934. g. febr. F. Lacka) palīgs Rīgā. 1929–30 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, rakstvedis Latvijas Kara tiesā. 1936. g. 14. martā atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita. Bijis Ebreju juridiskās biedrības biedrs. Namsaimnieks Rīgā.

Gājis bojā vācu okupācijas laikā 1941. g.

D. Uz kādiem netaisnas iedzīvošanās gadījumiem attiecināmi civillikuma 3734.–3736. p. p. – Rīga, 1936.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 6. l.; 2996. f., 1. apr., 3056., 3057. l.; www.yadvashem.org.

Mozus Ābramsons

ADOLFI Hermans (*Adolphi*; 1841–1924)

Dzimis 1841. g. 1. sept. Jelgavā mediķa ģimenē; tēvs – Vilhelms, māte – Emma (dz. Vāgnere). Vācietis, luterticīgs. No 1858 mācījies Jelgavas pilsētas ģimnāzijā (beidzis 1861). 1861–63 mājskolotājs Meijmuižā (tag. Meijas Jelgavas teritorijā). 1863 uzsācis tiesību studijas Tērbatas universitātē. Pēc universitātes beigšanas (1866) strādājis Jelgavas pilsētas maģistrātā, no 1868 tiesas sekretārs Aizputē. 1878–86 Aizputes pilsētas galva, 1886–1902 Liepājas pilsētas galva. 1890–1902 bijis arī goda mirtiesnesis, no 1899 Liepājas–Aizputes dzelzceļa līdzdibinātājs un direktors, A. Vites un L. J. Hikes bāriņu nama direktors. No 1902 zv. advokāts Aizputē (līdz 1915). Kurzemes vācu biedrības līdzdibinātājs un Budžeta komisijas un Liepājas nodaļas vadītājs, Liepājas Amatnieku biedrības priekšsēdētājs.

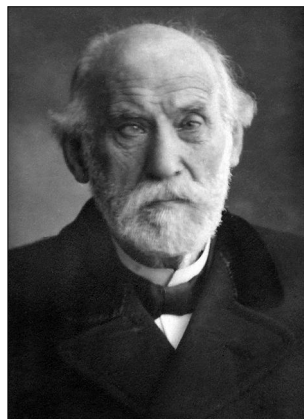
No 1919 zv. advokāts Liepājā. Liepājas Lielās ģildes eltermanis, Liepājas Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības goda biedrs. Miris 1924. g. 5. jūn. Liepājā. Apbedīts Aizputes kapos.

Precējies 1869 ar Idu Binemani-Binenšammu (1848. g. 2. dec.–1911. g. 13. jūl.), dēli Vilhelms Armīns (1870. g. 14. maijā–1913. g. 13. nov.) un Karls Hermans (dz. 1871. g. 19. aug.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

D. *Leben, Gedanken, Weltanschauung eines Kurländers* (1841–1922). – Rīga, 1923.

A. LVVA, 3234. f., 8. apr., 647. l., 184.–188. lp.; *Libausche Zeitung*. – 1924. – 6., 7. Juni; *Album Curonorum*. 1808.–1932. / Bearbeitet von W. Räder. – Rīga, 1932; DBL; *Brancis I.* Aizputes vācietis uzņemas atbildību // *Kursas Laiks*. – 1999. – 19. apr.

Hermans Adolfs

Margērs Aivars

AIVARS Margērs (1915–1965)

Dzimis 1915. g. 10. aug. Līgatnē komercskolas skolotāju ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Lilija Matilde Vilhelmīne (dz. Kalniņa). Latvietis, luterticīgs. 1. pasaules kara laikā bēgļu gaitās Krievijā.

1920 atgriezies Latvijā. Mācījies Franču licejā. 1929–32 turpinājis izglītību Turkuēnas licejā Francijā. 1933 beidzis Rīgas Franču liceju. No 1933 studējis tautsaimniecību LU, no 1934 – tieslietas (studijas beidzis 1942). 1938–40 obligātajā karadienestā Latvijas armijā (Autotanku pulkā). Darbojies LSCO, no 1935 biedrībā “Latvju jaunatne”.

1940–41 strādājis par ekonomistu Darbaspēka rezervju pārvaldē, pēc tam bijis apgādes aģents Baltijas zīda un vilnas austuvē, 1942 VI–1943 III referents Latvijas Saimniecības kamerā. No 1943 III zv. advokāta E. Strautnieka palīgs Bauskā. No 1944 V arī Rīgas pilsētas Ugunsdzēsības valdes kancelejas ierēdnis tulks. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz Austrāliju. 60. g. sāk. uzsācis tieslietu studijas Melburnā. Darbojies Melburnas Latviešu biedrībā, valdes loceklis. Miris 1965. g. 11. sept. Melburnā.

Precējies 1940 ar filoloģijas studenti Zentu Meiju (dz. 1913. g. 2. janv.), dēls Jānis (dz. 1941. g. apr.), meita.

Studentu korporācijas “Fraternitas Metropolitana” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 504. l.; 4235. f., 1. apr., 218. l., 20. lp.; 7427. f., 1. apr., 18605. l.; LUAJ.

ALBERTS Fridrihs (arī Fricis Alberts; 1869–1941)

Dzimis 1869. g. 18. okt. Vecauces pag. Induļos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Vilis, māte – Trine (dz. Bulle). Latvietis, luterticīgs. Sievasbrālis – zv. advokāts Arveds Bergs, sievasbrāļa dēls – zv. advokāta palīgs Janis Bergs (sk.). 1882 beidzis pagastskolu Ķevelē. 1883–88 mācījies Jelgavas ģimnāzijā. No 1890 studējis tieslietas Tērbatas universitātē, 1896 nokārtojis gala eksāmenu Pēterburgas universitātē. Pēc studiju beigšanas tiesamatu kandidāts Pēterburgas apgabaltiesā, komandēts strādāt Krievijas Senāta IV departamenta kancelejā. No 1897 zv. advokāta palīgs Pēterburgā. 1902 uzņemts par zv. advokātu un pārnācis uz Rīgu. 1905 ievēlēts par Latviešu konstitucionāli demokrātiskās partijas priekšsēdētāju. Bijis Rīgas Latviešu biedrības runasvīrs. 1906 bijis partijas laikraksta “Latvija” pirmais redaktors un izdevējs. 1915 pārcēlies uz Petrogradu. 1917 bijis ev. lut. konsistorijas loceklis un sekretārs. 1918 atgriezies Rīgā, zv. advokāts.

Pēc Latvijas valsts izveidošanas Zv. advokātu padome izvēlējusies par kandidātu Latvijas Senāta senatora amatam. 1919 I, Rīgā ienākot lieliniekiem, pārcēlies uz Liepāju. 1919. g. pavasarī ar Jāņa Arāja vārdu bijis valsts kontrolieris O. Borkovska, vēlāk A. Niedras valdībā. P. Bermonta-Avalova armijas padomes loceklis – valsts domēņu pārvaldnieks. 1919 XI izbraucis uz Vāciju. Dzīvojis

Fridrihs Alberts

Berlīnē, studējis valsts un tiesību zinātņu vēsturi, filosofiju, reliģijas mācību. 1928 III atgriezies Rīgā, apcietināts, pret viņu vērsta apsūdzība sakarā ar 1919. g. notikumiem (dumpis pret valsts augstāko varu un valsts nodevība), bet 1928. g. 19. sept. lieta izbeigta, atceļot 30 000 Ls drošības naudas iemaksu. No 1928. g. 17. okt. zv. advokāts Rīgā.

1941 II izceļojis uz Vāciju. Miris 1941. g. 1. sept. Dancigas-Rietumpūsijās apgabalā Švecā (Veihselā) – tag. Svece Polijā.

Precējies ar Valliju Bergu (1879. g. 4. dec.–1945. g. 11. jūl. Vācijā).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

D. Поземельные права “лесных надзирателей” и лесная стража в Курляндии. – Рига, 1906; No cilts līdz nacionālai valstij. – Liepāja, 1926; Das Problem des Freistaats oder das Entwicklungsgesetz der menschlichen Gemeinschaft.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 10. l.; 2996. f., 1. apr., 6022. l.; 3727. f., 1. apr., 21. l., 12. lp.; P–112. f., 8. apr., 1348. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Apsūdzība pret Bernonta “ministru kabineta” locekļiem izbeigta // Jaunākās Ziņas. – 1928. – 20. sept.; Latvijas Kareivis. – 1928. – 21. sept.; LDG; EVP; AL.

ALEKSANDROVIČS Marks (1862–1925)

Dzimis 1862. g. 13. martā; tēvs – Gersons. Ebrejs, jūdaists. 1889 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. Zv. advokāta palīgs Pēterburgā. No 1892 jurists Liepājā. No 1906 zv. advokāts Liepājā.

No 1919. g. 6. okt. zv. advokāts Liepājā. Miris 1925. g. 14. janv. Apbedīts Liepājā.

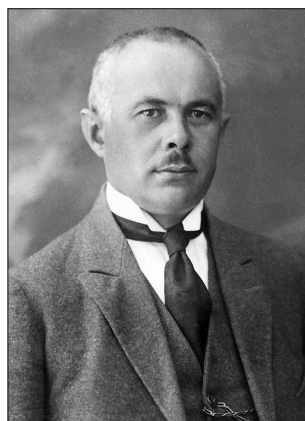
Precējies.

A. LVVA, 770. f., 10. apr., 3. l.

ALKSNIS Voldemārs (1886–1959)

Dzimis 1886. g. 19. dec. Bebru pag. Beitatos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Pēteris. Latvietis, luterticīgs. Mācījies Vietalvas pagastskolā. 1907 beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju. 1912 beidzis Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti, sept. brīvprātīgi iestājies Krievijas armijas 27. artilērijas brigādes 4. baterijā, 1914 II atvaļināts rezerves praporščika pakāpē. 1914 VII iesaukts karadienestā, no sept. Viļņas komandanta adjutants, no 1915 IX Vitebskas komandanta adjutants, no 1916 I – 2. Petrogradas komandantūras komandanta adjutants. No 1917 IV dienējis 2. atsevišķajā smagās artilērijas divizionā, no maija divizona adjutants. 1917 XI paaugstināts par podporučiku. Piedalījies kaujās pret vāciešiem un austriešiem. 1918 III ieskaitīts armijas rezervē, jūl. atgriezies Latvijā.

No 1918 XII mirtiesnesis VII iecirknī Rīgā. 1919. g. pavasarī tautas tiesnesis. No 1919 IX Rīgas apgabaltiesas loceklis. 1921 iecelts par apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru, 1923 – par Tiesu palātas prokuroru. 1926 atbrīvots no amata pēc paša lūguma. No 1926. g. 22. sept. zv. advokāts Rīgā. Bijis partijas “Nacionālā

Voldemārs Alksnis

Marijama Altgauzena

apvienība” biedrs. Latvijas Tautas universitātes Krimināltiesišāšanas kārtības kursa lektors.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav uzņemts Advokātu kolēģijā. Nodarbojies ar lauksaimniecību savās lauku mājās Inčukalna Vecvangāšos. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāts Rīgā. 1942. g. 8. janv. atskaitīts no zv. advokātu skaita, jo iecelts par Tieslietu ģenerāldirekcijas Tiesu palātas Krimināldepartamenta priekšsēdētāju. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju, 1950 izceļojis uz Austrāliju. Miris 1959. g. 31. maijā Adelaidā.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. So II, III šķ., Sv. Ao III šķ.

Precējies ar Paulīni Kalniņu (1889. g. 27. okt.–1975. g. 3. nov. Austrālijā), meitas Nora (dz. 1911. g. 29. apr.) un Mirdza (dz. 1914. g. 27. dec.).

Akadēmiskās vienības “Atauga” vecbiedrs dibinātājs un akadēmiskās vienības “Atāls” draugs dibinātājs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 12. l.; 1638. f., 1. apr., 21. l.; 2996. f., 1. apr., 7789. l.; 5601. f., 1. apr., 124. l.; Jaunā Gaita. – 1964. – Nr. 48; *Ātrēns J.* Miris V. Alksnis. Izciļs latviešu tiesibnieks aizsaulē // Austrālijas Latvietis. – 1969. – 13. jūn.; *Dārziņa D.* Voldemāra Alksņa piemiņai // Akadēmiskā Dzīve. – 1969. – Nr. 12.

ALNIS (līdz 1936 PENKOKS) Alfrēds (1904–1966)

Dzimis 1904. g. 30. janv. Latvietis, luterticīgs.

1923 izturējis Izglitības min-jas rīkotos vidusskolas eksterna pārbaudījumus. No 1923 studējis LU tautsaimniecību, no 1929 – tieslietas (studijas beidzis 1935). No 1936. g. 10. jūn. zv. advokāta Jēkaba Kalniņa palīgs Liepājā.

Vācu okupācijas laikā 1943 III pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāta palīgs Liepājā. No 1944. g. 11. maija zv. advokāts Liepājā. Miris 1966. g. febr. Liepājā.

A. LUJ.

ALTGAUZENA Marijama (1909– pēc 1940)

Dzimusi 1909. g. 13. jūl. Daugavpilī; tēvs – Eljašs Jankelis, māte – Traina Gitele (dz. Levinšone). Ebrejiete, jūdaiste. Māsa Eva – juriste.

1930 beigusi Daugavpils valsts ģimnāziju. No 1931 studējusi tieslietas LU (beigusi 1937). Vienlaikus no 1932 strādājusi par mašīnrakstītāju zv. advokāta M. Fleišmana kantorī, Latgales kopējā slimokasē un Izglitības min-jas Skolu departamentā. No 1937 strādājusi zv. advokāta K. Zalkinda kantorī. Līdz 1934 darbojies LU ebreju sociālistisko studentu biedrībā “*Cukunfi*”.

No 1940. g. 28. aug. zv. advokāta K. Zalkinda palidze Rīgā.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 13. l.; 7427. f., 1. apr., 14990. l.; LUJ.

Nikolajs Aļeņikovs

AĻEINIKOVS Nikolajs (1861–1926)

Dzimis 1861. g. 3. martā Kerčā (Taurijas gub.); tēvs – Ivans. Krievs, pareizticīgs. Pirms 1. pasaules kara zv. advokāts Rīgā.

20. gs. 20. gados zv. advokāts Rīgā. Bijis Krievu apvienības Latvijā valdes loceklis. Miris 1926. g. 2. sept. Apbedīts Pokrova kapos. Precējies ar Katrīnu Paulīnu Vomrehtu (dz. 1879. g. 4. febr.), bērni.
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 15. l.; 1376. f., 2. apr., 12256. l., 149. lp.

AMOLIŅŠ Alfrēds Ernests (1910–2007)

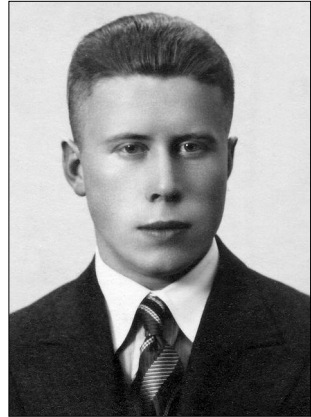
Dzimis 1910. g. 9. jūn. Bīriņu pag. Bičkās lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Ernests, māte – Marija Matilde (dz. Lasmane). Latvietis, luterticīgs. 1. pasaules kara laikā ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Krieviju, dzīvojis Caricinas (tag. Volgograda) apkārtnē.

1919. g. sāk. atgriezies Latvijā. 1925 beidzis Bīriņu–Jērkules pamatskolu, turpinājis izglītību Rīgas pilsētas 4. vidusskolā (beidzis 1929). No 1929 studējis tieslietas LU. No 1930 strādājis Zemes bankas Tieslietu nodaļā. 1936 iecelts par bankas Rēzeknes nodaļas tiesu daļas vadītāja palīgu. No 1933 Latvijas Aizsargu organizācijas (no 1934 – 5. Rīgas aizsargu pulka Jūras rotas aizsargs) un Rēzeknes Latviešu biedrības biedrs, Zemes bankas darbinieku biedrības Rēzeknes nodaļas priekšnieks. 1938–40 IV obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 1. Jātņieku pulkā, atvaļināts seržanta pakāpē. Dzīvojis Vidrižu pag. Indrānos.

1940. g. beigās pēc Latvijas okupācijas izslēgts no LVU. No 1940 XII strādājis Celtniecības tresta 3. būvkanonāri par grāmatvedi. No 1941 VI slēpies mežā, 1941. g. 1. jūlija rītā piedalījies IeTK nama ieņemšanā, pēc tam – atkāpjoties Sarkanās armijas vajāšanā Rīgā, latviešu partizānu cīņā pie Pabažiem un Murjāņiem. 1941. g. jūl. beigās pieteicies braukšanai uz Austrumu fronti. 1941. g. 18. aug. iedalīts vācu SS vienībā, ar kuru piedalījies kaujās pie Ilmeņa ezera, Novgorodas un Ļeņingradas. Kaujā kontuzēts, 1942 II nosūtīts uz Rīgu ārstēties, apr. – atpakaļ uz Austrumu fronti, aug. atgriezies Latvijā. 1942 beidzis tieslietu studijas UR. Bijis SS komandiera Latvijā rīcībā, 1943 IV atbrīvots no drošības policijas un SD komandiera amata Latviešu politiskajā daļā. No 1943. g. 5. marta zv. advokāta E. Strautnieka palīgs Skrīveros. 1944 X devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis Keslinē (Pomerānijā; tag. Košalīna Polijā), Bādbramšetē un Libenburgas bēgļu nometnē britu okupācijas zonā (bijis nometnes komandants). Strādājis Delmenhorstes izceļošanas nometnē. 1947–48 studējis Getingenes universitātē. 1950 V izceļojis uz ASV. Dzīvojis Bostonā Masačūsetsas pavalstī. Strādājis slimnīcā, vēlāk metālapstrādes fabrikā (no 1956 fabrikas inspekcijā un kvalitātes kontrolē). Studējis administrācijas un kvalitātes kontroles kursus Ziemeļaustrumu universitātē un Ventvorta Tehnoloģiskajā institūtā Bostonā. 1984 pensionējies. Miris 2007. g. 2. apr.

Precējies ar Annu Bendiku, meitas Māra (dz. 1944. g. 5. sept.), Ildze (dz. 1946. g. 12. janv.) un dēls Pēteris Valdis (dz. 1954. g. 24. janv.). Studentu korporācijas “Talavija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 16. l.; 2996. f., 1. apr., 8886. l.; LVVA, Aizsargu kartotēka; LUAJ; KT.

Alfrēds Amoliņš

Juris Andersons

ANDERSONS Juris (1910–1972)

Dzimis 1910. g. 19. janv. Rīgā inženiera, vēlākā Rīgas pilsētas galvas ģimenē; tēvs – Alfrēds Teodors, māte – Zelma (dz. Kalniņa). Latvietis, luterticīgs. No 1915 bēgļu gaitās Krievijā, dzīvojis Ribinskā, Kaukāzā, Petrogradā un Somijā. 1917 atgriezies Latvijā. No 1918 mācījies V. Olava komercskolā un 1. pilsētas pamatskolā.

1923–27 mācījies Rīgas pilsētas 2. ģimnāzijā. Darbojies LSCO. 1927 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1936). 1928–34 strādājis notāra B. Zemgala kantorī. 1934–35 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 5. Cēsu kājnieku pulkā (piekomandēts Kara skolai), atvaļināts virsnieka vietnieka pakāpē. 1936 II–XII jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1936. g. 25. nov. zv. advokāta A. Ābeltiņa palīgs Rīgā. No 1935. g. 8. Valmieras aizsargu pulka Dunties nodaļas aizsargs, no 1939 IX vada komandieris.

No 1940 XI dzīvojis Dunties Jostos. 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāta palīgs Limbažos. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1949 izceļojis uz Austrāliju. Bijis pasta ierēdnis Sidnejā. Miris 1972. g. 1. febr. Sidnejā.

Precējies 1939 ar Veru Līviju Neiburgu (dz. 1917. g. 23. febr.), meita Māra (dz. 1940), vēl viens bērns (dz. 1942).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 17. l.; 1471. f., 1. apr., 89. l., 113., 114. lp.; 5604. f., 1. apr., 178. l.; LVVA, Aizsargu kartotēka; AF; LU AJ.

ANSBERGS Jānis (1866–1936)

Dzimis 1866. g. 19. nov. Jērcēnu pag. Kalnmuižniekos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis. Māsasdēls Mārtiņš Antons (sk.) – zv. advokāts. Latvietis, luterticīgs. Beidzis Pērnavas ģimnāziju, studējis tieslietas Maskavas universitātē. Studiju laikā bijis ieslodzīts cietumā Varšavā par pretvalstisku darbību. Pēc atbrīvošanas studijas beidzis. Zv. advokāts Rīgā. Ieguvis popularitāti politiskās prāvās (1906 sekmīgi aizstāvējis Tukuma sacelšanās dalībniekus). Darbojies latviešu avīžniecībā, 1903–04 bijis sabiedriski politiskā laikraksta “Pēterburgas Avīzes” redaktors, 1908 – politiskas, literāras un zinātniskas dienas avīzes “Rīgas Apskats” (būtībā laikraksts “Jaunā Dienas Lapa”) un Latvijas Lauksaimniecības centrāl-biedrības žurnāla “Baltijas Lauksaimnieks” līdzizdevējs. Bijis Latviešu konstitucionāli demokrātiskās partijas līdzdibinātājs un vadošs darbinieks, Rīgas Latviešu biedrības runasvīrs, Rīgas Liberālā kluba biedrs, Rīgas Lauksaimniecības centrāl-biedrības savstarpējās kredītbiedrības valdes loceklis, Vidzemes Savstarpējās kredītbiedrības biedrs. 1917 VII Valkā ievēlēts Latviešu zemnieku deputātu kongresa padomē. Darbojies Latviešu palīdzības komitejas Lauksaimniecības nodaļā, Rīgas Demokrātiskajā blokā.

Lielinieku laikā 1919. g. pavasarī strādājis arī par darbvedi Rīgas Lauksaimniecības centrāl-biedrības savstarpējā kredītbiedrībā. No 1919 V bijis laikraksta “Lidums” redaktors un izdevējs.

Jānis Ansbergs

A. Niedras valdības zemkopības ministrs. Līdz 1919 X zv. advokāts Rīgā, 1919 X–XI bijis Bermonta armijas Pārdaugavas komandantūras ierēdnis, pēc tam izceļojis uz ārzemēm. Dzīvojis Vācijā, Austrumprūsijā. 1923 atgriezies Latvijā. Saukts pie kriminālatbildības par darbību A. Niedras puča un Bermontiādes laikā (sekvestrēts īpašums). 1924. g. 23. sept. notiesāts ar pusotra gada ieslodzījumu cietumā, bet no soda uz amnestijas akta pamata atbrīvots. No 1925. g. 22. apr. zv. advokāts Rīgā. 1925 kandidējis 2. Saeimas vēlēšanās no Apvienoto pilsoņu saimnieciskā (t.s. niedristu) saraksta (nav ievēlēts). Bijis Ēveles draudzes savstarpējās ugunsapdrošināšanas biedrības biedrs. Saimniekojis mantotajās Kalnmuižnieku mājās. Miris 1936. g. 3. nov. Apbedīts Ēveles kapos.

Neprecējies.

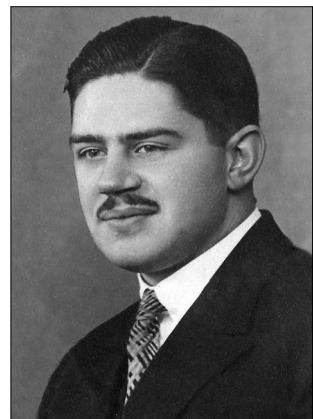
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 20. l.; 2996. f., 1. apr., 11950. l.; 3184. f., 1., 2. apr. (J. Ansberga fonds); LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Jaunākās Ziņas. – 1936. – 4. nov.; LatE. – 1. sēj.

ANTIPOVS Nikolajs (1904– pēc 1949)

Dzimis 1904. g. 6. apr. Rīgā 2. ģildes tirgotāja ģimenē; tēvs – Ilja, māte – Aleksandra. Krievs, pareizticīgs. No 1912 mācījies Rīgas Nikolaja ģimnāzijā. 1915 ar vecākiem devies bēgļu gaitās uz Maskavu, mācījies V. Nečajevas privātajā ģimnāzijā. 1917 VIII atgriezies Rīgā, turpinājis izglītību E. Binca privātajā ģimnāzijā.

No 1919 mācījies Rīgas pilsētas krievu vidusskolā (beidzis 1922). 1923 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1933). Vienlaikus studējis arī tautsaimniecību (studijas nav beidzis). Studiju laikā bijis LU Krievu studentu apvienības priekšsēdētājs, LU Studentu padomes prezidija loceklis. 1931 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Krievu apvienoto organizāciju saraksta. No 1933. g. 20. sept. zv. advokāta E. Volfrāma palīgs Rīgā. 1934 bijis obligātajā karadienestā Daugavgrīvas artilērijā. Krievu nacionālās apvienības Latvijā valdes loceklis, Krievu studentu organizāciju apvienības ārzemēs priekšsēdētāja biedrs, Krievu jaunatnes organizācijas Latvijā biedrs, LU Krievu studentu biedrības priekšsēdētājs. 1926 piedalījies Rīgas Krievu izglītības biedrības dibināšanā (izstājies 1930), 1925–40 Rīgas Krievu biedrības valdes loceklis, 1940. g. pavasari ievēlēts par biedrības priekšsēdētāja otro biedru. Darbojies Rīgas Krievu palīdzības biedrībā, Rīgas Krievu klubā, Krievu teātra draugu biedrībā, Krievu dziedāšanas biedrībā “Bajan” (no 1940), Krievu tirgotāju un rūpnieku biedrībā. 1939 X iesaistīts izbēgušo poļu internēto karavīru nelegālas transportēšanas mēģinājumā uz Zviedriju, dzīvokli veikta kratīšana, nekas kompromitējošs nav atrasts.

No 1941. g. janv. advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. Padomju okupācijas laikā, skaitoties IeTK ziņotājs, no sadarbības ar šo iestādi izvairījies. 1941. g. 14. jūn. Rīgā reizē ar brāli Vladimiru apcietināts par “kontrevolucionāru darbību”. Izvests uz Soļikamskas soda nometnēm. 1942 V piespriesti 8 gadi ieslodzījuma.

Nikolajs Antipovs

Pēc atbrīvošanas no ieslodzījuma 1949 III dzīvojis izsūtījumā Akmoļinskā Kazahstānā. Miris izsūtījumā.

Precējies 1932 ar arhitektūras studentu Frīdu Luīzi Hornigu (dz. 1908. g. 12. janv.), dēls Nikolajs (dz. 1939. g. 13. maijā); sieva ar dēlu 1939 XI izceļojusi uz Vāciju.

Krievu studentu korporācijas "Fraternitas Arctica" komilitonis (1929 izstājies); krievu studentu korporācijas "Ruthenia" filistrs dibinātājs (1934 izstājies).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 18. l.; 2996. f., 1. apr., 12703. l.; 7427. f., 1. apr., 6877. l.; LVVA, Politiskās pārvaldes kartotēka; LVA, 1986. f., 2. apr., P-8131. l.; 1987. f., 1. (Rīga) apr., 16245. l.; LUAI; Сегодня. – 1931. – 21 марта; *Абызов Ю.* Русское печатное слово в Латвии. Био-библиографический справочник. – Stanford, 1990. – Ч. 1. – С. 79.

ANTONS Mārtiņš (1888–1941)

Dzimis 1888. g. 7. janv. Dūķeru pag. Gaičās (tag. Kocēnu pag.) būvuzņēmēja ģimenē; tēvs – Mārtiņš, māte Marija – (dz. Ansberga). Mātesbrālis Jānis Ansbergs (sk.) – zv. advokāts. Latvietis, luterticīgs. Vidējo izglītību ieguvis Rīgā. Studējis tieslietas Tērbatas universitātē, beidzis Pēterburgas universitāti. 1908 piedalījies latviešu studentu pulciņa "Ziemeļis" dibināšanā un darbībā Pēterburgā. 1908 tiesāts par piedalīšanos revolucionārajā kustībā, pavadījis ieslodzījumā 3 mēnešus. No 1912 zv. advokāta J. Ansberga palīgs Rīgā, no 1917. g. 2. dec. zv. advokāts Rīgā. Darbojies Skatuves biedrībā, Latviešu izglītības biedrībā. Laikraksta "Jaunais Vārds" līdzizdevējs. 1. pasaules kara laikā Baltijas bēgļu komitejas valdes loceklis un priekšsēdētāja biedrs, Latviešu strēlnieku bataljonu organizācijas komitejas loceklis un sekretārs. 1917 bijis Rīgas pilsetas domes loceklis, Rīgas sabiedrisko organizāciju padomes loceklis, vēlāk priekšsēdētājs, Vidzemes gub. zemes komitejas loceklis (sekretārs, vēlāk priekšsēdētājs), kā Vidzemes pārstāvis piedalījies Viskrievijas Centrālās zemes komitejas plenārsēdē.

Tautas padomes loceklis no Radikāldemokrātu partijas, darbojies Ārlietu, Izglītības, Juridiskajā, Sabiedrisko darbu, Sevišķās amnestijas un Tirdzniecības un rūpniecības komisijā. Pēc Latvijas Pagaidu valdības izveidošanās iecelts par Tieslietu minijas pilnvarnieku, pārņēmis no vācu okupācijas varas tiesu arhīvus Rīgā un Vidzemē. 1919 bijis Ziemeļlatvijas tieslietu pārvaldnieks, laikraksta "Latvijas Pagaidu Valdības Likumu un Rīkojumu Krājums priekš Ziemeļlatvijas" redaktors, no 1919 VI juriskonsults Tieslietu minijā, vēlāk Iekšlietu minijā. Bijis Tautas padomes un Satversmes sapulces loceklis (no Darba partijas, vēlāk – Demokrātiskā centra un bezpartijisko darbinieku saraksta), prezidija loceklis. Laikraksta "Jaunais Vārds" redaktors. No 1919 IX zv. advokāts Rīgā. 1922 kandidējis 1. Saeimas vēlēšanās no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku saraksta. Vadījis laikraksta "Jaunākās Ziņas" redakcijas Tieslietu nodaļu. Bijis Rīgas Tirgoņu biedrības sekcijas vecākais, a/s "Georg Thalheim" valdes

Mārtiņš Antons

priekšsēdētājs. No 1932 Rīgas Rotari kluba biedrs un prezidents (1932–33, 1935–37). Darbojies Latvijas Juristu biedrībā, Latviešu un igauņu tuvināšanās biedrībā (bijis priekšsēdētājs un biedrības mēnešraksta redaktors), bijis biedrības “Ziemeļnieki” goda biedrs, Baltijas valstu kultūras tuvināšanas biroja priekšsēdētājs.

Padomju okupācijas laikā 1940 VIII sasaucis kravas tvaikoņa “Vizma” akcionāru sapulci, kurā nolemts dot rīkojumu kapteinim nodot tvaikonim Dānijas varas iestāžu rīcībā (turpmāk kuģoja ar Dānijas karogu un nosaukumu “*Runø*”). 1940. g. 22. okt. apcietināts. 1941 VI evakuēts no Rīgas Centrālcietuma uz Vologdas apgabala cietumu. Miris 1941. g. 11. nov.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ., vairāki ārzemju ordeni. Neprecējies.

D. Cik jaunsaimnieki maksās par zemi? M. Antona runa Satversmes sapulcē 26. maijā 1922. g. – Rīga, 1922.

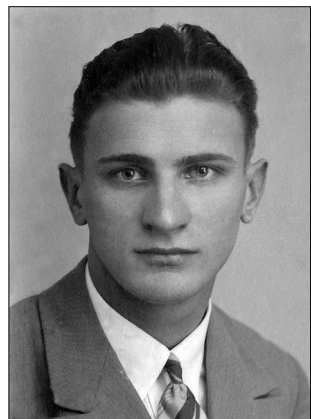
A. LVVA, 2996. f., 1. apr., 13146. l.; 2846. f., 1. apr., 5. l., 3. lp.; LVA, 1986. f., 2. apr., 4546. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 13. lpp.; LDG; *Bērziņš A.* Advokāts – rakstniecības un mākslas draugs // Jaunākās Ziņas. – 1937. – 10. nov.; *Zvēr. adv. Mārtiņa Antona 50 gadi* // Students. – 1938. – Nr. 7; EVP; LE (I). – 1. sēj.

APERĀNS Jānis Arvīds (1909–2004)

Dzimis 1909. g. 27. sept. Taurkalnes pag. Kārķļu muižā rentnieka ģimenē; tēvs – Krišjānis, māte – Anna Marija (dz. Dombrovskā). Latvietis, luterticīgs. 1. pasaules kara laikā ģimene devusies bēgļu gaitās uz Bebru pag., 1917 atgriezies Zemgalē un dzīvojis Taurkalnes pag. Lejasvaskos (1921 iegādāta sava lauku saimniecība – Taurkalnes pag. Zvejnieki).

No 1918 mācījies Vasku pamatskolā un 1924 beidzis Pētermuižas pamatskolu, 1925 iestājies un 1929 beidzis Rīgas valsts tehnikuma Mehānikas nodaļu. No 1929 instruktors Latvijas Lauksaimniecības centrālbiedrības Tehnikas nodaļā, no 1936 vecākais darbvedis Latvijas Lauksaimniecības kamerā. No 1937 strādājis par revidentu Sabiedrisko lietu min-jas Kultūras un mākslas nodaļā (no 1939 referents). No 1930 LU studējis tautsaimniecību, no 1932 tieslietas (studijas beidzis 1939), 1939–40 studējis filoloģiju. No 1939. g. 20. dec. zv. advokāta V. Voita palīgs. No 1940 I juriskonsulta palīgs Sabiedrisko lietu min-jā. Bijis LZS Akadēmiskās sekcijas (1931–34), Latviešu un itāļu tuvināšanās biedrības (1938–39) un Latvijas Juristu biedrības biedrs (1940). LU Studentu padomes priekšsēdētājs (1939–40, 1941–42).

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, 1940 IX atbrīvots no darba Sabiedrisko lietu min-jā. No 1941 II strādājis Celtniecības tresta projektēšanas birojā (vēlāk Republikāniskais projektu kantoris) par ekonomistu. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāta palīgs Rīgā. No 1941 X bijis arī Izglītības un kultūras ģenerāldirekcijas Mākslas un kultūras lietu direkcijas vecākais referents juriskonsults. 1941–42 UR Studentu padomes priekšsēdētājs. 1942 X uzaicināts gatavoties

Jānis Aperāns

zinātniskajai karjerai UR Salīdzināmo publisko tiesību katedrā. 1944 X no Liepājas devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1945–48 bijis Eslingenes latviešu DP nometnes vadītāja palīgs, vēlāk vadītājs. Latviešu centrālās komitejas loceklis, vadījis korporācijas “Lettonia” darbības atjaunošanu Vācijā, piedalījies Latviešu korporāciju apvienības organizēšanā. 1949 ar ģimeni izceļojis uz ASV. 1959 ieguvis maģistra grādu starptautiskajās attiecībās Sirakjūsas universitātē par darbu “Padomju Savienības veiktā Baltijas valstu aneksācija 1939.–1940. gadā”. Strādājis Sirakjūsas universitātes administrācijā. Viens no Sirakjūsas un apkārtnes latviešu biedrības dibinātājiem un vadītājiem, tās goda biedrs, ALA līdzdibinātājs, mūža biedrs. 1961 ģimene pārcēlusies uz dzīvi Ņujorkas pavalstī, no 1964 dzīvojis Bikonā un no 1984 Kārmelā. Pokipsi un Ņujorkas apkārtnes latviešu biedrības (vēlākā Latviešu kultūras biedrība TILTS) līdzdibinātājs, vairākkārt – priekšsēdētājs. No 1961 līdz 1985 strādājis latviešu būvuzņēmumā “General Builders Corp.”, bijis tā viceprezidents. Darbojies PBLA, *Daugavas vanagu* organizācijā, Latviešu fondā (revīzijas komisijas loceklis), Brīvības fondā, *AABS (Association for the Advancement of Baltic Studies)* – Asociācija Baltijas studiju veicināšanai) u. c. Miris 2004. g. 6. aug. Kārmelā Ņujorkas pavalstī. Kremēts, urna novietota Ketskila kalnu Latviešu kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO IV šķ.

Precējies 1939 ar zobārsti Ludmilu Rodi (1913. g. 16. janv.–2005. g. 10. okt.; zv. advokāta palīga E. Rodes māsa), meita Maija (dz. 1941. g. 13. febr.; gleznotāja un dekoratore) un dēls Gundars (dz. 1944. g. 18. okt.; advokāts).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 22. l.; 3282. f., 1. apr., 113. l., 112.–114. lp.; 3727. f., 1. apr., 21. l., 81., 82., 93., 94. lp.; 7427. f., 1. apr., 15184. l.; 12. apr., 11. l.; Jānis Aperāns – Studentu padomes priekšsēdētājs // *Universitas*. – 1940. – Nr. 6; *Siliņš N. Fil!* Jānis Arvids Aperāns, iur., 32. II, 75-gadnieks // *Vita Nostra*. – 1985. – 31/32; AL; Laiks. – 1995. – 11. janv.; LĻAJ; *Štauvers M.* Noslēdzies cildens mūžs // *Laiks*. – 2004. – 28. aug. – 3. sept.; *Siliņš N.* No Jāņa Aperāna atvadoties // *Vita Nostra*. – 2004. – Nr. 43; *Siliņš N.* No Jāņa Aperāna (1909–2004) atvadoties // *Universitas*. – 2005. – Nr. 88; Dēla Gundara Aperāna sniegtās ziņas.

Ērika Arāja

ARĀJA (prec. **KIČENA**) **Ērika** (1907–1984)

Dzimusi 1907. g. 23. okt. Rīgā dārznieka un tirgotājas ģimenē; tēvs – Frīcis, māte – Jūlija Matilde (dz. Garoza). Latviete, luterticīga. 1916–22 mācījusies O. Beateres sieviešu privātajā ģimnāzijā.

No 1923 mācījusies N. Draudziņas ģimnāzijā (beigusi 1927). Studējusi tieslietas LU, studijas beigusi 1935. Strādājusi par zv. advokāta J. Stabulnieka sekretāri. No 1937. g. 1. dec. zv. advokāta N. Valtera palīdzē. No 1935 darbojusies Rīgas Juristu biedrībā, bijusi Rīgas Namīpašnieku kluba Jaunatnes komitejas locekle, Latviešu un zviedru biedrības biedrene.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. Rīgas 1. jurīdiskās konsultācijas advokāte, 13. aug. pagaidām ieskaitīta advokātūras sastāvā, zv. advokāta palīdzē. No 1941 IX strādājusi arī

“*Lutwaffen Bauamt, Riga*” par mašīnrakstītāju tulkotāju, vēlāk “*Luftgaukommando I, Baugruppe, Beschaffungsstelle Riga*”. No 1942. g. 20. aug. līdz 1944. g. 26. jūl. zv. advokāta J. Arāja palīdzē. 2. pasaules kara beigās devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk trimdā ASV, Ņujorkā. 60.–70. gados bijusi Latviešu juristu apvienības ASV revīzijas komisijas locekle un sekretāre. Mirusi 1984. g. 7. maijā Ladžollā (Sandjego priekšpilsēta) Kalifornijas pavalstī.

Precējusies.

Studenšu korporācijas “Daugaviete” filistre.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 23. l.; 2996. f., 1. apr., 14978. l.; 3718. f., 1. apr., 40. l.; 7427. f., 1. apr., 11639. l.; LUJA.

ARĀJS Jūlijs (1884–1967)

Dzimis 1884. g. 13. jūn. Mārcienas pag. Muktu dzirnavās amatnieka ģimenē; tēvs – Dāvids, māte – Made (dz. Segleniece). Latvietis, pareizticīgs. No 1892 dzīvojis Rīgā. Beidzis Rīgas Debesbraukšanas draudzes skolu, 1905 – Rīgas garīgo semināru. 1905–06 kā brīvprātīgais dienējis 177. Izborskas kājnieku pulkā, pēc mācību komandas beigšanas ieguvis praporščika pakāpi. 1906–13 studējis ķīmiju RPI. 1908 bijis laikraksta “Pribaltijskij kraj” latviešu nodaļas vadītājs. No 1909 Rīgas 3. augstākās pirmmācības skolas skolotājs. 1912 nokārtojis mājskolotāja eksāmenu, 1914 – augstāko pirmmācības skolu skolotāja eksāmenu. 1909–14 strādājis par skolotāju Rīgas 3. pilsētas skolā. No 1913 studējis Varšavas universitātē, ko 1. pasaules kara sāk. evakuēja uz Rostovu pie Donas (beidzis 1917 kā Donas universitāti). 1914 VII iesauktis Krievijas armijā, 1. dzelzceļu ekspluatācijas bataljona Saimniecības daļas priekšnieks Polockā, 1917 X–1918 I – Līgates (Līgatnes) stacijas apkārtne. Praporščiks. 1918 II bataljona sastāvā kritis vācu gūstā pie Valmieras, bet pēc dažām dienām atbrīvots. No 1918 III bijis Latviešu izglītības biedrības vidusskolas skolotājs, no maija – inspektors (vienlaikus tiesību zinību skolotājs). Ievēlēts par biedrības valdes locekli.

1919 bijis abu skolotāju kongresu prezidija loceklis un pedagoģisko fiziskās audzināšanas kursu vadītājs. 1919. g. 1. jūl. iestājies Latvijas armijā, Armijas saimniecības daļas juriskonsults (leitnants), 26. jūl. piekomandēts Izglītības ministrijai par Vidusskolu nodaļas vadītāju, no sept. virssekretārs Latvijas Senātā. Darbojies Latvijas Augstskolas organizācijas padomē kā Tieslietu ministrijas pārstāvis. No 1922 līdz 1941 VIII juriskonsults Zemes bankā. Bijis Tiesu palātas prokurora biedrs, Latvijas Senāta virsprokurora biedrs. 1924 IV–XII tieslietu ministrs un VII–XII kara ministra v. i. No 1925 juriskonsults Zemes bankā un Centrālajā zemes ierīcības komitejā. No 1926. g. 14. apr. zv. advokāts Rīgā. 1926–36 arī skolotājs Rīgas pilsētas komercskolā. Latvijas Skolotāju savienības valdes loceklis (no 1919), pareizticīgo latviešu sinodes loceklis, Latvijas valsts ierēdņu kooperatīva padomes loceklis un priekšsēdētājs (1919–22), Tautas bankas valdes loceklis (no 1921). Kooperatīvu

Jūlijs Arājs

kongresu padomes loceklis (no 1920), lauku patērētāju biedrību Centrālās savienības “Konzums” padomes loceklis (no 1920), 2. Rīgas namīpašnieku biedrības padomes loceklis (no 1924), 1. Latvijas kreditbiedrības padomes loceklis (no 1925), dzīvokļu kooperatīva “Nākotne” valdes loceklis. No 1922 bijis partijas “Demokrātiskais centrs” biedrs un Rīgas komitejas priekšsēdētājs, 1928–34 Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijas biedrs. 1925 II kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Saimnieciski kultūrālās apvienības saraksta (nav ievēlēts), 1925 X kandidējis 2. Saeimas vēlēšanās no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku saraksta (nav ievēlēts), 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Latvijas Darba savienības un Tautas apvienības saraksta (nav ievēlēts). 1931 III kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijas saraksta (nav ievēlēts), 1931 X – 4. Saeimas vēlēšanās no Apvienotā jaun-saimnieku, sīkgruntnieku, “Saimnieciskā centra” un atvaļināto karavīru saraksta (nav ievēlēts). Bijis arī skolotājs Rīgas pilsētas 2. vidusskolā (1918–22), Rīgas pilsētas amatnieku skolā un tehnikumā (1926–28), Rīgas pilsētas V. Olava komercskolā (1934–36). Arī Latviešu izglītības biedrības un Latviešu skolotāju savienības valdes loceklis.

Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokātūras sastāvā. Zv. advokāts Rīgā (līdz 1944). No 1944 X dzīvojis Tukumā. 1945. g. 3. jūl. uzņemts LPSR Advokātu kolēģijā, Siguldas juridiskās konsultācijas vadītājs. No 1946 I Majoru juridiskās konsultācijas vadītājs, vēlāk Rīgas Jūrmalas juridiskās konsultācijas advokāts. 1948 II ar tieslietu ministra pavēli izslēgts no Advokātu kolēģijas par daļēju autobiogrāfisko ziņu sniegšanu. Miris 1967. g. 1. febr. Asaros. Apbedīts Slokas kapos.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. So II, III šķ., Sv. Ao III šķ.

Precējies 1909 ar Lidiju Bergtāli, otrreiz precējies 1932 ar Paulīni Arāju (dz. Jumiķe; 1889. g. 13. janv.–1977. g. 2. febr.), dēli Jūlijs (dz. 1926. g. 13. dec.; pēc 2. pasaules kara advokāts, pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas zv. advokāts Rīgā), Miķelis (dz. 1928. g. 15. nov.), meita Izolde (1932. g. 25. maijā–1946).

Studentu korporācijas “Talavija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 24. l.; 1632. f., 1. apr., 779. l.; 2996. f., 1. apr., 15012. l.; 3318. f., 1. apr., 2038. l., 253.–258. lp.; Jaunākās Ziņas. – 1924. – 9. apr.; LDG, EVP; LE (I). – 1. sēj.; LVV; KT; LatE. – 1. sēj.; dēla Jūlija Arāja sniegtās ziņas.

ATELMAIJERS Karls Oto Frīdrihs Artūrs (*von Attelmayer*; 1863–1931)

Dzimis 1863. g. 18. apr. Cīravā mācītāja ģimenē; tēvs – Oto Frīdrihs Henrihs Karls; māte – Berta Elizabete Karolina (dz. Rozenberga). Vācietis, luterticīgs. 1893 beidzis Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. 1894–95 jaunākais tiesamatu kandidāts Liepājas apgabaltiesā. Vēlāk mirtiesnesis Jelgavā.

No 1918 XII Jelgavas pilsētas mirtiesnesis, 1919 IV–1927 Bauskas apriņķa I. iecirkņa mirtiesnesis. No 1927. g. 29. jūn. zv. advokāts Bauskā. Miris 1931. g.

Precējies ar Olgu Vejrihu (dz. 1867).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 27. l.; 770. f., 10. apr., 11. l.

AULS Voldemārs Aleksandrs Karls (*Aull*; 1887–1945)

Dzimis 1887. g. 5. jūl. Rīgā; tēvs – Aleksandrs. Vācietis, luterticīgs. Pēc Maskavas universitātes Juridiskās fakultātes beigšanas (1912) jaunākais (no 1915 vecākais) tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. 1916 X iesaukts karadienestā. No 1918. g. pavasara strādājis Pedagoģiskā muzeja kancelejā Petrogradā. Vēlāk iestājies N. Judeniča krievu Ziemeļrietumu armijā, artilērijas daļā. Pēc armijas likvidēšanas strādājis ekspedīcijas kantorī “O. Stude” Rēvelē (tag. Tallina).

No 1922. g. 6. okt. zv. advokāta B. Nolteina palīgs. 1924. g. 16. janv. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. 1939 izceļojis uz Vāciju.

Miris 1945. g. janv. Pozenē Rietumprūsijā (tag. Poznaņa Polijā).

Precējies 1923 ar Elfrīdu Aleksandru Grasmansdorfu (1898. g. 28. martā–1976. g. 13. nov.), dēls Ludvīgs Teodors (dz. 1935. g. 11. sept.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 26. l.; 2996. f., 1. apr., 18777. l.; DBG; *Burmeister E. Nachfahrenliste des Andreas Aul aus Mainz // Baltische Ahnen- und Stammtafeln*. 40. Jahrgang. – Köln, 1998. – S. 67–86.

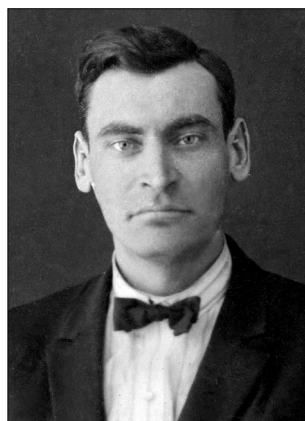

Voldemārs Auls

ĀZENS Ernests (1899–1959)

Dzimis 1899. g. 2. dec. Liezēres pag. Ezerskanuļos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Krustiņš, māte – Emma (dz. Stange). Latvietis, luterticīgs. Pēc tēva nāves 1908 pārcēlies uz Ērgļiem pie radnieka mācītāja E. Stanges. Mācījies Ērgļu draudzes skolā. No 1915 bēgļu gaitās Krievijā, 1915 iestājies uz Tveru evakuētajā J. Ozoliņa privātajā Rīgas vidējā kultūrtehniskajā skolā, no 1918 – L. Ausēja reālģimnāzijā (lielinieku laikā 1919 pārdēvēta par 1. Cēsu 2. pak. darba skolu; beidzis 1919 IV).

1919 VI iesaukts karadienestā Latvijas armijā, 2. Ventspils kājnieku pulka sastāvā piedalījies kaujās pret lieliniekiem Latgalē, vēlāk ieskaitīts dienestā Kara satiksmes pārvaldes militārajā kontrolē Rīgā. 1921 I atvaļināts. No 1920 LU studējis tautsaimniecību, no 1923 tieslietas (studijas beidzis 1929). 1924–27 bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. Dzīvojis Liezēres Ezerskanuļos. 1929–30 bijis sekretāra palīgs Daugavpils apgabaltiesā. No 1933. g. 29. nov. zv. advokāta A. Vihmaņa palīgs Rīgā. 1934. g. 5. sept. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita, jo viņa patrons atteicies no patronāta. Sakarā ar kāju paralīzi dzīvojis Liezēres pag., gatavojis zemes plānus, veicis dažādus rakstu darbus. 1947 IX noraidīta uzņemšana Advokātu kolēģijā, jo ilglaicīgi nav strādājis jurista darbu.

Ernests Āzens

Leonids Balgalvis

Miris 1959. g. 3. sept. Apbedīts Liezēres kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas Akpz, Acjpm.

Precējies ar Annu Laubi (1916. g. 22. dec.–2003. g. 22. aug.), dēls Tāivaldis Harijs (1940. g. 14. sept.–1990. g. 24. sept.) un meita Aina (dz. 1945. g. 18. maijā).

1923–26 bijis studentu korporācijas “Lettonia” komilitonis.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 28. l.; 3727. f., 1. apr., 21. l., 24. lp.; 7427. f., 1. apr., 1800. l.; AL; LUAJ; meitas Ainas Āzenas sniegtās ziņas.

BALGALVIS Leonids (1906–1980)

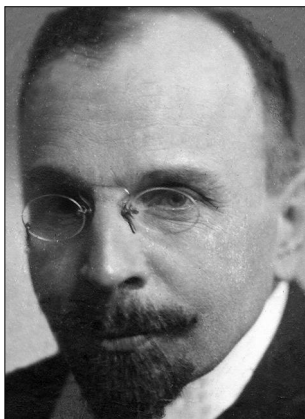
Dzimis 1906. g. 28. apr. Mālpils pag. skolotāja ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Leontīne Vilhelmine (dz. Buhbindere). Latvietis, luterticīgs. 1916–17 mācījies progimnāzijā Mālpilī, turpinājis izglītību Rīgā.

1925 beidzis Rīgas 4. ģimnāziju. No 1925 LU studējis tautsaimniecību, no 1926 baltu filoloģiju, no 1928 tieslietas (studijas beidzis 1937). No 1925 vienlaikus grāmatvedis Latvijas Bankas Aizdevumu daļā. 1935–36 obligātajā karadienestā Latvijas armijā. 1936–40 Latvijas Bankas tieslietu daļas darbvedis.

No 1940 VIII strādājis Rīgas pilsētas Diskonta bankā, no dec. Latvijas Komunālajā bankā (līdz 1942. g. rudenim), bijis inspektors, vecākais revidents, pilnvarotais. No 1942 studējis tautsaimniecību UR (līdz 1943). No 1943. g. 6. marta zv. advokāta V. Dāvja palīgs Limbažos. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis Rāvensburgā, bijis apgabala juridiskā biroja loceklis. 1949 izceļojis uz Austrāliju, bet 1957 uz ASV. No 1960 strādājis Hārvara universitātes Tiesību zinātņu fakultātes bibliotēkā. Miris 1980. g. martā Bostonas priekšpilsētā Džamaikapleinā Masačūsetsas pavalstī.

Studentu korporācijas “Beveronija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 29. l.; 7427. f., 1. apr., 9863. l.; LUAJ.

Jāzeps Balinskis

BALINSKIS Jāzeps Aleksandrs (arī Josifs Balinskis; *Balinski*; 1869– pēc 1942)

Dzimis 1869. g. 23. nov. Varšavā; tēvs – Ludvigs. Polis, katoļticīgs. Beidzis augstskolu. Bijis zv. advokāts Odesas Tiesu palātas apgabalā, pastāvīgā dzīvesvieta bijusi Pēterburgā. No 1914. g. 10. dec. zv. advokāts Pēterburgas apgabaltiesas rajonā.

No 1919 dzīvojis Latvijā. 1919–20 zv. advokāts Rīgā. 1928 X ieguvis Latvijas pilsonību. Strādājis par kantoristu. No 1929 darbojies Krievu juridiskajā biedrībā.

1941 III izceļojis uz Vāciju. Zināms, ka vēl 1942 dzīvojis Helsinkos Somijā. Bijis Vācijas policijas uzraudzībā.

Precējies ar Eleonoru Jūliju Adeli Mitelu (dz. 1879. g. 13. sept.).

A. LVVA, 2996. f., 2. apr., 2235. l.

BALODE (dz. FRĪDENBERGA) Nora Elizabete (1897–1952)

Dzimumsi 1897. g. 28. dec. Rīgā vēlākā zv. advokāta ģimenē; tēvs – Andrejs, māte – Amālija (dz. Ibsena). Latviete, luterticīga. Brālis Andrejs Frīdenbergs (sk.) – zv. advokāts. No 1907 mācījies V. Olava komercskolā, 1911 turpinājusi izglītību O. Beateres sieviešu privātajā ģimnāzijā (beigusi 1915). Pēc tam mācījies Veļikije Luki sieviešu ģimnāzijā. 1916 studējusi Maskavā Poltorackas augstākajos sieviešu juridiskajosursos. 1917–18 studējusi Tērbatas universitātē. Strādājusi Viskrievijas pilsētu savienībā. 1918–19 dzīvojuši Anglijā.

1920–28 turpinājusi tieslietu studijas LU. No 1928. g. 17. okt. zv. advokāta A. Frīdenberga palīdzē, no 1936. g. 11. marta zv. advokāte Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. janv. advokāte Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, zv. advokāte Rīgā. No 1944 XI advokāte Rīgas 3. juridiskajā konsultācijā. Mirusi 1952. g. 25. jūl.

Precējusies 1921 ar tirgotāju Oskaru Gustavu Ringoldu Balodi (dz. 1888. g. 14. nov.), dēls Andrejs Oskars (dz. 1924. g. 8. okt.), 1930 šķirusies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 31. l.; 7427. f., 1. apr., 1095. l.; LZAKA, 44. l.; LUJ; Rīgas pilsētas DzNA.

Nora Balode

BALODIS Jānis (1874–1928)

Dzimis 1874. g. 1. okt. Pēterburgā kareivja ģimenē; tēvs – Andrejs. Latvietis, pareizticīgs. Beidzis Rīgas garīgo semināru. 1906 beidzis Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. No 1907 zv. advokāta J. Zāliša palīgs Rīgā. No 1912 zv. advokāts Rīgā. 1914 iesaukts karadienestā.

1919 XI atgriezies Rīgā. No 1920 I tiesnesis Rīgas apgabaltiesā, 1923 III atbrīvots pēc paša lūguma. No 1923. g. 9. marta zv. advokāts Rīgā. Latvijas kooperatīvu kongresa padomes juriskonsults, uzsācis darbu kooperatīvu juridiskās rokasgrāmatas sagatavošanā, no 1926 Tieslietu min-jas juriskonsults. Bijis arī Latvijas Pareizticīgo baznīcas Sinodes juriskonsulta v. i. Miris 1928. g. 18. maijā. Apbedīts Pokrova kapos.

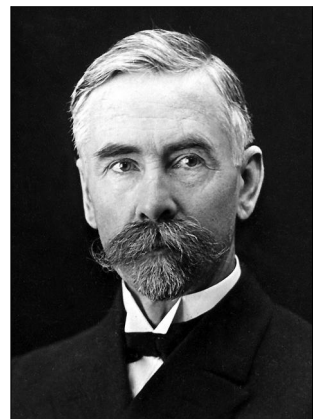
Precējies ar Emīliju Ozoliņu, meita Irina (dz. 1917. g. 1. sept.) un dēls Jānis (dz. 1920. g. 9. maijā).

D. Jānis Zālītis, pirmais Latvijas apsardzības ministrs. Īss dzīves un darbības apraksts. – Rīga, 1925.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 32. l.; 1376. f., 2. apr., 12448. l., 139. lp.; 2996. f., 2. apr., 3156. l.; Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. – 1928. – Nr. 4; Līdumnieka kalendārs 1930. gadam. – Rīga, 1929.

BALODIS Jānis (1903–1991)

Dzimis 1903. g. 28. martā Vaidavas pag. Ķikutu smēdē kalēja ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Anna (dz. Opmane). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Vaidavas–Briežu pagastskolā, pēc tam no 1916 L. Ausēja reālskolā Cēsīs (līdz 1917).

Jānis Balodis (1874–1928)

Jānis Balodis (1903–1991)

No 1920 turpinājis izglītību Cēsu Bēraines valsts vidusskolā (beidzis 1924). 1924 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930). No 1925 vienlaikus bijis kancelejas ierēdnis Jelgavas–Bauskas zemesgrāmatu nodaļā, no 1926 – notāra A. Lūļes kantori darbvedis. 1931 obligātajā karadienestā Latvijas armijā. No 1932. g. 27. janv. zv. advokāta G. Betherā palīgs Jelgavā, pēc G. Betherā nāves no 1933. g. jūn. zv. advokāta B. Tālberga palīgs Jelgavā, no 1934. g. maija zv. advokāta H. Rosciusa palīgs Jelgavā. 1927–34 LSDSP biedrs, bijis Jelgavas nodaļas sekretārs. No 1928 arī Jelgavas pilsētas domnieks un revīzijas komisijas loceklis no LSDSP saraksta. Pēc 1934. g. 15. maija apvērsuma atradies apcietinājumā. No 1939. g. 25. janv. zv. advokāts Jelgavā, no 1939. g. 11. sept. arī Bauskā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I iecelts par Jelgavas juridiskās konsultācijas pārzini. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. 6. aug. līdz 13. sept. bijis Latviešu drošības pārvaldes apcietinājumā Jelgavā. 1942. g. 20. martā ieskaitīts zv. advokātu skaitā. Otrreizējās padomju okupācijas laikā no 1944 XI advokāts Jelgavas juridiskajā konsultācijā. No 1945 I ierēdnis LPSR Finanšu min-jā, valsts arbitrs. Miris 1991. g. 8. dec. Rīgā.

Precējies 1929 ar Alvīni Albertīni Lāci (dz. 1905), dēls Gunārs, vēl viens bērns.

Studentu biedrības “Klints” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 30. l.; 5029. f., 1. apr., 11. l., 9. lp.; 7427. f., 1. apr., 8087. l.; LZAKA, 47. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

BARKANS Eliass (1905– pēc 1940)

Dzimis 1905. g. 25. apr. Rīgā; tēvs – Izraels, māte – Estere Šifra. Ebrejs, jūdaists. No 1914 mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā, no 1919 IX Rīgas J. Landaua ģimnāzijā.

1920 IX turpinājis izglītību Rīgas pilsētas židu ģimnāzijā, 1923 beidzis. 1924 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). No 1930 strādājis zv. advokāta V. Rešanska kancelejā. 1931 IX–1932 VII obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 6. Rīgas kājnieku pulkā (dižkareivis). No 1935 cionistu organizācijas “*Olim*” biedrs.

No 1940. g. 23. jūl. zv. advokāta Anša Petrēvica palīgs Rīgā. Turpmākais liktenis nav zināms.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 33. l.; 7427. f., 1. apr., 8338. l.; LUAJ.

Eliass Barkans

BAUCE Fēlikss (1903–1968)

Dzimis 1903. g. 31. okt. Liepājā ekspeditora ģimenē; tēvs – Fricis, māte – Līna (dz. Sudmale). Latvietis, luterticīgs. 1904 ar ģimeni pārcēlies uz Rīgu. Mācījies R. Ģeģera komercskolā. No 1915 bēgļu gaitās Arhangeļskā, kur mācījies ģimnāzijā, no 1917 dzīvojis Tērbatā, mācījies ģimnāzijā. 1918 atgriezies Latvijā, dzīvojis Liepājā.

1922 beidzis Liepājas valsts vidusskolu. Studējis tieslietas LU, 1939 studijas beidzis. Studiju laikā 9 mēnešus bijis jūrmieks uz

“*Baltic American Line*” kompānijas kuģiem, pēc tam tiesamatu kandidāts Liepājas apgabaltiesā (1925 IV–1927 XI), praktikants zv. advokāta J. A. Kalniņa birojā (1929 VI–VIII, 1930 VII–VIII), 3 gadus strādājis par grāmatvedi, korespondentu, kasieri un prokūristu a/s “*Chr. Backmann*” un kafejnīcā konditorejā “*Mona*”. No 1935 Nodokļu departamenta vecākais kancelejas ierēdnis.

Padomju okupācijas laikā strādājis turpat. Vēlāk rēķinvedis LPSR Finanšu tautas komisariāta Valsts ienākumu un nodokļu pārvaldē, 1941 I atlaists no darba. Vācu okupācijas laikā 1941 VII–1942 I kancelejas ierēdnis un rēķinvedis Mežu departamentā, no 1941 VIII strādājis arī par Farmācijas pārvaldes juriskonsultu. No 1943. g. 6. marta zv. advokāta Ē. Mendiana palīgs Liepājā. No 1943 VII arī Liepājas pilsētas valdes juriskonsults. 1944. g. b. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Turpinājis tieslietu studijas Getingenes universitātē. No 1949 trimdā ASV. Strādājis apdrošināšanas nozarē Ņujorkā. Miris 1968. g. 5. nov. Bruklinā.

Precējies 1937 ar Mirdzu Augusti Johannu Strautiņu.

Studentu korporācijas “*Philyronia*” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 34. l.; 1595. f., 10. apr., 25. l.; 3727. f., 1. apr., 21. l., 224. lp.; 6957. f., 7. apr., 60. l.; 7427. f., 1. apr., 6282. l.; *Robežnieks* A. Mag. iur. Felikss Bauce // *Universitas*. – 1969. – Nr. 23; LUAI.

Felikss Bauce

BAUMS Roberts Vilhelms (*Baum*; 1845–1925)

Dzimis 1845. g. 10. sept. Dubenas (Dignājas) muižas nomnieka ģimenē; tēvs – Fridrihs, māte – Zofija (dz. Štamma). Vācietis, luterticīgs. Beidzis ģimnāziju Rīgā. 1865 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1869). Pēc tam papildinājis Berlīnē. Pēc atgriešanās Rīgā no 1870 notārs. No 1873 sekretārs Rīgas pilsētas pārvaldē, no 1878 Literāri praktiskās biedrības biedrs (vēlāk goda biedrs). No 1881 virssekretāra palīgs Rīgas pilsētas domē, kā arī Skolu kolēģijas rakstvedis un Zemnieku departamenta sekretārs. 1886–89 domes loceklis un Hipotēku biedrības direktors. No 1890. g. 7. maija zv. advokāts. No 1890 arī Rīgas pilsētas domes Sūdzību un Skolu kolēģijas loceklis.

No 1919 zv. advokāts Rīgā. Miris 1925. g. 24. nov.

Precējies 1874 ar Augusti Annu Elizabeti Harmzēnu (1854. g. 24. jūn. Beļģijā–1936. g. 15. maijā). Dēli Alfreds (1881. g. 20. jūl.–1908. g. 8. apr.; tieslietu students), Vilhelms (1885. g. 10. okt.–1942. g. 3. febr. Vācijā) un meita Hildegarde Zofija Hermine (1877. g. 2. janv.–1915. g. 19. sept.).

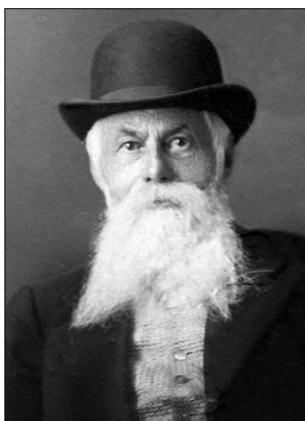
Baltvāciešu studentu korporācijas “*Fraternitas Rigensis*” filistrs.

D. Begründung eines Vereins zur Hebung des Dienstboten Standes in Riga. – Riga, 1883; Stilleben am Christtagsmorgen in der Villa Auguste. Ein Bildenbuch aus dem lande der Erinnerung. – Riga, 1911; Der Rigaer Hyphotekenverein. Ein Kapitel aus den “*Lebenserinnerungen*” von Robert Baum. – Riga, 1912.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 36. l.; 4011. f., 1. apr., 219. l.; *Rigasche Rundschau*. – 1925. – 27. Nov.; AFR.

Eduards Beķeris

Viktors Beķeris

BEĶERIS Eduards (1904–1983)

Dzimis 1904. g. 29. dec. Bērzgales pag. Suņevas sādžā lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Antons, māte – Bārbala (dz. Lekšņa). Latvietis, katoļticīgs. Mācījies Bērzgales pagastskolā, pēc tam strādājis vecāku saimniecībā.

No 1920 mācījies Rēzeknes pilsētas pamatskolā, no 1921 Rēzeknes valsts vidusskolā (beidzis 1926). 1926 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1927 tieslietu studijas (beidzis 1932). Darbojies Latgales Studentu biedrībā. Vienlaikus no 1927 strādājis Latvijas Hipotēku bankā, no 1931 par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesas 1. kriminālodaļā un 2. civilnodaļā (līdz 1933). Darbojies Latgales Progresīvo zemnieku partijā. No 1934 strādājis zv. advokāta A. Ķeniņa kantorī, no apr. juriskonsults Latvijas Hipotēku bankā. 1934 XII–1935 XI obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 5. Cēsu kājnieku pulkā (dižkareivis). No 1935. g. 20. nov. zv. advokāta A. Ķeniņa palīgs.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 25. sept. zv. advokāts Rīgā. Komunālās bankas juriskonsults. 1941. g. 24. febr. izstājies no Advokātu kolēģijas. Vācu okupācijas sākumā iecelts par Komunālās bankas vecāko juriskonsultu, atjaunots zv. advokātu palīgu skaitā. No 1942. g. 10. nov. zv. advokāts. 1942 VII–1944 X juriskonsults Latvijas Komunālajā bankā. 1944 X–1945 X dzīvojis Nogaļes pag., strādājis gadījuma darbus. No 1945 X advokāts Talsu juridiskajā konsultācijā. No 1946 bijis vēlēšanu apgabala priekšsēdētājs, vēlēšanu iecirkņa sekretārs, no 1952 Talsu pilsētas 2. vēlēšanu iecirkņa priekšsēdētājs. Bijis LKP Talsu raj. komitejas un LPSR Politisko zināšanu un zinātņu popularizēšanas biedrības Talsu raj. nodaļas lektors. 1948–50 mācījies LKP Talsu apr. partijas komitejas vakarskolā. No 1950 vairākkārt ievēlēts par Talsu raj. patērētāju biedrības pilnvarnieku. 1952 VI izslēgts no Advokātu kolēģijas. Miris 1983. g. 30. apr. Rīgā.

Precējies 1935 ar Edīti Mariju Mildu Šternbergu (dz. 1907. g. 19. jūl.), dēls Valdis (dz. 1936. g. 29. janv.; rakstnieks), meita Silvija (dz. 1940).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 37. l.; 7427. f., 1. apr., 10563. l.; LZAKA, 56., 57. l.; LUAI; Rīgas pilsētas DzNA.

BEĶERIS Viktors (1858–1937)

Dzimis 1858. g. 27. apr. Praulienā lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Juris. Latvietis, pareizticīgs. Bijis Cēsu apr. 2. iecirkņa un Valmieras apr. 1. iecirkņa zemnieku lietu komisārs (līdz 1896). 1897–1918 zv. advokāts Rīgā un Pēterburgā (Petrogradā). 1904–05 laikraksta “Dienas Lapa” redaktors. Aizstāvis vairākās 1905. g. revolucionāru prāvās. Organizācijas “Latviešu sabiedrība” pirmais priekšsēdētājs Rīgā.

No 1924. g. 24. sept. zv. advokāts Rīgā. Miris 1937. g. 30. jūn. Apbedīts Rīgas Debesbraukšanas draudzes kapos.

Neprecējies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 38. l.; 1376. f., 2. apr., 12392. l., 114. lp.; 3234. f., 32. apr., 3921. l.; Zvēr. adv. Viktora Beķera 35 g. darbības jubileja // Pēdējā Briedī. – 1931. – 25. okt.; Jaunākās Ziņas. – 1937. – 1. jūl.

Dzimis 1881. g. 23. aug. Mētrienas pag. Audzerēs tirgotāja un lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Anna. Latvietis, pareizticīgs (citos avotos – monists). Beidzis Rīgas Nikolaja ģimnāziju. 1901–08 studējis tieslietas un arheoloģiju Pēterburgā. Piedalījies 1905. g. revolūcijas notikumos, bijis apcietināts, atbrīvots nozieguma sastāva trūkuma dēļ. 1908–11 dzīvojis laukos, nodarbojies ar dārzkopību. 1911 kā brīvprātīgais iestājies Krievijas armijas 116. Malojaroslavļas kājnieku pulkā Rīgā, 1912 VI paaugstināts par jaunāko unteroficieri, nov. pēc rezerves virsnieka pārbaudījuma nokārtošanas paaugstināts par praporščiku un atvaļināts no dienesta. 1912 pārcēlies uz Maskavu. Maskavas universitātē nokārtojis galapārbaudījumus tieslietās. Pēc studiju beigšanas no 1914. g. 15. janv. zv. advokāta J. Reinfelda palīgs. 1914 VIII iesaukts karadienestā, 257. Eipatorijas kājnieku pulkā (rotas komandieris, kaujas adjutants, pulka tiesas darbvedis). Piedalījies karadarbībā pret Austroungāriju Galicijā, Karpatos un Ungārijā. Kaujās viegli kontuzēts. 1917 paaugstināts par podporučiku un poručiku. 1917 VI pārcelts uz Latviešu strēlnieku rezerves pulku. 1917 VIII–XII ārstējies no reimatisma Kaukāzā. 1918 II atgriezies Latvijā, dzīvojis Ļaudonas–Odzienas pag., no 1918 VIII – Rīgā. No 1918 X bijis Latvju kareivju nacionālās savienības prezidija un kaujas sekcijas loceklis.

No 1918. g. 18. nov. Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos, piedalījies apsardzības rotu dibināšanā, no 17. dec. organizējis brīvprātīgos un materiālo palīdzību Stokholmā un Helsinkos, no 1919. g. 14. janv. – Tallinā. 22. janv. kopā ar Igaunijas karaskolas junkuru vienību atgriezies Liepājā, piedalījies kaujā pie Skrundas, bijis iniciators mobilizācijai Kurzemē. 1919 II–VII Latvijas Kara tiesas loceklis, 1919 III–V “brīvprātīgo vākšanas biroja” vadītājs Jelgavā, 1919 V–VII sevišķu uzdevumu virsnieks 1. Atsevišķās brigādes štābā, 1919 VII–VIII Armijas virspavēlnieka štāba tieslietu pārzinis un Politiskās nodaļas vadītājs (nodaļa izformēta), 1919 VIII–X – štāba tieslietu pārzinis un Valmieras gūstekņu nometnes tieslietu pārzinis. No 1919 X Latvijas armijas Operatīvās daļas Iekšējās izlūkošanas nodaļas priekšnieks, dec. paaugstināts par kapteini. Vadījis vairāku lielinieku pagrīdes organizāciju sagrāvi. 1920. g. rudenī atvaļināts. No 1920. g. 16. dec. zv. advokāta A. Zēberga palīgs. No 1925. g. 7. janv. Rīgas apgabaltiesas raj. zv. advokāts. Darbojies partijā “Demokrātiskais centrs”. Bijis uzņēmumu “Latvijas tranzīts”, “Latvijas Linu centrāle”, “Līnīkopju centrāle”, a/s “Būve” u. c. saimniecisku organizāciju līdzībinātājs un vadītājs. 1933–34 sastāvējis Aizsargu organizācijā. Bijis Zv. advokātu un viņu palīgu savstarpējās palīdzības biedrības priekšsēdētājs, Ugunsapbedīšanas biedrības valdes loceklis.

Padomju okupācijas laikā juriskonsults Sarkanajā Krustā. 1941. g. 11. febr. Rīgā apcietināts, 3. maijā piespriests nāvessods, kas izpildīts 1941. g. 22. jūnijā Rīgas Centrālcietumā.

Voldemārs Beķeris

Mārtiņš Benuss

Bernhards Bērents

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO V šķ., b) Krievijas Sv. So II, III šķ., Sv. Ao III, IV šķ.

Precējies 1922 ar Hertu Miķelsoni (dz. Univera; 1893. g. 6. apr.–1974. g. 6. dec. ASV), padēls Gunārs Aleksandrs Miķelsons (dz. 1916).
Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

D. Disciplinas jautajums karaspēkā. – Rīga, [1920]; Agrārās programmas projekts. – Rīga, 1920; Zinātniskā reliģija. – Rīga, 1920; Pats ej bojā, bet savu biedri glābi. – [B. v.], 1920; Dievs. Daba. Cilvēce. – Rīga, 1927; Manas atmiņas par Latvijas valsts nodibināšanas laikmetu. – Rīga, 1925; Uz Latvijas brīvvalsti. – Rīga, 1933.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 39., 40. l.; 1638. f., 1. apr., 22.–24. l.; 2996. f., 2. apr., 11960. l.; 5601. f., 1. apr., 530. l.; LVA, 1986. f., 1. apr., 33549. l.; LDG; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. *Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970.* – Sidneja, MCMLXX. – 178., 179. lpp.; *Jēkabsons E., Ščerbinskis V.* Latvijas politiskās policijas vadītāji // Lauku Avīze. – 1997. – 29. jūl.; LatE. – 1. sēj.

BENUSS Mārtiņš Rūdolfs (1881–1940)

Dzimis 1881. g. 12. dec. Tukumā; tēvs – Krišs. Latvietis, luter ticīgs. Beidzis tieslietu studijas Pēterburgas universitātē. Strādājis tiesu iestādēs. No 1910. g. 19. maija zv. advokāta G. Ķempeļa palīgs Rīgā. 1. pasaules kara laikā darbojies bēgļu organizācijās. 1917 bijis Rīgas pilsētas valdes loceklis. 1918 darbojies Rīgas Demokrātiskajā blokā.

1918 XI–XII bijis iekšlietu ministra biedrs. Tautas padomes loceklis no Radikāldemokrātu partijas (vēlāk Darba partijas frakcijas vadītājs), bijis Amnestijas komisijas priekšsēdētājs, Nacionālietu, Satversmes sapulces centrālās vēlēšanu un Sevišķās amnestijas komisijas loceklis. 1919 I evakuējies uz Liepāju, pēc tam uz Kopenhāģenu, 1919 vasarā atgriezies Latvijā. No 1919. g. 8. aug. zv. advokāts Rīgā. 1920–21 tieslietu ministrs. Satversmes sapulces loceklis no Darba partijas saraksta (bijis partijas priekšsēdētājs). No 1933 VII zv. advokāts Ventspilī. Par naudas piesavināšanos notiesāts un sodīts ar cietumsodu. 1934. g. 11. apr. izslēgts no zv. advokātu skaita. Strādājis pašvaldībā. Miris 1940. g. 27. janv. Daugavpilī. Apbedīts Rīgas Lielajos kapos.

Precējies ar Helēnu Grāvi (dz. 1882. g. 22. okt.), meita Livija (dz. 1911) un dēls Visvaldis (dz. 1914).

Studentu korporācijas “Fraternitas Metropolitana” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 41. l.; 1376. f., 2. apr., 12459. l., 83. lp.; 2996. f., 2. apr., 14409. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 15., 16. lpp.; LDG; Advokātam Benusam vēl gads cietumā klāt // Brīvā Zeme. – 1934. – 17. janv.; Возвышение и падение Р. Бенуса // Сегодня вечером. – 1934. – 19 янв.; EVP; LVV; LatE. – 1. sēj.

BĒRENTS Bernhards Johans Teodors (von Berent; 1892–1946)

Dzimis 1892. g. 22. jūn. Rīgā laikrakstu redaktora ģimenē; tēvs – Teodors, māte – Alma (dz. Šmite). Vācietis, luter ticīgs. 1910 beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. Kā savvaļnieks iestājies Krievijas armijas 3. huzāru Jeļizavetgradas pulkā. 1911 paaugstināts par praporščiku un atvaļināts. No 1911 studējis tieslietas Tērbatas universitātē, 1914 vienu semestri Minhenes universitātē. 1914 mobilizēts

Krievijas armijā, virsnieks. 1918 atvaļināts. 1918 III beidzis studijas Tērbatas universitātē. No 1918 VI decernents (ierēdnis ar lēmuma pieņemšanas tiesībām) Rīgas Kriminālpolicijā.

No 1918. g. 16. dec. līdz 1921. g. 31. martam bijis Rīgas apgabaltiesas 3. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis. 1919. g. ziemā un pavasarī studējis Tibingenes universitātē, pēc atgriešanās Latvijā iestājies Baltijas landesvērā, Drahenfelsa kavalērijas nodaļā. 1919 V atvaļināts no karadienesta. No 1921. g. 30. apr. zv. advokāta E. Magnusa palīgs. No 1924. g. 30. janv. zv. advokāts Rīgā. 1929 I–XI tieslietu ministrs. Rīgas Vācu 1. riteņbraucēju biedrības priekšsēdētājs. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības valdes loceklis, biedrības žurnāla “*Rigasche Zeitschrift für Rechtswissenschaft*” redakcijas loceklis un redaktors. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar atteikšanos no Latvijas pavalstniecības. Bijis Fiduciārās izceļošanas akciju sabiedrības (*Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – UTAG*) Tieslietu nodaļas vadītājs. 1939 XII izceļojis uz Vāciju.

No 1941 tiesas padomnieks Vinē, no 1943 tulks Vācijas bruņotajos spēkos. Kara beigās kritis amerikāņu gūstā, pēc tam nonācis padomju gūstā. Miris 1946. g. 10. jūn. karagūstekņu nometnē Valkas apkārtnē.

Precējies 1915 ar Veru Zēligu (dz. 1892. g. 9. nov.), dēls Ralfs Teodors (1918. g. 4. sept.–1943. g. 16. okt.; kritis pie Kremenčugas, būdams Vācijas bruņoto spēku virsnieks; *stud. iur.*), meita Līzelote (dz. 1921. g. 22. jūn.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Livonia” filistrs.

D. Le droit international Privé de la Lettonie. – Paris, 1938.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 42.–44. l.; 1307. f., 3. apr., 20. l.; 1376. f., 2. apr., 12461. l., 185. lp.; 2996. f., 2. apr., 14665. l.; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958; DBL; DBG; LVV.

BERGERS Jūlijs (1900–1941)

Dzimis 1900. g. 29. apr. Talsos tirgotāja ģimenē; tēvs – Morics Ebrejs, jūdaists. Brālēna tēvs – zv. advokāts Zigfrīds Jakobi (sk.). 1909–18 mācījies Rīgas Biržas komercskolā.

No 1919 studējis tieslietas Freiburgas universitātē Vācijā, studijas beidzis 1923. g. No 1924 strādājis bankā Berlīnē. No 1928 studējis tieslietas LU, studijas beidzis 1930. Pēc tam strādājis Rīgas apgabaltiesā, jaunākais tiesamatu kandidāts I, III un IV civilnodaļā, 1932 X paaugstināts par vecāko tiesamatu kandidātu, dec. atbrīvots no amata pēc paša vēlēšanās. No 1933. g. 20. sept. zv. advokāta Ā. Libinsona palīgs, no 1940. g. 1. maija zv. advokāta J. Rapoportas palīgs.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 24. sept. zv. advokāts Rīgā, no 1941. g. febr. – Bauskā. 1941. g. 30. maijā izstājies no Advokātu kolēģijas. Gājis bojā vācu okupācijas laikā 1941. g.

D. Testamenta forma. – Rīga, 1940; Tēriņu nesaskaņa kā krāpšana. – Rīga, 1940.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 45. l.; 2996. f., 2. apr., 14920., 14921. l.; 7427. f., 1. apr., 13184. l.; LUAJ; www.yadvashem.org

Jūlijs Bergers

Olga Bergmane

BERGMANE (dz. KĀPA) Olga Irēne (1900–1979)

Dzimusi 1900. g. 3. janv. Ēdoles pag. min-jas skolas pārziņa ģimenē; tēvs – Jēkabs, māte – Emīlija Marija (dz. Horsta). Latviete, luterticīga. 1910–15 mācījusies Kuldīgas pilsētas meiteņu skolā. 1915 ar vecākiem devusies bēgļu gaitās uz Veļikije Lukiem, turpinājusi izglītību vietējā sieviešu ģimnāzijā. 1918. gadā atgriezusies Latvijā.

1920 uzsākusi mācības Liepājas Skolotāju biedrības vidusskolas krievu nodaļā (beigusi 1921). 1922 LU uzsākusi tieslietu studijas (beigusi 1929). No 1927 X strādājusi Rīgas apgabaltiesā par jaunāko, vēlāk par vecāko tiesamatu kandidāti. No 1932. g. 14. dec. zv. advokāta J. Arāja palīdzē, no 1934. g. 7. nov. zv. advokāta Viktora Beķera palīdzē Rīgā, no 1936 – Krustpili. No 1937. g. 15. sept. zv. advokāta A. Stepanova palīdzē. No 1937 darbojusies baltvāciešu organizācijā “*Volksgemeinschaft*” (Vācu tautas apvienība Latvijā) un Latvijas Aizsargu organizācijā. No 1939. g. 15. dec. zv. advokāte.

1940 XII izceļojusi uz Vāciju. Dzīvojuši Berlīnē. No 1941 X strādājusi vācu Fiduciārajā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Deutsche-Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – DUTAG*) par referenti. 1942 VII atgriezusies Latvijā. No 1942. g. 28. jūl. ieskaitīta zv. advokātu skaitā, praktizējusi Rēzeknē, no sept. Jēkabpilī. 1944 devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojusi uz ASV. Mirusi 1979. g. jūl. Oregonas pavalstī.

Precējusies 1923 ar Latvijas armijas virsleitnantu Jāni Klemensu Bergmani (1895. g. 5. dec.–1936. g. 27. sept.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 51. l.; 7427. f., 1. apr., 4392. l.; LUAI.

BERGMANIS Jānis (1901–1977)

Dzimis 1901. g. 26. febr. Siguldas muižā rentnieka, vēlākā Siguldas zirgu audzētavas pārvaldnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Anna (dz. Lāce). Latvietis, luterticīgs. 1909–14 mācījies Siguldas pagasta un draudzes skolā. 1914 turpinājis izglītību pri-vātā proģimnāzijā Siguldā, 1916 – L. Ausēja reālskolā Cēsis. 1917 VI–1918 II karadienestā Krievijas 12. armijas Lauku būvniecības pārvaldē Igaunijā. 1918 III atgriezies Siguldā, nodarbojies ar lauksaimniecību.

No 1921 dzīvojis Rīgā, 1923 beidzis Rīgas valsts vidusskolu pieaugušajiem. 1921–31 bijis sevišķu uzdevumu ierēdnis Finanšu min-jas Nodokļu departamentā. Vienlaikus no 1923 studējis LU tautsaimniecību, no 1924 tieslietas (studijas beidzis 1933). 1931 II–1932 II obligātajā karadienestā Latvijas armijā. No 1932 III tiesamatu kandidāts Tiesu palātā. No 1933. g. 31. maija zv. advokāta J. Sūnas palīgs. No 1940. g. 12. jūn. zv. advokāts. LELB virs valdes loceklis, darbojies Sv. Jāņa ev. lut. draudzes vadībā. No 1935 arī a/s “Iļģuciema manufaktūra” revīzijas komisijas loceklis un juriskonsults, no 1936 bijis arī uzņēmuma “Laima” juriskonsults.

Jānis Bergmanis

Padomju okupācijas laikā no 1941 I turpinājis advokāta praksi Rīgas 6. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāta palīgs Rīgā. No 1942. g. 30. apr. zv. advokāts Rīgā. Bijis arī LELB virsvaldes laicīgais loceklis. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz ASV. No 1956 dzīvojis Sanfrancisko. Studējis Sanfrancisko universitātes Tieslietu skolā un no jauna ieguvjis jurista kvalifikāciju. Strādājis par zv. advokātu. Bijis LELB virsvaldes loceklis. Miris noziedznieku uzbrukumā savā birojā apmeklētāju pieņemšanas laikā 1977. g. 12. nov. Sanfrancisko.

Precējies 1930 ar Ellu Ranku (dz. 1911), dēls Gvido (dz. 1938. g. 8. martā); šķīries.

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

D. Pilsētu nekustamās mantas nodoklis un tā praktiskā aprēķināšana. – Rīga, 1930; Zaudētā valdījuma atjaunošana. – Rīga, 1940.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 50. l.; 3727. f., 1. apr., 21. l., 134., 238. lp.; Laiks. – 1971. – 14. apr.; A. E. Ļauna nozieguma upuris // Cēla Biedrs. – 1977. – Nr. 10; AL; LUAI.

BERGMANIS Oskars (1901–1969)

Dzimis 1901. g. 22. jūl. Rundāles pag. darbveža, vēlākā Jelgavas Kreditbankas valdes priekšsēdētāja ģimenē; tēvs – Žanis, māte – Anna (dz. Bergmane). Latvietis, luterticīgs. No 1910 mācījies Jelgavas ģimnāzijā. 1914 kopā ar vecākiem devies bēgļu gaitās, turpinājis izglītību Pleskavas ģimnāzijā. 1918 atgriezies Latvijā.

1919 III brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos, 1. Latviešu atsevišķā bataljona Jātņieku nodaļā, pēc tam Latgales atsevišķajā eskadronā. No 1920 XI dienējis Latvijas militārajā pārstāvniecībā Kauņā. 1921 III atvaļināts. Beidzis Rīgas valsts vidusskolu pieaugušajiem. No 1923 studējis tieslietas LU, studijas beidzis 1932. g. No 1921 jaunākais kancelejas ierēdnis Jelgavas apgabaltiesā, no 1923 ierēdnis Tiesu palātā (no 1924 jaunākais tiesamatu kandidāts, no 1925 vecākais tiesamatu kandidāts), no 1926 – Jelgavas apgabaltiesā (mirtiesnesis un izmeklēšanas tiesnesis). 1927 kļuvis par Jelgavas Kredītsabiedrības pilnvarnieku pārvaldnieku. No 1927 bijis 16. Jelgavas aizsargu pulka adjutants, no 1921 darbojies biedrībā "Kalpaka bataljons". No 1932. g. 14. dec. zv. advokāta K. Pauļuka palīgs. 1925–34 LZS biedrs. 1934–39 Tautas labklājības min-jas pilnvarnieks Jelgavas I slimokasē. No 1939. g. 5. jūl. zv. advokāts Jelgavā, atskaitīts no zv. advokātu skaita 1940. g. 1. maijā. Bijis notārs Jelgavā (līdz 1941. g. 1. janv.).

Padomju okupācijas laikā no 1941 I strādājis par vezumnieku un dažādus fiziska rakstura gadījuma darbus, jūn.–jūl. ar ģimeni dzīvojis Priekulu pag. un Rīgā. Pēc Sarkanās armijas padzišanas uzņēmies divu padomju varas iestāžu apcietināto brāļu saimniecības Pērnavieši vadišanu Jaunsvirlaukas pag. 1943. g. 6. martā

Oskars Bergmanis

ieskaitīts zv. advokātu skaitā. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju, dzīvojis Blombergā, strādājis angļu okupācijas iestāžu fabrikā. 1947 izceļojis uz Lielbritāniju. Dzīvojis Korbijā, no 1952 dārzenų veikala īpašnieks Londonā. No 1949 bijis *Daugavas vanagu* fonda revīzijas komisijas loceklis (no 1953 – priekšsēdētājs), darbojies LZS vietējā nodaļā. Miris 1969. g. 25. martā.

Apbalvojumi: a) Latvijas Akpm, Acjpm, ANk, c) trimdas *Daugavas Vanagu* nozīme zeltā.

Precējies 1931 ar medicīnas prof. Jēkaba Alkšņa meitu Valdu Ēriku Alksni (1908. g. 7. maijā–1996. g. nov.), trīs dēli.

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 52. l.; 1640. f., 1. apr., 194. l., 41. lp.; 3282. f., 1. apr., 114. l., 115., 116. lp.; 3727. f., 1. apr., 21. l., 144. lp.; 7427. f., 1. apr., 3865. l.; LVD; Laiks. – 1966. – 27. jūl.; Daugavas Vanagu Mēnešraksts. – 1969. – Nr. 3; *Pavasars R. Fil!* Oskaru Bergmani pieminot // *Vita Nostra*. – 1970. – Nr. 18; AL; LUJ.

BERGMANS Zigfrīds Karls Eduards Baltazars (*Bergmann*; 1889–1959)

Dzimis 1889. g. 23. aug. Tērbatā grāmatveža ģimenē; tēvs – Ferdinands, māte – Zofija (dz. Millere). Vācietis, luterticīgs. Beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. 1909 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1913). No 1913 VIII bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1913 XII zv. advokāta palīgs. 1916 iesaukts karadienestā, tieslietu virsnieks. Beidzis kara 14. auto rotas automobiļu skolu. Piedalījies kaujās ar Austroungārijas armiju Rumānijā, Moldāvijā. 1917 IV kontuzēts. 1918 V–XII zv. advokāts Rīgā.

No 1918. g. 17. nov. brīvprātīgi iestājies Baltijas landesvērā. 1919. g. 2. janv. uz laiku atvaļināts, Liepājā ieskaitīts par kareivi saimniecības rotā. No 1919 V dienējis landesvēra intendantūrā par transporta vada komandieri, kornets. 1919 VII Vācu zemessargu sastāvā ieskaitīts Latvijas armijā. 1919 VII beigās bijis Vācu zemessargu sakaru virsnieks Rīgā pie Anglijas militārās misijas. 1919 VIII apstiprināts par rotmistru. No 1919 IX Vācu zemessargu Galvenā štāba II nodaļas priekšnieks. 1920 III pārvietots uz Latvijas Kara tiesu, tiesamatu kandidāts. 1921 XI norikots par kara laika ierēdni un atvaļināts. No 1920. g. 1. jūl. zv. advokāts Rīgā. Vācu baltiešu politiskās komitejas loceklis, arī Krievu kluba biedrs. 1921 izvirzīta apsūdzība piederībā “Baltijas baronu komitejai Vācijā un par naidīgu izturēšanos pret Latviju”, pierādījumu trūkuma dēļ lieta izbeigta. 1936. g. 11. martā veselības stāvokļa dēļ atskaitīts no zv. advokātu skaita. Bijis Vācijas sūtniecības juriskonsults. Darbojies Rīgas Vācu juristu biedrībā. 1939 izceļojis uz Vāciju. Strādājis tiesā Vinē.

Pēc 2. pasaules kara bijis zemes tiesas padomnieks Tutlingenē, no 1952 Lindavā (Bodenzē) un no 1956 – Mīnhenē. Miris 1959. g. 6. janv.

Zigfrīds Bergmans

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. Jk IV šķ., Sv. Vo IV šķ., Sv. So II šķ., III (š) šķ., Sv. Ao III (š) šķ., Rumānijas ord. III šķ., Serbijas Drošsirdības krusts.

Precējies ar Vilhelmini Krauzi (1879. g. 1. jūl.–1932. g. 11. sept.), otrreiz precējies ar Līzu Šenku.

1909–12 bijis baltvāciešu studentu korporācijas “Fraternitas Rigensis” komilitonis.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 53. l.; 115. f., 14. apr., 33. l.; 2996. f., 2. apr., 15998. l.; 5601. f., 1. apr., 560. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; AFR.

BERGS Georgs Ansis (1894– pēc 1973)

Dzimis 1894. g. 10. aug. Kokmuižas pag. Dūķeros lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Aleksandrs Eduards, māte – Anna Helēna Katarina (dz. Pēkšēna). Latvietis, luterticīgs. Beidzis Aleksandra ģimnāziju Pērnāvā. Studējis tieslietas Maskavas universitātē, studijas beidzis 1917. g.

1921 V–XI jaunākais (XI–XII vecākais) tiesamatu kandidāts Latgales apgabalietis. No 1922. g. 1. febr. zv. advokāta E. Tomsona palīgs Daugavpilī. No 1929. g. 27. febr. zv. advokāts.

Padomju okupācijas laikā no 1940 XI praktizējis Rīgā. 1941 II izslēgts no Advokātu kolēģijas sakarā ar izceļošanu uz Vāciju. 1941 IX–1942 VI referents vācu Fiduciārajā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Deutsche-Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – DUTAG*) Berlinē. Atgriezies Latvijā. 1942. g. 28. jūl. ieskaitīts zv. advokātu skaitā, praktizējis Daugavpilī. 1944 VII evakuējies uz Liepāju, pēc tam devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz Brazīliju. Zināms, ka vēl 1973 dzīvojis Sanpaulu.

Precējies 1926 ar Helēnu Sofiju Mariju Bibleviču (dz. 1892. g. 17. febr.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 48., 49. l.; Latviešu Juristu Raksti. – 1973. – Nr. 12.

BERGS Janis (arī Jānis Bergs; 1909–2001)

Dzimis 1909. g. 20. apr. Rīgā zv. advokāta, sabiedriska darbinieka ģimenē; tēvs – Arveds, māte – Marta (dz. Balode). Latvietis, luterticīgs. Māsa Gundega – juriste, tēva māsas vīrs – zv. advokāts Fridrihs Alberts (sk.). No 1915 ar ģimeni evakuācijā Maskavā, vēlāk – Somijas pierobežā pie Petrogradas. 1918 atgriezies Rīgā.

Mācījies Rīgas latviešu izglītības biedrības pamatskolā, Rīgas pilsētas 23. pamatskolā. 1926 beidzis Rīgas pilsētas 1. vidusskolu un uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1936). 1926 vienu semestri papildinājis angļu valodu Londonas Ekonomikas un politikas zinātnes skolā. 1932–33 bijis latviešu tautas apvienības “Ugunskrusts”, 1933–34 “Pērkonkrusts” biedrs. No 1936. g. 9. dec. zv. advokāta V. Alkšņa palīgs Rīgā. No 1929 darbojies Latvijas Aizsargu organizācijā, Latvijas un Lietuvas tuvināšanās biedrības, Latvijas sporta biedrības biedrs. Dzīvojis Majoros.

1940. g. 7. jūl. pēc padomju okupācijas varas iestāžu rīkojuma politiskās policijas apcietināts kā pērkonkrustietis, ievietots Rīgas

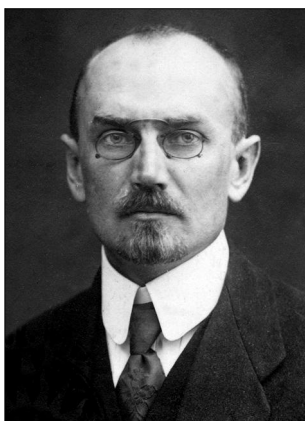
Georgs Bergs

Janis Bergs

Gerds Bergsons

Pēteris Berģis

Centrālcietumā. 1941. g. 8. martā notiesāts uz 8 gadiem ieslodzījumā. Pārvests uz Vorkutas soda nometnēm. 1947 atbrīvots pirms soda termiņa beigām. Pēc atbrīvošanas no apcietinājuma dzīvojis Vorkutā izsūtījumā (atbrīvots 1956), 60. gados bijis galvenais grāmatvedis Vorkutas kompleksās ģeoloģiskās izpētes ekspedīcijas iestādē. Vēlāk pārcēlies uz Krasnodaras novadu, dzīvojis Kropotkino-6. Miris 2001. g. 18. sept.

Precējies 1938 ar Ainu Silviju Opsi (dz. 1911. g. 19. dec.), meita Karīna (dz. 1940 I). Sieva un meita pēc 2. pasaules kara trimdā Austrālijā. Precējies otrreiz izsūtījumā Vorkutā ar izsūtīto Nadeždu Molčanovu, dz. Karasevu (mirusi 1990. g. 4. dec.).

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 46. l.; 3727. f., 1. apr., 21. l., 421., 422. lp.; LVA, 1986. f., 2. apr., 6295. l.; AL; LUAI; pētnieka Ulda Lasmaņa sniegtās ziņas.

BERGSONS Gerds Ginters (*Bergson*; 1907–1942)

Dzimis 1907. g. 18. apr. Stāmerienas pag. muižas rentnieka ģimenē; tēvs – Ernsts, māte – Emma (dz. Grosa). Vācietis, luterticīgs.

Mācījies vācu ģimnāzijā Pērnavā (1919–21), pēc tam izglītību turpinājis Rīgas pilsētas vācu vidusskolā (beidzis 1925). 1925 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1933). 1930–31 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, Bruņoto vilcienu pulkā. 1928 un 1933 vasaras semestros studējis Karaļauču Alberta universitātē. 1928–33 studējis tieslietas Herdera institūtā. No 1933 bijis darbinieks praktikants Rīgas pilsētas 14. iecirkņa miertiesā. No 1937. g. 15. dec. zv. advokāta P. Rīdigerā palīgs Liepājā, no 1938. g. 7. sept. N. Malkina palīgs turpat. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Strādājis Fiduciārajā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H.* – UTAG). Izceļojis uz Vāciju, tiesnesis Pozenes (Vartelandes) apgabālā.

No 1941 dienējis Vācijas bruņotajos spēkos zonderfirera pak. Kritis 1942. g. 15. aug. pie Orlas.

Baltvāciešu studentu korporācijas "Concordia Rigensis" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 54. l.; 4772. f., 2. apr., 103. l.; 7427. f., 1. apr., 9341. l.; DBG; LUAI.

BERĢIS Pēteris (1882–1942)

Dzimis 1882. g. 18. martā Liezēres pag. Eilātos lauksaimnieka – zemes nomnieka ģimenē; tēvs – Remberts, māte – Anna. Latvietis, luterticīgs. Beidzis Cēsu pilsētas skolu. 1902 devies uz Pleskavas gub., kur beidzis reālskolu. No 1904 studējis tautsaimniecību Pēterburgas Politehniskajā institūtā (beidzis 1910). Studiju laikā darbojies laikraksta "Pēterburgas Avīzes" redakcijā. 1908–13 bijis ierēdnis pasta un telegrāfa resorā Pēterburgā un Kijevā, telegrāfa kantora priekšnieka palīgs. No 1913 dzīvojis Rīgā,

1914–15 tautsaimnieciski juridiskā, sabiedriski politiskā un literārā laikraksta “Līdums” redakcijas loceklis. No 1914 komercskolas skolotājs Liepājā. 1915 devies bēgļu gaitās uz Kazaņu, strādājis gub. zemstes dienestā par kooperācijas instruktoru. Beidzis Kazaņas universitātes Juridisko fakultāti (1917) un 1917 I–1918 IX strādājis par zv. advokāta palīgu. Kazaņas Latviešu bēgļu komitejas valdes loceklis un juriskonsults, Kazaņas latviešu biedrības valdes loceklis. Kazaņas patērētāju biedrību savienības līdzdibinātājs un priekšsēdētājs. Pēc 1917. g. Februāra revolūcijas ievēlēts par Kazaņas gub. komisāra biedru (līdz lielinieku apvērsumam 1917 X), Darbojies arī par Kazaņas gub. zemstes Sikkredīta kases priekšsēdētāju. Padomju varas laikā bijis Kazaņas patērētāju biedrību savienības juriskonsults. 1918 IX pārcēlies uz Omsku, strādājis par juriskonsultu un Omskas nodaļas vadītāju Maskavas Tautas bankas Sibīrijas un Urālu nodaļu direkcijā. 1918 bijis Kazanā izdotā sabiedriski literārā laikraksta “Brīvais Latvīš” redaktors. Darbojies Sibīrijas un Urālu Latviešu nacionālajā komitejā, Omskas nodaļas priekšsēdētājs. 1919. g. rudenī, A. Kolčaka armijai atkāpjoties no Omskas, devies uz Ziemeļu Ledus okeāna piekrasti. Pa jūrasceļu nokļuvis Norvēģijā, no turienes 1919 X Dānijā. Neilgu laiku strādājis Latvijas diplomātiskās pārstāvniecības Informācijas birojā Kopenhāgenā.

1919 XI atgriezies Latvijā. Atteicies no piedāvātā finanšu ministra biedra amata (nav bijis apmierināts ar finanšu ministra R. Erharda realizēto politiku). Bijis miera delegācijas loceklis Latvijas un Padomju Krievijas sarunās, Latvijas un Lietuvas robežu šķērējtiesas loceklis. No 1920. g. 12. janv. zv. advokāta A. Strausmaņa palīgs. 1. Saeimas deputāts (no partijas “Demokrātiskais centrs” saraksta). Latvijas kooperatīvu centrālo organizāciju uzdevumā noorganizējis Latvijas Tautas banku, tās valdes priekšsēdētājs līdz 1923. g. sākumam. No 1922. g. 30. jūn. Rīgas apgabaltiesas raj. zv. advokāts. 1923 I–VI iekšlietu ministrs. Vēlāk pārgājis uz Radikāldemokrātu partiju, bijis tās centrālkomitejas loceklis. 1925 kandidējis 2. Saeimas vēlēšanās no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku saraksta (nav ievēlēts). 1927–28 sabiedriskā un politiskā žurnāla “Tautas Tiesības” redaktors un redakcijas kolēģijas loceklis. 1931 III kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Progresīvās apvienības saraksta (nav ievēlēts), 1931 X kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no Progresīvās apvienības saraksta (nav ievēlēts). Līdz 1934 biedrības “Brīvā doma” valdes loceklis un sekretārs. Bijis Paneiropas ūnijas Latvijas nodaļas priekšsēdētājs.

Pēc padomju okupācijas 1940 VII viens no Tautas saeimas vēlēšanās iesniegtā un vēlēšanās nepieļautā Demokrātiskā bloka saraksta kandidātiem. Padomju okupācijas laikā 1940–41 docents LVU Civiltiesību katedrā. 1941. g. 14. jūn. apcietināts un izvests uz Soļikamskas soda noietnēm. Miris apcietinājumā 1942. g. 21. janv. (pirms krimināllietas izmeklēšanas beigām).

Aleksandrs Berķis

Horācijs Bernhards-Maikapars

Precējies ar Mariju Taļecku (1892. g. 6. nov.–1973. g. martā), meita Irīna (dz. 1919), abas vēlāk trimdā ASV.

Studiju laikā bijis Pēterburgas latviešu studentu korporācijas “Fraternitas Petropolitana” komilitonis.

D. Raksti par demokrātismu. – Rīga, 1926; Biedru atbildība kooperatīvās organizācijās. – Rīga, 1934.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 47. l.; 1376. f., 2. apr., 12461. l., 175. lp.; 2996. f., 2. apr., 16812. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1987. f., 1. apr., 13680. l.; A. Pēteris Berģis // Jaunākās Ziņas. – 1922. – 26. sept.; LKV. – 2. sēj.; LDG, EVP; LE (I). – 1. sēj.; LBC; *Šimanova A.* Kalnā kāpējs Pēteris Berģis // Fakts. – 1999. – 11. jūn.; LatE. – 1. sēj.

BERĶIS Aleksandrs Valdonis (1916–2003)

Dzimis 1916. g. 9. jūl. Vladivostokā pasta priekšnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Natālija (dz. Šmīdeberga). Latvietis, luterticīgs.

1920 ar ģimeni atgriezies Latvijā. 1931 beidzis Rīgas skolotāju institūta paraugpamatskolu Rīgā. Pēc Rīgas 2. valsts ģimnāzijas beigšanas (1936) sācis tieslietu studijas LU (beidzis 1942).

Padomju okupācijas laikā no 1940 XII strādājis par tehnisko darbinieku Valsts elektrotehniskā uzņēmuma “Ķegums” materiālu apgādes daļā. 1941. g. 22. martā uzņemts advokatūrā, praktizējis Kandavā. No 1941 VII strādājis VAPP laikrakstu un žurnālu apgāda likvidācijā par darbvedi un dzīvokļu pārvaldē par pārvaldnieku. No 1942 IV korektors poligrāfiskajā rūpniecībā. 1943 II atstāts gatavoties zinātniskajam darbam tiesību filozofijā un kriminālpsiholoģijā UR Kriminālpsiholoģijas katedrā. No 1943. g. 6. marta zv. advokāta T. Bramaņa palīgs Rēzeknē, no 1944. g. 14. jūn. Saldū. 1944. g. beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Bijis vēstures skolotājs Grēvenes bēgļu nometnes ģimnāzijā. 1950 izceļojis uz ASV. 1954 Viskonsinas universitātē ieguvis humanitāro zinātņu maģistra grādu, 1956 – filosofijas doktora grādu. No 1956 docents, no 1959 ārkārtas profesors Haipointas koledžā Ziemeļkarolīnā, 1962–81 vēstures profesors Longvudas koledžā Fārmvilā Virdžīnijas pavalstī. Amerikas Latviešu republikāņu apvienības priekšsēdētāja biedrs, no 1971 ASV Republikāņu partijas etnisko grupu padomes direktors. Miris 2003. g. 3. nov. Galfportā Floridas pavalstī.

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

D. Ievads sabiedriskajās zinātnēs. – [B. v.], 1950; The History of the Rule of Duke James of Courland. – Lincoln, 1960; The History of the Duchy of Courland 1561–1795, 1970; Ģenerālis Krišjānis Berķis. – [B. v.], 1995.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 56. l.; 7427. f., 1. apr., 20003. l.; 12. apr., 30. l.; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; *Lažda J.* Aleksandra Berķa biogrāfija // Akadēmiskā Dzīve. – 1959. – Nr. 2; LE (I). – Papildinājumi; LE (II). – 1. sēj.; LUAJ; LatE. – 1. sēj.

BERNHARDS-MAIKAPARS Horācijs (līdz 1930 Horācijs Bernhards; 1904–1941)

Dzimis 1904. g. 18. maijā Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Zelīgs. Ebrejs, jūdaists. No 1914 mācījies Rīgas Biržas komercskolā.

1922 beidzis Rīgas pilsētas vācu vidusskolu. 1922–23 studējis tieslietas Marburgas universitātē, pēc tam Cīrihes universitātē (studijas beidzis 1928). 1928 uzsācis lauksaimniecības studijas LU, 1929 – tieslietu studijas, kuras 1934 beidzis. 1933 IV–1934 II obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 6. Rīgas kājnieku pulkā, piekomandēts Kara tiesai. No 1934 X strādājis par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā (no 1936 vecākais tiesamatu kandidāts). No 1936 XII strādājis Tiesu palātas Krimināldepartamentā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 7. aug. zv. advokāta A. Hāmana palīgs Rīgā. Nogalināts vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies 1930 ar Inu Maikapari (1907. g. 21. febr.–1941 Rīgas geto), dēli Sergejs (1933. g. 24. aug.–1941 Rīgas geto) un Juris (1937–1941 Rīgas geto).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 65. l.; 2996. f., 2. apr., 18507., 18508. l.; 7427. f., 1. apr., 12445. l.; LUAI.

BĒRZIŅA (dz. VENDE) Elza Laura Matilde (1908–1991)

Dzimumsi 1908. g. 15. jūn. Rīgā; tēvs – Jānis Oto, māte Marija Matilde (dz. Bērziņa). Latviete, luterticīga.

Pēc pamatskolas beigšanas (1922) mācījies Rīgas valsts I. vidusskolā, no 1923 M. Millera privātajā ģimnāzijā (beigusi 1926). 1927–29 strādājusi Tautas labklājības min-jā par grāmatu pārrakstītāju neredzīgo rakstā. 1928 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1937). 1930–40 vienlaikus strādājusi Rīgas galvenajā telefona kantorī. No 1940 I zv. advokātes Ļ. Stiprās sekretāre.

No 1940. g. 14. aug. zv. advokātes Ļ. Stiprās palīdzē Skrīveros. Mirusi 1991. g. 18. jūl. Rīgā. Apbedīta 1. Meža kapos.

Precējusies 1938 ar ārstu Jāni Bērziņu (1905. g. 18. apr.–1976. g. 17. okt.), meitas Maruta (dz. 1939. g. 7. jūn.), Anda (dz. 1942. g. 26. apr.) un Līga (dz. 1946. g. 4. martā).

Studenšu korporācijas “Gundega” filistre.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 58a. l.; 7427. f., 1. apr., 13131. l.; LUAI; meitas Andas Bērziņas sniegtās ziņas.

BĒRZIŅŠ Eduards (1902–1965)

Dzimis 1902. g. 25. febr. Katlakalna pag. Bērziņos lauksaimnieka un zvejnieka ģimenē; tēvs – Andrejs, māte – Katrīna (dz. Vika). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Doles pagastskolā un Katlakalna Krusta pamatskolā (beidzis 1917). 1917 piedalījies skolēnu nacionālajos pulciņos. 1917. g. rudenī turpinājis izglītību A. Sprīvuļa ģimnāzijā Rīgā.

No 1919 mācījies Rīgas pilsētas I. vidusskolā, pēc beigšanas (1922) uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1923 – tieslietu studijas (beidzis 1935). Studiju laikā strādājis par grāmatu kolportieri, privātsundu pasniedzēju, 1926–27 kantorists zv. advokāta N. Valtera birojā. No 1927 sevišķu uzdevumu ierēdnis Finanšu min-jas Nodokļu departamentā, juriskonsulta palīgs. 1928–34 LSDSP

Elza Bērziņa

Eduards Bērziņš

Rīgas 5. raj. biedrs. 1932–33 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 6. Rīgas kājnieku pulkā un Kara tiesā. 1934 VII atbrīvots no darba Finanšu min-jā. 1936–37 lietvedis advokāta birojā. No 1937. g. 26. maija zv. advokāta A. Ķeniņa palīgs Rīgā, no 1940. g. 3. apr. zv. advokāta Anša Petrēvica palīgs Rīgā.

Pēc padomju okupācijas strādājis par vecāko juriskonsultu Tieslietu tautas komisariātā. 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā Rīgā. Vācu okupācijas laikā no 1943. g. 8. jūn. zv. advokāts Rīgā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 X advokāts Rīgas 7. juridiskajā konsultācijā. 1944–46 VAPP juriskonsults. 1945 I izslēgts no Advokātu kolēģijas sakarā ar bijušo piederību LSDSP. 1946 X–1957 IX Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas juriskonsults un kancelejas pārzinis, atbīvots no amata sakarā ar augstskolas reorganizāciju. 1957 X uzņemts Advokātu kolēģijā un iecelts par Siguldas juridiskās konsultācijas advokātu. No 1959 X advokāts Rīgas pilsētas 6. juridiskajā konsultācijā. Miris 1965. g. 14. nov.

Precējies 1928 ar Elzu Zirni (dz. 1905. g.), dēls Guntis (dz. 1939. g.).

D. Nodokļu nolikums. – Rīga, 1936 (sastādītais kopā ar N. Valteru).

A. LVVA, 1533. f., 3. apr., 101. l., 55. lp.; 7427. f., 1. apr., 5597. l.; LZAKA, 492. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

BĒRZIŅŠ Gustavs Bernhards (1910–1981)

Dzimis 1910. g. 5. janv. Rīgā gadījuma darbu strādnieka ģimenē; tēvs – Fridrihs Miķelis, māte – Auguste Amālija (dz. Bērtulsone). Latvietis, luterticīgs. 1915. g. ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Kaukāzu, dzīvojis Baku. 1918 atgriezies Latvijā.

Pēc Rīgas valsts 1. ģimnāzijas beigšanas (1929) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1935). No 1929 studentu kora “Dziesmuvara” dalībnieks, studentu biedrības “Dziesmuvara” valdes loceklis. No 1929 vienlaikus strādājis Satiksmes min-jas Dzelzceļa tehniskajā direkcijā par papildu darbinieku, kantoristu, rakstvedi, III šķ. darbvedi, II šķ. grāmatvedi un I šķ. darbvedi. 1935–36 obligātajā karadienestā, atvaļināts instruktora dienesta pakāpē. 1936–37 tehniskais grāmatvedis Dzelzceļu virsvaldē. No 1937 bijis referents jurists Latvijas Darba kamerā. 1939 iecelts par Latvijas Rakstu un mākslas kameras ģenerālsekretāru, no 1940 V atkal referents jurists Latvijas Darba kamerā. No 1940. g. 12. jūn. zv. advokāta L. Svempa palīgs.

Padomju okupācijas laikā no 1940 VII tabakas fabrikas “A. S. Maikapars” pilnvarnieks (vēlāk valsts komisārs), no okt. Darba tautas komisariāta Tarifu-ekonomiskās pārvaldes priekšnieks. 1941. g. 27. febr. izstājies no Advokātu kolēģijas. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. 9. jūl. Rīgas 2. valsts tirdzniecības uzņēmuma juriskonsults. Bijis studentu kora “Dziesmuvara” priekšnieks. No 1942 VI Zemes pašpārvaldes Saimniecības ģenerāldirekcijas Darba departamenta vecākais juriskonsults un tresta “Kūdra”, rūpnīcas “Spodrība”, limonādes fabrikas “Veldze” juriskonsults. 1944 IX

Gustavs Bērziņš

kopā ar sievu devies bēgļu gaitās uz Kurzemi. Dzīvojis Ventspilī, Užavas pag., strādājis meža darbos. Pēc atkārtotās padomju okupācijas 1945 VI atgriezies Rīgā, strādājis par juriskonsultu 10., 1. celtniecības pārvaldē, 1. Rīgas maizes kombinātā. 1950. g. 17. janv. apcietināts par piedalīšanos “nacionālistiskas grupas” literārajos vakaros un “pretpadomju aģitāciju”. 1951. g. 2. jūn. piespriesti 10 gadi ieslodzījuma. Ieslodzīts Vorkutas soda nometnēs. Pēc soda izciešanas 1956. g. atgriezies Latvijā. Strādājis par juriskonsultu. Miris 1981. g. 3. dec. Rīgā. Apbedīts Meža kapos.

Precējies 1932 ar Līnu Mīliju Kalnozoliņu (dz. 1907).

D. Zemdega. Noveles. – Rīga, 1944; Četras noveles. – Rīga, 1944.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 63. l.; 7427. f., 1. apr., 14284. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-6839. l.; EVP; LUAJ.

BĒRZIŅŠ Jānis (1859–1933)

Dzimis 1859. g. 29. aug. Ungurpils pag. Pur-Sellēs kalpa ģimenē; tēvs – Miķelis, māte – Anna. Latvietis, pareizticīgs. Beidzis Alojas draudzes skolu. 1871–75 mācījies Rīgas Garīgajā skolā, vēlāk Rīgas garīgajā seminārā (beidzis 1881). 1882 nokārtojis abitu-rienta pārbaudījumus Aleksandra ģimnāzijā Rēvelē un sācis studēt tieslietas Pēterburgas universitātē (beidzis 1888). Pēc universitātes beigšanas vienu gadu karadienestā Rīgā. No 1895 zv. advokāta F. Veinberga palīgs, pēc tam zv. advokāts Rīgā (līdz 1917 IX). Bijis arī Rīgas Amatnieku krājaizdevu kases un Rīgas Namīpašnieku un tirgotāju sabiedrības priekšsēdētājs. No 1915 bēgļu gaitās Tērbatā, pēc tam Maskavā.

1920 XI–1921 VIII bijis Latvijas sūtniecības Maskavā Optācijas un juridiskās komisijas juriskonsults un komisijas priekšsēdētājs (atbrīvots pēc paša lūguma). No 1921. g. 14. sept. zv. advokāts Rīgā. No 1921 XII Zv. advokātu padomes priekšsēdētājs. Bijis Rīgas Amatnieku krājaizdevu sabiedrības valdes priekšsēdētājs. 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Pareizticīgo un sabiedrisko darbinieku saraksta (nav ievēlēts). Miris 1933. g. 21. febr. Rīgā. Apbedīts Pokrova kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ.

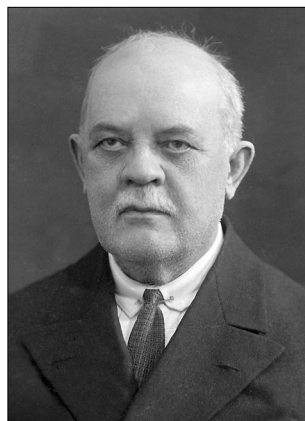
Precējies 1892 ar cenzora Adriana Ruperta meitu Eiženiju (arī Jevgēnija; 1870. g. 24. dec.–1930. g. 9. nov.), meitas Vera (dz. 1893), Jevgēnija (dz. 1894), Anna (dz. 1895), dēli Adrians (dz. 1896) un vēlākais zv. advokāts Nikolajs Bērziņš (dz. 1902. g. 22. maijā; sk.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Metropolitana” filistrs.

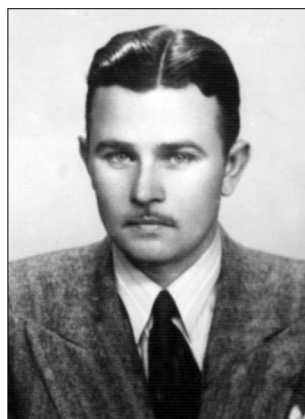
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 60. l.; 2570. f., 14. apr., 141. l.; Сегодня. – 1925. – 25 февр.; Universitas. – 1933. – 1. marts; Latvis. – 1933. – 22. febr.; Jaunākās Ziņas. – 1933. – 22., 24. febr.; Jurists. – 1933. – Nr. 2; LĀDD.

BĒRZIŅŠ Jānis Arveds (1910– pēc 1945)

Dzimis 1910. g. 20. aug. Rīgā lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Pauline (dz. Irbe). Latvietis, luterticīgs. 1. pasaules kara laikā ar ģimeni dzīvojis bēgļu gaitās Volosovā Krievijā.

Jānis Bērziņš (1859–1933)

Jānis Bērziņš (1910–pēc 1945)

Mācījies Rīgas 19. pamatskolā. Pēc Rīgas 1. valsts vidusskolas beigšanas (1930) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1943). Strādājis par mājskolotāju. Dienējis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 6. Rīgas kājnieku pulkā, beidzis virsnieku vietnieku kursus. 1934–39 bijis 5. Rīgas aizsargu pulka Štāba rotas aizsargs.

Padomju okupācijas laikā strādājis dažādus gadījuma darbus, 1941. g. vasarā – par mežstrādnieku Olaines mežos. No 1941 VII Rūpniecības departamenta Ādu, apavu un gumijas nozares privātzācības komisijas juridiski tehniskais vadītājs. No 1943. g. 29. sept. zv. advokāta V. Brīvmaņa palīgs Daugavpilī. 1944 IV iesaukts latviešu leģionā. Pēc kara nosūtīts uz filtrācijas nometni Krievijā. Vēlāk atgriezies Latvijā, strādājis dažādus darbus, saimniekojis savā dārzsaimniecībā Rīgas nomalē. Turpmākais liktenis nav zināms.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 62. l.; 7427. f., 1. apr., 14692. l.; LUAJ.

BĒRZIŅŠ Nikolajs (1902–1974)

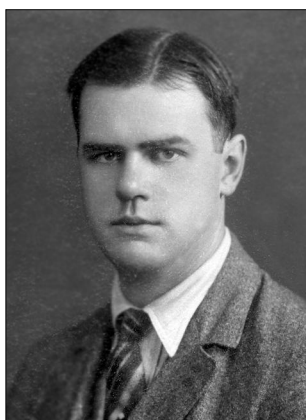
Dzimis 1902. g. 22. maijā Rīgā zv. advokāta Jāņa Bērziņa (sk.) ģimenē; māte – Eizenija (dz. Ruperte). Latvietis, pareizticīgs. No 1912 mācījies Rīgas Nikolaja ģimnāzijā. 1. pasaules kara laikā turpinājis izglītību šajā pašā skolā evakuācijā Tērbatā. 1917 pārcēlies ar vecākiem uz Maskavu, vienu gadu mācījies evakuētajā 12. Varšavas ģimnāzijā, vēl vienu gadu – skolā Glazovā Vjatkas gub. 1919 kā brīvprātīgais kareivis dienējis A. Kolčaka armijā Sibīrijā. Lielniekiem ieņemot Tomsku, atstājis armiju. Strādājis par ierēdni kara slimnīcā, līdz saslimis ar tifu.

1920. g. sāk. atgriezies Latvijā. 1921 nokārtojis pārbaudījumus par vidusskolas kursu Izglītības min-jā. 1922 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1928). No 1928. g. 21. nov. sava tēva zv. advokāta J. Bērziņa palīgs Rīgā, no 1931 praktizējis Rūjienā, vēlāk atkal Rīgā. No 1933. g. 3. maija zv. advokāta J. Kēmaņa palīgs. 1930–34 LZS biedrs. No 1936. g. 29. janv. zv. advokāts, 1936 IV–1942 III arī Rīgas Amatnieku krājaizdevu sabiedrības valdes loceklis. Bijis Rīgas pareizticīgo metropolita katedrāles latviešu draudzes padomes loceklis.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 2. janv. nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāts Rīgā. No 1942 X Zemes pašpārvaldes Saimniecības ģenerāldirekcijas Agrāro tiesību nodaļas vecākais juriskonsults vispārējās tiesībās. Kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk trimdā Toronto Kanādā. Strādājis par grāmatvedi bankā. Miris 1974. g. 12. sept.

Precējies 1939 ar Olgu Bergsoni (dz. Potjomkina; 1904. g. 17. jūl.). Studentu korporācijas “Fraternitas Metropolitana” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 59. l.; 1534. f., 6. apr., 668. l.; 3282. f., 1. apr., 114. l., 169.–171. lp.; 7427. f., 1. apr., 5675. l.; EVP; LUAJ.

Nikolajs Bērziņš

BETHERS Georgs (*Boettcher*; 1880–1933)

Dzimis 1880. g. 18. nov. Bauskā; tēvs – Georgs. Vācietis. 1908 beidzis Maskavas Nikolaja liceja Juridisko fakultāti. No 1908 bijis tiesnesis Hmelņikā Keļces gub. (titulārpadoņnieks) un Novoaleksandrijas (tag. Pulavi Polijā) I apriņķī Ļubļinas gub. Varšavas ģenerālgubernatūrā. 1915 X komandēts uz Krievijas Senāta I departamentu (strādājis par virssekretāru), no 1917 X Krasnovodskas apr. administratīvais tiesnesis. 1918 VIII atgriezies Latvijā, privātdokāts Bauskā.

No 1923. g. 17. apr. zv. dokāts Bauskā. Miris 1933. g. 26. maijā. Apbedīts Jelgavas Sv. Trīsvienības kapos.

Precējies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 78. l.; 3234. f., 32. apr., 5964. l.

BINGNERS Roberts Jūliuss (*von Bünchner*; 1852–1924)

Dzimis 1852. g. 13. jūn. Rīgas pilsētas birģermeistara, pilsētas galvas ģimenē; tēvs – Roberts, māte – Elize (dz. Cvengere). Vācietis, luterticīgs. Beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. 1870–75 studējis tieslietas Tērbatas universitatē. 1875–77 turpinājis tieslietu studijas Leipcigas universitatē, ieguvis *Dr. iur.* grādu. 1877–89 dokāts Rīgā. Vienlaikus 1875–85 un 1890–98 RPI docents. Darbojies Rīgas pilsētas pārvaldē, no 1899 bijis Rīgas pilsētas pārstāvis Vidzemes landtāgā. No 1890 Rīgas pilsētas Diskonta bankas direktors, no 1894 valdes priekšsēdētājs (līdz 1924). Baltijas Konstitucionālās partijas biedrs. Pēc vācu okupācijas no 1917. g. 27. dec. atkal dokāts Rīgā.

1920. g. 28. aug. izslēgts no zv. dokātu saraksta. No 1922. g. 8. nov. zv. dokāts Rīgā. Laikraksta “*Rigische Rundschau*” juriskonsults, Slokas celulozes fabrikas direkcijas loceklis, Sv. Pētera baznīcas draudzes valdes priekšsēdētājs. Miris 1924. g. 25. apr.

Precējies 1879 ar Annu Cvengeri (1852. g. 14. okt.–1930. g. 5. apr.), dēls Herberts Johans Rafaels (1885. g. 2. nov.–1905. g. 15. apr.; tieslietu students).

Baltvāciešu studentu korporācijas “*Fraternitas Rigensis*” filistrs.

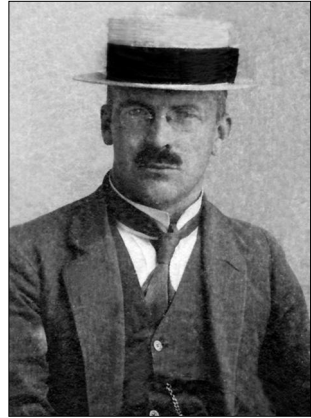
D. Rechtskraft und Rechtsbruch der liv- und estländischer Privilegien. – Leipzig, 1887; Die Gesellschaft der Musse in Riga. 1787–1889. Eine Festschrift zum hundertjährigen Jubiläum den 7. Januar 1887. – Riga, 1889.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 100. l.; 4011. f., 1. apr., 708. l.; Rigasche Rundschau. – 1924. – 25. Apr.; DBL; AFR.

BIRKENHEIMA Vera (arī Vera Birkengeima; 1908–pēc 1939)

Dzimusi 1908. g. 6. janv. Varšavā; tēvs – Mendelis, māte – Brandli (dz. Šohere). Ebrejiete, jūdaiste. 1. pasaules kara laikā dzīvojuši Orenburgā un Taškentā. 1916 ar ģimeni pārcēlusies uz Daugavpili, mācījusies Daugavpils pilsētas sieviešu reālģimnāzijā un V. Beses mūzikas studijā (mācības beigusi 1925).

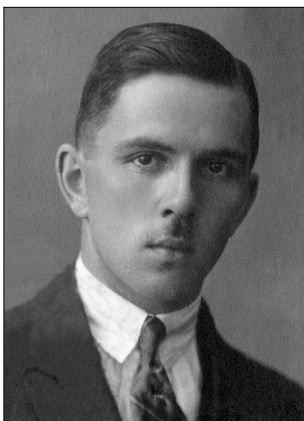
Vienu gadu mācījusies skolotāju kursus. 1926 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1931). No 1932. g. 28. sept. zv. dokāta

Georgs Beters

Vera Birkenheima

Arturs Birkmanis

Aleksandrs Birks

E. Šēfera palīdzē Daugavpilī, no 1933. g. 6. sept. zv. advokāta J. Stačunska palīdzē Daugavpilī. No 1939. g. 27. sept. zv. advokāte. Turpmākais liktenis nav zināms.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 68. l.; 7427. f., 1. apr., 10116. l.; LUAJ.

BIRKMANIS Arturs Ernests (1894–1953)

Dzimis 1894. g. 25. apr. Salaspils pag. Lipšos tirgotāja ģimenē; tēvs – Miķelis, māte – Jūle (dz. Pētersone). Latvietis, luterticīgs. Brālis Pēteris Birkmanis – a/s “Daugava” direktors. No 1902 mācījies Salaspils pagastskolā, no 1907 Rīgas pilsētas Katrīnas skolā (beidzis 1910). 1912 sācis strādāt par kustības kantoristu Rīgas 2. dzelzceļa stacijā un Rīgas Galvenajā pasažieru stacijā, no 1915 Stukmaņu stacijas priekšnieka palīgs. 1917 IX evakuējies, Smoļenskas Galvenās stacijas priekšnieka palīgs. 1918 IX atgriezies Latvijā, Inčukalna stacijas priekšnieka palīgs.

No 1919 I satiksmes rīkotājs Rīgas dzelzceļu ekspluatācijas raj., no 1920 IV Dzelzceļu virsvaldes Ekspluatācijas kontroles vecākais darbinējis, no 1921 Rītošā inventāra ekspluatācijas kontroles biroja pārzinis, 1926–28 virsvaldes kustības rīkotājs. 1928 VI–IX brīvā laikā no dežūrām virsvaldē bijis praktikants Rīgas apriņķa I iecirkņa miertiesā Siguldā. 1923 beidzis Rīgas valsts vidusskolu pieaugušajiem. 1923–28 studējis tieslietas LU. No 1928. g. 21. nov. zv. advokāta K. Eglīša palīgs Rīgā. No 1935. g. 12. jūn. zv. advokāts Rīgā. No 1920 darbojies Latvijas Dzelzceļnieku biedrībā un Latvijas Juristu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Rīgas 3. juridiskajā konsultācijā. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokātūras sastāvā. 1944. g. rudenī devies bēgļu gaitās uz Austriju, dzīvojis Karintijā, no 1945 Vācijā (Memmingenes bēgļu nometnē). 1949 izceļojis uz ASV, dzīvojis Sietlā. Strādājis sanatorijā, no 1951 metālrūpniecā. Bijis Sietlas latviešu neatkarīgās ev. lut. draudzes līdzdibinātājs, pirmais priekšnieks. Noorganizējis vairāku latviešu ev. lut. draudžu apvienoto bērņu fondu. Miris 1953. g. 14. sept. Sietlā.

Precējies 1917. g. 26. dec. ar Vilhelmini Zilgalvi (1892. g. 27. dec.–1969. g. 28. apr.), dēls Laimons (dz. 1921. g. 7. apr.; jurists) un meita Aina.

Studentu korporācijas “Talavija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 66. l.; 7427. f., 1. apr., 7114. l.; LUAJ; KT.

BIRKS Aleksandrs Alfrēds Voldemārs (1869–1945)

Dzimis 1869. g. 5. janv. Ķeipenes muižā lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Ansis, māte – Emīlija (dz. Šiliņa). Latvietis, luterticīgs. 1893 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. Strādājis par privātheadvokātu un zv. advokāta palīgu Rīgu, Valkā un Jēkabpilī. No 1903 Liepājas pilsētas sekretāra palīgs un no 1906 sekretārs.

No 1918 XII Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs. 1919 IX apstiprināts par Liepājas apgabaltiesas tiesas locekli, no

1920 II apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs. No 1925 Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājs. 1935 V pensionējies, no okt. Liepājas apgabaltiesas goda tiesnesis.

Vācu okupācijas laikā no 1943. g. 6. marta zv. advokāts Liepājā. Miris 1945. g. 15. janv. Valtaiķos.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ., b) Krievijas Sv. So III šķ.

Precējies ar Veru Krūmiņu (1876. g. 2. janv.–1924. g. 21. dec.), meita Stella (dz. 1909. g. 11. aug.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 67. l.; 1595. f., 10. apr., 38., 39. l.; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 157. lpp.

BIRZNIĒKS Alfrēds (1889–1942)

Dzimis 1889. g. 25. febr. Bērzmuižas pag. Rentēs skolotāja un lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Aline (dz. Berga). Latvietis, luterticīgs. Beidzis Livbērzes pagastskolu, Jelgavas reālskolu. No 1907 brivklausītājs Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē, no 1908 studējis tieslietas Maskavas universitātē (beidzis 1912). No 1912. g. rudens zv. advokāta A. Stērstes palīgs Jelgavā. No 1915 VIII bēgļu gaitās Astrahaņā, līdz 1916 VI strādājis zemstu dienestā par lietvedi. 1916 atgriezies Rīgā un darbojies Baltijas Bēgļu apgādāšanas komitejā, Budžetu nodaļas vadītājs, vēlāk arī komitejas valdes loceklis. Pēc 1917. g. Februāra revolūcijas darbojies komisijā, kas pārzinājusi gub. iestāžu funkciju nodošanu gub. zemes padomēm. 1917 VIII pārcēlies uz Tērbatu, iecelts par Vidzemes gub. cietumu inspektoru. 1918 II atgriezies Jelgavā, zv. advokāta palīgs. 1918 XI pārcēlies uz Rīgu.

1918 XI–1919 I un 1919 VIII–1923 VI bijis iekšlietu ministra biedrs. No 1919. g. 30. jūn. zv. advokāts Jelgavā (no 1924. g. 18. jūn. – Rīgā). No 1918 darbojies Radikāldemokrātu partijā, 1922–24 – partijā “Demokrātiskais centrs”. 1922 kandidējis 1. Saeimas vēlēšanās no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku saraksta. 1923 VI–1924 V iekšlietu ministrs. Latvijas Sarkanā Krusta Galvenās valdes loceklis, apdrošināšanas sabiedrības “Daugava” valdes priekšsēdētājs, Liepājas bankas juriskonsults un valdes loceklis, Plūdu izpostīto apgabalu palīdzības Centrālās komitejas priekšsēdētāja biedrs, 1917–40 bijis Rīgas Latviešu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 bijis kantorists arteli “Labor”. 1941. g. 14. jūn. apcietināts, ievietots Soļikamskas soda nometnēs. 1942. g. 18. apr. piespriests nāvessods. Miris 1942. g. 28. apr. pirms soda izpildes.

Precējies ar Natāliju Pilki (1890. g. 27. nov.–1969. g. 3. maijā; 1941–57 izsūtījumā Tomskas apg.), meitas Rasma (1915. g. 27. jūn.–1999. g. 13. febr.) un Daimona (1922. g. 2. martā–1929. g. 26. jūl.).

Alfrēds Birznieks

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs un studentu korporācijas “Tervetia” goda filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 69. l.; 1307. f., 3. apr., 25. l.; 2996. f., 2. apr., 28580. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., 7707. l.; A. Alfreds Birznieks // Jaunākās Ziņas. – 1922. – 28. sept.; LDG; EVP; LE (I). – 1. sēj.; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 174. lpp.; LVV; LatE. – 1. sēj.; mazdēla Pētera Lukševica sniegtās ziņas.

BISENIKS Kārlis (1913–1990)

Kārlis Bisenieks

Dzimis 1913. g. 20. martā Valkā muižnieku Dālu ģimenes kalpotāju ģimenē; tēvs – Gothards, māte – Līze (dz. Pelčere). Latvietis, luterticīgs. 1918. g. vecāki kļuva par lauksaimniekiem, apsaimniekojot Augstkalnu mājas Naukšēnu pag.

No 1921 mācījies Valkas pilsētas 2. pamatskolā, no 1928 Valkas valsts ģimnāzijā (beidzis 1932). 1931 ieguvis Vācijas sūtņa prēmiju par sekmēm vācu valodā. Darbojies Cimzes valsts ģimnāzijas absolventu biedrībā. 1932 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1939, klausījies arī pedagoģiskos kursus Filoloģijas un filozofijas fakultātē). 1939 X–1940 IX obligātajā karadienestā Latvijas armijā, Sapieru pulkā, no 1939 piekomandēts Rīgas kara aprīņķa pārvaldei kancelejas darbu veikšanai.

Padomju okupācijas laikā no 1940 IX strādājis tēva lauku saimniecībā Valkas pag. Lapskalnā. 1941 I iecelts par Valkas aprīņķa prokurora palīga v. i., no jūl. atkal strādājis tēva saimniecībā. Vācu okupācijas laikā no 1942. g. 6. apr. zv. advokāta J. Vītolīņa palīgs Balvos, no 1944. g. 11. maija Valkā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 VIII strādājis 1943. g. mirušā tēva saimniecībā. No 1944 XI advokāts Valkas juridiskajā konsultācijā, 1953 atskaitīts no Advokātu kolēģijas, jo turpinājis zv. advokāta palīga darbību vācu okupācijas laikā. No 1953 XII juriskonsults Valgas alus darītavā Igaunijas PSR, no 1955 I – kūdras uzņēmumā “Seda”. 1957 VII ieskaitīts atpakaļ Advokātu kolēģijā, advokāts Valkas juridiskajā konsultācijā. 1959 II iecelts par konsultācijas vadītāju. Rakstījis vietējā laikrakstā “Darba Karogs” par juridiskiem un sabiedriskiem jautājumiem, lektors Tautas universitātes Tiesību zinātņu fakultātē. No 1973 X pensijā. Miris 1990. g. 6. nov. Rīgā.

Precējies 1938 ar Mariju Blaževiču (dz. 1909. g. 21. jūn.), dēls Visvaldis (dz. 1943), meitas Elīta (dz. 1944), Ilga (dz. 1947).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 70. l.; 1632. f., 1. apr., 2459. l.; 7427. f., 1. apr., 17427. l.; LZAKA, 597. l.; LUJ.

BĪSKAPA (prec. REZEVSKA, pēc šķiršanās BĪSKAPA) Edite (1907– pēc 1990)

Edite Biskapa

Dzimumi 1907. g. 2. martā Mežotnes pag. ārsta ģimenē; tēvs – Dāvids, māte – Olga Elīze (dz. Rozenberga). Latviete, luterticīga. Brālis Egons Biskaps (sk.) – zv. advokāts. No 1912 dzīvojuši Jelgavā. Tēvs 1914 iesaukts karadienestā, kopā ar māti evakuējusies uz Petrogradu, vēlāk dzīvojuši Vitebskā, Karačevā un Brjanskā.

Mācījusies Karačevas un Brjanskas meiteņu ģimnāzijās. 1918 atgriezusies Jelgavā, mācījusies vācu augstākajā meiteņu skolā.

Vēlāk turpinājusi izglītību zemkopības skolā, no 1919 Jelgavas klasiskajā ģimnāzijā (vēlāk Jelgavas valsts 1. vidusskola; beigusi 1924). 1925 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1934). No 1934. g. 16. maija zv. advokāta Ž. Freidenfelda palīdzē Rīgā. No 1937 arī Latvijas Darba kameras juriskonsulta palīdzē.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīta Advokātu kolēģijā. No 1941 V strādājusi par mašīnrakstītāju veikalā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, no 1943. g. 20. dec. zv. advokāta Ž. Freidenfelda, no 1944. g. 11. maija zv. advokāta V. Brīvmaņa palīdzē Rīgas Jūrmalā. Strādājusi arī "Aus-senstelle O. Q. Nord". 1944 VIII devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz Ziemeļameriku. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējusies 1939 ar zv. advokātu Ludvigu Rezevski (sk.), 1942 šķirusies, viens bērns.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 71. l.; 7427. f., 1. apr., 9993. l.; LU AJ.

BĪSKAPS Egons (1909–1990)

Dzimis 1909. g. 21. martā Bērzmuižas pag. doktorātā ārsta ģimenē; tēvs – Dāvids, māte – Olga Elīze (dz. Rozenberga). Latvietis, luterticīgs. Māsa Edīte Bīskapa (sk.) – zv. advokāta palīdzē. 1912 pārcēlies uz Jelgavu. Tēvs 1914 iesaukts karadienestā, kopā ar māti evakuējis uz Petrogradu, vēlāk dzīvojis Vitebskā, Karačevā un Brjanskā. 1918 atgriezies Jelgavā.

No 1919. g. rudens mācījis Jelgavas valsts 1. vidusskolā. Pēc vidusskolas beigšanas (1928) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1934). No 1935. g. 22. maija zv. advokāta T. Skreijas palīgs Jelgavā. No 1937 arī juriskonsults Jelgavas Strādnieku arodbiedrībā. No 1938 strādājis par juriskonsultu arī Latvijas Lauksaimniecības kamerā, Latvijas Darba kamerā, Latvijas Kreditbankas Jelgavas nodaļā. No 1934 IV – 16. Jelgavas aizsargu pulka Štāba bataljona mantzinis, no 1939 VII kasieris, bijis arī Jelgavas Latviešu biedrības, Zemgales kluba un Zemgales Mednieku biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. No 1941 II vadītājs un kasieris Jelgavas Tirgotāju krājaizdevu sabiedrībā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. ieskaitīts advokatūrā. No 1942. g. 10. nov. zv. advokāts Jelgavā. 1944 VIII iesaukts latviešu leģiona 15. divīzijas 2. būvpulkā. Kara beigās nonācis britu gūstā, pēc atbrīvošanas no gūsta dienējis darba vienībās. 1948 dzīvojis Hannoverē. 1949 izceļojis uz ASV, dzīvojis Bostonā. Bijis strādnieks Veleslijas koledžā, tirgojis ar nekustamajiem īpašumiem. Vēlāk beidzis tehniskās zīmēšanas skolu, strādājis par rasētāju dažādos uzņēmumos. Pensionējies, dzīvojis Nātikā Masačusetsas pavalstī. Miris 1990. g. 21. maijā Leikvjū Mičiganas pavalstī.

Studentu korporācijas "Talavija" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 72. l.; 3700. f., 1. apr., 183. l., 119. lp.; 7427. f., 1. apr., 12922. l.; LVVA, Aizsargu kartotēka; Laiks. – 1990. – 4. jūl.; LU AJ; KT.

Egons Bīskaps

Anānijs Blankenšteins

BLANKENŠTEINS Anānijs (1899–1941)

Dzimis 1899. g. 29. okt. Rīgā ārsta ģimenē; tēvs – Bērs, māte – Feiġa (dz. Kinkuzkina). Ebrejs, jūdaists. No 1908 mācījies Varšavas valsts ģimnāzijā. 1914 evakuējies uz Maskavu. 1917 V beidzis Lazareva Austrumu valodu institūta ģimnāzijas nodaļu. 1917–19 studējis tieslietas Maskavas universitātē.

1920 atgriezies Latvijā. 1920–1921 VIII bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 4. Valmieras kājnieku pulkā. 1921–25 turpinājis tieslietu studijas LU. Studiju laikā strādājis zv. advokāta I. Gornicka kantori. No 1926. g. 13. janv. zv. advokāta V. Kelpša palīgs. No 1934. g. 14. marta zv. advokāts Rīgā.

Vācu okupācijas laikā 1941. g. nogalināts Rīgas geto.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 74., 75. l.; 2996. f., 2. apr., 30155., 30156. l.; 7427. f., 1. apr., 3998. l.; Альбом общества филистров-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Рига, [b. g.]; LUAJ; www.yadvashem.org

BLUMENTĀLE (dz. **JANKOVA**) **Estere** (arī Esfira Blumentāle; 1900–1941?)

Dzimusi 1900. g. 23. martā Rīgā; tēvs – Ārons, māte – Diāna (dz. Imjanitova). Ebrejiete, jūdaiste. No 1907 mācījusies O. Beateres sieviešu ģimnāzijā Rīgā. 1. pasaules kara laikā evakuācijā, mācījusies Pleskavas M. Safonovas ģimnāzijā (beigusi 1918).

1919 atgriezusies Latvijā. 1920 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1925). No 1925. g. 14. okt. zv. advokāta A. Hāmāna palīdze Rīgā. 1936. g. 26. febr. atskaitīta no zv. advokātu skaita pēc pašas lūguma.

Gājusi bojā Rīgā vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējusies 1926 ar juristu Ābramu Blumentālu (dz. 1893. g. 5. apr.), meita Mirjama (1929. g. 16. apr.–1941? Rīgas geto).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 76. l.; 2996. f., 2. apr., 32710. l.; 7427. f., 1. apr., 804. l.; Альбом общества филистров-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Рига, [b. g.]; LUAJ.

Estere Blumentāle

BLUMENTĀLS Mozus (1904–1941)

Dzimis 1900. g. 4. apr. Maskavā tirgotāja ģimenē; tēvs – Šajs, māte – Cira Dvore (dz. Fridberga). Ebrejs, jūdaists. 1906 kopā ar ģimeni pārcēlies uz savu vecāku dzimto Tukumu. No 1910 mācījies Tukuma pilsētas komercskolā. No 1915 dzīvojis Daugavpilī, 1916 atjaunojis mācības Tukuma pilsētas komercskolā evakuācijā Valkā. 1917 devies uz Rostovu pie Donas, mācījies vietējā pilsētas komercskolā, 1919 beidzis reālskolu. Pēc tam studējis medicīnu Donas universitātē.

1920 atgriezies Latvijā un uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1928). 1921–22 dienējis obligātajā karadienestā Latvijas armijā. Strādājis zv. advokāta R. Benusa kantori. No 1930. g. 9. apr. zv. advokāta E. Zēberga, no 1932. g. zv. advokāta G. Betera, no 1933. g. zv. advokāta T. Ņesterova palīgs Tukumā. No

1937. g. 7. apr. zv. advokāts Tukumā. Ebreju nacionālās biedrības “*Trumpeldor*” Tukuma nodaļas vadītājs, darbojies biedrībā “*Tel Haja fonds*”.

Nogalināts vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies, dēls Heins; sieva un dēls nogalināti vācu okupācijas laikā.

Žīdu studentu korporācijas “*Hasmonea*” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 77. l.; 1638. f., 2. apr., 1.–67. l.; 7427. f., 1. apr., 2936. l.; LU AJ.

BOČAGOVŠ Aleksandrs (1885–1952)

Dzimis 1885. g. 21. sept. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Semjons, māte – Klavdija (dz. Čigovska). Krievs, grieķu katoļticīgs. Beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju (1904). Studējis tieslietas Pēterburgas universitātē, 1909 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. 1909 atgriezies Rīgā, strādājis par jaunāko (no 1911 – vecākais) tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā. 1910 iecelts kolēģijas sekretāra pakāpē, 1911 paaugstināts par titulāro padomnieku. No 1911 Rīgas–Valmieras mirtiesas papildu mirtiesnesis, no 1914. g. 13. iecirkņa mirtiesnesis Siguldā. Īsi pirms Vācijas armijas ieiešanas Siguldā evakuējies. 1917 noorganizējis Krievu nacionāldemokrātisko savienību Latvijā, 1918 – Pareizticīgo draudžu savienību (bijis abu organizāciju priekšsēdētājs līdz 1923). 1917 VIII ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Krievu nacionāldemokrātiskās savienības saraksta. No 1918. g. 17. maija zv. advokāts Rīgā.

1918 beigās bijis Latvijas Krievu pilsoniskās partijas priekšsēdētājs. 20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. Bijis Tautas padomes loceklis (no Krievu nacionāldemokrātu saraksta; darbojies Ārlietu, Juridiskajā, Satversmes un Sevišķās amnestijas komisijā), Satversmes sapulces un 1. Saeimas (darbojies Juridiskajā komisijā) loceklis (no Apvienoto krievu saraksta). Sākot ar 1920 I (no Rīgas Krievu pilsoņu nacionāldemokrātiskās apvienības saraksta), vairākkārt ievēlēts par Rīgas pilsētas domes locekli. 1918–40 bijis 3. Rīgas savstarpējās kredītbiedrības juriskonsults. Latvijas Profesiju kameras loceklis. Bijis Krievu darba savienības priekšsēdētājs, Vidzemes Patronāta biedrības, Latvijas Juristu biedrības, Rīgas krievu Sv. Nikolaja palīdzības biedrības biedrs, F. Sadovņikova nabagu patversmes komitejas loceklis, Krievu juridiskās biedrības (bijis priekšsēdētājs), Krievu kluba Rīgā biedrs.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 3. janv. advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. ieskaitīts advokatūras sastāvā. 1942. g. 20. martā sakarā ar iecelšanu par notāru atskaitīts no zv. advokātu saraksta. Notārs Rīgā (līdz 1944 X). No 1944 XI advokāts juridiskajā konsultācijā Rīgā, 1946 VIII svitrots no Advokātu kolēģijas. Pēc tam Rīgas gāzes, ūdensvada un kanalizācijas tresta juriskonsults. Miris 1952. g. 18. jūl.

Mozus Blumentāls

Aleksandrs Bočagovš

Precējies 1922 ar muižnieci Olimpiadu Ļišinu (dz. Velentijko; 1873. g. 24. jūn.–1961. g. 6. jūn.; krievu sieviešu ģimnāzijas īpašniece).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 86. l.; 115. f., 14. apr., 58. l.; 1376. f., 2. apr., 12457. l., 139. lp.; 1536. f., 73. apr., 76. l.; 2996. f., 2. apr., 33909. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satūra rādītājs. – Rīga, 1925. – 21. lpp.; LDG; Rīgas pilsētas DzNA; LZAKA, 75. l.

Leonids Makss Bode

BODE Leonids Makss Ralfs (*von Bode*; 1882–1963)

Dzimis 1882. g. 28. jūl. Pēterburgā ārsta ģimenē; tēvs – Oskars, māte – Alma Helēna (dz. Bīle). Vācietis, luterticīgs. 1908 beidzis Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. Bijis jaunākais tiesamatu kandidāts, gub. sekretārs Rīgas apgabaltiesā, no 1909 Pēterburgas Tiesu palātā. No 1912 papildu miertiesnesis Rīgas–Valmieras miertiesnešu sapulcē, no 1917. g. rudens līdz 1918 I evakuācijā Tērbatā. Pēc vācu okupācijas bijis miertiesnesis Tērbatā.

No 1919 VII Tieslietu min-jas vecākais juriskonsults. No 1921. g. 23. nov. Rīgas apgabaltiesas raj. zv. advokāts. Darbojies JKS. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 8. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita sakarā ar izceļošanu uz Vāciju.

Bijis iecirkņa tiesas padomnieks Licmanštatē (tag. Lodza Polijā). Miris 1963. g. 4. maijā Reinbekā Šlēsvīgas-Holšteinas federālajā zemē.

Precējies ar Vilhemīni Anitu Rēmeri (dz. 1888. g. 28. martā), meita Rute (dz. 1913. g. 1. dec.).

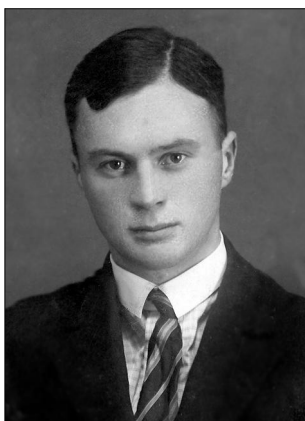
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 79. l.; 115. f., 14. apr., 51. l.; 1376. f., 2. apr., 12429. l., 90. lp.; 2996. f., 2. apr., 34039. l.; Baltische Briefe. – 1963. – Nr. 5.

BOKSLAFS Vilhelms Georgs (*Bockslaff*; 1908–1986)

Dzimis 1908. g. 25. sept. Rīgā arhitekta ģimenē; tēvs – Vilhelms Nikolajs Ludvigs, māte – Eva Margarēte (dz. Rikera). Vācietis, luterticīgs.

Pēc Rīgas valsts vācu vidusskolas beigšanas (1926) uzsācis tautsaimniecības studijas LU, no 1928 – tieslietu studijas (beidzis 1932). 1931 papildinājies Grācas universitātē Austrijā, mācījies arī Herdera institūtā Rīgā. 1932 IX–1933 VIII dienējis obligātajā karadienestā Latvijas armijā. No 1933. g. 18. okt. zv. advokāta T. Cimmermana palīgs Rīgā. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no advokātu palīgu skaita sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. No 1939 bijis papildu miertiesnesis Pozenē Rietumprūsijā (tag. Poznaņa Polijā).

1941 iesaukts Vācijas bruņotajos spēkos. Dienējis ģen. A. Vlasova Krievijas Atbrīvošanas armijā zonderfirera pakāpē. 2. pasaules kara beigās kritis franču gūstā (atbrīvots 1947). No 1948 strādājis par juristu valsts pārvaldes iestādēs Hannoverē, Lejassaksijā Rietumvācijā. 1969 piešķirts vecākā valdības padomnieka rangs. No 1974 jurists Rintelnā. Miris 1986. g. 1. dec. Rintelnā. Apbedīts Vēzeras (*Weser*) kapos.

Vilhelms Bokslafs

Precējies 1936 ar Lizeloti Šablovsku (1916. g. 2. dec.–2002. g. 4. jūl.), dēli Henriks Rolfs Mihaels (dz. 1938. g. 30. janv.; *Dr. med.*), Klauss (dz. 1952. g. 29. apr.), meita Monika (dz. 1940. g. 14. martā).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Rubonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 80., 81. l.; 2996. f., 2. apr., 35785., 35787. l.; 7427. f., 1. apr., 10078. l.; Album Rubonorum. 1875–1972 / Bearbeitet von W. Helb. – [B. v.], 1972; LUAJ; Dēla Kļausa Bokslafa sniegtās ziņas.

BONE (dz. KAMPE) Anna Marija (1904–1943)

Dzimusi 1904. g. 30. apr. Valmierā tirgotāja ģimenē; tēvs – Andrejs, māte – Elke Marija (dz. Švēde). Latviete, luterticīga. Brālis Andrejs Kampe – diplomāts, krusttēvs Alfrēds Strausmanis (sk.) – zv. advokāts. A. M. Bones tēvs A. Kampe pēc vēlākā zv. advokāta Bruno Krieviņa (sk.) un diplomāta Edgara Krieviņa tēva nāves 1903 bija viņu aizbildnis. Mācījies sieviešu ģimnāzijā Valmierā.

1921 beigusi Cēsu M. Meijas sieviešu vidusskolu. LU studējusi lauksaimniecību (1921–22) un tieslietas (1922–28). 1923 klausījies lekcijas Berlīnes universitātes Juridiskajā fakultātē. No 1929 zv. advokāta V. Dāles palīdzē Cēsis. No 1936. g. 11. marta zv. advokāte Cēsis. No 1938. g. 10. Cēsu aizsargu pulka Štāba bataljona aizsardžu pulciņa aizsardze.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīta Advokātu kolēģijā. 1941. g. 14. jūn. no Priekuļu pag. Vītiņkalna izsūtīta uz Krasnojarskas nov. Turuhanskas raj. Madujkas sādžu. Mirusi 1943. g. 15. sept.

Precējusies 1927 ar zv. advokātu Kārli Boni (sk.), dēli Juris (dz. 1929. g. 15. janv.; 1941–56 izsūtījumā) un Jānis Ivars (dz. 1932. g. 19. okt.; 1941–46 izsūtījumā).

Studenšu korporācijas “Daugaviete” filistre.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 83., 84. l.; 3718. f., 1. apr., 76. l.; 7427. f., 1. apr., 3932. l.; 13. apr., 761. l.; LVA, 1987. f., 1. (Cēsis) apr., 15344. l.; LUAJ; dēla Jāņa Bones sniegtās ziņas.

BONE Kārlis Eduards (1899–1941)

Dzimis 1899. g. 19. febr. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Fricis, māte – Anna. Beidzis Sv. Jāņa baznīcas draudzes skolu, 1912–17 mācījies Nikolaja ģimnāzijā, pēc tam Rīgas pilsētas vācu ģimnāzijā.

1919. g. vasarā brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, piedalījies Neatkarības karā kaujās ar lieliniekiem un bermontiešiem jātnieku eskadrona sastāvā (kareivis). 1921 I demobilizēts no armijas. Pēc Rīgas pilsētas ģimnāzijas beigšanas (1920) uzsācis ķīmijas studijas LU, 1921 – tieslietu studijas (beidzis 1929). Vienlaikus no 1923 jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā (no 1926 vecākais tiesamatu kandidāts un Civildepartamenta sekretāra palīgs). 1928–30 papildu mirtiesnesis Rīgas apgabaltiesā. No 1930. g. 28. maija zv. advokāta F. Gailiņa palīgs Cēsis. 1934 VI–1936 II Cēsu pilsētas valdes loceklis (ateicies, lai varētu saglabāt zv. advokāta palīga praksi). No 1936. g. 20. maija Rīgas apgabaltiesas raj. zv. advokāts

Anna Marija Bone

Kārlis Bone

Cēsis. Cēsu pilsētas valdes juriskonsults. Rīgas Futbola kluba līdzdibinātājs, bijis pirmais Latvijas valsts izlases komandas kapteinis.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Bijis lauksaimnieks Priekuļu pag. Vītiņkalnā. 1941. g. 14. jūn. apcietināts. Miris 1941. g. 13. nov. Ziemeļurālu soda nometnē.

Precējies ar Annu Mariju Kampi (sk. Anna Marija Bone), dēli Juris (dz. 1929. g. 15. janv.; 1941–56 izsūtījumā) un Jānis Ivars (dz. 1932. g. 19. okt.; 1941–46 izsūtījumā).

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 82. l.; LVA, 1987. f., 1. (Cēsis) apr., 15344. l.; EVP; AL; LUAJ; dēla Jāņa Bones sniegtās ziņas.

BORKOVSKIS Oskars Vilhelms Emīls (*Borkowsky*; 1872–1945)

Dzimis 1872. g. 25. febr. Ēdolē; tēvs – Frīdrihs. Vācietis, luter ticīgs. Pēc Demidova juridiskā liceja beigšanas (1896) strādājis par ierēdni Liepājas muitā, no 1897 iekraušanas uzraugs un kuģu pār-raugs. No 1897 gub. sekretārs, 1899 – kolēģijas sekretārs, 1902 – titulārpadomnieks. 1902 iecelts par Varšavas muitas uzrauga palīgu. No 1905 kolēģijas asesors. 1905 IX iecelts par Liepājas apgabaltiesas jaunāko tiesamatu kandidātu. No 1906 IV apgabaltiesas Kriminālodaļas sekretāra palīgs, 1906 VI komandēts par Grobiņas izmeklēšanas iecirkņa pagaidu vadītāju, vēlāk arī par Kuldīgas apriņķa un Aizputes apriņķa tiesu izmeklētāja palīgu. No 1907 Liepājas apgabaltiesas 1. iecirkņa tiesu izmeklētājs un sevišķi svarīgu lietu izmeklētājs (līdz 1914 VI). 1909 paaugstināts par galma padomnieku, 1910 – par kolēģijas padomnieku. Vācu okupācijas laikā zv. advokāts Liepājā.

No 1918 XII Liepājas apgabaltiesas prokurors. 1919. g. 16. apr. piedalījies pret Latvijas Pagaidu valdību vērsta puča atbalstīšanā. Bijis t.s. Borkovska kabineta vadītājs, vēlāk A. Niedras valdības loceklis. 1920 XI Liepājā apcietināts, atbrīvots pēc drošības naudas iemaksas. 1923 X notiesāts uz vienu gadu un sešiem mēnešiem ieslodzījumā cietoksnī. No 1924. g. 13. febr. zv. advokāts Liepājā, no 1935 Kuldīgā. 1925 IV sācis izciest 1923. g. piespriesto sodu Liepājas cietumā, 1926 IV atbrīvots ar Valsts prezidenta lēmumu par apžēlošanu, atlaižot neizciesto soda daļu. 1939. g. 8. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Miris 1945. g. 18. febr. Rendsburgā Šlēsvigā-Holšteīnā.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. Ao III šķ., Romanovu dinastijas 300 gadu valdīšanas jubilejas piemiņas medaļa.

Precējies ar Johannu Tempelu (dz. 1878. g. 28. febr.), dēli Jevgēņijs Karls Oskars (dz. 1899. g. 10. febr.), Verners Karoluss Eduards (dz. 1900. g. 3. maijā), Aksels Ernests Haralds (dz. 1902. g. 12. janv.), Ādolfs Vinfrīds (dz. 1912. g. 23. jūn.), meitas Elzbeta Matilde (dz. 1903. g. 22. jūn.), Erna Elli (dz. 1909. g. 18. jūn.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 85. l.; 1595. f., 10. apr., 44. l.; 3276. f., 1. apr., 133. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; DGB; LatE. – 1. sēj.

BRAHMANS Kalmanis (1906–1941)

Dzimis 1906. g. 31. martā Rēzeknē namīpašnieka un tirgotāja ģimenē; tēvs – Iciks, māte – Haja. Ebrejs, jūdaists. No 1917 mācījies Rēzeknes valsts ģimnāzijā. 1918. g. rudenī ar ģimeni evakuējies uz Rīgu, turpinājis izglītību J. Landaua ģimnāzijā.

1920. g. pavasari atgriezies Rēzeknē, atsācis izglītību Rēzeknes valsts krievu vidusskolā, no 1921 mācījies Rēzeknes valsts žīdu vidusskolā. 1925 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1926 tieslietu studijas (beidzis 1930, pēc tam atsācis tautsaimniecības studijas). No 1931. g. 7. okt. zv. advokāta M. Rozovska palīgs Rīgā. 1932–33 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 6. Rīgas kājnieku pulkā un Kara tiesu pārvaldē. No 1936. g. 23. sept. zv. advokāta palīgs Rēzeknē. No 1939. g. 27. sept. zv. advokāts.

Padomju okupācijas laikā 1941 I iecelts par Galvenās aptieku pārvaldes juriskonsultu, dzīvojis Rīgā, 24. febr. atskaitīts no Advokātu kolēģijas. Nogalināts vācu okupācijas sākumā 1941. g.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 87. l.; 2996. f., 2. apr., 38326. l.; 7427. f., 1. apr., 9164. l.; LU AJ.

BRAKMANS Gothards (1903– pēc 1941)

Dzimis 1903. g. 6. apr. Rīgā tabakas fabrikas “A. S. Maikapar” direktora ģimenē; tēvs – Salamans Karls, māte – Feiga (dz. Blumentāle). Ebrejs, jūdaists. No 1911 mācījies J. Landaua ģimnāzijā Rīgā. 1915 evakuējies uz Petrogradu, turpinājis izglītību Petrogradas 6. valsts ģimnāzijā.

1918 atgriezies Rīgā. 1921 beidzis J. Landaua ģimnāziju. 1921–27 studējis tieslietas LU. 1925 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 5. Cēsu kājnieku pulkā. No 1927. g. 27. jūl. zv. advokāta V. Kelpša palīgs. No 1935. g. 8. maija zv. advokāts Rīgā.

1941 VIII izcelojis uz Portugāli. Turpmākais liktenis nav zināms.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 88. l.; 2996. f., 2. apr., 38293. l.; 7427. f., 1. apr., 3794. l.; LU AJ.

BRAMANIS Teodors Aleksandrs (1894–1950)

Dzimis 1894. g. 8. jūn. Sedļcē Polijā seno valodu skolotāja ģimenē; tēvs – Kārlis Eduards, māte – Emīlija Pauline (dz. Lejiņa). Latvietis, luterticīgs. No 1896 dzīvojis Kališā un no 1903 mācījies Kališas ģimnāzijā. No 1906 dzīvojis Novoaleksandrijā, mācījies vietējā ģimnāzijā. 1913 beidzis Varšavas 6. valsts vidusskolu. 1913–19 studējis tieslietas Maskavas universitātē. No 1916 līdz 1919 vasarās strādājis Krievijas kooperatīvu savienības “Centralsojuz” birojos Maskavā, Kazaņā un Poltavā par kantoristu, nodaļas vadītāju (no 1918 par tirdzniecības aģentu). 1919–20 dienējis Dienvidkrievijas Brīvprātīgo armijas flotē. Krimā atvaļināts no armijas, pēc tam devies uz Konstantinopoli, gadu strādājis par pavāru, matrozi uz kuģa, fabrikā un ostā. Konstantinopolē atteikts lūgums

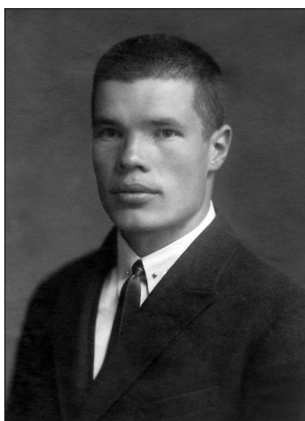
Kalmanis Brahmanis

Gothards Brakmans

Teodors Bramanis

Kārlis Brants

piešķirt Latvijas pilsonību, ieguvis Polijas pilsonību. Devies uz Poliju, pēc tam pusbudu dzīvojis Vācijā, Berlīnē.

1921. g. vasarā pārbraucis uz Latviju. Dzīvojis Cēsīs. 1923 pabeidzis tieslietu studijas LU. No 1923 jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1924 VI piekmandēts Rīgas pilsētas I iecirkņa miertiesnesim, no jūl. papildu miertiesnesis Jelgavas apgabaltiesā (sept. atbrīvots pēc paša lūguma). No 1924. g. 5. nov. zv. advokāta A. Strausmaņa palīgs. No 1925 arī Dzelzceļu virsvaldes juriskonsulta palīgs, 1932–33 Šoseju un zemesceļu departamenta juriskonsults. No 1935. g. 8. maija zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Rīgas 6. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz Kanādu, strādājis slimnīcā Toronto. Miris 1950. g. 17. nov. Hultonā Kanādā.

Precējies 1925 ar Paulīni Brunkevīcu (dz. 1897. g. 7. jūl.), meita un dēls.

Akadēmiskās vienības "Austrums" vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 89. l.; 1376. f., 2. apr., 12400. l., b. p.; 1969. f., 1. apr., 36. l., 17. lp.; 2996. f., 2. apr., 38652. l.; 7427. f., 1. apr., 6577. l.; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; LU AJ.

BRANTS Kārlis Alfreds (1895–1950)

Dzimis 1895. g. 10. nov. Lugažu pag. Ķeipos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Eva (dz. Irkle). Latvietis, luterticīgs. 1905–08 mācījies pagastskolā Pedelē. 1908 uzsācis mācības Valkas reālskolā (beidzis 1915). 1915 X iesaukts karadienestā. 1916 II beidzis Pāvila karaskolu Petrogradā, praporščiks 159. rezerves pulkā Atkarskā. 1916 VI pārcelts uz Latviešu strēlnieku rezerves bataljonu (vēlāk pulks). 1916 XI paaugstināts par podporučiku, 1917 VII – par poručiku. No 1916 XII virsnieks 1. Daugavgrīvas latviešu strēlnieku pulkā. Pēc lielinieku apvērsuma 1917 XI demobilizējies. Vācu okupācijas laikā dzīvojis tēva mājās.

1918 XII brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos, Vidzemes apgabala apsardzības 1. rotā. No 1919 I virsleitnants 1. Latviešu atsevišķā bataljona (vēlāk brigāde) Cēsu rotā (vēlāk 2. Cēsu bataljons). No 1919. g. jūnija 4. atsevišķā bataljona saimniecības pārzinis. 1919 VII paaugstināts par kapteini. 1919 VII iecelts par Valkas apriņķa, XII – par Vidzemes–Latgales raj. komandantu. Atvaļināts 1920 X, piešķirta jaunsaimniecība Lugažu pag. Strādājis par darbvedi, pēc tam par nodaļas vadītāju Centrālajā zemes ierīcības komitejā. 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1924). Strādājis par Rīgas pilsētas valdes Tirdzniecības nodaļas sekretāru. No 1926. g. 5. maija zv. advokāta A. Strausmaņa palīgs Rīgā, no 1927. g. apr. – zv. advokāta A. Ābeltiņa palīgs Rīgā, no 1931 – Valmierā, no 1932. g. 23. nov. zv. advokāts. No 1927 bijis LZS biedrs. No 1932 likumu zinātņu skolotājs Valmieras valsts komercskolā.

1935 ieguvis vidusskolu skolotāja kandidāta tiesības tiesību zinātņu priekšmetos.

Miris 1950. g. pavasarī Rīgā.

Apbalvojumi: a) Latvijas LKo III šķ.

Precējies 1920 ar Margrietu Neiju (dz. 1889. g. 10. sept.).

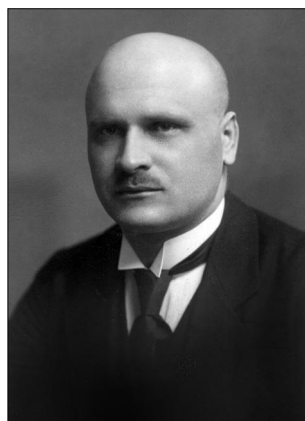
Akadēmiskās vienības "Austrums" vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 109. l.; 1304. f., 1. apr., 220. l.; 1632. f., 1. apr., 2861. l.; 1638. f., 1. apr., 36. l.; 1969. f., 1. apr., 36. l., 22. lp.; 3282. f., 1. apr., 115. l., 66.–68. lp.; 5601. f., 1. apr., 903. l.; 7427. f., 1. apr., 3624. l.; EVP; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; LKOK; LUAJ.

BREIKŠS Jānis (1887–1965)

Dzimis 1887. g. 25. dec. Vecpiebalgas Meirēnos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Katrīna (dz. Aptaka). Latvietis, luterietis. Mācījies Vecpiebalgas Greiveru un draudzes skolās. 1907 pašmācības ceļā ieguvis tautskolotāja, bet 1909 mājskolotāja tiesības. 1907 kā eksternis izturējis ģimnāzijas galapārbaudījumus. 1907–14 bijis skolotājs Sv. Jāņa baznīcas meiteņu skolā, A. Dombrovska fabrikas skolā Vecmilgrāvī, Liepājas pilsētas 13. elementārskolā. Bijis pretalkohola biedrības "Ziemeļblāzma", Liepājas Latviešu biedrības un Liepājas Latviešu labdarības biedrības biedrs. I. pasaules kara laikā 1914. g. rudenī iesaukts karadienestā, iedalīts Sarkanajā Krustā par sanitāru. 1916 beidzis rentģentehnikas kursus, pēc tam rentģentehniķis dažādās kara slimnīcās Daugavpilī un Carskoje Selo. 1917 izturējis ģimnāzijas pārbaudījumus, studējis tieslietas Pēterburgas universitātē. 1918. g. vasarā atgriezies Vecpiebalgā, strādājis tēva saimniecībā Smeiļos.

1919 V mobilizēts Sarkanajā armijā, pēc dažām dienām izvairījies no dienesta un jūn. brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā. Vecpiebalgas raj. komandantūras izmeklēšanas tiesnesis. 1919 VIII iecelts par Cēsu apriņķa priekšnieka palīgu 1. iecirknī, nov. – par Cēsu apriņķa priekšnieku. 1920 III–1921 II Iekšlietu min-jas Pagastu aizsargu nodaļas vadītājs. 1919 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1924). LU aktīvi darbojies dažādās studentu organizācijās, divas reizes bijis Studentu padomes priekšsēdētājs. 1922 (no Saimnieciski kulturālās apvienības saraksta), 1925 (no Saimnieciski kulturālās apvienības saraksta) un 1928 (no Demokrātiskā centra saraksta) ievēlēts par Rīgas domnieku. 1921 II–1925 XII Rīgas pilsētas valdes loceklis, Sociālās apgādes nodaļas vadītājs (līdz 1925 XII). 1923 Pilsētu pašvaldību kongresā ievēlēts tā birojā, 1924 – par pārstāvi Centrālajā zemes ierīcības komitejā. 1924–26 bijis Centrālās zemes ierīcības komitejas loceklis – pilsētu un miestu pašvaldību pārstāvis. No 1925. g. 2. Saeimas deputāts (no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku saraksta), darbojies Budžeta un Sociālās likumdošanas komisijā. 1928 ievēlēts 3. Saeimā no tā paša saraksta, bijis Saeimas sekretārs. 1931 III ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Demokrātiskā centra un bezpartijisko darbinieku saraksta, bijis frakcijas vadītājs.

Jānis Breikšs

1931 X ievēlēts 4. Saeimā no Demokrātiskā centra un bezpartijisko darbinieku saraksta. 1924–25 Latvijas pilsētu kongresa biroja izdevuma “Pašvaldības Balss” redakcijas kolēģijas loceklis un līdzizdevējs, 1928–34 politiski sabiedriskā nedēļas laikraksta “Centra Balss” atbildīgais redaktors, redakcijas kolēģijas loceklis un idejiskais vadītājs. No 1926. g. 22. sept. zv. advokāta J. Ķēmaņa palīgs. No 1933. g. 3. maija Rīgas apgabaltiesas raj. zv. advokāts. No 1919 darbojies Radikāldemokrātu partijā, kura vēlāk pārveidojās par Darba savienību, pēc tam par partiju “Demokrātiskais centrs”. Saimniekojis lauku mājās Vecpiebalgas Smeiļos.

Padomju okupācijas laikā 1940 VI atteicies ieņemt zemkopības ministra vietu A. Kirhenšteina valdībā. 1940 VII piedalījies Demokrātiskā latviešu vēlēšanu saraksta sagatavošanā Tautas saeimas vēlēšanām. Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. ieskaitīts advokatūrā. 1943–45 bijis Latvijas Centrālās padomes loceklis. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. No 1944 bēgļu gaitās Zviedrijā. Bijis Zviedrijas Latviešu biedrības priekšnieks, 1946–65 Latviešu palīdzības komitejas priekšnieks. Latviešu liberāļu apvienības Centrālās valdes priekšsēdētājs. Miris 1965. g. 10. sept. Upsalā.

Precējies 1925 ar agronomi Zeltu Vorpu (1900. g. 27. aug.–1975. g. 18. maijā), dēli Jānis (dz. 1927), Andrejs (dz. 1930) un Juris (dz. 1937).

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 92. l.; 1368. f., 3. apr., 220. l.; 7427. f., 1. apr., 303. l.; Jaunākās Ziņas. – 1925. – 12. sept.; LDG; EVP; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; *Breikšs J.* Republikai bojā ejot. Atmiņu epizodes no 1940. g. vasaras // Latvju Ziņas. – 1948. – 7., 11. febr.; Laiks. – 1962. – 22. dec.; 1965. – 15. sept.; LE (II). – 1. sēj.; LUAJ; LatE. – 1. sēj.

BRĒMS Gerhards Johans Teodors (*von Brehm*; 1894–1944)

Dzimis 1894. g. 19. jūn. Rīgā ārsta ģimenē; tēvs – Hugo Karls, māte – Marija Frīderike Fanija (dz. Hānenfelde). Vācietis, luterticīgs. Brālis Huguberts Brēms (sk.) – zv. advokāts. 1912 uzsācis mācības Rīgas pilsētas ģimnāzijā (beidzis 1914). 1914–15 Tērbatas universitātē studējis matemātiku, 1916–17 tieslietas.

1918–24 turpinājis tieslietu studijas Jēnas universitātē Vācijā. Pēc atgriešanās Latvijā no 1924 studējis LU (studijas beidzis 1926). No 1926. g. 21. jūl. zv. advokāta B. Nolteina palīgs. No 1934. g. 25. apr. zv. advokāts Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju, dzīvojis Greifenbergā Pomerānijā (tag. Grifice Polijā).

2. pasaules kara laikā mirtiesnesis Leslavā Pozenes (Vartelandes) apgabalā (tag. Vloclaveka Polijā). Kritis 1944. g. 27. dec. Rigelē Bādenē-Virtembergā (Vācija).

Gerhards Brēms

Precējies ar Margarēti Ekharti (dz. 1897. g. 30. jūl.), dēls Johans Heinrihs Augusts Hugo (1921. g. 29. nov.–1945. g. 20. janv.; noslepkavots).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 90. l.; 1376. f., 2. apr., 12403. l., 78. lp.; 1638. f., 1. apr., 27.–35. l.; 2996. f., 2. apr., 40827. l.; 4011. f., 1. apr., 581. l.; 7427. f., 1. apr., 8970. l.; DBG; LUAI.

BRĒMS Huguberts (*von Brehm*; 1888–1965)

Dzimis 1888. g. 5. jūl. Bulduros ārsta ģimenē; tēvs – Hugo Karls, māte – Marija Frīderike Fanija (dz. Hānenfelde). Vācietis, luterticīgs. Brālis Gerhards Brēms (sk.) – zv. advokāts. Mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā. 1909–13 studējis tieslietas Tērbatas universitātē. 1916 beidzis Demidova juridisko liceju Jaroslavļā. No 1916 VII strādājis par zv. advokāta K. Freitāga-Loringhofena palīgu Rīgā. 1916–17 karadienestā Krievijas armijā. 1917–18 strādājis vācu okupācijas pārvaldē Rīgā.

1918 XII–1920 IX Rīgas apgabaltiesas loceklis. 1919 atradies lielnieku apcietinājumā. Pēc tam devies uz ārzemēm ārstēties, strādājis par banku juriskonsultu Karaļaučos, piecus semestrus studējis tieslietas Karaļauču universitātē. 1929 atgriezies Latvijā. Strādājis zv. advokātu birojās. No 1930. g. 18. jūn. zv. advokāta M. Intelmana palīgs, no 1931. g. 7. okt. zv. advokāta G. Bulmerinka palīgs. 1931 bijis vācu vēlētāju transportēšanas vadītājs uz 4. Saeimas vēlēšanām. Bijis arī Rīgas mājkalpotāju atsevišķās slimokases valdes priekšsēdētājs. No 1936. g. 11. marta zv. advokāts Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. No 1939 tiesnesis Treptovā, pēc tam Štetinē (tag. Ščecina Polijā), Lihā, iecirkņa tiesnesis Šretersburgā (tag. Plocka Polijā). 1941–45 karadienestā. Pēc kara tiesnesis Uzlārā Lejassaksijā, no 1949 Getingenē VFR. Vēlāk pensionējies. No 1952 bijis Uzlāras pilsētas domes loceklis. Miris 1965. g.

Precējies 1915 ar Helgu Dulci (1893. g. 29. aug.–1934. g. 2. dec.), meita Birgite (dz. 1920. g. 26. sept.).

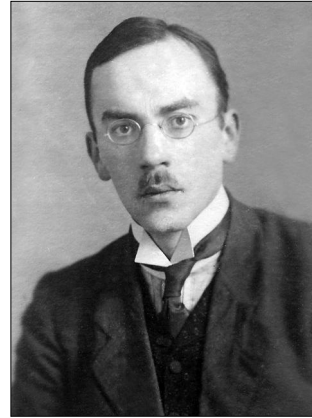
Baltvāciešu studentu korporācijas “Livonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 91. l.; 2996. f., 2. apr., 40829., 40830. l.; 4011. f., 11. apr., 581. l.; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Phillisterrverein der Livonia, 1958.

BRĪDIŅŠ Augusts Kārlis (1903– pēc 1949)

Dzimis 1903. g. 18. jūl. Rīgā strādnieka ģimenē; tēvs – Juris, māte – Eda. Latvietis, luterticīgs. Mācījies Rīgas kroņa draudzes skolā (beidzis 1915). No 1916 turpinājis izglītību Rīgas skolotāju un izglītības draugu komercskolā evakuācijā Maskavā. 1918 pārcēlies uz Voronežu, mācījies 13. Voronežas 2. pak. skolā.

1920 VIII atgriezies Latvijā. Dzīvojis pie vecākiem Vecates pag. 1922–23 bijis Latvijas Strādnieku sociāldemokrātu mazinieku

Huguberts Brēms

Augusts Brīdiņš

partijas biedrs. 1924 beidzis Mazsalacas Skolu biedrības vidusskolu. 1924 uzsācis teoloģijas studijas LU, 1925 tieslietu studijas (beidzis 1930). No 1926 vienlaikus strādājis Rīgas kopējā slimokasē, Rīgas pilsētas dzimtsarakstu nodaļā un Rīgas pilsētas 2. un 3. raj. īres valdēs. Bez atlīdzības no 1927 strādājis Latvijas Arodbiedrību centrālbiroja juridiskajā birojā, vēlāk notāra J. Kreicberga kantori. No 1931 IV jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. 1931–32 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 11. Dobeles kājnieku pulkā, dienestu beidzis seržanta pakāpē. 1935 atstājis darbu Rīgas apgabaltiesā. Pasniedzis privātstundas, strādājis par praktiku zv. advokāta A. Buševica kantori. No 1936 strādājis par Krustpils, Rucavas (1937–38), Īvandes (1938–39), Lēdurgas (1940 III–VII) valsts pamatskolu skolotāju.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 31. jūl. zv. advokāta Ž. Stūra palīgs, no 1941. g. 27. janv. advokāts Rīgas 3. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941 VIII–IX bijis apcietināts. 1941 X iesniedzis lūgumu uzņemt zv. advokātu palīgu skaitā, taču lūgums atlikts. No 1941 XI bijis Kastrānes pag. Vatrānes pamatskolas pārziņa v. i. (līdz 1942 VIII), Zaubes pag. Kliģenes pamatskolas pārziņis (līdz 1943 VIII), pēc tam Ropažu pag. pamatskolas skolotājs. 1944 X Ropažu pag. pamatskola pārveidota par nepilno vidusskolu, tās direktora v. i. No 1945 VIII advokāts Jaunjelgavas juridiskajā konsultācijā, pēc tās likvidācijas no 1946 II Jaunpiebalgas juridiskās konsultācijas vadītājs, 1947 II–III un no 1948 V atļauts praktizēt arī Gulbenē. No 1948. g. 1. okt. advokāts Rūjienas juridiskajā konsultācijā, no 8. okt. Cēsu juridiskajā konsultācijā, no 1949 IV praktizējis arī Jaunpiebalgā. 1949 VI ar tieslietu ministra rīkojumu izslēgts no Advokātu kolēģijas. Turpmākais liktenis nav zināms.

Studentu biedrības “Klints” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 93. l.; 1632. f., 1. apr., 3009. l.; 2927. f., 5. apr., 1871. l.; 2996. f., 2. apr., 41539. l.; 5029. f., 1. apr., 11. l., 32. lp.; 7427. f., 1. apr., 8092. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 88. lp.; LUAI.

Velta Briede

BRIEDE (dz. RŪSE, šķirta ŠULCA) Velta Marija (1912–1996)

Dzimusi 1912. g. 5. martā Rīgā zv. advokāta palīga Heinriha Rūša (sk.) ģimenē; māte – Elizabete (dz. Feldmane). Latviete, luter ticīga. Brālis Armīns Rūsis (sk.) – zv. advokāts. No 1915 ar ģimeni evakuācijā Tērbatā, 1918 IV atgriezies Rīgā.

No 1919 mācījusies N. Draudzīņas ģimnāzijā, 1929 beigusi Rīgas pilsētas 2. vidusskolu. 1929 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1934). No 1935. g. 22. maija zv. advokāta H. Rūša (sava tēva) palīdzē Rīgā. Vēlāk Līvānu pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētāja.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīta Advokātu kolēģijā. 1941 II ar ģimeni izceļojusi uz Vāciju, no apr. strādājusi Mēklenburgas ev. lut. baznīcas virsvaldē Šverinē, no okt. korespondente vācu Fiduciārajā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Deutsche-Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H.* – DUTAG). 1942 VI atgriezies Latvijā. No 1942. g. 10. jūn. zv. advokāta palīdzē

Līvānos. No 1942. g. 10. nov. zv. advokāte Līvānos. No 1943 IV bijusi arī Līvānu pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētāja. 1944 vasarā devusies bēgļu gaitās uz Kurzemi (dzīvojusi tēva dzimtajās mājās Kursišu pag.), no turienes – uz Vāciju. Dzīvojusi bēgļu nometnēs Lībekā, no 1950 – Minhenē. 1951 izceļojusi uz ASV. Dzīvojusi Ņujorkā, vēlāk – Ņūarkā, Ņūdžersijā, no 1955 – Klivlendā. 1955–72 strādājusi firmas “United States Steel” Algu apstrādes departamentā Klivlendā. No 1972 pensijā. Mirusi 1996. g. 14. jūl. Klivlendā.

Precējusies 1934 ar juristu, vēlāko zv. advokātu Lotāru Šulcu (sk.), 1935 šķīrusies, otrreiz precējusies 1938 ar mācītāju Kārli Briedi (1892. g. 15. dec.–1986. g. 5. apr.), dēli Kārlis (dz. 1939. g. 30. jūl.; vēstures maģistrs), Pēteris (dz. 1943. g. 19. apr.; vijoļspēles maģistrs).

Studenšu korporācijas “Gundega” filistre.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 793. l.; 7427. f., 1. apr., 13636. l.; LUAJ; dēla Pētera Brieža un brāļadēla Roberta Rūša sniegtās ziņas.

BRIMMERS Heinrihs (*von Brümmer*; 1880–1969)

Dzimis 1880. g. 20. jūl. Koknesē muižnieka ģimenē; tēvs – Karls. Vācietis. 1903 beidzis Ķeizarko tiesu skolu Pēterburgā, uzsācis darbu Krievijas Tieslietu min-jā. 1903 IX kā brīvprātīgais iestājies Krievijas carienes Aleksandras leibgvardes ulānu pulkā, 1904 VII paaugstināts par praporščiku un atvaļināts. No 1904 XII zemstes priekšnieks Pleskavas gub. No 1906 VI zemnieku lietu komisārs Cēsu apriņķī, goda mirtiesnesis Rīgas–Valmieras mirtiesnešu sapulcē. 1914 mobilizēts Krievijas armijā, dienējis leibgvardes ulānu pulkā (līdz 1917 XII). 1918 V atgriezies Koknesē.

No 1918. g. 18. dec. mirtiesnesis Rīgā. 1918. g. 23. dec. iestājies Baltijas landesvērā, no 1919 III virsleitnants Drahenfelsa kavalērijas nodaļā. Pēc 1919. g. 16. aprīļa apvērsuma bijis O. Borkovska valdības ārlietu ministrs, vēlāk A. Niedras valdības satiksmes ministrs un ārlietu ministra v. i., pēc tam ārlietu ministra palīgs. No 1919 VII Tautas padomes loceklis no Vācu nacionāli liberālā saraksta, darbojies Agrārajā, Finanšu un budžeta, Juridiskajā, Karaklausības un Satversmes komisijā. No 1919 XII Engelharta kavalērijas nodaļas Saimniecības rotas komandieris, 1920 I paaugstināts par rotmistru (kapteinis), febr. iecelts par Trieciennodaļas 1. rotas komandieri, apr. par 13. Tukuma kājnieku pulka pirmo adjutantu. Piedalījies kaujās pret lieliniekiem 1919 un Latgales atbrīvošanā. 1921 III iecelts par pulka tieslietu darbvedi, apr. piekomandēts Kara tiesai, no jūl. pulka saimniecības priekšnieks un pulka goda tiesas priekšsēdētājs. 1922 IX atvaļināts no dienesta. No 1923. g. 17. apr. zv. advokāta V. Ridigera palīgs Rīgā, no 1929. g. 27. febr. zv. advokāta B. Petkoviča palīgs Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1932. g. 29. jūn. izslēgts no zv. advokātu palīgu skaita. 1939 izceļojis uz Vāciju.

Heinrihs Brimmers

No 1940 dzīvojis Pozenē. 1945 devies uz Rietumvāciju, dzīvojis Kleinburgvādelā (Hannoveres apkārtnē). Bijis bēgļu lietu komi-sārs, darbojies baltvāciešu novadniecībā un ev. lut. baznīcas orga-nizācijās. Miris 1969. g. 27. dec. Vunstorfā netālu no Hannoveres.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. So II (š), III šķ., Sv. Ao II (š), III šķ., medaļa par sekmīgu mobilizāciju.

Precējies ar Kokneses muižas īpašnieka meitu Sofiju Lēven-šternu (dz. 1890. g. 21. jūl.), dēls Viktors (dz. 1913. g. 1. jūn.), meita Elizabete (dz. 1914. g. 7. jūn.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 99. l.; 2996. f., 2. apr., 43324. l.; 5601. f., 1. apr., 999. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satūra rādītājs. – Rīga, 1925. – 22., 23. lpp.; *Löwenstern W. v. Heinrich (Harry) v. Bruemmer // Baltische Briefe.* – 1970. – Nr. 2.

BRINKENS Nikolajs Lionels (*Baron von den Brincken*; 1873–1931)

Dzimis 1873. g. 21. apr. Kroņa Rendā muižnieka ģimenē; tēvs – Aleksandrs. Vācietis, luterticīgs. 1896 beidzis Maskavas universi-tātes Juridisko fakultāti. Bijis tiesamatu kandidāts Pēterburgas apgabaltiesā, vēlāk Jelgavas apgabaltiesā. Pēc tam zv. advokāta G. Šmita palīgs Kuldīgā (līdz 1906), vēlāk Tukuma–Talsu miertie-sas apgabālā. 1915 evakuējies uz Tērbatu.

No 1920. g. 14. jūn. zv. advokāts. Dzīvojis Brinķu Pedvāles muižā. Miris 1931. g. 21. sept.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 94. l.

BRĪVIŅŠ Aleksandrs Heinrihs (1905–1990)

Dzimis 1905. g. 11. maijā Penzā mēmieka, vēlākā notāra ģimenē; tēvs – Georgs Arvids, māte – Elizabete (dz. Jurasova). Latvietis, luterticīgs. Jau 1905. g. maija beigās ģimene pārcēlusies pie mātes-tēva – muižnieka D. Jurasova Uzlovajas stacijas apkārtnē pie Vjaz-mas dzelzceļa, bet 1912 – uz Kalugu. No 1914 mācījies evakuētajā Varšavas 2. ģimnāzijā. 1915 turpinājis izglītību Nižņijnovgorodas 1. ģimnāzijā. 1917 ar māti dzīvojis Maskavā, mācījies 7. vīriešu ģim-nāzijā (13. darba skola), 1918 atgriezies Nižņijnovgorodā, turpinājis izglītību kādreizējā 1. ģimnāzijā, kas pārdēvēta par 15. darba skolu.

1920 X ar ģimeni ieradies Latvijā, dzīvojis Valkas apr., no 1921 Bauskā. Mācījies Bekera krievu ģimnāzijā, 1925 beidzis I. Kļaviņas ģimnāziju. Darbojies Latvju nacionālās jaunatnes savie-nībā. 1926 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932). Strādājis tēva notāra kantorī, dzīvojis Zālītes pag. Gaļummuižas Brīviņos. No 1931 darbojies Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijā, bijis parti-jas Zālītes pag. nodaļas sekretārs. No 1934. g. 16. maija zv. advo-kāta K. Trauciņa palīgs Rīgā, no 1936. g. 7. okt. – Krāslavā. No 1937. g. 27. janv. zv. advokāta E. Saltupa palīgs Krāslavā. Bijis LSCO Ezerzemes nov. priekšnieks.

Padomju okupācijas laikā 1940 VIII pārcēlies uz Rīgu, no 23. okt. zv. advokāta palīgs Tukumā. No 1941. g. 2. janv. advokāts,

Aleksandrs Brīviņš

no 1. maija juridiskās konsultācijas vadītājs Kandavā. 19. jūn. aizbraucis no Kandavas, jo brīdināts par iespējamajām apcietināšanām. Vācu okupācijas sākumā no 1. jūl. līdz 22. okt. strādājis Zālītes pag. drošības dienestā par izmeklētāju. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāta palīgs, no 1941 II praktizējis Iecavā, klientus pieņēmis Zālītes pag. Brīviņos. No 1942. g. 10. nov. zv. advokāts. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Zviedriju. Vēlāk izceļojis uz Kanādu. Bijis Latviešu nacionālās apvienības Kanādā revīzijas komisijas loceklis. Miris 1990. g. 2. dec. Toronto.

Precējies 1928 ar Annu Vanagu (dz. 1907. g. 10. aug.), meita Lia (dz. 1931. g. 27. sept.), dēls Juris Aleksandrs (dz. 1938. g. 3. maijā). Akadēmiskās vienības “Lidums” vecdraugs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 95. l.; 7427. f., 1. apr., 10047. l.; E. K. Mag. Jur. Aleksandrs Brīviņš sešdesmitgadnieks // Akadēmiskā Dzīve. – 1965. – Nr. 8; LU AJ.

BRĪVMANIS Viktors (1904–1979)

Dzimis 1904. g. 21. sept. Rīgā namsaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Leontīne Anna (dz. Akermane). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Latviešu izglītības biedrības pamatskolā Rīgā (beidzis 1919).

Kā brīvprātīgais Rīgas Skolnieku rotas sastāvā no 1919 VII piedalījies Neatkarības karā. Pēc Rīgas pilsētas 2. vidusskolas beigšanas (1923) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932). No 1924 strādājis Rīgas pilsētas pašvaldības darbinieku slimokasē par statistikas nozares pārzini. No 1927 praktikants Rīgas apgabaltiesā, vēlāk jaunākais kancelejas darbinieks (no 1930 vecākais). 1930–32 jaunākais tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā. No 1932. g. 27. sept. zv. advokāta Ž. Freidenfelda palīgs Rīgā. Bijis Rīgas Namsaimnieku biedrības juriskonsults. No 1939. g. 27. sept. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 1. febr. advokāts Rīgas 6. juridiskajā konsultācijā. Jūlijā Užavas pag. piedalījies paš aizsardzības vienību cīņā pret atkāpjošos Sarkanarmiju. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāts Rīgā. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1950 izceļojis uz ASV. Mācījies Indiānas Tehnoloģijas institūtā. Strādājis par tehnisko zīmētāju. Miris 1979. g. 12. okt.

Apbalvojumi: a) Latvijas Akpz, Acjpm.

Precējies 1932 ar Hedvīgu Kibermani (dz. 1907), dēls Igo (dz. 1934), meita Dagnija (dz. 1936).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

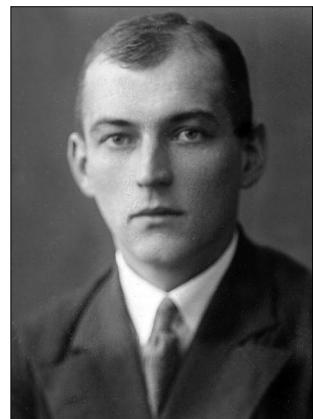
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 96. l.; 7427. f., 1. apr., 7017. l.; LU AJ.

BROŽE Kārlis Hermanis (1901–1942)

Dzimis 1901. g. 5. nov. Rīgā Muitas valdes ierēdņa ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Anna (dz. Lakta). Latvietis, luterticīgs. No 1909 mācījies Rīgas pilsētas elementārskolā, no 1910 P. Stabuša

Viktors Brīvmanis

Kārlis Brože

Valerians Bržežinskis

proģimnāzijā, no 1912 Nikolaja ģimnāzijā Rīgā. 1915 ar ģimeni evakuācijā Ukrainā. 1918 VIII atgriezies Latvijā.

1919. g. jūn. brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos, Skolnieku rotā, no 1919 VIII dienējis Armijas saimniecības pārvaldē, jaunākais rakstvedis. 1920 VIII atvaļināts. No 1920 mācījies valsts vidusskolā pieaugušajiem (beidzis 1922). Pēc vidusskolas beigšanas studējis LU matemātiku, no 1924 tieslietas (beidzis 1932). Strādājis par jaunāko tiesamatu kandidātu Tiesu palātā, no 1930 par vecāko tiesamatu kandidātu, no 1931 – Jelgavas apgabaltiesā, 1931 IX–1932 XII Jelgavas pilsētas iecirkņa mirtiesnesis. No 1933. g. 3. maija zv. advokāta N. Štackelberga palīgs Jelgavā, no 4. aug. zv. advokāta E. Klopmana palīgs Jelgavā. No 1940. g. 1. maija zv. advokāts Jelgavā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav uzņemts Advokātu kolēģijā. 1941. g. 14. jūn. Jelgavā apcietināts. Izvests uz Vjatkas soda nometnēm. 1942. g. 2. dec. piespriesti 10 gadi ieslodzījumā. Miris 1942. g. 13. dec.

Neprecējies.

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 98. l.; 2996. f., 2. apr., 44505. l.; 3727. f., 1. apr., 21. l., 253., 466. lp.; 7427. f., 1. apr., 5470. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-5642. l.; AL; LUJ.

BRŽEŽINSKIS Valerians Francs Aleksandrs (arī Valerians Brizinskis, *von Brzezinski*; 1875–1947)

Dzimis 1875. g. 27. martā Rēvelē; tēvs – Konstantīns, māte – Berta (dz. Eilante). Vācietis (pasē – polis), luterticīgs (pasē – katolīcīgs). No 1918. g. 20. jūn. zv. advokāts.

1919–20 Tautas padomes locekļa substitūts no Vācu demokrātu grupas. 20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Vācu baltiešu vēlēšanu komitejas saraksta (nav ievēlēts). Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 II ar sievu izceļojis uz Vāciju. Iecirkņa tiesas (zemākās instances tiesa) padomnieks. Miris 1947. g. 28. jūn. Hesendorfā Lejassaksijā.

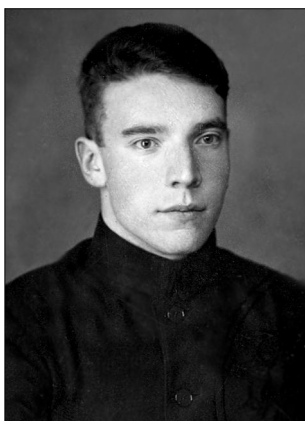
Precējies, sieva Sāra (dz. 1888).

A. LVVA, 2996. f., 2. apr., 45968. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satūra rādītājs. – Rīga, 1925. – 23. lpp.; DBG.

BUJŪMINS Aleksandrs (1910–1975)

Dzimis 1910. g. 2. janv. Pēterburgā rumāņu tautības notāra un teātra direktora ģimenē; tēvs – Nikolajs, māte – Ieva (dz. Kaļinovska), audzītēvs – Jānis Lūsis. Krievs, pareizticīgs. 1910 ar ģimeni pārcēlies uz Harkovu. Mācījies privātā sagatavošanās skolā, vēlāk Harkovas Aleksandra komercskolā.

1922 kopā ar ģimeni ieceļojis Latvijā. Mācījies Rīgas pilsētas 6. krievu pamatskolā, pēc tam Rīgas pilsētas krievu vidusskolā.

Aleksandrs Bujūmins

1928 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1929 tieslietu studijas (beidzis 1936). 1926–34 bijis privātstundu pasniedzējs. Darbojies LU Krievu studentu biedrībā, sekretāra palīgs. No 1930 strādājis par zv. advokāta K. Dekerta sekretāru. 1937 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā. No 1939. g. 20. dec. zv. advokāta K. Dekerta palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā. No 1943. g. 12. maija zv. advokāta N. Vologina palīgs. 1944 IX iesaukts latviešu leģionā. 1944 XI–1945 IV advokāts juridiskajā konsultācijā Rīgā, izslēgts par disciplināriem pārkāpumiem. Miris 1975. g. 15. sept. Rīgā.

Precējies 1934 ar skolotāju Ninu Kļaviņu (dz. 1909. g. 13. aug.), dēls Juris Georgs (dz. 1938. g. 28. maijā), 1942 šķīries, 1942 precējies otrreiz ar Antoņinu Šmiti, meita Tatjana (dz. 1942).

Krievu studentu korporācijas “Ruthenia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 101. l.; 7427. f., 1. apr., 12615. l.; LZAKA, 85. l.; LUAJ.

BUKUMS Nikolajs (1909–1944)

Dzimis 1909. g. 22. maijā Rīgā amatnieka ģimenē; tēvs – Frīdrihs, māte – Anna (atraitne Lapsa, dz. Lazdiņa). Latvietis, luterticīgs. 1. pasaules kara laikā kopā ar ģimeni bēgļu gaitās Maskavā. Mācījies latviešu bēgļu skolā, dažādās krievu skolās Maskavā.

1919 ģimene atgriezusies Latvijā. Dzīvojis Sabiles apkārtnē, mācījies Vānes pamatskolā. No 1921 dzīvojis Rīgā. 1923 beidzis Rīgas pilsētas 15. pamatskolu. Pēc Rīgas pilsētas 2. ģimnāzijas beigšanas (1927) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1938). 1939–40 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, beidzis rezerves virsnieku nodaļu Latvijas Kara skolā, virsnieka vietnieks. No 1927 strādājis pasta un telegrāfa dienestā, bijis vecākais sevišķu uzdevumu ierēdnis Pasta un telegrāfa departamentā, apmēram trīs gadus vadījis departamenta tieslietu nozari. Darbojies Pasta, telegrāfa un telefona darbinieku biedrībā (1931–40).

Pēc padomju okupācijas dežurants Rīgas dzelzceļa pasta nodaļā. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. vasaras Pasta pārvaldes priekšnieks, pēc departamenta pārņemšanas vācu valsts pasta pārziņā izpildījis juriskonsulta pienākumus. No 1943. g. 6. marta zv. advokāta A. Pommera palīgs Liepājā. 1944 II iesaukts karadienestā, dienējis latviešu leģiona 19. divīzijas 44. grenadieru pulkā. Ieguvis leitnanta pakāpi. 1944. g. 8. aug. kritis kaujā par Aizkuju (pie Silniekiem Cesvaines apkārtnē).

Precējies 1933 ar Margaritu Vitrihu (dz. 1910. g. 30. okt.), dēli Juris (dz. 1938. g. 21. janv.) un Mārtiņš (dz. 1944).

Studentu korporācijas “Fraternitas Academica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 103. l.; 4266. f., 1. apr., 10. l., 191., 192. lp.; 7427. f., 1. apr., 11223. l.; LUAJ; Album Fratrum Academicorum. Studentu korporācijai Fraternitas Academica 80 / Sast. K. Lidaks. – Rīga, 2005.

Nikolajs Bukums

Georgs Bulmerinks

Rolfs Burhards

BULMERINKS Georgs (*von Bulmerincq*; 1878–1944)

Dzimis 1878. g. 14. martā Varšavā; tēvs – Mihaels, māte – Marija (dz. Boka). Vācietis, luterticīgs. Beidzis Varšavas ģimnāziju. 1899 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1904). Bijis Rīgas apgabaltiesas tiesamatu kandidāts. No 1905 zv. advokāta A. Folka palīgs Rīgā. No 1909. g. 17. dec. zv. advokāts Rīgā. Bijis arī Rīgas Statistikas komisijas direktora palīgs.

20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. No 1940 tiesnesis Treptovā, vēlāk Štetinē, no 1940 VIII Ostrovā Pozenes (Vartelandes) apgabālā (tag. Ostruva Veļkopoļski Polijā).

1942 iecelts par zemes tiesas padomnieku. Miris 1944. g. 1. martā Ostrovā.

Precējies 1909 ar Vestu Elmu Felsko (1883. g. 6. janv.–1958. g. 21. nov. Vācijā), dēls Gerts (dz. 1912. g. 25. dec.), 1936 šķīries, otrreiz precējies 1936 ar Margaretu Annu Vilhelmīni Frideriki Beku (dz. 1898. g. 28. jūn.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Fraternitas Rīgensis” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 102. l.; 1376. f., 2. apr., 12434. l., 35. lp.; 2996. f., 2. apr., 48506. l.; AFR; DBG.

BURHARDS Rolfs Jevgēņijs Jēkabs (*Burchard*; 1907–1944?)

Dzimis 1907. g. 6. nov. Rīgā ārsta ģimenē; tēvs – Oskars Jūlijs, māte – Valija Emilija (dz. Beka). Vācietis, luterticīgs.

Pēc Rīgas pilsētas vācu vidusskolas beigšanas (1925) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). Pēc tam obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis Vidzemes artilērijas pulkā. No 1932 jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1934 vecākais tiesamatu kandidāts. No 1937 strādājis Rīgas 1., 3., Valmieras apriņķa 1. iecirkņa miertiesā, vēlāk Madonas apriņķa 1. iecirkņa miertiesā. No 1938 II piekomandēts Rīgas apgabaltiesas 3. civilnodaļai un atstājis amatu pēc paša vēlēšanās. No 1939. g. 7. jūn. zv. advokāta V. Sticinska palīgs Talsos. 1939. g. 8. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta kā izstājies no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

2. pasaules kara laikā dienējis Vācijas armijā, 1944. g. jūn. pazudis bez vēsts Bobruiskas apkārtnē.

Precējies 1937 ar Zentu Veroniku Augusti Grūbi (dz. 1905. g. 29. nov.; zv. advokāta H. Liepiņa māsiņa).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 104. l.; 7427. f., 1. apr., 9450. l.; DBG; LUAI.

BURŠTEINS Rūdolfs (1910–1941)

Dzimis 1910. g. 24. apr. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Juda, māte – Estere (dz. Zeidenberga). Ebrejs, jūdaists. No 1918 mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā.

No 1919 turpinājis izglītību Rīgas pilsētas 9. vācu pamatskolā, no 1924 Rīgas valsts vācu vidusskolā (beidzis 1928). Pēc vidusskolas beigšanas uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932, pēc tam studējis vēsturi). No 1933. g. 3. maija Rīgas apgabaltiesas zv. advokāta H. Lībesmana palīgs. 1932–34 darbojies cionistu sociālistu partijā, cionistu sociālistu studentu biedrībā “*Hašahar*” (1929–34 bijis biedrības priekšsēdētājs). 1934–35 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 6. Rīgas kājnieku pulkā. Pēc atvaļināšanas turpinājis zv. advokāta palīga praksi. 1933–38 bijis 6. Rīgas Savstarpējās kredītbiedrības juriskonsults. No 1938 praktizējis Saldū. No 1940. g. 1. maijā zv. advokāts Saldū.

Padomju okupācijas laikā no 1941 V vecākais darbvēdis Rīgas pilsētas 18. skolā. Nogalināts Rīgas geto vācu okupācijas laikā 1941. g.

Neprecējies.

A. LVVA, 7345. f., 1. apr., 105., 106. l.; 2927. f., 5. apr., 2057. l.; 7427. f., 1. apr., 12712. l.; LUAJ.

BURŽANADZE Joakims (arī Jakints Burdžanadze, arī Joahims Buržanadze; 1879–1958)

Dzimis 1879. g. 6. jūl. Občā Kutaisi apr.; tēvs – Avksentijs, māte – Jeļizaveta (dz. Nikolajeva). Gruzīns (dažos dokumentos – krievs), pareizticīgs. 1895 beidzis Kutaisi garīgo skolu, no 1895 mācījies garīgajā seminārā. 1902–07 studējis tieslietas Tērbatas universitātē. Pēc tam no 1908 VIII strādājis par jaunāko (no 1910 – vecāko) tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā, no 1909 bijis sekretāra palīgs, no 1910 sekretārs apgabaltiesas 1. kriminālodaļā, no 1914 papildu miertiesnesis (līdz 1917 XII). No 1909 kolēģijas sekretārs, no 1911 titulārais padomnieks, no 1914 kolēģijas asesors. 1917 VIII evakuējies uz Tērbatu. Pēc tam iecelts par Krievijas Satversmes sapulces vēlēšanu Valkas apr. komitejas priekšsēdētāju.

Padomju varas laikā 1919 II–III strādājis juridiskajā konsultācijā Rīgā. 1919 VI–1922 III valsts valodas nezināšanas dēļ bijis gadījuma darbu strādnieks. No 1922. g. 20. dec. zv. advokāts Rīgā. Darbojies Krievu juridiskajā biedrībā.

Pēc padomju okupācijas no 1941 II advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāts Rīgā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI advokāts Skrīveru juridiskajā konsultācijā, pēc divām nedēļām advokāts Rīgā. 1951 VI atskaitīts no Advokātu kolēģijas. Vēlāk pensionārs Rīgā. Miris 1958. g. 20. aug.

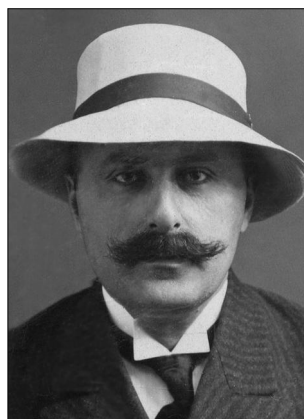
Apbalvojumi: b) Krievijas medaļa par godu 300 gadu Romanovu dinastijas valdīšanai.

Precējies 1924 ar Olgu Romancevu (dz. 1894. g. 4. apr.).

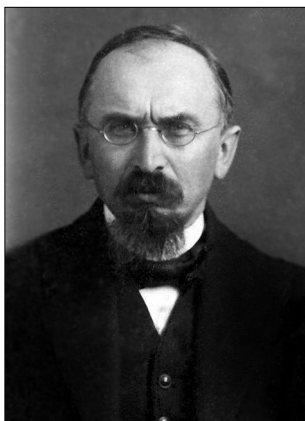
A. LVVA, 2996. f., 2. apr., 50480. l.; 115. f., 14. apr., 66. l.; Rīgas pilsētas DzNA; LZAKA, 83. l.

Rūdolfs Buršteins

Joakims Buržanadze

Ansis Buševics

BUŠEVICS Ansis Roberts (1878–1942)

Dzimis 1878. g. 22. nov. Popes pag. Lonastē; tēvs – Kristaps. Mācījies K. Milenbaha zēnu skolā Talsos. No 1899 piedalījies sociāldemokrātiskajā kustībā. Studējis Pēterburgas universitātes Juridiskajā fakultātē. Par piedalīšanos nelegālajā studentu politiskajā darbībā 1899 III apcietināts, pēc 4 dienām atbrīvots, uz gadu izslēgts no universitātes, uz 6 mēnešiem izsūtīts nometinājumā uz Pabjaņici (tag. Polija). Atgriezies Pēterburgā un atjaunojis studijas. 1901 III atkal apcietināts par piedalīšanos demonstrācijā, apcietinājumā bijis 2 nedēļas, pēc tam izslēgts no universitātes, uz gadu izsūtīts nometinājumā uz Liepāju policijas uzraudzībā. 1901–03 vadījis latviešu sociāldemokrātu nelegālās literatūras transportēšanu no Vācijas uz Latviju. 1904 beidzis studijas Pēterburgā un sācis zv. advokāta palīga praksi Rīgā. Iestājies LSDSP, 1904–06 partijas Centrālās komitejas loceklis. Viens no 1905. g. revolūcijas vadītājiem Latvijā, Rīgas Federatīvās komitejas loceklis. Izdevies izvairīties no represijām, bēgot uz Pēterburgu. No 1906 ar viltotiem dokumentiem nelegāli darbojies Pēterburgā un Rīgā kā LSDSP propagandists un žurnālists (segvārds – “Zvejnieks”), rediģējis partijas izdevumus. 1906 IV viens no Latvijas Sociāldemokrātijas delegātiem Krievijas Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas 4. kongresā Stokholmā, kurā Latvijas Sociāldemokrātijā iestājusies šajā partijā. 1907 bijis politisko, sabiedrisko un literāro laikrakstu “Brīvais Vārds”, “Ņevas Viļņi”, “Progress”, sabiedriski politiskās avīzes “Pēterburgas Vēstnesis” redakcijas loceklis, 1907–08 politiskā, sabiedriskā un literārā laikraksta “Jaunās Domas” redakcijas loceklis, 1909–10 laikraksta “Ziemeļblāzma” redaktors, 1910 laikraksta “Ziemelis” redaktors un izdevējs. 1910 VI Pēterhofā apcietināts, ievietots cietumā Pēterburgā, pēc 3 mēnešiem atklāts īstais uzvārds (arestēts kā “Buņģis”), nosūtīts uz Rīgas Centrālcietumu. 1911 IV administratīvā kārtā izsūtīts nometinājumā uz 4 gadiem Toboļskas gub. Sakarā ar Romanovu dinastijas valdīšanas laika 300 gadu jubileju 1913 nometinājuma termiņš samazināts līdz 3 gadiem. Pēc soda izciešanas 1914 V atgriezies Liepājā, piedalījies laikraksta “Dzīve” vadīšanā. No 1914. g. 18. jūn. zv. advokāts. Sākoties vācu okupācijai, 1915 pārcēlies uz Lonastes muižu Ances pag. Par darbību 1905. g. revolūcijas laikā 1916 V reizē ar brāli Ernestu (ārsts) vācu okupācijas iestāžu apcietināts, 3 mēnešus ieslodzīts Ventspils cietumā, pēc tam kā civilgūsteknis nosūtīts uz virsnieku gūstekņu nometni Gīterslo (Vestfālenē) Vācijā, vēlāk bijis nometnēs Šloscellē (Brandenburgā), Hāfelbergā (Hannoverē) un Zāganā (Silēzijā; tag. Žagaņa Polijā). 1918 X atbrīvots un atgriezies Liepājā. Bijis vietējās strādnieku padomes sekretārs. 1918–19 bijis izdevuma “Liepājas Strādnieku Deputātu Padomes Izpildu Komitejas Ziņojumi” redakcijas loceklis.

1919 I ievēlēts par Liepājas pilsētas galvu (bijis amatā līdz 1921 I). Tautas padomes loceklis no LSDSP (darbojies Agrārajā, Līguma pārbaudīšanai ar Igauniju, Satversmes sapulces Kurzemes

vēlēšanu apgabala komisijā), Satversmes sapulces, 1. un 4. Saeimas deputāts (no LSDSP saraksta). Pēc 1919. g. 16. apr. valsts apvērsuma Liepājā 3 nedēļas bijis apcietināts (atbrīvots 8. maijā). 1918–22 bijis LSDSP Centrālās komitejas priekšsēdētājs. No 1919. g. 20. maija vairākas dienas bijis A. Niedras valdības apcietinājumā Liepājā. 1920 Latvijas delegācijas loceklis miera sarunās ar Padomju Krieviju. 1923 I–VI bijis finanšu ministrs. No 1921. g. 24. aug. zv. advokāts Rīgā. Bijis PSRS izveidotās Kooperatīvās tranzitbankas direktors un PSRS tirdzniecības pārstāvniecības juriskonsults. 1926 II–1931 XII Rīgas pilsētas valdes Nekustamo īpašumu nodaļas juriskonsults. Darbojies biedrībā “Piektais gads”. 1934 V apcietināts, ievietots Liepājas koncentrācijas nometnē. 1935 III atbrīvots un atsācis zv. advokāta praksi. Iestājies nelegālajā Latvijas Sociālistiskajā strādnieku un zemnieku partijā, kas aktīvi sadarbojās ar LKP. 1940. g. 24. apr. apcietināts, apsūdzot nelegālā komunistiskā darbībā, ievietots Rīgas Centrālcietumā.

Pēc padomju okupācijas 1940. g. 20. jūn. atbrīvots no cietuma un 1940 VII ievēlēts Tautas saeimā Kurzemes vēlēšanu apgabalā (bijis Tautas saeimas Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs). 1940 VI iestājies LKP. 1940. g. 23. jūl. iecelts par LPSR Konstitūcijas izstrādāšanas komisijas referentu, aug. – par Tautas saeimas delegācijas locekli braucienam uz Maskavu ar lūgumu uzņemt Latviju PSRS. 1941 bijis Augstākās tiesas loceklis un “LPSR Likumu, Dekrētu un Valdības Noteikumu Krājuma” redaktors. 1941 par pausto kritiku padomju politikai Latvijā no LKP biedra pārskaitīts par partijas biedra kandidātu. 1941 VI evakuējies uz Maskavu. 1941 padomju varas iestāžu apcietināts. Miris 1942. g. 10. aug. Omskas apgabalā.

Apbalvojumi: a) Tzo IV šķ. (piešķirts 1926, atteicies saņemt).

Precējies ar skolotāju Hedvīgu Bergu (dz. 1880. g. 6. jūn.), dēls Ansis (dz. 1906. g. 18. janv.).

D. Mūsu politikas problēmi. – Rīga, 1927; Kur izeja? Latvijas tautsaimniecības attīstības problēmi. – Rīga, 1930.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 108. l.; 1638. f., 1. apr., 180. l.; 5213. f., 1. apr., 749. l.; 5545. f., 1. apr., 1. l.; LVVA, Politiskās pārvaldes kartotēka; PDVA, 1169. f., 14. apr., 117. l.; Jaunākās Ziņas. – 1917. – 13. febr.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satūra rādītājs. – Rīga, 1925. – 24. lpp.; LDG; LKV. – 2. sēj.; EVP; LE (I). – 1. sēj.; LBC; LME. – 1. sēj.; LPE. – 2. sēj.; LVV; LRB; LatE. – 1. sēj.

BUŠS Vilhelms Voldemārs Hermans (*Busch*; 1901–1945?)

Dzimis 1901. g. 4. sept. Sesavas pag. Vidusmuižā (Vidos) muižas nomnieka ģimenē; tēvs – Edgars, māte – Ida (dz. Zeka). Vāciešis, luterticīgs. 1912–18 mācījies Jelgavas vācu ģimnāzijā.

1918 XII iestājies Baltijas landesvērā. 1920, būdams kareivis, izturējies abitūrijas eksāmenus vidusskolas apjomā. Piedalījies kaujās pret lieliniekiem. 1920 IX demobilizējies, būdams 13. Tukuma kājnieku pulka kaprālis. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1925). No 1920 IX līdz 1921. g. vasarai strādājis par mājskolotāju

Vilhelms Bušs

Limbažos, 1924–25 par sekretāru advokātu R. Benusa un N. Štakelberga kantorī. No 1925. g. rudens tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1926. g. 6. okt. zv. advokāta V. Kīna palīgs Rīgā, no 1927 IV – Kuldīgā. No 1932. g. 4. marta Liepājas apgabaltiesas zv. advokāts. 1935 svītrots no zv. advokātu skaita. Strādājis par zv. advokāta A. Jakovļeva sekretāru Kuldīgā, no 1936 par namu pārvaldnieku Rīgā. Bijis Vācu baltiešu darba apvienības priekšsēdētājs Kuldīgā un Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1938 X sodīts ar ieslodzījumu cietumā uz 8 mēnešiem par klienta 6000 latu obligācijas piesavināšanos. 1939 izceļojis uz Vāciju.

No 1942 mirtiesnesis Pozenes (Vartelandes) apgabālā Lisā (tag. Lešno Polijā). No 1943 tulks Vācijas armijas divīzijas štābā. 1945 IV pazudis bez vēsts kaujās pie Keļces Polijā.

Precējies 1926 ar Margaretu Klemmu (dz. 1897. g. 19. okt.), otrreiz precējies ar Annu Grēfu (dz. 1898. g. 28. nov.)

Baltvāciešu studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 107. l.; 7427. f., 1. apr., 3774. l.; DBG; Album Coronorum. 1808.–1932. /Bearbeitet von W. Räder. – Rīga, 1932; Notiesāts bij. Zv. adv. V. Bušs // Jaunais Kurzemnieks. – 1938. – 12. okt.

CEIĶELIS Kārlis Jūlijs (1893–1962)

Dzimis 1893. g. 8. okt. Inciema pag. Melnupītēs muižas rentnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Kristīne (dz. Ozola). Latvietis, luterticīgs. Trīs gadus mācījies Turaidas min-jas skolā, vēlāk ar ģimeni pārcēlies uz Ungurmuižu, turpinājis izglītību Cēsu pilsētas skolā (beidzis 1911). Strādājis par ierēdni pasta un telegrāfa kantorī Rīgā. No 1912 Latvijas Sociāldemokrātijas biedrs. No 1916 evakuācijā Krievijā, strādājis a/s “Parviaņin” slimokasē par sekretāra palīgu. 1917. g. pavasarī atgriezies Latvijā. Strādnieku patērētāju biedrību savienībā strādājis par grāmatveža palīgu. 1917 VIII ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Latvijas sociāldemokrātu – lielinieku saraksta.

1918–19 bijis LSDSP biedrs. 1919 I–V strādājis Rīgā lieliniešiskā laikraksta “Naša pravda” un “*Rote Fahne*” redakcijā, tulks. 1920 II–IV apcietinājumā Rīgā, apr. izraidīts uz Padomju Krieviju, strādājis par skolotāju Samarā. 1922 VIII atgriezies Latvijā, bijis kancelejas pārvaldnieks Valsts kontrolē. No 1925 darbojies LSDSP, bijis Latvijas Strādnieku sociāldemokrātu maziņu partijas laikraksta “Darba Balss” redakcijas loceklis. 1925 izturējis eksterņa pārbaudījumus vidusskolas kursa apjomā. 1925 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929). Bijis Valsts kontroles Brīvības pieminekļa komitejas loceklis un kasieris. 1934. g. 17. maijā apcietināts un ievietots Politiskās pārvaldes aresta telpās Rīgā (vēlāk Centrālcietumā), 24. maijā atbrīvots no darba Valsts kontrolē. Ievietots Liepājas koncentrācijas nometnē, 1935. g. 29. janv. atbrīvots. No 1937 pārmaiņus dzīvojis Rīgā un Ogrē. No 1935 bijis juriskonsulta vietas izpildītājs Zemkopības min-jas Zemes ierīcības departamentā.

Kārlis Čeiķelis

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 12. jūl. iecelts par Valsts kontroles padomes locekli, no aug. strādājis Valsts kontroles tautas komisariātā par pārvaldes priekšnieku. No 1940. g. 4. sept. zv. advokāta E. Jostsona palīgs Rīgā. No 1941. g. 13. febr. advokāts Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā, 15. martā izstājies no Advokātu kolēģijas, Likvidācijas daļas juriskonsults Finanšu ministrijā. Vācu okupācijas laikā no 1941 VIII Finanšu kasu pārvaldes Finanšu kases juriskonsults, no 1943 III juriskonsults Rīgas pilsētas Finanšu kasē. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI strādājis Valsts bankā par juriskonsultu. No 1945 VIII advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. 1951 X izslēgts no Advokātu kolēģijas, 1956 II uzņemts atpakaļ. Advokāts Rīgas 8., no maija – 9. juridiskajā konsultācijā. No 1957 pensijā. Miris 1962. g. 18. jūl. Ogrē. Apbedīts Meža kapos Rīgā.

Precējies ar Ellu Ansoni (1898. g. 7. febr.–1948. g. 14. martā), dēls Harijs (dz. 1919. g. 30. martā).

Studentu biedrības “Klints” vecbiedrs.

D. Izvilkumi no Senāta Administratīvā departamenta un Valsts kontroles padomes lēmumiem un Valsts kontroles juriskonsulta atsauksmēm valsts kontroles revīzijas lietās laikā no 1923. g. 16. aug. līdz 1933. g. 31. dec. – Rīga, 1934 (sastādītājs).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 110. l.; 3017. f., 1. apr., 689. l., 71. lp.; 3235. f., 2. apr., 5549. l.; 5029. f., 1. apr., 11. l., 43. lp.; 7427. f., 1. apr., 9609. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 69. lp.; LZAKA, 461. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

CIMMERMANIS Eižens Fridrihs Harijs (1904–1950)

Dzimis 1904. g. 2. nov. Rīgā atslēdznieka ģimenē; tēvs – Frīcis, māte – Mīnna (dz. Pļaviņa). Latvietis, luterticīgs. Mācījies P. Stabuša privātajā reālskolā (līdz 1917).

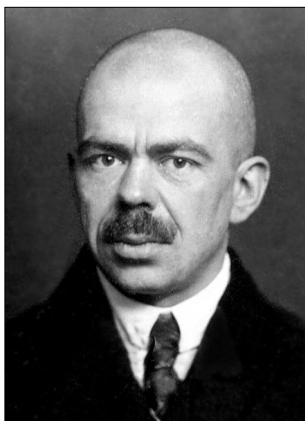
Pēc A. Liepiņa grāmatvedības un mašīnrakstīšanas kursu beigšanas (1921) 1922 uzsācis mācības Rīgas pilsētas 4. vidusskolā (beidzis 1926). 1926–30 strādājis par kancelejas ierēdni Pasta un telegrāfa departamenta Galvenajās darbnīcās, kā arī par grāmatvedi vairākos privātos uzņēmumos. Bijis LSCO 19. vienības vadītājs. 1928 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1933, no 1938 studējis tautsaimniecību). No 1931 vienlaikus jaunākais tiesamatu kandidāts, no 1933 vecākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā, no 1934 Rīgas apgabaltiesā. Bijis partijas “Demokrātiskais centrs” biedrs. No 1939. g. 20. dec. zv. advokāta P. Lejiņa palīgs Rīgā. 1939–40 Iekšlietu ministrijas Pašvaldību departamenta papildu darbinieks.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 20. janv. advokāts Rīgā, pēc tam – Ilūkstē. 1941 III iecelts par linu un kaņepāju uzpirkšanas kantora “Zagotlen” juriskonsultu. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāta palīgs, bet 7. okt. atskaitīts, jo pārgājis valsts dienestā. Strādājis Daugavpils apgabaltiesā. Miris 1950. g. 24. aug. Rīgā.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 114. l.; 1536. f., 1. apr., 96. l.; 1632. f., 1. apr., 3737. l.; 7427. f., 1. apr., 12166. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

Eižens Cimmermanis

Teodors Cimmermans

CIMMERMANS Teodors Jūliuss Gotfrīds (*Zimmermann*; 1883–1945)

Dzimis 1883. g. 22. okt. Rīgā zv. advokāta ģimenē; tēvs – Daniels, māte – Ida (dz. Lange). Vidējo izglītību ieguvis Pēterburgā. 1902 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1908). 1906–07 studējis juridiskajā licejā Maskavā. No 1908 papildinājis Minhenes universitātē, no 1909 – Berlīnē. 1909–10 tiesamatu kandidāts Pēterburgas apgabaltiesā. No 1910 zv. advokāta palīgs Rīgā. No 1916 V Rīgas apgabaltiesas raj. zv. advokāts. 1916 VI mobilizēts Krievijas armijā.

No 1920 zv. advokāts Rīgā. No 1922 vācu nodaļas loceklis LELB virsvaldē. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Rīgā. 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Vācu baltiešu vēlēšanu komitejas saraksta (nav ievēlēts). Bijis Vācu baltiešu tautas partijas priekšsēdētāja vietnieks, Baltijas zemessargu un 13. Tukuma kājnieku pulka bijušo karavīru biedrības Revīzijas komisijas loceklis, vācu 1. Rīgas brīvlaiku koloniju biedrības lietvedis un valdes loceklis, Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 22. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju, dzīvojis Kolbergā.

No 1940 tiesnesis, pēc tam tiesas padomnieks Diršavā. Miris bēgļu gaitās 1945. g. 21. martā Frauendorfā Pomerānijā (tag. Goleņcina, Ščecinas priekšpilsēta, Polijā).

Precējies 1923 ar Ilzi Bokslafu (1902. g. 8. nov.–1988. g. 21. okt. Vācijā), dēli Helmutus Peters Karls Gotfrīds (1925. g. 1. nov.–1945. g. 1. martā; būdams folkšturmists, kritis Frankfurtē pie Oderas; *stud. phil.*), Tomass Vilhelms Gotfrīds (dz. 1929. g. 22. jūl.), Valters Johans Gotfrīds (dz. 1935. g. 16. dec.) un meita Kristiane Daniela Elizabeta (dz. 1928. g. 23. maijā).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Fraternitas Rigensis” filiistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 115. l.; AFR.

ČAKSTE Konstantīns Jēkabs Marģers (1901–1945)

Dzimis 1901. g. 26. jūl. Bulduros zv. advokāta, vēlākā Latvijas Valsts pirmā prezidenta ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Justīne (dz. Vesere). Latvietis, luterticīgs. Brālis Mintauts Čakste – tiesībnieks, Senāta loceklis. Dzīvojis Jelgavā, no 1909 mācījies Jelgavas ģimnāzijā. No 1915 turpinājis izglītību evakuētajā L. Bērziņa un F. Šmithena Dubultu ģimnāzijā Tērbatā. 1917 turpinājis izglītību Kazaņas 3. ģimnāzijā. 1918 VIII atgriezies Latvijā. Dzīvojis Salgales pag. Aučos.

1919 iestājies un 1920 beidzis Rīgas pilsētas 2. vidusskolu. Bermonta uzbrukuma laikā iestājies Latvijas armijā (dienējis pusotru mēnesi garnizona dienestā Rīgā). 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1925; atstāts LU Civiltiesību katedrā gatavoties

zinātniskai darbībai). No 1928 VII LU Tiesību zinātņu nodaļas Civiltiesību katedras jaunākais asistents, no 1930 VII asistents, no 1931 privātdocents, 1933 X vecākais asistents, no 1934 VII docents, no 1937 vecākais docents, no 1938 – ārkārtas profesors. 1931–32 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 5. Cēsu kājnieku pulkā. 1932. g. 8 mēnešus papildinājies Briselē un Parizes universitātes Juridiskajā fakultātē (1936 bijis 5 mēnešu ilgā zinātniskā komandējumā Parīzē un Berlīnē). No 1935 arī Tirdzniecības tiesību katedras vadītājs, 1938–40 bijis arī fakultātes sekretārs. No 1933. g. 31. maija zv. advokāta P. Berģa palīgs. No 1936. g. 25. nov. zv. advokāts Rīgā. 1932–40 sabiedriskā un tiesību žurnāla “Jurists” redakcijas kolēģijas loceklis (1938–40 atbildīgais redaktors). Lasījis lekcijas arī Tautas universitātes Tiesību nodaļā. Bijis LU Akadēmiskās sabiedrisko zinātņu biedrības revīzijas komisijas loceklis, Sabiedrisko zinātņu veicināšanas biedrības “*Aequitas*” valdes priekšsēdētāja biedrs, Franču un latviešu tuvināšanās biedrības biedrs. Uzņēmts par locekli Starptautiskā Tirdzniecības konkurences institūtā *D’étude et de Documentation en matière*.

1940 VII piedalījies Demokrātiskā latviešu vēlēšanu saraksta sagavošanā Tautas saeimas vēlēšanām. Padomju okupācijas laikā publicējies pagrides avīzē “Tautas Balss”, bijis LVU Juridiski ekonomiskās fakultātes Civiltiesību katedras vadītājs, profesors, šo amatu ieņēmis arī vācu okupācijas laikā UR pēc 1941 VII. No 1941. g. 13. aug. zv. advokāts. No 1943 “Tautsaimniecības vārdnīcas” redakcijas līdzstrādnieks. 1943 VIII dibinātās pretestības kustības – Latvijas Centrālās padomes – priekšsēdētājs, darbojies padomes Juridiskajā komisijā, rediģējis tās programmu. 1944 bijis Latvijas Centrālās padomes Informācijas komisijas nelegālā laikraksta “Jaunā Latvija” redaktors un izdevējs Rīgā. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. 1944 IV apcietināts, ievietots Rīgas Centrālcietumā, pēc tam 1944. g. 1. sept. pārvietots uz Salaspils nometni un 10. sept. nosūtīts uz Štuthofas koncentrācijas nometni. Gājis bojā 1945. g. 21. febr. ceļā no Štuthofas uz Lauenburgas koncentrācijas nometni. Apbedīts Gensā, 1951 pārāpbedīts Kašubas Krepas Nāves marša upuru kapsētā (tag. Polijas teritorija).

Precējies 1932 ar Anastasiju Stīpnieci (1909. g. 24. febr.–1995. g. 24. martā ASV), meitas Anna Justīne (dz. 1936. g. 28. febr.) un Katrīna Konstance (dz. 1938. g. 12. jūl.).

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

D. Nomaksas pirkums Latvijā un ārzemēs. – Rīga, 1932; Motorizētu satiksmes līdzekļu īpašnieku atbildības problēma Latvijas un ārzemju civiltiesībās. – Rīga, 1939; Tirdzniecības tiesības. – Rīga, 1939; Civiltiesības. Lekciju kurss. – Rīga, 1940.

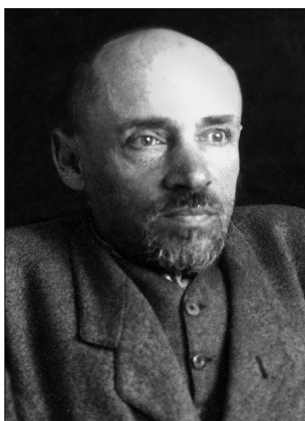
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 116. l.; 1969. f., 1. apr., 36. l., 18. lp.; 2996. f., 3. apr., 504. l.; 7427. f., 13. apr., 326. l.; LU XX; EVP; LE (I). – 1. sēj.; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; *Ābers B.* Profesora Konstantīna Čakstes piemiņai // Latviešu Juristu Raksti. – 1961. – Nr. 6; LE (II). – 1. sēj.; *Andersons E., Siliņš L.* Latvijas Centrālā padome – LCP. Latviešu nacionālā pretestības kustība 1943–1945. – Uppsala, 1994. – 377.–411. lpp.; *Birziņa L.* LU profesori Jānis Čakste (1859–1927),

Konstantīns Čakste

Naums Čertkovs

Mečislavs Červinskis

Konstantīns Čakste (1901–1945). – Rīga, 1996; LUAJ; *Lerhis A., Ancāns P.* Konstantīns Čakste – zinātnieks un latviešu nacionālās pretestības kustības organizētājs // *Latvijas Vēsture.* – 2003. – Nr. 2; *Jansons J.* Konstantīna Čakstes ieguldījums Latvijas tiesību zinātnes attīstībā // *Latvijas Vēsture.* – 2003. – Nr. 2; LatE. – 2. sēj.; *Erglis Dz.* Latvijas Centrālās padomes priekšsēdētājs Konstantīns Čakste // *Persone un demokrātija. Metodisks līdzeklis Latvijas vēsturē.* – Rīga, 2005; *Šuberte J.* Jānis Čakste un Jelgava. – Rīga, 2006.

ČERTKOVŠ Naums (arī Haimis Nahmans Čertkovs; 1903–pēc 1939)

Dzimis 1903. g. 1. martā Rēzeknē; tēvs – Ruvins, māte – Reiza. Ebrejs, jūdais. Mācījies vietējā vidusskolā, 1. pasaules kara laikā turpinājis izglītību evakuācijā Pleskavā.

1919 ar ģimeni ieceļojis Rīgā. Mācījies J. Landaua ģimnāzijā, 1922 beidzis Rīgas pilsētas krievu vidusskolu. Bijis privātskolotājs. Pēc tam divus gadus mācījies Berlīnes Tirdzniecības augstskolā. Vēlāk atgriezies Rēzeknē. 1924 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, no 1925 tieslietu studijas (beidzis 1929). No 1930. g. 15. janv. zv. advokāta J. Krūmiņa palīgs Rēzeknē. 30. gadu sākumā Rēzeknē bijis Židu Boikota komitejas goda tiesas priekšsēdētājs. No 1936. g. 9. dec. zv. advokāts.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 117. l.; 7427. f., 1. apr., 8749. l.; 1632. f., 1. apr., 3989. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LUAJ.

ČERVINSKIS Mečislavs (*Czerwiński*; 1862–1926)

Dzimis 1862. g. 31. aug. Rīgā štābkapteiņa, vēlākā pulkveža inženiera ģimenē; tēvs – Konstantīns, māte – Honorata (dz. Vitkovska). Polis, katoļticīgs (pēc otrajām laulībām – luterticīgs). Beidzis pilsētas ģimnāziju un 1887 Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti, kā arī Fizikas un matemātikas fakultāti. 1887–89 ierēdnis Tieslietu min-jā Pēterburgā, kolēģijas sekretārs. No 1890 bijis zv. advokāta palīgs Jelgavā. No 1892 strādājis Tieslietu min-jas Juriskonsultācijas nodaļā Pēterburgā. 1904 IV atstājis amatu titūlpadomnieka pakāpē. Vēlāk darbojies tirdzniecībā, uzpircis mežus. 1. pasaules kara laikā un 1917. g. vācu okupācijas laikā Rīgas pilsētas policijas sekretārs.

1918 XI iecelts par Rīgas prefektūras darbvedi. Ienākot Sarkanajai armijai 1919. g. janv. sāk., palicis pilsētā, 1919 IV–V Tautas izglītības komisariāta bibliotekārs. 1919 VII–XII Rīgas pilsētas militārās policijas valdes darbvedis, atstājis amatu pēc paša lūguma. 1920 III–1921 X Satiksmes min-jas Pasta un telegrāfa virsvaldes juriskonsults. No 1921. g. 16. okt. zv. advokāta R. Benusa palīgs Rīgā. Vēlāk izstājies no zv. advokātu palīgu skaita, no 1921 X bijis Pasta un telegrāfa virsvaldes svešvalodu redaktors. Miris 1926. g. 17. apr.

Precējies ar Francisku Kulvici (dz. 1868), šķīries. Otrreiz precējies ar Minnu Lapiņu (1876. g. 2. aug.–1940; 1939 izceļojusi uz Vāciju), meita Viktorija Adolfīne (dz. 1901. g. 2. aug.), šķīries. Trešoreiz precējies 1923 ar iepriekšējo sievu Minnu Lapiņu.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 118. l.; 1376. f., 2. apr., 12256. l., 64. lp.; 2996. f., 3. apr., 5082. l.; 5213. f., 1. apr., 871. l.; 5604. f., 1. apr., 1304. l.

ČIKSTE Jānis Alfrēds (1871–1958)

Dzimis 1871. g. 5. febr. Ceraukstes pag. Lielčikstēs; tēvs – Jānis. Latvietis, luterticīgs. 1902 beidzis Kijevas universitātes Juridisko fakultāti, 1902–03 strādājis par tiesamatu kandidātu Kijevas apgabaltiesā, pēc tam Rīgas apgabaltiesā. No 1903 zv. advokāta palīgs. Par piedalīšanos 1905. g. revolūcijas notikumos uz diviem gadiem atņemas prakses tiesības. No 1908 zv. advokāta palīgs Rīgā. No 1918. g. 15. maija zv. advokāts.

1919. g. pavasarī bijis LPSR Revolucionārā tribunāla izmeklēšanas tiesnesis. Pēc lielinieku izdzīšanas zv. advokāts Rīgā (līdz 1919. g. 19. dec.). Pēc tam Rīgas pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētājs (līdz 1934). 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Saimnieciski kulturālās apvienības saraksta (nav ievēlēts).

Padomju okupācijas laikā 1941 bijis tulkotājs Tieslietu tautas komisariāta Kodifikācijas nodaļā. 1944 devies bēgļu gaitās uz Kurzemi. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1945 IX advokāts Talsu juridiskajā konsultācijā, 1946 I atskaitīts no Advokātu kolēģijas. Atgriezies Rīgā. Strādājis par juriskonsultu Centrālajā valsts arhīvā (1946–47) un Lauksaimniecības kooperatīvu savienībā (1947–50). Vēlāk strādājis dažādos saimnieciskos uzņēmumos (mēbeļu cehā, 2. apvienotajā dārzniecībā u. c.). Miris 1958. g. 11. okt. Rīgā. Apbedīts Meža kapos.

Precējies 1926 ar Martu Elizabeti Bližni (1894. g. 10. martā–1978. g. 25. febr.), dēli Imants (1925. g. 17. nov.–1946. g. 13. dec.) un Visvaldis (1931. g. 11. apr.–1991. g. 10. nov.).

Studentu biedrības “Zemgalija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 119. l.; 2996. f., 3. apr., 6171. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 89. lp.; LZAKA, 467. l.; mazmeitas Andas Čeksteres sniegtās ziņas.

Alfrēds Čikste

ČINNOVS Vladimirs (1875–1935)

Dzimis 1875. g. 16. jūl. Rīgā apakšpulkeveža ģimenē; tēvs – Aleksejs, māte – Marija. Krievs, pareizticīgs. 1894 beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju un 1898 Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. No 1898 jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1902 apgabaltiesas 2. civilnodaļas sekretārs, no 1903 Jelgavas–Bauskas apriņķa 2. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis. 1906 pārcelts tādā pašā amatā uz Tukuma apriņķi, 1912 uz Tērbatas apriņķi. 1916 iecelts par Rīgas 2. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesi. 1918 I lielinieki apgabaltiesu slēdza, devies uz Ukrainu. Hetmaņa varas laikā bijis mirtiesnesis Graivoronā, A. Deņikina varas laikā – izmeklēšanas tiesnesis Kupjanskā (abas pilsētas Harkovas apkārtnē). Lieliniekiem tuvojoties Harkovai, piekomandēts par izmeklēšanas tiesnesi Stavropoles apgabaltiesai. Stavropolē saslimis ar tīfu. Pēc izveseļošanās padomju vara iecēlusi par izmeklēšanas tiesnesi.

1921 IX atgriezies Latvijā. No 1922. g. 20. dec. zv. advokāts. No 1924 V vecākais tiesamatu kandidāts, mirtiesnesis Grīvā un Jēkabpilī, 18. jūn. atskaitīts no zv. advokātu skaita. 1926 IV izstājies

Karlīne Dāle

no dienesta apgabaltiesā, 1927 atkal ieskaitīts zv. advokātu skaitā. Praktizējis Jēkabpilī. Miris 1935. g. 18. maijā Rīgā.

Precējies, sieva Aleksandra, dēls Igors (dz. 1909. g. 25. sept.; jurists).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 120. l.; 115. f., 14. apr., 559. l.; 1638. f., 2. apr., 68.–71. l.; 2996. f., 1. apr., 7050. l.; LDG; *Пильский П.* Памяти прис. повер. В. А. Чиннова // Сегодня. – 1935. – 20 мая; *Абызов Ю.* Русское печатное слово в Латвии. Био-библиографический справочник. – Stanford, 1990. – Ч. 1. – С. 305.

DĀLE (dz. **AUZARĀJA**, šķirta **ŠVANEBAHA**, šķirta **LEITENDORFA**) **Karlīne** (arī Karola Dāle; 1905–1967)

Dzimusi 1905. g. 29. apr. Bolderājas pag. Auzarājos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Sofija (dz. Treiberģe). Latviete, luterticīga. Mācījusies M. Millersones progimnāzijā Āgenskalnā.

No 1919 dzīvojusi Rīgā, turpinājusi izglītību L. Tailovas meiteņu privātajā ģimnāzijā, vēlāk Rīgas pilsētas 3. vidusskolā, 1924 beigusi M. Bekeres neogimnāziju. Strādājusi par sekretāri mašīnrakstītāju tēva brālēna zv. advokāta E. Grinberga kantorī, vēlāk tādā pašā amatā Zemkopības ministrijas Mērniecības daļā un Zemes vērtēšanas daļā. Strādājusi arī zv. advokāta H. Brimmera kantorī par sekretāri. 1926 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1931). No 1933. g. 8. febr. zv. advokāta R. Freimana, no 1934. g. 22. aug. – zv. advokāta B. Krieviņa, no 1935. g. 22. maija – zv. advokāta V. Dāles palīdzē. No 1938. g. 5. okt. Rīgas apgabaltiesas raj. zv. advokāte. Bijusi Latviešu un dāņu biedrības valdes locekle, Latvijas Akadēmiski izglīto sieviešu apvienības valdes locekle un apvienības žurnāla “Latvijas Akadēmiski Izglīto Sieviešu Apvienības Ziņojumi” redaktore (1936–39). 1940 bijusi periodiskā izdevuma “Latviete” redakcijas kolēģijas locekle.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 1. janv. advokāte Rīgas 6. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, bet 16. dec. atskaitīta no zv. advokātu skaita. 1944 devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojusi Dobsicē (Prāgas apkārtnē), pēc tam pārcēlusies uz Baireitu, vēlāk dzīvojusi Visbādenē un Fuldā. Strādājusi par latviešu valodas skolotāju Visbādenes latviešu ģimnāzijā, vēlāk mācījusi arī psiholoģiju Fuldas latviešu ģimnāzijā. 1951 izceļojusi uz ASV. Dzīvojusi Brinatinā Filadelfijas apkārtnē, vēlāk Ņujorkā. Strādājusi par tirdzniecības aģenti, rakstījusi dzeju. 60. gados bijusi Latviešu preses biedrības priekšsēdētāja vietiece. Darbojusies Baltijas sieviešu padomē. Mirusi 1967. g. 29. martā Ņujorkā.

Precējusies 1926 ar zv. advokāta E. Grinberga sievasbrāli grāmatvedi Aleksandru Paulu Leitendorfu (dz. 1882. g. 8. febr.), 1927 šķirusies, otreiz precējusies 1927 X ar deju skolotāju Nikolaju Švanebahu (dz. 1907. g. 4. janv.), 1930 šķirusies, trešo reizi precējusies 1932 ar zv. advokātu Viktoru Dāli (sk.), dēls

Kornēlijs Viktors Kārlis (dz. 1933. g. 11. nov.), meita Sibilla Mairita (dz. 1935).

Studenšu korporācijas "Varavīksne" filistre.

D. Vienkārsa vekseļa rekvizīti: zvērināta advokāta palīga Karlīnes Dāles referāts. – Rīga, 1938; Iepriekšēji saņemtā pievienojums: zvēr. adv. palīga Karlīnes Dāles referāts. – Rīga, 1938; Vizmoti pali. Dzejas. – Rīga, 1939; Skurbais apinis. Dzejas. – Rīga, 1943; Laika rasa: dzejoļi, 1943–1949. – [Gincburga], 1950; Spole akā. – [Nujorka], 1961.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 121. l.; 2996. f., 4. apr., 795. l., 11. apr., 12641. l.; EVP; Dale K. Mana biogrāfija // Trimdas rakstnieki. – Kemptene, 1947. – 1. sēj.; LE (I). – 1. sēj.; Gulbis O. Karola Dāle // Universitāte. – 1958. – Nr. 5; Dale K. Degošā svece // Pašportreti. – Nujorka, 1965; LE (II). – 1. sēj.; Gailite A. Karola Dāle mūžības ceļos // Universitāte. – 1967. – Nr. 20; Grāpis A. Dzejnieces saknes Bolderājā // Pašvaldības Ziņas. – 1994. – 7. apr.; LUAJ; LatE. – 2. sēj.; LRB; Dale K. Dzejnieci Karolu Dāli atceroties // Laiks. – 2005. – 30. apr. – 6. maijs.

DĀLE Viktors (1888–1960)

Dzimis 1888. g. 10. martā Rīgā lauksaimnieka un namsaimnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Karlīne (dz. Āboliņa). Latvietis, luterticīgs. Brālis Pauls Dāle – filozofs, māsa – dzejniece Austrā Dāle. Beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. Pēc Maskavas universitātes Juridiskās fakultātes beigšanas (1915) iestājies Konstantīna artilērijas karaskolā Petrogradā (beidzis 1915 XII; praporščiks), dienējis 2. Sibīrijas kalnu artilērijas divizionā, vēlāk – 7. Kaukāza kalnu artilērijas divizionā. 1916 XI paaugstināts par podporučiku. Piedalījies kaujās Krievijas Rietumu frontē. No 1917 VII virsnieks 37. smagās artilērijas divizionā Ziemeļu (Rīgas) frontē. 1917 X atvaļināts. Bijis zv. advokāta palīgs Maskavā. 1918 V atgriezies Latvijā. Dzīvojis Ikšķilē un Rīgā pie vecākiem.

1918 IX piedalījies latviešu virsnieku organizēšanā, vēlāk Latvju nacionālās kareivju savienības prezidija loceklis. 1918 XI iestājies Apsardzības min-jas dienestā Rīgā (virsleitnants). Bijis Tautas padomes locekļa substitūts no Latviešu nacionāldemokrātu partijas saraksta (darbojies Juridiskajā komisijā). No 10. dec. Vidzemes apsardzības štāba vecākais adjutants. 1919 II atvaļināts, jau no janv. bijis svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesis Liepājas apgabaltiesā. No 1919 II Kara tiesas prokurors (no jūl. priekšsēdētājs). 1919 VIII paaugstināts par kapteini, 1920 XII par pulkvedi-leitnantu. 1921 IX atvaļināts pēc paša vēlēšanās, no 28. sept. zv. advokāta H. Rūša palīgs. Dzīvojis Rīgā, 1921. g. rudenī bijis arī juriskonsults Dzelzceļu virsvaldē. No 1924. g. 13. marta zv. advokāts Rīgā. Bijis Kristīgi nacionālās savienības biedrs, 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Nacionālās apvienības, 1931 no Kristīgās apvienības un strādnieku saraksta, nav ievēlēts. No 1930 Finanšu min-jas juriskonsults, no 1938 min-jas vecākais juriskonsults. Latvju un dāņu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940 X no Finanšu min-jas juriskonsulta amata atbrīvots, pārcēlies uz dzīvi laukos. Vācu okupācijas laikā no 1941 VII juriskonsults Saimniecības ģenerāldirekcijas Rūpniecības direkcijā, no 1941 XII Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājs.

Viktors Dāle

1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bet 16. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita. Bijis Sv. Ģertrūdes ev. lut. draudzes padomes loceklis (līdz 1944, neilgu laiku padomes priekšsēdētājs). 1944 IX ar sievu devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis Dobsicē (Prāgas apkārtnē), pēc tam pārcēlies uz Baireitu. 1945 VI–1946 VI atradies Sabiedroto apcietinājumā. Pēc atbrīvošanas dzīvojis Visbādenē, vēlāk Fuldā. Bijis Fuldas bēgļu nomettes latviešu komitejas vadītājs, 1950–51 Minhenes latviešu komitejas priekšsēdētājs. No 1951 trimdā ASV. Dzīvojis Brinatinā Filadelfijas apkārtnē, vēlāk Ņujorkā. Bijis mājas pārvaldnieks. Darbojies Latviešu juristu apvienībā un *Daugavas vanagos*. Miris 1960. g. 14. febr. Ņujorkā.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO IV šķ., Vo IV (š) šķ.

Precējies 1922 ar Veru Vilhelmīni Jirgensoni (dz. 1898. g. 5. jūl.), 1929 šķīries. Otrreiz precējies 1932 ar juristi Karlīni Auzarāju (sk. Karlīne Dāle), dēls Kornēlijs Viktors Kārlis (dz. 1933. g. 11. nov.), meita Sibilla Mairita (dz. 1935).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 122., 129. l.; 1376. f., 2. apr., 12323. l., 84. lp.; 1595. f., 10. apr., 66. l.; 1638. f., 2. apr., 537. l.; 3282. f., 1. apr., 139a. l., 1. lp.; 5601. f., 1. apr., 1255. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satūra rādītājs. – Rīga, 1925. – 28. lpp.; LDG; EVP; LE (I). – 1. sēj.; Laiks. – 1958. – 5. marts; DVM. – 1960. – Nr. 2; Laiks. – 1960. – 17., 20. febr.; *Kerno E.* Viktors Dāle // Latviešu Juristu Raksti. – 1960. – Nr. 3; Miris jurists Viktors Dāle // Londonas Avīze. – 1960. – 26. febr.; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 177., 178. lpp.; LAAV; LBC.

DAMBEKALNS Jānis (1883–1941)

Dzimis 1883. g. 17. apr. Vandzenes pag. kuģu kapteiņa un īpašnieka ģimenē; tēvs – Indriķis, māte – Emma (dz. Rozentāle). Latvietis, luterticīgs. Beidzis apriņķa skolu Talsos un Nikolaja ģimnāziju Rīgā. 1902 uzsācis studijas Maskavas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1909). Strādājis Rīgas–Orlas dzelzceļa kontrolē, pēc tam par zv. advokāta palīgu Rīgā. 1911 kā brīvprātīgais iestājies Krievijas armijas 116. Malojaroslavļas kājnieku pulkā Rīgā. Pēc mācību komandas beigšanas un virsnieka eksāmena nokārtošanas (1912) paaugstināts par praporščiku un atvaļināts. Strādājis par zv. advokāta J. Graudiņa palīgu Rīgā. 1914 VII mobilizēts armijā, 303. Senno kājnieku pulka jaunākais virsnieks Saimniecības rotā, no 1915 Ložmetēju komandā, no 1916 šīs komandas priekšnieks. 1916 paaugstināts par podporučiku un poručiku. Piedalījies kaujās Austrumpūsijā un Polijā. 1917 II pārcelts uz 748. Viļeikas kājnieku pulku par saimniecības priekšnieku (Rīgas frontē), paaugstināts par štābkapteini. 1917 IV atkomandēts no pulka un iecelts par Rīgas milicijas priekšnieku. Vācu karaspēkam 1917 VIII ieņemot Rīgu, nokļuvis gūstā. 1918 VIII atbrīvots un no Vācijas atgriezies Rīgā.

1918 XII iecelts par Rīgas prefektu. Sarkanajai armijai 1919 I ieņemot Rīgu, devies uz Liepāju, pēc tam uz Dāniju. 1919 III

Jānis Dambekalns

atgriezies Liepājā. Bijis Iekšlietu ministrijas Administratīvā departamenta direktors. No 1919. g. jūn. 1. latviešu atsevišķās brigādes Kvartrimeistara daļas priekšnieks, kapteinis. No 2. jūl. Rīgas militārās policijas priekšnieks, pēc tam prefekts. 1924 atkāpies no amata sakarā ar sadursmēm starp nacionāli noskaņoto un sociāldemokrātu jaunatni pie LSDSP Tautas nama. No 1924. g. 2. apr. zv. advokāta A. Krastkalna palīgs, no 1929. g. 8. aug. zv. advokāta Ž. Freidenfelda palīgs. No 1929. g. 18. dec. zv. advokāts Rīgā. Bijis Latvijas Bankas juriskonsults.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. apcietināts. Miris 1941. g. rudenī.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ., Vo III šķ., Akpz, b) Krievijas Sv. So III (š) šķ., Sv. Ao III šķ.

Precējies ar dzejnieka Vensku Edvarta meitu aktrisi un dzejniecei Bīrutu Skujeniecei (1888. g. 21. sept.–1931. g. 8. aug.), dēls Rainis Indriķis (dz. 1909. g. 27. aug.), otrreiz precējies ar valodnieka Jēkaba Dravnieka audzumeitu Olgu Dravnieci.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 131., 132. l.; 1368. f., 3. apr., 286. l.; 3318. f., 1. apr., 2037. l., 417.–426. lp.; 5601. f., 1. apr., 1262. l.; 5604. f., 1. apr., 1339. l.; LDG; LVD; EVP; LE (I). – 1. sēj.; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 167. lpp.

DAMJANSKIS Pēteris (1872–1940)

Dzimis 1872. g. 5. apr. Jelgavā; tēvs – Staņislavs. 1898. g. beidzis Demidova juridisko liceju Jaroslavlā. No 1909 bijis tiesamatu kandidāts un izmeklēšanas tiesnesis Jelgavas apgabaltiesā (līdz 1918).

No 1920. g. 10. nov. zv. advokāts Jelgavā, no 1932 Dobelē, no 1936. g. nov. Saldū, no 1939. g. dec. atkal Jelgavā. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Jelgavā. Miris 1940. g. 3. febr. Atraitnis.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 128. l.; 2996. f., 4. apr., 1555. l.

DANCIGERS Didrihs (1880– pēc 1941)

Dzimis 1880. g. 7. jūl. Jelgavā aptiekāra ģimenē; tēvs – Leons, māte – Šarlote (dz. Šterna). Ebrejs, jūdaists. Mācījies Jelgavas ģimnāzijā, beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. Vienu gadu dienējis Krievijas armijā. No 1901 studējis medicīnu Maskavas universitātē, 1905 uzsācis tieslietu studijas Pēterburgas universitātē (beidzis 1909). No 1911 zv. advokāta palīgs Pēterburgā. No 1916. g. 13. dec. zv. advokāts. 1918 IX Valsts ārkārtējā komisija apcietinājusi, septiņus mēnešus bijis ieslodzījumā. 1919 V mobilizēts Sarkanajā armijā.

1920, būdams Latvijas pilsonis, demobilizēts un atgriezies Latvijā. No 1922. g. 4. janv. zv. advokāts Rīgā, no 1938 Jelgavā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 25. febr. apcietināts par valūtas spekulāciju. 1941 III piespriesti divi gadi ieslodzījumā. Turpmākais liktenis nav zināms.

Didrihs Dancigers

Precējies ar Annu Kalmansonu (1888. g. 18. jūn.–1927. g. 13. martā), meita Irmgarde (dz. 1916. g. 10. jūn.), dēli Edgars (dz. 1918. g. 25. janv.) un Dorians Daniels (dz. 1923. g. 1. martā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 134. l.; 2996. f., 4. apr., 1710. l.

DANNENBERGS Kārlis Pauls Alfonss (1898–1954)

Dzimis 1898. g. 2. martā Zvārdes pag. Jūrgos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Žanis, māte – Amālija (dz. Jureviča). Latvietis, luterticīgs. 1907–10 mācījies Saldus kroņa elementārskolā. 1910 uzsācis mācības Jelgavas ģimnāzijā (beidzis 1917 evakuācijā Taganrogā). 1917 uzsācis studijas Varšavas Veterinārzinību institūtā evakuācijā Novočerkaskā. 1918. g. pavasarī mobilizēts Dienvidkrievijas Brīvprātīgo armijā. Piedalījies kaujās pret Sarkano armiju Ukrainā. 1920. g. rudenī Konstantinopolē atvaļināts.

1920 XII atgriezies Latvijā, 1921 I–X dienējis Latvijas armijā Smagās artilērijas divizionā, virsseržants. 1921 uzsācis inženierzinātņu studijas LU, no 1922 – tieslietu studijas (beidzis 1927). No 1922 darbojies LZS, bijis tās Akadēmiskās sekcijas valdes loceklis. 1933–35 bijis Latvijas Zemnieku bankas valdes priekšsēdētājs. 1923–25 bijis darbvedis LZS valdē. No 1928. g. 8. febr. zv. advokāta E. Grinberga palīgs. Bijis arī Zemkopības ministrijas juriskonsulta palīgs (1929–36). No 1935. g. 8. maija zv. advokāts Rīgā. A/s “Rīgas vilnas manufaktūra” valdes priekšsēdētājs (1932–37), būvniecības a/s “Inž. A. Razums” juriskonsults (1929–35) un valdes priekšsēdētājs (1935–40). No 1935 bijis Rīgas Latviešu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940 VII pārtraucis zv. advokāta praksi, 1940 VIII–1941 VI nodarbojies ar lauksaimniecību savās lauku mājās Zvārdes Jūrgos. Izvairījies no padomju apcietināšanas un piedalījies partizānu cīņās pret atkāpjošos Sarkano armiju. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, no 1942. g. nov. praktizējis Zvārdes pag. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz ASV. Miris 1954. g. 27. maijā Filadelfijā.

Precējies 1926 ar zobārsti Emmu Kristīni Bangersku (dz. 1893. g. 7. janv.; 1941–57 izsūtījumā), dēli Ansis (dz. 1927. g. 23. aug.; 1941–57 izsūtījumā) un Juris (dz. 1930. g. 18. febr.; 1941–55 izsūtījumā).

Studentu korporācijas “Fraternitas Livonica” filistrs dibinātājs.

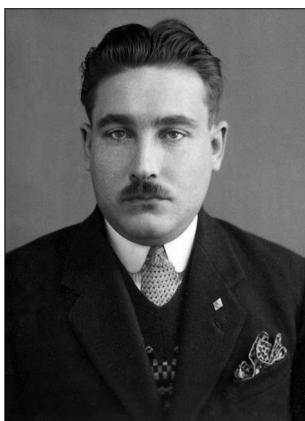
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 127. l.; 1638. f., 1. apr., 37.–40. l.; 7427. f., 1. apr., 5069. l.; LVD; EVP; LUJ.

DANNENBERGS Voldemārs Gustavs (no 1927 Voldemārs Dannenberg; 1899– pēc 1945)

Dzimis 1899. g. 31. maijā Zemītes pag. kalēja ģimenē; tēvs – Krišs, māte – Ieva. Latvietis, luterticīgs. Mācījies Tukuma pareizticīgo draudzes skolā (beidzis 1911), pēc tam Tukuma pilsētas

Kārlis Dannenbergs

Voldemārs Dannenbergs

komercskolā, mācības pārtraucis. 1915. g. pavasarī kā brīvprātīgais iestājies Krievijas armijā. Piedalījies kaujās Latvijas teritorijā un Karpatos. Vairākkārt ievainots. 1917. g. rudenī atzīts par karadienestam nederīgu kaujā iegūtās rokas paralīzes dēļ. Evakuēts uz Ufu, līdz 1918. g. sāk. strādājis konservu fabrikā par svērāju. Darbojies Ufas Latviešu jaunatnes biedrībā un Ufas Latviešu biedrībā. No 1918 bijis Sarkanās armijas karaspēka daļas komandieris, piedalījies cīņās ar pretlielinieciskajiem spēkiem Orenburgas un Ufas gub. Darbojies ar uzvārdu Dambergs. Bijis Tautas sociālistu partijas, vēlāk Komunistiskās partijas biedrs.

1920 IX atgriezies Latvijā. 1920–21 vairākus mēnešus bijis apcietinājumā Rīgas Centrālcietumā sakarā ar izmeklēšanu par pieredību komunistu organizācijai. No 1921 mācījies A. Blūma reālģimnāzijā Rīgā. Pēc reālģimnāzijas beigšanas (1922) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1928). No 1922 VIII apcietinājumā Rīgas Centrālcietumā, 1923 I tiesa sodījusi ar spaidu darbiem uz pieciem gadiem par kriminālajiem nodarījumiem Ufas gub. latviešu kolonijās, bet aprīlī Tiesu palāta attaisnojusi. Darbojies partijā “Demokrātiskais centrs”, biroja vadītājs. Strādājis par juriskonsulta palīgu Finanšu ministrijā. No 1929. g. 10. apr. zv. advokāta P. Juraševska palīgs, no 1930. g. 27. sept. zv. advokāta H. Rūša palīgs Jelgavā, no 1. okt. Rīgā. 1931 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Demokrātiskā centra un saimnieciski kultūrālo darbinieku saraksta. 1932. g. 28. sept. izslēgts no zv. advokātu palīgu skaita par biogrāfisko datu noklusēšanu (par darbību Krievijā un vēlāko sodīšanu un attaisnošanu). Izstājies arī no darba Finanšu ministrijā pēc skandāla un kriminālizmeklēšanas nelikumīgu finanšu darījumu lietā. Dzīvojis Smārdes pag. Veldēs.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 21. aug. zv. advokāta M. Tihomirova palīgs Tukumā. Pēc 2. pasaules kara tautas izmeklētājs Tukuma apr. prokuratūrā. Turpmākais liktenis nav zināms.

Konkordijas “Concordia Latviensis” filistrs dibinātājs, vēlāk konkordijas “Imantija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 133. l.; 3273. f., 1. apr., 2934., 2972., 2973. l.; 7427. f., 1. apr., 5534. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Пом. Юрисконсульта министерства финансов Б. Даненберг подал в отставку // Сегодня. – 1932. – 17 авг.; Ms. Zvēr. advokāta palīgs V. Danenbergs tiesu palātā attaisnots // Pēdējā Bridī. – 1934. – 17. marts; LU AJ.

DAUGE (dz. **ŠĶĒRE**, 1937–38 **KAUKE-DAUGE**) Anna (1906–1986)

Dzimusi 1906. g. 19. apr. Skaistkalnes pag. Breilen-Šķērēs lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Miķelis, māte – Marija (dz. Krasīņa). Latviete, katoļticīga (pēc laulībām luterticīga). 1916 kopā ar vecākiem devusies bēgļu gaitās uz Krieviju. No 1917 dzīvojusi Maskavas gub., mācījusies Solņečnogorskas augstākajā tautskolā. 1918. g. rudenī atgriezusies Latvijā.

No 1919 mācījusies Skaistkalnes pamatskolā, no 1922 – Rīgas skolotāju institūtā (beigusi 1927). Strādājusi par mājskolotāju.

Anna Dauge

Sergejs Davidovičs

1927 uzsākusi tieslietas studijas LU (beigusi 1933). 1928–30 Rīgas Latviešu labdarības biedrības bērnudārza vadītāja. Pēc tam strādājusi zv. advokātu F. Lacka, V. Rešanska birojos par sekretāri, 1931–32 – Rīgas Nepilngadīgo cietumā par rakstvedi. No 1933. g. rudens sekretāre zv. advokāta Anša Petrēvica birojā. No 1934. g. 16. maija zv. advokāta Anša Petrēvica palidze Rīgā. No 1935 Tieslietu daļas vadītāja Latvijas Kredītbankā. No 1940. g. 1. maija zv. advokāte Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 24. febr. atskaitīta no Advokātu kolēģijas kā strādājoša valsts dienestā (Latvijas Bankas Centrālajā nodaļā). Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, zv. advokāte Rīgā. Pēc 2. pasaules kara valodu skolotāja Polijā, nodarbojies arī ar rakstniecību. Publicējies ar pseidonīmu Marija (arī Māre) Bērziņa. Mirusi 1986. g. 30. jūn.

Precējies 1937 ar Latvijas armijas pulkvedi-leitnantu Kārli Daugi (1896. g. 28. sept.–1976. g. 25. dec.; no 1941 līdz 50. gadu b. padomju ieslodzījumā).

D. Zelta caune. – [Park Orchards, Australia], 1987; Baltās mājas noveles. – [B. v.], 1988; Kristus māte. – Luvēna, 1991.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 773. l.; 1632. f., 1. apr., 208533. l.; 2996. f., 4. apr., 3254. l.; 7427. f., 1. apr., 12042. l.; LRB (sk. Bērziņa Marija); LUAJ.

DAVIDOVIČS Sergejs (1906– pēc 1940)

Dzimis 1906. g. 21. nov. Sabilē ārsta ģimenē; tēvs – Morīcs, māte – Amālija (dz. Hoziasone). Ebrejs, jūdais. Vēlāk dzīvojis Pēterburgā. No 1915 mācījies Petrogradas 12. ģimnāzijā (beidzis 1918).

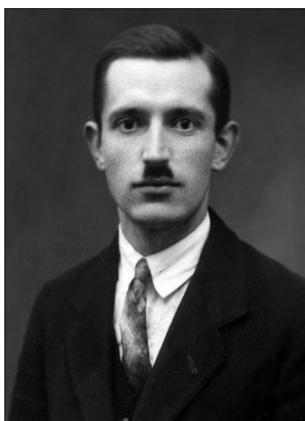
1918. g. rudenī atgriezies Latvijā. Dzīvojis Sabilē. No 1920 mācījies Krievu skolotāju biedrības 1. vīriešu vidusskolā Rīgā. Pēc vidusskolas beigšanas (1924) uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1929 tieslietu studijas (beidzis 1931, pēc tam līdz 1934 studējis filosofiju). Strādājis zv. advokāta E. Valter-Vitenheima, vēlāk zv. advokāta L. Raihela kantorī Rīgā. Vēlāk dzīvojis Sabilē. Bijis studentu biedrības “Unitas” līdzdibinātājs, ebreju organizācijas “*Keren Kaemet*” pilnvarotais Sabiles apgabalā, darbojies Ebreju juristu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 7. aug. zv. advokāta L. Raihela palīgs Sabilē, no 1941. g. febr. arī Talsos. Turpmākais liktenis nav zināms.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 125. l.; 7427. f., 1. apr., 8346. l.; Альбом общества филлистров-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Рига, [b. g.]; LUAJ.

DĀVIDS Voldemārs (1900–1954)

Dzimis 1900. g. 18. martā Rīgā strādnieka ģimenē; tēvs – Miķelis, māte – Magdalēna. Latvietis, pareizticīgs. Mācījies Debesbraukšanas draudzes skolā, no 1911 Rīgas garīgajā seminārā (beidzis evakuācijā 1919). No 1915 evakuācijā Pleskavā, pēc tam

Voldemārs Dāvids

Nižņijnovgorodā. No 1919 studējis mehāniku uz Nižņijnovgorodu evakuētajā Varšavas Politehniskajā institūtā.

1920. g. rudenī atgriezies Latvijā. Dienējis Latvijas armijā, Rīgas Etapa komandantūras rotā. 1921 beidzis Latviešu jaunatnes savienības vidusskolu. 1921 uzsācis mehānikas studijas LU, 1926 tieslietu studijas (beidzis 1931). No 1921 vienlaikus strādājis par sekretāru Sevišķā izmeklēšanas komisijā dzelzceļu apgādes lietās, pēc tās likvidācijas tādā pašā komisijā Mežu departamenta lietās. No 1923 darbvedis Tieslietu min-jā, no 1926 min-jas juriskonsultācijas tehniskais vadītājs. No 1931. g. 25. nov. zv. advokāta A. Lavrentjeva palīgs, no 1936. g. 15. janv. zv. advokāta V. Dāvja palīgs. No 1933 bijis arī jaunākais asistents LU Civilprocesa katedrā. No 1936. g. 25. nov. zv. advokāts Rīgā. 1938. g. 11. maijā atskaitīts no zv. advokātu skaita sakarā ar pāriešanu valsts dienestā. Bijis žurnāla "Tieslietu Ministrijas Vēstnesis" līdzstrādnieks.

Vācu okupācijas laikā Finanšu ģenerāldirekcijas vecākais juriskonsults nodokļu lietās. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Pēc tam izceļojis uz ASV. Bijis Latviešu juristu biedrības ASV valdes loceklis. Miris 1954. g. 29. dec. Ņujorkā. Apbedīts Fernklifas (*Ferncliff*) kapos Hārtsdeilā Ņujorkā.

Precējies 1920. g. vasarā ar Zinaīdu Ponomarjovu (dz. 1901. g. 16. okt.), dēls Valentīns (dz. 1922. g. 15. dec.), vēl viens dēls.

Studentu korporācijas "Beveronija" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 124. l.; 2996. f., 4. apr., 3993. l.; 7427. f., 1. apr., 4952. l.; EVP; LUAJ.

DĀVIS Valentīns (1891–1968)

Dzimis 1891. g. 20. maijā Grašu pag. Auziņās lauksaimnieka, vēlākā privātdokāta ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Minna (dz. Mālezābaka). Latvietis, pareizticīgs. Māsa Lidija (sk. Lidija Opsa) – zv. advokāte. No 1899 mācījies Kārdzabas pareizticīgo draudzes skolā, no 1903 Rīgas garīgajā skolā un no 1907 garīgajā seminārā. No 1912 studējis Varšavas universitātes Juridiskajā fakultātē, 1915 studijas turpinājis evakuācijā Maskavā, vēlāk Rostovā pie Donas (te Varšavas universitāte pārdēvēta par Donas universitāti). Studijas beidzis 1917, pēc tam uzsācis studijas Vēstures un filoloģijas fakultātē. 1916–17 Viskrievijas Zemstu savienības Ziemeļu frontes Apgādības nodaļas noliktavu pārzinis, darbojies Latviešu bēgļu komitejā Rostovā pie Donas.

1919 atgriezies Latvijā. No 1919 IX Rīgas apgabaltiesas izmeklēšanas tiesnesis, no 1920 IX Rīgas apgabaltiesas prokurora biedrs, no 1921 I prokurora v. i. un no 1922. g. jūn. Latvijas Tiesu palātas prokurora biedra v. i.; 1924 VI–IX bijis vecākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā. No 1924. g. 24. sept. zv. advokāts Rīgā. 1925 kandidējis 2. Saeimas vēlēšanās no Apvienoto pilsoņu saimnieciskā (t. s. niedristu) saraksta, nav ievēlēts.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. No 1941. g. maija bijis Rīgas pilsētas Sarkanarmijas

Valentīns Dāvis

raj. dzīvokļu remonta kancelejas vecākais darbvēdis. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. ieskaitīts zv. advokātu sastāvā. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Latviešu Centrālās komitejas Augstākās sabiedriskās tiesas loceklis, Bavārijas latviešu sabiedriskās tiesas priekšsēdētājs. Bijis arī Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) tieslietu padomnieks, sabiedriskās tiesas priekšsēdētājs Valkas bēgļu nometnē Nirnbergas apkārtnē. 50. gadu sākumā izeļojis uz ASV. Strādājis kādas firmas apsardzē Čikāgā, bijis Latvijas pareizticīgo baznīcas sinodes loceklis un juriskonsults. Darbojies Latviešu juristu apvienībā. Miris 1968. g. 4. sept. Čikāgā. Apbedīts Oukridžas (*Oakridge*) kapos.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 123. l.; 2996. f., 4. apr., 4177., 4181. l.; LDG; Laiks. – 1956. – 19. maijs; 1961. – 17. maijs; *Kerno E.* Valentins Dāvis aizsaulē // Latviešu Juristu Raksti. – 1970. – Nr. 10/11; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 184. lpp.

DEKERTS Firhtegods **Konrāds** Augusts (*Deckert*; 1891–1942)

Dzimis 1891. g. 15. aug. Iršu pag. skolotāja un pag. darbeža ģimenē; tēvs – Aleksandrs Johans, māte – Ida. Vācietis (citos dokumentos – krievs), luterticīgs (pasē – pareizticīgs). 1910 beidzis Rīgas pilsētas reālskolu, 1915 Maskavas universitātes Juridisko fakultāti, pēc tam strādājis par zv. advokāta palīgu Maskavas apgabaltiesas rajonā. 1915 XI brīvprātīgi iestājies Krievijas armijā. 1916 V beidzis Aleksandra karaskolu, jaun. virsnieks (praporščiks) 56. kājnieku pulkā. Jūlijā 1. krievu atsevišķās brigādes sastāvā komandēts uz Francijas fronti. Bijis pulka tiesas priekšsēdētājs, no 1917 VII rotas komandieris. Paaugstināts par podporučiku. No 1917 X bataljona tiesas priekšsēdētājs. Piedalījies kaujās ar Vācijas armiju. 1918 I sakarā ar brigādes izformēšanu iecelts par jaunāko virsnieku apvienotā rotā pie Lavālas pilsētas krievu bāzē. 1918 VI pēc nemieriem Krievijas karaspēkā Francijā pārgājis uz Francijas armiju, bijis 1. koloniju pulka leitnants, tulks Senegālā. 1918 VII–1919 VII Francijas Ziemeļu ekspedīcijas karaspēka virsnieks Arhangeļskas frontē. 1918 VIII–1919 VII piedalījies kaujās pret lieliniekiem pie Murmanskas un Arhangeļskas (Ziemeļdvīnas frontē).

1919 VII atgriezies Francijā. No 1919 VIII Francijas kara misijas loceklis Baltijas valstīs. Misijas uzdevumā (izlūkošana un propaganda) iestājies Bermonta Rietumkrievijas brīvprātīgo armijā, armijas sapieru dienesta priekšnieka palīgs. 1919 XI bijis spiests dezertēt. 1920 I Parīzē atvaļināts no Francijas armijas un strādājis Parīzē, Alžīrijas kompānijas bankā. No 1920 VIII Beļģijas eksporta firmas “*De Gam*” korespondents Briselē. 1925 atgriezies Latvijā. Dzīvojis Iršu pag. No 1927. g. 27. apr. zv. advokāta V. Dāles palīgs Rīgā, no 1931. g. 3. jūn. arī Gulbenē. 1930–39 bijis Beļģijas un Francijas sūtniecību juriskonsults. No 1934 arī pareizticīgo katedrāles baznīcas padomes loceklis, no 1939 – vecākais. No 1935 III

Konrāds Dekerts

darbojies Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā. No 1935. g. 8. maija zv. advokāts Rīgā, 1936–38 arī Gulbenē.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, bijis grāmatvedis amatniecības kartelī “Aizkars”. 1941. g. 14. jūn. apcietināts, izvests uz Soļikamskas soda noietnēm. 1942. g. 18. apr. notiesāts uz 10 gadiem ieslodzījumā. Miris 1942. g. 19. nov.

Apbalvojumi: a) Latvijas LKo III šķ., b) Krievijas Sv. So III šķ., divi Francijas Kk, Lielbritānijas Kk.

Precējies 1927 ar Mariju Martinovu (dz. 1903. g. 19. apr.), meita Tatjana (dz. 1928; 1941–46 izsūtījumā Krasnojarskas nov.) un dēls Aleksejs (dz. 1936).

Krievu studentu korporācijas “Ruthenia” goda filistrs.

D. Dažas domas par advokatūru un viņas reorganizāciju. – Rīga, 1934; Dāvināšanas līguma atcelšana. – Rīga, 1934.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 135. l.; 1304. f., 1. apr., 340. l.; 2996. f., 4. apr., 4827. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-6452. l.; EVP; LKOK; LatE. – 2. sēj.

DELLENS Aleksandrs Vilhelms Nikolajs (*Döllens*; 1861–1919)

Dzimis 1861. g. 21. jūn. Luknā (Vitebskas gub.) no Kurzemes izceļojuša ārsta ģimenē; tēvs – Fridrihs, māte – Šarlote (dz. Magnusa). Vācietis, luterticīgs. No 1872 mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā. 1879 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1885). 1885–86 kā brīvprātīgais dienējis Krievijas armijas 4. sapieru bataljonā Jelgavā. No 1886 zv. advokāta palīgs Vitebskā, no 1890 – Rīgā. No 1892 zv. advokāts Rīgā.

1919 zv. advokāts Rīgā. Miris 1919. g. 10. sept. Apbedīts Doma draudzes nodaļā Lielajos kapos.

Precējies 1888 ar Mariju Krēgeri (?–1904. g. 27. febr.), dēls.

Baltvāciešu studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

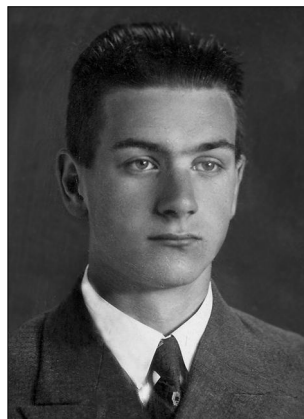
A. LVVA, 4011. f., 1. apr., 1025. l.; Album Curonorum. 1808.–1932. / Bearbeitet von W. Räder. – Rīga, 1932.

DIDKOVSKIS Rostislavs (1914–2003)

Dzimis 1914. g. 27. okt. Helsingforsā Somijā Krievijas armijas ģenerālštāba pulkvežleitnanta ģimenē; tēvs – Maksims, māte – Sofija (dz. Ņikitina). Krievs, pareizticīgs.

No 1920 dzīvojis Rīgā. Pēc Rīgas pilsētas krievu ģimnāzijas beigšanas (1932) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1936). 1934 kā brīvprātīgais dienējis Latvijas armijā, Smagās artilērijas pulkā. No 1936 strādājis zv. advokāta V. Kosteniča kantorī. No 1938. g. 21. dec. zv. advokāta V. Kosteniča palīgs Rīgā. Darbojies Latvijas Krievu nacionālajā apvienībā, valdes sekretārs.

Padomju okupācijas laikā strādājis zv. advokāta M. Antona kantorī. 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, strādājis par sekretāru Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā, no marta – par ekonomistu Rīgas Jūras tirdzniecības ostas pārvaldē. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāta palīgs Rīgā. Bijis Pareizticīgo baznīcas Latvijas eparhijas

Rostislavs Didkovskis

Eduards Dimiņš

Nazarijs Dmitrijevs

juriskonsults. 1944 IX iesaukts karadienestā Vācijas bruņotajos spēkos. Pēc 2. pasaules kara bēgļu gaitās Vācijā. 1945 Hamburgas apkārtnē nodibinājis kokmateriālu tirdzniecības uzņēmumu. 1951 izceļojis uz ASV. Strādājis dzīvības apdrošināšanas jomā Ņujorkā. 1980 pensionējies. Miris 2003. g. 19. aug. Šērmanā.

Krievu studentu korporācijas “Ruthenia” filistrs.

Precējies ar Rutu Baueri, meita Ņina, dēls Nikolajs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 136. l.; 2996. f., 4. apr., 6484. l.; 7427. f., 1. apr., 17298. l.; LU AJ.

DIMIŅŠ Eduards (1895–1943)

Dzimis 1895. g. 24. aug. Litenes pag. Muceniekos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Aleksandrs, māte – Anete (dz. Pelce). Latvietis, luterticīgs. Mācījies vietējā pagastskolā un draudzes skolā. 1. pasaules kara sākumā pārcēlies uz Petrogradu. Izturējis gala pārbaudījumus Filoloģijas institūta ģimnāzijas kursa apmērā. Strādājis Azovas–Donas komercbankas Biržas un fondu nodaļā. 1916 XI iesaukts armijā. Bijis meteorologs Krievijas 8. armijas 14. ķīmiskajā bataljonā. 1918. g. pavasarī demobilizēts.

1919 VI mobilizēts Latvijas armijā, dienējis Ziemeļu frontes Rezerves bataljonā (vēlākais 6. Rīgas kājnieku pulks), jaunākais rakstvedis. 1921 V demobilizēts. 1923 beidzis V. Blūma vidusskolu. 1923 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1934). Strādājis Finanšu ministrijas Linu monopola nodaļā, no 1927 Linu un labības tirgotāju kredītsabiedrībā par grāmatvedi. No 1935. g. 22. maija zv. advokāta M. Legzdiņa palīgs Rīgā. 1935 VII iecelts par Iekšlietu ministrijas Garīgo lietu pārvaldes priekšnieku. 1935. g. 6. nov. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita. 1937 XI iecelts par jaunizveidotā Iekšlietu ministrijas Baznīcu un konfesiju departamenta direktoru.

Padomju okupācijas laikā 1940 XII atbrīvots no departamenta direktora amata. Strādājis par galveno grāmatvedi trikotāžas fabrikā “Kaija”. Dzīvojis Ilzenes pag. Ezerslokās. 1941. g. 14. jūn. apcietināts, izvests uz Solikamskas soda noietnēm. 1942. g. 18. apr. piespriedis 10 gadi ieslodzījumā. Miris 1943. g. 5. febr.

Apbalvojumi: a) Latvijas Ak, Vatikāna Sv. So.

Precējies 1937 ar juristi Edīti Anitu Kundraīti (1905. g. 17. dec.–1987. g. 13. febr.; 1941–55 izsūtījumā).

Studentu korporācijas “Vendia” filistrs dibinātājs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 138. l.; 2996. f., 4. apr., 7302., 7303. l.; 7427. f., 1. apr., 7118. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P–8961. l.; Jaunākās Ziņas. – 1937. – 3. nov.; EVP; Vendia. 1927–1987. – [B. v., b. g.]; LU AJ.

DMITRIJEVS Nazarijs (arī Nazers Dmitrijevs; 1884–1953)

Dzimis 1884. g. 19. okt. Rīgā skrodera ģimenē; tēvs – Dijs, māte – Jevdokija (dz. Isajeva). Krievs, pareizticīgs. 1903 beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju. 1908 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. Bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas

apgabaltiesā, no 1910 zv. advokāta G. Rubiņšteina palīgs. No 1915. g. 24. janv. zv. advokāts Rīgā, jūl. devies evakuācijā uz Petrogradu. 1915–17 zv. advokāts Petrogradā. 1917–19 darbojies Krievu tautas sociālistiskajā partijā. No 1918 III miertiesnesis, no 1919 V – tautas tiesnesis, no 1919 X – miertiesnesis Odesā. 1920 II–1921 V grāmatvedis kredītkooperatīvā Odesā.

1921 VII atgriezies Latvijā. No 1921. g. 20. jūl. zv. advokāts Rīgā. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Rīgā. 1928–39 darbojies Krievu nacionālajā savienībā, Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā, Latvijas Pareizticīgās baznīcas sinodē, Krievu tautības skautu un gaidu draugu biedrībā, Krievu kultūras draugu biedrībā. 1930 IX–1931 I bijis LSDSP biedrs, izstājies. Strādnieku arodbiedrības centrālbiroja juriskonsults.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. janv. Rīgas 1. juridiskās konsultācijas vadītājs un Advokātu kolēģijas prezidija loceklis (līdz jūl.). Vācu okupācijas laikā 1942 I pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI advokāts 4. juridiskajā konsultācijā Rīgā, ilgstoši slimojis. 1949 II ar tieslietu ministra pavēli izslēgts no Advokātu kolēģijas. Miris 1953. g. Rīgā.

Precējies ar Edīti Jūliju Alīdi Štrausu (dz. 1885. g. 4. okt.), otrreiz precējies 1917 ar Anastasiju Žmihovu (dz. 1893. g. 14. nov.), dēls Dijs (1916. g. 5. febr.–1981. g. 4. jūn.) un meita Tatjana (dz. 1918. g. 11. sept.).

Krievu studentu korporācijas “Ruthenia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 139. l.; 115. f., 14. apr., 160. l.; 2996. f., 4. apr., 8490. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LZAKA, 136. l.; Ruthenia. 1929.–1998. – Вашингтон; Рига, 2005.

DOBRŽINSKIS Teodors Arturs Bronislavs (1883–1949)

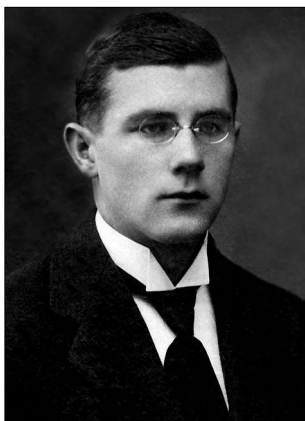
Dzimis 1883. g. 20. janv. Rīgā atslēdznieka ģimenē; tēvs – Kazimirs. Latvietis, luterticīgs. Beidzis Rīgas Nikolaja ģimnāziju. No 1902 bijis privātskolotājs Rīgā. 1912 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. No 1913 korespondents, grāmatvedis, vēlāk kantora vadītājs Harkovā. 1916 iesaukts karadienestā (līdz 1917). 1918 dzīvojis Maskavā, strādājis a/s “*Singer*”. 1918 atgriezies Rīgā, privātskolotājs.

No 1921. g. 28. sept. zv. advokāta V. Mora palīgs, no 1929. g. 29. maija zv. advokāta A. Fridenberga palīgs Rīgā. 1933 II apcietināts, apsūdzēts par naudas piesavināšanos, 1934 notiesāts. Sods nav bijis pilnībā jāizcieš, jo Valsts prezidents T. Dobržinski apžēlojis. 1934. g. 19. sept. izslēgts no zv. advokātu palīgu skaita. 1934–37 strādājis par privātskolotāju un grāmatvedi. No 1938 darbinieks Rīgas Tirdzniecības palātā.

Padomju okupācijas laikā 1940–41 bijis vecākais plānotājs kokapstrādes trestā. Vācu okupācijas laikā 1941–44 strādājis dažādus darbus, bijis skolotājs, grāmatvedis. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 XI noraidīta uzņemšana Advokātu kolēģijā, jo “neatbilstošs padomju advokatūrai”. 1944–46 bijis ražošanas kooperatīvā

Teodors Dobržinskis

Aleksandrs Doka

artela "Kalvis" priekšsēdētājs. Miris 1949. g. 27. martā Rīgā. Apbedīts Sarkandaugavas kapos.

Precējies 1925 ar Nadeždu Bojarunu (1894. g. 25. apr.–1965. g. 8. okt.), dēli Nikolajs (1927. g. 2. dec.–1993. g. 10. dec.) un Aleksandrs (1931. g. 28. aug.–2007. g. 7. febr.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 141., 142. l.; 1535. f., 2. apr., 15427. l.; 2996. f., 4. apr., 8832. l.; 1534. f., 6. apr., 591. l.; Apcietināts zv. adv. palīgs Dobržinskis // Latvī. – 1933. – 22. febr.; Rīgas pilsētas DzNA; mazdēla Aleksandra Dobržinska un dēla sievas Rimmas Dobržinskas sniegtās ziņas.

DOKA Aleksandrs (1902–1934)

Dzimis 1902. g. 8. aug. Limbažos skolotāja un rakstnieka Doku Ata ģimenē; māte – Katrīna (dz. Treimane). Latvietis, luteriķis. Beidzis tēva pārzināto Limbažu elementārskolu, no 1913 mācījies Limbažu pilsētas skolā. 1916 turpinājis izglītību uz Tērbatu evakuētajā Rīgas Nikolaja ģimnāzijā. 1917 atgriezies Limbažos.

Pēc Limbažu pilsētas vidusskolas beigšanas (1920) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1926). No 1924 jaunākais, no 1927 vecākais tiesamatu kandidāts Jelgavas apgabaltiesā, no 1927 piekomandēts Latgales apgabaltiesai, bijis papildmīrtiesnesis 1. civilnodaļā Balvu iecirknī. No 1928. g. 24. okt. zv. advokāta P. Eglīša palīgs Limbažos. Darbojies organizācijā "Latvijas vanagi". Miris 1934. g. 12. martā. Apbedīts Limbažu ev. lut. baznīcas kapos.

Precējies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 144. l.; 7427. f., 1. apr., 2129. l.; Jaunākās Ziņas. – 1934. – 15. marts; LUJ.

DOLGOJS Herberts (*Dolgoi*; 1890–1974)

Dzimis 1890. g. 10. dec. Rammas muižā (arī Rammes jeb Rāmavas muiža; atradās tag. Ķekavas pag.); tēvs – Reinholds. Vācietis, luteriķis. 1911 beidzis privātu vidusskolu Rīgā. 1911 kā I šķ. brīvprātīgais iestājies 16. Irkutskas huzāru pulkā, 1912 atvaļināts pēc virsnieka pārbaudījuma nokārtošanas, paaugstināts par praporščiku. No 1912 mācījies Maskavas Nikolaja juridiskajā licejā. 1914 VIII mobilizēts Krievijas armijā. Dienējis Kubaņas kazaku daļās, piedalījies kaujās Kaukāza frontē. No 1915. g. aug. 18. Kubaņas kazaku sevišķās sotņas komandieris, vēlāk 14. Kubaņas kazaku sevišķās sotņas komandieris, okt. paaugstināts par kornetu. No 1917. g. jūn. 5. Kaukāza armijas korpusa kvartīrmeistara pretizlūkošanas punkta oberoficiērs. 1917 IX beidzis viena mēneša pretizlūkošanas kursu Ģenerālštāba Galvenajā pārvaldē Petrogradā. Pēc tam bijis sevišķu uzdevumu virsnieks 5. Kaukāza korpusa štābā. 1918 III demobilizēts.

1918 X atgriezies Latvijā. 1919 I iestājies Baltijas landesvērā, kornets. Bijis Lēbekes bataljona tiesas loceklis, no 1920 I arī Malmedes bataljona 1. kavalērijas nodaļas vada komandieris. Vēlāk

Herberts Dolgojs

Malmēdes bataljona sakaru virsnieks, Auto rotas komandieris. 1919 VII Vācu zemessargu sastāvā ieskaitīts Latvijas armijā. Bijis Barta nodaļas izlūkošanas un tieslietu virsnieks, etapa komandants. No 1920 III virsnieks Armijas virspavēlnieka štāba Izlūkošanas nodaļā, no 1920 XI Kara tiesā. Kandidāts kara tiesu amatiem. 1921 VII atvaļināts. Kādreiz iesāktās tieslietu studijas turpinājis Latvijas Augstskolā (beidzis 1920). No 1921. g. 27. janv. zv. advokāta V. Kīna palīgs Rīgā. No 1929. g. 10. jūl. zv. advokāts. No 1937 vācu airētāju biedrības "Neptūns" priekšsēdētāja biedrs, Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Minhenē. Darbojies Baltvāciešu novadniecības Bavārijā Mīnhenes grupā. Miris 1974. g. 25. jūn.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. So III (š) šķ., Sv. Ao III (š), IV šķ., Borodinas kaujas 100 gadu piemiņas medaļa.

Precējies ar Helēnu Glovacku (dz. 1895. g. 28. nov.), dēli Ernsts (1918. g. 15. jūn.–1943. g. 11. sept.; kritis, būdams Vācijas bruņoto spēku karavīrs), Manfrēds Herberts (1920. g. 8. apr.–1941. g. 13. jūl.; kritis, būdams Vācijas bruņoto spēku karavīrs) un meita Irēna (dz. 1931. g. 30. sept.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 145.–147. l.; 1638. f., 1. apr., 41.–48. l.; 2996. f., 4. apr., 9216. l.; 5601. f., 1. apr., 1376. l.; Baltische Briefe. – 1974. – Nr. 7/8.

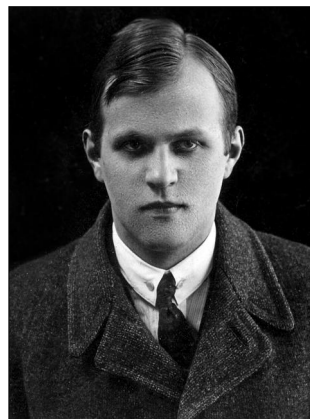
DONATS Hanss Eduards (*Donath*; 1904–1995)

Dzimis 1904. g. 18. dec. Rīgā bankas darbinieka ģimenē; tēvs – Eduards Andreass, māte – Šarlote Lilli (dz. Bēma). Vācietis, luter ticīgs. 1911–18 mācījies N. Tidebēla privātajā ģimnāzijā Rīgā. 1918 ar vecākiem pārcēlies uz Jēnu Vācijā.

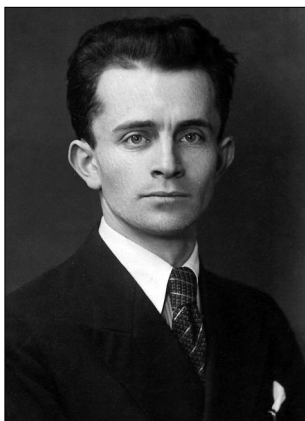
1922 atgriezies Latvijā. 1923 beidzis Rīgas pilsētas vācu vidusskolu. No 1925 studējis tieslietas Herdera institūtā, no 1926 – LU (beidzis 1932). Divus semestrus studējis Getingenes universitātē. Strādājis zv. advokāta G. Brēma kantorī. 1929–33 izdevuma "*Mitteilung a. D. Rubonia*" redaktors. No 1933. g. 3. maija zv. advokāta G. Līra palīgs Rīgā, no 1936. g. 7. okt. Siguldā, no 1937. g. 29. sept. Alūksnē. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju, dzīvojis Licmanštatē, pēc tam Pozenē (tag. Lodza un Poznaņa Polijā), strādājis tiesā.

Vācu okupācijas laikā no 1941 darbojies civilpārvaldē Rīgā. No 1944 bijis tulkis Vācijas armijā. 1945 nonācis ASV armijas gūstā, vēlāk atbrīvots. No 1947 strādājis evaņģēliskajā palīdzības darbā, iekārtojot bēgļu nometnes. No 1949 zemes tiesnesis zemes tiesās Langenā (Hesenē) un Frankfurtē pie Mainas Rietumvācijā. 1970 pensionējies. Miris 1995. g. 9. okt.

Precējies 1932 ar LU profesora Reinholda Feldvega meitu Annemariju (dz. 1906. g. 21. jūl.), dēli Andreass Fēlikss (dz. 1934. g.

Hanss Donats

Jēkabs Donhio

20. maijā), Kristjans Reinholds (dz. 1938. g. 3. aug.), Hanss Verners (dz. 1940. g. 1. jūn.) un meita Ingeborga (dz. 1942. g. 3. okt.). Baltvāciešu studentu korporācijas "Rubonia" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 140. l.; 2996. f., 4. apr., 10044. l.; 4011. f., 1. apr., 1033. l.; 7427. f., 1. apr., 10982. l.; Album Rubonorum. 1875–1972 / Bearbeitet von W. Helb. – [B. v.], 1972; LU AJ.

DONHIO Jēkabs (1910– pēc 1956)

Dzimis 1910. g. 3. janv. Ostrovā Pleskavas gub.; tēvs – Izraels, māte – Gitele. Ebrejs, jūdaists. No 1917 mācījies Ostrovas Aleksandra ģimnāzijā. 1917 XI ar ģimeni pārcēlies uz Kauņu, mācījies Kauņas komercskolā.

1919 VIII ar ģimeni ieradies Latvijā. No 1920 mācījies Rīgas pilsētas židu pamatskolā, no 1922 J. Landaua ģimnāzijā, pēc beigšanas (1926) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1936). 1927 ieguvis Latvijas pilsonību. Strādājis par komiju tirdzniecības uzņēmumā, 1931–35 par darbvedi zv. advokāta A. Birkmaņa birojā. 1936–37 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 4. Valmieras kājnieku pulkā. No 1937 strādājis zv. advokāta Ļ. Sverdlina birojā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 23. jūl. zv. advokāta Ļ. Sverdlina palīgs Rīgā. 1941 II–VI advokāts Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā. 1941 VI evakuējies uz Krieviju. Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Sterļitamakā Baškīrijā. Studējis Maskavas Neklātieses statistikas institūta Plānveida ekonomikas fakultātē. Vēl 1950 dzīvojis Maskavā. Vēlāk atgriezies Rīgā. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1938 ar Maņu Zaharēviču (dz. 1909. g. 1. jūl.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 143. l.; 7427. f., 1. apr., 11071. l.; LZAKA, 137. l.; LU AJ.

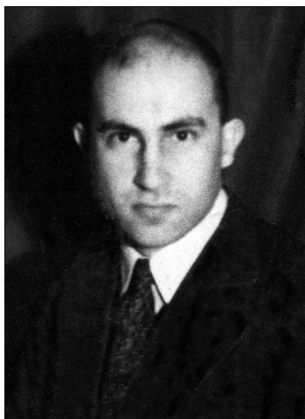
DRABKINS Julians (arī Džuliano Drabkins; 1912–1941)

Dzimis 1912. g. 20. aug. Turinā Itālijā medicīnas studenta un skolotājas ģimenē; tēvs – Zelmans (miris 1913), māte – Hjēna (dz. Každana). Ebrejs, jūdaists. 1914 kopā ar māti pārcēlies uz Latviju.

No 1921 mācījies Aizputes pamatskolā, pēc tam Rīgas pilsētas vācu vidusskolā, pēc beigšanas (1928) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932 un uzsācis klasiskās filoloģijas studijas LU, beidzis 1937). 1934–35 obligātajā karadienestā. 1935 noraidīts lūgums atļaut pasniegt angļu valodu un matemātiku S. Libermana židu privātajā pamatskolā. Darbojies LU Žīdu studentu savstarpējās palīdzības kasē. Strādājis zv. advokāta P. Ņikanorova kantorī. Dzīvojis Priekulē, tad Gramzdas pag. Sileniekos. No 1938 strādājis zv. advokāta L. Raihela kantorī.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 31. jūl. zv. advokāta J. Ollenšteina palīgs Rīgā. Gājis bojā vācu okupācijas laikā 1941. g. jūl.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 149. l.; 7427. f., 1. apr., 12389. l.; 1632. f., 1. apr., 4591. l.; LU AJ; www.yadvashem.org

Julians Drabkins

DRAVNIEKS Aleksandrs (1886–1950)

Dzimis 1886. g. 8. janv. Neretas pag. Pilkalnes Ķeseļos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Ieva (dz. Kalniņa). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Neretas draudzes skolā, beidzis Neretas pagastskolu. 1907 ieguvis pirmmācības skolu skolotāja tiesības Rīgas mācību apgabalā, 1913 – mājaskolotāja tiesības matemātikā Pēterburgas mācību apgabalā, 1907–10 skolotājs Matkules pagastskolā, 1910–1911 Ļaudonas–Odzienas pagastskolā, 1911–15 A. Lieknas privātskolā Rīgā. 1915 devies bēgļu gaitās uz Krieviju. 1915–18 bijis skolotājs Harkovas pilsētas skolā, latviešu bēgļu klasē, darbojies Harkovas pilsētas skolu komisijā. 1916 izturējis pārbaudījumus ģimnāzijas kursa apmērā. Bijis iesaukts karadienestā Krievijas armijā, dienējis 29. Čerņigovas kājnieku pulkā apakšvirsnieka pakāpē.

1918. g. rudenī atgriezies Latvijā, no 1919 I skolotājs Rīgas pilsētas skolā un vairākās pamatskolās. 1919 VI brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, dienējis 9. Rēzeknes kājnieku pulkā, seržants. Piedalījies kaujās pret bermontiešiem un lieliniekiem. 1920 III atvaļināts. 1920 III–IX strādājis par darbveža palīgu Valsts kara zaudējumu komisijā Iekšlietu min-jā. 1919 uzsācis medicīnas studijas LU, 1924 – tieslietu studijas (beidzis 1931). Strādājis par skolotāju Rīgas pilsētas 17. pamatskolā. No 1936. g. 25. nov. zv. advokāta J. Breikša palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 6. febr. Bauskas juridiskās konsultācijas vadītājs. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 23. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāta palīgs. No 1943. g. 8. jūn. zv. advokāts Bauskā. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Miris 1950. g. 11. okt. Brēmenē. Apbedīts Farelās kapos.

Precējies, šķīries.

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

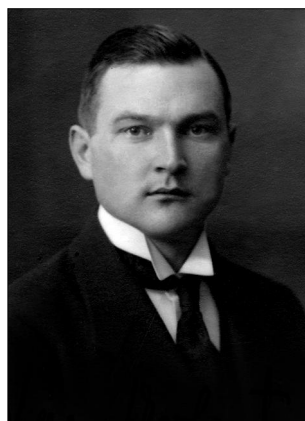
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 148. l.; 1368. f., 3. apr., 308. l.; 1632. f., 1. apr., 4617. l.; 7427. f., 1. apr., 1254. l.; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; LU AJ.

DREIBANTS Vilhelms Arturs (1897–1942)

Dzimis 1897. g. 23. maijā Pabažu pag. Kliņķos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Mīnna (dz. Tidrika). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Mangaļu draudzes skolā, no 1907 Rīgas Aleksandra ģimnāzijā, izglītību turpinājis H. Trefnera ģimnāzijā Tērbatā. Kā eksternis beidzis ģimnāziju Vjatkā. 1915 I–IX rakstvedis Rīgas apgabaltiesā. 1916 VI iesaukts karadienestā Krievijas armijā. 1916 XII beidzis Vladimira karaskolu Petrogradā un iedalīts 39. Sibīrijas strēlnieku rezerves pulkā. 1917 V pārcelts uz latviešu strēlnieku rezerves pulku, 1917 VI – uz 3. Kurzemes latviešu strēlnieku pulku. 1917 VIII paaugstināts par podporučiķu. 1917 XI lielinieckā pulka komiteja kopā ar vēl dažiem virsniekiem izslēgusi no pulka sastāva. Devies uz Maskavu, kur līdz 1918 III darbojies Dzimtenes un brīvības glābšanas savienībā pulkveža

Aleksandrs Dravniesks

Vilhelms Dreibants

F. Brieža vadībā. Nosūtīts uz Vitebsku. 1918 III atgriezies vācu karaspēka okupētajā Latvijā, dzīvojis Pabažu pag. Kliņķos. 1918 VII devies uz Rīgu, aug. – uz Padomju Krieviju. Caur Petrogradu ieradies Vjatkā, kur mobilizēts Sarkanajā armijā. Saskaņā ar 1941. g. IeTK pratināšanā sniegto liecību iecelts par Vjatkas apsardzības bataljona komandieri. 1918. g. rudenī iecelts par Urālu kara apgabala Artilērijas pārvaldes Mobilizācijas nodaļas darbvēdi. Piedalījies “kontrevolucionāru virsnieku organizāciju” atklāšanā, iefiltrējoties tajās. 1919. g. maskēšanās nolūkā lielinieku apcietināts, pēc diviem mēnešiem atbrīvots un iecelts par armijas komisijas locekli pārvietošanās līdzekļu mobilizācijai Vologdas gubernā. 1919. g. rudenī uz dažām dienām iecelts par Vjatkas gub. Ārkārtējās komisijas bataljona komandieri, pēc tam – par Mogiļovas pilsētas komandantu. 1920. g. vasarā iecelts par 41. kājnieku divīzijas štāba Izlūkošanas daļas priekšnieku, nodarbojies ar “kontrevolucionāro organizāciju” likvidāciju aizmugurē. 1920. g. rudenī bijis Mogiļovas komandants, piedalījies padomju represīvo iestāžu darba organizēšanā Mogiļovā, vēlāk Jampolē. 1921. g. sāk. kopā ar sievu nelegāli pārgājis Polijas robežu.

1921. g. sāk. caur Varšavu atgriezies Latvijā. Neilgu laiku strādājis par kancelejas ierēdni Valsts kontrolē. Studējis tieslietas LU (beidzis 1926). 1921–23 strādājis par darbvēdi zv. advokāta F. Gailiņa kantorī. No 1926. g. 30. jūn. zv. advokāta E. Strautnieka palīgs Rīgā, no 1928 I zv. advokāta P. Egliša palīgs Rīgā. 1931 pret V. Dreibantu ievadīta izmeklēšana. Atstādināts no zv. advokāta pienākumu izpildīšanas. 1932 notiesāts obligāciju afēras lietā (Zemes bankas ķīlas zīmju piesavināšanās) uz 4 gadiem ieslodzījumā. 1934 XII atbrīvots pirms termiņa. Bijis juriskonsults A. Buša spirta fabrikā un piena fabrikā, firmā “Pauls Bēms”, filmu kantorī “Interna”. 1921–40 darbojies Veco latviešu strēlnieku biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940–41 strādājis par 2. Rīgas pilsētas ēdnīcu un restorānu tresta juriskonsultu. 1941. g. 14. jūn. Rīgā apcietināts kā “vācu izlūkdienesta aģents”, pārvests uz Soļikamskas soda noietnēm. Miris cietumā Soļikamskā 1942. g. 2. febr.

Precējies ar Klāru Šternšteinu (dz. 1899. g. 10. febr.), meita Irēna (dz. 1929. g.). Ģimene 1941–56 izsūtījumā Novosibirskas apgabalā.

Līdz 1931 studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 150. l.; 115. f., 14. apr., 166. l.; 2996. f., 4. apr., 11468., 11469. l.; 3727. f., 1. apr., 22. l., 78., 95. lp.; 5192. f., 1. apr., 938. l., 219.–221. lp.; 7427. f., 1. apr., 5248. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 14126. l.; Melnās biržas juriskonsults // Rīga. – 1929. – 6. nov.; AL; LUAI.

Jānis Dreimans

DREIMANS Jānis Konstantīns (arī Džons Dreimans; *John Dreyman*; 1879–1965)

Dzimis 1879. g. 28. sept. Rīgā; tēvs – Džons, māte – Mari (dz. Reihmane). Vācietis, luterticīgs. Beidzis Nikolaja ģimnāziju

Rīgā. 1900 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1904). No 1906 zv. advokāta palīgs. No 1912 zv. advokāts.

20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. 1933 pret J. Dreimanu ierosināta krimināllieta. 1933. g. 17. maijā izslēgts no zv. advokātu skaita sakarā ar viņa atzišanu par maksātnespējīgu. Dzīvojis Rīgā, strādājis sievastēva koka rotālietu tirdzniecības firmā “Vierecke & Leutke”. 1939 izceļojis uz Vāciju.

1944–45 bijis kasieris sievas tirdzniecības uzņēmumā Pozenē Rietumprūsijā (tag. Poznaņa Polijā). Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Ceitenē (Berlīnes apkārtnē). No 1946 sabiedriskā kārtā veicis tulkojumus Ceitenes pašvaldībā. Miris 1965. g. 1. febr. Vācijā (VDR). Apbedīts Eizenahas kapos.

Precējies 1927 ar Ēriku Mariju Vinkleri (1902. g. 10. jūn.–1992. g. 30. janv.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Neobaltia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 151. l.; 1376. f., 2. apr., 12437. l., 97. lp.; 2996. f., 4. apr., 12036. l.; Album Neobaltorum. 1879.–1956. – [B. v.], 1956; Baltische Briefe. – 1965. – Nr. 2; sievas māsa dēla Rīdīgera Šrēdera sniegtās ziņas.

DULBE Katrīna Lidija (1907–1996)

Dzimumsi 1907. g. 21. martā Rīgā zv. advokāta ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Berta Kornēlija (dz. Beldava). Latviete, luterticīga. Patēvs Juris Kēmanis (sk.) – zv. advokāts. Māsa Irēna Dulbe – juriste. Mācījusies Lomonosova ģimnāzijā Tērbatā, Krotovas sieviešu ģimnāzijā Petrogradā un Puškina ģimnāzijā Tērbatā. 1918–19 mācījusies Neija ģimnāzijā Cēsīs.

No 1919 turpinājusi izglītību Rīgas pilsētas 2. ģimnāzijā (beigusi 1924). 1925–28 mācījusies Franču valodas institūtā “*Alliance Française*”. 1925 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1931). Strādājusi par zv. advokāta J. Kēmaņa darbvedi un mašīnrakstītāju. No 1931. g. 4. marta zv. advokāta J. Kēmaņa palīdzē, no 1937. g. 15. sept. zv. advokāta J. Breikša palīdzē. No 1938. g. 23. febr. Rīgas apgabaltiesas raj. zv. advokāte. No 1938 Latvijas Juristu biedrības biedrene, no 1939 bijusi biedrības revīzijas komisijas locekļa kandidāte.

Padomju okupācijas laikā 1940 VII ievēlēta par Zv. advokātu padomes revīzijas komisijas locekļa kandidāti. No 1941. g. 2. janv. advokāte Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīta advokatūras sarakstos. 1944 devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojusi uz ASV. 1962 Džordžaunā universitātē Vašingtonā ieguvusi dabaszinātņu maģistres grādu (1962) un filosofijas doktores grādu (1970). Ārkārtas profesore ģermāņu un slāvu valodās un literatūrā Merilendas universitātē. Mirusi 1996. g. 31. dec. Vašingtonā.

Neprecējusies.

D. Civillikuma 4116. pants: zvēr. adv. palīga Katrīnas Dulbe referāts. – Rīga, 1937.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 152. l.; 2996. f., 4. apr., 15301., 15302. l.; 7427. f., 1. apr., 9410. l.; LUAJ.

Katrīna Dulbe

Olga Dzelzīte

DZELZĪTE (dz. ROTBERGA) Olga (1897–1985)

Dzimusi 1897. g. 2. jūn. Rīgā namsaimnieka un fabrikas meistara ģimenē; tēvs – Mārtiņš, māte – Elizabete (dz. Bērziņa). Latviete, pareizticīga (pēc laulībām – luterticīga). Brālis Aleksandrs Rotbergs (sk.) – zv. advokāts, brālis Teodors – jurists. 1915 pārcēlusies uz Petrogradu. 1917 beigusi O. Zjablovas sieviešu ģimnāziju Petrogradā. 1917–18 studējusi Petrogradas universitātes Juridiskajā fakultātē.

1918 atgriezusies Latvijā. 1920–26 turpinājusi tieslietu studijas LU. Strādājusi par sekretāri sava vira zv. advokāta K. Dzelziša kantori. No 1926. g. 22. sept. zv. advokāta J. Šmita palidze. No 1936. g. 11. marta zv. advokāte Rīgā. Beigusi Rīgas Franču valodas institūtu.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. Rīgas 4. juridiskās konsultācijas advokāte. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, zv. advokāte Rīgā. 1944 kopā ar dēlu devusies bēgļu gaitās, dzīvojuši Vīnē, vēlāk Berlīnē, strādājusi latviešu bēgļu aprūpes organizācijā. No 1946 Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) juriste pārvietoto personu izmeklēšanas lietās Eslingenē. 1951 izceļojusi uz ASV. Darbojusies latviešu organizācijās, 60.–70. gados bijusi Latviešu juristu apvienības ASV kasiere. Mirusi 1985. g. 10. okt. Teritaunā Ņujorkas pavalstī.

Precējusies 1919 ar zv. advokātu Kārli Dzelzīti (sk.), dēls Linards Juris (dz. 1927. g. 23. okt.), 1938 šķirusies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 156. l.; 2996. f., 4. apr., 17167. l.; 3235. f., 7. apr., 409. l.; 7427. f., 1. apr., 1239. l.; Laiks. – 1985. – 23. nov.; LU AJ.

DZELZĪTIS Jēkabs Juliuss (1900–1982)

Dzimis 1900. g. 12. sept. Vildogas pag. Ķopjos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Mārtiņš, māte – Jūlija (dz. Gūtmane). Latvietis, luterticīgs. Brālis Kārlis Dzelzītis (sk.) – zv. advokāts. 1. pasaules kara laikā ar ģimeni bēgļu gaitās Petrogradā. Mācījies Petrogradas tehniskajā vidusskolā.

1919. g. rudenī atgriezies Latvijā, okt. brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, rakstvedis Tanku divizionā. 1920 X demobilizēts. Pēc Rīgas valsts vidusskolas pieaugušajiem beigšanas (1921) uzsācis medicīnas studijas LU, 1923 tieslietu studijas (beidzis 1935). Studiju laikā strādājis zv. advokāta K. Dzelziša birojā par sekretāru, lauksaimniecības un zivkopības saimniecības vadītāju Līgatnē, namu pārvaldnieku un biroja vadītāju Rīgas pilsētas pārvaldē. 1931 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 4. Valmieras kājnieku pulkā. No 1935 tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1937 vecākais tiesamatu kandidāts, miertiesnesis Valmierā. No 1938 zv. advokāta J. Šmita palīgs Rīgā, Limbažos. Juriskonsults Izglītības min-jā. 5. Rīgas aizsargu pulka Štāba rotas aizsargs.

Jēkabs Dzelzītis

Vācu okupācijas laikā no 1943. g. 8. jūn. zv. advokāts Rīgā. 1944 VIII no Pērnavas divies bēgļu gaitās uz Vāciju. Pēc kara strādājis britu armijas apgādes daļā. Vēlāk Apvienoto Nāciju Palīdzības un atjaunošanas pārvaldes (UNRRA) un Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) apgādes daļu vadītājs. 1949 VIII izceļojis uz ASV, dzīvojis Konektikutas pavalstī, no 1950 Masačūsetsas pavalstī (Mendonā un Franklinā). Strādājis par algu nodaļas vadītāju tekstilmašīnu uzņēmumā. 1965 pensionējies. Miris 1982. g. 31. martā Bostonā.

Precējies 1935 ar tieslietu studentu Valentīnu Šmiti (1910. g. 26. jūn.–2001. g. 24. okt.), dēli Andrejs Edgars (dz. 1935. g. 24. nov.) un Valentīns Jūlijs (dz. 1940. g. 27. sept.).

Studentu korporācijas “Patria” filistrs.

A. LVVA, 2996. f., 4. apr., 17156. l.; 7427. f., 1. apr., 3200. l.; LUAJ; Studentu korporācija “Patria”. 1926–2006 / Red. U. Maniks. – Rīga, 2006

DZELZĪTIS Kārlis Reinholds (1892–1982)

Dzimis 1892. g. 25. jūn. Vildogas pag. Ķopjos būvuzņēmēja un lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Mārtiņš, māte – Jūlija (dz. Gūtmane). Latvietis, luterticīgs. Brālis Jēkabs Dzelzītis (sk.) – zv. advokāta palīgs. Mācījies Siguldas draudzes skolā, Cēsu pilsētas skolā un V. Blūma reālskolā. 1912 beidzis Jelgavas reālskolu. 1912–14 studējis Tērbatas universitātes un Pēterburgas universitātes Juridiskajā fakultātē. 1912–13 kā I šķ. brīvprātīgais dienējis armijā, 103. Petrozavodskas kājnieku pulkā, atvaļināts pēc virsnieka pārbaudījuma nokārtošanas, praporščiks. 1914 VII mobilizēts 10. dzelzceļa bataljonā. Piedalījies kaujās ar Austroungārijas un Vācijas armiju. 1916 VII paaugstināts par podporučiku. Bijis rotas komandieris. 1917 VII ieskaitīts par klausītāju Kara juridiskajā akadēmijā (slēgta 1918 I). Uz neilgu laiku atjaunojis studijas Petrogradas universitātē. Pēc tam pārcēlies uz Nižņijnovgorodu, strādājis par zv. advokāta palīgu un aizstāvju kolēģijas locekli (līdz 1918. g. b.). 1918 bijis Latvijas Pašnoteikšanās savienības biļetena “Brīvā Latvija” izdevējs. 1918 uzsācis literāru darbību, publicējies Nižņijnovgorodas krievu presē.

1919 I atgriezies Rīgā, no marta strādājis LPSR Statistikas tautas komisariātā par speciālistu finanšu statistikā. 1919 V divies uz Nižņijnovgorodu, lai atvestu tur palikušos sievas dokumentus un iedzīvi, okt. cauri Igaunijai atgriezies Rīgā. No 1919. g. 10. okt. līdz 5. nov. atradies apcietinājumā Igaunijā sakarā ar apsūdzību spiegošanā un lielniecisma aģitācijā, taču pēc apstākļu noskaidrošanas atbrīvots. 1919 XI iestājies dienestā Latvijas armijā, virsleitnants, Kara tiesu pārvaldes kara izmeklēšanas tiesnesis, 1920 I–V tādā pašā amatā Vidzemes divīzijā (atbrīvots no amata sakarā ar ievēlēšanu Satversmes sapulcē, skaitot ilgstošā atvaļinājumā; atvaļināts 1922 XI). Bijis Satversmes sapulces loceklis no LSDSP saraksta. 1919–25 studējis tieslietas LU. No 1921. g. 20. janv. zv. advokāta V. Holcmaņa palīgs, no jūl. – zv. advokāta V. Lazdiņa

Kārlis Dzelzītis

palīgs. No 1926. g. 23. febr. zv. advokāts Rīgā. 1928 ar radikāli kreiso grupu atšķīries no LSDSP un nodibinājis Neatkarīgo sociālistu partiju, augstā kopā ar L. Laicenu u. c. apcietināts aizdomās par pretvalstisku darbību. Kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Latvijas neatkarīgo sociālistu partijas saraksta (nav ievēlēts). Ievadīta izmeklēšana par līdzdarbību komunistu sarīkotās nekārtībās un sakariem ar Kominternes Latvijas sekciju (viesojoties PSRS 1927. g. sakarā ar Oktobra revolūcijas 10. gadadienas svinībām), lieta izbeigta iepriekšējās izmeklēšanas stadijā. Bijis Tautas augstskolas lektors. Pēc 1934. g. 15. maija valsts apvērsuma īslaicīgā emigrācijā Igaunijā. 1938. g. 20. aug.–1939. g. 20. febr. noliegta prakse disciplinārpārkāpuma dēļ. Bijis Rēriha biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Rīgas 6. juridiskajā konsultācijā, 1940 XII–1941 IV bijis arī Rīgas ostas, transporta-speciācijas un štāuvēšanas kantora juriskonsults. Vācu okupācijas laikā nodarbojies ar lauksaimniecību savās lauku mājās un no 1941 XII strādājis par inspektora v. i. Finanšu ģenerāldirekcijas Likvidācijas daļā, no 1942 IV par konsultatntu Finanšu departamenta Valsts uzņēmumu budžeta daļā. No 1942. g. 21. maija zv. advokāts Siguldā. Dzīvojis Vildogas pag. Ķopjos. No 1944. g. 11. maija praktizējis Rīgā, bet aug. devies bēgļu gaitās uz Austriju. 1944–46 studējis Insbrukas universitātē (ieguvis *Dr. rer. pol.* grādu). 1948 studējis franču literatūru Grenobles universitātē Francijā. 1950 izceļojis uz Jaunzēlandi, bijis vieslektors Velingtonas universitātē. 1959 izceļojis uz ASV, no 1960 mācībspēks vairākās ASV koledžās, profesors Livingstona koledžā Solsberi. 60. gados sastādījis “Baltijas valstu federatīvās republikas Satversmes projektu”. Bijis Latviešu rakstnieku apvienības biedrs, Latviešu juristu apvienības ASV valdes loceklis. 1967 piešķirta Raiņa un Aspazijas fonda balva. Miris 1982. g. 8. janv. Solsberi Ziemeļkarolīnas pavalstī.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. So III šķ., Sv. Ao IV šķ., Romanovu dinastijas 300 gadu valdīšanas jubilejas piemiņas med.

Precējies 1919 ar tieslietu studenti, vēlāko zv. advokāti Olgu Rotbergu (sk. Olga Dzelzīte), dēls Linards Juris (dz. 1927. g. 23. okt.), 1938 šķīries.

Studentu konkordijas “Valdemārija” filistrs.

D. Karogu nemiers. – Rīga, 1922 [kā autors norādīts *K. Dzelzīte*]; Sniegs un degoša sirds. – Rīga, 1924 [kā autors norādīts *K. Dzelzīte*]; Likums par telpu īri ar paskaidrojumiem un tiesu praksi. – Rīga, 1926; Dzīvokļu īres tiesības. – Rīga, 1927; Gājienā uz nākotni. Stāstu krājums. – Rīga, 1928; Likums par darba laiku: ar paskaidrojumiem un tiesu praksi (Senāta spriedumiem). – Rīga, 1933 (sastādītājs); Pasaules krustceļos. Dzejoļu izlase. – Čikāga, 1967; Iesākumā bija vārds. Dzejoļi. – Ņujorka, 1981.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 157.–159. l.; 1592. f., 1. apr., 30. l., 106. lp.; 2996. f., 4. apr., 17158a., 17159. l.; 3235. f., 2. apr., 4087. l.; 7. apr., 409. l.; 5601. f., 1. apr., 1488. l.; 7427. f., 1. apr., 836. l.; P–112. f., 7. apr., 101. l.; Jaunākās Ziņas. – 1928. – 19. sept.; Latvijas Kareivis. – 1928. – 20. sept.; LDG; Jaunākās Ziņas. – 1937. – 3. dec.; *Dzelzītis K.* Dažas piezīmes par manu dzīvi // Trimdas rakstnieki. – Kemptene, 1947. – 2. sēj.; LE (I). – 1. sēj.; Akadēmiskā Dzīve. – 1976. – Nr. 18; LE (II). – 1. sēj.; *Briedis R.* Cilvēka dzīve ir kā Tiroles kalns // Druva. – 1992. – 7. jūl.; LUAJ; LatE. – 2. sēj.; LRB.

DZENIS Valdemārs Kristaps (1908– pēc 1940)

Dzimis 1908. g. 20. okt. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Anlize (dz. Podiņa). Latvietis, luterticīgs. No 1915 kopā ar ģimeni bēgļu gaitās Nižņijnovgorodā. Mācījies Šulca ģimnāzijā.

1920 atgriezies Latvijā. 1926 beidzis Rīgas pilsētas 4. vidusskolu. 1927–38 strādājis Rīgas pilsētas 5. iecirkņa miertiesā par sekretāru. 1932 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 4. Valmieras kājnieku pulkā. No 1933 bijis Latvijas Aizsargu organizācijas biedrs, 5. Rīgas aizsargu pulka Jūras rotas aizsargs. 1933 vienlaikus uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1938).

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 7. aug. zv. advokāta V. Dāles palīgs Ķeipenē. Dzīvojis Ķeipenes Lejās. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1931 ar Vilmu Paulīnu Leontīnu Oliņu (dz. 1909. g. 18. dec.), dēls Valdemārs, 1933 šķīries.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 155. l.; 7427. f., 1. apr., 18392. l.; LUAI.

DZIRKALIS Arturs Rihards (1901–1978)

Dzimis 1901. g. 23. jūn. Rīgā ierēdņa ģimenē; tēvs – Dāvids, māte – Helēna Emma (dz. Kepīte). Latvietis, luterticīgs. No 1908 mācījies Kalniņas proģimnāzijā, no 1911 P. Dzeņa proģimnāzijā Rīgā. No 1914 apmeklējis Smiltenes tirdzniecības skolu, 1918–19 Rīgas pilsētas 3. vidusskolu.

Pēc Rīgas pilsētas 1. vidusskolas beigšanas (1921) uzsācis arhitektūras studijas LU, 1922 tautsaimniecības studijas, 1926 tieslietu studijas (beidzis 1932). Studiju laikā no 1921 strādājis Tieslietu min-jas Tiesu departamentā par kancelejas ierēdni, no 1926 par I šķ. darbvedi. No 1933 juriskonsults Tieslietu min-jā. No 1934. g. 16. maija zv. advokāta B. Nolteina palīgs Rīgā. No 1935 arī Tieslietu min-jas Juriskonsultācijas brīva līguma tehnisko darbu vadītājs, vēlāk juriskonsults arī Īres inspekcijā. No 1938. g. 21. dec. zv. advokāts. Bijis arī Itālijas un Polijas sūtniecības tieslietu padomnieks. Darbojies Latvijas Juristu biedrībā, bijis žurnāla “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis” līdzstrādnieks.

Padomju okupācijas laikā 1940 atbrīvots no Tieslietu min-jas juriskonsulta amata. 1941. g. 21. janv. atskaitīts no Advokātu kolēģijas locekļu skaita pēc paša lūguma. Pārcēlies uz dzīvi laukos. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 1944. g. rudenī devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Bijis advokāts ASV militārajās tiesās, Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) juriskonsults. 1948 pārcēlies no Eslingenes uz Fišbahu. 1949 izceļojis uz ASV, strādājis būvniecībā. 1960 atvēris mākslas galeriju “Dzirkalis Gallery, Rare Printings–Old Masters” Atlantā. Miris 1978. g. 9. jūl. Mīlidzvilā Džordžijas pavalstī.

Precējies 1939 ar Martu Leontīni Freimani (1904. g. 25. aug.–1994. g. 24. dec.), dēls Andrejs (dz. 1940. g. 6. febr.; politikas zinātnes profesors), meita Māra Inese.

Studentu korporācijas “Talavija” filistrs.

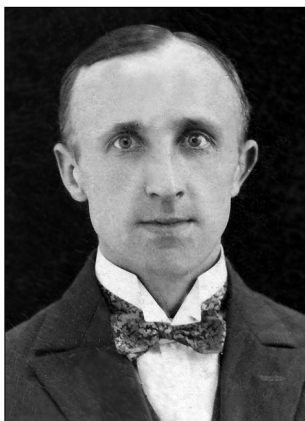
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 162. l.; 7427. f., 1. apr., 5070. l.; EVP; Laiks. – 1978. – 22. jūl.; LUAI; KT.

Valdemārs Dzenis

Arturs Dzirkalis

Jānis Dzirkalis

DZIRKALIS Jānis (1896–1953)

Dzimis 1896. g. 24. jūn. Smiltenes pag. Dzirkaļos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Minna Rozālija (dz. Muške). Latvietis, luterticīgs. Mācījies vietējā pagastskolā un draudzes skolā. No 1913 mācījies L. Ausēja reālskolā Cēsīs, pēc beigšanas (1917) studējis Tērbatas universitātes Fizikas un matemātikas fakultātē. 1918 atgriezies Smiltenes pag., nodarbojies ar lauksaimniecību. Turpinājis studijas Baltijas Tehniskajā augstskolā, Mehānikas fakultātē.

1919 strādājis Aleksandra augstumu slimnicā par inspektora palīgu, 1919 VIII–X kancelejas ierēdnis Iekšlietu ministrijas Valsts drošības departamentā, pēc tam vecākais uzraugs Politiskajā apsardzībā. 1920 uzsācis mehānikas studijas LU, pēc tam tautsaimniecības studijas, 1922 – tieslietu studijas (beidzis 1931). No 1923 vienlaikus strādājis par darbvedi zv. advokāta P. Eglīša birojā. No 1932. g. 14. dec. zv. advokāta P. Eglīša palīgs. 1934–37 bijis arī Dailes teātra direkcijas loceklis. No 1939 IV Rakstu un mākslas kameras juriskonsults, no 1939. g. 15. dec. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 15. janv. atskaitīts no Advokātu kolēģijas, no maija strādājis par plānotāju tekstilfabrikā “Māraudums”. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sarakstos, zv. advokāts Rīgā. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk trimdā ASV. Miris 1953. g. 8. jūl. Losandželosā.

Precējies 1921 ar Zeltu Freimani (dz. 1900. g. 6. okt.), 1931 šķīries. Otrreiz precējies 1932 ar Irmu Namnieci (dz. 1903. g. 15. maijā), meitas Lilita Irma (dz. 1933. g. 11. febr.), Solveiga Rūta (dz. 1935. g. 17. jūl.).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 160. l.; 1368. f., 3. apr., 323. l.; 2996. f., 4. apr., 18418. l.; 3727. f., 1. apr., 22. l., 128., 135., 136. lp.; AL; LUAJ.

Kārlis Eglītis

EGLĪTIS Kārlis (1884– pēc 1944)

Dzimis 1884. g. 16. dec. Sērmūkšu pag. Ķeizeros lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Reinis, māte – Anna (dz. Riekstiņa). Latvietis, luterticīgs. Vecāki miruši 1886, uzaudzinais audžuvecāku ģimenē. Mācījies Lodes pagastskolā un Skujenes draudzes skolā, turpinājis izglītību Nikolaja ģimnāzijā Rīgā (beidzis 1905). Pēc Tērbatas universitātes beigšanas (1911) zv. advokāta J. Reinfelds palīgs Rīgā. 1916 piekomandēts Krievijas 12. armijas pilnvarniekam bēgļu lietās par Rīgas raj. pārzini, bijis arī juriskonsults latviešu bēgļu organizācijās. 1917 bijis Rīgas raj. pārzinis Viskrievijas pilsētu savienībā.

1919. g. pavasarī kantorists Rīgas pilsētas elektriskajā spēkstacijā. No 1919. g. 27. aug. zv. advokāts Rīgā. Zv. advokātu padomes loceklis. Bijis Valsts satiksmes direkcijas Rīgā Tieslietu galvenās grupas juriskonsults. Darbojies Rīgas Latviešu biedrības Politikas nodaļā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. Rīgas 3. juridiskās konsultācijas pārzinis. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāts Rīgā. Bijis arī Slimo apdrošināšanas iestādes Latvijas ģenerālapgabala juriskonsults. 1944 devies bēgļu gaitās uz Kurzemi. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1920 ar Aleksandru Johannu Zemīti (dz. 1887. g. 31. okt.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 164. l.; 2996. f., 5. apr., 1813. l.

EGLĪTIS Pēteris (1884–1973)

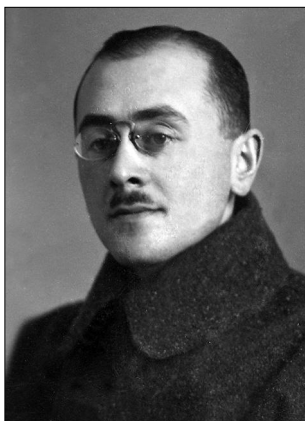
Dzimis 1884. g. 25. okt. Katvaru pag. Prinčos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Anna (dz. Miklāva). Latvietis, luterticīgs. No 1894 mācījies vietējā pagastskolā, no 1897 Limbažu pilsētas skolā (beidzis 1902). Beidzis viengadīgos skolotāju kursus Cēsis, no 1903 strādājis par skolotāju Siguldā. 1906 ieguvis pilsētu skolu skolotāja tiesības. Bijis skolotājs Limbažu pilsētas skolā. 1909 kā eksterņis nolīcis pārbaudījumus Pērnavas ģimnāzijā. 1909 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1914). No 1914. g. 31. okt. zv. advokāta palīgs Limbažos, bijis arī Limbažu ģimnāzijas direktors (vienu gadu), Limbažu Izglītības biedrības priekšnieks, vietējās bēgļu komitejas priekšnieks. 1917 ievēlēts par Valmieras apriņķa pārstāvi Vidzemes pagaidu zemes padomē. 1918 V–XII Limbažu pilsētas galva.

1919 I–III dzīvojis Štetinē Vācijā, pēc tam atgriezies Latvijā, Liepājā. 1919 V – A. Nīdras valdības varas laikā darbojies Latvijas Zemturu padomē. Jūn. pārcēlies uz Rīgu. No 1919 X vecākais sevišķu uzdevumu ierēdnis, 1919 XII–1920 III nodaļas vadītājs Iekšlietu min-jas Garīgo lietu departamentā. No 1920. g. 11. marta Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts. 1920 IV–1922 I darbojies Iekšlietu min-jas Garīgo lietu departamentā, speciālu uzdevumu veicējs, 1920 IV–1940 VII min-jas juriskonsults. 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Nacionālās apvienības, nav ievēlēts. Bijis arī Latvijas Lauksaimniecības centrālbiedrības juridiskā biroja vadītājs. LZS Limbažu raj. vadītājs. 1932–34 LELB virsvaldes viceprezidents, 1938–40 virsvaldes loceklis. No 1920 Rīgas Miera (vēlāk Doma) ev. lut. draudzes valdes loceklis, 1935–44 draudzes priekšnieks. Bijis Latvijas Sarkanā Krusta Galvenās valdes un Zv. advokātu padomes loceklis (1928–40), Latvijas Iekšējās misijas biedrības valdes loceklis. No 1928 Rīgas Latviešu biedrības runasvīrs (arī valdes loceklis), Rīgas namīpašnieku 2. krājaizdevu sabiedrības valdes priekšsēdētājs. Darbojies Latviešu un čehoslovāku tuvināšanās biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. vasarā piedalījies Zv. advokātu padomes darbības atjaunošanā. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāts Rīgā. No 1941 Zv. advokātu padomes sekretārs. 1943–44 Zv. advokātu padomes priekšsēdētājs.

Pēteris Eglītis

Dāvids Eljaševs

2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1945 vasarā bijis Sudetijas Latviešu nacionālās komitejas priekšnieks. 1945 iecelts par LELB virsvaldes locekli. Bijis arī Veidenes (Bavārijā) latviešu ev. lut. draudzes priekšnieks. 1948–1949 latviešu Juristu apvienības priekšsēdētājs. 1949 izceļojis uz ASV. Bijis LELB arhibīskapa pārstāvis ASV, 1948–72 baznīcas virsvaldes loceklis, 1957–72 virsvaldes prezidents (no 1972 goda prezidents), ALA vicepriekšsēdētājs, PBLA valdes loceklis, Latviešu juristu apvienības pirmais priekšnieks, līdzdibinātājs (1948), revīzijas komisijas loceklis un no 1967 goda biedrs. Miris 1973. g. 6. sept. Ņujorkā. Apbedīts Evergrīnas (*Evergreen*) kapsētā Kvīnsā.

Apbalvojumi: a) Latvijas Ak IV šķ.

Precējies 1920 ar ārsti Martu Turku (1892. g. 28. maijā–1982. g. 2. maijā ASV), meita Silvija (1924. g. 19. jūl.–1996. g. 11. maijā), precējusies ar zv. advokāta palīgu Eiženu Kernožicki (sk.).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 163. l.; 2996. f., 5. apr., 2225. l.; 3727. f., 1. apr., 22. l., 143. lp.; 5604. f., 1. apr., 1693. l.; LVD; EVP; LE (I). – 1. sēj.; Laiks. – 1954. – 6. okt.; Kas vērots un pārdzīvots mūža tecējumā. Fil. Pētera Egliša 70 g. jubileja // Vita Nostra. – 1955. – Nr. 4; Laiks. – 1959. – 3. okt.; 1964. – 7. okt.; 1973. – 12. sept.; *Šilde A.* Pēteris Eglītis aizsaules ceļos // Universitas. – 1973. – Nr. 32; LE (II). – 1. sēj.; AL.

ELJAŠEVS Dāvids (1893–1941)

Dzimis 1893. g. 14. nov. Polockā zv. advokāta palīga Jēkaba Eljaševa (sk.) ģimenē. Ebrejs, jūdaists. Mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā. 1915 kopā ar ģimeni evakuējies uz Krieviju. 1918 beidzis Demidova juridisko liceju Jaroslavlā.

Atgriezies Latvijā. No 1923. g. 4. jūl. sava tēva zv. advokāta J. Eljaševa palīgs Rīgā. No 1928. g. 21. nov. Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Gājis bojā vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies ar Haju Pesju Fridlanderi (1912. g. 15. jūl.–1941 Rīgas geto), meita Beatrise (1937. g. 9. martā–1941 Rīgas geto).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 168. l.; 2942. f., 1. apr., 12386. l.; 2996. f., 5. apr., 5113. l.; www.yadvashem.org

ELJAŠEVS Jēkabs (1864–1939)

Dzimis 1864. g. 3. dec. Žagarē Šauļu apr.; tēvs – Simons. Ebrejs, jūdaists. Dzīvojis Polockā. Beidzis Aleksandra ģimnāziju Rīgā. Vēlāk studējis un beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. Zv. advokāta palīgs Polockā. No 1905. g. 21. jūl. zv. advokāts Rīgā. 1915 devies bēgļu gaitās uz Krieviju.

Pēc 1. pasaules kara ieradies Latvijā. 20.–30. gados bijis zv. advokāts Rīgā, Ebreju bēgļu reevakuācijas komitejas priekšsēdētājs. Viens no Rīgas Ebreju kluba dibinātājiem, darbojies ebreju dažādu sabiedrisko organizāciju vadībā. 1921–1932 bijis Zv. advo-

Jēkabs Eljaševs

kātu padomes loceklis. Miris 1939. g. 25. dec.

Precējies ar Gliku Neftolinu (1874. g. 16. okt.–1941; gājusi bojā Rīgas geto), dēli Dāvids Eljaševs – zv. advokāts (sk.), Mihails (dz. 1896. g. 14. maijā) un Boriss (dz. 1904. g. 4. janv.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 165. l.; 1376. f., 2. apr., 12428. l., 185. lp.; 2996. f., 5. apr., 5124. l.; Сегодня. – 1939. – 27 дек.

ELJAŠOVA (dz. **PAJENSONE**) **Dora** (arī Dora Eljaševa; 1900–1941)

Dzimusi 1900. g. 7. sept. Rīgā; tēvs – Morduhs (Markuss). Ebrejiete, jūdaiste. No 1908 mācījusies O. Beateres sieviešu privātajā ģimnāzijā Rīgā (beigusi 1918).

1919 beigusi L. Tailovas meiteņu privāto ģimnāziju. 1919–26 studējusi tieslietas LU. No 1928 strādājusi par jaunāko tiesamatu kandidāti Tiesu palātas Civildepartamentā. No 1929. g. 20. nov. zv. advokāta J. Vāģera palīdzē. No 1936. g. 21. okt. zv. advokāte Rīgā. Darbojusies Žīdu izglītības biedrībā, biedrībā “Bērnu draugs”, labdarības biedrībās.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. janv. advokāte Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā. Nogalināta Rīgas geto vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējusies 1922 ar vēlāko zv. advokātu Moricu Eljašovu (sk.), dēli Viktors (dz. 1926. g. 14. maijā) un Juris (dz. 1930. g. 7. jūn.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 169., 170. l.; 2996. f., 5. apr., 5114., 5115. l.; 7427. f., 1. apr., 454. l.; Альбом общества филистров-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Пига, [b. g.]; LUAJ.

Dora Eljašova

ELJAŠOVŠ Morics (arī Mihails Eljašovs; 1900–1941)

Dzimis 1900. g. 21. apr. Rīgā; tēvs – Eižens (komerczinātņu kandidāts), māte – Fanija (dz. Beilīna). Ebrejs, jūdaists. No 1911 mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā, 1915 evakuējies, turpinājis mācības Petrogradas Vēstures un filoloģijas ģimnāzijā. 1918–19 studējis Tērbatas universitātē un Petrogradas universitātes Vēstures un filoloģijas fakultātē. Darbojies laikrakstu “Novj”, “Rižskoje slovo” un “Eho” redakcijās (lidz 1919 VIII).

1920. g. 3. jūl. iestājies Latvijas armijā, dienējis 12. Bauskas kājnieku pulkā un Kara tehnikajās noliktavās. Piedalījies kaujās pret lieliniekiem. 1921 V demobilizēts. No 1921 studējis tieslietas LU. No 1922 turpinājis studijas Berlīnes universitātes Juridiskajā fakultātē un Heidelbergas universitātē (beidzis 1924). 1926 beidzis LU. Strādājis zv. advokāta J. Šablovska birojā. No 1928. g. 11. janv. zv. advokāta J. Šablovska palīgs Rīgā. 1932 bijis 1. Latvijas juristu kongresa sekretārs. No 1933. g. 31. maija Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts. Bijis laikrakstu “*Rigasche Rundschau*” un “Rižskoje slovo” līdzstrādnieks, laikraksta “Segodņa” līdzdibinātājs, Ārējās politikas nodaļas vadītājs un konsultants juridiskajos jautājumos. Biedrības “Žīdu tautības Latvijas brīvības cīņu dalībnieku apvie-

Morics Eljašovs

nība” priekšsēdētājs, Rīgas tenisa kluba “Ritek” līdzdibinātājs (1927) un valdes loceklis, LU un RPI žīdu filistru biedrības valdes loceklis, biedrības “Kultūras cienītāju pulciņš” līdzdibinātājs un revīzijas komisijas priekšsēdētājs.

Padomju okupācijas laikā 1940 laikraksta “Segodņa” korektors. 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. No marta strādājis VAPP poligrāfijas trestā par juriskonsultu. Vācu okupācijas sākumā ieslodzīts Rīgas geto, iecelts par geto ebreju padomes (“*Judenrat*”) priekšsēdētāju. Nogalināts Rīgas geto 1941. g.

Preceļies 1922 ar tieslietu studentu, vēlāko zv. advokātu Doru Pajensoni (sk. Dora Eljašova), dēli Viktors (dz. 1926. g. 14. maijā) un Juris (dz. 1930. g. 7. jūn.).

D. Die Grundzüge der Sowjetverfassung. – Heidelberg, 1925.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 166. l.; 1638. f., 1. apr., 49. l.; 7427. f., 1. apr., 1045. l.; Альбом общества филлистов-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Рига, [b. g.]; Абызов Ю. Русское печатное слово в Латвии. Био-библиографический справочник. – Stanford, 1991. – Ч. 4. – С. 373, 374; LUAJ; Feigmanis A. Ebreju inteliģence Latvijā – holokausta upuri. – Rīga, 2006; Bobe M. Ebreji Latvijā. – Rīga, 2006.

ELKSNĪTIS Pēteris (1887–1957)

Dzimis 1887. g. 8. jūn. Kusas pag. Gērķos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Anna (dz. Sniedze). Latvietis, pareizticīgs. Mācījies Kusas pareizticīgo pagastskolā un Lazdonas pareizticīgo draudzes skolā. No 1903 mācījies Baltijas skolotāju seminārā Kuldigā (beidzis 1908). Strādājis par tautskolotāju Pociema pareizticīgo draudzes skolā (1908 VIII–X) un Grostonas pareizticīgo pagastskolā (1908–1912). No 1912 mācījies Maskavas Skolotāju institūtā (beidzis 1915). No 1915 VIII strādājis par skolotāju Kļimovas augstākajā tautskolā Smoļenskas gub. 1916 II iestājies Aleksandra kara skolā Maskavā (beidzis jūn.), dienējis 189. rezerves kājnieku pulkā Kļazmā, okt. ar marša rotu nosūtīts uz 1. Somijas strēlnieku pulku Galīcijas frontē, jaunākais virsnieks. No 1917. g. janv. dienējis 2. Rīgas latviešu strēlnieku pulkā. 1917 VI iecelts par pulka sakaru komandas priekšnieku, aug. paaugstināts par podporučiku, okt. par poručiku. 1917 XII atvaļināts kā skolotājs. Devies uz Maskavu. No 1918 III skolotājs Nikoļskas 2. pak. skolā Nikoļskā Arhangeļskā Maskavas gub. 1919. g. rudenī iesaukts Sarkanajā armijā, bijis sakaru virsnieks Dienvidaustrumu frontē. Ceļā uz karaspēka daļu saslimis ar tifu un sūtīts atpakaļ uz Maskavu. Pēc slimības 1920 IV atzīts par dienestam nederīgu un atvaļināts. 1920 III–VII dzīvojis Harkovā, strādājis uzņēmumā “Glavsahar” par lietu pārvaldnieka palīgu.

1920 VIII atgriezies Latvijā un iestājies Latvijas armijā, Galvenā štāba nodaļas priekšnieka pirmais palīgs, virsleitnants. 1920 XII paaugstināts par kapteini. No 1921 IV Galvenā štāba priekšnieka, no 1922 IX armijas ģenerālinspektora adjutants. 1924 III iecelts par Armijas komandiera štāba Inspekcijas nodaļas priekšnieku. 1929 X atvaļināts. 1921–29 studējis tieslietas LU. 1920–29 strādājis arī par skolotāju Rīgas pilsētas amatnieku skolā un Rīgas

Pēteris Elksnītis

pilsētas tehnikumā. No 1929. g. 9. okt. zv. advokāta V. Minkeviča palīgs. No 1930 darbojies LZS. No 1935. g. 9. okt. Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts. A/s "Apavi" valdes loceklis. No 1938 arī Armijas štāba brīva līguma tieslietu pārzinis.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 1941 II–IV strādājis par pagaidu darbinieku uz Vāciju izceļojušo mantu pārņemšanā, no maija 49. restorāna direktors. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. 13. aug. zv. advokāts Rīgā un Madonā, no 1942 tikai Madonā, no 1944. g. 19. aug. – Rīgā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1946 IX noraidīta uzņemšana Advokātu kolēģijā, bijis skolotājs, ierēdnis. Miris 1957. g. 19. nov. Rīgā. Apbedīts Meža kapos.

Precējies 1924 ar Mariannu Lazdiņu (dz. 1894. g. 3. okt.), meita Valda (dz. 1926. g. 8. maijā; ārste). Sievasbrālis Aleksandrs Lazdiņš (sk.) – zv. advokāts.

Studentu korporācijas "Tervetia" filistrs.

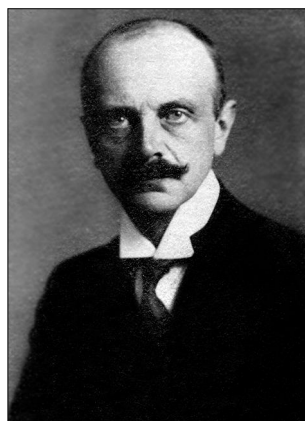
Apbalvojumi: a) Latvijas LKo III šķ., TZo V šķ., Vo IV (š) šķ., b) Krievijas Sv. So III šķ., Sv. Ao IV šķ.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 167. l.; 1304. f., 1. apr., 392. l.; 1632. f., 1. apr., 5275. l.; 3743. f., 1. apr., 24. l., 66. lp.; 5601. f., 1. apr., 1716. l.; 7427. f., 1. apr., 5370. l.; BSS; Laiks. – 1958. – 15. janv.; LKOK, LUAJ.

ENGELMANS Johans (*Engelmann*; 1878–1927)

Dzimis 1878. g. 22. martā Tērbatā tieslietu profesora ģimenē; tēvs – Johans. Vācietis, luterticīgs. Beidzis Blumberga skolu un Cedelmana privāto ģimnāziju Tērbatā, 1897 nokārtojis ģimnāzijas galapārbaudījumus Pēterburgas 8. ģimnāzijā. No 1897 studējis medicīnu, vēlāk fiziku un matemātiku, no 1906 tieslietas Tērbatas universitātē. Valsts eksāmenu nokārtojis Demidova juridiskajā licejā Jaroslavlā. 1903–05 bijis ierēdnis metālrūpniecā Jekaterinoslavā (tag. Dņepropetrovska Ukrainā). No 1913 jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesas 2. civilnodaļā. No 1914 IX Viskrievijas pilsētu savienības Rīgas nodaļas sekretārs, kādu laiku arī Rīgas pilsētas valdes II sekretārs. 1916 IV iesaukts karadienestā Krievijas armijā. Bijis 45. sapieru bataljona rakstvedis. 1917 VII beidzis Vladimira karaskolu, praporščiks 61. rezerves kājnieku pulkā (jaunākais virsnieks, vēlāk pulka tiesas darbvedis). 1917 XII atvaļināts. Dzīvojis Tērbatā un Rīgā, no 1918 II Rīgā. Pilsētas valdes nodokļu inspektora palīgs.

1919 I iestājies Baltijas landesvērā, Trieciennodaļas 2. eskadronā (leitnanta pakāpē), no maija landesvēra Virsstāba tiesas izmeklēšanas tiesnesis. 1919 VII Vācu zemessargu sastāvā ieskaitīts Latvijas armijā. 1920 IV atvaļināts. No apr. beigām Latgales apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts, no jūl. vecākais tiesamatu kandidāts. Komandēts izpildīt Rēzeknes apriņķa III iecirkņa izmeklēšanas tiesneša pienākumus. 1923 atstājis amatu pēc paša lūguma. No 1923. g. 5. dec. zv. advokāta M. Intelmana palīgs Rīgā, no 1925. g. nov. Kuldīgā. Miris 1927. g. 29. martā Grobiņā.

Johans Engelmanns

Neprecējies.

Baltvāciešu studentu korporācijas "Livonia" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 172. l.; 2996. f., 5. apr., 6744. l.; 5601. f., 1. apr., 1628. l.; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958.

ENGELMANS Pauls (*Engelmann*; 1878–1954)

Dzimis 1878. g. 13. jūl. Rīgā grāmatrūpnieka ģimenē; tēvs – Gustavs. Vācietis, luterticīgs. Beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. 1898 uzsācis tieslietu studijas Pēterburgas universitātē (beidzis 1902). No 1903 jaunākais tiesamatu kandidāts un sekretārs Tiesu palātā, no 1906 papildmiertiesnesis un iecirkņa miertiesnesis Rīgā.

Tautas padomes loceklis no Vācu tautas partijas saraksta, darbojies Juridiskajā komisijā. No 1918. g. 19. dec. Tiesu palātas loceklis. Neatkarības kara laikā dienējis Baltijas landesvērē. Sākot ar 1928, ik gadu ievēlēts par Augstākās disciplinārtiesas locekli. Bijis Rīgas pilsētas domes priekšsēdētāja biedrs, Sociālo lietu komisijas priekšsēdētājs. Līdz 1934 bijis Baltijas vācu partijas biedrs, līdz 1939 Rīgas Vācu juristu biedrības priekšsēdētāja I biedrs, Krievu juridiskās biedrības biedrs, žurnāla "Zakon i sud" redkolēģijas loceklis. 1940 II atstājis amatu Tiesu palātā. No 1940. g. 17. apr. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Izceļojis uz Vāciju. Pensionārs. Miris 1954. g. 18. janv. Heidelbergā. Apglabāts Heidelbergas Vībingenes kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ.

Precējies 1925 ar Konstanci Hinki (dz. Veicela; 1893. g. 18. maijā–1977. g. 22. martā), meita Rute (dz. 1926. g. 1. aug.).

Pēterburgas baltvāciešu studentu korporācijas "Nevania" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 171. l.; 1376. f., 2. apr., 12451. l., 65. lpp.; 2996. f., 5. apr., 6752. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 31. lpp.; EVP; Dr. Paul Engelmann // Baltische Briefe. – 1954. – April. – S. 9.

Pauls Engelmans

ENGELSONE (dz. **MUZIKANTE**) **Esfira** (1900–1969)

Dzimusi 1900. g. 24. apr. Krāslavā; tēvs – Izaks, māte – Mirjama. Ebrejiete, jūdaiste. Bērnībā agri zaudējusi vecākus. Mācījusi Daugavpils sieviešu ģimnāzijā. No 1915 bēgļu gaitās Krievijā. 1917 beigusi O. Šestakovas sieviešu ģimnāziju Samarā. 1917 pārcēlusies uz Harkovu. Studējusi Harkovas Augstāko kursu (vēlāk pārdēvēti par Lauksaimniecības institūtu) Juridiskajā fakultātē.

1919. g. pavasarī atgriezusi Latvijā. Dzīvojusi Krustpīli, Rīgā, vēlāk Jēkabpīli. 1920 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1925). Studiju laikā strādājusi miertiesneša Lielmeža kantorī. No 1932 Tiesu palātas jaunākā tiesamatu kandidāte, 1935 I–V vecākā tiesamatu kandidāte. No 1940. g. 12. jūn. zv. advokāta P. Berģa palidze Rīgā.

Esfira Engelsone

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. janv. advokāte Rīgas 6. juridiskajā konsultācijā. 1941. g. vasarā evakuējusies uz Krieviju, dzīvojusi Gorkijā. 1945 VI atgriezusies Latvijā. No 1945 V advokāte Rīgas 4. juridiskajā konsultācijā, no 1951 X Jūrmalas juridiskās konsultācijas vadītāja. 1947–49 mācījusies LKP Rīgas pilsētas komitejas marksisma un ļeņinisma vakara universitātē. No 1963 pensijā. Mirusi 1969. g. 30. janv. Rīgā.

Precējusies 1924 ar tirgotāju Leopoldu Engelsonu (dz. 1898. g. 26. nov.), dēli Jēkabs (dz. 1925. g. 29. jūl.) un Ilarions (dz. 1941. g. 23. maijā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 174. l.; 2996. f., 5. apr., 6760. l.; 7427. f., 1. apr., 3354. l.; LZAKA, 479. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

EPELIS Leonards (arī Leonards Eppelis; 1887–1948)

Dzimis 1887. g. 6. sept. Pēterburgā atslēdznieka, Kapiņu pag. bijušā zemnieka un šuvējas ģimenē; tēvs – Francis. Latvietis, katolīcis. Mācījies Pēterburgas 11. ģimnāzijā (beidzis 1908). No 1908 studējis tieslietas Pēterburgas universitātes Juridiskajā fakultātē, no 1912 I Kazanā universitātē (beidzis 1912). No 1913 Dienvidu dzelzceļu pārvaldes Komitejas par atlīdzību nelaimes gadījumos cietušiem dzelzceļniekiem pārziņa palīgs Harkovā. 1916. g. b. piešķirtas zv. advokāta palīga tiesības, tomēr nav praktizējis. 1919. g. b. ar dzelzceļu pārvaldi evakuējies uz Krimu, bijis Dienvidu dzelzceļu pensiju kases priekšnieks. Pēc tam kad lielinieki ieņēma Krimu, nosūtīts uz Jekaterinburgu, strādājis Permas dzelzceļu pārvaldē par Sasaldētā transporta nodaļas priekšnieka palīgu un vecāko revidentu (līdz 1922 VIII).

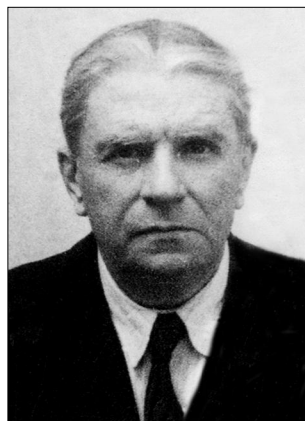
Pēc ieceļošanas Latvijā no 1922 XI dzīvojis tēva mājās Kapiņu pag. Zabudovkas sādžā, nodarbojies ar zemkopību. No 1926. g. 10. marta zv. advokāta E. Šēnfelda palīgs Kapiņu pag. Somersetas miestā, no 1927. g. febr. Preiļos. 1928–31 bijis Preiļu pilsētas domes loceklis no Latviešu apvienības saraksta. No 1936. g. 11. marta zv. advokāts Preiļos.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. atskaitīts no Advokātu kolēģijas un iecelts par Daugavpils apr. 6. iecirkņa tautas tiesnesi Preiļos. Vācu okupācijas laikā no 1941 IX labības iepircējs un svērājs Saknes ūdensdzirnavās Preiļu pag. Pēc otrreizējas padomju okupācijas no 1944 VIII strādājis par strādnieku un vadītāju ūdensdzirnavu atjaunošanas darbos. No 1944 XI advokāts un konsultācijas vadītājs Preiļu juridiskajā konsultācijā. Miris 1948. g. 17. okt. Precējies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 175. l.; LZAKA, 481. l.

EPŠTEINS Mendelis (1907– pēc 1992)

Dzimis 1907. g. 23. dec. Liepājā sīktirgotāja ģimenē; tēvs – Ābrams Bērs, māte – Ketija (dz. Rabinoviča). Ebrejs, jūdaists. 1914 VIII ar ģimeni pārcēlies uz Krieviju, Šklovu. 1915–18 mācījies Šklovas tautskolā. 1918 IX atgriezies Liepājā.

Leonards Epelis

Mendelis Epšteins

No 1919 mācījies Liepājas vecāku biedrības “*Tarbut*” ebreju pamatskolā. 1921 uzsācis mācības Liepājas valsts žīdu vidusskolā (beidzis 1925). No 1926 studējis tieslietas LU (studijas beidzis 1932). Studiju laikā bijis privātskolotājs, 1928–31 kantorists biedrības “*Keren Haseod*” birojā. 1932 strādājis zv. advokāta E. Heikinga kantorī. No 1933. g. 8. febr. zv. advokāta E. Heikinga palīgs Liepājā. 1935. g. 12. apr. svītrots no zv. advokātu palīgu saraksta. 1933–35 strādājis arī par tiesību zinātņu priekšmetu un žīdu vēstures skolotāju Liepājas žīdu privātajā ģimnāzijā un 1933–34 pamatskolā pie šīs ģimnāzijas. No 1935 V skolotājs žīdu pamatskolā Igaunijas Valkā (Valga), 1937 VI–VII pagaidu kantorists biedrības “*Keren Haseod*” birojā Rīgā. 30. gados darbojies cionistu organizācijā “*Histadrut Hacionit*”. 1938–1940 VII darbvedis Jeruzālemes universitātes veicināšanas biedrības birojā Rīgā un 1939–1940 VII tulkotājs laikraksta “*Unzer Vort*” redakcijā. No 1938 arī sekretārs zv. advokāta A. Gūtmana birojā.

Padomju okupācijas apstākļos 1940. g. vasarā centies atgūt zv. advokāta palīga statusu. 1941 I–VI plānotājs Rīgas Proletāriešu raj. rūpniecības kombinātā. 1941. g. vasarā evakuējies uz Krieviju. 1941 VII–IX laukstrādnieks kolhozā “*Dubrovo*” Jaroslavlvas apg. Palkinas raj. 1941 XI–1942 VII juridiskās konsultācijas vadītājs Karavanā, Džalalabadas apg. Kirgīzijā. 1942 VII mobilizēts Sarkanajā armijā, dienējis Latviešu strēlnieku rezerves pulkā Iževskā, no 1943 VII rakstvedis 43. gvardes latviešu strēlnieku pulkā, no VI – mācību bataljonā. 1945 XI demobilizēts gvardes jaunākā seržanta pakāpē. Piedalījies kaujās Ziemeļrietumu, 2. Baltijas un Ļeņingradas frontē. No 1945 advokāts Rēzeknes juridiskajā konsultācijā (1946 I atskaitīts). No 1948 I advokāts Kuldīgas juridiskajā konsultācijā, no II Jelgavas juridiskajā konsultācijā, 1949 II ar tieslietu ministra pavēli izslēgts no Advokātu kolēģijas. Dzīvojis Rīgā. Vēlāk izceļojis uz Izraēlu, bijis advokāts un notārs Jeruzālemē. Miris 90. gados Jeruzālemē.

Apbalvojumi: c) PSRS medaļas “Par kaujas nopelniem”, “Par drošsirdību,” “Par uzvaru pār Vāciju.”

Ebreju studentu korporācijas “*Hehaver*” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 176. l.; 1632. f., 1. apr.; 3245. f., 1. apr., 3. l.; 5353. l.; 7427. f., 1. apr., 10192. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 4. l., 26., 27. lp.; LZAKA, 482. l.; LUJ.

Raimunds Erasmuss

ERASMUS Raimunds Viktors (*Erasmus*; 1896–1964)

Dzimis 1896. g. 9. martā Cēsīs ārsta ģimenē; tēvs – Ernsts Frīdrihs, māte – Jūlija Šarlote Marga (dz. Tilinga). Vācietis, luterticīgs. 1915 beidzis N. Tidebēla privāto ģimnāziju Rīgā. 1915–16 studējis arhitektūru un komerczinības evakuācijā Maskavā esošajā RPI. 1918–19 studējis komerczinības Baltijas Tehniskajā augstskolā.

Divarpus gadu strādājis a/s “*Gerhard & Hey*”. 1920 un 1926–30 studējis tieslietas LU (studijas beidzis). 1924–26 studējis tieslietas Grācas universitātē Austrijā. No 1930 jaunākais tiesamatu

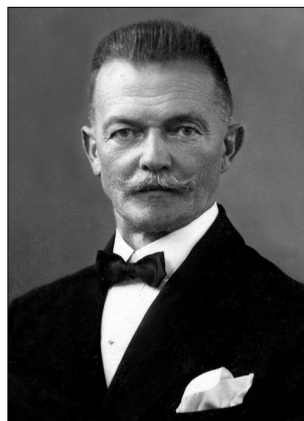
kandidāts Rīgas apgabaltiesā, bijis piekomandēts 3. kriminālnodaļai. No 1931. g. 18. marta zv. advokāta V. Bržežinska palīgs Rīgā, no 16. dec. zv. advokāta T. Ņesterova palīgs Jelgavā, no 1934. g. 3. jūl. – Talsos, no 3. okt. – Jēkabpilī. No 1936./37. mācību gada pasniedzis Indāru papildu skolā mācību par pilsoņu pienākumiem un tiesībām. No 1937. g. 13. okt. zv. advokāts Jelgavas apgabaltiesas raj. No 1939 X dzīvojis Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 15. dec. izslēgts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. 1939 XII izceļojis uz Vāciju.

No 1940 tiesnesis Licmanštātē (tag. Lodza Polijā), Pabjaņicē, pēc tam jurists kvalifikācijas paaugstināšanas kursus. No 1945 tieslietu virsnieks Vācijas armijā. 1945–46 bijis ASV armijas gūstā. Miris 1964. g. 11. jūl. Obernburgā pie Mainas Vācijā.

Precējies 1929 ar Edīti Olgu Karlīnu Kolbi (1908. g. 7. febr.–1935. g. 30. martā), 1934 šķīries, meita Urzula Katarina (dz. 1931. g. 25. nov.), otrreiz precējies 1936 ar žēlsirdīgo māsu Margarētu Martu Vitmani (1905. g. 13. jūn.–1943), dēli Volfs Dīters (dz. 1937. g. 11. aug.) un Horsts Jirgens (dz. 1940. g. 13. sept.). Trešo reizi precējies ar Terēzu Pogi, dēls Raimunds (dz. 1943. g. 24. martā).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Rubonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 179. l.; 1632. f., 1. apr., 5355. l.; 1638. f., 2. apr., 438.–442. l.; 2996. f., 5. apr., 7173. l.; 4011. f., 1. apr., 1256. l.; 7427. f., 1. apr., 2651. l.; Album Rubonorum. 1875–1972 / Bearbeitet von W. Helb. – [B. v.], 1972; LUAJ.

Eižens Erdmans

ERDMANS Eižens (*Erdmann*; 1867–1940)

Dzimis 1867. g. 23. aug. Rīgā; tēvs – Johans. Vācietis, luteriģis.

Beidzis Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. 1891–95 tiesamatu kandidāts Tiesu palātas Krimināldepartamentā Pēterburgā. Pēc tam strādājis manufaktūras “*Hielle & Diettrich*” administrācijā Varšavā.

No 1920 XII vec. tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1926. g. 21. jūl. zv. advokāta V. Rešanska palīgs Rīgā, 8. sept. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita pēc paša lūguma. 30. gados Rīgas vācu dziedāšanas biedrības “*Rigaer Liederkrantz*” arhivārs. Strādājis notāra K. Stumberga kantorī. Miris 1940. g. 19. febr. Apbedīts Rīgas Lielajos kapos.

Neprecējies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 177. l.; 2996. f., 5. apr., 7310. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka.

ERDMANS Pauls (*Erdmann*; 1872–1937)

Dzimis 1872. g. 5. janv. Tērbatā tieslietu profesora ģimenē; tēvs – Karls Eduards, māte – Aurēlija (dz. Neandera). Vācietis, luteriģis. Beidzis privātgimnāziju Tērbatā. 1889 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1897). Pēc tam tiesamatu

Pauls Erdmans

Marks Etingers

kandidāts Nižņijnovgorodas apgabaltiesā. 1898 pārcēlies uz dzīvi Rīgā. No 1903 zv. advokāta palīgs.

No 1919 zv. advokāts Rīgā. 1922. g. 8. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita. Dzīvojis Berlīnē, bijis juriskonsults un advokāts. 1933–36 darbinieks nodarbinātības kantorī Potsdamā. Miris 1937. g. 10. dec. Potsdamā.

Precējies 1900 ar Mariju Girgensu.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 178. l.; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958.

ETINGERS Marks Vulfs (arī Morduhs Vulfs Etingers; 1885–1935)

Dzimis 1885. g. 18. jūn. Veļižā; tēvs – Jona. Ebrejs, jūdaists. No 1897 mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā, kuru beidzis 1904. g. Studējis tieslietas Pēterburgas universitātē (beidzis 1910). No 1911 zv. advokāta P. Minca palīgs. Bijis arī juriskonsults bankas “*Junker & Co*” Rīgas nodaļā, Rīgas Mežu eksporta sabiedrībā un dažādās citās meža eksporta firmās. 1915 pārcēlies uz Petrogradu, turpinājis zv. advokāta palīga praksi. No 1917 zv. advokāts.

1921 VI atgriezies Rīgā. No 1921. g. 28. sept. zv. advokāts. 1922. g. 8. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita sakarā ar pārcelšanos uz Berlīni. Vēlāk pārcēlies uz Palestīnu. Miris 1935. g.

Precējies ar Esteri Eteli Rabinoviču (gājusi bojā 1941 Rīgas geto), šķīries, meita vēlākā zv. advokāta palīdzē Irīna Levinsons (sk.), dēli Zālamans (1914. g. 5. apr.–1941 Rīgas geto) un Leonīds (kritis 1941 VIII Sarkanās armijas sastāvā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 180. l.; 1376. f., 2. apr., 12342. l., 21. lp.

EVERSS Miķelis Aleksandrs (1880–1957)

Dzimis 1880. g. 24. nov. Dzērbenes pag. lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Miķelis, māte – Marija. Latvietis, luterticīgs. No 1892 mācījies K. Millera privātajā reālskolā Cēsis, no 1896 Rīgas pilsētas reālskolā, pēc beigšanas (1899) uzsācis tautsaimniecības studijas RPI (beidzis 1907). No 1906 strādājis kuģniecības aģentūras kantorī “*Helmsing & Grimm*” Rīgā par vācu valodas korespondentu, no 1910 bijis darbvedis Vidzemes Savstarpējā kredītbiedrībā. 1. pasaules kara laikā 1915 ar kredītbiedrību evakuēts uz Maskavu, vēlāk uz Petrogradu. 1916 ar kredītbiedrību atgriezies Rīgā, 1917 IX ar ģimeni izceļojis uz Novorosijsku, strādājis par grāmatvedi un svešvalodu korespondentu cementa fabrikās.

1918. g. rudenī ar ģimeni atgriezies Latvijā. Strādājis Vidzemes Savstarpējā kredītbiedrībā (līdz 1919 VI). 1919 XI–XII piedalījies Neatkarības karā Studentu bataljona sastāvā. No 1919 III strādājis Satiksmes min-jas Jūrniecības departamentā, no 1920 IV bijis darbvedis Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības bankā. 1922 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930). No 1930. g. 1. okt. zv. advokāta V. Zāmuēla palīgs. 1936. g. 29. janv. atskaitīts no zv.

Aleksandrs Everss

advokātu palīgu skaita pēc paša lūguma. Bijis Latvijas Kredītbankas Preču un valūtas nodaļas vadītājs, vēlāk vicedirektors. Darbojies Latvju un lietuvju vienībā.

Padomju okupācijas laikā 1940–41 PSRS Valsts bankas LPSR kantora Sagatavju kredītēšanas un lauksaimniecības nodaļas pārzinis. Vācu okupācijas laikā 1941 VII–X bankas pārvaldnieka palīgs, 1941 X–1943 IV pilnvarotais latviešu klientu lietās Vācijas Strādnieku bankas Rīgas nodaļā, no 1942 V šīs bankas nodaļas vicedirektora vietnieks. 1943 IV atbrīvots pēc paša vēlēšanās, pārcēlies uz mirušās mātes saimniecību Dzērbenes pag., nodarbojies ar lauksaimniecību. 1944 II–X organizācijas “Tautas palīdzība” referents slimnīcu un sanatoriju lietās. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 XII atgriezies Rīgā, strādājis PSRS Valsts bankas LPSR kantorī iepriekšējā amatā. 1945. g. 8. febr. padomju varas iestāžu apcietināts “par vācu okupantu atbalstīšanu”. 1945 IV izvests uz Molotovas apg. 1946. g. 8. apr. piespriesti pieci gadi izsūtījumā. Pēc soda izciešanas atgriezies Latvijā. Miris 1957. g. 28. nov. Rīgā. Apbedīts Meža kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO V šķ.

No pirmās laulības dēls Ilmārs (1908. g. 24. febr.–1964), otrreiz precējies 1936 ar Annu Rozāliju Plakši (dz. 1893. g. 25. maijā).

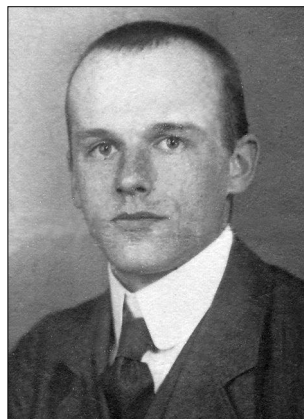
Studentu korporācijas “Selonija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 181. l.; 1638. f., 1. apr., 50., 51., 181. l.; 7427. f., 1. apr., 5752. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-3197. l.; EVP; LUAJ; Selonijas albums. 1880–2000. – [ASV], 2002.

FEDERS Georgs (1888–1964)

Dzimis 1888. g. 30. sept. Cēsis mācītāja ģimenē; tēvs – Georgs. Mācījies ģimnāzijā Rīgā. 1906–11 studējis tieslietas Tērbatas universitātē. 1914–16 studējis vēsturi turpat. No 1916 strādājis par ierēdni Rīgas pasta un telegrāfa iecirkņa valdē, Tērbatas pastā. No 1918. g. sāk. notāra palīgs Tērbatā.

Pēc atgriešanās Latvijā no 1919. g. vasaras Armijas virspavēlnieka štāba inspekcijas daļas tulks, piekomandēts Kara tiesu pārvaldei kā speciālists juridiskiem darbiem. 1919 IX–XI jaunākais sevišķu uzdevumu ierēdnis Ārlietu min-jā. No 1919. g. 4. dec. zv. advokāta H. Rūša palīgs. No 1919. g. 19. dec. jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā (1920 III atbrīvots pēc paša lūguma). 1920 I–X bijis atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita, pēc tam atkal zv. advokāta palīgs līdz 1924. g. 13. febr. 1920 III–IV Ārlietu min-jas Juriskonsultācijas I šķ. sekretārs. 1920 IV–X Juriskonsultācijas Līgumu un konvenciju nodaļas vadītājs. Pēc tam brīva līguma jurists speciālists turpat (no 1922 VIII juriskonsults). No 1924 mīertiesnesis Rīgas apgabaltiesā. Bijis lektors Latvijas Tautas universitātē. 1926 ieskaitīts jaundibinātajā Ārlietu min-jas Juriskajā nodaļā (1932 atbrīvots sakarā ar amata likvidēšanu, vēlāk vairākkārt bijis juriskonsulta v. p. i.). No 1927 Rīgas apgabaltiesas loceklis, 3. civilnodaļas

Georgs Feders

Ēriks Feldmanis

tiesnesis (līdz 1940 VII). Bijis Tautu Savienības veicināšanas biedrības biedrs.

Vācu okupācijas laikā 1941–44 Rīgas apgabaltiesas 3. civil-nodaļas loceklis. Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Rīgā, pensionārs. Miris 1964. g. 23. nov. Apbedīts Meža kapos.

Apbalvojumi: a) Beļģijas Ko IV šķ., Ungārijas No III šķ. Neprecējies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 183. l.; 2570. f., 14. apr., 398. l.; 2996. f., 6. apr., 769. l.; LĀDD.

FELDMANIS Ēriks Ansis (1907–1978)

Dzimis 1907. g. 5. jūl. Tērbatā tieslietu studenta, vēlākā Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētāja ģimenē; tēvs – Ēriks Mārtiņš, māte – Marija Natālija (šķirusies Eksnere, dz. Gintere). Latvietis, luterticīgs. Līdz 1915 kopā ar vecākiem dzīvojis Jelgavā, pēc tam Petrogradā, Veļikije Lukos un Porhovā (Pleskavas gub.). 1918 atgriezies Latvijā, dzīvojis Jelgavā.

No 1920 mācījies Jelgavas ģimnāzijā, pēc beigšanas (1927) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1934). No 1934 X Jelgavas pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētājs. No 1935. g. 22. maija zv. advokāta B. Tālberga palīgs Jelgavā. 1936. g. 9. sept. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita sakarā ar iecelšanu Jelgavas pilsētas valdes locekļa amatā. Līdz 1940 bijis pilsētas valdes Īpašumu un izglītības nodaļas vadītājs. 1927–29 darbojies Viestura savienībā Jelgavā.

Vācu okupācijas laikā Zemes pašpārvaldes Pārtikas nodrošināšanas departamenta Administratīvās nodaļas vadītājs. 1944 IX ar departamentu evakuējies uz Kurzemi, Aizputi. Vēlāk devies bēgļu gaitās uz Vāciju, pēc tam izceļojis uz ASV. Miris 1978. g. nov. Čikāgā.

Precējies 1948 ar Mildu Eliskalni, dz. Porieti, dēls Ēriks (1949. g. 30. apr.–1977. g. 25. nov. ASV).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 184. l.; 7427. f., 1. apr., 11090. l.; LUAJ.

Jūlijs Feldmans

FELDMANS Jūlijs Johans Fridrihs (arī Jūlijs Johans Fridrihs Feldmanis; 1889–1953)

Dzimis 1889. g. 21. jūl. Nīgrandes pag. kokamatnieka ģimenē; tēvs – Fridrihs, māte – Doroteja (dz. Adamoviča). Mācījies Jelgavas Sv. Annas draudzes skolā, no 1902 – Pampāļu min-jas skolā. 1904 iestājies Baltijas skolotāju seminārā Kuldīgā (beidzis 1909). 1909–11 vācu valodas skolotājs Tukuma valsts sākumskolā. 1911 nokārtojis vidusskolas gala eksāmenus Jelgavas ģimnāzijā. Pēc Maskavas universitātes Juridiskās fakultātes beigšanas (1915) studējis Maskavas komercinstitūtā. No 1916. g. rudens līdz 1918. g. vasarai karadienestā – Krievijas armijas Kaukāza Inženieru celtniecības nodaļas kara laika ierēdnis Karsā (tag. Turcijā), Trapezundā (tag. Trabzona Turcijā) un Tiflisā (no 1917. g. rudens). Nodibinājis

pirmo latviešu biedrību turku okupētajā Kaukāza daļā (Trapezundas Latviešu biedrība). Vēlāk Tiflisā ievēlēts Aizkaukāza Latviešu nacionālajā padomē. 1918. g. pavasarī demobilizēts no armijas, devies uz Maskavu, vasarā uz Sibīriju. No 1918 VI Petropavlovskas–Kokčetavas dzelzceļa būves juriskonsults. 1919 I–VII strādājis par juriskonsulta palīgu admirāļa A. Kolčaka Krievijas Ziemeļu apgabalu Pagaidu valdības Ministru padomes juriskonsultu daļā Omskā, no 1919 III arī zv. advokāta palīgs. Bijis Omskas Latviešu nacionālās komitejas priekšsēdētājs. 1919 VIII komandēts uz Arhangeļsku šī apgabala likumdošanas saskaņošanai ar likumdošanu Sibīrijā.

Pēc atgriešanās Latvijā no 1919 XI Ārlietu min-jas Austrumu nodaļas (no 1920 II Slāvu valstu nodaļa) vadītājs. 1920 IV–X Juriskonsultācijas vadītāja palīgs (no 1920 X brīva līguma jurists speciālists). Vadījis Latvijas–Igaunijas un Latvijas–Lietuvas robežkomisiju. No 1920. g. 14. okt. bijis zv. advokāta A. Zēberga palīgs. 1921 piedāvāts ārkārtējā sūtņa un pilnvarotā ministra postenis Tallinā (atteicies, aizbildinoties ar nepietiekošām franču valodas zināšanām). 1921 X–1923 IV bijis I šķ. sekretārs sūtniecībā Parīzē. 1923 IV–1925 VII Ārlietu min-jas Tautu Savienības nodaļas vadītājs (amats likvidēts, iecelts par delegāta v. i. Tautu Savienībā). Rakstījis ārpolitikas apskatus vairākiem Latvijas laikrakstiem. No 1925 X – I šķ. sekretāra v. i. sūtniecībā Parīzē, no nov. I šķ. sekretārs (1925 XII–1926 X arī pagaidu pilnvarotais lietvedis). 1928 XII–1929 I Ārlietu min-jas Austrumu nodaļas vadītājs, vēlāk Rietumu nodaļas vadītājs. No 1930 VIII pastāvīgais delegāts Tautu Savienībā Ženēvā, no 1932 XI arī ārkārtējais sūtnis un pilnvarotais ministrs Šveicē. Tautu Savienības veicināšanas biedrības sekretārs. 1936 bijis Tautu Savienības sīriešu bēgļu jautājuma kārtošana komisijas priekšsēdētājs, 1939 – komisijas par darba jautājumiem kolonijās priekšsēdētājs. No 1939 IX ārkārtējais sūtnis un pilnvarotais ministrs Dānijā, paliekot arī iepriekšējos amatos (pastāvīgais delegāts Tautu Savienībā Ženēvā un ārkārtējais sūtnis un pilnvarotais ministrs Šveicē; no 1939 IX sēdeklis Kopenhāgenā, no dec. – Ženēvā).

Padomju okupācijas laikā 1940. g. rudenī atbrīvots no amata sakarā ar ārlietu resora likvidāciju. Latvijā nav atgriezies, dzīvojis Ženēvā un turpinājis vadīt sūtniecību Šveicē līdz 1946, kad tās darbība apturēta, un līdz 1946 IV darboties Tautu Savienībā. 1949 III iecelts par pilnvaroto lietvedi ASV. No 1950 I arī ģenerālkonsula Vašingtonā v. i. Piedalījies Apspiesto Eiropas tautu asamblejas (*ACEN – Assembly of Captive European Nations*) organizēšanas darbā, Komitejas Latvijas brīvībai un ALA dibināšanā. Miris 1953. g. 16. aug. Vašingtonā. Apbedīts Rokrikas (*Rock Creek*) kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO II, IV šķ., SKgz I šķ., Dienvidslāvijas Sv. So III šķ., Francijas GLo IV šķ., Ķīnas NBo I šķ., Lietuvas Ģo I šķ., Portugāles MKo III šķ., Vācijas SKgz.

Vladimirs Feodorovs

Jānis Fiļkovs

Precējies 1923 ar Mariannu Robinu (1903. g. 14. jūl.–1988. g. 8. janv. ASV).

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

D. Vai mēs zinām, kas ir tautu savienība. – Rīga, 1924.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 185. l.; 2570. f., 14. apr., 400–403. l.; LVD; EVP; BSS; LE (II). – 1. sēj.; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; Miris Latvijas sūtnis Vašingtonā Jūlijs Feldmans // Laiks. – 1953. – 19. aug.; Miris Jūlijs Feldmans // Latvija. – 1953. – 22. aug.; *Rozītis O.* Manas atmiņas par sūtni J. Feldmani // Austrālijas Latvietis. – 1953. – 29. aug.; *Kurmīšs A.* Jūlijs Feldmanis // Trimdas Skola. – 1954. – Nr. 3.; *Veinbergs A.* Nerimtīgs darbs // Laiks. – 1958. – 13. aug.; Jūlijs Feldmanis. Rakstu krājums: grāmata latviešu patriota piemiņai / Sast. M. Feldmane. – [Linkolna], 1963; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 176. lpp.; *Liepa A.* Latvijas pastāvīgais delegāts // Diena. – 1992. – 3. okt.; LatE. – 2. sēj.; LĀDD.

FEODOROVŠ Vladimirs (1902–1963)

Dzimis 1902. g. 5. sept. Rīgā apgabaltiesas prokurora ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Dagmāra. Krievs, pareizticīgs. No 1912 mācījies Nikolaja ģimnāzijā Rīgā. 1913 kopā ar ģimeni pārcēlies uz Ahtirku Ukrainā, turpinājis izglītību Ahtirkas vīriešu ģimnāzijā. 1919. g. rudenī, bēgdams no lieliniekiem, devies uz Rostovu pie Donas. Mobilizēts Dienvidkrievijas Brīvprātīgo armijā, pēc dažām dienām ievietots hospitālī Novorosijskā. Vēlāk evakuēts uz Kipru. Strādājis par kantoristu britu uzņēmumā, vēlāk noliktavas pārzinis.

1922 atgriezies Latvijā. Strādājis par tulku tabakas fabrikā “M. N. Asimakis” Rīgā, no 1926 bijis korespondents tirdzniecības uzņēmumā, vēlāk pasniedzis privāttundās. No 1929 mācījies Rīgas Krievu izglītības biedrības ģimnāzijā, pēc beigšanas (1930) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1935). Studiju laikā strādājis dažādu tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu kantoros, zv. advokāta K. Dekerta birojā. No 1937. g. 26. maija zv. advokāta N. Dmitrijeva palīgs Rīgā. Līdz 1940 Rīgas Krievu biedrības Revīzijas komisijas loceklis.

No 1940 dzīvojis Vācijā. 1941 II brīvprātīgi pieteicies par tulku policijas dienestā, dec. mobilizēts armijā un komandēts uz Rīgu. Dienējis Ostlandes SS un policijas vadītāja štābā. Pēc kara palicis Vācijā. Bijis Hānavas apgabala Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) tieslietu padomnieks. 1954 uzņemts advokatūrā Ofenbahā Hesenē federālajā zemē. Miris 1963. g. 25. maijā.

Precējies 1927 ar kantoristi Karlu Ēriku Justīni Kleinu (dz. 1899. g. 19. dec.), meita Tatjana (dz. 1933).

Krievu studentu korporācijas “Ruthenia” filiālists.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 186. l.; 2996. f., 6. apr., 1335. l.; 7427. f., 1. apr., 14709. l.; Baltische Briefe. – 1963. – Nr. 6; LUJAJ.

FILKOVŠ Jānis (arī Ivans Fiļkovs; 1903–1959)

Dzimis 1903. g. 19. janv. Daugavpilī zemnieka ģimenē; tēvs – Feraponts, māte – Aleksandra. Krievs, vecticībnieks. Mācījies tautskolā, no 1912 Daugavpils reālskolā. 1915 kopā ar ģimeni evakuējies

uz Veļikije Lukiem. Turpinājis izglītību Veļikije Luku reālskolā (līdz 1918). 1918. g. rudenī atgriezies Latvijā, dzīvojis tēva nopirktajās lauku mājās Kalkūnes pag. Utjaniškos. 1918 turpinājis mācības Daugavpils reālģimnāzijā (beidzis 1921).

1921–28 studējis tautsaimniecību LU, 1923–29 – tieslietas, atstāts LU Tirdzniecības tiesību katedrā gatavoties zinātniskai darbībai. 1930–31 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 4. Valmieras kājnieku pulkā. No 1930. g. 29. janv. zv. advokāta A. Jakovļeva palīgs Rīgā, no 1931. g. 15. apr. zv. advokāta J. Buržanades palīgs Rīgā, no 1935. g. 5. jūn. Bauskā. No 1937. g. 10. febr. zv. advokāts Bauskā.

Padomju okupācijas laikā 1940 VIII–X Bauskas bāriņtiesas priekšsēdētājs. 1940. g. 30. okt. atskaitīts no zv. advokātu skaita sakarā ar iestāšanos valsts dienestā. No 1940 X LPSR Augstākās Padomes Informācijas un statistikas daļas referents. No 1941 VI privātskolotājs, laukstrādnieks un līgumu sastādītājs. No 1944 X vecākais lektors LVU Civiltiesību un civilprocesa katedrā, no 1949 arī juriskonsults uzņēmuma “Centrosojuz Glavkoopkultorg” Rīgas bāzē. No 1945 IX advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā, 1946 V atskaitīts, jo gatavojis zinātnisko darbu. Studējis Latvijas Valsts pedagoģiskajā institūtā. Miris 1959. g. 25. apr. Rīgā.

Precējies 1931 ar Hannu Fridmani (dz. 1903. g. 13. martā), dēls Askolds (dz. 1933), meita Eleonora (dz. 1938).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 187. l.; 2996. f., 6. apr., 4341. l.; 7427. f., 1. apr., 4642. l.; 13. apr., 477. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 82. lp.; LZAKA, 444. l.; LUAI; Rīgas pilsētas DzNA.

FINKELŠTEINS Osips (1884–1941)

Dzimis 1884. g. janv. Grodņā; tēvs – Boriss. Ebrejs, jūdaists. 1907 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. No 1907. g. 22. dec. zv. advokāta palīgs. No 1908 dzīvojis Rīgā, zv. advokāta Z. Jakobi palīgs Rīgā. No 1913. g. 16. marta zv. advokāts Rīgā.

20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. Rīgas Krievu kluba un no 1932 Krievu juridiskās biedrības Latvijā biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940 tirgotājs. Vācu okupācijas laikā ieslodzīts Rīgas geto, bijis geto ebreju padomes Juridiskās komisijas vadītājs. 1941. g. dec. nogalināts.

Precējies, meita Tatjana (dz. 1914. g. 27. dec.), šķīries, otrreiz precējies 1920 ar Jevgēņiju Zilpeltu (dz. 1885. g. 17. apr.), meita Anna Marija (dz. 1921. g. 7. jūl.), 1928 šķīries.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 189. l.; 2996. f., 6. apr., 4622. l.; 3288. f., 2. apr., 73. l.

FINKENŠTEINS Jānis Alfreds (1892–1962)

Dzimis 1892. g. 6. apr. Irlavas pag. Lielvikšos lauksaimnieka un mērniece ģimenē; tēvs – Kārlis Fridrihs, māte – Matilde Teofile (dz. Kiršberga). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Saldus Glāzenapa privātskolā (1899–1901), Tukuma pamatskolā (1901–04), beidzis

Osips Finkelšteins

Jānis Finkenšteins

Tukuma pilsētas komercskolu (1912). 1912 XI kā I šķ. brīvprātīgais iestājies Krievijas armijā. Dienējis 157. Imeretijas kājnieku pulkā, 1913 atvaļināts rezerves praporščika pakāpē. Strādājis a/s “Kaučuk” par kantoristu. 1914 VII mobilizēts armijā. Dienējis 209. Bogorodskas kājnieku pulkā (jaunākais virsnieks, vēlāk rotas komandieris). 1915 II pie Grodņas smagi ievainots, nonācis vācu gūstā.

1918 XII atgriezies Latvijā. Brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku 1. Kurzemes zemes aizsardzības rotā Tukumā. 1919 I–V dzīvojis Tukumā. 1919 V iestājies 1. Latviešu atsevišķās brigādes 1. kavalērijas divizionā. 1919 XI–1920 III Ventspils dzelzceļa mezglas komandanta palīgs. 1920 III pārcelts par valodnieku uz Apsardzības ministrijas kanceleju, 1921 uz Galvenā štāba Apmācības daļu. 1920 bijis Izglītības ministrijas Terminoloģijas komisijas Militārās sekcijas loceklis. 1923 iecelts par Reglamentu un instrukciju nodaļas darbinieku. 1924 III atvaļināts no dienesta pēc paša lūguma virsleitnanta pakāpē. 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1926). No 1925 strādājis zv. advokāta A. Birznieka birojā. No 1926. g. 21. jūl. zv. advokāta A. Birznieka palīgs Rīgā, no 1927 XI – Tukumā. 11. Tukuma aizsargu pulka aizsargs. 1924–27 bijis militāri zinātniskā un literāri sabiedriskā mēnešraksta (žurnāla) “Aizsargs” redaktors un redakcijas kolēģijas loceklis. Pēc 1934. g. 15. maija apvērsuma iecelts par Tukuma pilsētas galvu (līdz 1936 VII). No 1935. g. 8. maija zv. advokāts Tukumā, 1. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita, jo palicis Tukuma pilsētas galvas amatā. Bijis 11. Tukuma aizsargu pulka komandiera adjutants. Tukuma pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētājs. Brīvības piemiņeklā Tukuma apr. komitejas priekšsēdētāja biedrs. 1936. g. 23. sept. ieskaitīts zv. advokātu skaitā, no dec. praktizējis Jelgavā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts advokatūras kolēģijā, martā izceļojis uz Vāciju. Vācu okupācijas laikā 1942 IV atgriezies Latvijā, no 30. apr. zv. advokāts Jelgavā. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Bijis Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) tieslietu padomnieks Vildflekenē. Miris 1962. g. 24. sept. Ansbahā Bavārijas federālajā zemē.

Apbalvojumi: a) Latvijas Akpz, Acjpm, Somijas ANk, b) Krievijas So III (š) šķ., Ao IV šķ.

Studentu korporācijas “Tervetia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 188. l.; 2996. f., 6. apr., 4652. l.; 5601. f., 1. apr., 1716. l.; 7427. f., 1. apr., 3704. l.; LVD; EVP; LUAI.

Mendels Fleišmans

FLEIŠMANS Mendels (1904–1941)

Dzimis 1904. g. 8. maijā Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Nohums, māte – Hana Menuha (dz. Šura). Ebrejs, jūdaists. Mācījies A. Korti privātajā progimnāzijā. 1. pasaules kara laikā izglitoties pašmācības ceļā. No 1917 mācījies Rīgas pilsētas reālgimnāzijā.

Piedalījies Neatkarības karā Baltijas landesvēra, vēlāk Vācu zemessargu sastāvā. 1922 beidzis Rīgas valsts vācu vidusskolu.

1922–27 studējis tieslietas LU. 1924 strādājis par sekretāru zv. advokāta V. Tumanska birojā. No 1925 strādājis zv. advokāta I. Gornicka birojā. No 1927. g. 12. okt. zv. advokāta I. Gornicka palīgs Rīgā, no 1930. g. 17. sept. zv. advokāta L. Rubiņšteina palīgs Rīgā. No 1934. g. 25. apr. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā 1941 gājis bojā Rīgas geto.

Apbalvojumi: a) Latvijas Akpz.

Precējies 1926 ar Polinu Dimenšteinu (dz. 1905. g. 26. sept.), meita Bella (dz. 1926. g. 1. nov.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 190. l.; 2996. f., 6. apr., 5763. l.; 7427. f., 1. apr., 5602. l.; Альбом общества филистров-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Рига, [b. g.]; LUAJ.

FOGELIS Jānis Emils **Voldemārs** (1912–1987)

Dzimis 1912. g. 11. okt. Ventspilī tirgotāja ģimenē; tēvs – Andrejs, māte – Ede (dz. Kirilova). 1. pasaules kara laikā bēgļu gaitās Arhangeliskā.

Atgriezies Latvijā. No 1919 mācījies Ventspils pilsētas 5. pamatskolā, vēlāk Ventspils valsts vidusskolā, pēc beigšanas (1930) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1936). Darbojies politiskajā organizācijā “Pērkonkrusts”. Studiju laikā strādājis telegrāfa kantorī Ventspilī par telegrāfistu, pēc tam Rīgas telefona kantorī. 1936–37 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, Aviācijas pulkā. No 1938. g. 15. jūn. zv. advokāta A. Lapiņa palīgs Ventspilī. Bijis arī Latvijas Kredītbankas Ventspils nodaļas pilnvarotais un nekustamo īpašumu pārvaldnieks. No 1938. g. 2. Ventspils aizsargu pulka aizsargs un Ventspils Latviešu biedrības biedrs.

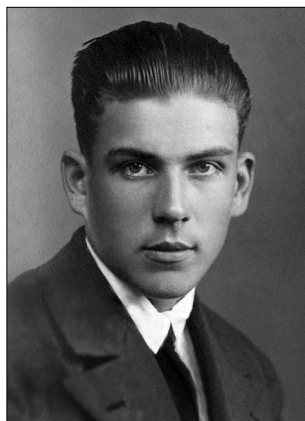
Padomju okupācijas laikā strādājis par grāmatvedi – kases inspektoru Valsts bankas Ventspils nodaļā. No 1941. g. 30. jūn. organizējis Ventspils paš aizsardzības spēku pārvaldes izmeklēšanas daļu un darbojies tajā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 11. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāta palīgs Ventspilī. No 1943. g. 22. dec. zv. advokāta V. Kārklīņa palīgs Ventspilī. 1944 iesaukts latviešu leģionā. Pēc kara trimdā Kanādā. Miris 1987. g. 6. febr. Toronto.

Studentu korporācijas “Fraternitas Metropolitana” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 191. l.; 7427. f., 1. apr., 14877. l.; LUAJ.

FOGELMANE (dz. **VALTERE**; no 1940. g. 15. apr. **AIGARE**) Anna Eleonora (1898–1989)

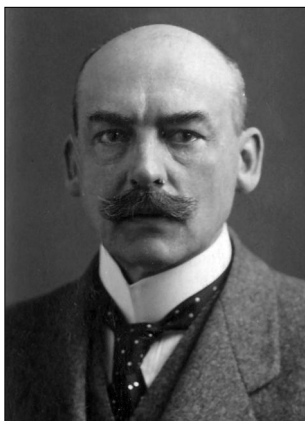
Dzimusi 1898. g. 9. aug. Pļaviņās zv. advokāta Kristapa Valtera (sk.) ģimenē; māte – Emma (dz. Galviņa). Brālis Nikolajs Valters (sk.) – zv. advokāts. Tēvabrālis Juris Valters (sk.) – zv. advokāts. 1915 beigusi Sadovskas sieviešu ģimnāziju Rīgā. No 1915 studējusi Maskavā V. Poltorackas augstākajos sieviešu juridiskajos kursos. No 1917 studējusi tieslietas Tērbatas universitātē (lidz 1918).

Voldemārs Fogelis

Anna Fogelmane

Aleksandrs Folks

Italo Forgačs

No 1919 studējusi tieslietas LU, 1920 studijas beigusi. 1920 IX–1921 VII brīva līguma darbiniece (darbvede) Ārlietu min-jā, Baltijas valstu pilnvaroto padomē, 1921 IX–1922 I komisijā ekonomisku jautājumu nokārtošanai ar Vāciju. 1921–24 dzivojusi Varšavā, kur vīrs bijis Latvijas kara aģents. 1934 aizstāvējusi diplomdarbu. No 1937. g. 16. jūn. zv. advokāta K. Valtera palīdzē Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 strādājusi Rīgas Jūrmalas juridiskajā konsultācijā, advokāte. No 1941. g. 10. janv. advokāte Rīgas Jūrmalā (Majoros). 1941. g. 14. jūn. apcietināta un izvesta uz Soļikamskas soda nometnēm, bērni izsūtīti, vīrs 15. jūn. pieteicies milicijā un apcietināts. 1942. g. 12. aug. piespriesti 5 gadi ieslodzījuma nometnēs. 1944. g. 2. sept. iepriekšējais spriedums mainīts ar izsūtījumu uz Krasnojarskas nov., atlaižot nometnē neizciesto soda daļu. 1960 atgriezies no izsūtījuma. Mirusi 1989. g. 23. janv. Rīgā.

Precējusies 1921 ar Latvijas armijas pulkvedi-leitnantu (vēlāko pulkvedi) Osvaldu Fogelmani (1888. g. 31. martā–1943. g. 14. janv.; nošauts padomju apcietinājumā), meita Līvija Rīta (dz. 1923. g. 28. apr.) un dēls Rūdolfs Kristaps (1926. g. 18. martā–1986).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 192. l.; 2570. f., 14. apr., 413. l.; 2996. f., 6. apr., 6310. l.; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 17704. l.; Rīgas pilsētas DzNA.

FOLKS Aleksandrs Andreass Heinrihs Vilhelms Johanness (*von Volck*; 1864–1925)

Dzimis 1864. g. 20. okt. Tērbatā teoloģijas pasniedzēja ģimenē; tēvs – Johans Kristofs Vilhelms, māte – Amālija (dz. Šmīda). Vācietis, luterticīgs. Mācījies privātģimnāzijā, Tērbatas pilsētas ģimnāzijā. 1882 uzsācis filoloģijas studijas Tērbatas universitātē, 1884 tieslietu studijas (beidzis 1887). Bijis darbinieks Tērbatas bruģa tiesā, no 1888 Verro (tag. Veru Igaunijā), pēc tam Tērbatas un Verro apriņķa tiesas sekretārs. 1890 tiesamatu kandidāts un sekretāra palīgs Tveras apgabaltiesā, arī zv. advokāts, vēlāk zv. advokāts Rīgā. 1901–19 arī juriskonsults. 1912–13 biedrs (1914–22 valdes priekšsēdētājs) 2. Rīgas savstarpējās apdrošināšanas kredītbiedrībā.

1918. g. dec. beigās, bēgot no lieliniekiem, devies uz Rostoku. 1919–20 zv. advokāts Rīgā. 20. gadu sākumā izceļojis uz Vāciju, dzīvojis Berlinē, vēlāk – Firstenfeldbrukā Bavārijā. Miris 1925. g. 20. okt.

Precējies 1891 ar Emmu Zīti.

Baltvāciešu studentu korporācijas “Livonia” filistrs.

A. LVVA, 3234. f., 8. apr., 646. l., b.p.; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958.

FORGAČS Italo Aleksandrs Ferdinands (arī Italo Hāze-Forgačs; *Forgatsch*; 1885–1978)

Dzimis 1885. g. 8. janv. Valkā skolotāja ģimenē; tēvs – Aleksandrs Ferdinands, māte – Alma Helēna (dz. Kobilinska). Ungārs, luterticīgs. No 1895 mācījies Tērbatas ģimnāzijā, pēc beigšanas

(1904) studējis tieslietas Varšavas universitātē. Pēc Varšavas universitātes slēgšanas turpinājis studijas Pēterburgas universitātē (beidzis 1911). 1913 nokārtojis valsts eksāmenus Kazanas universitātes Juridiskajā fakultātē. No 1913 revidenta palīgs Vidzemes kontroles palātā, no 1915 kontrolieris Petrogradas kara apgabala kontrolē. 1917 iecelts par vecāko kontrolieri, vēlāk par kontroles būvnodeļa pārvaldnieku.

1922 atgriezies Latvijā. No 1924. g. 13. marta zv. advokāta E. Kurmes palīgs Rīgā, no 1931. g. 3. jūn. zv. advokāta J. Anserga palīgs Rīgā. Bijis Latvijas Krievu nacionālās savienības, Latvijas Krievu juridiskās biedrības (valdes loceklis, kasieris) un Latvijas Poļu savienības biedrs. 1934–38 žurnāla “Zakon i sud” atbildīgais redaktors. No 1936. g. 11. marta zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 15. janv. nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Izceļojis uz Vāciju. Dzīvojis Berlīnē. Miris 1978. g. 7. apr. Ulmā. Apbedīts Ferngelzbahas kapos Štutgartē.

Apbalvojumi: a) Itālijas “*Corona d Italia*” ord.

Precējies ar Kseniju Jakovļevu (?–1922. g. 5. nov.), meita Ira (dz. 1913. g. 22. sept.).

Krievu studentu korporācijas “Ruthenia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 193. l.; 2996. f., 7. apr., 8059. l.; Baltische Briefe. – 1978. – Nr. 5; *Абызов Ю.* Русское печатное слово в Латвии. Био-библиографический справочник. – Stanford, 1990. – Ч. 4. – С. 242.

FORSTMANS Pauls Jūlijs (*Forstmann*; 1865–1935)

Dzimis 1865. g. 7. sept.; tēvs – Ādolfs. Vācietis, luterticīgs. 1892 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti, tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. 1893 iecelts par apgabaltiesas sekretāra palīgu. No 1895 II kolēģijas sekretārs, no 1895 VII – titulārpadomnieks. 1896 X atbrīvots no amata. Zv. advokāts Liepājā (vismaz no 1904).

No 1919 zv. advokāts Liepājā. Miris 1935. g. 4. martā. Apbedīts Liepājas Bārenbuša (tag. Līvas) kapos.

Precējies, bērni.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 194. l.; 105. f., 14. apr., 532. l.

FRANKS Jāzeps Persijs (1902–1941)

Dzimis 1902. g. 1. sept. Liepājā provizora un zobārsta ģimenē; tēvs – Pauls, māte – Eli (dz. Levinšone). Ebrejs, jūdaists. No 1910 mācījies Liepājas Nikolaja ģimnāzijā. 1915 turpinājis izglītību reformģimnāzijā.

1919 beidzis Krievu skolotāju biedrības ģimnāziju un uzsācis tieslietu studijas Vircburgas universitātē Vācijā, 1921 tās turpinājis Mīnhenes universitātē, bet 1923 beidzis Vircburgas universitāti. Pēc tam turpinājis studijas tiesību filosofijā un socioloģijā Frankfurtes universitātē. 1924 atgriezies Latvijā un 1925 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1928). Studiju laikā bijis redaktors un

Persijs Franks

Arvids Freibergs

ārzemju laikrakstu korespondents Latvijā. 1927 VI–XII prakti-
kants zv. advokāta E. Kellera birojā, no 1928 III – privātdokāts
zv. advokāta J. Valtera birojā. No 1928. g. 16. maija zv. advokāta
J. Valtera palīgs Liepājā. No 1934. g. 5. dec. zv. advokāts Liepājā.

Padomju okupācijas laikā 1940 IX–X Iekšlietu tautas komisa-
riāta Valsts drošības pārvaldes apcietinājumā. Nogalināts vācu
okupācijas laikā 1941. g. jūl.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 195. l.; 1595. f., 10. apr., 94. l.; 7427. f., 1. apr.,
8457. l.; LUAJ; www.liepajajews.org/db.htm

FREIBERGS Arvids Kārlis (1903–1942)

Dzimis 1903. g. 1. jūn. Mogiļovas gub. Riečkovas pag. rakst-
veža ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Auguste Johanna Amālija
(dz. Siliņa). Latvietis, luterticīgs. 1913–18 mācījies Gomeļas valsts
ģimnāzijā.

1920 VIII iecēlojis Latvijā. 1921 beidzis V. Blūma vidusskolu
Rīgā un uzsācis mehānikas studijas LU, 1928 tautsaimniecības stu-
dijas, 1929 – tieslietu studijas (beidzis 1932). No 1925 pasniedzis
privātskolas. 1931–32 obligātajā karadienestā Latvijas armijā,
dižkareivis. 1932–34 darbojies Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku
partijā. 1933 VII–IX jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apga-
baltiesas 1. kriminālodaļā. No 1933. g. 20. sept. zv. advokāta
H. Dolgoja palīgs Rīgā, no 1939. g. 15. dec. zv. advokāta T. Bra-
maņa palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 30. janv. advokāts Rīgas
3. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug.
pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāta palīgs Rīgā.
Miris 1942. g. 10. jūl. Rīgā. Apbedīts Olaines kapos.

Precējies 1927 ar Mariannu Mikolajunu (dz. 1904. g. 2. aug.),
meita (dz. 1939. g.).

D. Personu atzišana par garā slimām un aizgādības iecelšana pār viņām (pēc
Latvijas Civilprocesa un civillikuma). – Rīga, 1940.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 197., 198. l.; 7427. f., 1. apr., 4865. l.; LUAJ.

Fricis Alberts Freibergs

**FREIBERGS Fricis Alberts (no 1940 IV Alberts BRĪVKALNS;
1909–1978)**

Dzimis 1909. g. 8. maijā Kursiņu pag. Saulēs galdnieka ģimenē;
tēvs – Kristaps, māte – Ženija (dz. Turka). Latvietis, luterticīgs.
Vēlāk ģimene dzīvousi Kursiņu pag. Bērzos, pēc mātes nāves
1915 pārcēlusies uz Sātiņu pag. Ķesteriem.

1920–23 mācījies Sātiņu–Paures pamatskolā, 1923–25 Kursiņu
pamatskolā, 1926–30 Saldus pilsētas ģimnāzijā. Pēc ģimnāzijas
beigšanas uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1931 tieslietu stu-
dijas (beidzis 1937). No 1930 darbojies Saldus un apkārtnes stu-
dentu biedrībā. 1936 VI–XII cenzors Iekšlietu min-jas Preses un
biedrību nodaļā, vēlāk bērnu audzinātājs laikraksta “Jaunākās Ziņas”
izdevējas E. Benjamiņas ģimenē. 1937 IV–1938 IX obligātajā
karadienestā Latvijas armijā, 6. Rīgas kājnieku pulkā. No 1938. g.

21. dec. zv. advokāta P. Egliša palīgs Rīgā. 1938 XII–1940 IX arī Latvijas Rakstu un mākslas kameras organizācijas biroja vadītājs.

Padomju okupācijas laikā vairāku biedrību likvidators. No 1941. g. 17. janv. advokāts Balvu juridiskajā konsultācijā. Atteicies no amata krievu valodas neprašanas dēļ, 30. janv. izslēgts no Advokātu kolēģijas. No aprīļa strādājis par juriskonsultu Tabakas rūpniecības trestā (vācu okupācijas laikā no 1941. g. jūl. Tabakas pārvalde, vēlāk *Tabakindustrie–Ostland* Latvijas nodaļa). 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāta palīgs Rīgā. 1944 VIII iesaukts latviešu leģionā. Pēc kara bēgļu gaitās Vācijā. No 1948 darbojies Latviešu juristu apvienības vadībā. Vēlāk trimdā ASV. Miris 1978. g. 8. nov. Bostonā.

Studentu korporācijas “Beveronija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 196. l.; 3727. f., 1. apr., 22. l., 257., 258. lp.; 7427. f., 1. apr., 15008. l.; EVP; LUAJ.

FREIDENFELDS Žanis Fridrihs (arī Jānis Freidenfelds; 1883–1943)

Dzimis 1883. g. 16. nov. Mežmuižas Anselos rentnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Anlize (dz. Skulte). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Jelgavas reālskolā (līdzekļu trūkuma dēļ izstājies 1901). Bijis dzelzceļu ierēdnis Rīgā. 1905–07 kā brīvprātīgais dienējis Krievijas armijā, 114. Novotoržokas kājnieku pulkā. Pēc dienesta dzīvojis Jelgavā, strādājis par bibliotekāru Jelgavas reālskolā un rakstvedi Jelgavas ģimnāzijā. 1910 izturējis pārbaudījumus Jelgavas ģimnāzijā. 1910–14 studējis Maskavas universitātes Juridiskajā fakultātē. No 1914 kara ierēdnis armijā. No 1915 Ziemeļu frontes štāba izlūkošanas daļas priekšnieka palīgs Pleskavā un Rīgā, nodarbojies ar aģentu sūtīšanu uz vācu karaspēka aizmuguri. 1917 pārgājis uz armijas pretizlūkošanas dienestu. No 1917. g. 10. maija zv. advokāta A. Gubena palīgs.

No 1918 XII mirtiesnesis Rīgā, 1920 I–1921 X Latvijas Senāta Civildepartamenta virssekretārs. No 1921. g. 28. sept. zv. advokāta A. Krastkalna palīgs Rīgā. No 1922. g. 30. jūn. zv. advokāts Rīgā. Bijis Rīgas Latviešu biedrības runasvīrs, Namīpašnieku krājaizdevu sabiedrības padomes loceklis.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Nodarbojies ar lauksaimniecību savās lauku mājās Penkules Skultaromjos. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāts Dobelē. Miris 1943. g. 31. dec. Apbedīts Meža kapu Atmodas ev. lut. draudzes nodaļījumā.

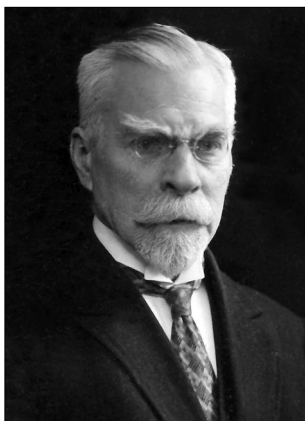
Precējies ar ārsti Zelmu Cēsnieci (1883. g. 16. nov.–1929. g. 22. dec.; bijusi Satversmes sapulces loc.), dēls Ilmārs (dz. 1929. g. 20. dec.), otreiz precējies 1939 ar agronomi Irmu Cēsnieci (1904. g. 16. dec.–1978. g. 21. nov.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 202. l.; 2996. f., 6. apr., 8631. l.; EVP; AF; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. *Fraternitas Moscoviensis*. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 175. lpp.

Žanis Freidenfelds

Rūdolfs Freimans

FREIMANS Rūdolfs Kārlis Vilhelms (*von Freymann*; 1860–1934)

Dzimis 1860. g. 26. apr. Narvā virsnieka ģimenē; tēvs – Vol-demārs, māte – Paulina (dz. Štakerberga). Vācietis, luterticīgs. Līdz 1879 dzīvojis Varšavā, turpat beidzis ģimnāziju. 1879 sācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē, pēc beigšanas 1884 iesaukts karadienestā gvardes artilērijas pulkā Pēterburgā. No 1884 Krievijas Senāta IV departamenta sekretārs gub. sekretāra pakāpē Pēterburgā. No 1885 kolēģijas sekretārs, Senāta III departamenta vācu valodas tulks (no 1886 – III departamenta sekretāra vecākais palīgs, no 1888. g. marta – sekretārs). Pēc departamenta likvidācijas (1888 VI) Tieslietu min-jas galda priekšnieks, titulār-padomnieks. No 1890 Tieslietu min-jas II departamenta vecākais galda priekšnieks, arī ev. lut. konsistorijas laicīgais loceklis Pēterburgā. 1891 paaugstināts par kolēģijas asesoru. 1884–93 vienlaikus arī Valsts padomes Kodifikācijas nodaļas Baltijas un baznīcu tiesību speciālists. No 1893 Tieslietu min-jas I departamenta jaunākais lietvedis, 1894 paaugstināts par galma padomnieku, min-jas juriskonsulta palīgs. No 1898 kolēģijas padomnieks, juriskonsults. Piedalījies starptautisku likumdošanas aktu izstrādē. No 1902 Cara lūgumu pieņemšanas kancelejas vadītāja palīgs, valsts padomnieks, no 1910 kancelejas vadītājs. 1911 piešķirts galma staļļmeistara goda amats. 1890—1914 arī Pēterburgas ev. lut. konsistorijas laicīgais asesors. No 1914 līdz lielnieku 1917. g. Oktobra apvērsumam Krievijā Senāta Tieslietu departamenta senators Petrogradā. 1919–21 vecākais kontrolieris padomju iestādēs Maskavā. Padomju varas laikā strādājis arī par dzelzceļa strādnieku, slimnīcas darbvedi, zīmēšanas skolotāju.

No 1922 VII Latvijas sūtniecības Maskavā un Reevakuācijas komisijas juriskonsults (līdz 1923 III, kad komisija likvidēta). 1924 III–1925 II sūtniecības Maskavā II šķ. sekretārs (atstādināts no amata pēc konflikta ar sūtni K. Ozolu un maijā atbrīvots no dienesta). No 1925. g. 16. sept. zv. advokāts Rīgā, vienlaikus arī Itālijas sūtniecības Rīgā tieslietu padomnieks. 1928–29 un 1921–34 Rīgas Vācu juristu biedrības žurnāla “*Rigasche Zeitschrift für Rechtswissenschaft*” redaktors, biedrības valdes loceklis un goda biedrs, žurnāla “*Zakon i sud*” līdzstrādnieks, Krievu juridiskās biedrības biedrs, I. Rīgas riteņbraucēju biedrības goda biedrs. Miris 1934. g. 11. jūl. vilcienā ceļā no Rīgas uz Krustpili.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. Vo III, IV šķ., Sv. So I, II, III šķ., Sv. Ao I, III šķ.

Precējies 1888 ar Annu Eleonoru fon Lantingu (?–1918), meitas Elizabete (dz. 1888), Ņina (dz. 1891), Irina (1896–1964 Krievijā), 1924 precējies ar Helēnu Šeremetjevu (dz. Meiendorfu), 1925 šķīries.

Baltvāciešu studentu korporācijas “Livonia” filistrs.

D. Exlibris. – Петроград, 1922; Der lettlandischrussische Friedensvertrag von 1920 und seine Verwirklichung. – Riga, 1927; Ressegna di legislazione Lettone

(Anno 1931). – Roma, 1934 (kopā ar P. Mincu); Latvijas konkursa likumi (izņemot Latgali). Ar Senāta paskaidrojumiem un sastādītāja piezīmēm. – Rīga, 1934 (sastādītājs).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 201. l.; 1376. f., 2. apr., 12403. l., 79. lp.; 1638. f., 1. apr., 53., 54. l.; 2570. f., 14. apr., 429. l.; 1. apr., 176. l.; 2996. f., 6. apr., 10312. l.; 5213. f., 2. apr., 222. l.; LDG; Закон и суд. – 1934. – № 6. – С. 1627, 1628; Rigasche Rundschau. – 1934. – 21. Juli; DBL; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958.

FREITĀGS-LORINGHOFENS Karls Frīdrihs Gustavs Johans (*Freiherr von Freytag-Loringhoven*; 1851–1934)

Dzimis 1851. g. 5. maijā Stokholmā diplomāta ģimenē; tēvs – Karls Gotlobs, māte – Matilde (dz. Kalkmane). Vācietis, luterticīgs. Brālis Hugo Freitāgs-Loringhofens – vēlākais Prūsijas armijas ģenerālis, Vācijas armijas Ģenerālštāba priekšnieka vietnieks un vēsturnieks. Dzīvojis Veimārā. Bijis Saksijas lielhercogistes kambarkungs, Prūsijas Sv. Jāņa ordeņa bruņinieks. No 1911. g. 5. dec. zv. advokāta palīgs Rīgā, pēc tam zv. advokāts.

1919–20 zv. advokāts Rīgā. Pēc tam izceļojis uz Vāciju. Miris 1934. g. 27. sept. Veimārā. Apbedīts turpat.

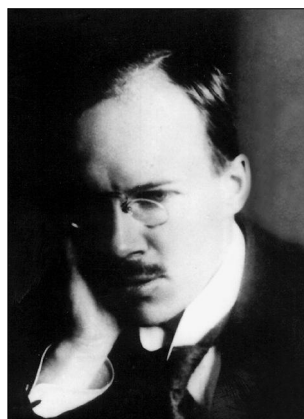
Precējies 1891 ar Ēriku Idu Lauru Helēnu Amēliju Derentāli (1867. g. 20. sept.–1945. g. 29. jūn.), meitas Benita Luīze Laura Matilde Ida (1893. g. 2. okt.–1988. g. 23. nov.) un Gunda Elizabete Šarlotte Marija Ērika (1897. g. 30. aug.–1989. g. 10. okt.), 1906 šķīries.

A. Genealogischen Handbuch der Baltische Ritterschaft. – 1929. – S. 437; radnieka Konstantina Freitāga-Loringhofena sniegtās ziņas.

FREIVALDS Edmunds (arī Edmunds Freijvalds; 1891–1922)

Dzimis 1891. g. 3. aug. Liepājā skolotāja ģimenē; tēvs – Kārlis Krišjānis. Latvietis, baptists. Pēc Liepājas ģimnāzijas beigšanas (1910) studējis filoloģiju Odesas universitātē (no 1911 tieslietas). 1912 turpinājis tieslietu studijas Maskavas universitātē (beidzis 1915). 1916 IV–1917 zv. advokāta A. Sīmaņa palīgs Petrogradas apgabaltiesas raj. Darbojies laikrakstu “Baltija” (Petrogradā; 1916–17 redakcijas loceklis) un “Līdums” (Valkā; 1917) redakcijā. 1918 vācu okupācijas laikā zv. advokāta A. Sīmaņa palīgs Valkā.

Tautas padomes loceklis no LZS, darbojies Ārlietu, Nacionāl-lietu, Pārvaldes pārņemšanas no vāciešiem, Policijas lietu un Satversmes komisijā. 1919 I–III Latvijas Pagaidu valdības delegācijas sekretārs braucienā pa Ziemeļvalstīm. 1919 III Liepājā organizējis Latvijas Preses biroju “Latopress” (no 1920 V – LTA), tā pirmais vadītājs (līdz 1920 IX). No 1919 VIII laikraksta “Brīvā Zeme” atbildīgais redaktors, 1920 bijis “Ilustrētā Žurnāla” izdošanas organizētājs. 1920 IX–1921 VI Ārlietu minijas Informācijas departamenta direktora palīgs. Atteicies no piedāvājuma doties uz Londonu par sūtniecības I šķ. sekretāru. Turpinājis darbību žurnālistikā (1920–22 bijis LZS laikraksta “Brīvā Zeme” redaktors), rakstījis feļetonus, kritiskus apcerējumus par mūziku (pseidonimi

Edmunds Freivalds

Or un Fidelio). No 1922. g. 13. janv. zv. advokāta A. Strausmaņa palīgs Rīgā. Bijis arī LZS juriskonsults. Noslicis Rīgas licī Rīgas Jūrmalas piekrastē 1922. g. 6. aug. Apbedīts Rīgā, Lielajos kapos.

Precējies 1921 ar skolotāju Eiženiju Miški (dz. 1897. g. 23. janv.), dēls Edmunds Ivars (dz. 1922. g. 9. jūn.).

Akadēmiskās vienības "Austrums" vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 200. l.; 2570. f., 14. apr., 430. l.; 2996. f., 6. apr., 10580. l.; Edmundam Freijvaldam bērū dienā // Brīvā Zeme. – 1922. – 10. aug.; Edmunds Freijvalds savā pēdējā gaitā // Brīvā Zeme. – 1922. – 11. aug.; Zemnieku gada grāmata 1923. gadam. – Rīga, [b. g.], 160.–162. lpp.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 32., 33. lpp.; LDG (sk. Freijvalds Edmunds); LKV. – 5. sēj.; EVP; LE (I). –1. sēj.; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; LĀDD.

FRĪDENBERGA (dz. STRAUTIŅA) Lilija (1898–1988)

Dzimusi 1898. g. 30. dec. Priekules pag. lauksaimnieka un tirgotāja ģimenē; tēvs – Ernests, māte – Jūle (dz. Didrihsone). Latviete, luterticīga. No 1907 mācījusies Priekules pamatskolā, 1912–14 turpinājusi izglītību A. Gesava sieviešu privātajā ģimnāzijā Liepājā. 1914–17 izglītojusies, ņemot privāttundas. No 1917 mācījies Liepājas skolotāju biedrības vidusskolā (beigusi 1919).

1919 uzsākusi tautsaimniecības studijas LU (beigusi 1925). 1929. g. vasarā beigusi Zimmerna Žeņevas starptautiskos zinātņu kursus Šveicē. No 1930 studējusi tieslietas LU (studijas beigusi 1933). Bijusi Studenšu korporāciju filistru savienības priekšsēdētāja, Latvijas Akadēmiski izglīto sieviešu apvienības priekšsēdētāja. 1931 III ievēlēta Rīgas pilsētas domē no Latvijas Sieviešu organizāciju padomes saraksta. 1931 X kandidējusi 4. Saeimas vēlēšanās no Latvijas Sieviešu organizāciju padomes saraksta (vietas Saeimā nav iegūtas). No 1933. g. 20. sept. zv. advokāta A. Frīdenberga palīdzē Rīgā, no 1939. g. 11. okt. zv. advokāta M. Kurzemnieka palīdzē Rīgā. No 1940. g. 1. maija zv. advokāte Rīgā.

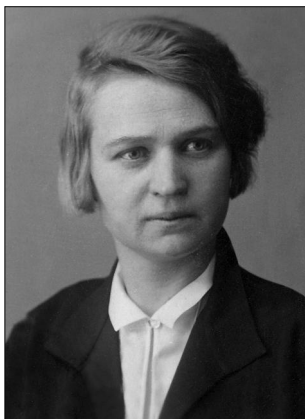
Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. advokāte Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, zv. advokāte Rīgā. 1944 devusies bēgļu gaitās uz Vāciju, vēlāk uz Dāniju, 1948 atgriezies Vācijā. No 1949 IX trimdā Austrālijā, Melburnā. Mirusi 1988. g. 25. jūn. Melburnā.

Precējusies 1922 ar zv. advokāta Andreja Frīdenberga (sk.) dēlu – privātdokātu, vēlāko zv. advokāta palīgu Andreju Kurtu Frīdenbergu (sk.), meitas Rasma Melizande (dz. 1923. g. 9. apr.), Selga Jūlija (dz. 1926. g. 16. aug.) un dēls Andrejs (dz. 1939. g. 27. janv.).

Studenšu korporācijas "Daugaviete" filistre (50. gados izstājusies).

D. Laulāto likumiskās mantiskās attiecības. – Rīga, 1938; Laulības līgumi pēc Latvijas civillikuma. – Rīga, 1940.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 205. l.; 2996. f., 6. apr., 11133., 11134. l.; 3718. f., 1. apr., 140. l.; 7427. f., 1. apr., 296. l.; LU AJ.

Lilija Frīdenberga

Dzimis 1875. g. 23. janv. Nurmuižas Pūnās mežsarga ģimenē; tēvs – Kristaps, māte – Marija (dz. Ozoliņa). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Nurmuižas pagastskolā. 1892 beidzis Jēkabpils pilsētas skolu. Strādājis par kantoristu Rīgas–Orlas dzelzceļa pārvaldē. 1893 devies uz ASV (dzīvojis Ņujorkā, strādājis gadījuma darbus), 1895 atgriezies Eiropā. Bijis fabrikas strādnieks Antverpenes apkārtnē (Beļģija), pēc tam tirdzniecības korespondents mašīnu fabrikā “*Karl Krause*” Leipcigā (Vācija). 1896 X atgriezies Latvijā, bijis sešas nedēļas apcietinājumā, vēlāk strādājis par korespondentu bankas kantorī “*Von Heimann & Co*” (līdz 1907). Piedalījies 1905. g. revolūcijas norisēs Krievijā. 1907 V kā eksternis beidzis Aleksandra ģimnāziju. 1911 beidzis tieslietu studijas Tērbatas universitātē. No 1911. g. 15. jūl. zv. advokāta V. Zāmuēla palīgs. Bijis aktīvs atturībnieku kustības darbinieks (no 1909 rakstījis par atturības un kooperācijas jautājumiem presē), Latvijas Pretalkohola biedrības priekšnieks. 1911 ievēlēts par Rīgas Liberālā kluba priekšsēdētāju. 1913–15 bijis Rīgas Kooperatoru biedrības mēnesraksta “Kooperators” redaktors, Kooperatoru biedrības priekšsēdētājs, Rīgas Apvienotās patērētāju biedrības, patērētāju biedrības “Spēks” līdzdibinātājs un vadītājs (līdz 1917). 1. pasaules kara laikā strādājis bēgļu organizācijās, no 1916 organizācijas “Centrosojuz” pilnvarnieks Maskavā. Pēc tam Viskrievijas pilsētu savienības nodaļas pārzinis Rēvelē un Tērbatā. Bijis Vidzemes Pagaidu zemes padomes un LPNP loceklis. 1918 VII atgriezies Rīgā, piedalījies latviešu operas atjaunošanā. 1918 – žurnāla “Jaunā Latvija” līdzizdevējs Valkā.

Tautas padomes locekļa substitūts no Demokrātu saraksta, darbojies Juridiskajā, Līguma pārbaudīšanas ar Igauniju, Satversmes sapulces Vidzemes vēlēšanu apgabala un Sevišķās amnestijas komisijā. 1920 I bijis Latvijas Sarkanā Krusta delegācijas priekšsēdētājs sarunās par pamieru Maskavā. 1920 II–1921 III Rīgas pilsētas galva. Vēlāk ievēlēts Rīgas pilsētas domē. No 1919 darbojies Demokrātu savienībā – vēlākajā partijā “Demokrātiskais centrs”, kandidējis 1. Saeimas vēlēšanās no Latvijas Atturībnieku vēlētāju apvienības (nav ievēlēts), 1920–34 bijis partijas Centrālās komitejas loceklis. No 1921. g. 19. marta zv. advokāts Rīgā. 1925 ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Saimnieciski kulturālās apvienības saraksta, 1928 II no Demokrātiskā centra saraksta, darbojies Žūpiņas apkarosanas komisijā. 1928 X kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Latvijas Darba savienības un Tautas apvienības saraksta (nav ievēlēts). 1931 III kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Demokrātiskā centra un saimnieciski kulturālo darbinieku saraksta (nav ievēlēts). 1931 X kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku saraksta (nav ievēlēts). 1938 X notiesāts uz 8 mēnešiem ieslodzījuma cietumā par naudas piesavināšanos. 1939. g. 13. sept. izslēgts no zv. advokātu skaita. 1940. g. 8. janv. sācis izciest sodu Rīgas

Andrejs Fridenberg (1875–1941)

Centrālcietumā, 27. janv. Valsts prezidents apzēlojis un atlaidis neizciesto soda daļu, atbrīvots no cietuma. Latvijas Pretalkohola biedrības goda biedrs, darbojies Latvijas Juristu biedrībā, Latviešu un lietuviešu vienībā, Latvju un dāņu biedrībā, Latviešu un franču tuvināšanās biedrībā.

Padomju okupācijas laikā, neraugoties uz A. Fridenberga lūgumiem, 1941 nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 1941. g. 14. jūn. Babītes pag. Mētrās apcietināts. Ievietots Kraslaga soda nometnēs. 1941 X atzīts par invalidu. Miris 1941. g. 31. dec.

Precējies ar Amāliju Ibsenu (1862. g. 18. jūn.–1930. g. 16. nov.), dēls Andrejs Kurts Fridenbergs (sk.) – vēlākais privatadvokāts un zv. advokāta palīgs, meitas Nora Balode (sk.) – vēlākā zv. advokāte un Tamāra (dz. 1901). Dēla Andreja Kurta Fridenberga sieva Lilija (dz. Strautiņa; sk. Lilija Fridenberga) – zv. advokāte. Precējies otrreiz, sieva Marta (1897–1943 IV, no 1941 izsūtījumā), meitas Māra (1920–1943; no 1941 izsūtījumā), Maija (dz. 1931; 1941–56 izsūtījumā) un dēls Varnesis (1922–1972; 1941–56 izsūtījumā).

Akadēmiskās vienības “Atauga” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 204. l.; 1535. f., 5. apr., 60. l.; 2996. f., 6. apr., 11052. l.; 3273. f., 1. apr., 4227. l.; LVA, 1986. f., 1. apr., P-10879. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satūra rādītājs. – Rīga, 1925. – 33. lpp.; LDG; LKV. – 5. sēj.; LE (I). – 1. sēj.; Akadēmiskā biedrība Atauga. 1909.–1959. – Vāsterās, 1961. – 202., 203. lpp.; *Tirums R.* Redaktors. Publicists. Politikis // Jaunā Balss. – 1997. – Nr. 20 (maijs); LatE. – 2. sēj..

FRĪDENBERGS Andrejs Kurts (1895–1969)

Dzimis 1895. g. 2. febr. Antverpenē (Beļģija) latviešu strādnieka, vēlākā zv. advokāta un sabiedriskā darbinieka Andreja Fridenberga (sk.) ģimenē; māte – Amālija (dz. Ibsena). Latvietis, luterticīgs. Māsa Nora Balode (sk.) – vēlākā zv. advokāte. Beidzis Nikolaja ģimnāziju Rīgā (1913), Maskavas universitātes Juridisko fakultāti (1917 beidzis klausīties kursu, bet lielinieku apvērsuma dēļ nav nokārtojis galapārbaudījumus). 1917–19 tirdzniecības aģents Viskrievijas pilsētu savienībā. Iesaukts karadienestā automobiļu rotā.

Pēc atgriešanās Latvijā no 1919 VII ārlietu ministra sekretārs, 1919 X brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā – 5. Cēsu kājnieku pulka kaprālis, velosipēdistu rotas kaprālis. Par 1919. g. 12. nov. kaujā pret Bermona karaspēku pie Iecavas skolas parādīto varonību apbalvots ar LKo. No 1919 XI Ārlietu min-jas Vispārējā departamenta sekretārs. Sekretārs Latvijas delegācijas miera sarunās ar Padomju Krieviju (tēvs – delegācijas priekšsēdētājs). 1920 VIII–IX Bulduru konferences kancelejas priekšnieks. 1920 X atbrīvots no darba Ārlietu min-jā sakarā ar štatu reorganizāciju. 1921 nokārtojis galapārbaudījumus Tērbatas universitātē. Līdz 1922 prokurists. 1922 piespriedis 6 mēneši ieslodzījuma cietumā par cilvēka saūšanu stridā 1920, pārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās robežas.

Andrejs Fridenbergs (1895–1969)

Studējis tieslietas LU, 1925 studijas beidzis. 1924–26 zv. advokāta M. Antona darbvedis. 1926–40 privātdokvāts. 1932 LKo kavalieru un brīvības cīnītāju biedrības “Leģions” revīzijas komisijas priekšsēdētājs, biedrības advokāts tiesas procesā. Pēc organizācijas slēgšanas 1933 tās vietā dibinātās biedrības “Atbrīvotājs” faktiskais vadītājs. Bijis Latvijas Privātdokvātu apvienības valdes priekšsēdētājs. Darbojies Latvju un lietuvju tuvināšanās vienībā (no 1921), Latvju un daņu biedrībā, Latviešu un franču tuvināšanās biedrībā. A/s “Rīgas zīds” akcionārs.

Padomju okupācijas laikā 1941 IV–VI Ķieģeļu rūpniecības tresta noliktavu pārzinis. Vācu okupācijas laikā no 1941 VII atkal privātdokvāts. No 1942. g. 29. dec. zv. advokāta M. Tihomirova palīgs, dzīvojis Babītes pag. Mētrās. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju, vēlāk uz Dāniju; 1948 atgriezies Vācijā. Strādājis JKS (YMCA). No 1949 IX trimdā Austrālijā, Melburnā. Strādājis Sautjarras skolā, dzīvojis Kolingvudā Melburnā. Rosīgi darbojies vietējās latviešu organizācijās – Melburnas latviešu ev. lut. draudzē, Latviešu apvienībā Austrālijā, 1951–52 bijis Melburnas Latviešu biedrības vicepriekšsēdētājs. Strādājis uzņēmumā “*General Motors-Holden's Ltd*”. 1955 pēc padomju vēstniecības Kanberā sekretāra V. Petrova sniegtās liecības tiesā Austrālijā izskatīta A. Frīdenberga lieta par slepeno sadarbību ar padomju drošības iestādēm. Tiesa konstatējusi, ka A. Frīdenbergs ziņojis padomju iestādēm par latviešu trimdas darbiniekiem. Izstumts no vietējo latviešu sabiedrības. Miris 1969. g. 9. sept. Melburnā.

Apbalvojumi: a) Latvijas LKo III šķ.

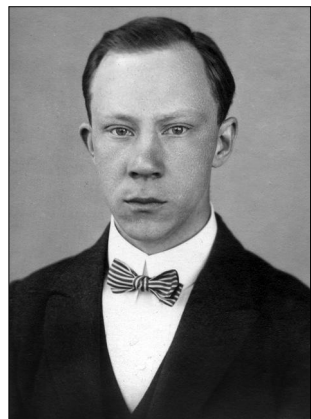
Precējies 1922 ar tieslietu studentu, vēlāko zv. advokāti Liliju Strautiņu (sk. Lilija Frīdenberga), meitas Rasma Melizande (dz. 1923. g. 9. apr.) un Selga Jūlija (dz. 1926. g. 16. aug.), dēls Andrejs (dz. 1939. g. 27. janv.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 203. l.; 1304. f., 1. apr., 429. l.; 1535. f., 2. apr., 923. l.; 2570. f., 14. apr., 433. l.; 7427. f., 1. apr., 3235. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Latviešu sabiedrība un Austrālijas Latvietis sauca mani par spiegu – sūdzas Frīdenbergs // Austrālijas Latvietis. – 1954. – 30. okt.; Vainīgie ir, bet soda nebūs // Austrālijas Latvietis. – 1955. – 24. sept.; LKOK; LUAJ; LĀDD.

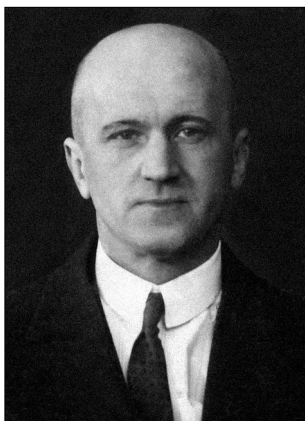
FRĪDENBERGS Rihards Voldemārs (1897–1985)

Dzimis 1897. g. 12. nov. Slokā friziera ģimenē; tēvs – Alfrēds, māte – Doroteja (dz. Elmane). Latvietis, luterticīgs (citos dokumentos – bez konfesijas). 1903–15 dzīvojis Jelgavā. 1911–14 klausītājs Kurzemes Vācu apvienības skolotāju seminārā Jelgavā. Sākoties 1. pasaules karam, evakuējies uz Rīgu. Strādājis par korespondentu Strazdumuižas kokvilnas manufaktūrā, 1915 XI–XII – 2. pilsētas patversmē par skolotāju. 1916 I pārcēlies uz Petrogradu. 1918 beidzis J. Māzinga klasisko komercskolu. 1918 IV atgriezies Latvijā, mājskolotājs Liepājā.

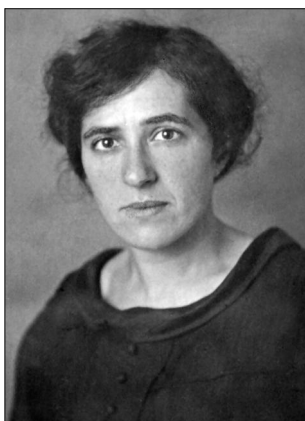
1918–20 bijis Rudbāržu pag. pamatskolas pārzinis, 1919 II–1920 I dienējis Latvijas armijā, rakstvedis 10. Aizputes kājnieku

Rihards Frīdenbergs

Ernsts Fridentāls

Debora Fridlande

pulkā. 1920–21 skolotājs Rīgas pilsētas 1. un 13. vācu pamatskolā. 1922 studējis filoloģiju LU, 1924 uzsācis tieslietu studijas (beidzis 1926, ievēlēts par LU subasistentu – līdz 1927). Studiju laikā bijis skolotājs, 1925 VI–1926 III tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1926. g. 21. jūl. zv. advokāta V. Holcmaņa palīgs Rīgā. 1933–34 darbojies Progresīvajā apvienībā. No 1934. g. 17. janv. zv. advokāts Rīgā. No 1940 Zv. advokātu padomes loceklis.

Padomju okupācijas laikā no 1940 XII Valsts bankas Rīgas pilsētas kantora juriskonsults. 1941. g. 24. febr. atskaitīts no Advokātu kolēģijas pēc paša vēlēšanās. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāts Rīgā. Bijis arī Valsts bankas juriskonsults. 1944 VIII devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz ASV. Miris 1985. g. 18. sept. Merivilā Tenesī pavalstī.

Precējies 1927 ar Latvijas Konservatorijas audzēkni Tatjanu Buholcu (dz. 1906. g. 11. jūl.), dēls Aristīds (dz. 1928. g. 31. okt.) un meita Monika (dz. 1931. g. 12. jūl.).

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs, pirms tam bijis kreiso studentu biedrības “Zemgaliņa” biedrs.

D. Aizstāvja pielaišana iepriekšējā izmeklēšanā. – Rīga, 1933.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 209. l.; 1367. f., 2. apr., 12423. l., 64. lp.; 1632. f., 1. apr., 5923. l.; 5543. f., 1. apr., 1.–357. l.; 7427. f., 1. apr., 2577. l.; 13. apr., 506. l.; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; Laiks. – 1987. – 20. nov.; LUJ.

FRĪDENTĀLS Augusts Eduards **Ernsts** (*Friedenthal*; 1884–1933)

Dzimis 1884. g. 27. aug. Jelgavā; tēvs – Pauls. Vācietis, luter ticīgs. Beidzis ģimnāziju. 1905–10 studējis tieslietas Pēterburgas universitātē. 1910–11 karadienestā Krievijas armijā, dienējis Kurzemes ulānu pulkā, atvaļināts rezerves praporščika pakāpē. No 1911 XI tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1912. g. 9. jūl. zv. advokāta V. Rīdigerā palīgs Rīgā. 1914 VIII mobilizēts armijā. 1915 X–1918 I bijis 3. zirgu dzelzceļa brigādes parka 9. ekspluatācijas bataljona pulka tiesas darbvedis. 1918. g. vasarā atgriezies Rīgā, zv. advokāta palīgs.

1919 iestājies Baltijas landesvērā. Rudenī izceļojis uz Vāciju. 1921 VI atgriezies Latvijā. No 1921. g. 10. aug. zv. advokāta V. Rīdigerā palīgs Rīgā. No 1924. g. 30. janv. zv. advokāts Rīgā. Bijis A. Krīgsmana korķu fabrikas akciju sabiedrības revīzijas komisijas loceklis, Rīgas Vingošanas biedrības valdes loceklis, Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. Miris 1933. g. 9. febr.

Precējies 1924 ar Elzu Kristīni Mūrmieci (dz. 1899. g. 29. aug.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 206.–208. l.; 1638. f., 1. apr., 55. l.; 2996. f., 6. apr., 11259. l.

FRĪDLANDE (dz. **LEVINA**) **Debora** (1889–1941?)

Dzimusi 1889. g. 16. martā Rīgā; tēvs – Morduhs, māte – Joheveda (dz. Zelikmana). Ebrejiete, jūdaiete. 1906 beigusi vidusskolu Rīgā. Strādājusi par skolotāju un skolas pārzini. 1916–17

studējusi Maskavas Juridiskajā institūtā, 1918 – Augstākajos sieviešuursos.

1919 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1924). No 1924. g. 18. jūn. zv. advokāta L. Bodes palīdzē Rīgā. 1936. g. 14. martā atskaitīta no zv. advokātu palīgu skaita pēc pašas vēlēšanās, jo nav tikusi uzņemta zv. advokātu skaitā. Bijusi zv. advokāta L. Bodes sekretāre.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 31. jūl. zv. advokāte Rīgā. No 1941. g. 15. febr. advokāte Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. Gājusi bojā vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējusies 1934 ar matemātikas studentu Jūdu Zālamanu Fridlandu (dz. 1899. g. 27. febr.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 474. l.; 1632. f., 1. apr., 12412. l.; 2996. f., 6. apr., 11292. l.; 7427. f., 1. apr., 361. l.; Альбом общества филистров-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Рига, [b. g.]; LUAJ; www.yadvashem.org

FRIDRIHSONS Alberts (?– pēc 1926)

Tēvs – Eduards. Zv. advokāts Jelgavā (vismaz no 1904).

No 1919 zv. advokāts Jelgavā. 1919 XI devies uz Vāciju. 1920 atgriezies Latvijā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. Zināms, ka vēl 1926 dzīvojis Jelgavā.

FUNKS Georgs Vilhelms (*Baron von Funck*; 1890– pēc 1963)

Dzimis 1890. g. 18. janv. Jaunjelgavā apr. priekšnieka ģimenē; tēvs – Karls Fridrihs Vilhelms, māte – Ella (dz. Kazaka). Vācietis, luterticīgs. 1914 beidzis Tiesību zinātņu skolu Pēterburgā (augstskolas izglītība). Līdz 1915 III bijis sevišķu uzdevumu vecākais ierēdnis Kurzemes gub. pārvaldē. Pēc Kurzemes iestāžu evakuācijas palika Rīgā pie vecākiem. 1917 I pārcēlies uz Petrogradu, strādājis Tieslietu min-jā. 1918 devies uz Japānu, 1918 I–VIII strādājis par svešvalodu korespondentu firmā “*Furukawa & Co*” Tokijā. Ieradies Dānijā, 1919 I–II korespondents šokolādes fabrikas “*America*” kantori Kopenhāgenā, 1919 II–VIII prinča Aleksandra Oldenburga privātsēkretārs turpat. Pēc prinča aizbraukšanas uz Somiju 1919. g. rudenī devies uz Vāciju. Līdz 1923 bijis Vācijas Ārlietu min-jas Tirdzniecības departamenta *Eildienst* nodaļas vadītājs, līdz 1924 VIII firmas “*Hakabe*” prokūrists Saksijā, Burgštetē.

1924 VIII atgriezies Latvijā. No 1924 XII strādājis zv. advokāta J. Matisona birojā. 1925 I ieguvis Latvijas pilsonību. No 1925. g. 8. apr. zv. advokāta H. Rosciusa palīgs Jelgavā, no 1926 VI zv. advokāta J. Valtera palīgs Liepājā, vēlāk Ventspilī. No 1928. g. 1. apr. praktizējis Saldū. 1931. g. 29. apr. izslēgts no zv. advokātu palīgu skaita. 1931 XII–1932 VIII strādājis zv. advokāta palīga A. Ruberta kancelejā. 1932 VIII–1933 II inteliģentais bezdarbnieks, nodarbināts gadījuma darbos (1933 I–II papildu darbinieks Iekšlietu min-jas Administratīvā departamenta Ārzemnieku nodaļā). Vēlāk strādājis privātuzņēmumā. Vēl 1940 dzīvojis Rīgā.

Zināms, ka vēl 1963 dzīvojis Oldenburgā Vācijā.

Precējies 1917 I ar Kornēliju Heikingu (dz. 1895. g. 23. sept.), meita Urzula (dz. 1919. g. 16. martā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 210. l.; 1534. f., 6. apr., 488. l.; 5604. f., 1. apr., 1945. l.

GAFANOVIČS Nahmans (1914–1941)

Dzimis 1914. g. 9. jūn. Krustpili tirgotāja un namīpašnieka ģimenē; tēvs – Leiba, māte – Base. Ebrejs, jūdaists. 1915 kopā ar vecākiem devies evakuācijā uz Krieviju, dzīvojis Melnās jūras piekrastē, 1920 pārcēlies uz Maskavu.

1921 atgriezies Latvijā, dzīvojis Liepājā. 1928 beidzis pamatskolu, 1932 – Liepājas valsts ģimnāziju. 1932 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1937). No 1937 IV strādājis zv. advokāta P. Franka birojā Liepājā. 1938–39 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 1. Liepājas kājnieku pulkā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 31. jūl. zv. advokāta P. Franka palīgs Liepājā, 1941. g. 2. janv. ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Bijis laikraksta “Proletarskaja pravda” LKP pirmorganizācijas aktīvis, kā arī Jūrnieku un transportstrādnieku arodbiedrības sienas avīzes redaktora vietnieks Rīgā. No 1940 X studējis tautsaimniecību LVU. Nogalināts Liepājā vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies ar skolotāju Mirjamu Bērzneri (dz. 1917. g. 18. janv.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 211. l.; 7427. f., 1. apr., 17020. l.; LUAJ; www.liepajajews.org/db.htm

Nahmans Gafanovičs

GAILĪTIS Fricis (1883–1942)

Dzimis 1883. g. 25. jūl. Nītaures pag. Kriģaļos lauksaimnieka un pag. rakstveža ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Emīlija (dz. Grunte). Latvietis, luterticīgs. Pēc Nītaures draudzes skolas (1892–95) mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā (beidzis 1904). Pēc tam studējis tieslietas Maskavas universitātē (1904–06) un Tērbatas universitātē (1906–09). 1911 I beidzis studijas Maskavas universitātē kā eksternis. 1909–10 strādājis par mājskolotāju. No 1911 VI Novočerkaskas apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts. 1912 iecelts par Donas apgabala Taganrogas apriņķa izmeklēšanas tiesnesi. 1913 XI pārcēlies uz Rīgu. No 1914. g. 16. febr. zv. advokāta J. Graudiņa palīgs Rīgā. No 1917 zv. advokāts.

Bijis Tautas padomes locekļa substitūts no Republikāņu partijas. 1918 XII–1920 II Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājs. No 1920. g. 19. febr. zv. advokāts Rīgā. Bijis Zemkopības ministrijas un Latvijas Bankas juriskonsults. 20. gados atņemta prakse uz trim mēnešiem sakarā ar nekorektu rīcību Rīgas Jūrmalas kazino afēras lietā. Saimniekojis savā lauku saimniecībā un dzirnavās Nītaures pag. Bijis Nītaures Piensaimniecības sabiedrības priekšsēdētājs un Nītaures Krājaizdevu sabiedrības valdes priekšsēdētājs. 1928–34 darbojies LZS (Nītaures nodaļas priekšsēdētājs), 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no LZS saraksta (nav ievēlēts).

Padomju okupācijas laikā 1941 III nacionalizēta zemes īpašuma lielākā daļa Nītaures pag. 1941. g. 14. jūn. Rīgā padomju varas

Fricis Gailītis

iestāžu apcietināts. Izvests uz Soļikamskas soda nometnēm. 1942. g. 8. apr. piespriests nāvessods, 1942. g. 26. maijā nošauts cietumā Molotovā (tag. Perma).

Precējies ar Renāti Marcilgeru (dz. 1892. g. 28. janv.), dēls Fricis Haralds (dz. 1924. g. 24. maijā), padēls Viktors (dz. 1914. g. 26. okt.); pēc 2. pasaules kara trimdā Vācijā), 1940 šķiries.

Studentu korporācijas "Lettonia" (studiju laikā Maskavā darbojies arī studentu korporācijā "Fraternitas Moscoviensis") filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 217. l.; 2996. f., 7. apr., 2009. l.; 3282. f., 1. apr., 120. l., 13. lp.; 3727. f., 1. apr., 22. l., 273., 276. lp.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-6615. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 33. lpp.; LDG, EVP; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 170. lpp.; AL.

GARANČS Dominiks (arī Dominiks Ančs; 1912–2002)

Dzimis 1912. g. 14. okt. Varakļānu pag. Garanču sādžā lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Virgīnija (dz. Cakule). Latvietis, katoļticīgs.

1921–22 mācījies Repšu–Cakulu pamatskolā, 1923–27 Varakļānu pamatskolā. Pēc Varakļānu valsts ģimnāzijas beigšanas (1931) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1935). Studiju laikā no 1931 strādājis par kancelejas ierēdni Rīgas Galvenajā pastā. 1935 XII–1936 II jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā, pēc tam darba inspektora palīgs Tautas labklājības min-jas iestādēs Rēzeknē. 1936 X–1937 X obligātajā karadienestā Latvijas armijā. Pēc tam Tautas labklājības min-jas pilnvarnieks Latgales kopējā slimokasē Daugavpilī (līdz 1939 XII, pēc tam juriskonsulta palīgs Tautas labklājības min-jā). No 1938. g. 15. jūn. zv. advokāta P. Miķelsona palīgs Daugavpilī, no 1940. g. 10. janv. zv. advokāta M. Antona palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1940 VIII strādājis arī par juriskonsultu Sociālās nodrošināšanas tautas komisariātā. 1941. g. 2. janv. nav uzņēmis Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā no 1941 VII pilnvarnieks slimokasu centrālajā likvidācijā, 11. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, no 1942. g. 8. sept. zv. advokāta V. Kosteniča palīgs Rīgā. Strādājis Ģenerālkomisariātā par Sociālās daļas referentu. 1943. g. 21. janv. aizliegta prakse Rīgā (jo atteicies praktizēt provincē). 1944. g. rudenī devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Strādājis par sekretāru Francijas militārajā pārvaldē Freiburgā. 1945 Freiburgas universitātē ieguvis *Dr. iur.* grādu, 1947 Parīzes universitātē – *Dr. en Droit* grādu. 1949 Londonas universitātē ieguvis doktora grādu starptautiskajās tiesībās. No 1950 dzīvojis ASV, bijis valodu speciālists Kornela universitātē Ņujorkas pavalstī, vēlāk asistents pētnieks Hārvarda universitātes Juristu skolā. No 1956 Federālās rezervju bankas padomnieks Eiropas tiesību jautājumos, banks Tulkošanas nodaļas vadītājs Ņujorkā. 1958 ieguvis advokāta tiesības ASV, Ņujorkā. Miris 2002. g. 1. maijā Ņujorkā.

Dominiks Garančs

Mendels Garbers

Neprecējies.

Studentu korporācijas "Lacuania" filistrs.

D. [kā *D. G. Garan*] The Paradox of Pleasure and Relativity: The Psychological Causal Law. Vol. 10. – New York, 1963; [kā *D. G. Garan*] Relativity for Psychology. – New York, 1968; [kā *D. G. Garan*] The Key to the Sciences of Man: The Impossible Relativity of Value Reactions. – New York, 1975; [kā *D. G. Garan*] Against Ourselves: Disorders from Improvements under the Organic Limitidness of Man. – New York, 1979; [kā *D. G. Garan*] Our Sciences Ruled by Human Prejudice: Humanly Necessary Causal Blindness Persisting Even in Sciences. – New York, 1987.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 216. l.; 7427. f., 1. apr., 15614. l.; EVP; Laiks. – 1958. – 15. febr.; LE (I). – Papildinājumi; Laiks. – 1962. – 13. okt.; Universitas. – 1965. – Nr. 15; LE (II). – 1. sēj. (kā Dominiks Garancis); LUAJ; Lacuaniai – 70 / Sast. J. Kapustāns. – Rīga, 1999; *Sprūdzs A.* Ardievas izcilam varakļānietiem Dr. Iur. Dominikam Garančam // Laiks. – 2002. – 6.–12. jūl.

GARBERS Mendels (1903–1941)

Dzimis 1903. g. 3. febr. Rīgā fabrikanta ģimenē; tēvs – Movša. Ebrejs, jūdaists. No 1909 mācījies A. Korti privātajā proģimnāzijā. No 1914 evakuācijā Vitebskā, mācījies Aleksandra ģimnāzijā (beidzis 1919).

1920 atgriezies Latvijā. 1921 beidzis J. Landaua ģimnāziju Rīgā. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929). Strādājis par praktikantu zv. advokāta E. Kurmes birojā. 1930–31 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis Kara tiesā. No 1932. g. 9. marta zv. advokāta E. Kurmes palīgs Rīgā. No 1939. g. 22. febr. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 2. janv. ieskaitīts Advokātu kolēģijā, no 30. maija praktizējis Jēkabpilī. Nogalināts Rīgas geto vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies 1927 ar Jentu Šlosbergu (dz. 1908. g. 30. dec.), meita Eva (dz. 1928).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 213., 214. l.; 2996. f., 7. apr., 5290. l.; 7427. f., 1. apr., 4186. l.; LUAJ.

Aleksandrs Gārša

GĀRŠA Aleksandrs (1900–1992)

Dzimis 1900. g. 11. okt. Cēsu pag. Gaušās amatnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Marija (dz. Vēja). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Cēsu pamatskolā, 1917 beidzis Cēsu pilsētas skolu, 1917 IX devies bēgļu gaitās uz Krieviju, 1917. g. beigās no Podoļskas atgriezies Latvijā. 1918 iestājies L. Ausēja reālskolā Cēsis.

No 1919. g. pavasara piedalījies Neatkarības karā Ziemeļlatvijas armijas sastāvā, Vecgulbenes apsardzības rotas vecākais rakstvedis (dižkareivja, vēlāk kaprāļa dienesta pakāpē). 1920. g. pavasarī atvaļināts izglītības turpināšanai. Pēc Cēsu Bērzaines valsts vidusskolas beigšanas (1921) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1937). No 1922 bijis Latvijas Sarkanā Krusta kancelejas darbinieks, no 1923 kancelejas priekšnieks, pēc tam Administratīvās nodaļas vadītājs (lidz 1940). No 1938. g. 12. janv. zv. advokāta H. Liepiņa palīgs Rīgā, no 1939. g. 19. apr. zv. advokāta K. Ticmaņa palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 2. janv. nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, 1941 II–VI strādājis par darbvedi ekonomistu Rīgas pilsētas IV ķirurģiskajā klinikā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāta palīgs Rīgā. No 1941 strādājis organizācijā “Tautas palīdzība” (vadījis “Aizvesto biroju”), vēlāk organizācijas direktors. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju, Latvijas Sarkanā Krusta biroja vadītājs Heidelbergā. 1947–48 studējis tieslietas Heidelbergas universitātē. 1949 izceļojis uz Austrāliju. Strādājis Viktorijas pavalsts dienestā Melburnā. No 1950 Melburnas Latviešu biedrības valdes loceklis. 1951–52 un 1963–64 bijis Latviešu apvienības Austrālijā priekšsēdētājs, ilgstoši – vicepriekšsēdētājs, apvienības Kultūras fonda valdes priekšsēdētājs, četrus gadus Baltiešu padomes priekšsēdētājs Melburnā, Austrālijas Latviešu teātra padomes priekšsēdētājs, Melburnas latviešu ev. lut. draudzes priekšnieks, PBLA vicepriekšsēdētājs un valdes loceklis, Melburnas Latviešu organizāciju apvienības valdes priekšsēdētājs, *Daugavas vanaģu* Melburnas nodaļas biedrs. Darbojies arī Latvijas Sarkanā Krusta galvenajā valdē, Latviešu skautu organizācijā, Austrālijas latviešu preses kopā. Rakstījis apskatus un ievadrakstus laikrakstā “Austrālijas Latvietis”, rediģējis izdevumu “LAA Ziņotājs”. Miris 1992. g. 18. nov. Melburnas piepilsētā Braintonistā. Apbedīts Foknera kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas Acjpm, TZO V šķ., ANk, Latvijas SK Goda krusts, LSCO un Latvijas Gaidu centrālās organizācijas goda zīmes, Vācijas SK Goda krusts.

Precējies 1929 ar skolotāja, vēlākā Latvijas Ārlietu ministrijas departamenta direktora Paula Gailiša meitu ārsti Anitu (1902. g. 27. jūn.–1991. g. 14. maijā Austrālijā), dēls Aleksandrs (dz. 1935. g. 12. febr.; advokāts Austrālijā).

Studentu korporācijas “Lettonia” filiistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 215. l.; 3727. f., 1. apr., 22. l., 271., 300., 301. lp.; 7427. f., 1. apr., 4912. l.; EVP; LE (I). – 3. sēj.; Laiks. – 1960. – 12. okt.; Darbīgs mūžs // Austrālijas Latvietis. – 1975. – 17. okt.; *Brēmanis G.* Aleksandrs Gārša, iur. 23. I // Vita Nostra. – 1978. – Nr. 24/25; LE (II). – 1. sēj.; AL; *Irbe P.* Aleksandram Gāršam, sen., iur. – 85 // Vita Nostra. – 1990. – Nr. 33/34; LUAJ; dēla Aleksandra Gāršas sniegtās ziņas.

GERBERS Gustavs (1885–1942)

Dzimis 1885. g. 14. nov. Jaunsvirlaukas pag.; tēvs – Ansis. Latvietis, luterticīgs. 1910 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. No 1910. g. 24. jūn. zv. advokāta J. Ansberga palīgs. No 1912 strādājis Tieslietu min-jas Kriminālietu un Juriskonsultācijas nodaļā. 1915 XII piekomandēts Ziemeļu frontes štābam, 1916 V Petrogradas kara apgabala štābam. 1917 I ieskaitīts Kara juridiskajā akadēmijā (1917 IX beidzis saīsināto kursu), piešķirta kapteiņa pak., ieskaitīts aktīvajā karadienestā Kara tiesu pārvaldē, dienējis Kasāciju nodaļā līdz tās likvidācijai 1918 V, pēc tam atvaļināts. 1918 VI no Petrogradas atgriezies Latvijā, Mazsalacā. Vēlāk dzīvojis Džūkstē. 1919 I ieradies Rīgā, kur martā mobilizēts Padomju Latvijas armijā, maijā dezertējis.

Gustavs Gerbers

No 1919 VI dienējis Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (kapteiņa pakāpē), Rīgas Jaunformējamos spēkos. No 1919 VIII Kara tiesu pārvaldes priekšnieks un virsprokurora v. i., dec. iecelts par Kara virstiesas locekli. 1920 XII paaugstināts par pulkvedi-leitnantu, 1921 XI atvaļināts. 1921 XII–1922 XII brīva līguma juriskonsulta palīgs Zemkopības ministrijā, 1924–27 Rīgas pilsētas bāriņtiesas loceklis. No 1927. g. 27. jūl. Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts. 1928. g. 29. aug. atskaitīts no zv. advokātu skaita sakarā ar iestāšanos valsts dienestā. 1928 VI iesaukts Latvijas armijā, no sept. Kara virstiesas loceklis. 1935 atvaļināts no armijas pēc paša vēlēšanās. Dzīvojis Vecmoku pag. un Rīgā. No 1936. g. 25. nov. zv. advokāts, 1938. g. 21. dec. atkal atskaitīts no zv. advokātu skaita.

Miris 1942. g. 11. dec. Rīgā. Apbedīts Sv. Jāņa baznīcas kapos (tag. Mārtiņa kapi).

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. So III šķ., Sv. Ao III šķ.

Neprecējies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 219. l.; 5601. f., 1. apr., 1998. l.; Rīgas pilsētas DzNA; LAAV.

GERCS Gvido Jūlijs Leons (*Goertz*; 1873– pēc 1943)

Dzimis 1873. g. 20. apr. Jelgavā aptiekas īpašnieka ģimenē; tēvs – Jūlijs, māte – Vilhelmīne (dz. Sokolova). Vācietis, luterticīgs. Mācījies Jelgavas ģimnāzijā (beidzis 1891). 1891–92 studējis tieslietas Pēterburgas universitātē, pēc tam Demidova juridiskajā licejā Jaroslavlā (beidzis 1898). No 1898 strādājis Rīgas apgabaltiesā par jaunāko tiesamatu kandidātu, no 1900 par vecāko tiesamatu kandidātu. Bijis piekomandēts 1. civilnodaļai (sekretāra palīgs) un 1. kriminālodaļai (sekretāra palīgs, izmeklēšanas tiesneša v. i. Valkas un Ēzeles iecirkņos). No 1901 Čitas apgabaltiesas apriņķa mirtiesnesis (1907–08 Sahalīnas salas 1. iecirkņa mirtiesnesis), 1911–1920 VII Čitas apgabaltiesas loceklis. No 1900 VI kolēģijas sekretārs, no 1900 XII titulārpadomnieks, no 1904 kolēģijas asesors, no 1908 galma padomnieks, no 1912 kolēģijas padomnieks. Lieliniekiem tuvojoties, evakuēts uz Austrumķīnas dzelzceļa raj., dzīvojis Harbinā. Strādājis par zv. advokātu.

1930 V atgriezies Latvijā. No 1930. g. 17. sept. zv. advokāts Dagdā, no 1932. g. maijā Rīgā, no 1937. g. maijā Ilūkstē.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 15. janv. nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Izceļojis uz Vāciju. 1941 VI–1943 III strādājis Eslingenes landrāta juridiskajā nodaļā. 2. pasaules kara laikā atgriezies Latvijā, dzīvojis Ilūkstē. No 1943. g. 6. apr. zv. advokāts Ilūkstē. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1908 ar Klaudiju Šanginu (dz. 1883. g. 14. apr.), sievas bērni Cecīlija Elza (dz. 1900. g. 26. dec.) un Jūlijs Gvidons (dz. 1901. g.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 223. l.; 115. f., 14. apr., 124. l.; 2996. f., 7. apr., 13475. l.

Gvido Gercs

GERNETS Bruno Meinhardts (*von Gernet*; 1909–1949)

Dzimis 1909. g. 29. maijā Rīgā Biržas komitejas ierēdņa un statistiķa ģimenē; tēvs – Bruno Reinholds, māte – Marija (dz. Bose). Vācietis, luterticīgs. 1917–18 mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā.

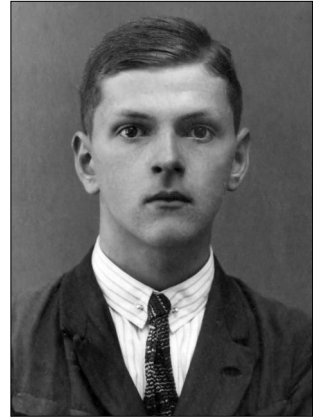
1919 lielnieku iebrukuma laikā ar ģimeni devies uz Vāciju, dzīvojis Mizdrojā (tag. Meņdzidroje Polijā), mācījies baltvāciešu ģimnāzijā (līdz 1922. g. rudenim). No 1922 mācījies un 1927 beidzis Rīgas valsts vācu vidusskolu. No 1927 studējis tieslietas LU, 1933 studijas beidzis. No 1932. g. 14. dec. zv. advokāta P. Sakranoviča, no 1933. g. 15. nov. E. Morica palīgs Rīgā. Bijis Fiduciārās izceļošanas akciju sabiedrības (UTAG) darbinieks. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

1940 I–II papildinājis Vācijas tiesību kursus Štetinē. No 1940 III bijis iecirkņa tiesnesis, no 1941 V administratīvās tiesas padomnieks Licmanstatē (tag. Lodza Polijā). No 1941. g. rudens aizstāvis Vācijas armijas kara tiesā. 1944. g. pavasarī kritis Sarkanās armijas gūstā. Miris 1949. g. 3. aug. Ukrainā, Belaja Cerkovas karagūstekņu nometnes slimnīcā.

Precējies 1932 ar Kristeli Moniku Krāmeri (1911. g. 5. janv.–1941. g. maijā), meitas Hannelore Marija Luīze (dz. 1935. g. 10. aug.) un Rotrauta Vendela Brigita (dz. 1938. g. 17. okt.), 1937 šķīries. 1938 precējies atkārtoti ar bijušo sievu.

Baltvāciešu studentu korporācijas “Fraternitas Baltica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 221. l.; 1638. f., 1. apr., 186., 187. l.; 2996. f., 7. apr., 14815. l.; 7427. f., 1. apr., 11862. l.; Album der Landesleute der Fraternitas Baltica. / Herausgegeben von W. Fahrbach. – [B. v.], 1961; LUJ.

Meinhardts Gernets

GERZONI Ādolfs (*Gersoni*; 1864–1938)

Dzimis 1864. g. 26. febr.; tēvs – Grigors. Vācietis, ev. reformāts. No 1905 zv. advokāts Maskavā.

No 1919. g. 10. nov. zv. advokāts Liepājā. 1938. g. 20. sept. izdarījis pašnāvību. Apbedīts Līvas (Bārenbuša) kapu vācu nodaļumā Liepājā.

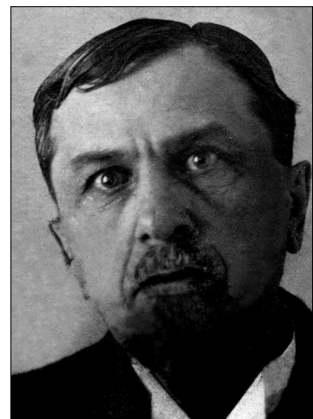
Precējies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 222. l.; 5050. f., 2. apr., 3947. l., 55. lp.; Advokāta A. Gersoni pašnāvība // Kurzemes Vārds. – 1938. – 23. sept.

GOLDE Alfrēds (1890– pēc 1939)

Dzimis 1890. g. 4. sept. Skāņkalnes pag.; tēvs – Fricis. Latvietis, luterticīgs. Mācījies Pērnavas ģimnāzijā. 1909 beidzis ģimnāziju Rīgā. No 1909 studējis tieslietas Pēterburgas, Kēnigsbergas (Vācija) un Leidenes (Nīderlande) universitātēs. 1914 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. 1915–16 strādājis Krievijas sūtniecībā Stokholmā un Hāgā par atašeju. 1917 I uz jūras kritis vācu gūstā kā civiliedzīvotājs. 1918 X atgriezies Latvijā.

1919 II–V bijis Dānijas Sarkanā Krusta darbinieks karagūstekņu lietās Rīgā. 1919 VIII brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā,

Ādolfs Gerzoni

Alfrēds Golde

darbvedis Kara tiesu pārvaldē. Okt. pārdēvēts par kara laika ierēdni, no dec. Lejaskurzemes kara apgabala pārvaldes štāba tieslietu vadītājs (1920 I kara apgabala pārvalde pārdēvēta par Zemgales divīzijas štābu). 1920 III par nopelniem Latvijas neatkarības labā paaugstināts par leitnantu. No 1920 V Liepājas apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts. 1920 VII–IX Armijas virspavēlnieka štāba tieslietu pārziņa palīgs, pēc tam atvaļināts no armijas. 1920 X–XII Latvijas sūtniecības Berlīnē II šķ. sekretāra v. i. No 1921. g. 20. janv. zv. advokāta O. Finkelšteina palīgs. 1923. g. 17. janv. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita. 1921 IV–1922 XII Kara min-jas juriskonsults. 1927 II ar Rīgas apgabaltiesas spriedumu sodīts ar ieslodzījumu cietumā uz sešiem mēnešiem. No 1927 vecākais kancelejas ierēdnis robežapsardzībā. No 1928 Ilūkstes robežapsardzības apgabala II raj. posteņa priekšnieks, no nov. posteņa priekšnieks Zilupes robežapsardzības apg. (līdz 1929 XII), no 1930 I Jaunlatgales robežapsardzības apg. II raj., martā atvaļināts disciplinārā kārtā. No 1927 bijis LSDSP biedrs. Darbojies Nacionālās armijas atvaļināto karavīru biedrībā un Latvijas jūras atbrīvotāju un aizsargu biedrībā “Vilnis”. 1931–37 Finanšu min-jas Nodokļu departamenta pagaidu kantorists spirta dedzinātavā. Zināms, ka vēl 1939 dzīvojis Rīgā.

Precējies 1915 ar Valentīnu Amāliju Kalēju (dz. 1891. g. 27. nov.), 1924 šķīries.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 227. l.; 1595. f., 10. apr., 112. l.; 2570. f., 14. apr., 475. l.; 3273. f., 1. apr., 4709. l.; 5488. f., 1. apr., 1240., 1241. l.; 5601. f., 1. apr., 2048. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka.

GOLDE Jānis (1905– pēc 1957)

Dzimis 1905. g. 2. apr. Pēterburgā vēlākā zv. advokāta Teņa Goldes (sk.) ģimenē; māte – Jūlija (dz. Broša). Latvietis, luterticīgs. Brālis Tenis Golde (sk.) – zv. advokāta palīgs. 1913–15 mācījies P. Stabuša proģimnāzijā. 1915–20 dzīvojis Rūjienā.

No 1920. g. rudens mācījies Rīgas valsts I. vidusskolā, pēc beigšanas (1925) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930). Strādājis par jaunāko tiesamatu kandidātu Rīgas apgabaltiesā, no 1932 II par vecāko tiesamatu kandidātu. No 1932. g. 28. sept. zv. advokāta T. Goldes palīgs Rīgā, no 1934 II – Rūjienā. No 1939. g. 15. dec. zv. advokāts.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 1. janv. ieskaitīts Advokātu kolēģijā, Rūjienas juridiskās konsultācijas vadītājs. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. 11. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā. No 1943 dzīvojis Rūjienas pag. Pauļās. 1949. g. 25. martā izsūtīts uz Amūras apgabala Sovetskas raj. Hohlackojes sādžu. Bijis strādnieks kolhozā “Naša taiga”. 1957 IV atbrīvots, atgriezies Latvijā. Dzīvojis Valmieras raj. Turpmākais liktenis nav zināms.

Neprecējies.

D. Abstraktie darījumi. – Rīga, 1937; Atcēlējs līgums. – Rīga, 1939.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 226. l.; 2996. f., 7. apr., 22385. l.; 7427. f., 1. apr., 9358. l.; LVA, 1894. f., 1. (Valmiera) apr., 6645. l.; LU AJ.

Jānis Golde

GOLDE Tenis (1869–1949)

Dzimis 1869. g. 2. jūl. Rūjienas pag. Pauļās lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jēkabs, māte – Liene (dz. Trēgere). Latvietis, luterīcīgs. Mācījies Rūjienas un Idus pagastskolās, Pērnavas apr. skolā, Trefnera privātajā ģimnāzijā Tērbatā. Bijis brīvklaušitājs Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē. Vasarās strādājis tēva saimniecībā. 1900 devies uz Pēterburgu, 1901 kā eksternis beidzis Pēterburgas 10. ģimnāziju un uzsācis studijas Pēterburgas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1907). Studiju laikā pasniedzis privātstundas, nodarbojies ar tulkošanu. No 1908. g. 4. okt. zv. advokāta J. Bērziņa palīgs Rīgā. No 1916 dzīvojis Rūjienā. 1917 ievēlēts par Vidzemes Pagaidu zemes padomes locekli.

1919 bijis Ziemeļlatvijas pārvaldes juriskonsults. No 1920. g. 15. janv. zv. advokāts Rīgā. 1917–30 bijis LZS biedrs. 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Progresīvo pilsoņu apvienības, nav ievēlēts.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Nodarbojies ar lauksaimniecību Rūjienas pag. Pauļās. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā, no 1942. g. 16. dec. Rūjienā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1949. g. 25. martā ar ģimeni izsūtīts uz Amūras apgabala Sovetskas raj. Hohlackojes sādžu. Miris 1949. g. 30. apr.

Precējies 1897 ar Jūliju Brošu (1871. g. 10. sept.–1953. g. 9. dec. izsūtījumā). Dēli Jānis Golde (sk.) un Tenis Golde (sk.) – vēlākie zv. advokātu palīgi; vēl divi bērni.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 228., 229. l.; 1376. f., 2. apr., 12440. l., 175. lp.; LVA, 1894. f., 1. (Valmiera) apr., 6645. l.

Tenis Golde (1869–1949)

GOLDE Tenis (1907–1952)

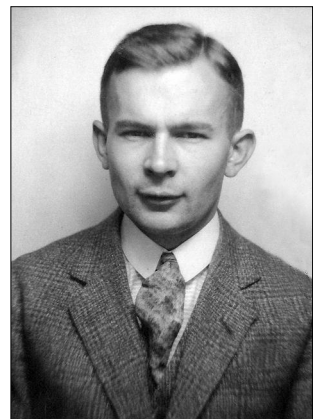
Dzimis 1907. g. 19. janv. Pēterburgā vēlākā zv. advokāta Teņa Goldes (1869–1949; sk.) ģimenē; māte – Jūlija (dz. Broša). Latvietis, luterīcīgs. Brālis Jānis Golde (sk.) – zv. advokāta palīgs. 1914–15 mācījies P. Stabuša proģimnāzijā. 1915–20 dzīvojis Rūjienā.

No 1920 II mācījies Rīgas valsts 1. vidusskolā, pēc beigšanas (1926) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). No 1932. g. 4. maija zv. advokāta T. Goldes palīgs Rīgā. 1939. g. 27. sept. izslēgts no zv. advokātu palīgu skaita.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Strādājis 323. transporta grupā. Vēlāk izceļojis uz ASV. Miris 1952. g. 13. jūl. Čikāgā.

Precējies, dēls Jānis.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 225. l.; 2996. f., 7. apr., 22416. l.; 7427. f., 1. apr., 10258. l.; LUAJ.

Tenis Golde (1907–1952)

GOLUBOVŠ Eižens (Goluboff; 1876–1968)

Dzimis 1876. g. 3. maijā Jelgavā Kurzemes gub. valdes darbeža ģimenē; tēvs – Vasiļijs. Krievs. Mācījies Jelgavas pilsētas

Izraels Gornickis

ģimnāzijā, vēlāk Rīgas pilsētas ģimnāzijā, pēc beigšanas (1896) uzsācis tieslietu studijas Pēterburgas universitātē (beidzis 1900). No 1900 zv. advokāta V. Ungerna-Šternberga palīgs Ventspilī. No 1909. g. 4. apr. zv. advokāts. Bijis Ventspils pilsētas domes loceklis, arī priekšsēdētājs. Vācu okupācijas laikā dzīvojis Petrogradā.

1919. g. ziemā devies uz Vāciju, dzīvojis Berlinē. Strādājis par juridisko padomdevēju. 1931 atgriezies Latvijā, no 1931. g. 9. dec. zv. advokāts Ventspilī. No 1934 vācu Ventspils labdarības biedrības priekšsēdētāja biedrs un kasieris. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Pēc 2. pasaules kara tiesas padomnieks Vācijā. Miris 1968. g. 10. apr. Bādžēgebergā, Šlēsvigas-Holšteinas federālajā zemē.

Precējies, sieva Karlīne Šarlote Matilde (dz. 1868. g. 27. maijā).

D. Ventspils brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība 1871–1936. – Ventspils, 1936. A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 230. l.

GORNICKIS Izraels (arī Izraels Garnickis; 1889– pēc 1941)

Dzimis 1889. g. 13. sept. Grodņā; tēvs – Ābrams. Ebrejs, jūdaists. 1911 beidzis Parīzes universitātes Juridisko fakultāti, 1914 Kijevas universitātes Juridisko fakultāti. No 1917. g. 27. apr. zv. advokāta palīgs Petrogradā, arī juriskonsults kokrūpniecības un naftas rūpniecības uzņēmumos. 1919 bijis sekretārs Galvenās naftas komitejas Juri-diskajā nodaļā.

1921 I atgriezies Latvijā. No 1921. g. 15. jūn. zv. advokāta J. Graudiņa palīgs, no 1925. g. dec. zv. advokāta J. Šmita palīgs. No 1926. g. 3. nov. zv. advokāts. 1928 bijis apcietināts par starptautiskā afērista Libermana slēpšanu. Žīdu juristu biedrības biedrs. No 1923 partijas “*Ceire Cion*” laikraksta “*Unzer Veg*” līdzstrādnieks, no 1924 darbojies sporta biedrībā “*Hakoah*”. 1935. g. 12. apr. izstājies no zv. advokātu skaita pēc paša vēlēšanās. Izceļojis uz Palestīnu.

40. gados darbojies palīdzības komisijā izsūtītajiem un bēgļiem no Latvijas. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies ar Ninu Berlinu (dz. 1892. g. 10. janv.), dēli Erihs Eruhims (dz. 1921. g. 10. jūn.), Uriels (dz. 1921. g. 10. jūn.) un Rafaels (dz. 1927. g. 7. janv.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 231., 232. l.; 2996. f., 7. apr., 24578., 24579. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka.

GOTFRĪDS Roberts (*Gottfriedt*; 1874–1929)

Dzimis 1874. g. 17. jūn. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Johans, māte – Anna Marija (dz. Millere). Vācietis, luterietis. Beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. 1895 uzsācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1899). 1899–1902 Rīgas Hipotēku biedrības darbinieks, pēc tam zv. advokāta M. Hilvēga palīgs Rīgā. No 1908. g. 20. dec. zv. advokāts Rīgā.

Roberts Gotfrīds

1919–20 zv. advokāts Rīgā. Izceļojis uz Argentīnu. Līdz 1921 bijis lauksaimnieks muižā “*Santa Maria*” Korjentesas provincē, pēc tam tirgotājs Buenosairesā. Miris 1929. g. 6. febr. Buenosairesā.

Precējies 1904 ar Ēriku Luīzi Julianu Jēnerti (dz. 1880. g. 23. apr.), meita Urzula Edīte (dz. 1913. g. 20. jūl.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “*Livonia*” filistrs.

A. LVVA, 2996. f., 7. apr., 25144. l.; 4011. f., 1. apr., 1751. l.; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958.

GRABŽE Zenta Kristilda (1904– pēc 1942)

Dzimusi 1904. g. 24. maijā Kalnamuižas pag. Grabžos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Jūle. Latviete, luterticīga. No 1913 mācījies Jelgavas sieviešu ģimnāzijā. 1915 ar ģimeni devusies bēgļu gaitās uz Tērbatu. No 1916 turpinājusi izglītību uz Tērbatu evakuētajā N. Vinzarājas meiteņu privātajā proģimnāzijā.

1920 atgriezies Latvijā un mācījies Jelgavas valsts 2. vidusskolā, pēc beigšanas (1924) uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1933). No 1930 strādājusi par jaunāko tiesamatu kandidāti Tiesu palātā, vēlāk par vecāko tiesamatu kandidāti (līdz 1933 III). 1929–34 darbojusies LZS. No 1933. g. 31. maija zv. advokāta R. Sades palīdzē Rīgā, no 1935. g. 3. apr. arī Skrīveros.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 12. jūn. zv. advokāte Skrīveros. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 11. sept. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, zv. advokāte Skrīveros. 1942. g. 20. martā atskaitīta no zv. advokātu skaita.

Studenšu korporācijas “*Gundega*” filistre.

D. Graudniecības līgums. – Rīga, 1939.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 238. l.; 2996. f., 7. apr., 25832. l.; 3282. f., 1. apr., 120. l., 67.–69. lp.; 7427. f., 1. apr., 8899. l.; LUAJ.

GRAJEVSKIS Moisejs (1891–1941?)

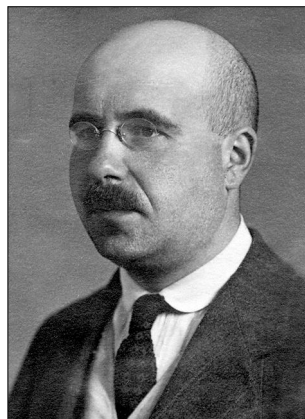
Dzimis 1891. g. 14. okt. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Jēkabs. Ebrejs, jūdaists. 1910 beidzis Rīgas Nikolaja ģimnāziju. 1915 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. Strādājis par sekretāru kādas akciju sabiedrības valdē Petrogradā. 1916 ar ģimeni pārcēlies uz Saratovu, no 1917.24.III līdz 1918.III zv. advokāta Krasiščikova palīgs. Sākoties lielnieku vajāšanām, pārcēlies uz vācu koloniju Katarinenštati (tag. Marksa Saratovas apg. Krievijā), strādājis par sekretāru pašvaldības iestādē.

1921. g. sāk. atgriezies Latvijā. No 1921. g. 9. nov. zv. advokāta Z. Jakobi palīgs. No 1929. g. 8. maija zv. advokāts Rīgā. Darbojies ebreju bezpartijiskajā politiskajā organizācijā “*Ahdut*”, 1927 bijis krievu un vācu valodā izdotā nedēļas žurnāla “*Ahdut*” redaktors.

Padomju okupācijas laikā turpinājis advokāta praksi. Gājis bojā Rīgā vācu okupācijas laikā 1941. g.

Zenta Grabže

Moisejs Grajevskis

Precējies ar Ciru Šmuljanu (dz. 1895. g. 23. maijā), meitas Henriete (dz. 1923. g. 12. martā) un Jozefine (dz. 1927. g. 20. martā). Ebreju studentu korporācijas "Vetulia" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 239.–241. l.; 2996. f., 7. apr., 25983. l.

GRASMANE Irēna Matilde (*Grasmann*; 1905– pēc 1948)

Dzimusi 1905. g. 31. maijā Rīgā grāmatveža ģimenē; tēvs – Vilhelms, māte – Anna Paulīne (dz. Peniķe). Latviete (pasē – vāciete), luterticīga. Pēc tēva nāves 1910 kopā ar māti un māsu pārcēlusies uz Novočerkasku.

Irēna Grasmane

1919 atgriezies Latvijā. 1923–39 strādājusi par kantoristi, vēlāk par korespondenti a/s "Rīgas vilnas rūpniecība Kuršanskis un Himmelhofs" Rīgā. No 1932 mācījies Krievu izglītības biedrības vakara ģimnāzijā pieaugušajiem (beigusi 1934). 1934 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1939). No 1939 VII sekretāre darbvede zv. advokāta N. Valtera birojā. Darbojusies Latvijas Juristu biedrībā un Latvijas Krimināltiesību biedrībā.

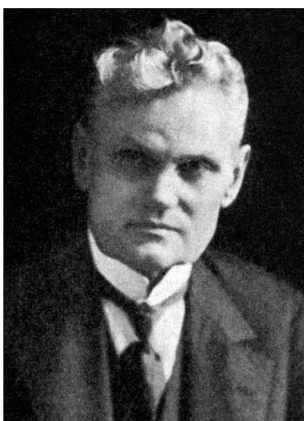
Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 23. jūl. zv. advokāta N. Valtera palīdzē. No 1941. g. janv. advokāte Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā no 1941 IX "Ostland Faser Gesellschaft m. b. H." Rīgā Tieslietu nodaļas vadītāja. No 1943. g. 6. marta zv. advokāta K. Eglīša palīdzē Daugavpili. Tā kā nav atstājusi iepriekšējo amatu, nav uzlikts par pienākumu pārcelties uz Daugavpili, bet nav atļauts arī praktizēt citās Latvijas vietās. No 1944. g. 12. jūl. zv. advokāta K. Dzelziša palīdzē Rīgā. 1944 rudenī devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1948 strādājusi Starptautiskajā bēgļu organizācijā (IRO) Ulmā. Turpmākais liktenis nav zināms.

Neprecējusies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 237. l.; 2996. f., 7. apr., 27054., 27056., 27057. l.; 7427. f., 1. apr., 19419. l.; LUAI.

GRAUDIŅŠ Jānis (1871–1938)

Dzimis 1871. g. 12. sept. Salgales pag. lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Juris, māte – Lība (dz. Berzinska). Vairākus gadus strādājis par tautskolotāju. Beidzis Jelgavas ģimnāziju (1896) un Maskavas universitātes Juridisko fakultāti (1900). Strādājis par tiesamatu kandidātu. Bijis zv. advokāta A. Zumberga palīgs Cēsīs, pēc tam zv. advokāts Cēsīs, vēlāk – Rīgā. Darbojies Jelgavas Latviešu biedrībā, Cēsu saviesīgajā biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā, Rīgas Latviešu amatnieku palīdzības biedrībā u. c. latviešu organizācijās, bijis Jaunā Rīgas teātra padomes loceklis. Darbojies kā aizstāvis politiskās prāvās, vairāku latviešu laikrakstu un žurnālu apgādos. Pasaules kara laikā bijis Baltijas Bēgļu apgādāšanas komitejas loceklis, 1917 Krievijas Pagaidu valdības izmeklēšanu komisiju loceklis.

Jānis Graudiņš

1919–1920 XII Latvijas Senāta senators. No 1920. g. 9. dec. zv. advokāts Rīgā. 1921–1925 Zv. advokātu padomes loceklis.

1925 XI iecelts par Rīgas pilsētas notāru. Piedalījies 1933 izdotā Sodu likuma izstrādē kā Zv. advokātu padomes pārstāvis Tieslietu min-jas komisijā. Darbojies vairākās kredītiestādēs, Rīgas latviešu labdarības biedrībā, Vidzemes Patronāta biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā, Latvijas jahtklubā, Latvijas Republikas Auto klubā u. c. sabiedriskajās organizācijās, bijis Rīgas Komercbankas padomes priekšsēdētāja biedrs. Miris 1938. g. 5. maijā Rīgā. Apbedīts Salgales pag. Zosēnu kapos.

Precējies ar Olgu Verbu (dz. 1887. g. 10. okt.), meita Klaudija (dz. 1909. g. 13. nov.), 1937 šķīries.

Studentu biedrības "Zemgalija" filistrs.

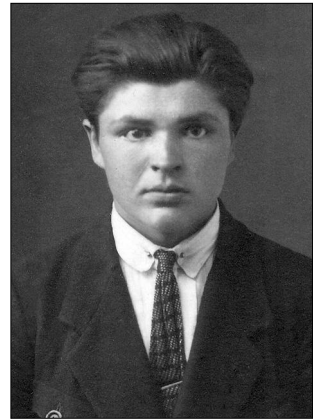
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 234. l.; LVD; Jaunākās Ziņas. – 1938. – 6. maijs; Antons M. Notārs Jānis Graudiņš (1871.–1938.) // Jaunākās Ziņas. – 1938. – 7. maijs; Liepiņš E. Maskavas latviešu vakari. Fratemitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 162. lpp.

GRAVA Nikolajs Alberts (1903–1986)

Dzimis 1903. g. 19. jūn. Bārtas pag. Krūtes Bikšos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jēkabs, māte – Bīle (dz. Sprūde). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Bārtas–Krūtes pagastskolā, izglītību turpinājis pašmācības ceļā un no 1918. g. rudens skolotāju seminārā Jelgavā (1919. g. pavasarī slēgts).

No 1919 mācījies Liepājas pilsētas reālģimnāzijā (no 1921 – Liepājas valsts vidusskola), pēc beigšanas (1923) uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1924 tieslietu studijas (beidzis 1931). Darbojies Liepājas un apkārtnes studentu biedrībā. Papildinājis Mīnsteres universitātē Vācijā, noklausījies pedagoģiskajai praksei nepieciešamos priekšmetus LU Filoloģijas un filozofijas fakultātē. 1924 beidzis Rīgas skolotāju 3 mēnešu sagatavošanas kursus. Bijis Turlavas pag. Vilgales pamatskolas skolotājs. Studiju laikā strādājis par kancelejas ierēdni Rīgas pilsētas nekustamo īpašumu nodaļā. 1929 ievēlēts par Rīgas I raj. ires valdes locekli. Bijis LSDSP biedrs (no 1926 līdz 1934. g. pavasarim). No 1931. g. 4. marta zv. advokāta J. Šneidera palīgs Liepājā, no 1936. g. 11. marta zv. advokāta T. Lemberga palīgs Liepājā. 1931–34 Liepājas pilsētas domnieks no LSDSP saraksta. Lasījis lekcijas Liepājas Komercestītūtā un Liepājas Tautas universitātē. No 1936. g. 7. okt. zv. advokāts Liepājas apgabaltiesas raj. Bijis Liepājas skolu kooperatīva valdes priekšsēdētājs, Liepājas Namsaimnieku biedrības valdes un revīzijas komisijas loceklis, Liepājas Latviešu biedrības, Spirtrūpnieku biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940 VII bijis Tieslietu min-jas pārstāvis Kurzemes vēlēšanu apgabala Tautas saeimas vēlēšanu komisijā. No 1941 I advokāts Liepājas juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 11. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Liepājā. 2. pasaules kara b. devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis Grēvenē, bijis vietējās latviešu ģimnāzijas līdzdibinātājs un skolotājs, ievēlēts par 5 nacionālo

Nikolajs Grava

grupu bēgļu vadītāju Grēvenes nometnē. Strādājis par Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) tieslietu padomnieku. 1950 ar ģimeni ieceļojis ASV. Dzīvojis Ņujorkā, strādājis par būvamatnieku, vēlāk par sociālās apgādes ierēdni. Bijis Ņujorkas Latviešu biedrības valdes loceklis (no 1956), tās priekšsēdētājs, Ņujorkas Latviešu organizāciju padomes valdes loceklis un tās priekšsēdētājs (1973–75). Miris 1986. g. 12. nov.

Precējies 1931 ar skolotāju Matildi Zelmu Sūnaiti (1906. g. 7. jūl.–1980. g. 30. martā). Dēli Sigurds (dz. 1934. g. 25. sept.; arhitektūras profesors), Uldis (dz. 1938. g. 1. apr.; inženieris, 9. Saeimas deputāts).

Akadēmiskās vienības “Kursa” vecbiedrs, pirms tam bijis kreiso studentu biedrību “Zemgalija” un “Vilnis” biedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 235. l.; 1632. f., 1. apr., 6756. l.; 3017. f., 1. apr., 698. l., 109. lp.; 3235. f., 2. apr., 2871. l.; 7427. f., 1. apr., 7204. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Laiks. – 1973. – 16. jūn.; Akadēmiskā Dzīve. – 1976. – Nr. 18; LE (II). – 1. sēj.; Laiks. – 1983. – 22. jūn.; LUAI; dēla Ulda Gravus sniegtās ziņas.

GRĀVELIS Krišjānis Arturs (1885–1973)

Dzimis 1885. g. 11. dec. Cēsis tirgotāja un namsaimnieka ģimenē; tēvs – Krišjānis, māte – Minna Marija (dz. Dēmante). Latvietis, luterticīgs. 1906–08 karadienestā Daugavpils cietokšņa kājnieku pulkā, jaunākais apakšvirsnieks. 1910 beidzis Ivanovozņenskas reālskolu. No 1914 studējis komerczinātnes RPI. Strādājis dažādos tirdzniecības uzņēmumos Rīgā un Krievijā. 1914 VIII mobilizēts armijā, 1915 II beidzis Pēterhofas praporščiku skolu, virsnieks 2. sastādītajā gvardes bataljonā. 1916 V paaugstināts par podporučiku, jūl. pārcelts uz 3. gvardes strēlnieku pulka rezerves bataljonu Carskoje Selo. Dienējis par adjutanta palīgu un dažādos saimnieciskos amatos. Atvaļināts 1918 I. Dzīvojis Pēterhofā, 1918 V atgriezies Latvijā.

1919 III mobilizēts Padomju Latvijas armijā, bijis Inženieru bataljona adjutants. 1919. g. 22. maijā Rīgā dezertējis un 27. maijā brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos. Rīgas Jaunformējamo spēku adjutanta palīgs, virsleitnants. No 1919 VIII virsnieks Latvijas armijas 9. Rēzeknes kājnieku pulkā. 1920 I–II piekomandēts Latgales apgabala priekšnieka pārvaldei Daugavpilī. No 1920 II dienējis Saimniecības pārvaldē, 1920 IV–VI apģērbu darbnīcas priekšnieka v. i. (1920 IX atvaļināts). 1921–25 bijis Finanšu min-jas Ārējās tirdzniecības biroja vadītājs. 1927 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, pēc pāris mēnešiem tieslietu studijas (beidzis 1934). 1930–36 strādājis Muitas departamentā, pēc tam Finanšu min-jas juriskonsults (piekomandēts Rīgas muitai). No 1938. g. 15. jūn. zv. advokāta A. Seglenieka palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā iecelts par Mežrūpniecības tautas komisariāta juriskonsultu. 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, no marta līdz jūl. galvenais grāmatvedis dzelzceļa 4. mašīnecirkņī Jelgavā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts

Krišjānis Grāvelis

advokatūras sastāvā. Strādājis arī par referentu Rīgas 4. tirdzniecības uzņēmumā. 1942. g. 28. jūl. atskaitīts no zv. advokātu skaita pēc paša lūguma. No 1945 bēgļu gaitās Vācijā. 1950 izceļojis uz ASV, strādājis par nama pārzini un krievu valodas skolotāju Ņujorkā. Vēlāk pārcēlies uz Zviedriju pie dēla, dzīves pēdējos gadus pavadījis Vācijā. Miris 1973. g. 8. apr. Baiersbronnā Bādenes-Virtembergas federālajā zemē. Pelnu urna apbedīta Gēteborgas Kvibergas kapu latviešu nodalījumā Zviedrijā.

Precējies 1919 ar Vilhelmīni Lejiņu (dz. 1893. g. 21. aug.), dēls Artūrs (1921. g. 13. maijā–2003. g. 26. janv. Vācijā; zobārsts).

Studentu korporācijas “Selonija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 236. l.; 5601. f., 1. apr., 560. l.; 7427. f., 1. apr., 2656. l.; LUAJ; Selonijas albums. 1880–2000. – [ASV], 2002.

GRĒVINGS Konstantīns (*von Grewingk*; 1860–1937)

Dzimis 1860. g. 24. aug. Tērbatā ģeologa un arheologa ģimenē; tēvs – Konstantīns Kaspars Andreass, māte – Alīna (dz. Fāba). Vācietis, luterticīgs. Beidzis Blumberga elementārskolu un ģimnāziju Tērbatā. 1880 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1886). No 1887 strādājis Rīgas pilsētas domē. No 1889 bijis Rīgas apgabaltiesas sekretārs, pēc tam iecirkņa tiesas sekretāra palīgs Pleskavā. No 1891 zv. advokāta palīgs Rīgā, no 1896 zv. advokāts. Bijis arī direktora palīgs Rīgas Komerčbankā, valdes loceklis Rīgas telefonu uzņēmumā, 1. Rīgas kredītsabiedrības direktors un juriskonsults (1911–22).

No 1919 zv. advokāts Rīgā. 1922. g. 8. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita. Izceļojis uz Vāciju, dzīvojis Lībekā. Miris 1937. g. 3. jūl. Berlīnē.

Precējies 1903 ar Emmu Aleksandru Taubi.

Baltvāciešu studentu korporācijas “Livonia” filistrs.

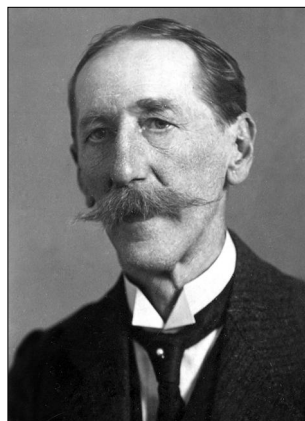
A. LVVA, 1534. f., 6. apr., 6. l.; 1376. f., 2. apr., 12301. l., 93. lp.; 1638. f., 1. apr., 184. l.; 4011. f., 1. apr., 1841. l.; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958.

GRĪNBERGA (dz. GARTJĒ) Melita Eiženija Adele (arī Milica Grīna; *Militsa Greene*; 1912–1998)

Dzimumsi 1912. g. 14. febr. Pēterburgā ārsta, profesora ģimenē; tēvs – Eduards, māte – Eiženija Lidija (dz. Verta). Krieviete (1940. g. dokumentos – “nenoteicama”), ev. reformāte.

1930 beigusi O. Līšinas-Bočagovas krievu ģimnāziju Rīgā. 1930 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1935, atstāta LU Civiltiesību katedrā gatavoties zinātniskam darbam). No 1935 II jaunākā tiesamatu kandidāte Rīgas apgabaltiesā, no 1936 Rīgas pilsētas bāriņtiesas sekretāra palīdzē. Darbojusies Latvijas Juristu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 31. jūl. zv. advokāta N. Bērziņa palīdzē. Bijusi arī krievu valodas lektore LVU un Jūrmieciņas pārvaldē. 1944 devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. Pēc 2. pasaules kara trimdā Austrijā, no 1951 – Lielbritānijā. No 1953 lektore,

Konstantīns Grēvings

Melita Grīnberga

Ernest Grinbergs

vecākā lektore un docente Slāvu valodas katedrā Edinburgas universitātē. Ieguvusi filosofijas doktora grādu. Mirusi 1998. g. 28. febr. Edinburgā.

Precējusies 1936 ar juristu, zinātnieku Juri Grinbergu (1906. g. 24. jūn.–1976. g. 3. aug. Lielbritānijā), meita Marina.

D. Graded Russian Reader. – New York, 1963 (kopā D. Vordu); Устами Бунных: Дневники Ивана Алексеевича и Веры Николаевны и другие архивные материалы. – Frankfurt am Main, 1977–1982. – Т. 1–3. (sastādītāja un redaktore).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 249. l.; 2996. f., 7. apr., 32225. l.; 7427. f., 1. apr., 14881. l.; 13. apr., 528. l.; LUAI.

GRĪNBERGS Ernests (1882–1965)

Dzimis 1882. g. 16. maijā Tukumā kokapstrādes uzņēmuma īpašnieka, namīpašnieka ģimenē; tēvs – Ernests, māte – Anna (dz. Treiberga). Latvietis, luterticīgs. Brālis Gustavs Grinbergs (sk.) – zv. advokāta palīgs. Mācījies Tukuma pilsētas skolā, kā eksternis beidzis Aleksandra ģimnāzijā Rīgā. 1907 uzsācis tieslietu studijas Maskavas universitātē (beidzis 1911). Bijis tiesamatu kandidāts Rīgā, no 1912. g. rudens zv. advokāta K. Ozoliņa palīgs. 1916 evakuējies uz Petrogradu, strādājis par juriskonsultu Pasta un telegrāfa pārvaldē. 1917 IX ievēlēts par mirtiesnesi Carskoje Selo tiesu apgabala 6. iecirknī (līdz 1918 I). 1918. g. vasarā atgriezies Rīgā, bijis zv. advokāta palīgs.

1918 XII Rīgas apgabaltiesas prokurors. No 1919 I lielnieku Tieslietu tautas komisariāta Tautas tiesu apakšnodaļas darbinieks. No 1920. g. 15. febr. zv. advokāts Rīgā, no 1932. g. 9. jūn. arī Tukumā. 1921–23 bijis Latvijas Zv. advokātu padomes loceklis, pirmais padomes sekretāra biedrs. Zemkopības min-jas juriskonsults. 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Saimnieciski kulturālās apvienības saraksta (nav ievēlēts). Darbojies LZS (1928–33), Latviešu–britu klubā, Latvijas daiļslidošanas un šaha organizāciju vadībā. Bijis Zv. advokātu un viņu palīgu savstarpējās palīdzības biedrības priekšsēdētājs.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 2. janv. nav uzņemts Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts zv. advokātu sastāvā, zv. advokāts Tukumā. Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Kandavas ciema Mazkandavās. Strādājis par rēķinvedi kolhozā. No 1954 dzīvojis Cēsīs. Miris 1965. g. 11. aug. Cēsīs. Apbedīts Cēsu Meža kapos.

Precējies 1914 ar Elzu Liliju Vilhelmīnu Leitendorfu (dz. 1890. g. 30. dec.), dēli Visvaldis Gustavs (dz. 1916. g. 23. janv.), Ilgvars Kristjānis (dz. 1917. g. 11. okt.), Imants (1920. g. 29. jūn.–90. gados), Tālivaldis Jānis Reinholds (dz. 1921. g. 4. aug.), Ernests Gunārs (dz. 1925. g. 3. jūn.) un audzumeita Ingrīda.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 247. l.; 1376. f., 2. apr., 12459. l., 12. lp.; 2996. f., 7. apr., 31638. l.; 3282. f., 1. apr., 120. l., 125. lp.; EVP; Album Fratrum; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 173. lpp.

Vērotājs” atbildīgais redaktors. 1946–47 bijis arī Apvienoto Nāciju Palīdzības un atjaunošanas pārvaldes (UNRRA) universitātes Krimināltiesību katedras vadītājs un docents. No 1951 trimdā ASV. Dzīvojis Kalifornijas pavalstī, no 1958 Maiami Floridas pavalstī, no 1970 – atkal Kalifornijas pavalstī, Losandželosā. Piedalījies Latviešu akadēmisko mācību spēku un zinātnieku apvienības dibināšanā. Latviešu kara invalīdu apvienības biedrs. Strādājis Kanogas parka govju fermā “Pratt” par biroja darbvedi. Pēc pensionēšanās dzīvojis Floridas pavalstī, no 1975 – ASV Latviešu kara invalīdu apvienības mītnē “Rota” Ketskila Ņujorkas pavalstī. Miris 1981. g. 20. okt. Apbedīts Ketskilas Brāļu kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO IV šķ., Polijas PRo IV šķ., Rumānijas Ko IV šķ., b) Krievijas Sv. Jz, Krievijas Sv. Vo IV šķ., Sv. So II (š), III (š) šķ., Sv. Ao II (š), III (š) šķ.

Precējies pēc 1943 ar Dagmāru Talcī (dz. Niedre, 1892).

Studentu korporācijas “Staburadze” goda filistrs.

D. Livonijas vidējo bruņinieku tiesību krimināltiesiskās normas. – Rīga, 1940.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 250. l.; 2570. f., 14. apr., 498. l.; 2846. f., 1. apr., 5. l., 24. lp.; 5601. f., 1. apr., 2154. l.; 7427. f., 1. apr., 3945. l.; 13. apr., 584. l.; LE (I). – 3. sēj.; Laiks. – 1974. – 7. dec.; Laiks. – 1979. – 5. dec.; A. P. Karavīrs un krimināltiesību vēsturnieks // Kara Invalīds. – 1980. – Nr. 25; *Rūsis A.* Atvadvārdi karavīram un zinātniekam // Laiks. – 1981. – 28. okt.; *Krūmiņa-Dinberga I.* Pulkvedis dr. iur. habil. Gustavs Grinbergs // Universitāte. – 1982. – Nr. 50; LE (II) – 1. sēj.; LAAV; LUAI; LatE. – 2. sēj.

GRĪNBERGS Oto (1902–1989)

Dzimis 1902. g. 2. jūn. Ogres pag. mežsarga ģimenē; tēvs – Pēteris. Latvietis, luterticīgs. Mācījies Ogres pagastskolā.

No 1921 dzīvojis Rīgā. 1922 beidzis Rīgas pilsētas 1. vidusskolu, darbojies nelegālajā skolēnu komunistiskajā pulciņā. 1922 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1931 tieslietu studijas (beidzis 1935). Studiju laikā darbojies Darba studentu biedrībā. Bijis Latvijas Strādnieku jaunatnes kultūras biedrības revīzijas komisijas priekšsēdētājs, nelegālās Komjaunatnes, Latvijas Komunistiskās partijas biedrs, Propagandas kolēģijas loceklis. No 1919 darbojies komunistiskajā pagrīdē ar segvārdu Skaidrais. 1925 bijis Rīgas Arodbiedrību Centrālbiroja nedēļas žurnāla “Arodnieciskā Vienība” redakcijas kolēģijas loceklis (žurnāls slēgts). Vienlaikus vadījis vecākiem piederošās dārzkopības darbību Kokneses pagastā. 1927. g. rudenī organizējis un piedalījies strādnieku delegācijas braucienā uz PSRS. 1928. g. sāk. iestājies Latvijas Neatkarīgo sociālistu partijā. Latvijas Neatkarīgo sociālistu partijas Centrālās komitejas loceklis, 1928 III–IX partijas nedēļas laikraksta “Vārds” redakcijas kolēģijas loceklis (laikraksts slēgts). 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Latvijas Neatkarīgo sociālistu partijas saraksta (nav ievēlēts). Bijis arī biedrības “Cilvēka tiesības” biedrs, Ārpuskolas izglītības kongresa padomes loceklis. 1928 VIII–1930 V atradies apcietinājumā, apsūdzēts piederībā LKP. 1930 V piespriesti trīs gadi pārmācības namā. 1931 VIII sodu izcietis.

Oto Grinbergs

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 23. jūl. zv. advokāta J. Sūnas palīgs Rīgā. 1940 bijis Rīgas pilsētas izpildkomitejas loceklis, Izglītības nodaļas vadītājs. 1941 VI–VIII strādājis LPSR prokuratūrā. Pēc evakuācijas uz Krieviju 1941 VIII–IX strādājis Ivanovas pilsētas prokuratūrā par raj. prokurora palīgu. 1942 IX–1944 VIII Ivanovas apgabala prokurora palīgs. 1944 X atgriezies Rīgā. No 1944 docētājs LVU, no 1947 III docents, 1959–74 Valsts un tiesību zinātņu katedras vadītājs, bijis arī Juridiskās fakultātes prodekāns, dekāns (bijis profesors). Pēc kara īslaicīgi (1944 VIII–1947) LPSR prokuratūras Vispārējās uzraudzības daļas priekšnieks. No 1944 PSKP biedra kandidāts, no 1946 PSKP biedrs, vairāku LKP kongresu delegāts. 1956 ieguvis juridisko zinātņu kandidāta grādu, 1967 – LPSR Nopelniem bagātā jurista goda nosaukumu. Bijis “Latvijas PSR Mazās enciklopēdijas” redakcijas loceklis. No 1984 pensijā. No 1989 LVU goda doktors. Miris 1989. g. 26. jūn. Rīgā.

Apbalvojumi: c) PSRS ord. “Goda zīme”.

Precējies 1928 ar Alīni Vildi (dz. 1902. g. 22. jūl.), dēls Raimonds (dz. 1928) un meita Romēna (dz. 1932).

D. О теоретическом наследии П. И. Стучки. – Ленинград, 1964 (līdzautors); Latvijas PSR valsts un tiesību vēsture (1917–1970). – Rīga, 1970 (līdzautors); Juridisko terminu vārdnīca. – Rīga, 1970 (līdzautors); Padomju tiesības. – Rīga, 1978 (līdzautors); Starptautiskās tiesības. – Rīga, 1981 (līdzautors).

A. LVVA, 2996. f., 7. apr., 32332. l.; 3273. f., 1. apr., 5017., 5018. l.; 3288. f., 2. apr., 196. l.; 7427. f., 1. apr., 6445. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LU arhivs, 7. apr., 8003. l.; Jaunākās Ziņas. – 1928. – 19. sept.; Saruna Maija priekšvakarā // Padomju Students. – 1957. – 30. apr.; *Barone D.* Komjaunieša gadi bija skaisti // Padomju Students. – 1963. – 25. okt.; *Krupnikovs P.* Dzīve Oktobra idejām // Cīņa. – 1977. – 2. jūn.; *Grinbergs O.* Saruna Kominternē // Padomju Jaunatne. – 1965. – 29. maijs; Padomju Students. – 1967. – 3. nov.; LME. – 1. sēj.; *Рубцов В.* Отцы повторяются в сыновьях // Советская Латвия. – 1969. – 23. apr.; *Krupnikovs P.* Dzīve Oktobra idejām // Cīņa. – 1977. – 2. jūn.; *Vinkalns A.* Personība // Horizonts. – 1982. – Nr. 10; *Kapeniece I.* Viena dzīve, viens ceļš, divi posmi // Cīņa. – 1982. – 2. jūn.; LPE. – 3. sēj.; *Kapeniece I.* Katru dienu un visu mūžu // Padomju Latvijas Sieviete. – 1984. – Nr. 10. – 10. lpp.; *Grinbergs O.* Neaizmirstamais, laimīgais laiks // Skolotāju Avīze. – 1985. – 17. jūl.; LU AJ; Rīgas pilsētas DzNA.

GRĪNS Jānis (1890–1966)

Dzimis 1890. g. 23. martā Biržu pag. Ziedos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jēkabs, māte – Anna. Latvietis, luterticīgs. Brālis Jēkabs (Aleksandrs) Grīns – rakstnieks. 1899–1902 mācījies Biržu pagastskolā, pēc tam Jēkabpils pilsētas skolā (beidzis 1905). Pašmācības ceļā 1906 Jēkabmiestā nolīcis tautskolotāja un 1908 Rīgā mājskolotāja pārbaudījumus. No 1908 skolotājs – divus gadus I. Kļaviņas progimnāzijā Bauskā, 1910–11 Rūjienā, Stalaža progimnāzijā, pēc tam līdz 1919 V L. Ausēja reālskolā Cēsis.

1919 dažus mēnešus strādājis par sekretāru (līdz 1919 XII) Izglītības min-jas Skolu departamentā. 1919. g. rudenī brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, no 1920 komandēts uz dienas laikraksta “Latvijas Kareivis” redakciju, redaktors un redakcijas kolēģijas loceklis (līdz 1923), 1923 – laikraksta “Latvijas Kareivis” Literārā

Jānis Grīns

pielikuma redaktors. 1921 bijis laikraksta "Latvijas Sargs" redakcijas kolēģijas loceklis. Pēc atvaļināšanas 1921–23 vadījis laikraksta "Latvis" literāro nodaļu, redakcijas loceklis. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1926). 1922–23 izdevuma "Preses Balles Vēstnesis" redaktors. No 1925 juriskonsults un redaktors a/s "Valters un Rapa". No 1927 strādājis zv. advokāta G. Ķempeļa birojā (no 23. nov. zv. advokāta G. Ķempeļa palīgs Rīgā). 1928–37 literatūras, mākslas un zinātnes mēnešraksta "Daugava" redaktors, 1929 vienreizējā Latvju rakstnieku un žurnālistu arodbiedrības laikraksta "Preses Balss" redaktors. 1935. g. 20. nov. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita pēc paša lūguma. 1937–40 Nacionālā teātra direktors, 1937–38 Nacionālā teātra žurnāla "Teātra Vēstnesis" redaktors. Dzejnieks, rakstnieks, tulkotājs, mācību grāmatu autors.

Padomju okupācijas laikā 1940–41 strādājis Tautas izglītības komisariāta Bibliotēku nodaļā, vācu okupācijas laikā 1941–44 a/s "Valters un Rapa" grāmatu veikala vadītājs. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. No 1944 trimdā Zviedrijā. 1945–47 bijis žurnāla "Daugava" redaktors un izdevējs, 1945–50 laikraksta "Latvju Ziņas" redaktors. Bijis A. Švābes rediģētās "Latvju enciklopēdijas" līdzstrādnieks. Miris 1966. g. 26. febr. Stokholmā. Apbedīts Stokholmas Meža kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas Ak III šķ.

Precējies ar zobārsti Alvīni Janavu (1884. g. 21. jūn.–1966. g. 26. dec.), meita Rasma (dz. 1918. g. 4. janv.), dēls Ervīns (1925. g. 1. janv.–1979. g. 4. jūn.; rakstnieks Zviedrijā, pseidonīms Rihards Rīdzenieks).

Studentu vienības "Lidums" vecdraugs.

D. Pirmdiena. Jāņa Grīna dzejas (1909.–1911.). – Cēsis, 1911; Rožu ugunī. – 1914; Glābts gods: joks 1 cēlienā. – Cēsis, 1912; Kas ir republika? – Cēsis, 1917; Viršu vaiņags (sakopojis Jānis Grīns). – Cēsis, 1918; Seno laiku vēstures mācību grāmata. – Cēsis, 1918; Imperfectum: dramatiska etīde 1 cēl. – Rīga, 1920; Rūsa rietumos. – 1920; Lapu pa lapai (sastādījis Jānis Grīns). – Cēsis, 1922; Laikmeta kumēdiņi: stāsti un skices. – Rīga, 1923; Seno laiku vēsture. – Rīga, 1923; Jāņa Grīna Sakšu Morics: vēsturisks stāsts. – Rīga, [1925]; [kopā ar V. Grēviņu, ar kopīgu pseidonīmu V. J. Gregri] Latvijas karalis jeb Cilvēks, kam visi parādā. – Rīga, 1928 [atk. izd. – Rīga, 1989]; Kaļostro Jelgavā. – 1932; Latviski-krieviska vārdnīca. – Rīga, 1934; Dziesmotā Latvija. – Rīga, 1935; Dadzīvotāji rezonē: Zviedrijas stāsti. – [Vesterosa], 1951; Trīs leģendas. – 1960; Redaktora atmiņas. – [Stokholma], 1968.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 248. l.; 1632. f., 5. apr., 352. l.; 2996. f., 7. apr., 33412. l.; 7427. f., 1. apr., 5166. l.; LKV. – 6. sēj.; EVP; LE (I). – 1. sēj.; *Rudzītis J.* Daugavas laivnieks // *Laiks*. – 1955. – 23. marts; Pussimts gadu rakstnieka darbā // *Laiks*. – 1959. – 7. marts; *Rudzītis J.* Alkatīgais daugavietis // *Laiks*. – 1960. – 19. marts; *Karps A.* Jānis Grīns – rakstu sējējs // *Akadēmiskā Dzīve*. – 1960. – Nr. 3; *Teivens A.* Grīns – mūžības ceļnieks // *Akadēmiskā Dzīve*. – 1966. – Nr. 9; LE (II). – 1. sēj.; LUAJ; LatE. – 2. sēj.; LRB.

GRĪNUPS Arturs (1883– pēc 1941)

Dzimis 1883. g. 14. aug. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Andrejs. Latvietis, luterticīgs. Mācījies Nikolaja ģimnāzijā Rīgā, vēlāk Videmana ģimnāzijā Pēterburgā (beidzis 1905). Studējis tieslietas Pēterburgas universitātē (beidzis 1911). No 1911. g. 24. nov. zv. advokāta J. Purgala palīgs Rīgā. 1915 VII evakuējies no Rīgas.

1919 IV atgriezies Rīgā, no maija juridiskais aģents Dzelzceļu virsvaldes Piegādes daļā. No 1920. g. 26. apr. līdz 1. dec. zv. advokāta J. Dreimana palīgs, pēc tam jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1921. g. 20. jūl. atkal zv. advokāta J. Dreimana palīgs. No 1922. g. 20. dec. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 II izceļojis uz Vāciju. 1941 III noraidīts lūgums uzņemšanai Advokātu kolēģijā, jo nav ieradies uz sēdi. Turpmākais liktenis nav zināms.

Neprecējies.

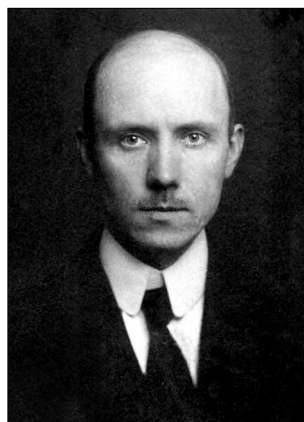
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 244.–246. l.; 1376. f., 2. apr., 12437. l., 213. lp.; 2996. f., 7. apr., 33712. l.

GRĪNVALDS Pauls Vilhelms Aleksandrs (1908–2006)

Dzimis 1908. g. 30. maijā Liepājā seglinieka, vēlāk Liepājas dzelzceļa darbnīcas strādnieka ģimenē; tēvs – Johans Kārlis, māte – Konstance Otilija (dz. Borī). Latvietis, luterticīgs. 1914 ar ģimeni evakuējies uz Gomeļu, mācījies vietējā latviešu bēgļu skolā, pēc tam Gomeļas dzelzceļnieku skolā.

1920. g. rudenī atgriezies Latvijā, no 1921 dzīvojis Liepājā. Mācījies Liepājas 5. pamatskolā (beidzis 1923). 1927 beidzis Liepājas valsts tehnikumu. 1928 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1935). Mācījies arī Latvijas Tautas universitātē žurnālistiku. Bijis kancelejas ierēdnis Liepājas apgabaltiesas 1. iecirkņa mirtiesā (1927–29), pēc tam strādājis VEF, Rīgas pilsētas apgaismošanas tīklā, sociāldemokrātiskā laikraksta “Strādnieku Avīze” redakcijas loceklis Liepājā. 1928–34 LSDSP biedrs, bijis arī Liepājas Kultūras biedrības biedrs. 1934. g. 17. maijā apcietināts, jūn. ievietots Liepājas koncentrācijas nometnē (sept. atbrīvots). 1935–36 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 1. Liepājas kājnieku pulkā. Pēc atvaļināšanas dzīvojis Cesvainē. No 1937 kancelejas vadītājs notāra T. Kadiķa kantorī. Zv. advokāta N. Malkina palīgs Liepājā.

Padomju okupācijas laikā 1941 advokāts Liepājas juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā zv. advokāta palīgs Liepājā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1945 VI advokāts Liepājas juridiskajā konsultācijā. 1951 IX atestēts kā “sabiedriskā masu darbā pasīvs un ar sava politiski idejiskā līmeņa celšanu nenodarbojas” un no advokatūras izslēgts, strādājis par tirdzniecības uzņēmuma juriskonsultu. 1955 XI atjaunots Advokātu kolēģijā. 1986 pensionējies. Darbojies Latvijas Tautas frontē, tās Liepājas nodaļā izveidojis un vadījis bezmaksas juridisko konsultāciju. 1995 bijis

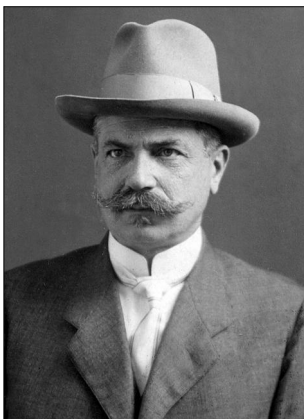
Arturs Grīnups

Pauls Grīnvalds

Aleksandrs Grodzickis

Pauls Grosmans

Liepājas pilsētas tiesas piesēdētājs. Miris 2006. g. 24. maijā. Apbedīts Liepājas Centrālkapos.

Precējies 1932 ar farmācijas studenti Alīsi Zariņu (1908. g. 20. martā–1988. g. 9. jūl.), meita Māra (dz. 1941. g. 29. okt.; prokurore).

Studentu biedrības “Zemgalija” filistrs.

A. LVVA, 1595. f., 10. apr., 118. l.; 3235. f., 2. apr., 5372. l.; 7427. f., 1. apr., 12251. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 60. lp.; 26. l., 69. lp.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LUAJ; Pauls Grīnvalds atvadījies no šās pasaules // Kurzemes Vārds. – 2006. – 26. maijs; Advokāts mūža garumā // Kurzemes Vārds. – 2006. – 30. maijs; meitas Māras Ūsāres sniegtās ziņas.

GRODZICKIS Aleksandrs (1889–1977)

Dzimis 1889. g. 12. dec. Minskas gub. Borisovas apr. Holopeņču miestā pareizticīgo priesteru ģimenē; tēvs – Nikolajs. Krievs, pareizticīgs. 1900–09 mācījies Mogiļovas klasiskajā ģimnāzijā. No 1909 studējis un 1913 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. No 1914 I tiesamatu kandidāts Minskas apgabaltiesā. No 1915 XII kontrolieris krājaizdevu kasē Maskavā. 1918 IV–XI mirtiesnesis Minskas gub. Igumenas apr. (tag. Červeņas raj. Minskas apgabalā).

1920 pārcēlies uz Latviju, dzīvojis Kārsavā. No 1920 XI tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā, strādājis par izmeklēšanas tiesnesi. No 1922. g. 26. apr. zv. advokāta E. Tomsona palīgs Kārsavā. 1922–1927 strādājis par skolotāju Kārsavas pilsētas žīdu vidusskolā, 1927–31 Rēzeknes V. Sevko krievu ģimnāzijā, 1929–1940 IX Rēzeknes pilsētas krievu pamatskolā. No 1929 Rēzeknē darbojies LSCO krievu vienību vadībā.

Gan padomju, gan vācu okupācijas laikā bijis skolotājs – 1940 IX–1941 VIII Rēzeknes valsts vidusskolā, no 1941 IX Rēzeknes komercskolā, no 1942 VIII Rēzeknes krievu ģimnāzijā, no 1944 VIII Rēzeknes krievu vidusskolā. No 1947 bijis pasniedzējs Rēzeknes pedagoģijas skolā, no 1950 skolotājs Rēzeknes 2. vidusskolā, no 1951 Greiškānu septiņgadīgajā skolā, no 1954 Makašēnu septiņgadīgajā skolā, 1954–55 Rēzeknes 3. vidusskolā, pēc tam pensionējies. Miris 1977. g. 5. aug. Rēzeknē.

Precējies ar Luīzi Oļgu Cīruli (1883. g. 16. nov.–1927), meitas Tatjana (dz. 1915. g. 6. janv.) un Margarita (dz. 1921. g. 16. febr.), precējies otrreiz, sieva Antoņina (dz. 1909. g. 28. febr.), dēls Aleksandrs (dz. 1932. g. 15. maijā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 252. l.; 1632. f., 1. apr., 7122. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; dēla Aleksandra Grodzicka sniegtās ziņas.

GROSMANS Pauls Augusts Georgs (*Grossmann*; 1861–1937)

Dzimis 1861. g. 16. aug. Rīgā ierēdņa ģimenē; tēvs – Aleksandrs Gotfrīds, māte – Henriete Leokādija Franciska (dz. Štehmesere). Vācietis, luterticīgs. Beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. 1883 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1887). No 1888 notāra palīgs, no 1889 tiesamatu kandidāts Pēterburgas

apgabaltiesā. 1890–1902 Rīgas pilsētas karaklausības iestādes sekretārs. No 1898 arī tiesamatu kandidāts Rīgas–Valmieras zemesgrāmatu nodaļā un ierēdnis Rīgas Hipotēku biedrībā (no 1911 sekretārs turpat). 1897–1900 sekretārs, pēc tam priekšsēdētājs Rīgas Dārzkopības biedrībā. No 1901 Rīgas Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības valdes sekretārs, no 1910 biedrības priekšnieks. No 1907 Krievijas Brīvprātīgo ugunsdzēsēju apgabala padomes sekretārs (no 1908 priekšsēdētāja biedrs, no 1909 priekšsēdētājs). 1908–10 Baltijas Konstitucionālās partijas vicepriekšsēdētājs, 1901–10 Rīgas Dabaspētnieku biedrības kasieris, no 1909 Igaunijas Dārzkopības biedrības goda biedrs. 1909 ievēlēts Rīgas pilsētas domē. Pēc tam ierēdnis Zemkopības un valsts domēņu min-jā, galma padomnieks. 1915–18 bēgļu gaitās Krievijā, dzīvojis Usoljē Irkutskas apkārtnē. Pēc tam atgriezies Rīgā.

20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Vācu baltiešu vēlēšanu komitejas saraksta (nav ievēlēts). Rīgas Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības goda priekšsēdētājs. Rīgas Hipotēku biedrības juriskonsults. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. Miris 1937. g. 19. sept. Apbedīts Meža kapu Sv. Pētera draudzes nodalījumā.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO IV šķ.

Precējies 1891 ar Matildi Izabellu Dulkeitu (1865. g. 20. okt.–1944. g. 7. janv. vācu okupētās Polijas teritorijā), dēli Gotfrīds Aleksandrs (1892. g. 7. jūn.–1915. g. 15. sept.), Vilhelms Hugo Teodors Oto (1897. g. 22. martā–1965. g. 14. dec. Vācijā), Maksimiliāns (1901. g. 3. dec.–1988. g. 10. martā Vācijā) un meita Valentīna Elizabete (1895. g. 2. dec.–1971. g. 19. aug. Vācijā).

Baltvāciešu studentu korporācijas "Fraternitas Rigensis" filiālists.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 253. l.; 115. f., 14. apr., 142. l.; 1376. f., 2. apr., 12440. l., 173. lp.; 2996. f., 7. apr., 35577. l.; 4011. f., 1. apr., 1888. l.; AFR.

GROSSOPFS Voldemārs Romans (*von Grosschopff*; 1901–1964)

Dzimis 1901. g. 21. okt. Vabalē Lietuvā muižas īpašnieka ģimenē; tēvs – Eizens Edmunds, māte – Jadviga (dz. Klūge). Vācietis, luterticīgs. No 1913 mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā, no 1915 Binca privātskolā Rīgā un 1917–19 vācu klasiskajā ģimnāzijā.

1919 Baltijas landesvēra sastāvā piedalījies Neatkarības karā. 1921 beidzis Rīgas valsts vācu vidusskolu. 1921–22 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 7. Siguldas kājnieku pulkā. 1923 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930). 1927 studējis tieslietas arī Herdera institūtā. No 1930 studējis Hamburgas universitātē, 1932 ieguvis *Dr. iur.* grādu. No 1932. g. 28. sept. zv. advokāta E. Fridentāla palīgs, no 1933. g. 1. marta zv. advokāta R. Freimana palīgs, no 1934. g. 19. sept. zv. advokāta E. Pandera palīgs. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939 XII izceļojis uz Vāciju.

Voldemārs Grossopfs

No 1940 pilnvarotais tiesnesis Tornā, Dancigā (tag. Toruņa un Gdaņska Polijā). 1941 I–1943 VII tiesnesis Tornā, pēc tam Dancigā. No 1943 XII darbojies iecirkņā (zemākās instances tiesa) un zemes tiesā Dancigā, 1945 III pārcelts uz Šverīni. No 1946 zemes tiesnesis Bilefeldē, no 1952 Augstākās zemes tiesas tiesnesis Hammā. 1964 pensionējies. Miris 1964. g. 8. okt. Vīsbādēnē Hešenes federālajā zemē.

Baltvāciešu studentu korporācijas “Fraternitas Baltica” filistrs.

D. Die Zwangsvollstreckung ausländischer Gerichtsurteile in den baltischen Staaten Estland, Lettland, Litauen. – Rīga, 1934.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 251. l.; 1638. f., 1. apr., 56.–66. l.; 2996. f., 7. apr., 35604. l.; 4772. f., 2. apr., 388. l.; 7427. f., 1. apr., 7041. l.; Album der Landesleute der Fraternitas Baltica /Herausgegeben von W. Fahrbach. – [B. v.], 1961; Baltische Briefe. – 1964. – Nr. 12; LUAJ.

GROŠS Nikolajs Gustavs (*Grosch*; 1898–1992)

Dzimis 1898. g. 12. maijā Vero (tag. Veru Igaunijā) Rīgas Centrālcietuma vēlākā priekšnieka ģimenē; tēvs – Hugo Aleksandrs Frīdrihs, māte – Matilde Karolina (dz. Skulte). Vācietis, luterticīgs. No 1904 ar vecākiem dzīvojis Rīgā. 1907 uzsācis mācības Rīgas pilsētas ģimnāzijā (beidzis 1916). 1916–17 Tērbatas universitātē studējis fiziku un matemātiku, strādājis par privātskolotāju.

1918–19 Baltijas landesvēra sastāvā piedalījies Neatkarības karā. No 1919 IX strādājis Rīgas Centrālcietumā, 1920 IV–1921 IX Rēzeknes cietuma priekšnieka palīgs, pēc tam līdz 1922 V atkal strādājis Rīgas Centrālcietumā. Vēlāk privātskolotājs un tulks. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1933). Studiju laikā strādājis zv. advokātu birojos un pasniedzis privāttundās. No 1929 bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1932 vecākais tiesamatu kandidāts un papildu tiesnesis Rīgā un Vidzemē. No 1936. g. 9. dec. zv. advokāta E. Volfrāma palīgs Gulbenē. 1937–39 darbojies LSCO vācu vienībā (no 1937 biedrs veicinātājs). Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. 1939–40 Juridiskās daļas darbinieks Fiduciārajā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Umsiedlung–Treuhand–Aktiengesellschaft m. b. H. – UTAG*). Izceļojis uz Vāciju.

No 1940 tiesnesis Krotosiņā okupētajā Polijā. 1945 iesaukts Vācijas armijā. Kritis padomju gūstā, vēlāk britu armijas karagūsteknis, pēc tam atbrīvots. No 1949 zv. advokāta palīgs un zv. advokāts Landshūtē Bavārijā. Miris 1992. g. 6. apr. Līneburgā.

Precējies 1939 ar Rutu Helēnu Ernstsoni (dz. 1900. g. 21. okt.), meita.

Baltvāciešu studentu korporācijas “Curonica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 254. l.; 2415. f., 1. apr., 167. l., 157. lp.; 2996. f., 7. apr., 35170. l.; 7427. f., 1. apr., 4830. l.; LUAJ.

Nikolajs Grošs

GRŪBAUMS Indriķis (1898–1969)

Dzimis 1898. g. 25. nov. Valgundes pag. Jaungrašos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Indriķis, māte – Lizete (dz. Ģingule). Latvietis, luterticīgs. Beidzis pagastskolu, līdz 1915 mācījies Jelgavas reālskolā. 1. pasaules kara laikā strādājis Jelgavas pašvaldībā.

1919 VI–1921 IV piedalījies Neatkarības karā, dienējis par rakstvedi Latvijas armijas Elejas komandantūrā, vēlāk bijis vecākais rakstvedis Jelgavas–Bauskas kara apriņķa pārvaldē. Beidzis karavīru kursu vidusskolas apmērā. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929). Studiju laikā brīva līguma darbinieks Latvijas armijas Galvenā štāba Administratīvajā daļā. 1924–34 bijis LZS Akadēmiskās sekcijas biedrs (1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no LZS saraksta, nav ievēlēts). 1926–29 bijis Saeimas deputāta Ā. Klīves sekretārs. Darbojies Jelgavas Latviešu studentu biedrībā. 1929–32 juriskonsulta palīgs Zemkopības ministrijā, Tieslietu ministrijā, LZS. No 1930. g. 12. febr. zv. advokāta P. Lejiņa palīgs Rīgā un juriskonsults Latvijas Piensaimnieku centrālajā savienībā (1931–40). No 1934 VII Tieslietu ministrijas Cietumu departamenta juridiskais konsultants, no 1936 IV juridiskais konsultants Tiesu departamentā. Latvijas Zemnieku kredītbankas padomes vicepriekšsēdētājs, 1936–40 arī Rīgas apsargāšanas un slēgšanas akciju sabiedrības valdes loceklis un priekšsēdētājs. No 1937. g. 13. okt. zv. advokāts. Aizsargu organizācijas 5. Rīgas aizsargu pulka Tehniskās rotas aizsargs.

Padomju okupācijas laikā līdz 1941 V bijis juriskonsults Latviešu krājaizdevu sabiedrībā Rīgā. Izvairījies no apcietināšanas. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts zv. advokātu sastāvā. 1944 IV pārtraucis praksi un dzīvojis lauku mājās Bērzes pag. Krieviņos. 1944. g. rudenī devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis Šlēsvīgā, vēlāk Flensburgā. Darbojies par aizstāvi angļu zonas militārajās tiesās un vācu tiesās. No 1949 trimdā ASV, dzīvojis Pensilvānijas pavalstī. Nodibinājis savu apdrošināšanas aģentūru Indianapolisā. Bijis Indianapolisas Latviešu biedrības priekšsēdētāja vietnieks, Latviešu sabiedriskā centra, Pirmās latviešu ev. lut. draudzes valdes loceklis un juriskonsults. Miris 1969. g. 23. sept.

Precējies 1935 ar Vilmu Ozoliņu (dz. 1917. g. 25. febr.), meita Ilona un dēls Gunārs.

Studentu biedrības “Fraternitas Rusticana” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 257., 259. l.; 3275. f., 1. apr., 110. l.; 3282. f., 1. apr., 120. l., 164. lp.; 7427. f., 1. apr., 4288. l.; EVP; *Lidums A.* Advokāta jubileja // Laiks. – 1968. – 20. nov.; *R. S. Zv. adv. Indriķim Grūbaumam 70 gadu* // Akadēmiskā Dzīve. – 1969. – Nr. 12; LU AJ.

GRUNTS Aleksandrs (1911–2003)

Dzimis 1911. g. 3. apr. Liepājā pasta un telegrāfa nodaļas priekšnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Alma Anete Vilhelmine (dz. Kanderāte). Latvietis, luterticīgs. 1. pasaules kara laikā ar

Indriķis Grūbaums

Aleksandrs Grunts

vecākiem pārcēlies uz Rīgu, pēc tam uz Cēsīm, 1915 uz Iekš-krieviju. Dzīvojis Saratovā.

1921. g. pavasarī atgriezies Latvijā. 1921–22 mācījies Annas pamatskolā Jelgavā. 1929 beidzis Jelgavas ģimnāziju. Darbojies ģimnāzijas literatūrzinātniskajā pulciņā, iestājies Viestura savienībā. 1929 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1938). 1929–32 strādājis par grāmatvedi Patērētāju sabiedrības kooperatīvā Kandavā. No 1934 IV bijis praktikants, vēlāk kancelejas ierēdnis, no 1936 jaunākais tiesamatu kandidāts Liepājas apgabaltiesā (no 1938 vecākais tiesamatu kandidāts). No 1939. g. 7. jūn. zv. advokāta T. Lemberga palīgs Liepājā. No 1935 darbojies Latvijas Aizsargu organizācijā (no 1939 III bijis 15. Liepājas aizsargu pulka Jūras divizona adjutants), tās sporta biedrībā.

Padomju okupācijas laikā grāmatvedis. 1941. g. 14. jūn. Liepājā apcietināts, izvests uz Vjatkas soda nometnēm. 1942. g. 8. janv. izsludināts par mirušu, padomju tiesvedības trūkumu dēļ 28. janv. aizmuguriski piespriesti 7 gadi ieslodzījumā par piederību studentu korporācijai "Lettonia" un aizsargu organizācijai, bet sakarā ar ziņu par nāvi lieta nodota arhīvā. Vēlāk konstatēts, ka ziņa par nāvi bijusi nepatiesa, bijis rekinvedis soda nometnē. Lietas izmeklēšana atjaunota, un 1945 III piespriesti 5 gadi ieslodzījuma soda nometnēs. 1946 VII pēc soda izciešanas atbrīvots, atgriezies Latvijā. Dzīvojis Grobiņā, nevarējis atrast darbu, tāpēc pārcēlies uz Jelgavu. Strādājis audumu fabrikā, 1949–50 naudas aprites grupas inspektors Valsts bankas Jelgavas nodaļā, no 1950 III grāmatvedis Jelgavas mašīnbūves rūpnīcā. 1951. g. 22. aug. apcietināts, 1952. g. 12. martā par piederību korporācijai "Lettonia" un aizsargu organizācijai piespriests izsūtījums specnometinājumā Krasnojarskas novadā. 1954 atbrīvots, atgriezies Latvijā. Dzīvojis Jelgavā, 80. gados bijis atslēdznieks Jelgavas pilsētas ūdens un kanalizācijas saimniecībā. Miris 2003. g. 5. aug. Jelgavā. Apbedīts Meža kapos Rīgā.

Precējies 1940 VIII ar Veru Mačevsku (1912. g. 30. okt.–1996. g. 12. jūl.), dēls Viesturs (dz. 1941. g. 16. jūn.). Sieva un dēls pēc 2. pasaules kara trimdā Anglijā.

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 258. l.; 1595. f., 10. apr., 122. l.; 1640. f., 1. apr., 526. l.; 3727. f., 1. apr., 22. l., 297. lp.; 7427. f., 1. apr., 13566. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-8408. l.; AL; LUAI; dēla Viestura Grunta sniegtās ziņas.

Kārlis Gulbis

GULBIS Kārlis Alfreds (1904–1973)

Dzimis 1904. g. 12. dec. Stūru (Dūru) pag. Puriņos (Purviņos) lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Eduards, māte – Emilija (dz. Gulbe). Latvietis, luterticīgs. 1912–16 mācījies Dūru pagastskolā.

No 1919 mācījies Jelgavas ģimnāzijā, pēc beigšanas (1925) sācis tieslietu studijas LU (beidzis 1935). Studiju laikā no 1928 bijis praktikants Rīgas 5. iecirkņa mirtiesā un Kārsavas iecirkņa mirtiesā, vēlāk Rīgas apgabaltiesas 1. kriminālnodaļā. 1931–33 LZS biedrs. No 1935. g. 20. nov. zv. advokāta B. Krieviņa palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 2. janv. nav uzņemts Advokātu kolēģijā. No 1941 II strādājis par juriskonsultu LPSR Patērētāju centrālajā savienībā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāta palīgs Rīgā. No 1942. g. 10. nov. zv. advokāts. 1944 X devies bēgļu gaitās uz Vāciju, dzīvojis Rostokas apkaimē. No 1945. g. pavasara Latvijas Sarkanā Krusta biroja vadītājs Libekā, ar Starptautiskā Sarkanā Krusta pilnvarām aprūpējis latviešu karavīrus Zedelhemas (Cēdelhēmas) karagūstekņu nometnē Beļģijā. Strādājis Antverpenes ostā, no 1948 parādu piedzinējs Beļģijas tekstiliju apvienības birojā Briselē. Beidzis tirdzniecības zinību skolu, bijis biroja darbinieks. 1950 IX piedalījies Beļģijas Latviešu nacionālās komitejas dibināšanā, tās pirmais priekšsēdētājs. 1951 piedalījies Latvijas Atbrīvošanas kustības Eiropas centra dibināšanā, Administratīvo uzdevumu daļas vadītājs centra prezidijā. No 1951 VIII Latvijas diplomātiskā dienesta vadītāja pārstāvis Beļģijā un Luksemburgā. 1954 piedalījies I. Eiropas latviešu jaunatnes kongresa sasaukšanā. No 1957 PBLA valdes loceklis. Rūpējies par latviešu radioidrijumu nodrošināšanu no Taivas. 1968 ievēlēts par Latviešu juristu apvienības Eiropas kopas priekšsēdētāju. Bijis arī Latviešu federālistu kustības Ārlietu daļas vadītājs, Centrāleiropas federālistu kustības Briselē vicepriekšsēdētājs un tās Centrālās valdes loceklis. Darbojies Eiropas politisko bēgļu starptautiskajā komitejā. Miris 1973. g. 20. jūl. Ķelnē Vācijā. Pelnu urna novietota Ķelnes Rietumu kapos.

Precējies 1931 ar tieslietu studenti, vēlāko notāri Almu Hermīni Kristīni Rozīti (dz. 1908. g. 27. nov.), dēli Aivars (dz. 1935), Egils (dz. 1941).

Studentu korporācijas "Fraternitas Vesthariana" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 262. l.; 3282. f., 1. apr., 120. l., 185. lp.; 3734. f., 1. apr., 52. l.; 7427. f., 1. apr., 9361. l.; LVA, 2263. f., K. Zarīna sarakste ar K. Gulbi, A. Spekki; LE (I). – Papildinājumi; *Likerts V.* Jurista un rosīga darbinieka dzīves ceļš // Latvija. – 1969. – 13. dec.; *Likerts V.* Jurista un patriota pieminai // Latvija. – 1973. – 11. aug.; LUAJ; LĀDD.

GULAKS Ošers (arī Ašers Gulaks; 1881–1940)

Dzimis 1881. g. 16. martā Gostiņos; tēvs – Zālamans. Ebrejs, jūdaists. 1903 ieguvis rabīna tiesības. 1911 beidzis Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. No 1917. g. 24. maija zv. advokāts.

No 1919 VII laikraksta "*Jüdische Volksstimme*" atbildīgais redaktors Rīgā. 1919–22 zv. advokāts Rīgā. 1923 izceļojis uz Vāciju, dzīvojis Berlīnē, nodarbojies ar Talmūda justīcijas pētniecību. 1924–25 dzīvojis Rīgā, vadījis ebreju skolotāju kursus. 1925 izceļojis uz Palestīnu. No 1926 pasniedzējs Jeruzālemes Ebreju universitātē, no 1936 Ebreju tiesību katedras profesors. Miris 1940 Jeruzālemē.

D. Yesode ha-Mishapat ha-ivri. – Vol. 1–4. – Berlin, 1922; Otzar Ka Shtard Ha Ne hugim Be Israel. – Jerusalem, 1928; Toldot ha-Mishapat bi-Yirael bi-tekufat ha-Talmud. – Jerusalem, 1929; History of Jewish Law – Talmudic Period. – P. I. – Law of Obligation and its Guaranties. – Jerusalem, 1939; Ha-Shentarot ba-Talmud: le-or ha-papirusim ha-Yenvaniyim mi-Mitsrayim ule-or ha-mishpanit ha-Yenvani nveha-Romi. – Yerushalayim, 1994.

A. LVVA, 3234. f., 8. apr., 635. l., 235. lp.; Российская еврейская энциклопедия / Ред. Г. Брановер. – Т. 1. – Москва, 1994; *Bohe M.* Ebreji Latvijā. – Rīga, 2006.

Ošers Gulaks

Arnolds Gurēvičs

GURĒVIČS Arnolds (1902–1941)

Dzimis 1902. g. 27. martā Rīgā namīpašnieka ģimenē; tēvs – Lazars, māte – Rahele (dz. Eliasberga). Ebrejs, jūdaists. Brālis Boriss Gurēvičs (sk.) – zv. advokāta palīgs, māsa Regīna Gurēviča – juriste.

Neatkarības kara laikā 1919 VI–XII dienējis Baltijas landesvērā (no 1919 VII Latvijas armijas Vācu zemessargos), piedalījies kaujās pret lieliniekiem. 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1928). Vienlaikus strādājis Izglītības ministrijas Žīdu izglītības pārvaldē par sekretāru (līdz 1923). 1926–28 strādājis zv. advokāta D. Dancigera birojā, vēlāk zv. advokāta G. Heinikes birojā, bijis 1.–3. Saeimas deputāta M. Lazersona sekretārs un laikraksta “Narodnaja misl” līdzstrādnieks. 1931 IX–1932 I obligātajā karadienestā 6. Rīgas kājnieku pulkā. No 1932. g. 28. sept. zv. advokāta G. Heinikes palīgs, no 1934. g. 17. janv. zv. advokāta I. Abrahamsona palīgs. 1929 iecelts par izdevuma “*Zeitschrift für Handel und Industrie*” atbildīgo redaktoru. 30. gados darbojies cionistu organizācijā “*Histadrut Hacionit*”, Latvijas žīdu atbrīvotāju biedrībā, Latvijas Apvienotajā cionistu sociālistu partijā (1933 ievēlēts par priekšsēdētāja biedru). 1935. g. 12. apr. ar tieslietu ministra rīkojumu svītrots no zv. advokātu palīgu skaita. Strādājis zv. advokātu H. Lībesmana un J. Ozola birosos.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 22. aug. atcelts tieslietu ministra rīkojums par svītrošanu no zv. advokātu palīgu skaita. Bijis zv. advokāta I. Abrahamsona palīgs Rīgā. 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Gājis bojā vācu okupācijas laikā 1941. g.

Apbalvojumi: a) Latvijas Akpz.
Neprecējies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 268. l.; 3193. f., 1. apr., 17. l., 80. lp.; 7427. f., 1. apr., 769. l.; LUAJ; www.yadvashem.org

GURĒVIČS Boriss (arī Boriss Guriels; 1903–1983)

Dzimis 1903. g. 17. okt. Rīgā namīpašnieka ģimenē; tēvs – Lazars, māte – Rahele (dz. Eliasberga). Ebrejs, jūdaists. Brālis Arnolds Gurēvičs (sk.) – zv. advokāta palīgs, māsa Regīna Gurēviča – juriste. 1912–17 mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā (no 1915 evakuācijā Tērbatā). 1918 ģimnāzijā piedalījies cionistiska pulciņa izveidošanā.

1919 turpinājis izglītību Rīgas krievu vidusskolā (beidzis 1921). 1922 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1928). Darbojies cionistu organizācijās. No 1928. g. 17. okt. zv. advokāta F. Mihelsona palīgs Rīgā. 30. gados darbojies cionistu organizācijā “*Histadrut Hacionit*”. 1934. g. 17. okt. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita pēc paša lūguma. Izceļojis uz Palestīnu.

2. pasaules karā dienējis Lielbritānijas armijas ebreju daļās, kritis gūstā. Pēc 2. pasaules kara atgriezies Palestīnā. Sabiedrisks darbinieks Palestīnā, ar uzvārdu Guriels. 1948, izveidojoties Izraēlas

Boriss Gurēvičs

valstij, iecelts par Ārlietu ministrijas Politiskās (ārējā izlūkdienesta) nodaļas vadītāju (bijis amatā līdz 1951, kad nodaļa likvidēta un tās funkcijas pārņēmis “Mossad” dienests). Vēlāk bijis Izraēlas pirmā prezidenta H. Veicmana arhīva direktors Rehovotā. Miris 1983. g.

Ebreju studentu korporācijas “Hehaver” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 269., 270. l.; 2996. f., 7. apr., 39227. l.; 7427. f., 1. apr., 5543. l.; LUAI.

GURVIČS Jāzevs (arī Josifs Hurvičs; 1897–1941?)

Dzimis 1897. g. 4. aug. Grodņā; tēvs – Hanss Mortels, māte – Feige (dz. Feigenberga). Ebrejs, jūdaists. 1. pasaules kara laikā pārcēlies uz Rīgu. No 1917 darbojies partijā “*Ceire Cion*”. 1918 beidzis V. Olava komercskolu Rīgā.

1918 studējis tautsaimniecību Baltijas Tehniskajā augstskolā. 1919–25 studējis tieslietas LU. Bijis studentu ortodoksālās organizācijas “Akadēmiskais centrs” filistrs. Darbojies partijā “*Ceire Agudas Israel*”. 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no tās saraksta (nav ievēlēts). 1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no “*Agudas Israel*” saraksta (nav ievēlēts). Studiju laikā strādājis par skolotāju pamatskolā. Viens no ģimnāzijas “*Tora Vdereh Erec*” dibinātājiem, strādājis tur par skolotāju. Zv. advokāta O. Finkelšteina palīgs Rīgā. No 1934. g. 14. marta zv. advokāts Rīgā.

Gājis bojā Rīgā vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies ar Zeldu Benjaminoviču (dz. 1897), meita Zāra (dz. 1925. g. 6. jūl.) un dēls Zejevs Vulfis (dz. 1930. g. 30. jūn.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 271. l.; 1638. f., 1. apr., 67. l.; 2942. f., 1. apr., 6963. l.; 7427. f., 1. apr., 763. l.; Альбом общества филистров-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Рига, [b. g.]; LUAI.

GUSEVS Pāvels (1872–1930)

Dzimis 1872. g. 22. janv. Rīgā; tēvs – Ivans. Krievs, pareizticīgs. 1890 beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju. 1895 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. No 1897 strādājis Maskavas apgabaltiesā kolēģijas asesora pakāpē. No 1904 zv. advokāta palīgs Maskavā. No 1909 Rīgas pilsētas bāriņtiesas loceklis, no 1912 notārs Rīgā. 1914 iesaukts Krievijas armijā, 1917 demobilizēts.

1921 atgriezies Rīgā. No 1922. g. 29. marta zv. advokāts Rīgā. Bijis arī Rīgas 3. savstarpējās kredīt biedrības padomes loceklis. Miris 1930. g. 10. sept. Apbedīts Pokrova kapos.

Precējies ar Antoņinu Pullo (dz. 1875. g. 13. martā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 260. l.; 2996. f., 7. apr., 40220. l.

GŪTMANS Ābrams (1890–1941)

Dzimis 1890. g. 9. janv. Luckā Volinijas gub. vēlāk a/s “Zasulauka kokvilnas vērpšanas un austuves sabiedrība” direktora ģimenē; tēvs – Froims. Ebrejs, jūdaists. 1908 beidzis Rīgas pilsētas

Jāzevs Gurvičs

Pāvels Gusevs

Ābrams Gūtman

ģimnāziju, pēc tam devies uz Angliju. 1909 uzsācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1913). Pēc tam Heidelbergas universitātē gatavojies zinātniskai darbībai. 1914 atgriezies Krievijā, 1915 klausījies lekcijas Pēterburgas universitātes Austrumu valodu fakultātē. No 1916 dzīvojis Maskavā. No 1917 zv. advokāta I. Pestova palīgs un laikraksta “Jevrejskojoe slovo” redeaktors. Vēlāk strādājis par sekretāru Maskavas universitātes Tiesību institūtā.

1921 atgriezies Rīgā. Bijis viens no laikraksta “Narodnaja misl” redaktoriem. Lasījis lekcijas Krievu universitātes zināšanu institūta kursu Juridiskajā fakultātē. No 1926. g. 13. janv. zv. advokāta M. M. Hilmana palīgs Rīgā. No 1931. g. 11. febr. Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts. 30. gados darbojies Latvijas Apvienotajā cionistu sociālistu partijā, cionistu organizācijā “*Histadrut Hacionit*”, Jeruzalemes universitātes veicināšanas biedrībā (kasieris), Latvijas ebreju Nacionālā fonda Latvijā “*Keren Kajannet Jeizroel*” valdes loceklis.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. Gājis bojā Rīgā vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies 1925 ar Rašeli Libermani (dz. 1893. g. 20. sept.), meita Cecilija (dz. 1928. g. 22. apr.).

D. Deputātu mandātu pārbaudišana. – Rīga, 1926.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 267. l.; 2996. f., 7. apr., 40725. l.; *Ривши Э. Записки.* – Рига, 2006.

GŪTMANS Georgijs (1902– pēc 1936)

Dzimis 1902. g. 30. dec. Liepājā skolotāja ģimenē; tēvs – Haims, māte – Rahele Ševa (dz. Rathauza). Ebrejs, jūdaists. No 1903 ar ģimeni dzīvojis Jelgavā. No 1911 mācījies Jelgavas ģimnāzijā. 1915 kopā ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Tveru. Turpinājis izglītību uz Tveru evakuētajā Pultuskas ģimnāzijā (beidzis 1918). Sācis studijas Maskavas Tehniskajā augstskolā.

1921 VIII atgriezies Latvijā. Pēc V. Blūma vidusskolas beigšanas (1922) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1927). 1925–26 strādājis zv. advokāta H. Dolgoja, no 1927 zv. advokāta Ā. Libinsoņa birojā. 1928–29 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 7. Siguldas kājnieku pulkā un Kara tiesu pārvaldē. No 1929. g. 11. sept. zv. advokāta Ā. Libinsoņa palīgs Rīgā. 1934. g. 19. sept. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita sakarā ar izceļošanu uz Palestīnu. Zināms, ka vēl 1936 dzīvojis Telavivā. Turpmākais liktenis nav zināms.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 264. l.; 7427. f., 1. apr., 5580. l.; LU AJ.

Georgijs Gūtman

GŪTMANS Izraels (1902– pēc 1945)

Dzimis 1902. g. 5. nov. Jelgavā tirgotāja ģimenē; tēvs – Dāvids, māte – Šprince (dz. Jākobsone). Ebrejs, jūdaists. No 1911 mācījies Jelgavas valsts vidusskolā (līdz tās evakuācijai 1915). 1915 ar

ģimeni pārcēlies uz Rīgu. Vācu okupācijas laikā mācījies pilsētas vācu vidusskolā.

1920 beidzis J. Landaua ģimnāziju Rīgā. 1920–25 studējis tieslietas LU. No 1925. g. 16. sept. zv. advokāta O. Finkelšteina palīgs Rīgā. No 1932. g. 29. jūn. zv. advokāts.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. ieskaitīts Advokātu kolēģijā, bijis Advokātu kolēģijas prezidija loceklis un Rīgas 6. juridiskās konsultācijas pārzinis. 1941 VI devies uz Krieviju. Zināms, ka pēc 2. pasaules kara dzīvojis Maskavā.

Precējies 1925 ar Betiju Abramoviču (dz. 1903. g. 1. nov.), meita Eizenija (dz. 1929. g. 17. jūn.).

Ebreju studentu korporācijas “Vetulia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 266. l.; 1638. f., 1. apr., 68. l.; 2942. f., 1. apr., 13163. l.; 2996. f., 7. apr., 40824. l.; 4263. f., 1. apr., 47. l., 15. lp.; 7427. f., 1. apr., 1896. l.; Альбом общества филистров-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Рига, [b. g.]; LUAI.

HAFNERS Hermans Pauls Makss (*von Haffner*; 1884–1954)

Dzimis 1884. g. 6. jūn. Mālpilī mācītāja ģimenē; tēvs – Pauls, māte – Anna (dz. Freimane). Vācietis, luterticīgs. Mācījies Cedelmana ģimnāzijā Tērbatā un bruņniecības ģimnāzijā Kuldīgā. 1904 uzsācis ķīmijas studijas Tērbatas universitātē, 1905 – tieslietu studijas (beidzis 1909).

No 1911 jaunākais tiesamatu kandidāts Novgorodas apgabaltiesā. No 1912. g. 5. apr. zv. advokāta palīgs Valkā. 1915 devies uz Krieviju. 1918 VIII atgriezies Latvijā. Zv. advokāta palīgs Valkā.

No 1920. g. 30. sept. zv. advokāta L. Šēlera palīgs Valkā. No 1934. g. 5. dec. zv. advokāts Valkā. 1939–40 bijis Tiduciārās izceļošanas akciju sabiedrības (UTAG) provinces nodaļas vadītājs Rīgā. 1939. g. 8. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības.

1940 izceļojis uz Vāciju. Bijis tiesnesis Kališā (tag. Polijā), no 1945 Biterfeldē. No 1946 tulks un tehniskais pārraugis elektroķīmijas kombinātā. Miris 1954. g. 12. martā Biterfeldē VDR.

Precējies 1940 ar Elinoru Helēnu Felicitu Bernevicu (1902. g. 7. febr.–1967. g. 4. jūl. Vācijā).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Livonia” filistrs.

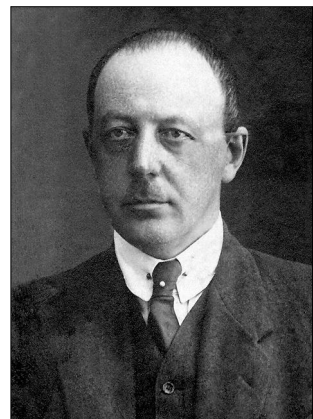
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 272., 273. l.; 3234. f., 32. apr., 22943. l.; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958.

HĀMANS Arturs Ferdinands (*Hamann*; 1888–1953)

Dzimis 1888. g. 9. febr. Rīgā fabrikanta, tirgotāja un koncertdziedātāja ģimenē; tēvs – Karls Ferdinands, māte – Emīlija Auguste (dz. Gotšenka). Vācietis, luterticīgs. 1892 vecāki šķīrušies, māte izceļojusi uz Vāciju. 1897 beidzis Milmana sagatavošanas skolu, pēc tam mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā (līdz 1905). 1907 nolīcis abiturijas pārbaudījumus Pēterburgas 11. ģimnāzijā

Izraels Gūtmanis

Makss Hafners

Arturs Hāmāns

un uzsācis studijas Maskavas Juridiskajā licejā (beidzis 1910). No 1910. g. 22. sept. līdz 1912 zv. advokāta J. Strausa palīgs Maskavā. No 1911 studējis Maskavas Arheoloģiskā institūta Arheogrāfijas nodaļā, papildinājies Parīzē. No 1914. g. rudens lektors romiešu tiesībās Kijevas universitātē. 1915. g. pavasarī atgriezies Rīgā.

No 1919 Rīgas pilsētas 7. iecirkņa miertiesnesis, no 1920 Rīgas apgabaltiesas I civilnodaļas loceklis. No 1921. g. 6. dec. Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Rīgā, 1932–35 Zv. advokātu padomes priekšsēdētāja biedrs. Namīpašnieks.

Padomju okupācijas laikā 1940 VII iecelts par Zv. advokātu padomes locekli. No 1941. g. 27. janv. Rīgas 5. juridiskās konsultācijas advokāts. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā. Miris 1953. g. Vācijā.

Precējies ar Helēnu Orlovu (1889. g. 1. jūn.–1940. g. 11. febr.). Otrreiz precējies 1941. g. 24. janv. ar Annu Elfrīdu Serdāni (dz. 1908. g. 18. jūl.), adoptējis Gitanu Šarloti Serdāni (dz. 1930. g. 12. dec.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 274. l.; 2996. f., 7. apr., 3966. l.

HEIDEMANS Alfonss (1888–1941)

Dzimis 1888. g. 16. jūl. Jelgavā; tēvs – Sigismunds, māte – Betija (dz. Lēvnešteina). Ebrejs, jūdaists. Beidzis Jelgavas ģimnāziju. Pēc tam dzīvojis Rīgā. 1906 uzsācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1912). Bijis dažādu firmu juriskonsults. Vēlāk strādājis par juriskonsultu Maskavā.

No 1921. g. 10. febr. zv. advokāta L. Vilenkina palīgs Rīgā. No 1929. g. 10. apr. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Gājis bojā vācu okupācijas laikā 1941. g. 5. jūl.

Precējies 1922 ar Elizabeti Saksu (dz. 1890. g. 3. jūn.), meita Elizabete (dz. 1927. g. 12. jūl.).

Ebreju studentu korporācijas “Limuvia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 281.–283. l.; 2996. f., 7. apr., 9461. l.; www.yadvashem.org

Alfonss Heidemāns

HEIKINGS Eduards (*Baron von Heyking*; 1854–1941)

Dzimis 1854. g. 19. aug. Kaltenes pag. muižnieka ģimenē; tēvs – Juliuss, māte – Helēna (dz. Bolšvinga). Vācietis, luterticīgs. Vēlāk dzīvojis Kuldīgā. 1875 beidzis ģimnāziju Kuldīgā, 1879 Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. No 1880 XI asesors Talsu pilsietī. No 1883 gub. sekretārs, no 1885 kolēģijas sekretārs. 1886 izstājies no valsts dienesta. Pēc tam dažus gadus pārvaldījis Martiņišku muižu (Lietuvā), grāfa Mēdema muižas, no 1891 bijis kroņa muižas rentnieks Lielsesavā. No 1896 I Dobeles apriņķa zemnieku lietu komisārs, 1897 paaugstināts par titulārpadomnieku, 1900 par kolēģijas asesoru, 1904 par galma padomnieku, 1908 par kolēģijas

padomnieku, 1912 par valsts padomnieku. 1905 VII, 1908, 1910 un 1913 iecelts par Jelgavas–Bauskas apulces goda mirtiesnesi. Vairākkārt bijis Kurzemes zemnieku lietu komisijas loceklis.

No 1920 IV papildu mirtiesnesis Jelgavas apgabaltiesā, no 1920 XI Liepājas apgabaltiesā. No 1921 VI bijis Priekules–Vaiņodes iecirkņa mirtiesneša v. i. 1929 X iecelts par Liepājas apgabaltiesas mirtiesnesi. 1929 XII atbrīvots no valsts dienesta pēc paša lūguma. No 1930. g. 29. janv. zv. advokāts Liepājā. 1939. g. 15. dec. izslēgts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Miris 1941. g. 17. janv. Pozenē (tag. Poznaņa Polijā).

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. So II, III šķ., Sv. Ao III šķ., Romanovu dinastijas 300 gadu valdīšanas jubilejas piemiņas med., cara Aleksandra III piemiņas sudraba med.

Precējies 1915 ar Alisi Vitomsku (dz. 1887. g. 12. aug.), dēli Roberts Aleksandrs Eduards (1915. g. 19. jūl.–1943. g. 15. aug.) un Volfgangs Oskars (dz. 1922. g. 15. jūn.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 287. l.; 1595. f., 10. apr., 132. l.; 5050. f., 2. apr., 4408. l., 8. lp.; 5213. f., 1. apr., 1621. l.; DBG.

HEIKINGS Vilhelms Anatols Nikolauss (*Baron von Heyking*; 1881–1946)

Dzimis 1881. g. 25. nov. Ausātu muižā (*Autzenbach*; tag. Ausātas Annenieku pag.) Tukuma apr. muižnieka ģimenē; tēvs – Anatols, māte – Olga (dz. Hilla). Vācietis, luterticīgs. No 1897 mācījies Pēterburgas Tiesību zinātņu skolā, pēc beigšanas (1904) bijis ierēdnis Valsts bankā Pēterburgā, Taganrogā un Saratovā. 1918 atgriezies Latvijā.

No 1920 saimniekojis Pētertāles muižā. 1923–25 strādājis Rīgas Komerbankā. No 1926. g. 2. jūn. zv. advokāta B. Petkoviča palīgs Rīgā, no 1930. g. 19. marta zv. advokāta K. Pēca palīgs Rīgā. No 1935. g. 12. jūn. zv. advokāts Rīgā, no 1937. g. 2. janv. Liepājā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 22. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. Dzīvojis Pozenes (Vartelandes) apgabalā Lisā (tag. Lešno Polijā), bijis iecirkņa tiesas padomnieks.

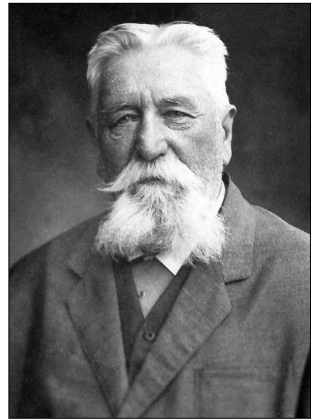
Miris 1946. g. 26. febr. Zēhofas pilī Berlīnes apkaimē.

Precējies 1931 ar Hildu Vilhelmīni Elizabeti Osi (dz. 1897. g. 14. dec.), meitas Vanda (dz. 1929. g. 3. maijā) un Juta (dz. 1931. g. 10. okt.).

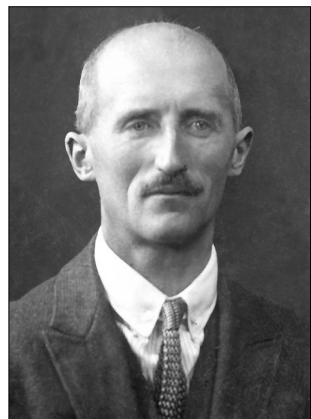
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 284., 285. l.; 2996. f., 7. apr., 9860. l.

HEIMANS Heinrihs (1906–1944)

Dzimis 1906. g. 21. nov. Caricinā (tag. Volgograda) no Jaunjelgavas izceļojuša kara ārsta ģimenē; tēvs – Benjamins Samuēls, māte – Dora. Ebrejs, jūdaists. No 1916 dzīvojis Simbirska, mācījies

Eduards Heikings

Vilhelms Heikings

Heinrihs Heimans

Elina Heine

Simbirskas valsts 1. ģimnāzijā. Pēc tam kad tēvu nogalināja lielinieki, ar māti un brāli no 1919 dzīvojis Maskavā.

1921 ieradies Latvijā. 1925 beidzis J. Landaua ģimnāziju Rīgā. 1926 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1934). Bijis Ebreju studentu savstarpējās palīdzības kases biedrs. No 1930 praktikants Rīgas apgabaltiesā, no 1931 jaunākais tiesamatu kandidāts (1934–1936 vecākais tiesamatu kandidāts). Darbojies Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 31. jūl. zv. advokāta G. Rubinšteina palīgs Rīgā. 1941. g. janv. ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Gājis bojā vācu ieslodzījumā 1944. g.

Precējies 1940 V ar klavierspēles skolotāju Mirjamu Slonimsku, pameita.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 288. l.; 2996. f., 7. apr., 9947. l.; 7427. f., 1. apr., 10408. l.; LU AJ; www.yadvashem.org

HEINE (dz. RĪTIŅA, prec. GULBE) Elina Rūta (1908–2003)

Dzimusi 1908. g. 19. jūl. Rēzeknē skolotāju ģimenē; tēvs – Indriķis Kristaps, māte – Elīza Ella (dz. Jākobsone). Latviete, luterticīga. Bērniību pavadījusi Rēzeknē, jo tēvs, būdams 1905. g. revolūcijas dalībnieks, bijis izsūtīts no Baltijas gub. Vēlāk kopā ar vecākiem bēgļu gaitās Maskavā.

1919 atgriezusies Latvijā. Mācījusies Valmieras pilsētas pamatskolā, Rīgas pilsētas 1. pamatskolā. 1926 beigusi Rīgas pilsētas 4. vidusskolu un uzsākusi tieslietu studijas LU (pārtraukusi 1930 ģimenes apstākļu dēļ). Darbojusies LU studentu juristu biedrībā. 1939 studijas atsākusi (beigusi 1942). No 1928 strādājusi par kancelejas ierēdni, vēlāk par galveno grāmatvedi Sarkankalna slimnīcā. Bijusi LSDSP Juriskonsultācijas praktikante.

Padomju okupācijas laikā Valsts Rīgas 2. psihiatriskās slimnīcas galvenā grāmatvede. Vācu okupācijas laikā 1942 II–X (pēc Sarkankalna slimnīcas likvidēšanas) strādājusi Arod biedrību centrālajā savienībā par Darba sieviešu daļas vadītāju, pēc tam bijusi “Tautas palīdzības” nozares “Sievietes darbs” vecākā inspektore un mātes kursu vadītāja. No 1943. g. 29. sept. zv. advokāta Jāņa Kalniņa palīdzē Kraslavā, no 1944. g. 11. maija Rīgā. Pēc 2. pasaules kara trimdā ASV, dzīvojusi Evergrīnā Kolorādo pavalstī. Mirusi 2003. g. 30. nov. Litltonā Kolorādo pavalstī.

Precējusies 1930 ar Latvijas armijas pulkveža-leitnanta Gotharda Heines dēlu studentu Haraldu (1908. g. 16. okt.–1942 padomju apcietinājumā), meitas Māra Irēna (dz. 1932. g. 16. janv.), Valda Ārija (dz. 1934. g. 22. jūn.) un dēls Gunārs (dz. 1941. g. 14. febr.), precējusies otrreiz.

Studentu biedrības “Zemgaliņa” filistre.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 291. l.; 2927. f., 5. apr., 3896. l.; 7427. f., 1. apr., 10552. l.; LU AJ.

HEINIKE Gustavs (*Heinicke*; 1863–1933)

Dzimis 1863. g. 2. nov. Odesā; tēvs – Traugots. Vācietis, luteriģis. No 1889 dzīvojis Rīgā. No 1890 zv. advokāts Rīgā. 1915 evakuējies uz Tērbatu, vēlāk atgriezies Rīgā.

20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. Miris 1933. g. 25. sept.

Precējies, meita.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 289., 290. l.; 1376. f., 2. apr., 12291. l., 129. lp.; 1638. f., 1. apr., 185. l.; 2996. f., 7. apr., 10231. l.

HEISTERE (prec. **SKREIJA**) **Biruta** Elza (1910–1990)

Dzīmusi 1910. g. 12. dec. Jelgavā tirgotāja un rūpnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Auguste (dz. Berga). 1917–18 mācījusies Jelgavas pilsētas 4. pamatskolā (beigusi 1923).

No 1919 ģimene dzīvojsi Rīgā, 1927 beigusi Rīgas pilsētas 4. vidusskolu. 1927 uzsākusi tautsaimniecības studijas LU, 1928 – tieslietu studijas (beigusi 1935). No 1933 jaunākā tiesamatu kandidāte Jelgavas apgabaltiesā, 1935–37 vecākā tiesamatu kandidāte, pēc tam Jelgavas apgabaltiesas prokuratūras sekretāra palidze. No 1939. g. 20. dec. zv. advokāta J. Finkenšteina palidze Jelgavā. Bijusi arī Cenu inspekcijas revidente.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. ieskaitīta Advokātu kolēģijā, advokāte Jelgavas juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 11. sept. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, zv. advokāta J. Finkenšteina palidze Jelgavā. Dzīvojsi mātes lauku saimniecībā Ozolnieku pag. Liņģos. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 XI iecelta par advokāti juridiskajā konsultācijā Ķeipenē, tomēr 1945 I atteikusies doties uz Ķeipeni un atskaitīta no Advokātu kolēģijas. 1946–49 strādājusi laikraksta “Zemgales Komunisti” redakcijā. 1949 III kopā ar ģimeni devusies uz Kazahiju. Dzīvojsi Austrumkazahijas apgabalā, Kumaškino sādžā (pārdēvēta par Kurčumu, raj. centrs). Bijusi grāmatvede, ekonomiste vietējā apūdeņošanas saimniecības iestādē “Vodhoz”. 1959 kopā ar ģimeni atgriezusies Latvijā. Strādājusi Gulbenē, Alūksnē dažādās iestādēs par ekonomisti, normētāju plānotāju, statistiķi. No 1966 pensijā. Mirusi 1990. g. 5. aprīli Rīgā. Apbedīta Jaunsvirlaukas pag. Bērzukroga kapos.

Precējusies 1946 ar advokātu Tāļivaldi Skreiju (sk.), dēls Pēteris (1946. g. 9. jūn.–2004. g. 14. febr.) un meita Biruta (dz. 1947. g. 19. okt.; zv. advokāte).

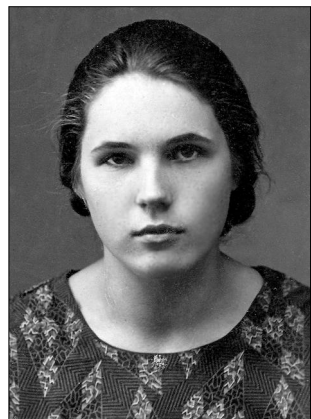
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 292. l.; 2996. f., 7. apr., 10375. l.; 7427. f., 1. apr., 11616. l.; LZAKA, 453. l.; LUAJ; meitas Birutas Skreijas sniegtās ziņas.

HELVIHS Johans Ernsts **Emīls** (*Hellwich*; 1876–1940)

Dzimis 1876. g. 11. jūn. Liepājā rūpnieka ģimenē; tēvs – Johans, māte – Emīlija (dz. Strazdovska). Vācietis, luteriģis. 1903 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. No 1907 bijis

Gustavs Heinike

Biruta Heistere

Emils Helvihs

jaunākais tiesamatu kandidāts Kauņas apgabaltiesā, Ostrogas apgabaltiesas (1908–14) un Harkovas apgabaltiesas (1915–17) loceklis.

No 1921. g. 6. dec. zv. advokāts Liepājā. 1923 atskaitīts no zv. advokātu skaita. No 1923 XI vecākais notārs un Zemesgrāmatu nodaļas priekšnieks Latgales apgabaltiesā. No 1924 IX arī Šņoru zemju komisijas loceklis. 1930 VII–1933 VIII bijis iecelts par Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedru. No 1934. g. 17. janv. zv. advokāts, 19. janv. iecelts par Daugavpils notāru un 14. febr. atskaitīts no zv. advokātu skaita. Rakstījis par juridiskiem un vēstures jautājumiem Latvijas un ārzemju juridiskajos žurnālos. Miris 1940. g. 25. okt. Rīgā. Apbedīts Bārenbuša (tag. Līvas) kapos Liepājā.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO IV šķ., Lietuvas Ģo III šķ.

Precējies 1904 ar Elzu Adelheidi Lidiju Zakovsku (1882. g. 5. martā–1975. g. 30. janv. Rietumberlīnē; 1941 izceļojusi uz Vāciju), dēls Ervīns Johans Leonīds (1907. g. 21. janv.–1907. g. 3. febr.), meita Irēna Elizabete (1910. g. 19. apr.–1980. g. 2. martā Vācijā; precējusies ar Senāta prokuru Teodoru Ūdri).

D. Entwicklung und Ausbau des Lettlandischen Grundbuchwesens. – Reval, 1930; Urkundwesen der europäischen Staaten – Russisches Reich.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 275. l.; LVD (sk. Helvichs Emīlis); EVP (sk. Helvichs Emīlis); mazdēla Oļģerta Uhdriša un mazmazmeitas Itālijas modes dizaineres Sabīnes Uhdrišas sniegtās ziņas.

HENCELTS Kurts Rūdolfs Eduards (*Hentzelt*; 1889– pēc 1944)

Dzimis 1889. g. 15. febr. Rēzeknē notāra ģimenē; tēvs – Leonīds, māte – Henriete Marija Elise (dz. Videbaha). Vācietis, luter ticīgs. No 1902 mācījies Vitebskas ģimnāzijā, pēc beigšanas (1910) iestājies Maskavas universitātes Juridiskajā fakultātē. 1911–13 vienlaikus strādājis par ģeogrāfijas, vēstures un vācu valodas skolotāju O. Jakovļevas privātajā proģimnāzijā Ģoļcinā (Maskavas apkārtnē). 1914 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. 1914–17 strādājis par pastāvīgo zemes ierīcības komisijas locekli Demjanskā (Novgorodas gub.), 1917 VI–1918 II mirtiesnesis turpat, gub. sekretārs. 1916–17 arī ģeogrāfijas, vēstures, vācu valodas un likumu zinību skolotājs Demjanskas valsts sieviešu ģimnāzijā. 1918 bijis Rjazaņas gub. Tautas saimniecības padomes Rūpniecības nodaļas lietveža palīgs, 1918 XII–1919 III Rjazaņas gub. Pārtikas komitejas Olu sagataves un piena produktu nodaļas darbvedis, 1919 III–1921 VI Rjazaņas gub. Strādnieku un zemnieku deputātu padomes Zemkopības nodaļas zemes ierīcības speciālists, vienlaikus lasījis lekcijas lauksaimniecības priekšmetos gub. Kultūras padomē.

1921 VII atgriezies Latvijā, Rēzeknē. 1921 X–XII strādājis par rezerves skolotāju Rēzeknes skolu valdē – Molakolna (Mālkalna) krievu pamatskolā Rudzātu pag. Pēc tam strādājis par skolotāju krievu pamatskolās – 1922–24 Kaunatas pag. (Novinkas pamatskolā), no 1925 Jaunlatgales aprīņķi (Punduros, Grincos). 1936

iecelts par Staru pamatskolas pārzini. Dzīvojis Gauru pag. Punduru stacijā. Par krievu pamatskolu skolotāju un pārzini strādājis līdz 1941 X. Bijis arī Daugavpils apriņķa 1. iecirkņa mirtiesnesis. Vienlaikus no 1921. g. 6. dec. darbojies par zv. advokāta S. Sireviča palīgu, no 1926. g. sept. par zv. advokāta E. Tomsona palīgu. 1931. g. 4. martā pēc paša vēlēšanās atskaitīts no zv. palīgu skaita.

Vācu okupācijas laikā 1941 X–XII Abrenes apr. Darba pārvaldes aroddgrupas jaunākais pārzinis, 1941 XII–1942 VII Rēzeknes Darba pārvaldes aroddgrupas pārzinis, 1942 VII–1943 X tulkas korespondents turpat. No 1943 X skolotājs Rēzeknes valsts krievu ģimnāzijā. Zināms, ka vēl 1944 dzīvojis Rēzeknē. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1915 ar Aleksandru Maļiņinu (dz. 1894. g. 2. apr.), dēls Leonīds (dz. 1915. g. 21. dec.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 276. l.; 1632. f., 1. apr., 7639. l.; 4011. f., 1. apr., 2243. l.

HERCENBERGS Leonhards (1868–1936)

Dzimis 1868. g. 5. aug. Jelgavā audumu tirgotāja ģimenē; tēvs – Roberts. Ebrejs, jūdaists. 1885 beidzis Jelgavas ģimnāziju. 1885–91 studējis tieslietas Maskavas universitātes Juridiskajā fakultātē. No 1891 zv. advokāta palīgs, no 1905. g. 3. dec. zv. advokāts Pēterburgā (no 1914 Petrograda). Pēc 1918 strādājis par valodu skolotāju.

1924 atgriezies Latvijā, dzīvojis Rīgā. No 1926. g. 20. okt. zv. advokāts Rīgā. Miris 1936. g. 29. janv. Apbedīts Rīgas Jaunajos ebreju kapos.

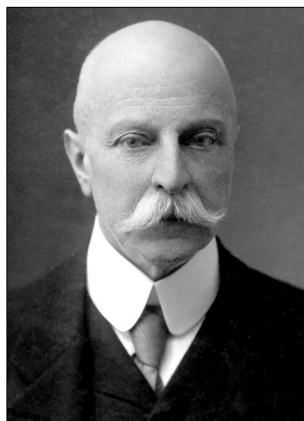
Precējies ar Ženiju Rapaportu (dz. 1887. g. 16. dec.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 277. l.; 2996. f., 7. apr., 13243. l.; Сегодня. – 1936. – 30, 31 янв.; Педējā Bīdī. – 1936. – 30. janv.

HĒRVĀGENS Aleksandrs Gustavs (*Heerwagen*; 1902– pēc 1940)

Dzimis 1902. g. 9. martā Durbē tirgotāja ģimenē; tēvs – Gustavs, māte – Emīlija (dz. Hērvāgena). Vācietis, luterticīgs. 1908 kopā ar vecākiem pārcēlies uz Kuldīgu. Mācījies Vācu biedrības pamatskolā, no 1911 Kuldīgas vācu ģimnāzijā.

1919 I brīvprātīgi iestājies Baltijas landesvērā, vasarā atvaļināts kā nepilngadīgs. Piedalījies kaujās pret Sarkano armiju. 1920 beidzis Kuldīgas vācu vidusskolu. No 1920 studējis tieslietas Vācijā, Halles universitātē, no 1921 Karaļauču universitātē, no 1922 Freiburgas universitātē. 1924 turpinājis tieslietu studijas LU (beidzis 1927). 1928 II–VI obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 2. Ventspils kājnieku pulkā. No 1929. g. 24. apr. zv. advokāta P. Forstmana palīgs Liepājā, no 20. nov. Aizputē, no 1931. g. 1. jūl. zv. advokāta M. Kupfera palīgs Aizputē. No 1935. g. 8. maija zv. advokāts Liepājā. Vācu baltiešu darba sabiedrības valdes priekšsēdētājs Aizputē. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības.

Leonhards Hercenbergs

Aleksandrs Hērvāgens

Izceļojis uz Vāciju, dzīvojis Platē Pomerānijā, no 1940 III Štetinē (tag. Ščecina Polijā).

Precējies ar Irēnu Bergtāli (dz. 1903. g. 26. janv.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 278., 279. l.; 7427. f., 1. apr., 8549. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LUAJ.

HĒRVĀGENS Alfrēds (*Heerwagen*; 1888–1963)

Dzimis 1888. g. 28. apr. Rīgā pilsētas valdes locekļa un ārsta ģimenē; tēvs – Rūdolfs. Vācietis, luterticīgs. 1908 beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju, 1914 Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. 1. pasaules kara laikā bijis sanitārkolonnas priekšnieks Sarkanā Krusta 5. armijas raj. (līdz 1917 V). Pēc tam Rīgas apgabaltiesas tiesamatu kandidāts Cēsis.

1919 izceļojis uz Vāciju. Bijis Valsts šķirējtiesas priekšsēdētājs Šverinē, no 1921 X darba tiesību referents “*Verband Deutscher Metallindustrieller*” Manheimā. No 1923 strādājis “*Syndicus Hamburg*” Amerikas linijas filiālē, 1925–28 žurnālists un administratīvais darbinieks Berlinē, 1928–29 strādājis “*Industrielle Disconto A. G.*” juridiskajā daļā. Pēc tam pārcēlies uz dzīvi Nīderlandē, strādājis “*Theodoor Gilissen*” bankā Amsterdamā. 1932 atgriezies Latvijā. No 1933. g. 20. sept. zv. advokāta O. Kēlbranta palīgs Rīgas apgabaltiesas rajonā. 1937 slimības dēļ pārcēlies uz Vāciju. 1939. g. 8. febr. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita.

Pēc 2. pasaules kara zemes tiesnesis Vācijā. Miris 1963. g. 18. janv. Hannoverē, Lejassaksijas federālajā zemē.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 280. l.; Baltische Briefe. – 1963. – Nr. 2.

HIBŠMANS Dmitrijs Georgs (*von Hübschmann*; 1876–1966)

Dzimis 1876. g. 9. aug. Gatčinā baltvāciešu dzelzceļa inženiera ģimenē; tēvs – Johans Georgs Aleksandrs, māte – Eiženija Dorotheja Johanna (dz. Mansfelde). Vācietis. 1894 beidzis Pēterburgas 5. klasisko ģimnāziju, 1898 Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. No 1898 jaunākais tiesamatu kandidāts Pēterburgas apgabaltiesā (no 1900 – vecākais tiesamatu kandidāts), no 1904 Daugavpils apriņķa 2. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis, no 1906 izmeklēšanas tiesnesis Rjažskā (Rjazaņas gub.). 1899 paaugstināts par kolēģijas sekretāru, 1901 par titulārpadomnieku, 1904 par kolēģijas asesoru, 1907 par galma padomnieku, 1912 par kolēģijas padomnieku, 1915 par valsts padomnieku. 1914 VI–1917 XII Rjazaņas apgabaltiesas loceklis. Pēc tam ievēlēts par Rjazaņas apgabaltiesas Sapožokas mirtiesnešu sapulces priekšsēdētāju (līdz 1918 III). Strādājis par darbvedi, grāmatvedi, lietvedi, revidentu dažādās padomju iestādēs Skopinā, vēlāk oļraktuŗvju pārvaldē Maskavā.

1923 VII iecelĳojis Latvijā kā optants (persona, kam ir iespēja izvēlēties citas valsts pilsonību). No 1924. g. 21. maija zv. advokāts Kārsavā, no 1927. g. janv. Daugavpilī.

Dmitrijs Hibšmans

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 25. janv. iecelts par Advokātu kolēģijas locekli un Daugavpils juridiskās konsultācijas vadītāju. Vācu okupācijas laikā no 1942. g. febr. zv. advokāts Daugavpili. 1944 VIII devies bēgļu gaitās uz Vāciju, dzīvojis Licmanstatē (tag. Lodza Polijā). Bijis Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) tieslietu padomnieks bēgļu nometnē. Pēc 2. pasaules kara izceļojis uz ASV. Strādājis Hakensakas slimnicā Ņūdžersijas pavalstī par arhivāru. Bijis Latviešu juristu biedrības līdzdibinātājs. Miris 1966. g. 28. sept. Ņūdžersijas pavalstī.

Precējies ar zemnieci Jūliju Paviško (dz. 1870 vai 1871). Otrreiz precējies 1936 ar Hildegardi Agnesi Linnamegi (dz. 1910. g. 7. jūn.), dēls.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 293. l.; 3234. f., 32. apr., 24979. l.; *Rumpēters A. Izcila jurista piemiņai // Laiks.* – 1966. – 5. okt.; *Rumpēters A. Dmitrijs Hibšmans (1876–1966) // Latviešu Juristu Raksti.* – 1968. – Nr. 9.

HILMANE (dz. HIRŠBERGA) Gitele (1886–1961)

Dzimumsi 1886. g. 6. jūn. Kuldīgā; tēvs – Šoloms. Ebrejiete, jūdaiste. Beigusi Liepājas sieviešu ģimnāziju, 1910 Pēterburgas Augstāko sieviešu kursu Juridisko fakultāti. 1915 kopā ar ģimeni evakuējusies uz Maskavu.

1920 atgriezies Latvijā, Rīgā. No 1924. g. 24. sept. sava vīra zv. advokāta M. M. Hilmana palidze Rīgā. No 1930. g. 12. febr. zv. advokāte Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 2. janv. ieskaitīta Advokātu kolēģijā, advokāte Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. 1941. g. 14. jūn. no Rīgas izsūtīta uz Krasnojarskas nov., Kansku. 1956 atbrīvota, 1957 atgriezies Latvijā. Dzīvojusi Rīgā. Mirusi 1961. g. 14. nov. Apbedīta Rīgas Jaunajos ebreju kapos.

Precējusies 1907 ar zv. advokāta palīgu Marku Mendeli Hilmanu (sk.), meita Lidija (1911. g. 13. jūl.–2005. g. 7. martā Parizē) un dēls Jūlijs Hilmans (sk.) – vēlākais zv. advokāta palīgs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 295. l.; 2996. f., 7. apr., 16498. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 19365. l.; LZAKA, 118. l.; mazdēla Aleksandra Gilmana informācija.

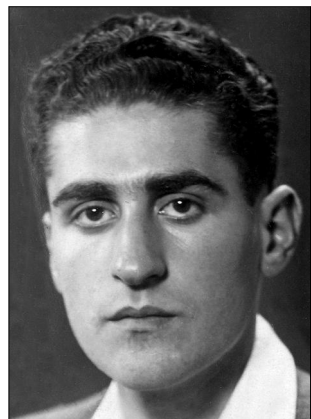
HILMANS Jūlijs (arī Jūlijs Gilmans; 1914–1981)

Dzimis 1914. g. 24. maijā Rīgā zv. advokāta palīga Marka Hilmana (sk.) ģimenē; māte – Gitele (dz. Hiršberga; sk. Gitele Hilmane). Ebrejs, jūdaists. 1915 kopā ar ģimeni evakuējies uz Maskavu.

1920 atgriezies Rīgā. 1922–27 mācījies Rīgas pilsētas 10. vācu pamatskolā, pēc tam Rīgas pilsētas vācu ģimnāzijā (beidzis 1931). No 1931 studējis tieslietas LU, 1937 studijas beidzis. Strādājis sava tēva un mātes zv. advokātu birojā. 1933–34 bijis Bunda jaunatnes organizācijā, “Strādnieku sports un sargs”, LU ebreju sociālistisko studentu biedrībā “*Cukunfi*”, “Darba jaunatne” Rīgas židu nodaļā (no 1930), “Perec klubā”, sporta biedrības “Čiņa” Latgales priekšpilsētas nodaļā. Autoritārās varas laikā darbojies Latvijas

Gitele Hilmane

Jūlijs Hilmans

Sociālistiskajā strādnieku un zemnieku partijā pagrīdē (bijis Bunda pārstāvis organizācijas padomē), Latvijas Sociālistiskās jaunatnes savienībā (Centrālās komitejas loceklis), pēc tās apvienošanās ar Komunistiskās jaunatnes savienību (komjaunatni) organizācijas Centrālās komitejas loceklis (līdz 1939. g. sākumam). 1934–40 darbojies Bunda komitejā. 1940 II iesaukts obligātajā karadienestā Latvijas armijā.

Padomju okupācijas laikā 1940 VIII atvaļināts no dienesta, no 1940. g. 21. aug. zv. advokāta sava tēva M. M. Hilmana palīgs. 1941. g. janv. ieskaitīts Advokātu kolēģijā, advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. 1941. g. 14. jūn. ar ģimeni izsūtīts uz Tomskas apgabalu, vēlāk uz Kansku (Krasnojarskas nov.). Izsūtījumā 1944–47 strādājis par Kanskas gaļas kombināta grāmatvedi, 1947–1957 III – par Kanskas pilsētas tirdzniecības uzņēmuma juriskonsultu. 1956 IX atbrīvots, reabilitēts. 1956 XI atteikta uzņemšana Advokātu kolēģijā sakarā ar vakantu vietu trūkumu. 1957 III atgriezies Rīgā. No 1957 VII Rūjienas juridiskās konsultācijas vadītājs (kā Gilmans). 1959 XI sakarā ar Rūjienas juridiskās konsultācijas likvidāciju iecelts par Rīgas Kirova rajona 8. juridiskās konsultācijas advokātu. Lektors Republikāniskajā Tieslietu zināšanu un padomju celtniecības universitātē, Kirova rajona tautas universitātes tiesību fakultātē, Rīgas rajona tautas universitātē, Tautsaimniecības speciālistu kvalifikācijas celšanas institūtā. Rīgas pilsētas Kirova rajona Tautas universitātes Tiesību fakultātes padomes loceklis, Advokātu kolēģijas pārstāvis LPSR civilt kodeksa izstrādāšanas komisijā, Advokātu kolēģijas Metodiski konsultatīvās padomes loceklis, 8. juridiskās konsultācijas konsultatīvās padomes priekšsēdētājs. Miris 1981. g. 27. nov. Rīgā. Apbedīts Rīgas Jaunajos ebreju kapos.

Preceļies 1950 ar Rivu Slavīnu (1916. g. 16. janv.–1991. g. 9. maijā), dēls Aleksandrs (dz. 1953. g. 10. maijā) un meita Tatjana (dz. 1956. g. 29. aug.).

D. О новом гражданском кодексе Латвийской ССР. – Рига, 1964; Право наследования. (Материал в помощь лектору). – Рига, 1968.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 298. l.; 2996. f., 7. apr., 16503. l.; 7427. f., 1. apr., 15839. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1986. f., 2. apr., 4410. l.; 1987. f., 1. (Rīga) apr., 19365. l.; LZAKA, 714. l.; LUAJ; dēla Aleksandra Gilmana informācija.

HILMANS Marks Mendelis (1882–1975)

Dzimis 1882. g. 13. dec. Polockā; tēvs – Solomons. Ebrejs, jūdaists. Beidzis Liepājas komercskolu, eksternātā nokārtojis pārbaudījumus Ārensburgas (tag. Kuresāre Igaunijā) ģimnāzijā. 1910 beidzis Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. Bijis zv. advokāta A. Butka palīgs Rīgā, 1915 kopā ar ģimeni evakuējies uz Maskavu. No 1901 ebreju sociāldemokrātu organizācijas Bunds biedrs. 1911–15 Latvijas Sociāldemokrātijas biedrs. Strādājis par lietvedi Krievijas pilsētu savienībā, pēc tam Maskavas patērētāju biedrībā. No 1917. g. 24. maija zv. advokāts.

1920 atgriezies Rīgā. No 1921. g. 27. janv. līdz 1940 XI zv. advokāts Rīgā. 1920–34 LSDSP biedrs. 1931–34 biedrības “Ebreju tautas nams” valdes loceklis, 1930–34 Ebreju strādniecības teātra valdes loceklis. 30. gados bijis “Perec kluba” valdes loceklis. Darbojies Bundā, Krievu juridiskajā biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1940 strādājis Finanšu tautas komisiāta Apdrošināšanas pārvaldē par juriskonsultu. 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā, advokāts Rīgas 6. juridiskajā konsultācijā. Strādājis par advokātu arī valsts apdrošināšanas sabiedrībā “Gosstrah”. 1941. g. 14. jūn. Rīgā apcietināts, izvests uz Solikamskas soda nometnēm. 1942. g. 6. maijā notiesāts uz 5 gadiem izsūtījumā Krasnojarskas nov. 1946 VI atbrīvots. Atradies speciālajā nometnījumā ar izsūtīto ģimeni Krasnojarskas nov. Dzeržinskas raj. Kanskā. Strādājis par juriskonsultu. 1956 VII atbrīvots, 1957 atgriezies Latvijā. Dzīvojis Rīgā. Miris 1975. g. 2. maijā. Apbedīts Rīgas Jaunajos ebreju kapos.

Precējies 1907 ar vēlāko zv. advokāti Giteli Hiršbergu (sk. Gitele Hilmane), meita Lidija (1911. g. 13. jūl.–2005. g. 7. martā Parīzē) un dēls Jūlijs Hilmans (sk.) – vēlākais zv. advokāta palīgs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 296., 297. l.; 2996. f., 7. apr., 16506. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1986. f., 1. apr., 19365. l.; 2. apr., P-4410. l.; LZAKA, 118. l.; mazdēla Aleksandra Gīlmana informācija.

HILNERS Ernsts Alfreds Gothilfs Gebharts (*Hillner*; 1905–1967)

Dzimis 1905. g. 17. okt. Kokneses pag. mācītāja un rakstnieka ģimenē; tēvs – Gothilfs, māte – Anna (dz. Urbane). Vācietis, luter ticīgs. No 1917 mācījies Rīgas vācu ģimnāzijā.

1923 beidzis Rīgas valsts 1. vācu vidusskolu. 1924 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). 1926 studējis Karaļauču universitātē Vācijā, 1927–28 Herdera institūtā Rīgā un 1928 Hamburgas universitātē Vācijā. 1929–30 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, atvaļināts virsnieka vietnieka pakāpē. No 1930 VIII jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1931. g. 25. nov. zv. advokāta V. Ridigera palīgs Rīgā. No 1937. g. 15. sept. zv. advokāts Rīgā. Darbojies Vācu baltiešu apvienībā (valdes loceklis), Rīgas Vācu juristu biedrībā. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Vācu okupācijas laikā strādājis Sociālās apgādes pārvaldē Rīgā. Pēc Latvijas atstāšanas strādājis tiesu iestādēs Kostenē okupētajā Polijā (tag. Koscjana Polijā). 1941–44 strādājis Rīgas pilsētas Aizgādības valdē. No 1944 Vācijas armijā. 1945 kritis padomju gūstā. 1945–49 strādājis par krievu valodas tulku dzelzceļu pārvaldē Erfurtē. No 1949 dzīvojis Rietumvācijā, Krēfeldē, no 1950 lietvedis, no 1962 valdības padomnieks, pēc tam administratīvais direktors Federālās saimniecības min-jā Bonnā. Bijis Baltvāciešu novadniecības apgabala grupas vadītājs. Miris 1967. g. 27. dec. Bonnā.

Mendelis Hilmans

Ernsts Hilners

Precējies 1932 ar Ellenu Johannu Everti (dz. 1905. g. 10. martā), dēls Hanss Kristians (dz. 1932. g. 4. dec.), meitas Irēna (dz. 1934. g. 6. okt.), Lizelote (1937. g. 18. maijā–1943. g. 28. sept.), Hannelore (dz. 1940. g. 4. maijā) un Beāte (dz. 1941. g. 5. maijā).

Vācu studentu korporācijas “Fraternitas Rigensis” filistrs.

D. Fabrikas mašīnas tiesiskais stāvoklis. – Rīga, 1935.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 294. l.; 2996. f., 7. apr., 16518. l.; 4011. f., 2. apr., 319. l.; 4772. f., 2. apr., 333. l.; 7427. f., 1. apr., 8152. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; AFR; LUAJ.

Mozus Hiršbergs

HIRŠBERGS Mozus (1906–1941)

Dzimis 1906. g. 31. dec. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Nohems Jankels, māte – Zlata Dina (dz. Joela). Ebrejs, jūdaists. Mācījies Rīgas Biržas komercskolā.

1924 beidzis Rīgas pilsētas vācu vidusskolu. 1925 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1928 tieslietu studijas (beidzis 1930). Studējis tieslietas arī Herdera institūtā. Bijis cionistu biedrības “Olim” biedrs. 1932–33 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, Daugavgrīvas artilērijā, atvaļināts kaprāļa pakāpē. No 1933. g. 29. nov. zv. advokāta J. Tumbila, no 1934. g. 11. apr. – zv. advokāta P. Pavlova palīgs Rīgā. Darbojies Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. ieskaitīts Advokātu kolēģijā. No 1940. g. 1. maija zv. advokāts. Nogalināts Rīgas geto 1941. g.

Precējies ar Olgu Gurēviču (1908. g. 17. dec.–1941 Rīgas geto), šķīries. Sievastēva brālis – zv. advokāts Petrogradā.

Ebreju studentu korporācijas “Vetulia” filistrs.

D. Izdevuma līgums. – Rīga, 1938.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 301. l.; 4263. f., 1. apr., 47. l., 21. lp; 7427. f., 1. apr., 9683. l.; LUAJ; www.yadvashem.org

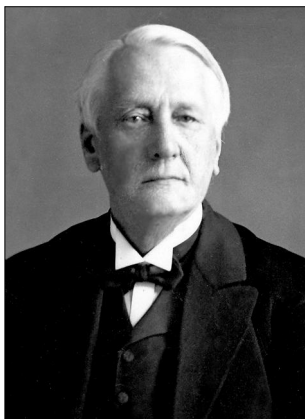
HIRŠHEITS Roberts Heinrihs Gustavs (von Hirschheydt; 1853–1934)

Dzimis 1853. g. 27. nov. Valkā ierēdņa ģimenē; tēvs – Roberts, māte – Auguste (dz. Tidebēla). Vācietis, luterticīgs. Beidzis skolu Verro (tag. Veru Igaunijā), ģimnāziju Tērbatā. No 1873 studējis filoloģiju, 1874–77 tieslietas Tērbatas universitātē. Strādājis bruģa tiesā Valkā, pēc tam bijis asistents zemes tiesā, notārs bruģa tiesā, zemes tiesas sekretārs Cēsīs. Bijis arī karaklausības iestādes vadītājs un galma tiesas advokāts. No 1889 sekretārs Cēsu un Valkas muižniecības bāriņtiesā. 1918 kā ķīlnieks aizvests uz Jekaterinburgu. Vēlāk atgriezies Latvijā.

1918 XII pārcēlies uz Rīgu. No 1919. g. 27. aug. zv. advokāts. Miris 1934. g. 16. nov. Rīgā. Apbedīts Cēsu Vācu kapos.

Precējies 1878 ar Luīzi Hiršheitu (1854. g. 1. okt.–1923. g. 13. jūl.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 302. l.; 1376. f., 2. apr., 12447. l., 170. lp.; 2996. f., 7. apr., 18304. l.; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958; DBL.

Gustavs Hiršheits

Dzimis 1889. g. 24. maijā Livbērzes pag. Kērpjos mežziņa ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Gotlība (dz. Millere). Latvietis, luterīcis. Vēlāk dzīvojis Livbērzes pag. Svētēs. 1901 uzsācis mācības Jelgavas ģimnāzijā (beidzis 1909). Studējis tieslietas Maskavas universitātē, darbojies Maskavas Studējošo latviešu palīdzības biedrībā, 1913 studijas beidzis. Bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1914. g. 22. maija zv. advokāta J. Graudiņa palīgs Rīgā. 1914–17 bijis politiskā, sabiedriskā un literārā laikraksta “Jaunais Vārds” redaktors un izdevējs (1914 – arī tā nedēļas pielikuma redaktors un izdevējs). 1915. g. rudenī kara apstākļu dēļ pārcēlies uz Maskavu, strādājis par darba biržas instruktoru Viskrievijas darba birojā. 1916 pārcēlies uz Petrogradu, strādājis Latviešu bēgļu apgādāšanas centrālkomitejā. 1916 XII iesaukts karadienestā, dienējis rezerves pulkā Pečoros. 1917 I pārcelts uz Latviešu strēlnieku rezerves pulku. 1917. g. Februāra revolūcijas laikā deleģēts uz Strādnieku un zaldātu padomi Rīgā kā Latviešu strēlnieku rezerves pulka pārstāvis. Vēlāk piekomandēts latviešu strēlnieku pulku laikraksta “Brīvais Strēlnieks” redakcijai (redakcijas loceklis), izstājies no redakcijas 1917. g. vasarā, kad latviešu pulkus sāka pārņemt lieliecinieki. Bijis latviešu strēlnieku pārstāvis Krievijas 12. armijas kareivju padomes izpildkomitejā (līdz 1917 X). 1917. g. b. pildījis sekretāra pienākumus Vidzemes Pagaidu zemes padomē Valkā. Pēc tam devies uz Tērbatu. 1918. g. vasarā bijis mājskolotājs Dzelzavas pag. 1918. g. rudenī atgriezies Rīgā, centies atjaunot zv. advokāta praksi.

No 1918 XII Tautas padomes loceklis no LSDSP saraksta, darbojies Amnestijas, Juridiskajā, Kārtības ruļļa, Sabiedrisko darbu, Satversmes, Satversmes sapulces centrālā vēlēšanu, Sevišķās amnestijas un Tirdzniecības un rūpniecības komisijā. 1919 I palicis Rīgā, strādājis LPSR Rīgas apr. tieslietu sistēmas vadībā. Vēlāk Latvijas Sociāldemokrātiskās strādnieku mazinieku partijas Centrālās komitejas loceklis, izdevuma “Laukstrādnieks” redaktors, laikraksta “Latviešu Balss” redaktors un izdevējs (1928–34). No 1919. g. 24. jūl. zv. advokāts Rīgā. Vēlāk arī Satversmes sapulces, 1. un 2. Saeimas deputāts. Bijis Saeimas Juridiskās komisijas sekretārs, Latvijas un Igaunijas robežkomisijas priekšsēdētājs, valsts kontrolieris (1923). 1921 VI–1924 tieslietu ministrs. Pēc tam atjaunojis zv. advokāta praksi. Vēlāk arī uzņēmumu “Jelgavas Linu vērptuve”, “Baltijas papīra un papes fabrika” un “Rīgas audums” juriskonsults (no šiem amatiem atrbrīvots 1941 II). 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Latvijas Sociāldemokrātiskās strādnieku mazinieku partijas un nomaļnieku grupas saraksta (nav ievēlēts). 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Apvienotā Sociāldemokrātu mazinieku partijas, Laukstrādnieku savienības, jaunsaimnieku un amatnieku saraksta (nav ievēlēts), 1931 III kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Progresīvās apvienības saraksta, 1931 X – 4. Saeimas vēlēšanās no Progresīvās apvienības (nav ievēlēts).

Vilis Holcmanis

1935–1940 Zv. advokātu padomes loceklis, bijis Ugunsapbedīšanas biedrības valdes loceklis. Apsaimniekojis savu īpašumu Līvberzes pag. Svētēs.

Padomju okupācijas laikā 1940 VII piedalījies Demokrātiskā latviešu vēlēšanu saraksta sagatavošanā Tautas saeimas vēlēšanām. 1941. g. 14. jūn. Rīgā apcietināts, izvests uz Soļikamskas soda nometnēm. Miris 1941. g. 9. nov.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ., Igaunijas Bk I šķ. 2. pak., SKgz.

Precējies 1919 ar Irmu Cīruli (1893. g. 28. jūl.–1984. g. 18. aug.), dēli Andrejs (dz. 1920. g. 18. jūl.; arhitekts, arhitektūras vēsturnieks), Voldemārs (1922. g. 7. aug. – 2000. g. 14. febr.; 1944–45 mobilizēts Sarkanajā armijā) un meita Anita (dz. 1923. g. 25. aug.; 1941 VI izsūtīta uz Krasnojarskas nov., pēc izsūtījuma nav atļauts atgriezties Latvijā). 1950–56 visi izsūtījumā Krasnojarskas nov. kā “nacionālista ģimene”.

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

D. Sociāldemokrātu maziņu frakcijas darbība Saeimā. – Rīga, 1925; [kopā ar K. Bahmani] Nelikumības apdrošināšanā pret nelaimes gadījumiem. – Rīga, 1930.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 303. l.; 115. f., 14. apr., 136. l.; 1376. f., 2. apr., 12433. l., 28. lp.; 1638. f., 1. apr., 69.–75. l.; 2996. f., 7. apr., 21834. l.; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 15659. l.; Jaunākās Ziņas. – 1921. – 17. jūn.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satūra rādītājs. – Rīga, 1925. – 37., 38. lpp.; LDG; LKV. – 6. sēj.; EVP; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; *Cirulis A.* Ievērojams pirmās brīvvalsts jurists // *Zemgales Ziņas*. – 1996. – 29. maijs; LVV; LatE. – 2. sēj.; meitas Anitas Holcmanes sniegtās ziņas.

HOMO Oskars Johans Hanss (*Homo*; 1887–1941)

Dzimis 1887. g. 25. maijā Rīgā; tēvs – Eduards. Vācietis, luter ticīgs. No 1897 mācījies un 1905 beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. Studējis Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1911). 1906 studējis Berlinē. No 1911 dzīvojis Maskavā, Maskavas gubernatora sevišķu uzdevumu ierēdnis. 1916 II mobilizēts Krievijas armijā. 1916 VI beidzis Aleksandra karaskolu Maskavā, apakšvirsnieks 251. kājnieku rezerves pulkā. 1917 IV paaugstināts par praporščiku, 1917 VIII par podporučiku. 1917 V ievēlēts par pulka tiesas locekli. 1917 XI saslimis un ievietots hospitālī Maskavā. 1918 III slimības dēļ atvaļināts. 1918 III–IX strādājis Zviedrijas ģenerālkonsulatā Maskavā par tulku, bijis Zviedrijas Sarkanā Krusta delegāts. 1918 IX atgriezies Rīgā un okt. iestājies darbā Rīgas pilsētas valdē, ierēdnis.

1919 VII atlaists no darba kā latviešu valodas nepratējs. 1919 VIII mobilizēts Latvijas armijā, virsleitnants Kara tiesu pārvaldē. 1920 I–VI piekomandēts Latgales apgabala priekšnieka pārvaldei Daugavpili. 1920 IX–1921 III Robežsargu divīzijas štāba tieslietu pārzinis. 1921 V no dienesta armijā atvaļināts. 1922 I–VI jaunākais tiesamatu kandidāts Jelgavas apgabaltiesā. 1922 X–1923 IV bijis II šķ. sekretārs Ārlietu min-jas Austrumu nodaļā, 1923 IV–1924 I – sūtniecībā Maskavā (atbrīvots pēc paša lūguma – faktiski

Hanss Homo

uz nelabvēlīga raksturojuma pamata). No 1926. g. 5. maija zv. advokāta V. Dāles palīgs Rīgā, no 1928. g. 29. sept. zv. advokāta L. Bodes palīgs Rīgā. Par viņa darbību Zv. advokātu padomē ierosinātas 17 disciplinārlietas, tiesa 1928. g. sodījusi ar trīs mēnešiem ieslodzījuma cietumā. 1936. g. 25. martā atskaitīts no zv. advokātu skaita pēc paša lūguma. 1939 XII ar sievu izceļojis uz Vāciju.

Miris 1941. g. 27. sept. Berlinē.

Precējies 1920 ar Lidiju Večeslavu (dz. 1898. g. 8. apr.), meitas Barbara (dz. 1915. g. 8. nov.), Katarina (dz. 1916. g. 26. dec.), Lidija (dz. 1921. g. 23. dec.), šķīries. Otrreiz precējies 1938 ar Irēnu Akmeni (dz. 1909. g. 16. janv.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 304. l.; 2570. f., 14. apr., 579. l.; 2996. f., 7. apr., 23767. l.; 5601. f., 1. apr., 1906. l.; DBG; LĀDD.

HŪNS Ernests (1902–1978)

Dzimis 1902. g. 7. maijā Priekules pag. Bambjos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Madliena (dz. Ustuba). Latvietis, luterticīgs. Vēlāk vecāki pārcēlušies uz Asītes pag. Gūžam. No 1911 mācījies vietējā pagastskolā (no 1913 Asītes min-jas skola). 1. pasaules kara laikā strādājis vecāku mājās.

1923 beidzis Liepājas valsts 1. vidusskolu un uzsācis tautsaimniecību studijas LU, 1924 tieslietu studijas (beidzis 1931). 1930–40 bijis tiesamatu kandidāts, papildu tiesnesis un miertiesnesis Liepājas apgabaltiesā.

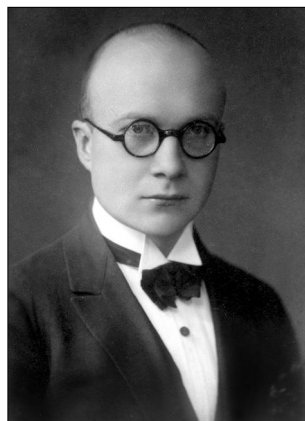
1941 padomju okupācijas laikā bijis tautas tiesnesis Priekulē. Vācu okupācijas laikā 1941 VII apcietināts, atbrīvots zem policijas uzraudzības, nodarbojies ar lauksaimniecību Priekules pag. Kēzēnos. No 1943. g. 6. marta zv. advokāts Priekulē. 1944 V–VII atradies vācu apcietinājumā. 1944 XII izvests uz Vāciju, laukstrādnieks. Pēc 2. pasaules kara atgriezies Latvijā. No 1945 X advokāts Liepājas juridiskajā konsultācijā. 1948 II izslēgts no Advokātu kolēģijas par nepilnīgu biogrāfisko datu sniegšanu. Dzīvojis Liepājā. 1956 atteikta uzņemšana Advokātu kolēģijā. Miris 1978. g. 8. dec. Liepājā. Apbedīts Rīgas Meža kapos.

Precējies 1933 ar Mildu Meņģeli (dz. 1905. g. 29. apr.), 1935 V šķīries. Otrreiz precējies 1935 VI ar Veroniku Helēnu Zvaigzni (dz. 1906. g. 25. aug.), šķīries. Trešoreiz precējies ar Martu Fridrihsoni (dz. 1913. g. 11. aug.; dzīvo Liepājā), meita Maruta (dz. 1940. g. 6. jūn.).

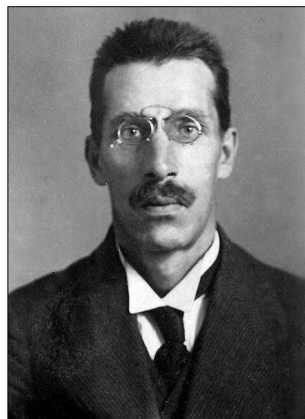
A. LVVA, 2996. f., 7. apr., 39065., 39066. l.; 7427. f., 1. apr., 7289. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 4. l., 6. lp.; LZAKA, 457. l.; LUAI; Liepājas pilsētas DzNA; meitas Marutas Aivares sniegtās ziņas. .

ILJINS Semjons (1876–1921)

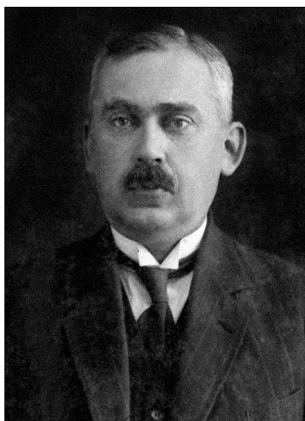
Dzimis 1876. g. 8. maijā Mogiļovas gub. Mstislavas apr. zemnieka ģimenē; tēvs – Ilja. Krievs, pareizticīgs. Ieguvis vidējo izglītību Mogiļovā. 1889 uzsācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1903). Bijis zv. advokāta T. Jasinska palīgs,

Ernests Hūns

Semjons Iljins

Makss Intelmans

Alberts Ivanovs

no 1910. g. 13. okt. zv. advokāts Rīgā. 1. pasaules kara laikā evakuācijā Ribinskā.

1920 IX atgriezies Rīgā. No 1920. g. 30. sept. zv. advokāts. Miris pēc smagas slimības 1921. g. 15. maijā. Apbedīts Rīgas Sv. Jēzus luterāņu kapsētā.

Precējies, bērns.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 306. l.; 1638. f., 1. apr., 77. l.; 2996. f., 8. apr., 1384. l.

INTELMANS Makss Oto Roberts (*Intelmann*; 1885–1950)

Dzimis 1885. g. 25. jūn. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Karls Gotlībs, māte – Elīze Karolīna Albertīna (dz. Lipe). Vācietis, luter ticīgs. Beidzis H. Elca privātskolu un Rīgas pilsētas ģimnāziju. No 1905 studējis tieslietas Tērbatas universitātē (1905–06 studējis arī Berlīnē), gala pārbaudījumus nokārtojis Kazanā universitātē (1913). No 1913 VIII bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1914 I zv. advokāta A. Rota palīgs Rīgā. 1915–17 Vidzemes ev. lut. konsistorijas sekretāra palīgs. Bijis Vācu biedrības sekretārs.

No 1919 VII Latvijas armijas izmeklēšanas tiesnesis. No 1920. g. 14. jūl. zv. advokāta G. Bulmerinka palīgs. No 1922. g. 20. dec. zv. advokāts Rīgā. Darbojies vācu biedrībā “*Musse*” (priekšsēdētājs), vācu biedrībā “*Euphonie*” (kasieris un rēķinvedis), Vidzemes ģeoloģiskajā biedrībā (revīzijas komisijas loceklis), Vācu palīdzības biedrībā (priekšsēdētāja biedrs). Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs, baltiešu Vācu tautas apvienības (*Volksgemeinschaft*) delegāts Vidzemē, Vācu centrālās kooperatīva kases valdes loceklis un priekšsēdētājs, Lielās ģildes kredītkooperatīva kases valdes priekšsēdētājs, zviedru gumijas tirdzniecības uzņēmuma “*A. G. Tretorn*” direktors. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. Dzīvojis Keslinē (Pomerānijā; tag. Košalina Polijā). 1940–45 tiesas padomnieks Ostrovā (tag. Ostruva Veļkopoļska Polijā), no 1945 Vitenbergā. Miris 1950. g. 22. sept.

Precējies 1916 ar Klāru Vilpeltu (dz. 1884. g. 5. nov.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “*Livonia*” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 307., 308. l.; 115. f., 14. apr., 210. l.; 2996. f., 8. apr., 2646. l.; *Engelmann P.* Max Intelmann // *Baltische Briefe.* – 1950. – November. – S. 9; *Album Livonorum.* Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958.

IVANOVS Alberts (1903–1983)

Dzimis 1903. g. 2. febr. Tērvetes pag. rakstveža ģimenē; tēvs – Kārlis. No 1913 mācījies Jelgavas ģimnāzijā. 1. pasaules kara laikā bēgļu gaitās, no 1915 turpinājis izglītību evakuētajā L. Bērziņa un F. Šmithena Dubultu ģimnāzijā Tērbatā. 1918. g. pavasarī atgriezies Latvijā.

1920 beidzis Jelgavas valsts vidusskolu. 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932). Vienlaikus no 1922 studējis teoloģiju.

No 1929 bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Jelgavas apgabaltiesā, no 1931 vecākais tiesamatu kandidāts. Bijis sekretārs, mirtiesnesis, izmeklēšanas tiesnesis, Zemesgrāmatu nodaļas sekretāra vietas izpildītājs. No 1934. g. 16. maija zv. advokāta V. Činnova palīgs Jēkabpilī, no 1935. g. 13. febr. Jelgavā, no 1935. g. 11. sept. zv. advokāta P. Damjanska palīgs Jelgavā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 30. janv. atskaitīts no Advokātu kolēģijas. Strādājis par Jelgavas valsts tirdzniecības uzņēmuma Plānu un finanšu daļas ekonomistu statistiķi. 1941 IV–VI traktoris Jelgavas apriņķī. Vācu okupācijas laikā 1941 VII par politisku darbību padomju varas laikā apcietināts, ieslodzīts Jelgavas cietumā. 1942 V atbrīvots, bijis mirušā māsasvira lauku saimniecības pārvaldnieks Jaunsvirlaukas pag. Roķos. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 IX iecelts par Jelgavas apr. ārkārtējās fašistu zvēribu novērtēšanas komisijas pilnvarnieku. No 1944 XI Jelgavas juridiskās konsultācijas vadītājs, no 1949 IV advokāts Ventspils juridiskajā konsultācijā. 1950 I iecelts par Ventpils juridiskās konsultācijas vadītāju. Bijis Liepājas apgabala Advokātu kolēģijas prezidija loceklis. 1953 VIII uz atestācijas pamata izslēgts no Advokātu kolēģijas. Strādājis par juriskonsultu zvejnieku kolhozā “Sarkanā bāka”, normētēju Dobeles Mašīnu un traktoru stacijā, pēc tam – par dravnieku kolhozā “Padomju Latvijas bīskopis”, par komunālsaimniecības remontdarbu brigadieru Ventpils pilsētas Dzīvokļu pārvaldē. 1956 V atjaunots Advokātu kolēģijā, advokāts Dobeles juridiskajā konsultācijā. No 1958 I Dobeles juridiskās konsultācijas vadītājs (1958 XII no amata atcelts, atstājot par advokātu, bet 1965 II atkal iecelts par vadītāju). Bijis Valsts iestāžu darbinieku arodbiedrības republikāniskās komitejas ārstata instruktors un revīzijas komisijas loceklis, Dobeles raj. tautas tiesas, prokuratūras un Advokātu kolēģijas arodbiedrības vietējās komitejas priekšsēdētājs, Tautas universitātes Juridisko zinātņu un padomju celtniecības fakultātes lektors, LPSR Politisko zināšanu un zinātņu popularizēšanas biedrības biedrs. No 1966 IX pensijā. Miris 1983. g. 25. janv. Dobeļē. Apbedīts Dobeles kapos.

Precējies, sieva Velta, dēls Gunārs (dz. 1946).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 311. l.; 7427. f., 1. apr., 1909. l.; LZAKA, 573. l.; LUAJ; Dobeles pilsētas DzNA.

ĪVIŅŠ Teofils (1904– pēc 1949)

Dzimis 1904. g. 3. aug. Sātiņu muižā rentnieka, vēlākā privātdokāta ģimenē; tēvs – Kirils Kārlis, māte – Angelika Elizabete (dz. Menge). Latvietis, pareizticīgs. Brālis Aleksandrs Īviņš – izmeklēšanas tiesnesis. 1912–14 mācījies Sokolovas privātskolā Saldū. No 1914 mācījies Dubultu ģimnāzijā, no 1915 evakuācijā Tērbatē. Turpinājis izglītību evakuētajā Rīgas Nikolaja ģimnāzijā, no 1917 evakuētajā Rīgas pilsētas ģimnāzijā. 1918. g. pavasarī ar vecākiem atgriezies Latvijā.

Teofilis Īviņš

Zigmunds Jakobi

1923 beidzis Liepājas valsts 1. vidusskolu. 1923 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929). No 1926 strādājis sava tēva privātadvokāta K. Īviņa birojā. Studiju laikā beidzis Liepiņa mašīnrakstīšanas kursus un J. Rozes stenogrāfijas kursus. No 1929. g. 10. jūl. zv. advokāta N. Malkina palīgs Liepājā, no 1930. g. 2. apr. – Saldū, no 1932. g. 9. marta – atkal Liepājā, no 1935. g. 8. maija – Kuldīgā. 1931–32 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 1. Liepājas kājnieku pulkā (beidzis dienestu virsnieka vietnieka pakāpē). 1933–34 bijis Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijas biedrs. No 1936. g. 7. okt. zv. advokāts Kuldīgā. Darbojies Liepājas Juristu biedrībā, Kurzemes Patronāta biedrībā, Kuldīgas Sadraudzīgajā biedrībā, Kuldīgas Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrībā, Latvijas Aeroklubā Kuldīgas nodaļā un 14. Kuldīgas aizsargu pulka sporta klubā.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Kuldīgas juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā. Zv. advokāts Kuldīgā. 1944 bijis aizsargs Kuldīgas aizsargu pulka Kuldīgas nodaļā. 1944. g. rudenī devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1949 izceļojis uz Austrāliju. Turpmākais liktenis nav zināms.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 310. l.; 7427. f., 1. apr., 7129. l.; LUAJ.

JAKOBI Zigmunds (*Jacoby*; 1866–1935)

Dzimis 1866. g. 5. martā Ventspili tirgotāja ģimenē; tēvs – Ādolfs. Vācietis, luterticīgs. 1893 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti, jaunākais tiesamatu kandidāts Pēterburgas apgabaltiesā. No 1894 Rīgas apgabaltiesas prokurora sekretāra palīgs. 1895 iecelts par Rīgas apgabaltiesas sekretāra palīgu. No 1897 kolēģijas sekretārs. No 1898 jaunākais (no 1899 – vecākais) tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, 2. civilnodaļas sekretārs. No 1901. g. 9. okt. zv. advokāta palīgs, no 1903 zv. advokāts Rīgā.

1919–20 astoņus mēnešus dzīvojis ārzemēs. No 1920 III zv. advokāts Rīgā. Miris 1935. g. 25. okt. Čilē.

Precējies ar Zeltu Jakobi (dz. 1874. g. 16. sept.), meitas Adele (dz. 1903. g. 8. febr.), Helēna (dz. 1904. g. 19. martā) un dēls Konstantīns (dz. 1908. g. 5. sept.).

Apbalvojumi: b) Krievijas cara Aleksandra III piemiņas sudraba med. Sv. Aleksandra Ņevska ord. lentē.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 313. l.; 115. f., 14. apr., 604. l.; 1376. f., 2. apr., 12461. l., 108. lp.; 2996. f., 9. apr., 528. l.

Anna Jākobsone

JĀKOBSONE (dz. **GULBE**) **Anna** (1902– pēc 1939)

Dzimumsi 1902. g. 5. nov. Tukumā rokpeļņa ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Late. Latviete, luterticīga. Mācījusies Tukuma sieviešu pirmmācības skolā (beigusi 1914). 1915 ar vecākiem devusies bēgļu gaitās uz Vidzemi (dzīvojusi Krimuldas pag.). 1917 atgriezusies Tukumā.

1924 beigusi A. Korti krievu vidusskolu Rīgā. 1924 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1931). No 1927 strādājusi par jaunāko

kancelejas ierēdni Rīgas apgabaltiesā (no 1930 – par vecāko kancelejas ierēdni). No 1932. g. 27. janv. zv. advokāta K. Pilpa palīdzē Rīgā, no 1934. g. 21. nov. – Cēsīs. 1939. g. 11. janv. atskaitīta no zv. advokātu palīgu skaita pēc pašas vēlēšanās (ģimenes apstākļu dēļ). Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējusies 1935.

Konkordijas “Zinteniece” filistre dibinātāja.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 263. l.; 2996. f., 7. apr., 38181. l.; LUAJ.

JĀKOBSONE **Ida** Ita Feiga (1902–1941)

Dzimumsi 1902. g. 9. apr. Gostiņos amatnieka ģimenē; tēvs – Mendelis. Ebrejiete, jūdaiste.

1919 beigusi J. Landaua ģimnāziju Rīgā. 1919 uzsākusi vēstures studijas LU, 1920 tieslietu studijas (beigusi 1927). Strādājusi par darbvedi zv. advokāta M. Rozovska birojā, no 1928 zv. advokāta A. Kazaka birojā. No 1929. g. 13. febr. zv. advokāta A. Kazaka palīdzē Rīgā. No 1936. g. 11. marta zv. advokāte Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. ieskaitīta Advokātu kolēģijā. Nogalināta Rīgas geto vācu okupācijas laikā 1941. g.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 316., 317. l.; 2996. f., 9. apr., 10174. l.; 7427. f., 1. apr., 2144. l.; Альбом общества филистров-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Рига, [b. g.]; LUAJ.

Ida Jakobson

JĀKOBSONS **Alfrēds** (1902–1941)

Dzimis 1902. g. 23. maijā Rīgā komersanta un prokūrista ģimenē; tēvs – Bērs Juliuss, māte – Eida (dz. Goldblata). Ebrejs, jūdaists. Mācījies A. Korti privātajā proģimnāzijā Rīgā, pēc tam Lomonosova ģimnāzijā.

1922 beidzis Rīgas pilsētas krievu vidusskolu. Studējis tieslietas Jēnas universitātē. 1924 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929). No 1929. g. 10. jūl. zv. advokāta Z. Jakobi palīgs Rīgā, no 1935. g. 11. dec. zv. advokāta M. M. Hilmana palīgs Rīgā. 1931–32 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 5. Cēsu kājnieku pulkā. 30. gados darbojies cionistu organizācijā “*Histadrut Hacio-nit*”. No 1936. g. 25. nov. Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. uzņemts Advokātu kolēģijā. Gājis bojā vācu okupācijas laikā 1941. g. jūl.

Precējies 1927, viens bērns.

D. Ārsta atbildība pēc 1933. g. Sodū likumu 218. un 219. p.p. – Rīga, 1936; Īres līguma iespaids uz īres līgumu. – Rīga, 1936.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 315. l.; 1638. f., 1. apr., 78. l.; 2996. f., 9. apr., 9127. l.; 7427. f., 1. apr., 8102. l.; LUAJ; www.yadvashem.org

JĀKOBSONS **Ferdinands** Kristaps Voldemārs (*Jacobsohn*; 1895–1945)

Dzimis 1895. g. 5. nov. Rīgā mašīnista ģimenē; tēvs – Karls, māte – Cecīlija (dz. Donnere). Vācietis, luterticīgs. 1915 beidzis

Alfrēds Jakobsons

Ferdinands Jākobsons

Aleksandrs Jakovļevs

Nikolaja ģimnāziju Rīgā. Pēc tam studējis tieslietas Tērbatas universitātē. 1917 iesaukts karadienestā, beidzis 1. Pēterhofas praporščiku skolu. Nosūtīts uz 30. Sibīrijas strēlnieku pulku Irkutskā, jaunākais virsnieks. 1917 nosūtīts uz fronti, vēlāk demobilizēts. Devies uz Petrogradu. 1918. g. b. mobilizēts Sarkanajā armijā, līdz 1922 dienējis armijas administratīvajā dienestā armijas un divīziju štābos Dienvidkrievijā. Studējis tieslietas Rostovas pie Donas universitātē un Čerņiņevska universitātē Saratovā Krievijā, 1925 studijas beidzis, devies uz Rostovu pie Donas, strādājis par korespondentu valsts trestā.

1926 atgriezies Latvijā. 1927 turpinājis studijas LU (beidzis 1930). Studiju laikā strādājis par zv. advokāta M. Tihomirova sekretāru. 1929 ieguvis Latvijas pilsonību. No 1930. g. 1. okt. zv. advokāta V. Meijeroviča palīgs Rīgā. No 1937. g. 12. maija Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts. No 1935 darbojies Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Miris 1945. g. martā Vilenē Bādenē-Virtembergā.

D. Kas jāsaprot zem vārda "valdišana" civ. proc. Nol. 1233. pantā? – Rīga, 1937.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 314., 319. l.; 2996. f., 9. apr., 9879. l.; 7427. f., 1. apr., 12133. l.; DBG; LUAI.

JAKOVĻEVS Aleksandrs (1890–1939)

Dzimis 1890. g. 30. janv. Pēterburgā tipogrāfijas priekšnieka palīga ģimenē; tēvs – Pāvils, māte – Sofija (dz. Mihaļska). Krievs, pareizticīgs. 1893 ar ģimeni pārcēlies uz Jelgavu. No 1898 mācījies Jelgavas ģimnāzijā (beidzis 1907 ar zelta medaļu). Studējis tieslietas Pēterburgas universitātē (beidzis 1912, valsts pārbaudījumus nokārtojis 1913 Kazaņas universitātē). Strādājis Tieslietu min-jas dienestā, piekomandēts Krievijas Senāta Tieslietu departamentam, bijis miertiesneša v. i. Baku apgabaltiesas Kjurdamiras iecirkņi, gub. sekretāra pakāpē. 1915 IX kā vācu valodas pratējs piekomandēts Krievijas 5. armijas štābam, kara tulk. 1917 izmeklēšanas tiesnesis Jekaterinburgas apgabaltiesā. 1917 IV paaugstināts par kolēģijas sekretāru, no 1917. g. maija 5. armijas štāba Izlūkošanas nodaļas priekšnieka vecākais palīgs. 1918 dzīvojis Ukrainā, 1918 VI–IX Ukrainas valsts Kara tiesu pārvaldes Galvenās izmeklēšanas komisijas izmeklēšanas tiesnesis Kijevā.

1919 VIII atgriezies Rīgā. 1919. g. 13. nov. mobilizēts Latvijas armijā, kara laika ierēdnis Armijas virspavēlnieka štāba Izlūkošanas nodaļā. No 1919. g. 25. nov. līdz 1920. g. janv. piekomandēts sakaru uzturēšanai Polijas armijas 3. Leģionu divīzijas štābam, pēc komandējuma 1920 I atvaļināts no dienesta. Pēc tam bijis izmeklēšanas tiesneša v. i. Latgales apgabaltiesā. 1921 I iesaukts karadienestā, Kara virstiesas darbvedis un sekretāra v. i., IV šķ. kara ierēdnis. 1923 V apstiprināts par Kara virstiesas sekretāru, 1925 paaugstināts

par III šķ. kara ierēdni, 1928 V atvaļināts. No 1928. g. 16. maija zv. advokāts Rīgā, no 1931. g. nov. Bauskā, no 1935. g. jūl. Kuldīgā, no 1936. g. maija Rīgā, no 1937. g. febr. Jēkabpilī. Miris 1939. g. 19. martā.

Apbalvojumi: a) Latvijas Akpz, b) Krievijas Sv. So III šķ., Sv. Ao III šķ.

Precējies 1916 ar Irēnu Grefu (dz. 1892. g. 31. maijā), dēls Pāvils (dz. 1919. g. 29. okt.), meitas Irina (dz. 1921. g. 25. jūn.) un Nina (dz. 1925. g. 17. apr.), 1934 šķiries.

Pēterburgas baltvāciešu studentu korporācijas “Nevania” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 321. l.; 1376. f., 2. apr., 12398. l., 95. lp.; 1638. f., 2. apr., 72.–89. l.; 2996. f., 9. apr., 715. l.; 5601. f., 1. apr., 2396. l.; P–112. f., 8. apr., 204. l.; *Ed. A.* 20 darba gadi tieslietu gaitās // Bauskas Vēstnesis. – 1934. – 26. janv.

JAKOVĻEVS Mihails (1906–1978)

Dzimis 1906. g. 8. martā Rīgā Valsts bankas kasiera un zobārstes ģimenē; tēvs – Vjačeslavs, māte – Late (dz. Veibele). Krievs (citos dokumentos – latvietis), pareizticīgs. 1915 ar ģimeni evakuējis uz Petrogradu, mācījies ģimnāzijā.

1920 atgriezies Latvijā. 1925 beidzis Rīgas pilsētas krievu vidusskolu. 1925 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1934). Vienlaikus no 1925 strādājis Finanšu ministrijas Nodokļu departamentā, Rīgas apriņķa I un II nodokļu inspekcijā. Pēc tam vienu gadu strādājis zv. advokāta Ā. Ulinska birojā par sekretāru, vēlāk zv. advokāta V. Matsona birojā. No 1935. g. 22. maija zv. advokāta V. Matsona palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Strādājis par juriskonsultu celtniecības birojā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 18. okt. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā. Bijis zv. advokāta V. Matsona palīgs. 1943. g. 15. jūn. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita pēc paša lūguma (sakarā ar atteikšanos pārcelties uz provinci). Strādājis par juriskonsultu Rīgas pilsētas nov. komisāra un pilsētas lielvecākā Tiesību valdes juriskonsultācijā.

Miris 1978. g. 24. okt. Rīgā.

Krievu studentu korporācijas “Fraternitas Arctica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 320. l.; 7427. f., 1. apr., 9514. l.; LUAI.

JANSONS Dmitrijs (1906–1995)

Dzimis 1906. g. 17. apr. Valmierā pareizticīgo garīdznieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Olga (dz. Anaņjeva). Latvietis, pareizticīgs.

1921 beidzis Cesvaines draudzes skolu, 1926 Rīgas valsts krievu vidusskolu. Pēc vidusskolas beigšanas uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1936). 1928–34 strādājis par Rīgas ēdienu un dzērienu uzņēmumu slimokases darbinietu reidentu, pēc tam jaunākais

Mihails Jakovļevs

Dmitrijs Jansons

tiesamatu kandidāts Tiesu palātā. Līdz 1934. g. 15. maijam darbojies organizācijas “Pērkonkrusts” 12. blokā. No 1930 Latvijas Aizsargu organizācijas biedrs (līdz 1937 bijis 5. Rīgas aizsargu pulka Jūras divizionā un no 1937. g. 18. Daugavpils aizsargu pulkā). 1935–36 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis kara flotē uz karakuģa “Virsaitis”, dižmatrozis. No 1936 V jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (no 1937 vecākais tiesamatu kandidāts, no 1937 VI – Daugavpils apgabaltiesā). 1937–39 studējis filoloģiju LU. No 1939. g. 20. dec. zv. advokāta A. Birkmaņa palīgs. Bijis arī Iekšlietu ministrijas Būvniecības departamenta brīva līguma vecākais sevišķu uzdevumu ierēdnis.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 2. janv. nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Strādājis Finanšu tautas komisariāta Kredītu un banku daļā Fiduciārās izceļošanas akciju sabiedrības (*Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – UTAG*) pārņemšanas darbos, no 1941 II mācījies Hidrometeoroloģiskajosursos, no maija līdz jūl. strādnieks finieru rūpniecības fabrikā Nr. 7. Vācu okupācijas laikā 1942–44 mirtiesnesis Varakļānos un Ludzā. 1944 XI devies bēgļu gaitās uz okupēto Čehoslovākiju. Strādājis par tramvaja vadītāju, kokzāģētavas tehnisko kontrolieri, vēlāk pārvests uz repatriantu nometni Prāgā. 1946 VI atgriezies Latvijā. Strādājis par skolotāju Lašu vidusskolā, bijis Aizpūres pamatskolas pārzinis (tag. Ludzas rajonā), skolotājs Rubenes pamatskolā. No 1947 neklātienē studējis svešvalodas Latvijas Valsts pedagoģiskajā institūtā. 1951 atlaists no skolotāja darba. Bijis grāmatvedis kolhozā “Pionieris” Suntažos, no 1975 mežsargs mežkopis. Miris 1995. g. 28. jūl. Apbedīts Suntažu kapos.

Precējies 1944 ar Elzu Salu, dēls Ēvalds un meita Biruta.
Studentu korporācijas “Talavija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 322. l.; 1535. f., 10. apr., 16. l., b.p; 2996. f., 9. apr., 3786. l.; 3691. f., 1. apr., 3373. l., 62. lp.; 7427. f., 1. apr., 10812. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LUJ; KT.

Mikēlis Jansons

JANSONS Miķelis (1912–1986)

Dzimis 1912. g. 4. janv. Kalvenes pag. Lūšos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Ērmanis, māte – Anna (dz. Barona). Latvietis, luterticīgs.

1926 beidzis Kalvenes pamatskolu, 1930 Aizputes apriņķa ģimnāziju. Vasarās strādājis Liepājas–Glūdas dzelzceļa būvē, arī tēva saimniecībā. 1930–31 strādājis par tabelvedi Kalvenes dzelzceļa stacijas ceļu meistara kantorī. 1931 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1936). Studiju laikā strādājis par mūrnieku, mirtiesneša kancelejas ierēdni un telegrāfistu Ķemeru pasta un telegrāfa kantorī, praktikants pie Rīgas pilsētas 6. iecirkņa izmeklēšanas tiesneša. No 1934 Rīgas Centrālās kopējās slimokases slimnieku kontrolieris. No 1936 strādājis par lektoru Sabiedrisko lietu ministrijā. Darbojies Aizputes latviešu biedrībā un Kalvenes nacionālās jaunatnes biedrībā. 1937–38 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis

5. Cēsu kājnieku pulkā un Armijas štāba bataljonā. No 1938. g. 21. dec. zv. advokāta M. Kurzemnieka palīgs Rīgā. No 1938. g. rudens arī a/s “Kūdra” sekretārs, vēlāk Saimniecības daļas vadītājs.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 2. janv. nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 1940 XII–1941 VII bijis Rīgas 9. poliklinikas kancelejas darbu vadītājs. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā. Zv. advokāta M. Kurzemnieka palīgs Rīgā. 1942 II–1943 IV arī Finanšu ģenerāldirekcijas juriskonsults. Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Alsungas pag. Grāveru ciema Imantās. Miris 1986. g. sept. Alsungā.

Precējies 1940 VIII ar Elizabeti Valgumu.

Studentu biedrības “Fraternitas Rusticana” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 323. l.; 3727. f., 1. apr., 22. l., 325., 326. lp.; 23. l., 121., 122., 127., 128. lp.; 7427. f., 1. apr., 15707. l.; P–112. f., 4. apr., 160. l.; EVP; LUAJ.

JASINSKIS Tadeušs Florians (*Jasiński*; 1863–1922)

Dzimis 1863. g. 4. maijā Varšavā; tēvs – Jozefs. Polis, katoļticīgs. 1888 beidzis Varšavas universitātes Juridisko fakultāti, zv. advokāta palīgs Varšavā. No 1890 jaunākais štata kontrolieris Poltavas Akcīžu valdē, no 1891 kolēģijas sekretārs. 1892 I–X jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1893. g. 6. marta zv. advokāta palīgs Rīgā, no 1896. g. 4. maija zv. advokāts.

No 1920. g. 7. okt. zv. advokāts Rīgā. Literāts. Rīgas Poļu dziedāšanas biedrības “Aušra” priekšsēdētājs. 1922. g. sāk. ievēlēts par pirmo Latvijas Poļu savienības priekšsēdētāju. 1922 III kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Poļu saraksta (pirmais kandidāts aiz ievēlētā zv. advokāta J. Šablovskā). Miris 1922. g. 9. jūl.

Precējies ar Vandu Vronovsku (dz. 1883. g. 8. janv.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 234. l.; 115. f., 14. apr., 612. l.; 1376. f., 2. apr., 12271. l., 176. lp.

JAUNBRAKMANIS Vilis Oskars (1912–1976)

Dzimis 1912. g. 1. nov. Rītes pag. Judeļos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Krišs, māte – Minna (dz. Balkeviča). Latvietis, luterticīgs.

Mācījies Saukas pagastskolā, 1925 beidzis Neretas pamatskolu, 1929 Jēkabpils valsts vidusskolu. 1930 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1938). 1930–34 bijis LZS biedrs (sākumā Rītes pag. nodaļā, pēc tam Akadēmiskajā sekcijā). No 1934 strādājis Rīgas pilsētas Uzņēmumu pārvaldē par inkasentu, Administratīvās daļas darbvedi un par vecāko darbvedi (no 1938). 1938–39 obligātajā karadienestā Latvijas armijā. Turpinājis darbu Uzņēmumu pārvaldē, 1939 XI paaugstināts par Komerciālās direkcijas direktora palīgu. 1934–36 darbojies Rīgas pilsētas darbinieku biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I no darba atlaists. No febr. strādājis LPSR Patērētāju biedrību savienībā par darba ekonomistu Plānu ekonomiskajā daļā, no jūl. (jau vācu okupācijas

Tadeušs Jasinskis

Oskars Jaunbrakmanis

Šmerels Jeselons

laikā) – par juriskonsulta palīgu Centrālajā savienībā “Turība”. 1942 VI–1943 IV tirdzniecības likumdošanas referents, Tiesību referāta (nodaļas) vadītājs Latvijas Saimniecības kamerā. No 1943. g. 6. marta zv. advokāta A. Ābeltiņa palīgs Madonā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas vecākais grāmatvedis vairākās pienotavās. Miris 1976. g. 1. nov. Latvijā.

Precējies 1939 ar Ludmilu Hortensiju Ozoliņu (dz. Akmentiņa; 1907. g. 10. maijā).

Studentu korporācijas “Fraternitas Metropolitana” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 327. l.; 2927. f., 5. apr., 4152. l.; 7427. f., 1. apr., 14893. l.; LUAJ.

JESELSONS Šmerels (1902–1941)

Dzimis 1902. g. 23. janv. Rīgā; tēvs – Jankels, māte – Joha (dz. Bidermane). Ebrejs, jūdaists. Mācījies J. Landaua ģimnāzijā (līdz 1915). Pēc tam strādājis par mājskolotāju. 1918 studējis tautsaimniecību Baltijas Tehniskajā augstskolā.

1919 beidzis Rīgas pilsētas krievu ģimnāziju. 1921 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1923 tieslietu studijas (beidzis 1926). Studiju laikā strādājis par skolotāju, nodarbojies ar žurnālistiku (rakstījis laikrakstam “*Dos Folk*”). Strādājis zv. advokāta D. Dancigera birojā. No 1927. g. 16. marta zv. advokāta V. Mora palīgs Rīgā, no 1928. g. 19. dec. zv. advokāta M. M. Hilmana palīgs Rīgā. No 1933. g. 3. maija zv. advokāts Rīgā.

1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Gājis bojā Rīgā vācu okupācijas laikā 1941. g.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 779. l.; 2942. f., 1. apr., 1296. l.; 2996. f., 9. apr., 12642., 12643. l.; 7427. f., 1. apr., 614. l.; LUAJ.

JEVELSONS Jēkabs (arī Jakovs Jevelsons; 1902–1942)

Dzimis 1902. g. 20. maijā Priekuļos; tēvs – Zisels, māte – Šeina (dz. Monuhovica). Ebrejs, jūdaists. No 1904 dzīvojis Rīgā. 1914 mācījies Rīgas ebreju ģimnāzijā, pēc tam divus gadus pašmācībā. 1917 izturējis pārbaudījumus ģimnāzijas 4 klašu apjomā. Turpinājis izglītību Binca vidusskolā Rīgā.

Pēc Rīgas pilsētas krievu vidusskolas beigšanas (1921) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1927). Bijis LU Studentu padomes loceklis. 1925 karadienestā Latvijas armijā, 6. Rīgas kājnieku pulkā. Strādājis zv. advokāta A. Birznieka birojā. No 1927. g. 27. jūl. zv. advokāta A. Birznieka palīgs Rīgā. No 1933. g. 3. maija Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts. Politiskās partijas “Latvijas cionistu-revizionistu apvienība” biedrs dibinātājs, no 1933 Latvijas žīdu veselības aizsardzības biedrības “Oze” valdes loceklis (no 1934 priekšsēdētājs).

Vācu okupācijas laikā ieslodzīts Rīgas geto, 1942 darbojies geto pretošanās kustības vadībā. Gājis bojā grupas bēgšanas mēģinājuma laikā 1942. g. 28. okt.

Jēkabs Jevelsons

Precējies 1925 ar Rivku Ļuļevu, meitas Aleksandra (dz. 1926), Šošana (dz. 1933) un dēls Gabriels (dz. 1937).

Ebreju studentu korporācijas "Hasmonea" filistrs dibinātājs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 328. l.; 1638. f., 1. apr., 79.–81. l.; 2996. f., 9. apr., 12887. l.; 7427. f., 1. apr., 3826. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Альбом общества филистров-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Рига, [b. g.]; *Press B.* Judenmord in Lettland. – Berlin, 1988. – S. 103; LUAJ; *Bohe M.* Ebreji Latvijā. – Rīga, 2006; www.yadvashem.org

JIRGENSS Augusts (*Jürgens*; 1862–1931)

Dzimis 1862. g. 10. aug. Ārensburgā (tag. Kuresāre Igaunijā); tēvs – Konstantīns. Vācietis, luterticīgs. Beidzis Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. No 1898. g. 3. dec. zv. advokāta palīgs, pēc tam zv. advokāts Jelgavā.

No 1919 zv. advokāts Jelgavā. 1920 III–X bijis Kurzemes konsistorijas laicīgā locekļa kandidāts. Miris 1931. g. 21. okt. Jelgavā. Apbedīts Jelgavas Jāņa kapos.

Precējies ar Annu Fišeri (dz. 1865. g. 23. jūl.); 1939 izceļojusi uz Vāciju, meita.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 331. l.; 1368. f., 3. apr., 491. l.; 3234. f., 32. apr., 28703. l.; 4011. f., 1. apr., 2695. l.; Rigasche Rundschau. – 1931. – 28. Okt.

JOFE (prec. JUDEIKINA) Fruma Elka (1911–1941)

Dzimusi 1911. g. 14. janv. Pļaviņās; tēvs – Faivušs, māte – Leja. Ebrejiete, jūdaiste. 1916 kopā ar ģimeni evakuējusies uz Kārsavu, vēlāk pārcēlusies uz Rīgu.

No 1919 mācījusies N. Vinzarājas meiteņu privātajā ģimnāzijā (beigusi 1927). 1928 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1934). Studiju laikā darbojusies LU Ebreju studentu palīdzības biedrībā, pasniegusi privāttundas, strādājusi zv. advokāta J. Šablovska birojā. No 1934. g. 16. maija zv. advokāta J. Šablovska palīdzē, no 1934. g. 5. dec. zv. advokāta V. Meijeroviča palīdzē. 1936. g. 13. martā atskaitīta no zv. advokātu palīgu skaita sakarā ar pāriešanu Igaunijas pilsonībā pēc precībām.

Gājusi bojā Rīgas geto vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējusies 1936 ar Elju Judeikinu.

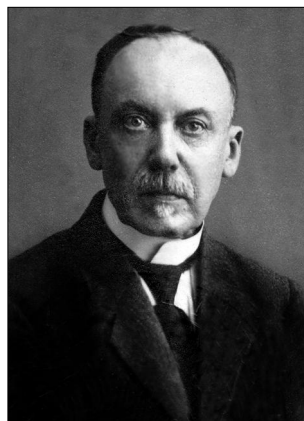
Ebreju studenšu korporācijas "Jardenia" filistre.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 329. l.; 2996. f., 9. apr., 15256. l.; 7427. f., 1. apr., 12609. l.; LUAJ.

JOSTSONS Ernests (1903–1991)

Dzimis 1903. g. 30. dec. Ipiķu pag. Ķirbeļu muižā galdnieka ģimenē; tēvs – Ādams, māte – Līze (dz. Mālmane). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Arakstes pamatskolā. No 1917 mācījies Rūjienas pilsētas tirdzniecības skolā (vēlāk valsts vidusskola).

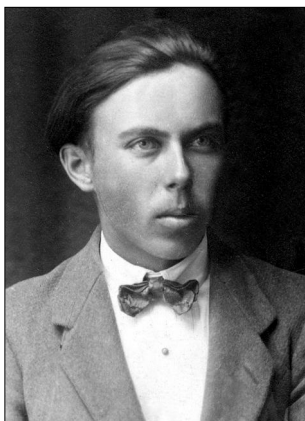
1924 beidzis Rūjienas valsts vidusskolu, 1925 Cēsaines valsts vidusskolas pedagoģisko klasi, ieguvis pamatskolas skolotāja tiesības. 1925 XI–1927 VIII strādājis par Valmieras pag. pamatskolas

Augusts Jirgenss

Fruma Jofe

Ernests Jostsons

skolotāju, 1927 VIII–1929 I par Valmieras pag. Viestura pamatskolas skolotāju. 1925 uzsācis lauksaimniecības studijas LU, 1926 tieslietu studijas (beidzis 1930). Studiju laikā darbojies studentu organizācijā “*Fraternitas Respublicana*”. Strādājis zv. advokāta P. Berģa birojā. No 1930. g. 26. nov. zv. advokāta P. Berģa palīgs Rīgā. 1931 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Progresīvās apvienības saraksta. 1932–33 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 5. Cēsu kājnieku pulkā. No 1937. g. 10. febr. zv. advokāts.

Pēc padomju okupācijas 1940–41 un 1945–48 LPSR Augstākās Padomes Prezidija Juridiskās un protokolu daļas vadītājs. 1941 VIII brīvprātīgi iestājies Sarkanajā armijā, līdz 1944 IV atradies frontē. Dienējis 201. latviešu strēlnieku divīzijā, 43. latviešu strēlnieku gvardes divīzijā. 1945 IV atvaļināts. 1948–1956 LPSR Prokuratūras Vispārējās uzraudzības daļas prokurors. No 1949 docētājs LVU Juridiskajā fakultātē. 1954 pēc disertācijas aizstāvēšanas “Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija loma padomju varas nostiprināšanā Padomju Latvijā (25. VIII 1940. – 25. VIII 1952.)” ieguvis juridisko zinātņu kandidāta grādu. No 1957 docents LVU Valsts un tiesību zinātņu katedrā. 1958–76 Juridiskās fakultātes dekāna vietnieks. Pētījis administratīvās likumdošanas pilnveidošanas tiesiskās problēmas. No 1960 Republikāniskās tautas universitātes padomes loceklis. 1963 apbalvots ar LPSR Augstākās Padomes Prezidija Goda rakstu, 1969 piešķirts LPSR Nopelniem bagātā jurista goda nosaukums. 1986 piešķirta personālā pensija. Miris 1991. g. 18. jūl.

Apbalvojumi: c) PSRS Lielā Tēvijas kara 2. pakāpes ord., med. “Par kaujas nopelniem”, “Par Maskavas aizsardzību”, vēl astoņas medaļas.

Precējies ar Annu Emiliju Dadzi, meita Elga (dz. 1930. g. 13. martā) un dēls Zigurds (dz. 1932). Otrreiz precējies ar Mariju Jemeljanovu (dz. 1922. g. 25. dec.), pameita Gaļina Jemeljanova (dz. 1945. g. 19. janv.).

D. Civilprocesa nolikuma 790. pants. – Rīga, 1936; Роль Верховного Совета Латвийской ССР в укреплении и развитии советской власти в Латвии (1940–1951). Автореферат. – Рига, 1952; Sociālistiskā likumība Padomju valsts aparāta darbībā. – Rīga, 1957; Padomju valsts pārvaldes demokrātiskie pamatprincipi. – Rīga, 1964; Administratīvā atbildība. – Rīga, 1967; Procesuālā kārtība administratīvo pārkāpumu lietās. – Rīga, 1977.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 330. l.; 1632. f., 1. apr., 8735. l.; 2996. f., 9. apr., 14977. l.; 7427. f., 1. apr., 9618. l.; LU arhivs, 7. apr., 8434. l.; *Gulbis V.* Ernests Jostsons // Padomju Students. – 1961. – 18. marts; *Grinbergs O.* Izcila jurista jubileja // Padomju Students. – 1963. – 13. dec.; *Šulcs V.* Ar jaunatni un juridiskajām zināšanām // Padomju Jaunatne. – 1963. – 29. dec.; *Grinbergs O.* Laikmets un cilvēks // Universitāte. – 1963. – Nr. 4. – 24.–26. lpp.; LME. – 1. sēj.; *Šulcs V.* Dzīvotprieks // Padomju Jaunatne. – 1973. – 29. dec.; LPE. – 4. sēj.; LUAJ; LatE. – 3. sēj.; Rīgas pilsētas DzNA.

Pēteris Juraševskis

JURAŠEVSKIS Pēteris (1872–1945)

Dzimis 1872. g. 5. apr. Lielsesavas pag. Pilnzābakos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Lavīze (dz. Andreika). Latvietis, luterticīgs. Strādājis par mājaskolotāju, vēlāk bijis skolotājs Sesavas pagastskolā, ierēdnis Kurzemes gub. valdē. 1900 uzsācis

tieslietu studijas Pēterburgas universitātē (beidzis 1904). Strādājis par ierēdni Rīgas–Orlas dzelzceļa kontrolē. 1905–06 tiesamatu kandidāts Jelgavas apgabaltiesā. 1906 zv. advokāta J. Čakstes palīgs Jelgavā. Pēc tam 1906–07 Kurzemes provinciālpadomes loceklis. 1907 ievēlēts Krievijas 2. Valsts domē. 1908–12 bijis Jelgavas palīdzības biedrības priekšnieka biedrs (pēc tam līdz 1926 biedrības priekšnieks), 1911–30 Jelgavas Namnieku un rūpnieku krājaizdevu sabiedrības valdes priekšsēdētājs. 1908–14 Jelgavā izdotā laikraksta par sabiedrību, politiku un literatūru “Sadzīve” līdzdibinātājs un redaktors, 1909–10 izdevuma “Sadzīves Feļetons” redaktors. 1914–16 Latviešu bēgļu komitejas sekretārs un juriskonsults Maskavā, 1916–18 Viskrievijas pilsētu savienības Ziemeļvidzemes lauksaimniecības komitejas vadītājs.

No 1918. g. 18. nov. līdz 1919. g. 18. martam Latvijas Pagaidu valdības tieslietu ministrs. Tautas padomes loceklis no Radikāldemokrātu partijas, vēlāk no partijas “Demokrātiskais centrs”. No 1919 VI vadījis Tieslietu min-jas Likumdošanas nodaļu. 1920 XI Likumdošanas nodaļa pārveidota par Kodifikācijas nodaļu, redaktors tajā (līdz 1921 VII). No 1921. g. 10. aug. zv. advokāts Jelgavā. 1922 III un 1925 II ievēlēts Jelgavas pilsētas domē. No 1922. g. rudens notārs. 1922 X kandidējis 1. Saeimas vēlēšanās no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku saraksta (nav ievēlēts). No 1924. g. 22. maija līdz 18. dec. iekšlietu ministrs, no 1925. g. 5. marta līdz 23. dec. tieslietu ministrs, pēc tam atkal zv. advokāts Jelgavā. 1925 ievēlēts 2. Saeimā no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku saraksta. 1925 XI–1928 I bijis 2. Saeimas sekretārs, pēc tam zv. advokāts. 1928 I–XI Ministru prezidents. 1928 II kandidējis Jelgavas pilsētas domes vēlēšanās no Latviešu pilsoņu apvienības saraksta. 1928 X ievēlēts 3. Saeimā no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku saraksta (bijis Juridiskās komisijas priekšsēdētāja biedrs). 1930. g. 1. okt. atskaitīts no zv. advokātu skaita, iecelts par notāru Rīgā. Bijis Ložmetējkalna pieminekļa un Jelgavas atbrīvošanas pieminekļa celšanas komitejas priekšsēdētājs. 1931 III ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Demokrātiskā centra un bezpartijisko darbinieku saraksta. 1931 X ievēlēts 4. Saeimā no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku saraksta.

Vācu okupācijas laikā 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. Miris 1945. g. 10. janv. Jelgavā.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO II šķ., LSCO pateicības zīme “Svastika”, b) Krievijas med. par sekmīgu mobilizāciju.

Atraitnis, dēls Jānis (dz. 1914. g. 23. dec.), otrreiz precējies 1928 ar Lavīzi Liliju Piģīti (1887. g. 14. febr.–1932. g. 19. sept.), dēls Andrejs (dz. 1929. g. 29. martā).

D. Latvijas mazaizsaimniecības. – Rīga, 1920.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 334. l.; 2996. f., 9. apr., 16433. l.; 3234. f., 32. apr., 29537. l.; 3710. f., 1. apr., 49. l., 67. lp.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satūra rādītājs. – Rīga, 1925. – 39. lpp.; Jaunākās Ziņas. – 1925. – 12. sept.; LDG; LKV. – 8. sēj.; LVD; EVP; LE (I). – 1. sēj.; LBC; LVV; *Trejš R.* Latvijas prezidenti. 1918.–1940. – Rīga, 2004. – 232.–241. lpp.; LatE. – 3. sēj.

Herberts Jurjāns

JURJĀNS Herberts Verners (1909–1994)

Dzimis 1909. g. 12. aug. Rīgā skolotāja ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Natālija Marija Hedvīga (dz. Rone). Latvietis, luterticīgs. Vēlāk kopā ar ģimeni dzīvojis Maskavā. 1918. g. pavasarī atgriezies Latvijā.

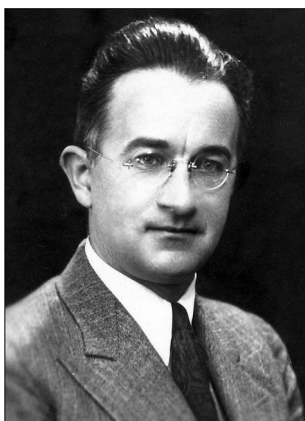
1927 beidzis Rīgas pilsētas 2. ģimnāziju. 1927 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1935). Līdz 1934 darbojies LZS Akadēmiskajā sekcijā. Studiju laikā strādājis zv. advokāta B. Krieviņa birojā un Rīgas–Valmieras zemesgrāmatu nodaļā (1928–30). No 1935. g. 22. maija zv. advokāta J. Šmita palīgs Rīgā. 1936–37 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 5. Cēsu kājnieku pulkā (atvaļināts virsnieka vietnieka pakāpē). No 1937 V atkal zv. advokāta palīgs. 1939 II pārcēlies uz Valmieru. No 1940. g. 10. janv. zv. advokāta palīgs Valmierā, bijis arī Vidzemes apgabala lauku pašvaldību juriskonsults.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 2. janv. ieskaitīts Advokātu kolēģijā, bet 24. febr. atskaitīts pēc paša vēlēšanās (sakarā ar darba uzsākšanu valsts iestādē). Strādājis Valmieras apr. sociālās nodrošināšanas nodaļā par inspektoru. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā. Bijis zv. advokāta palīgs Valmierā. No 1943. g. 8. jūn. zv. advokāts. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. No 1949 trimdā ASV. Strādājis par laukstrādnieku Virdžīnijas pavalstī, vēlāk – par noliktavas pārzini Kantonā Ohaio pavalstī. Studējis teoloģiju, 1974 ordinēts par mācītāju. Bijis latviešu ev. lut. mācītājs Kantonā, vēlāk arī Sinsinati draudzē Ohaio pavalstī un Pitsburgā. Latviešu ev. lut. baznīcas vikārs Amerikas Vidienes apgabalā. Miris 1994. g. 15. jūn. Kantonā.

Precējies 1938 ar Elvīru Galiņu (1913. g. 25. dec.–1989. g. 13. dec. ASV), dēls Inārs (dz. 1940), meitas Rasma (dz. 1938; filoloģe) un Sarmīte.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 332. l.; 2996. f., 9. apr., 17881. l.; 5601. f., 1. apr., 2593. l.; 7427. f., 1. apr., 11158. l.; Dzimtenē jurists, trimdā mācītājs // Laiks. – 1979. – 5. sept.; LUAJ.

Oto Kāde

KĀDE Oto Žanis Gothards (1900–1949)

Dzimis 1900. g. 6. jūl. Jelgavā tautskolotāja ģimenē; tēvs – Eduards, māte – Emīlija (dz. Dvelerte). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Jelgavas krievu ģimnāzijā, 1915–17 Jelgavas klasiskajā ģimnāzijā.

1919 III–1920 piedalījies Neatkarības karā, dienējis 13. Tukuma kājnieku pulkā. 1921 beidzis Izglītības min-jas kursus izglītības iegūšanai vidusskolas apmērā. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1938). Vienlaikus strādājis par skolotāju, no 1923 par kancelejas ierēdni Satiksmes min-jas Jūrniecības departamentā, no 1927 bijis kancelejas ierēdnis (no 1931 sekretārs) Rīgas pilsētas bāriņtiesā. No 1938. g. 21. dec. zv. advokāta R. Frīdenberga palīgs Rīgā. 1939. g. 22. nov. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

2. pasaules kara laikā iesaukts karadienestā, kritis padomju gūstā. Miris 1949. g. 12. sept. lazaretē Ļeņingradā.

Precējies 1929 ar Urzulu Krā (dz. 1904. g. 26. jūn.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 335. l.; 2927. f., 5. apr., 4320. l.; 2996. f., 10. apr., 1131. l.; 7427. f., 1. apr., 3780. l.; Baltische Briefe. – 1950. – Nr. 3; LUAJ.

KAGANS Izraels (1903–1943)

Dzimis 1903. g. 26. okt. Liepājā tirgotāja ģimenē; tēvs – Efraims, māte – Freida (dz. Judeloviča). Ebrejs, jūdaists. 1913–15 mācījies F. Činkas komercskolā Liepājā. Turpinājis izglītību Liepājā P. Konradi reformskolā (1920 skola pārdēvēta par P. Konradi vācu vidusskolu; beidzis 1923).

1923 uzsācis vēstures studijas LU, 1924 tieslietu studijas (beidzis 1930). Studiju laikā pasniedzis privātstundas. Bijis Žīdu studentu savstarpējās palīdzības kases biedrs. 1930–31 strādājis zv. advokāta P. Forstmana birojā par kancelejas darbinieku. No 1932. g. 13. janv. zv. advokāta P. Forstmana palīgs Liepājā, no 1935. g. 4. marta zv. advokāta Ā. Gerzoni palīgs Liepājā. No 1938. g. 25. maija zv. advokāts Liepājas apgabaltiesas raj. Darbojies Kurzemes Patronāta biedrībā, Kurzemes Jahtklubā un Liepājas Juristu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 15. martā ieskaitīts Advokātu kolēģijā, bijis advokāts Aizputes juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941 IX Liepājā apcietināts. Nogalināts ieslodzījumā 1943. g.

Precējies ar Minnu Kagani (1907. g. 20. okt.–1943).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 336. l.; 7427. f., 1. apr., 7945. l.; EVP; LUAJ; www.liepajajews.org/db.htm

KAGANSKIS Maksims Menaše (1908–1945)

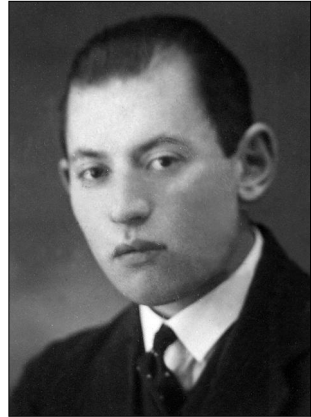
Dzimis 1908. g. 23. jūn. Liepājā tirgotāja ģimenē; tēvs – Levs Leiba, māte – Betija (dz. Urdanga). Ebrejs, jūdaists. Brālis Jēkabs – jurists. No 1916 mācījies reformģimnāzijā Liepājā.

1921 uzsācis mācības Liepājas valsts vidusskolas krievu klasē (beidzis 1926). Darbojies LSCO, bijis 52. pulciņa vadītājs. 1926 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). 1930 IV–X bijis praktikants Liepājas apgabaltiesā, pēc tam zv. advokāta E. Zēberga birojā. No 1932. g. 8. jūn. zv. advokāta E. Zēberga palīgs Liepājā, no 1933. g. 17. maija zv. advokāta A. Lipšica palīgs Liepājā. 1936–37 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 1. Liepājas kājnieku pulkā. No 1939. g. 22. febr. zv. advokāts Liepājā.

Vācu okupācijas laikā 1942 VI ievietots jaunizveidotajā Liepājas geto, bijis geto ebreju padomes priekšsēdētāja palīgs. 1942 VIII Liepājas geto likvidēts, pārvietots uz Rīgas geto. Pēc tam pārvests uz Vāciju – Štuthofas (tag. Štutova Polijā) koncentrācijas nometni. Miris 1945. g. 3. maijā.

Ebreju studentu korporācijas “Hasmonea” filistrs.

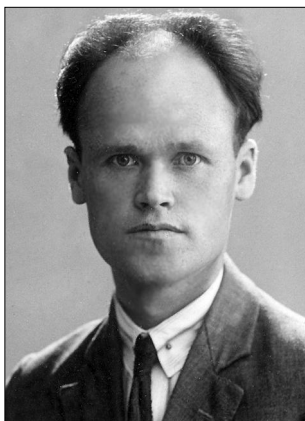
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 337.–339. l.; 7427. f., 1. apr., 10995. l.; LUAJ; www.liepajajews.org/db.htm

Izraels Kagans

Maksims Kaganskis

Vilis Kaijgars

KAIJGARS (līdz 1923 **EVALDSONS**) Vilis Kārlis Fridrihs (1897–1944)

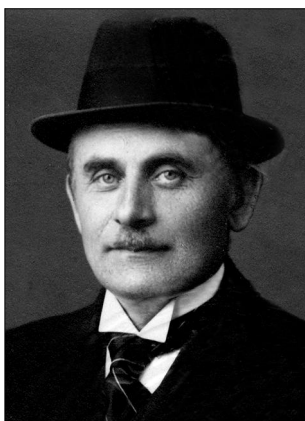
Dzimis 1897. g. 17. okt. Nurmuižas pag. Nobaros rokpeļņa ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Marianna (dz. Ozolniece). Latvietis, luterticīgs. Vēlāk kopā ar vecākiem dzīvojis Vilkmuižā un Talsos. Mācījies F. Cirķeļa tirdzniecības skolā (beidzis 1913). 1913. g. rudenī, pēc vecāku nāves, pārcēlies uz Rīgu. Strādājis par metālfrēzētāju Krievu–Baltijas vagonu fabrikā. Mācījies Rīgas pilsētas amatniecības skolā. 1915 evakuējies uz Krieviju, dzīvojis Lisjvā Permas gub. Strādājis Lisjvas metālrūpniecā par frēzētāju. Darbojies latviešu bēgļu organizācijās. 1918. g. vasarā piedalījies nesekmīgā pretlielinieciskā dumpī, apcietināts, ievietots Permas cietumā. Revolucionārā lauka kara tiesa attaisnojusi. 1918 XI atgriezies Rīgā.

Strādājis par noliktavas pārzini Apgādības min-jas Talsu apgādības iecirknī. 1920–22 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, Latgales divīzijas štābā. 1926 beidzis Latviešu jaunatnes savienības vidusskolu Rīgā. 1927 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932). No 1922 strādājis zv. advokāta A. Strausmaņa birojā par darbvēdi, darbojies Talsu–Tukuma un apkārtnes studentu biedrībā. No 1932. g. 6. apr. zv. advokāta A. Strausmaņa palīgs Rīgā, no 1935. g. 9. okt. zv. advokāta V. Matsona palīgs Rīgā, no 1934. g. 3. okt. – Talsos. No 1938. g. 21. dec. zv. advokāts Talsos. 1927–40 LSCO vadītājs Talsos.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā, bijis Talsu juridiskās konsultācijas advokāts. 1941. g. 14. jūn. Talsos apcietināts, pārvests uz Vjatkas soda nometnēm. 1942.28.XI piesprieda brīvības atņemšana uz 8 gadiem. Miris 1944. g. 5. apr.

Precējies 1925 ar skolotāju Jetiju Kruseru (dz. Vecvieta; 1896. g. 21. febr.; 1941–56 izsūtījumā Krasnojarskas nov. Turuhanskas raj.), dēls Dzintars Ilgonis (dz. 1930; 1941–54 izsūtījumā), vēl trīs bērni (miruši agrā bērnībā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 340.–342. l.; 2996. f., 10. apr., 2248., 2249. l.; 7427. f., 1. apr., 11576. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P–5332. l.; 1987. f., 1. apr., 17731. l.; LUAJ; Latvijas pilsoņu martiloroģijs Vjatlagā. 1938–1956 / Sast. H. Strods, V. Veremjevs. – Rīga, 2006. – 204., 205. lpp.

Kārlis Kalēvics

KALĒVICS Kārlis Roberts (1877–1945)

Dzimis 1877. g. 21. jūn. Annenieku pag. Slagūnes muižā mehāniskās darbnīcas īpašnieka (kalēja) ģimenē; tēvs – Fridrihs. Latvietis, luterticīgs. No 1889 mācījies Kandavas un no 1890 Talsu pamatskolā (beidzis 1894). Pēc tam strādājis telegrāfa dienestā Talsos un septiņus gadus Kerčā. Izturējis eksterņa pārbaudījumus ģimnāzijas kursa apmērā. No 1903 studējis Odesas universitātes Juridiskajā fakultātē, 1908 studijas beidzis un atgriezies Latvijā. Strādājis par tiesamatu kandidātu Jelgavas apgabaltiesā. No 1911 bijis zv. advokāta K. Pauļuka palīgs Jelgavā. No 1914. g. 18. okt. zv. advokāts Jelgavā. Bijis skolu un izglītības biedrību priekšnieks, vadījis Jelgavas latviešu pamatskolu un pilsētas vienīgo brīvlasītavu. 1. pasaules

kara laikā darbojies Kurzemes latviešu organizāciju komitejā, no 1915 VII Tērbatas Bēgļu apgādāšanas komitejā (priekšsēdētāja biedrs līdz 1917). Piedalījies Kurzemes Pagaidu zemes padomes un LPNP darbā, bijis Latvijas aizsardzības un atjaunošanas nodaļas loceklis. 1917 pārcēlies uz Bologoju, bijis evakuētās Madonas nodaļas vadītājs Viskrievijas pilsētu savienībā. 1918 VII atgriezies Jelgavā.

Tautas padomes loceklis no Radikāldemokrātu partijas, darbojies Agrārājā, Pārvaldes pārņemšanas no vāciešiem komisijā. No 1918 XII miertiesnesis Tukumā, Tukuma–Talsu zemesgrāmatu nodaļas priekšnieks (līdz 1933), arī namīpašnieks Tukumā un Sabilē. Bermonta uzbrukuma laikā kopā ar sievu un brāli atradies bermontiešu apcietinājumā. Bijis Sarkanā Krusta Tukuma nodaļas vadītājs, Brīvības pieminekļa celtniecības Tukuma apriņķa komitejas kasieris, Tukuma ev. lut. baznīcas draudzes priekšnieks, Zemgales Patronāta biedrības Tukuma nodaļas priekšnieks, Brāļu kapu komitejas Tukuma nodaļas priekšnieks, Sabiles Latviešu biedrības priekšnieks. Darbojies partijā “Demokrātiskais centrs”. 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku saraksta (nav ievēlēts). No 1934. g. 17. janv. zv. advokāts Tukumā. No 1932 bijis 11. Tukuma aizsargu pulka tieslietu pārzinis. Rīgas Juristu biedrības biedrs (no 1936 revīzijas komisijas loceklis).

Padomju okupācijas laikā 1941 nacionalizēti 2 nami Tukumā. 1941. g. 14. jūn. apcietināts, pārvests uz Vjatkas soda nometnēm. 1941. g. 28. nov. Kirovā piespriests ieslodzījums uz 10 gadiem. Miris 1945. g. 17. jūn.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO IV šķ., Akpz, Acjpm.

Precējies 1919 ar Veru Mildu Jansoni (dz. 1890. g. 20. maijā), meita Viktorija Milda (dz. 1920. g. 24. jūl.), dēli Oļģerts (dz. 1922. g. 26. jūn.) un Teodors Imants (dz. 1925. g. 10. apr.), uzaudzinājis arī divus mirušā brāļa bērnus.

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 343. l.; 1640. f., 1. apr., 189. l., 4. lp.; 525. l.; 3234. f., 32. apr., 30538. l.; 3710. f., 1. apr., 50. l., 36. lp.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-5627. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 39. lpp.; LDG; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; Latvijas pilsoņu martilorogājs Vjatlagā. 1938–1956 / Sast. H. Strods, V. Veremjevs. – Rīga, 2006. – 206. lpp.

KALNIŅA (dz. ALBUKEITE) Erna (1905–1989)

Dzimusi 1905. g. 11. apr. Rīgā kalēja ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Elīze (dz. Gulbe). Latviete, luterticīga. Mācījusies Berga pirm skolā Juglā, pēc tam V. Maldoņa meiteņu ģimnāzijā. 1916 kopā ar vecākiem devusies evakuācijā uz Krieviju. Dzīvojuši Samarā, mācījusies vietējā Hardinas meiteņu privātajā ģimnāzijā.

1922 atgriezusies Latvijā. 1924 beigusi J. Rozes stenogrāfijas kursus. 1926 beigusi Rīgas valsts vidusskolu pieaugušajiem. 1927 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1937). No 1923 vienlaikus

Erna Kalniņa

strādājusi par telefonisti Rīgas telefona tīklā, no 1927 par darbvedi Pasta un telegrāfa departamenta Naudas pārvedumu kontroles birojā (līdz 1940 XII). Darbojusies Pasta un telegrāfa darbinieku biedrībā (1927–40).

Padomju okupācijas laikā no 1941 III sekretāre Rīgas apr. 4. iecirkņa tautas tiesā, no aug. – kasiere Rīgas 1. valsts tirdzniecības uzņēmuma 312. veikalā. Vācu okupācijas laikā no 1942 II strādājusi Saimniecības ģenerāldirekcijas Darba departamenta Darba disciplīnas nodaļā par referenti. No 1943 zv. advokāta A. Pavāra palīdzē Rēzeknē, no 1944. g. 14. jūn. zv. advokāta R. Sades palīdzē Rēzeknē, no 1944. g. 11. maija – Rīgā. Bijusi Rīgas pilsētas valdes juriskonsulte. No 1944. g. vasaras trimdā Zviedrijā. Studējusi tieslietas Upsalas universitātē. 1952 izceļojusi uz ASV. Dzīvojusi Losandželosā, strādājusi bankā. Pievērsusies hinduisma pētniecībai. Mirusi 1989. g. 1. okt. Kremēta, pelni izkaisīti Atlantijas okeānā un Ganges upē Indijā.

Precējusies 1930 ar Latvijas armijas ģenerāļa Eduarda Kalniņa dēlu Viktoru (1907. g. 22. apr.–1991. g. 31. aug. Zviedrijā), dēls Ivars (dz. 1931. g. 29. aug.), dviņi Izolde un Eduards (dz. 1939. g. 14. maijā), 1940 šķirusies.

Studenšu korporācijas “Selga” filistre.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 348. l.; 7427. f., 1. apr., 11212. l.; LUAI.

KALNIŅŠ Alberts (1901–1980)

Dzimis 1901. g. 31. aug. Allažu pag. Maltēs nomnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Anna (atraitne Ramata, dz. Tērauda). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Allažu pagastskolā, pēc tam Allažu draudzes skolā. No 1916 turpinājis izglītību T. Serkova reālskolā Petrogradā. 1917 beidzis N. Petrova reālskolu turpat. 1917. g. rudenī devies uz Omsku, 1919. g. pavasarī beidzis F. Čumakina privāto vidusskolu Omskā.

1920 atgriezies Latvijā un uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1936). Vienlaikus strādājis par vecāko kontrolieri Rīgas pilsētas Pārtikas valdē, no 1921 par kontrolieri Rīgas pilsētas domes revīzijas komisijā. No 1922 bijis pienotavas īpašnieks Liepupē un uzņēmuma “Piena eksports” līdzīpašnieks un vadītājs. Pēc tam strādājis par žurnālistu laikrakstos “Latvijas Vēstnesis” (1924–25 redaktors), “Jaunākās Ziņas” (1926), “Pēdējā Brīdī” (1927; žurnālists un redaktors), “Centra Balsis” (1928–30; redaktors un atbildīgais redaktors). No 1930 bijis informators Rīgas radiofona Informācijas daļā. 1930–32 bijis kooperatīva “Latvijas pienražotāju sabiedrība” valdes loceklis un pilnvarnieks tiesu lietās. 1932–33 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 6. Rīgas kājnieku pulkā. 1924–34 partijās “Demokrātiskais centrs” biedrs, kā arī partijas Akadēmiskās sekcijas priekšsēdētāja biedrs. 1924–30 Latvijas Žurnālistu un rakstnieku arodbiedrības biedrs. No 1934 V Latvijas Telegrāfa aģentūras atbildīgais par provinces presi. No 1937. g.

Alberts Kalniņš

26. maija zv. advokāta J. Matisona palīgs Jelgavā. Publicējies laikrakstā “Zemgales Balss”.

Padomju okupācijas laikā 1940 VII piedalījies Demokrātiskā latviešu vēlēšanu saraksta sagatavošanā Tautas saeimas vēlēšanām, vadījis aģitācijas materiālu iespiešanu un izplatīšanu, 1940 VII īslaicīgā apcietinājumā. 1940 juriskonsults Rīgas piena kombinātā. 1941. g. 24. febr. izstājies no Advokātu kolēģijas pēc paša vēlēšanās. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā. Zv. advokāta palīgs Talsos. 1941–44 bijis arī laikraksta “Talsu Vārds” redaktors. Pēc 2. pasaules kara bēgļu gaitās Vācijā, pēc tam trimdā Kanādā. No 1954 Toronto izdevis un rediģējis “Mūsu Domas”, bijis “Amerikas Vēstneša” redaktors Bostonā. Vēlāk atgriezies Toronto, bijis lauksaimniecības fermas īpašnieks Ontārio, ķīmiskās tīrītavas īpašnieks. Darbojies Latviešu preses biedrībā. Miris 1980. g. 8. jūl. Toronto. Kremēts *Mount Pleasant* krematorijā.

Precējies 1940. g. 30. nov. ar Helēnu Šintu (dz. 1920. g. 8. okt.), meita Solveiga, šķīries.

1920–28 bijis studentu biedrības “Zemgalija” biedrs.

D. Kas jāzina uzvārdu mainītājiem. – Jelgava, 1940; *Aizupe R.* Sešpadsmit gadi Sibīrijā. – Toronto, 1974 (redaktors un izdevējs).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 344. l.; 1533. f., 3. apr., 101. l., 54. lp.; 7427. f., 1. apr., 2887. l.; Laiks. – 1980. – 26. jūl.; LE (II). – 1. sēj.; LU AJ.

KALNIŅŠ Boriss (1907–1980)

Dzimis 1907. g. 25. jūl. Maskavā uzņēmuma AEG Maskavas nodaļas direktora ģimenē; tēvs – Roberts, māte – Ģertrūde Anna (dz. Saliņa). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Pētera un Pāvila ģimnāzijā Maskavā. 1917 pārcēlies uz Dienvidkrieviju.

1920 ieceļojis Latvijā. 1927 beidzis Rīgas pilsētas 2. vidusskolu un uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1934). No 1931 strādājis par darbvedi zv. advokāta V. Lazdiņa birojā. No 1935. g. 22. maija zv. advokāta V. Lazdiņa palīgs Rīgā, no 1937. g. 16. jūn. – Jelgavā, no 1938. g. 7. marta – Rēzeknē. Vēlāk Rēzeknes pilsētas un apriņķa valdes juriskonsults. Bijis Latvijas Lauksaimniecības kameras juriskonsults.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 3. janv. izstājies no Advokātu kolēģijas, no apr. strādājis Valsts apdrošināšanas pārvaldē par pagaidu darbinieku, no jūl. (jau vācu okupācijas laikā) kļuvis par pārvaldes juriskonsultu un “*Zentral-Handelsgesellschaft Ost, Berlin*” Baltijas apgabala daļas juriskonsultu Rīgā. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā. 1942. g. 30. apr. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita, brīvprātīgi iestājies vācu armijā. No 1943 V dienējis latviešu leģionā.

Pēc 2. pasaules kara bēgļu gaitās Vācijā, 1949 izceļojis uz Austrāliju. Strādājis ķīmiskās rūpniecības uzņēmumā Sidnejā. Miris 1980. g. 30. okt. Kanberā.

Boriss Kalniņš

Precējies ar zv. advokāta V. Lazdiņa meitu Helēnu, sieva mīrusi, otrreiz precējies ar Annu Balodi.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 347. l.; 7427. f., 1. apr., 11113. l.; EVP; AF; LUAJ.

KALNIŅŠ Jānis (1861–1931)

Dzimis 1861. g. 7. janv. Blomes pag.; tēvs – Jēkabs. Latvietis, luterticīgs. 1883 beidzis ģimnāziju Rīgā, 1887 Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. No 1900 zv. advokāta A. Vēbera palīgs Rīgā. No 1907 zv. advokāts. Bijis laikrakstu līdzstrādnieks. 1888–90 laikraksta “Baltijas Vēstnesis” redakcijas loceklis. Vēlāk, lai uzlabotu veselību, dzīvojis laukos, pēc paša lūguma atskaitīts no zv. advokātu skaita. No 1915 IX bijis Bēgļu apgādāšanas komitejas juriskonsults Rīgā.

No 1919 IV strādājis Padomju Latvijas Zemkopības tautas komisariātā. No 1919 VII strādājis par juriskonsultu Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Mantu atdabūšanas komisijā (līdz 1920 III), pēc tam bijis Iekšlietu ministrijas jaunākais sevišķu uzdevumu ierēdnis, 1920 IV–1921 I darbvedis (atlaists štatu samazināšanas dēļ). 1921 I–V vecākais tiesamatu kandidāts Liepājas apgabaltiesā, prokurora biedrs. No 1924. g. 24. sept. zv. advokāts Rīgā, no 1927. g. 6. sept. Cēsis, no 1930. g. 16. aug. Siguldā. 1928 iestājies partijā “Demokrātiskais centrs”. Miris 1931. g. 6. apr.

Neprecējies, civilsievā Pelageja Šabašova.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 350. l.; 1368. f., 3. apr., 516. l.; 1595. f., 10. apr., 166. l.

KALNIŅŠ Jānis (1901–1967)

Dzimis 1901. g. 5. febr. Jērcēnu pag. Zemberos zemkopja ģimenē; tēvs – Jūliuss. Latvietis, luterticīgs. Mācījies Valmieras Latviešu skolu biedrības elementārskolā, pēc tam Strenču proģimnāzijā. No 1916 turpinājis izglītību Valmieras tirdzniecības skolā (vēlāk komercskola; beidzis 1921).

1919 VI–1920 IV bijis karadienestā Latvijas armijā, dienējis Ziemeļlatvijas rezerves bataljonā, 10. Aizputes kājnieku pulkā. 1921 uzsācis vēstures studijas LU, 1924 tieslietu studijas (beidzis 1932). 1925–29 bijis ievēlēts Studentu padomē (darbojies Virtuves komisijā). No 1922 LSDSP biedrs, bijis LSDSP Juristu sekcijas valdes loceklis. 1926 ievēlēts Rīgas pilsētas domē, no 1925 Rīgas pilsētas 2. raj. ires valdes loceklis. Strādājis Latvijas Arodbiedrību centrālbiroja juridiskās konsultācijas birojā par tehnisko palīgu advokātiem un 1924–33 par darbvedi revidentu Rīgas kopējā slimokasē. No 1933. g. 8. febr. zv. advokāta A. Buševica palīgs Rīgā. 1934. g. 20. maijā apcietināts, ievietots Liepājas koncentrācijas nometnē (26. okt. atbrīvots). No 1938. g. 15. jūn. zv. advokāts Rīgā, no 11. sept. Daugavpilī.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 1. okt. zv. advokāts Rīgā un asistents LVU Juridiskajā fakultātē. No 1941 I vecākais konsultants

Jānis Kalniņš (1901–1967)

Tieslietu tautas komisariātā. No 1942 I bijis kancelejas ierēdnis Tirdzniecības departamenta likvidācijas birojā, no 1943 V juriskonsults turpat. No 1944 IX ar ģimeni dzīvojis Slampes, pēc tam Praviņu pag. 1945 I izvests uz Vāciju, dzīvojis ārzemju strādnieku nometnē Drēzdenē, no 1945 IV – nometnē Dēbelnes apkārtnē, 6. maijā no nometnes atbrīvots. Repatriējies uz PSRS, V–VII atradies filtrācijas nometnē Rovičā. Atgriezies Rīgā. No 1945 VIII advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā, 1950 VI izslēgts no Advokātu kolēģijas. No 1956 bijis arbitrs LPSR Ministru Padomes Valsts arbitražā. Miris 1967. g. 30. aug. Rīgā.

Precējies, bērni.

Studentu biedrības “Klints” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 351. l.; 7427. f., 1. apr., 4512. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 76. lp.; LZAKA, 174. l.; Rīgas Balss. – 1967. – 1. sept.; LUAI; Rīgas pilsētas DzNA.

KALNIŅŠ Jānis (1902–1980)

Dzimis 1902. g. 1. febr. Druvienas muižā laukstrādnieka un vēlākā rentnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Emma. Latvietis, luterticīgs. No 1908 mācījies Druvienas pagastskolā, 1914–19 Madonas proreālskolā.

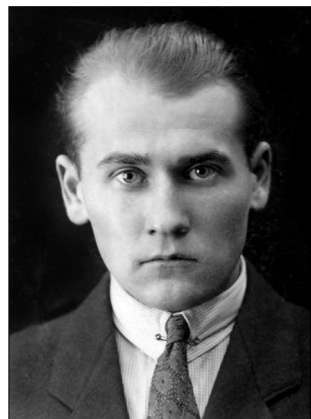
No 1919 mācījies un 1920 beidzis Cesvaines valsts vidusskolu. 1920–23 studējis filosofiju LU, pēc tam tieslietas (beidzis 1931). Studiju laikā 1921–25 strādājis par korektoru spiestuvē “Sprancis un Hertelis”, 1925–31 par grāmatveža palīgu a/s “J. Zandbergs un biedri”, bijis laikraksta “Jaunākās Ziņas” līdzstrādnieks. Darbojies dažādās komisijās LU Studentu padomē. 1931 IV–X praktikants Rīgas apgabaltiesā. No 1931 kancelejas ierēdnis notāra J. Krūklanda birojā un jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1931. g. 16. dec. zv. advokāta P. Pavlova palīgs Rīgā. No 1938. g. 21. dec. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I Rīgas 5. juridiskās konsultācijas vadītājs. 1941 ievēlēts par Advokātu kolēģijas prezidija locekli. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI Rīgas pilsētas 2. juridiskās konsultācijas vadītājs. No 1945 V advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā, no 1947 – konsultācijas vadītāja vietnieks, no 1952 – vadītājs, vēlāk advokāts juridiskajā konsultācijā. 1946–50 Advokātu kolēģijas Revīzijas komisijas priekšsēdētājs un sekretārs. 1948 beidzis LKP Rīgas pilsētas komitejas marksisma ļeņinisma vakara universitāti. 1960 ievēlēts par Advokātu kolēģijas Revīzijas komisijas locekli. 1975 V pensionējies. Miris 1980. g. 4. febr. Rīgā. Apbedīts I Meža kapos.

Precējies 1931 ar Zentu Kļavu (dz. 1908. g. 12. sept.), meitas Skaidrīte (dz. 1932. g. 16. jūl.) un Ilze (dz. 1939. g. 1. maijā).

Akadēmiskās vienības “Ziemeļi” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 349. l.; 7427. f., 1. apr., 1486. l.; LZAKA, 629. l.; LUAI.

Jānis Kalniņš (1902–1980)

Jēkabs Kalniņš

KALNIŅŠ Jēkabs (1889–1986)

Dzimis 1889. g. 18. sept. Klosteres pag. lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Ādams, māte – Līze Elizabete (dz. Brūvere). Latvietis, luter ticīgs. Beidzis Klosteres pagastskolu, mācījies Aizputes pilsētas skolā. Piedalījies 1905. g. revolūcijā, pēc tās sagrāves 1906 emigrējies uz ASV. Dzīvojis Ilinoisas pavalstī, 1910 beidzis Džona Grira koledžu Hūpestonā. Beidzis De Pola universitātes Tieslietu fakultāti Čikāgā, 1914 VI turpat ieguvis maģistra grādu. No 1913 X advokāta palīgs Ilinoisas pavalstī. 1915–17 strādājis par tiesību zinību skolotāju vidusskolā. No 1918 advokāta palīgs un advokāts. Bijis LSDSP biedrs (līdz 1919).

1919. g. rudenī atgriezies Latvijā. No 1920 VIII jaunākais tiesamatu kandidāts Liepājas apgabaltiesā, izmeklēšanas tiesnesis. 1922–26 iecelts par Liepājas apgabaltiesas locekli. Bijis arī tieslietu skolotājs Liepājas valsts tehnikumā. 15 mēnešus darbojies Liepājas Rotari klubā. Privatadvokāts Liepājā. No 1929. g. 4. dec. zv. advokāts Liepājā. Bijis Liepājas Juristu biedrības kasieris.

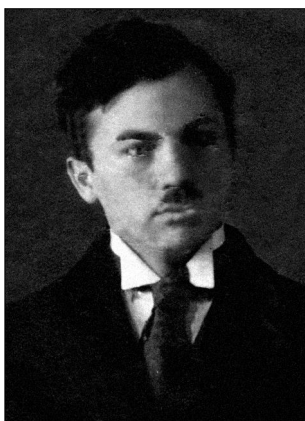
Padomju okupācijas laikā no 1941 I Liepājas juridiskās konsultācijas pārzinis. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Liepājā, Liepājas namīpašnieku biedrības valdes loceklis. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Strādājis par sakaru ierēdni starp nacionālajām komitejām Starptautiskajā bēgļu organizācijā (IRO) amerikāņu okupācijas zonas Galvenajā mitnē. 1948 XII izceļojis uz ASV. Bijis Čikāgas Latviešu biedrības priekšnieks. Miris 1986. g. 4. janv. Oregonas pavalstī.

Preceļies 1927 ar Lību Emiliju Benefeldi (dz. 1898. g. 1. dec.), 3 bērni.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 352. l.; 1595. f., 10. apr., 167., 168. l.

KALNIŅŠ Nikolajs (1894–1942)

Dzimis 1894. g. 2. nov. Vildogas pag. Buļļos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Kristīne (dz. Ozoliņa). Beidzis A. Ķeņiņa reālskolu Rīgā. 1913 uzsācis studijas Pēterburgas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1918). 1917 IV, būdams maziņnieks internacionālists, vadījis Vidzemes bezzemnieku kongresu Valmierā. Bijis Rīgas strādnieku deputātu padomes un Vidzemes bezzemnieku deputātu padomes loceklis. 1918 II vāciešu apcietināts, ieslodzīts Citadeles cietumā Rīgā, drīz atbrīvots. Bijis zv. advokāta palīgs Rīgā. 1918. g. sāk. bijis Cēsu apr. padomes loceklis (atbildīgais par baznīcu un draudžu lietām), atbrīvots no darba Cēsu izpildkomitejā, jo pieslēdzies maziņniekiem (1918 V Petrogradā iestājies partijā). Pēc tam devies uz Krieviju. Bijis darbvedis Padomju Krievijas Zemkopības tautas komisariāta Zemes meliorācijas nodaļā Maskavā, vēlāk Pārtikas valdes aģents Orlas gub. No 1916 Latvijas Sociāldemokrātijas biedrs, darbojies studentu biedrībā “Darbs” Petrogradā.

Nikolajs Kalniņš

1918 XII atgriezies Latvijā, Rīgā. Miertiesneša K. Kurševica sekretārs. No 1918 XII LSDSP biedrs. Padomju varas apstākļos no 1919 I bijis tehniskais darbinieks Tieslietu tautas komisariātā Rīgā, vēlāk Statistikas tautas komisariāta Tieslietu morāles nodaļas vadītājs. Pēc Rīgas atbrīvošanas no lieliniekiem 1919 V apcietināts, 29. jūn. atbrīvots. No 1919. g. 24. jūl. zv. advokāta H. Rūša palīgs Rīgā. Bijis Satversmes sapulces loceklis un 1.–3. Saeimas deputāts (no LSDSP), Juridiskās komisijas sekretārs, Mandātu komisijas un Pieprasījumu komisijas loceklis, Sociālās likumdošanas komisijas vadītājs. No 1929. g. 13. febr. zv. advokāts Rīgā. 1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no LSDSP (nav ievēlēts). 1933 LSDSP kreisā spārma spiediena rezultātā atteicies no piedāvātā 4. Saeimas deputāta mandāta, lai ieņemtu F. Cielēna vietu. 1934. g. pavasarī ievēlēts par LSDSP 1. raj. Revīzijas komisijas locekli. No 1924 Darba min-jas (vēlāk Tautas labklājības min-ja) juriskonsults, bijis LSDSP un Latvijas Arodbiedrību centrālā biroja Tieslietu daļas vadītājs. Darbojies Raiņa klubā, Tautsaimniecības pētīšanas biedrībā, Latvijas un PSRS tautu tuvināšanās biedrībā. 1934. g. 17. maijā Rīgā apcietināts, ievietots Rīgas Centrālcietumā (21. jūn. atbrīvots). Nodarbojies ar lauksaimniecību savā saimniecībā Kokneses pag. Kalnavotos. Bijis Kokneses meliorācijas sabiedrības “Alksnis”, Stukmaņu piensaimniecības biedrības, Lielvārdes lauku pārraudzības biedrības biedrs. No 1938 Latvijas Dzelzceļnieku biedrības juriskonsults, arī Patērētāju biedrību savienības juriskonsults (līdz 1941 II).

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Bijis advokāts Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā. 1941. g. 21. apr. izsaukts uz Iekšlietu tautas komisariātu, kur atteicies darboties par ziņotāju. 1941. g. 15. jūn. Rīgā apcietināts, pārvests uz Vjatkas soda nometnēm. Miris 1942. g. 5. janv.

Precējies 1922 ar studentu Zeltu Doroteju Ādamu (1901. g. 10. martā–1984. g. 1. dec.; izsūtījumā Krasnojarskas nov. Tasejevas raj. 1941–56), dēli Aivars (dz. 1924. g. 24. martā; izsūtījumā 1941–56), Ojārs (dz. 1928. g. 20. febr.; izsūtījumā 1941–46) un meita Dagnija (1939. g. 12. martā–1999. g. 26. dec.; izsūtījumā 1941–49).

D. Muižniekiem par zemi nemaksāt! Runa Satversmes Sapulcē, 7. jūlijā 1922. g. – Rīga, 1922; Jaunais likums par telpu īri. – Rīga, 1924; Algoto darbinieku apdrošināšana nelaiemes un arodu slimību gadījumos. – Rīga, 1927.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 352.–355. l.; 2996. f., 10. apr., 7172. l.; 3235. f., 2. apr., 5996. l., 330.–350. lpp.; 7. apr., 756. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 15677. l.; Strādnieku Avīze. – 1918. – 31. janv.; Tēvijas Sargs. – 1924. – 18., 20. janv.; LDG; EVP; LE (I). –1. sēj.; *Kalniņš A.* Nikolajs Kalniņš – par tiesisku Latvijas valsti // *Atmoda.* – 1989. – 6. marts; *Kalniņš A.* Kā es kļuvi par skolotāju (deportētā atmiņas) // *Skolotāju Avīze.* – 1989. – 21. jūn.; Latvijas pilsoņu martilorogējis Vjatlagā. 1938–1956 / Sast. H. Strods, V. Veremjevs. – Rīga, 2006. – 210. lpp.; dēla Aivara Kalniņa sniegtās ziņas.

KAMERAZA (prec. DIMANTE) *Ida* (1905–1941)

Dzimis 1905. g. 13. apr. Daugavpili ārsta ģimenē; tēvs – Boriss, māte – Broha (dz. Jofe). Ebrejiete, jūdaiste. No 1913 mācījusies Daugavpils sieviešu ģimnāzijā. No 1915 dzīvojusi evakuācijā Simbirskā, līdz 1921 VI mācījusies Simbirskas sieviešu ģimnāzijā.

Ida Kameraza

Aksels Kampenhauzens

1921 VII atgriezies Latvijā. 1923 beigusi Daugavpils pilsētas sieviešu vidusskolu. 1924 uzsākusi tieslietu studijas LU. Pēc LU beigšanas (1930) strādājusi zv. advokāta E. Tomsona birojā. No 1933. g. 3. maija zv. advokāta E. Tomsona palīdzē Daugavpilī. No 1940. g. 1. maija zv. advokāte Daugavpilī.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīta Advokātu kolēģijā, no 24. febr. advokāte Rīgas 4. juridiskajā konsultācijā. Gājusi bojā Rīgā vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējusies 1941 ar inženieri Hariju Dimantu (dz. 1901. g. 7. martā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 357. l.; 2942. f., 1. apr., 15379. l.; 7427. f., 1. apr., 8105. l.; LU AJ.

KAMPENHAUZENS Aksels (*Baron von Campenhauzen*; 1905–1933)

Dzimis 1905. g. 15. aug. Rozulas pag. Rozbeķu muižas īpašnieka ģimenē; tēvs – Baltazars Armins, māte – Lilli Adelīna (dz. Lēvisa of Menāra). Vācietis, luterticīgs. Mācījies Valtera privātģimnāzijā Tērbatā, 1919 I turpinājis izglītību Rīgas pilsētas ģimnāzijā.

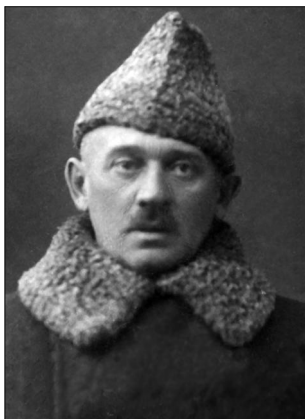
No 1919. g. rudens mācījies humanitārajā ģimnāzijā Heidelbergā Vācijā (beidzis 1925). 1926 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē, 1927 turpinājis LU (beidzis 1932). Vienlaikus 1927–28 studējis tieslietas arī Herdera institūtā. Strādājis zv. advokātu E. Morica un L. Šēlera, kā arī G. Brēma birojā, no 1932 V zv. advokāta B. Nolteina birojā. Bijis juridiskā laikraksta “*Rigische Zeitschrift für Rechtswissenschaft*” līdzstrādnieks, Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. No 1933. g. 8. febr. zv. advokāta B. Nolteina palīgs Rīgā. Miris no tīfa 1933. g. 19. okt. Apbedīts dzimtas kapos Ungurmuižā.

Baltvāciešu studentu korporācijas “Livonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 356. l.; 2996. f., 10. apr., 9405. l.; 4772. f., 1. apr., 99. l.; 7427. f., 1. apr., 11793. l.; Album Academicum Universitatis Tartuenssis. 1918.–1944. – Tartu, 1994. – 2. – S. 420; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958; Album Livonorum / Herausgegeben vom Philisterverein der Livonia. – [B. v.], 1972; LU AJ.

KANSKIS Vjačeslavs (1874–1948)

Dzimis 1874. g. 30. jūl. Dubultos ģimnāzijas direktora filologa ģimenē; tēvs – Josifs, māte – Marija (dz. Volgina). Krievs, pareizticīgs. Brālis Jermolajs – Latvijas armijas ārsts pulkvedis. Beidzis klasisko ģimnāziju Varšavā. 1896 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. Bijis tiesamatu kandidāts Pēterburgas apgabaltiesā, Kriminālnodaļas sekretāra palīgs, Civiltodaļas sekretāra palīgs, prokurora biedrs, izmeklēšanas tiesnesis, no 1901 izmeklēšanas tiesnesis Tukumā, no 1903 Rīgas apgabaltiesas prokurora biedrs, no 1914 notārs Rīgā. 1915–18 kara sanitārā vilciena un sanitārās kolonnas priekšnieks.

Vjačeslavs Kanskis

No 1919 VI notārs, no 1921. g. 6. dec. – zv. advokāts Rīgā. 1920 kandidējis Satversmes sapulces vēlēšanās no Krievu kandidātu saraksta (nav ievēlēts). 1922. g. 3. aug. izstājies no zv. advokātu skaita. Bijis notārs Rīgā. Krievu kluba Rīgā biedrs. Darbojies Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā. Pazīstams zēģelētājs, piedalījies starptautiskās sacensībās zēģelēšanā un autobraukšanā.

Vācu okupācijas laikā 1942 centies atjaunoties zv. advokātu skaitā, taču nesekmīgi. No 1943 II notārs Rīgā. Pēc 2. pasaules kara pensionārs. Miris 1948. g. 7. maijā.

Precējies 1937 ar kantoristi, vēlāko notāra palidzi Feliciju Deptuhu (dz. Henska; 1908. g. 21. apr.), audzumeita Helēna Irēna Deptuha (dz. 1929. g. 20. okt.), adoptēts dēls Eižens (Jevgeņijs) Kanskis (līdz 1930 Jevgeņijs Lodočņikovs; 1907. g. 17. dec.–1986. g. 5. jūl.; vēlākais burātājs).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 361. l.; 1533. f., 3. apr., 163. l.; 1536. f., 6. apr., 218. l.; 2996. f., 10. apr., 10976. l.; 3858. f., 1. apr., 1.–201. l.; EVP; LatE. – 3. sēj.

KANTORS Leons (1903–1941)

Dzimis 1903. g. 28. nov. Pēterburgā Rokišķu iedzīvotāja ģimenē; tēvs – Aiziks, māte – Toba Malka. Ebrejs, jūdais. Mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā.

1921 beidzis Rīgas pilsētas krievu ģimnāziju. No 1922 studējis tieslietas Vīnes universitātē Austrijā, no 1923 Ģīsenes universitātē, no 1924 Halles universitātē Vācijā. 1926 atgriezies Latvijā un dienējis obligātajā karadienestā Latvijas armijā. 1927 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930). No 1930. g. 17. sept. zv. advokāta N. Štachelberga palīgs Jelgavā. No 1938. g. 26. janv. zv. advokāts Jelgavā, no 1938. g. 11. apr. Liepājā. Darbojies cionistiskajās ebreju organizācijās.

Nogalināts vācu okupācijas laikā Liepājā 1941. g. jūl.

Precējies, sieva Sāra (1905. g. 11. okt.–1941), meita Mirjama (1932. g. 1. jūl.–1941) un dēls Eliezers (1935. g. 17. janv.–1941).

D. Сборник решений Гражданского Кассационного, общего собрания 1-го и Кассационного департамента бывшего Правительствующего Сената, разъясняющих законоположения, действующие в Западной Латвии и Эстонии. – Рига, 1932; Atzišanas prasība Latvijas civilprocesā. – Rīga, 1936.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 362. l.; 1308. f., 9. apr., 9726. l.; 7427. f., 1. apr., 11436. l.; LUAJ; www.liepajajews.org/db.htm

KĀPS Rūdolfs (1906–1986)

Dzimis 1906. g. 6. maijā Īles pag. rakstveža ģimenē; tēvs – Fricis, māte – Emma (dz. Melperta). Latvietis, luterticīgs. Brālis Ādolfs Kāps – jurists.

1923 beidzis Jelgavas vidusskolu. 1923 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929). No 1928 jaunākais tiesamatu kandidāts Jelgavas apgabaltiesā (no 1930 vecākais tiesamatu kandidāts), no 1931 papildmiertiesnesis un miertiesnesis (no 1934) Latgales apgabaltiesā (Baltinavā, pēc tam Ludzā). No 1935 Rīgas apgabaltiesas

Leons Kantors

Rūdolfs Kāps

14. iecirkņa miertiesnesis. 1939 XII iecelts par Liepājas apgabaltiesas locekli. Darbojies biedrībā “Viestura savienība”, Jelgavas Zvejnieku biedrībā, Latvijas Aizsardzības biedrības Ludzas nodaļā, LZS (1932–34), Latvijas Tiesnešu biedrībā, Vidzemes Patronāta biedrībā, Profesora A. Būmaņa piemiņas fondā, Liepājas Makšķerņnieku biedrībā, Liepājas Latviešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I no darba apgabaltiesā atlaists. Strādājis par rēķinvedi Liepājas ostā, 1941 IV–VII ostas juriskonsults. Vācu okupācijas laika sāk. zvejnieks Jelgavā. No 1941 IX Jelgavas Darba pārvaldes ierēdnis. No 1943. g. 6. marta zv. advokāts Aucē. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1947 vecākais inspektors Tukuma apr. finanšu nodaļā, vēlāk strādājis meliorācijas pārvaldē Jelgavā. Miris 1986. g. 13. febr. Jelgavā.

Precējies 1931 ar Lidiiju Semevicu (arī Lidiija Ziņeviča; dz. 1911. g. 29. okt.), dēls Ilgmārs (dz. 1932. g. 28. jūn.), meita Vita (dz. 1935. g. 12. apr.), vēl viens bērns (dz. 1942).

Studentu biedrības “Fraternitas Rusticana” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 363. l.; 2259. f., 1. apr., 47. l., 200. lp.; 7427. f., 1. apr., 7053. l.; LUAJ; Jelgavas pilsētas DzNA.

KARCEVS Boriss (1904–1965)

Dzimis 1904. g. 25. martā Rīgā pilsētas goda pilsoņa, firmas “P. M. Potapov” vadītāja un namsaimnieka ģimenē; tēvs – Jefims, māte – Olga (dz. Jefimova). Krievs, pareizticīgs. Patēvs V. Pavlovskis – miertiesnesis. No 1912 mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā. 1915 ar ģimeni devies uz Maskavu, mācījies evakuētajā Varšavas 1. ģimnāzijā.

1919 II ar ģimeni atgriezies Latvijā. 1921 beidzis Rīgas pilsētas krievu vidusskolu. 1921–24 studējis tautsaimniecību un tieslietas Minhenes un Rostokas universitātēs Vācijā. 1923–24 studējis tieslietas arī Parīzes universitātē (Sorbonnā) Francijā. No 1924 strādājis par inkasentu, pēc tam par Cukura nodaļas vadītāja palīgu un galveno kasieri a/s “Latvijas tranzīts” Rīgā. 1926–27 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, Bruņoto vilcienu pulkā. 1927 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932). 1928–30 bijis R. Kalninga firmas Metālu nodaļas vadītājs, vēlāk galvenais grāmatvedis, galvenais kasieris, no 1929 pilnvarnieks prokūrists. No 1931 strādājis zv. advokāta A. Hāmana birojā. No 1932. g. 6. apr. zv. advokāta P. Kleista palīgs Rīgā, no 1934. g. 25. apr. arī Dubultos. No 1939. g. 29. marta zv. advokāts Rīgā un Dubultos. No 1935 darbojies Krievu juridiskajā biedrībā. 1938–40 Latvijas Krievu apvienības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 III izceļojis uz Vāciju, atradies pārceļotāju nometnē Nekārzulmā. No 1941 IV novada pārvaldnieka (landrāta) referents Rotveilā (Bādenē-Virtembergā), no jūn. strādājis arī par Rotenminsteres dziedniecības iestādes valsts fiduciāru (pārvaldītāju). No 1942 VIII juriskonsults uzņēmumā “*Ostfaser GmbH*” Berlinē. 1942 X–1943 IX dzīvojis okupētajā Ukrainā, Rovnā, bijis juriskonsults uzņēmumā “*Spinnfaser Ukraine GmbH*”

Boriss Karcevs

centrālē. 1943 X atgriezies Latvijā, no 4. nov. zv. advokāts Rīgā, bijis arī tulks vācu tiesās Rīgā. 1944 VIII devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz ASV. Dzīvojis Ņujorkā. Miris 1965. g. 20. jūl. Springvolijā Ilinoisas pavalstī. Apbedīts Novodivejevo klostera kapos.

Precējies 1928 ar Lidiju Canderi (dz. 1905. g. 6. okt.).

Krievu studentu korporācijas "Ruthenia" filistrs.

D. Likuma par telpu iri 32. p. 1. pkta piemērošana, sevišķi ievērojot 38. p. noteikumu 1936. gada grozījumu. – Rīga, 1939.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 364. l.; 1376. f., 2. apr., 12410. l., 1. lp.; 7427. f., 1. apr., 11577. l.; P-112. f., 8. apr., 881. l.; LU AJ.

KĀRKLIŅŠ Hugo (1901–1967)

Dzimis 1901. g. 3. aug. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Augusts, māte – Emma (dz. Ozoliņa). Latvietis, luterticīgs. Brālis Oto Kārklīšs (sk.) – zv. advokāts. No 1909 mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā. No 1915 dzīvojis Valmierā, 1916 I atgriezies Rīgā, rudenī ar ģimeni devies uz Tērbatu. Turpinājis mācības Rīgas pilsētas ģimnāzijā evakuācijā Tērbatā. 1917 atgriezies Rīgā, mācījies Rīgas pilsētas vācu ģimnāzijā, bet vācu skolnieku naidīgās attieksmes dēļ kopā ar citiem latviešu skolniekiem pēc neilga laika pārgājis uz Latviešu izglītības biedrības vidusskolu.

1919 beidzis Rīgas pilsētas 2. vidusskolu. 1919 uzsācis medicīnas studijas LU, 1923 tieslietu studijas (beidzis 1931). Studiju laikā strādājis par stenogrāfu Tautas padomē (no 1919 VII), Satversmes sapulcē. Satversmes sapulces (no 1920 VII) un Saeimas Stenogrāfiskā biroja vadītājs (1922–34). Bijis latviešu stenogrāfu biedrības "Roze" līdzdibinātājs, tās priekšsēdētājs un goda biedrs, Starptautiskās stenogrāfijas savienības biedrs un Latvijas pārstāvis tajā. No 1935 I zv. advokāta A. Strausmaņa sekretārs, no 22. maija zv. advokāta K. R. Kalēvica palīgs Tukumā, no 1938. g. 27. apr. arī Talsos. Darbojies Tukuma Saviesīgajā biedrībā, Zemgales apgabala Patronāta biedrības Tukuma nodaļā.

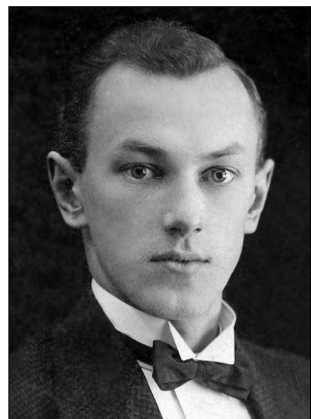
Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Tukuma juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941 VII–1942 III drošības dienesta izmeklēšanas ierēdņa pagaidu vietas izpildītājs. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Tukumā, arī Tukuma pilsētas juriskonsults un Tukuma Lauksaimniecības kredītsabiedrības valdes priekšsēdētājs. No 1943. g. 8. jūn. zv. advokāts Tukumā. Miris 1967. g. 30. dec. Ogrē. Apbedīts Ķeguma kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO IV šķ.

Precējies 1927 ar Johannu Elviru Spilneri (dz. 1904. g. 9. martā), dēli Gunārs Uldis (dz. 1931. g. 30. dec.), Jānis Elmārs (dz. 1937. g. 18. okt.) un Vilis Tāļivaldis (dz. 1940. g. 7. febr.).

Akadēmiskās vienības "Austrums" vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 365. l.; 1638. f., 2. apr., 90.–238. l.; 7427. f., 1. apr., 181. l.; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; LU AJ.

Hugo Kārklīšs

Oto Kārklīņš

Vasilij Kārklīņš

KĀRKLIŅŠ Oto Jūlijs (1904–1983)

Dzimis 1904. g. 10. martā Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Augusts, māte – Emma (dz. Ozoliņa). Latvietis, luterticīgs. Brālis Hugo Kārklīņš (sk.) – zv. advokāts. Mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā, no 1916 turpinājis izglītību evakuētajā ģimnāzijā Tērbatā. 1917 atgriezies Rīgā, mācījies Rīgas pilsētas vācu ģimnāzijā, bet vācu skolnieku naidīgās attieksmes dēļ kopā ar citiem latviešu skolniekiem pēc neilga laika pārgājis uz Latviešu izglītības biedrības vidusskolu.

1922 beidzis Rīgas pilsētas 2. vidusskolu. 1922 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1934). 1919–20 strādājis par stenogrāfistu Tautas padomē un Satversmes sapulcē. 1922–26 studējis arī mūzikas teoriju Latvijas konservatorijā. 1923 V–1925 X strādājis par III šķ. darbvedi Iekšlietu min-jas Preses un biedrību nodaļā, no 1926 mājkalpotāju slimokasē. No 1927 ierēdnis un juriskonsults Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā nelaimes gadījumos (līdz 1938). 1934 VII–XI bijis sekretārs Liepājas pilsētas valdē. No 1935. g. 20. nov. zv. advokāta J. Arāja palīgs Rīgā, no 1939. g. 8. febr. arī Limbažos, no 15. sept. arī Skrīveros.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. advokāts Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Rīgā un Siguldā. No 1944. g. 14. jūn. zv. advokāts. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis Reihenbergā (okupētajā Čehoslovākijā; tag. Libereca Čehijā), pēc Sarkanās armijas ienākšanas pārcēlies uz Bavāriju. Vēlāk izceļojis uz Austrāliju. Strādājis ķieģelnicā, vagonu un riepu fabrikā, veco ļaužu slimnicā. 1969 pensionējies. Bijis Sidnejas latviešu ev. lut. draudzes priekšnieks, komponējis dziesmas, sastādījis radioraidījumus latviešu mūzikas pusstundai Sidnejas radio, rakstījis recenzijas laikrakstam “Austrālijas Latvietis”. 1976 piedalījies Kultūras dienu sarīkošanās Sidnejā. Miris 1983. g. 31. maijā Sidnejā.

Precējies 1932 ar kantoristi Almu Mucenieci (dz. 1906. g. 13. febr.), dēls (dz. 1933) un meita (dz. 1935).

Studentu korporācijas “Fraternitas Livonica” filistrs dibinātājs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 367. l.; 3234. f., 13. apr., 1386. l.; 7427. f., 1. apr., 6629. l.; Laiks. – 1983. – 13. jūl.; LU AJ.

KĀRKLIŅŠ Vasilij (1891–1969)

Dzimis 1891. g. 21. jūn. Salacgrīvā pareizticīgo priesteru ģimenē; tēvs – Pāvils, māte – Aleksandra (dz. Šalfejeva). Latvietis, pareizticīgs. No 1903 mācījies Rīgas garīgajā skolā, no 1905 Rīgas garīgajā seminārā. 1909 uzsācis studijas Varšavas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1913). Pēc tam bijis zv. advokāta J. Bērziņa palīgs Valkā. 1915. g. b. iesaukts karadienestā, 1916 VI beidzis Pāvila karaskolu Petrogradā, praporščiks 252. kājnieku rezerves bataljonā Rostovā. 1916. g. rudenī pārcelts uz latviešu strēlnieku pulkiem. 1918 II demobilizēts, evakuējies uz Petrogradu,

pēc tam devies uz Odesu, bijis zv. advokāta palīgs, no 1918. g. 20. dec. zv. advokāts. 1919. g. b. izceļojis uz Bulgāriju un Dienvidslāviju.

1921. g. sāk. atgriezies Latvijā. No 1921. g. 20. jūl. zv. advokāts Rīgā. 1921–35 Latvijas pareizticīgo baznīcas juriskonsults. 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Pareizticīgo un sabiedrisko darbinieku saraksta (nav ievēlēts).

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. advokāts Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā, no febr. arī kooperatīva “Rīgas Krājaizdevu sabiedrība” valdes loceklis. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju, 1948 izceļojis uz Argentīnu. Bijis zābaksmēru un grīdu vaska ražošanas laboratorijas īpašnieks un pareizticīgo mācītājs Buenosairesā. Miris 1969. g. 9. apr. Argentīnā.

Precējies 1923 ar muižnieci Natāliju Mosakovsku (arī Natālija Mosakovska-Donato; 1891. g. 18. nov.–1947. g. 3. okt. Vācijā).

Studentu korporācijas “Tervetia” goda filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 366. l.; 2996. f., 10. apr., 13892. l.; 6794. f., 1. apr., 1.–123. l.; Ticība un Dzīve. – 1938. – Nr. 21.

KARLOVSKA (dz. SARKANE) Velta Ludmila (1909–1984)

Dzimumi 1909. g. 15. apr. Rīgā amatnieka ģimenē; tēvs – Sīmanis, māte – Emma (dz. Kalniņa). Latviete, luterticīga.

1922 beigusi pamatskolu, 1926 beigusi Rīgas pilsētas 3. vidusskolu. 1926–31 studējusi tieslietas LU. 1930–1931 mašīnrakstītāja advokātu birojos, 1931–32 mašīnrakstītāja Rīgas pilsētas juridiskajā konsultācijā. 1933–34 bijusi LSDSP biedrene, darbojusies organizācijā SSS. No 1932 zv. advokāta palīdzē. No 1938. g. 5. okt. zv. advokāte Rīgā.

Padomju okupācijas sāk. 1940 X–1941 VI LPSR Veselības aizsardzības tautas komisariāta juriskonsulte un Advokātu kolēģijas prezidija sekretāre. Vācu okupācijas laikā 1942 I–1944 V zv. advokāte Rīgā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI advokāte 6. juridiskajā konsultācijā Rīgā, 6. juridiskās konsultācijas vadītāja. No 1946 V advokāte Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā, no 1948 II – 5. konsultācijas vadītāja (no vadītājas amata atbrīvota 1953 sakarā ar ģimenes stāvokli, vēlāk bijusi vadītājas vietniece). 1949 beigusi LKP Rīgas komitejas marksisma ļeņinisma vakara universitāti. 1946–48 bijusi LPSR Advokātu kolēģijas prezidija locekle. No 1975 VI pensijā. Mirusi 1984. g. 29. maijā. Apbedīta 1. Meža kapos.

Precējusies 1932 ar Eiženu Karlovski (dz. 1909. g. 12. jūl.), dēls Ivars (dz. 1933. g. 6. jūn.), meitas Izolde (dz. 1936. g. 5. jūl.) un Ilizana (dz. 1950), šķīrusies.

Studentu biedrības “Zemgaliņa” vecbiedre.

D. Valsts, pašvaldības iestāžu un akciju sabiedrību tiesu pilnvaru izdošanas kārtība. – Rīga, 1938.

A. LVVA, 2996. f., 1. apr., 14332. l.; 7427. f., 1. apr., 10431. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LZAKA, 630. l.; LUAI; Rīgas pilsētas DzNA.

Velta Karlovskā

Vladislavs Kasperovičs

KASPEROVIČS Vladislavs (*Kasperowicz*; 1902–1942)

Dzimis 1902. g. 16. aug. Jelgavā; tēvs – Jāzeps, māte – Staņislava (dz. Miroviča). Polis, katoļticīgs. No 1909 mācījies Jelgavas Sv. Annas pamatskolā, 1911–14 Jelgavas klasiskajā ģimnāzijā, pēc tam ar māti devies bēgļu gaitās un 1915–19 mācījies Varšavas II ģimnāzijā evakuācijā Kalugā.

1923 beidzis Jelgavas valsts I ģimnāziju un uzsācis studēt tieslietas LU, studijas beidzis. 1924–29 strādājis par latviešu valodas skolotāju Rīgas pilsētas I poļu pamatskolā, bijis sabiedriskās audzināšanas sekcijas loceklis Latvijas Kooperatīvu kongresa padomē. No 1929. g. 16. janv. zv. advokāta E. Zavadska palīgs Rīgā, no 1936. g. 29. janv. zv. advokāts. Līdz 1934 Latvijas Poļu savienības Centrālās komitejas loceklis, Rīgas Poļu organizāciju apvienības valdes loceklis, Poļu akadēmiskās biedrības līdzdibinātājs un filistrs. No 1929 darbojies Krievu juridiskajā biedrībā. 1931 III kandidējis Rīgas domes vēlēšanās no Poļu-katoļu saraksta, 1931 X – 4. Saeimas vēlēšanās no Latvijas poļu savienības poļu-katoļu saraksta (nav ievēlēts). 1938 IV apcietināts, 1939 II par klientu naudas piesavināšanos notiesāts uz vienu gadu un sešiem mēnešiem ieslodzījumā pārmācības namā, ar tiesību zaudēšanu. 1938. g. 11. maijā izslēgts no zv. advokātu saraksta. Ieslodzījumā apguvis grāmatzēģēja amatu. 1939 VII piepriests papildu soda termiņš, apvienojot to ar iepriekš piespriesto sodu, – viens gads un septiņi mēneši ieslodzījuma. 1939 XI pēc soda izciešanas atbrīvots.

Dzivojis Livānos. Padomju okupācijas laikā 1941. g. 25. jūn. apcietināts. 1942 piespriesti trīs gadi apcietinājumā. Miris 1942. g. 21. aug. ceļā uz ieslodzījuma vietu Karlagā.

Precējies 1924, divas meitas (pēc tēva apcietināšanas ievietotas patversmē).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 369., 370. l.; 1536. f., 13. apr., 623.–627. l.; 1632. f., 1. apr., 9639. l.; 7427. f., 1. apr., 7659. l.; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 20426. l.; Сегодня. – 1931. – 27 марта; Bij. zvēr. advokāta dramatiskais dzīves stāsts tiesā // Jaunākās Ziņas. – 1939. – 16. febr.; Bijušais zvēr. advokāts uz apsūdzēto sola // Jaunākās Ziņas. – 1939. – 5. jūl.; LU AJ.

Arnolds Kauliņš

KAULIŅŠ Arnolds (1909–1943)

Dzimis 1909. g. 6. okt. Rīgā maiznieka un namsaimnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Anete (dz. Melgalve). Latvietis, luterticīgs.

No 1919 mācījies un 1927 beidzis V. Olava komercskolu Rīgā. 1928 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1937). 1931–32 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā. No 1934 strādājis par zv. advokāta J. Uļļa sekretāru. No 1930. g. 5. Rīgas aizsargu pulka Sakaru bataljona aizsargs. No 1938. g. 15. jūn. zv. advokāta J. Kliemeta palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 14. jūn. kā tēva ģimenes loceklis izsūtīts no Rīgas uz Krasnojarskas nov. Tasejevas raj. Tasejevas sādžu. 1942 pārvietots uz Ustjenisejas raj. Tolstijnosas sādžu, strādājis zivju rūpniecā. Miris 1943. g. 15. martā.

Precējies 1933 ar Zigrīdu Siliņu.
Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 373. l.; 3727. f., 1. apr., 23. l., 183., 184. lp.; 7427. f., 1. apr., 12213. l.; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 13960. l.; AL; LU AJ.

KAVASS Nikolajs (1905–1989)

Dzimis 1905. g. 14. dec. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Vladimirs, māte – Jūlija (dz. Riška). Latvietis (pasē – krievs), pareizticīgs. No 1913 mācījies Nikolaja ģimnāzijā Rīgā, no 1915 Jēgera privātskolā.

No 1919 mācījies Rīgas pilsētas krievu vidusskolā, pēc beigšanas (1924) uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1925 tieslietu studijas (beidzis 1931). No 1932. g. 27. janv. zv. advokāta Voldemāra Beķera palīgs Rīgā. 1932 IV–1933 II obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 6. Rīgas kājnieku pulkā. No 1940. g. 1. maija zv. advokāts Rīgā. Bijis valdes loceklis Latvijas Futbola savienībā, Latvijas Sporta organizāciju savienībā, darbojies sporta biedrībā "Unions", Rīgas Tenisa klubā, Profesora A. Būmaņa piemiņas fondā un Latvijas Aeroklubā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. advokāts Rīgas 4. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Sporta pārvaldes Futbola sekcijas valdes loceklis. 1944. g. rudenī devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz Austrāliju. Bijis starptautisko privāto tiesību lektors Adelaidas universitātē. Vēlāk dzīvojis Miami Kvinslendā pavalstī. Miris 1989. g. 27. martā.

Precējies 1930. g. 12. sept. ar Iraīdu Kušnarevu (dz. 1907. g. 8. maijā), dēli Igors (dz. 1932. g. 31. jūl.; tieslietu profesors ASV) un Juris (dz. 1938).

1925–28 krievu studentu korporācijas "Fraternitas Arctica" komilitonis, no 1931 krievu studentu korporācijas "Ruthenia" filistrs.

D. Par mazturības tiesībām. – Rīga, 1939; Zemesgrāmatas Latvijā. – Rīga, 1939. A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 371. l.; 7427. f., 1. apr., 8157. l.; LU AJ.

KAZAKS Alfrēds Oskars Aleksandrs (*Kasack*; 1873–1945)

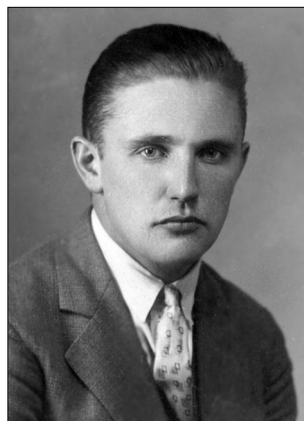
Dzimis 1873. g. 30. sept. Rīgā; tēvs – Karls, māte – Alvīne Katrīne Matilde (dz. Korta). Vācietis, luterticīgs. No 1903. g. 9. maija zv. advokāta palīgs. No 1909. g. 12. jūn. zv. advokāts Rīgā.

20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Dzīvojis Zēbādē Banzinā (Ūzedomas salā), bijis iecirkņa tiesas (zemākās instances tiesa) padomnieks. 1945. g. 21. janv. miris Šarnikavā Pozenes (Vartelandes) apgabalā (tagadējās Polijas ziemeļrietumu daļā).

Precējies ar Aleksandru Olenhoviču.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 368. l.; 1376. f., 2. apr., 12440. l., 73. lp.; 2996. f., 10. apr., 18496. l.; DBG.

Nikolajs Kavass

Alfrēds Kazaks

Oto Kēlbrants

KĒLBRANTS Bernhards Oto (*Kaehlbrandt*; 1889–1978)

Dzimis 1889. g. 17. martā Rīgā advokāta ģimenē; tēvs – Aleksandrs, māte – Emma (dz. Šmite). Vācietis, luterticīgs. Beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju, 1915 – Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti (galapārbaudījumus nokārtojis Maskavas universitātē 1916). Iesaukts karadienestā, 1917 beidzis Pāvila karaskolu Maskavā, praporščīks kājnieku daļās. No 1918 II Rīgas apgabaltiesas krimināllietu tiesneša sekretārs, vēlāk decernents (ierēdnis ar lēmuma pieņemšanas tiesībām) Kriminālajā nodaļā.

No 1918 dienējis Baltijas landesvērā, tiesneša sekretārs. No 1920 II izmeklēšanas tiesnesis Rīgas apgabaltiesā. No 1921. g. 3. febr. zv. advokāta H. Kiršfelda palīgs Rīgā. No 1930. g. 29. janv. zv. advokāts Rīgā. 1922–23 Vācu teātra komitejas loceklis (1936–39 priekšsēdētājs), 1938–39 Vācu drāmas teātra direktors. 1935–39 Vācu baltiešu zemessargu un 13. Tukuma kājnieku pulka bijušo karavīru biedrības priekšsēdētājs, 1938–39 Latvijas Kultūras kameras loceklis. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1935 VII par nepatiesu baumu un ziņu izplatīšanu administratīvi sodīts ar 1000 latu naudas sodu vai 30 dienām arestā. Bijis politiskās policijas uzraudzībā sakarā ar nacionālsociālisma ideju propagandēšanu. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Bijis juriskonsults vācu Fiduciārajā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Deutsche-Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – DUTAG*) un nodaļas vadītājs Berlīnē, pēc tam Pozenē (tag. Poznaņa Polijā). Vēlāk iesaukts karadienestā, kara beigās nonācis ASV armijas gūstā, 1946 atbrīvots. Bijis Kriminālkameras priekšsēdētājs zemes tiesas padomē. No 1950 advokāts Mindenē Lejassaksijas federālajā zemē, no 1955 arī notārs. Darbojies Baltvāciešu novadniecībā. Miris 1978. g. 16. jūn. Mindenē.

Precējies ar Emiliju Meieri (dz. 1892. g. 24. dec.), dēli Rolands (1921. g. 16. martā–1943. g. 31. martā; kritis pie Krasnoarmeiskas, būdams Vācijas armijas virsleitnants), Hartmuts (1923. g. 24. jūl.–1947. g. 10. jūl. Vācijā), Lotārs (dz. 1927. g. 28. febr.) un meita Valtrauta (dz. 1925. g. 19. apr.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Livonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 372., 374., 375. l.; 2996. f., 10. apr., 19906. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Baltische Rundschau. – 1951. – 15. Febr.; E. v. S. Otto Kaehlbrandt 70 Jahre // Baltische Briefe. – 1959. – März. – S. 13; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958; *Samson-Himmelstjerna H. v. Otto Kaehlbrandt // Baltische Briefe. – 1978. – Nr. 9.*

Benno Kēlers

KĒLERS Benno (*Koehler*; 1855–1931)

Dzimis 1855. g. Aizputē; tēvs – Ludvīgs. Vācietis, luterticīgs. 1878 beidzis Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. Bijis zv. advokāta palīgs, pēc tam zv. advokāts.

20. gados zv. advokāts Liepājā. Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. Miris 1931. g. 19. aug. Apbedīts Liepājas Bārenbuša (tag. Līvas) kapos.

Precējies.

D. Правила о приведении в действие законоположений о преобразовании судебной части и Крестьянских присутственных мест в Прибалтийских губерниях. – Либава, 1889.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 398. l.; 5050. f., 2. apr., 3947. l., 220. lp.

KELLERS Edgars Kristofs Vilhelms (*Keller*; 1887–1945)

Dzimis 1887. g. 27. okt. Rundālē; tēvs – Johans. Vācietis, luteriņcīgs. No 1914. g. apr. zv. advokāta E. Līča palīgs Kuldīgā (līdz 1918 XII).

No 1919 III Liepājas apgabaltiesas tiesamatu kandidāts, no maija – izmeklēšanas tiesnesis, no 1920 XII apgabaltiesas loceklis. No 1921. g. 14. sept. zv. advokāts Liepājā, no 1931. g. dec. Kuldīgā. 1925–28 Liepājas pilsētas domes loceklis. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1935. g. 12. apr. saskaņā ar tieslietu ministra lēmumu svitrots no zv. advokātu saraksta. Dzīvojis Kuldīgā. 1939 XI izceļojis uz Vāciju.

Miris 1945. g. 22. okt. Neibrandenburgā Mēklenburgā (Vācija).

Precējies ar Helēnu Vinteleru (dz. 1889. g. 6. okt.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 376. l.; DBG.

KELPŠS Vladislavs (*Kelpšas, Kelpsch*; 1877–1935)

Dzimis 1877. g. 8. aug. Šauļu apr. savas dzimtas muižā pie Šauļiem; tēvs – Jevstafijs. Lietuvietis, katoļticīgs (vismaz no 1919 ev. reformāts). Mācījies Šauļu ģimnāzijā. 1902 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. Studiju laikā darbojies lietuviešu studentu pulciņā (kopā ar vēlāko Lietuvas prezidentu A. Smetonu). No 1902 Rīgas apgabaltiesas tiesamatu kandidāts. No 1904 zv. advokāta L. Tāla, pēc tam zv. advokāta P. Mīnca palīgs Rīgā, no 1908 zv. advokāts Rīgā. Darbojies lietuviešu izglītības biedrībā “Žvaigžde”, vairākās poļu sabiedriskajās organizācijās. 1915 evakuējies uz Petrogradu, kur bijis advokāts vairāku banku lietās. 1918 vācu okupācijas apstākļos atgriezies Rīgā.

Padomju varas laikā 1919. g. sāk. un pavasarī strādājis Dānijas konsulatā. Bijis zv. advokāts. Laikraksta “Segodņa” līdzdibinātājs, valdes loceklis, juriskonsults. 1920 kandidējis Satversmes sapulces vēlēšanās no Krievu kandidātu saraksta (nav ievēlēts). Rīgas Krievu kluba priekšsēdētājs. Juriskonsults Polijas konsulatā, pēc tam sūtniecībā. Vairāku lielu akciju sabiedrību (a/s “*Oelrich & Co*”, a/s “*A. Wolfschmidt*”, a/s “*Buffalo*” u. c.) valdes un revīzijas komisijas loceklis, juriskonsults, a/s tipogrāfijas “Rīts” valdes priekšsēdētājs, Liepājas–Aizputes šaursliežu dzelzceļa biedrības revīzijas komisijas loceklis. 1935. g. 2. janv. devies ārstēties uz Berlīni, kur 1935. g. 13. janv. klinikā miris ar sirdstrieku. Apbedīts Berlīnē.

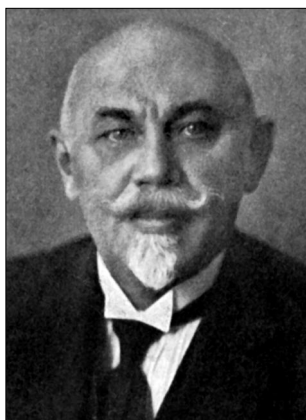
Vladislavs Kelpšs

Otrreiz precējies ar Regīnu Vigocku (dz. 1887. g. 10. sept.), meita Irīna.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 377. l.; 1376. f., 2. apr., 12442. l., 22. lp.; 2996. f., 10. apr., 20305., 20307. l.; *Брамс Я. Памяти “крестного отца” “Сегодня”* // *Сегодня*. – 1935. – 15 янв.; *Jaunākās Ziņas*. – 1935. – 15. janv.; *Rīts*. – 1935. – 15. janv.; *Rechtsanwalt Kelpsch* // *Rigasche Rundschau*. – 1935. – 15. Janv.; *Vizbo-ras K. Pris. Adv. Vladas Kelpšas (Nekrologas)* // *Lietuviu Balsas*. – 1935. – 8 vas.

KĒNIGSVALDS Fridrihs (arī Fricis Kēnigsvalds; 1875–1930)

Dzimis 1875. g. 4. sept. Cēres pag. Cēres muižā kalēja ģimenē; tēvs – Kārlis, latvietis, luterticīgs. No 1876 dzivojis Ažuļos. Mācī-jies Talsu Milenbaha proģimnāzijā. Beidzis Jelgavas ģimnāziju, Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. No 1901 Jelgavas apga-baltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts (no 1906 vecākais). 1904 iesaukts karadienestā, piedalījies Krievijas un Japānas karā, prapor-ščiks. Dienējis 5. strēlnieku artilērijas divizionā. 1905. g. febr. kaujā kontuzēts. Atvaļināts, atgriezies darbā Jelgavas apgabaltiesā, no 1906 bijis Jelgavas svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesis, no 20. marta līdz maijam Tukuma apr. izmeklēšanas tiesnesis. Pēc tam zv. advokāta J. Čakstes palīgs Jelgavā. No 1913. g. 16. nov. zv. advo-kāts Jelgavā. 1912 ievēlēts par Jelgavas Latviešu biedrības priekš-sēdētāju. 1914 VII iesaukts karadienestā. Virsnieks. 1917 bijis intendantūras noliktavas pārzinis Kuženkino pilsētā (Bologoje apkārtnē).

Fridrihs Kēnigsvalds

1921 atgriezies Latvijā. 1921 I–IX Jelgavas apgabaltiesas priekš-sēdētāja biedrs. No 1921. g. 28. sept. zv. advokāts. 1922 ievēlēts Jelgavas pilsētas domē. Darbojies Jelgavas Latviešu biedrībā un Zemgales klubā. Miris pēc ilgstošas slimības 1930. g. 17. aug. Apbe-dīts Jelgavas Nikolaja kapos (tag. Meža kapi, pazistami arī kā bij. Vienības kapi).

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. So III šķ., Sv. Ao III, IV šķ.

Precējies 1908 ar Matildi Luīzi Veidenbergu (1881. g. 9. okt.–1963. g. 11. jūn. Austrālijā), meitas Biruta (dz. 1909. g. 8. jūl.), Zenta (dz. 1911. g. 7. jūn.) un Irēna (dz. 1919. g. 10. jūn.), dēls.

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 384. l.; 807. f., 2. apr., 81. l., 101. lp.; *Jaunākās Ziņas*. – 1930. – 18. aug.; *Zemgales Balss*. – 1930. – 21. aug.; *Austrums*. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.].

KERNOŽICKIS Eižens (no 1948 Eižens Kerno; 1912–1998)

Dzimis 1912. g. 5. maijā Tērbatā policijas ierēdņa ģimenē; tēvs – Jāzeps, māte – Leokādija (dz. Zablocka). Latvietis, pareizticīgs (pēc 1943 – luterticīgs).

1918. g. pavasarī pārcēlies uz Rīgu. 1931 beidzis Rīgas valsts krievu ģimnāziju. 1923–27 strādājis par izsūtāmo zēnu, mācekli un zelli izpalīgu J. Mālmaņa filmu kopēšanas iestādē, pēc tam bijis strādnieks nesējs Rīgas Ekspostostā. 1920–37 orķestra vadītājs, vijol-nieks, pianists un saksofonists. 1931–32 obligātajā karadienestā

Eižens Kernožickis

Latvijas armijā, 6. Rīgas kājnieku pulkā. 1932 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1937). 1932–37 strādājis par namu pārvaldnieku Rīgā. No 1937. g. 1. dec. zv. advokāta V. Dāvja palīgs Rīgā. 1937 XII–1938 II strādājis arī Rīgas pilsētas valdes Administratīvajā un nodokļu daļā. No 1938 studējis kompozīciju Latvijas konservatorijā. Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā (1937–40) un Latvijas Mūziķu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. janv. advokāts Rīgas 6. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Rīgā. No 1943. g. 29. sept. zv. advokāts. 1944 izvests uz Vāciju, dzīvojis Vīnē, vēlāk Marienbādē Sudetijā (tag. Mariānske Lāzņe Čehijā). Pēc kara bēgļu gaitās Veidenē Ziemeļbavārijā. Strādājis UNRRA un Starptautiskajā bēgļu organizācijā (IRO). 1948 IV izceļojis uz ASV. Dzīvojis Ņujorkā. Beidzis nekustamo īpašumu māklera un apdrošināšanas kursus, 1951 ieguvis apdrošināšanas un nekustamā īpašuma māklera tiesības Ņujorkas pavalstī. 1954–57 studējis tieslietas Ņujorkas Juridiskajā augstskolā, ieguvis *Dr. iur.* grādu. 1958 ieguvis advokāta prakses tiesības. Strādājis par advokātu. Bijis Latviešu juristu un Baltijas Juristu apvienības valdes priekšsēdētājs, Amerikas Arbitrāžas asociācijas šķīrējtiesnesis tirdzniecības un starptautisko tiesību lietās. Bijis arī *Daugavas vanaģu* ASV juridiskais padomnieks, Latviešu kara invalīdu apvienības ASV juriskonsults. Miris 1998. g. 18. nov. Longbičā. Apbedīts Evergrīnas (*Evergreen*) kapsētā Kvīnsā.

Precējies 1943 ar zv. advokāta Pētera Eglīša (sk.) meitu Silviju (1924. g. 19. jūl.–1996. g. 11. maijā), dēls Raimonds (dz. 1947. g. 23. okt.).

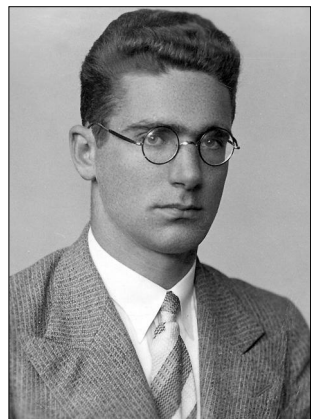
Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 386. l.; 2927. f., 5. apr., 4613. l.; 7427. f., 1. apr., 17594. l.; LE (II). – 2. sēj. (kā Eižens Kerns); LUJ.

KĒSE Aleksandrs Roberts Emīls (1911–1976)

Dzimis 1911. g. 25. apr. Rīgā būvzinženiera ģimenē; tēvs – Andrejs, māte – Anna Olga (dz. Dērupa). Latvietis, luterticīgs. 1. pasaules kara laikā ģimene devusies bēgļu gaitās uz Voronežu. 1916 II pārcēlusies uz Maskavu. 1917 uzsācis mācības uz Maskavu evakuētajā Rīgas skolotāju sabiedrības komercskolā. 1918. g. rudenī ģimene atgriezies Latvijā, uzsācis mācības Latviešu izglītības biedrības skolā Rīgā.

Pēc pamatskolas beigšanas 1921 uzsācis mācības Rīgas pilsētas 1. vidusskolā (beidzis 1927). Studējis tieslietas LU, 1934 studijas beidzis. No 1931 jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (no 1932 – vecākais tiesamatu kandidāts). Līdz 1934 darbojies latviešu tautas apvienībā “Pērkoņkrusts”. No 1935. g. 20. nov. zv. advokāta A. Zēberga palīgs Rīgā. Vidzemes savstarpējās kredītbiedrības juriskonsults.

Aleksandrs Kēse

Padomju okupācijas laikā Rīgas pilsētas “Gospromtorg” juriskonsults. 1941. g. 14. jūn. Rīgā apcietināts. Izvests uz Solīkamskas soda nometnēm, 1942. g. 15. apr. piespriesti astoņi gadi ieslodzījuma soda nometnēs par “piederību kontrevolucionārām organizācijām”. 1948 III atbrīvots no ieslodzījuma gadu pirms termiņa (par uzcītību darbā), izsūtīts nometinājumā uz Novosibirskas apg. Aleksandrovkas sādžu. 1949 atteikts lūgums pievienoties izsūtījumā ģimenei kā “sevišķi bīstamam valsts noziedzniekam”. Atbrīvots 1956 VIII, atgriezies Latvijā, strādājis par grāmatvedi 3. Dzelzsbetona kombinātā Rīgā, no 50. g. beigām par vecāko grāmatvedi Latvijas Valsts filharmonijā, 70. gados – LPSR Kino savienībā. Miris 1976. g. 13. febr. Rīgā. Apbedīts Meža kapos.

Precējies 1936 ar Zīgrīdu Kūni (dz. 1909. g. 14. jūl.–2004. g. 27. aug.), meitas Biruta (dz. 1939. g. 7. jūl.; abas ar māti 1941. g. 14. jūn. izsūtītas uz Tomskas apg., 1956 atbrīvotas) un Gerda (1941 VIII–1942 VI izsūtījumā).

Studentu korporācijas “Selonija” filistrs.

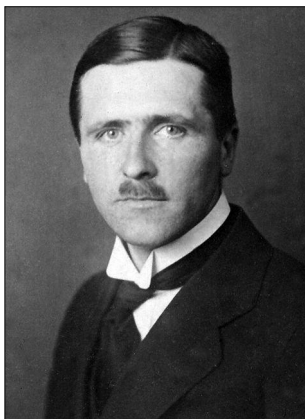
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 387. l.; 3741. f., 1. apr., 55. l., b. p.; 7427. f., 1. apr., 11161. l.; LVA, 1986. f., 1. apr., P–3913. l.; 1987. f., 1. (Rīga) apr., 16206. l.; Selonijas albums. 1880–2000. – [ASV], 2002; meitas Birutas Ikaunieces sniegtās ziņas.

KĪGLERS Teofils Heinrihs **Rūdolfs** Gotholds (*Kuegler*; 1886–1944)

Dzimis 1886. g. 21. jūl. Mazsalacā mācītāja ģimenē; tēvs – Gotholds Hermans Karls, māte – Marija Amālija Vilhelmīne (dz. Guleke). Vācietis, luterticīgs. Mācījies H. Elca privātģimnāzijā Rīgā, Dikļu mācītājmuižas skolā. Pēc Sv. Annas ģimnāzijas Pēterburgā beigšanas (1908) uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1913). No 1914 IX jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesas II civilnodaļā. No 1915 II sekretāra palīgs Rīgas pilsētas kredītbiedrībā, rudenī iestājies Sarkanā Krusta dienestā. 1917 iesaukts armijā, kara ierēdnis. Vācu okupācijas laikā strādājis Rīgas pilsētas pašvaldībā, pēc tam atkal Rīgas pilsētas kredītbiedrībā, 1918. g. rudenī bijis zv. advokāta E. Pabsta palīgs.

1918 XII iestājies Baltijas landesvērā. No 1920 dzīvojis Vācijā, studējis Berlīnes, Jēnas un Ķīles universitātēs. Bijis ierēdnis. 1924 atgriezies Latvijā. No 1925. g. 18. febr. zv. advokāta O. Pelhava palīgs Rīgā, no 1929. g. 29. maija zv. advokāta T. Cimmermana palīgs Rīgā. 1933. g. 7. nov. Rīgā aizturēts kopā ar citiem vācu “Baltijas brālības” biedriem, apvainots valsts varas gāšanas gatavošanā. 1934 XI piespriests piecu mēnešu ieslodzījums, ko izcietis 1935. g. 12. apr. ar tieslietu ministra rīkojumu svītrots no zv. advokātu palīgu skaita. Pēc tam bijis ierēdnis Rīgas Hipotēku biedrībā. Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939 XI izceļojis uz Vāciju. No 1940 tiesnesis Ostrovā Pozenes (Vartelandes) apgabālā (tag. Ostruva Veļkopoļski Polijā).

No 1941 dienējis Vācijas armijā zonderfirera pakāpē. 1942 bijis Austrumzemuju reihskomisariāta dienestā, no 1943 tiesnesis

Rūdolfs Kīglers

Neištētīnē (tag. Ščecineka Polijā), no 1944 Keslinē (Pomerānijā; tag. Košalina Polijā). Miris 1944. g. 4. dec. Ostrovā.

Precējies ar Elinoru Henrietu Luīzi Guleki (1895. g. 24. martā–1949. g. 22. maijā Vācijā), 1927 šķīries. Otrreiz precējies 1930 ar Ģertrūdi Engelharti (dz. Švarca; 1902. g. 18. okt.), meita Aliksa Angelika (dz. 1933. g. 22. jūn.) un dēls Bernds (1937. g. 23. okt.–1940. g. 7. nov.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Fraternitas Rigensis” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 429. l.; 115. f., 14. apr., 273. l.; 1376. f., 2. apr., 12397. l., 50. lp.; 2996. f., 10. apr., 22511. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; AFR.

KĪNS Pauls Nikolajs **Volfgangs** (*Kühn*; 1884–1945?)

Dzimis 1884. g. 6. jūn. Rīgā zv. advokāta ģimenē; tēvs – Rihards Leonhards, māte – Helēna (dz. Stendere). Vācietis, luterticīgs. 1902 beidzis Aleksandra ģimnāziju Rīgā. 1902–03 brīvprātīgais Krievijas armijas 28. Novgorodas dragūnu pulkā Sumos. 1903 uzsācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1908, 1906–07 studējis Nikolaja juridiskajā licejā Maskavā). No 1910 zv. advokāta palīgs Rīgā, no 1916 zv. advokāts (1914–16 dienējis Krievijas armijā).

1919 XI–1920 IX Rīgas apgabaltiesas loceklis. No 1920. g. 23. sept. zv. advokāts Rīgā. 1921–35 bijis Zv. advokātu padomes loceklis, pirmais padomes kases pārzinis. Bijis Rīgas Kredītbankas uzraudzības padomes valdes priekšsēdētājs, Rīgas Apdrošināšanas sabiedrības valdes priekšsēdētājs, no 1932 arī Rīgas Vācu juristu biedrības valdes priekšsēdētājs. 1939–40 bijis Fiduciārās izceļošanas akciju sabiedrības (*Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – UTAG*) Rīgas nodaļas Juridiskās daļas vadītājs. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. 1940 izceļojis uz Vāciju.

1940–42 vācu Fiduciārās izceļošanas akciju sabiedrības (*Deutsche-Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – DUTAG*) juriskonsults Pozenē (tag. Poznaņa Polijā). 1942 ieguvis *Dr. iur.* grādu. 1945 I pazudis bez vēsts Hōenzalcā Pozenes (Varēlandes) apgabalā (tag. Inovroclava Polijā).

Precējies 1912 ar Evu Bernevicu (dz. 1891. g. 8. jūl.), dēls Eberhards (dz. 1913. g. 22. jūn.) un meita Renāte Herta Kārīna (1921. g. 19. sept.–2007).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 430. l.; 1376. f., 2. apr., 12447. l., 96. lp.; 2996. f., 10. apr., 23567. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Album Curonorum. 1808.–1932. / Bearbeitet von W. Räder. – Rīga, 1932; DBL; DBG.

KIRŠFELDS Alfreds (1884–1966)

Dzimis 1884. g. 28. janv. Arakstes pag. Kalna Solteros lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Ādams, māte – Līze (dz. Vesere). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Rūjienas draudzes skolā un Pērnavas

Volfgangs Kins

Alfreds Kiršfelds

Heinrihs Kiršfelds

ģimnāzijā (beidzis kā eksternis 1906). Strādājis par mājskolotāju Porhovas apr. Pleskavas gub. 1907 uzsācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1911). No 1911. g. 20. jūl. zv. advokāta A. Lomana palīgs Rīgā, no 1912 III zv. advokāta V. Zāmuela palīgs Rīgā, vēlāk Kuldīgā. No 1917 dzīvojis Rīgā, sept. atgriezies Kuldīgā, bijis zv. advokāta palīgs.

No 1919 I Liepājas apgabaltiesas loceklis. 1920 kandidējis Satversmes sapulces vēlēšanās no Latvju demokrātu savienības saraksta (nav ievēlēts). 1928–1940 III Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs. No 1940. g. 1. maija zv. advokāts Rīgā. No 1923 bijis Kurzemes Patronāta biedrības valdes priekšsēdētājs, no 1928 Sarkanā Krusta Liepājas nodaļas valdes loceklis, no 1935 Latvijas Tiesnešu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav uzņemts Advokātu kolēģijā. Strādājis par jaunāko brigadieru dzelzceļa 3. ceļu distances darbnīcās. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Cēsis. Pēc padomju otrreizējās okupācijas 1944 XII noraidīta uzņemšana Advokātu kolēģijā, jo iepriekšējā darbība nav bijusi atbilstoša “pašreizējam prasībām”. Miris 1966. g. 16. janv. Apbedīts Meža kapos Rīgā.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ.

Precējies 1923 ar Margrietu Elizabeti Petaku (dz. 1897. g. 13. jūn.), meita Glorija Margrieta (dz. 1925. g. 23. aug.) un dēls Jānis Ādams (dz. 1928. g. 4. jūl.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 397. l.; 1595. f., 10. apr., 188., 190. l.

KIRŠFELDS Heinrihs Rūdolfs (*Kirschfeld*; 1876–1938)

Dzimis 1876. g. 4. dec. Rīgā farmaceita ģimenē; tēvs – Leonhards, māte – Marija (dz. Šplīta). Vācietis, luterticīgs. Beidzis Cinka privātskolu, mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā, beidzis Nikolaja ģimnāziju. 1899 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1905). No 1906 zv. advokāts Rīgā.

20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1937 devies uz Vāciju. Strādājis par namu pārvaldnieku. Miris 1938. g. 10. okt. Berlinē.

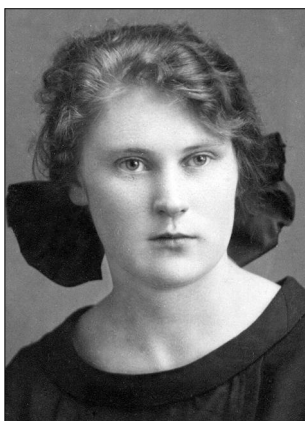
Precējies ar Betiju Muncigeru.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 396. l.; 2996. f., 10. apr., 24655. l.; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958.

KLEINHOFA (dz. **DEVINGTELE**) **Marija Milda** (1904–1955)

Dzīmusi 1904. g. 4. aug. Rundāles pag. Grābiņos zemkopja ģimenē; tēvs – Fricis, māte – Grieta. Latviete, luterticīga. Mācījies Rundāles pagastskolā, Smiltenes reālskolā un Jelgavas klasiskajā ģimnāzijā (vēlākā Jelgavas valsts 1. vidusskola; beigusi 1923).

1923 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1934). No 1932 jaunākā tiesamatu kandidāte Jelgavas apgabaltiesā (no 1934 V vecākā tiesamatu kandidāte), no jūnija Civildodaļas sekretāre.

Marija Milda Kleinhofa

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 7. aug. zv. advokāta J. Arāja palīdzē un Skrīveros. No 1940 XI dzīvojis Aizkraukles pag. Brūveros. 1944 devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojusi uz ASV. Mirusi 1955. g. 16. aug. Filadelfijā.

Precējusies 1938 ar Aleksi Oļģertu Kleinhofu (dz. 1907. g. 14. sept.).

Studenšu korporācijas “Gundega” filistre.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 408. l.; 2996. f., 10. apr., 28213. l.; 7427. f., 1. apr., 7650. l.; LUAJ.

KLEISTS Žanno Pauls (*Baron von Kleist*; 1886–1962)

Dzimis 1886. g. 22. aug. Kuldīgā tiesas ierēdņa ģimenē; tēvs – Pauls, māte – Ženiņa (dz. Knige). Vācietis, luterticīgs. 1910 beidzis Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti, jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1911 kolēģijas sekretārs. No 1912. g. 21. jūn. zv. advokāta palīgs Rīgā, no 1916 zv. advokāts.

20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. Darbojies Latvijas Vācu baltiešu demokrātiskajā partijā. Bijis Zv. advokātu un viņu palīgu savstarpējās palīdzības biedrības valdes loceklis. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Pēc 2. pasaules kara tiesnesis Vācijā. Miris 1962. g. 31. okt. Bādenbādenē Bādenes-Virtembergas federālajā zemē. Apbedīts pilsētas kapos.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 407. l.; 115. f., 14. apr., 534. l.; 2996. f., 10. apr., 29818. l.; Baltische Briefe. – 1962. – Nr. 11.

Pauls Kleists

KLIESMETS (līdz 1929 **KLEINBERGS**) **Juris** Georgs (1898–1951)

Dzimis 1898. g. 10. nov. Aucē dzelzceļa meistara ģimenē; tēvs – Kristaps Teodors, māte – Adelīna Alise. Latvietis, luterticīgs. No 1902 ar ģimeni dzīvojis Luganskā (Jekaterinoslavas gub.), no 1912 – Rīgā (mācījies pilsētas reālskolā), no 1915 evakuācijā Nikolajevā. 1918 beidzis Nikolajevas reālskolu Hersonas gub. 1918 studējis mehāniku Odesas Politehniskajā institūtā, drīz studijas pārtraucis, strādājis par mājskolotāju. 1919 iesaukts Dienvidkrievijas Brīvprātīgo armijas Melnās jūras kara flotē, jūras kadets. 1920 evakuēts uz Konstantinopoli.

1921 atgriezies Latvijā. 1922–28 studējis tautsaimniecību LU, pēc tam – tieslietas (beidzis 1929). Studiju laikā bijis dzelzceļa strādnieks, strādājis par bibliotekāru a/s “Valters un Rapa”, par kalkulatoru, juriskonsultu Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības bankā un a/s “J. Taube”. No 1929. g. 25. sept. zv. advokāta J. Vāgnera palīgs Rīgā. No 1934. g. 5. dec. zv. advokāts Rīgā. A/s “Inženieris A. Razums” juriskonsults un līdzīpašnieks. 1927–34 LZS Rīgas nodaļas biedrs. Bijis Amatniecības kameras juriskonsults – Juridiskās palīdzības biroja vadītājs, Zemkopības min-jas juriskonsulta palīgs. 1934 VII–1937 VI – 5. Rīgas aizsargu pulka Jūras divizona aizsargs. Tautsaimnieku biedrības, Latvijas Jahtkluba biedrs.

Juris Kliesmets

Padomju okupācijas laikā nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, strādājis par plānotāju Slokas zivju fabrikā. 1941. g. 14. jūn. kā “sociāli bistams elements” kopā ar ģimeni izsūtīts uz Krasnojarskas novadu. Strādājis par statistiķi Abanas raj. patērētāju savienībā. 1942 pārvietots uz Bogučanas raj., strādājis par grāmatvedi Kamenskā. 1945 pārvietots uz Motiginas raj. Motiginas ciemu, grāmatveža palīgs zivju fabrikā. No 1947 Lejasangāras ģeoloģiskās ekspedīcijas grāmatvedis, no 1948 strādājis par grāmatvedi Motiginas ciema padomē, no 1948 – Motiginas vidusskolā. Miris ar plaušu tuberkulozi 1951. g. 21. dec. izsūtījumā Krasnojarskas novadā.

Precējies 1931 ar Zigrīdu Zilgalvi (1908–1991. g. 20. martā), meita Ilze (dz. 1934. g. 2. okt.) un dēls Ivars (dz. 1937. g. 14. martā).

Studentu korporācijas “Fraternitas Livonica” filistrs dibinātājs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 410., 412. l.; 1534. f., 6. apr., 616. l.; 3282. f., 1. apr., 123. l., 40.–43. lp.; 7427. f., 1. apr., 6387. l.; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 13469. l.; Fraternitas Livonica. 1926.–1976. / Galv. red. A. Zaļais. – [ASV], 1976. – 133. lpp.; LU AJ.

KLINTS (līdz 1940 IV BUŠS) **Aleksandrs** Teodors (1904–1959)

Dzimis 1904. g. 28. okt. Rīgā virpotāja ģimenē; tēvs – Teodors, māte – Apoloniya (dz. Kotiņa). Latvietis, katoļticīgs. No 1912 mācījies Rīgas Latviešu sadraudzīgās biedrības 8. pirmmācības skolā. 1914 fabrika “Salamandra”, kurā strādāja tēvs, un līdz ar to arī fabrikas strādnieki un viņu ģimenes locekļi evakuēti uz Krieviju. Četrus mēnešus dzīvojis Samarā, pēc tam Permā. Beidzis pamatskolu, strādājis par izsūtāmo zēnu pulksteņu un cepuru veikalā, vēlāk sekretārs darba centrālē. 1918 XI atgriezies Latvijā.

1918 beidzis Rīgas pilsētas amatnieku skolu, 1929 Latviešu jaunatnes savienības vidusskolu. Pēc tēva nāves (1919) līdz 1928 bijis strādnieks kokzāģētavā Rīgā. 1925–26 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, Sapieru bataljonā. 1929 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1934, pēc tam turpinājis tautsaimniecības studijas). 1931–34 darbojies partijā “Demokrātiskais centrs”. 1930–31 ierēdnis Valsts statistikas pārvaldē, 1932–34 strādājis Finanšu ministrijas Nodokļu departamenta kancelejā. No 1934 V jaunākais tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā (no 1935 vecākais tiesamatu kandidāts), no 1936 piekomandēts Kārsavas, Jaunlatgales, Baltinavas, Zilupes un Rēzeknes miertiesai. 1939 XI–1940 XII Daugavpils apgabaltiesas miertiesnesis. No 1940. g. jūnija sāk. Latvijas Aizsargu organizācijas biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940 VIII islaicīgi apcietinājumā. 1941 I–VI tautas tiesnesis Madonas apr. 5. iecirkņa tautas tiesā Gulbenē. 1941.29.VI atkārtoti apcietināts, izglābies, pateicoties Vācijas armijas uzbrukumam. Vācu okupācijas laikā 1941 XII–1944 I Zilupes, pēc tam Varakļānu miertiesas iecirkņa miertiesnesis. No 1944. g. 11. maija zv. advokāts Rēzeknē (līdz padomju

Aleksandrs Klints

karaspēka ienākšanai vasarā). Pēc otrreizējās padomju okupācijas pārcēlies uz Rīgu, bijis pilsētas gaļas tresta juriskonsults. 1945. g. 9. febr. apcietināts, 1945 IV izvests uz Krasnojarskas apgabala soda noietnēm. 1946. g. 2. aug. piespriesti astoņi gadi ieslodzījumā par “dzimtenes nodevību”. Sodū izcietis Krasnojarskas apgabala noietnēs, no 1951 Steplagā. 1952 atbrīvots no ieslodzījuma, izsūtīts specnometinājumā Novosibirskas apgabalā, Severnijas raj. Kasmankas sādžā. 1955 XII atbrīvots, 1956 atgriezies Latvijā. Dzīvojis Rīgā. Bijis strādnieks Kirova raj. celtniecības kantorī. Miris 1959. g. 14. febr.

Precējies 1936 ar Tamāru Gredzenu (dz. 1911. g. 25. jūn.), dēli Viesturs Roberts (dz. 1936. g. 9. okt.), Gunvaldis (dz. 1944) un meita Guna Margarita (dz. 1939. g. 30. martā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 409. l.; 1534. f., 10. apr., 15. l., b. p.; 1535. f., 10. apr., 16. l., b. p.; 7427. f., 1. apr., 14082. l.; LVA, 1986. f., 1. apr., 39047. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

KLOPMANS Eduards Fridrihs Artūrs (*Baron von Klopmann*; 1873–1936)

Dzimis 1873. g. 8. maijā Tukumā Kuldīgas apr. priekšnieka ģimenē; tēvs – Emīls. Vācietis, luterticīgs. 1885–92 mācījies Kuldīgas ģimnāzijā. No 1893 studējis tieslietas Tērbatas universitātē, 1894 turpinājis studijas Pēterburgas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1899). Pēc tam bijis nodokļu inspektors Rēvelē un Baltiņportā (tagad Paldiski Igaunijā), 1900 pārcelts uz Hāpsalas iecirkni, no 1908 darbojies Bauskas iecirknī, no 1912 Jelgavā. No 1900 gub. sekretārs, no 1903 kolēģijas sekretārs, no 1905 titulārpadomnieks, no 1908 kolēģijas asesors, no 1912 galma padomnieks, no 1916 kolēģijas padomnieks. 1914 evakuējies uz Tērbatu, bijis Kurzemes kara zaudējumu novērtēšanas komisijas loceklis, no 1916 Kalugas apg. Žizdras apr. 2. iecirkņa nodokļu inspektors.

1918 XII–1920 II bijis 1. iecirkņa miertiesnesis Liepājā. No 1920 zv. advokāta A. Fridrihsona palīgs Jelgavā, vēlāk zv. advokāta A. Jirgensa palīgs Jelgavā. No 1924. g. 16. janv. zv. advokāts Jelgavā. Miris 1936. g. 16. sept. Apbedīts Literātu kapos (tag. bijušo Literātu, Katoļu, Jāņa un Vecticībnieku kapu vietā iekārtots Alunāna parks un Stacijas skvērs).

Precējies 1904 ar baronesi Elvīru Vilhelmini Antoniju Adu Renni (dz. 1885. g. 30. okt.), dēls Fridrihs Johans Georgs Hermans (dz. 1905. g. 23. jūl.), meitas Esme Anna Adele (dz. 1907. g. 22. febr.), Ilze Renāte Evelīna (dz. 1910. g. 27. maijā) un Anna Marija (dz. 1914. g. 23. dec.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 411. l.; 1376. f., 2. apr., 12461. l., 156. lp.; 1595. f., 10. apr., 194. l.; Album Curonorum. 1808.–1932. / Bearbeitet von W. Räder. – Riga, 1932.

Eduards Klopman

Burhards Klots

KLOTS Burhards (*von Klot*; 1892–1989)

Dzimis 1892. g. 11. okt. Rīgā advokāta ģimenē; tēvs – Nikolajs, māte – Ida Johanna Sofija (dz. Hartmane). Vācietis, luterticīgs. Mācījies Alberta skolā, 1912 beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. Studējis tieslietas Tērbatas, Halles, Minhenes, Berlīnes universitātē.

1918–20 piedalījies Neatkarības karā Baltijas landesvērā, vēlāk Vācu zemessargos kā brīvprātīgais. 1920 izturējis galapārbaudījumu tieslietās Latvijas Augstskolā. No 1920 XII jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (no 1923 vecākais tiesamatu kandidāts), no 1921 izmeklēšanas tiesnesis, 1925–33 apgabaltiesas loceklis Rīgas apgabaltiesā. 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Vācu baltiešu vēlēšanu komitejas saraksta (nav ievēlēts). No 1930 docents Herdera institūtā. 1928 un 1931 ievēlēts par Rīgas pilsētas domes deputātu no Vācu baltiešu komitejas saraksta. 1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no Vācu baltiešu partiju saraksta (nav ievēlēts). No 1933. g. 29. nov. zv. advokāts Rīgā. Čugunlietuves īpašnieks, a/s “Ernsts Plāte” tipogrāfijas, a/s “Vērmaņa dārzs” direktors, a/s mašīnu fabrikas “Motors” valdes loceklis. Līdz 1933 darbojies organizācijā “Baltijas brālība”. Bijis Vācbaltiešu tautas savienības juriskonsults, valdes loceklis, Rīgas Vācu juristu biedrības valdes loceklis. Darbojies vācu Vidzemes vispārderīgajā un lauksaimniecības biedrībā, Namīpašnieku Rīgas kredītbiedrības kontroles komisijas priekšsēdētājs (1935–38), Rīgas Vācu namīpašnieku biedrības līdzdibinātājs. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Bijis vācu Fiduciārās izceļošanas akciju sabiedrības (*Deutsche-Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – DUTAG*) nodaļas vadītājs. 1941 ieguvis *Dr. iur.* 1941–44 bijis civiltiesību docents Pozenes universitātē, bez tiesībām lasīt lekcijas, jo 1942–44 bijis Rīgas pilsētas padomnieks tiesību jautājumos. Pēc 2. pasaules kara 11 mēnešus ASV karagūstekņu noietnē Vācijā. 1954–59 Baltvāciešu novadniecības Hesēnē valdes loceklis un priekšsēdētājs. Bijis kompensāciju referents, pēc tam federālās kompensāciju izlīdzināšanas iestādes direktors. Miris 1989. g. 14. jūl. Bādhomburgā Hesenes federālajā zemē.

Precējies 1932 ar Hellu Natāliju Lēvisu of Menāru (1899. g. 30. aug.–1970. g. 19. martā), dēli Klaus Heinrihs Nikolajs (dz. 1933. g. 12. nov.), Reinholds Oto Volmārs (dz. 1936. g. 12. febr.; fiziķis), Hanss Burhards Aleksandrs (dz. 1940. g. 26. maijā), meitas Ģertrūde Ida Doroteja (dz. 1935. g. 23. janv.) un Hella Margārēte (dz. 1938. g. 24. martā).

D. Das lettländische Gesetz über der Arbeitszeit. – Rīga, 1934; Likums par telpu īri ar paskaidrojumiem. – Rīga, 1935; Rikojums par zīmognodevu ar paskaidrojumiem. – Rīga, 1936; Jost Clodt und das Privilegium Sigismundi Augusti. – Hannover-Döhren, 1977.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 413. l.; 1638. f., 1. apr., 82.–140. l.; 2996. f., 10. apr., 31351. l.; 4011. f., 1. apr., 3017. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Baltische Briefe. – 1973. – Nr. 1.; dēla Reinholda Klotā sniegtās ziņas.

KLUMBERGS Arvēds (*Klumberg*; 1882–1955)

Dzimis 1882. g. 16. febr. Rīgā; tēvs – Jēkabs. Vācietis, luterticīgs. Beidzis ģimnāziju un Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. No 1907. g. 16. janv. bijis zv. advokāta palīgs, no 1912 I zv. advokāts Maskavā.

1920 IX ieceļojis Latvijā. No 1921. g. 28. sept. zv. advokāts Rīgā. No 1933 Rīgas Rotari kluba biedrs, no 1936 vācu Rīgas mākslas biedrības biedrs (no 1938 priekšsēdētājs), no 1937 Vācu teātru biedrības Latvijā biedrs (arī padomes loceklis). Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. Rīgas Tekstilfabrikas direktors.

Padomju okupācijas laikā 1941 I joprojām bijis zv. advokāts Rīgā. Vācu okupācijas laikā no 1942 *Ostland Faser Gesellschaft m. b. H.* “Rīgas tekstils” juriskonsults, zv. advokāts ar tiesībām praktizēt sava uzņēmuma lietās. Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Bolīvijā. Bijis Vācijas konsuls Lapasā. Miris 1955. g. 30. apr.

Precējies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 414. l.; 2846. f., 1. apr., 5. l., 30. lp.; 2996. f., 10. apr., 31517. l.; Baltische Briefe. – 1955. – Nr. 6.

KĻAVIŅŠ Kārlis (1911–2002)

Dzimis 1911. g. 15. janv. Bauskā privātdokāta un ģimnāzijas direktores ģimenē; tēvs – Jānis Dāvids Vilhelms, māte – Ina Anna Emīlija (dz. Šulca). Latvietis, luterticīgs. 1914–18 bēgļu gaitās Krievijā. 1918 VIII atgriezies Bauskā.

No 1919 mācījies mātes I. Kļaviņas pamatskolā, pēc tam I. Kļaviņas vidusskolā Bauskā, pēc beigšanas (1928) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1934). Bijis LU Studentu padomes loceklis. 1933–34 bijis LZS Bauskas nodaļas biedrs. Darbojies LSCO. 1934–35 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, Smagās artilērijas pulkā (kaprālis). No 1935. g. 20. nov. zv. advokāta V. Kārklīņa palīgs Rīgā. 1936–40 arī juriskonsults Latvijas Amatniecības kamerā. No 1939 atstāts LU Civilprocesa katedrā gatavoties zinātniskai darbībai.

Padomju okupācijas laikā no 1940 X asistents LVU Civiltiesību un civilprocesa katedrā. No 1941 I arī advokāts Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941 VII svītrots no universitātes mācībspēku sarakstiem, atstāts gatavoties zinātniskajai darbībai. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā. No 1941 X arī amatnieku organizācijas pilnvarnieks un arteļu pārņemšanas komisijas loceklis. No 1942. g. 29. dec. zv. advokāts. Latvijas Saimniecības kameras Tieslietu daļas vadītājs. 1944 VIII iesaukts latviešu leģionā. Pēc 2. pasaules kara bēgļu gaitās Vācijā. 1946–47 bijis privātdocents un docents Baltijas universitātē Pinnebergā. 1948 izceļojis uz Argentīnu, darbojies dažādu saimniecisku uzņēmumu vadībā. 1958–66 bijis firmas “*Massey Ferguson*” filiālsabiedrības direktors Meksikā, viesprofesors universitātē ASV. 1967–76 tautsaimniecības profesors Sentlorensa koledžā Kingstonā

Arvēds Klumbergs

Kārlis Kļaviņš

Ontārio provincē Kanādā. Rakstijis periodikā par tiesību un saimnieciskiem jautājumiem. Miris 2002. g. 14. maijā Toronto.

Precējies 1941. g. 5. jūn. ar daiļslidotāju Alisi Dzeguzi (dz. 1914. g. 15. apr.), meita Astrida Alise (dz. 1943. g.).

Studentu korporācijas "Fraternitas Vesthardiana" filistrs.

D. Amatiņcības likumi. – Rīga, 1938; Amatu vispārīgo zināšanu kursu (pēc Latvijas amatiņcības kameras meistarū pārbaudes programmas) lekciju konspekts. – Rīga, 1940.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 405. l.; 3282. f., 1. apr., 123. l., 31., 32. lp.; 7427. f., 1. apr., 13024. l.; 13. apr., 825. l.; LE (I). – 2. sēj.; LE (II). – 2. sēj.; LUAI.

KĻAVIŅŠ Roberts (1885–1941)

Dzimis 1885. g. 10. nov. Grašu pag. Kaļķeniekos zemnieka ģimenē; tēvs – Juris. Latvietis, pareizticīgs. Beidzis Cēsu pilsētas skolu un Gorku zemkopības skolu Mogiļovas guberņā. 1903 iestājies Viļņas junkurskolā (beidzis 1906; podporučiks), dienējis 180. Cēsu kājnieku pulkā. Poručiks (1907), štābkapteinis (1913), kapteinis (1916 V), apakšpulkvedis (1917 VIII). No 1913 pulka adjutants, no 1915 rotas komandieris Rietumu frontē. 1915 X iecelts par 2. Rīgas latviešu strēlnieku bataljona saimniecības priekšnieku (1916 VI–XI bataljona komandiera v. i.). 1917 VI beidzis Ģenerālštāba akadēmijas jaunāko kursu, virsnieks 43. armijas korpusa štābā Ziemeļu (Rīgas) frontē. 1918 II Vidzemē kritis vācu gūstā, atbrīvots aprīlī. Dzīvojis Maskavā, vēlāk Saranskā, Novgorodā, Vjatkā, Jekaterinburgā, Petrogradā. 1918 IX pie Pleskavas pārgājis demarkācijas līniju, no okt. dzīvojis Liezēres pag.

1918.18.XI iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos (pulkvedis-leitnants), no 6.XII Baltijas landesvēra komandiera palīgs. 1919.12.I no Liepājas komandēts uz Dāniju. 1919 IV atvaļināts un devies uz Tālajiem Austrumiem, no kurienes atgriezies rudenī. No 1919.14.X Latvijas armijas Galv. štāba Ģenerālštāba nodaļas priekšnieks, no 1921. g. janv. Robežsargu divīzijas štāba priekšnieks. Pulkvedis (1922), ģenerālis (1931). No 1922. g. 4. Valmieras kājnieku pulka komandieris. 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Latvijas Darba savienības un Tautas apvienības saraksta (nav ievēlēts). 1929 beidzis Kara akadēmisko kursu 8 mēnešu kursus. No 1931 Vidzemes divīzijas komandiera palīgs. 1934.14.VI atvaļināts. 1934 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1938). Strādājis apdrošināšanas sabiedrībā "Ērglis". 1939 XII nodibinājis līdz galam nenoskaidrotus sakarus ar PSRS izlūkdienesta aģentiem. No 1940. g. 12. jūn. zv. advokāta M. Antona palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1940.20.VI ieskaitīts Latvijas armijas dienestā, Latvijas Tautas armijas komandieris, no sept. 24. teritoriālā strēlnieku korpusa komandieris (pārdēvēts par Sarkanās armijas ģenerālleitnantu). 1940 VII ievēlēts par Latvijas Tautas saeimas (vēlākā LPSR Augstākā Padome) deputātu (no aug. LPSR Augstākās Padomes Prezidija loceklis). 1941.13.VI komandēts uz

Roberts Kļaviņš

kursiem Maskavā, kur 22.VI apcietināts. 29.VII piespriests nāvesods, kas izpildīts 1941. g. 16. okt.

Apbalvojumi: a) Latvijas LKo III šķ., TZo III šķ., ANk, Zviedrijas Šo III šķ., b) Krievijas Sv. Vo IV (š) šķ., Sv. So II (š), III šķ., Sv. Ao II (š), III (š), IV šķ.

Precējies 1912 ar Annu Elizabeti Zakenfeldu (dz. 1890), 1925 adoptējis Elizabeti Zakenfeldu (1923–90. gados).

Studentu korporācijas “Fraternitas Vesthardiana” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 406. l.; 1304. f., 1. apr., 745. l.; 5601. f., 1. apr., 2919. l.; 5213. f., 1. apr., 2174. l.; 7427. f., 1. apr., 19515. l.; Latvijas Kareivis. – 1940. – 21. jūn.; LKV. – 9. sēj., EVP; LE (I). – 2. sēj.; LME. – 2. sēj.; LPE. – 5. sēj. 1. grām.; LE (II). – 2. sēj.; *Zvirgzdiņš J.* Ģenerāļa liktenis // Padomju Jaunatne. – 1989. – 5. janv.; *Pelkaus E.* Kāda ģenerāļa krišana // Latvijas Arhīvi. – 1994. – Nr. 4.; *Ronis J.* Ģenerālim Robertam Kļaviņam – 110 // Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls. – 1995. – Nr. 3; LKOK; LUAI; LAAV; LBC; LatE. – 3. sēj.; *Jēkabsons Ē.* Ģenerāļa Roberta Kļaviņa dzīve un traģēdija // Tēvijas Sargs. – 2005. – Nr. 12.

KNOPS Egons Hermans (*Knopp*; 1878–1933)

Dzimis 1878. g. 18. okt. Liepājā dzelzceļa ierēdņa ģimenē; tēvs – Ādams Martins, māte – Aline Zuzanna Klāra (dz. Šapke-vice). Vācietis, luterticīgs. Beidzis Liepājas Nikolaja ģimnāziju, 1902 Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. No 1902 jaunākais tiesamatu kandidāts Liepājas apgabaltiesā, no 1903 III kolēģijas sekretārs (apgabaltiesā strādājis līdz 1903 IX). No 1903. g. rudens zv. advokāta H. Konopkas palīgs Liepājā. No 1907 zv. advokāts Liepājā.

1919 Liepājas vācu Vienības partijas līdzdibinātājs, 1919 I ievēlēts Liepājas pilsētas domē, 1920 IV – Satversmes sapulcē no Vācu baltiešu Vienības partijas (izveidojās no Liepājas vācu Vienības partijas), tās priekšsēdētājs. No 1920. g. 30. sept. zv. advokāts Rīgā. No 1922 – 1. Saeimas deputāts, bijis Saeimas prezidija sekretāra biedrs, Juridiskās komisijas sekretārs. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. Miris 1933. g. 14. apr. Apbedīts Meža kapos.

Precējies 1908 ar Klāru Annu Urbani (dz. 1882; 1941 II izceļojusi uz Vāciju).

D. Das neue Mietgesetz 1924 nebs Erläut. Inoffic. Vom 16. Juni. – Rīga, 1924.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 399. l.; 770. f., 10. apr., 98. l.; 1376. f., 2. apr., 12405. l., 126. lp.; 5213. f., 1. apr., 2226. l.; LDG.; Jaunākās Ziņas. – 1933. – 15. apr.; DBL.

KOMISĀRS Rihards (1903–1979)

Dzimis 1903. g. 22. okt. Cēsu pag. Jaunsmīdēs rentnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Karlīne (dz. Everte). Latvietis, luterticīgs. No 1905 dzīvojis Drabešu Amatās. Mācījies Intu pagastskolā un Āraišu draudzes skolā (līdz 1917). No 1918 mācījies L. Ausēja reālģimnāzijā (vēlāk Cēsu Bērzaimes valsts vidusskola; beidzis 1924).

1924 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932). Darbojies Cēsu un apkārtnes studentu biedrībā, Studentu juristu biedrībā.

Egons Knops

Rihards Komisārs

1927–34 bijis partijas “Demokrātiskais centrs” biedrs. 1931 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Demokrātiskā centra un bezpartijisko darbinieku saraksta. 1927–29 strādājis Finanšu ministrijas Valsts saimniecības departamentā, no 1932 kasieris Rīgas pilsētas būriņtiesā. No 1935. g. 20. nov. zv. advokāta E. Strautnieka palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 20. janv. advokāts juridiskajā konsultācijā Dobelē. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Rīgā un Dobelē. No 1942. g. 10. nov. zv. advokāts. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Bijis Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) tieslietu padomnieks Šlēsvīgā-Holšteīnā un Hamburgā. Vēlāk trimdā ASV. 1956 beidzis Indiānas universitāti, ieguvis tieslietu bakalaura grādu. Bijis advokāts valsts un federālajās tiesās, vēlāk grāfistes viceprokurors. Miris 1979. g. 1. febr. Indianapolīsā.

Akadēmiskās vienības “Ziemeļis” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 400. l.; 2927. f., 5. apr., 4744. l.; 3710. f., 1. apr., 53. l., 24.–26. lp.; 7427. f., 1. apr., 8714. l.; Laiks. – 1956. – 29. dec.; LUAI.

KONOPKA Filips Ernsts **Hermans** (*Konopka*; 1847–1929)

Dzimis 1847. g. 20. janv. Helsingērā (Dānija) Liepājā dzimuša tirgotāja un goda konsula ģimenē; tēvs – Hermans. Beidzis Liepājas ģimnāziju. 1865 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1869). Pēc universitātes beigšanas ierēdnis Liepājas pilsētas policijas pārvaldē. No 1871 Kurzemes galma virstiesas advokāts un notārs, no 1889 zv. advokāts Liepājā. Bijis arī Liepājas pilsētas domes loceklis (1886–89) un sekretārs (1878–82).

1919–20 zv. advokāts Liepājā. Miris 1929. g. 17. apr. Apbedīts Liepājas Vecajos kapos.

Precējies 1876 ar Evelīnu Špringeri (1851. g. 25. janv.–1943. g. 7. maijā; 1939 izceļojusi uz Vāciju), dēls (ārsts, miris 1. pasaules kara laikā Vācijā) un meita.

Baltvāciešu studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

A. LVVA, 4011. f., 1. apr., 3119. l.; Rīgasche Rundschau. – 1929. – 19. Apr.; Album Curonorum. 1808.–1932. / Bearbeitet von W. Räder. – Rīga, 1932.

Harijs Korts

KORTS Harijs Maksimilians (*Kordt*; 1885–1947)

Dzimis 1885. g. 22. jūl. Raunas pag. Rozes muižas īpašnieka ģimenē; tēvs – Oskars Augusts, māte – Berta Karlīne Kristīne (dz. Bekere). Vācietis, luterticīgs. 1906 beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. 1906–07 karadienestā 5. huzāru pulkā, atvaļināts pēc virsnieka pārbaudījuma nokārtošanas, praporščiks. No 1907 studējis Tērbatas universitātē, no 1908 Maskavas Nikolaja juridiskajā licejā (beidzis 1911). Bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Vitebskas apgabaltiesā, no 1912 Grodņas apgabaltiesā. No 1913 vecākais tiesamatu kandidāts. Strādājis Civilnodaļā, vēlāk Kriminālodaļā, komandēts izmeklēšanas tiesneša pienākumu pildīšanai. No 1913 gub. sekretārs,

no 1914 kolēģijas sekretārs. 1914 VII mobilizēts armijā, 5. transporta bataljonā. Piedalījies kaujās Austrumprūsijā. 1916 paaugstināts par podporučiku, 1917 – par poručiku. 1917 XI slimības dēļ atvaļināts un no dec. strādājis Rozes muižā.

1918 XII–1919 VI privātskolotājs Rīgā. 1919 VI brīvprātīgi iestājies Baltijas vācu landesvērā, kareivis (vēlāk – virsnieks). 1919 VII Vācu zemessargu sastāvā ieskaitīts Latvijas armijā, virsleitnants. 1920 VII–1921 X tiesamatu kandidāts Kara tiesā. 1921 X atvaļināts no armijas. No 1925 vecākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātas Krimināldepartamenta kancelejā, 1926–1927 XI izmeklēšanas tiesnesis un tiesamatu kandidāts II civilnodaļā Latgales apgabaltiesā. Dzīvojis Varakļānos. No 1928. g. 8. febr. zv. advokāts. Vēlāk dzīvojis Raunas pag. Rozēs. Nav izceļojis uz Vāciju.

Miris 1947. g. 28. janv. Raunā.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 401. l.; 1376. f., 2. apr., 12353. l., 173. lp.; 5601. f., 1. apr., 3117. l.; Cēsu DzNA.

KOSTENIČS Viktors (1881–1959)

Dzimis 1881. g. 27. dec. Pēterburgā zv. advokāta ģimenē; tēvs – Grigorijs, māte – Aleksandra (dz. Petroškova). Krievs, pareizticīgs. No 1883 dzīvojis Voronežā, pēc tēva nāves no 1895 Rīgā. Beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju, 1907 Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. No 1908 zv. advokāta V. Aleksandrova palīgs Rīgā un Rīgas–Orlas dzelzceļa juriskonsulta palīgs. No 1913. g. 2. maija zv. advokāts. 1915 evakuējies uz Vitebsku, vēlāk uz Orlu un Simferopoli, strādājis par dzelzceļu juriskonsulta palīgu. Pēc lielinieku ienākšanas Krimā nosūtīts uz Maskavu, darbvedis Dzelzceļu komisariāta komercnodaļā. Vēlāk dzelzceļu juriskonsults atkal Orlā.

1922 I atgriezies Rīgā. No 1922. g. 15. marta zv. advokāts Rīgā. No 1931 bijis Zv. advokātu padomes loceklis, Valsts satiksmes direkcijas Rīgā Tieslietu galvenās grupas juriskonsults, Pareizticīgo baznīcas Latvijas eparhijas sinodes loceklis (līdz 1940 VII), Rīgas pareizticīgo katedrāles draudzes padomes loceklis. Darbojies Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. advokāts Rīgas 2. juridiskajā kolēģijā. Vācu okupācijas laikā 1941 vasarā piedalījies Zv. advokātu padomes darbības atjaunošanā. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāts Rīgā (līdz 1944 VIII). Zv. advokātu padomes loceklis. Bijis arī Latvijas apgabala Dzelzceļu direkcijas juriskonsults. Pēc otrreizējās padomju okupācijas strādājis LPSR Patērētāju savienības Rīgas Centrālajā universālajā bāzē. Miris 1959. g. 9. okt. Rīgā.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO V šķ.

Precējies 1909 ar Pokrova baznīcas psalmotāja meitu Olimpiadu Nikolšku (1885. g. 9. jūl.–1938. g. 11. febr.).

Krievu studentu korporācijas “Ruthenia” goda filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 404. l.; 1376. f., 2. apr., 12353. l., 197. lp.; 7469. f., 2. apr., 6. l., 4. lp.

Viktors Kosteničs

Lidija Krastiņa

KRASTIŅA (dz. DZENE) Lidija Felicita (1902–1958)

Dzimusi 1902. g. 22. aug. Olainē skolotāja, vēlākā privātģimnāzijas direktora un skolotājas ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Eliza Matilde Berta (dz. Rūmane). Latviete, luterticīga. No 1910 mācījusi sava tēva vadītajā sieviešu ģimnāzijā Rīgā un trīs gadus evakuācijā Petrogradā.

Pēc P. Dzeņa privātģimnāzijas beigšanas (1920) uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1929, 1930–31 sākusi studēt tautsaimniecību LU). 1922–26 studējusi arī Latvijas Mākslas akadēmijā. Studiju laikā strādājusi ASV Sarkanā Krusta nodaļā Rīgā. No 1930. g. 26. febr. zv. advokāta V. Alkšņa palīdzē. No 1938. g. 23. febr. zv. advokāte Rīgā. Strādājusi arī par skolotāju P. Dzeņa privātģimnāzijā (1929–42) un P. Dzeņa pamatskolā (1929–38). Darbojusies Latviešu un dāņu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā no 1940 IX Rīgas pilsētas 9. vidusskolas (bijusi P. Dzeņa privātģimnāzija) direktores v. i. (līdz 1941 IV). 1941. g. 15. martā izstājusies no Advokātu kolēģijas. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, bijusi zv. advokāte Rīgā. Pēc 2. pasaules kara pensionāre Rīgā. Mirusi 1958. g. 23. okt. Apbedīta Rīgas Meža kapos.

Precējusies 1932 ar inženieri un LU docentu Alfonsu Krastiņu (dz. 1900. g. 26. nov.), dēls Egils Pēteris Vilis (dz. 1934. g. 27. aug.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 388. l.; 1632. f., 1. apr., 10671. l.; 7427. f., 1. apr., 1887. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

KRASTKALNS Andrejs (1868–1939)

Dzimis 1868. g. 25. dec. Nurmuižas pag. Lejaslāčos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis. Latvietis, luterticīgs. Mācījies K. Milenbaha zēnu skolā Talsos, beidzis Nikolaja ģimnāziju Rīgā. 1895 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. No 1895 zv. advokāta palīgs, 1902–07 zv. advokāts Rīgā. 1898–1919 Rīgas Latviešu biedrības sekretārs, priekšnieka biedrs, priekšnieks. 1902–05 politiskās un literārās dienas avīzes “Vārds” izdevējs (1902 arī tās Literārā pielikuma izdevējs). Pirmais latvietis, kas ievēlēts par Rīgas pilsētas valdes locekli (1907) un par pilsētas galvas biedru (1915 III). No 1911 Rīgas goda mirtiesnesis, vēlāk Valmieras goda mirtiesnesis. 1907–14 dienas laikraksta “Rīgas Avīze” līdzizdevējs, 1914–15 Latviešu konstitucionāli demokrātiskās partijas laikraksta “Latvija” izdevējs. 1917 iecelts par Vidzemes gub. komi-sāru, aprīli apcietināts, aizvests uz Petrogradu. 1917 VIII atgriezies Rīgā. Vācu okupācijas laikā vadījis Latviešu palīdzības biedrību, bijis zv. advokāts. 1918. g. 2. martā Rīgas pilsētas domē kopā ar F. Veinbergu aizstāvējis Baltijas valsts dibināšanu personālūnijā ar Vāciju. Ievēlēts Vidzemes landtāgā un Baltijas pavaldoņības padomē. 1918–19 politiskā, sabiedriskā un literārā dienas laikraksta “Baltijas Ziņas” līdzizdevējs Rīgā.

Andrejs Krastkalns

1919. g. sāk. lielinieku varas laikā devies uz Vāciju, vēlāk uz Skandināvijas valstīm. 1919 atgriezies Rīgā. Darbojies Amerikāņu palīdzības komitejas vadībā, bijis A. Niedras valdības apgādāšanas ministra v. i. Kopā ar J. Purgali noslēdzis privātu līgumu ar Amerikas Palīdzības administrāciju par pārtikas piegādi un sadali Rīgas iedzīvotājiem, iegūto peļņu nodevis Pagaidu valdībai. No 1919. g. 11. dec. zv. advokāts Rīgā. 1922 Satversmes sapulces Valsts nodevības lietu izmeklēšanas komisija izvirzījusi apvainojumu par nodevību pret valsti par atrašanos ministra amatā A. Niedras valdībā. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Rīgā. 1924 iestājies Rīgas brīvmūrniecības ložā “Jāņuguns”. 1925 un 1928 ievēlēts Rīgas domē no Saimniecisko grupu apvienības saraksta. 1928 ievēlēts 3. Saeimā no Kristīgās apvienības un strādnieku kandidātu saraksta, Latviešu nacionālo organizāciju savienības priekšsēdētājs. Nodibinājis A. Krastkalna Kara flotes fondu Kara flotes atbalstam, ilggadējs Rīgas Latviešu biedrības valdes priekšsēdētājs (1919–39), biedrības Filatēlistu un numismātu nodaļas goda priekšsēdētājs. Bijis Latviešu akciju bankas padomes loceklis, Latvju informācijas aģentūras a/s “Globuss” revīzijas komisijas priekšsēdētājs, Latvijas Sabiedriskā kluba valdes loceklis, Tirdzniecības un rūpniecības kameras loceklis un Apdrošināšanas sekcijas priekšsēdētājs, Rīgas Latviešu dziedāšanas biedrības goda biedrs, Rīgas Latviešu biedrības goda biedrs (no 1928), Rīgas Rotari kluba biedrs, Rīgas Namsaimnieku biedrības biedrs dibinātājs. Ilggadējs studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistru biedrības priekšnieks, 1928 bijis viens no Filistru biedrību savienības dibinātājiem. Darbojies Oskara Vildenberga savienoto ādas fabriku akciju sabiedrības valdē, Ķīmiskās un laku fabrikas “Vilhelms Hjordts” akciju sabiedrības valdē. No 1928 bijis Zv. advokātu padomes loceklis. 1932 piedalījies Rīgas Latviešu biedrības Zinātņu komitejas nodibināšanā. Miris 1939. g. 14. febr. Apbedīts Meža kapos. Lielu daļu savu īpašumu novēlējis Rīgas Latviešu biedrībai un studentu korporācijai “Fraternitas Lettica”.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ., Ak II šķ.

Precējies ar Klāru Zilberfeilu (1873. g. 15. janv.–1933. g. 27. okt.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs dibinātājs.

D. Iz nesenas senatnes. A. Krastkalna iesūtījumi vācu okupācijas valdības priekšstāvjiem. – [Rīga, 1918].

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 389. l.; 1376. f., 2. apr., 12457. l., 146. lp.; 2798. f., 1. apr., 70., 19.–43. lp., 72. l.; 2996. f., 10. apr., 42228. l.; 4011. f., 1. apr., 3222. l.; LVD; LKV. – 9. sēj.; EVP; Jaunākās Ziņas. – 1938. – 13. dec.; Izglītības Ministrijas Mēnesraksts. – 1938. – Nr. 12; Pašvaldību Darbinieks. – 1938. – Nr. 12; Jaunākās Ziņas. – 1939. – 15., 18., 20. febr.; *Lazdiņš V.* Andreja Krastkalna piemiņai // Universitāte. – 1939. – Nr. 4; LE (I). – 2. sēj.; AF; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. *Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970.* – Sidneja, MCMLXX. – 159. lpp.; *Petersons P.* Andreju Krastkalnu atceroties // Neatkarīgā Čīna. – 1994. – 16. apr.; LBC; LatE. – 3. sēj.; *Kārkluvalka I.* Novadnieku Andreju Krastkalnu atceramies 135. dzimšanas dienā // Talsu Vēstis. – 2004. – 8. janv.; *Pārpuce R.* Personība vēstures un pretrunu brāzmās: Andrejam Krastkalnam – 135 // Mājas Viesis. – 2004. – 9. janv.

Juris Krauklis

Erhards Krēgers

KRAUKLIS Juris (1896–1981)

Dzimis 1896. g. 17. janv. Rundāles pag. Karavīru Lauciņos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Madlēne (dz. Grābena). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Jelgavas Sv. Annas pamatskolā, pēc tam iestājies Jelgavas ģimnāzijā. 1917 mācījies evakuētajā Pultuskas ģimnāzijā Tverā, beidzis Jelgavas ģimnāziju evakuācijā Taganrogā. 1917–18 studējis medicīnu Tērbatas universitātē. Pēc tam devies uz Kostromu, vēlāk uz Sibīriju, dzīvojis Čerepanovas stacijā, strādājis par kantoristu kooperatīvā. Pārcēlies uz Irkutsku un studējis Irkutskas universitātē medicīnu.

1921 atgriezies Latvijā. Dzīvojis tēva mājās Rundāles pagastā. 1923 uzsācis teoloģijas studijas LU, 1924 tieslietu studijas (beidzis 1933). No 1923 strādājis Valsts degvīna izdališanas galvenajā pārvaldē, 1925–31 grāmatvedis rūpniecības un tirdzniecības a/s “Augļu eksports”. 1932–1934 III jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. Bijis LZS Akadēmiskās sekcijas biedrs (1925–34). No 1934. g. 16. maija zv. advokāta B. Krieviņa palīgs Rīgā, 21. nov. atskaitīts, jo iecelts par Rīgas bāriņtiesas locekli (līdz 1940 VIII). 1935–40 darbojies Latvijas Juristu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 14. aug. zv. advokāta B. Krieviņa palīgs Rīgā, no 19. okt. Bauskā. 1941. g. 2. janv. nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 1941 II–III strādājis Finanšu tautas komisariāta Kredītu un banku daļā, no maija kancelejas pārzinis Republikāniskajā projektu kantorī. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta A. Ābeltiņa palīgs. No 1942. g. 29. dec. zv. advokāts Rīgā. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. No 1944 X advokāts Talsos. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1945 VII noraidīta uzņemšana Advokātu kolēģijā, jo sniedzis par sevi nepatiesas ziņas. Pēc 2. pasaules kara jurists Rīgā. Vēlāk pensionējies. Miris 1981. g. 13. martā.

Precējies 1925 ar Otiliju Albiņu (dz. 1897. g. 31. aug.), meitas Līliana (dz. 1926. g. 15. sept.) un Elga (dz. 1930. g. 28. dec.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 390. l.; 3282. f., 1. apr., 123. l., 82.–84. lp.; 7427. f., 1. apr., 7728. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 63. lp.; LĻAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

KRĒGERS Erhards (*Kroeger*; 1905–1988)

Dzimis 1905. g. 24. martā Rīgā ārsta ģimenē; tēvs – Emīls Viktors Aleksandrs, māte – Mari Emmī (dz. Erdmane). Vācietis, luterticīgs. No 1915 mācījies N. Tidebēla privātajā ģimnāzijā Rīgā.

No 1920 mācījies Rīgas pilsētas vācu vidusskolā, pēc beigšanas (1922) studējis vēsturi un filosofiju Tībingenes universitātē (1922–23), brīvklauštājs Tērbatas universitātē (1923–24). 1924 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929). Vasaras brīvlaikos studējis tieslietas Karaļauču universitātē (beidzis 1927). Studiju laikā darbojies organizācijā “Vācu akadēmiskā ekonomiskā palīdzība”. Darbojies Latvijas Vācu baltiešu tautas apvienībā, tās Jaunatnes

lietu nodaļas vadītājs. No 1929 strādājis zv. advokāta L. Šēlera birojā. No 1930. g. 15. janv. zv. advokāta L. Šēlera palīgs Rīgā. 1935. g. 20. nov. pēc paša lūguma atskaitīts no zv. advokātu skaita. No 1933 bijis Latvijas vāciešu nelegālās nacionālsociālistiskās kustības vadītājs, jaunizveidotās Vācu baltiešu tautas partijas priekšsēdētājs. 1936. g. 12. martā kopā ar citiem nacionālsociālistiskās pagrīdes dalībniekiem aizturēts sapulces vietā, administratīvi sodīts ar trīs mēnešu apcietinājumu. 26. jūn. atbrīvots no Rīgas Centrālcietuma (pēc apņemšanās turpmāk atturēties no Latvijas valstij kaitīgas darbības). Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības, Vācu amatu biedrības Rīgā, Vācu vecāku savienības, Vācu baltiešu tautas apvienības (izslēgts 1936 par politiska rakstura darbību), Vācu izglītības biedrības, Vācu Doma draudzes biedrības biedrs. No 1938 II Vācu tautas apvienības Latvijā valdes loceklis, priekšsēdētāja biedrs. 1939 Vācijas pilnvarotais Latvijā un Igaunijā dzīvojošās vācu tautas grupas pārvietošanas organizācijās. Pēc tam izceļojis uz Vāciju. Bijis konsultāciju vadītājs ieceļošanas jautājumos okupētās Polijas teritorijā, Pozenē (tag. Poznaņa).

No 1940 VIII Vācu nacionālsociālistiskajā strādnieku partijā. 1940 XII piešķirta SS oberfirera dienesta pakāpe. 1941 V–XI bijis SS Einzācgrupas “C” komandas komandieris, darbojies Ukrainā. No 1942 Ieroču SS karaspēkā, 9. SS divīzijas “*Hohenstaufen*” un-teršturmfirers, no 1945 I oberšturmfirers. 1944 darbojies Francijā. 1944 VIII–1945 V Vācijas valdības pilnvarotais jautājumā par politiskām un militārām institūcijām Krievijas Atbrīvošanas (ģenerāļa Andreja Vlasova) armijā. 1945 nonācis Rietumu sabiedroto (franču, amerikāņu) gūstā. 1948–55 mājputnu fermas īpašnieks Bavārijā, pēc tam darbinieks jaunatnes sociālās aprūpes organizācijā Štutgartē un Tībingenē. Vēlāk politiskais bēglis Austrijā, Francijā un Itālijā. Apsūdzot kara noziegumos, apcietināts, 1962–67 bijis iepriekšējās izmeklēšanas apcietinājumā Itālijā, Šveicē un Vācijā. 1969 VII par izdarītajiem kara noziegumiem notiesāts ar brīvības atņemšanu uz trīs gadiem un sešiem mēnešiem (termiņā ieskaitīts iepriekšējās izmeklēšanas apcietinājumā pavadītais laiks). Pēc soda izciešanas no 1969 bijis būvfirmas juridiskais padomnieks Tībingenē. Miris 1987. g. 24. septembrī.

Apbalvojumi: c) Vācijas Dzk II šķ., SS Goda gredzens.

Precējies 1929 ar zv. advokāta B. Nolteina audzumeitu Tamāru Nolteinu (dz. 1906. g. 1. sept.), dēli Heinrihs (dz. 1930. g. 22. maijā; *Dr. rer. nat.*, ģenētikas profesors), Mateass Ādolfs (dz. 1935. g. 11. jūn.; *Dr. theol.*, profesors), meitas Karina Renāte (dz. 1937. g. 16. apr.) un Līzelote (dz. 1939. g. 1. jūl.), Gizela (dz. 1942. g. 29. jūn.; *Dr. med.*).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Livonia” filistrs (līdz 1935).

D. Die rechtliche Stellung des Ausländers in Lettland (Lettländisches Fremden Recht). – Berlin, 1930; Der Auszug aus der alten Heimat. Die Umsiedlung der Baltendeutschen. – Tübingen, 1967.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 392. l.; 2996. f., 1. apr., 44048. l.; 3235. f., 2. apr., 6229. l.; 3273. f., 1. apr., 7199. l.; 7427. f., 1. apr., 8160. l.; LVVA, Politiskās

policijas kartotēka; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia. – Lübeck, 1958; Album Livonorum / Herausgegeben vom Philisterverein der Livonia. – [B. v.], 1972; *Kroeger M. Briefe // Jahrbuch des baltischen Deutschtums*. 1988; *Mickwitz G. Erhard Kroeger – ein deutsches Leben 1905–1987 // Jahrbuch des baltischen Deutschtums*. 1995. – T. XLII; LU AJ.

KREICBERGS Jānis (1892–1965)

Dzimis 1892. g. 17. nov. Saldus pag. Briģos lauksaimnieka un mežsarga ģimenē; tēvs – Matīss, māte – Made (dz. Pelēķe). Latvietis, luterticīgs. No 1908 mācījies Saldus pilsētas skolā, 1915 beidzis Jelgavas reālskolu. No 1915 IX dienējis Krievijas armijā. 1916 VII beidzis Orānienbaumas praporščiku skolu, virsnieks 167. rezerves pulkā, no 1917. g. janv. 8. Valmieras latviešu strēlnieku pulkā. Piedalījies kaujās pie Ložmetējkalna un Mazās Juglas. 1917 IX paaugstināts par podporučiku, 1917 XI no pulka dezertējis, ieskaitīts Daugavpils kara apgabala štāba virsnieku rezervē Vitebskā. 1918 II atvaļināts, līdz maijam dzīvojis Igaunijā. 1918 VI atgriezies Latvijā, Saldus pag.

1919 III iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku 1. Latviešu atsevišķā bataljonā (vēlāk brigādē), virsleitnants. No 1919 VIII virsnieks Armijas virspavēlnieka štāba Inspekcijas daļā, no sept. Ilūkstes apriņķa komandants. 1920 I iecelts par Jaunjelgavas–Ilūkstes apriņķa apsardzības priekšnieku. Maijā par kaujas nopelniem paaugstināts kapteiņa dienesta pakāpē. Vēlāk bijis Augškurzemes rajonu komandants, Vidzemes–Zemgales rajonu komandants, no 1920 IX Daugavpils pilsētas un apriņķa komandantūras vecākais sevišķu uzdevumu virsnieks, Latgales rajonu komandantūras vecākais sevišķu uzdevumu virsnieks. 1921 II pārcelts uz 3. Robežsargu pulku un okt. atvaļināts. 1921 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1928 tieslietu studijas (beidzis 1939). Bijis Latvijas Dzirnāvnieku apvienības līdzdibinātājs, vicepriekšsēdētājs. 1932–1940 IX amatu kopdarbības sabiedrības “Lauku dzirnāvnieks” valdes priekšsēdētājs. No 1939. g. 20. dec. zv. advokāta A. Ozola palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, 1941 III–V statistiķis fabrikas “Provođnik” izbūves darbos, pēc tam grāmatvedis Latvijas Mākslas aģentūrā Autortiesību aizsardzības nodaļā. Vācu okupācijas laikā 1941 VII–IX darbojies pašaizsardzības dienestā, bijis ieroču un municijas noliktavas priekšnieka palīgs Pulvertornī. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Rīgā. 1941 IX–X Latvijas amatniecības pilnvarnieka referents saimnieciskās lietās. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1949 izceļojis uz ASV. Strādājis par bibliotekāru Kresonas valsts tuberkulozes slimnīcā Pensilvānijas pavalstī. Bijis Latviešu liberāļu apvienības ASV raj. valdes loceklis. Miris 1965. g. 18. nov. Altonā Pensilvānijas pavalstī. Apbedīts Rouzhilas (*Rose Hill*) kapos Amblērā (Filadelfijas piepilsētā).

Jānis Kreicbergs

Apbalvojumi: a) Latvijas Akpz, b) Krievijas Sv. So III (š) šķ., Sv. Ao IV šķ.

Precējies 1928 ar Annu Hermanovsku (dz. Vitola; 1893. g. 4. aug.–1973. g. nov.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 393. l.; 2996. f., 10. apr., 44362. l.; 5601. f., 1. apr., 3200. l.; Laiks. – 1965. – 8. dec.

KREILIS Nikolajs (1895–1951)

Dzimis 1895. g. 26. janv. Ēveles pag. Vec-Bolos rokpeļņa ģimenē; tēvs – Gustavs. Latvietis, pareizticīgs. Mācījies Burtnieku pareizticīgo draudzes skolā. No 1909 dzīvojis Rīgā. Strādājis par komiju un grāmatvedi tirdzniecības firmā. 1915 II iesaukts karadienestā. Divas reizes ievainots. 1916, būdams karadienestā, Beļovā izturējis pārbaudījumus par reālskolas 6 klašu kursu.

Atgriezies Latvijā. 1921 atvaļināts no dienesta Latvijas armijā. 1922 III–1934 X strādājis slimokasēs, pēc tam Rīgas krājaizdevu sabiedrībā “Monrepo” (vēlāk bijis tās priekšsēdētājs). 1928 kandidējis 2. Saeimas vēlēšanās no Apvienotā Sociāldemokrātu maziņu partijas, Laukstrādnieku savienības, jaunsaimnieku un amatnieku saraksta (nav ievēlēts). 1930 izturējis eksterna pārbaudījumus vidusskolas kursa apmērā Izglītības ministrijā. 1931 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1936). Līdz 1934 bijis LSDSP biedrs. No 1938 strādājis zv. advokāta V. Meijeroviča birojā Talsos.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 23. jūl. zv. advokāta V. Meijeroviča palīgs Rīgā. Pēc 2. pasaules kara mežzinis LPSR dzelzceļa Rīgas raj. kantorī. Miris 1951. g. 30. sept.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. Jk III, IV šķ.

Precējies 1924 ar Elzu Alvīni Cinīti (dz. 1902. g. 4. sept.), meita Ilona (dz. 1928. g. 11. febr.).

Studentu korporācijas “Vendia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 394. l.; 7427. f., 1. apr., 15722. l.; Vendia, 1927–1987. – [B. v., b. g.]; LUAI; Rīgas pilsētas DzNA.

KREIŠMANIS Arveds (1905–1971)

Dzimis 1905. g. 27. maijā Ķempju pag. Viķos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Anna (dz. Velēna). Latvietis, luterticīgs. 1913 mācījies Līgatnes papīrfabrikas pamatskolā, 1915–17 Siguldas pamatskolā, no 1917 L. Ausēja reālskolā Cēsis.

1920 uzsācis mācības Cēsu Bērzaines valsts vidusskolā, pēc beigšanas (1924) studējis mežkopību LU, no 1926 tieslietas (1936 studijas beidzis). Darbojies Nacionālajā apvienībā. No 1927 strādājis par Valsts zemes bankas kasieri, no 1936 darbvedis bankas Tieslietu daļā (no 1938 daļas vadītājs, vecākais juriskonsults). Līdz 1932 IX bijis 7. Valkas aizsargu pulka Ķempju nodaļas aizsargs (izslēgts). Bijis Nacionālā kluba, sporta biedrības “Tēvijas sargs”, organizācijas “Pērkonkrusts” biedrs.

Vācu okupācijas laikā no 1943. g. 6. marta zv. advokāta J. Preisberga palīgs Ludzā, no 1944. g. 11. maija Rīgā. Bijis Valsts

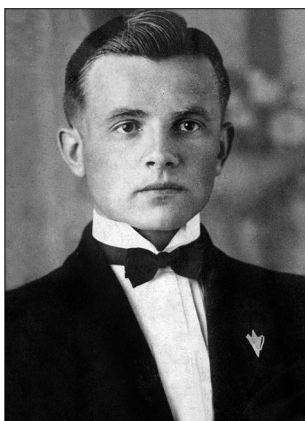
Nikolajs Kreilis

Arveds Kreišmanis

Bruno Krieviņš

Osvalds Krieviņš

zemes bankas pilnvarotais-juriskonsults. 1944. g. rudenī devies bēgļu gaitās uz Vāciju. No 1949 trimdā Austrālijā. Strādājis par namdari. 1961 Adelaidas Tehnoloģiskajā institūtā ieguvis nekustamā īpašuma māklera tiesības. Miris 1971. g. 16. sept. Adelaidā.

Precējies 1927 ar Mildu Bergu (dz. 1898. g. 24. apr.), dēls Uldis (dz. 1930).

Studentu korporācijas “Selonija” filistrs.

D. Rokas grāmata nekustamu īpašumu ieguvējiem. – Rīga, 1940.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 395. l.; 3741. f., 1. apr., 52. l., b. p.; 54. l., b. p.; 7427. f., 1. apr., 8358. l.; LUJ; Selonijas albums. 1880–2000. – [ASV], 2002.

KRIEVIŅŠ Kārlis Vilhelms Bruno (1894–1944)

Dzimis 1894. g. 8. apr. Valkas apr. Vecbrenguļu muižā pārvaldnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Minna (dz. Šmite). Latvietis, luterticīgs. Brālis Edgars Krieviņš – diplomāts. 1904 sācis mācības Tērbatas ģimnāzijā (beidzis 1912). 1918 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. 1916 dažus mēnešus bijis Krievijas 12. armijas pretizlūkošanas slepenais darbinieks. 1917–18 Viskrievijas pilsētu savienības Bēgļu nodaļas vadītājs. 1918–19 strādājis Tautas veselības aizsardzības komisariātā. 1919 II iesaukts Sarkanajā armijā. Dienējis 15. armijas štābā, bijis arī ierēdnis aizmugures daļās. 1919 X apcietināts, vēlāk atbrīvots. 1921 VI atvaļināts no armijas kā Latvijas pilsonis.

1921 V–IX Latvijas sūtniecības Maskavā sekretāra palīgs, 1921 IX–1922 VIII – II šķ. sekretārs, pēc tam – I šķ. sekretārs. 1923.22.–25.III Ārlietu min-jas Saimniecības un finanšu nodaļas I šķ. sekretārs (atbrīvots pēc paša lūguma). No 1924. g. 5. marta zv. advokāta A. Ozola palīgs Rīgā. No 1930. g. 10. dec. zv. advokāts Rīgā. Darbojies Latvijas Pirmā Valsts prezidenta Jāņa Čakstes piemiņas fondā, Latvijas Sabiedriskajā klubā. No 1934 III bijis arī 5. Rīgas aizsargu pulka aizsargs un runasvīrs Rīgas Latviešu biedrībā, no 1936 Rīgas Juristu biedrības sekretārs, no 1939 – Latvijas Profesiju kameras un Latvijas Medību sporta savienības vicepriekšsēdētājs, Latvijas un Igaunijas biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940 X apcietināts, ieslodzīts Rīgas Centrālcietumā. Izvests uz Krieviju. 1941 V Ziemeļaustrumu soda nometnē Magadanā apg. piespriesti 8 gadi ieslodzījumā. Miris 1944. g. 16. febr. turpat.

Precējies 1922 ar Taisiju Kamensku (1897–1998 ASV), meita Irina (1930–1987 ASV).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 417. l.; 2570. f., 14. apr., 810. l.; LVVA, Aizsargu kartotēka; LVA, 1896. f., 2. apr., P-5901. l.; EVP; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 177. lpp.; LĀDD.

KRIEVIŅŠ Osvalds (1904–1957)

Dzimis 1904. g. 8. sept. Vijciema pag. Miglišos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jēkabs, māte – Emma (dz. Grāpe). Latvietis, luterticīgs. No 1914 mācījies Vijciema pagastskolā (beidzis 1918).

1926 beidzis Smiltenes valsts vidusskolu. 1927–28 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, Vidzemes artilērijas pulkā, atvaļināts virsnieka vietnieka pakāpē. 1928 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1939). Studiju laikā strādājis dažādos privātos uzņēmumos, 1933–39 kantorists, darbvedis, pārvaldes sekretārs Rīgas pilsētas Uzņēmumu valdē, 1939–1940 X pārvaldes Administratīvās daļas vadītājs. 1929–34 bijis LZS biedrs. No 1934. g. jūl. 5. Rīgas aizsargu pulka Štāba rotas aizsargs, no 1937 II lietvedis.

Vācu okupācijas laikā 1941 X–1942 VIII “Juglas manufaktūras” direktors, 1942 X–1943 IV Satiksmes departamenta Saimniecības nodaļas vadītājs. No 1943. g. 23. marta zv. advokāta J. Uļļa palīgs Alūksnē, no 1943. g. 26. maija arī Apē. 1944 VII pārcēlies uz Rīgu, rudenī – uz Kurzemi. Dzīvojis Ēdoles pag. Dimzās, no 1945 II Kuldīgā, zv. advokāta palīgs. Pēc otitreizējās padomju okupācijas Kuldīgas apriņķa izpildkomitejas Finanšu nodaļas vecākais inspektors. 1946. g. 6. nov. apcietināts kā “nacionālistiskas pretpadomju organizācijas dalībnieks” (darbojies grupā “Intercesija”). 1947. g. 10. febr. kara tribunāls Rīgā piespriedis piecus gadus ieslodzījumā soda nometnēs. Vēlāk atbrīvots, atgriezies Latvijā. Miris 1957. g. 24. janv. Rīgā.

Apbalvojumi: a) Latvijas Aerokluba bronzas med., Lietuvas Šz.

Precējies 1934 ar Annu Ģērmani (dz. 1905. g. 10. sept.), meita Maija (dz. 1937), dēli Indulis (dz. 1940) un Osvalds (dz. 1945).

Studentu korporācijas “Philyronia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 418. l.; 1640. f., 1. apr., 522. l., 152. lp.; 7427. f., 1. apr., 13051. l.; LVA, 1986. f., 1. apr., P-10744. l.; EVP, LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

KRONBERGS Mārtiņš (1878–1946)

Dzimis 1878. g. 13. nov. Salaspils pag. Lakatos dzelzceļa sarga ģimenē; tēvs – Mārtiņš, māte – Anna Elizabete Berta (dz. Lazda). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Mazjumpravas pagastskolā, Ikšķiles draudzes skolā (beidzis 1892), pēc tam Rīgas Amatnieku biedrības skolā, beidzis grāmatvedības kursus. Dzīvojis Rīgā, bijis namīpašnieks un koloniālpreču veikala īpašnieks. 1911–13 grāmatvedis Rīgas Palīdzības biedrības krājaizdevu kasē, pēc tam strādājis par grāmatvedi 4. Vidzemes Savstarpējā kredītbiedrībā. 1915 evakuējies uz Petrogradu, strādājis par galveno grāmatvedi Mazās Ohtas savstarpējā kredītbiedrībā. Turpinājis izglītību Znamenskas ģimnāzijā. 1916 X iesaukts karadienestā, dienējis Petrogradā, 1917 XI atvaļināts. Strādājis par rēķinvedi akciju sabiedrībā “Akcioņerņoje obščestvo russkih kabelnih zavodov” Petrogradā. 1919 atgriezies Rīgā.

1919 IV–1928 strādājis par vecāko grāmatvedi, rēķinvedi un nodaļas darbvedi Rīgas pilsētas valdes Uzņēmumu nodaļā. 1920 beidzis Izglītības min-jas karavīru kursu vidējās izglītības iegūšanai. 1920–28 studējis tieslietas LU. 1920–28 grāmatvedis Rīgas pilsētas elektrības iestādē. No 1928. g. 13. jūn. zv. advokāta

Mārtiņš Kronbergs

A. Seglenieka palīgs Rīgā, no 1931. g. 4. marta arī Cēsīs. No 1929 arī "Letas" juriskonsults. 1931 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Demokrātiskā centra un saimnieciski-kulturālo darbinieku saraksta. No 1935. g. 6. nov. Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. advokāts Rīgas 3. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI advokāts Rīgas 4. juridiskajā konsultācijā. Miris 1946. g. 17. apr.

Precējies 1916 ar Ievu Lazdu, meita Hilda (dz. 1920. g. 14. nov.), 1924 šķīries, otrreiz precējies 1936 ar Almu Pētersoni (dz. 1895. g. 14. aug.).

Studentu konkordijas "Concordia Latviensis" filistrs, pēc tam konkordijas "Valdemārija" filistrs (līdz 1937).

D. Vardarbība pret personu. – Rīga, 1935.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 422. l.; 2996. f., 10. apr., 48887. l.; 3727. f., 1. apr., 23. l., 408. lp.; 7427. f., 1. apr., 2487. l.; LZAKA, 211. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

KRONBERGS Nikolajs (1897– 1972)

Dzimis 1897. g. 14. nov. Jelgavā grāmatveža ģimenē; tēvs – Fricis, māte – Vasilisa (dz. Petrova). Latvietis, pareizticīgs. 1901 pēc mātes nāves kopā ar ģimeni pārcēlies uz Rīgu (tēvs – strādnieks fabrikā). No 1909 mācījies Nikolaja ģimnāzijā Rīgā. No 1915 bēgļu gaitās Maskavā. 1916 beidzis Varšavas 7. ģimnāziju evakuācijā Maskavā. 1916–18 studējis tieslietas Maskavas universitātē, kā arī klavierspēli Maskavas konservatorijā. Pēc tam pārcēlies uz Novonikolajevsku (tag. Novosibirska) pie vecākā brāļa, studējis tieslietas Tomskas universitātē, strādājis par valodu un mūzikas teorijas un klavierspēles skolotāju Novonikolajevskas mūzikas skolā, vadījis literatūras un mākslas studiju Sarkanās armijas daļā.

1921. g. rudenī atgriezies Latvijā. 1922 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1926). Studiju laikā bijis privāttundu pasniedzējs. No 1926 strādājis zv. advokāta J. Šmita birojā. No 1927. g. 30. marta zv. advokāta J. Šmita palīgs Rīgā, no 1929. g. 26. sept. Jelgavā. No 1933. g. 14. jūn. zv. advokāts Jelgavā.

Padomju okupācijas laikā no 1940 X krievu valodas lektors Jelgavas Tautas augstskolā un krievu valodas skolotājs vidusskolas abiturijas kursos. No 1941. g. janv. advokāts Jelgavas juridiskajā konsultācijā. Iestājies LPSR skolotāju biedrības Jelgavas nodaļā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Jelgavā. Pēc kara skolotājs vidusskolā Talsos. Miris 1972. g. 22. jūl. Jūrmalā. Apbedīts Dubultu kapos.

Precējies 1930 ar Latvijas Senāta senatora, notāra un zv. advokāta Jāņa Graudiņa (sk.) meitu Klaidiju (dz. 1909. g. 13. nov.), dēls Valentīns Aurēlijs (dz. 1932. g. 28. maijā) un meita Irēna (dz. 1941. g. 18. febr.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 423., 423a. l.; 1632. f., 1. apr., 10999. l.; 7427. f., 1. apr., 5372. l.; LUAJ; Jūrmalas DzNA.

Nikolajs Kronbergs

KRONS Miron (1906–1941)

Dzimis 1906. g. 8. febr. Maskavā nervu ārsta – bijušā rīdzinieka ģimenē; tēvs – Izidors, māte – Ida Beatrise (dz. Sakere). Ebrejs, jūdaists. Mācījies Repmana ģimnāzijā Maskavā.

1920. g. rudenī iecelojis Latvijā. 1921 uzsācis mācības Rīgas pilsētas vācu vidusskolā (beidzis 1923). Klausījies lekcijas Herdera institūtā Rīgā, Herdera biedrības biedrs. 1923–28 studējis tieslietas Cīrihes universitātē, 1925–26 papildinājis Parīzes universitātē (Sorbonnā). 1928 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930). No 1929 praktikants, no 1930 jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (no 1931 vecākais tiesamatu kandidāts), bijis izmeklēšanas tiesnesis Rīgas pilsētas 1. un 6. iecirknī. No 1931. g. 16. dec. zv. advokāta Z. Jakobi palīgs Rīgā, no 1934. g. 21. nov. zv. advokāta O. Finkelšteina palīgs Rīgā. No 1935. g. 6. nov. Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts. Žīdu juristu biedrības biedrs. Darbojies Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā. Bijis žurnāla “Jurists” līdzstrādnieks.

Padomju okupācijas laikā juriskonsults trikotāžas rūpnīcā “Nākotne”, vilnas drēbju fabrikā “Boston”, kā arī zinātniskais līdzstrādnieks LVU Ekonomiski juridiskās fakultātes Civiltiesību un civilprocesa katedrā. No 1941. g. 27. janv. advokāts Rīgas 4. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas sākumā ieslodzīts Rīgas geto un 1941 turpat nogalināts.

Precējies 1938 ar Lidiju Lifšicu, šķirta Ansone (dz. 1901. g. 5. jūl.).

D. Piezīmes pie Tieslietu ministrijas Juriskonsultācijas likumprojekta par darba tiesībām. – Rīga, 1933; Nosolitāju nokavējums nekustamās mantas piespiestā izsolē. – Rīga, 1933; Jaunie pārgrozījumi noteikumos par piedziņas vēršānu uz nekustamu mantu. – Rīga, 1934; Имущественные отношения супругов и их регистрация по новому Латвийскому гражданскому уложению. – Rīga, 1937: “Turpināmās mantas kopības institūts” pēc 1938. g. 1. janvāra. – Rīga, 1940; Testamenta izpildītājs. – Rīga, 1940.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 421. l.; 7427. f., 1. apr., 12466. l.; Альбом общества филлистов-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Rīga, [b. g.]; LUAJ; *Feigmanis A.* Ebreju inteliģence Latvijā – holokausta upuri. – Rīga, 2006.

KRŪMIŅŠ Jānis Rūdolf (1885–1957)

Dzimis 1885. g. 20. okt. Kņaziņas stacijā pie Vitebskas bijušā Lašu pag. zemnieka ģimenē; tēvs – Kārlis. Latvietis, luterticīgs. 1916 beidzis Harkovas universitātes Juridisko fakultāti. 1912–19 dzelzceļa ierēdnis. No 1918. g. 26. nov. zv. advokāta palīgs Harkovā.

No 1919 XI Latvijas Pagaidu valdības pārstāvja Dienvidkrievijā pilnvarnieks Harkovā. 1920. g. vasarā nonācis lielinieku apcietinājumā, ieslodzīts Harkovas cietumā. 1920. g. beigās atgriezies Latvijā (ķilnieku apmaiņas kārtībā). No 1920 XII papildu miertiesnesis Latgales apgabaltiesā (no 1921 IV apgabaltiesas loceklis, no dec. apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs). 1922 VIII apstiprināts par tiesnesi (1926 atbrīvots). No 1926. g. 20. okt. zv. advokāts Daugavpilī. Bijis Daugavpils pilsētas domes priekšsēdētājs. 1928 iestājies Aizsargu organizācijā, 1932–37 bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Štāba bataljona administratīvais

Miron Krons

Jānis Krūmiņš

Frida Krupkina

Benjāmiņš Krups

darbvedis (1937–39 Sakaru bataljona vada komandieris rezervē, 1939–40 Štāba bataljona Saimniecības rotas vada komandieris).

Miris 1957. g. Rīgā.

Apbalvojumi: a) Latvijas ANk.

Precējies ar Natāliju Tretjakovu (dz. 1890. g. 17. dec.), meita Eiženija (dz. 1915) un dēls Aleksandrs (dz. 1918. g. 14. dec.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 424. l.; 1612. f., 12. apr., 59. l.; 1640. f., 1. apr., 528. l., 102. lp.; 196. l., 89. lp.; 2570. f., 14. apr., 920. l. b. p.; LĀDD.

KRUPKINA (dz. **ZAKA**, šķirta **KRECIERE**) **Frida** (1896– pēc 1941)

Dzimusi 1896. g. 14. dec. Pēterburgā provizora ģimenē; tēvs – Grigorijs, māte – Zicilija. Ebrejiete, jūdaiste. No 1906 mācījusies vidusskolā, 1913 beigusi Orlas sieviešu ģimnāziju. No 1916 studējusi Maskavas Augstāko sieviešu kursu Juridiskajā fakultātē (1917–19 Maskavas universitātē). Divus gadus strādājusi par Viskrievijas Kooperatīvu kongresu padomes Juridiskās nodaļas darbvedi un sekretāri.

1921 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1926). Studiju laikā strādājusi par sekretāri un korespondenti dažādos privātkantoros, no 1924 zv. advokāta B. Petkoviča kantorī. No 1926. g. 20. okt. zv. advokāta B. Petkoviča palīdzē. No 1935. g. 6. nov. zv. advokāte Rīgā. Darbojusies Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā (revīzijas komisijas locekle).

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīta Advokātu kolēģijā. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējusies 1920 ar ierēdni Pāvelu Kreceru (dz. 1896), šķirušies, otrreiz precējusies 1930 ar ārstu Zāmueli Krupkinu (dz. 1894. g. 13. apr.).

D. Civilprocesa nolikuma 239. panta kārtībā iesniedzamo prasību piekritība un pārsūdzības kārtība. – Rīga, 1935.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 426. l.; 1534. f., 6. apr., 649. l.; 2996. f., 10. apr., 52209. l.; 7427. f., 1. apr., 3334. l.; LU AJ.

KRUPS Benjāmiņš Jakobs (1901–1980)

Dzimis 1901. g. 28. aug. Ludzā siktirtgotāja ģimenē; tēvs – Zamuels, māte – Eiga. Ebrejs, jūdaists. Mācījies Ludzas tautskolā (1910–12) un augstākajā pamatskolā (no 1913), no 1917 Ludzas ģimnāzijā.

1921 beidzis Ludzas pilsētas krievu vidusskolu. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1928). No 1923 Žīdu mākslas un zinību veicināšanas biedrības pamatskolas un vidusskolas skolotājs. No 1928. g. 17. okt. zv. advokāta D. Hibšmana palīgs Daugavpīlī. Līdz 1933 darbojies J. Trumpeldora vārdā nosauktās jaunatnes nacionālās kultūras un sporta biedrības Daugavpils nodaļā (valdes loceklis). No 1936. g. 11. marta zv. advokāts Daugavpīlī.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 4. apr. advokāts Daugavpils juridiskajā konsultācijā, 1941 VI evakuējies uz Kazahiju. No

1941 IX strādnieks kolhozā “Oktjabrj” Karagandas apg. No 1942 XII vēstures un krievu valodas skolotājs vidusskolā Almaatas apg., 1945 I–VI skolotājs vidusskolā Almaatā. 1945 VIII atgriezies Latvijā, bijis advokāts Daugavpils juridiskajā konsultācijā, no 1948 V – Rēzeknes juridiskajā konsultācijā. 1948 XII ar tieslietu ministra pavēli izslēgts no Advokātu kolēģijas. No 1949 juriskonsults Liepājas apr. patērētāju biedrību savienībā, no 1950 – Liepājas tirdzniecības pārvaldē, 1949–53 korķu un linoleja fabrikā un aptieku pārvaldē. 1953 IX–XII bijis skolotājs Liepājas 4. vidusskolā. 1952 beidzis LKP Liepājas pilsētas komitejas marksisma ļepinisma vakara universitāti, pasniedzis tiesību pamatus grāmatvežu kursos Liepājā un Ventspilī. 1952–54 juriskonsults Liepājas kadru sagatavošanas pārvaldē, pēc tam grāmatvedis turpat. 1949–56 pasniedzējs Liepājas mācību kombinātā, no 1955 vecākais pasniedzējs Ventspils mācību kombinātā. 1956 V uzņemts atpakaļ Advokātu kolēģijā, Līvānu juridiskās konsultācijas vadītājs, no 1956 IX Ludzas juridiskās konsultācijas vadītājs, no 1957 V advokāts Liepājas juridiskajā konsultācijā. No 1963 pensijā. Lasījis lekcijas tautas universitātē, uzņēmumos, bijis Liepājas 8. namu pārvaldes biedru tiesas priekšsēdētāja vietnieks. Miris 1980. g. 5. maijā Rīgā.

Precējies ar Haju Minnu Druju (dz. 1902), bērni Dina Eigi (dz. 1932) un Arons (dz. 1937).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 425. l.; 1632. f., 1. apr., 11116. l.; 2996. f., 10. apr., 52170. l.; 7427. f., 1. apr., 4838. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 72. lp.; LUAI; LZAKA, 214. l.

KRŽIŽANOVSKIS Aleksandrs (*Krzyżanowski*; 1858–1922)

Dzimis 1858. g. 12. aug. Novgorodas gub.; tēvs – Reinholds. Polis, katoļticīgs. No 1890. g. 3. febr. zv. advokāts Rīgā. 1915 VII evakuējies uz Petrogradu.

Atgriezies Rīgā. No 1921. g. 14. sept. zv. advokāts. Miris 1922. g. 27. nov.

Precējies ar Mariju Dubicku (dz. 1866. g. 28. febr.), dēls Aleksandrs (dz. 1892. g. 1. jūn.; 1915–18 zv. advokāta palīgs).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 420. l.; 1376. f., 2. apr., 12330. l., 154. lp.

KUDRJAVCEVS Miķelis (arī Mihails Kudrjavcevs; 1905– pēc 1941)

Dzimis 1905. g. 28. apr. Kacēnu pag. Pasadskas sādžā lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Ivans, māte – Marija (dz. Lavrentjeva). Krievs, pareizticīgs. 1918 beidzis pamatskolu.

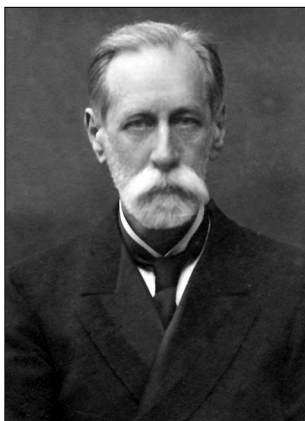
Dzīvojis un strādājis vecāku lauku mājās. 1926–27 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 7. Siguldas kājnieku pulkā. 1930 beidzis Purvmalas lauksaimniecības skolu, pēc tam vienu gadu mācījies Malnavas lauksaimniecības skolā. 1931–33 mācījies Latvijas Tautas universitātē. 1933 izturējies Izglītības min-jas pārbaudījumus

Aleksandrs Kržižanovskis

Miķelis Kudrjavcevs

Heinrihs Kuhčinskis

vidusskolas kursa apjomā. 1933 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1940). Darbojies LU krievu studentu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 14. aug. zv. advokāta E. Jostsona palīgs Rīgā. No 1941 I strādājis Darba tautas komissariāta Darba inspekcijā, atskaitīts no Advokātu kolēģijas. Turpmākais liktenis nav zināms.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 428. l.; 7427. f., 1. apr., 18220. l.; LUAI.

KUHČINSKIS Heinrihs Antons (*Kuchczynski*; 1853–1925)

Dzimis 1853. g. 30. jūn. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Johans Konstantīns, māte – Terēze Antonija (dz. Fajena). Vācietis, luterticīgs. Beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. 1871 uzsācis vēstures un tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1876). Bijis tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. 1877–78 studējis Leipcigas universitātē, pēc tam apceļojis Angliju un Franciju. No 1879 dzīvojis Maskavā. 1880 atgriezies Rīgā, galma tiesas un rātes advokāts (līdz 1889 tieslietu reformai). Ierosinājis bezpajumtnieku patversmes izveidošanu Rīgā, bijis Ubagošanas apkarošanas biedrības sekretārs (vēlāk arī tās goda biedrs), Literāri praktiskās biedrības goda biedrs.

Zv. advokāts Rīgā. Miris 1925. g. 4. dec.

Neprecējies.

Baltvāciešu studentu korporācijas “Fraternitas Rigensis” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 438. l.; 1376. f., 2. apr., 12438. l., 221. lp.; 4011. f., 1. apr., 3326. l.; Rīgische Rundschau. – 1925. – 5., 7. Dez.; AFR.

KŪMIŅŠ Arvids Otomārs (1903–2001)

Dzimis 1903. g. 2. martā Pleskavā Toropecas apr. policijas priekšnieka ģimenē; tēvs – Fricis, māte – Anlize (dz. Zake). Latvietis, luterticīgs. No 1909 ar vecākiem dzīvojis Rīgā. 1915 pārcēlies uz Pleskavas gub., mācījies Sergijevas valsts reālskolā (beidzis 1919). No 1919. g. vasaras līdz 1920. g. vasarai kā brīvprātīgais dienējis N. Judeniča Krievijas Ziemeļrietumu armijā virsnieka pakāpē.

Atgriezies Latvijā. 1920 beidzis Izglītības ministrijas kursu vidusskolas apmērā. 1920 uzsācis mehānikas studijas LU, 1922 tieslietu studijas (beidzis 1924). No 1923 jaunākais tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā. No 1924. g. 19. nov. zv. advokāta J. Matiņsona palīgs Jelgavā, no 1925. g. 8. aug. zv. advokāta E. Klopmana palīgs Jelgavā. No 1931. g. 28. janv. zv. advokāts Jelgavā. 1932 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, Autotanku pulkā. Bijis 16. Jelgavas aizsargu pulka atsevišķā Jelgavas vada grupas komandieris (1927–30), darbojies LZS Glūdas nodaļā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 1941. g. 14. jūn. izvairījies no apcietināšanas, devies uz Rīgu, pēc tam uz Mazsalacas pag. Piedalījies partizānu vienības organizēšanā

Arvids Kūmiņš

Mazsalacas un Skaņkalnes mežos. 1941 VII, pēc Mazsalacas atbrīvošanas no Sarkanās armijas, bijis Mazsalacas pilsētas komandants. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Jelgavā. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju, vēlāk izceļojis uz ASV. Miris 2001. g. 1. janv. Pirsonā Floridas pavalsti.

Studentu korporācijas “Vendia” filistrs dibinātājs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 431. l.; 1534. f., 6. apr., 502. l.; 7427. f., 1. apr., 1576. l.; Vendia. 1927–1987. – [B. v., b. g.]; LUAI.

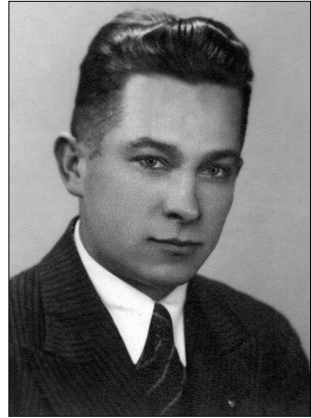
KUPCIS Arnolds (arī Arnolds Kuplis; 1905–1994)

Dzimis 1905. g. 16. okt. Ķieģeļu pag. Jaunāmuižā kalēja ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Marija (dz. Maneka). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Ķieģeļu pagastskolā, no 1916 Rubenes draudzes skolā (beidzis 1921).

1921 uzsācis mācības Valmieras valsts vidusskolā, pēc beigšanas (1926) studējis tautsaimniecību LU, no 1928 tieslietas (1934 studijas beidzis). Darbojies studentu juristu biedrībā. No 1928 XII vienlaikus kancelejas papildu darbinieks Finanšu min-jas Nodokļu departamentā, no 1929 XII kancelejas papildu vecākais ierēdnis, no 1932 V papildu darbveža palīgs, no 1933 II grāmatveža v. i. 1934 VII iecelts par departamenta juriskonsulta B. Petkoviča palīgu. 1935–36 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 8. Daugavpils kājnieku pulkā (kareivis), 11. Dobeles kājnieku pulkā (kaprālis) un Kara skolas Virsnieku vietnieku nodaļā. Atvaļināts virsnieka vietnieka pakāpē pēc nodaļas kursa beigšanas. 1936 X–1937 IV Finanšu min-jas Nodokļu departamenta vecākais grāmatvedis. No 1937 IV Finanšu min-jas juriskonsulta palīgs, no 1938 X juriskonsults.

Padomju okupācijas laikā no 1940 IX juriskonsults Vietējās rūpniecības tautas komisariātā. Vācu okupācijas laikā no 1941 VII bijis Rūpniecības departamenta juriskonsults, no 1942 II Finanšu ģenerāldirekcijas Nodokļu un muitas departamenta juriskonsults, no 1943 IV – Finanšu ģenerāldirekcijas juriskonsults. No 1943. g. 13. marta zv. advokāta M. Kurzemnieka palīgs Valmierā, no 1944. g. 11. maija Rīgā. 1944 IX atbrīvots no juriskonsulta amata ģenerāldirekcijā, rudenī devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis Lauingenes un Kleinkeces bēgļu nometnēs Bavārijā, no 1948 bijis nometņu administrācijas juridiskais padomnieks. 1950 izceļojis uz ASV. Studējis tieslietas Dreika universitātē Demoinā (beidzis 1965). Strādājis riepu fabrikā “Firestone”. 1970 pensionējies. Dzīvojis Ērbandālā. Bijis Aiovas Latviešu biedrības priekšnieks un līdzdibinātājs, vietējās latviešu ev. lut. draudzes līdzdibinātājs, priekšnieks un padomes loceklis, *Daugavas vanagu* Demoinas nodaļas revīzijas komisijas priekšsēdētājs. Miris Demoinā 1994. g. 29. sept.

Precējies 1938 ar Olgu Bergmani (1908. g. 2. aug.–2000. g. 3. jūn.), meitas Anda (dz. 1941. g. 21. apr.) un Daina.

Arnolds Kupcis

Studentu konkordijas "Concordia Latviensis" filistrs, vēlāk studentu korporācijas "Fraternitas Academica" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 433. l.; 1471. f., 1. apr., 92. l., 152., 153. lp.; 4266. f., 1. apr., 7. l., 27., 28. lp.; 10. l., 109. lp.; 7427. f., 1. apr., 10879. l.; P-112. f., 7. apr., 211. l.; Laiks. – 1965. – 24. nov.; Laiks. – 1991. – 6. febr.; *Avens K.* Juristu Arnoldu Kupci pieminot // Laiks. – 1995. – 21. maijs; LUJA; Album Fratrum Academicorum. Studentu korporācijai Fraternitas Academica 80 / Sast. K. Lidak. – Rīga, 2005.

KUPFERS Hermans Augusts Maksimiliāns (*Kupffer*; 1857–1940)

Dzimis 1857. g. 7. jūl. Jelgavā advokāta ģimenē; tēvs – Viktors, māte – Johanna Marija (dz. Lihtenšteina). Vācietis, luterticīgs. No 1896. g. 10. febr. zv. advokāts Aizputē.

No 1918 XII zv. advokāts Aizputē. Dzīvojis Aizputes apr. Lažas muižā. 1939. g. 25. okt. atskaitīts no zv. advokātu skaita pēc paša lūguma sakarā ar izceļošanu uz Vāciju.

Miris 1940. g. 14. dec. Vongrovičā Pozenes (Vartelandes) apgabalā (tag. Vongrovecā Polijā).

Precējies ar Helēnu Meijeri (mirusi 1893), meita Margārēte Paulīne Johanna (1890. g. 22. apr.–1965. g. 6. janv.), dēls Haralds Hanss Viktors (1892. g. 6. martā–1951. g. 15. maijā). Otrreiz precējies 1906 ar Elzbetu Vikbergu (1873. g. 16. febr.–1957. g. 30. nov.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 434. l.; DBG; *Zimmermann T.* Die baltische Literatenfamilie Kupffer // Baltische Ahnen- und Stammtafeln. 40. Jahrgang. – Köln, 1998. – S. 111.

KURME Edgars (1888–1983)

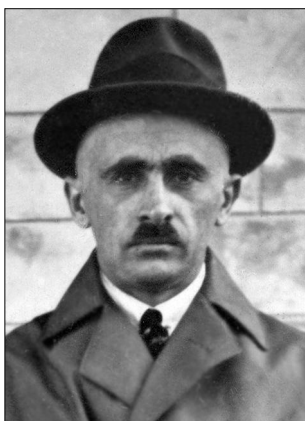
Dzimis 1888. g. 26. janv. Vecbebru pag.; tēvs – Aleksandrs. Latvietis, luterticīgs. Beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. No 1910 studējis teoloģiju, no 1911 tieslietas, 1916 beidzis Tērbatas universitāti. No 1916. g. 23. nov. zv. advokāta A. Ivanova palīgs Petrogradā (no 1917 X – Rīgā). 1918 VIII–1919 XII zv. advokāta K. Betihera palīgs Rīgā. 1918 II–1919 VIII bijis arī sekretārs Krievu-dāņu Sarkanā Krusta misijā.

1919 VIII kā kareivis iestājies Latvijas Kara tiesu pārvaldes dienestā, bijis darbvedis, no okt. – kara laika ierēdnis Armijas virspavēlnieka štāba komandanta rezerves rotā. Vēlāk atvaļināts. Turpinājis zv. advokāta palīga praksi, no 1922. g. 23. janv. zv. advokāta J. Dreimana palīgs Rīgā. No 1923. g. 4. jūl. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. No 1948 tiesnesis Vīnes apgabaltiesā, Austrijā. Miris 1983. g. 9. jūl. Vīnē. Apbedīts *Neustift am Walde* kapos.

Precējies 1926, sieva Margrieta, dēls Aleksandrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 436. l.; 1634. f., 1. apr., 1.–596. l.; 2996. f., 10. apr., 57735. l.; 5601. f., 1. apr., 3390. l.

Edgars Kurme

KURZEMNIEKS Maigonis (1886–1966)

Dzimis 1886. g. 19. okt. Daugavpilī ierēdņa ģimenē; tēvs – Juris, māte – Katrīna (dz. Ķikute). Latvietis, luterticīgs. 1906 beidzis Aleksandra ģimnāziju. 1912 beidzis Tērbatas universitātes Jurīdisko fakultāti. 1912–13 brīvprātīgais Krievijas armijā. 1. pasaules kara sākumā iesaukts armijā. 1915. g. kaujās Austrumprūsijā kritis vācu gūstā. 1918. g. rudenī atgriezies Latvijā, dzīvojis Liepājā.

1919 devies uz Vāciju, strādājis apdrošināšanas jomā par pilnvarnieku a/s “*Deutscher Phönix*” un “*Frankfurter Rück*” Frankfurtē pie Mainas. 1923 atgriezies Latvijā. No 1925. g. 11. marta zv. advokāta V. Dāles palīgs Rīgā. Bijis arī Latvijas Apdrošināšanas un transporta a/s “Rīgas Lloids” juriskonsults. No 1935. g. 8. maija zv. advokāts Rīgā. Bijis arī a/s “Rīgas audums” juriskonsults un valdes loceklis (līdz 1942 III) un vilnas austuvju a/s “S. Švarca Dēls” juriskonsults un valdes priekšsēdētājs (līdz 1940), juriskonsults un valdes loceklis a/s “Nauta”.

Pārejot valsts dienestā, padomju okupācijas laikā 1940. g. 20. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita. Strādājis par Darba tautas komisariāta Tarifu ekonomiskās pārvaldes Plānu daļas vadītāju, vēlāk ekonomists turpat. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā, no 1944. g. 11. maija arī Saldū. Latvijas apdrošināšanas pārvaldes juriskonsults. Miris 1966. g. jūn. Latvijā.

Precējies 1924 ar Vilhelmīni Elizabeti Šteiteri (dz. 1902. g. 24. apr.; 1937 izceļojusi uz Vāciju), 1934 šķīries. Otrreiz precējies 1936 ar Lidiju Pani (dz. 1911. g. 15. jūl.), divi dēli – dvīņi (dz. 1937).

D. Lielās avārijas būtība vēsturiskā attīstībā un pozitīvā likumdošanā. – Rīga, 1934.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 437. l.; 2996. f., 10. apr., 58387. l.

KVIESE (dz. PAVRA) Veronika (1910)

Dzimusi 1910. g. 27. janv. Pēterburgā bankas ierēdņa ģimenē; tēvs – Francis, māte – Barbara (dz. Grauba). Latviete, katoļticīga.

No 1919 dzīvojusi Latvijā. 1927 beigusi Rēzeknes valsts krievu vidusskolu. 1930 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1935, atstāta LU Krimināltiesību katedrā gatavoties zinātniskai darbībai). Studiju laikā bijusi kancelejas ierēdne Zemkopības ministrijā. No 1934 jaunākā tiesamatu kandidāte Tiesu palātā (no 1936 vecākā tiesamatu kandidāte). Līdz 1937 sekretāra palīdzība Tiesu palātas Krimināldepartamentā, pēc tam sekretāre (līdz 1940 XI).

Padomju okupācijas laikā 1940 X–1941 VII LVU Krimināltiesību katedras asistente. Vācu okupācijas laikā no 1941 VIII sekretāre Tiesu palātas Krimināldepartamentā. No 1943. g. 29. sept. zv. advokāte Rīgā. 1944 devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1949 izceļojusi uz Austrāliju, vēl 2005 dzīvojusi Rietumaustrālijā. 2007 dzīvojusi Pertā.

Maigonis Kurzemnieks

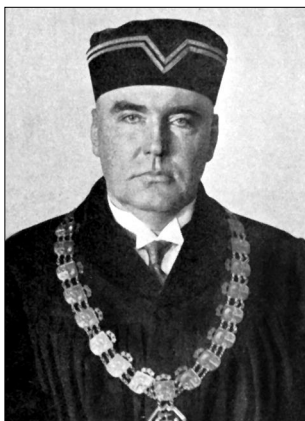
Veronika Kviese

Precējusies 1941. g. 20. sept. ar tiesnesi, bij. Valsts prezidenta un zv. advokāta A. Kvieša dēlu Ēriku (1912. g. 29. sept.–2005. g. 18. janv. Austrālijā), meitas Māra Laila (dz. 1942. g. 14. jūl.) un Dagnija (dz. 1945. g. 6. janv.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 442. l.; 7427. f., 1. apr., 14934. l.; 13. apr., 1295. l.; LUAJ.

KVIESIS Alberts (1881–1944)

Dzimis 1881. g. 22. dec. Tērvetes pagastnamā pag. rakstveža ģimenē; tēvs – Jēkabs, māte – Lavīze (dz. Gaile). Latvietis, lutertīcīgs. 1894 uzsācis mācības Jelgavas klasiskajā ģimnāzijā (beidzis 1902). Studējis tieslietas Tērbatas universitātē, 1907 studijas beidzis. Bijis zv. advokāta A. Stērstes palīgs Jelgavā, no 1912. g. 10. nov. zv. advokāts. No 1913 Jelgavas Latviešu biedrības priekšsēdētāja biedrs (1914–15 biedrības priekšsēdētāja v. i.), darbojies biedrības operas mīlotāju pulciņā, bijis Krievijas Sarkanā Krusta Jelgavas nodaļas latviešu komitejas priekšsēdētājs. 1914 viens no Jelgavas latviešu lazaretes organizētājiem. 1915 evakuējies uz Tērbatu, piedalījies bēgļu apgādes darbā, Latviešu bēgļu apgādāšanas centrālkomitejas loceklis un bēgļu kolonijas pārzinis Elvā Dienvidigaunijā. 1917 strādājis Viskrievijas pilsētu savienības partikas apgādes organizācijā (nodaļas priekšnieka biedrs Tērbatā). No 1917 V Kurzemes Pagaidu zemes padomes izpildkomitejas loceklis un Administratīvās nodaļas priekšnieks. 1917 LZS līdzdibinātājs. 1918 V atgriezies Jelgavā, bijis zv. advokāts. Kooperatīvu sabiedrības “Apgāds” priekšnieka biedrs. Latvju operas sabiedrības līdzdibinātājs un valdes loceklis.

Alberts Kviesis

No 1918 XII tiesnesis – Rīgas apgabaltiesas, Tiesu palātas loceklis, Tiesu palātas priekšsēdētājs. Bijis Tautas padomes loceklis no LZS (darbojies Amnestijas, Juridiskajā, Sabiedrisko darbu, Satversmes, Satversmes sapulces centrālajā vēlēšanu un Sevišķajā amnestijas komisijā), Satversmes sapulces un 1.–3. Saeimas deputāts no LZS. 1920 VII bijis delegācijas loceklis sarunās ar Vāciju par attiecību atjaunošanu. 1921 VI–1923 I iekšlietu ministrs. 1922–24 arī Nacionālās operas direkcijas loceklis. 1926 V–1930 III Saeimas priekšsēdētāja biedrs. Bijis arī Juridiskās komisijas priekšsēdētājs, Mandātu komisijas priekšsēdētājs, Organizācijas komisijas loceklis. Darbojies Sarkanajā Krustā, Rīgas Latviešu biedrības valdes loceklis. 1930 IV ievēlēts par Valsts prezidentu, 1933 IV atkārtoti ievēlēts šajā amatā (lidz 1936). No 1937. g. 1. dec. zv. advokāts Rīgā. Zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju kolēģijas loceklis. 1936–40 Baltijas celulozes fabrikas Slokā valdes loceklis, gumijas rūpniecības a/s “*Quadrat*” valdes priekšsēdētājs un Liepājas bankas padomes priekšsēdētājs. Bijis LSCO un Latvijas Gaidu centrālās organizācijas goda prezidents.

Padomju okupācijas sākumā vairākas nedēļas turēts mājas arestā, izlikts no dzīvokļa, dzīvojis pie dēla Viktora. 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, dzīvojis Rīgā un Penkules pag.

Vecvagaros. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. 13. aug. zv. advokāts Rīgā, no nov. Pagaidu zv. advokātu padomes priekšsēdētājs. No 1942. g. sāk. Zemes pašpārvaldes Tieslietu ģenerāldirekcijas juriskonsults, 1943–44 Tieslietu ģenerāldirektors. Miris ar sirdstrieku 1944. g. 9. aug. uz vācu kuģa “*Monte Rosa*” klāja, dodoties bēgļu gaitās uz Vāciju. Apbedīts Meža kapos, korporācijas “Lettonia” nodaļījumā.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO I šķ., II šķ., III šķ., Polijas PRO I šķ., Zviedrijas Zo I šķ., Igaunijas Ēo I šķ., Beļģijas Leopolda I ord. I šķ., Lietuvas VDO I šķ., Somijas BRo I šķ., Čehoslovākijas BLo I šķ., Itālijas Sv. Maurīcija un Lācara ord. I šķ.

Precējies 1909 ar Jelgavas lauksaimniecības mašīnu fabrikas īpašnieka meitu Elzu Alisi Loniju Saddi (1887. g. 22. jūl.–1962. g. 20. febr. Austrālijā), dēli Viktor Sergejs (1911. g. 23. jūn.–1980. g. 28. jūl. Kanādā; mīrtiesnesis un pianists) un Ēriks (1912. g. 12. sept.–2005. g. 18. janv. Austrālijā; viceprokurors).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 441. l.; 2996. f., 10. apr., 60175. l.; 3282. f., 1. apr., 139a. l., 6. lp.; Latvijas Tautas Padomes saturs rādītājs. – Rīga, 1925. – 49. lpp.; LDG; Valsts prezidents un armijas augstākais vadonis – Alberts Kviesis // Latvijas Kareivis. – 1930. – 10. apr.; Valsts prezidents A. Kviesis par sevi un savu dzīvi // Brīvā Zeme. – 1930. – 10. apr.; LKV. – 10. sēj.; LVD; EVP; LE (I). – 2. sēj.; Zariņš R. Prezidentu Albertu Kviesi pieminot // Vita Nostra. – 1955. – Nr. 4; Sanders T. Mūsu prezidents Alberts Kviesis laika griežos // Universitas. – 1958. – Nr. 5; LPE. – 5. sēj. 1. grām.; Rīsis A. Valsts vīra un politiķa mūžs // Laiks. – 1981. – 16. dec.; Kviesis Ē. Alberts Kviesis (1881–1944): mana tēva dzīves pēdējais posms // Universitas. – 1982. – Nr. 49. – 26.–32. lpp.; Alksnis I. Alberts Kviesis. Liela valstsvīra un lettoņa 100 gadu dzimšanas dienas piemiņai // Vita Nostra. – 1982. – Nr. 28/29; Mežezers V. Atminoties prezidentu Albertu Kviesi // Treji Vārti. – 1982. – Nr. 86. – 2., 3. lpp.; Zunda A. Latvijas Republikas trešais prezidents // Skolotāju Avīze. – 1989. – 25. okt.; Andersons E. Četri prezidenti // Latvijas Vēsture. – 1993. – Nr. 1; Biezais H. Latvija kāskrusta varā. – Īstlansinga, 1992; Strods H. Alberta Kvieša gaita // Lauku Avīze. – 1997. – 21. okt.; LVV; LatE. – 3. sēj.; Latvijas prezidenti. – Rīga, 2003; Treijs R. Latvijas prezidenti. 1918.–1940. – Rīga, 2004. – 50.–56. lpp.; Auziņš A. Admiņš R. Brīvās Latvijas prezidenti. – Rīga, 2004; Šcerbinskis V. Prezidenta Kvieša kompromisi // Latvijas Avīze. – 2006. – 7. apr.; Caune A. Trešais Latvijas Valsts prezidents Alberts Kviesis laikabiedru fotogrāfijās // Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls. – 2006. – Nr. 4.

ĶĒMANIS Juris (1883–1937)

Dzimis 1883. g. 14. martā Biržu pag. Zānos lauksaimnieka un skolotāja ģimenē; tēvs – Juris. Latvietis, luterticīgs. Beidzis Biržu pagastskolu, Rīgas Aleksandra ģimnāziju (1902) un Maskavas universitātes Juridisko fakultāti (1907), no 1907 V jaunākais (1909 paaugstināts par vecāko) tiesamatu kandidāts Maskavas apgabaltiesā, no 1907 XII Rīgas apgabaltiesā. No 1908 kolēģijas sekretārs. No 1909 pedagogs un zv. advokāta J. Bērziņa palīgs Rīgā. No 1912 zv. advokāts. I. pasaules kara laikā Bēgļu apgādāšanas centrālkomitejas darbvedis (no 1917 vicepriekšsēdētājs Petrogradā). 1917–18 bijis LPPN Ārlietu nodaļas loceklis.

1918 XII–1919 IX Tiesu palātas loceklis. No 1919 IV diplomātiskās pārstāvniecības padomnieks Londonā. 1920 I atgriezies Latvijā. 1920 II–1922 X iekšlietu ministra biedrs. 1920 III vadījis

Juris Ķēmanis

Latvijas delegāciju Varšavā sarunās ar Polijas delegāciju. 1920–22 Satversmes sapulces loceklis no Bezpartijisko pilsoņu kandidātu saraksta. 1921 piedalījies politiskās organizācijas “Bezpartijiskais nacionālais centrs” dibināšanā (vēlāk pārdēvēta – “Nacionālais centrs”, “Nacionālā apvienība”). No 1922 zv. advokāts Rīgā. 1922 kandidējis 1. Saeimas vēlēšanās no Bezpartijiskā nacionālā centra saraksta (nav ievēlēts). 1924 ievēlēts par Zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Rīgā. 1925–37 Zv. advokātu padomes loceklis (bijis arī padomes sekretārs). Bijis Latvijas Pirmā Valsts prezidenta Jāņa Čakstes piemiņas fonda biedrs. No 1934 X Tieslietu min-jas Juriskonsultācijas loceklis. Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā. Miris 1937. g. 7. aug. Asaros Rīgas Jūrmalā. Apbedīts Rīgā, Meža kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ.

Precējies 1920 ar Bertu Beldavu (1882. g. 14. sept.–1971. g. jūl. ASV), dēls Juris (dz. 1921. g. 12. sept.).

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 378. l.; 115. f., 14. apr., 231. l.; 2996. f., 10. apr., 20330. l.; LDG (sk. Ķēmans Juris); Jaunākās Ziņas. – 1937. – 9. aug.; Students. – 1937. – Nr. 1; *Ratermanis M. Zv. adv. Jura Ķēmaņa piemiņai // Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. – 1937. – Nr. 4; Jurists. – 1937. – Nr. 5/6; EVP; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; LE (I). – 2. sēj.; *Liepiņš E. Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Mos-coviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 167. lpp.; LĀDD.**

ĶEMPELE (dz. FELDMANE) Otilija (1893–1990)

Dzimusi 1893. g. 10. aug. Rundāles pag. mūrnieka ģimenē; tēvs – Ansis, māte – Otilija (dz. Ravovska). Latviete, luterticīga. 1912 beigusi Jelgavas meiteņu ģimnāziju. I. pasaules kara sākumā devusies bēgļu gaitās uz Krieviju. 1915–18 strādājusi Maskavas raj. Kurināmā materiāla apgādāšanas komitejas kancelejā. 1916 beigusi Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. 1919 bijusi juriskonsulte Ukrainas Finanšu tautas komisariātā Kijevā, 1920–21 kancelejas pārzine Ukrainas Dzelzceļu kurināmā materiāla apgādāšanas pārvaldē.

1921 VII atgriezusies Latvijā, no aug. strādājusi par Sodu likuma pārstrādāšanas komisijas sekretāri Tieslietu min-jas Juriskonsultācijā. No 1922. g. 14. jūn. zv. advokāta J. Bērziņa palīdzē Rīgā. 1925 kandidējusi Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Saimnieciski kulturālās apvienības saraksta (nav ievēlēta). 1928 kandidējusi 3. Saeimas vēlēšanās no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku saraksta (nav ievēlēta). No 1929. g. 10. jūl. zv. advokāte Rīgā. 1928–33 Latvijas Īrnieku biedrības juriskonsulte. 1929–34 bijusi partijas “Demokrātiskais centrs” biedre. 1931 kandidējusi Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Demokrātiskā centra un bezpartijisko darbinieku saraksta. 1940 bijusi arī Starptautiskās guļamvagonu un ātrvilcienu akciju sabiedrības juriskonsulte.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāte Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, bijusi zv. advokāte Rīgā. 1944

Otilija Ķempele

devusies bēgļu gaitās uz Vāciju, vēlāk izceļojusi uz ASV. Mirusi 1990. g. 16. janv. Minesotas pavalstī.

Precējusies 1918 ar skolotāju un ierēdni Franci Ķempeli (1883. g. 1. maijā–1946. g. 25. nov.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 379., 380., 382. l.; 2996. f., 10. apr., 20465. l.; LDG, EVP.

ĶEMPELIS Gustavs (1874–1940)

Dzimis 1874. g. 7. maijā Kauņas gub. Sarkanpamūšā (pie Mūsas upes) muižas pārvaldnieka, lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Indriķis, māte – Grieta. Latvietis, luterticīgs. 1882 pēc tēva nāves kopā ar māti pārcēlies uz Rīgu. Mācījies Rīgas pilsētas skolā, beidzis Aleksandra ģimnāziju Rīgā. Mācību laikā ģimnāzijā darbojies skolēnu literārajā pulciņā “Atvase” (sakopojis ģimnāzistu rakstu krājumu “Vārpas”). 1896 uzsācis studijas Maskavas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1900). No 1901 zv. advokāta J. Kalniņa palīgs Rīgā. No 1908. g. 7. febr. zv. advokāts Rīgā. No 20. gs. sākuma aktīvs atturības kustības darbinieks. Bijis atturības biedrības “Auseklis” valdes sekretārs, 1908 viens no Vidzemes pretalkohola biedrības (vēlāk Latvijas pretalkohola biedrība) dibinātājiem, tās priekšsēdētājs. Darbojies latviešu kredītiestādēs. Latvijas tirdzniecības un rūpniecības bankas dibinātājs un valdes loceklis, Vidzemes savstarpējās kredītbiedrības līdzdibinātājs. 1915–17 Latviešu strēlnieku bataljonu organizācijas komitejas priekšnieka biedrs.

20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. Kandidējis 1. Saeimas vēlēšanās no Latvijas Atturībnieku vēlēšanu apvienības (nav ievēlēts). Bankas direktors, a/s “Izdevējs” (izdeva laikrakstu “Latvis”) akcionārs. 1923–38 atturības kustības žurnāla “Jaunā Balss” redaktors un līdzizdevējs, 1933–34 LU studentu atturības kustības žurnāla “Juventus” redakcijas loceklis. Darbojies Latvijas Senatnes pētišanas biedrībā, LSCO (no 1936). Bijis Latvijas centrālās pretalkohola biedrības priekšsēdētājs, goda biedrs. Piedalījies daudzos atturības kustības kongresos un konferencēs ārzemēs. Rakstījis periodikā ar pseidonīmu “Atvasietis”. Bijis namsaimnieks Rīgā. Miris 1940. g. 24. maijā. Apbedīts Rīgas Meža kapu Jāņa draudzes nodalījumā.

Precējies ar Mildu Blumbergu (dz. 1879. g. 16. dec.; atturības biedrības “Baltā lente” priekšsēdētāja).

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ.

LU studentu vienības “Avots” goda biedrs.

D. Latviešu atturības celmlauzis G. Freibergis-Brivkalnieks un latviešu prese. – Rīga, 1929; Pirmie soļi Latvijas pretkrogu kustībā priekš simts gadiem. Apcerējums par Čokes-Lundberga stāstu “Ciems, kur zeltu taisa”. – Rīga, 1931.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 381. l.; 2996. f., 10. apr., 20454. l.; Jurists. – 1934. – Nr. 3; LKV. – 10. sēj.; EVP; Jaunākās Ziņas. – 1940. – 25. maijs; LE (I). – 2. sēj.; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. *Fraternitas Moscoviensis*. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 162. lpp.; *Tirums R.* “Jaunās Balss” pirmais redaktors // Jaunā Balss. – 1997. – Nr. 16.

Gustavs Ķempelis

Atis Ķeniņš

ĶENIŅŠ Atis (arī Atis Ķēniņš; 1874–1961)

Dzimis 1874. g. 28. jūl. Grenču pag. Lieļos laukstrādnieka ģimenē; tēvs – Krišs, māte – Liba (dz. Cielava). Latvietis, luterticīgs. 1883–88 mācījies Grenču pagastskolā, 1889–91 Irlavas skolotāju semināra paraugskolā. 1891 iestājies Irlavas skolotāju seminārā (beidzis 1894). Skolotājs Jelgavas kurlmēmo skolā (1894–95, 1896–97), Līvberzes pagastskolā (1895–96), pagastskolas pārzinis un ērģelnieks Zemītē (1897–1900). 1900 Rīgā, Āgenskalnā, kopā ar sievu A. Rūmani-Ķeniņu izveidojis meiteņu privātproģimnāziju (1907 pārveidota par privātģimnāziju). 1902 ieguvus mājskolotāja grādu, 1907 virsskolotāja grādu. No 1894 nodarbojies ar rakstniecību. 1902 bijis ilustrētā mēnešraksta jaunatnei “Jaunības Draugs” redakcijas loceklis. 1904 kopā ar A. Saulieti un J. Rozentālu izveidojis un vadījis grāmatu apgādu “Zalktis”, 1906–10 almanaha (mākslas un kritikas rakstu krājums) “Zalktis” redaktors un izdevējs. 1905 Rīgā, Tērbatas ielā, atvēris privātu tirdzniecības skolu (tās inspektors), kas 1907 pārveidota par vīriešu reālskolu, apstiprināts par tās direktoru (vienlaikus bijis skolotājs sievas A. Rūmanes-Ķeniņas privātģimnāzijā). 1908 piedalījies latviešu skatuves biedrības “Jaunais teātris” izveidošanā, bijis biedrības direkcijas loceklis. Piedalījies 1905. g. revolūcijas notikumos, viens no skolotāju kongresa organizētājiem, soda ekspedīciju laikā 1906 patvēries Pēterburgā un Somijā. 1912 skolu kuratora spiediena dēļ atstājis darbu skolā un pārcēlies uz Bornes pag. Varnaviču (Varnovicas) muižu (tag. Kaplavas pag.). 1912–14 dzīvojis Jaunbebru pag. Siljānos, nodarbojies ar rakstniecību. No 1914 bēgļu gaitās Krievijā. Bijis skolotājs 3. Maskavas ģimnāzijā, Suvorova kadetu korpusā, Sofijas meiteņu institūta mācību direktors, skolotājs citās mācību iestādēs (līdz 1918. g. pavasarim). Darbojies Maskavas Latviešu biedrības komitejā palīdzības sniegšanai bēgļiem (no 1915 komitejas Kultūras biroja sekretārs). 1915 organizējis Viskrievijas latviešu rakstnieku un mākslinieku biedrību, piedalījies Latviešu strēlnieku bataljonu organizācijas komitejas darbā. 1915–18 politiskā, sabiedriskā un literārā laikraksta “Dzimtenes Atbalss” redakcijas loceklis, vienlaikus Maskavā iznākošo latviešu grāmatu un preses cenzors. 1917 III ievēlēts par Maskavas sabiedrisko organizāciju izpildkomitejas locekli no latviešu organizācijām. 1917 piedalījies Latviešu nacionāldemokrātu partijas izveidošanā, bijis Krievijas cittautiešu padomes priekšsēdētājs. 1918 VI beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti un sācis darbu Maskavas Tautas bankā par nodaļas direktoru. Rosīgi darbojies vietējā latviešu sabiedriskajā un kultūras dzīvē. Bijis Latviešu izglītības nodaļas un Kultūras fonda vadītājs, LPNP loceklis Maskavā. 1918 X atgriezies Latvijā. 1918 XI–XII Rīgas pilsētas valdes Muižu un mežu nodaļas vadītājs. Tautas padomes loceklis no Latviešu nacionāldemokrātu partijas saraksta, darbojies Izmeklēšanas, Juridiskajā, Pareizrakstības un Pārvaldes pārņemšanas no vāciešiem komisijā. 1919. g. sākumā pēc lielnieku iebrukuma Rīgā un

Kurzemē devies uz Rietumeiropu, strādājis par Maskavas Tautas bankas revidentu un juriskonsultu Londonā. 1919. g. rudenī atgriezies Latvijā, 1919 IX–X bijis Finanšu ministrijas juriskonsults, 1919 XI–1921 V Latvijas Pagaidu valdības diplomātiskais pārstāvis Polijā. No 1921. g. rudens tirdzniecības un rūpniecības a/s “Nafta” juriskonsults. No 1921. g. 6. dec. zv. advokāta A. Zēberga palīgs Rīgā. 1925 kandidējis 2. Saeimas vēlēšanās no Latvijas darba savienības saraksta (saraksts vietas nav ieguvis). No 1929. g. 10. jūl. zv. advokāts. 1922–37 Latvijas Centrālās izglītības savienības priekšsēdētājs. Mēnešraksta “Ārpusskolas Izglītība” dibinātājs un redaktors (1925–30). 1929 iestājies partijā “Demokrātiskais centrs”, 1929 bijis politiski sabiedriskā laikraksta “Centra Balss” redakcijas kolēģijas loceklis. 1931 III kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās, 1931 X kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no Demokrātiskā centra un bezpartijisko darbinieku saraksta (nav ievēlēts). 1932 nodibinājis K. Barona Tautas augstskolu Rīgā. 1931–33 bijis izglītības un tieslietu ministrs, 1930–31 un 1933–35 Satiksmes ministru Šoseju un zemesceļu departamenta juriskonsults. Lasījis lekcijas Rīgas Komerzinātņu institūtā. 1934 XII–1935 III laikraksta “Jaunākās Ziņas” redakcijas loceklis. 1935 III saskaņā ar likumu par izņēmuma stāvokli atlaists no amata, pensionārs. Bijis Paneiropas savienības padomes priekšsēdētājs Latvijā, Centrālās izglītības savienības, Latviešu mākslas veicināšanas biedrības valdes priekšsēdētājs, Māras baznīcas izdaiļošanas komitejas priekšsēdētājs. Darbojies Tautu Savienības veicināšanas biedrībā, Amerikas draugu biedrībā, Latviešu–lietuviešu vienībā, Latvju un dāņu biedrībā, Latvijas PEN klubā, Paneiropas ūnijas Latvijas nodaļā (padomes priekšsēdētājs), Kulturālās tuvināšanās biedrībā ar PSRS tautām (no 1939 X).

Padomju okupācijas laikā 1940 VII kopā ar domubiedriem mēģinājis Tautas saietas vēlēšanās izvirzīt Demokrātisko latviešu vēlēšanu sarakstu, ko padomju varas iestādes nepieļāva. 1940. g. 19. sept. apcietināts un ieslodzīts Rīgas Centrālcietumā. 1941 IV uz pieciem gadiem izsūtīts uz Kazahiju, Akmoļinskas apg. Strādājis par skolotāju, LPSR valdības Maskavas informācijas biroja korespondentu (rakstījis pret vācu kundzību Latvijā vērstus rakstus). 1944. g. sāk. apzēlots. No 1944 II dzīvojis Maskavā, nov. atgriezies Rīgā. Bijis Latvijas Valsts pedagoģiskā valodas un literatūras institūta latviešu valodas un literatūras profesors (1947) un katedras vadītājs, lasījis lekcijas arī LVU Juridiskajā fakultātē. 1946–50 arī LPSR Zinātņu akadēmijas Valodas un literatūras institūta vecākais zinātniskais līdzstrādnieks. 1951 III atkārtoti apcietināts, sept. piespriesti 10 gadi izsūtījumā – izsūtīts uz Kazahiju, Kokčetavas apg. Strādājis par angļu valodas skolotāju. 1955. g. pavasarī atgriezies Rīgā, turpinājis darbu Rīgas Pedagoģiskajā institūtā (bij. Latvijas Valsts pedagoģiskais institūts). 1958–59 arī LPSR Zinātņu akadēmijas Valodas un literatūras institūta Tekstoloģijas sektora vadītājs. Miris 1961. g. 9. martā Rīgā. Apbedīts

Meža kapos. 2000 Rīgas 40. vidusskolā izveidots A. Ķeniņa muzejs.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ., Acjpm, c) PSRS medaļa "Par varoņīgu darbu 1941.–1945. gada Lielajā Tēvijas karā".

Precējies 1898 ar Annu Rūmani (1877. g. 13. nov.–1950. g. 13. nov.), meitas Primavera (1899–1918), Maija (1903–1905), dēli Marģers Jānis (1901. g. 6. febr.–1945. g. rudenī), Ilmārs (1906. g. 4. febr.–1941. g. 1. jūl.; nogalināts Rēzeknē padomju apcietinājumā), Voldemārs (dz. 1909), Tālvāldis (dz. 1919. g. 22. apr.), 1923 šķīries un tajā pašā gadā precējies ar dzejnieci Austru Dāli (1892. g. 23. jūn.–1972. g. 6. febr.; 1951–55 izsūtījumā), dvīņi – Agris (1926. g. 19. apr.–1945) un Gundars (dz. 1926. g. 19. apr.).

Studentu konkordijas "Valdemārija", studentu konkordijas "Imantija" un studenšu konkordijas "Zinteniece" goda filistrs.

D. Kurlmēmais, viņa audzināšana un pirmmācība. Padomi un uzaicinājumi vecākiem, tautskolotājiem un kurlmēmo draugiem. – Rīga, 1897; Potrimpa zemē. Dziesmas un dzejojumi pa 15 gadiem. – Rīga, 1914; Ceļojums uz Saulespili. Atta Ķeniņa pasaciņa lieliem un maziem. – Rīga, [1934]; Noteikumi un paskaidrojumi par valdības un ārējās tirdzniecības ierobežošanu. – Jelgava, 1935; Rudens un zvaigznes. Dzejas. 1914.–1936. – Rīga, 1936; Ceļi un likteņi. Dzejas un poēmas. – Rīga, 1942; Mājup. Dzeja un piemiņa. – Rīga, 1999.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 383., 385. l.; 2570. f., 14. apr., 743. l.; 1632. f., 1. apr., 11540. l.; 3710. f., 1. apr., 55. l., 70. lp.; 5213. f., 16. apr., 14815. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1986. f., 1. apr., 29762., 30660. l.; 2. apr., P–5409. l.; PDVA, 1169. f., 14. apr., 354., 2705. l.; LU arhivs, 7. apr., 1510. l.; Rakstniecības, teātra un mūzikas muzejs, L422. f.; Atziņas. Latvju rakstnieku autobiogrāfijas. – Cēsis; Rīga, 1924. – 2. daļa; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 49., 50. lpp.; Jaunākās Ziņas. – 1925. – 29. sept.; LDG; Izglītības Ministrijas Mēnešraksts. – 1931. – Nr. 12; Studentu Dzīve. – 1933. – Nr. 24; LKV. – 10. sēj.; *Līgotņu Jēkabs*. Gara cīnītāja un dzejnieka Ata Ķeniņa 60 gadu šūpla svētkos // Piesauļe. – 1934. – Nr. 7; LVD; EVP; LE (I). – 2. sēj.; *Kurmīša A.* Atis Ķeniņš, pedagogs, jurists, dzejnieks // Latviešu Juristu Raksti. – 1961. – Nr. 6; LPE. – 5. sēj. 1. gr.; Akadēmiskās organizācijas konkordija Valdemārija goda filistrs. – [B. v.], 1989. – 73.–84. lpp.; LRB; LVV; *Skurbe A.* Ko maksā būt Demokrātiskā centrā // Karogs. – 2001. – Nr. 1; LBC; LatE. – 3. sēj.; LĀDD.

Margrieta Ķuze

ĶUZE (prec. SKANSTIŅA, pēc šķiršanās ĶUZE) **Margrieta** (1909–1970)

Dzimusi 1909. g. 23. jūl. Tomskā zv. advokāta palīga Jāņa Ķuža (sk.) ģimenē; māte – Elizabete (dz. Potļičina), ārste. Latviete, pareizticīga. Mācījusies vidusskolās Tomskā, Omskā un Maskavā (no 1923).

No 1924 dzīvojusi Rīgā. 1926 beigusi L. Taiļovas privāto vidusskolu Rīgā. 1927 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1937). 1939 I–1940 VIII strādājusi par papildu darbinieci Rīgas pilsētas Izglītības pārvaldes Administratīvajā daļā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 23. jūn. sava tēva zv. advokāta J. Ķuža palīdzē. No 1940 X darbīde, no nov. juridisko lietu pārzine Vietējās rūpniecības tautas komisariāta Celniecības trestā (1941. g. 24. febr. atskaitīta no Advokātu kolēģijas kā strādājoša valsts iestādē), 1941 IV–VII ekonomiste Celniecības tresta

9. būvkanonā. Vācu okupācijas laikā no 1941 VII strādājis savā tēva zv. advokāta J. Ķuža kanonā. Dzīvojis Lielvārdē. Mirusi 1970. g.

Precējies 1930 ar tieslietu studentu vēlāko zv. advokāta palīgu Osvaldu Skanstiņu (sk.), dēls Juris (dz. 1931. g. 25. maijā), 1934 šķīries.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 440. l.; 1376. f., 2. apr., 12410. l., 134. lp.; 7427. f., 1. apr., 11364. l.; LUAJ.

ĶUZIS Jānis (arī Jānis Ķuze; 1881–1952)

Dzimis 1881. g. 22. janv. Vitebskas gub. latviešu kolonijā Manulkā lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Līze (dz. Gailīte). Latvietis, pareizticīgs. 1897 Vitebskā ieguvis vidējo izglītību. Rosīgi darbojies Vitebskas latviešu kultūras dzīvē, piedalījies koncertos un teātra uzvedumos Vitebskas, Smoļenskas un Mogiļovas latviešu kolonijās. No 1900 studējis filoloģiju Pēterburgas universitātē, no 1901 tieslietas Tērbatas universitātē, no 1905 Tomskas universitātē (beidzis 1908). No 1908 bijis zv. advokāta palīgs Tomskā, no 1914 I zv. advokāts, arī Rietumsibīrijas privāto dzelzceļu pārvaldes juriskonsults Kuzņeckas un Kemerovas ogļrūpniecības sabiedrībā (līdz 1920 I). Bijis arī Balajas ogļraktuviņu līdzīpašnieks un direktors. Tomskas Latviešu kulturālās biedrības priekšsēdētājs, 1915–18 Tomskas Latviešu bēgļu palīdzības komitejas priekšsēdētājs, 1918–20 Tomskas Latviešu nacionālās padomes priekšsēdētājs. 1920 I lielnieku apcietināts, jūn. revolucionārais tribunāls piespriedis trīs gadus spaidu darbus. Atradies ieslodzījumā Omskā. Atbrīvots pēc Latvijas sūtniecības iejaukšanās.

1922 ieguvis Latvijas pilsonību, sept. iecelts par Latvijas konsulu Omskā. 1923–1925 IX Latvijas sūtniecības Maskavā I šķ. sekretārs (atbrīvots pēc paša vēlēšanās, faktiski izraidīts no PSRS kā “kontrevolucionāru atbalstītājs”). No 1925. g. 9. dec. zv. advokāts Rīgā. No 1926 Rīgas pilsētas valdes Juriskonsultācijas vadītājs. 1934–37 Sibīrijas Latviešu biedrības valdes loceklis.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 24. febr. izstājies no Advokātu kolēģijas kā strādājošs pašvaldībā. Bijis Rīgas pilsētas pagaidu izpildkomitejas vecākais juriskonsults. Vācu okupācijas laikā no 1941 VII Rīgas pilsētas pārvaldes Tieslietu valdes galvenais juriskonsults. 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Bijis Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) juridiskais padomnieks Eslingenē. Vēlāk trimdā Austrālijā. Dzīvojis Hobārtā Tasmānijā. Miris 1952. g. 18. jūn. no satiksmes negadījumā gūtajiem ievainojumiem.

Precējies 1907 ar zeltrūpnieka un namīpašnieka meitu ārsti Elizabeti Potiļicinu (dz. 1885. g. 22. okt.), meita Margrieta Ķuze (sk.) – vēlākā zv. advokāta palīdzē, dēls Aleksandrs (dz. 1921. g. 23. febr.). Meitas vīrs Osvalds Skanstiņš (sk.) – zv. advokāta palīgs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 439. l.; 1376. f., 2. apr., 12410. l., 134. lp.; 2570. f., 14. apr., 849. l.; 2996. f., 10. apr., 59236. l.; LE (I). – 2. sēj.; LĀDD.

Jānis Ķuzis

Filips Lackis

LACKIS Filips (arī Faivišs Lackis; 1885–1942)

Dzimis 1885. g. 26. nov. Rīgā; tēvs – Eljašs. Ebrejs, jūdaists. 1910 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. No 1911 XII zv. advokāta Ļ. Lēvenberga palīgs Liepājā, no 1913 zv. advokāta J. Šablovska palīgs Rīgā.

Tautas padomes loceklis no Apvienoto žīdu sociālistu saraksta, darbojies Juridiskajā un Satversmes komisijā. No 1919. g. 8. nov. zv. advokāts Rīgā. 1919 XI–1920 III Latvijas armijas 7. Siguldas kājnieku pulka kareivis. 1920–34 Cionistu sociālistu partijas biedrs (1920–26 centrālās komitejas loceklis). 1921–24 Rīgas domes loceklis. 1922–1924 partijas “*Ceire Cion*” laikrakstu “*Der Veg*” un “*Unzer Veg*” līdzstrādnieks. Ebreju sporta biedrības “*Hakoah*” žurnāla atbildīgais redaktors. No 1928 Latvijas Žīdu atbrīvotāju biedrības biedrs. 1935–40 darbojies cionistu biedrībās “*Olim*”, “*Keren Haseod*” (1938–40 Rīgas nodaļas valdes loceklis), “*Keren Kasmed*”.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Bijis Rīgas pilsētas 1. juridiskās konsultācijas loceklis. 1941. g. 14. jūn. Rīgā apcietināts. Izvests uz Soļikamskas soda nometnēm. 1942. g. 18. apr. piespriests 5 gadu izsūtījums. Miris 1942. g. 5. maijā Kanskā.

Precējies ar Doru Čerņaku (dz. 1888. g. 22. okt.; 1941–56 izsūtījumā Krasnojarskas nov.), dēli Aleksandrs (dz. 1916), Emanuelis (dz. 1921).

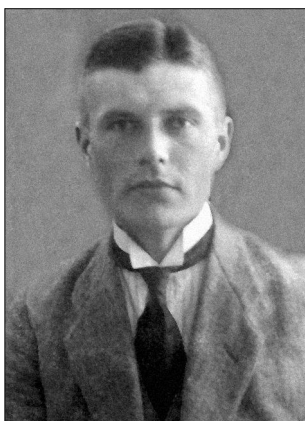
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 444. l.; 2996. f., 11. apr., 1243. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-7802. l.; 1987. f., 1. apr., 17222. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 50. lpp.

LĀČGALVS Jēkabs Aleksandrs (1886–1952)

Dzimis 1886. g. 15. jūn. Ļaudonas pag.; tēvs – Krustiņš. Latvietis, luterticīgs. No 1901 dzīvojis Rīgā. Mācījies Aleksandra ģimnāzijā. No 1907 studējis inženierzinātnes RPI, no 1909 – tieslietas Maskavas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1913). 1914–15 zv. advokāta A. Zēberga palīgs Rīgā. Pēc tam strādājis par grāmatveža palīgu un juriskonsulta vietnieku uz Tulu evakuētajā Valsts bankas Rīgas kantori (līdz 1917. g. rudenim). Iesaukts dienestā kara flotē, demobilizēts 1918 I. Atkal iestājies darbā Valsts bankā, bijis sekretārs un saimniecības pārzinis bankas nodaļā Tulā, vēlāk Veņevā. 1919 VII iesaukts karadienestā Sarkanajā armijā, dienējis 3. smagās artilērijas brigādē Tulā, vēlāk Maskavas apkārtnē. Pēc brigādes izformēšanas dienējis smagās artilērijas divizionā Detskoje Selo Petrogradas apkārtnē. 1920 IX kā Latvijas pilsonis atvaļināts.

No 1921. g. 30. apr. līdz 1933. g. 18. okt. zv. advokāta E. Strautnieka palīgs Rīgā. 1934. g. 11. apr. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita.

2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju, vēlāk izceļojis uz Argentīnu. Miris 1952. g. 2. dec. Kordovā.

Aleksandrs Lāčgalvs

Precējies 1923 ar Amāliju Johannu Karolinu Baranovsku (dz. 1898. g. 20. aug.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs (apmēram līdz 1930).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 443., 445. l.; 2996. f., 11. apr., 291. l.

LAMBERGS Voldemārs (1905–1973)

Dzimis 1905. g. 13. martā Apguldē muižas vagara ģimenē; tēvs – Jēkabs, māte – Lība (dz. Špēra). Latvietis, luterticīgs (pēc laulībām – katolīticiģs). Vēlāk dzīvojis Tetelmindes muižā, pēc tēva nāves 1911 pārcēlies uz Jelgavu. Mācījies Annas pamatskolā Jelgavā (līdz 1915). 1915 ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Vidzemi, dzīvojis Priekuļu pag. Kalna Klētniekos (līdz 1919. g. rudenim). Mācījies Priekuļu min-jas skolā, strādājis lauku saimniecībā.

1919 Skolnieku rotas sastāvā piedalījies Cēsu kaujā, demobilizēts, 1920. g. sāk. atgriezies Jelgavā. Bijis mācekļis veikalā, no 1920 VII dzelzceļa Siguldas ceļa meistara rakstvedis, no 1921 – telegrāfa mācekļis Jelgavas dzelzceļa stacijā, vēlāk jaunākais telegrāfists Kurzemes un Zemgales dažādās stacijās. No 1922 telegrāfists Ventspils dzelzceļa stacijā, no 1923 vecākais telegrāfists turpat, no 1925 Jelgavā. Pēc Jelgavas valsts 1. vidusskolas beigšanas (1926) sācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932). Studiju laikā vasarās strādājis par telegrāfistu Bulduru stacijā un par brigadieru Liepājas–Glūdas dzelzceļa jaunbūvē, no 1929 bijis ierēdnis Jelgavas pilsētas valdē. No 1932. g. 28. sept. zv. advokāta J. Matisona palīgs Jelgavā, no 1934. g. 19. sept. zv. advokāta Ā. Lauka palīgs Jelgavā. 1929–34 partijas “Demokrātiskais centrs” biedrs. No 1938. g. 25. maija zv. advokāts Jelgavā. 1936–41 arī Jelgavas bāriņtiesas priekšsēdētājs, no 1936 darbojies Jelgavas Tirtotāju krājaizdevu sabiedrībā (valdes priekšsēdētājs). Jelgavas Latviešu biedrības revidents, Jelgavas filharmonijas kasieris un administratīvais rīkotājs (piedalījies Jelgavas filharmonijas orķestra izveidošanā), Hercoga Pētera ģimnāzijas absolventu biedrības priekšnieka palīgs, Zemgales kluba, Zemgales Patronāta biedrības un Latvijas Aerokluba biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1940 VII Tautas saeimas vēlēšanās piedalījies pilsonisko vēlēšanu uzsaukumu izplatīšanā. No 1941. g. 1. janv. advokāts Jelgavas juridiskajā konsultācijā. 1941. g. 14. jūn. izvairījies no apcietināšanas. Vācu okupācijas laikā 1942. g. 14. janv. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Jelgavā. 1944 ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Kurzemi, dzīvojis Saldū. Pēc 2. pasaules kara bēgļu gaitās Vācijā. 1947 ievēlēts par Latvijas Centrālās padomes locekli no Bavārijas, no 1948 Latvijas Centrālās komitejas priekšsēdētāja vietnieks, Latvijas Centrālās padomes delegāts Latvijas Centrālajā komitejā. 1949–50 laikraksta “Latvija” galvenais redaktors. No 1950 trimdā ASV, Bostonā. Laikrakstu “Laiks” un “Latvija Amerikā” līdzstrādnieks. 1952 politiskās

Voldemārs Lambergis

organizācijas “Nacionālais centrs” dibinātājs, vicepriekšsēdētājs un ģenerālsēdētājs. 1961–63 studējis tieslietas Bostonas koledžā un Kalvina koledžā Mičiganā. Bijis ALA vicepriekšsēdētājs, pārstāvis Bostonā, 4 gadus Amerikas Latviešu tautiskās savienības priekšsēdētājs, politisko apskatu autors “Amerikas balss” latviešu redakcijas radiatoraidījumos. Organizējis Baltijas tautu sadarbības biroju. Miris 1973. g. 19. okt.

Precējies 1929 ar Jelgavas rūpnieka Z. Urnežus meitu Mariju (1907. g. 8. dec.–2003. g. 14. febr. Bostonā ASV), dēli Silvestrs (dz. 1929), Aristīds Jēkabs (dz. 1934. g. 7. jūl.; 5. un 6. Saeimas deputāts), vēl viens dēls.

Studentu korporācijas “Fraternitas Metropolitana” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 446., 447. l.; 7427. f., 1. apr., 10275. l.; LE (I). – 3. sēj.; LE (II). – 2. sēj.; LUAI.

LAMSTERS Reinholds (1883–1941?)

Dzimis 1883. g. 13. febr. Barkavas pag. lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis. Latvietis, luterticīgs. Beidzis min-jas skolu un Nikolaja ģimnāziju Rīgā. 1903 uzsācis tieslietu studijas Maskavas universitātē (beidzis 1909). Bijis zv. advokāta palīgs. No 1915. g. 5. marta zv. advokāts Rīgā.

20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. No 1923 dzīvojis Ļaudonas pag. Toces muižā. Bijis Ļaudonas ev. lut. draudzes priekšnieks, LELB virsvaldes loceklis. Sugas zirgu audzētavas īpašnieks Ļaudonā, Latvijas Sugas zirgkopības veicināšanas biedrības priekšnieks.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 15. janv. nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 1941. g. apcietināts. Pēc nepārbaudītām ziņām miris 1941. g.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 448. l.; LE (I). – 2. sēj.; AF; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 168. lpp.

Erihs Lange

LANGE Erihs (*Lange*; 1888–1958)

Dzimis 1888. g. 18. sept. Valmierā; tēvs – Augusts. Vācietis, luterticīgs. 1915 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti.

No 1921. g. 17. febr. līdz 1933. g. 1. martam zv. advokāta F. Samsona-Himmelstjernas palīgs Rīgā. 1934. g. 14. febr. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita. Ievadīta izmeklēšana par naudas piesavināšanos. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939 izstājies no Latvijas pavalstniecības un izceļojis uz Vāciju.

Miris 1958. g. 23. sept. Berlīnē.

Neprecējies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 449., 450. l.; 1376. f., 2. apr., 12431. l., 217. lpp.; 2996. f., 11. apr., 3555. l.; Pēdējā Bridi. – 1934. – 13. febr.

LANGE Leo Harijs Valters (*Lange*; 1904–1980)

Dzimis 1904. g. 26. dec. Rīgā kuģu būvinženiera un kuģu būvētavas īpašnieka ģimenē; tēvs – Leo Artūrs, māte – Vilhemīne Gizele Anete (dz. Blümfelde). Vācietis, luterticīgs. 1911–19 mācījies N. Tidebēla privātajā ģimnāzijā Rīgā.

1919 turpinājis izglītību Rīgas pilsētas vācu vidusskolā (beidzis 1924). 1924–28 studējis tieslietas Leipcijas universitātē, 1926 pusgadu mācījies starptautiskos glezniecības un valodu kursus Parīzē. Vienlaikus 1924–26 strādājis a/s “Voleri”. 1928 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932). 1929–30 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, piekomandēts Kara tiesu pārvaldei. No 1930 VIII strādājis zv. advokāta V. Bržežinska birojā Rīgā. 1930–31 bijis juriskonsulta palīgs Rīgas Tirdotāju kamerā. No 1932. g. 28. sept. zv. advokāta V. Bržežinska palīgs Rīgā. No 1938. g. 21. dec. zv. advokāts Rīgā. Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1932–39 vienlaikus bijis arī juriskonsults Vācijas sūtniecībā Rīgā. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

1940–41 strādājis dažādās tiesu iestādēs vācu okupētajā Polijā, 1941–45 Vācijas bruņoto spēku dienestā. 1945 kritis padomju gūstā, karagūsteknis vairākās nometnēs, ogļracis Donas apgabalā. 1950 atbrīvots, atgriezies Rietumvācijā. Bijis zemes tiesas tiesnesis, kā arī vadošos amatos studentu un mednieku organizācijās. Miris 1980. g. 24. maijā Bomlīcā.

Precējies 1931 ar Jelgavas apgabaltiesas priekšsēdētāja meitu Helēnu Ostenu-Sakenu (1904. g. 4. dec.–1950), dēls Pērs (dz. 1932), otrreiz precējies 1954 ar Rozmariju Šmiti (dz. 1926. g. 11. martā).

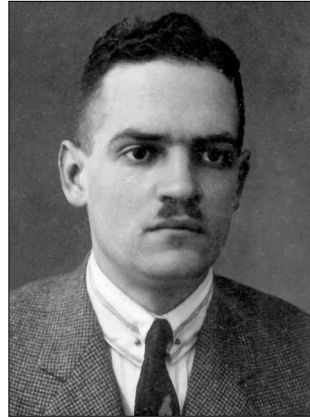
Baltvāciešu studentu korporācijas “Fraternitas Baltica” filistrs.

D. Über die Agrargesetzgebungen der Baltische Randstaaten und die Rechtsnatur der Zwangsenteignung nach baltischen provinziellen Recht. – Riga, 1930; Wild und Jagd in Lettland. – Hannover-Döhren, 1970; Mit Gewehr und Hund durch Europas Wildbahnen: Eigene Jagderlebnisse sowie die Beschreibung der Jagdsituation und möglichkeiten in 24 europäischen Ländern. – Bomlitz, 1972.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 451. l.; 7427. f., 1. apr., 13377. l.; Album der Landesleute der Fraternitas Baltica. / Herausgegeben von W. Fahrbach. – [B. v.], 1961; Baltische Briefe. – 1980. – Nr. 6; LU AJ.

LANGENFELDS Alfrēds Jānis (1888–1945)

Dzimis 1888. g. 13. nov. Bēnes pag. Stūrišos virsmežsarga ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Anna (dz. Jansone). Latvietis (1942. g. zv. advokāta anketā uzrādījis tautību – vācietis), luterticīgs. Kā eksternis beidzis četras klases Nikolaja ģimnāzijā Rīgā. Bijis biškopības instruktors Kurzemē, ģimnāzijas vingrošanas skolotājs. 1910–18 ierēdnis valsts iestādēs. 1911 beidzis valsts elektrotehniskos kursus Rīgā, strādājis par telegrāfa tehniskās daļas pārzini Valkas–Stukmaņu raj., vēlāk – Rīgas Kroņa palātā. 1914–15 vienlaikus vingrošanas skolotājs V. Zaubes progimnāzijā. 1915 beidzis Rīgas mācību apgabala fiziskās audzināšanas un vingrošanas kursus. 1915 VIII brīvprātīgi iestājies Krievijas armijā. Pēc kara laika

Valters Lange

Alfrēds Langenfelds

ierēdņa pārbaudījuma nokārtošanas – kolēģijas reģistrators, 4. lauka pārvietojamās siena presēšanas nodaļas komandieris Viļņas kara apriņķa pārvaldē. No 1916 VI Daugavpils kara apgabala intendantūras noliktavas sevišķu uzdevumu ierēdnis. 1916 IX paaugstināts par gub. sekretāru un iecelts par Daugavpils kara intendantūras Ziemeļu frontes noliktavas pārzini. Pēc noliktavas izlaupišanas 1918 VIII atgriezies Bēnes pag.

1918 XII ieradies Rīgā un iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku Virsnieku rezervē. No 14. dec. Rīgas pilsētas policijas iecirkņa priekšnieka palīgs, no 1919. g. 2. janv. Apsardzības minijas komandantūras sevišķu uzdevumu ierēdnis. 1919 VII iecelts par Rīgas militārās policijas sevišķu uzdevumu ierēdni, aug. – par policijas iecirkņa instruktoru, sept. – par iecirkņa priekšnieku. 1920 III atvaļināts. 1923 kā eksternis beidzis Rīgas valsts vidusskolu pieaugušajiem un uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931, 1928 beidzis Izglītības minijas militārās mācības skolotāju sagatavošanas kursus). Vienlaikus strādājis par fiziskās audzināšanas skolotāju, 1925–28 bijis a/s “Autosatiksme” direktors, vēlāk policijas iecirkņa priekšnieks Rīgā, 1930 jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. 1928–35 Rīgas slimokasu starpbiroja prezidija loceklis. 1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no Kristīgās apvienības un strādnieku saraksta (nav ievēlēts). No 1933. g. 29. nov. zv. advokāta J. Dambekalna palīgs Rīgā. No 1939. g. 5. jūl. zv. advokāts Rīgā. Kopā ar sievu viesnīcas un restorāna “Rīga” īpašnieks. Latvijas Bīskopju centrālbiedrības padomes priekšsēdētājs, Rīgas Praktisko bīskopju biedrības biedrs.

Izceļojis uz Vāciju, dzīvojis Berlīnē, 1942 I ieguvis Vācijas pilsonību, iestājies Vācu Nacionālsociālistiskajā strādnieku partijā. 1942 atgriezies Latvijā. No 1942. g. 28. jūl. zv. advokāts Cēsīs, no 21. aug. Rīgā. 1943. g. 22. dec. svītrots no zv. advokātu skaita. Miris 1945. g. koncentrācijas nometnē Vācijā.

Apbalvojumi: b) Krievijas Romanovu dinastijas 300 gadu valdīšanas jubilejas piemiņas med., med. par sekmīgu mobilizāciju.

Precējies 1921 ar dziedātāju Mildu Zulteri (1902. g. 9. apr.–1961. g. 13. okt. Austrālijā), meita Renāte Melita (dz. 1923. g. 20. apr.), dēls Leonards (dz. 1930. g. 4. nov.), 1937 šķīries.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

D. Valsts atbildība nevainīgi pie tiesas sauktiem. – Rīga, 1938.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 452. l.; 1376. f., 2. apr., 12432. l., 176. lp.; 1632. f., 1. apr., 11845. l.; 2259. f., 1. apr., 47. l., 296. lp.; 2996. f., 11. apr., 3750. l.; 5601. f., 1. apr., 3520. l.; 5604. f., 1. apr., 3872. l.; 7427. f., 1. apr., 6871. l.; AF; LU AJ.

Aleksandrs Lapiņš

LAPIŅŠ Aleksandrs (1887–1942)

Dzimis 1887. g. 2. maijā Sarkanu pag. skolotāja un lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Andrejs. Latvietis, pareizticīgs. 1907 beidzis Rīgas garīgo semināru. 1907 uzsācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1913). No 1914 tiesamatu kandidāts

Pleskavas apgabaltiesā, no 1915 ierēdnis (grāmatveža palīgs) Valsts bankas Pleskavas nodaļā. 1918. g. rudenī brīvprātīgi iestāties pretlielinieciskajā Krievijas Ziemeļu korpusā, dienējis korpusa štābā par tulku. Lieliniekiem ieņemot Pleskavu, 1918 XI devies uz Rīgu, no turienes cauri Varšavai uz Čehoslovākiju, Prāgu. 1919 I–1920 I bijis Krievijas kara aģenta sekretārs. 1920 I devies uz Vāciju, dzīvojis Drēzdenē un Berlīnē.

1920 IX atgriezies Latvijā. No dec. Atsvabināšanas komisijas darbvedis, pēc tam priekšsēdētājs Rēzeknes bēgļu karantinā (no 1922 pārzinis, 1924 atbrīvots no amata). No 1924. g. 19. nov. zv. advokāta V. Kārklīņa palīgs Rīgā, no 1926 Ventspilī. No 1932. g. 14. dec. zv. advokāts Ventspilī. 1927–40 bijis Aizsargu organizācijā. 1926–40 darbojies Ventspils Latviešu biedrībā, 1927–35 vācu amatniecības biedrībā “*Handwerkerverein*”, 1930–35 vācu biedrībā “*Musse*”. 1935–40 bijis Norvēģijas goda konsuls Ventspilī.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Ventspils juridiskajā konsultācijā. 1941. g. 14. jūn. Ventspilī apcietināts. Izvests uz Vjatlaga soda nometnēm. 1942. g. 19. janv. piespriests nāvessods, kas izpildīts 1942. g. 14. febr.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. So III šķ.

Precējies ar Mariju Kārklīņu (dz. 1894; 1941–46 un 1949–56 izsūtījumā Krasnojarskas nov.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 433. l.; 1376. f., 2. apr., 12296. l., 202. lp.; LVA, 1986. f., 1. apr., 33251. l.; 1987. f., 1. apr., 17418. l.; LDG.

LAPSA (dz. ROZĪTE) Aleksandra Viktorija (1908–1976)

Dzimumi 1908. g. 29. febr. Rīgā drēbnieka ģimenē; tēvs – Matīss, māte – Natālija Emilija (dz. Zonberga). Latviete, luterticīga. I. pasaules kara laikā ar ģimeni devusies bēgļu gaitās uz Maskavu. 1917 atgriezusies Latvijā.

1924 beigusi Rīgas pilsētas 36. pamatskolu, 1928 Rīgas pilsētas 4. vidusskolu. Bijusi kantoriste privātos uzņēmumos, Kara min-jā un Rīgas pilsētas Izglītības nodaļā. No 1930 strādājusi Rīgas pilsētas juriskonsultācijas padomdošanas birojā. 1932 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1937). No 1937 strādājusi zv. advokāta B. Petkoviča birojā un a/s “Rīgas ziņš” (lidz 1941 II). No 1939. g. 20. dec. zv. advokāta B. Petkoviča palīdzē Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. advokāte Rīgas 3. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā no 1941 IX juriskonsulte Dzelzceļu galvenā direktora sekretariātā. 1942. g. 14. janv. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, zv. advokāta J. Prēvalda palīdzē Rīgā. Bijusi arī juriskonsulte “Tautas bankā–Rīga”. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI advokāte Rīgas 6. juridiskajā konsultācijā (no 1946 VII juridiskās konsultācijas vadītāja). 1951 beigusi LKP Rīgas pilsētas komitejas marksisma ļeņinisma vakara universitāti. 1959 III atbrīvota no vadītājas amata. 1963 neatstēta, atskaitīta no Advokātu kolēģijas. Pensionāre. Mirusi 1976. g. 2. jūn. Apbedīta Rīgā, II Meža kapos.

Aleksandra Lapsa

Precējusies 1932 ar Hugo Lapsu (dz. 1903. g. 30. sept.), 1933 X šķirusies, dēli Videvuds Ārijs (dz. 1933. g. 7. jūl.; *Dr. ing.*), Roalds Andrejs (dz. 1938. g. 31. aug.; *Dr. med.*) un meita Antra Dacija (dz. 1934. g. 10. nov.; *Dr. vet. med.*).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 456. l.; 2927. f., 5. apr., 5253. l.; 2996. f., 11. apr., 5574. l.; 7427. f., 1. apr., 17250. l.; LZAKA, 223. l.; LUAI; Rīgas pilsētas DzNA; Dēla Roalda Andreja Lapsas sniegtās ziņas.

LAUKS Ādolfs Kārlis (arī Ādolfs Lauke; 1892–1944)

Dzimis 1892. g. 10. nov. Džūkstes pag. Krimūnās lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Emīlija Anete (dz. Kreicberga). Latvietis, luterticīgs. Beidzis Sņiķeres pagastskolu, Jelgavas reālskolu (1911). Pēc tam studējis tieslietas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē. 1915 turpinājis studijas Demidova juridiskajā licejā Jaroslavlā (beidzis 1916). 1. pasaules kara laikā iesaukts Krievijas armijā. 1916 X iestājies Alekseja karaskolā Maskavā (beidzis 1917 II), praporščiks 150. rezerves kājnieku pulkā, no 1917 IX Latviešu strēlnieku rezerves pulkā. 1918 II kritis vācu gūstā. 1918. g. vasarā atgriezies Latvijā.

No 1918 XII Jelgavas apgabaltiesas izmeklēšanas tiesnesis, no 1919 XII Jelgavas apgabaltiesas prokurora biedrs. 1921 IV iecelts par Jelgavas apgabaltiesas locekli. 1922 apstiprināts par tiesnesi (1924 atbrīvots pēc paša vēlēšanās). No 1924. g. 5. nov. zv. advokāts Jelgavā. 1921–40 vienlaikus bijis sabiedrisko zinību skolotājs Jelgavas klasiskajā ģimnāzijā (Jelgavas valsts 1. vidusskola) un reālģimnāzijā (Jelgavas valsts 2. vidusskola), 1925–29 arī Jelgavas izglītības biedrības pieaugušo ģimnāzijā. No 1930 Jelgavas Latviešu biedrības priekšsēdētāja biedrs (no 1939 priekšsēdētājs). 1928–34 LZS biedrs. 1928 un 1931 kandidējis Jelgavas pilsētas domes vēlēšanās no Latviešu pilsoņu apvienības saraksta (1931 ievēlēts).

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, nodarbojies ar lauksaimniecību sievai piederošajos Augstkalnes pag. Dzintaros. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Jelgavā. No 1941 XI arī Jelgavas pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētājs. Miris bēgļu gaitās 1944. g. 10. okt. Bārtas pag. Krūtes ciemā. Apbedīts Liepu kapsētā.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO IV šķ.
Precējies 1925 ar Austru Lūciju Lagzdiņu (1903. g. 9. dec.–1989. g. 2. maijā), meitas Astrīda (dz. 1926. g. 6. okt.) un Ariane Odete (1933. g. 26. sept.–1978. g. 2. maijā).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 458. l.; 1578. f., 11. apr., 93. l.; 1632. f., 1. apr., 12010. l.; EVP; AL; meitas Astrīdas Knāķes sniegtās ziņas.

LAVRENTJEVS Aleksandrs (1866–1935)

Dzimis 1866. g. 2. dec. Rēvelē; tēvs – Konstantīns, māte – Jeļena. Krievs, pareizticīgs, vēlāk pārgājis reformātu ticībā. Beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti (1889). No 1889

Ādolfs Lauks

Aleksandrs Lavrentjevs

sekretāra palīgs, vēlāk sekretārs Tiesu palātā Pēterburgā. No 1899 Jelgavas apgabaltiesas loceklis, no 1903 Rīgas apgabaltiesas loceklis. No 1910 Tiesu palātas loceklis Baltijas departamentā Pēterburgā.

1919 VII–1932 IX Tieslietu min-jas Pastāvīgās konsultatīvās komisijas loceklis. No 1920. g. 10. jūn. zv. advokāts Rīgā. Izdevuma “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis” līdzstrādnieks. Strādājis Finanšu min-jā. No 1929 bijis Vācijas juridiskās enciklopēdijas līdzstrādnieks. No 1932 darbojies Krievu juridiskajā biedrībā. Miris 1935. g. 11. nov. Apbedīts Lielajos kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ.

Precējies ar Lūciju Antoneti Burmeisteri (dz. 1887. g. 18. sept.), dēls Boriss, meitas Irēna (1918. g. 29. martā–1928. g. 19. nov.), Lūcija (dz. 1929. g. 28. sept.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 459. l.; 3234. f., 32. apr., 39208. l.; 5213. f., 1. apr., 2657. l.; Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. – 1936. – Nr. 1.

LAZDIŅŠ Aleksandrs (1893–1942)

Dzimis 1893. g. 19. apr. Praulienas pag. Silos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Pēteris. Latvietis, pareizticīgs. Māsasvīrs Pēteris Elksnītis (sk.) – zv. advokāts. 1905 sācis mācības garīgajā skolā Rīgā, pēc beigšanas (1909) turpinājis izglītību garīgajā seminārā Rīgā (beidzis 1913 un iestājies Varšavas universitātes Juridiskajā fakultātē). 1915 devies evakuācijā uz Petrogradu, turpinājis studijas. 1917 XII beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti un 1918 I atgriezies Latvijā. Dzīvojis Praulienas pag.

1918 XII ieradies Rīgā. Padomju varas laikā 1919 I–II bijis tehniskais darbinieks (bibliotekārs) Tieslietu tautas komisariāta Kasācijas nodaļā. No 1919. g. 20. febr. līdz 18. martam apcietinājumā kā “kontrevolucionārs”, vēlāk strādājis par statistiķi Tautsaimniecības padomes Centrālās materiālu valdes Reģistrācijas nodaļā. 1919 VI brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku 1. inženieru sapieru bataljonā, kareivis. No 1919 VII Latvijas Kara tiesu pārvaldes darbvedis. Okt. pārdēvēts par kara laika ierēdni. No 1919 VII darbvedis Kara virstiesā. 1920 II iecelts par kara tiesas prokurora palīga v. i., bet martā atvaļināts no armijas. No 1920 II jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā, no jūl. prokurora biedrs. No 1922 līdz 1924 III bijis iecelts par tiesnesi, Rīgas apgabaltiesas loekli. No 1924. g. 2. apr. zv. advokāta V. Minkeviča palīgs. No 1925. g. 11. marta zv. advokāts Rīgā, no 1929. g. jūn. Madonā. 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Pareizticīgo un sabiedrisko darbinieku saraksta (nav ievēlēts). 1928–34 bijis LZS Madonas pilsētas nodaļas vadītājs, no 1930. g. 9. Madonas aizsargu pulka aizsargs, no 1935 pulka tieslietu pārzinis. Madonas pilsētas revīzijas komisijas priekšsēdētājs.

Padomju okupācijas laikā līdz 1941. g. 2. janv. turpinājis praktizēt Madonā. No 1941 I nodarbojies ar tulkošanu no krievu valodas. 1941 V tehniskais novērtētājs Valsts apdrošināšanas galvenās

Aleksandrs Lazdiņš

Arvids Lazdiņš

Viktors Lazdiņš

pārvaldes (“Gosstrah”) Madonas nodaļā. Nacionalizēts nams Madonā. 1941. g. 14. jūn. apcietināts. Izvests uz Ziemeļurālu soda noietnēm Sverdlovskas apgabalā. Miris 1942. g. 26. janv.

Apbalvojumi: a) Latvijas Akpz, Acjpm, ANK.

Precējies 1922 ar Glafiru Āboliņu (1897. g. 23. jūl.–1946; no 1941 izsūtījumā Krasnojarskas nov.), meitas Maija Valda Lidija (dz. 1923. g. 9. jūl.; 1941–58 izsūtījumā Krasnojarskas nov.) un Ilga (dz. 1924. g. 27. sept.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 460. l.; 1638. f., 2. apr., 239.–243. l.; 1640. f., 1. apr., 524. l., 123. lp.; 2996. f., 11. apr., 9199. l.; 5601. f., 1. apr., 3609. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P–10080. l.; 1987. f., 1. apr., 17767. l.

LAZDIŅŠ Arvids Osvalds (1908–1992)

Dzimis 1908. g. 10. dec. Stelpes pag. Kūlās lauksaimnieka, vēlākā Rīgas namsaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Lība (dz. Grundmane). Latvietis, luterticīgs. Beidzis pagastskolu Stelpē.

Pēc Rīgas pilsētas 1. ģimnāzijas beigšanas uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1934). No 1932 jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā (vēlāk vecākais tiesamatu kandidāts). 1934 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, atvaļināts kaprāļa pakāpē. Pēc tam līdz 1939 I vecākais tiesamatu kandidāts Daugavpils apgabaltiesā. Bijis sevišķu uzdevumu ierēdnis Latvijas Sarkanā Krusta Galvenajā valdē. No 1939. g. 7. jūn. zv. advokāta K. Dannenberga palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 4. febr. advokāts Rīgas 3. juridiskajā konsultācijā un Ķeipenē. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Rīgā. No 1942. g. 10. nov. zv. advokāts Rīgā. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. No 1949 ar ģimeni trimdā ASV. Strādājis nekustamo īpašumu tirdzniecībā. Bijis Takomas latviešu ev. lut. draudzes priekšnieks, padomes loceklis un revīzijas komisijas loceklis. Miris 1992. g. 27. martā Plezantānā Kalifornijas pavalstī.

Precējies 1941. g. 24. maijā ar mācītāja Kārļa Kundziņa meitu Ilzi (dz. 1912. g. 18. martā–2006. g. 20. aug.), dēls Andris (dz. 1951. g. 2. apr.; *Dr. med.*).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 472. l.; 3727. f., 1. apr., 24. l., 24. lp.; 7427. f., 1. apr., 13485. l.; AL; LUAI.

LAZDIŅŠ Viktors Leonhards (1881–1941)

Dzimis 1881. g. 14. jūl. Rīgā koktirgotāja ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Amālija (dz. Grīnberga). Latvietis, luterticīgs. Beidzis Aleksandra ģimnāziju Rīgā. 1903 uzsācis tieslietu studijas Maskavas universitātē (beidzis 1910). No 1915. g. 13. nov. Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts.

Tautas padomes locekļa substitūts no Republikāņu partijas saraksta, darbojies Juridiskajā un Kārtības ruļļa komisijā. 1920 I ievēlēts Rīgas pilsētas domē, 1920 II–1922 IV bijis pilsētas domes

priekšsēdētāja biedrs. Zv. advokāts Rīgā, no 1933. g. 25. marta līdz 1935. g. 8. janv. arī Dobelē. 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Nacionālās apvienības (nav ievēlēts). 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Nacionālās apvienības saraksta (nav ievēlēts). 1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no Miera, kārtības un ražošanas apvienības saraksta (nav ievēlēts). Bijis Zemkopības ministrijas juriskonsults. No 1936 Rīgas Jūrmalas pilsētas domes un bāriņtiesas priekšsēdētājs. Bijis arī Rīgas Nam-īpašnieku biedrības juriskonsults, Rīgas Latviešu biedrības runasvīrs, Rīgas Juristu biedrības biedrs (no 1936 revīzijas komisijas loceklis), Zv. advokātu un viņu palīgu savstarpējās palīdzības biedrības priekšsēdētāja biedrs, Rīgas tūristu biedrības biedrs. 1928–40 nedēļas žurnāla “Mūsu Īpašums” redakcijas kolēģijas loceklis un tieslietu nodaļas vadītājs.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 30. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita pēc paša lūguma. Strādājis par kasieri bij. rūpnīcā “Provodnik”. 1941. g. 14. jūn. Rīgā apcietināts kā “sociāli bīstams elements” (namīpašnieks). Izvests uz Soļikamskas soda nometnēm. Miris 1941. g. 2. dec. Šurmagas nometnē.

Apbalvojumi: a) Francijas Akadēmijas Palmas goda zīme.

Precējies ar Annu Emīliju Štaueri (dz. 1881; 1941 izsūtīta), meita Helēna precējusies ar zv. advokāta palīgu B. Kalniņu (sk.), dēls Andrejs (dz. 1919; 1941 izsūtīts).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

D. Mūsu īpašums; Korporācijas Fraternitas Lettica vēsturiskie posmi.– Rīga, 1934.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 457. l.; 1638. f., 1. apr., 141.–144. l.; 2996. f., 11. apr., 9775. l.; LVA, 1987. f., 1. apr., 13967. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 51. lpp.; LVD; AF; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 168., 169. lpp.

LAZERSONS Maksis (arī Matasia Lazersons; 1887–1951)

Dzimis 1887. g. 1. febr. Jelgavā tirgotāja ģimenē; tēvs – Jēkabs Zusmans. Ebrejs, jūdaists. 1905 beidzis Jelgavas reālskolu. 1906 uzsācis studijas Pēterburgas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1910). No 1911 II zv. advokāta S. Kozlova palīgs Harkovā. Bijis arī Harkovas ielu dzelzceļu sabiedrības un Doņeckas kalnrūpniecības sabiedrības “Produgoļ” juriskonsulta palīgs. 1916 II ievēlēts par asistentu Petrogradas Psihoneiroloģiskajā institūtā, 1916 X par privātdocentu Pēterburgas universitātē. 1917 bijis Krievijas Iekšlietu ministrijas Mazākuma tautību departamenta vice-direktors. Piedalījies Viskrievijas ebreju kongresa sasaukšanā. 1920 I ievēlēts par tiesu teorijas profesoru Petrogradas Tautsaimniecības institūtā.

1920 atgriezies Latvijā. 1.–3. Saeimas deputāts no cionistu sociālistu sarakstiem. Bijis Publisko tiesību komisijas sekretārs un Redakcijas komisijas loceklis.

Maksis Lazersons

No 1924. g. 16. janv. zv. advokāta P. Berģa palīgs Rīgā. 1925, 1928 un 1931 ievēlēts Rīgas pilsētas domē no partijas “*Ceire Cion*” saraksta. No 1932. g. 29. jūn. zv. advokāts Rīgā, 5. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita pēc paša vēlēšanās. Lasījis lekcijas Rīgas Komerccinātņu institūtā (vecākais docents, profesors), Ebreju pedagoģiskajā institūtā un Krievu universitātes zināšanu institūta kursos. Partijas “*Ceire Cion*” Centrālās komitejas loceklis, no 1931 Cionistu sociālistu partijas Centrālās komitejas loceklis, ebreju kultūras biedrības “*Tarbut*” valdes loceklis. Darbojies vadošos amatos Ebreju nacionālajā fondā (Centrālās komitejas loceklis), kultūras biedrībā “*Hehim Nehman Bjalika*” (priekšsēdētāja biedrs), cionistu organizācijā “*Keren Haseod*”, ebreju emigrantu biedrībā “*Gicim*” (valdes loceklis), biedrībā “*Kerekajemet Leizrael*” (valdes sekretārs), biedrībā “*Keren Lajeser*” (valdes loceklis). Žīdu juristu biedrības biedrs, Krievu juridiskās biedrības valdes locekļa kandidāts, žurnāla “*Zakon i sud*” redkolēģijas loceklis. Darbojies Tautu Savienības Minoritāšu komisijā. 1934. g. 24. maijā pēc autoritārā valsts apvērsuma apcietināts. Ievietots Liepājas koncentrācijas nometnē. Atbrīvots 1934. g. 26. okt. un nov. bez policijas atļaujas izceļojis uz Palestīnu. 1939 izslēgts no Latvijas pilsonības kā pārgājis Palestīnas pilsonībā.

Dzīvojis Telavivā, viens no Augstākās tieslietu un ekonomikas skolas dibinātājiem. 1938 pārcēlies uz ASV, docētājs Kolumbijas universitātē. No 1946 asociētais profesors. Miris 1951 Ņujorkā ASV.

Precējies, dēls Eliezers.

D. Естественное право в памятниках древне-еврейской литературы и законодательства. – Москва, 1912; Догматика и политика в германском государственном управлении. – Москва, 1916; Автономия и федерация. – Петроград, 1917; Национальность и государственный строй. Юрико-политические очерки. – Петроград, 1918; Recht, Rechtsseitigkeit und Geradheit. – Berlin, 1921; Das Verfassungrecht Lettlands. – Tübingen, 1924; Право на банальность. Опыт обоснования трудового сионизма. – Рига, 1925; Революция и право. – Рига, 1927; Staat, Souveränität und Minorität. – Riga; Berlin, 1927; “Konstitutionālā” likumdošana un Saeimas publisko tiesību komisija. – Rīga, 1928; Общая теория права. – Рига, 1930; Die Russische Rechtsphilosophie. – Berlin, 1933; On the Mandate: Documents, Statements, Laws and Judgements Relating to the Arising from the Mandate for Palestine. – Tel Aviv, 1937; The Status of the Jews after the War: A Proposal for Jewish demands at the forthcoming Peace Conference. – New York, 1940; Russia and the Western World: The Place of the Soviet Union in the Comity of Nations. – New York, 1945; Poland and Russia. 1919–1945. – New York, 1945 (kopā ar T. Šotvellu); Positive and Natural Law and their Correlation: Essays in Honor of Roscoe Pound. – New York, 1947; The American Impact on Russia. – New York, 1950.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 458. l.; 2996. f., 11. apr., 9939. l.; 7427. f., 13. apr., 983. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Сегодня. – 1925. – 17 марта; LDG; Uzbrukums deputātam Lazersonam vēlēšanu sapulcē // Jaunākās Ziņas. – 1931. – 19. marts; Сегодня. – 1931. – 26 марта; *Абызов Ю.* Русское печатное слово в Латвии. Био-библиографический справочник. – Stanford, 1990. – Часть 2. – С. 346–348; *Vatere I., Vaters J.* Latvijas vēstures graudi Svētajā zemē. Saruna ar Latvijas politiķi un valstsvara Makša Lazersona dēlu Eliezeru Lazersonu // Rīgas Balss. – 1998. – 29. sept.; *Bobē M.* Ebreji Latvijā. – Rīga, 2006; *Šteimans J.* Ebreju intelektuāļi Latvijā. – Rēzekne, 2006.

LEGZDIŅŠ Mārtiņš (1893– pēc 1943)

Dzimis 1893. g. 28. aug. Skultes pag. Dūčos tālbraucēja kapteiņa ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Anna (dz. Bite). Latvietis, luterticīgs. Brālis Jānis Legzdiņš – vēlākais iekšlietu ministra biedrs, Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājs. 1912 beidzis Nikolaja ģimnāziju Rīgā. 1912–17 studējis tieslietas Pēterburgas universitātē. 1917 V iesaukts karadienestā, iestājies flotes gardemarīnu kursos Petrogradā.

1918 XI atgriezies Latvijā. 1919 II iestājies padomju advokatūrā – Aizstāvju kolēģijā Rīgā. 1919. g. vasarā iesaukts Latvijas armijā. Dienējis aviācijas daļās, vēlāk bijis jurists Valsts drošības departamentā. 1920 II–VII Ārlietu min-jas uzdevumā komandēts uz Vladivostoku kā brīva līguma diplomātiskais kurjers. Pēc atgriešanās no 1920 XI jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (no 1921 I vecākais tiesamatu kandidāts), 1921–1922 X pildījis prokurora biedra pienākumus. 1921 II atvaļināts no armijas. 1925 beidzis studijas LU. 1925–33 tiesnesis Rīgas apgabaltiesā. No 1934. g. 17. janv. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Nodarbojies ar tulkošanu. No 1941. g. 1. jūn. rēķinvedis plānotājs Skultes zivju apstrādes fabrikā Zvejniekiemā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. No 1943. g. 1. marta zv. advokāts Tukumā. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1938 ar Kati Tovi Elizabeti Smiltnieci (dz. 1915. g. 19. nov.), šķīries.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 470. l.; 1595. f., 10. apr., 212. l.; 2570. f., 14. apr., 886. l.; 2996. f., 11. apr., 11164. l.; 7427. f., 1. apr., 3565. l.; LU AJ.

LEGZDIŅŠ-LEGZDE Rūdolfs Vilhelms (1901–1984)

Dzimis 1901. g. 12. sept. Mellužos strādnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Liba (dz. Čabiņa). Latvietis, luterticīgs. 1915 beidzis vietējo pamatskolu. 1. pasaules kara laikā ar vecākiem devies bēgļu gaitās uz Pleskavu.

Pēc atgriešanās Latvijā turpinājis izglītību – sākumā V. Olava komercskolā, vēlāk Rīgas pilsētas 2. vidusskolā (beidzis 1922). 1922 uzsācis filosofijas studijas LU, vēlāk tieslietu studijas (beidzis 1931). Pēc tam līdz 1932 V obligātajā karadienestā Latvijas armijā, virsnieka vietnieks. No 1932. g. 14. dec. zv. advokāta V. Beķera palīgs Rīgā. Darbojies biedrībā “Jūrmalas sports”.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 17. jūn. līdz 1941. g. 22. jūn. Rīgas Jūrmalas pilsētas juridiskās konsultācijas darbinieks, pēc tam vācu okupācijas laikā Rīgas Jūrmalas pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētājs. No 1942. g. 6. aug. zv. advokāta K. Dannenberga palīgs. No 1942. g. 10. nov. zv. advokāts. 1944 IX devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz Kanādu. Miris 1984. g. 11. aug. Vankūverā.

Mārtiņš Legzdiņš

Rūdolfs Legzdiņš-Legzde

Precējies ar Ainu Urpenu, 1938 šķiries. Otrreiz precējies 1941 ar Aleksandru Grasi (dz. 1912. g. 11. okt.).

Studentu korporācijas "Fraternitas Livonica" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 469. l.; 7427. f., 1. apr., 5828. l.; LUAJ.

LEJIŅŠ Pēteris (1879–1960)

Dzimis 1879. g. 9. okt. Ērgļu pag. Magrijās rentnieku ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Marija (dz. Jagare). Latvietis, luterticīgs. 1887–92 mācījies Ērgļu pagasta skolā un 1892–96 Ērgļu draudzes skolā. 1898 turpinājis izglītību Penzas mērniecības skolā (beidzis 1901). Kā eksternis 1907 beidzis 3. Maskavas ģimnāziju. 1902–08 strādājis par ekspertu zemes un robežu lietās Penzas apgabaltiesā. 1908–13 studējis un beidzis Maskavas universitātes Vēstures un filoloģijas fakultāti. 1917 kā eksternis beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. Bijis tiesamatu kandidāts Penzas apgabaltiesā – no 1917 VI ieņēmis Civildodaļas sekretāra amatu, 1918 I–VI – izmeklēšanas tiesneša amatu. 1916–17 lektors Penzas tautas universitātē, pēc tam – Penzas Valsts pedagoģiskajā institūtā.

1920 ar ģimeni atgriezies Latvijā, bijis privātdokvāts Rīgā, lasījis lekcijas par tiesību filosofiju un kriminālo psiholoģiju Latvijas Augstskolā (vēlāk LU). No 1921. g. janv. zv. advokāta J. Graudiņa palīgs, no 1925. g. okt. zv. advokāta J. Reinfelds palīgs, no 1927. g. okt. zv. advokāta P. Egliša palīgs. 1921–22 bijis Zemkopības ministrijas juriskonsults. No 1927. g. 14. dec. zv. advokāts Rīgā. No 1924 darbojies LZS, bijis partijas juriskonsults. Vienlaikus no 1921 LU Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes lektors, no 1923 bijis docents tiesību filosofijā, no 1936 (pēc *Dr. iur.* grāda iegūšanas, aizstāvot disertāciju "Kara iespaids uz tiesisko apziņu") vecākais docents, no 1937 – profesors Tiesību filozofijas katedrā. 1931–40 vairākkārt ievēlēts par fakultātes pārstāvi LU Padomē, 1932–40 bijis Padomes sekretārs. 1922–31 darbojies LU Revīzijas komisijā, 1923–40 LU studentu tiesā. 1927–27 bijis Tieslietu ministrijas Sodlietu likuma izstrādāšanas komisijas loceklis, Zemkopības ministrijas juriskonsults. 1935–38 Latvijas Lauksaimniecības kameras loceklis.

Padomju okupācijas laikā no 1940 X profesora v. i. LVU Tiesību teorijas un tiesību vēstures katedrā, no advokatūras izslēgts. Vācu okupācijas laikā no 1941 VII tajā pašā amatā UR. 1941. g. 11. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju, strādājis Baltijas universitātē Pinnebergā. Vēlāk izeļojis pie dēla uz ASV, piedalījies Vašingtonas latviešu biedrības dibināšanā, bijis ALA statūtu izstrādes komisijas loceklis. Miris 1960. g. 28. okt. Vašingtonā. Apbedīts *Fort Lincoln* kapsētā.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO IV šķ.

Precējies 1902 ar Olgu Makarovu (1878. g. 11. jūl.–1957 ASV), dēls Pēteris (1909. g. 20. janv.–2002. g. 31. dec. ASV; kriminoloģijas profesors).

Pēteris Lejiņš

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 466., 467. l.; 2996. f., 11. apr., 13241. l.; 3282. f., 1. apr., 124. l., 110. lp.; 7427. f., 13. apr., 1001. l.; LU X; LKV. – 12. sēj.; Students. – 1936. – Nr. 15; Profesors Dr. iur. Pēteris Lejiņš // Universitāte. – 1937. – Nr. 12; LU XX; EVP; LE (I). – 2. sēj.; Laiks. – 1959. – 7. okt.; *Albats B.* Prof. Dr. iur. Pēteris Lejiņa, sen. 80 mūža gadi // Universitāte. – 1960. – Nr. 7; *Albats B.* Prof. Dr. iur. Pēteris Lejiņa piemiņai // Universitāte. – 1961. – Nr. 8; *Ābers B.* Profesors Pēteris Lejiņš, sen. // Latviešu Juristu Raksti. – 1961. – Nr. 5; AL.

LEMBERGS Teodors (1878–1941)

Dzimis 1878. g. 30. nov. Šauļu apr.; tēvs – Osips. Ebrejs, jūdaists. No 1907. g. 19. dec. zv. advokāts. 1911–14 dzīvojis Liepājā. Vēlāk zv. advokāts Maskavā.

No 1921. g. 19. febr. zv. advokāts Liepājā. 1925 ievēlēts Liepājas pilsētas domē.

Nogalināts Liepājā vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies ar Zeltu Šmēmani (1888. g. 9. nov.–1943), dēls Osips (dz. 1915).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 465. l.; www.liepajajews.org/db.htm

LEMKE Eižens (*Lemcke*; 1871–1936)

Dzimis 1871. g. 9. okt. Panevėžas apr. Vācietis, luterticīgs. Beidzis Šauļu ģimnāziju. 1891 uzsācis studijas Pēterburgas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1897). No 1897 strādājis Vologdas akcīzes valdē, vecākais štata kontrolieris, kolēģijas sekretārs. 1898 iecelts par Vologdas gub. akcīzes valdes sekretāra palīgu, 1899 paaugstināts par titulāro padomnieku, 1902 par kolēģijas asesoru, 1906 par galma padomnieku. No 1899 jaunākais apg. instruktora palīgs, no 1900 Kauņas akcīzes valdes sekretārs Vilkomirā (tag. Ukmerģe Lietuvā). 1903 iecelts par apg. inspektora vecāko palīgu. Vēlāk Kauņas–Suvalku akcīzes valdes vecākais inspektors. 1914 IX izstājies no valsts dienesta. No 1914 XI zv. advokāta J. Čakstes palīgs Jelgavā. 1915 VII ar ģimeni evakuējies uz Toropecu Pleskavas gub., bijis zv. advokāta V. Komposka palīgs Veļikije Lukos. 1919 pārcēlies uz Simbirskas gub.

1920 VIII atgriezies Latvijā. No 1920 X papildu miertiesnesis Rīgas apgabaltiesā, no 1922 III miertiesnesis. No 1924 komandēts pildīt Rīgas I raj. ires valdes priekšsēdētāja amatu. 1933 VI Saeima noraidījusi apstiprināšanu tiesneša amatā, jūl. piedāvāts iesniegt atlūgumu no miertiesneša amata, aug. atbrīvots no valsts dienesta. No 1933. g. 18. okt. zv. advokāts Rīgā. Miris 1936. g. 8. jūn.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. So III šķ., Sarkanā Krusta med., Romanovu dinastijas 300 gadu valdīšanas jubilejas piemiņas med.

Precējies, sieva Veronika, dēli Valentīns (dz. 1905. g. 18. jūn.) un Romāns (dz. 1908. g. 11. janv.; jurists).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 464. l.; 2996. f., 11. apr., 13803. l.; 5213. f., 1. apr., 2718. l.

Eižens Lemke

Helmut Lerhs

LERHS Helmut (*Lerch*; 1898–1940)

Dzimis 1898. g. 30. sept. Rankā aptiekas īpašnieku ģimenē; tēvs – Heinrihs, māte – Anna (dz. Lapiņa). Vācietis, luterticīgs. 1910 uzsācis mācības Rīgas pilsētas ģimnāzijā (beidzis 1918; no 1915 ģimnāzija darbojās evakuācijā Tērbatā), pēc tam studējis tieslietas Tērbatas universitatē. 1918 studējis arī ķīmiju Baltijas Tehniskajā augstskolā.

1918 XII iestājies karadienestā, Neatkarības kara laikā piedalījies Kurzemes, Rīgas un Latgales atbrīvošanā no lieliniekiem. 1921 I atvaļināts. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1926). 1923 un 1924 bijis LU Studentu padomes un Studentu tiesas loceklis. No 1921 vienlaikus darbvedis Zemkopības ministrijas Mežu departamenta grāmatvedībā. 1926 kļuvis par juriskonsultu Mežu departamentā. No 1926. g. 21. jūl. zv. advokāta P. Sakranoviča palīgs Rīgā. No 1929 praktizējis Liepājā. No 1934. g. 25. apr. zv. advokāts. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. Miris 1940. g. 13. apr. Pozenē (tag. Poznaņa Polijā).

Precējies ar Ilzi Bružu.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 462. l.; 1595. f., 10. apr., 214. l.; 1638. f., 1. apr., 162. l.; 7427. f., 1. apr., 3520. l.; DBG; LUAJ.

LĒVENBERGS Leo (arī Ļevs Lēvenbergs; ?– pēc 1920)

Tēvs – Gavriils. Zv. advokāts Liepājā (vismaz no 1904).

1919–20 zv. advokāts Liepājā. 1920 VI izceļojis uz ārzemēm. Turpmākais liktenis nav zināms.

LĒVENBERGS Zallis (1903–1942)

Dzimis 1903. g. 22. martā Rīgā ārsta un namīpašnieka ģimenē; tēvs – Vulf Vilhelms, māte – Gita (dz. Zeba). Ebrejs, jūdaists. No 1910 mācījies Rīgas Nikolaja ģimnāzijā, no 1915 Varšavas 6. valsts ģimnāzijā evakuācijā Maskavā.

Pēc Rīgas pilsētas krievu ģimnāzijas beigšanas (1920) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1924). 1923–24 vienlaikus strādājis par zv. advokāta V. Tumanska sekretāru. No 1924. g. 10. sept. zv. advokāta J. Šablovska palīgs Rīgā, no 1930. g. 17. sept. zv. advokāta E. Knopa palīgs Rīgā, no 1933. g. 6. sept. zv. advokāta V. Tumanska palīgs Rīgā. 1935. g. 12. apr. svītrots no zv. advokātu palīgu saraksta. Žurnāla “Dļa vas” līdzstrādnieks. Bijis tulks sporta izdevumos (lidz 1939. g. b.), sporta biedrības “*Hakoah*” valdes loceklis, ebreju nacionālās biedrības “*Trumpeldor*” futbola treneris. Darbojies Latvijas Galda tenisa savienības vadībā, Latvijas Krievu juridiskajā biedrībā. Rakstījis par futbola tēmu sporta izdevumos.

Padomju okupācijas laikā strādājis Mākslas lietu pārvaldē, Sagādes tautas komisariātā. 1941. g. 14. jūn. Rīgas Jūrmalā apcietināts, izvests uz Soļikamskas soda nometnēm, kur miris 1942. g. 27. janv., nesagaidot tiesu.

Zallis Lēvenbergs

Precējies, sieva Flora (dz. 1900. g. 14. janv.), dēli Aleksandrs (dz. 1925; adoptēts), Džeralds (dz. 1931), Vladimirs Eduards (dz. 1938) un meita Irina (1940–1942. g. 11. nov.). Visa ģimene, izņemot Džeraldu, no 1941 bijusi izsūtījumā Krasnojarskas nov.; Aleksandrs 1944 mobilizēts Sarkanajā armijā, Flora un Vladimirs Eduards 1947–50 bija izbēguši no izsūtījuma, atbrīvoti 1955. g.

D. Kriminālprocesa ipatnības Vidzemē un Kurzemē XV–XVIII gadusimtenos. – Rīga, 1936; Livonijas karalis Magnuss. – Rīga, 1937.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 461. l.; 1638. f., 1. apr., 145.–160. l.; 7427. f., 1. apr., 2039. l.; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 13343. l.; LŪAJ.

LEVINSONE (dz. ETINGERE) Irina (1910–1967)

Dzimumsi 1910. g. 10. maijā Rīgā grāmatu tirgotāja un zv. advokāta palīga Marka Vulfa Etingera (sk.) ģimenē; māte – Estere Etele (dz. Isakova). Ebrejiete, jūdaiste. No 1915 ar ģimeni evakuācijā Petrogradā, 1918 atgriezies Rīgā.

Mācījusies L. Tailovas meiteņu privātajā vidusskolā (beigusi 1927). 1932 beigusi Leipcigas Biržas biedrības Grāmatrūpnieku un bibliotekāru skolu Vācijā. 1927–1940 X bibliotekāre savas mātes E. Etingeres bibliotēkā Rīgā. 1930 praktizējusies bibliotekāra darbā Francijā. 1932 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1939). No 1933 strādājusi Tautas nama juridiskajā konsultācijā, no 1934 arī savas mātes E. Etingeres grāmatveikalā. Darbojusies Židu juristu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 28. aug. zv. advokāta palīdzē Rīgā. No 1941 II advokāte Rīgas 6. juridiskajā konsultācijā. 1941 VI evakuējusies uz Jaroslavlņas apg. ar LPSR Tieslietu tautas komisariāta iestādēm. Bijusi kolhozniece Voršilova kolhozā Červonnajās raj., okt. pārcēlusies uz Čeboksariem. No 1942 II 654. militārās rūpnīcas strādniece Čeboksaros. No 1944 II studējusi aspirantūrā Kazaņas valsts universitātes Tiesību teorijas katedrā. No 1945 VIII LVU Juridiskās fakultātes aspirante, Tieslietu tautas komisariāta Juridiskās skolas pasniedzēja. No 1946 III LVU Valsts tiesību katedras asistente, no 1949 vecākā pasniedzēja (līdz 1951 IV). Vēlāk bijusi skolotāja E. Dārziņa speciālajā mūzikas vidusskolā. Iestājusies PSRS Komunistiskajā partijā. Mirusi 1967. g. 17. aug.

Precējusies 1937 ar grāmatvedi Geseli Levinsonu (1907. g. 22. aug.–1941 VIII; kritis Sarkanās armijas sastāvā), bērns (1940 XII–1941 XII). Otrreiz precējusies 1948 ar advokātu Aleksandru Pevzneru (sk.), meita.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 476. l.; 7427. f., 1. apr., 17154. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LU arhivs, 7. apr., 1607. l.; LŪAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

LEVINSONS Zalamans (1900– pēc 1938)

Dzimis 1900. g. 24. aug. Liepājā; tēvs – Benjamiņš, māte – Zāra (dz. Basela). Ebrejs, jūdaists. Mācījies Liepājas Skolotāju biedrības vidusskolā.

Irina Levinson

Zalamans Levinson

Šoloms Levinštams

Kārlis Lezdkalns

1919 iestājies Latvijas armijā, nov. piedalījies Liepājas aizstāvēšanas kaujās pret Bermonta karaspēku, Lejaskurzemes kara apgabala štāba rotas kareivis. Vēlāk piekomandēts par tulku britu kara flotes eskadrai, 1920 II–IX tulks Zemgales divīzijas štābā un ASV Sarkanajā Krustā Daugavpilī. 1921 beidzis vidusskolu un uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1923 tieslietu studijas (beidzis 1931). No 1928 jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā (no 1931 vecākais tiesamatu kandidāts, līdz dec.), pasniedzis privāttundas. Darbojies Ebreju nacionālo atvaļināto karavīru biedrībā (bijis tās priekšnieks) un Latvijas Atvaļināto karavīru organizāciju centrālajā savienībā, no 1929 Latvijas Žīdu atbrīvotāju biedrības biedrs. No 1931. g. 16. dec. zv. advokāta A. Lipšica palīgs Liepājā, no 1932. g. 16. marta zv. advokāta E. Magnusa palīgs Liepājā. No 1938. g. 5. okt. zv. advokāts Rīgā. Turpmākais liktenis nav zināms.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO V šķ.

Precējies, bērns.

Ebreju studentu korporācijas “Vetulia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 491. l.; 7427. f., 1. apr., 4166. l.; LUAJ.

LEVINŠTAMS Šoloms (1914–1942)

Dzimis 1914. g. 17. apr. Livānos tirgotāja ģimenē; tēvs – Elja, māte – Beīla. Ebrejs, jūdaists.

Beidzis Livānu pamatskolu. 1928 uzsācis mācības Rīgas pilsētas žīdu ģimnāzijā, pēc beigšanas (1932) studējis tieslietas LU (beidzis 1937). Studiju laikā strādājis par privātskolotāju. 1937–38 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 4. Valmieras kājnieku pulkā. No 1940 I juriskonsults un svešvalodu korespondents spedicijas un transporta a/s “Baltrustra”. No 1928 darbojies Vinčevska kluba jaunatnes grupā, pēc tam no 1934. g. b. nelegālās Starptautiskās organizācijas palīdzības sniegšanai revolucionāriem (MOPR – Международная организация помощи борцам революции; МОПР) Rīgas organizācijā, šūniņas tehniķis un raj. propagandists.

No 1940. g. vasaras spedicijas un transporta a/s “Baltrustra” valsts komisārs (līdz 1941). Padomju okupācijas sāk. 1940. g. vasarā MOPR Rīgas 8. raj. komitejas loceklis un Centrālās komitejas Propagandas daļas vadītājs. No 1940. g. 28. aug. zv. advokātes I. Jākobsones palīgs Rīgā, sācis tautsaimniecības studijas LU. 1941. g. 15. martā izstājies no Advokātu kolēģijas. Strādājis LPSR Tautas Komisāru Padomē. Gājis bojā vācu okupācijas laikā 1942. g.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 477. l.; 2927. f., 5. apr., 5566. l.; 7427. f., 1. apr., 17207. l.; LUAJ; www.yadvashem.org

LEZDKALNS Kārlis (1911–1990)

Dzimis 1911. g. 17. jūn. Pērnāvā celulozes fabrikas strādnieka, no Lodes pag. izceļojuša lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Liene (dz. Alpa). Latvietis, luterticīgs. 1915. g. rudenī kopā ar vecākiem pārcēlies uz Latviju.

No 1920 mācījies Virķēnu pamatskolā. 1924 uzsācis mācības Rūjienas valsts ģimnāzijā, pēc beigšanas (1930) studējis tieslietas LU (beidzis 1938). 1932–33 bijis partijas “Progresīvā apvienība” biedrs, darbojies LU Studentu juristu biedrībā. 1933 II–XI bijis papildu kancelejas darbinieks Finanšu min-jas Nodokļu departamentā. 1933–34 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 4. Valmieras kājnieku pulkā, atvaļināts kaprāļa pakāpē. Pēc tam bijis papildu kancelejas darbinieks Tautas labklājības min-jas Grāmatvedības nodaļā, no 1936 IX jaunākais kancelejas ierēdnis Kriminālās policijas pārvaldes Rīgas raj., no 1938 Rīgas pilsētas Tirdzniecības uzņēmumu koncesionēšanas nodaļas pārzinis. 1939 IV–1940 VIII Aroda tiesību nodaļas vadītājs Amatniecības kamerā. No 1940. g. 12. jūn. zv. advokāta A. Skujskubres palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, no apr. strādnieks ķīmiskajā fabrikā “Zasulauka trieciennieks”, pēc tam rēķinvedis uzņēmuma “Sojuzpečatj” tabakas vairumtirdzniecības nodaļā, no maija – Apgādes un sadales daļas ekonomists trestā “Mašīnbūve”. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Rīgā, no 1943. g. 1. apr. Limbažos. No 1944 jūl. arī Tieslietu ģenerāldirekcijas Pastāvīgās juriskonsultācijas jaunākā juriskonsulta v. i., sept. iesaukts latviešu leģionā. Pēc 2. pasaules kara trimdā Austrālijā. Bijis advokātu biroja darbinieks. No 1968 darbojies Melburnas un apkārtnes uzņēmumu valdes juriskonsultācijā. Miris 1990. g. 4. nov. Melburnā.

Precējies 1936 ar ķīmijas studenti Helēnu Malduti (dz. 1917. g. 19. aug.), meitas Aija (dz. 1937. g. 12. nov.), Baiba Marta (dz. 1943. g. 28. apr.) un dēls Andrejs (dz. 1939. g. 13. apr.).

Studentu biedrības “Fraternitas Rusticana” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 478. l.; 7427. f., 1. apr., 15484. l.; P-822. f., 1. apr., 48. l.; LUAI.

LĪBESMANS Heimans (1888–1941)

Dzimis 1888. g. 29. martā Rīgā; tēvs – Gutmans, māte – Sāra Rebeka (dz. Kleina). Ebrejs, jūdaists. Vidējo izglītību ieguvis Rīgā. 1912 beidzis Leipcīgas universitātes Juridisko fakultāti, 1914 nolicis galapārbaudījumus Harkovas universitātē. Pēc tam bijis zv. advokāta V. Kelpša palīgs Rīgā, no 1916 arī tirdzniecības nama “J. Reiman i N. Kal” juriskonsults. 1917 evakuējies uz Petrogradu, kur turpinājis praktizēt. 1918 devies uz Somiju.

1920 IV atgriezies Latvijā. No 1920. g. 17. maija zv. advokāta V. Kelpša palīgs Rīgā. 1920–21 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis Virspavēlnieka štāba Armijas kara satiksmes pārvaldes Tieslietu nodaļā. Bijis juriskonsults uzņēmumos – a/s “Jelgavas linu manufaktūra L. & J. Hoff”, a/s “Baltijas papīra un kartonāžas fabrika”, Privāto dzelzceļu sabiedrība, Rīgas Starptautiskā banka, a/s “Planet”. No 1928. g. 22. febr. zv. advokāts Rīgā. Rīgas Krievu kluba, Krievu juridiskās biedrības Latvijā biedrs.

Heimans Libesmans

Abrams Libinsons

Eizens Ličs

Gājis bojā Rīgā vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies ar Soņu Alperi (1899. g. 30. martā–1941 Rīgas geto), dēls Viktors (1928. g. 22. dec.–1941 Rīgas geto) un meita Renāte Auguste (1933. g. 13. aug.–1941 Rīgas geto).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 479., 480. l.; 1376. f., 2. apr., 12315. l., 33. lp.

LĪBINSONS Ābrams (1874– pēc 1938)

Dzimis 1874. g. 17. apr. Surožā (Vitebskas gub.) tirgotāja ģimenē; tēvs – Sergejs (Šmerka). Ebrejs, jūdaists. No 1901 studējis Cīrihes universitātē. 1907 uzsācis studijas Pēterburgas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1911). No 1911. g. 1. dec. bijis zv. advokāta A. Rožnovska palīgs Vitebskā, no 1912. g. vasaras – Rīgā. 1912 dienējis Krievijas armijā, 3. Somijas strēlnieku pulkā, atvaļināts jefreitora pakāpē. 1915 pārcēlies uz Petrogradu.

1920 XII atgriezies Rīgā. No 1922. g. 4. janv. zv. advokāta M. M. Hilmana palīgs Rīgā. No 1923. g. 17. janv. zv. advokāts Rīgā. Darbojies Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā. Pēc 1934 izceļojis uz Palestīnu.

Precējies ar Frumi Gindinu (dz. 1876. g. 28. jūl.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 481. l.; 2996. f., 11. apr., 18681. l.

LĪČS Eizens Frīdrihs Vilhelms Karls (*Lietsch*; 1868–1925)

Dzimis 1868. g. 7. janv. Kuldīgā no Prūsijas iecelojuša fabrikanta ģimenē; tēvs – Vilhelms. Vācietis, luterticīgs. No 1878 mācījies Kuldīgas ģimnāzijā. 1886 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1892). 1893–95 tiesamatu kandidāts Rjazaņas apgabaltiesā. No 1904 zv. advokāta palīgs Kuldīgā. Vācu okupācijas laikā Kuldīgas pilsētas maģistrāta loceklis (1915–16) un birģermeistars (1916–17). 1918 Kurzemes Pagaidu zemes padomes loceklis.

No 1919 zv. advokāts Kuldīgā. Kuldīgas vācu biedrības “Klubs” direktors, Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. Miris 1925. g. 17. sept. Kuldīgā.

Precējies 1918 ar Helēnu Zenigu (dz. Millere; 1875. g. 1. sept.). Baltvāciešu studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 485. l.; 3234. f., 32. apr., 41387. l.; Album Curonorum. 1808.–1932. / Bearbeitet von W. Räder. – Riga, 1932.

LIECIS Augusts (1902–1995)

Dzimis 1902. g. 15. okt. Vitrupes pag. Poijās pusgraudnieka ģimenē; tēvs – Mārcis, māte – Anna (dz. Ozola). Latvietis, luterticīgs. No 1912 mācījies Limbažu pagastskolā, no 1915 Limbažu pareizticīgo draudzes skolā (beidzis 1917). Turpinājis izglītību Limbažu pilsētas augstākajā pirmmācības skolā.

1919 uzsācis mācības Limbažu valsts vidusskolā, pēc beigšanas (1924) studējis tieslietas LU (beidzis 1942). Darbojies Limbažu un apkārtnes studentu biedrībā. 1930–35 kantorists, no 1936

vecākais kantorists kodifikators Rīgas pilsētas pašvaldības juriskonsultācijā (līdz 1941 II). Līdz 1934 bijis LSDSP biedrs, darbojies biedrībā "Nākotne", Rīgas pilsētas darbinieku arodbiedrībā. 1930–34 bijis juridiskais padomnieks Centrālajā arodbiedrību juridiskajā birojā un Rīgas pilsētas bezmaksas juridiskās palīdzības sniegšanā trūcīgajiem iedzīvotājiem. 1935–36 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 4. Valmieras kājnieku pulkā. No 1936 vecākais kantorists kodifikators Rīgas pilsētas juriskonsultācijā (līdz 1941 IV).

Padomju okupācijas laikā no 1941 IV strādājis Rīgas pilsētas dzīvokļu saimniecības nodaļā, pēc tam Rūpniecības departamenta Valsts rūpniecības uzņēmumu pārvaldes Valsts celtniecības trestā (vēlāk Celtniecības nozare). Vācu okupācijas laikā no 1942 VIII juriskonsults Rīgas pilsētas pārvaldes Tieslietu valdē (no 1943 VII vecākais juriskonsults). No 1943. g. 6. marta zv. advokāta R. Frīdenberga palīgs Ventspilī, 29. sept. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita, jo Rīgas pilsētas novada komisārs nav atbrīvojis no dienesta Rīgas pašvaldībā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 XI–1947 V Cēsu juridiskās konsultācijas vadītājs, pēc tam advokāts turpat. 1948 VII izslēgts no Advokātu kolēģijas par nepilnīgu biogrāfisku ziņu sniegšanu. Strādājis par juriskonsultu Cēsu alus darītavā, Cēsu raj. kurināmā sagādes kantorī, Cēsu pilsētas komunālo uzņēmumu trestā. No 1957 strādnieks Cēsu raj. remonta un celtniecības kantorī. 1958 atteikta uzņemšana Advokātu kolēģijā. Miris 1995. g. 6. okt. Vitrupē.

Precējies 1934 ar tieslietu studenti Elfrīdu Lūciju Pikeraucku (1905. g. 12. jūn.–1981. g. 27. jūn.; pēc 2. pasaules kara advokāte), meitas Līgita Valda (dz. 1934. g. 28. dec.) un Augustīne Andra (dz. 1938. g. 17. sept.).

Studentu biedrības "Zemgaliņa" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 482. l.; 2927. f., 5. apr., 5614. l.; 7427. f., 1. apr., 8554. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LZAKA, 240. l.; LUAI; Cēsu pilsētas DzNA.

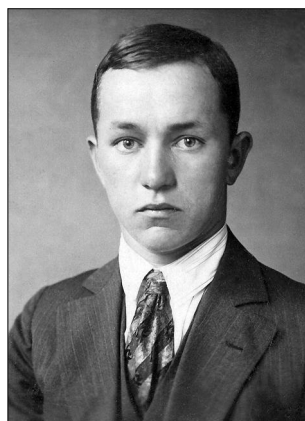
LIEPIŅŠ Eduards (1907–1991)

Dzimis 1907. g. 8. jūn. Vecmilgrāvi koku šķīrotāja, vēlākā fabrikas direktora ģimenē; tēvs – Eduards, māte – Helēna (dz. Rone). Latvietis, luterticīgs. No 1915 bēgļu gaitās Maskavā. 1918. g. vasarā atgriezies Rīgā.

Mācījies Rīgas pilsētas 12. pamatskolā (beidzis 1922). Pēc Rīgas pilsētas 1. ģimnāzijas beigšanas (1926) studējis tieslietas LU (beidzis 1935). Strādājis dažādos tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumos. 1933–34 bijis latviešu tautas apvienības "Pērkonkrusts" biedrs. 1935–36 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, Bruņoto vilcienu pulkā, atvaļināts kaprāļa pakāpē. Bijis brālim piederošās koku eksporta firmas "Teodors Liepiņš" ģenerālpilnvarotais. No 1938. g. 25. maija zv. advokāta V. Dāles palīgs Rīgā. Bijis direktors manufaktūrā "Zasulauka kokvilna".

Augusts Liecis

Eduards Liepiņš

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 21. janv. atskaitīts no Advokātu kolēģijas kā strādājošs Viegglās rūpniecības tautas komisariāta Kokvilnas rūpniecības trestā (bijis darba algu normētājs). Vācu okupācijas laikā 1941 VII–1942 VI fabrikas “Zasulauka manufaktūra” vadītāja vietas izpildītājs. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta V. Dāles palīgs Rīgā, no 1942. g. 8. sept. zv. advokāta V. Brivmaņa palīgs Rīgā, no 1943. g. 15. apr. – Rīgas Jūrmalā. Mucu fabrikas “*Horstiga*” juriskonsults. No 1944. g. 14. jūn. zv. advokāts. No 1944 bēgļu gaitās Vācijā. No 1947 bijis Latvijas Centrālās padomes un Latviešu centrālās komitejas loceklis Lejassaksijā, bijis Latvijas Centrālās padomes delegāts Latvijas Centrālajā komitejā. 1949 izceļojis uz Austrāliju. Piedalījies Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē dibināšanā. Bijis skolotājs Sidnejas Latviešu biedrības vidusskolā, Sidnejas Latviešu bērnu fonda valdes priekšsēdētājs. Strādājis firmā “*Simmons Bedding Co.*” Sidnejā. Miris 1991. g. 17. apr. Apbedīts Rukvudas kapsētās latviešu nodaļā.

Precējies 1940 ar Annu Kainu (dz. 1912. g. 16. jūl.). Otrreiz precējies 1942 ar rūpnieka Gustava Puriņa meitu Mirdzu (1918. g. 29. nov.–1964. g. 4. sept.), dēli Gundars (dz. 1944. g. 5. febr.) un Juris (dz. 1945. g. 5. martā; jurists).

Studentu korporācijas “*Fraternitas Lettica*” filistrs.

D. Austrālijas kopvalsts sociālā likumdošana. – Sidneja, 1950; Maskavas latviešu vakari *Fraternitas Moscoviensis*. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX; Septiņi konспекти Latvijas jauniešu vēsturē. – Sidneja, 1972.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 484. l.; 7427. f., 1. apr., 10420. l.; Album Fratrum; LUAI; dēla Jura Liepiņa sniegtās ziņas.

LIEPIŅŠ Eduards **Herberts** Fridrihs (1898–1994)

Dzimis 1898. g. 11. martā Rīgā būvuzņēmēja ģimenē; tēvs – Frīcis Jūlijs, māte – Auguste Marija Emilija (dz. Hānberga). Latvietis, luterticīgs. 1905–09 mācījies A. Korti sagatavošanas skolā Rīgā. No 1909 mācījies Rīgas pilsētas reālskolā (no 1915 evakuācijā Tērbatā, beidzis 1917). No 1918 studējis tieslietas Tērbatas universitātē.

1918 XI atgriezies Rīgā. Padomju varas laikā 1919 I–V bijis sekretārs tautas civiltiesā Rīgā. 1919 V brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos, Atsevišķā (Studentu) bataljona (vēlāk 3. Jelgavas kājnieku pulks) kareivis. No 1919 IX Ārlietu min-jas Vispārējā departamenta arhivārs. Kauju laikā pret Bermonta karaspēku atkal brīvprātīgi iestājies armijā – 1919 X–XI bijis 1. Studentu bataljona kareivis. Par 1919. g. 4. nov. kaujā pie Rīgas (Lucavsalā) parādīto varonību apbalvots ar LKo. Atvaļināts kā Ārlietu min-jas ierēdnis. 1920 IX Ārlietu min-jas Antantes nodaļas III šķ. sekretārs, vēlāk II šķ. sekretārs. 1921 IV–X Ārlietu ministra kancelejas II šķ. sekretārs, pēc tam Ārlietu ministra kancelejas I šķ. sekretārs. 1923 X–1924 XI bijis II šķ. sekretārs sūtniecībā Londonā. 1924 XI–1925 VII Politiski-ekonomiskā departamenta

Herberts Liepiņš

kancelejas I šķ. sekretārs (atbrīvots pēc paša vēlēšanās). No 1919 studējis tieslietas LU, 1923 beidzis studijas, sācis tautsaimniecības studijas (studējis līdz 1925). No 1925. g. 19. aug. zv. advokāta E. Pētersona palīgs Rīgā. No 1931. g. 3. jūn. zv. advokāts. Bijis Parīzes izdevuma “*Journal International des Sociétés*” Rīgas korespondents, Tautu Savienības veicināšanas biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Izceļojis uz Vāciju. 1941 IV–1942 VI tieslietu referents vācu Fiduciārajā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Deutsche-Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – DUTAG*) Berlīnē. 1942 VII atgriezies Latvijā. 1942. g. 8. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 1945 devies bēgļu gaitās uz Zviedriju, bijis svešvalodu skolotājs Stokholmā. 1950 izceļojis uz Kanādu. Dzīvojis Toronto, strādājis par tieslietu redaktoru juridiskās literatūras izdevniecībā. No 1968 pensijā, rediģējis juridiskus rakstus. Miris 1994. g. dec. Toronto. Apbedīts Toronto *Prospect Cemetery* kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas LKo III šķ., Polijas PRo III šķ.

Precējies 1924 ar Ārlietu ministrijas kancelejas darbinieci Katrīnu Veilandi (1899–1994 Kanādā), dēls Ivars (dz. 1928) un meita Daina (dz. 1936).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 483. l.; 1304. f., 1. apr., 929. l.; 2570. f., 14. apr., 917. l.; 3727. f., 1. apr., 24. l., 76., 77. lp.; 7427. f., 1. apr., 496. l.; EVP; AL; DVM. – 1995. – Nr. 3; LKOK; LUAI; LÄDD.

LIHTENBERGS Solomons (1910–1941)

Dzimis 1910. g. 23. jūl. Liepājā tirgotāja ģimenē; tēvs – Judka, māte – Liba (dz. Ginzburga). Ebrejs, jūdaists. 1914 ar vecākiem evakuējies uz Poltavu.

1921 atgriezies Latvijā. Pēc Liepājas valsts 1. vidusskolas beigšanas (1927) uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1928 tieslietu studijas (beidzis 1932). Studiju laikā strādājis par zv. advokāta L. Vilenkina sekretāru. No 1932 V praktikants Liepājas apgabaltiesas Kriminālodaļā. No 1932. g. 14. dec. zv. advokāta Ā. Gersoni palīgs Liepājā, no 1934. g. 7. nov. zv. advokāta J. Valtera palīgs Priekulē. 1936. g. 9. sept. atskaitīts no zv. advokātu skaita pēc paša vēlēšanās (slimības dēļ).

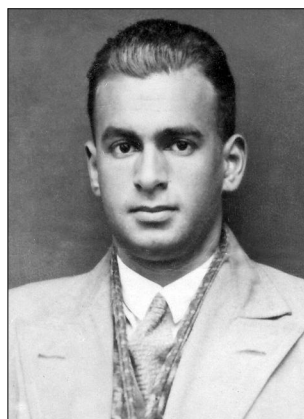
Vācu okupācijas laikā 1941 VII apcietināts, ievietots Rīgas Centrālcietumā, gājis bojā 1941. g.

Ebreju studentu korporācijas “Vetulia” filistrs.

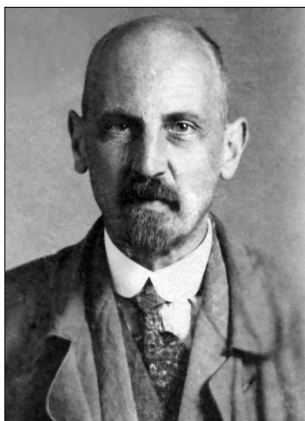
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 486. l.; 7427. f., 1. apr., 11314. l.; Ривш Э. Записки. – Рига, 2006.

LIPŠICS Arkādijs (arī Ārons Lipšics; 1883–1941)

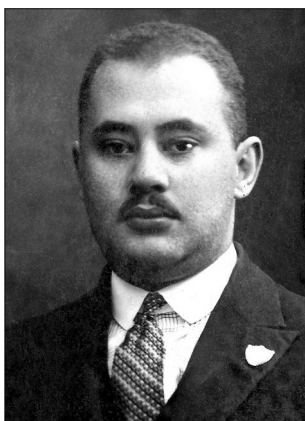
Dzimis 1883. g. 17. okt. Liepājā. Ebrejs, jūdaists. Beidzis Nikolaja ģimnāziju. No 1904 studējis medicīnu Tērbatas universitātē, 1905–06 – tieslietas. No 1915. g. 5. marta zv. advokāts Liepājā.

Solomons Lihtenbergs

Georgs Lirs

Levs Loišs

No 1920. g. 22. dec. zv. advokāts Liepājā.

1941. g. pēc vācu karaspēka ienākšanas Latvijā apcietināts. 1941 IX bijis ieslodzīts Liepājas cietumā, drīz pēc tam nogalināts.

Precējies, sieva Roza (1884. g. 27. apr.–1941), meita Elizabete (1910. g. 23. jūl.–1941).

Ebreju studentu korporācijas “Limuvia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 500. l.; Tartu ülikooli üliõpilaskonna teatmik. Album Academicum Universitatis Tartuensis. 1889.–1918. – 1. – S. 146; www.liepa-jajews.org/db.htm

LĪRS Georgs (*Lühr*; 1873– pēc 1941)

Dzimis 1873. g. 3. nov. Rīgā; tēvs – Andrejs. Vācietis, lutertīcīgs. Beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti.

No 1920 IX Tieslietu min-jas jaunā Latvijas civillikuma sastādīšanas komisijas loceklis. No 1921. g. 25. maija zv. advokāts Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. Zināms, ka vēl 1941 dzīvojis Rīgā.

Precējies, sieva Helēna (dz. 1883).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 490. l.; 2996. f., 11. apr., 25992. l.

LOIŠS Levs (1905–1941)

Dzimis 1905. g. 24. aug. Borisoglebskā Tambovas gub. Ilūkstes apr. dzimuša provizora ģimenē; tēvs – Zalamans, māte – Beīļa. Ebrejs, jūdaists. No 1912 dzīvojis Kijevā. 1914 ar ģimeni devies uz Borisoglebsku. No 1915 mācījies Borisoglebskas Aleksandra ģimnāzijā (no 1917 – 1. padomju darba skola). 1919. g. sāk. bijis mācekļis 1. padomju tautas aptiekā, pavasarī uzņemts komunistiskās jaunatnes organizācijā. Vairākus mēnešus pildījis sardzes dienestu komjauniešu kaujas vienībā.

1920 tēvs argīmeni atgriezies Latvijā. Dzīvojis Rēzeknē. 1923 beidzis Rēzeknes židu vidusskolu. Darbojies nelegālajā komjaunatnes organizācijā, kā arī organizācijā “*Arbeterheim*” (līdz 1922, kad organizācija slēgta; pārzinājis bibliotēku). 1925 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1933). Dzīvojis Jaunlatgalē. 1922–33 vienlaikus bijis mājskolotājs Rēzeknē. 1934–35 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 9. Rēzeknes kājnieku pulkā. No 1936 līdz 1940 VIII zv. advokāta B. Krupa sekretārs Daugavpilī. 1937–40 bijis arī Daugavpils krājaizdevu sabiedrības valdes sekretārs.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 28. aug. zv. advokāta palīgs. Darbojies LKP Liepājas pilsētas komitejas Propagandas daļā, Tautas saeimas vēlēšanu laikā bijis propagandists un LKP uzticības persona Liepājas pilsētas 15. vēlēšanu iecirknī. 1940 IX–X Strādnieku un zemnieku milicijas pārvaldes Liepājas pilsētas daļas aktīvistu grupas prezidija sekretārs, pēc tam vecākais inspektors. No 1941 II lasījis lekcijas par PSRS Konstitūciju, veicis politiskās audzināšanas darbu un mācījis krievu valodu LKP partijas skolā Liepājā. Pasniedzis politisko audzināšanu arī Liepājas valsts tehnikumā un vakara vidusskolā. 1941 IV noraidīta uzņemšana Advokātu

kolēģijā, jo konstatēts, ka noklusējis savu līdzdalību studentu korporācijā. Nogalināts Rīgas geto vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies 1926, dēls (dz. 1930. g. janv.), meita (dz. 1939).
Ebreju studentu korporācijas "Hasmonea" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 492. l.; 7427. f., 1. apr., 9470. l.; LUAI.

LUBE Konstantins (*Lubbe*; 1894–1949)

Dzimis 1894. g. 3. jūn. Varšavā; tēvs – Artūrs Eižens. Vācietis, luterticīgs. 1918 beidzis Nikolaja juridisko liceju Maskavā. No 1918. g. 9. dec. zv. advokāta I. Holevo palīgs. 1919 devies uz Vāciju. 1922–24 studējis tieslietas Berlīnes Frīdriha Vilhelma universitātē. Vēlāk juriskonsultāciju biroja līdzīpašnieks Berlīnē. No 1924. g. 10. sept. zv. advokāta A. Hāmana palīgs. No 1930. g. 19. marta zv. advokāts Rīgā. Darbojies Rīgas Vācu juristu biedrībā, Rīgas vācu dziedāšanas biedrības "Lüderkrantz" biedrs. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. Strādājis par tiesnesi.

Pēc 2. pasaules kara darbojies Baltvāciešu ev. lut. palīdzības komitejā. Miris 1949. g. 3. martā Vīzenfeldē Bavārijas federālajā zemē (netālu no Virzburgas).

Precējies 1926 ar Irēnu Olgu Irmu Šteinerti (1899. g. 4. jūn.–1967. g. 28. okt.), dēls Georgs (dz. 1930. g. 11. aug.).

D. Der Rechtsschutz des Ausländers im Handel und vor den Gerichten Lettlands. – Rīga, 1930.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 493., 494. l.; 2996. f., 11. apr., 29001., 29002. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka.

Konstantins Lube

LŪKINS Fēlikss Tenis (1896–1989)

Dzimis 1896. g. 4. apr. Valkā zemnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Kristīne (dz. Manika). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Mālpils draudzes skolā (beidzis 1910). 1916 beidzis Rīgas Pētera I reālskolu un okt. brīvprātīgi iestājies karadienestā, 1917 II beidzis Alekseja kājnieku karaskolu Maskavā. Dienējis rezerves daļās Taganrogā, 1917 VI nosūtīts uz Galicijas fronti, bijis 408. Kuzņecas kājnieku pulka praporščiks, no sept. grenadieru komandas priekšnieks. 1917 XII devies uz Donas apgabalu, kur 1918 I brīvprātīgi iestājies Donas Brīvprātīgo armijā. 1918 V–X kopā ar vecākiem dzīvojis Donas apgabalā. 1918 XI atgriezies Latvijā.

1918. g. 1. dec. brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku 2. Rīgas apsardzības rotā. Vēlāk dienējis 1. Latviešu atsevišķā bataljona (vēlāk brigāde) 2. Cēsu rotā (vēlāk bataljons), bijis vada, rotas komandieris. 1919 VIII–XI leitnants 2. Ventspils kājnieku pulkā. No 1919 XI dienējis Kara satiksmes pārvaldē, vairāku dzelzceļa mezglu komandantu palīgs un komandants (ari Mazeiķos Lietuvā). 1920 XI pārcelts uz Kara saimniecības pārvaldi, pildījis dažādus amatus. 1921 IX atvaļināts no armijas. Strādājis Ārlietu min-jā (Bēgļu nodaļas ārštata darbinieks līdz

Fēlikss Lūkins

1922 III), pēc tam Finanšu min-jas Muitas departamentā (sekretārs, muitas eksperts, vecākais muitas eksperts, sevišķu uzdevumu ierēdnis). 1925 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1926 – tieslietu studijas (beidzis 1930). No 1931. g. 11. febr. zv. advokāta R. Sades palīgs Rīgā. No 1930 Finanšu min-jas Muitas departamenta juriskonsulta palīgs (no 1935 juriskonsults), no 1936 Finanšu min-jas juriskonsults. No 1937. g. 1. dec. zv. advokāts. Bijis arī a/s “A. Rātfelders”, komanditsabiedrības “Maraudums” un Rīgas Biržas sabiedrības juriskonsults. Darbojies Latvijas Aizsardzības biedrībā, no 1928 sabiedrisko zināšanu veicināšanas biedrībā “*Aequitas*” (bijis revīzijas komisijas loceklis) un no 1938 Latvijas Autoklubā (valdes loceklis).

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. No 1940 IX līdz 1941 III juriskonsults Tirdzniecības tautas komisariātā, pēc tam materiālu izsniedzējs fabrikā “Auto-Motors”. Vācu okupācijas laikā no 1941 VII Tirdzniecības departamenta vecākais juriskonsults. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. No 1944 III dienējis latviešu leģionā, zenitartilērijas vienībā, vēlāk bijis 19. divīzijas kara tiesas tiesnesis. Pēc kara bēgļu gaitās Vācijā, dzīvojis Libekā. No 1950 trimdā ASV, Detroitā. No 1966 Detroitas latviešu informatīvā biļetena “*Vēstis*” redaktors. Bijis arī Latviešu virsnieku apvienības Mičiganas nodaļas priekšnieka vietnieks, Detroitas ev. lut. latviešu Sv. Pāvila draudzes padomes loceklis, Kristus draudzes sekretārs, Detroitas Latviešu apvienības, *Daugavas vanagu* biedrs. Miris 1989. g. 24. apr. Apbedīts Vudlonas (*Woodlawn*) kapos Detroitā.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO V šķ., Acjpm.

Precējies 1928 ar Elzu Luīzi Rublovu-Rublovski (dz. 1901. g. 20. jūl.), meita Ilona (dz. 1934).

Kaunās universitātes latviešu studentu korporācijas “Sidrabeņija” goda filistrs.

D. Kas ir kontrabanda pēc Latvijā spēkā esoša muitas nolikuma. – Rīga, 1934.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 495. l.; 2570. f., 14. apr., 936. l.; 2927. f., 5. apr., 5896. l.; 5601. f., 1. apr., 3927. l.; 7427. f., 1. apr., 9247. l.; EVP; Laiks. – 1981. – 22. apr.; Laiks. – 1986. – 26. apr.; 1989. – 5. jūl.; LUAJ.

Arns Lutters

LUTERS Arns Oskars Otnīds (*Lutter*; 1904–1990)

Dzimis 1904. g. 28. maijā Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Karls Dāvids, māte – Anna Katarīna Paulīne (dz. Vārta). Vācietis, luter ticīgs. No 1912 mācījies N. Dannenberga pamatskolā, no 1914 Rīgas pilsētas ģimnāzijā, no 1915 Binca privātģimnāzijā, N. Tīdēla privātģimnāzijā.

Pēc Rīgas pilsētas vācu vidusskolas beigšanas (1923) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930). 1928–29 studējis tieslietas arī Hamburgas universitātē Vācijā. 1930–31 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 4. Valmieras kājnieku pulkā. No 1931 XI zv. advokāta K. Rimšas rakstvedis, no 1932 VII zv. advokāta

B. Bērenta sekretārs. No 1932. g. 14. dec. zv. advokāta B. Bērenta palīgs Rīgā. Darbojies LELB virsvaldē, bijis Baltvāciešu tautas apvienības sindikss, juriskonsults. No 1936 Vācu baltiešu tautas apvienības priekšsēdētājs (no 1933 partijas valdē), Vācu izglītības biedrības Latvijā līdzdibinātājs. Bijis Rakstu un mākslas kameras loceklis. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

1940–41 referents vācu Fiduciārajā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Deutsche-Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – DUTAG*) Berlīnē un Pozenē (tag. Poznaņa Polijā). No 1941 Vācijas armijā (zonderfirera pakāpē), komandēts Reihskomisariāta dienestā Rīgā (1941–44). No 1945 II dzīvojis Keslinē (Pomerānijā; tagad Košalina Polijā). 2. pasaules kara beigās kritis gūstā, 1945 IX no gūsta atbrīvots. Pēc tam bijis palīgstrādnieks un tulkotājs. 1947–52 inspektors zemes tiesā Rāvensburgā Bādenes-Virtembergas federālajā zemē Vācijā. No 1952 nodokļu kompensācijas iestādes vadītājs Rāvensburgā vecākā padomnieka rangā. No 1965 rajona pārvaldes virspadomnieks. 1969 pensionējies. Darbojies Baltvāciešu novadniecībā. Miris 1990. g. 5. dec. Rāvensburgā.

Precējies 1934 ar Elli Hāru (dz. 1912. g. 26. maijā).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Fraternitas Rigensis” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 497. l.; 2927. f., 5. apr., 5962. l.; 7427. f., 1. apr., 7401. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; AFR; *Redlich W. Arn Luther // Baltische Briefe.* – 1990. – 5. Dez.; LUAI.

ĻŪDĒNS Tāļvaldis (1903–1974)

Dzimis 1903. g. 23. jūl. Mežotnes pag. Ļūdēnos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Līna (dz. Lejasbullēna). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Bērzmuižas pagastskolā, no 1914 Jelgavas reālskolā. No 1915 bēgļu gaitās Vidzemē, no 1915. g. rudens mācījies evakuētajā Dubultu ģimnāzijā Tērbatā.

1919 atgriezies Zemgalē. No 1919 mācījies Jelgavas reālģimnāzijā, 1920 uzsācis mācības Bauskas valsts vidusskolā, pēc beigšanas (1924) studējis tieslietas LU (beidzis 1930). Studiju laikā strādājis Latvijas Bankā un Rīgas un apkārtnes mājkalpotāju slimokasē. 1931–34 bijis LZS Jelgavas nodaļas biedrs. No 1930. g. 9. apr. zv. advokāta F. Kēnigvalda palīgs Jelgavā, no 1930. g. 17. sept. zv. advokāta J. Matisona palīgs Jelgavā. No 1935. g. 6. nov. zv. advokāts Jelgavā. No 1939 XII arī Zemgales apgabala lauku pašvaldību juriskonsults.

Padomju okupācijas laikā 1940 X atlaists no darba Zemgales apgabala pašvaldībās. 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, 1941 V–VI grāmatvedis uzņēmuma “Centrozagotzerno” Jelgavas realizācijas bāzē. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Jelgavā, kā arī Jelgavas apriņķa juriskonsults. Pēc otrreizējās padomju okupācijas ģimene slēpusi no iespējamajām padomju represijām. 1955 legalizējies, strādājis par dispečeru ekonomistu Mežotnes Mašīnu

Tāļvaldis Ļūdēns

Edvins Magnuss

un traktoru stacijā (līdz 1958), dzīvojis Mežotnes Lūdēnos. Miris 1974. g. 19. martā. Apbedīts Mežotnes Daudzvērdu kapos.

Precējies 1928. g. 25. dec. ar dzejnieka Edvarta Virzas māsu Zeltu Lieknu (1905. g. 30. nov.–1985. g. 2. okt.), dēli Daumants (dz. 1931. g. 7. jūn.) un Vitauts (dz. 1937. g. 28. janv.; dzejnieks).

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 499. l.; 3723. f., 1. apr., 154. l.; 7427. f., 1. apr., 8251. l.; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; LUAJ; dēla Vitauta Lūdēna sniegtās ziņas.

MAGNUSS Arturs Harijs Edvins (*Magnus*; 1888–1974)

Dzimis 1888. g. 29. martā Liepājā bankas direktora ģimenē; tēvs – Leons. Vācietis, luterticīgs. Beidzis ģimnāziju Liepājā. Pēc tam studējis tieslietas Maskavas universitātē (beidzis 1910). No 1909 zv. advokāta palīgs Maskavā, no 1911 zv. advokāta V. Rīdīgera palīgs Rīgā. 1. pasaules kara laikā iesaukts karadienestā. Par kaujas nopelniem paaugstināts par virsnieku. No 1916 zv. advokāts Rīgā.

Tautas padomes loceklis no Vācu baltiešu reformu partijas (līdz 1932 partijas priekšsēdētājs), darbojies Juridiskajā komisijā. Satversmes sapulces loceklis no Baltijas Vācu partiju saraksta. 1919 tieslietu ministrs. 1920 bijis Latvijas delegācijas eksperts banku un rūpniecības jautājumos miera sarunās ar Krieviju. Rīgas domnieks. Zv. advokāts Rīgā. 1928 I–XII tieslietu ministrs. Pēc tam atkal zv. advokāts. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Austrijā un strādājis federālā kanceiera kancelejā uz īpaša līguma pamata. Miris 1974. g. 9. sept. Vīnē.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ., b) Krievijas Sv. Jk IV šķ.

Precējies 1924 ar atraitni Irēnu Bertelu (šķirusies Verhovska, dz. Freitāga-Loringhofena; 1895. g. 2. aug.), 1926 šķīries. Otrreiz precējies 1931 ar Elizabeti Arnalu (dz. Širere; 1902. g. 5. jūn.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 502. l.; 1376. f., 2. apr., 12445. l., 165. lp.; 1635. f., 1. apr., 1–1210. l.; 2996. f., 12. apr., 1004. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 52., 53. lpp.; LDG; *Hertwig-Jaksch H.* Edwin Magnus 80 Jahre // Baltische Briefe. – 1968. – Nr. 3; 1974. – Nr. 11.

Nojs Maizels

MAIZELS Nojs (arī Noahs Maizels; 1891–1952)

Dzimis 1891. g. 5. janv. Ņesvižā Minskas gub.; tēvs – Sauls, māte – Kreina (dz. Auzenbuta). Ebrejs, jūdaists. No 1903 mācījies Sluckas ģimnāzijā (1906 izslēgts par piedalīšanos politiskā demonstrācijā), 1910 kā eksternis beidzis Bobruiskas ģimnāziju. 1909 pārcēlies uz Liepāju. 1910–14 studējis medicīnu Halles universitātē Vācijā un Tērbatas universitātē (beidzis 1915). 1. pasaules kara laikā ārsts Ziemeļrietumu frontes bēgļu palīdzības iestādēs Oršā un Sarkanā Krusta ārsts frontē. 1917 iestājies KSDSP, maziņu organizācijā. 1918 ievēlēts Oršas pilsētas padomē. 1919 komandēts partijas darbā uz Daugavpili.

Padomju varas laikā Daugavpili 1919 Bēgļu un gūstekņu komisijas ārsts, no 1920 Daugavpils pilsētas sanitārais ārsts. 1920 VII ievēlēts Daugavpils pilsētas domē no ebreju sociāldemokrātiskās strādnieku organizācijas Bunds (bijis organizācijas Daugavpils nodaļas priekšsēdētājs), bijis arī pilsētas domes priekšsēdētāja biedrs. 1.–3. Saeimas deputāts no Bunda saraksta, bijis Publisko tiesību un valsts iekārtas komisijas un Izglītības komisijas loceklis, 3. Saeimā arī Deputātu lietu izmeklēšanas komisijas un Pieprasījumu komisijas loceklis. 1926 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1933). 1922, 1925, 1928 un 1931 ievēlēts Daugavpils pilsētas domē no Bunda organizācijas. 1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās (nav ievēlēts). 1921–34 bijis Bunda Centrālā biroja loceklis, sekretārs. Pēc 1934. g. 15. maija valsts apvērsuma apcietināts un ieslodzīts Liepājas koncentrācijas nometnē. Atbrīvots 1935. g. 29. martā, ar nosacījumu 2 nedēļu laikā atstāt valsti (līdz tam paturot apcietinājumā Liepājas cietumā). 1935. g. 1. aug. lēmums atcelts, atļaujot palikt Latvijā. Pēc tam strādājis par asistentu ebreju slimnīcas “*Bikur Holim*” nervu slimību nodaļā Rīgā (līdz 1940). 1920–40 darbojies ebreju darbā iekārtošanas biedrībā “ORT”, LU ebreju sociālistisko studentu biedrībā “*Cukunfi*”. 1931–38 bijis Ebreju zinātniskā institūta “IVO” Viļņā līdzstrādnieks.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 7. aug. zv. advokātes G. Hilmanes palīgs Rīgā. 1941 strādājis par vecāko komunālās sanitārijas inspektoru Veselības aizsardzības tautas komisariātā. 1941. g. 14. jūn. Rīgā apcietināts, izvests uz Soļikamskas soda nometnēm. 1942. g. 14. martā piespriesti 10 gadi ieslodzījumā. 1951 V atbrīvots, izsūtīts nometinājumā uz Novosibirskas apg. Severnijas raj. Miris 1952. g. 7. okt.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 507. l.; 7427. f., 1. apr., 11003. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1986. f., 2. apr., P-6449. l.; LUAJ; *Жвинклис А. Судьба евреев – государственных деятелей Латвии во время Второй мировой войны // Евреи в меняющемся мире. – Рига, 2002. – Т. 4; Bobe M. Ebreji Latvijā. – Rīga, 2006; Šteimans J. Ebreju intelektuāļi Latvijā. – Rēzekne, 2006.*

MALKINS Nikolajs (1881–1943)

Dzimis 1881. g. 12. nov. Liepājā; tēvs – Aleksandrs, māte – Anna (dz. Ņikiforova). Krievs, pareizticīgs. Beidzis universitāti. No 1913. g. 9. febr. zv. advokāts Liepājā.

1919–27 Liepājas apgabaltiesas Ieslodzīto pirmstermiņa atbrīvošanas komisijas loceklis. 20.–30. gados zv. advokāts Liepājā. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Liepājā. Liepājas Juristu biedrības priekšsēdētāja biedrs. Darbojies Liepājas Krievu literatūras un mākslas biedrībā (bijis priekšsēdētājs), Sv. Trijādības Sergija brālībā. 1928–31 bijis Liepājas pilsētas domes loceklis no Krievu bloka saraksta.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Liepājas juridiskajā konsultācijā. 1941. g. 14. jūn. apcietināts, pārvests uz Vjatkas soda nometnēm. 1942. g. 5. dec. piespriesti 8 gadi ieslodzījumā kā “vācu izlūkdieneņa rezidentam Liepājā”. Miris 1943. g. 20. maijā.

Nikolajs Malkins

Precējies 1904 ar Jekaterinu Guļajevu (1884. g. 13. febr.–1947. g. 24. dec. izsūtījumā Krasnojarskas nov.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 508. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P–10666. l.; 1987. f., 1. (Liepāja) apr., 15086. l.

MANASS Juris (arī Georgijs Manass; 1913–1987)

Dzimis 1913. g. 25. jūn. Habarovskā ārstu ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Johanna Vilhelmine (dz. Lapinska). Latvietis, pareizticīgs.

1920 ar ģimeni iecēlojis Latvijā. No 1921 mācījies Annas pamatskolā Jelgavā, pēc tam Jelgavas klasiskajā ģimnāzijā. 1931 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1938). Strādājis par darbvēdi Finanšu ministrijas Juriskonsultācijā, no 1939 X par revidentu Tirdzniecības un rūpniecības departamentā.

Padomju okupācijas laikā līdz 1941 IV bijis vecākais inspektors Tirdzniecības tautas komisariātā. Vācu okupācijas laikā no 1941 VII referents Tirdzniecības departamentā, no 1942 II juriskonsults Rūpniecības departamentā (1942 VII–1943 V vecākais juriskonsults, atbrīvots štatu samazināšanas dēļ). Pēc tam vecākais referents Latvijas Saimniecības kamerā. No 1943. g. 29. sept. zv. advokāta R. Sades palīgs Daugavpilī. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Bēgļu nometņu tieslietu padomnieks Augšbavārijā. No 1950 trimdā Austrālijā. 1953–57 studējis tieslietas Sidnejas universitātē. No 1959 advokāts, arī juriskonsults Valsts apdrošināšanas sabiedrībā. 1977 uzsācis patstāvīgu advokāta praksi. Miris 1987. g. 30. jūn. Sidnejā.

Precējies ar tieslietu studentu Valeriju Kaulācu (dz. 1914. g. 30. jūn.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 510. l.; 7427. f., 1. apr., 16006. l.; LU AJ.

Juris Manass

MANDELŠTAMS Benjamiņš (1907– pēc 1976)

Dzimis 1907. g. 20. apr. Rīgā ādu brāķera ģimenē; tēvs – Hiršs, māte – Minna. Ebrejs, jūdaists. No 1917 mācījies ģimnāzijā Nižņijnovgorodā.

1921 atgriezies Latvijā. Pēc Rīgas pilsētas žīdu vidusskolas beigšanas (1925) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929). 1926–29 strādājis par mājskolotāju. Bijis ebreju studentu biedrības “*Hašahar*” biedrs. No 1930. g. 26. febr. zv. advokāta S. Šutova palīgs Rīgā, no 1931. g. 11. nov. zv. advokāta I. Abrahamsona palīgs Rīgā. No 1936. g. 25. nov. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā, advokāts Rīgas 6. juridiskajā konsultācijā. 1941 VI evakuējies uz Krieviju. 1941 VII–1942 III advokāts Ļeņingradas 23. juridiskajā konsultācijā. 1942 III sakarā ar saslimšanu (distrofija) evakuēts uz Ziemeļkaukāzu, rajona inspektors Murtazovā, Kabardijas APSR Statistikas pārvaldē. 1942 VIII, tuvojoties frontes linijai, evakuēts

Benjamiņš Mandelštams

uz Armēnijas PSR, neilgu laiku skolotājs vidusskolā Kučakā, pēc tam – Armēnijas PSR Statistikas pārvaldes Kontroles daļas vadītājs. No 1943 III advokāts Erevānā un no 1944 IV arī Aviācijas rūpniecības tautas komisariāta 447. fabrikas pārvaldes juridiskā biroja pārzinis. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1945 V atgriezies Rīgā. Advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā, pēc tam 1. juridiskajā konsultācijā. 1945 V–1948 VIII arī juriskonsults Rīgas pilsētas izpildkomitejā. 1949 beidzis LKP Rīgas pilsētas komitejas marksisma leņinisma vakara universitātes zinātnisko darbinieku fakultāti. 1951 X, pamatojoties uz negatīvu atestāciju, izslēgts no Advokātu kolēģijas. No 1952 IX Rīgas Dīzeļbūves rūpnīcas juriskonsults. 1954 IX uzņemts atpakaļ Advokātu kolēģijā, Rīgas 1. juridiskās konsultācijas advokāts un Rīgas papīru izstrādājumu kombināta juriskonsults. Izdevuma “LPSR Advokātu Kolēģijas Biļetens” galvenais redaktors (līdz 1965). 1975 XII pensionējies. Zināms, ka vēlāk izceļojis uz Kanādu, kur arī miris.

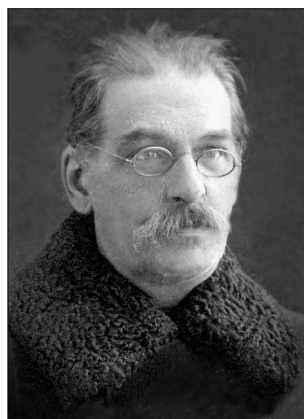
Precējies 1932 ar Esfiru Žerdinu (dz. 1908. g. 21. nov.; pēc 2. pasaules kara advokāte), meita Ina.

D. Sodu likumu XXXVI un XXXVII nodaļās paredzēto noziedzīgo nodarījumu mēģinājums. – Rīga, 1936; Negotiorum gestora un dominus negotii savstarpējā atbildība. – Rīga, 1936.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 511. l.; 7427. f., 1. apr., 9904. l.; LZAKA, 640. l.; LUAI.

MANSIREVS Serafims (1866–1928)

Dzimis 1866. g. 23. martā Tambovas gub. Temņikovas apr. kņaza ģimenē; tēvs – Pjotrs. Krievs, pareizticīgs. Beidzis ģimnāziju Maskavā un 1888 Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. No 1888 Valsts kamerālpalātas sekretārs, no 1891 Pērnavas, Fellinas (Vilandes) un Valmieras iecirkņa (no 1892 Cēsu, no 1894 Veru (Veru) iecirkņa) nodokļu inspektora v. i. Darbojies Baltijas pareizticīgo brālībā, bijis kasieris, vēlāk priekšsēdētājs. No 1896 nodokļu inspektors Samarkandas apr. 1. iecirknī. Bijis Samarkandas apg. Cietumu aizbildniecības komitejas direktors, no 1897 arī Valsts galvenās zirg-kopības pārvaldes Samarkandas apg. korespondents. 1899 iecelts par zemstes priekšnieku Ufas gub. 6. iecirknī Birskas apr., no 1900 zemstes priekšnieks 1. iecirknī Zlatoustas aprīnī. 1903 iecelts par Zlatoustas apr. 3. iecirkņa tiesu izmeklētāju. 1904 komandēts uz Rīgu par tiesu izmeklētāju. No 1889 kolēģijas sekretārs, no 1891 titulārais padomnieks, no 1894 kolēģijas asesors, no 1898 galma padomnieks, no 1901 kolēģijas padomnieks, no 1906 valsts padomnieks. 1906 piedalījies Konstitucionāli demokrātiskās partijas Rīgas nodaļas izveidošanā, biroja loceklis. No 1907 zv. advokāts Rīgā. Darbojies Rīgas Krievu teātra vadībā, bijis teātra direktors. No 1907 Vidzemes Krievu izglītības biedrības valdes loceklis, sekretārs. 1912 ar latviešu pilsonisko aprindu atbalstu ievēlēts par Krievijas 4. Valsts domes deputātu no Konstitucionāli demokrātiskās partijas, piedalījies Tautas brīvības frakcijas darbā.

Serafims Mansirevs

Ābrams Matisons

Darbojies Progresīvajā blokā, Rīgas Liberālajā klubā (bijis valdes priekšsēdētājs). No 1917 III Krievijas Pagaidu valdības komisārs Saratovas un Samāras gub. No 1918 dzīvojis Rēvelē. Bijis Rēveles Krievu padomes priekšsēdētājs. 1919 piedalījies Krievijas Ziemeļrietumu valdības darbā.

1919 pārcēlies uz Rīgu. 20. g. sākumā zv. advokāts Rīgā. 1920 IV kandidējis Satversmes sapulces vēlēšanās no Krievu kandidātu saraksta (nav ievēlēts). 1920 VII–1921 XI Tieslietu min-jas juriskonsults. Bijis Krievu emigrantu biedrības Latvijā, Krievu kluba Rīgā biedrs. Krievu biedrības Latvijā padomes loceklis, vairāku krievu laikrakstu līdzstrādnieks. Vēlāk pārcēlies uz Igauniju, Tallinu. Lasījis lekcijas Igaunijas Krievu tautas universitātē. Miris 1928. g. 14. febr. Tallinā. Apbedīts Tallinā.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. So III šķ., Sv. Ao III šķ., medaļa par līdzdalību 1897. g. tautas skaitīšanā.

Precējies ar atvaļināta ģenerālmajora meitu Mariju Stālu, dēli Georgijs (dz. 1893. g. 20. sept.), Vsevolods (dz. 1898. g. 3. jūl.; 1939 izceļojis uz Vāciju) un Vladimirs (dz. 1900. g. 18. jūl.).

Д. Поместное сословие в Прибалтийском крае. Адм. отд-ния 10 дек. 1913 г. Доклад кн. С. П. Мансырева. – [В. в., б. г.].

А. LVVA, 7354. f., 1. apr., 513. l.; 115. f., 14. apr., 304. l.; 1376. f., 2. apr., 12259. l., 224. lp.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Умер кн. С. П. Мансырев // Сегодня. – 1928. – 16 февр.; LKV. – 13. sēj.; *Абызов Ю.* Русское печатное слово в Латвии. Био-библиографический справочник. – Stanford, 1991. – Часть 3. – С. 37, 38; *Volkovs V.* Krievi Latvijā. – Rīga, 1996. – 91. lpp.

MATISONS Ābrams Noahs (1897– pēc 1925)

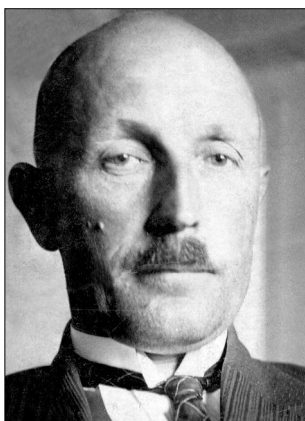
Dzimis 1897. g. 5. jūn. Jaunjelgavā; tēvs – Judelis. Ebrejs, jūdaists. Mācījies Rīgas reālskolā. 1918 beidzis Petrogradas universitātes Juridisko fakultāti.

Mobilizēts Latvijas armijā, dienējis Mežu ekspluatācijas darba bataljona tieslietu izmeklēšanas daļā. 1921 demobilizēts. Bijis juriskonsults Rīgas ebreju draudzē. No 1921. g. 20. jūl. zv. advokāta M. Rozovska palīgs Rīgā. 1924. g. 30. janv. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita. 1925 IX izbraucis uz PSRS. Turpmākais liktenis nav zināms.

А. LVVA, 7354. f., 1. apr., 505. l.; 1376. f., 2. apr., 12342. l., 148. lp.; 3111. f., 1. apr., 243. l.

MATISONS Jānis Ludvigs (1886– pēc 1942)

Dzimis 1886. g. 20. martā Svētciema pag. Zvejniekos mežsarga ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Anna (dz. Šilfa). Latvietis, luterīcīgs. No 1889 dzīvojis Viļķenes pag. Mācījies Nikolaja ģimnāzijā Rīgā, 1908 beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. Studējis tieslietas Maskavas universitātē (beidzis 1914), bijis Maskavas Latviešu studentu biedrības biedrs. No 1914. g. 25. aug. zv. advokāta F. Kēnigvalda palīgs Jelgavā, no 1915. g. pavasara – Cēsīs. Bijis arī Bēgļu apgādāšanas nodaļas Sanitārās daļas juriskonsults un Cēsu pilsētas domes un bāriņtiesas sekretārs un juriskonsults. No 1916

Jānis Matisons

XII darbvedis Lauku dzelzceļu būvniecības nodaļā, no 1917. g. rudens Bēgļu apgādāšanas nodaļas Sanitārās daļas sekretārs Valmierā. 1918 atgriezies Zemgalē, nodarbojies ar lauksaimniecību Jēkabnieku pag. (tag. Svētes pag.).

No 1918 XII papildmiertiesnesis, no 1919 III Dobeles apr. miertiesnesis. 1920 VIII iecelts par Jelgavas apgabaltiesas locekli. No 1922. g. 20. dec. zv. advokāts Jelgavā. 1920–24 partijas “Demokrātiskais centrs” biedrs, no 1933 Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijas biedrs. 1938–39 bijis arī Jelgavas pilsētas valdes revīzijas komisijas loceklis (līdz 1940 VIII) un a/s “Planta” valdes priekšsēdētājs (1940 IV–1941 IV). Bijis Jelgavas pilsētas domes deputāts, no 1931 – 16. Jelgavas aizsargu pulka vada komandieris, sporta pulciņa vadītājs, no 1939 štāba bataljona saimniecības pārziņa palīgs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, jo bijis statistiķis darbvedis Jelgavas apr. Veselības aizsardzības nodaļā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokātūras sastāvā, bijis zv. advokāts Jelgavā. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1911 ar studentu Annu Otiliju Grosbergu, 1938 šķīries, dēls Ludvigs (1912. g. 27. febr. – 1942. g. 18. martā; no 1941 VI padomju apcietinājumā), meitas Ruta (dz. 1918. g. 5. nov.) un Aija Pārsla (dz. 1921. g. 30. okt.).

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 509. l.; 1969. f., 1. apr., 36. l., 24. lp.; 3711. f., 1. apr., 10. l., 120. lp.; LVVA, Aizsargu kartotēka; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.].

MATSONS Vladimirs (1893–1987)

Dzimis 1893. g. 10. okt. Rīgā tirgotāja un namīpašnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Marija (dz. Legzdiņa). Latvietis, pareizticīgs. 1902 uzsācis mācības Rīgas Aleksandra ģimnāzijā (beidzis 1914). 1914–16 studējis tieslietas Maskavas universitātē. 1916. g. b. iesaukts karadienestā, nosūtīts uz Odesas karaskolu, atvaļināts slimības dēļ pirms pilna kursa pabeigšanas. 1917 atgriezies Rīgā.

1919 VI–IX kareivis Latvijas armijā, 1919 VII–X piekomandēts Žandarmērijas pārvaldes kancelejai (vēlāk žandarmērija pārdēvēta par Iekšlietu ministrijas Drošības departamentu; izmeklēšanas tiesnesis departamentā). 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1924). Vienlaikus 1919 XI–1924 bijis izmeklēšanas tiesnesis Rīgas apgabaltiesā, 1924 I–VIII Jelgavas apgabaltiesas prokurora biedrs. No 1925. g. 5. okt. zv. advokāta M. Antona palīgs. 1924–38 Dzelzceļu virsvaldes juriskonsulta palīgs. No 1931. g. 9. dec. zv. advokāts Rīgā. 1933–34 bijis partijas “Demokrātiskais centrs” biedrs, 1924–38 Latvijas Dzelzceļnieku biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā, advokāts Rīgas 4. juridiskajā konsultācijā, saimniekojis arī savā lauku saimniecībā Ādažu pag. Kalnspullēs. Vācu okupācijas laikā

Vladimirs Matsons

1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 1944 IX devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1949 V izceļojis uz Austrāliju. Vēlāk pārcēlies uz ASV. Miris 1987. g. 10. okt. Aberdīnā Vašingtonas pavalstī.

Precējies 1915 ar muižnieka un gub. sekretāra Jāņa Mickēviča meitu Adeli (dz. 1898. g. 28. maijā), meitas Irēna (dz. 1921. g. 7. febr.), Renāte (dz. 1924. g. 21. apr.) un dēls Andrejs (dz. 1930. g. 10. nov.); ģimene 1948 izceļojusi uz Austrāliju.

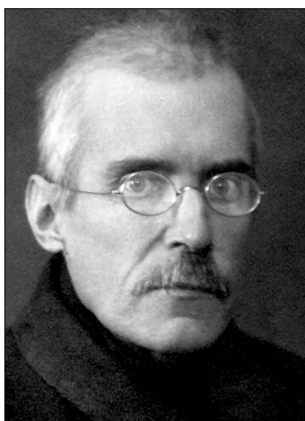
Akadēmiskās biedrības “Atauga” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 506. l.; 7427. f., 1. apr., 1766. l.; 1368. f., 1. apr., 747. l.; LUJ.

MECS Aleksandrs (1874–1951)

Dzimis 1874. g. 15. sept. Rīgā garīgā semināra skolotāja ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Aleksandra (dz. Reinhausena). Pasē krievs (tēvs – igauņis, mātes vecāki – vācietis un latvietis), pareizticīgs. Mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā (beidzis 1894). 1899 beidzis Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. Jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesas Kriminālnodaļā un Civilnodaļā (no 1901 vecākais tiesamatu kandidāts). No 1901 kolēģijas sekretārs (1906 paaugstināts par titulārpadomnieku, 1910 par kolēģijas asesoru). No 1904 I pilsētas tiesnesis Polockā, no 1908 XI Daugavpilī, 1910 V–1918 Rēzeknes apr. izmeklēšanas tiesnesis. Pirmā pasaules kara laikā izpildījis arī kara izmeklēšanas tiesneša pienākumus. 1917 darbojies Konstitucionāli demokrātiskajā partijā. Padomju varas laikā 1918 I–II izmeklēšanas tiesnesis Rēzeknē. Vācu okupācijas laikā 1918. g. pavasarī ievēlēts par Rēzeknes pilsētas miertiesnesi. 1918 XI devies uz Poliju. No 1918. g. beigām dzīvojis Ukrainā. No 1919 I Čerkasu apgabaltiesas Civilnodaļas kancelejas sekretārs, padomju varas laikā no apr. Čerkasu pilsētas sanitārā komandanta kancelejas mašīnrakstītājs, pēc balto karaspēka ienākšanas no sept. apgabaltiesas 1. iecirkņa izmeklēšanas tiesneša pienākumu izpildītājs. 1919 XII evakuējies uz Odesu. 1920 III–IV Odesas pilsētas 32. iecirkņa nodokļu inspektora kancelejas brīva līguma darbinieks. Pēc slimības ar tifu 1920 VI–1922 V sanitārs epidemioloģiskajā barakā, vēlāk slimnīcā Usatovas sādžā.

1922 XI atgriezies Rīgā. 1923 VII–XII vecākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā. 1924 noklausījies krievu skolotāju vasaras kursus Rīgā. Darbojies Krievu nacionālajā savienībā Latvijā. No 1925. g. 25. nov. Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts. No 1933 IV arī priesteris pareizticīgo Arhibīskapa katedrālē. 1933 piešķirtas pilntiesīga pareizticīgo ticības mācības skolotāja tiesības pamatskolās (1934 – arī vidusskolās), no 1932 XI skolotājs Rīgas pilsētas 11. krievu pamatskolā, 1933–36 pasniedzis ticības mācību Rīgas N. Draudziņas ģimnāzijā, O. Līšinas-Bočagovas krievu sieviešu ģimnāzijā, Rīgas Krievu praktisko zinātņu skolotāju biedrības ģimnāzijā, 1934–1936 arī Jelgavas valsts ģimnāzijā un Jelgavas pilsētas 2. pamatskolā.

Aleksandrs Meacs

No 1934 V Piltenes draudzes, 1935 VI–X Nitaures draudzes pārzinis, 1936 V–VIII apkalpojis Pestītāja apskaidrošanas sieviešu klosteri pie Jelgavas. No 1936 X Valmieras pareizticīgo draudzes pārzinis, no 1936 XII arī Burtnieku draudzes pārzinis. Ticības mācības skolotājs Valmieras skolās. Darbojies Valmieras pilsētas Bērnu aizgādības komitejā, Vidzemes Patronāta biedrības Valmieras nodaļā. 1938 Rīgas un Visas Latvijas metropolīts Augustīns apbalvojis ar sānautu.

Padomju un vācu okupācijas laikā turpinājis Valmieras draudzes priesteru darbu. Pārzinājis arī Burtnieku, Smiltenes, Palsmanes draudzi. Apkalpojis arī Cēsu draudzi. 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Valmierā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas Valmieras draudzes pārzinis, līdz 1945 IX apkalpojis arī Burtnieku draudzi, 1945 bijis arī Cēsu draudzes pārzinis, 1946 VII–1948 I arī Rūjienas draudzes pārzinis. Miris 1951. g. 19. nov.

Precējies 1931 ar Klaudiju Rōtsu (dz. 1903. g. 31. martā Igauņijā), pirmais bērns dzimis 1932, miris pēc pusgada, meita Aleksandra (dz. 1933. g. 13. martā).

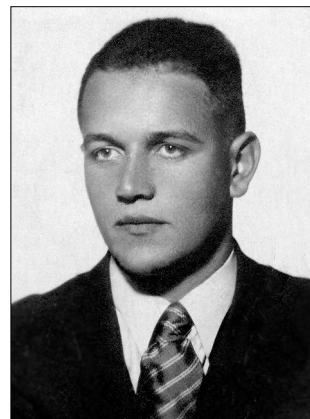
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 525. l.; 115. f., 14. apr., 324. l.; 1632. f., 1. apr., 13752. l.; 2996. f., 12. apr., 11389. l.; 7469. f., 2. apr., 260. l.; Valmieras pilsētas DzNA.

MEDNIS Arturs Kārlis (1913–1977)

Dzimis 1913. g. 17. nov. Bēnes pag. Ciroles Luģeniekos mežsarga ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Līna (dz. Heimrāte). Latvietis, luterticīgs. 1. pasaules kara laikā bēgļu gaitās Vidzemē. 1918 atgriezies Zemgalē.

Beidzis Bēnes pamatskolu. 1931 darbojies biedrības “Latvijas jaunatne” Jelgavas nodaļā. Pēc Jelgavas 1. ģimnāzijas beigšanas (1931) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1938). No 1932 strādājis par kancelejas ierēdni Bērzsipeles virsmežniecībā, no 1933 bijis pārziņa palīgs grāmatvedis Jelgavas elevatorā. 1935–36 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 3. Jelgavas kājnieku pulkā. No 1936 darbvedis Finanšu ministrijas Juriskonsultācijā, pēc tam sekretārs Saimnieciskās racionalizācijas institūtā, no 1938 Jūrniecības departamenta Administratīvās nodaļas vadītājs, 1939–1940 X Tirdzniecības un rūpniecības departamenta Administratīvās nodaļas vadītājs.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. rudens līdz 1941 III Tirdzniecības tautas komisariāta lietu pārvaldnieks. Dzīvojis tēva saimniecībā Īles pag. Upeslejās. Vācu okupācijas laika sāk. 1941 VII piedalījies paš aizsardzības grupā, vēlāk bijis Īles pag. drošības dienesta priekšnieka palīgs. Pēc tam Centrālās savienības “Turība” Personālnodaļas vadītājs (līdz 1942 IV), Gēģingera fabrikas Administratīvās daļas vadītājs. No 1943. g. 6. marta zv. advokāta A. Skujskubres palīgs Dobelē. Dzīvojis Īles pag. Upeslejās. 1943. g. 1. jūl.

Arturs Mednis

atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita pēc paša lūguma. 1944. g. vasarā devies bēgļu gaitās uz Liepāju, nov. uz Vāciju. Dzīvojis Šlēsvīgā, vēlāk bijis Gotorfas bēgļu nometnes saimniecības daļas vadītājs. No 1951 dzīvojis ASV, Detroitā. Strādājis uzņēmumā “*Tool & Die Maker*”, no 1959 uzņēmuma “*Mednis Wrecking Inc.*” īpašnieks. Miris 1976. g. 24. janv.

Preceļies 1940. g. 28. sept. ar Dainu Zaļkalni (1915. g. 7. nov.–2003. g. 27. sept.), meita Daina (dz. 1941. g. 27. nov.) un dviņi Ilga un Uldis (dz. 1944. g. 17. okt.).

Studentu korporācijas “*Talavija*” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 523. l.; 7427. f., 1. apr., 15874. l.; LUAJ; KT.

MEIJEROVIČS Vladimirs (1883– pēc 1957)

Dzimis 1883. g. 10. jūl. Pēterburgā tirgotāja ģimenē; audzētēvs – Maksims, māte – Aleksandra (dz. Fjodorova). Krievs, pareizticīgs. No 1898 mācījies Rīgas garīgajā skolā, no 1900 Rīgas Garīgajā seminārā. 1906 uzsācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1911). No 1911. g. 19. nov. zv. advokāta V. Češihina palīgs Rīgā. 1914 IX iesaukts karadienestā, ieskaitīts zemesargu 184. Smoļenskas kājnieku draudzinā, no 1915 II jaunākais apakšvirsnieks. 1915 VIII beidzis Pleskavas praporščiku skolu, 485. Maskavas kājnieku draudzinā, bijis rotas jaunākais virsnieks un draudzinā tiesas loceklis, no okt. – 484. Maskavas kājnieku draudzinā rotas jaunākais virsnieks un draudzinā tiesas darbvedis. 1915 XII pārcelts uz 185. Smoļenskas kājnieku draudzinu, draudzinā tiesas darbvedis, no 1917 V tiesas loceklis. 1917 III ievēlēts par draudzinā komitejas locekli, maijā – par 10. armijas komitejas locekli (bijis juridiskās komisijas loceklis), jūn. paaugstināts par podporučiku. 1918 II ievēlēts par 185. Smoļenskas kājnieku draudzinā komandieri, aprīlī draudzinā izformēta. Pēc demobilizācijas dzīvojis Maskavā. 1918 IX atgriezies Rīgā. Nodarbojies ar privārstundu pasniegšanu.

1919 II–V Rīgas Strādnieku deputātu padomes Tieslietu aizstāvju kolēģijas loceklis. No 1919 VI dienējis Latvijas armijā virleitnanta dienesta pakāpē, piekomandēts Apsardzības min-jas Tieslietu nodaļai, no jūl. Kara tiesu pārvaldei (nov. atvaļināts Tieslietu min-jas ricībā). 1919 IX–1922 IX Rīgas 8. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis. No 1922. g. 20. okt. zv. advokāts Jelgavā, no 1938 Talsos. 20. gados bijis krājaizdevu kases “*Krievu savienība*” padomes loceklis. Lasījis lekcijas Krievu universitātes zināšanu institūta kursos Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Talsu juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Talsos. Atradies policijas uzraudzībā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1945 VI advokāts Talsu juridiskajā konsultācijā. 1948 XII ar tieslietu ministra pavēli izslēgts no Advokātu kolēģijas. Zināms, ka vēl 1957 dzīvojis Majoros.

Vladimirs Meijerovičs

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. So III šķ.

Precējies ar Vidzemes muižnieci Annu Konstantinoviču, meita Larisa (dz. 1916. g. 19. jūn.), vēl viens bērns. Otrreiz precējies 1940. g. 10. aug. ar Mariannu Lidu Erkenu (dz. 1908. g. 24. apr.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 529. l.; 2996. f., 12. apr., 12863. l.; 3318. f., 1. apr., 2037. l., 347.–356. lp.; 5601. f., 1. apr., 4147. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 56. lp.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LZAKA, 259. l.

MEIJERSONS Maksims (1904–1977)

Dzimis 1904. g. 22. febr. Rīgā grāmatveža ģimenē; tēvs – Gozia, māte – Raša (dz. Lasa). Ebrejs, jūdaists. Bērnību pavadījis Liepājā. I. pasaules kara laikā dzīvojis Rīgā, mācījies A. Korti privātajā progimnāzijā (beidzis 1918), pēc tam turpinājis izglītību Rīgas pilsētas vācu ģimnāzijā.

Pēc Rīgas pilsētas krievu vidusskolas beigšanas (1922) uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1924 tieslietu studijas (beidzis 1928). Studiju laikā bijis mājskolotājs. No 1928. g. 5. dec. zv. advokāta O. Borkovska palīgs Liepājā, no 1929. g. 9. okt. Aizputē, no 1932 Saldū, no 1938 Jelgavā, no 1939 atkal Saldū. No 1934. g. 25. apr. zv. advokāts Jelgavas apgabaltiesas rajonā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 24. febr. advokāts Jelgavas juridiskajā konsultācijā, vasarā nav evakuējies uz Krieviju. Vācu okupācijas sākumā Rīgā aizturēts, ievietots Rīgas geto, vēlāk – koncentrācijas nometnē. 1943 XI izbēdzis un slēpies. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. 1949 beidzis LKP Rīgas pilsētas komitejas marksisma ļeņinisma vakara universitātes vēstures fakultāti. No 1976 V pensijā. Miris 1977. g. 19. apr. Apbedīts Šmerļa kapos.

Precējies, sieva Sāra (1916–1941 XI), meita; sieva un meita gājuši bojā vācu okupācijas laikā Rīgas geto. Otrreiz precējies 1959 ar Birutu Bergmani.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 527. l.; 7427. f., 1. apr., 6634. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 70. lp.; LZAKA, 657. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

MEIKE Leons Nikolajs (arī Leo Meike; 1898–1935)

Dzimis 1898. g. 18. apr. Jaunjelgavā notāra ģimenē; tēvs – Andrejs. Latvietis, luterticīgs. Brālis Herberts Meike – vēlākais mirtiesnesis. No 1911 mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā. 1915 devies uz Tērbatu, mācījies evakuētajā Rīgas Nikolaja ģimnāzijā.

1919 beidzis Rīgas pilsētas krievu ģimnāziju. No 1919 V dienējis Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos Kalpaka bataljona Skolnieku rotā, vēlāk Studentu bataljonā (no 1920 II – Tanku divīzions). Kaujās Latgales frontē ievainots. 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929). 1929–30 jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1930. g. 25. nov. zv. advokāta J. Dambekalna palīgs Rīgā, no 1932 VI – arī Alūksnē. Miris ar tuberkulozi 1935. g. 30. apr. Apbedīts Rīgas Lielo kapu Jāņa draudzes nodaļā.

Maksims Meijersons

Leons Meike

Rūdolfs Melcers

Jānis Meldris

Precējies 1926 ar Zīglindi Kinelu.

Studentu korporācijas "Fraternitas Lettica" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 530. l.; 7427. f., 1. apr., 1690. l.; Jaunākās Ziņas. – 1935. – 3. maijs; Rigasche Rundschau. – 1935. – 3. Mai; Universitas. – 1935. – Nr. 8; LUAJ.

MELCERS Rūdolfs (*Meltzer*; 1875– pēc 1939)

Dzimis 1875. g. 7. apr. Rīgā; tēvs – Karls. Vācietis, luterticīgs. 1900 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. Bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā Pēterburgā. No 1909. g. 12. jūn. zv. advokāta palīgs, vēlāk zv. advokāts.

1919–20 zv. advokāts Rīgā, arī Tramvaju valdes direktors. 1939 izceļojis uz Vāciju. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1939 ar Olgu Otiliju Lansdorfu (dz. 1892. g. 24. dec).

A. LVVA, 2996. f., 12. apr., 14957. l.; 4011. f., 2. apr., 492. l.

MELDRIS (līdz 1940 VI MIKĒLSONS) Jānis Osvalds (1904–1974)

Dzimis 1904. g. 14. jūl. Kalncempju pag. Puķēs rokpeļņa ģimenē; tēvs – Gustavs, māte – Lizete (dz. Bārda). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Stāmerienas, Kalncempju pagastskolā un Alūksnes reālskolā.

1925–28 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis Zemūdeņu divizionā. Pēc tam strādājis Liepājas Kara ostā kuģu remonta darbnīcās, vēlāk kokzāģētavās un būvēs Rīgā, no 1928 X Rīgas Sarkankalna slimnīcas veļas mazgātavā. 1933–34 darbojies biedrībā "Tēvijas sargs", no 1934 III aizsargs 5. Rīgas aizsargu pulka Jūras divizionā. 1934 nolīcis Izglītības ministrijas rīkotos eksternā pārbaudījumus vidusskolas kursa apjomā un uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1942). Vienlaikus 1936–1940 VIII lopkautuves uzraugs Rīgas pilsētas Tirdzniecības pārvaldē.

Vācu okupācijas laikā 1941 IX–1943 XI strādājis par referentu Apgādes un sadales direkcijas Administratīvajā daļā. No 1943. g. 20. okt. zv. advokāta M. Tihomirova palīgs Daugavpilī, no 4. nov. zv. advokāta G. Berga palīgs Daugavpilī, no 1944. g. 19. aug. Rīgā. Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Rīgā, bijis jurists. Miris 1974. g. 15. aug. Apbedīts I Meža kapos.

Precējies 1938 ar Emmu Vilhelmīni Zēgneri (dz. 1903. g. 23. okt.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 522. l.; 2927. f., 5. apr., 6594. l.; 7427. f., 1. apr., 19664. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

MELNBRENCIS Oskars Valentīns (1894–1974)

Dzimis 1894. g. 2. dec. Kalncempju pag. lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Aleksandrs, māte – Jūle Marija (dz. Jēgere). Latvietis, luterticīgs. 1905–09 mācījies Cempju pagastskolā, pēc tam Pleskavas augstākajā tautskolā, no 1912 Valkas Skolotāju sabiedrības tirdzniecības skolā (beidzis 1914). No 1914 dzīvojis Petrogradā, bijis kantoris apdrošināšanas sabiedrībā un mājskolotājs. 1. pasaules kara laikā mobilizēts armijā, 1916–17 rakstvedis Pēterhofas kara

apriņķa pārvaldes kancelejā. No 1917. g. rudens dzīvojis Kalncempju pag.

No 1919 pag. valdes un tiesas darbvedis Kalncempju un Stāmerienas pagastā. 1920 pārcēlies uz Rīgu. Pēc Rīgas valsts vidusskolas pieaugušajiem beigšanas (1921) uzsācis medicīnas studijas LU, 1922 tieslietu studijas (beidzis 1928). Latvju nacionālās jaunatnes savienības biedrs. Studiju laikā strādājis par grāmatvedi un darbvedi Dzelzceļu virsvaldes Materiālu apgādē, no 1924 par grāmatvedi Savstarpējā ugunsapdrošināšanas centrālajā savienībā. Darbojies Studentu kooperācijas veicināšanas biedrībā un Malienas Studentu biedrībā. No 1928 LZS Rīgas nodaļas biedrs. No 1928. g. 28. marta zv. advokāta A. Lazdiņa palīgs Rīgā. No 1935. g. 6. nov. zv. advokāts Rīgā. 1928–1940 VIII bijis virsgrāmatvedis Savstarpējās ugunsapdrošināšanas centrālajā savienībā, vēlāk juriskonsults. Darbojies Rīgas patērētāju biedrībā “Vilnis”, Latvijas Kooperatoru biedrībā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 30. janv. advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā, Latvijas ģenerālapgabala kooperatīvu savienības juriskonsults, Rīgas patērētāju biedrības “Vienība” valdes priekšsēdētājs. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Strādājis par grāmatvedi un skolotāju. 1949 izceļojis uz ASV, dzīvojis Kolumbusā Ohaio pavalstī. Grāmatvedis un mašīnu tehniķis Ohaio pavalsts ceļu departamentā. Bijis Kolumbusas un apkārtnes latviešu biedrības līdzdibinātājs, Kolumbusas un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes līdzdibinātājs un revīzijas komisijas loceklis. Miris 1974. g. 16. janv. Kolumbusā. Apbedīts Junjonas (*Union*) kapos.

Precējies 1926 ar Zeltu Bertu Dakši (1903. g. 31. martā–1991. g. 22. jūl. ASV), meitas Ausma un Velta (zv. advokāte Ņujorkā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 521. l.; 1632. f., 1. apr., 13989. l.; 3282. f., 1. apr., 125. l., 75., 76. lp.; 7427. f., 1. apr., 4845. l.; Laiks. – 1974. – 2. febr.; LUAJ.

MELVILS Viljams Eduards (*Melville*; 1862–1926)

Dzimis 1862. g.; tēvs – Roberts. 1888 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. 1888–90 jaunākais tiesamatu kandidāts Tambovas apgabaltiesā. No 1890 privātdokāts Liepājā. No 1891 zv. advokāta H. Henkūzena palīgs Liepājā, vēlāk privātdokāts. Pēc vācu okupācijas karaspēka ienākšanas 1915 IV–1916 VIII Liepājas pilsētas galvas v. i., bijis arī zv. advokāts.

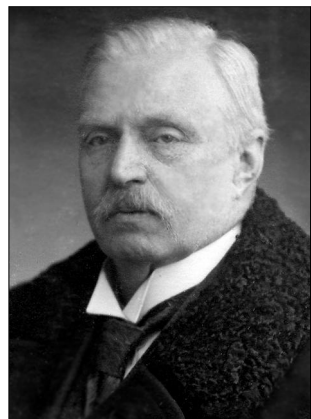
No 1919. g. 25. aug. zv. advokāts Liepājā. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Liepājā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. Miris 1926. g. Drēzdenē.

Precējies ar Vācijas konsula Pērnavā meitu Adeli Rodi (1866. g. 3. sept.–1941. g. 3. martā Vācijas okupētajā Polijā), dēls Persijs (1893. g. 19. jūl.–1936. g. 16. maijā).

A. LVVA, 770. f., 10. apr. 134. l.; 4011. f., 1. apr., 3722. l.; 5050. f., 2. apr., 3947. l., 152. lp.

Oskars Melnbrensis

Viljams Melvils

Fricis Menders

MENDERS Fricis (1885–1971)

Dzimis 1885. g. 20. aug. Rīgā no Skrundas pag. iebraukuša R. Poles mašīnu fabrikas galdnieka ģimenē; tēvs – Jānis, Māte – Anna (dz. Hermane). Latvietis, luterticīgs. Mācījies pamatskolā, Katrīnas II pilsētas skolā Rīgā (beidzis 1902). 1903 iesaistījies KSDSP Rīgas organizācijas darbā (no 1905. g. b. profesionāls organizācijas darbinieks ar segvārdu “Stepans”). 1904 nokārtojies galapārbaudījumus Narvas ģimnāzijā. 1902–06 bijis Rīgas–Orlas dzelzceļa rēķinvedis. 1905. g. b. devies uz Kazaņu. Studējis Kazaņas universitātē, par piedalīšanos studentu nemieros 1906. g. pavasarī no Kazaņas izsūtīts nometinājumā uz 3 gadiem Jeņisejas gub., bijis KSDSP Kazaņas komitejas loceklis. 1907 VII nelegāli atgriezies Latvijā, iesaistījies Latvijas Sociāldemokrātijas darbā un pēc organizācijas rīkojuma devies uz ārzemēm. 1907–11 studējis tieslietas un tautsaimniecību Vīnes universitātē, 1911–12 Bernes universitātē (1911 pārcēlies uz Berni slimības dēļ), 1914 ieguvis *Dr. iur.* grādu Bernes universitātē. 1911–12 Latvijas Sociāldemokrātijas laikraksta “Cīņa” redakcijas kolēģijas loceklis. 1912–13 darbojies Latvijas Sociāldemokrātijas Ārzemju komitejā. 1913 strādājis Solveja Socioloģijas institūtā Briselē. No 1915. g. sāk. līdz 1917 IV darbvedis krievu karagūstekņu palīdzības komitejā Krievijas sūtniecībā Bernē. 1917 V atgriezies Latvijā. 1917 VI valdes darbinieks Latvijas Patērētāju biedrību savienībā Rīgā, 1917 IX–1919 I juriskonsults. 1917 V–VI latviešu strēlnieku pulku laikraksta “Brīvais Strēlnieks” redaktors. 1917 VIII ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Latvijas sociāldemokrātu – lielinieku saraksta.

No 1918 XI LSDSP laikraksta “Sociāldemokrāts” izdevējs. No 1918 LSDSP Centrālās komitejas loceklis. 1919 I–VI Liepājas pilsētas valdes, vēlāk domes sekretārs. Bijis Tautas padomes loceklis no LSDSP (darbojies Amnestijas, Ārlietu, Finanšu un budžeta, Juridiskajā, Pārvaldes pārņemšanas no vāciešiem, Pieprasījumu, Satversmes un Satversmes sapulces centrālā vēlēšanu komisijā). Satversmes sapulces un 1.–4. Saeimas deputāts no LSDSP saraksta (darbojies Ārlietu komisijā un Juridiskajā komisijā). No 1922 bijis arī Rīgas pilsētas domes loceklis, Tautas augstskolas lektors. No 1932 Sociālistiskās Strādnieku internacionāles izpildu komitejas loceklis. No 1919. g. 11. sept. zv. advokāta V. Holcmaņa palīgs Rīgā, no 1921. g. 14. jūl. zv. advokāta R. Benusa palīgs Rīgā. No 1926. g. 10. marta zv. advokāts Rīgā. 1921–27 bijis Tieslietu minjas Juriskonsultācijas loceklis, 1923–33 Latvijas Bankas padomes loceklis. Publicists. 1920–21 žurnāla “Sociālists” redaktors, 1932–34 žurnāla “Domas” redakcijas loceklis. Pēc 1934. g. 15. maija apvērsuma 16. maijā apcietināts. Atradies ieslodzījumā Politiskās pārvaldes Rīgas raj. aresta telpās, no 25. maija Rīgas Centrālcietumā, pēc tam Liepājas koncentrācijas nometnē. Atbrīvots 1935. g. 15. martā. Dzīvojis Tērvetes pag. Silakos un Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1940 VIII Tieslietu minjas (vēlāk Tieslietu tautas komisariāts) juridiskās konsultācijas loceklis, no

nov. Kodifikācijas daļas vecākais konsultants. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1948. g. 6. apr. Rīgā apcietināts. 1948. g. 1. dec. par “naidīgu darbību un pretpadomju literatūras glabāšanu” piespriesti 10 gadi ieslodzījuma. Soda izcietis Mordvijas soda nometnēs, Zubovo-Polšanas rajonā. 1955. g. 10. okt. sods samazināts līdz 5 gadiem, atbrīvojot no ieslodzījumā un piemērojot 1953. g. marta amnestijas likumu (sodāmības noņemšana). 1960 ievadīta krimināllieta par mēģinājumu nosūtīt pretpadomju satura pasta atklātņi uz Zviedriju, 1960 IX devis parakstu par dzīvesvietas nemainīšanu. Kratišanā konfiscēti manuskripti “Staļina cietumi” un “Domas, darbi un dzīve 1903–1940”. 1962 krimināllieta izbeigta kā personai, “kas nerada sabiedrisku bīstamību” (pēc Zviedrijas valdības un Dānijas Sociāldemokrātiskās partijas iejaukšanās). 1969 VII ievadīta krimināllieta par “pretpadomju” satura literatūras un piezīmju nodošanu latviešu tūristiem no ASV. 1969. g. 27. okt.–3. nov. slēgtā tiesas sēdē Rīgā (atteicies no aizstāvja pakalpojumiem) piespriesti pieci gadi nometinājumā. Nosūtīts uz Krāslavas raj. Starptautiskā spiediena rezultātā 1970 XII atbrīvots. Miris 1971. g. 1. apr. Rīgā. Apbedīts Meža kapos.

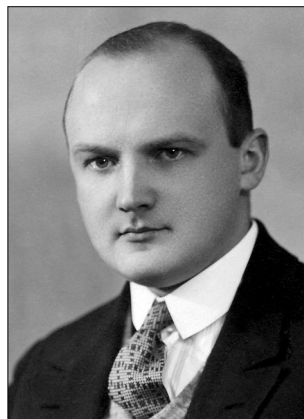
Precējies 1921 ar ārsti Katrīnu Lidiju Hermani (dz. 1889. g. 1. okt.).

D. Sindikālisms. – Rīga, 1908; Die baltische Frage im Weltkrieg und in der russischen Revolution. – Bern, 1917; “Jankavisms”: Īsa atbilde mūsu “kritiķim” un viņa “maizes tēviem”. – Rīga, 1914 (kā S. Olovs); Das moderne Zollschutzsystem, 1916; Die Baltische Frage im Weltkriege und in der russischen Revolution, 1917 (kā Fr. Weiss); Koalīcijas politika un sociāldemokrātija. – Rīga, 1923; Zvērināto un šefenu tiesas. – Rīga, 1924; Divas revolūcijas. Revolūcijas piemiņas runa. – Rīga, 1925; Austrumeiropas savienotās valstis kā Baltijas valstu nākotnes problēma. – Rīga, 1926; Sociālisms un zemniecība. – Rīga, 1930; Ievads politiskā ekonomijā. – Rīga, 1930; Sociāldemokrātiskā partija un zemnieki. – Rīga, 1931; Finansu kapitāls. – Rīga, 1931; Latvijas izsaimniekošana. – Rīga, 1931; Pasaules saimniecība un pasaules politika. – Rīga, 1931; Kapitālisms un sociālisms. – Rīga, 1931.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 516. l.; 2996. f., 12. apr., 16876. l.; 3235. f., 2. apr., 5559. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1986. f., 1. apr., 45164. l. (1.–4. sēj.); 2. apr., 8316. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 53.–55. lpp.; LDG; LKV. – 13. sēj.; EVP; LE (I). – 2. sēj.; Fricis Menderu pieminot // Brīvība. – 1971. – Nr. 4.; LE (II). – 3. sēj.; LPE. – 6. sēj.; *Stranga A.* Par historiogrāfiju kā pavārmākslu // Literatūra un Māksla. – 1989. – 12. aug.; Fricis Menders. Mūža pēdējā desmitgade // Literatūra un Māksla. – 1989. – 2., 9. dec.; Latvijas valsts “Liepājas posms” un sociāldemokrāti // Padomju Latvijas Komunisti. – 1990. – Nr. 3. – 85.–93. lpp.; nr. 4. – 88.–95. lpp.; nr. 5. – 85.–95. lpp.; *Heniņš A.* Manuskripta atgriešanās pēc 30 gadiem stingrā režīma ieslodzījumā // Neatkarīgā Čiņa. – 1991. – 23. apr.; *Domas, darbi un dzīve, 1903–1940* [F. Mendera memoriāli] // Neatkarīgā Čiņa. – 1991. – 18. jūn.–24. aug.; *Žvinklis A.* Represijas pret Latvijas Republikas parlamentāriešiem pēc Otrā pasaules kara // Latvijas Vēsturnieku komisijas raksti. – 9. sēj. – Rīga, 2003. – 170.–184. lpp.; Rīgas pilsētas DzNA.

MENDIANS Ēvalds Arnolds (1901–1983)

Dzimis 1901. g. 30. sept. Biržu pag. Kalnajānos tautskolotāja un ērģelnieka ģimenē; tēvs – Juris, māte – Berta Marija (dz. Upmale). Latvietis, luterticīgs. Mācījies P. Dzeņa proģimnāzijā, 1. pasaules kara laikā turpinājis izglītību Rēzeknes valsts ģimnāzijā, vēlāk ar

Ēvalds Mendiāns

ģimeni divies bēgļu gaitās uz Veļikije Lukiem. No 1918 mācījies Latviešu izglītības biedrības vidusskolā Rīgā.

1919. g. rudenī brīvprātīgi iestājies Rīgas pilsētas komandantūras Skolnieku rotā un piedalījies cīņās pret Bermonta armiju. Pēc Rīgas pilsētas 2. vidusskolas beigšanas (1920) uzsācis medicīnas studijas LU, 1922 tieslietu studijas (beidzis 1929). Ticis ievēlēts LU Studentu padomē un kā tās pārstāvis universitātes padomē. No 1920 XI strādājis Satversmes sapulces kancelejā (sekretāra palīgs, darbvedis, Apžēlošanas nodaļas vadītāja v. i.), vēlāk Valsts prezidenta sekretariātā (vecākais kancelejas ierēdnis, 1925–28 darbvedis). 1929–30 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 2. Ventspils kājnieku pulkā, atvaļināts virsnieka vietnieka pakāpē (bijis vada seržants). No 1931. g. 4. marta zv. advokāta Jēkaba Kalniņa palīgs Liepājā. 1932–34 bijis LZS Liepājas nodaļas biedrs. No 1936. g. 7. okt. zv. advokāts Liepājā. Bijis arī Liepājas pilsētas pašvaldības (1934 VI–1940 X), Liepājas Strādnieku arodbiedrības (1936–1940 VII) juriskonsults un a/s “Latvijas Kredītbanka” pilnvarnieks un Liepājas nodaļas juriskonsults (1935–1940 VIII). No 1932 aizsargs, no 1935. g. 15. Liepājas aizsargu pulka tieslietu darbvedis un pulka sporta kluba sekretārs. 1931–40 Liepājas Juristu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Rīgā velosipēdu rūpnīcā “Sarkanā zvaigzne” bijis kancelejas darbinieks tiesu lietās. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. No 1941 X arī Rīgas pilsētas pārvaldes Organizācijas un tarifu daļas vecākais juriskonsults, no 1944 I Rīgas pilsētas pārvaldes Galvenās un personāla valdes vecākais juriskonsults. 1944 divies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz ASV, dzīvojis Vašingtonā. Miris 1983. g. 24. martā Minhenē Vācijā.

Apbalvojumi: a) Latvijas Acjpm.

Precējies 1926 ar angļu valodas skolotāju Martu Balceri (1902. g. 3. nov.–1954. g. 25. jūn. ASV).

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 517. l.; 1303. f., 1. apr., 30. l.; 1640. f., 1. apr., 193. l., 204. lp.; 526. l., 321. lp.; 2927. f., 5. apr., 6440. l.; 7427. f., 1. apr., 1837. l.; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; LU AJ.

Gabriels Menšikovs

MENŠIKOVS Gabriels (arī Gavrila Menšikovs; 1879– pēc 1943)

Dzimis 1879. g. 4. nov. Rīgā Straupes pareizticīgo garīdznieka ģimenē; tēvs – Jemeljans, māte – Vera (dz. Kurmanova). Krievs, pareizticīgs. 1901 beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju, 1906 Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. Pēc tam bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1908 prokurora biedra vietas izpildītājs Opočkā (Pleskavas gub.), no 1909 izmeklēšanas tiesnesis Viļēkā (Viļņas gub.; tag. Baltkrievijā). No 1911 izmeklēšanas tiesnesis Liepājas apgabaltiesas Ventspils iecirknī, pēc tam Liepājas 2. iecirknī, 1. pasaules kara laikā evakuācijā Jaroslavlā.

No 1919 Liepājas, vēlāk Rīgas apgabaltiesas prokurora biedrs, arī Tiesu palātas viceprokurors. No 1924 Latgales apgabaltiesas loceklis, 1933–1941 I Daugavpils apgabaltiesas loceklis.

Vācu okupācijas laikā no 1943. g. 6. marta zv. advokāts Preiļos. 1943. g. 20. okt. atskaitīts no zv. advokātu skaita. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1907, sieva Pelageja (dz. 1883. g. 25. aug.), dēls Nikolajs (agronoms) un meita Nadežda (dz. 1912. g. 22. apr.; skolotāja).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 515. l.; 3234. f., 32. apr., 45810. l.

MEŽARAUPA (dz. OZOLA) Zenta Elfrīda (1911–1993)

Dzimumsi 1911. g. 28. nov. Kauguru pag. Kaln–Eniņos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Eduards, māte – Kristīne. Latviete, luteriģa.

Mācījusies Kauguru pamatskolā, no 1926 – Valmieras valsts ģimnāzijā. Pēc M. Milleres ģimnāzijas Rīgā beigšanas (1930) uzsākusi teoloģijas studijas LU, 1931 tieslietu studijas (beigusi 1937). No 1938. g. 25. maija zv. advokāta J. Dambekalna palīdzē Rīgā. 1939 praksi uz gadu pārtraukusi.

Padomju okupācijas laikā 1940 X pārtraukusi zv. advokāta palīdzes praksi uz nenoteiktu laiku. 1944 devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojusi uz ASV. Mirusi 1993. g. 23. dec. Sinsinati, Ohaio pavalstī.

Precējusies 1937 ar ierēdni Jāni Konrādu Mežaraupu (1904. g. 11. martā–1999. g. 9. febr.).

Studenšu korporācijas “Dzintra” filistre.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 514. l.; 3730. f., 1. apr., 26. l., b. p.; 7427. f., 1. apr., 15137. l.; LUAJ.

MIHAILOVS Anatolijs (1889–1941)

Dzimis 1889. g. 21. sept. Rēzeknē; tēvs – Aleksandrs. Krievs, pareizticīgs. No 1910 studējis tieslietas Varšavas universitātē. Studijas beidzis evakuācijā Rostovā pie Donas (Donas universitātē – bij. Varšavas universitāte).

1919 darbojies par aizstāvi padomju tiesās. 1920 atgriezies Latvijā. No 1920 IX privātdokāts Rēzeknē. No 1922. g. 26. apr. zv. advokāta E. Tomsona palīgs Rēzeknē, no 1924. g. 27. febr. zv. advokāta E. Šēnfelda palīgs Rēzeknē. No 1929. g. 27. febr. zv. advokāts Rēzeknē.

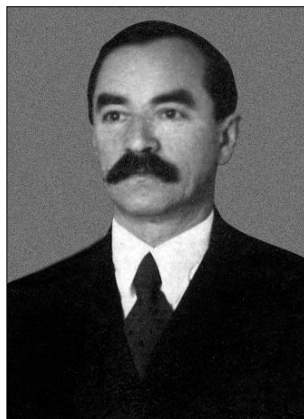
Padomju okupācijas laikā 1940 VIII iecelts par Rēzeknes pilsētas valdes locekli. Gājis bojā Rēzeknes bombardēšanas laikā 1941. g. 6. jūl.

Precējies ar Ļubovu Poļaku, meitas Tatjana (1919–1941) un Vera (1922–1941), visas ģimenes locekles nošautas vācu okupācijas laikā 1941. g. nov.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 533. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; sievas brāļadēla Jēkaba Poļaka sniegtās ziņas.

Zenta Mežaraupa

Anatolijs Mihailovs

Filips Mihelsons

Zigrīda Miķelsone

MIHELSONS Filips (arī Leizers Feivišs Mihelsons; 1878–1938)

Dzimis 1878. g. 3. febr. Bauskā; tēvs – Hona. Ebrejs, jūdaists. 1904 beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju un Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. 1904–05 zv. advokāta Zeminska palīgs Rīgā, no 1909 zv. advokāta J. Rabinoviča palīgs Pēterburgā, no 1910. g. 10. febr. zv. advokāts. 1918 atgriezies Rīgā, zv. advokāts.

1919 IV pārcēlies uz Berlīni. 1920. g. b. atgriezies Rīgā. No 1921. g. 25. maija zv. advokāts Rīgā. 30. gados darbojies cionistu organizācijā “*Histadrut Hacionit*”. Pēc 1934. gada 15. maija valsts apvērsuma “par nepatiesu ziņu un baumu izplatīšanu” piespriests 1500 latu naudas sods vai 3 mēneši aresta. Miris 1938. g. 16. apr. Apbedīts Jaunajos ebreju kapos.

Precējies ar Beilu Feitelsoni (1890. g. 24. sept.–1936. g. 8. aug.), meitas Angelike Glike (dz. 1921. g. 20. maijā) un Irēne (dz. 1930. g. 19. martā).

Tērbatas universitātes ebreju studentu korporācijas “Limuvia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 535. l.; 2996. f., 12. apr., 21324. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Сегодня. – 1938. – 17 apr.

MIĶELSONE (dz. RANKA) Vera Zigrīda (1910–1988)

Dzimusi 1910. g. 8. jūn. Dikļu pag. Rankas dzirnavās dzirnavnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Matilde (dz. Bukava). Latviete, luterticīga. No 1918 mācījusies Valmieras pilsētas 1. pamatskolā.

Turpinājusi izglītību Valmieras valsts vidusskolā. 1928 beigusi Rīgas pilsētas 2. vidusskolu. No 1927 mācījusies Izglītības ministrijas Angļu valodas institūtā (beigusi 1932). 1928 vienlaikus uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1935). No 1934 IX jaunākā tiesamatu kandidāte Rīgas apgabaltiesā (no 1936 vecākā tiesamatu kandidāte). No 1934 angļu valodas skolotāja Rīgas pilsētas 21. pamatskolā, no 1935 – 8. pamatskolā un 3. vakara pamatskolā, no 1940 I Rīgas pilsētas 96. skolā. No 1940. g. 12. jūn. zv. advokāta Ž. Freidenfelda palīdzē Rīgā. 1937–40 darbojusies Latvijas Aizsargu organizācijā, 5. Rīgas aizsargu pulka Štāba aizsardžu pulciņa aizsardze.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīta Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, bijusi zv. advokāta Ž. Freidenfelda palīdzē Rīgā, no 1944. g. 23. febr. zv. advokāta V. Voita palīdzē Rīgā. Vācu okupācijas laikā strādājusi arī par vācu valodas skolotāju Rīgas pilsētas 2. vakara pamatskolā. No 1944. g. rudens angļu valodas skolotāja vakarskolā Rīgā. 1949. g. 25. martā kopā ar bērniem izsūtīta uz Amūras apgabala Seriševas raj. Birmas sādžu, strādājusi kolhozā. No 1949. g. rudens angļu valodas skolotāja Belonogovā, no 1952 Kuibiševkā Vostočnajā (tag. Belogorska). 1956 atgriezies Rīgā, angļu valodas skolotāja 6. vidusskolā un citās Rīgas skolās, pēc aiziešanas pensijā – skolotāja Sējas skolā Rīgas raj. Mirusi 1988. g. 21. jūn. Rīgā. Apbedīta Dikļu kapos.

Precējusies 1931 ar ierēdni un tautsaimnieku Jāni Miķelsonu (1902. g. 23. apr. – 1947; no 1946 padomju ieslodzījumā), meita Inese (dz. 1933. g. 4. maijā), dēli Juris (dz. 1936. g. 14. maijā; informātikas profesors), Jānis (dz. 1939. g. 13. martā) un Māris (dz. 1944. g. 22. martā).

Studenšu korporācijas “Daugaviete” filistre.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 540. l.; 1632. f., 1. apr., 14326. l.; 2927. f., 5. apr., 6618. l.; 3691. f., 1. apr., 925. l.; 3718. f., 1. apr., 262. l.; 7427. f., 1. apr., 12948. l.; LVA, 1987. f., 1. apr., 6745. l.; LUAJ; dēla Jura Miķelsona sniegtās ziņas.

MIKELSONS Pēteris (1886–1979)

Dzimis 1886. g. 2. sept. Viesienas pag. Duriņos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Made (dz. Cimmermane). Latvietis, pareizticīgs. Beidzis pareizticīgo garīgo semināru Rīgā. 1906–13 strādājis par tautskolotāju pareizticīgo draudzes skolās Pļaviņās un Aizputē. No 1913 studējis tieslietas Varšavas universitātē, 1917 Rostovā pie Donas beidzis Donas universitātes (bij. Varšavas universitāte) Juridisko fakultāti. Studiju laikā bijis kantorists Vidzemes gub. valdes Cietumu inspekcijā Rīgā, no 1915 Tērbatā (līdz 1918 III). Pēc tam zv. advokāta palīgs, no 1918 VIII zv. advokāts Ludzā, no 1918 XI tautas tiesnesis Ludzā.

No 1920 III izmeklēšanas tiesnesis Rēzeknē. No 1921. g. 1. febr. zv. advokāta S. Sireviča palīgs Daugavpilī, no 1926 VIII zv. advokāta V. Šklajeva palīgs Daugavpilī. No 1929. g. 27. febr. zv. advokāts Daugavpilī, no 1934 V Alūksnē, no 1936 III atkal Daugavpilī. 1930–32 Daugavpils pilsētas valdes juriskonsults.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Daugavpils juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Daugavpilī. 1944 VII evakuējies no Daugavpils uz Rīgu, rudenī devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis bēgļu nometnēs (Rebendorfā Bavārijā, Valkas nometnē Nirnbergas apkārtnē u. c.), strādājis nometņu administrācijā par telpu pārziņi un Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) policijā. No 1949 dzīvojis Ulmā, vairākus gadus Ulmas Latviešu komitejas revīzijas komisijas priekšsēdētājs. Regulāri publicējies izdevumā “Latviešu Juristu raksti”. Miris 1979. g. 21. janv. Ulmā Bādenes-Virtembergas federālajā zemē.

Precējies 1923 ar Oļgu Banderi (dz. 1899. g. 31. maijā), dēls (dz. 1924).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 538. l.; 1638. f., 1. apr., 188–474. l.; 3234. f., 32. apr., 46398. l.; *Miķelsons P.* Latvieši Varšavas universitātē // *Latviešu Juristu Raksti.* – 1970. – Nr. 10/11; *Likerts V.* Pēteris Miķelsons aostondesmitpiecgadnieks // *Latviešu Juristu Raksti.* – 1973. – Nr. 12;

MILLERS Kārlis Eduards (1906–1981)

Dzimis 1906. g. 22. aug. Valmierā kurpnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Ilze (dz. Zvirbule). Latvietis, luterticīgs.

Pēc Valmieras vidusskolas beigšanas (1925) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1938). No 1932 vienlaikus bijis Rīgas–Valmieras

Pēteris Miķelsons

Kārlis Millers

zemesgrāmatu nodaļā kancelejas ierēdnis, no 1933 Finanšu ministrijas Juriskonsultācijas darbvedis un biroja vadītājs. Partijas “Nacionālā apvienība” biedrs. 1936–37 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 5. Cēsu kājnieku pulkā un kara ministra sekretariātā. No 1937 līdz 1940 IX Finanšu ministrijas Juriskonsultācijas darbvedis un Administratīvās nodaļas vadītājs. 1922–40 biedrības “Latvijas vanagi” biedrs, darbojies Latvijas Aizsargu organizācijā.

Padomju okupācijas laikā no 1940 IX juriskonsults Pārtikas rūpniecības tautas komisariātā. Vācu okupācijas laikā 1941 VII iecelts par Pārtikas nodrošināšanas departamenta juriskonsultu (vēlāk Administratīvās daļas priekšnieks). No 1943. g. 13. marta zv. advokāta L. Žagara palīgs Saldū. 1944 II iesaukts latviešu leģionā. Pēc 2. pasaules kara bēgļu gaitās Vācijā. Bijis Eslingenas bēgļu noņemšanas pārvaldes Finanšu daļas vadītājs. 1950 izceļojis uz ASV. Strādājis par plānotāju kosmētikas fabrikā Ņūdžersijā. Pēc pensionēšanās dzīvojis Ņujorkas un Floridas pavalstī. Miris 1981. g. 1. jūn. Ņujorkā. Kremēts, pelnu urna novietota Grinvudas (*Green Wood*) kapos Bruklinā.

Precējies 1936 ar brīvmāksliniecei Margu Grasmani (dz. 1905. g. 22. nov.), dēli Juris (dz. 1938. g. 25. jūl.) un Ojārs (dz. 1941. g. 11. febr.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 536. l.; 7427. f., 1. apr., 9755. l.; EVP; LUAJ.

MILLERS Vilhelms Emīls (*Müller*; 1895–1945)

Dzimis 1895. g. 30. okt. Rīgā pilsētas būvvaldes ierēdņa ģimenē; tēvs – Oto Andreass, māte – Hermīne (dz. Knirīma). Vācietis, luterticīgs. 1902–05 mācījies S. Dannenbergas privātajā sagatavošanās skolā. 1913 beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. Strādājis par mājskolotāju Kornetu muižā Vidzemē. 1914–16 studējis tieslietas Tērbatas universitātē. 1916 iesaukts karadienestā, beidzis Odesas karaskolu. Bijis jaunākais virsnieks Orenburgas rezerves pulkā. 1918 II demobilizēts.

1919 brīvprātīgi iestājies Baltijas landesvērā. Piedalījies kaujās Kurzemē, Rīgā un Latgalē. 1920 IV atvaļināts. 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1925). 1921–22 bijis pagaidu ierēdnis Rīgas Hipotēku biedrībā, no 1923 vācu studentu sabiedrības norakstu biroja vadītājs. No 1925. g. 17. jūn. zv. advokāta V. Kīna palīgs Rīgā. No 1936. g. 11. marta zv. advokāts Rīgā. Vācu teātra pārvaldes loceklis, no 1938 Rīgas Vācu juristu biedrības valdes loceklis. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. 1939 izceļojis uz Vāciju.

1940–44 darbojies vācu Fiduciārajā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Deutsche-Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H.* – *DUTAG*) iestādēs Berlinē, Pozenē (tag. Poznaņa Polijā), Rīgā. 1945 kara darbības laikā pazudis bez vēsts okupētās Polijas teritorijā pie Leslavas (tag. Vloclaveka Polijā).

Vilhelms Millers

Precējies 1921 ar Frīdu Fromholdu-Treiju (dz. 1890. g. 13. nov.), meita Eva Marija (dz. 1924. g. 14. febr.).

Baltvāciešu studentu korporācijas "Fraternitas Rigensis" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 541. l.; 7427. f., 1. apr., 1060. l.; AFR; DBG; LU AJ.

MINCS Mihails **Edgars** (1902–1963)

Dzimis 1902. g. 2. sept. Rīgā advokāta Paula Minca (sk.) ģimenē. Māte – Harieta (dz. Feitelberga). Ebrejs, jūdaists. Brālis Morics Mincs (sk.) – zv. advokāts. No 1913 mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā. 1915 ģimene evakuējusies uz Maskavu, turpinājis mācības Pētera-Pāvila ģimnāzijā Maskavā.

1921 beidzis Heidelbergas ģimnāziju Vācijā, 1926 Heidelbergas universitātes Tiesību zinātņu nodaļu, studējis arī Berlīnes universitātē. Pēc tam advokātu kursos Londonā pusgadu mācījies britu tiesības. 1925–27 studējis tieslietas LU. 1927 II–XI jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā. No 1927. g. 23. nov. zv. advokāta P. Minca palīgs Rīgā. 1928–29 obligātajā karadienestā, kareivis. No 1936. g. 29. janv. zv. advokāts Rīgā. Jeruzalemes universitātes veicināšanas biedrības Latvijā biedrs, valdes locekļa kandidāts. Darbojies Žīdu izglītības biedrībā (tās Finanšu komisijas loceklis), Rīgas tenisa klubā "Ritek".

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā, bijis advokāts Kārsavā. 1941. g. 14. jūn. kā Paula Minca ģimenes loceklis izvests uz Krasnojarskas nov. No 1941 VII strādājis lauksaimniecības darbos 3. Staļina kolhozā, no 1942 VII juriskonsults Kanskas Mežu rūpnīcā, vēlāk arī Hidrolīzes rūpnīcā u. c. rūpniecības uzņēmumos. Darbojies arī par aģitatoru. 1958 atgriezies Rīgā un strādājis par juriskonsultu Rīgas raj. patērētāju biedrībā. Miris 1963. g. 17. aug. Rīgā. Apbedīts Jaunajos ebreju kapos.

D. Soda likuma 565. pants. Mantas nobēdzināšana. – Rīga, 1935; Izlīgums pēc likuma par peļņas uzņēmumu administrāciju. – Rīga, 1935.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 531. l.; 1376. f., 2. apr., 12420. l., 171. lp.; 7427. f., 1. apr., 10364. l.; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 17150. l.; LU AJ; Rīgas pilsētas DzNA.

MINCS Mavrikijs **Morics** (1903–1941)

Dzimis 1903. g. 22. nov. Rīgā zv. advokāta Paula Minca (sk.) ģimenē; māte – Harieta (dz. Feitelberga). Brālis Edgars Mincs (sk.) – zv. advokāts. Ebrejs, jūdaists.

1922 beidzis Heidelbergas ģimnāziju. Studējis tieslietas Heidelbergas un Berlīnes universitātēs. 1925 Karlsrūē nokārtojis valsts pārbaudījumus. Pēc tam advokātu kursos Londonā pusgadu studējis britu tiesības. 1926 beidzis Heidelbergas universitāti. 1926–27 studējis tieslietas LU. 1927 II–X jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā. No 1927. g. 23. nov. zv. advokāta P. Minca palīgs Rīgā, no 1931 VI arī Siguldā. No 1935. g. 8. maija zv. advokāts Rīgā.

Edgars Mincs

Morics Mincs

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. Nejauši izvairījies no padomju okupācijas varas iestāžu apcietinājuma, bet apcietināts vācu okupācijas laikā. Nogalināts Rīgas geto 1941. g.

Precējies, sieva Irēna, dēls Teodors.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 545. l.; 1376. f., 2. apr., 12420. l., 170. lp.; 7427. f., 1. apr., 10365. l.; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 17150. l.; LUAJ; www.yadvashem.org

Pauls Mincs

MINCS Pauls (arī Šmuels Faivels Mincs; 1868–1941)

Dzimis 1868. g. 30. jūn. Daugavpili dzelzceļu būvuzņēmēja ģimenē; tēvs – Jehiels Mihs, māte – Olga (dz. Fridlande). Brālis Vladimirs Mincs – vēlākais medicīnas profesors. Ebrejs, jūdaists. 1881–1886 mācījies un beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju, 1890 Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti (ar zelta medaļu). Papildinājies Heidelbergas universitātē Vācijā. No 1891 zv. advokāta palīgs Rīgā. 1892 Tērbatas universitātē ieguvis krimināltiesību maģistra grādu. No 1904. g. 21. jūl. zv. advokāts Rīgā. 1898 piedalījies Krievijas Ebreju izglītības biedrības Rīgas nodaļas dibināšanā, 1906–18 tās priekšsēdētājs, darbojies Rīgas grupā ebreju līdztiesības sasniegšanai, Ebreju konstitucionāli demokrātiskajā partijā. Līdz 1914 bijis Ziemeļu savstarpējās kredītbiedrības padomes priekšsēdētājs. 1915 vadījis no Kurzemes padzīto ebreju bēgļu palīdzības komiteju. 1917–18 privātdocents un Krimināltiesību pārbaudes komitejas loceklis Maskavas universitātē. 1918 ar ģimeni pārcēlies uz Tērbatu. Privātdocents Tērbatas universitātē. Atgriezies Latvijā. Bijis zv. advokāts Rīgā.

Tautas padomes loceklis no Židu nacionālās padomes saraksta. 1918. g. 19. dec. iecelts par Latvijas Senāta senatoru, bijis Latvijas Ebreju pilsoniskās partijas priekšsēdētājs. 1919. g. sāk. izceļojis uz Vāciju, nodarbojies ar zinātnisku darbu Heidelbergas universitātē. Vasarā atgriezies Latvijā. 1919 VII–1921 VII valsts kontrolieris. 1920 XII–1921 VI bijis darba ministra v. i., 1919 ebreju pārstāvis Tautas padomē. Satversmes sapulces loceklis no Židu nacionāldemokrātiskās partijas (bijis partijas priekšsēdētājs un partijas laikraksta “Narodnaja mis!” līdzstrādnieks). No 1919 VIII LU docents, no 1921 II profesors krimināltiesībās un kriminālprocesā, No 1938 VII (pēc maksimālā vecuma sasniegšanas) ārštata profesors. 1939 VIII pensionējies. 1921 IV–1927 bijis Tieslietu ministrijas Sodū likumu izstrādāšanas komisijas loceklis (no 1923 komisijas priekšsēdētājs), vadījis vēl vairāku likumprojektu izstrādāšanas komisijas. No 1921. g. 28. sept. zv. advokāts Rīgā. Latvijas Krimināltiesību biedrības priekšsēdētājs, Starptautiskās krimināltiesību apvienības valdes loceklis, dažādu vietējo labdarības biedrību priekšsēdētājs. 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Židu demokrātiskā bloka (Ebreju nacionāldemokrātiskās partijas un Židu saimnieciskās demokrātiskās apvienības) saraksta (nav ievēlēts), 1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no Židu progresīvās apvienības saraksta (bijis

apvienības līdzdibinātājs; nav ievēlēts). No 1935 Zv. advokātu padomes loceklis. Tautu Savienības veicināšanas biedrības padomes loceklis, Čakstes pieminekļa fonda valdes loceklis, Vidzemes Patroņa biedrības valdes loceklis, Latvijas pārstāvis Starptautiskajā sodu un sodu izciešanas komisijā Bernē (no 1934), Starptautiskajā sodu likumu asociācijā Parīzē (no 1935). Rīgas židu nacionālās padomes priekšsēdētājs, Židu juristu biedrības priekšsēdētājs, Jeruzalemes universitātes veicināšanas biedrības Latvijā priekšsēdētājs, Tautu Savienības draugu biedrības priekšsēdētājs, LU Akadēmiskās biedrības valdes loceklis, biedrības "Palestīnas līga Latvijā" sekretārs, cionistu organizācijas "Keren Haseod" revīzijas komisijas priekšsēdētājs, ebreju organizācijas "Emigdirekt", ģimnāzijas "Ezra" līdzdibinātājs. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības, no 1929 Krievu juridiskās biedrības valdes loceklis, žurnāla "Zakon i sud" redkolēģijas loceklis, žurnāla "Tieslietu Ministrijas Vēstnesis" līdzstrādnieks. Bijis arī mācībspēks Herdera institūtā (1924–25) un Krievu universitātes zināšanu institūta kursos Rīgā. Lasījis lekcijas arī Kara juridiskajosursos. Ievērojams Eiropas mēroga tieslietu zinātnieks. 1939 I iecelts par Profesiju kameras locekli.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 14. jūnijā Rīgā apcietināts, miris 1941. g. 28. dec. ieslodzījumā Krasnojarskas soda nometnēs. P. Minca vārdā nosaukta auditorija Telavivas universitātes Buhmana Tieslietu fakultātē Izraēlā.

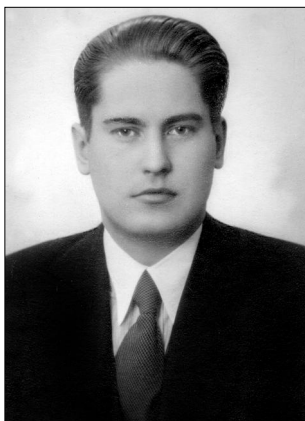
Apbalvojumi: a) Latvijas TZO II šķ., III šķ., Akpz, Ungārijas No II šķ.

Precējies ar Harietu Feitelbergu (dz. 1881. g. 27. nov.; 1941–56 izsūtījumā), dēli Mihails Edgars Mincs (sk.) – vēlākais zv. advokāts, Mavrikijs Morics Mincs (sk.) – vēlākais zv. advokāts, meitas Helga Frīda (dz. 1907. g. 18. sept.) un Edīte (dz. 1913. g. 28. nov.; emigrējusi uz Izraēlu).

Ebreju studentu korporācijas "Vetulia" goda filistrs.

D. Die Lehre von der Beihilfe. – 1892; Английская система принудительного воспитания. – 1896; Третьейская сделка и третейский суд. – 1917; Extraordinaire Strafjustiz. – 1918; Курс уголовного права. – Т. 1–2. – Рига, 1925, 1928; Rassegna complete de legislazione Lettone. Anni 1918–1928. – Roma, 1930; 1933. gada 24. aprīļa sodu likums ar likumdošanas motīviem un sīkiem komentāriem, kā arī alfabētisko un citiem rādītājiem. – Rīga, 1934 (līdzsastādītājs kopā ar J. Lauvu); Krimināltiesību kurss. – Rīga, 1934; Ressegna di legislazione Lettone (Anno 1931). – Roma, 1934 (kopā ar R. Freimanu); Aperçu du système pénitentiaire de la Lettonie. Klaboré d'après le cadre pénale et pénitentiaire. – [B. v.], 1935; Sodu likums: ar komentāriem – izsvilkumiem no Senāta Kriminālā kasācijas departamenta spriedumiem un salīdzināmiem rādītājiem. – Rīga, 1938 (līdzsastādītājs); Code pénal letton: du 24 avril 1933: entré en vigueur le 1er Août 1933 et modifié en 1934, 1935, 1936 et 1937. – Paris, 1938; Krimināltiesības. Sevišķā daļa. – Rīga, 1939; Krimināltiesību kurss. – Rīga, 2005.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 544. l.; 1303. f., 2. apr., 64. l., 47., 48. lp.; 1376. f., 2. apr., 12439. l., 9. lp.; 2996. f., 12. apr., 25584. l.; 7427. f., 13. apr., 1162. l.; LVA, 1894. f., 1. apr., P-10145. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 55. lpp.; LVD; LU X; LKV. – 14. sēj.; *Lejins P.* Profesora Paula Minca septiņdesmit gadi // Jurists. – 1938. – Nr. 7/8; Закон и суд. – 1938. – № 6; *Ефимов И.* Проф. П. Минц празднует свое 70-летие // Сегодня вечером. – 1938. – 20 июня; LU XX; EVP; *Абызов Ю.* Русское печатное слово в Латвии.

Aleksis Minkevičs

Био-библиографический справочник. – Stanford, 1991. – Часть 3. – С. 64; *Ozoliņa V.* Latvijas jurisprudences profesors no Daugavpils // *Latgales Laiks*. – 1993. – 5. okt.; *Vestermanis M.* Slaveni vārdi Latvijas ebreju vēsturē: Pauls Mincs // *Lauku Avīze*. – 1995. – 16. maijs; Российская еврейская энциклопедия 1. ред. Г. Брановер. – Т. 2. – Москва, 1995; LBC; LVV; *Штейман И.* Ученые, политики, деятели искусства // Евреи в Даугавпилсе. – Кн. 2. – Даугавпилс, 1999; *Жвинклис А.* Судьба евреев – государственных деятелей Латвии во время Второй мировой войны // Евреи в меняющемся мире. – Т. 4. – Рига, 2002; *Bobē M.* Ebreji Latvijā. – Rīga, 2006; *Šteimans J.* Ebreju intelektuāļi Latvijā. – Rēzekne, 2006.

MINKEVIČS Aleksis (1914–1943)

Dzimis 1914. g. 8. sept. Rīgā zv. advokāta Voldemāra Minkeviča (sk.) ģimenē; māte – Zelma Elvira (dz. Sutra). Latvietis, pareizticīgs. Māsasvīrs Jānis Vālbergs (sk.) – zv. advokāts. 1. pasaules kara laikā no 1915 ar ģimeni bēgļu gaitās Krievijā.

1920 ar ģimeni atgriezies Latvijā. Mācījies Rīgas 30. pamatskolā. Pēc Rīgas pilsētas 2. ģimnāzijas beigšanas (1932) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1938). No 1938. g. 15. jūn. sava tēva zv. advokāta V. Minkeviča palīgs Rīgā. 1934–40 darbojies Latvijas Aizsargu organizācijā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Dzīvojis un strādājis tēva mājās Sējas pag. Mērniekos. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, atkal bijis sava tēva zv. advokāta V. Minkeviča palīgs Rīgā. Miris no tuberkulozes 1943. g. 20. okt. Rīgā. Apbedīts Debesbraukšanas kapos.

Neprecējies.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 543. l.; 7427. f., 1. apr., 16930. l.; Album Fratrum; LUAJ; brāļa Jāņa Minkeviča sniegtās ziņas.

MINKEVIČS Voldemārs Vasīlijs (1885–1945)

Dzimis 1885. g. 1. nov. Pļaviņu pag. plostnieka ģimenē; tēvs – Vasīlijs, māte – Made (dz. Palcmane). Latvietis, pareizticīgs. 1894–98 mācījies Jēkabpils draudzes skolā, pēc tam Rīgā (līdz 1907). Bijis skolotājs Sasmakā. 1909 uzsācis studijas Varšavas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1913). No 1913. g. 29. aug. zv. advokāta palīgs Rīgā. 1915–16 bijis latviešu bēgļu juriskonsults Jaroslavlā, Ribinskā un Kostromā. No 1916 armijā, latviešu strēlnieku daļās podporučika pakāpē. 1918 nonācis Sibīrijā. Dienējis A. Kolčaka bruņotajos spēkos.

1920. g. rudenī atgriezies Latvijā. Tiesnesis Rīgas apgabaltiesā. No 1921 Rīgas pilsētas juriskonsults. No 1922. g. 1. marta zv. advokāts Rīgā. Bijis arī 3. Vidzemes savstarpējās kreditbiedrības valdes priekšsēdētājs, 1938–40 Tieslietu min-jas juriskonsults. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Rīgā. No 1932 Zv. advokātu padomes loceklis, no 1935 padomes priekšsēdētāja biedrs. Latvijas Juristu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Dzīvojis un strādājis savās lauku mājās Sējas pag. Mērniekos.

Voldemārs Minkevičs

Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokātas sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Zv. advokātu padomes loceklis un vicepriekšsēdētājs. 1944 VIII devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1945 II no Dancigas (tagad Gdaņska Polijā) ar kuģi devies tālāk uz Rietumiem, kuģis torpedēts, gājis bojā.

Precējies 1910 ar skolotāju Zeltu Elviru Sutru (1886. g. 26. maijā–1970. g. 30. janv.), dēli Aleksis Minkevičs (sk.) – vēlākais zv. advokāta palīgs, Jānis (dz. 1925. g. 16. okt.), meitas Zinaīda (dz. 1913. g. 22. janv.), precējusies ar zv. advokātu Jāni Vālbergu (sk.) un Leonilla (dz. 1921. g. 5. jūn.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 542. l.; 2996. f., 12. apr., 25865. l.; LDG; EVP; Dēla Jaņa Minkeviča sniegtās ziņas.

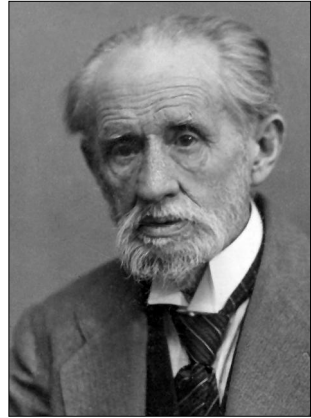
MINKSS Rihards (*Münx*; 1856–1934)

Dzimis 1856. g. 18. sept. Pēterburgā; tēvs – Ādolfs. Vācietis, luterticīgs. Beidzis Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. No 1888. g. 14. apr. zv. advokāta palīgs, pēc tam zv. advokāts Rīgā.

20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. Miris 1934. g. 23. martā. Apbedīts Lielo kapu Sv. Pētera draudzes nodalījumā.

Precējies ar Matildi Vormsu, dēli Bernhards (1897. g. 23. jūl.–1919. g. janv.; nogalināts pie Inčukalna) un Herberts (1905. g. 26. okt.–1933. g. 6. febr.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 532. l.; 1376. f., 2. apr., 12457. l., 145. lp.; 2996. f., 12. apr., 25911. l.

Rihards Minkss

MINTĀLS Hermanis Andrejs (1886–1957)

Dzimis 1886. g. 28. nov. Rīgā namsaimnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Hedviga (dz. Brākše). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Eihes pirmmācības privātskolā, no 1897 Aleksandra ģimnāzijā Rīgā un H. Trefnera privātģimnāzijā Tērbatā. Pēc Aleksandra ģimnāzijas Rīgā beigšanas (1907) uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē. 1909 uzsācis studēt Pēterburgas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1915). Iestājies Rīgas–Orlas dzelzceļa dienestā par rezerves aģentu, pēc 3 mēnešiem dienestu atstājis un devies uz Petrogradu, Latviešu bēgļu apgādāšanas komitejas “Dzimentene” komandēts organizēt bēgļu apgādāšanu Permas gub., Jekaterinburgā, kur nodibinājis komitejas “Dzimentene” nodaļu. No 1916 Žukatau stacijas priekšnieka palīgs, Eksploatācijas nodaļas tehniskais darbvedis un grāmatvedis Rietumurālu dzelzceļu valdes dienestā Jekaterinburgā, no 1917 darbvedis nodokļu inspekcijā Permā. 1918 zv. advokāta palīgs Permā. Pēc A. Kolčaka armijas ienākšanas Permā 1918 XII pārcēlies uz Vladivostoku. 1919–20 jaunākais tiesamatu kandidāts Vladivostokas apgabaltiesā, pēc tam mirtiesnesis. Iestājies dienestā latviešu Troickas bataljonā (kareivis), ar kuru 1920 atgriezies Latvijā.

No 1920 XII izmeklēšanas tiesnesis Rīgas apgabaltiesā. No 1921. g. 6. dec. zv. advokāta E. Pētersona palīgs Rīgā. No 1922 IX

Hermanis Mintāls

Ervins Morics

Latgales apgabaltiesas loceklis, no 1924 Rīgas apgabaltiesas loceklis (1933–40 Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs). Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1941 III izceļojis uz Vāciju. Kara laikā bijis tiesnesis Apoldā. Miris 1957. g. 24. okt. Apoldā VDR.

Precējies 1924 ar Valiju Sofiju Idu Vineri (dz. 1897. g. 9. apr.), dēls Oliveris Juris Johaness (dz. 1926. g. 21. sept.).

1907–36 studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 546. l.; 1612. f., 12. apr., 79. l.; 2996. f., 12. apr., 26118. l.; 3727. f., 1. apr., 24. l., 205. lp.; Jaunākās Ziņas. – 1933. – 13. okt.; Pēdējā Briedi. – 1933. – 13., 14. okt.; EVP; AL.

MORICS Ervins Pauls (*Moritz*; 1873–1940)

Dzimis 1873. g. 5. okt. Rīgā zv. advokāta ģimenē; tēvs – Fridrihs Ervins, māte Gabriele (dz. Vilkena). Vācietis, luterticīgs. 1893 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1898). Pēc tam studējis Vācijā un Šveicē. No 1900 zv. advokāta palīgs Rīgā, no 1906. g. 12. janv. zv. advokāts Rīgā. 1917 VIII ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Vācu demokrātiskās partijas un Vācu vēlēšanu savienības saraksta.

1919 Liepājā un Rīgā darbojies Vācu baltiešu nacionālajā komitejā, tās delegācijas loceklis sarunās 1919 VI ar Latvijas Pagaidu valdību. 20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Miris 1940. g. 25. janv. Ikermindē Pomerānijā (tag. Mēklenburgas-Priekšpomerānijas federālā zeme).

Precējies 1904 ar Hedvigu Midendorfu (dz. 1876. g. 13. okt.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Livonia” filistrs.

D. Записка об изменении и дополнении некоторых статей Уст. гражд. судопр. для губерний Прибалтийских. – Рига, 1906 (līdzautors).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 549. l.; 1638. f., 1. apr., 163.–165. l.; 2996. f., 12. apr., 28898. l.; 4011. f., 1. apr., 3822. l.; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958; DBG.

MORS Valters (*von Morr*; 1872–1928)

Dzimis 1872. g. 22. jūn. Rīgā; tēvs – Ludvigs. Vācietis, luterticīgs. No 1903 zv. advokāts Rīgā. 1915 evakuējies uz Krieviju.

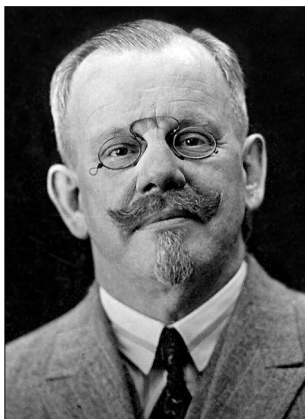
1921 atgriezies Latvijā. No 1921. g. 10. aug. zv. advokāts Rīgā. Miris 1928. g. 14. nov.

Precējies ar Ludmilu Orehovu (dz. 1884. g. 9. nov.), meitas Ņina (dz. 1914. g. 16. apr.) un Kira (dz. 1915. g. 20. jūl.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 548. l.; 1376. f., 2. apr., 12342. l., 124. lp.; 2996. f., 12. apr., 29034. l.; 4011. f., 1. apr., 3824. l.

MUCINIEKS Pēteris (1899–1980)

Dzimis 1899. g. 19. okt. Palsmanes pag. Lejasvariņos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Marija (dz. Ezīte). Latvietis,

Valters Mors

luterticīgs. No 1907 mācījies Palsmanes Ķempu pagastskolā, no 1910 Palsmanes draudzes skolā (beidzis 1914). 1917–18 mācījies Rīgas kultūrtehnikajā skolā evakuācijā Tverā.

1918 IV atgriezies Latvijā. 1919 beidzis Rīgas arodnieciskās vidusskolas tehnikumu. 1919–20 studējis matemātiku LU, no 1920 tieslietas (studijas beidzis 1923, atstāts LU Valsts tiesību katedrā gatavoties zinātniskai darbībai). No 1924 lasījis lekcijas Latvijas Tautas universitātē. Darbojies LU Sabiedrisko zinātņu studentu biedrībā un Studentu klubā. 1927–28 papildinājies Berlīnes un Parīzes universitātēs. Bijis Latvijas Tautas universitātes privātdocents kriminālpolitikā un speciālajā grāmatvedībā (līdz 1937). No 1925 LU Valsts tiesību katedras jaunākais asistents, no 1927 asistents, no 1928 privātdocents, no 1931 docents, no 1934 vecākais docents, no 1939 ārkārtas profesors. 1933–37 K. Barona Tautas augstskolas Darba un sabiedrisko zinātņu nodaļas vadītājs. Lasījis atsevišķus lekciju kursus Rīgas pilsētas sociālās apgādības darbiniekuursos, no 1932 pagastu darbinieku ikgadējosursos. 1933 iecelts par Iekšlietu min-jas pagasta darbvežu (vēlāk sekretāri) un viņu palīgu pārbaudījumu komisijas locekli un eksaminatoru pašvaldības likumu zināšanās. Lektors Lauksaimniecības tautas augstskolā, 1935–38 Latvijas Tautas universitātes Mūrmuižas nodaļā. No 1934 arī LU juriskonsults, no 1937 LU Stipendiju komisijas priekšsēdētājs, 1936–38 VEF juriskonsults strādnieku jautājumos, 1938–40 Vispārējās apdrošināšanas sabiedrības nelaiemes gadījumos juriskonsults. 1935 bijis Tautas labklājības min-jas Sociālās apdrošināšanas likuma projekta izstrādāšanas komisijas loceklis, piedalījies Sociālās apdrošināšanas likuma izstrādē Latvijas Darba kamerā. 1936–40 Darba kameras loceklis, tās Darba aizsardzības sekcijas priekšsēdētājs un konsultants sociālās likumdošanas jautājumos. No 1936. g. 29. janv. zv. advokāts Rīgā. Bijis žurnāla “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis” līdzstrādnieks.

Padomju okupācijas laikā 1940 IX–1941 II LVU Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes mācību daļas pārzinis, profesors. 1940 XI–1941 IV Darba tautas komisariāta Juridiskās daļas vadītājs, pēc tam juriskonsults Papīra rūpniecības trestā. 1941. g. 24. febr. izstājies no Advokātu kolēģijas kā valsts dienestā strādājošs. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Zemes pašpārvaldes Iekšlietu ģenerāldirekcijas Pašvaldību departamenta vecākais juriskonsults un padomnieks darba tiesību jautājumos uzņēmumā “*Ostland Faser Gesellschaft m. b. H.*”. No 1942. g. apr. UR Tiesību zinātņu nodaļas profesors (no 1943 VI arī Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes dekāns, 1943 XII–1945 I ārkārtējais profesors). Bijis arī Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas profesors. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. Dzīvojis Palsmanes pag. Lejasvarīnos (tag. Variņu pag.). Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 XI–1945 I advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā (atskaitīts

Pēteris Mucinieks

mēnesi pēc apcietināšanas). 1944 XII apcietināts. 1946 IV piepriesti pieci gadi ieslodzījuma soda noietnēs. Pēc atgriešanās Latvijā strādājis par plānotāju Rīgas Dārzu un parku trestā, 1958–60 bijis zinātniskais līdzstrādnieks LPSR Zinātņu akadēmijas Ekonomikas institūtā. No 1960 profesors padomju darba tiesībās Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā. Miris 1980. g. 12. jūn. Rīgā.

Apbalvojumi: a) Latvijas Ak IV šķ., Latvijas Statistikas pārvaldes II pakāpes goda zīme.

Precējies 1926 ar Olgu Elvīru Spaliņu (dz. 1905. g. 31. dec.), meita Rita (dz. 1926. g. 30. nov.).

Studentu biedrības “Klints” biedrs.

D. Sociālā likumdošana. Lekcijas. – Rīga, 1930; Latvijas Universitātes Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes bibliotēkas sistematiskais katalogs. – Rīga, 1930 (līdzsastādītājs); Sociālā likumdošana, 2 daļas. – Rīga, 1934, 1935; Latvijas pašvaldību iekārta. – Rīga, 1938; Padomju tiesību pamati. – Rīga, 1974.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 550. l.; 5029. f., 1. apr., 11. l., 151. lp.; 7427. f., 1. apr., 1176. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P–2319. l.; LKV. – 14. sēj. (kā Pēteris Mucenieks); LU XX; EVP; LE (I). – 2. sēj. (kā Pēteris Mucenieks); LME. – 2. sēj.; LU AJ; Rīgas pilsētas DzNA.

MUIŽNIEKS Izidors (1889–1981)

Dzimis 1889. g. 5. jūl. Līvānu pag. lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Juris, māte – Jūlija. 1909–15 mācījies Līvānu pagasta un pilsētas skolā. 1916 beidzis četrklasīgo augstāko tautskolu. Pēc tam strādājis tēva saimniecībā.

No 1919 strādājis par skolotāju Līvānu Šlosbergas (vēlāk Pilskalnes pamatskola) skolā. Neilgu laiku bijis apcietināts. 1919 X–1920 I bijis mobilizēts Sarkanajā armijā. Atgriezies skolotāja darbā Šlosbergas skolā. 1920 beidzis Rēzeknes skolotāju kursus, bet 1927 Rīgas valsts vidusskolu pieaugušajiem. No 1920 strādājis par skolotāju Līvānu pag. pamatskolā, 1922–26 Tiltu pamatskolā Liksnas pag. Vēlāk strādājis par revidenta palīgu Valsts kontrolē. Sākumā darbojies Latgales Zemnieku partijā, no 1923 bijis LSDSP biedrs, sācis partijas grupas organizēšanu Liksnas pag. 1927–34 studējis tieslietas LU. No 1927 vienlaikus arī Tautas labklājības min-jas 7. raj. darba inspektors, jūrniecības darba inspektors. 1928 V–XI Valsts kontroles revidenta II šķ. palīgs. 1928. g. rudenī ievēlēts par 3. Saeimas deputātu no LSDSP saraksta (darbojies Lauksaimniecības komisijā, Pašvaldību komisijā). 1926–28 bijis LSDSP Latgales apgabala komitejas laikraksta “Latgolas Dorbs” redakcijas kolēģijas loceklis. 1931 kandidējis Rēzeknes pilsētas domes vēlēšanās no Apvienotā LSDSP un sabiedroto organizāciju saraksta. 1931 ievēlēts arī 4. Saeimā. 1932 VI izslēgts no LSDSP par komunistisku propagandu. I. Muižnieka dzīvokli notikušas Saeimas Strādnieku uz zemnieku frakcijas sēdēs ar nelegālās LKP Centrālkomitejas sekretāra piedaļiņanos. Pēc iepriekšējā naktī notikušā valsts apvērsuma 1934. g. 16. maijā apcietināts, ievietots Politiskās pārvaldes Rīgas raj. aresta telpās, tad Rīgas Centrālcietumā,

Izidors Muižnieks

pēc tam Liepājas koncentrācijas nometnē. 1935. g. 29. martā no nometnes atbrīvots un drīzumā pārcēlies uz dzīvi Bauskā. No 1935. g. sept. strādājis par Labības biroja Bauskas elevatora kasieri (atbrīvots štatu samazināšanas dēļ). 1936–38 pensionārs. No 1938. g. 21. dec. zv. advokāta D. Hibšmana palīgs Daugavpilī.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 6. jūl. iecelts par Daugavpils apr. Tautas saeimas vēlēšanu komisijas locekli. 1940. g. 28. sept. apcietināts, ievietots Daugavpils cietumā. 1941. g. 19. apr. piespriesti 8 gadi ieslodzījumā (apsūdzēts par sakariem ar Ļ. Trocka dēlu). 1949 pēc soda izciešanas atbrīvots. 1956 krimināllieta pārtraukta, attaisnots nozieguma sastāva trūkuma dēļ. Pēc atbrīvošanas dzīvojis Līvānu raj. Molotova kolhozā Jersikas ciema Muižniekos. 1957 piešķirts personālā pensionāra statuss. Miris 1981. g. 26. janv. Apbedīts Jersikas Škaparu kapos.

Precējies ar Zelmu Liko (dz. 1896. g. 2. sept.), dēls Ārijs (1927. g. 28. janv.–1929. g. 25. dec.).

D. Kas ir tagadējā sociāldemokrātija? – Rīga, 1932.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 555. l.; 1632. f., 1. apr., 14593. l.; 3235. f., 2. apr., 5580. l.; 5213. f., 1. apr., 3212. l.; 7427. f., 1. apr., 12025. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1986. f., 2. apr., P-9252. l.; PDVA, 1169. f., 14. apr., 4595. l.; LDG; LUAJ; Latgalešu politiķi un politiskās partijas neatkarīgajā Latvijā / Sast. Ē. Jēkabsons, V. Ščerbinskis. – Rīga, 2006.

MUNKĒVIČS Kirils (dzimis Oskars Munkēvičs; 1879–1950)

Dzimis 1879. g. 6. janv. Sātiņu pag. laukstrādnieka ģimenē; tēvs – Georgijs (kristīts Ērmanis), māte – Bille (dz. Zommerfelda). Latvietis, dzimis luterticīgs, no 1890 pareizticīgs, tad katoļticīgs (uniāts). Mācījies Saldus pareizticīgo draudzes skolā. 1895 sācis mācīties Baltijas skolotāju seminārā Kuldīgā, pēc beigšanas (1899) bijis skolotājs Bērzaunes pareizticīgo draudzes skolā, no 1902 skolotājs zemākā līmeņa dārzkopības skolā Gori-Gorku lauksaimniecības vidusskolā Mogiļovas gub. (tag. Vitebskas apg. Baltkrievijā), tajā pašā laikā mācījies šajā vidusskolā (beidzis 1906). No 1907 grāfa K. Potocka muižas pārvaldnieks Grodņas gub., pēc tam E. Vilenkina muižas pārvaldnieks Maskavas gub. No 1909 speciālo priekšmetu skolotājs Kučerovas zemākajā lauksaimniecības skolā, no 1910 Marjino Gorkas (Marjinogorskas) zemākajā lauksaimniecības skolā Minskas gub. (arī skolas direktors), no 1916 – Smoļinas zemākajā lauksaimniecības skolā (bijis arī skolas direktors). 1910 Gorku lauksaimniecības vidusskola pēc trīs gadu ilgās praktiskas darbības privātā saimniecībā un pārbaudījuma nokārtošanas piešķirusi mācīta pārvaldnieka grādu ar personiskām goda pilsoņa tiesībām. 1911 beidzis žurnālistu kursus Odesā. No 1915 titulārpadomnieks, no 1917 kolēģijas asesors. Publicējies “Rīgas Avīzē”, krievu laikrakstos, ar pseidonīmiem “Letus”, “Skļarskis”, “Kurļandskis”.

1921 VII atgriezies Latvijā. No 1921 XI vecākais agronoms Zemkopības min-jas Lauksaimniecības departamentā (1924 Lauksaimniecības departaments un Zemju departaments apvienots

Kirils Munkēvičs

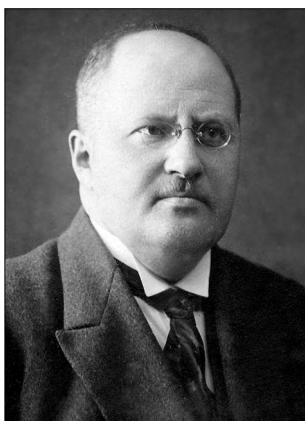
Zemkopības departamentā), organizējis un vadījis lauksaimniecības izglītības lietas. No 1922 mācījies Valodu institūta Veco valodu fakultātē, pēc beigšanas (1923) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1927). 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Saimnieciski kulturālās apvienības saraksta (nav ievēlēts). No 1927 XI vecākais agronoms Centrālās zemes ierīcības komitejas Senāta nodaļā. Publicējies Latvijas presē. No 1928. g. 18. janv. zv. advokāta H. Rūša palīgs Rīgā. No 1933. g. 31. maija zv. advokāts Rīgā. 1924–34 bijis Jaunsaimnieku un sikgruntnieku partijas biedrs. 1929–38 Izglītības ministrijas juriskonsults. 1935–36 Rīgas valsts komercskolas likumu zinību skolotājs. Darbojies Latvijas Agronomu biedrībā, Latvijas Preses biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā, Latvijas Vispārējās lauksaimniecības darbinieku biedrībā, Bijušo Baltijas skolotāju semināra audzēkņu biedrībā, Vidzemes Patronāta biedrībā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 1942 IX–1943 XI apcietinājumā par politisku darbību. Pēc atbrīvošanas atjaunojis zv. advokāta praksi. No 1944 XI advokāts juridiskajā konsultācijā Rīgā. Bijis LPSR Advokātu kolēģijas prezidija loceklis. 1948 III ar tieslietu ministra pavēli izslēgts no Advokātu kolēģijas. Miris 1950. g. 7. febr. Rīgā.

Precējies 1907 ar Mariju Šperlingu (dz. 1879. g. 17. sept.), meitas Aleksandra (dz. 1908. g. 24. jūn.; pēc 2. pasaules kara advokāte), Vera (dz. 1909. g. 15. jūn.), Jevgēnija (dz. 1912. g. 19. nov.) un dēls Leonīds (dz. 1918. g. 10. jūl.). Meitas Aleksandras vīrs Anatolijs Šaļins (sk.) – zv. advokāts.

Studentu korporācijas “Vendia” filistrs dibinātājs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 551. l.; 1632. f., 1. apr., 14619. l.; 1638. f., 1. apr., 166., 167. l.; 1676. f., 4. apr., 55. l.; 7427. f., 1. apr., 7218. l.; LDG; LVD; Ciānas Sargu Balsis. – 1933. – Nr. 11; BSS; Vendia. 1927–1987. – [B. v., b. g.]; LUAJ.

Aleksandrs Murevskis

MUREVSKIS Aleksandrs Ņūtons (1886–1937)

Dzimis 1886. g. 22. okt. Rīgā ierēdņa (galma padomnieks) ģimenē; tēvs – Andrejs. Latvietis, luterticīgs. 1915 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. Bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Tieslietu ministrijā Petrogradā, no 1916 I Jekaterinoslavas gub. Bahmutas apr. 19. iecirkņa miertiesneša sekretārs. 1916 II mobilizēts karadienestā, iedalīts 190. rezerves kājnieku pulkā, bet jau martā slimības dēļ atvaļināts. 1916 V iestājies Ziemeļu frontes štābā par darbvedi. Okt. piekomandēts Krievijas 12. armijas štāba Ģenerālkvartīrmeistara nodaļai, sevišķu uzdevumu ierēdnis juridiskos jautājumos. 1917 XII demobilizēts. Bijis zv. advokāta palīgs Valkā.

1919 II Igaunijā iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku Ziemeļlatvijas brigādē, iedalīts 1. (vēlāk 4.) Valmieras kājnieku pulka Saimniecības daļā. No marta pulka tiesas darbvedis, no maija līdz jūn. Alūksnes pagaidu komandants. No 1919 XI Ties-

lietu nodaļas pārzinis Armijas kara satiksmes pārvaldē. 1920 XI atvaļināts. No 1921. g. 1. apr. zv. advokāta A. Zēberga palīgs Rīgā. 1923. g. 4. jūl. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita kā sastāvošs izmeklēšanā par kriminālnozieģumu Neatkarības laikā (1919. g. 8. jūn. piedalījies triju apcietināto komunistu nošaušanā). Notiesāts uz 5 gadiem spaidu darbos. 1925 Valsts prezidents A. Murevski apželojis. No 1926 bijis Nacionālās Latvijas atvaļināto karavīru biedrības biedrs, revīzijas komisijas loceklis. Miris Rīgas pilsētas 1. slimnīcā 1937. g. 28. nov. Apbedīts Torņakalna kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas Akpz, Acpj. m.
Neprecējies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 552. l.; 2625. f., 1. apr., 207. l., 186. lp.; 2996. f., 12. apr., 31407. l.; 5601. f., 1. apr., 4385. l.

NAKELIS Voldemārs Vilis (1897–1995)

Dzimis 1897. g. 22. dec. Bauskā lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jēkabs, māte – Anna (dz. Page). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Bauskas tautskolā, Bauskas tirdzniecības skolā un Jelgavas vācu skolotāju seminārā (1918).

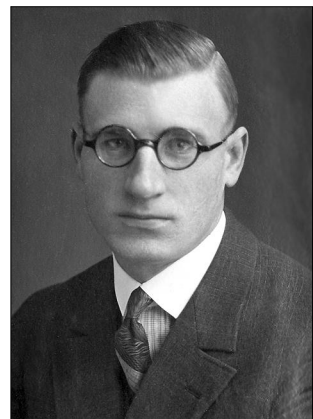
No 1919 Apgādības min-jas Bauskas apgādības iecirkņa darbvedis. Pēc Rīgas valsts vidusskolas pieaugušajiem beigšanas (1921) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). Bijis LSDSP Rīgas komitejas priekšsēdētājs, biedrības “Kultūras balss” biedrs. No 1920 VII Satversmes sapulces Sociālās likumdošanas un Tirdzniecības un rūpniecības komisijas darbvedis, no 1922 VII Rīgas dzelzceļnieku slimokasu biroja sekretārs. 1924–25 Tautas labklājības min-jas Pensiju nodaļas I šķ. darbvedis, pēc tam darba inspektors. Vēlāk juriskonsults Ķieģeļrūpniecības centrālajā pārvaldē, Latvijas Bankā, 1925–40 tieslietu padomnieks un referents Rīgas 13. vācu kopējā slimokasē. No 1932. g. 20. apr. zv. advokāta K. Eglīša palīgs Rīgā. No 1937. g. 12. janv. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. advokāts Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā, 1941–44 arī tieslietu referents un Tieslietu nodaļas vadītājs Fiduācijā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – UTAG*) un Valsts bankā. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1947 Tibingenes universitātē ieguvis *Dr. iur.* zinātnisko grādu. 1954–63 Vācijas valdības padomnieks. Miris 1995. g. 11. okt. Bonnā Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajā zemē.

Precējies 1922 ar Hildu Aleksandru Siliņu (dz. 1900. g. 5. maijā), dēls Egils (dz. 1922. g. 8. nov.).

Bijis studentu biedrības “Klints” biedrs (izslēgts), vēlāk studentu korporācijas “Talavija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 556. l.; 5029. f., 1. apr., 11. l., 152. lp.; 7427. f., 1. apr., 4280. l.; EVP; LE (II). – 3. sēj.; Brīvā Latvija. – 1995. – 30. okt.–5. nov.; LUAJ; KT.

Voldemārs Nakelis

Vladimirs Naumovs

NAUMOVS Vladimirs (1908–1991)

Dzimis 1908. g. 14. jūl. Rīgā iecelojuša Vitebskas apr. zemkopja, vēlākā smagā ormaņa uzņēmuma īpašnieka ģimenē; tēvs – Prokopijs, māte – Anna. Krievs, pareizticīgs. I. pasaules kara laikā dzīvojis Smoļenskā, vēlāk Maskavas apkārtnē, no 1917 – Maskavā.

Atgriezies Latvijā. Mācījies privātģimnāzijā. 1927 beidzis Rīgas pilsētas krievu vidusskolu. 1928 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1933). No 1929 darbojies LU Krievu studentu biedrībā. No 1934. g. 16. maija zv. advokāta palīgs Rīgā. 1935. g. 3. apr. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita. No 1939 Latvijas krievu apvienības biedrs.

Vācu okupācijas laikā no 1942. g. 10. nov. zv. advokāts. Pēc 2. pasaules kara juriskonsults LPSR Ministru Padomes sagādes un sadales republikāniskajā trestā “Latsnabsbit” Rīgā. Vēlāk advokāts. Miris 1991. g. 12. apr. Rīgā.

Precējies, dēls Juris.

A. LVVA, 7427. f., 1. apr., 12414. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

NEIMANIS Aleksandrs (1887–1933)

Dzimis 1887. g. 10. aug. Piltene; tēvs – Andrejs. Latvietis, pareizticīgs. 1912 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. Jaunākais tiesamatu kandidāts tiesu iestādēs (no 1914 vecākais tiesamatu kandidāts tiesu iestādēs), izmeklēšanas tiesneša palīgs Rīgas apgabaltiesas Rīgas pilsētas 6. iecirknī, pēc tam 3. iecirknī, no 1915 Ēzeles (tag. Sāmsala Igaunijā) iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis, no 1916. g. apr. Rīgas 4. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis. 1916 X–1917 I karadienestā, atvaļināts, iecelts par Rīgas apgabaltiesas Rīgas pilsētas 3. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesi.

No 1924. g. 18. jūn. zv. advokāta V. Meijeroviča palīgs Rīgā. 1930. g. 15. janv. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita slimības dēļ. Miris 1933. g. 20. maijā.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 561. l.; 2996. f., 13. apr., 2932., 2994. l.

Aleksandrs Neimanis

NEIMANS Felikss (Neumann; 1890–1933)

Dzimis 1890. g. 2. sept. Rīgā; tēvs – Oskars. Vācietis, luterticīgs. 1915 beidzis Petrogradas universitātes Juridisko fakultāti. 1915 mobilizēts armijā, 1916 II paaugstināts par praporščiku. Dienējis Sibīrijas strēlnieku rezerves pulkā Novonikolajevskā (tag. Novosibirska) par jaunāko virsnieku. 1916 VII nosūtīts uz fronti un iedalīts 236. Borisoglebskas kājnieku pulkā, pulka tiesas sekretārs. 1916 XII paaugstināts par podporučiku, 1917 V par poručiku. No 1917 VI sapieru komandas priekšnieks, no sept. 59. divīzijas sakaru virsnieks, no dec. 59. divīzijas štāba Operatīvās nodaļas vecākais adjutants. 1918 II atvaļināts. 1918 VIII–XII zv. advokāta A. Kazaka palīgs Rīgā.

1919 III mobilizēts Padomju Latvijas armijā Rīgā un iedalīts 2. divīzijas 3. brigādes štābā, no apr. brigādes sakaru nodaļas

vadītājs. 1919 V dezertējis un brīvprātīgi iestājies Baltijas landesvērā, virsleitnants. Piedalījies kaujās pret lieliniekiem. 1919 VII Vācu zemessargu sastāvā pārskaitīts Latvijas armijā. 1920 III pārcelts uz Armijas virspavēlnieka štāba Iekšējās izlūkošanas nodaļu, Rēzeknes nodaļas izmeklēšanas virsnieks, no 1920 VI Rīgas nodaļas izmeklēšanas virsnieks (aug. pārcelts Tieslietu ministrijā, no armijas atvaļināts). No 1920 VIII jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1921. g. 26. dec. zv. advokāta A. Kazaka palīgs, vēlāk zv. advokāta O. Finkelšteina palīgs Rīgā. No 1929. g. 10. jūl. zv. advokāts Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. Miris 1933. g. 4. sept. Apbedīts Meža kapos.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. So III (š) šķ., Sv. Ao III (š) šķ., Romanovu dinastijas 300 gadu valdīšanas jubilejas piemiņas med.

Precējies 1921 ar Mariju Margarēti Andersoni (dz. 1897. g. 27. martā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 559., 560. l.; 2996. f., 13. apr., 3172. l.; 3318. f., 1. apr., 60. l., 58.–65. lp.; 4011. f., 1. apr., 3972. l.; 5601. f., 1. apr., 4458. l.

NEUHAUZS Arno (arī Arno Neihauss; 1905–1941)

Dzimis 1905. g. 5. martā Tukumā ārsta ģimenē; tēvs – Ābrams, māte – Mīna (dz. Blūmenfelde). Ebrejs, jūdaists. No 1915 dzīvojis Rīgā, mācījies N. Tidebēla privātajā ģimnāzijā.

Pēc Rīgas pilsētas vācu vidusskolas beigšanas (1924) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1928). No 1928. g. 29. aug. zv. advokāta L. Hercenberga palīgs Rīgā. No 1935. g. 8. maija zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Nogalināts Rīgas geto vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies, sieva Mirjama.

Ebreju studentu korporācijas “Vetulia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 558. l.; 4263. f., 1. apr., 47. l., 50. lp; 7427. f., 1. apr., 7987. l.; LUAJ; www.yadvashem.org

NIEDRA Kārlis (1898–1966)

Dzimis 1898. g. 9. martā Tērbatā teoloģijas studenta, vēlākā mācītāja, rakstnieka un politiķa Andrieva Niedras ģimenē; māte – Emīlija Kristīne (dz. Bankovska). Latvietis, luterticīgs. 1907–08 mācījies Bauņu pagastskolā, 1908–09 Kalsnavas draudzes skolā. 1911 uzsācis mācības L. Bērziņa un F. Šmithena Dubultu ģimnāzijā (beidzis 1917 evakuācijā Tērbatā). 1917 V–1918 II dienējis Krievijas armijā, kareivis 1. Atsevišķajā aplenkuma divīzijā. No 1918. g. rudens studējis tirdzniecību Baltijas Tehniskajā augstskolā.

1918 XII iestājies Latvijas Pagaidu valdības Atsevišķajā (studentu) rotā, piedalījies kaujās pret lieliniekiem Kurzemē. No 1919 VII tulks Livena korpusā Jelgavā, no aug. Bermonta armijas Ģenerālštābā, dienējis Rezerves inženieru bataljonā. 1919 XI emigrējis

Ferliks Neimans

Arno Neuhausz

Kārlis Niedra

uz Klaipēdas apgabalu. 1920–22 bijis māceklis specīcijas firmā “*Robert Meyhöfer*” (no 1921 VI firmas Kauņas nodaļā). No 1922 II skolotājs vācu draudzes skolā Viļņā, 1923. g. vasarā korespondents un kalkulators firmā “*Valdemar Fritzsche*” turpat. 1923 VIII nelegāli atgriezies Latvijā, pārejot Polijas–Latvijas robežu. Apcietināts un ievietots Daugavpils cietumā, ievadīta izmeklēšana, piecus mēnešus atradies apcietinājumā. 1924 I izmeklēšanas lieta izbeigta, atbrīvots no ieslodzījuma. 1924 II–1925 IV obligātajā dienestā Latvijas armijā (1925 IV–IX virsdienestā Bruņoto vilcienu divizionā un Artilērijas instruktoru baterijā). Beidzis artilērijas virsnieku v. i. kursus, atvaļināts kā virsnieka vietnieks, virsnieka vietas izpildītājs. 1925. g. rudenī mēnesi strādājis par korektoru spiestuvē “*Liepājas Burtnieks*” Rīgā. 1925–26 studējis tieslietas Herdera institūtā. No 1927 privātdokāts Maltā, vēlāk Krustpili. 1929 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1935). Ap 1930 vienu mēnesi bijis 5. Rīgas aizsargu pulka Sakaru rotas aizsargs. Bijis arī Rīgas Latviešu biedrības biedrs. No 1936. g. 20. maija zv. advokāta J. Ansberga palīgs Rīgā, no 1937. g. 27. janv. zv. advokāta A. Jakovļeva palīgs Rīgā, no 1938. g. 9. nov. zv. advokāta A. Ruberta palīgs Rīgā, no 1939. g. 24. febr. Jēkabpili.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 9. okt. zv. advokāta J. Finkenšteina palīgs Jēkabpili. No 1941 I Jēkabpils juridiskās konsultācijas pārzinis. 1941. g. 23. maijā izslēgts no Advokātu kolēģijas (pēc tam kad tika konstatēta viņa darbība Līvena korpusā, Bermonta armijā un Latvijas Aizsargu organizācijā). No 1941 V grāmatvedis Valsts bankas Jēkabpils nodaļā. Vācu okupācijas laikā no 1941 VIII policijas iecirkņa priekšnieks Jēkabpils aprīņķī. 1942 VI iecelts par Bauskas aprīņķa priekšnieku. No 1943 VI dienējis policijā Rīgā, piekomandēts Zemes pašpārvaldes Iekšlietu ģenerāldirekcijas Cenu uzraudzības nodaļai. Sasniedzis policijas majora dienesta pakāpi. No 1944 VI Daugavpils apgabaltiesas miertiesnesis. 1944 X devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1945. g. 11. apr. Vācijā apcietinājusi padomju 3. triecienarmijas Pretizlūkošanas nodaļa. 1945. g. 14. maijā 3. triecienarmijas kara tribunāls piesprieda 20 gadus katorgas darbos ar tiesību zaudēšanu uz pieciem gadiem. Izvests uz soda noietnēm Irkutskas apgabalā. Kļuvis par invalīdu. 1955 noraidīts soda samazināšanas lūgums. Pēc piesprietā soda izciešanas un atgriešanās Latvijā bijis sagādnieks Tērvetes sanatorijā. Miris Rīgā 1966. g. Apbedīts Meža kapos.

Precējies 1933 ar Olgu Skuju (1902. g. 11. okt.–70. gadu beigās), meita Sarmīte Emilija (1936. g. 1. dec.–1995. g. 24. martā).

No 1918. g. rudens līdz 1919 bijis studentu korporācijas “*Selonija*” krustdēls.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 565. l.; 3273. f., 1. apr., 8422. l.; 5601. f., 1. apr., 4476. l.; 7427. f., 1. apr., 13496. l.; LVA, 1986. f., 1. apr., 43250. l.; LUAJ; Selonijas albums. 1880–2000. – [ASV], 2002; mazmeitas Renātes Puncas sniegtās ziņas.

NOLTEINS Bruno (*Noltein*; 1887–1969)

Dzimis 1887. g. 6. jūl. Maskavā; tēvs – Jegors. Vācietis, luteriņš. 1912 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. Bijis Rīgas apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts, vēlāk līdz 1915 IX vecākais tiesamatu kandidāts. 1915 evakuējies uz Maskavu, bijis zv. advokāta palīgs. 1917 atgriezies Rīgā, zv. advokāta palīgs.

1919 dienējis Latvijas armijas Kara tiesu pārvaldē. No 1919. g. 27. nov. zv. advokāta H. Pelhava palīgs Rīgā. No 1922. g. 7. jūn. zv. advokāts Rīgā. No 1928 Zv. advokātu padomes loceklis. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības priekšsēdētāja 2. biedrs, vācu biedrības “*Musse*” priekšsēdētājs, Marijas Diakonīsu biedrības priekšsēdētājs. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. Bijis virstiesas padomnieks Pozenē (tag. Poznaņa Polijā).

2. pasaules kara laikā vācu virstiesas priekšsēdētājs Baltijā, Rīgā. 1945 I devies uz Mīzdroju Pomerānijā (tag. Mendzidroje Polijā). Pēc 2. pasaules kara darbojies Baltvāciešu novadniecības Šlēsvīgas-Holšteinas apg. (bijis priekšsēdētājs un goda priekšsēdētājs), novadniecības ev. lut. Palīdzības komitejā. Miris 1969. g. 13. jūn. Libekā. Apbedīts *Vorwerker* kapos.

Audzumeita Tamāra (dz. 1906. g. 1. sept.), precējusies ar vēlāko zv. advokāta palīgu Erhardu Krēgeru (sk.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 566. l.; 2996. f., 13. apr., 6557. l.; 4011. f., 1. apr., 4042. l.; Bruno von Noltein 70 Jahre // Baltische Briefe. – 1957. – Nr. 6. – S. 12; 1969. – Nr. 6.

Bruno Nolteins

NOVACKIS Aleksandrs (1901–1965)

Dzimis 1901. g. 4. maijā Rīgā Volfšmita alus brūža (spirta dedzinātavas) strādnieka un sētnieces ģimenē; tēvs – Aleksandrs, māte – Mīna (dz. Ungāite). Latvietis, luteriņš. No 1908 mācījies Leitāna elementārskolā, no 1911 Jēgera komercskolā (līdz 1914). 1915 izglītību turpinājis Latviešu izglītības biedrības reālskolā, pēc tam V. Olava komercskolā. 1917 V brīvprātīgi iestājies 12. frontes Kara ceļu nodaļā par desmitnieku. No jūn. jaunākais tehniķis, aug. paaugstināts par kara laika ierēdni. 1917 IX, ienākot Vācijas karaspēkam, palicis Rīgā. Strādājis par elektrotehniķi.

1919 padomju varas laikā studējis Latvijas Augstskolā, izstājies. 1919 IV brīvprātīgi iestājies Padomju Latvijas armijā, bijis 1. strēlnieku pulka kancelejas rakstvedis Kalnciemā, vēlāk Rīgā. Iestājies Kara skolas Inženieru nodaļā, 1919 V, lieliniekiem atkāpjoties no Rīgas, piedalījies aizstāvēšanās kaujās Daugavmalā. Vācu karaspēkam ienākot, pārgērbies privātdrēbēs un, izliekoties par slimnieku, palicis pilsētas slimnīcā. 1919 VI brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, kara laika ierēdnis Aviācijas parka kancelejā. 1919 VII–VIII žandarmērijas iecirkņa adjutants, aug. pārcelts uz 9. Rēzeknes kājnieku pulku, sept. uz Armijas etapu komandantūru.

Aleksandrs Novackis

1919 X–1920 II Lēdurgas komandantūras sevišķu uzdevumu virsnieks, pēc tam Vidzemes–Latgales gūstekņu nometnes Tieslietu nodaļas pārzinis. 1920 III atvaļināts. 1920 beidzis Izglītības min-jas Skolu departamenta rīkotos karavīru kursus. 1920 uzsācis mehānikas studijas LU, 1923 tieslietu studijas (beidzis 1930). 1930–32 studējis tautsaimniecību LU. Vienlaikus 1920–21 bijis grāmatvedis Latvijas Bankā, 1921–23 darbvedis Zemkopības min-jas Valsts mantu uzņēmšanas komisijā. No 1923 strādājis par zv. advokātu J. Šmita un H. Dolgoja sekretāru. No 1932. g. 10. febr. arī zv. advokāta R. Benusa palīgs Rīgā, no 1933. g. 18. janv. arī zv. advokāta H. Dolgoja palīgs Rīgā. No 1938. g. 5. okt. zv. advokāts Rīgā. No 1934 II bijis Aizsargu aviācijas pulka vada komandieris, tieslietu pārzinis.

Padomju okupācijas laikā 1941 III izceļojis uz Vāciju. Bijis ierēdnis pārceļotāju nometnē. Vācu okupācijas laikā 1942 III atgriezies Latvijā. 1943. g. 6. martā pagaidām ieskaitīts advokāturā sastāvā, bijis zv. advokāts Liepājā. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju, 1948 izceļojis uz Austrāliju. Melburnas Latviešu biedrības līdzdibinātājs, *Daugavas vanagu* Melburnas nodaļas biedrs. Vairāku laikrakstu sludinājumu aģents. Miris 1965. g. 20. janv. Melburnā. Apbedīts Melburnas Fokneras kapos (*Fawkner Cemetery*).

Apbalvojumi: a) Latvijas Ačjpm.

Precējies 1926 ar Iršu kolonista, tirgotāja Johana Fridriha Šteinbrehera meitu Emmu Vilhelmīni (dz. 1902. g. 29. jūl.–1964. g. 13. okt.), dēls Gunārs Normunds (1928. g. 2. maijā–1978. g. 13. aug.). Studentu korporācijas “Ventonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 567. l.; 1636. f., 1. apr., 1.–720. l.; 1640. f., 1. apr., 199. l., 18. lp.; 5601. f., 1. apr., 4493. l.; 7427. f., 1. apr., 2538. l.; P–112. f., 8. apr., 1432. l.; Miris adv. A. Novackis // Austrālijas Latvietis. – 1965. – 29. janv.; LU AJ.

NESTEROVS (līdz 1916 **GURĒVIČS**) **Timofejs** (1870–pēc 1938)

Dzimis 1870. g. 1. martā; tēvs – Nikolajs. Krievs, pareizticīgs. 1895 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. Bijis jaunākais (no 1897 vecākais) tiesamatu kandidāts, Civildodaļas sekretāra palīgs, no 1898 sekretārs, iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis Jaunjelgavas, Ilūkstes, Jelgavas–Bauskas apr. un svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesis Jelgavas apgabaltiesā. No 1914 evakuācijā Krievijā. No 1895 gub. sekretārs, no 1902 titulārpadomnieks, no 1907 kolēģijas asesors, no 1909 galma padomnieks, no 1913 kolēģijas padomnieks, no 1917 I valsts padomnieks.

No 1923. g. 5. dec. zv. advokāts Jelgavā. Vēl 1938 dzīvojis Jelgavā. Turpmākais liktenis nav zināms.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. Ao III šķ.

Precējies, sieva Anna (dz. 1876. g. 30. aug.), dēli Mihails (dz. 1902. g. 12. febr.), Nikolajs (dz. 1905. g. 4. maijā) un Georgijs (dz. 1907. g. 28. okt.) un meita Jekaterina (dz. 1903. g. 9. sept.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 557. l.

NIKANOROVS Anatolijs (1912–1945)

Dzimis 1912. g. 13. nov. Rīgā zv. advokāta palīga Porfirija Ņikanorova (sk.) ģimenē; māte – Natālija (dz. Ivļeva). Krievs, pareizticīgs. Mācījies Rīgas pilsētas pamatskolā. 1. pasaules kara laikā dzīvojis evakuācijā Petrogradā, vēlāk Tveras gub.

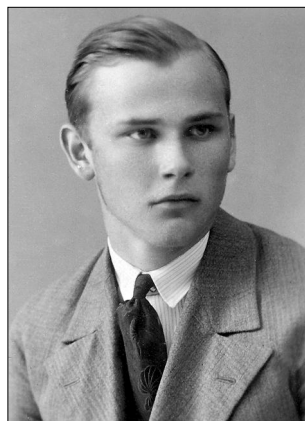
1922 V atgriezies Latvijā. Mācījies Rīgas pilsētas 4. krievu pamatskolā. No 1926 mācījies Rīgas valsts krievu ģimnāzijā, pēc beigšanas (1930) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1935). Vienlaikus 1930–35 bijis darbvedis sava tēva zv. advokāta P. Ņikanorova birojā. No 1935. g. 20. nov. zv. advokāta P. Ņikanorova palīgs Rīgā. 1936–37 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis Vidzemes divīzijas pārvaldē.

Padomju okupācijas laikā 1940 XI–1941 II bijis arī nacionālizēto namu pārvaldnieks Rīgā. 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā, 24. febr. atskaitīts kā valsts iestādes darbinieks (juriskonsults “Aeroflot” Baltijas pārvaldē). Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta P. Ņikanorova palīgs Rīgā, no 1942. g. 7. jūl. zv. advokāta N. Vologina palīgs Rīgā. No 1944. g. 11. maija zv. advokāts. Darbojies krājaizdevu kasē “Draugs”. No 1944 bēgļu gaitās Vācijā. 1945. g. 17. apr. kopā ar sievu gājis bojā gaisa uzlidojumā Pilzenē Čehoslovākijā.

Precējies 1941. g. 27. apr. ar Nadeždu Naumovu (1914. g. 29. jūn.–1945. g. 17. apr.), dēls Andrejs.

Krievu studentu korporācijas “Ruthenia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 563. l.; 7427. f., 1. apr., 15221. l.; LU AJ.

Anatolijs Ņikanorovs

NIKANOROVS Porfirijs (1885–1941)

Dzimis 1885. g. 25. febr. Rīgā; tēvs – Aleksandrs. Krievs, pareizticīgs. Beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju, 1908 Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. No 1908 jaunākais tiesamatu kandidāts un sekretāra palīgs Kauņas apgabaltiesā. No 1911 zv. advokāta A. Kržižanovska palīgs, no 1914. g. 28. febr. zv. advokāts Rīgā. Līdz 1915 Rīgas pilsētas domes loceklis. No 1915. g. rudens grāmatveža palīgs un grāmatvedis Dienvidrietumu frontes Galvenajā rentejā. 1918 VI nodokļu inspektors Jekaterinoslavas (tag. Dņepropetrovska Ukrainā) 4. iecirknī, no XI Melitopoles apr. 1. iecirknī.

1922 V atgriezies Latvijā. No 1922. g. 30. jūn. zv. advokāts Rīgā, 1940 I–XI arī Madonā. Darbojies krievu nacionālajās organizācijās, bijis Krievu nacionālās apvienības Latvijā dibinātājs, valdes loceklis, priekšsēdētājs. 1923 ievēlēts par delegātu Latvijas Pareizticīgo baznīcas 1. Latvijas koncilā. 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Krievu nacionālās savienības saraksta, 1931 no Krievu apvienoto organizāciju saraksta (nav ievēlēts). Darbojies Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts advokātu kolēģijā. Bijis namu pārvaldnieks, pēc tam “Aeroflot” fabrikas darbvedis un

Porfirijs Ņikanorovs

Jāzeps Ollenšteins

juriskonsults. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Miris 1941. g. 29. dec. Rīgā. Apbedīts Ivana kapos.

Precējies ar Natāliju Ivļevu, dēls Anatolijs Ņikanorovs (sk.) – vēlākais zv. advokāta palīgs, meita Jeļena (dz. 1916. g. 11. sept.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 564. l.; 2996. f., 13. apr., 5891. l.; LDG; Сегодня. – 1931. – 21 марта.

OLLENŠTEINS Jāzeps (1901–1941?)

Dzimis 1901. g. 4. jūn. Rīgā bij. Panevėžas iedzīvotāja tirgotāja ģimenē; tēvs – Vulfs, māte – Sāra. Ebrejs, jūdaists. 1909–15 mācījies Rīgas N. Rivoša ģimnāzijā. 1915. g. rudenī devies uz Maskavu, mācījies P. Šeimina ģimnāzijā. No 1918 studējis tieslietas Maskavas universitātē.

1920. g. b. atgriezies Rīgā. 1921 beidzis V. Blūma vidusskolu Rīgā un turpinājis tieslietu studijas LU (beidzis 1925). Bijis Žīdu studentu savstarpējās palīdzības kases priekšsēdētājs. Studiju laikā strādājis par sekretāru zv. advokāta P. Taņina birojā. Bijis Lietuvas pilsonis, vēlāk pārgājis Latvijas pilsonībā. No 1925. g. 2. sept. zv. advokāta G. Rubinšteina palīgs Rīgā. No 1934. g. 17. janv. zv. advokāts Rīgā. LU un RPI žīdu filistru biedrības valdes loceklis, sekretārs.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 2. janv. advokāts Rīgas 6. juridiskajā konsultācijā. Gājis bojā Rīgā vācu okupācijas laikā.

Precējies ar Leontīni Tankelu (dz. 1904; gājusi bojā vācu okupācijas laikā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 568. l.; 7427. f., 1. apr., 4097. l.; Альбом общества филистров-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Рига, [b. g.]; LUAJ; www.yadvashem.org

OPSA (dz. DĀVE) Lidija (1901–1988)

Dzimusi 1901. g. 4. jūn. Grašu pag. Auziņos lauksaimnieka, vēlākā privātdavokāta ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Mīnna (dz. Mālezābaka). Latviete, pareizticīga (dzimusi luterticīga). Brālis Valentīns Dāvis (sk.) – zv. advokāts. Mācījusies Grašu pagastskolā (līdz 1914), pēc tam Madonas sieviešu ģimnāzijā. 1916 ar ģimeni devusies bēgļu gaitās uz Petrogradu, mācījusies Sadovskas ģimnāzijā. 1918. g. b. atgriezusies Latvijā.

Pēc Rīgas pilsētas 3. vidusskolas beigšanas (1922) uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1930). No 1931. g. 28. janv. sava brāļa zv. advokāta V. Dāvja palīdzē Rīgā. No 1939. g. 11. janv. zv. advokāte Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāte Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, bijusi zv. advokāte Rīgā. 1944 devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojusi uz ASV. Mirusi 1988. g. 12. apr. Losģātosā Kalifornijas pavalstī.

Lidija Opsa

Precējusies 1934 ar Robertu Opsu (dz. 1903. g. 14. jūl.), meitas Dzintra Ileana (dz. 1936. g. 5. aug.; juriste) un Rasma Ingrīda (dz. 1937. g. 6. okt.).

D. Laulības šķiršanas iemesli pēc laulības lik. 49., 50. un 51. pantiem. Ref. Rīgas apgabaltiesas zvērinātu adv. palīgu konferencei. – Rīga, 1937; Civillikuma 5. pants. – Rīga, 1938.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 569. l.; 7427. f., 1. apr., 4016. l.; LUAJ.

OZOLIŅŠ Ādolfs Eduards (1902–1964)

Dzimis 1902. g. 20. dec. Rīgā kurpnieka ģimenē; tēvs – Pidriķis, māte – Amālija (dz. Grabe). Latvietis, luterticīgs. Mācījies G. Odiņa tirdzniecības skolā, no 1914 Rīgas pilsētas ģimnāzijā. 1. pasaules kara laikā ar skolu evakuējies uz Tērbatu. 1917 atgriezies Rīgā. Mācījies Latviešu izglītības biedrības reālģimnāzijā.

1918 XII iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku Skolnieku rotā. Lielinieku laikā turpinājis izglītību Rīgā. 1919 V brīvprātīgi iestājies 3. Atsevišķajā bataljonā (jūlijā bataljons iedalīts 3. Jelgavas kājnieku pulkā), piedalījies kaujās pret lieliniekiem un bermontiešiem. 1919 XI komandēts uz Kara skolu (beidzis 1920 V). Bijis leitnants 10. Aizputes kājnieku pulkā (1921 IV atvaļināts). 1921 beidzis Izglītības min-jas kursus karavīriem un uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). Vienlaikus 1922–24 strādājis par sekretāru zv. advokātu N. Dmitrijeva un P. Berģa biros. No 1923 strādājis bezpartijiskā nacionālā laikraksta “Latvis” redakcijā, redakcijas kolēģijas loceklis (līdz 1934). Latvijas Rakstnieku un žurnālistu arodbiedrības valdes loceklis. 1932 I–IX jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltsesā. No 1932. g. 14. dec. zv. advokāta Anša Petrēvica palīgs Rīgā. 1935–1940 X arī Kara min-jas juriskonsults. No 1939. g. 15. dec. zv. advokāts Rīgā, no 1940 IX arī Rīgas Jūrmalā. Savulaik bijis LU Studentu padomes loceklis, partijas “Nacionālā apvienības” biedrs (1927–34), Aizsargu organizācijas Sakaru bataljona aizsargs, Rīgas Latviešu biedrības, Latvijas Karaskolu beigušo virsnieku apvienības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, janv. un febr. juriskonsults Latvijas tautas armijas likvidācijā, no apr. līdz jūn. seglinieka māceklis “Dinamo” 4. darbnīcā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 1944 V iesaukts latviešu leģionā. Pēc kara ar ģimeni bēgļu gaitās Vācijā, no 1950 trimdā ASV. Miris 1964. g. 30. nov. Čikāgā.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO V šķ., Akpz, Acjpm, Beļģijas Ko V šķ.

Precējies 1924 ar Hermīni Liliju Ozoliņu (dz. 1902. g. 14. nov.), dēls Elmārs Roberts (dz. 1925. g. 1. febr.), vēl viens bērns.

Studentu korporācijas “Ventonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 572. l.; 5601. f., 1. apr., 4587. l.; 7427. f., 1. apr., 3785. l.; LE (II). – 3. sēj.; LUAJ.

Ādolfs Ozoliņš

Konstantins Ozoliņš

OZOLIŅŠ Konstantīns (1902–1987)

Dzimis 1902. g. 28. jūn. Rugāju pag. Jaundaudzenēs lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Gustavs, māte – Anna (dz. Šmite). Latvietis, luterticīgs. 1911 kopā ar brāļiem pārcēlies uz Rīgu mācību nolūkā. 1913–14 mācījies Serkova ģimnāzijā, slimības dēļ izstājies, atgriezies tēva mājās. No 1915. g. rudens dzīvojis Maskavā, mācījies Šamorņinas privatģimnāzijā, pēc tam uz Maskavu evakuētajā Varšavas 6. ģimnāzijā. 1918. g. pavasari atgriezies vācu karaspēka okupētajā Latvijā, Rugāju pag. No 1918. g. rudens mācījies Latviešu izglītības biedrības vidusskolā Rīgā (vēlāk Rīgas pilsētas 2. vidusskola).

1921 beidzis Rīgas pilsētas 2. vidusskolu un uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932). Vienlaikus no 1922 strādājis zv. advokāta R. Lamstera birojā Rīgā. No 1926 jaunākais (no 1928 vecākais) tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1929 mirtiesnesis Daugavpils apgabaltiesā Grīvas iecirknī. 1930 iecelts par Daugavpils apgabaltiesas locekli. No 1929 darbojies Latvijas Aizsargu organizācijā, 1932 bijis 18. Daugavpils aizsargu pulka Sakaru bataljona adjutants, Daugavpils Latviešu biedrības padomes loceklis un Apgāda komisijas priekšsēdētājs, Latvijas Sporta biedrības Daugavpils nodaļas, Latgales Patronāta biedrības, Daugavpils Latviešu krājaizdevu sabiedrības, Latvijas Tiesnešu biedrības biedrs, LZS Daugavpils nodaļas biedrs (1929–34). Bijis arī pedagogs Daugavpils valsts un Baltkrievu ģimnāzijā. 1937–1940 XII Rīgas apgabaltiesas loceklis.

Padomju okupācijas laikā no 1941 IV palīgstrādnieks (no maija līdz jūl. kartotekārs) Rīgas ķīmiski farmaceitiskajā rūpniecībā “Farmazāns”. Vācu okupācijas laikā no 1941 VII Daugavpils apgabaltiesas priekšsēdētājs. 1943 pēc konflikta ar vāciešiem no Daugavpils pārcēlies uz Rīgu un 1943. g. 29. dec. uzņemts zv. advokātu skaitā. Bijis Latvijas Savstarpējās apdrošināšanas centrāles un “*Grundstücksgesellschaft Lettland g. m. b. H.*” juriskonsults (līdz 1944 IX), darbojies arī Karavīru palīdzībā, tās juriskonsults, Saimniecības daļas vadītājs. Pēc tam kad Karavīru palīdzības vadība pārcēlusies uz Vāciju, iecelts par tās pilnvarnieku Kurzemē. 1945 IV Nacionālā komiteja iecēlusi par atjaunojamās Tiesu palātas locekli. 1945. g. 8. maijā ar vienu no pēdējām bēgļu laivām devies trimdā uz Zviedriju. Strādājis lauksaimniecībā, vēlāk metālrūpniecības uzņēmumā. 1949–51 bijis Vesterosas latviešu papildu skolas pārzinis, 1967–70 strādājis Vesterosas bibliotēkā, izveidojis tur trimdas grāmatu un dokumentu krātuvi. Darbojies Latviešu juristu apvienībā, Latviešu juristu apvienības Eiropas kopas vicepriekšsēdētājs. Bijis A. Švābes rediģētās “Latvju enciklopēdijas” līdzstrādnieks. 1959–73 latviešu juristu žurnāla trimdā “Latviešu Juristu Raksti” redaktors. Miris 1987. g. 16. febr. Vesterosā.

Precējies 1931 ar tieslietu studenti Liliju Emiliju Grīntāli (dz. 1908. g. 31. maijā), meita Ingrīda (dz. 1932. g. 2. apr.).

Studentu korporācijas “Selonija” filistrs.

D. Latviešu grāmatas. – Vāsterās, 1969 (sastādītājs); Latviešu trimdas izdevumu bibliogrāfija. 1971–1980. – 1.–3. sēj. – Vāsterās, 1972–1984 (sastādītājs).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 573. l.; 1640. f., 1. apr., 196. l., 71. lp.; 3741. f., 1. apr., 53. l., b. p.; 7427. f., 1. apr., 4098. l.; Jaunā darba vietā // Latgales Vēstnesis. – 1937. – 20. sept.; EVP; LE (I). – 2. sēj.; Pa mūža gadu kāpnēm // Laiks. – 1972. – 24. jūn.; LE (II). – 3. sēj.; LUAJ; Selonijas albums. 1880–2000. – [ASV], 2002.

OZOLS Antons (1878–1956)

Dzimis 1878. g. 24. jūl. Veļķu pag. Smitēnos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Viļums, māte – Anna (dz. Baltiņa). Latvietis, luteriņcis. Beidzis Grotūžu pagastskolu, Vecpiebalgas draudzes skolu, Irlavas skolotāju semināru (1899), eksternātā – Liepājas Nikolaja ģimnāziju (1912) un Maskavas universitātes Juridisko fakultāti (1915). 1900–05 skolotājs vācu Katrīnas skolā Pēterburgā, pēc tam Liepājas pilsētas skolas pārzinis. 1916 mobilizēts karadienestā. Piekomandēts kara tiesai par darbvedi. 1917 demobilizēts. No 1916. g. 2. nov. arī advokāta Gociševska palīgs Maskavā. No 1918. g. sāk. mirtiesnesis Ļipeckā, ievēlēts par pilsētas valdes locekli, vēlāk par pilsētas galvas biedru, Ļipeckas kūrorta directors.

1919 atgriezies Latvijā. No 1919 VIII Rīgas apgabaltiesas prokuratūras prokurora biedrs. Bermonta uzbrukuma laikā ievainots. No 1920. g. 19. febr. zv. advokāta E. Strautnieka palīgs Rīgā. No 1921 arī Kara min-jas juriskonsults. No 1921. g. 21. dec. zv. advokāts Rīgā, no 1932 IV – arī Dobelē. 1928–29 kara ministrs. 1923–34 darbojies Kristīgo nacionālistu partijā. 1928 kandidējis 3. Saeimas un 1931 – 4. Saeimas vēlēšanās no Kristīgās apvienības un strādnieku saraksta (nav ievēlēts). 1931 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Kristīgās apvienības un strādnieku saraksta. 1933–34 bijis tieslietu ministrs. 1933 pārstāvējis valsti 5. starptautiskajā krimināltiesību unifikācijas konferencē Madridē, ievēlēts konferences prezidijā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā, kā arī juriskonsults Revīzijas ģenerāldirekcijā, Kontroles šefa kancelejas vecākais juriskonsults. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1952 izceļojis uz ASV. Miris 1956. g. 3. sept. Portvašingtonā Ņujorkas pavalstī.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ., Zviedrijas Zo I šķ., vairāki ārzemju ordeņi.

Precējies 1920 ar Emiliju Ziediņu (dz. 1893. g. 15. maijā), trīs bērni. Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 570. l.; 1376. f., 2. apr., 12454. l., 88. lp.; 2996. f., 14. apr., 8877. l.; LDG; LVD; LKV. – 15. sēj.; EVP; LE (I). – 2. sēj.; AF; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 178. lpp.; LVV.

OZOLS Jēkabs Rūdolfs (1897–1945)

Dzimis 1897. g. 30. dec. Rīgā koku brāķera ģimenē; tēvs – Jēkabs. Latvietis, luteriņcis. 1910–15 mācījies Rīgas pilsētas reāl-skolā, pēc beigšanas 1915–17 studējis komerczinības RPI. 1917 iesaukts karadienestā armijā, vēlāk dienējis Sarkanajā armijā.

Antons Ozols

Jēkabs Ozols

1923 atgriezies Latvijā. No 1924 studējis tautsaimniecību LU, 1925–30 tieslietas, studijas beidzis. Bijis Finanšu min-jas sekretārs, pēc tam Latvijas Tirdzotāju savienības sekretārs. No 1931. g. 15. apr. zv. advokāta J. Arāja palīgs Rīgā. No 1937. g. 12. maija Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts. Latvijas tenisa izlases spēlētājs.

1941 II izceļojis uz Vāciju. Ieslodzīts Dahavas koncentrācijas nometnē Bavārijā. Gājis bojā 1945 pēc neveiksmīgas ieslodzīto sacelšanās.

Precējies ar tieslietu studentu Zeltu Aleksandru Bergmani (1902. g. 3. jūl.–1962. g. 14. martā ASV).

1925–30 studentu korporācijas “Talavija” filistrs.

D. Nepatiesa apsūdzība pēc 1933. g. sod. Lik. 182. p. Referāts Rīgas Apgabaltiesas zvērinātu advokātu pal. konferencēi. – Rīga, 1936.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 571. l.; 7175. f., 1. apr., 1292. l.; 7427. f., 1. apr., 7959. l.; P–112. f., 1615. l.; *Karūsa K.* Latviešu juristu – Jēkaba un Zelmās Ozolu piemiņai // Latviešu Juristu Raksti. – 1963. – Nr. 7/8; LUAI; KT.

PĀBSTS Erihs (*Pabst*; 1877–1957)

Dzimis 1877. g. 15. okt. Rīgā inženiera ģimenē; tēvs – Arnolds, māte – Johanna Elizabete (dz. Hartmane). Vācietis, luterticīgs. Beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju un Videmana privātgimnāziju Pēterburgā. 1898 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1903). No 1904 tiesamatu kandidāts Maskavas apgabaltiesā, no 1905 Rīgas pilsētas Būvvaldes sekretāra v. i. No 1906 zv. advokāta palīgs Rīgā. 1906–12 arī Rīgas pilsētas Tirdzniecības kameras lietvedis. No 1913. g. 1. jūn. zv. advokāts Rīgā. 1906–07 Vācu apvienības kurators. 1908–15 bijis arī jūras tiesību skolotājs jūrskolā. Pēc tam devies bēgļu gaitās uz Maskavu. 1918 bijis Vidzemes un Igaunijas izstādes direktors rīkotājs Berlīnē.

1919 brīvprātīgi iestājies Baltijas landesvērā. 20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. 1920–39 Centrālās krājaizdevu kases direktorāta loceklis. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs, 1920–23 Apvienotās novadpētniecības biedrības priekšsēdētājs, 1925–28 Rīgas Vācu namīpašnieku biedrības priekšsēdētājs, 1926–39 tipogrāfijas un izdevniecības “AG Reutz & Co” valdes priekšsēdētājs, no 1921 Literāri praktiskās pilsoņu biedrības direktora v. i. (no 1928 direktors, no 1938 goda loceklis). 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar iztāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

1940–42 tiesnesis, pēc tam tiesas padomnieks Pozenē (tag. Poznaņa Polijā). 1945 I devies uz Becendorfu Līnburgas apkārtnē Lejassaksijā. No 1945 pensijā, dzīvojis Līnburgā. Miris 1957. g. 1. sept. Oldenburgā Lejassaksijas federālajā zemē.

Precējies 1908 ar Elzu Antuaneti Burmeisteri (1884. g. 25. apr.–1956. g. 6. aug. Vācijā), dēli Volfgangs (1909. g. 30. jūl.–1996. g. 11. sept. Vācijā), Manfrēds Teodors (1911. g. 2. apr.–1944. g. 25. jūn., būdams Vācijas Ieroču SS virsnieks; jurists), Helmut Frīdrihs (1912. g. 18. aug.–1913. g. 4. jūl.), Ērihs (1914. g. 16. janv.–2004. g. 20. jūn.

Erihs Pābsts

Vācijā; jurists), Herberts (1917. g. 24. janv.–1917. g. 27. janv.), Bernds Arnolds (dz. 1921. g. 13. janv.) un meita Rotraute Irmingarde Toni (dz. 1923. g. 22. febr.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Fraternitas Rigensis” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 577. l.; 2996. f., 15. apr., 157. l.; 4011. f., 1. apr., 4152. l.; W. W. Erich Pabst 75 Jahre // Baltische Briefe. – 1952. – Nr. 10; 1957. – Nr. 10; DBL; AFR.

PAKALNA Anna Elfrīda (1911– pēc 1945)

Dzimusi 1911. g. 9. jūn. Cīrgaļu pag. Bauņos būvuzņēmēja ģimenē; tēvs – Aleksandrs, māte – Karlina (dz. Strazdiņa). Latvie, luterticīga.

1926–27 mācījusies Gaujienas vidusskolā. Pēc Rīgas pilsētas 3. ģimnāzijas beigšanas (1930) uzsākusi tieslietu studijas LU (bijusi 1936). No 1935 Latvijas Zemnieku kredītbankas (1940 pievienota Valsts zemes bankai) valdes sēžu protokoliste. 1936–40 bijusi 5. Rīgas aizsargu pulka Štāba aizsardžu pulciņa aizsarde.

Padomju un vācu okupācijas laikā strādājusi Valsts zemes bankas juriskonsultācijā Rīgā. No 1943. g. marta zv. advokāta J. Arāja palīdzē Liepājā. 1944 devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. Zināms, ka pēc kara bijusi bēgļu nometnē Drēzdenē.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 579. l.; 7427. f., 1. apr., 15436. l.; LUAI.

Anna Pakalna

PANDERS Eberhards Mihaels Augusts (von Pander; 1898–1997)

Dzimis 1898. g. 8. okt. Rīgā Jaunraunas muižas īpašnieka un jurista ģimenē; tēvs – Nikolajs, māte – Matilde (dz. Bulmerinka). Vācietis, luterticīgs. Brālis Joahims Panders (sk.) – zv. advokāts. Mācījies Alberta skolā Rīgā, no 1910 Bērzaines ģimnāzijā, R. Cedelmana ģimnāzijā Tērbatā. 1917 beidzis Sv. Pētera baznīcas skolu Petrogradā. 1917–18 studējis tieslietas Tērbatas universitatē.

1918 XI–1921 I kā brīvprātīgais piedalījies Neatkarības karā Baltijas landesvēra, Vācu zemessargu un 13. Tukuma kājnieku pulka sastāvā, atvaļināts virsseržanta pakāpē. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1924). 1921–25 ierēdnis Rīgas pilsētas Diskonta bankā. No 1925. g. 28. okt. zv. advokāta M. Intelmana palīgs Rīgā. No 1931. g. 3. jūn. zv. advokāts Rīgā. Rosīgs baltvāciešu sabiedrisks darbinieks. Bijis baltvāciešu “*Volksgemeinschaft*” (Vācu tautas apvienība Latvijā) valdes loceklis (no 1935), dziedāšanas biedrības “*Rigaer Sängerkhorst*” priekšsēdētāja biedrs, Vācu baltiešu zemessargu un 13. Tukuma kājnieku pulka bijušo karavīru biedrības priekšsēdētāja biedrs, Rīgas Vācu juristu biedrības kasieris, Vācu baltiešu ceļošanas un sporta biedrības 2. priekšsēdētājs, Rīgas vācu dziedāšanas biedrības biedrs. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. 1940 vairākus mēnešus darbojies Fiduciārajā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – UTAG*) Rīgā, 1940 VI atkal izceļojis uz Vāciju.

Eberhards Panders

1940–45 dienējis Vācijas armijā. 1941 V–1945 V decernents (ierēdnis ar lēmuma pieņemšanas tiesībām) un valdības padomnieks Brombergā (tag. Bidgošča Polijā). Pēc 2. pasaules kara lauksaimnieks. 1946–47 krievu valodas docents tautas augstskolā Hāmelnē Lejassaksijā. 1947–54 zv. advokāts netālajā Lauenšteinā. No 1954 Hesenēs zemes Iekšlietu ministrijas Baltijas informācijas biroja vadītāja vietnieks Visbādenē, 1962–68 tā vadītājs. No 1970 apkopojis dokumentus par Latvijā atstāto baznīcu un sabiedrisko organizāciju ipašumu. Miris 1997. g. 14. nov. Visbādenē.

Precējies 1943 ar Renāti Panderi (dz. Gersdorfa; 1915. g. 16. janv.–1996. g. 29. sept. Vācijā), dēli Joahims (dz. 1946. g. 8. maijā; advokāts) un Rolfs (dz. 1948. g. 26. febr.; meteorologs).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Fraternitas Baltica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 582. l.; 1638. f., 1. apr., 167a., 182. l.; 7427. f., 1. apr., 3395. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Album der Landesleute der Fraternitas Baltica. / Herausgegeben von W. Fahrbach. – [B. v.], 1961; LU AJ; dēla Joahima Pandera sniegtās ziņas.

PANDERS Joahims Martins (*von Pander*; 1902–1941)

Dzimis 1902. g. 30. sept. Rīgā Jaunraunas muižas īpašnieka un jurista ģimenē; tēvs – Nikolajs, māte – Matilde (dz. Bulmerinka). Vācietis, luterticīgs. Brālis Eberhards Panders (sk.) – zv. advokāts. 1909–14 mācījies proģimnāzijā Cēsis, 1914–15 Bēraines ģimnāzijā, no 1915 Valtera privātģimnāzijā Tērbatā (līdz 1917), 1917–18 Rīgas pilsētas reālģimnāzijā, 1918–19 – Svinemindes (tag. Svinoujse Polijā) reālģimnāzijā Vācijā.

No 1919 VI kā brīvprātīgais Baltijas landesvēra sastāvā piedalījies Neatkarības karā. 1920 nokārtojis Izglītības ministrijas pārbaužu eksāmenus vidusskolas kursa apmērā. 1920–23 darbojies rūpniecības uzņēmumā Svinemindē Vācijā. 1923–25 studējis tieslietas Greifsvaldes, Leipcīgas un Minhenes universitātēs Vācijā. Strādājis firmā “*H. Laerum*” Rīgā. 1927 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930). No 1931. g. 7. okt. zv. advokāta M. Intelmana palīgs Rīgā, no 1934 VI Talsos, no sept. Cēsis. No 1938. g. 15. jūn. zv. advokāts Cēsis. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. Pēc izceļošanas papildu tiesnesis Kolmārā (tag. atkal Hodžeža Polijā) – okupētajā Polijas teritorijā Pozenes (Vartelandes) apgabalā.

Miris 1941. g. 4. apr. Kolmārā.

Precējies ar Renāti Gersdorfu (1915. g. 16. janv.–1996. g. 29. sept. Vācijā).

D. Ārpus pilsētu administratīvām robežām esošas lauksaimnieciska rakstura zemes dališana. – Cēsis, 1930; Pārdevēja atbildība lopu, sevišķi zirgu tirdzniecībā. – Cēsis, 1938.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 581. l.; 7427. f., 1. apr., 10546. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; DBG; LU AJ.

Joahims Panders

PATMALNIEKS Miķelis (1907– pēc 1947)

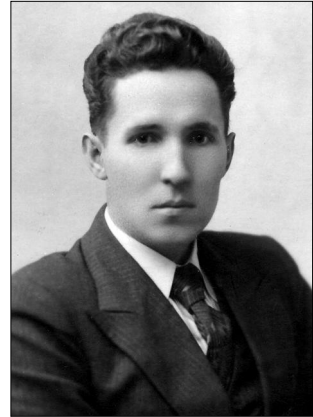
Dzimis 1907. g. 10. jūl. Asūnes pag. Kairišos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Aloizs, māte – Marija (dz. Kozlovska). Latvietis, katolīciģs. Mācījies Kairišu un Dagdas pamatskolā.

Pēc Daugavpils valsts vidusskolas beigšanas (1928) uzsācis dabaszinātņu studijas LU, 1930 tieslietu studijas (beidzis 1936). Darbojies Latgales Studentu biedribā. 1930–33 vienlaikus strādājis Rīģas apgabaltiesas kancelejā, 1934–35 bijis skolotājs valsts baltkrievu pedagoģiskajosursos. Darbojies Latgales Demokrātisko zemnieku apvienībā (līdz 1934), Latvju un lietuvju vienībā. No 1936 grāmatvedis un sekretārs slimokasēs, no 1939 juriskonsulta v. i. Latvijas slimokasu starpbirojā. 1935–40 arī lektors Sabiedrisko lietu min-jā.

Padomju okupācijas laikā strādājis pārtikas rūpniecībā. Vācu okupācijas laikā no 1943. g. 6. marta zv. advokāta D. Hibšmana palīģs Daugavpilī, no 12. maija arī Dagdā. 1944 devies bēģļu gaitās uz Kurzemi, vēlāk uz Zviedriju. Zināms, ka vēl 1947 dzīvojis Zviedrijā.

Studentu biedribas “Montania” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 583. l.; 7427. f., 1. apr., 12896. l.; LUAI.

Miķelis Patmalnieks

PATVALDNIEKŠ-HÄGENFELDS Eduards Andrejs (1901–1988)

Dzimis 1901. g. 26. sept. Liepājā amatnieka ģimenē; tēvs – Jānis Andrejs Hägenfelds, māte – Elizabete (dz. Jansone). Latvietis, luterticiģs. 1909–13 mācījies Liepājas elementārskolā, pēc tam Liepājas reālskolā, 1915–17 – tautskolā. 1917–21 bijis kantorists un pārvaldes sekretārs Liepājas Kara ostas darbnicās.

Mācījies Liepājas tehnikuma komercnodalā. Pēc Liepājas valsts 1. vidusskolas beigšanas (1923) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929). Studiju laikā pasniedzis privātstundas, darbojies Liepājas kreiso studentu biedribā “Vilnis”. 1929 ieguvis *Dr. iur.* grādu Briseles Filotehniskajā universitātē. No 1924 strādājis Darba min-jas darba inspekcijā, no 1926 darbvedis Latvijas Pilsētu savienībā. No 1929. g. 9. okt. zv. advokāta V. Zāmuela palīģs Rīģā. 1931–32 obligātajā karadienestā Latvijas armijā. Bijis LSDSP biedrs. 1936 atskaitīts no zv. advokātu skaita. 1926–40 bijis Latvijas Pilsētu savienības sekretārs un juriskonsults, 1927–40 Baltijas valstu pilsētu pašvaldību starpkomitejas pastāvīģais sekretārs. 1939–40 Latvijas pilsētu savienības laikraksta “Pašvaldību Balss” redaktors. No 1924 publicējis dzejoļu krājumus, darbojies mūģikas laukā, komponists.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. jūl. atkal ieskaitīts zv. advokātu palīģu skaitā, bijis zv. advokāta R. Frīdenberģa palīģs, bet 9. sept. atskaitīts no zv. advokātu palīģu skaita kā iestāģies valsts dienestā. Bijis Komunālās saimniecības tautas komisariāta Administratīvi saimnieciskās pārvaldes vaditāja v. p. i., vēlāk Komunālo uzņēmumu pārvaldes vaditāja vietnieks (līdz 1941 VI).

Eduards Patvaldnieks-Hägenfelds

Felikss Pauls

Vācu okupācijas laikā no 1941 X Rīgas pilsētas pārvaldes sekretārs, vēlāk Galvenās un personāla valdes direktors. No 1944 bēgļu gaitās Vācijā. 1946–49 dzīvojis Hersbrukas bēgļu nometnē Bavārijā. No 1949 trimdā ASV. Dzīvojis Sanhosē Kalifornijas pavalstī. Līdz 1966 strādājis tirdzniecības uzņēmumā, 1949–55 spēlējis vijoli Sanhosē simfoniskajā orķestrī. 1951–56 Kalifornijas latviešu viru kora “Dziesmu draugs” diriģents. Komponējis kora un solo dziesmas (1981 izdota skaņu plate “Ar zelta saules stariem”). 1977 pārcēlies uz Kalamazū. Miris 1988. g. 16. sept. Kalamazū Mičiganas pavalstī.

Precējies ar Mirdzu Švēdi. Precējies otrreiz, sieva Emma, meita Lelde, dēli Uldis un Juris.

Studentu biedrības “Zemgalija” filistrs.

D. Mirkļu melodijas. – Rīga, 1928; Trauslā lokā. – Rīga, 1930; Rokas grāmata pilsētu pašvaldības darbiniekiem. – Rīga, 1934 (līdzsastādītājs); Gadu atspulgos: dzejas izlase. – [Vesterosa], 1976.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 585. l.; 7427. f., 1. apr., 6972. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; EVP; Laiks. – 1951. – 29. sept.; LE (I). – 2. sēj.; Pašportreti: autori stāsta par sevi / Red. T. Zeltiņš. – [B. v.]: Grāmatu draugs, 1965; LE (II). – 3. sēj.; LUAJ; LRB.

PAULS Felikss Rūdolfs Karls (von Paul; 1886–1941)

Dzimis 1886. g. 16. nov. Rīgā bankas ierēdņa ģimenē; tēvs – Hugo, māte – Anna (dz. Cirkvica). Vācietis, luterticīgs. Beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. No 1906 studējis ķīmiju Tērbatas universitātē (1912 beidzis kursu bez valsts eksāmenu nokārtošanas), 1912–13 studējis tieslietas turpat, 1916 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. Iestājies Krievijas armijā. 1918 atgriezies Rīgā, bijis izmeklēšanas tiesneša palīgs. No 1918 XI zv. advokāta palīgs.

1919 I atstājies Rīgu. Iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos, no 1920 IV piekomandēts Kara tiesai, no jūn. tiesamatu kandidāts Kara tiesā. 1921 III demobilizēts virsleitnanta pakāpē. No 1921. g. 10. marta zv. advokāta Z. Bergmana palīgs Rīgā, no 1926 V – Ventspilī. 1928. g. 19. dec. par pārkāpumiem prakse uz vienu gadu aizliegta. 1936. g. 11. martā atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita pēc paša vēlēšanās. 1939 izceļojis uz Vāciju.

Miris Pozenē (tag. Poznaņa Polijā) 1941. g.

Precējies ar Elizabeti Gelneri (dz. 1891. g. 18. okt.), šķīries.

1906–29 baltvāciešu studentu korporācijas “Fraternitas Rigen-sis” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 587., 595. l.; 2996. f., 15. apr., 4784. l.; 5601. f., 1. apr., 4775. l.; 2. apr., 1119. l.; AFR; DBG.

PAULUKS Kārlis Vilhelms (1870–1945)

Dzimis 1870. g. 24. maijā Lielsesavas pag. Gaveņos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jēkabs, māte – Grieta (dz. Mežavilka).

Kārlis Pauluks

Latvietis, luterticīgs. Brālis Jānis Pauļuks – politisks darbinieks, ministru prezidents. Mācījies Svitenes pagastskolā, no 1882 Jelgavas reālskolā un no 1886 Jelgavas klasiskajā ģimnāzijā (beidzis 1889). 1890 iestājies Maskavas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1894). Bijis zv. advokāta J. Čakstes palīgs Jelgavā. No 1902. g. 14. dec. zv. advokāts Jelgavā. Arī Jelgavas pilsētas domes deputāts, juriskonsults, Jelgavas Latviešu biedrības priekšsēdētāja palīgs, darbojies sabiedriskajās, labdarības un kredītbiedrībās, Jelgavas Lauksaimniecības biedrībā, Jelgavas lauksaimnieku krājaizdevu sabiedrībā u. c. Viens no 4. vispārējo latviešu dziesmu svētku organizētājiem 1895. g. Jelgavā, piedalījies Krievijas Valsts domes vēlēšanu organizācijas darbā. No 1906 bijis Jelgavas latviešu draudzes valdes priekšsēdētājs. 1915 devies bēgļu gaitās uz Tērbatu, darbojies Latviešu bēgļu komitejā (priekšsēdētājs). 1917 V ievēlēts Kurzemes Pagaidu zemes padomē (izpildkomitejas priekšsēdētājs). Deleģēts piedalīties LPNP darbā, 1918 I ievēlēts par LPNP priekšsēdētāja biedru. 1917 bijis LZS līdzdibinātājs. 1918 II atgriezies Jelgavā, kopā ar zv. advokātu un vēlāko Valsts prezidentu A. Kviesi organizējis Jelgavā LZS darbību.

1919–20 Latvijas Pagaidu valdības tieslietu ministrs. Miera delegācijas loceklis sarunās ar Padomju Krieviju. No 1920. g. 3. jūl. zv. advokāts Jelgavā. Tautas padomes loceklis no LZS, darbojies Agrārājā, Juridiskajā, Satversmes un Satversmes sapulces Zemgales vēlēšanu apgabala komisijā. Satversmes sapulces, 1.–4. Saeimas deputāts no LZS saraksta, 3. un 4. Saeimas prezidija loceklis. Bijis Pieprasījumu komisijas priekšsēdētājs, darbojies Juridiskajā komisijā. Bijis Tiesu palātas priekšsēdētājs, Jelgavas pilsētas valdes juriskonsults. Vēlāk Latvijas Bankas un Zemgales Savstarpējās kredītbiedrības juriskonsults, Zemgales Savstarpējās kredītbiedrības valdes priekšsēdētājs, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras loceklis un Biedrību sekcijas priekšsēdētājs, Latvijas Profesiju kameras goda korespondents. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Jelgavā. 1931 ievēlēts Jelgavas pilsētas domē no Latviešu pilsoņu apvienības saraksta. Triju zvaigžņu ordeņa domes loceklis. Vadījis arī lauku saimniecību Jaunsvirlaukas pag.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Bijis Latviešu savstarpējās apdrošināšanas biedrības komisijas priekšsēdētājs. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāts Jelgavā. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. Miris 1945. g. 21. janv. Jaunsvirlaukas pag. Pauļukos. Apbedīts Jelgavas Nikolaja kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO II šķ.

Precējies 1904 ar Alisi Veideli (1884. g. 21. dec.–1955. g. 13. dec. Krievijā; no 1949. g. 25. marta izsūtījumā Omskas apg.), dēls Jānis (miris agrā bērnībā), meitas Anna (dz. 1909. g. 24. janv.;

1949–57 izsūtījumā Tomskas apg.), Ieva Elizabete (dz. 1914. g. 27. jūn.) un Margrieta.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

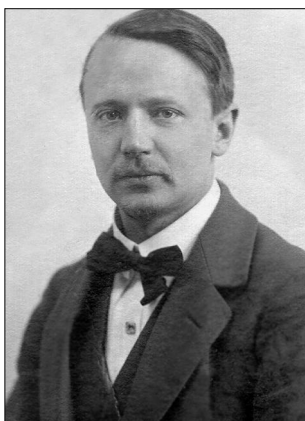
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 596. l.; 1376. f., 2. apr., 12439. l., 126. lpp.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 59., 60. lpp.; Kārļa Pauļuka 65 gadi // Brīvā Zeme. – 1935. – 24. maijs; Klusa darba darītāja jubileja // Jaunākās Ziņas. – 1935. – 25. maijs; LDG; LVD; LKV.–16. sēj.; EVP; *Pauļuks K. Atmiņas* // Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture. 1918–1938. – Rīga, 1939. – 498–499. lpp.; Darbs un tikai darbs! // Brīvā Zeme. – 1940. – 24. maijs; LE (I). – 2. sēj.; Album Fratrum; *Lecis J. Kārli Pauļuku pieminot* // Universitāte. – 1970. – Nr. 25; *Liepiņš E. Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970.* – Sidneja, MCMLXX. – 158. lpp.; LVV; *Rozenvalds U. Kārlim Pauļukam* – 130 // Zemgales Ziņas. – 2000. – 27. maijs.

PAVĀRS Aleksandrs Georgs (1893–1971)

Dzimis 1893. g. 23. janv. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Jēkabs, māte – Elizabete (dz. Leitere). 1905–13 mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā, pēc beigšanas 1913–16 studējis vēsturi Maskavas universitātē. Studiju laikā strādājis par latīņu valodas privātskolotāju. 1916 iesaukts karadienestā, bijis nodaļas vadītājs Galvenajā armijas apgādes pārvaldē (līdz 1917. g. b. pilnvarotais Galvenajā tirdzniecības un ražotāju kooperācijas pārvaldē). 1920 V–IX Padomju Krievijas Pārtikas tautas komisariāta Kooperatīvu nodaļas vadītāja palīgs Maskavā.

1920 IX atgriezies Latvijā. 1920 XI–XII Ārlietu ministrijas Austumu nodaļas I šķ. sekretārs (atbrīvots pēc paša vēlēšanās). 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1927). 1930 atstāts LU gatavoties zinātniskai darbībai. Vienlaikus 1920 XII–1932 II Valsts bibliotēkas direktora palīgs. 1922–23 Latvijas – Padomju Krievijas jauktās reevakuācijas komisijas loceklis. No 1932. g. 20. apr. zv. advokāta R. Lamstera palīgs Rīgā. 1932 ievēlēts arī par LU Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes Civiltiesību katedras ārštata jaunāko asistentu (no 1934 – jaunākais asistents, no 1937 asistents). Bijis lektors Latvijas Tautas universitātē, Augstākās komercizglītības veicināšanas institūtā un Krievu universitātes zināšanu institūta kursos. No 1939. g. 8. marta zv. advokāts Rīgā. Darbojies Rīgas Juristu biedrībā (no 1936 valdes locekļa kandidāts), Rīgas Latviešu biedrībā, LU Akadēmiskajā sabiedrisko zinātņu biedrībā, Sabiedrisko zinātņu veicināšanas biedrībā “*Aequitas*”, Latvju un dāņu biedrībā. Bijis tiesību žurnāla “*Jurists*” redakcijas kolēģijas loceklis (1934–40). Čehoslovākijas Bibliotēkārū biedrības goda biedrs.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 2. janv. Rīgas 6. juridiskās konsultācijas advokāts, no 1940 X arī asistenta v. i. LVU. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokātūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā, arī asistents UR (ģimēni nav skārušas represijas, kaut arī sieva bijusi ebrejiete). Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944. g. rudens LVU Civiltiesību un civilprocesa katedras pasniedzējs. 1945–50 katedras vadītājs, vienlaikus

Aleksandrs Pavārs

1945–49 Juridiskās un ekonomiskās fakultāts dekāna vietnieks, no 1946 docents, no 1947 Civiltiesību un procesa katedras vadītājs. Piedalījies LPSR Civillikuma izstrādāšanā. Ieguvis juridisko zinātņu kandidāta grādu. 1945–47 mācījies LKP Rīgas pilsētas komitejas marksisma ļeņinisma vakara universitātē. Miris 1971. g. 22. jūn. Rīgā. Apbedīts I Meža kapos.

Apbalvojumi: a) Čehoslovākijas BLo IV šķ., Lietuvas Ģo IV šķ., c) PSRS med. “Par varoņīgu darbu Lielajā Tēvijas karā 1941.–1945. g.”

Precējies 1920 ar Annu Bernšteini (1898. g. 9. martā–1986), meita Elizabete, prec. Čukure (dz. 1934. g. 9. aug.; *Dr. med.*).

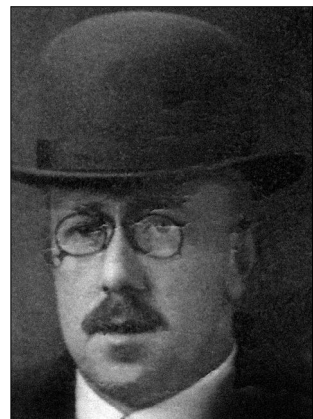
D. Professoris atque juris doctoris Basiliū Sinaiskii opera. 1907–1938. – Rīga, 1938; Mantošanas tiesības. (Pēc LPSR civilkodeksa). – Rīga, 1968; Осуществление и защита личных и имущественных прав. – Рига, 1969 (redaktors).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 597. l.; 1376. f., 2. apr., 12293. l., 220. lp.; 1632. f., 1. apr., 15843. l.; 2570. f., 14. apr., 1152. l.; 7427. f., 1. apr., 4609. l.; LU arhivs, 7. apr., 5156. l.; EVP; LU XX; LME. – 2. sēj.; Docents Aleksandrs Pavārs 1893–1971. Dzīve un darbs. – Rīga, 1993; LU AJ; LĀDD.

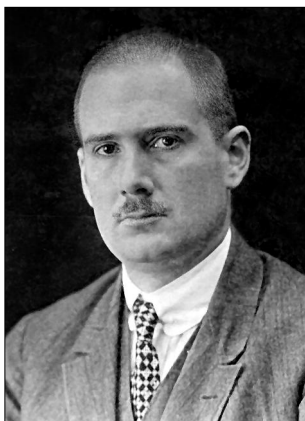
PAVLOVS Pāvils (1884–1952)

Dzimis 1884. g. 26. apr. Tērbatā skolotāja ģimenē; tēvs – Aleksandrs, māte – Anna (dz. Petuņikova). Krievs, pareizticīgs. Mācījies Tērbatas ģimnāzijā, vēlāk Rīgas Aleksandra ģimnāzijā (beidzis 1901). 1898 bijis mājskolotājs Tērbatā, 1901 Sesavas pagastā. 1903–04 studējis dabaszinības Tērbatas universitātē, vēlāk studējis Pēterburgas Politehniskajā institūtā, 1906–08 strādājis Ārlietu min-jas arhīvā, 1908 kā eksternis beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. 1909–10 bijis tiesamatu kandidāts Odesas apgabaltiesā. 1910 nokārtojis vecākā tiesamatu kandidāta pārbaudījumus, strādājis par zv. advokāta palīgu Tiraspolē Hersonas guberņā. 1911–15 bijis arī Tiraspoles valsts reālskolas skolotājs. 1914 Odesā uzņēmis zv. advokātu skaitā. 1915–18 mirtiesnesis Odesā, kolēģijas sekretārs. 1915–20 arī uz Odesu evakuētās Ļubļinas vīriešu ģimnāzijas skolotājs. 1917 III–1919 IV darbojies Tautas sociālistiskajā partijā. 1919 V–X tautas tiesnesis Odesā, 1919 X–1920 II mirtiesnesis Odesā. Lielinieku laikā no 1920 III juriskonsults-instruktors Odesas gub. padomē un Kreditrajonu kooperāciju pārvaldē Odesā.

1921 atgriezies Rīgā. Strādājis par skolotāju Rīgas ebreju ģimnāzijā, 1. Rīgas skolotāju sabiedrības krievu vīriešu ģimnāzijā, no 1922 V. Ļihtarovičas privātajā krievu ģimnāzijā, L. Poluektovas privātajā krievu reālģimnāzijā, no 1924 arī pilsētas 1. krievu pamatskolā. 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Krievu nacionālās savienības saraksta (nav ievēlēts). No 1928. g. 17. okt. zv. advokāts Rīgā. Krievu nacionālās savienības Latvijā (1933–39), Krievu juridiskās biedrības (1929–40) un Krievu skolotāju biedrības biedrs (1921–34, bijis arī valdes loceklis). Kandidējis Saeimas vēlēšanās no krievu sarakstiem, 1931 kandidējis Rīgas pilsētas domē no Krievu darba saraksta (nav ievēlēts).

Pāvils Pavlovs

Konstantins Pēcs

Padomju okupācijas laikā 1941 II ieskaitīts Rīgas 4. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, līdz 1944 X bijis zv. advokāts Rīgā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 XI ieskaitīts Advokātu kolēģijā, 1949 VI no tās izslēgts. Miris 1952. g. 18. aug. Rīgas Jūrmalā.

Precējies 1906 ar skolotāju Mariju Todorovu (dz. 1882. g. 24. nov.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 598. l.; 1632. f., 1. apr., 15881. l.; 2996. f., 15. apr., 5928. l.; LDG; LZAKA, 301. l.; Сегодня. – 1931. – 19 марта; Rīgas pilsētas DzNA.

PĒCS Konstantīns Karls (*von Peetz*; 1889–1965)

Dzimis 1889. g. 26. dec. Vēzenbergas apr. Igaunijas gub. (tag. Rakvere Igaunijā); tēvs – Konstantīns Eduards. Vācietis, luterticīgs. No 1912 strādājis Valsts kancelejas likumu krājumu daļā, titulārpadoņnieks. 1915 XII iescelts par jaunāko lietvedi Valsts kancelejā, no 1916 XI kolēģijas asesors. No 1917 X strādājis Krievijas Senāta Kodifikācijas nodaļā.

No 1920. g. 22. apr. zv. advokāta O. Pelhava palīgs Rīgā. No 1926. g. 13. janv. zv. advokāts Rīgā, no 1937 X Jelgavā. Darbojies Rīgas Vācu juristu biedrībā, Vācu baltiešu Darba apvienībā (Jelgavas nodaļas valdes loceklis) u. c. baltvāciešu organizācijās. 1939. g. 22. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Miris 1965. g. 24. dec. Minhenē Bavārijas federālajā zemē.

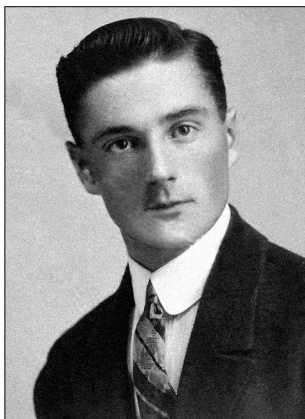
Precējies ar Konstanci Lilienfeldi (1891. g. 2. aug.–1969. g. 4. jūl.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 593., 594. l.; 1376. f., 2. apr., 12435. l., 17. lp.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Baltische Briefe. – 1966. – Nr. 1.

PEIČS Leonhards (1904–1984)

Dzimis 1904. g. 12. okt. Priekuļu pag. Zibeņos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Dāvis, māte – Anna (dz. Kalniņa). Latvietis, luterticīgs. 1911 ģimene pārcēlusies uz Pastendes pag. Jaunmuižu. 1914–15 mācījies Pastendes pagastskolā. No 1915 bēgļu gaitās Rīgā, Koknesē un Priekuļu pag. 1915–17 mācījies Priekuļu min-jas skolā. 1917. g. rudenī devies uz Arhangeļsku.

1919 IX atgriezies Latvijā. Dzīvojis Priekuļu pag. Kalna Inkuļos. 1921 beidzis Priekuļu pamatskolu, turpinājis izglītību Cēsu Bērzaines valsts vidusskolā, pēc beigšanas (1925) uzsācis matemātikas studijas LU, 1927 – tieslietu studijas (beidzis 1930). Studiju laikā no 1927 darbojies Cēsu un apkārtnes studentu biedrībā un LU studentu šaha biedrībā (1925–29). No 1925 vienlaikus bijis kancelejas ierēdnis un sekretāra palīgs Rīgas apgabaltiesas 3. Civildodaļā, 1928–30 – 1. Kriminālnodaļā. 1930 II–IX zv. advokāta A. Ozola darbvedis. No 1930. g. 1. okt. A. Ozola palīgs Rīgā, no 1933. g. 1. apr. zv. advokāta V. Lazdiņa palīgs Rīgā, no 1934. g. 22. aug.

Leonhards Peičs

atkal zv. advokāta A. Ozola palīgs Rīgā un Dobelē. Bijis arī juriskonsults paju sabiedrībā “Latvijas Centrālais sviesta eksports” (1935–38), Latvijas slimokasu starpbirojā (1934–37) un a/s “Farmācija” (1939 XI–1940 V). No 1937. g. 15. sept. Rīgas apgabaltiesas zv. advokāts. Bijis Rīgas Šaha kluba (1937–41) un Latvijas Šaha biedrības valdes loceklis, Latvijas Šaha savienības valdes priekšsēdētājs, darbojies Rīgas Futbola klubā (1938–44), Latvijas un Igaunijas tuvināšanās biedrībā (1938–40), Latvijas Juristu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. janv. ieskaitīts Advokātu kolēģijā, praktizējis Ludzā, pēc tam Cēsīs, no marta Cēsu juridiskās konsultācijas pārzinis. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā. Bijis zv. advokāts Rīgā un Cēsīs, vecākais juriskonsults Izglītības un kultūras ģenerāldirekcijā un Rīgas Piensaimnieku sabiedrībā. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju (ģimene palikusi Latvijā). 1949 izceļojis uz Austrāliju. Bijis dzelzceļa ierēdnis. Miris 1984. g. 9. janv. Sidnejā.

Precējies 1932 ar Zeltu Zemīti (dz. 1906. g. 18. jūn.), divi bērni – dviņi Leons un Edīte (dz. 1934. g. 17. jūl.). Otrreiz precējies ar Māru Melītu Leimani (1914. g. 19. jūl.–1967. g. 19. dec. Austrālijā).

Studentu korporācijas “Patria” filistrs.

D. Darba algas priekšrocība speciālkonkursā. – Rīga, 1937.

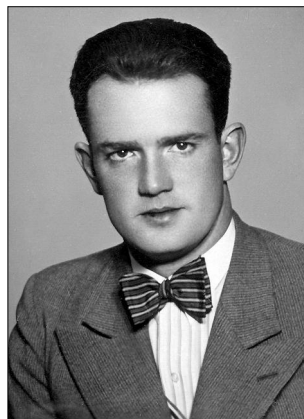
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 590.–592. l.; 7427. f., 1. apr., 9583. l.; LUAJ; Studentu korporācija “Patria”. 1926–2006 / Red. U. Maniks. – Rīga, 2006.

PELCIS Jānis Nikolajs (1912– 2003)

Dzimis 1912. g. 25. nov. Smiltenes pag. Kazančos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Zelma (dz. Kūlena). Latvietis, luterticīgs.

Beidzis Smiltenes pagastskolu. Pēc Smiltenes valsts ģimnāzijas beigšanas (1931) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1939, pēc tam studējis tautsaimniecību). 1938–1939 V Rīgas apgabaltiesas 3. Civilnodaļas praktikants. 1939–40 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, Vidzemes artilērijas pulkā, beidzis artilērijas rezerves virsnieku kursus. Rīgas apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts.

Padomju okupācijas laikā 1940 IX atvaļināts no armijas, no okt. strādājis tēva saimniecībā. Sākoties vācu okupācijas laikam, 1941. g. jūl. sākumā piedalījies Smiltenes apkārtnes pašsardzības vienībās. No 1942 IX vecākais darbvedis Labibas centrālē Rīgā (vēlāk jaunākais revidents, inspektors). No 1943 VIII Gatartas alus darītavas apgādes vadītājs, vēlāk Gatartas alus darītavas Smiltenes augļu un minerālūdeņu iestādes vadītājs un līdzīpašnieks. No 1943. g. 13. marta zv. advokāta P. Eglīša palīgs Smiltenē. 1944 iesaukts latviešu leģionā. Pēc 2. pasaules kara bēgļu gaitās Vācijā. Studējis tieslietas Hamburgas universitātē. No 1949 dzīvojis Fišbahā. No 1951 trimdā ASV, dzīvojis Detroitā, vēlāk

Jānis Pelcis

Haralds Pelhavs

Heinrihs Pelhavs

Milvoki. Strādājis autorūpniecībā. Darbojies vietējās latviešu organizācijās un Latviešu Sv. Trīsvienības baznīcas draudzē. Miris 2003. g. 18. febr. Milvoki Viskonsinas pavalstī. Apbedīts *Memo-rial Park* kapos,

Precējies, dēls Māris. Otrreiz precējies 1957 ar juristi, bijušo zv. advokāta palidzi Irēnu Šteinbriku (sk.).

Studentu korporācijas “Selonija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 589. l.; 3741. f., 1. apr., 57. l., b. p.; 7427. f., 1. apr., 16259. l.; LUAJ; Selonijas albums. 1880–2000. – [ASV], 2002.

PELHAVS Haralds Konrāds (*Poelchau*; 1905–1944)

Dzimis 1905. g. 19. janv. Rīgā ev. lut. mācītāja, vēlākā vācu ev. lut. draudžu bīskapa ģimenē; tēvs – Pēters Haralds, māte – Elza Luīze (dz. Bornhaupta). Vācietis, luterticīgs. Tēvabrālis Oskars Pelhavs (sk.) – zv. advokāts. 1911–17 mācījies privātskolās, 1917 IX–1918 XII Rīgas pilsētas ģimnāzijā.

1919 I turpinājis izglītību Neirupīnes ģimnāzijā Vācijā, no aug. baltvāciešu skolā Mīzdrojā Pomerānijā (tag. Mendzizdroje Polijā). 1920 atgriezies Rīgā, mācījies Rīgas valsts vācu vidusskolā, pēc beigšanas (1922) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1936). Studiju laikā papildinājis Freiburgas un Hamburgas universitātēs Vācijā. Vienlaikus 1923–27 strādājis par tēvabrāļa zv. advokāta O. Pelhava sekretāru, 1933–37 zv. advokātu V. Pusula un H. Brēma sekretārs, pēc tam zv. advokāta K. Pēca sekretārs. No 1938. g. 21. dec. zv. advokāta K. Pēca palīgs Jelgavā. No 1938 Vācu slimnieku biedrības valdes loceklis. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalst-niecības. Izceļojis uz Vāciju. 1940–41 pārkvalificējies Vācijas tiesībās Ostrovā Pozenes (Vartelandes) apgabalā (tag. Ostruva Veļkopoļski Polijā) un Breslavā (tag. Vroclava Polijā).

No 1941 zv. advokāts un notārs Jaročinā Pozenes apgabalā (tag. Jarocina Polijā). 1941 iesaukts Vācijas armijā (zonderfirera pakāpē). 1944. g. 1. jūl. kritis Austrumu frontē Glubokojē pie Berezinas upes.

Precējies 1939 ar Karīnu Līvenu (1910. g. 25. jūl.–1953. g. 11. nov. Vācijā), dēls Pēters (dz. 1940. g. 22. febr.), meitas Marija (dz. 1941. g. 20. jūl.), Luīze (dz. 1943. g. 24. jūn.) un Karina (dz. 1945. g. 12. janv.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Fraternitas Rigensis” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 620. l.; 7427. f., 1. apr., 5658. l.; AFR; DBG; LUAJ.

PELHAVS Heinrihs Haralds (*Poelchau*; arī Heincs Pelhavs; 1880–1945)

Dzimis 1880. g. 28. dec. Rīgā vēsturnieka ģimenē; tēvs – Ar-turs, māte – Šarlotē (dz. Millere). Vācietis, luterticīgs. Beidzis Rī-gas pilsētas ģimnāziju. 1900 uzsācis studijas Tērbatas universitātes

Juridiskajā fakultātē (beidzis 1904). Bijis zv. advokāta A. Lēbera palīgs.

20. g. sākumā zv. advokāts Rīgā. 1923. g. 7. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita slimības dēļ. Izceļojis uz Vāciju. Dzīvojis Firstenvaldē/Šprē, Brandenburgā.

Būdams folksšturmists (Folksšturm – 1944. g. b. steigā mobilizēts Vācijas armijas pastiprinājums), kritis pie Rogazenas Pozenes (Vartelandes) apgabalā (tag. Rogozno Polijā) 1945. g. 17. janv.

Precējies ar Ernu Intelmani (dz. 1882. g. 31. maijā).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Fraternitas Rigensis” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 621. l.; 1376. f., 2. apr., 12462. l., 200. lp.; 3234. f., 32. apr., 52593., 52595. l.; AFR; DBG.

PELHAVS Oskars Gustavs (*Poelchau*; 1879–1930)

Dzimis 1879. g. 13. janv. Rīgā mācītāja ģimenē; tēvs – Haralds Gotlibs, māte – Matilde Auguste (dz. Berga). Vācietis, luterticīgs. Brāļa dēls Haralds Pelhavs (sk.) – zv. advokāta palīgs. Beidzis H. Elca privāto ģimnāziju, Rīgas pilsētas ģimnāziju. 1899 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1904). 1904–05 tiesamatu kandidāts Smoļenskas un Rīgas apgabaltiesā. No 1905 zv. advokāta M. Hilvēga palīgs Rīgā. No 1909 zv. advokāts Rīgā.

20. gados zv. advokāts Rīgā. 1925 ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Vācu baltiešu vēlēšanu komitejas saraksta. Miris 1930. g. 17. maijā. Apbedīts Lielajos kapos.

Baltvāciešu studentu korporācijas “Fraternitas Rigensis” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 622. l.; 1376. f., 2. apr., 12438. l., 195. lp.; 3234. f., 32. apr., 52600. l.; AFR.

PĒTERSONS Arvids Jānis (1902–1978)

Dzimis 1902. g. 28. okt. Rīgā lauksaimnieka un tirgotāja ģimenē; tēvs – Pēteris. Latvietis, luterticīgs. Līdz 1914 mācījies Nikolaja ģimnāzijā Rīgā.

No 1919 VI piedalījies Neatkarības karā Skolnieku rotas sastāvā, vēlāk Rīgas komandantūras 1. sargu rotā, dec. demobilizēts. 1924 beidzis Rīgas valsts 2. ģimnāziju. 1924 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1939). 1932–34 bijis LU Studentu padomes loceklis, 1933 LU Studentu padomes prezidija loceklis. No 1924 strādājis par dārznieku tēvam piederošajā dārzniecībā Rīgā. No 1939 a/s “Valters un Rapa” valdes locekļa kandidāts.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 31. jūl. zv. advokāta J. Breikša palīgs Rīgā. 1941. g. 24. febr. izstājies no Advokātu kolēģijas, jo nav piekritis braukt uz nozīmēto prakses vietu Balvos.

Miris 1978. g. jūl. Latvijā.

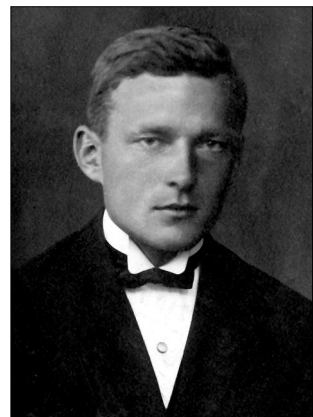
Precējies 1940.

Akadēmiskās vienības “Lidums” vecdraugs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 607. l.; 7427. f., 1. apr., 8022. l.; LUJAJ.

Oskars Pelhavs

Arvids Pētersons

Ernests Pētersons

PĒTERSONS Ernests (1877–1935)

Dzimis 1877. g. 3. apr. Jaunburtnieku pag. Zaltiņos; tēvs – Indriķis, māte – Trīne (dz. Ose). Latvietis, luterticīgs. Brāļadēls Teodors Pētersons (sk.) – zv. advokāts. 1886–89 mācījies Jaunburtnieku pagastskolā, pēc tam Matišu draudzes skolā (lidz 1893) un Valmieras četru klašu privātajā skolā, no 1895 Rīgas pilsētas ģimnāzijā (beidzis 1899). Studējis tieslietas Tērbatas universitātē. 1905 iestājies Krievijas armijā, 1906 atvaļināts rezerves praporščika pakāpē. 1907 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. No 1908 zv. advokāta F. Alberta palīgs Rīgā. 1914 VII mobilizēts armijā, 1916 ievainots un evakuēts no karadarbības zonas. Strādājis par kara apgabala tiesas sekretāru. 1917. g. b. demobilizēts. Strādājis par amatnieku.

1920 V atgriezies Latvijā. No 1920. g. 1. jūl. zv. advokāts Rīgā. Zv. advokātu padomes parstāvis Pirmstermiņa atbrīvošanas komisijā pie cietumiem. Rīgas Latviešu biedrības revīzijas komisijas loceklis. 1931 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Kristīgās apvienības un strādnieku saraksta (nav ievēlēts). Miris 1935. g. 19. dec. Apbedīts Meža kapos.

Precējies ar Vilhelmini Zatleri, dēls Arveds (1918. g. 31. janv.–1990. g. 9. jūn.).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

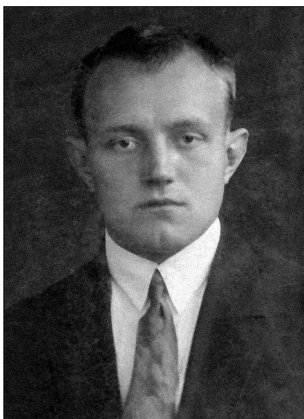
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 608., 609. l.; Ernests Pētersons // Universitas. – 1936. – Nr. 1; AL.

PĒTERSONS Teodors (1906–1993)

Dzimis 1906. g. 31. dec. Jaunburtnieku pag. Zaltiņos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Teodors, māte – Emma Natālija (dz. Dreijere). Latvietis, luterticīgs. Tēvabrālis Ernests Pētersons (sk.) – zv. advokāts. 1918 beidzis Jaunburtnieku pamatskolu.

1925 beidzis Valmieras valsts vidusskolu. 1925 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932). No 1932. g. 14. dec. bijis tēvabrāļa zv. advokāta E. Pēterona palīgs Rīgā, no 1936. g. 25. marta zv. advokāta A. Vihmaņa palīgs Rīgā. 1928–34 LZS biedrs. 1927–40 Latvijas Aizsargu organizācijas biedrs, Dzelzceļu aizsargu pulka tieslietu darbvedis. Bijis Latvijas Darba kameras Juridiskā biroja vadītājs, 1937–40 Sabiedrisko lietu min-jas juriskonsults, 1936–40 arī a/s “Rīgas audums” juriskonsults. 1938–40 Latvijas Juristu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā pēc Sabiedrisko lietu min-jas likvidācijas strādājis par juriskonsultu Valsts apgādniecību un poligrāfisko uzņēmumu pārvaldē. 1941 I nav uzņemts Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 26. nov. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Rīgā. No 1942. g. 10. nov. zv. advokāts. Bijis arī Rūpniecības departamenta Poligrāfiskās rūpniecības un grāmatu apgādniecības daļas, kā arī Poligrāfijas un grāmatdizniecības nozares juriskonsults. 1944 IX iesaukts latviešu leģionā. Pēc 2. pasaules kara ar ģimeni dzīvojis Vācijā, Ingolštates

Teodors Pētersons

bēgļu nometnē Bavārijā. 1949 izceļojis uz ASV, dzīvojis Ņujorkā. 14 gadu strādājis “*General Builders Corp.*” administrācijā (sākumā administratīvais asistents, vēlāk divģimeņu māju projekta vadītājs, 1976 pensionējies). Bijis Ņujorkas Latviešu organizāciju padomes priekšsēdētājs, Ņujorkas latviešu ev. lut. draudžu Centrālās valdes loceklis un revīzijas komisijas loceklis (arī draudžu Ziemeļu nov. valdes loceklis). 1977 pārcēlies uz Losandželosu. Miris 1993. g. 25. sept. Lakanadā Kalifornijas pavalstī.

Precējies 1940 ar pianisti un ērģelnieci Ritu Medni (dz. 1913. g. 29. apr.; brālis – kordiriģents Haralds Mednis), meita Rudite (dz. 1941. g. 6. nov.; skolotāja), dēls Viesturs (dz. 1943. g. 26. jūn.; nervu ķirurgs).

Studentu korporācijas “*Lettonia*” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 610. l.; 3687. f., 1. apr., 255. l., 176. lp.; 7427. f., 1. apr., 9670. l.; EVP; Laiks. – 1982. – 10. febr.; AL; *Aperāns J.* Teodors Pētersons, iur., 25. II – 80 // *Vita Nostra.* – 1990. – Nr. 33/34; Laiks. – 1993. – 27. okt.; LUJ.

PETKOVIČS Boriss (1885– pēc 1941)

Dzimis 1885. g. 22. nov. Fjumē (tag. Rijeka Horvātijā); tēvs – Andrejs. Krievs, pareizticīgs. 1902 uzsācis studijas Pēterburgas Tiesību zinātņu skolā, beidzis 1909 un iecelts par Čerepovecas apgabaltiesas prokurora sekretāru, no 1911 Čerepovecas pilsētas tiesnesis, 1913–15 Rēveles–Hāpsalas apg. 1. iecirkņa mirtiesnesis. Pēc tam strādājis Preses lietu galvenajā pārvaldē par Cenzūras komitejas priekšsēdētāju Rīgā. No 1918 V zv. advokāts.

No 1920 XI privātdokvāts Rīgā. No 1921. g. 26. okt. zv. advokāts Rīgā. No 1922 Finanšu ministrijas Nodokļu departamenta juriskonsults. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības, Krievu juridiskās biedrības Latvijā biedrs.

1941 III izceļojis uz Vāciju. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies. Otrreiz precējies 1924 ar Karolinu Asmusu (1897. g. 13. okt.–1972. g. 26. martā).

D. Latvijas valdības likumi un rīkojumi, kuri attiecas uz akciju un paju sabiedrībām. – Rīga, 1926; Nodokļu maksātājs. Paskaidrojumi un ziņas par nodokļiem. – Rīga, 1935.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 605. l.; 2996. f., 15. apr., 11749. l.; P-112. f., 8. apr., 1718. l.; Jaunākās Ziņas. – 1935. – 21. nov.

PETRĒVICS Andrejs (1883–1939)

Dzimis 1883. g. 22. jūn. Grobiņas pag. Vērpjos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis. Latvietis, pasē – “bez ticības”. Brālis Ansis Petrēvics (sk.) – zv. advokāts. 1902 beidzis Liepājas pilsētas skolu, nolīcis tautskolotāja eksāmenu. 1902–03 strādājis par skolotāju Durbes pag. Raibenieku skolā, 1903–05 Nicas pag. Rudes skolā. Iestājies LSDSP (no 1906 – Latvijas Sociāldemokrātija). 1906 X–1907 I par revolucionāru darbību atradies apcietinājumā Rīgas Centrālcietumā. 1907–11 brīvklaušitājs Maskavas Komercestitūta Ekonomikas nodaļā. 1908 XI–1909 VIII ierēdnis Maskavas gub.

Boriss Petkovičs

Andrejs Petrēvics

zemstes Statistikas nodaļā. Strādājis par mājskolotāju, 1909–10 skolotājs Bērziņas privātajā proģimnāzijā Maskavā. 1911 partijas uzdevumā atgriezies Rīgā, bijis laikrakstu “Laika Atbalss” (1912), “Arodnieks” (1912–13), “Dzīves Balss” (1913) redaktors, arī krievu laikraksta “Russkije vedomosti” Rīgas līdzstrādnieks. 1913 VIII–1914 VII strādājis par galvenā grāmatveža palīgu Rīgas pilsētas Savstarpējā kredītbiedrībā, par žurnālistu, 1912–14 politiskās, literārās un sabiedriskās avīzes “Dzīve” līdzizdevējs Liepājā. 1914 mobilizēts Krievijas armijā, dienējis Sarkanā Krusta lazaretē Rīgā. 1915 ar lazaretē personālu evakuēts uz Petrogradu. 1916 IV–1917 VI darbvedis Iekšlietu min-jas veterinārajā laboratorijā cīņai ar lipīgām slimībām (Petrogradā). 1917 VI atgriezies Rīgā, 17. jūl.–3. sept. bijis Rīgas prefekta palīgs. 1917 VIII ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Latvijas sociāldemokrātu-lielinieku saraksta. Pilsētu ieņemot vācu karaspēkam, 1917 IX apcietināts, ieslodzīts koncentrācijas nometnē Jelgavā. 1918. g. 15. nov. atbrīvots un atgriezies Rīgā.

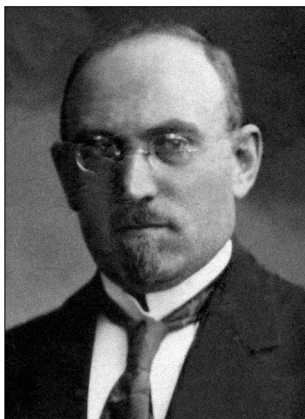
No 1918. g. 18. nov. bijis Tautas padomes loceklis (no LSDSP, vēlāk no Sociāldemokrātu-mazinieku saraksta), 1919 I ievēlēts Liepājas pilsētas domē (bijis domes priekšsēdētājs, pilsētas valdes loceklis un Izglītības nodaļas vadītājs). 1919. g. 12. maijā–12. jūl. Tautas padomes priekšsēdētāja biedrs. Satversmes sapulces priekšsēdētāja biedrs un 1. Saeimas priekšsēdētāja biedrs, 2. Saeimas sekretārs. Ievēlēts arī 3. Saeimā no LSDSP saraksta. 1922 III ievēlēts Rīgas pilsētas domē. 1922 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929). 1924–35 Kooperatīvās tranzītbankas padomes loceklis. No 1930. g. 29. janv. zv. advokāta F. Mendera palīgs Rīgā. Strādājis arī Latvijas Arodbiedrību centrālbiroja juriskonsultācijā. 1931 ievēlēts 4. Saeimā no LSDSP saraksta. 1933 apstiprināts par LSDSP propagandistu kolēģijas locekli. Pēc 1934. g. 15. maija valsts apvērsuma 17. maijā A. Petrēvica dzīvoklī veikta kratīšana, taču nekas kompromitējošs nav atrasts. No 1936. g. 7. okt. zv. advokāts Rīgā. Miris 1939. g. 4. jūl. Apbedīts Raiņa kapos.

Precējies ar Mariju Alvīni Skrābani, viens bērns.

1925–26 studentu biedrības “Klints” filistrs.

D. Ko vēlēt Saeimā? – [Rīga, 1922]; Strādnieku un jaunsaimnieku vienība. – Rīga, 1925; Patiesība par pavalstniecības likumu. – Rīga, 1927; Patiesība par “židu likumu”. – Rīga, 1927; С кем пойти? Работа соц.-дем. партии в Сейме. – Двинск, 1928 (līdzautors kopā ar J. Rudzi).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 602., 603. l.; 1638. f., 1. apr., 168., 169. l.; 2996. f., 15. apr., 12157. l.; 5029. f., 1. apr., 11. l., 177. lp.; 5213. f., 1. apr., 3570. l.; 7427. f., 1. apr., 6802. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 61. lpp.; LDG; LKV. – 16. sēj.; EVP; LE (I). – 2. sēj.; LUAI.

Ansis Petrēvics

PETRĒVICIS Ansis (1882–1941)

Dzimis 1882. g. 18. martā Grobiņas pag. Vērpjos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis. Latvietis, luterticīgs. Brālis Andrejs Petrēvics (sk.) – zv. advokāts. Mācījies Grobiņas pagastskolā, Liepājas

pilsētas skolā. Kā eksternis nokārtojis tautskolotāja pārbaudījumu. 1902–05 skolotājs Pērkones pagastskolā, Skrundas draudzes skolā, pēc tam Rīgas Sv. Jāņa baznīcas skolā un Celma privātskolā. No 1905 strādājis laikraksta “Pēterburgas Avīzes” redakcijā. Piedalījies 1905. g. revolūcijā. Bijis pirmais Latvijas delegāts Viskrievijas skolotāju kongresā. 1908 pārcēlies uz Maskavu, kā eksternis nolīcis ģimnāzijas galapārbaudījumus, 1913 beidzis Maskavas Komercestītu. 1910–12 strādājis arī laikraksta “Dzīve” redakcijā Liepājā. 1916 beidzis Demidova juridisko liceju Jaroslavlā. 1915–17 skolotājs uz Maskavu evakuētajā G. Odiņa tirdzniecības skolā, arī Zemstū un pilsētu savienības ierēdnis.

1918 XII atgriezies Latvijā, iecelts par Liepājas apgabaltiesas miertiesnesi. Bijis Lejaskurzemes apgabala pārvaldes juriskonsults. No 1919. g. 11. jūn. zv. advokāta palīgs Jelgavā. 1919–20 Tautas padomes locekļa substitūts no Radikāldemokrātu partijas, vēlāk no Darba partijas saraksta. 1919–25 Liepājas pilsētas Domes deputāts un Liepājas Latviešu biedrības priekšnieks. 1922 kandidējis 1. Saeimas vēlēšanās no Bezpartijiskā nacionālā centra saraksta. No 1924. g. 9. jūl. zv. advokāts Rīgā. Bijis Radikāldemokrātu partijas, pēc tam Nacionālās apvienības biedrs. 1925–26 tieslietu ministrs, 1928 XII–1931 III finanšu ministrs, 1931 III–XII iekšlietu ministrs. 1928 kandidējis 3. Saeimas, 1931 X – 4. Saeimas vēlēšanās no Nacionālās apvienības saraksta (nav ievēlēts). 1929 I ievēlēts Liepājas pilsētas domē no Nacionālās apvienības saraksta. Pēc 1931 zv. advokāts Rīgā. No 1934 arī Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras loceklis. Vēlāk Baltijas (Slokas) celulozes fabrikas akciju sabiedrības valdes priekšsēdētājs, Latvijas Akciju bankas valdes loceklis. Bijis Rotari kluba biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 14. jūn. apcietināts. Ievietots Soļikamskas soda nometnēs. Miris 1941. g. 27. nov.

Precējies, sieva Mihalina (dz. 1898. g. 12.VII; no 1941 izsūtījumā Novosibirskas apg.).

D. Trêve douanière et négociations ultérieures. – Geneve, 1930; Kas jāzin vēlētājiem par mūsu valsts saimniecību. Bij. finanču ministra A. Petrevica domas par Latvijas saimniecisko politiku. – Rīga, 1931.

A. LVVA, 2846. f., 1. apr., 5. l., 51. lp.; 2996. f., 15. apr., 12159. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 13702. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 61. lpp.; LDG; LKV. – 16. sēj.; EVP; LE (I). – 2. sēj.; LVV.

PEVZNERŠ Aleksandrs (1909–1978)

Dzimis 1909. g. 27. okt. Vitebskas gub. Veļižas apr.; tēvs – Boriss. Ebrejs, jūdaists. No 1910 ar ģimeni dzīvojis Rīgā. 1915 devies bēgļu gaitās uz Krieviju. 1918 X atgriezies Latvijā.

1926 beidzis J. Landaua ģimnāziju. 1927 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1933). Darbojies LU ebreju sociālistisko studentu biedrībā “Cukunfi”. No 1928 bijis zv. advokāta G. Rubinšteina sekretārs. 1932–33 strādājis arī Latvijas Arodbiedrību centrālbiroja

Aleksandrs Pevzners

juriskonsultācijā. 1930–34 LSDSP Krievu raj. biedrs, organizācijas “Strādnieku sports un sargs”, biedrības “Cīņa” biedrs un biedrības “Darba jaunatne” Rīgas krievu nodaļas revīzijas komisijas loceklis. Pēc 1934. g. 15. maija apvērsuma 17. maijā apcietināts. Internēts Liepājas koncentrācijas nometnē. Pēc atbrivošanas 1934. g. dec. bijis kantorists un grāmatvedis. Darbojies Latvijas Sociālistiskajā strādnieku un zemnieku partijā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 28. aug. zv. advokāta M. Krona palīgs Rīgā. 1940 VI–1941 III bijis arī valsts pilnvarnieks uzņēmumos “Stars” un “R. Švarcs”. 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā, vasarā evakuējies uz Krieviju. No 1941 VIII grāmatvedis Čkalovas apg. Advokātu kolēģijā, no 1941 X juriskonsults Kirgīzijas PSR Tirdzniecības tautas komisariāta Taškularas nodaļā. 1942 I mobilizēts Sarkanajā armijā, dienējis Latviešu strēlnieku divīzijas rezerves pulkā. No 1942 VI advokāts Zujevka juridiskajā konsultācijā Kirovas apg. No 1945 V advokāts iecelts par advokātu Liepājas juridiskajā konsultācijā, atteicies doties uz Liepāju. Strādājis par pasniedzēju Juridiskajā skolā. No 1945 VI advokāts Rīgas 3. juridiskajā konsultācijā, no 1946 V Rēzeknes juridiskajā konsultācijā, no 1948 VIII Rīgas 7. juridiskajā konsultācijā. 1948 XII ar tieslietu ministra pavēli izslēgts no Advokātu kolēģijas. Strādājis par juriskonsultu. Miris 1978. g.

Precējies 1948 ar bijušo zv. advokāta palidzi un advokāti Irīnu Levinsoni (sk.).

D. Pilsoņu dzīvokļu tiesības. – Rīga, 1974 (līdzautors).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 601. l.; 7427. f., 1. apr., 11325. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LZAKA, 307. l.; LUAI.

PIEBALGS Ferdinands Gustavs (1913–1945)

Dzimis 1913. g. 27. maijā Rīgā atslēdznieka ģimenē; tēvs – Jēkabs, māte – Natālija (dz. Pilāte). Latvietis, luterticīgs. 1. pasaules kara laikā kopā ar ģimeni bēgļu gaitās Harkovā. 1918 ģimene atgriezusies Latvijā.

No 1922 dzīvojis Jelgavā. Beidzis Jelgavas valsts 3. pamatskolu (1929). Pēc Jelgavas valsts 2. ģimnāzijas beigšanas (1933) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1942). 1935–36 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 3. Jelgavas kājnieku pulkā, atvaļināts virsnieka vietnieka pakāpē. No 1933 strādājis par tabelvedi dzelzceļa dienestā Dobelē, 1937–38 vecākais kantorists Pasta krājkasē.

Padomju okupācijas laikā no 1940 VII atkal strādājis Pasta krājkasē (grāmatveža palīgs), no 1941 IV vecākais tehniķis normētājs Ķīmiskās rūpniecības restā. Sākoties vācu okupācijas laikam, no 1941 VII referents Ķīmiskās rūpniecības nozarē. 1942 VI–1943 IV Centrālās savienības “Turība” juriskonsulta palīgs. No 1943. g. 6. marta zv. advokāta A. Ābeltiņa palīgs Saldū. 1944 III iesaukts latviešu leģionā, hauptšārfirers 15. latviešu divīzijas daļās. Kritis Pomerānijā 1945. g. 1. febr.

Ferdinands Piebalgs

Precējies 1941 ar Maigu Elvīru Tālbergu (1914. g. 4. jūn.–1978. g. 29. nov. ASV), viens bērns.

Studentu korporācijas “Fraternitas Metropolitana” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 613. l.; 7427. f., 1. apr., 18763. l.; LU AJ.

PILPS Karls Arvids (*Pilp*; 1890–1946)

Dzimis 1890. g. 28. jūn. Rīgā; tēvs – Johans, māte – Emma (dz. Franke). Vācietis, luterticīgs. 1899–1909 mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā. 1913 beidzis Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. No 1913 VII karadienestā 27. artilērijas brigādē, vēlāk 20. mortīru artilērijas divizionā. 1914 VII paaugstināts par praporščiku, vada komandieris. 1915 II–1918 V gūstā Vācijā. Atgriezies Rīgā. 1918 IX–XII mirtiesneša sekretārs Cēsis.

1918 XII–1919 VI dzīvojis bez pastāvīgas nodarbošanās Rīgā. 1919 VI iestājies Baltijas landesvēra 2. baterijā, jūl. Vācu zemes-sargu sastāvā ieskaitīts Latvijas armijā. 1920 III iecelts par vada komandieri. 1920 IV–VI bijis 13. artilērijas divizona vada komandieris. 1920 VI piekomandēts Latvijas Kara tiesai, no nov. tiesamatu kandidāts, 1921 VI–X kara prokurora palīgs. 1921 III paaugstināts par virsleitnantu, 1921 X atvaļināts. No 1921. g. 6. dec. zv. advokāta A. Kazaka palīgs Rīgā. No 1927. g. 12. janv. zv. advokāts Rīgā. Darbojies Baltijas Zēģelētāju biedrībā, vācu Rīgas Vinģrošanas biedrībā. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

1940–45 ar mantošanas jautājumiem saistīts pilnvarotais tiesnesis iecirkņa tiesā Lisā okupētās Polijas teritorijā (tag. Lešno Polijā). Miris 1946. g. 11. dec. Elmshornā tagadējā Šlēsvīgas-Holšteinas federālajā zemē.

Apbalvojumi: a) Latvijas Akpz; b) Krievijas Ao IV šķ., So III šķ.

Precējies 1921 ar Margarētu Naški (1892. g. 5. maijā–1945. g. 2. maijā Vācijā).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Neobaltia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 612., 614., 615. l.; 2996. f., 15. apr., 14509. l.; 5601. f., 1. apr., 4908. l.; 2. apr., 1137. l.; Album Neobaltorum. 1879.–1956. – [B. v.], 1956; DBG.

PĪLUPA (dz. **VEIHMANE**) **Milda** Pauline (1908–1994)

Dzimumsi 1908. g. 1. nov. Rīgā strādnieka un šuvējas ģimenē; tēvs – Jānis, māte Amālija Margarete (dz. Freimane). 1. pasaules kara laikā bēgļu gaitās Krievijā un Ukrainā, dzīvojusi Petrogradā un Harkovā, kur mācījusies pamatskolā.

1920 pēc tēva nāves ar māti un diviem brāļiem atgriezusies Rīgā. Mācījusies Rīgas pilsētas 26. pamatskolā. No 1925 mācījusies un 1929 beigusi M. Milleres vidusskolu Rīgā. 1929–30 studējusi mehāniku LU, pēc tam tieslietas (beigusi 1937). No 1937 VI bijusi kancelejas ierēdne Latvijas Kredītbankas Daugavpils nodaļā, 1940 X slimības dēļ no amata atbrīvota.

Karls Pilps

Milda Pilupa

Biruta Pīpiņa

Padomju okupācijas laikā 1940 X–XII jaunākā tiesamatu kandidāte Rīgas apgabaltiesā. No 1941 II Rīgas pilsētas izpildkomitejas Dzīvokļu pārvaldes rēķinvede. Vācu okupācijas laikā turpinājusi darbu Rīgas pilsētas valdes Dzīvokļu pārvaldes dienestā. 1942 III–1943 III ierēdne Rīgas apgabaltiesas kancelejā. No 1943. g. marta zv. advokāta palīdzē Liepājā. 1944 X evakuēta uz Dancigu, vēlāk Greicu Vācijā, strādāniece Greicas tekstilfabrikā. 1945 VI no amerikāņu okupācijas zonas Vācijā izbraukusi uz Latviju (caur filtrācijas punktiem Rīzā un Koveļā Rīgā ieradās 1945 IX). No 1945 X advokāte Liepājas juridiskajā konsultācijā (ģimenes apstākļu dēļ darbu nav sākusi), no nov. Bauskas juridiskajā konsultācijā. 1946 VIII iecelta par Bauskas juridiskās konsultācijas vadītāju. 1950 beigusi LKP Bauskas apriņķa komitejas partijas vakara skolu, 1952 – LKP Rīgas pilsētas komitejas marksisma ģimenes vakara universitāti, 1970 – Rīgas pilsētas Kirova rajona Tautas universitātes Literatūras un mākslas fakultāti. No 1950 V Baldones juridiskās konsultācijas advokāte un vadītāja. Dzīvojuši Rīgā, kopjot ar tuberkulozi slimo brāli. 1959 III iecelta par advokāti Rīgas 8. juridiskajā konsultācijā. No 1984 VI pensijā. Mirusi 1994. g. 6. jūn.

Apbalvojumi: c) PSRS med. “Darba veterāns”.

Precējusies 1939 ar Robertu Pilupu, 1941 II šķirsies.

Studenšu korporācijas “Gundega” filistre.

A. LVVA, 7427. f., 1. apr., 14309. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 4. l., 5. lp.; LZAKA, 808. l.; LUAI.

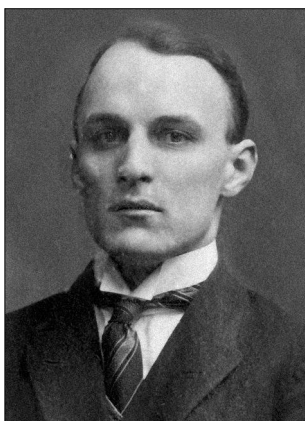
PĪPIŅA Biruta (1911–1942)

Dzimis 1911. g. 4. dec. Rīgā žurnālista un sabiedriskās darbinieces, vēlākās politiķes ģimenē; tēvs – Ērmanis, māte – Berta Paulīne (dz. Ziemele). Latviete, luterticīga.

1926 beigusi pamatskolu, 1930 Rīgas pilsētas 3. ģimnāziju. 1930 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1937). No 1935 strādājusi par tieslietu darbvēdi zv. advokāta E. Strautnieka birojā. No 1938. g. 21. dec. zv. advokāta E. Strautnieka palīdzē Rīgā. Strādājusi arī Latvijas Bankas juriskonsultācijā (no 1941 III juriskonsulta palīdzē).

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 24. febr. izstājusies no advokātu kolēģijas kā strādājoša valsts dienestā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, bijusi zv. advokāta palīdzē Rīgā. Strādājusi arī Latvijas Bankas Centrālās nodaļas (bij. Latvijas Kredītbanka) Tieslietu daļā. Mirusi 1942. g. 30. janv. Apbedīta Meža kapos.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 617. l.; 7427. f., 1. apr., 14822. l.; LUAI.

Kurts Plade

PLADE Kurts Romāns Georgs (Pladde; 1898–1945)

Dzimis 1898. g. 16. aug. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Jakobs. Vācietis, luterticīgs. Mācījies N. Tīdebēla privātajā ģimnāzijā Rīgā (līdz 1915). Pēc tam pārcēlies uz Nižņijnovgorodu. 1917 beidzis

Nižņijnovgorodas ģimnāziju. No 1917. g. rudens studējis tieslietas Tērbatas universitātē. 1918 VIII atgriezies Rīgā.

1918 iestājies Baltijas landesvērē, Ziverta baterijā, vēlāk Kurzemes artilērijas pulkā. 1921 I atvaļināts no armijas seržanta pakāpē. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1925). No 1926. g. 27. janv. zv. advokāta V. Bržežinska palīgs Rīgā, no 1929. g. 11. apr. – Ventspilī. No 1932. g. 14. dec. zv. advokāts Ventspilī, no 1936. g. 1. apr. Kuldīgā. Bijis vācu biedrības “*Otium*” priekšsēdētājs, Vācu pamatskolu un vidusskolu vecāku biedrības kasieris, Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs, Ventspils Rūpniecības biedrības priekšsēdētāja biedrs. 1939. g. 8. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. Bijis tiesnesis okupētajā Polijā.

No 1944 dienējis Vācijas armijā. Miris 1945. g. febr. Pozenē (tag. Poznaņa Polijā) pēc smaga ievainojuma.

Precējies ar Tamāru Elzu Klingenbergu (dz. 1904. g. 31. maijā). Studentu korporācijas “*Concordia Rigenensis*” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 284., 618. l.; 7427. f., 1. apr., 3375. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; DBG; LUAJ.

PLATUPE (dz. BUTNERE) Lidija (1898–1969)

Dzimusi 1898. g. 27. aug. Cēsu pag. dzelzceļa ierēdņa ģimenē; tēvs – Stepanš. Latviete, pareizticīga. Mācījusies Cēsu–Pils pagastskolā, no 1912 mācījusies un 1918 beigusi Apkalna sieviešu ģimnāziju Cēsīs.

1919 uzsākusi inženierzinātņu studijas LU, 1921 tautsaimniecības studijas, 1925 tieslietas studijas (beigusi 1933). No 1921 vienlaikus strādājusi par zv. advokāta O. Finkelšteina sekretāri. No 1934. g. 16. maija zv. advokāta O. Finkelšteina palīdzē Rīgā.

Pēc 2. pasaules kara juriskonsulte Rīgā. Mirusi 1969. g. 12. febr. Apbedīta I Meža kapos.

Precējusies 1922 ar tautsaimniecības studentu dzelzceļa ierēdņi Jēkabu Voldemāru Platupu (dz. 1901. g. 11. dec.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 599. l.; 7427. f., 1. apr., 422. l.; LUAJ.

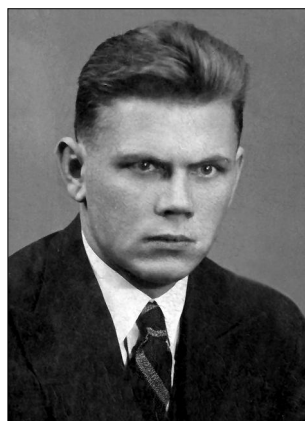
PLĒSUMS Kārlis Alberts (1907–1976)

Dzimis 1907. g. 1. apr. Stalbes pag. Tūteļos rentnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Līze (dz. Stumpe).

Pēc 1. pasaules kara ar ģimeni dzīvojis Rozulas pag. Pūcēs. 1924 beidzis Rozulas pamatskolu. Pēc Cēsu valsts vidusskolas beigšanas (1928) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1934). Vienlaikus 1928–35 kantorists L. Neiburga būvuzņēmumā. No 1935 III jaunākais (no 1937 I vecākais) tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1937 X Liepājas apgabaltiesā. No 1937. g. 1. dec. zv. advokāta Jēkaba Kalniņa palīgs Liepājā. Darbojies Liepājas Latviešu biedrībā, Lejaskurzemes Patronāta biedrībā, Liepājas Juristu biedrībā un Latvijas Aeroklubā.

Lidija Platupe

Kārlis Plēsums

Tamāra Pohvalla

Alfrēds Pommers

Padomju okupācijas laikā 1940 XII apstiprināts par Liepājas apgabaltiesas pagaidu priekšsēdētāja vietnieku, 1941. g. 21. janv. atskaitīts no Advokātu kolēģijas. No 1941 IV Gulbenes apgabaltiesas pagaidu priekšsēdētāja vietnieks (līdz jūn., kad darbu patvaļīgi atstājis). Vācu okupācijas laikā 1943 bijis nodokļu inspektors Rozulas pag. Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Rīgā. No 1955 pensijā. Miris 1976. g. 13. nov.

Precējies ar Zinaidu Šmiti (dz. 1913. g. 10. febr.), meita Raita (dz. 1939. g. 21. martā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 600. l.; 1595. f., 10. apr., 270. l.; 7427. f., 1. apr., 13000. l.; LU AJ; Rīgas pilsētas DzNA.

POHVALLA (dz. **ŠULCA**) **Tamāra** Zinaīda Leonija (1906–1972)

Dzimusi 1906. g. 27. janv. Ventspilī zv. advokāta Paula Šulca (sk.) ģimenē; māte – Marija (dz. Neimane). Vāciete, luterticīga. No 1914 mācījusies Ventspils sieviešu ģimnāzijā, no 1915 dzīvojuši Petrogradā, mācījusies Sv. Annas skolā. 1918 atgriezusies Ventspilī.

No 1920 mācījusies L. Tailovas meiteņu privātajā ģimnāzijā (beigusi 1923). 1923–24 brīvklusitāja Mīnsteres universitātes Juridiskajā fakultātē. 1924 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1928). No 1926 kancelejas darbiniece zv. advokāta V. Alkšņa birojā. No 1930. g. 15. okt. zv. advokāta A. Vihmaņa palīdzē Rīgā. 1932. g. 20. apr. atskaitīta no zv. advokātu palīgu skaita, jo faktiski nav praktizējusi. Dzīvojuši Talsu apr., vēlāk Rīgā. 1939 XI ar ģimeni izceļojusi uz Vāciju.

Pēc 2. pasaules kara juriste Vācijā. Mirusi 1972. g. 26. janv. Vupertālē Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajā zemē.

Precējusies 1929 ar tirgotāju Oļegu Pohvalli (dz. 1904. g. 22. martā), dēls Aleksis (dz. 1933. g.) un meita Kira Aleksandra Zigrīda (dz. 1936. g. 27. aug.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 623. l.; 7427. f., 1. apr., 8567. l.; Baltische Briefe. – 1972. – Nr. 2; LU AJ.

POMMERS Alfrēds Aleksandrs (1903–1983)

Dzimis 1903. g. 12. aug. Vecgulbenes pag. Pommeros lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Oto, māte – Luīze. Latvietis, luterticīgs. Mācījies Gulbenes pagastskolā. No 1918 mācījies Madonas reāl-skolā.

No 1919 mācījies Cesvainas valsts vidusskolā, pēc beigšanas (1923) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930). 1925–27 viena laikus ierēdnis Latvijas Bankā. Bijis LZS Akadēmiskās sekcijas biedrs. No 1931. g. 14. janv. zv. advokāta E. Grīnberga palīgs Rīgā. No 1939. g. 11. janv. zv. advokāts Rīgā.

Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 1944 devies bēgļu gaitās uz Kurzemi. Dzīvojis Smārdes pag., bijis izpalīgs lauku

saimniecībā. 1950 pārcēlies uz Ogri. No 1953 dzīvojis Kastrānē, pēc tam Rīgā. Miris 1983. g. 15. apr. Apbedīts I Meža kapos.

Precējies 1925 ar Helēnu Puriņu (1903. g. 21. jūn.–1993. g. 26. dec.), dēls Andris (1945–60) un meita Edīte (dz. 1948).

Studentu korporācijas “Fraternitas Academica” goda filistrs.

D. Šķirējtiesu sprieduma nozīme un spēks pēc civilprocesa likuma. (CPL 1518. un 1519. panti). – Rīga, 1938.

A. LVVA, 7427. f., 1. apr., 7077. l.; 3282. f., 1. apr., 128. l., 130., 131. lp.; LUAJ; Album Fratrum Academicorum. Studentu korporācijai Fraternitas Academica 80 / Sast. K. Līdaks. – Rīga, 2005.

POPERTS Ābrams Ādolfs (1867–1935)

Dzimis 1867. g. 19. nov. Talsos tirgotāja ģimenē; tēvs – Šaja, māte – Haja. Ebrejs, jūdaists. Beidzis ģimnāziju, 1889 Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. Bijis zv. advokāts Talsos. 1915 pārcēlies uz Krieviju.

1920 atgriezies Latvijā. No 1920. g. 11. okt. zv. advokāts Talsos. Ilggadējs Talsu pilsētas domes loceklis no Žīdu pilsoniskā bloka saraksta, bijis pilsētas valdes loceklis. Miris 1935. g. 27. martā.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 624. l.; Talsu Balss. – 1935. – 5. apr.

PREISBERGS Jānis (1895–1967)

Dzimis 1895. g. 17. okt. Kursiņu pag. Gardruvās lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Dāvids, māte – Late (dz. Pūre). Latvietis, luterticīgs. Beidzis Kursiņu pagastskolu. No 1910 mācījies V. Blūma reālskolā (beidzis 1915), 1916 VI beidzis Valkas reālskolas papildu klasi. Uzsācis studijas RPI. 1916 X mobilizēts Krievijas armijā. 1917 VIII beidzis 3. Pēterhofas praporščiku skolu, nosūtīts uz 235. kājnieku pulku Azovā. Pēc pulka izformēšanas 1918 I brīvprātīgi iestājies L. Korņilova Brīvprātīgo armijas 1. Georgija pulkā. Pēc pulka iznīcināšanas kaujā pie Rostovas pie Donas 1918 II iedalīts atsevišķajā L. Korņilova pulkā. 1918 V paaugstināts par podporučiku. Kaujās Ukrainā un Kubanā ievainots un kontuzēts. Izmantojot piešķirto atvaļinājumu, 1918 IX atgriezies Latvijā.

1919 II mobilizēts Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos un iedalīts 1. Latviešu atsevišķajā bataljonā (vēlāk brigāde), bijis vada komandieris. 1919. g. apr. kaujā pie Slokas ievainots, līdz jūl. ārstējies slimnīcā Liepājā. 1919 VII piekomandēts Lejaskurzemes apgabala priekšnieka pārvaldei, 1920. g. pavasarī – Latgales apgabala priekšnieka pārvaldei. 1920 par nopelniem Latvijas neatkarības labā paaugstināts par virsleitnantu. 1919 bijis Liepājas militārais prefekts, vēlāk Lejaskurzemes un Latgales apgabalu priekšnieka palīgs. 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1927). 1920 X atvaļināts kā augstskolas students. Vienlaikus no 1920 XI bijis Iekšlietu min-jas Pasu nodaļas I šķ. darbvedis, 1920 XII–1921 I Administratīvā departamenta nodaļas vadītājs. Vēlāk bijis zv. advokāta M. Antona darbvedis. No 1927 jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātas Civildepartamentā, vēlāk Rīgas apgabaltiesā.

Jānis Preisbergs

No 1928. g. 7. marta zv. advokāta M. Antona palīgs Rīgā. No 1936. g. 29. janv. zv. advokāts Rīgā. Bijis arī krājaizdevu sabiedrības “Zieds” un Latvijas Aerokluba juriskonsults.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I juriskonsults krājaizdevu sabiedrībā “Zieds” un biedrībā “Osoviahim”, nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 1941 V–VII grāmatvedis Rīgas pilsētas Būvmateriālu apgādes kantorī. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā, kā arī organizācijas “Tautas palīdzība” Juridiskās daļas vadītājs, organizācijas “Karavīru palīdzība” priekšsēdētāja 2. vietnieks, Iekšējās pārvaldes un personālietu ģenerāldirektorijas un tirgotāju krājaizdevu sabiedrības “Zieds” juriskonsults. 1944 VIII devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Bijis Vircburgas Centra nometnes padomes loceklis, skolotājs latviešu ģimnāzijā, advokāts amerikāņu militārajā tiesā. 1950 izceļojis uz Kanādu. Dzīvojis Toronto, strādājis būvniecībā un dārzniecībā. Bijis pirmais Latviešu nacionālās apvienības Kanādā valdes priekšsēdētājs. Miris 1967. g. 23. janv. Apbedīts Toronto Jorkas kapos.

Precējies 1927 ar Lidiiju Mariju Zulteri (dz. 1897. g. 19. sept.), dēls Raimonds (dz. 1929. g. 6. aug.) un meita Benita Astra (dz. 1936. g. 26. apr.).

Studentu korporācijas “Tervetia” filistrs dibinātājs.

D. Strīds par akta viltojumu. – Rīga, 1935; Jaunais juridiskais padomnieks. – Rīga, 1938 (redaktors).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 625. l.; 1368. f., 3. apr., 887., 888. l.; 5601. f., 1. apr., 5055. l.; 7175. f., 1. apr., 1372. l.; 7427. f., 1. apr., 2328. l.; Kara Invalids. – 1967. – Nr. 12; *Preisbergs J.* Kā radās Tautas Palīdzība // *Universitas*. – 1991. – Nr. 66; LUAI.

PRĒVALDS Jānis (1893–1955)

Dzimis 1893. g. 5. janv. Vaives pag. strādnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Marija (dz. Roze). Latvietis, luterticīgs. No 1894 dzīvojis Rīgā. 1908 beidzis Katrīnas pilsētas skolu, 1912 N. Mironova komercskolu Rīgā. 1912–15 studējis komerczinības RPI. No 1912 Rīgas–Orlas dzelzceļa valdē par kantorists, taksētājs, darbeža palīgs un darbvedis. Pēc tam bijis noliktavas pārzinis un grāmatvedis Orlas Savstarpējā kredītbiedrībā. Darbojies Latviešu dzelzceļnieku savienībā.

1920 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1922 tieslietu studijas (beidzis 1925). No 1919 strādājis kooperatīvā “Dzelzceļnieks” (noliktavas pārzinis), no 1920 Dzelzceļu virsvaldē (darbvedis, Ārzemju norēķinu biroja pārzinis, vecākais grāmatvedis, no 1924 juriskonsulta palīgs). No 1925. g. 19. aug. zv. advokāta K. Eglīša palīgs Rīgā. No 1925 Liepājas–Glūdas dzelzceļa būves valdes juriskonsults. No 1931. g. 9. dec. zv. advokāts Rīgā. 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Progresīvo pilsoņu apvienības, 1931 III no Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijas saraksta (nav ievēlēts), 1931 X kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no

Jānis Prēvalds

Dzelzceļnieku, valsts darbinieku, amatnieku un strādnieku arodnieciskās apvienības saraksta (nav ievēlēts). 1932–34 darbojies Jaunsaimnieku un sikgruntnieku partijā. Bijis Latvijas Dzelzceļnieku biedrības revīzijas komisijas priekšsēdētājs, Latvijas Komercedarbinieku kredītsabiedrības padomes priekšsēdētājs.

Padomju okupācijas laikā strādājis Dzelzceļu pārvaldē par Juridiskās grupas vadītāju. 1941. g. 24. febr. izstājies no Advokātu kolēģijas. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā, kā arī Latvijas apgabala Dzelzceļu direkcijas vecākais juriskonsults, pēc tam Tieslietu galvenās grupas vadītājs. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 XI noraidīta uzņemšana Advokātu kolēģijā, jo atzīts par "neatbilstošu". Bijis juriskonsults dažādos uzņēmumos Rīgā. Miris 1955. g. dec. Rīgā. Apbedīts Meža kapos.

Precējies ar Milliju Olti (dz. 1897. g. 29. maijā).
Studentu korporācijas "Talavija" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 626.–628. l.; 7427. f., 1. apr., 788. l.; 25 gadi dzelzceļu dienestā // Dzelzceļnieks. – 1938. – Nr. 1; EVP; LUAI; KT.

PRIEDĪTIS Jānis (1900–1951)

Dzimis 1900. g. 18. maijā Aizkraukles pag. Šķīliņos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Līze (dz. Zariņa). Latvietis, luterticīgs. 1918 beidzis ģimnāziju Kurskā. Pēc tam pārcēlies uz Kubāņas apg., dzīvojis pie radiem Anapā. 1919 iestājies Dienvidkrievijas Brīvprātīgo armijā, ģen. L. Korņilova pulkā (līdz 1920. g. pavasarim). Piedalījies kaujās pret lieliniekiem. Pēc ievainojuma atrazdamies sanatorijā Anapā, kritis Sarkanās armijas gūstā. 1920. g. b. Anapas sanatorijā bijis kantorists, darbojies vietējās latviešu kolonijas sabiedriskajā dzīvē.

1921. g. pavasarī atgriezies Latvijā. Dzīvojis tēva mājās Aizkraukles pag. Šķīliņos. 1922 uzsācis teoloģijas studijas LU, 1923 tieslietu studijas (beidzis 1932). Vienlaikus 1924–27 ierēdnis Dzelzceļu virsvaldē, 1929 bijis praktikants zv. advokāta N. Dmitrijeva birojā. No 1930 jaunākais tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā, miertiesnesis un izmeklēšanas tiesnesis (līdz 1932). No 1933. g. 3. maija zv. advokāta E. Šēnfelda palīgs Rēzeknē, no 1940. g. 10. janv. zv. advokāta H. Rūša palīgs Rēzeknē. No 1940. g. 1. maija zv. advokāts Rēzeknē.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Dzīvojis Aizkraukles pag. Šķīliņos. Sākoties vācu okupācijas laikam, 1941 VII darbojies vietējā pašsardzības vienībā. 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rēzeknē. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz ASV. Miris 1951. g. 29. aug. Kolumbusā Ohaio pavalstī.

Precējies 1920 ar Anapas rūpnieka Vasilija Uspenska meitu Antoniju (1902. g. 14. martā–1992. g. martā), meita Gaida (dz. 1929. g. 31. martā) un dēls Jānis (dz. 1931. g. 10. martā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 629. l.; 7427. f., 1. apr., 5426. l.; LUAI.

Jānis Priedītis

PROZOROVS Polihronijs (1882– pēc 1939)

Dzimis 1882. g. 22. febr. Viļņas gub. Ukmergē (tag. Lietuvā) inženiera ģimenē; tēvs – Aleksejs, māte – Jekaterina (dz. Jefremova). Krievs, vecticībnieks. 1908 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. 1908–15 Kauņas apgabaltiesas tiesamatu kandidāts, pēc tam izmeklēšanas tiesnesis Rokišķos, kolēģijas sekretārs.

1921 VII Krāslavā apcietināts, apvainots aģitācijā pret Latvijas valsti un pavalstniecības nelikumīgā iegūšanā, ierosināta izraidīšana no valsts. Vēlāk lēmums atcelts. 1921–22 privātdokvāts. No 1924. g. 8. okt. zv. advokāts Krāslavā, periodiski devies pārraudzīt savu saimniecību Ukmergē, Lietuvā. 1929 ievēlēts par Krāslavas pilsētas domes deputātu no Vecticībnieku kandidātu saraksta. 20. gados piedalījies Latvijas vecticībnieku kongresos, 1930 ievēlēts par Lietuvas vecticībnieku kongresa (Kauņā) goda priekšsēdētāju. Pēc 1939 izceļojis uz Vāciju. Turpmākais liktenis nav zināms.

Studentu korporācijas “Ruthenia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 630. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Барановский В., Поташенко Г. Староверие Балтии и Польши. – Вильнюс, 2005. – с. 313.

PURIŅŠ Kārlis Aleksandrs (1883–1947)

Dzimis 1883. g. 5. okt. Smiltenes pag. Liepiņās lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jēkabs, māte – Marija (dz. Ikšele). Latvietis, luter ticīgs. Mācījies Smiltenes pag. skolā un draudzes skolā. 1904 beidzis ģimnāziju Pēterburgā. 1904–06 mācījies Maskavas universitātes Vēstures un filoloģijas fakultātē. 1911 beidzis universitātes Juridisko fakultāti, atstāts Tautsaimniecības katedrā gatavoties zinātniskai darbībai. 1912–17 zv. advokāta palīgs Maskavā, pēc tam zv. advokāts. 1918 atgriezies Latvijā.

1918 XII–1919 VII un 1920 III–1921 III Latvijas finanšu ministrs (1921 III demisionējis, nepiekritot valdības realizētajai politikai ārējās tirdzniecības un valūtas jautājumos). Tautas padomes loceklis no Latviešu nacionāldemokrātu partijas, darbojies Finanšu un budžeta, Juridiskajā un Satversmes komisijā. 1920 ievēlēts par Satversmes sapulces locekli no Demokrātu savienības saraksta. Bijis Latvijas Augstskolas organizācijas padomes loceklis, 1919 X–1920 II Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes dekāna vietnieks, 1920 II – VI dekāna v. i. No 1920 I – docents finanšu tiesībās (vēlāk profesors). No 1921. g. 10. aug. zv. advokāts Rīgā. 1922 kandidējis 1. Saeimas vēlēšanās no Bezp partijiskā Nacionālā centra saraksta (nav ievēlēts). 1925 IX izstājies no zv. advokātu skaita. No 1925 Latvijas Senāta senators Administratīvajā departamentā. No 1935 Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamearas Kredīta sekcijas priekšsēdētājs. 1937 ieguvis *Dr. oec.* grādu, aizstāvot disertāciju “Ienākuma nodoklis Latvijā”. Darbojies LU Akadēmiskajā sabiedrisko zinātņu biedrībā, Latvijas Tiesnešu biedrībā, Veselības veicināšanas biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā.

Kārlis Puriņš

Padomju okupācijas laikā no 1940 X profesors, LVU Finanšu zinātnes katedras vadītāja v. i., vācu okupācijas laikā no 1941 VII profesors un katedras vadītājs UR. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Miris 1947. g. 25. jūn. Grēvenes bēgļu nometnē Ziemeļreinā-Vestfālēnē.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ.

Precējies 1920 ar Lidiju Lazdiņu (dz. 1896. g. 11. dec.), meitas Ingrīda Vera (dz. 1921. g. 15. aug.) un Nora Gundega (dz. 1922. g. 27. aug.).

D. Kooperatīvais un tirdznieciskais kredīts Latvijā. – Rīga, 1920.; Finanšu zinātņu kurss. – Rīga, 1927; Finanšu zinātnes kurss / sastādīts pēc Latv. Univ. doc. K. Puriņa lekcijām 1926./1927. mācības gadā u. citiem avotiem. – Rīga, 1927; Ienākuma nodoklis Latvijā. – Rīga, 1937.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 632. l.; 1376. f., 2. apr., 12442. l., 172. lp.; 2996. f., 15. apr., 30486. l.; 7427. f., 13. apr., 1383. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 62. lpp.; LU X; LDG; *Mačernieks K.* Finanšu zinātnieka 25 darba gadu atcerei // Tēvijas Sargs. – 1937. – Nr. 1; Vs. Vec. docents DR. oec. Kārlis Puriņš // Universitāte. – 1938. – Nr. 2; LKV. – 17. sēj.; LU XX; EVP; LE (I). – 3. sēj.; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 170. lpp.; LVV.

PUSULS Voldemārs (*Pussul*; 1884–1939)

Dzimis 1884. g. 5. janv. Pēterburgā; tēvs – Leonhards, māte – Oļga (dz. Eka). Vācietis, luterticīgs. Beidzis Sv. Annas skolu Pēterburgā, no 1902 studējis teoloģiju Tērbatas universitātē (no 1905 tieslietas), 1914 nokārtojis galapārbaudījumus Maskavas universitātē. 1915 IV–VIII strādājis Tērbatas Zemesgrāmatu nodaļā, pēc tam Rīgas pilsētas pārvaldē (no 1915 XI praktikants). No 1916 I Rīgas pilsētas Uzņēmumu valdes sekretārs. 1916 VI mobilizēts Krievijas armijā (dienējis līdz 1917 VI). Pēc atvaļināšanas 1917 VI–XI strādājis Rīgas pilsētas valdē par sekretāru.

1918–19 piedalījies Latvijas Neatkarības karā Baltijas landesvēra sastāvā, kareivis. 1919 V–VI Rīgas pilsētas civilās pārvaldes vadītājs. 1919 VII Vācu zemessargu sastāvā ieskaitīts Latvijas armijā. 1919 XII atvaļināts no armijas. 1919 bijis Baltvāciešu nacionālās komitejas priekšsēdētāja biedrs. No 1919. g. 20. nov. zv. advokāta A. Reisnera palīgs Rīgā, no 1929. g. 29. maija zv. advokāta G. Rizenkampfa palīgs Rīgā. 1920 III–V Tautas padomes loceklis, Vācu tautas partijas pārstāvis. 1922–1934 Rīgas pilsētas domnieks no Vācu baltiešu komitejas, bijis domes Vācu frakcijas vadītājs. Bijis baltvāciešu “*Volksgemeinschaft*” (Vācu tautas apvienība Latvijā) valdes loceklis, Baltvāciešu Latvijas partiju komitejas valdes loceklis, Vācu tautas partijas priekšsēdētāja biedrs. 1928 X ievēlēts 3. Saeimā un 1931 X – 4. Saeimā no Latvijas Vācu baltiešu partiju saraksta, darbojies Juridiskajā komisijā, Budžeta komisijā. Bijis Saeimas vācu deputātu kluba priekšsēdētājs. No 1935. g. 8. maija zv. advokāts Rīgā un Limbažos. A/s “*Lignum*” valdes priekšsēdētājs (vēlāk priekšsēdētāja biedrs), Rīgas Hipotēku biedrības valdes loceklis, Rīgas Vācu pilsoņu biedrības valdes loceklis,

Voldemārs Pusuls

Ārons Rabinovičs

Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. Darbojies Vācu baltiešu zemesargu un 13. Tukuma kājnieku pulka bijušo karavīru biedrības vadībā (valdes un revīzijas komisijas loceklis). Miris 1939. g. 18. febr. Apbedīts Jēkaba kapos Rīgā.

Precējies 1916 ar Elzbetu Bertu Mariju Otovu (dz. 1891. g. 1. janv.; 1939 izceļojusi uz Vāciju), dēli Voldemārs, Alfrēds Reinholds Bruno (dz. 1921. g. 25. sept.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Estonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 633. l.; 1534. f., 6. apr., 35. l.; 2996. f., 15. apr., 31929. l.; 4011. f., 1. apr., 4468. l.; 5213. f., 1. apr., 3817. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 63. lpp.; *Vārpa* A. Vācu dep. V. Pussuls ir tieša atvase no Vecgulbenes latviešu zemnieka Anša // Pēdējā Brīdī. – 1933. – 7. maijā; Rigasche Rundschau. – 1939. – 18. Febr.; Album Estonorum. – Tallinn, 1939, DBL.

RABINOVIČS Ārons (1895– pēc 1947)

Dzimis 1895. g. 13. aug. Aizputē; tēvs – Iciks, māte – Roza. Ebrejs, jūdaists.

No 1919 mācījies un 1920 beidzis ģimnāziju Bobruiskā. 1922 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929). Bijis zv. advokāta palīgs Rīgā. 1935. g. okt. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita kā izceļojis uz Palestīnu. No 1938 zv. advokāts.

Zināms, ka vēl 1947 dzivojis Izraēlā, kur miris.

Ebreju studentu korporācijas “Hasmonea” filistrs.

A. LVVA, 7427. f., 1. apr., 6101. l.; LUAJ.

RAIHELS Leons (1900– pēc 1941)

Dzimis 1900. g. 20. maijā Rīgā; tēvs – Hiršs, māte – Ceza. Ebrejs, jūdaists.

1919 beidzis J. Landaua ģimnāziju. 1920 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1925 tieslietu studijas (beidzis 1927). No 1929. g. 8. maija zv. advokāta F. Lacka palīgs Rīgā, no 20. nov. zv. advokāta L. Rubiņšteina palīgs Rīgā. No 1936. g. 22. apr. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 1941 VI evakuējies uz Krieviju. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies ar Rohu Leju Fainu (dz. 1894. g. 15. aug.), dēli Zamuels (dz. 1930. g. 19. jūn.) un dviņi Aleksandrs un Dāvids (dz. 1931. g. 31. dec.).

D. Civiltiesas galīgo spriedumu izpildīšanas apturēšana. Zvēr. adv. Leona Raihela referāts. – Rīga, 1935.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 638. l.; 2942. f., 1. apr., 6979. l.; 7427. f., 1. apr., 79. l.; Альбом общества филистров-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Рига, [b. g.]; LUAJ.

RAMATS Ernests Jūlijs (1889–1941)

Dzimis 1889. g. 4. jūl. Allažu pag. Celmu krogā krodzinieka un lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Trīne (dz. Penkauska).

Leons Raihels

Latvietis, luterticīgs. No 1892 dzīvojis tēva iegādātajos Allažu pag. Jaundubļišos. 1899–1902 mācījies Allažu pagastskolā, no 1905 Jēkabpils tirdzniecības skolā (beidzis 1908). 1910 kā eksternis beidzis Rīgas pilsētas reālskolu. 1909 ieguvjis skolotāja tiesības. 1910–11 strādājis par skolotāju Jaunraunas pagastskolā. Bijis Allažu lauksaimniecības biedrības biedrs. 1911–16 studējis komerczinības RPI. 1. pasaules kara laikā Krievijas 12. armijas nodaļas kancelejas pārzinis un rēķinvedis Kara ceļu organizācijā (lidz 1918 II). Pēc tam nodarbojies ar lauksaimniecību.

No 1919 VII jaunākais sevišķu uzdevumu ierēdnis Finanšu ministrijā (pēc tam vecākais sevišķu uzdevumu ierēdnis un finanšu ministra sekretārs). 1920 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1921 tieslietu studijas (beidzis 1927). Darbojies Latvijas Pretalkohola biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā, Latviešu tautsaimnieku biedrībā, Latviešu vecāku biedrībā. No 1926 LZS Rīgas nodaļas biedrs. No 1928. g. 18. apr. zv. advokāta V. Alksņa palīgs Rīgā, no 1932. g. 20. apr. – arī Jelgavā. No 1934. g. 13. jūn. zv. advokāts Rīgā. 1934 IX–1940 II bijis arī Rīgas pilsētas valdes juriskonsulta palīgs.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 14. jūn. Rīgā apcietināts. Izvests uz Soļikamskas soda nometnēm. Miris 1941. g. 21. okt.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO IV šķ.

Precējies 1921 ar Annu Medni (dz. 1894), dēli Raimonds Jānis (1922. g. 30. sept.–1941. g. 14. okt. Karagandā; no 1941. g. 14. jūn. ieslodzījumā) un Kaspars Pauls (dz. 1929. g. 30. janv.) un meita Ingrīda Ieva (dz. 1927. g. 28. maijā).

Studentu korporācijas “Talavija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 634. l.; 2927. f., 5. apr., 7559. l.; 3282. f., 1. apr., 129. l., 16.–19. lp.; 7427. f., 1. apr., 158. l.; LVA, 1987. f., 1. apr., 13981. l.; EVP; LUAJ; KT.

RAPOPORTS Ādolfs (1905– pēc 1945)

Dzimis 1905. g. 28. aug. Daugavpilī tirgotāja ģimenē; tēvs – Zalamans, māte – Ida (dz. Albina). Ebrejs, jūdaists. Brālis Boriss Rapoportss – jurists. No 1914 mācījies Daugavpils pilsētas reālskolā, 1915 ar ģimeni devies evakuācijā uz Vitebsku, mācījies Vitebskas Aleksandra ģimnāzijā. 1918 atgriezies Latvijā.

1918. g. b. pārcēlies uz Rīgu, 1922 atgriezies Daugavpilī. 1921 beidzis J. Landaua ģimnāziju Rīgā. 1921 uzsācis inženierzinātņu studijas LU, 1922 mehānikas studijas, 1928 – tieslietu studijas (beidzis 1933). 1931–32 bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā. Strādājis zv. advokāta G. Berga birojā. No 1933. g. 20. sept. zv. advokāta G. Berga palīgs Daugavpilī. No 1939. g. 27. sept. zv. advokāts Daugavpilī.

Pēc 2. pasaules kara izceļojis uz Rietumiem. Miris Kanādā. Ebreju studentu korporācijas “Hasmonea” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 636. l.; 7427. f., 1. apr., 3985. l.; LUAJ.

Ernests Ramats

Ādolfs Rapoportss

Josifs Rapoport

RAPOPORTS Josifs Ilja (arī Jozefs Rapoport; 1894– pēc 1957)

Dzimis 1894. g. 25. sept. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Judelis, māte – Bella (dz. Zelikina). Ebrejs, jūdaists. No 1905 mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā (beidzis 1913). 1913–17 studējis Demidova juridiskajā licejā Jaroslavlā. 1911–18 bijis privātskolotājs Maskavā un Rīgā. 1918–19 darbvedis Maskavas pilsētas partiskas komitejā.

1920 atgriezies Latvijā. 1922 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1923). 1919–24 strādājis par skolotāju Rīgas pilsētas žīdu vidusskolā. 1923–25 strādājis kokrūpniecībā. 1925 ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Ebreju bloka saraksta. No 1925. g. 20. maija zv. advokāta L. Vilenkina palīgs Rīgā, no 1928. g. 7. aug. zv. advokāta V. Simanoviča palīgs Rīgā. No 1932. g. 8. jūn. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I uzņemts Advokātu kolēģijā, vasarā evakuējies uz Krieviju. Bijis juridiskās konsultācijas vadītājs Orehovā (Jaroslavlā apg.). 1943. g. sākumā lasījis lekcijas juridiskos kursus Jaroslavlā. 1943–45 arī rūpniecības uzņēmuma juriskonsults Maskavā. 1945 III–1948 advokāts Maskavā, 1948 III izslēgts no advokatūras, taču neilgi pēc tam atjaunots. No 1948 VII advokāts Rīgas 7. juridiskajā konsultācijā, no aug. Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. 1949 atskaitīts no Advokātu kolēģijas, pārgājis zinātniski pedagoģiskā darbā. Vēlāk pārcēlies uz Maskavu, ieguvis juridisko zinātņu kandidāta grādu. 1957 pensionējies. Turpmākais liktenis nav zināms

Apbalvojumi: c) PSRS med. “Par varonīgu darbu Lielajā Tēvijas karā 1941.–1945. g.”

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 637. l.; 2996. f., 16. apr., 3490., 3492., 3500., 3677. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 14. l., 76. lр.; LZAKA, 352. l.; Альбом общества филлистров-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Рига, [b. g.]; LUAI.

RAUDĪTS Valters (*Raudith*; 1893–1941)

Dzimis 1893. g. 3. nov. Rīgā zv. advokāta un bāriņtiesas locekļa ģimenē; tēvs – Rihards Georgs, māte – Marija Teofila Georgīna (dz. Barklaja de Tolli). Vācietis, luterticīgs. Mācījies H. Elca privātajā ģimnāzijā Rīgā, 1915 beidzis Videmana ģimnāziju Pēterburgā. 1915–16 studējis tieslietas Tērbatas universitātē. 1916 VIII iesaukts karadienestā Krievijas armijā. 1917 I beidzis Odesas 2. praporščiku skolu. Dienējis 126. rezerves kājnieku pulkā, no 1917 VII – 15. Somijas strēlnieku pulkā. 1918 III atvaļināts no dienesta. Atgriezies Rīgā.

1918 XI iestājies Baltijas landesvērā. No 1919 I virsnieks Malmēdes bataljonā. 1919 VII Vācu zemessargu sastāvā ieskaitīts Latvijas armijā, no 1920. g. apr. 13. Tukuma kājnieku pulka vada komandieris. 1920 XI atvaļināts. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1928). 1928–29 jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1930. g. 12. febr. zv. advokāta E. Knopa. No 1933. g. 13. dec. zv. advokāta K. Pēca palīgs Rīgā, no 13. marta Kuldigā, no 3. dec. – atkal Rīgā. No 1938. g. 26. janv. zv. advokāts Rīgā. 1939. g. 8. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un

Valters Raudits

dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Miris 1941. g. 23. jūn. Pozenē (tag. Poznaņa Polijā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 641. l.; 5601. f., 1. apr., 5275. l.; 2. apr., 1219. l.; 7427. f., 1. apr., 3433. l.; DBG; LUAJ.

RAVINS Solomons (arī Zālamans Ravins; 1888– pēc 1922)

Dzimis 1888. g. 17. sept. Rīgā; tēvs – Boriss. Ebrejs, jūdaists. Beidzis reālskolu Rīgā. 1914 beidzis Kazaņas universitātes Juridisko fakultāti un iesaukts karadienestā Krievijas armijā, dienējis 108. Saratovas kājnieku pulkā Viļņā. Nosūtīts uz fronti, kritis vācu gūstā. 1918 XI atgriezies Krievijā.

1919. g. sāk. padomju varas apstākļos organizējis Latvijas Sociālistu revolucionāru partijas Daugavpils šūniņu, partijas Krievu nodaļas biedrs. 1919–21 dzīvojis Padomju Krievijā. 1921 V atgriezies Latvijā. No 1921. g. 26. okt. zv. advokāta J. Stačunska palīgs Daugavpilī. 1922 izceļojis uz Padomju Krieviju. Turpmākais liktenis nav zināms.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 693. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka.

RĒBERGS Georgs Fridrihs (1887– pēc 1939)

Dzimis 1887. g. 3. maijā Valmierā; tēvs – Fricis, māte – Kristīne (dz. Menneka). Latvietis, luterticīgs. Beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju. 1907 uzsācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1916). Zv. advokāta J. Šablovskā palīgs Rīgā.

1919 XI iesaukts Latvijas armijā. No 1921. g. 13. janv. zv. advokāta J. Šablovskā palīgs Rīgā. 1924. g. 16. janv. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita. Pēc tam privātdokāts Rīgā. 1939 izceļojis uz Vāciju. Turpmākais liktenis nav zināms.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 643. l.; 2996. f., 16. apr., 5769. l.

REIHMANIS Nikolajs (1884– pēc 1956)

Dzimis 1884. g. 1. sept. Jeremejevas ciemā Gorodiščenskas apr. Penzas gub. agronoma ģimenē; tēvs – Kārlis. Latvietis, pareizticīgs. Beidzis pamatskolu Serdobskā, vidējo izglītību ieguvis Voļskā. No 1907 studējis un 1911 beidzis Kazaņas universitātes Juridisko fakultāti. No 1913 strādājis Saratovas gub. zemstē. 1917–18 vienu gadu atradies lielnieku apcietinājumā Sibīrijā. Pēc tam atbrīvots, 1919–20 dienējis A. Kolčaka armijā.

1921 atgriezies Latvijā. No 1930. g. 2. jūl. zv. advokāta P. Zifersa palīgs Rīgā, no 1933. g. 17. maija zv. advokāta K. Pilpa palīgs Rīgā. Pasniedzis arī privātskolas. 1938. g. 7. sept. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita.

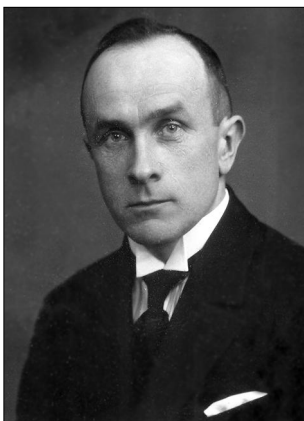
Padomju okupācijas laikā no 1941 I bijis advokāts Preiļu juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā no 1942. g. 10. nov. zv. advokāts Preiļos. 1944 VIII nonācis Čehoslovākijā, vēlāk atgriezies Latvijā. Pēc otreizējās padomju okupācijas no 1946 II advokāts

Georgs Rēbergs

Nikolajs Reihmanis

Augusts Reimanis

Baltinavas juridiskajā konsultācijā. 1948 I izslēgts no Advokātu kolēģijas par biogrāfisku datu nesniegšanu. Dzīvojis Baltinavā. Zināms, ka 1956 dzīvojis Krustpili.

Neprecējies.

A. LVVA, 1533. f., 3. apr., 101. l., 50. lp.; 1534. f., 6. apr., 427. l., b. p.; 2996. f., 16. apr., 6547. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 4. l., 36. lp., 14. l., 13. lp.; LZAKA, 353. l.

REIMANIS Augusts Jūlijs (1892–1966)

Dzimis 1892. g. 20. apr. Slampes pag. Viksoles Salmiekos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Trīne (dz. Meņģelsone). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Slampes pagastskolā un Tukuma pilsētas skolā. No 1910 mācījies Kurskas mērniecības skolā, pēc beigšanas 1914 strādājis Besarābijas gub. Zemes ierīcības komisijā Kišiņevā. 1914. g. rudenī iesaukts Krievijas armijā. Dienējis 40. kājnieku pulka rezerves bataljonā Kišiņevā, vēlāk 123. Kozlovas kājnieku pulkā Galicijas frontē. 1915 VII kritis Austroungārijas armijas gūstā, atradies gūstekņu nometnēs Albānijā un Ungārijā.

1918 XII atgriezies Latvijā. Dzīvojis laukos. No 1920 II mērnieks Zemkopības ministrijas dienestā, 1921 II–1928 Dzelzceļu virsvaldē. Bijis LZS Rīgas nodaļas biedrs, no 1932 Valmieras nodaļas biedrs. 1923 uzsācis teoloģijas studijas LU, pēc tam tieslietu studijas (beidzis 1929). No 1929. g. 4. dec. zv. advokāta E. Strautnieka palīgs Rīgā, no 1930. g. jūl. Tukumā, no 1931. g. 23. sept. Valmierā, no 1932. g. 11. maija Kandavā. No 1936. g. 22. apr. zv. advokāts Kandavā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 15. martā izslēgts no Advokātu kolēģijas. Saimniekojis sievas dzimtas mājās Džūkstes pag. Tiltiņos, bijis skolotājs Cēsu 2. pamatskolā. Vācu okupācijas laikā 1942. g. 14. janv. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, turpinājis praktizēt Kandavā. Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Kandavā, bijis kalpotājs Kandavas vidusskolā. 1957 pensionējies. Miris 1966. g. 12. sept. Kandavā.

Precējies 1932. g. 29. okt. ar Mildu Elfrīdu Klūdziņu (dz. 1897. g. 25. okt.).

Studentu korporācijas “Patria” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 647.–649. l.; 3282. f., 1. apr., 129. l., 42., 43. lp.; 7427. f., 1. apr., 6798. l.; LŪAJ; Studentu korporācija “Patria”. 1926–2006 / Red. U. Maniks. – Rīga, 2006.

REINFELDS Jēkabs (1865–1927)

Dzimis 1865. g. 25. sept. Skaņkalnes pag. Pūlās; tēvs – Kārlis. Latvietis, luterticīgs. Beidzis ģimnāziju Rīgā. 1888 uzsācis tieslietu studijas Maskavas universitātē (beidzis 1892). Bijis zv. advokāta palīgs Rīgā, zv. advokāts Rīgā. No 1896 darbojies Rīgas Latviešu biedrībā un Rīgas Latviešu labdarības biedrībā. Pirmais latvietis, kurš ieguvis dzimtas īpašumā bij. bruņniecības muižu (Kēčus).

20. gados zv. advokāts Rīgā. No 1921 XII Zv. advokātu padomes loceklis. Zemes reformā muiža sadalīta, īpašumā atstādot tās

centru. 1925 II kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Saimniecisko grupu apvienības saraksta, nav ievēlēts. 1925 X kandidējis 2. Saeimas vēlēšanās no Apvienoto pilsoņu saimnieciskā (t. s. niedristu) saraksta, nav ievēlēts. Darbojies LELB virsvaldē (laicīgais loceklis), no 1921 XII Zv. advokātu padomē (arī padomes pārstāvis Notiesāto apzēlošanas komisijā), bijis Vidzemes Savstarpējās kredītbiedrības direktors rīkotājs. Turpinājis darbību Rīgas Latviešu biedrībā un Rīgas Latviešu labdarības biedrībā. Miris 1927. g. 11. jūn. Apbedīts Meža kapos.

Precējies ar Emiliju Helēnu Abranti (1867. g. 23. dec.–1942. g. 6. jūl. Vācijā), dēli Sergejs Ernests Reinfelds (sk.) – vēlākais zv. advokāta palīgs, Nikolajs, vēl viens dēls.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 646. l.; Svētdienas Rīts. – 1927. – Nr. 25; Jaunākās Ziņas. – 1927. – 13., 15. jūn.

REINFELDS Sergejs Ernests (1903–1955)

Dzimis 1903. g. 6. nov. Rīgā zv. advokāta Jēkaba Reinfelda (sk.) ģimenē; māte – Emīlija Hēlēna (dz. Abrante). Latvietis, luterīcis. No 1912 mācījies Rīgas Nikolaja ģimnāzijā (no 1915 evakuācijā Tērbatā). 1917 pārgājis uz Rīgas pilsētas ģimnāziju. No 1918 mācījies Latviešu izglītības biedrības vidusskolā.

1921 beidzis Rīgas pilsētas 2. vidusskolu. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932). No 1933. g. 8. febr. zv. advokāta A. Hāmana palīgs Rīgā, no 1938 II Ventspilī. Līdz 1938 bijis a/s “Laima” juriskonsults. No 1938 II strādājis Iekšlietu min-jas Pašvaldību departamentā par brīva līguma darbinieku – Ventspils apriņķa juriskonsultu. 1939 V iecelts par Kurzemes apgabala pašvaldību juriskonsultu. 1936–38 darbojies Latvijas Aizsargu organizācijā.

Padomju okupācijas laikā 1940 X atbrīvots no amata Pašvaldību departamentā. 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, no marta strādājis Ventspils valsts tirdzniecības uzņēmumā par juriskonsultu. Vācu okupācijas laikā no 1941 VII paš aizsardzības spēku pārvaldes politisko lietu izmeklētājs. 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Ventspilī. Vienlaikus arī Ventspils apriņķa vecākā pārvaldes juriskonsults (no 1941. g. rudens) un Ventspils pilsētas bāriņtiesas loceklis (no 1942 IV). Pēc otrreizējās padomju okupācijas galvenais grāmatvedis Ventspils meža kombinātā. 1945. g. 23. nov. apcietināts. 1946. g. 22. febr. Ventspilī kara tribunāls piespriedis 20 gadus katorgas darbos. Izvests uz Vorkutas soda nometnēm. Miris 1955. g. 27. nov.

Precējies 1930 ar studenti Mirdzu Meņģeli (mirusi 1933. g. 25. aug.), dēls Igo Arnolds (dz. 1931. g. 20. febr.). Otrreiz precējies 1940 ar Almu Vilhelmini Mariju Blūmenu (dz. 1911. g. 16. janv.). Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

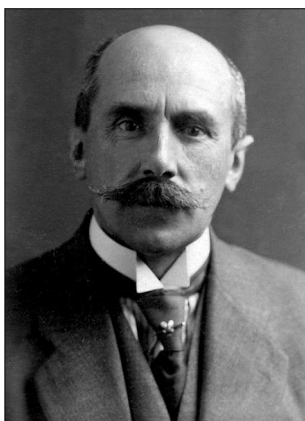
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 645. l.; 3723. f., 1. apr., 221. l.; 7427. f., 1. apr., 4244. l.; LU AJ.

Sergejs Reinfelds

Alfons Reins

Arturs Reinsners

REINS Alfons Kristians (1909–2002)

Dzimis 1909. g. 27. maijā Rīgā galdnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Karlīne Elizabete (dz. Krūmiņa). Latvietis, luterticīgs. 1915 kopā ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Maskavu. No 1917 mācījies skolā Maskavā. 1918 atgriezies Rīgā.

Mācījies Rīgas pilsētas 1. pamatskolā. Pēc Rīgas pilsētas 2. vidusskolas beigšanas (1928) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1937). Vienlaikus no 1930 strādājis notāra B. Zemgala birojā. No 1938. g. 12. janv. zv. advokāta Ļ. Žagara palīgs Rīgā. 1938–40 Kara invalīdu savienības juriskonsults. 1934 IV–1939 XI bijis 5. Rīgas aizsargu pulka aizsargs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, 1941 V–VI strādājis Rīgas želatīna fabrikas kantorī. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Rīgā. No 1942 darbojies organizācijā “Tautas palīdzība”, vadījis latviešu apzināšanas akciju vācu karaspēka ieņemtājā Krievijas un Baltkrievijas teritorijā. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju, dzīvojis Minhenē. Bijis Latviešu centrālās komitejas vicepriekšsēdētājs, Bavārijas Latviešu komitejas priekšsēdētājs. 1945–49 Latviešu centrālās padomes loceklis un padomes amerikāņu zonas delegācijas vadītājs. 1949 izceļojis uz ASV. Dzīvojis Ņujorkā. 1951–53 bijis izdevuma “*Latvian Bulletin*” līdzredaktors, ALA līdzdibinātājs. No 1954 dzīvojis Losandželosā. No 1960 bijis ASV Republikāņu partijas padomnieks etniskajos jautājumos. No 1961 ASV Latvijas Palīdzības fonda pilnvarnieks un fonda apgabala vadītājs. Kopā ar citiem Baltijas valstu pārstāvjiem 1961 piedalījies organizācijas “*Americans for Congressional Action to free the Baltic States*” dibināšanā, bijis tās vicepriekšsēdētājs. No 1978 Dienvidkalifornijas Latviešu biedrības priekšnieks. Piedalījies mēneša izdevuma “Dienvidkalifornijas Latviešu Informācijas Biļetens” izdošanā. Miris 2002. g. 10. martā. Dienvidkalifornijas Latviešu biedrības namā ierīkota Ināras un Alfonsa Reinu piemiņas istaba.

Preceļies 1958 ar sabiedrisko darbinieci Ināru Zandersoni (1933. g. 20. martā–1983. g. 3. martā), dvīņi Ilze un Dāvis (dz. 1958. g. 18. nov.), dēls Andrejs.

Studentu korporācijas “*Fraternitas Lettica*” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 650. l.; 7427. f., 1. apr., 12689. l.; LVA, 2221. f., 1. apr., 1.–135. l.; Album Fratrum; LE (II). – 3. sēj.; Laiks. – 1989.– 5. jūl.; *Amata S. Mūžam cauri* – godaprāts un uzticība dzimtenei // *Atmoda*. – 1990. – 13. nov.; LUJ; *Kokarēviča D.* Namīpašnieks no Kalifornijas // *Lauku Avīze*. – 1996. – 8. okt.; *Bastjānis I.* Alfonsa Reina piemiņa // *Laiks*. – 2002. – 30. marts–5. apr.

REISNERS Arturs Eduards (*Reussner*; 1868–1940)

Dzimis 1868. g. 17. janv. Incūkalna pag. Ilķēnos; tēvs – Roberts, māte – Anna (dz. Lindvarta). Beidzis Kalcenava privātskolu un Rīgas pilsētas ģimnāziju. 1886 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1890). 1890–91 kā brīvprātīgais dienējis 98. Tērbatas kājnieku pulkā Daugavpilī, atvaļināts rezerves prapor-

ščiņa pakāpē. 1891 XII–1894 IV jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1893 kolēģijas sekretārs, no 1894 III titulārpadomnieks. No 1894 zv. advokāta palīgs Rīgā, no 1898 zv. advokāts turpat. No 1909 Rīgas pilsētas domes deputāts. 1917 VIII ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Vācu demokrātiskās partijas un Vācu vēlēšanu savienības saraksta. Bijis Rīgas Biržas komitejas juriskonsults.

1918 XI–1919 VI Rīgā un Liepājā bijis Vācu baltiešu nacionālās komitejas vadītājs. Tautas padomes loceklis no Vācu baltiešu tautas partijas, tās valdes loceklis, Satversmes sapulces loceklis no Baltijas Vācu partiju saraksta. No 1919 zv. advokāts Rīgā. 1920 I Rīgas pilsētas domes vēlēšanās vadījis Vācu baltiešu vēlēšanu komiteju. 1920 bijis Tieslietu ministrijas Pastāvīgās konsultācijas loceklis. 1920 izceļojis uz Vāciju. Uzņēmuma “*Schichau*” juriskonsults Elbingā Rietumprūsijā (tag. Elblonga Polijā). Miris 1940. g. 1. janv. Braunšveigā Lejassaksijā.

Precējies ar Maritu Štolceri (mirusi 1908). Otrreiz precējies 1909 ar Frīdu Šmiti.

Baltvāciešu studentu korporācijas “*Livonia*” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 658. l.; 115. f., 14. apr., 425. l.; 3234. f., 8. apr., 642. l., 90. lp.; 4011. f., 1. apr., 4663. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958; DBG; DBL.

REKŠĀNS Jānis Markus (1887– pēc 1942)

Dzimis 1887. g. 21. dec. Madlienas pag. Vērenes skolā skolo-tāja ģimenē; tēvs – Andžs, māte – Anna (dz. Aveniņa). Latvietis, luterticīgs. 1908 beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju. No 1909 studējis dabaszinātnes Kijevas Vladimira universitātē. Izstājies no universitātes un 1911–20 bijis vācu valodas skolotājs Kijevas tehniskajā dzelzceļa ekspluatācijas skolā, 1911–12 – arī Kijevas skolo-tāju savienības komercskolā, 1914–19 Kijevas komercskolā. 1915 beidzis jauno valodu pedagoģiskos kursus Kijevas universitātē.

1921. g. pavasarī atgriezies Latvijā. 1921 VII–1929 VIII skolo-tājs Rīgas pilsētas pirmskolā (vēlāk pilsētas 33. pamatskola). 1922 vienlaikus uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1928). No 1929. g. 11. sept. zv. advokāta O. Valdmaņa palīgs Rīgā, no 1935. g. 5. jūn. zv. advokāta J. Vāgnera palīgs Rīgā. No 1936. g. 29. janv. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. advokāts Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1942. g. 17. janv. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Turpmākais liktenis nav zināms. Ar 1947. g. 20. nov. tiesas lēmumu izsludināts par mirušu.

Precējies 1917 ar Veru Lagzdiņu (dz. 1888. g. 22. janv.), viens bērns.

D. Mantošana pēc testamenta pēc Kurzemes zemnieku likumiem. – Rīga, 1932.

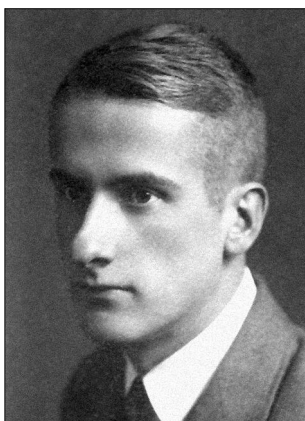
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 653. l.; 1632. f., 1. apr., 17609. l.; 7427. f., 1. apr., 5965. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

Jānis Reksāns

Pēteris Rēķis

Douve Remersēns

RĒĶIS Pēteris (1878–1967)

Dzimis 1878. g. 12. martā Vecpiebalgas pag. Kriemeļos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Ede (dz. Gaile). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Vecpiebalgas Greiveru pagastskolā un Vecpiebalgas draudzes skolā, no 1892 Nikolaja ģimnāzijā Rīgā (beidzis 1899). Pēc Tērbatas universitātes Juridiskās fakultātes beigšanas (1903) tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, pildījis izmeklēšanas tiesneša amatu Rīgā, Ārensburgā (tag. Kuresāre Igaunijā), Tērbatā. 1903. g. rudenī iestājies karadienestā 25. artilērijas brigādē Daugavpilī (1904. g. rudenī atvaļināts, piešķirot rezerves praporščika pakāpi). No 1904 XII līdz 1906. g. pavasarim dienējis 27. artilērijas brigādes štābā Viļņā, praporščiks. 1909–12 Čerepovecas apgabaltiesas Kirilovas apr. 2. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis, vēlāk Čerepovecas pilsētas tiesas un Čerepovecas apgabaltiesas svarīgu lietu izmeklētājs (no 1914 apgabaltiesas apr. tiesnesis, apgabaltiesas loceklis Belozerskas apr.). 1. pasaules kara laikā nodibinājis Čerepovecas Latviešu nacionālo komiteju. 1916–18 Belozerskas apr. kooperācijas priekšsēdētājs, 1917–18 Belozerskas miertiesas sapulces priekšsēdētājs un Novgorodas gub. zemstes loceklis. 1918–21 Novgorodas gub. izglītības un tautsaimniecības nodaļas sekretārs un prezidija loceklis.

1921 III–VIII Latvijas ģenerālkonsulāta Petrogradā sevišķu uzdevumu ierēdnis, 1921 VIII–1923 III Optācijas komisijas priekšsēdētājs (1922 VI–VII, 1923 II–III pildījis arī ģenerālkonsula pienākumus). No 1924 privātdokāts Rīgā. Privātdokātu padomes loceklis. 1924–27 Latvijas Mazsaimnieku partijas biedrs.

Padomju okupācijas laikā ieskaitīts juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1942. g. 29. dec. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 1944 VIII devies bēgļu gaitās uz Vāciju. No 1948 strādājis Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) un UNRRA struktūrās Ausbahā. 1953 izceļojis uz Austrāliju. Dzīvojis Melburnā, kur darbojies *Daugavas vanagu* organizācijā, latviešu ev. lut. draudzē (valdes loceklis), bijis viens no Latviešu virsnieku apvienības Melburnas nodaļas dibinātājiem. Miris 1967. g. 7. apr. Melburnā. Pelnu urna novietota Fokneras kapos (*Fawkner Cemetery*) turpat.

Precējies ar Eiženiju Emiliju Rozāliju Siliņu (dz. Krūmiņa; 1881. g. 22. dec.), meita Eiženijs (dz. 1911. g. 23. jūn.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 651. l., 2570. f., 6. apr., 50. l.; 14. apr., 1249. l.; 2996. f., 16. apr., 8711. l.; 3318. f., 1. apr., 2032. l., 256.–261. lp.; LDG; Laiks. – 1957. – 13. marts; DVM. – 1967. – Nr. 3; LĀDD.

REMERSĒNS Douve Verners (Remerssen; 1904–1997)

Dzimis 1904. g. 27. okt. Maskavā tirgotāja ģimenē; tēvs – Karls Douve, māte – Marta Helēna (dz. Drēvsa). Vācietis, ev. reformāts. Mācījies vācu reformātu skolā Maskavā (līdz 1918). 1918 ieceļojis Latvijā.

Pēc Rīgas valsts vācu vidusskolas beigšanas (1922) uzsācis tieslietu studijas Krievu fakultātē Prāgas universitātē. 1925 turpinājis

tieslietu studijas LU (beidzis 1927). 1927 papildinājies tieslietās Hamburgas universitātē. 1927–28 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis kara flotē. No 1928 IX jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1929. g. 29. maija zv. advokāta V. Kīna palīgs Rīgā, no 1932 arī Nītaurē, no 1933. g. 25. janv. arī Gulbenē. No 1936. g. 29. janv. zv. advokāts Rīgā. 1936–39 uzņēmuma “*Shell*” juriskonsults. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1940. g. 10. janv. izslēgts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. 1940 izceļojis uz Vāciju.

Līdz 1945 Krievu nodaļas vadītājs Vācijas Ārlietu ministrijas Valodu dienestā Berlīnē. No 1946 angļu valodas lektors Mīnhenes universitātē, 1950–52 juriskonsults Starptautiskajā bēgļu organizācijā (IRO). No 1957 Federālās militārās akadēmijas lektors un Gētes institūta līdzstrādnieks Mīnhenē. 1970 pensionējies. Miris 1997. g. 21. maijā.

Baltvāciešu studentu korporācijas “*Fraternitas Rigensis*” filiālists.

D. Latvijas likumprojekta noteikumu par akciju sabiedrību dibināšanu salīdzinājums ar pastāvošiem likumiem un noteikumiem. – Rīga, 1935.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 654., 655. l.; 7427. f., 1. apr., 9480. l.; AFR; LUAI.

REŠANSKIS Vilhelms (1883–1944)

Dzimis 1883. g. 27. janv. Daugavpilī; tēvs – Juliuss. Ebrejs, luterticīgs. 1906 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. Zv. advokāta V. Preobraženska palīgs Maskavā. No 1912. g. 23. maija zv. advokāts Rīgā. 1. pasaules kara laikā divus gadus dienējis armijā, Kaukāza frontē. 1918. g. b. atgriezies Latvijā.

20. gadu sākumā uzņemts zv. advokātu skaitā, taču svītrots no saraksta kā valsts valodas nepratējs. Pēc tam firmas “*Otto Ruben*” juriskonsults Rīgā. No 1926. g. 2. jūn. zv. advokāts Rīgā.

Gājis bojā Rīgā vācu okupācijas laikā 1944. g.

Precējies ar Asju Šeiņinu (gājusi bojā vācu okupācijas laikā 1942), dēli Georgijs (dz. 1915. g. 17. maijā; 1941–48 izsūtījumā), Jūlijs (dz. 1922. g. 26. jūl.) un meita Henrieta (dz. 1920. g. 2. okt.)

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 657. l.; 2996. f., 16. apr., 9969. l.; www.yadvashem.org

REZEVSKIS Ludvigs Vilhelms (1905–1945)

Dzimis 1905. g. 23. jūn. Rīgā mācītāja, vēlākā teoloģijas profesora ģimenē; tēvs – Jānis Fridrihs, māte – Jūlija Doroteja Vilhelmine (dz. Kronberga). Latvietis, luterticīgs. Dzīvojis Priekules mācītājmuižā. 1915–18 mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā evakuācijā Tērbatā. 1918 atgriezies Priekulē.

1919 dzīvojis Vācijā, mācījies baltvāciešu ģimnāzijā Mizdrojā (tag. Mendzidroje Polijā). 1919. g. rudenī atgriezies Latvijā. Pēc Liepājas valsts 1. vidusskolas beigšanas (1923) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930, no 1931 studējis vēsturi LU). 1927 bijis

Vilhelms Rešanskis

Ludvigs Rezevskis

jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, pēc tam darbvedis Rīgas pilsētas Veselības nodaļā. No 1930. g. 17. sept. zv. advokāta F. Alberta palīgs Rīgā. 1932–33 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 1. Jātņieku pulkā. 1934 II–1941 II bijis Rīgas pilsētas valdes jaunākais juriskonsulta palīgs, 1937–1941 II arī a/s “Bekona eksports” juriskonsults. No 1939. g. 5. jūl. zv. advokāts Rīgā. Darbojies biedrībā “Tēvijas sargs”, Rīgas Latviešu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. No 1941 II juriskonsulta palīgs Rīgas pilsētas Dzīvokļu saimniecības nodaļā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 1942 VI iestājies vācu karaspēka vienībā un devies uz Austrumu fronti, tulks (tādēļ 1942. g. 28. jūl. atskaitīts no zv. advokātu skaita). Gājis bojā 1945. g.

Precējies 1939 ar zv. advokāta palīdzi Edīti Bīskapu (sk.), 1942 šķīries, viens bērns.

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 656. l.; 7427. f., 1. apr., 7269. l.; AL; LUAI.

REZONS Juliuss Georgs **Hugo** (*von Raison*; 1884–1940)

Dzimis 1884. g. 18. aug. Lutriņu pag. mācītāja muižā mācītāja ģimenē; tēvs – Juliuss. Vācietis, luterticīgs. No 1896 mācījies Kuldīgas Erlemana privātskolā, no 1897 Rīgas pilsētas ģimnāzijā (beidzis 1903). 1903 bijis mājskolotājs Staļģenes muižā Jelgavas apriņķī, 1905–06 Pastendē, 1906–07 Eizekilā (tag. Igaunijā). 1904 uzsācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē, pēc beigšanas (1913) bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Sumu apgabaltiesā, no 1914 III–1915 VII Jelgavas apgabaltiesā. Nav devies evakuācijā, palicis pārzināt apgabaltiesas arhīvu un pārvaldījis uz Krieviju izceļojušā brāļa Sātu mācītājmuižu. No 1916. g. rudens strādājis Kurzemes Kredīt biedrībā.

1919 iecelts par Kurzemes Kredīt biedrības Liepājas nodaļas vadītāju. No 1920 Liepājas pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētāja biedrs. No 1923 arī Vācu krājaizdevu sabiedrības valdes direktors rīkotājs. 1924 atkārtoti ievēlēts par Liepājas pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētāja biedru. No 1926. g. 23. febr. zv. advokāta E. Kellera palīgs Liepājā. No 1929 Liepājas pilsētas domes deputāts (1931 III ievēlēts vēlreiz). 1931. g. 14. janv. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita. 1934 IV–1934 V Liepājas pilsētas valdes loceklis. 1939 izceļojis uz Vāciju.

Miris 1940. g. 28. nov. Kališā Pozenes (Vartelandes) apgabalā (tag. Polijā).

Precējies ar Ilzi Jansonī, meita Elza Viktorija Anna (dz. 1921. g. 15. jūl.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 640. l.; Album Curonorum. 1808.–1932. / Bearbeitet von W. Räder. – Riga, 1932; DBG.

RĪDIGERS Pauls (*von Rüdiger*; 1871–1941)

Dzimis 1871. g. 19. dec. Blagoveščenskā pulkveža ģimenē; tēvs – Pauls, māte – Zofija (dz. Linnika). Vācietis, luterticīgs. Brālis Vilhelms Rīdigers (sk.) – zv. advokāts. 1896 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. No 1902 zv. advokāta A. Folka palīgs Rīgā, no 1906 Jelgavā, no 1908 zv. advokāts (līdz 1919. g. rudenim).

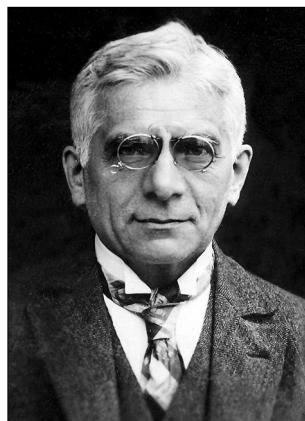
1918 XI Kurzemes Vācu tautas savienības priekšsēdētājs. 1918 XI–1919 VI Rīgā un Liepājā darbojies Vācu baltiešu nacionālās padomes vadībā. 1919 XI izceļojis uz Vāciju, dzīvojis Berlīnē. 1926 atgriezies Latvijā. No 1926. g. 6. okt. zv. advokāts Liepājā. Vācu biedrības “*Musse*” priekšsēdētāja biedrs, vācu Liepājas sadarbības biedrības 1. sieviešu ģimnāzijai valdes loceklis. Pēc Politiskās pārvaldes ziņām 30. gadu 2. pusē iesaistījies vācu nacionālsociālistiskajā organizācijā. 1938. g. 7. sept. atskaitīts no zv. advokātu skaita slimības dēļ. 1939 izceļojis uz Vāciju.

Miris 1941. g. 7. febr.

Precējies ar Evu Šimani (dz. 1881. g. 28. aug.), meita Anna Leonora Imogena (dz. 1913. g. 2. jūn.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “*Neobaltia*” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 685. l.; 5050. f., 2. apr., 4408. l., 164. lp.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; DBG.

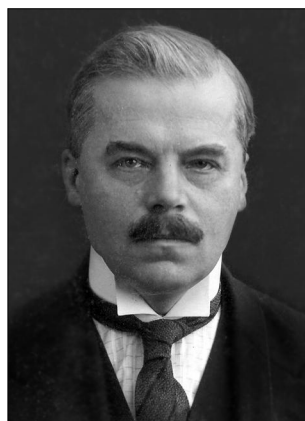

Pauls Rīdigers

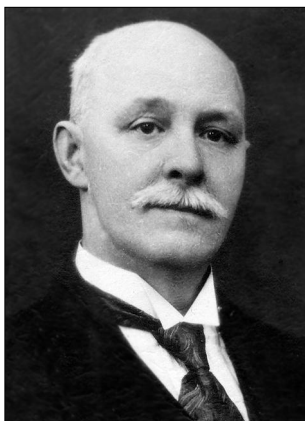
RĪDIGERS Vilhelms (*von Rüdiger*; 1874–1960)

Dzimis 1874. g. 7. janv. Blagoveščenskā pulkveža ģimenē; tēvs – Pauls, māte – Zofija (dz. Linnika). Vācietis, luterticīgs. Brālis Pauls Rīdigers (sk.) – zv. advokāts. No 1883 mācījies Jelgavas ģimnāzijā, pēc beigšanas (1893) uzsācis studijas Pēterburgas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1897). 1897–99 jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1899. g. 31. marta zv. advokāta palīgs Rīgā, no 1902. g. 4. nov. zv. advokāts turpat. 1913–17 bijis Rīgas pilsētas domes deputāts. 1917 VIII ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Vācu demokrātiskās partijas un Vācu vēlētāju savienības saraksta. 1911–15 bijis Vācu biedrības Vidzemē priekšsēdētāja biedrs, 1917–18 Vācu karavīru palīdzības organizācijas priekšsēdētāja biedrs.

1919 XII–1921 IV Vidzemes ev. lut. konsistorijas laicīgās kārtas loceklis – piesēdētājs, 1922–25 LELB virsvaldes loceklis, no 1933 Rīgas Doma ev. lut. draudzes priekšsēdētājs. 20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. 1921–32 Latvijas Zv. advokātu padomes vicepriekšsēdētājs, pirmais padomes personālzinātājs. Bijis 1923 izveidotās Rīgas baltvāciešu Darba savienības pirmais priekšsēdētājs, Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs un valdes priekšsēdētājs (1925–30), 1925–28 Rīgas Kreditbankas pārraudzības padomes priekšsēdētājs, 1928–32 Rīgas Starptautiskās bankas pārvaldes padomes priekšsēdētājs, 1929–35 baltvāciešu organizācijas “Vācu baltiešu tautas apvienība Latvijā” prezidents. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no

Vilhelms Rīdigers

Hermans Rīhe

zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

1940–45 dzīvojis Pozenē (tag. Poznaņa Polijā), no 1945 Gernā (Bavārijā). No 1951 Baltijas novadniecību goda padomes loceklis. 1952 ieguvis *Dr. iur. h. c.* grādu Minsteres universitātē. Publicējis rakstus baltvāciešu izdevumos. Miris 1960. g. 2. aug. Hannoverē Lejassaksijas federālajā zemē.

Precējies 1899 ar advokāta Jūliusa Šimana meitu Eleonoru Šimani (dz. 1873. g. 21. dec.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

D. Aus dem letzten Kapitel deutsch-baltischen Geschichte in Lettland 1919–1939. – T. 1.–2. – Hannover, Büttel, 1954, 1955.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 686. l.; 1368. f., 1. apr., 940. l.; 2996. f., 16. apr., 11194. l.; 4011. f., 1. apr., 4833. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; *Manteuffel-Szoega G. Wilhelm von Rüdiger 80 Jahre* // Baltische Briefe. – 1953. – Nr. 12; *Manteuffel-Szoega G. Wilhelm von Rüdiger in memoriam* // Turpat. – 1960. – Nr. 8/9; DBL; *Krupnikovs P. V. fon Rüdigerā “Mana atbilde”* // Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis. – 1991. – Nr. 5.

RĪHE Hermans (*Rieche*; 1870–1947)

Dzimis 1870. g. 28. nov. Rīgā; tēvs – Hermans. No 1902. g. 8. marta zv. advokāts Rīgā.

20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 15. martā izslēgts no Advokātu kolēģijas kā izceļojis uz Vāciju. Miris 1947. g. 28. nov. Panšvicā Saksijā.

Precējies ar Konstanci Rāši (dz. 1882. g. 28. jūl.), dēls Kurts (1907. g. 9. febr.–1943. g. 29. sept.; būdams zonderfirers, kritis frontē pie Volhovas; jurists).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 660. l.; 2996. f., 16. apr., 12399. l.; DBG.

RIMŠA Kurts Mihaels (*von Rimscha*; 1897–1945)

Dzimis 1897. g. 22. jūn. Rīgā ārsta ģimenē; tēvs – Roberts Hermans Vilhelms, māte – Šarlote Marija (dz. Kuncendorfa). Vācietis, luterticīgs. Mācījies Alberta skolā, pēc tam N. Tidebēla privātajā ģimnāzijā Rīgā. 1917 beidzis Ādolfa privātģimnāziju Maskavā. No 1917 studējis tieslietas Maskavas universitātē. 1917. g. rudenī iestājies Krievijas armijas 1. rezerves artilērijas brigādes brīvprātīgo komandā. Piedalījies cīņās pret lieliniekiem Maskavā. 1918. g. pavasarī atgriezies Latvijā, bet aug. devies uz Vāciju, studējis tieslietas Jēnas universitātē.

1918 XI atgriezies Latvijā. 1918–21 dienējis Latvijas armijā, Baltijas landesvērā, vēlāk – 13. Tukuma kājnieku pulkā. 1919. g. 22. maijā, atbrīvojot no lieliniekiem Rīgu, ievainots, piedalījies kaujās Kurzemē un Latgalē. No 1921 turpinājis tieslietu studijas LU (beidzis 1925). 1924 VII–1925 V jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1925. g. 17. jūn. zv. advokāta E. Pābsta

Kurts Rimša

palīgs Rīgā. No 1935. g. 8. maija zv. advokāts Rīgā. Rīgas Vācu juristu biedrības kasieris. 1939. g. 22. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

1945. g. 1. febr. izdarījis pašnāvību Vrīcēnā Brandenburgā.

Precējies 1926 ar Luīzi Evertu (1902. g. 19. janv.–1945. g. 1. febr.; izdarījusi pašnāvību).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 661. l.; 1376. f., 2. apr., 12343. l.; 4011. f., 1. apr., 4702. l.; 7427. f., 1. apr., 3475. l.; DBG; LU AJ.

RĪZENKAMPFS Georgs Oto (*Riesenkampff*; 1870–1939)

Dzimis 1870. g. 11. febr. Hersonas gub. Zavadovkā muižas pārvaldnieka ģimenē; tēvs – Justins Johanness Konrāds, māte – Jūlija Terēza (dz. Gudelaha). Vācietis, luterticīgs. No 1896 zv. advokāta palīgs Rīgā. No 1901. g. 19. jūn. zv. advokāts Rīgā.

1919 IX devies uz Vāciju. 1921 atgriezies Latvijā. No 1922. g. 20. maija zv. advokāts Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. 1939 XI izceļojis uz Vāciju. Miris 1939. g. 26. dec. Greifsvaldē Priekšpomerānijā.

Precējies ar Agnesi Karolinu Annu Meieri (1881–1948 Vācijā), dēli Justus (1901. g. 15. aug.–1975), Heinrihs Roberts Maksims Rizenkampfs (sk.) – vēlākais zv. advokāts, Volfgangs Georgs (1909. g. 16. janv.–1944. g. 23. aug., būdams Vācijas armijas karavīrs, pazudis bez vēsts frontē pie Kišiņevas; jurists) un Jirgens Johans Rihards (dz. 1912. g. 11. nov.).

Pēterburgas baltvāciešu studentu korporācijas “Nevania” filiistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 662. l.; 2996. f., 16. apr., 12281. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; *Riesenkampff D. Die Familie Riesenkampff // Baltische Ahnen- und Stammtafeln. 40. Jahrgang. – Köln, 1998. – S. 37.*

RĪZENKAMPFS Heinrihs Roberts Maksims (*Riesenkampff*; 1904–1979)

Dzimis 1904. g. 22. apr. Rīgā zv. advokāta Georga Oto Rizenkampfa (sk.) ģimenē; māte – Agnese Karolina Anna (dz. Meiere). Vācietis, luterticīgs. Brālis Volfgangs Georgs Arnolds Rizenkampfs – jurists. No 1910 mācījies Alberta skolā Rīgā, 1914–19 N. Tīdebēla privātajā ģimnāzijā.

1919 brīvprātīgi iestājies Baltijas landesvērā. No 1919. g. rudens dzīvojis Vācijā, mācījies Karaļauču ģimnāzijā. 1921 I atgriezies Rīgā. 1923 beidzis Rīgas pilsētas vācu vidusskolu. 1924 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929, 1930 sācis tautsaimniecības studijas). 1923 un 1929 papildinājies Mīnhenes un Hamburgas universitātēs Vācijā. No 1930. g. 17. sept. sava tēva zv. advokāta G. Rizenkampfa palīgs. No 1937. g. 15. sept. zv. advokāts Rīgā. Vācu 1. Rīgas brīvlaiku koloniju biedrības valdes loceklis. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta

Georgs Rizenkampfs

Heinrihs Rizenkampfs

sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. 1939. g. rudenī vairākas nedēļas strādājis Fiduciārajā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – UTAG*) Rīgā, izceļojis uz Vāciju.

No 1940 bijis iecirkņa tiesnesis Potsdamā. 1941–45 dienējis Vācijas armijā. 2. pasaules kara beigās nonācis Francijas armijas gūstā, 1947 atbrīvots. No 1948 pilnvarotais tiesnesis Bavārijā, no 1950 iecirkņa tiesas tiesnesis, no 1953 zemes tiesas tiesnesis, no 1962 zemes tiesas direktors Minhenē. 1948–50 bijis Baltvāciešu novadniecības Minhenes apgabala grupas priekšsēdētājs. 1969 V pensionējies. Miris 1979. g. 22. okt. Minhenē Bavārijas federālajā zemē.

Preceģies 1932 ar Bertiju Freiju (dz. 1906. g. 22. janv.), dēls Georgs (dz. 1935. g. 28. jūl.; *Dr. rer. pol.*), meita Karīna (dz. 1938. g. 16. dec.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Rigensis” filistrs.

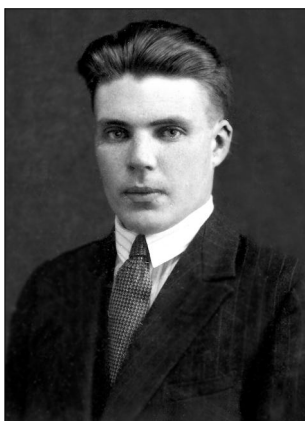
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 663. l.; 7427. f., 1. apr., 8124. l.; AFR; LUAJ.

RODE Eizens (1904–1985)

Dzimis 1904. g. 23. dec. Rjazaņas gub. Mihailovā dzelzceļa inženiera ģimenē; tēvs – Andrejs, māte – Ida (dz. Skare). Māsasvīrs – zv. advokāta palīgs Jānis Aperāns (sk.). Latvietis, luterticīgs. No 1906 ar ģimeni dzīvojis Orenburgas gub. Mācījies Buzulukas reālskolā Samāras gub. Vasaras kopā ar māti pavadījis Latvijā.

1920. g. rudenī ar ģimeni atgriezies Latvijā. 1921–23 mācījies Rīgas pilsētas 1. vidusskolā. 1923 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1924 tieslietu studijas (beidzis 1929). 1923 darbojies Latvju Nacionālajā klubā. No 1926 bijis LZS Akadēmiskās sekcijas biedrs, no 1930 Rīgas nodaļas biedrs. 1929. g. pavasari jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1929. g. 20. nov. zv. advokāta H. Dolgoja palīgs. 1930–31 obligātajā karadienestā, dienējis Bruņoto vilcienu pulkā, Kara tiesu pārvaldē. Darbojies Latvijas Zirgu sporta biedrībā. 1931. g. 23. sept. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita kā iestājies valsts dienestā. Bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Tiesu palātā, no 1932 I vecākais tiesamatu kandidāts. No 1932 II tādā pašā amatā Rīgas apgabaltiesā. 1934 IV iecelts par papildu miertiesnesi Rīgas apgabaltiesā, no 1935 XI Rīgas pilsētas 8. iecirkņa miertiesnesis. Bijis Latvijas tiesnešu biedrības un Pēternieku lauksaimniecības biedrības biedrs

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 1. janv. atbrīvots no amata. Dzīvojis Pēternieku pag. “Cīruļos”. Vācu okupācijas laikā 1942 III brīvprātīgi iestājies palīgpolīcijas dienestā Pēternieku pag., kareivis. 1942 XII atbrīvots no dienesta sakarā ar dzīves vietas maiņu. 1943–45 dzīvojis Rīgā un Rīgas Jūrmalā. No 1945 II atradies padomju filtrācijas nometnē Kiseļevskā, Kemerovas apg. 1946 XII atbrīvots, atgriezies Latvijā. No 1947 strādājis Kurzemes Valsts vaislas ērzeļu novietnē Jaunpili. No 1960 Šķirnes dzīvnieku sagā-

Eizens Rode

des kantora Ugāles bāzes vadītājs. No 1957 neklātienē studējis un 1962 beidzis Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Veterinārmedicīnas fakultāti. Miris 1985. g. 20. apr. Ugālē. Apbedīts Meža kapos Rīgā.

Precējies 1944 ar Lauru Januli (1911. g. 16. aug.–2001. g. 28. jūl.), meita Irēna (dz. 1944. g. 10. jūl.), dēls Andrejs (dz. 1949. g. 5. jūl.).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 665. l.; 1536. f., 2. apr., 902., 903. l.; 3727. f., 1. apr., 23. l., 282., 311. lp.; 3282. f., 1. apr., 129. l., 92., 93. lp.; 7427. f., 1. apr., 7271. l.; P–180. f., 5. apr., 543. l., 7. lp.; AL; LU AJ; dēla Andreja Rodes sniegtās ziņas.

ROLE (dz. LIEPIŅA, šķirta KRISTOFORA) Elizabete (1895–1992)

Dzimusi 1895. g. 26. dec. Zentenes pag. Skāpužos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte Lība (dz. Birkhāne). Latviete, luterticīga. Mācījusies pagastskolā, pēc tam Tukuma pamatskolā un Tukuma sieviešu ģimnāzijā (beigusi 1915). 1915 ar vecākiem evakuējusies uz Krieviju. 1915 bijusi mājskolotāja Tiflisā (tag. Tbilisi Gruzijā), 1916 Tebrizā (Persijā, tag. Irānā), pēc tam skolotāja pamatskolā Tiflisā. 1917 pārcēlusies uz Maskavu, strādājusi transporta un apdrošināšanas sabiedrībā, pēc tam pārcēlusies uz Petrogradu, strādājusi par kasieri un veikala pārziņi.

1919 atgriezusies Latvijā. 1927 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1933). No 1923 strādājusi par sekretāri zv. advokāta F. Lacka birojā. No 1933. g. 31. maija zv. advokāta F. Lacka palīdzē Rīgā. No 1940. g. 1. maija zv. advokāte. Vienlaikus 1935–1941 II ķīmiskās un laku fabrikas “Vilhelms Hjordts” (vēlāk Rīgas ķīmiskā un laku fabrika) un 1935–1940 X komanditsabiedrības “V. Eickert, Rijs un Co.” juriskonsulte. 1938–1940 X arī finieru lieltirgotavas a/s “B. Lutcs un Ko.” valdes locekle. No 1938 darbojusies Latvijas Juristu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 1. febr. advokāte Rīgas 6. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, bijusi zv. advokāte Rīgā. 1944 devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojusi uz ASV, dzīvojusi Kalifornijas pavalstī. Mirusi 1992. g. 12. janv. Novāto Kalifornijas pavalstī.

Precējusies 1918 ar teoloģijas studentu un armijas štābkapteini Kārli Kristoforu (1887. g. 8. jūl.–1968. g. 12. janv.), dēli Tālrīts (dz. 1919. g. 18. nov.) un Zilgars Hugo (1921. g. 22. aug.–1941. g. 1. okt. padomju ieslodzījumā), 1924 šķirusies. Otrreiz precējusies 1937 ar Latvijas Bankas pilnvaroto un Valūtas daļas vadītāju Pēteri Roli (1880. g. 31. aug.–1941. g. 31. martā).

D. Lauļāto atsevišķa manta. – Rīga, 1940.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 415., 416. l.; 7427. f., 1. apr., 11362. l.; LU AJ.

Elizabete Role

Aleksandrs Rotbergs

Helmūts Rovēders

ROSCIUSS Hermans (*Roscius*; 1863–1944)

Dzimis 1863. g. 26. dec. Skrundā; tēvs – Alfonss, māte – Elvira (dz. Vihmane). No 1901. g. 16. nov. zv. advokāts Jelgavā.

No 1919 zv. advokāts Jelgavā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Jelgavā. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Miris 1944. g. 22. martā Pozenē (tag. Poznaņa Polijā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 666. l.; DBG.

ROTBERGS Aleksandrs (1890– 1976)

Dzimis 1890. g. 8. dec. Rīgā lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Mārtiņš, māte – Elizabete. Latvietis, pareizticīgs. Māsa Olga Dzelzīte (sk.) – zv. advokāte, brālis Teodors Rotbergs – jurists. No 1906 mācījies Rīgas Garīgajā seminārā (beidzis 1912). 1912–13 skolotājs Kuldīgas pilsētas pareizticīgo draudzes skolā, 1913–1919 I pareizticīgo priesteris un draudzes skolas skolotājs, skolas pārzinis Ungurpils pag., Stākenberģu (Stakenbergu) muižā (tag. Stābeģi Aļoļas lauku teritorijā).

No 1920 XII atkal skolotājs Ungurpils pag. Stākenberģu (Stakenbergu) pareizticīgo pamatskolā. 1922 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1926). No 1923 strādājis par sekretāru zv. advokāta K. Dzelzīša kantorī. No 1926. g. 21. jūl. zv. advokāta K. Dzelzīša palīgs Rīgā. No 1935. g. 8. maija zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Rīgā. 1941 V–VII arī Finanšu tautas komisariāta vecākais juriskonsults. Vācu okupācijas laikā 1941 XII–1942 X kantorists 6. miltu un maizes fabrikā, pēc tam Miltu un maizes centrāles juriskonsults. Pēc otrreizējās padomju okupācijas dzīvojis Rīgā, no 1944 XI advokāts 5. juridiskajā konsultācijā. 1944–48 mācījies LKP Rīgas pilsētas komitejas vakara marksisma leņinisma universitātē. No 1958 pensijā. Miris 1976. g. 20. martā. Apbedīts Lāčupes kapos.

Precējies ar skolotāju Veru Ūpenieci (1892. g. 27. okt.–1943), adoptējis dēlu Aleksandru (dz. 1939).

D. Testēšanas brīvības ierobežojumi. – Rīga, 1935.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 667., 668. l.; 1632. f., 1. apr., 17991. l.; 7427. f., 1. apr., 5920. l.; LZAKA, 361. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

ROVĒDERS Helmūts Eduards (*Rohwedder*; 1910– pēc 1939)

Dzimis 1910. g. 6. aug. Čelabinskā tirgotāja ģimenē; tēvs – Johans Hermans, māte – Ērika (dz. Fridriha). Vācietis, luterticīgs. No 1914 ar ģimeni dzīvojis Rīgā.

No 1919 mācījies Rīgas pilsētas 11. vācu pamatskolā, no 1924 Rīgas pilsētas vācu vidusskolā, pēc beigšanas (1928) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1933, atstāts LU Tirdzniecības tiesību katedrā gatavoties zinātniskai darbībai). Studiju laikā pasniedzis privātstundas. No 1933. g. 31. maija zv. advokāta K. Lubes palīgs

Rīgā. 1933–34 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 6. Rīgas kājnieku pulkā. Vācu Rīgas Šaha biedrības rakstvedis, vācu 1. Riteņbraucēju biedrības valdes loceklis. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. Turpmākais liktenis nav zināms.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 669. l.; 7427. f., 1. apr., 12288. l.; 13. apr., 1479. l.; LUAJ.

ROZE Fricis Vilhelms (1887– pēc 1962)

Dzimis 1887. g. 13. apr. Cēres pag. lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Fricis, māte – Ģertrūde. Latvietis, luterticīgs. Mācījies Cēres un Dzirciema pagastskolā, pēc tam Engures jūrskolā. Ieguvis tautskolotāja un mājskolotāja tiesības. 1906–09 strādājis par skolotāju Popes pagastskolā, Durbē un Liepājas proģimnāzijā. 1914 Liepājas Nikolaja ģimnāzijā kā eksternis nokārtojis galapārbaudījumus. 1914–15 studējis medicīnu un tieslietas Tērbatas universitātē.

Neatkarības kara laikā 1919 mobilizēts Latvijas armijā. 1920 VIII komandēts Darba min-jas rīcībā. 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1924). 1923–24 bijis subasistents LU Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē. 1920–23 – 1. raj. darba inspektors Darba min-jā. No 1924. g. 9. jūl. zv. advokāta J. Šmita palīgs Rīgā (17. jūl. iesniedzis lūgumu atskaitīt no zv. advokātu palīgu skaita kā iestājušos valsts dienestā). 1924–37 Tautas labklājības min-jas Darba aizsardzības departamenta direktors. 1927–28 bijis arī sabiedriskā un politiskā žurnāla “Tautas Tiesības” redakcijas kolēģijas loceklis. 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Radikālo demokrātu, progresīvo zemkopju un sikražotāju saraksta (nav ievēlēts). 1931 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Demokrātiskā centra un bezpartijisko darbinieku saraksta.

Padomju okupācijas laikā 1940 X–1941 VII asistents LVU Tiesību teorijas un tiesību vēstures katedrā. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Berhtesgādenē Bavārijā noorganizējis un vadījis latviešu ģimnāziju. Vēlāk izceļojis uz ASV. Zināms, ka vēl 1962 dzīvojis Vilimentikā Konektikutas pavalstī. Darbojies vietējā latviešu organizācijā un latviešu ev. lut. Miera draudzē.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ., Polijas PRO, Somijas BRO. Precējies 1924 ar Annu Pelēci, dēli Leonīds (dz. 1925. g. 20. maijā), Sigurds (dz. 1928. g. 26. jūn.), Raimunds (dz. 1930. g. 12. martā), meitas Izolde (dz. 1932. g. 12. martā) un Astrīda Elza (dz. 1940. g. 3. janv.).

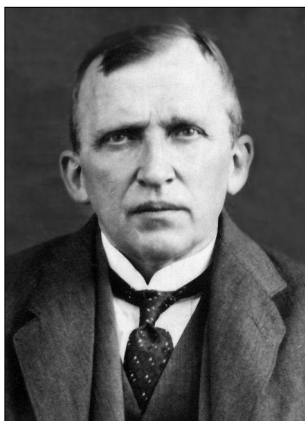
Akadēmiskās vienības “Atauga” vecbiedrs (pirms tam bijis studentu biedrības “Zemgalija” biedrs).

D. Noteikumi par civildienestu. Teksts ar iev. un paskaidr. Likumprojekts par administratīvām kamerām. (Pieņemts Ministru kabinetā un iesniegts Saeimā.) – Rīga, 1927.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 670. l.; 7427. f., 1. apr., 1233. l.; 13. apr., 1481. l.; LDG; LVD; EVP; Laiks. – 1962. – 11. apr.; LUAJ.

Fricis Roze

Eduards Rozenbergs

ROZENBERGS Eduards Viktors (*Baron von Rosenberg*; 1878–1954)

Dzimis 1878. g. 30. aug. Cēsu apr. muižnieka ģimenē; tēvs – Viktors, māte – Ida (dz. Rīdere). Vācietis, luterticīgs. Mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā (beidzis 1899). Pēc Pēterburgas universitātes Tieslietu fakultātes beigšanas (1904) bijis tiesamatu kandidāts Krievijas Tieslietu min-jas 1. departamentā, no 1905 zv. advokāta A. Okela palīgs, no 1908. g. 20. sept. zv. advokāts Pēterburgā, no 1915 Rīgā.

No 1918 XI Tautas padomē no Vācu progresa partijas (darbojies Amnestijas, Izglītības, Juridiskajā, Nacionāllietu, Satversmes, Satversmes sapulces centrālā vēlēšanu un Uzsaukumu izstrādāšanas komisijā) un iecelts par valsts kontrolieri. Uzbrūkot lieliniekiem, 1919. g. sāk. devies uz Angliju, formāli palikdams Latvijas Pagaidu valdības sastāvā līdz 1919 VI. 1918–19 Vācu progresa partijas priekšsēdētājs. 1920 II–1922 VI pagaidu diplomātiskais pārstāvis Austrijā, 1922 VII–1925 VII pilnvarotais lietvedis (atcelts no amata sakarā ar aizdomām par pieļautām nelikumībām, kas netika pierādītas). Atgriezies Latvijā. No 1927. g. 28. sept. zv. advokāts Rīgā, no 1929 Ludzā, no 1934 atkal Rīgā un arī Limbažos, no 1935 I tikai Limbažos. 1939. g. 15. dec. izslēgts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Miris 1954. g. 22. dec. Leipcīgā (VDR).

Precējies 1907 ar Sofiju Tamāru Višņevsku (dz. 1883), dēls Eduards (dz. 1908).

Pēterburgas baltvāciešu studentu korporācijas “Nevania” filistrs.

D. Für Deutschum und Fortschritt in Lettland. – Rīga, 1928; Brotgeld, Wirtschaftspyramide und Ackergrosstadt. Ein Weg zu Rechtum und Frieden. – Rīga, [1935].

A. LVVA. 7354. f., 1. apr., 672. l.; 1376. f., 2. apr., 12424. l., 22. lp.; 2570. f., 14. apr., 1291. l.; 6. apr., 940. l.; 2575. f., 1. apr., 20. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satūra rādītājs. – Rīga, 1925. – 64., 65. lpp.; DBL; LĀDD.

ROZENTĀLE (dz. **MEIJERE**, prec. **SPROSTA**) **Silvija** Marija (1911–2003)

Dzimusi 1911. g. 5. nov. Rīgā namīpašnieka ģimenē; tēvs – Georgs Vilhelms, māte – Berta Elfrīda (dz. Eizena). Latviete, luterticīga. 1. pasaules kara laikā ar vecākiem bēgļu gaitās Krievijā.

No 1921 mācījusies Franču licejā Rīgā, pēc beigšanas (1930) uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1935). 1930–32 mācījusies arī Franču institūtā. No 1936. g. 20. maija zv. advokāta K. Eglīša palīdzē Rīgā. No 1937 darbojusies Latviešu un franču tuvināšanās biedrībā. 1938. g. 7. dec. atskaitīta no zv. advokātu palīgu skaita pēc pašas vēlēšanās. Dzīvojuši Liepājā, vēlāk Jelgavā.

Vācu okupācijas laikā 1941 ar ģimeni pārcēlusies no Jelgavas uz Rīgu. 1944 X devusies bēgļu gaitās uz Liepāju, no turienes uz Vāciju. No Dancigas nokļuvusi Kestrinā. 1945 devusies uz

Silvija Rozentāle

Mellenbahu Tīringenā. Pēc kara dzīvojuši bēgļu nometnēs Virsburgā, Kaselē, Maincā, Hānavā. Strādājusi par žēlsirdīgās māsas palīdzi nometnes ambulancē. 1949 XI devusies trimdā uz ASV, dzīvojuši Ņujorkā. Bijusi strādniece fabrikā. Strādājusi grāmatveidības firmā Ņujorkā. 60.–70. gados bijusi Latviešu juristu apvienības ASV revīzijas komisijas locekle. Pensionējusies, 1977 pārcēlusies uz Ohaio pavalsti, vēlāk pie dēla Andreja uz Hārtsdeilu Ņujorkas pavalsti. Mirusi 2003. g. 7. dec. Hārtsdeilā. Kremēta, urna novietota Ketskila kalnu Latviešu kapos.

Precējusies 1933 ar Miervaldi Rozentālu (1911. g. dec.–1939. g. nov.), dēls Olafs Ervīns (dz. 1935. g. 18. janv.), šķirusies. Otrreiz precējusies 1938 ar ārstu Konstantīnu Sprostu (1907. g. 30. aug.–1996. g. 4. maijā), dēls Andrejs (dz. 1939. g.).

Studenšu korporācijas “Gaujmaliete” filistre.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 677. l.; 7427. f., 1. apr., 15307. l.; LUAJ; dēla Olafa Rozentāla sniegtās ziņas.

ROZENTĀLS Kurts (*Rosenthal*; 1886–pēc 1941)

Dzimis 1886. g. 8. maijā Tērbatā; tēvs – Raimunds. Vācietis, luterticīgs. Beidzis ģimnāziju Irkutskā. 1908 uzsācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1913). No 1912 nodokļu inspektors Tērbatā, no 1913 reķinvedis Valsts kases iestādē Tērbatā, no 1914 galda priekšnieka palīgs Rīgā. 1916 XII iecelts par nodokļu inspektora vecāko palīgu Rīgas 5. nodokļu iecirknī, no 1917 I bijis Tērbatas 2. nodokļu iecirkņa pārzinis. No 1913 gub. sekretārs, no 1915 kolēģijas sekretārs.

No 1920 Daugavpils pilsētas nodokļu inspektors. No 1921. g. 10. aug. zv. advokāta S. Sireviča palīgs Jaunlatgalē, no 1926 zv. advokāta J. Stačunskā palīgs Jaunlatgalē (no 1938 Abrene). 1925 kandidējis Daugavpils pilsētas domes vēlēšanās no Vācu saraksta (nav ievēlēts). No 1929. g. 24. apr. zv. advokāts. 1930 iestājies partijā “Demokrātiskais centrs”. 1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku saraksta (nav ievēlēts).

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 25. sept. zv. advokāts Rīgā. 1941. g. 2. janv. ieskaitīts Advokātu kolēģijā, 15. martā izslēgts. 1941 II izceļojis uz Vāciju. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1914 ar Elzu Angeliku Frišfeldi (dz. 1893. g. 21. aug.), meita Margota (dz. 1915. g. 17. jūn.), vēl viens bērns.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 673., 674. l.; 3710. f., 1. apr., 70. l., 120. lp.

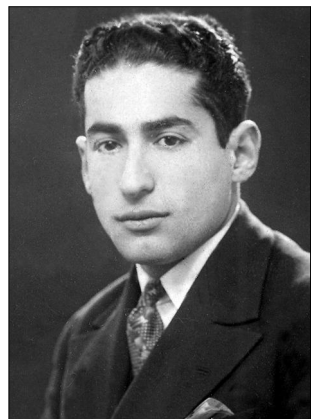
ROZENTĀLS Leons (1907–1998)

Dzimis 1907. g. 3. jūl. Odesā no Jaunjelgavas iebraukuša farmaceita ģimenē; tēvs – Zalamans Leiba, māte – Betija. Ebrejs, jūdaists. 1916–17 mācījies Odesas 7. ģimnāzijā.

1923 ar ģimeni ieceļojis Latvijā. 1923–30 strādājis par mājskolotāju. No 1923 mācījies un 1926 beidzis J. Landau vidusskolu Rīgā. 1926 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). Studiju laikā

Kurts Rozentāls

Leons Rozentāls

strādājis par latīņu valodas skolotāju J. Landaua ģimnāzijā, no 1927 zv. advokāta M. Grajevskā birojā, no 1930 zv. advokāta V. Simanoviča birojā. No 1932. g. 6. apr. zv. advokāta V. Simanoviča palīgs Rīgā. 1932–33 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 6. Rīgas kājnieku pulkā. Biedrības “*Tel Haja fonds*” biedrs. No 1939. g. 15. dec. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā juriskonsults valsts uzņēmumos Rīgā. 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Strādājis par juriskonsultu Galvenajā krāsaino metālu tirdzniecības pārvaldē. 1941. g. 14. jūn. Rīgā apcietināts, ievietots Permas soda nometnēs. 1942. g. 8. apr. par “darbību kontrevolucionārā cionistiskā organizācijā” piespriesti pieci gadi izsūtījuma Krasnojarskas novadā. No 1942 izsūtījumā kopā ar ģimeni Irbejas sādžā. No 1942 IX strādājis par plānotāju un ēdnīcas pārzini Irbejas raj. rūpniecības kombinātā. 1943 III iecelts par kombināta galveno grāmatvedi. Pēc izsūtījuma termiņa beigām 1946 pārcēlies uz Krasnojarsku. No 1946 VI galvenais grāmatvedis Krasnojarskas hidrolīzes rūpnīcā, no 1949 VI Kirova tirgus juriskonsults Krasnojarskā, no 1951 II tirgus galvenais grāmatvedis, no 1952 X atkal juriskonsults. 1956 reabilitēts, 1956 X atgriezies ar ģimeni Latvijā. No 1957 I strādājis par juriskonsultu uzņēmuma “Latvenergo” Remontu mehāniskajā rūpnīcā. 1958 V atteikta uzņemšana Advokātu kolēģijā. 1959 IX uzņemts Advokātu kolēģijā, advokāts Jēkabpils juridiskajā konsultācijā, no nov. Tukuma juridiskajā konsultācijā. 1963 I iecelts par advokātu Rīgas 4. juridiskajā konsultācijā. Advokātu kolēģijas Civiltiesiskās sekcijas loceklis un juridiskās konsultācijas Metodiski konsultatīvās padomes priekšsēdētājs. Vairāku metodisku palīglīdzekļu sastādītājs. Namu pārvaldes biedru tiesas priekšsēdētāja vietnieks. No 1987 lektors Tautsaimniecības speciālistu kvalifikācijas celšanas starpnozaru institūtā. 1988 III pensionējies. Miris 1998. g. 23. martā Rīgā. Apbedīts Jaunajos ebreju kapos.

Precējies 1934 ar Mariju Libermani (1913. g. 16. martā–1997. g. 28. nov.), dēli Rafails (dz. 1937. g. 27. sept., medicīnas profesors), Boriss (dz. 1946. g. 5. aug.), ģimene no 1941. g. 14. jūn. līdz 1956 izsūtījumā.

Ebreju studentu korporācijas “*Hasmonea*” filistrs.

D. Testamenta izpildītājs. – Rīga, 1939.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 676. l.; 1632. f., 1. apr., 18107. l.; 7427. f., 1. apr., 10224. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-5142. l.; LZAKA, 890. l.; LUAJ; Temida. – 1992. – Nr. 2; dēla Rafaila Rozentāla sniegtās ziņas.

Arvids Rozentāls-Frīlings

ROZENTĀLS-FRĪLINGS Arvids Aleksandrs (1893–1970)

Dzimis 1893. g. 29. okt. Aizviķu pag. darbveža ģimenē; tēvs – Kristaps, māte – Jūlija (dz. Sprūde). Latvietis, luterticīgs. No 1894 dzīvojis mātes tēva mājās Purmsātu pag., tēvs emigrējis uz ASV. Mācījies Gramzdas min-jas skolā, no 1906 Kalētu min-jas skolā, no 1909 N. Mironova komercskolā Rīgā (beidzis 1913). Bijis jaunākais kantorists Latviešu lauksaimnieku ekonomiskajā sabiedrībā.

1914–17 studējis inženierzinātnes RPI (no 1915 evakuācijā Maskavā). Strādājis par grāmatvedi Maskavas Latviešu biedrības Bēgļu apgādāšanas komitejā. No 1917 I dzīvojis Petrogradā, galvenā grāmatveža palīgs a/s “Resor”, no 1918 VIII J. Kukura spiestuves vadītājs Pavlovskā (Petrogradas apkārtnē).

1919 X kopā ar Krievijas Ziemeļrietumu armiju atkāpies uz Igauniju un atgriezies Latvijā. Strādājis par galveno grāmatvedi a/s “J. Kukurs” (arī uzņēmuma valdes loceklis), bijis arī a/s “Izdevējs” skolas piederumu un grāmatu spiestuves vadītājs, 1920 izdevuma “Rīgas Preču Paraugu Tirgus Laikraksts” redaktors, 1920–21 Latvijas Tīrotāju savienības laikraksta “Latvijas Tīrotājs” redakcijas sekretārs, 1921–22 laikraksta “Latvis” redakcijas loceklis un Tautsaimniecības nodaļas redaktors. No 1927 grāmatvedis un direktora rīkotāja vietnieks a/s “Izdevējs”. 1925 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930). No 1930. g. 1. okt. zv. advokāta A. Krastkalna palīgs Rīgā, no 1933. g. 17. maija Liepājā, no 1934. g. 31. janv. Kuldīgā. 1935. g. 12. apr. ar tieslietu ministra lēmumu svītrots no zv. advokātu palīgu saraksta. Bijis a/s “Rota” grāmatspiestuves tehniskā vadītāja palīgs, no 1937 Valsts grāmatrūpniecības vakarskolas direktors.

Vācu okupācijas laikā 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1948 izceļojis uz Angliju, strādājis fabrikā. 1961 pensionējies. Darbojies vietējās latviešu organizācijās. Miris 1970. g. 27. martā Koventrijā. Apbedīts *Canley Garden* kapos.

Precējies 1917 XI ar Valentīnu Mazurovu, dēli Viktors (dz. 1918. g. 23. sept.), Leonīds (dz. 1923. g. 12. jūn.) un meita Ņina (dz. 1920. g. 23. janv.).

Studentu korporācijas “Selonija” filistrs.

D. Tirdzniecības zinību kurss; Henrijs Fords: Dzīve un darbi. – Rīga, 1931 [kā Arvids Rozentāls, kopā ar P. Radziņu].

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 671. l.; 7427. f., 1. apr., 9836. l.; EVP; LUAI; Selonijas albums. 1880–2000. – [ASV], 2002.

ROZOVSKIS Marks (arī Morduhs Rozovskis; 1864–1941)

Dzimis 1864. g. 15. martā Naļoboki ciematā (tag. Baltkrievijas teritorijā) Viļņas gub. sinagogas oberkantora ģimenē; tēvs – Boruhs (Boruhs). Ebrejs, jūdaists. 1883 beidzis Aleksandra ģimnāziju Rīgā. Pēc tam studējis medicīnu Kijevas universitātē. 1890 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. 1890–91 zv. advokāta Ermasa palīgs Rīgā. Pēc tam pārcēlies uz Pēterburgu. No 1907. g. 13. febr. zv. advokāts Pēterburgā. Bijis Ebreju tautas mūzikas biedrības biedrs, 1917 darbojies Ebreju tautas universitātē.

1920 atgriezies Rīgā. No 1921. g. 10. febr. zv. advokāts Rīgā. Darbojies partijā “Progresīvā apvienība” un bezpartejiskajā grupā “*Ahdut*”. 1922–25 Bijis Latvijas demokrātisko ebreju laikraksta “*Narodnaja misl!*” redaktors un izdevējs. No 1923 partijas “*Ceire Cion*” laikraksta “*Unzer Veg*” līdzstrādnieks. 1925 un 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Apvienotā ebreju bloka

Marks Rozovskis

saraksta. 30. gados biedrības “Palestīnas līga Latvijā” biedrs, Žīdu juristu biedrības kasieris, Ebreju bēgļu reevakuācijas komitejas priekšsēdētājs, emigrācijas biedrības “Gicem” priekšsēdētāja vietnieks, valdes locekļa kandidāts, vēlāk valdes loceklis Jeruzalemes universitātes veicināšanas biedrībā, dažādās labdarības biedrībās. 1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no Žīdu progresīvās apvienības saraksta (nav ievēlēts). No 1932 darbojies Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā, bijis revīzijas komisijas loceklis. Žīdu savstarpējās kredītbiedrības padomes priekšsēdētājs, I. Rīgas amatnieku un tirgotāju krājaizdevu sabiedrības padomes priekšsēdētājs, a/s “Emolip” un Krievu Baltijas minerāleļļu attīrīšanas sabiedrības valdes loceklis.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 14. jūn. apcietināts, izsūtīts uz Solikamskas soda nometnēm. Miris 1941. g. 10. aug.

Precējies, sieva Debora (1874–1947. g. 13. nov.; no 1941 izsūtījumā Krasnojarskas nov.; zobārste).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 678. l.; 2996. f., 22. apr., 1691. l.; LVA, 1986. f., 2. apr., P-10123. l.; И.К. Прис. пов. М. Б. Розовскому завтра исполняется 75 лет // Сегодня. – 1938. – 15 марта; Абызов Ю. Русское печатное слово в Латвии. Био-библиографический справочник. – Stanford, 1991. – Часть 4. – С. 14.

RUBENIS Jānis Indulis (1904–1973)

Dzimis 1904. g. 28. dec. Rīgā strādnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Emīlija (dz. Каņева). Latvietis, luterticīgs. 1. pasaules kara laikā dzīvojis Cēsīs. Mācījies L. Ausēja reālskolā, pēc tam Cēsu Bērzaines valsts vidusskolā.

No 1923 mācījies Rīgas valsts 2. vidusskolā, pēc beigšanas (1924) uzsācis medicīnas studijas LU (izstājies 1930), 1931 tieslietu studijas (beidzis 1939). 1928 darbojies Latvijas Neatkarīgo sociālistu partijā. Studiju laikā 1930–1939 strādājis par sekretāru zv. advokātu birojos. No 1939. g. 20. dec. zv. advokāta V. Kārklīņa palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1940 VIII iecelts par Rīgas pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētāju. 1940. g. 7. sept. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita kā pārgājis pašvaldības dienestā. 1941 I–VI Rīgas pilsētas Komunālo pakalpojumu tresta pārvaldnieks. Vācu okupācijas laikā 1941 VII–1944 X Rīgas pilsētas bāriņtiesas loceklis. Pēc tam līdz 1945 II dzīvojis Talsos, strādājis gadījuma darbus. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1945 VI–VII Valsts sēkļu fonda Talsu bāzes kasieris rēķinvedis. No 1945 VII advokāts Ventspils juridiskajā konsultācijā, no 1950 III Liepājas juridiskajā konsultācijā. 1953 beidzis LKP Liepājas pilsētas komitejas marksisma leņinisma vakara universitāti. 1953 IX izslēgts no Advokātu kolēģijas (nav atestēts sakarā ar darbību vācu okupācijas laikā). No 1954 IV Ventspils Tirdzniecības uzņēmuma juriskonsults. 1956 I atjaunots Advokātu kolēģijā, Aizputes juridiskās konsultācijas advokāts (no 1956 IV – vadītājs). 1959 IV iecelts par Viļānu juridiskās konsultācijas vadītāju. No 1960 X Ventspils juridiskās

Indulis Rubenis

konsultācijas advokāts. Bijis Ventspils pilsētas tautas tiesas, prokuratūras, juridiskās konsultācijas un notariāta kantora darbinieks, Vietējās komitejas priekšsēdētājs un Tautas universitātes Juridiskās fakultātes lektors, no 1962 arī kokapstrādes rūpnīcas “Ventspils koks” juriskonsults. Miris 1973. g. 15. febr. Apbedīts Rīgas 1. Meža kapos.

Precējies 1930 ar skolotāju Veltu Jirgenu (dz. 1905. g. 23. febr.), dēls Juris (dz. 1942).

A. LVVA, 7427. f., 1. apr., 8976. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 65. lp.; LZAKA, 603. l.; LUAJ.

RUBERTS Pēteris **Arnolds** (1885–1940)

Dzimis 1885. g. 16. maijā Daugavgrīvā; tēvs – Hermanis Jūlijs. Latvietis, luterticīgs. 1904 beidzis Aleksandra ģimnāziju Rīgā, 1913 Kijevas universitātes Juridisko fakultāti. Pēc tam tiesamatu kandidāts Tiesu palātā Kijevā (lidz 1917). 1914 mobilizēts Krievijas armijā, bijis divīzijas tiesas prokurora un armijas tiesas pārziņa palīgs. 1920 XI–1921 V izmeklēšanas tiesneša v. i. Luckas apgabaltiesā Polijā.

Atgriezies Latvijā. No 1921 VI izmeklēšanas tiesnesis, 1921 IX–1922 svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesis Rīgas apgabaltiesā. No 1924. g. 13. febr. zv. advokāta J. Šmita palīgs Rīgā. No 1934. g. 5. dec. zv. advokāts Rīgā. Miris 1940. g. 13. jūn. Apbedīts Vecmīlgrāvja kapos.

Precējies ar Veru Kontovtu, dēls Valentīns (1910. g. 23. sept.–pēc 2. pasaules kara Rīgā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 679., 680. l.; 1376. f., 2. apr., 12306. l., 140. lp.

RUBINŠTEINS Ābrams (1902–1986)

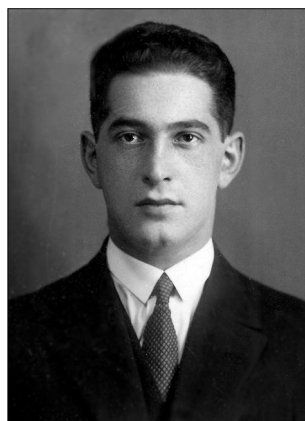
Dzimis 1902. g. 10. jūn. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Hiršs. Ebrejs, jūdaists. 1918 beidzis J. Landaua ģimnāziju Rīgā.

1919 uzsācis ķīmijas studijas LU, pēc tam tautsaimniecības studijas, 1926 – tieslietu studijas (beidzis 1929). 1930–31 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, kareivis 6. Rīgas kājnieku pulkā, rakstvedis Kara pārmācības iestāžu kancelejā. No 1932. g. 4. maija zv. advokāta A. Heidemana palīgs Rīgā, no 1938 X arī Ogrē. No 1939. g. 25. janv. zv. advokāts Rīgā. 1932–1940 arī zivju konservu rūpnīcas “Kaija” juriskonsults.

Padomju okupācijas laikā 1940–41 juriskonsults PSRS Aviācijas rūpniecības tautas komisariāta 17. būvniecības un montāžas trestā Rīgā. 1941 VI ar ģimeni evakuējies uz Krieviju, advokāts Saratovas apg. Engelsā. 1942–44 strādājis par apgādes daļas vadītāju 104. sevišķajā montāžas trestā Saratovā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 atgriezies Rīgā, bijis LPSR Galvenās aptieku pārvaldes Plānu daļas vadītājs. 1945–47 būvniecības pārvaldes “Glavsezvaproj” Apgādes daļas priekšnieks. No 1947 IX advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā, 1948 IX ar tieslietu ministra

Arnolds Ruberts

Ābrams Rubiņš

Grigorijs Rubiņšteinis

Lazars Rubiņšteinis

pavēli izslēgts no Advokātu kolēģijas, apvainojot piederībā cionistiem 30. gados un sociālās izcelsmes slēpšanā. 1949–1955 juriskonsults uzņēmumā “Latvenergo”, 1950–1955 juriskonsults celtniecības un montāžas trestā “Baltransstroj”. 1956 IV atjaunots Advokātu kolēģijā, advokāts 12. juridiskajā konsultācijā, no 1957 II Rīgas 8. juridiskajā konsultācijā. No 1975 III pensijā. Miris 1986. g. 22. nov. Rīgā.

Precējies 1932 ar Feliju Lemperti (dz. 1912), meitas Marionas (dz. 1933), Irēna (dz. 1938).

Ebreju studentu korporācijas “Vetulia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 681., 682. l.; 4263. f., 1. apr., 47. l., 57. lp.; 7427. f., 1. apr., 455. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 10. l., 42. lp.; LZAKA, 637., 638. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

RUBINŠTEINS Grigorijs (arī Gilels Rubiņšteinis; 1868–1941?)

Dzimis 1868. g. 23. okt. Vitebskā; tēvs – Leiba Ebrejs, jūdaists. 1891 beidzis Demidova juridisko liceju Jaroslavlā. Pēc tam zv. advokāta palīgs Rīgā. No 1903. g. 11. janv. advokāts Rīgā. Pēc 1905. g. revolūcijas kā aizstāvis piedalījies revolucionāru t. s. Tukuma procesā. 1915 devies bēgļu gaitās uz Petrogradu, pēc tam dzīvojis un praktizējis Novonikolajevskā (tag. Novosibirska).

1921 atgriezies Latvijā. No 1921. g. 18. febr. zv. advokāts Rīgā. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Rīgā. Rīgas Krievu kluba biedrs, Rīgas Ebreju kluba priekšsēdētājs. 1933–35 bijis Zv. advokātu padomes loceklis. Žurnālu “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis”, “Jurists” un “Zakon i sud” līdzstrādnieks. No 1929 darbojies Krievu juridiskajā biedrībā. Zv. advokātu un viņu palīgu savstarpējās palīdzības biedrības kasieris–mantzinis.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā gājis bojā Rīgas geto.

Precējies ar Veru (Dvoru) Presmani (1875–1941?); gājusi bojā Rīgas geto), dēls Lazars Rubiņšteinis (sk.) – vēlākais zv. advokāts, meita Rahele (dz. 1896. g. 25. sept.).

D. Воспоминания старого адвоката. – Рига, 1940.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 683. l.; 1376. f., 2. apr., 12297. l., 83. lp.; 70-летие прис. Пов. Г. Рубинштейна // Сегодня. – 1938. – 22 окт.; www.yadvashem.org

RUBINŠTEINS Lazars (arī Eliezers Rubiņšteinis; 1894–1941)

Dzimis 1894. g. 13. aug. Rīgā zv. advokāta Grigorija Rubiņšteina (sk.) ģimenē; māte – Vera (arī Dvora; dz. Presmane). Ebrejs, jūdaists. Pēc Rīgas pilsētas ģimnāzijas beigšanas (1913) līdz 1914 studējis tieslietas Kembridžas universitātē, 1915–17 Petrogradas universitātē. 1919 beidzis Tomskas universitātes Juridisko fakultāti.

1921 atgriezies Latvijā. 1922 atkal studējis tieslietas Kembridžas universitātē. No 1923. g. 7. febr. sava tēva zv. advokāta G. Rubiņšteina palīgs Rīgā. No 1928. g. 21. nov. zv. advokāts Rīgā. Darbojies Krievu juridiskajā biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Gājis bojā Rīgā vācu okupācijas laikā 1941. g. Precējies 1925 ar Annu Bogucku (dz. 1893. g. 12. okt.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 684. l.; 1376. f., 2. apr., 12343. l., 140. lp.; 3234. f., 32. apr., 59548. l.; www.yadvashem.org

RUDAKOVS Ļevs (1890–1956)

Dzimis 1890. g. 5. sept. Rīgā; tēvs – Nikolajs, māte – Marija (dz. Guseva). Krievs, pareizticīgs.

No 1925. g. 11. nov. zv. advokāta E. Kurmes palīgs Rīgā. No 1936. g. 11. marta zv. advokāts Rīgā. Namīpašnieks.

Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 XI nav uzņemts Advokātu kolēģijā. Pensionējies, dzīvojis Rīgā. Miris 1956. g. 27. martā.

Neprecējies.

D. Pārdzīvojušā laulātā tiesības rīkoties ar nekustamo mantu, iegūtu, laulībai pastāvo, un ievestu zemes grāmatās uz viņa vārdu (pēc Vidzemes pils. līk.). – Rīga, 1936.

A. LVVA, 2996. f., 16. apr., 23717., 718. l.; Rīgas pilsētas DzNA.

Ļevs Rudakovs

RUDZIS Jānis (1896–1966)

Dzimis 1896. g. 31. maijā Sesavas pag. Puiķos laukstrādnieka ģimenē; tēvs – Reinis, māte – Grieta. Latvietis, luterticīgs. 1906–11 mācījies Sv. Annas pilsētas skolā Jelgavā. 1912 ar ģimeni pārcēlies uz Rīgu, turpinājis izglītību Rīgas pilsētas amatniecības skolā, apguvis elektromontiera amatu. 1912 iestājies Latvijas sociāldemokrātijā. 1914 notiesāts ar deviņu mēnešu ieslodzījumu cietumā par sociāldemokrātisku uzsaukumu izplatīšanu. 1915 devies uz Pleskavu. 1915 VIII mobilizēts Krievijas armijā, beidzis radio-telegrāfistu kursus, 1916. g. pavasarī ar kavalērijas radiostaciju nosūtīts uz Kaukāza fronti. 1917. g. vasarā slimības dēļ demobilizēts. Strādājis Penzas pilsētas elektriskajā spēkstacijā.

1919 I atgriezies Latvijā, strādājis par elektromontieri Jelgavas dzelzceļa mezglā. 1919 IV brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, piedalījies kaujās pret bermontiešiem. Pēc atvaļināšanas 1921 VII dzīvojis Daugavpilī. Strādājis Kara būvniecības pārvaldē. No LSDSP saraksta 1922 ievēlēts 1. Saeimā, 1925 – 2. Saeimā. No 1924 darbojies biedrības “Strādnieku sports un sargs” Šampētera nodaļā. 1922–25 Daugavpils pilsētas domes loceklis. 1925 kandidējis Daugavpils pilsētas domes vēlēšanās no Darba tautas apvienotā saraksta (nav ievēlēts). 1926 bijis Latgales mazsaimnieku un laukstrādnieku biedrības Rēzeknē priekšsēdētājs. 1926 laikraksta “Latgalskaja mislj” redaktors Daugavpilī. No 1928 Rīgas pilsētas valdes Darbu nodaļas sabiedrisko darbu vadītājs (1934 VI apcietinājuma laikā atlaists). 1929–30 mācījies Raiņa ģimnāzijā Rīgā. 1930 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1936). No 1925 bijis LSDSP Rēzeknes organizācijas biedrs, Latgales apgabala partijas

Jānis Rudzis

komitejas loceklis. Darbojies biedrībā “Progress”, no 1934 III biedrības “Cīņa” Šampētera nodaļā. Pēc 1934. g. 15. maija valsts apvērsuma no 16. maija apcietinājumā, vēlāk ievietots Liepājas koncentrācijas nometnē (atbrīvots 17. dec.). Dzīvojis Jasmuižas pag. Kalnadruvās, no 1935 IX – Rīgā. 1937 X–1940 VIII liel-tirdzniecības firmas “P. Šulte” nekustamās mantas pārvaldnieks.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 23. jūl. zv. advokāta J. Veržbicka palīgs Daugavpilī. 1940 IX–XII strādājis arī Valsts kontrolē. 1941. g. 24. febr. atskaitīts no Advokātu kolēģijas kā strādājošs valsts dienestā. Strādājis Medicīniski sanitārās rūpniecības pārvaldē. No 1942 I kancelejas ierēdnis Rīgas gaļas centrālē, no marta – referents Rīgas darba pārvaldes Algu un darba noteikumu daļā. 1943 XI iecelts par Latvijas Veselības kameras juriskonsultu, no 1944 IX kameras Kurzemes biroja vadītājs Liepājā. 1943 iesaistījies nelegālās Latvijas Centrālās padomes darbā. 1944 VII pēc galveno organizācijas vadītāju apcietināšanas ievēlēts par priekšsēdētāja palīgu. No 1945 VIII advokāts Aizputes juridiskajā konsultācijā. 1948 IV pēc paša vēlēšanās izstājies no Advokātu kolēģijas. Vēlāk dzīvojis Rīgā. Bijis juriskonsults Rīgas liķieru un degvīna fabrikā, pensionārs. Miris 1966. g. 19. maijā. Apbedīts Meža kapos.

Precējies, sieva Marija.

Studentu biedrības “Zemgalija” filistrs.

D. С кем пойти? Работа соц.-дем. партии в Сейме. – Двинск, 1928 (lidzautors korā ar A. Petrēvicu); За власть трудящихся: отчет о работе социал-демократической партии Сейма за трехлетие III Сейма. – Рига, 1931.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 687. l.; 3235. f., 2. apr., 5504. l.; 7427. f., 1. apr., 15157. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LZAKA, 364. l.; LDG; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

RŪSIS Armīns Fridrihs Jānis (1907–1987)

Dzimis 1907. g. 1. jūl. Bulduros tieslietu studenta, vēlākā zv. advokāta Heinriha Friča Rūša (sk.) ģimenē; māte – Elizabete Vilhelmīne Marta (dz. Feldmane). Māsa Velta Marija Briede (sk.) – vēlākā zv. advokāta palīdzē. Latvietis, luterticīgs. No 1915. g. rudens ar ģimeni evakuācijā Tērbatā, mācījies evakuētajā Rīgas Nikolaja ģimnāzijā un Rīgas pilsētas ģimnāzijā. 1918. g. pavasarī ar vecākiem atgriezies Rīgā. Turpinājis izglītību Rīgas pilsētas vācu klasiskajā ģimnāzijā, no 1919. g. rudens Lomonosova ģimnāzijā.

Pēc Rīgas pilsētas krievu vidusskolas beigšanas (1925) uzsācis tieslietu studijas LU (1929 beidzis). Darbojies Latvijas Krievu jaunatnes biedrībā. 1930 atstāts gatavoties zinātniskai darbībai LU Starptautisko tiesību katedrā. 1928 beidzis Angļu valodas institūtu. 1931 strādājis zinātnisku darbu Hāgas Starptautiskajā tiesību akadēmijā. No 1929. g. 6. nov. sava tēva zv. advokāta H. Rūša palīgs Rīgā. No 1934. g. 5. dec. zv. advokāts Rīgā. 1931–40 bijis lektors starptautiskajās publiskajās, baznīcas un starptautiskajās privātajās tiesībās Latvijas Tautas universitātē, Komerczinātņu institūtā,

Armīns Rūsis

Krievu universitātes zināšanu institūta kursos Rīgā (no 1932 X), izdevumu "Tieslietu Ministrijas Vēstnesis" un "Jurists" līdzstrādnieks. No 1934 Rīgas Rotari kluba biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, 1941 II izceļojis uz Vāciju. No 1941 VI referents vācu Fiduciārajā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Deutsche-Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – DUTAG*), no 1942 I nodaļas vadītājs Berlīnē. 1941–42 papildinājies Fridriha Vilhelma universitātē Berlīnē. 1942. g. vasarā vācu okupācijas laikā atgriezies Latvijā. 1942. g. 8. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Organizācijas "Tautas palīdzība" Juridiskās sekcijas priekšsēdētājs. No 1944 rudens bēgļu gaitās Vācijā. Strādājis Starptautiskajā bēgļu organizācijā (IRO), Luterāņu pasaulē federācijā (1948–51). 1946–47 bijis Apvienoto Nāciju Palīdzības un atjaunošanas pārvaldes (UNRRA) universitātes Minhenē starptautisko privāto tiesību docents un katedras vadītājs, universitātes juriskonsults. 1947 ieguvis *Dr. iur. habil.* grādu, aizstāvējis disertāciju "Noziedznieku izdošana un patvēruma tiesības". 1951 izceļojis uz ASV. Dzīvojis Vašingtonā, strādājis Kongresa bibliotēkas Eiropas tiesību departamentā par vecāko tiesību speciālistu. 1955 beidzis *La Salle Extension* universitāti Čikāgā (ieguvis tiesību bakalaura grādu), vēlāk beidzis Dž. Vašingtona universitāti Vašingtonā (ieguvis salīdzinošo tiesību maģistra grādu). No 1956 zv. advokāts Vašingtonā, no 1961 – ASV Augstākās tiesas advokatūrā. Darbojies Amerikas Advokātu apvienībā (bijis tās Starptautiskās kriminālās jurisdikcijas priekšsēdētāja vietnieks) un Amerikas Starptautisko tiesību biedrībā. Bijis ASV Advokātu apvienības Starptautiskās krimināllikumu komisijas vicepriekšsēdētājs, Starptautisko likumu bibliotēku asociācijas mūža biedrs. 1977 saņēmis federālā darbinieka apbalvojumu *Federal Service Award*. 1956–69 bijis Vašingtonas (Kolumbijas distriktā) latviešu ev. lut. draudzes priekšnieks, Latviešu ev. lut. draudžu apvienības Amerikā pārvaldes priekšnieka vietnieks, LELB virsvaldes loceklis, LELB Amerikā viceprezidents, no 1977 goda viceprezidents un padomnieks juridiskos jautājumos. Miris 1987. g. 24. nov. Bleidensbergā (Vašingtonas priekšpilsēta). Apbedīts Vašingtonas Rokrikas (*Rock Creek*) kapos. 2003 pārapbedīts Rīgas Meža kapos, ģimenes nodalījumā.

Precējies 1931 ar Margareti Šortmani (1911. g. 9. martā–1981. g. 25. maijā ASV), dēli Roberts (dz. 1933. g. 5. sept.; jurists) un Armīns (1938. g. 10. jūn.–1998. g. 27. janv. ASV).

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

D. Kriminālprocesa reforma jautājumā par noziedznieka izdošanu ārvalstīm. – Rīga, 1934; *Le passe et l'avenir du droit international*. – Rīga, 1936; *Internacionālo privāttiesību pamatprincipi jaunā Civillikuma gaismā*. – Rīga, 1939; *Saderināšanās pēc prezidenta Ulmaņa civillikuma*. – Rīga, 1940; *Die international-straftrechtliche Problematik der Nichtauslieferung eigener Untertanen*. – Berlin, 1942; *Forced labor legislation in the Soviet Union*. – New York, 1955; (kopā ar V. Gzovski) *Liability*

under Soviet law for damage or personal injury caused by space vehicles. – Washington, 1959; Law course at the Latvian University of Riga. – Washington, 195–?; (kopā ar D. Krivicki) Survey of Soviet laws and pertinent Soviet commentaries on the specific principles of law. – Washington, 1962 Provisions of German Maritime code on liability in the collision of ships. – Washington, 1958; Home rule in Moscow. – Washington, 1963; (kopā ar Z. Nizaņkovski) Law concerning copyright and neighbouring rights of Sept. 9, 1965. – Washington, 1966; Human rights: The selective bibliography. – Washington, 1969.

A. LVVA. 7354. f., 1. apr., 691., 692. l.; 2846. f., 1. apr., 5. l., 65. lp.; 3727. f., 1. apr., 25. l., 266.–268. lp.; 7427. f., 1. apr., 9431. l.; 13. apr., 1524. l.; EVP; *Mühlenbachs A.* Fil! Armins Rūsis 60 gadnieks // *Vita Nostra*. – 1968. – Nr. 17; Laiks. – 1972. – 1. jūl.; *Ābers B.* Armins Rūsis septiņdesmitgadnieks // *Laiks*. – 1977. – 25. jūn.; *Šilde A.* Dr. Armins Rūsis ierindojies septiņdesmitgadniekos // *Universitas*. – 1977. – Nr. 40; Dr. iur. septiņdesmitgadnieks // *Ceļa Biedrs*. – 1977. – Nr. 6; *Zariņš R.* Izčila zinātnieka mūžs // *Laiks*. – 1982. – 7. jūl.; *Vēmanis P.* Arminam Rūsim, sen., iur., 25. II – 75 gadi // *Vita Nostra*. – 1982. – Nr. 28/29; *Albats B.* Dr. iur. Armins Rūsis astoņdesmitgadnieks // *Laiks*. – 1987. – 1. aug.; 12. dec.; *Albats B.* Dr. iur. Armins Rūsis – 80 // *Universitas*. – 1987. – Nr. 60; *Lāsis A.* Dr. Arminam Rūsim aizejot // *Latvija Amerikā*. – 1988. – 9. janv.; *Zariņš R.* Divas paaudzes Baznīcas Virsvaldē. Nekrologs A. un H. Rūsiem // *LELBA Ceļa Biedris*. – 1988. – Febr.; *Irbe P.* In memoriam. Dr. Armins Rūsis, sen. // *Universitas*. – 1988. – Nr. 62; LE (II). – 4. sēj.; AL; *Irbe P.* Armins Rūsis, sen., iur., 25. II // *Vita Nostra*. – 1990. – Nr. 33/34; LUAI; dēla Roberta Rūša sniegtās ziņas.

RŪSIS Heinrihs Fricis (1880–1941?)

Dzimis 1880. g. 12. aug. Kursišu pag. lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Anna (dz. Kalniņa). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Kursišu pagastskolā, Irlavas skolotāju seminārā. 1901 beidzis Baltijas skolotāju semināru Kuldīgā, strādājis par skolotāju Skrundas draudzes skolā. 1904 kā eksternis beidzis Jelgavas ģimnāziju, 1909 Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. No 1909 zv. advokāta F. Alberta palīgs Rīgā. 1906–12 darbojies Latviešu konstitucionāli demokrātiskajā partijā. 1909–12 bijis Latviešu konstitucionāli demokrātiskās partijas dienas laikraksta “Latvija” redaktors Rīgā. No 1915. g. 10. jūn. zv. advokāts Rīgā. 1915. g. rudenī evakuējies uz Tērbatu. Latviešu bēgļu palīdzības komitejas Juridiskā biroja vadītājs. Tērbatas pilsētas domnieks. 1917 IV Kurzemes bēgļu delegātu kongresā Tērbatā ievēlēts par Kurzemes gub. vicekomisāru, taču drīz no amata atteicies. 1918 IV ar ģimeni atgriezies Rīgā.

1919 I–V LPSR aizstāvju kolēģijas darbveža palīgs. No 1919. g. vasaras zv. advokāts Rīgā. 1919. g. 22. dec. iecelts par Kara virsietas locekli (1920 I atbrīvots no amata pēc paša lūguma). 1919–21 bijis Izglītības ministrijas juriskonsults. 1920 kandidējis Satversmes sapulces vēlēšanās no Kristīgi nacionālās partijas saraksta (nav ievēlēts). 1922–25 Rīgas pilsētas domes loceklis no Kristīgi nacionālās savienības. 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Nacionālās apvienības, nav ievēlēts. No 1929 LZS Rīgas nodaļas biedrs. No 1935 Zv. advokātu padomes loceklis (līdz 1939 III, kad ar tieslietu ministra rīkojumu svitrots no padomes sastāva). Darbojies Pulkveža F. Brieža fondā, Rīgas Namīpašnieku biedrībā (bijis priekšsēdētājs), Tuberkulozes apkarošanas

Heinrihs Rūsis

biedrībā u. c. 1925–31 un 1934–40 bijis LELB virsvaldes viceprezidents, 1931–32 prezidents. Vidzemes Patronāta biedrības priekšsēdētājs, Rīgas Latviešu biedrības runasvīrs un valdes loceklis. 1936–37 namsaimniecības nedēļas žurnāla “Mūsu Īpašums” redaktors. 1940 IV Zv. advokātu padome iecēlusi par advokatūras pārstāvi Galvenajā nodokļu komisijā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 8. aug. apcietināts, ievietots Rīgas Centrālcietumā. 1940. g. 30. dec. Rīgā piespriesti 8 gadi soda nometnēs, 1941 I noraidīta kasācijas sūdzība. 1941 III izvests uz ieslodzījuma vietām Krievijā. Gājis bojā soda nometnēs.

Apbalvojumi: a) Latvijas Ak III šķ.

Precējies 1906 ar Elizabeti Vilhelmīni Martu Feldmani (1884. g. 3. apr.–1981. g. 17. martā ASV), dēls Armīns Frīdrihs Jānis Rūsis (sk.) – vēlākais zv. advokāts, meita Velta Marija (sk. Velta Marija Briede) – vēlākā zv. advokāta palīdze.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 689. l.; 1376. f., 2. apr., 12441. l., 1. lp.; 2996. f., 16. apr., 27721. l.; 3727. f., 1. apr. 25. l., 170. lp.; 3282. f., 1. apr., 129. l., 193. lp.; LVA, 1986. f., 1. apr., 7531. l.; LVD; EVP; BSS; AL; *Bērziņš A.* Avižnieku un tieslnieku Henrichu Rūsi pieminot // Londonas Avīze. – 1960. – 12. aug.; *Dzirkalis K.* Heinricha Rūša piemiņai // Universitāte. – 1981. – Nr. 47; *Zariņš R.* Divas paaudzes Baznīcas Virsvaldē. Nekrologs A. un H. Rūsiem // LELBA Ceļa Biedris. – 1988. – Febr.; *Ancītis V.* Ievērojamu kursīnieku pieminot // Saldus Zeme. – 1990. – 18. aug.; mazdēla Roberta Rūša sniegtās ziņas.

RUSMANIS Jānis Alfrēds (1908–1965)

Dzimis 1908. g. 18. martā Limbažos strādnieka ģimenē; tēvs – Kārlis Augusts, māte – Kristīne (dz. Kelmeistere). Latvietis, luterīcis. No 1916 mācījies Limbažu draudzes skolā, 1921 beidzis Limbažu pamatskolu.

Pēc Limbažu valsts vidusskolas beigšanas (1925) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1936). No 1925 LSDSP biedrs, 3. Rīgas rajona revīzijas komisijas loceklis. 1926–29 bijis praktikants, brīva līguma darbinieks un jaunākais bibliotekārs vairākās Rīgas bibliotēkās. No 1928 biedrības “Darba jaunatne” Sarkandaugavas nodaļas biedrs. 1929–1934 VII Rīgas pilsētas 6. bibliotēkas pārzinis. Darbojies nelegālajā Latvijas Sociālistiskajā strādnieku un zemnieku partijā. No 1936 darbvedis zv. advokāta J. Sūnas birojā, no 1938 zv. advokātu A. Buševica un A. Rotberga birojā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 23. jūl. zv. advokāta A. Rotberga palīgs Rīgā. Iestājies LKP. Pēc 2. pasaules kara galvenais grāmatvedis LPSR Tautas saimniecības padomes Papīra un kokapstrādes rūpniecības pārvaldē Rīgā. Miris 1965. g. 25. jūn. Apbedīts Raiņa kapos.

Studentu biedrības “Klints” filistrs.

D. Ko grib biedrība “Darba jaunatne”? Soc. jaunatnes kustības mērķi un uzdevumi. – Rīga, 1930.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 690. l.; 3017. f., 1. apr., 739. l., 154. lp.; 5029. f., 1. apr., 11. l., 221. lp.; 7427. f., 1. apr., 9634. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

Jānis Rusmanis

Rihards Sade

SADE Rihards Georgs (arī Rihards Sadde; 1892–1959)

Dzimis 1892. g. 20. maijā Jelgavā inženiera ģimenē; tēvs – Oskars, māte – Anna (dz. Birka-Bērziņa). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Jelgavas ģimnāzijā. 1914 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. Bijis tiesamatu kandidāts Pēterburgas Tiesu palātā, gub. sekretārs. 1914. g. rudenī mobilizēts Krievijas armijā, poručīks.

1920 atgriezies Latvijā. No 1921. g. 3. janv. zv. advokāta K. Pauļuka palīgs Jelgavā, no 1921 II Rīgā. No 1929. g. 24. apr. zv. advokāts Rīgā. 1929–34 LZS biedrs. Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā. Bijis gumijas rūpniecības a/s “*Quadrat*” juriskonsults.

Padomju okupācijas laikā 1940–41 bijis uzņēmuma “Sarkanais kvadrāts” juriskonsults. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāts Rīgā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 XI un 1947 X noraidīta uzņemšana Advokātu kolēģijā. Miris 1959. g. 17. dec. Rīgā.

Precējies 1916 ar Lado Andermani (dz. 1893. g. 18. maijā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 714. l.; 2996. f., 17. apr., 454. l.; 3282. f., 1. apr., 130. l., 1., 2. lp.; LVA, 1404. f., 2. apr., 4. l., 6. lp.

SAKRANOVIČS Pauls (*Sakranowicz*; 1877–1935)

Dz. 1877. g. 20. dec. Lutriņu pag.; tēvs – Jānis. Vācietis, luterticīgs. No 1901 IV zv. advokāta palīgs Rīgā, no 1901 IX zv. advokāta V. Dreierdorfa palīgs Liepājā, pēc tam Rīgā. No 1912 zv. advokāts Pēterburgā.

1920 IX–1921 VI Rīgas apgabaltiesas loceklis. No 1922. g. 8. nov. zv. advokāts Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. Miris 1935. g. 20. febr.

Precējies ar Šarloti Bergmani (1883. g. 5. jūl.–1930. g. 21. febr.), šķīries. Otrreiz precējies 1924 ar Karinu Agnetu Zigrīdu Gildenkrogku (dz. 1892. g. 27. jūn.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 695. l.; 770. f., 10. apr., 192. l.; 2996. f., 17. apr., 1510. l.; Rīgasche Rundschau. – 1935. – 22. Febr.

SALTUPS Eduards Bernhards (1897–1963)

Dzimis 1897. g. 24. febr. Lizuma muižas kieģeļnīcā rentnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Emilija (dz. Gudrite). Latvietis, luterticīgs. No 1915 dzīvojis tēva iepirktajās mājās Lizuma pag. Plukšos. Mācījies Lizuma pagastskolā un draudzes skolā, 1912–14 Smiltenes tirdzniecības skolā, 1915–17 L. Ausēja reālskolā Cēsīs. No 1917. g. rudens dzīvojis Krievijā. 1918 beidzis Simferopoles Nikolaja reālskolu. 1918. g. rudenī uzsācis arhitektūras studijas Baltijas Tehniskajā augstskolā Rīgā.

1918 XII brīvprātīgi iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos, Studentu rotā. 1919 III kaujā uz Kalnciema ceļa pie Batarēm ievainots (vēlāk par šajā kaujā parādīto varonību apbalvots ar LKo). 1919 VI paaugstināts par leitnantu. 1921 X atvaļināts

Pauls Sakranovičs

kā kara invalīds. 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1926). Bijis tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, vēlāk zv. advokāta palīgs. No 1932. g. 29. jūn. zv. advokāts Rīgā. Darbojies Latvijas nacionālās armijas atvaļināto karavīru biedrībā. Juriskonsults Latvijas bankas tieslietu daļā.

Pēc padomju okupācijas 1940 X–1941 VI Valsts bankas Rīgas pilsētas kantora tieslietu daļas vadītājs. Vācu okupācijas laikā 1941 VII–1944 X juriskonsults Valsts bankas Likvidācijas daļā, 1942 I–1944 X arī zv. advokāts Rīgā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 X–1945 VIII Valsts bankas LPSR kantora vecākais juriskonsults, no 1945 VIII advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. 1949 II ar tieslietu ministra pavēli izslēgts no Advokātu kolēģijas, 1956 atjaunots kolēģijā. Miris 1963. g. 13. aug. Apbedīts Meža kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas LKo III šķ.

Precējies ar Elzu Ķikuli (dz. 1900. g. 1. martā), dēls Gunārs (dz. 1922).

Studentu korporācijas “Talavija” filistrs.

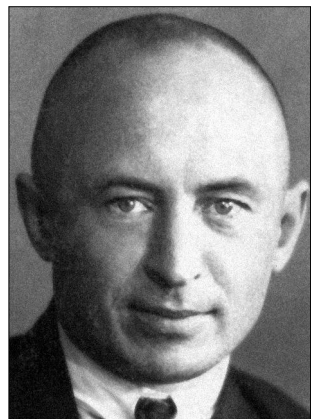
A. LVVA, 5601. f., 1. apr., 5695. l.; 1304. f., 1. apr., 1364. l.; 1638. f., 1. apr., 170. l.; 7427. f., 1. apr., 1306. l.; LZAKA, 370. l.; EVP; LKOK; LUAJ; KT.

SAMS Mārtiņš (1892–1942)

Dzimis 1892. g. 23. aug. Ādažu pag. skolotāja un ērģelnieka ģimenē; tēvs – Voldemārs, māte – Marija (dz. Briķša). Latvietis, luterticīgs. Pēc Nikolaja ģimnāzijas Rīgā beigšanas (1913) līdz 1916 studējis tieslietas Maskavas universitātē. No 1912 laikraksta “Baltijas Vēstnesis” līdzstrādnieks. 1. pasaules kara laikā bijis laikrakstu “Dzimtenes Vēstnesis” un “Utro Rossiji” kara korespondents. 1915. g. rudenī brīvprātīgi iestājies Krievijas armijā, bijis tulks kazaku kavalērijas divīzijas štābā. Piedalījies kaujās frontē Krievijas 12. armijas sastāvā. 1917. g. sāk. komandēts uz Aleksandra karaskolu Maskavā, neaizbraucis sakarā ar Februāra revolūcijas notikumiem Krievijā un cara atkāpšanos no troņa. Ieradies Krievijas 12. armijas štābā Rīgā, iedalīts štāba Pretizlūkošanas nodaļā, pēc tam Izlūkošanas nodaļā. 1917 iestājies Latvijas Revolucionāro sociālistu partijā (1917–19 partijas Centrālās komitejas loceklis) un bijis laikraksta “Darba Tauta” redakcijas loceklis Rīgā. 1918. g. sāk. atvaļināts no armijas. Ieradies Petrogradā, pusotru mēnesi darbojies Krievijas Sociālistu revolucionāru (eseru) partijas organizētajā partizānu vienībā, pēc tam ieradies Maskavā. 1918 bijis Latvijas Sociālistu revolucionāru partijas Maskavas biroja laikraksta “Darba Domas” redakcijas loceklis. Darbojies arī Krievijas sociālistu revolucionāru (eseru) laikraksta “Znamja truda” redakcijā. Piedalījies partijas organizētās sacelšanās norisē pret lielniekiem 1918. g. 6. jūl., pēc tam divas dienas apcietinājumā. Pēc atbrīvošanas vairākus mēnešus strādājis Padomju Krievijas Ārlietu tautas komisariātā, bijis Austrumu nodaļas tulks.

Eduards Saltups

Mārtiņš Sams

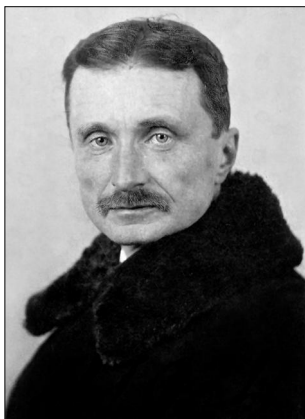
1919. g. sāk. atgriezies Latvijā, Rīgā. Latvijas Sociālistu revolucionāru partijas laikraksta "Uz Priekšu" līdzstrādnieks. 1919 V palicis Rīgā, vairākas dienas bijis vācu policijas iestāžu apcietinājumā. 1919. g. b. iecelts par Izglītības ministrijas pilnvarnieku kultūras un mākslas vērtību aizsardzībā Lejaskurzemē. Vēlāk bijis Valsts krājokļa pārvaldes vecākais sekretārs, Zemkopības ministrijas Zvejniecības nodaļas darbvedis, pēc tam zvejniecības virspārvaldnieks. Pēc nodaļas likvidēšanas (1924 IX) Latvijas Centrālās tūristu biedrības biroja vadītājs Rīgas 1. dzelzceļa stacijā, Latvijas Senatnes pētītāju biedrības vicepriekšsēdētājs. 1934 beidzis LU Tiesību zinātņu nodaļu, atstāts Latvijas valsts tiesību katedrā zinātniskajā darbībā. Bijis arī Latvijas Bankas Tieslietu daļas juriskonsults. 1936 veicis pētījumus Igaunijas, Lietuvas, Zviedrijas un Vācijas bibliotēkās. Strādājis pie *Dr. iur.* disertācijas par valsts tiesībām. 20. gados bijis preses izdevumu "Ilustrētais Žurnāls", "Nedēļa" līdzstrādnieks, 1925 laikraksta "Latvijas Vēstnesis" redakcijas loceklis, 1925–26 Latvju kultūras veicināšanas un palīdzības biedrības latviem ārzemēs mēnešraksta "Latvi Ārzemēs" redaktors, 1929–31 laikraksta "Jaunākās Ziņas" redakcijas loceklis, darbojies arī laikrakstu "Latviešu Balss", "Pēdējā Bridī", izdevuma "Es viņu pazīstu" redakcijā. Bijis Zviedrijas laikraksta "*Stockholms-Tidningen*" un Igaunijas laikraksta "*Vaba Maa*" pārstāvis Rīgā. Publicējis rakstus par Latvijas likumdošanu arī Somijas un Norvēģijas presē. No 1939 III bijis ekspedīcijas pārzinis uzņēmumā "Biogrāfiskais arhīvs".

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 23. jūl. zv. advokāta N. Kalniņa palīgs Rīgā. 1940 VII piedalījies Demokrātiskā latviešu vēlēšanu saraksta sagatavošanā Tautas saeimas vēlēšanām. Strādājis par zinātnisko līdzstrādnieku Centrālajā novadpētniecības muzejā Rīgā. Masveida deportāciju dienā 1941. g. 14. jūn. bijis izbraucis uz Tukumu, tāpēc apcietināts dažas dienas vēlāk. Ievietots Vjatkas soda nometnēs. Miris 1942. g. 22. nov. ieslodzījumā.

Precējies 1917 ar Milliju Brikšu (dz. 1897; no 1941 izsūtījumā).

D. Tūrisma maršruti Latvijā. – Rīga, 1932; Latviešu jūras zvejnieki. – Rīga, 1932; Tūrists – zinātnes pionieris dzimtenes pētišanā. – Rīga, 1934; Gauja aicina! Gauja dzejā un dziesmās. – Rīga, 1935; Tauta un vadonība senlatvju ciltis. – Rīga, 1938; Latviešu senā jūrniece. Pēc lekcijām latviešu senatnes pētītāju biedrībā. – Rīga, 1939; Somija un somi. – Rīga, 1939; Norvēģija – pusnakts saules un klinšu zeme. – Rīga, 1940; Tūrisma maršruti Latvijā: Pasaules kara, Latvijas brīvības un 1905. g. cīņu piemiņas vietas, tūristu apmetnes / Sast. un red. Mārtiņš Sams. – Rīga, 1932.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 696. l.; 7427. f., 1. apr., 1237. l., 13. apr., 1540. l.; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 14338. l.; Sams Mārtiņš // Vārds. – 1938. – Nr. 12; LKV. – 19. sēj.; EVP; LE (I). – 3. sēj.; LUAI.

Fridrihs Samsons-Himmelstjerna

SAMSONS-HIMMELSTJERNA Fridrihs Oto Eduards (*von Samson-Himmelstjerna*; 1872–1958)

Dzimis 1872. g. 19. nov. Reugē Igaunijā jurista ģimenē; tēvs – Oskars, māte – Emilija (dz. Mellere). Vācietis, luterticīgs. Beidzis privātgimnāziju Tērbatā. 1890 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1894). 1894–95 kā brīvprātīgais dienējis

1. dragūnu pulkā Tverā, atvaļināts rezerves praporščika pakāpē. No 1896 zv. advokāta palīgs Rīgā. No 1901. g. 27. janv. zv. advokāts Rīgā. 1902–20 Vidzemes bruņniecības sekretārs, no 1909 Rīgas pilsētas domes deputāts. 1914–17 karadienestā Krievijas armijā. Vācu okupācijas apstākļos 1917–18 darbojies Rīgas pilsētas domē. Darbojies 1918 IV proklamētās Kurzemes hercogistes administrācijā, Kurzemes kolonizācijas plāna atbalstītājs.

1918 XI Rīgā izveidotās Reģentu padomes lietvedis un locekļa vietnieks, vēlāk Vācu baltiešu nacionālās komitejas priekšsēdētājs. No 1919 I darbojies Liepājā. Pēc 1919. g. 16. apr. valsts apvērsuma Baltijas landesvēra Trieciennodaļas vienību apcietinājumā, atbrīvots pēc apņemšanās neturpināt komitejas darbību. No 1920 zv. advokāts Rīgā. Piedalījies vācu sabiedriskajā dzīvē. 30. gadu 2. pusē bijis Vācu baltiešu tautas apvienības Latvijā valdes loceklis (arī Kultūras daļas vadītājs), Baltvāciešu darba apvienības Rīgā valdes priekšsēdētāja biedrs, vācu Vidzemes vispārderīgās savienības priekšsēdētājs, darbojies Vācu teātra savienībā, Livonijas filistru biedrībā Rīgā, Vācu vecāku saviesīgajā biedrībā (1920–39 tās priekšsēdētājs). Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 6. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

No 1940 dzīvojis Pozenē (tag. Poznaņa Polijā), no 1941 tiesnesis, pēc tam tiesas priekšsēdētāja vietas izpildītājs. 1943–45 vadījis bijušajai Baltijas bruņniecībai piederīgo dzimtu pētniecību. Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Oldenburgā (Lejassaksijā), vēlāk Vircburgā (Bavārijā). Miris 1958. g. 28. febr. Dertingenē Bādenes-Virtembergas federālajā zemē.

Precējies 1906 ar Sofiju Samsoni-Himmelstjerneru (dz. 1873. g. 11. sept.), dēli Hermans Reinholds Samsons-Himmelstjerna (sk.) – vēlākais zv. advokāta palīgs, Frīdrihs (dz. 1910. g. 27. dec.).

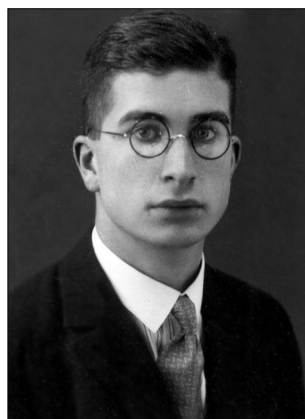
Baltvāciešu studentu korporācijas “Livonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 697. l.; 2996. f., 17. apr., 3498. l.; *Wachtsmuth W. Friedrich von Samson 80 Jahre // Baltische Briefe.* – 1952. – Nr. 11; *von Glasenapp O. Friedrich von Samson // Baltische Briefe.* – 1958. – Nr. 3; *Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia,* 1958; DBL.

SAMSONS-HIMMELSTJERNA Hermans Reinholds (von Samson-Himmelstjerna; 1909–1998)

Dzimis 1909. g. 10. jūn. Rīgā zv. advokāta Frīdriha Oto Eduarda Samsona-Himmelstjernas (sk.) ģimenē; māte – Sofija (dz. Samson-Himmelstjerna). Vācietis, luterticīgs.

No 1923 mācījies Rīgas valsts vācu vidusskolā, pēc beigšanas (1927) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1934). Vienlaikus 1927–30 studējis tieslietas arī Herdera institūtā. Studējis tieslietas arī Tērbatas, Hamburgas un Leipcigas universitātēs, Leipcigas universitātē ieguvis *Dr. iur.* grādu. No 1935. g. 22. maija sava tēva zv. advokāta F. Samsona-Himmelstjernas palīgs Rīgā. Asistents Herdera institūtā. 1936–37 bijis obligātajā karadienestā Latvijas

Hermans Samsons-Himmelstjerna

armijā, medicīnas feldšeris Krasta artilērijas pulkā. No 1938 asistents civiltiesībās Herdera institūtā. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. 1939–40 pārvietoto personu punkta vadītājs Vācijā.

Ieguvis lauksaimnieka specialitāti un vadījis lauksaimniecības uzņēmumu okupētajā Polijā. 1945 iesaukts Folksšturmā. Pēc 2. pasaules kara laukstrādnieks, būvdarbu izpalīgs, krājkases darbinieks Virzburgā, dzīvokļu celtniecības organizāciju darbinieks Minhenē, Nirnbergā. No 1952 darbinieks federālajā nodokļu kompensācijas iestādē Homburgā Hesenes federālajā zemē. No 1963 baznīcu pārvaldes loceklis un vairāku baltvāciešu organizāciju valžu loceklis. Miris 1998. g. 9. apr.

Precējies 1939 ar Inu Guleki (dz. 1915. g. 27. martā), dēli Hermans (dz. 1940. g. 31. maijā; *Dr. med.*), dviņi Fridrihs (dz. 1941. g. 14. sept.) un Rūdolfis (dz. 1941. g. 14. sept.; jurists), Aleksandrs (dz. 1945. g. 1. jūl., jurists), meita Gezīna (dz. 1942. g. 24. nov.).

Baltvāciešu korporācijas "Livonia" filistrs.

D. Die Bedeutung des Schiffsregisters nach lettländischen Recht. – Rīga, 1937.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 698. l.; 4772. f., 2. apr., 80., 268. l.; 7427. f., 1. apr., 11126. l.; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958; Album Livonorum / Herausgegeben vom Philisterverein der Livonia. – [B. v.], 1972; *Schlau W.* Ehrung für Hermann von Samson // Baltische Briefe. – 1980. – Nr. 3/4; LU AJ.

SANDERS Tāļivaldis Jēkabs (1896–1971)

Dzimis 1896. g. 21. janv. Pēterburgā mācītāja, vēlākā teoloģijas dr. ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Matilde (dz. Hedeberga). Latvietis, luterticīgs. 1915 beidzis Jirgenzona ģimnāziju Pēterburgā. 1. pasaules kara laikā iesaukts karadienestā. Beidzis Nikolaja kavalērijas karaskolu Petrogradā, bijis virsnieks 6. huzāru pulkā, kornets. 1916. g. b. pēc paša vēlēšanās pārcelts dienestā uz latviešu strēlnieku vienībām, iecelts par Latviešu strēlnieku 2. brigādes jātnieku komandas priekšnieku. 1917 iecelts par Petrogradas pilsētas komandanta adjutantu. 1917. g. b. atvaļināts. 1918 IV kopā ar brāļiem Visvaldi un Aļģirdu atgriezies Kurzemē. No 1918. g. rudens studējis filosofiju Tērbatas universitātē.

1919 V piedalījies Rīgas atbrīvošanā no lieliniekiem, jūn. piekomandēts par adjutantu A. Niedras valdības kara ministram T. Vankinam. 1919. g. vasarā devies uz Vāciju. 1921 VI atgriezies Latvijā. 1921 uzsācis filosofijas studijas LU, 1923 – tieslietu studijas (beidzis 1928). 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Saimniecisko grupu apvienības saraksta (nav ievēlēts). 1928 II ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Namsaimnieku saraksta. No 1928. g. 18. apr. zv. advokāta E. Pētersona palīgs Rīgā. Rīgas muitas valdes juriskonsults. Bijis Latviešu patriotu līgas valdes loceklis. 1931 III kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās (ievēlēts). 1928 X kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās (nav ievēlēts), 1931 X – 4. Saeimas vēlēšanās no Kristīgās apvienības un strādnieku saraksta (nav ievēlēts).

Tāļivaldis Sanders

No 1934. g. 25. apr. zv. advokāts Rīgā. Finanšu min-jas juriskon-sults. 1923–26 bijis neatkarīgā nacionāli demokrātiskā rīta laikrak-sta “Latvijas Sargs” redakcijas loceklis, Ārzemju ziņu nodaļas redaktors, rakstījis arī laikrakstā “Liepājas Avīze”.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolē-ģijā, martā izceļojis uz Vāciju. Vācu okupācijas laikā 1941 XII atgriezies Latvijā. 1942. g. 5. janv. pagaidām ieskaitīts advokātu-ras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1949 Tībingenes universitātē ieguvis *Dr. iur.* grādu starptautiskajās tiesībās (ar disertāciju “Baltijas valstu starptautiskais stāvoklis 1939.–1948. g.”). Bijis Luterāņu pasaules federācijas punkta vadītājs Busbahā Hesēnē un juriskon-sults Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) dienestā Lūdvi-gburgā. 1952 ar ģimeni izceļojis uz ASV, vēlāk uz Kanādu. 60. gadu vidū atgriezies Vācijā. Miris 1971. g. 19. okt. Goslārā, Lejassak-sijas federālajā zemē. Apbedīts Eslingenē.

Precējies 1922 ar bankas direktora Teodora Rozentāla meitu Austru (dz. 1891. g. 4. sept.).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

D. Kādēļ latvju tauta tik sarkana? – Rīga, 1925; Kas jāzina par sociālistiem. – Rīga, 1925.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 699. l.; 1638. f., 1. apr., 171. l.; 3727. f., 1. apr., 25. l., 467. lp.; 7427. f., 1. apr., 5194. l.; P-112. f., 8. apr., 546. l.; Dr. iur. T. Sanders – jubilārs // Vita Nostra. – 1956. – Nr. 6; *Likerts V.* Dr. jur. Tālivalža Sandera piemi-ņai // Latviešu Juristu Raksti. – 1973. – Nr. 12; LE (II). – 4. sēj.; AL; LUAI.

SEGLENIEKS Aleksandrs (1893–1951)

Dzimis 1893. g. 11. febr. Praulienas pag.; tēvs – Mārtiņš. Latvie-tis, pareizticīgs. 1916 beidzis uz Rostovu pie Donas evakuēto Varša-vas (Donas) universitāti. Iesaukts karadienestā Krievijas armijā. 1917 beidzis Aleksandra karaskolu Maskavā. No 1918 II virsnieks Donas kazaku armijas štābā Novočerkaskā (līdz 1920 IV), podporučiks.

1920 V atgriezies Latvijā, bijis tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no sept. izmeklēšanas tiesnesis, no 1921 II svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesis, no aug. prokurora biedrs. 1921 X–1922 X Rīgas apgabaltiesas loceklis. No 1922. g. 8. nov. zv. advokāta E. Pēterona palīgs Rīgā. 1922–40 Kara min-jas juriskon-sults. No 1925. g. 19. aug. zv. advokāts Rīgā.

Vācu okupācijas laikā Daugavpils apgabaltiesas loceklis. Pēc 2. pasaules kara nonācis trimdā ASV. Miris 1951. g. 10. jūl. Maiami Floridas pavalstī. Apbedīts Koraleiblzas kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas Ak IV šķ.

Precējies 1922 ar Elizabeti Doroteju Ozolu (dz. 1903. g. 5. dec.), dēli Tālivaldis Aleksandrs (dz. 1922. g. 23. nov.) un Zīgurds Bo-riss (dz. 1927. g. 10. okt.), 1936 V šķīries. Otrreiz precējies 1936 VI ar Olgu Mačtamu (dz. 1896. g. 26. nov.).

Studentu korporācijas “Tervetia” goda filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 704. l.; 2996. f., 17. apr., 8345., 8346. l.

Aleksandrs Seglenieks

Alfrēds Segliņš

SEGLIŅŠ Alfrēds Jēkabs Hermanis (1890–1958)

Dzimis 1890. g. 23. janv. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Hermanis, māte – Karlīne (dz. Balode). Latvietis, luteticīgs. Mācījies Torņakalna elementārskolā, no 1900 – Pētera reālskolā Rīgā, no 1906 Rīgas pilsētas reālskolā (beidzis 1908). 1914 beidzis RPI Tirdzniecības nodaļu. No 1914. g. rudens strādājis Valsts bankas kantori Rīgā. 1915. g. vasarā evakuējies uz Tulu.

1919 II atgriezies Latvijā. Strādājis par Tautas bankas 1. nodaļas pārvaldnieku, no 1919. g. vasaras nodokļu inspektora palīgs. 1919 X iestājies Latvijas armijā, darbvedis, vēlāk saimniecības vadītājs Sarkanā Krusta lazaretē. 1922. g. vasarā demobilizējies, strādājis Valsts krāj- un kredītbankā, no 1922. g. b. atbildīgais grāmatvedis Rīgas Namīpašnieku krājaizdevu sabiedrībā. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930). Bijis Kredītkooperatīvu revīzijas savienības valdes loceklis, Tieslietu min-jas Kooperatīvu revīzijas padomes loceklis un Karavīru kredītsabiedrības valdes loceklis. No 1931. g. 11. febr. zv. advokāta F. Alberta palīgs Rīgā. No 1938. g. 26. janv. zv. advokāts Rīgā. Bijis arī Rīgas Namīpašnieku savstarpējās kredītbiedrības juriskonsults.

Padomju okupācijas laikā 1940 VII–X veicis inkaso operācijas Fiduciārajā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – UTAG*). No 1941. g. janv. strādājis 3. juridiskajā konsultācijā Rīgā. Jūn., baidoties no apcietināšanas, bēguļojis Ogres mežos. Darbojies vietējā paš aizsardzības vienībā. Vācu okupācijas laikā no 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā, kā arī Ogres pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētājs. 1944 VIII devies bēgļu gaitās uz Austriju (Vīni), vēlāk nonācis Hānavas bēgļu nometnē Vācijā. Bijis sabiedriskās tiesas priekšsēdētājs, Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) tieslietu padomnieks. Miris 1958. g. 23. nov. Frankfurtē pie Mainas Hesenes federālajā zemē. Apbedīts Centrālajos kapos (*Hauptfriedhof*).

Precējies 1915 ar Līnu Šarloti Rozentāli (dz. 1891. g. 3. dec.), meitas Aina un Līgita (vecākā meita Aina 1940 izceļojusi uz Vāciju).

Studentu korporācijas “Patria” filistrs.

D. Dāvinājums (pēc jaunā civillikuma). – Rīga, 1937; Pirkums lauž īri. – Rīga, 1937.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 705. l.; 1376. f., 2. apr., 12301. l., 170. lp.; 7427. f., 1. apr., 3338. l.; LUAJ; Studentu korporācija “Patria”. 1926–2006 / Red. U. Maniks. – Rīga, 2006.

SIKSNE Žanis (1885–1929)

Dzimis 1885. g. Kalētu pag. mežsarga ģimenē; tēvs – Lapiņš, māte – Jūlija. 1911 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. No 1911. g. 12. nov. zv. advokāta G. Savela palīgs Liepājā. 1915 evakuējies uz Krieviju. No 1915 praktizējis Bahmutā, Jekaterinoslavas gub. (tag. Artjomovska Doņeckas apg. Ukrainā).

1921 atgriezies Liepājā. Bijis Liepājas apgabaltiesas izmeklēšanas tiesnesis, pēc tam zv. advokāta palīgs Liepājā. No 1923. g. 17. janv. zv. advokāts Liepājā. Liepājas pilsētas domes loceklis no Nacionālās apvienības un pilsētas juriskonsults. Liepājas Latviešu biedrības priekšnieks, Liepājas Patronāta biedrības priekšnieks, 2. Liepājas savstarpējās kredītbiedrības delegāts un juriskonsults, Liepājas Jūrmalas labiericības biedrības biedrs, Liepājas Jahtkluba revīzijas komisijas loceklis. Darbojies partijas “Nacionālais centrs” Liepājas nodaļā. Miris 1929. g. 22. apr. sanatorijā Merāno Itālijā.

Precējies, meita.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 708., 709. l.; 770. f., 10. apr., 199. l.; Kurzemes Vārds. – 1929. – 23. apr.

SIKTĀRS Oskars Miķelis (1907–1950)

Dzimis 1907. g. 9. maijā Sēļu pag. Vecgaliņos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Tenis, māte – Misija (dz. Ādamsons). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Sēļu pag. pamatskolā, turpinājis izglītību Mazsalacas Skolu biedrības ģimnāzijā.

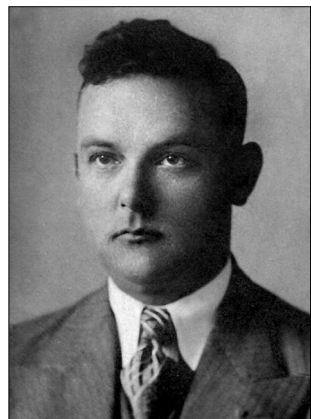
No 1923 mācījies Rūjienas valsts vidusskolā, pēc beigšanas (1927) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1938). Darbojies LU Mazsalacas studentu biedrībā. No 1930 vienlaikus bijis skolotājs Zemkopības min-jas Rīgas valsts internātā, no 1933 papildu darbinieks Zemkopības min-jas Administratīvi saimnieciskajā daļā, no 1934 VII kases sekretārs Rīgas Pārdaugavas raj. kopējā slimokasē. 1928–34 LZS biedrs. 1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no LZS saraksta (nav ievēlēts). Bijis 8. Valmieras aizsargu pulka aizsargs, Sabiedrisko lietu min-jas Sabiedriski kulturālā departamenta lektors. Publicējis laikrakstos “Brīvā Zeme”, “Rīts”, “Rūjienas Vēstnesis” un žurnālā “Sējējs”. No 1938. g. 21. dec. zv. advokāta K. Eglīša palīgs Rīgā. 1938–1941 X bijis arī uzņēmuma “Latvijas Centrālais sēklu eksports” un 1939–1941 IV Sabiedrisko lietu min-jas Biedrību nodaļas juriskonsults, 1939 V–1940 III arī 5. Rīgas aizsargu pulka Sakaru bataljona aizsargs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Rīgā, no 1942. g. 16. dec. Rīgas Jūrmalā. Uzņēmumu “Latvijas Centrālais sēklu eksports” (no 1942 IV) un “Ādu un vilnas centrāle” juriskonsults. Arodu savienības Latvijas ģenerālapgabālā juriskonsults. 1944 devies bēgļu gaitās uz Austriju. Bijis izdevuma “Baltiešu Ziņas Austrijā” redaktors, laikraksta “Latvija” līdzstrādnieks, no 1946 Latviešu centrālās komitejas pārstāvis Austrijā un Latvijas Sarkanā Krusta pārstāvis Austrijā. Miris 1950. g. 26. apr. Zalcburgā.

Precējies 1940. g. 12. jūl. ar Austru Strēlnieci (dz. 1908. g. 16. dec.), meita.

Studentu biedrības “Fraternitas Rusticana” filistrs.

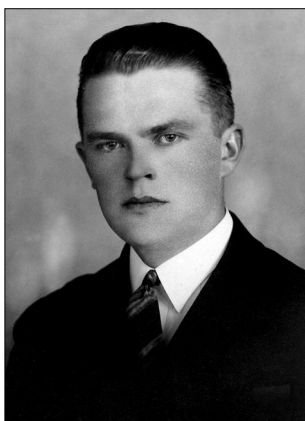
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 710. l.; 3282. f., 1. apr., 130. l., 83., 84. lp.; 7427. f., 1. apr., 12041. l.; LUAJ.

Oskars Siktārs

Anna Siliņa

Arturs Siliņš

SILIŅA Anna Ella (1909– pēc 1963)

Dzimusi 1909. g. 27. martā Rīgā amatnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Līze (dz. Šekmane). Latviete, luterticīga. No 1914 kopā ar ģimeni evakuācijā Krievijā.

1920 atgriezies Latvijā. Mācījusies Rīgas pilsētas 2. pamatskolā, no 1924 – Rīgas pilsētas 4. vidusskolā, no 1927 P. Dzeņa ģimnāzijā Rīgā (beigusi 1929). 1930 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1936). Zv. advokāta J. Matisona palidze Jelgavā, no 1940. g. 12. jūn. zv. advokāta Ā. Veismaņa palidze Jelgavā.

Padomju okupācijas laikā 1940 VI–1941 I Jelgavas pienotavas direktore. No 1941 I advokāte Jelgavas juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941 VIII–1942 IX bijusi bez darba, no 1942 IX zv. advokāta palidze Aucē. No 1944. g. 23. febr. zv. advokāta Jēkaba Kalniņa palidze Jelgavā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI advokāte Jelgavas juridiskajā konsultācijā. 1949 IV–VII Jelgavas juridiskās konsultācijas vadītāja. 1950 I izslēgta no Advokātu kolēģijas par biogrāfisko datu slēpšanu un finansiālās disciplīnas pārkāpumiem. Pēc tam bijusi Jelgavas linu kombināta juriskonsulte, 1956–57 juriskonsulte Jelgavas tirdzniecības pārvaldē. Zināms, ka vēl 1963 dzīvojusi Jelgavā.

Studentu korporācijas “Varavīksne” filistre.

A. LVVA, 7427. f., 1. apr., 14827. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 18. l., 38., 39. lp.; LZAKA, 377. l.; LU AJ.

SILIŅŠ Arturs Felikss (1901–1975)

Dzimis 1901. g. 26. jūl. Sinoles muižā rentnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Henriete. Latvietis, luterticīgs. Mācījies J. Jaunzema privātajā skolā Velēnā, pēc tam Cesvaines draudzes skolā un Lubānas tautskolā. No 1917 dzīvojis Petrogradā, mācījies S. Petrova reālskolā. 1918 atgriezies Latvijā.

Pēc Cesvaines valsts vidusskolas beigšanas (1922) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929). 1925–34 LZS Rīgas nodaļas biedrs. Studiju laikā strādājis par grāmatveža palīgu un grāmatvedi Latvijas Bankā. No 1930. g. 15. janv. zv. advokāta P. Lejiņa palīgs Rīgā. 1931–32 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 5. Cēsu kājnieku pulkā. No 1937. g. 10. febr. zv. advokāts Rīgā, no 1939 I – arī Limbažos.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 21. janv. advokāts Limbažu juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 19. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, zv. advokāts. No 1944 XI advokāts juridiskajā konsultācijā Rīgā, no 1951 X Auces juridiskās konsultācijas vadītājs. 1953 III izslēgts no Advokātu kolēģijas, 1956 VII atjaunots. No 1965 pensijā. Miris 1975. g. dec. Rīgā. Apbedīts Meža kapos.

Precējies ar Annu Bergu (?–1989. g. 9. aug.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Livonica” filistrs.

D. Latvijas bankas politika. – Rīga, 1928; Īpašuma prasība pie pirkuma uz nomaksu. – Rīga, 1936; Līgums par pirkumu uz nomaksu pēc Latvijas civillikumiem. – Rīga, 1936.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 711. l.; 3282. f., 1. apr., 130. l., 96., 97. lp.; 7427. f., 1. apr., 6266. l.; LU AJ.

SILIŅŠ Kārlis (1907– pēc 1941)

Dzimis 1907. g. 15. janv. Bīriņu pag. Lejas Teteros zemkopja ģimenē; tēvs – Gustavs, māte – Jūle (dz. Ozoliņa). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Bīriņu pagastskolā, 1. pasaules kara laikā skolu nav apmeklējis, 1918 turpinājis mācības Pabažu pamatskolā.

No 1920 mācījies Rīgas pilsētas 1. vidusskolā, no 1921 mācījies Zemkopības min-jas Rīgas kultūrtehniskajā vidusskolā, pēc beigšanas (1924) uzsācis lauksaimniecības studijas LU, 1930 tieslietu studijas (beidzis 1938). No 1938. g. 25. maija zv. advokāta J. Krūmiņa palīgs Daugavpilī.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 16. okt. zv. advokāta J. Krūmiņa palīgs Rīgā. No 1941 I advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Daugavpilī. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies, sieva Antonija (dz. 1910. g. 17. nov.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 712. l.; 7427. f., 1. apr., 8729. l.; LU AJ.

SĪMANIS Roberts (1910–1987)

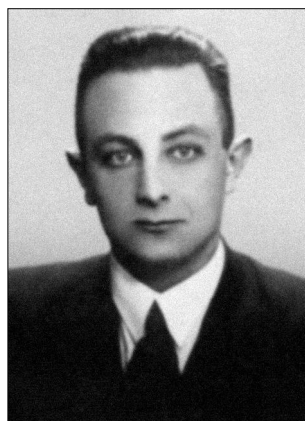
Dzimis 1910. g. 16. jūl. Rīgā fabrikas ekspedīcijas vadītāja ģimenē; tēvs – Dāvis, māte – Valērija Marija Adelheide (dz. Kalēja). Latvietis, luterticīgs. 1915 ģimene pārcēlusies uz Tērbatu, 1918 atgriezies Rīgā. Mācījies Rīgas pilsētas 1. pamatskolā.

1928 beidzis Rīgas pilsētas 1. ģimnāziju. Darbojies JKS. 1928 VI–X strādājis par rēķinvedi Jūrniecības departamenta Lielupes uzņēmēšanas darbos. 1929–30 brīvprātīgi iestājies karadienestā Latvijas armijā, dienējis 4. Valmieras kājnieku pulkā Rīgā. Beidzis Vidzemes divīzijas Sakaru rotas instruktora kursus un Elektrotehniskā divīziona virsnieku vietnieku kursus. Atvaļināts virsnieka vietnieka pakāpē. 1930 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1939). Mācību, militārā dienesta un studiju laikā nodarbojies ar sportu, spēlējis futbola un hokeja komandās “Rīgas Futbola klubs”, “Armijas Sporta klubs”, “Amatieri”, Latvijas Kristīgo jauniešu sporta vienībās u. c. No 1933 darbojies biedrībā “Universitātes sports”. Darbojies arī biedrībā “Latvju jaunatne”, kuras komandās spēlējis basketbolu un volejbolu. Vienlaikus no 1930 XII strādājis sezonas darbus Pasta un telegrāfa departamentā (lidz 1931 – 4. telegrāfa-telefonu raj. kancelejā), kā inteliģentais bezdarbnieks Valsts statistikas pārvaldē, 1932–33 praktikants un inteliģentais bezdarbnieks Rīgas apgabaltiesā, pēc tam atkal strādājis sezonas darbus. No 1933 bijis ielu dzelzceļa konduktors. No 1934 strādājis Rīgas pilsētas Būvju valdes Satiksmes direkcijas kancelejā, no 1937 bijis Apdrošināšanas aģentūras pārzinis Finanšu min-jas Apdrošināšanas nodaļā, 1940 I–1941 II Cenu inspekcijas dienesta nodaļas vadītājs. 1935–37 bijis Dzelzceļu aizsargu pulka aizsargs, darbojies vairākās sporta biedrībās.

Vācu okupācijas laikā no 1941 VII bijis Tirdzniecības departamenta Kartiņu nodaļas vadītājs un referents ekonomikas jautājumos,

Kārlis Siliņš

Roberts Simanis

vēlāk bijis Administratīvās un saimniecības daļas priekšnieks, Pār-
tikas preču daļas priekšnieks. 1942 XI pārgājis darbā organizācijā
“Tautas palīdzība” par Līdzekļu sagādes daļas priekšnieku. No
1943. g. 29. sept. zv. advokāta A. Pommera palīgs Balvos. Bijis arī
organizācijas “Tautas palīdzība” inspektors. 1943 XII–1944 II
strādājis Daugavpils apgabaltiesā. 1944 III iesaukts latviešu leģio-
nā, dienējis 1. latviešu robežsargu pulkā, bijis bataljona rakstvedis
un bataljona komandiera adjutanta palīgs, virsnieka vietnieks.
1944 IV iedalīts 19. latviešu divīzijas štābā, tieslietu daļas lietveža
palīgs. No 1944 V 19. divīzijas štāba tulks un aizstāvis divīzijas
Lauka kara tiesā. 1945. g. 9. maijā saņemts gūstā, izvests uz spec-
nometni pie Maskavas. 1945. g. 25. okt. pēc atbrīvošanas atgriezies
pie ģimenes Kuldīgā. 1945. g. 30. okt. apcietināts, 1946. g. 12. martā
Rīgā notiesāts uz 10 gadiem ieslodzījuma, ar tiesību zaudēšanu uz
5 gadiem. Nosūtīts uz Pečoras soda nometnēm Intā. 1955 I atbrī-
vots no ieslodzījuma. Bijis Omskas apg. Labības sagādes punkta
Soļanoje operatīvās uzskaites grāmatvedis. 1956 atgriezies Latvijā.
Dzīvojis Lielupē. Līdz 1964 bijis pārtikas tirdzniecības uzņēmuma
vecākais grāmatvedis. No 1965 grāmatvedis, vecākais grāmatvedis
revidents, vecākais ekonomists Komunālās saimniecības iestādēs.
1973 pensionējies. Miris 1987. g. 17. dec. Apbedīts I Meža kapos
Rīgā.

Precējies 1940 ar tautsaimniecības studentu Austru Elvīru
Annū Riekstiņu (dz. 1905. g. 20. jūl.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Academica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 714. l.; 4235. f., 1. apr., 219. l., 137. lp.; 4266. f., 1.
apr., 10. l., 142., 143. lp.; 7427. f., 1. apr., 14761. l.; LVA, 1986. f., 1. apr., 16158. l.;
LUAJ; Album Fratrum Academicorum. Studentu korporācijai Fraternitas Acade-
mica 80 / Sast. K. Lidaks. – Rīga, 2005.

SIMANOVIČS Vladimirs (1879–1941)

Dzimis 1879. g. 4. aug. Permā no Kurzemes gub. izceļojuša
jelgavnieka ģimenē; tēvs – Osips. Ebrejs, jūdaists. 1906 beidzis
Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. Bijis zv. advokāta
palīgs Pēterburgā, no 1916. g. 13. maija zv. advokāts turpat (Petro-
gradā). 1918. g. rudenī pārcēlies uz Latviju.

1919–20 bijis Krievijas Ziemeļrietumu valdības konsulāta sek-
retārs Rīgā. No 1920 Krievu sabiedrības Latvijā sekretārs. No 1923
a/s “Liepājas banka” Preču nodaļas kontrolieris. Krievu
kluba Rīgā biedrs, no 1929 Krievu juridiskās biedrības Latvijā val-
des loceklis. No 1927. g. 27. apr. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā.
Miris 1941. g. 7. maijā Rīgā.

Precējies ar Mariju Merkeli (dz. 1888), meita Ņina (dz. 1912),
dēls Jevgeņijs (dz. 1914. g. 18. aug.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 715. l.; 1376. f., 2. apr., 12420. l., 170. lp.; 7112. f.,
1. apr., 58. l., 8.–12. lp.

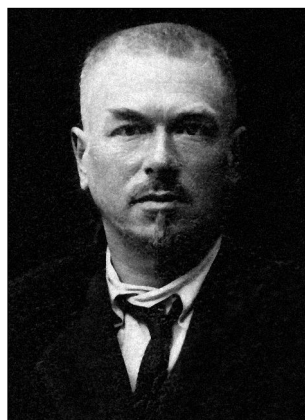

Vladimirs Simanovičs

Dzimis 1876. g. 25. jūl. Tambovas gub. Lavrovas sādžā garīdznieka ģimenē; tēvs – Ivans, māte – Jekaterina (dz. Spaska). Krievs, pareizticīgs. Beidzis garīgo skolu Ļipeckā un garīgo semināru Tambovā, iestājies Monpeljē universitātes Medicīnas fakultātē (Francijā), vēlāk studējis tieslietas Tērbatas universitātē (1904 beidzis Juridisko fakultāti, atstāts gatavoties zinātniskai darbībai Romiešu tiesību katedrā). No 1907 privātdocents civiltiesībās (no 1911 profesors). 1910–11 ārkārtas profesors Varšavas universitātes Juridiskās fakultātes Romiešu tiesību katedrā. 1904–11 ar universitātes īpašu atļauju zv. advokāta palīgs Maskavā un Smoļenskā. 1913 aizstāvējis doktora disertāciju Kijevas universitātē, 1911–22 civiltiesību un civilprocesa profesors Kijevas komercinstitūtā un Kijevas Augstākajos sieviešu juridiskajosursos, 1912–13 ārkārtas profesors Kijevas universitātē (1913–22 profesors). 1913 bijis Kijevas Juridiskā institūta līdzdibinātājs un direktors. 1917–22 Kijevas Socioloģiskā (līdz 1920 – Juridiskā) institūta direktors. Strādājis Ukrainas Zinātņu akadēmijā, bijis Nestora vēsturiskās biedrības un Kijevas Juridiskās biedrības biedrs. Žurnāla “Pravo i žizn” redaktors Kijevā.

1922 ar ģimeni nelegāli pārgājis robežu ar Poliju, lai nokļūtu Latvijā. 1922. g. vasarā iecelojis Latvijā. 1922 ievēlēts par profesoru LU Civiltiesību katedrā. Lasījis lekcijas arī Praktisko zinību institūtā, Krievu juridiskajosursos (vēlāk Rīgas Krievu universitātes zināšanu institūta kursi), no 1923 Latvijas Tautas universitātē. Bijis Polijas pilsonis, 1928 uzņemts Latvijas pilsonībā. Krievu juridiskās biedrības biedrs (valdes loceklis, priekšsēdētāja biedrs), žurnāla “Zakon i sud” redkolēģijas loceklis, sabiedrisko zinātņu veicināšanas biedrības “*Aequitas*” vadītājs (viens no biedrības mērķiem – izstrādāt Latvijas Civilkodeksa projektu), LU Sociālo un tautsaimniecības zinību akadēmiskās biedrības un mākslas darbinieku atbalsta biedrības “Akropolis” priekšsēdētājs. Strādājis Solveja Socioloģijas institūtā Briselē. 1928–40 bijis sabiedrisko un tiesību zinātņu žurnāla “Jurists” redaktors un redakcijas kolēģijas loceklis, žurnāla “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis” līdzstrādnieks, “Latviešu Konversācijas vārdnīcas” redakcijas kolēģijas loceklis. Bijis biedrs varākās juridiskās biedrībās un organizācijās ārzemēs (Tiesību vēstures biedrībā Parīzē, Amerikas Politisko un sociālo zinātņu akadēmijā Filadelfijā, Agrāro tiesību vēstures zinātniskajā komitejā Florencē un Tiesību studiju institūtā Romā). No 1940. g. 1. maija zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1940 X profesors LVU Civiltiesību katedrā. No 1941. g. 2. janv. advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. No 1941 X – profesors Civiltiesību katedrā UR. 1943. g. 1. janv. atskaitīts no zv. advokātu skaita pēc paša lūguma. 1944 ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis Prāgā, no 1945. g. vasaras Briselē. Miris 1949. g. 21. sept. Briselē, Beļģijā.

Vasilijis Sinajskis

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. So II šķ.

Precējies 1913 ar muižnieka Alekseja Gegello meitu Kseniju (dz. 1889. g. 30. martā), meita Natālija (dz. 1914. g. 19. janv.; juriste).

Studentu korporācijas "Fraternitas Arctica" filistrs.

D. Очерки из истории землевладения и права в древнем Риме. – Варшава, 1908; История источников Римского права. – Варшава, 1911; Необходимо ли нам спешить с изданием гражданского уложения и можем ли мы создать его в настоящее время. – Варшава, 1911; Русское гражданское право. – Киев, 1914, 1918; Latviešu poētiskie dabas vērojumi. Saule, mēness, vējš, pasaule vispār. – Rīga, [b. g.]; Sērdieņu dainas. To juridiskā nozīme sadzīves iztulkojumam. – Rīga, [b. g.]; La cité quiritaire. – Rīga, 1923; La cité populaire considérée au point de vue de la cité quiritaire. – Rīga, 1924; Основы гражданского права в связи с частью III-й свода узаконений – Ч. 1–2. – Rīga, 1924, 1926; Les XII tables au point de vue de la chronologie de Rome et se son calender. – Rīga, 1926; Romulus et Jésus–Christ. – Rīga, 1926; Von Adam bis zu Jesu Christo. – Rīga, 1927; Über das zehmonatliche Jahr und die chronologische Methode. – Rīga, 1927; Īrnieku izlikšanas jautājums sakarībā ar tiesību uzbūvi un pielietošanu. – Rīga, 1928; Senāta spriedumu zinātniskie komentāri. – Rīga, 1928; Хронологический метод истолкования и согласования источников. – Rīga, 1928; Rome et son droit théocratique et laïque. – Rīga, 1928; Par tiesību isto sapratni. – Rīga, 1928; Prof. Dr. jur. V. Sinaiska raksti. – Rīga, 1929; Tiesības viņu attiecībās pret kultūru un civilizāciju. Likuma nezināšana. Personiskas tiesības, alimēti un pirkšana – pārdošana. – Rīga, 1929; Abhandlungen zur Theorie und Geschichte des Zivilrechts. – Rīga, 1930; Folklore juridique. – Rīga, 1930; Counting as primordial base of human culture. – Rīga, 1933; Ordre des matieres dans la législation de Justinien. – Padova, 1933; Romiešu tiesību vēstures programma. – Rīga, 1934; Civiltiesību pamati. Sakarā ar vietējo civilistikumu 3. daļu. Pēc prof. V. Sinaiska lekcijām. – 1.–2. d. – Rīga, 1934; Civiltiesības Latvijas vispārējo civiltiesību zinātniskā apstrādājumā. – Rīga, 1935; Saimniecības tiesību lietiskās normas. – Rīga, 1935; Situation juridique agraire en Lettonie (Courlande) avant la grande guerre depuis le XIX siecle. – Rīga, 1936; Quelquess coutumes agraires chez les paysans lettons. – Rīga, 1936; Problemes du droit romain au point de vue du droit quiritaire. – Rīga, 1936; Dzīve un cilvēks. – Rīga, 1937; Latviešu senā sabiedriskā iekārta tautas dziesmu spoguļi. – Rīga, 1938; Latvijas civiltiesību apskats. Lietu tiesības. – Rīga, 1940; Latvijas civiltiesības. Programma. – Rīga, 1940; Saistību tiesības. Latvijas civiltiesību apskats. – Rīga, 1940; Культура и число. – Rīga, 1940; Жизнь и человек. – Rīga, 1992; Техника юридической методологии в связи с общим учением о методологии. – Rīga, 2000; Русское гражданское право. – Москва, 2002.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 716. l.; 2996. f., 17. apr., 18327. l.; 7427. f., 13. apr., 1569. l.; Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas Rokrakstu un reto grāmatu nodaļa, V. Sinaiska fonds; LVD; LU X; Prof. Dr. iur. Vasilija Sinaiska 60 mūža gadi un 30 akadēmiskā darba gadi // Jurists. – 1936. – Nr. 3/4; A. Ļ. 60-letie prof. V. И. Синайского // Сегодня. – 1936. – 21 ноября; Pavārs A. Professoris atque juris doctoris Basilii Sinaiskii opera. 1907–1938. – Rīga, 1938; Z. Skr. Profesors Vasilijis Sinaiskis. Dzīve un cilvēks // Students. – 1938. – Nr. 8; Skrabāns R. Vasilijis Sinaiskis. Dzīve un cilvēks // Ceļš. – 1938. – Nr. 2; LU XX; EVP; LKV. – 19. sēj.; Vgs K. Liela tiesībnieka un skolotāja piemiņai // Tiesībnieks. – 1950. – Nr. 10; LE (II). – 4. sēj.; LPE. – 8. sēj.; Birziņa L. Profesora Vasilija Sinaiska zinātniskā un pedagogiskā darbība. – Rīga, 1989; Sinaiska N. Vasilijis Sinaiskis – LU profesors // Zvaigzne. – 1990. – Nr. 10; Абызов Ю. Русское печатное слово в Латвии. Био-библиографический справочник. – Stanford, 1991. – Часть 4. – С. 94–96; Podberzina J. Professore Sinaiski atceras // Rīgas Balss. – 1994. – 22. sept.; Синайская Н. Круг жизни профессора Василия Ивановича Синайского. Воспоминания дочери Н. В. Синайской, восстановленные по записям и памяти. – Rīga, 1998; Zemribo G. Profesors Vasilijis Sinaiskis // Latvijas Vēsture. – 1999. – Nr. 2; Birziņa L. Kas ir jurists? // Universitātes Avīze. – 2003. – 23. sept.

SĪPOLS Kārlis Rihards (1898–1968)

Dzimis 1898. g. 23. febr. Rīgā galdnieka ģimenē; tēvs – Indriķis, māte – Aleksandrīne Anna (dz. Šteinmane). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā. No 1915 mācījies Vitebskas ģimnāzijā, pēc beigšanas 1916–17 studējis tieslietas Harkovas universitātē, 1917–19 Maskavas universitātē. 1915–16 bijis kantorists Rīgas–Orlas dzelzceļa mašīnu direkcijā Vitebskā, 1916 I–V rēķinveža v. i. Rīgas–Orlas dzelzceļa kalpotāju krājaizdevu kasē Vitebskā. 1916 VIII–1917 I strādājis par rēķinvedi ogļu un pārtikas komitejā Harkovā. 1918–20 bijis instruktors un pilnvarnieks Maskavas apg. Kooperatīvu apvienību savienībā, 1920 arī izdevniecības “Centropečatj” redaktors Maskavā. 1920 VI–1921 pilnvarnieks un rūpniecības organizācijas biroja vadītājs Mājrūpniecības galvenajā pārvaldē Maskavā.

1921 atgriezies Latvijā. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1923, 1924 uzsācis tautsaimniecības studijas). No 1921 VIII sevišķu uzdevumu ierēdnis Tiesu nodaļas departamentā. No 1923. g. 4. jūl. zv. advokāta M. Antona palīgs Rīgā. No 1933. g. 18. okt. zv. advokāts Rīgā. 1935 tiesāts par šantāžas mēģinājumu, sept. notiesāts ar 8 mēnešu cietumsodu. 1936. g. 9. sept. izslēgts no zv. advokātu skaita. No 1938 strādājis par grāmatvedi firmā “*Georg Thalheim*”, no 1939 XI lietvedis tekstilrūpniecības manufaktūrā Rīgā (lidz 1941 V).

Padomju okupācijas laikā 1941 V–VI bijis uzņēmuma “Snabsbit” juriskonsults. No 1941 XI Rīgas turbīnu un mašīnu rūpniecības juriskonsults, no XI rūpniecības tirdzniecības vadītājs. No 1943 XI Pensiju apdrošināšanas iestādes virsinspektors. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 X vecākais inspektors Sociālās nodrošināšanas tautas komisariātā. No 1946 II advokāts Ventspils juridiskajā konsultācijā. 1946. g. otrajā pusē izslēgts no advokatūras pēc tieslietu ministra pavēles kā persona, kas vācu okupācijas laikā ieņēmusi administratīvu amatu. Strādājis par juriskonsultu Spirta rūpniecības trestā, vēlāk Neredzīgo biedrības mācību ražošanas kombinātā. Miris 1968. g. 7. martā. Apbedīts Meža kapos.

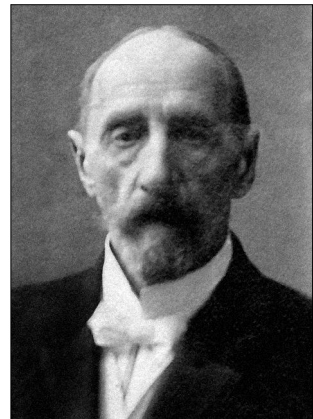
Precējies, sieva Tatjana, dēls Vladimirs (dz. 1921. g. 9. janv.; ieguvis jurista izglītību), šķīries, sieva 1929 izceļojusi uz ārzemēm, dēls palicis pie tēva. Otrreiz precējies ar Ellu Lūsi (1900. g. 31. dec.–1986. g. 16. dec), meitas Helga (1926. g. 20. apr.–2002), Rita (1928. g. 25. janv.–90. gados), dēli Ēriks (dz. 1929. g. 21. jūn.), Ivars (dz. 1934. g. 17. nov.).

Akadēmiskās vienības “Ziemelis” vecbiedrs.

A. LVVA, 1534. f., 6. apr., 570., 692., 724. l.; 7427. f., 1. apr., 5088. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 4. l., 40. lp.; LZAKA, 378. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA; dēla Vladimira Sīpola sniegtās ziņas.

Rihards Sīpols

Staņislavs Sirevičs

SIREVIČS Staņislavs (*Syrewicz*; 1858–1926)

Dzimis 1858. g. 16. febr. Novoaleksandrovskā (tagad Zarasi Lietuvā); tēvs – Benedikts. Polis, katoļticīgs. Zv. advokāts. Vācu okupācijas laikā 1918 bijis Daugavpils apriņķa prokurors.

Osvalds Skanstiņš

1920 II–1921 Polijas goda konsuls Daugavpilī. No 1920. g. 14. okt. zv. advokāts Daugavpilī. 1920–21 darbojies Polijas Pjero-bežu aizsardzības komitejā. Bijis arī Polijas konsulārās aģentūras juriskonsults Rīgā (1920 vairākkārt izpildījis konsulārā aģenta pienākumus viņa prombūtnes laikā), pēc tam Polijas konsulāta Daugavpilī juriskonsults. 1922 IX ievēlēts Daugavpils pilsētas domē no Poļu saraksta. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Daugavpilī. 1925 kandidējis Daugavpils pilsētas domes vēlēšanās no Katoliskā poļu sabiedrisko organizāciju un poļu strādnieku saraksta. Miris 1926. g. 7. jūl. Rīgā. Apbedīts Daugavpils Katoļu kapos.

Precējies, sieva Helēna.

A. LVVA, 1376. f., 2. apr., 12446. l., 88. lp.; 3234. f., 32. apr., 59429. l.

SKANSTIŅŠ Osvalds (1906–1939)

Dzimis 1906. g. 6. apr. Tomskā apdrošināšanas sabiedrības darbinieka ģimenē; tēvs – Mārtiņš, māte – Emilija (dz. Bērziņa). Latvietis, luterticīgs. No 1908 dzīvojis Jekaterinburgā, no 1909 Harkovā. 1914–19 mācījies privātģimnāzijā Harkovā. 1919 VI ar ģimeni pārcēlies uz Rostovu, pēc tam uz Jeisku. Mācījies ģimnāzijā Jeiskā.

1921 II ieceļojis Latvijā. Pēc Rīgas pilsētas 2. vidusskolas beigšanas (1924) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). Vienlaikus 1924–27 strādājis Latvijas Privātbankā. No 1930 strādājis zv. advokāta J. Ķuža birojā Rīgā. No 1932. g. 14. dec. zv. advokāta J. Ķuža palīgs Rīgā. 1935. g. 9. okt. atskaitīts no zv. advokātu skaita pēc paša vēlēšanās. 1934–35 bijis arī Rīgas pilsētas Parādu piedzišanas biroja darbvedis. Miris 1939. g. 17. febr.

Precējies 1930 ar tieslietu studenti, zv. advokāta Jāņa Ķuža (sk.) meitu, vēlāko zv. advokāta palidzi Margrietu Ķuzi (sk.), dēls Juris (dz. 1931. g. 25. maijā), 1934 šķīries.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 723. l.; 2927. f., 5. apr., 8161. l.; 7427. f., 1. apr., 8648. l.; LU AJ; Rīgas pilsētas DzNA.

SKARRE Kārlis (arī Kārlis Skara; 1875–1940)

Dzimis 1875. g. 17. jūn. Nīcas pag.; tēvs – Aleksis. 1893 ar zelta medaļu beidzis Aleksandra ģimnāziju Rīgā, 1900 – Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. 1901 vairākus mēnešus strādājis Rīgā pie zv. advokāta palīga J. Ansberga, pēc tam – par privātdoktoru Liepājā. 1902–06 bijis zv. advokāta palīgs Liepājā. Piedalījies 1905. g. revolūcijā. 1906 II–IV bijis politiska, zinātniska un literāra laikraksta “Tagadne” redaktors un izdevējs Liepājā. 1907 izsūtīts uz Krieviju, dzīvojis Orenburgā, pēc tam Jekaterinoslavā (tag. Dņepropetrovska Ukrainā). Bijis 2. Valsts domes kandidāts no Krievijas Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas saraksta. No 1912. g. 18. dec. zv. advokāta palīgs Jekaterinoslavā, pēc tam zv. advokāts turpat. 1916 iesaukts karadienestā, 1918. g. sākumā atvaļināts.

1921 atgriezies Latvijā. No 1921. g. 28. sept. zv. advokāts Liepājā, no 1922. g. 16. maija Ventspilī. Bijis arī Ventspils pilsētas juriskonsults, pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētāja biedrs. Darbojies Franču literatūras cienītāju biedrībā. 1929 III kandidējis Ventspils pilsētas domes vēlēšanās no Demokrātiskā centra saraksta (nav ievēlēts). 1931 piešķirtas vidusskolotāja tiesības likumu zinību priekšmetos. Miris 1940. g. 5. janv. Ventspilī. Apbedīts Rīgas Meža kapu Jēkaba draudzes nodaļā.

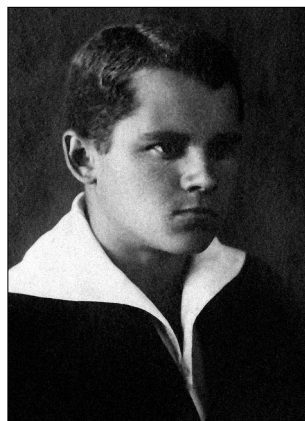
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 719. l.; 770. f., 10. apr., 203. l.; 1632. f., 1. apr., 19238. l.; Ventas Balss. – 1940. – 9. janv.

SKREIJA Žanis Dāvids Tāivaldis (1901–1985)

Dzimis 1901. g. 13. febr. Kroņvirnavas pag. Tomēnos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Žanis, māte – Emīlija (dz. Gintere). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Kroņvirnavas pagastskolā, no 1910 – Jelgavas ģimnāzijā. 1915. g. pavasarī ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Orlu. Turpinājis izglītību evakuētajā Viļņas 2. ģimnāzijā, vēlāk Orlas 3. ģimnāzijā. 1918 atgriezies Latvijā. Iestājies Latviešu izglītības biedrības vidusskolā Rīgā (beidzis 1919).

1919 VI mobilizēts Latvijas armijā, 5. Cēsu kājnieku pulkā, kareivis. 1920 III demobilizēts (kaprālis). 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1923). Studiju laikā strādājis par sekretāra palīgu Tiesu palātā. No 1923. g. 5. dec. zv. advokāta F. Kēnigvalda palīgs Jelgavā. No 1931. g. 28. janv. zv. advokāts Jelgavā. No 1924 LSDSP biedrs, vairākkārt ievēlēts par Jelgavas pilsētas organizācijas un aprinča komitejas priekšsēdētāju. 1928 un 1931 bijis ievēlēts Jelgavas pilsētas domē (Strādnieku frakcijas priekšsēdētājs). 1928 un 1931 kandidējis Saeimas vēlēšanās no LSDSP saraksta (nav ievēlēts). Darbojies strādnieku organizācijas “Cīņa” Jelgavas nodaļā (bijis nodaļas priekšsēdētājs), biedrības “Bērnu draugi” Jelgavas nodaļā (valdes loceklis), biedrības “Darba jaunatne” Jelgavas nodaļā, biedrības “Strādnieku vienība” Jelgavas nodaļā, biedrības “Strādnieku sports un sargs” Jelgavas nodaļā, biedrībā “Jelgavas Raiņa klubs”, Šaušanas un medību biedrībā un biedrībā “Brīvais vārds”, Tautas augstskolas biedrībā. Pēc 1934. g. 15. maija valsts apvērsuma 18. maijā apcietināts un ievietots Jelgavas cietumā. 30. maijā ievietots Liepājas koncentrācijas nometnē. 1934. g. 22. sept. atbrīvots, atsācis zv. advokāta praksi. Apsaimniekojis dzimtajā mājā Tomēnos (pārdēvētas par Skrejām).

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. janv. Jelgavas juridiskās konsultācijas loceklis. Vācu okupācijas laikā no 1941 VII dzīvojis vecāku saimniecībā Kroņvirnavas pag., nodarbojies ar lauksaimniecību. 1942. g. janv. no jauna ieskaitīts advokatūrā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 VIII iecelts par Vācu fašistisko iebrucēju zvērību ārkārtējās izmeklēšanas komisijas Jelgavas apr. atbildīgo sekretāru, no 1944 XI Bauskas juridiskās konsultācijas vadītājs, pēc neilga laika atteicies pārcelties uz Bausku, izslēgts no Advokātu kolēģijas. 1945 II–VIII apcietinājumā filtrācijas nometnē

Tāivaldis Skreija

Baškīrijā, atbrīvots pēc LPSR Augstākās Padomes Prezidija iejaukšanās. 1945 IX–1946 XI laikraksta “Zemgales Komunisti” redakcijas Juridiskās nodaļas vadītājs, 1945 XI–1949 V Patērētāju biedrību savienības Jelgavas raj. nodaļas juriskonsults un atbildīgais sekretārs. 1946 XI ievēlēts par LPSR Mednieku biedrības Jelgavas nodaļas atbildīgo sekretāru. 1949 V, baidoties no iespējamās izsūtīšanas (oficiāli – nepieciešamība mainīt klimatu veselības dēļ), ar ģimeni devies uz Austrumkazahijas apgabalu. Dzīvojis Kumaškino (vēlāk pārdēvēta par Kurčumu) sādžā (raj. centrs). 1949 X–1956 strādājis par PSRS Konstitūcijas pamatu, vēstures, ģeogrāfijas un vācu valodas skolotāju Austrumkazahijas apg. Kurčumas raj. Kumaškino sādžas vidusskolā un lauku jaunatnes skolā. Bijis medību inspektors, Mednieku biedrības valdes loceklis turpat. No 1956 VI Austrumkazahijas apgabala Advokātu kolēģijas biedrs, advokāts Kurčumas rajonā. 1959 ar ģimeni atgriezies Latvijā. No 1959 VII Advokātu kolēģijas biedrs, advokāts Gulbenē, Alūksnē. No 1966 pensijā. Miris 1985. g. 2. okt. Rīgā. Apbedīts Jaunsvirlaukas pag. Bērzukroga kapos.

Precējies 1923 ar Anitu Lūsi (1901. g. 8. aug.–1975. g. 8. maijā), dēli Malds (1924. g. 30. okt.–1944. g. 27. jūn., pēc sprādziena sarīkošanas Doma laukumā Rīgā vācu varas iestādes viņam izpildīja nāvessodu) un Airis (dz. 1927. g. 2. jūn.), šķīries. Otrreiz precējies 1931 ar ārsti Jeti Alidi Liboru (dz. 1903), dēls Andris (dz. 1935. g. 23. aug.; antropoloģijas profesors Nebraskas universitātē ASV), šķīries. Trešoreiz precējies 1946 ar advokāti Birutu Heisteri (sk.), dēls Pēteris (1946. g. 9. jūn.–2004. g. 14. febr.) un meita Bīruta (dz. 1947. g. 19. okt.; zv. advokāte).

Studentu biedrības “Klints” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 720. l.; 7427. f., 1. apr., 1071. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LUJ; *Riekstiņš J.* Slepnie Latvijas “tīritāji” // Lauku Avīze. – 2004. – 13. sept.; LZAKA, 532. l.; meitas Bīrutas Skreijas sniegtās ziņas.

SKUJSKURBE Andrejs (1896–1955)

Dzimis 1896. g. 18. sept. Rīgā namīpašnieka ģimenē; tēvs – Ēvalds, māte – Jūlija (dz. Veinberga). Latvietis, luterticīgs. Mācījies N. Dannenberga sagatavošanās skolā, no 1906 Rīgas pilsētas ģimnāzijā (beidzis 1917 evakuācijā Tērbatā). 1. pasaules kara laikā dzīvojis Maskavā, mācījies ģimnāzijā. 1917 devies uz Tērbatu, studējis tieslietas Tērbatas universitātē. 1918 studējis Baltijas Tehniskajā augstskolā Rīgā.

1919 I devies uz Vāciju. 1919 X–1920 dienējis Latvijas armijas Kurzemes divīzijas papildu bataljonā, jaunākais rakstvedis kareivja dienesta pakāpē. 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1927). No 1926 bijis tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. 1933–34 Latvijas Mazzemnieku un sīkgruntnieku partijas biedrs. No 1928. g. 18. apr. zv. advokāta V. Alkšņa palīgs Rīgā. No 1936. g. 11. marta zv. advokāts Rīgā un Cēsis. 1934–41 Cēsu pilsētas bāriņtiesas loceklis. Bijis politiskās ekonomijas skolotājs Cēsu pilsētas

Andrejs Skujskurbe

papildskolā. Darbojies Latvijas un PSRS tautu kulturālās tuvināšanās biedrībā, bijis Rīgas Tenisa kluba līdzdibinātājs, Latvijas Jahtkluba biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav uzņemts Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Austriju, no 1945 dzīvojis Vācijā, Eslingenē. 1947–49 strādājis Eslingenes latviešu kolonijas pārvaldē, bijis Latviešu augstākās sabiedriskās tiesas loceklis. No 1950 dzīvojis Grāfenašavas bēgļu noietnē, vēlāk Veilheimā Bavārijā. No 1948 Latviešu juristu apvienības valdes loceklis. Miris 1955. g. 14. apr. Veilheimā. Apbedīts Veilheimas kapos.

Neprecējies.

Studentu korporācijas “Talavija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 401. l., 38.–45. lp., 723. l.; 7427. f., 1. apr., 906. l.; LUAJ; KT.

SLAVA Žanis Kristaps (1907–1994)

Dzimis 1907. g. 17. jūn. Vadakstes pag. Ģiltienēs lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Anna (dz. Jansone). Latvietis, luterticīgs. No 1910 ar ģimeni dzīvojis Jelgavā. 1. pasaules kara laikā dzīvojis Cēsu apr. 1918 atgriezies Jelgavā.

No 1919 mācījies Jelgavas reālģimnāzijā (vēlāk Jelgavas valsts 1. vidusskola), pēc beigšanas (1927) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932). No 1932. g. 28. sept. zv. advokāta E. Klopmana palīgs Jelgavā. 1929–34 Jaunsaimnieku un sikgruntnieku partijas Jelgavas nodaļas biedrs. No 1938. g. 25. maija zv. advokāts Jelgavā. Bijis 16. Jelgavas aizsargu pulka tieslietu pārzinis (1933–40), Jelgavas Hercoga Pētera ģimnāzijas abiturientu biedrības valdes priekšsēdētājs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. No 1941 III kasieris rēķinvedis Jelgavas juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Jelgavā. Miris 1994. g. 13. apr. Jūrmalā.

Precējies 1933 ar Lidiju Evelīnu Elerti (dz. 1908. g. 2. nov.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Metropolitana” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 718. l.; 1640. f., 1. apr., 194. l., 121. lp.; 3700. f., 1. apr., 183. l., 110. lp.; 3711. f., 1. apr., 11. l., 76. lp.; 7427. f., 1. apr., 11479. l.; LUAJ.

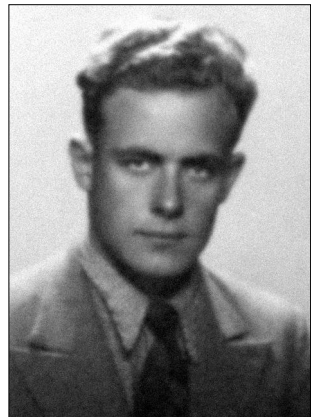
SMILŠKALNS Arturs Krišjānis (1907–1982)

Dzimis 1907. g. 6. dec. Rīgā lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Krišs, māte – Jūle (dz. Vildiņa). Latvietis, luterticīgs. No 1917 mācījies Sprīvuļa progimnāzijā.

1919 I–V turpinājis izglītību V. Olava komercskolā. Mācības atsācis 1927, apmeklējis Rīgas pilsētas 3. vakara papildskolu, no 1928 mācījies Latvijas kultūras veicināšanas biedrības vakara

Žanis Slava

Arturs Smilškalns

ģimnāzijā Rīgā (beidzis 1931). 1930–31 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis Rīgas kara apr. pārvaldē. 1931 bijis partijas “Demokrātiskais centrs” biedrs. 1931 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1938). No 1932 bijis kancelejas darbinieks Finanšu ministrijas Nodokļu departamentā, 1937–1941 I vecākais darbinieks Latvijas Sarkanajā Krustā. No 1939. g. 20. dec. zv. advokāta R. Sades palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Rīgā, no 1942. g. 30. apr. arī Skrīveros. 1944 IX–X referents “Tautas palīdzības” juridiskajā nodaļā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI asistents LVU Juridiskās fakultātes Civiltiesību katedrā (līdz 1948 X) un advokāts 3. juridiskajā konsultācijā Rīgā. 1947 beidzis LKP Rīgas komitejas marksisma leņinisma vakara universitāti. 1951 VI iecelts par Bauskas juridiskās konsultācijas vadītāju. 1951 IX atskaitīts no Advokātu kolēģijas sakarā ar bijušo piederību studentu korporācijai. 1948 X–1952 X juriskonsults vilnas audumu kombinātā “Parīzes Komūna”, 1951 XI–1953 VII Bauskas alus darītavā, 1952 II–1955 XII kūdras rūpniecībā “Plakanciems”, 1954 I–1957 III Rīgas Augļu un dārzeņu tirdzniecības uzņēmumā, 1955 X–1956 II Rīgas 3. alus darītavā, 1955 I–1956 V lektors LPSR Tirdzniecības ministrijas darbinieku kvalifikācijas celšanas kursos. 1957 II atjaunots Advokātu kolēģijā, bijis Kandavas juridiskās konsultācijas vadītājs, vēlāk advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. 1974 V pensionējies. Miris 1982. g. 29. dec. Apbedīts Lāčupes kapos.

Precējies 1942 ar tieslietu studentu, vēlāko advokātu (pēc 2. pasaules kara) Olgu Zvirgzdiņu (1913. g. 18. jūn.–1994. g. 15. maijā Rīgā), šķīries. Otrreiz precējies ar Iru Gutfrīci (dz. 1926), dēls Ivars (dz. 1954. g. jūl.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lataviensis” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 724. l.; 7427. f., 1. apr., 16466. l.; LZAKA, 623. l.; LU arhivs, 7. apr., 2597. l.; Fraternitas Lataviensis. 1926.–1976 / Galv. red. Ā. Šilde. – Toronto, 1977; LU AJ; Rīgas pilsētas DzNA.

Nikolajs Sproģis

SPROĢIS Nikolajs (1884–1934)

Dzimis 1884. g. 5. jūn. Vestienas pag. skolotāja ģimenē; tēvs – Jēkabs, māte – Ede (dz. Āboliņa). Latvietis, pareizticīgs. Brālis Voldemārs Sproģis – jurists, ierēdnis. Beidzis Rīgas Garīgo semināru. No 1906 studējis Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1915). 1916–20 strādājis Krievijas Sarkanā Krusta pārvaldē.

1920 X–1921 XI Latvijas sūtniecības Maskavā II šķ. sekretārs, 1921 XI–1922 VIII – I šķ. sekretārs, 1922 VIII–1923 V sūtniecības brīva līguma diplomātiskais kurjers. No 1923. g. 19. dec. zv. advokāta V. Kārklīņa palīgs Rīgā. 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Pareizticīgo un sabiedrisko darbinieku saraksta (nav

ievēlēts). Miris 1934. g. 6. maijā. Apbedīts Kokneses pag. Krievkalna kapos.

Precējies 1921 ar Veru Saharovu (dz. 1901).

Studentu korporācijas "Fraternitas Vesthardiana" goda filistrs.

A. 7354. f., 1. apr., 727. l.; 2570. f., 14. apr., 1425. l.; Universitas. – 1934. – Nr. 9; LĀDD.

STABULNIEKS Jānis Hugo (1901–1974)

Dzimis 1901. g. 23. jūn. Jaungulbenes pag. laukstrādnieka un drēbnieka ģimenē; tēvs – Fricis, māte – Anna (dz. Stradiņa). Latvietis, luterticīgs. 1909–15 mācījies pagastskolā un Jaungulbenes min-jas skolā. No 1915 turpinājis izglītību mērniecības kursus un mērniecības skolā. 1918 studējis Petrogradas Agronomijas institūtā. 1918. g. b.–1919. g. pavasarī dzīvojis Latvijā, bijis mežzinis Galgauskas pag. Studiju nolūkos atgriezies Petrogradā, tomēr nav atjaunojis studijas. Strādājis par tehniķi lauku būvnodeļās Petrogradas, Vitebskas, Smoļenskas raj.

1921 sāk. atgriezies Latvijā. 1921–23 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis Latgales Partizānu pulkā un 9. Rēzeknes kājnieku pulkā. 1924–25 mācījies Rīgas Komercinstitūtā. Pēc Latviešu kultūras veicināšanas biedrības vidusskolas beigšanas (1926) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). 1928–34 darbojies Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijā. 1921 V–XI un no 1923 VI strādājis Zemkopības min-jas Zemju departamentā par mērnieku (no 1931 juriskonsulta palīgs, vēlāk juriskonsults). No 1931. g. 18. marta zv. advokāta J. Šablovska palīgs Rīgā, no 1934. g. XI zv. advokāta V. Holcmaņa palīgs Rīgā. No 1936. g. 20. maija zv. advokāts Rīgā. Bijis Rīgas Latviešu biedrības biedrs (1938–40), Latvijas Juristu biedrības biedrs (1932–40, no 1936 mantzinis).

Padomju okupācijas laikā juriskonsults Zemkopības tautas komisariātā. 1941. g. 24. febr. atskaitīts no Advokātu kolēģijas kā valsts dienestā strādājošs. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā, kā arī juriskonsults Lauksaimniecības galvenajā direkcijā (līdz 1943). Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 X Zemkopības tautas komisariāta juriskonsults, 1944 XI noraidīta uzņemšana Advokātu kolēģijā, jo strādājis par juriskonsultu pārtikas sadales organizācijā. No 1945 I lektors, no 1947 vecākais lektors zemes tiesībās LVU Juridiskajā fakultātes valsts tiesību katedrā. 1950 VIII atbrīvots no amata slodzes trūkuma dēļ. Bijis juriskonsults uzņēmumos Ogrē. Miris 1974. g. 11. nov. Ogrē. Apbedīts Ogres kapos.

Precējies 1936 ar mājturības un rokdarbu skolotāju Hildu Bīrziņu (1905. g. 15. dec.–1967. g. 21. maijā), dēls Uldis (dz. 1943. g. 5. sept.), meita Rūta (dz. 1945. g. 7. janv.).

Akadēmiskās vienības "Austrums" vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 728. l.; 7427. f., 1. apr., 10163. l.; LU arhivs, 7. apr., 2655. l.; EVP; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; LUAJ; meitas Rūtas Žihares sniegtās ziņas.

Jānis Stabulnieks

Jāzeps Stačunskis

Jānis Stagers

STAČUNSKIS Jāzeps (arī Josifs Stačunskis; 1858– pēc 1939)

Dzimis 1858. g. 27. jūn. Daugavpilī; tēvs – Eduards. Ebrejs, jūdaists. No 1886 zv. advokāta palīgs Daugavpilī. No 1905. g. 10. sept. zv. advokāts Daugavpilī. 1915 devies bēgļu gaitās uz Krieviju.

No 1921. g. 10. aug. zv. advokāts Daugavpilī. 1922–25 Daugavpils pilsētas domes loceklis. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Daugavpilī. Zināms, ka vēl 1939 dzīvojis Daugavpilī.

Precējies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 734. l.

STAGERS Jānis (1904–1979)

Dzimis 1904. g. 27. martā Lielzalves pag. Mičunos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Olga (dz. Krastiņa). Latvietis, luterīcis. Vecāki miruši 1908–09, audzētēvs – tēvabrālis privātdokāts F. Stagers. Mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā, pēc tam Rīgas pilsētas reālģimnāzijā.

Pēc Latvju kultūras veicināšanas biedrības vakara vidusskolas pieaugušajiem beigšanas (1924) uzsācis tautsaimniecības studijas LU (beidzis 1930, pēc tam sācis tieslietu studijas, kuras beidzis 1933). Vienlaikus no 1923 strādājis apdrošināšanas sabiedrībā “Latvijas Lloids”. No 1933. g. 31. maija zv. advokāta A. Seglenieka palīgs Rīgā. 1925–34 LZS biedrs. 1933 ieguvis vidusskolu skolotāja tiesības (ar tiesībām mācīt lauksaimniecības un tiesību zinātņu priekšmetus). 1933–34 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis Vidzemes divīzijas štābā. 1935–40 arī referents Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerā. No 1939. g. 27. sept. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1940 piekomandēts Mežu rūpniecības tautas komisariāta Apgādes un sadales trestam, 1940 XII–1941 II bijis Operatīvās nodaļas vadītājs turpat. 1941. g. 21. janv. atskaitīts no Advokātu kolēģijas. No 1941 III vecākais ekonomists Mežu rūpniecības tautas komisariāta Eksporta kantorī. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā, arī namu pārvaldnieks Rīgā. No 1941 VIII Rīgas pilsētas pārvaldes tirgus inspektora v. i., no 1944 II pilsētas tirgus daļas vadītājs. No 1944 bēgļu gaitās Vācijā. 1948. g. izceļojis uz ASV. Studējis Rietummičiganas universitātē Kalamazū (1963 ieguvis bibliotēkzinātnes maģistra grādu). Bijis bibliotekārs un ārkārtas profesors krievu valodā un Austrumeiropas vēsturē Valparaiso universitātē Indiānas pavalstī. 1974 pensionējies. Miris 1979. g. 28. janv.

Precējies 1938 ar Birutu Kligeri (1915. g. 20. martā–2000. g. 25. martā ASV), meita Anda (dz. 1940. g. 14. janv.) un dēls Pēteris Olavs (dz. 1943. g. 5. apr.).

Studentu korporācijas “Tervetia” filistrs.

D. Civilprocesa likuma 1223.–27. pantī. – Rīga, 1938; Zvērinātu revidentu institūts. – Rīga, 1939.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 735. l.; 1632. f., 1. apr., 19902. l.; 2927. f., 5. apr., 8519. l.; 3282. f., 1. apr., 131. l., 36.–37. lp.; 7427. f., 1. apr., 8449. l.; Laiks. – 1954. – 27. marts; LE (II) – 4. sēj.; LU AJ.

STEINBERGS Alfrēds Augusts (arī Alfrēds Šteinbergs; 1908–1994)

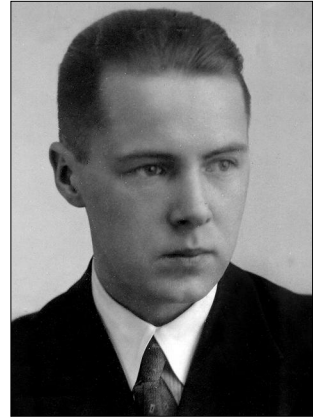
Dzimis 1908. g. 1. jūl. Rīgā namīpašnieka un tirgotāja ģimenē; tēvs – Krišjānis Augusts, māte – Otilija Agnese (dz. Ziepniece). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Sprīvuļa proģimnāzijā Rīgā.

1925 beidzis Rīgas pilsētas 1. pamatskolu, 1929 – Rīgas pilsētas 4. ģimnāziju, uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1934). Studiju laikā strādājis kokapstrādes fabrikās. No 1929 vienlaikus bijis zv. advokāta A. Birznieka biroja darbvedis. No 1935. g. 22. maija zv. advokāta A. Birznieka palīgs Rīgā. No 1934 darbojies 5. Rīgas aizsargu pulkā. No 1935 VII līdz 1939 V arī Latvijas Kredītbankas juriskonsulta palīgs. 1939–1940 IX obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 4. Valmieras kājnieku pulkā. 1939 XI–1940 X bijis Fiduciārās izceļošanas akciju sabiedrības (*Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H.* – UTAG) imobiliju (nekustamo īpašumu) pārvaldnieks, likvidējamās a/s “*Mindel & Co*” valdes priekšsēdētājs un direktors rikotājs.

Padomju okupācijas laikā no 1940 X Valsts bankas LPSR kanta-tora juriskonsults. 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta R. Frīdenberga palīgs Rīgā, 1941 VII–XI arī Latvijas bankas juriskonsults. No 1942. g. 10. nov. zv. advokāts Rīgā. 1944 VIII iestājies 5. Rīgas aizsargu pulka štāba rotā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas juriskonsults ķīmiskā rūpnīcā. 1945. g. 30. janv. Rīgā apcietināts. 1946. g. 28. martā piespriesti pieci gadi ieslodzījuma par darbību aizsargu organizācijā vācu okupācijas laikā u. c. “noziegumiem”. Pēc soda izciešanas vairākās nometnēs 1950 izsūtīts specnometinājumā uz Krasnojarskas novadu, Abakanas raj. Pēc atbrīvošanas atgriezies Rīgā. Strādājis par dispe-čeru. 1990 III LPSR prokuratūrā atteikta rehabilitācija. Miris 1994. g. 4. martā.

Precējies 1935 ar Zentu Lembergu (dz. 1909. g. 30. dec.), meit-
tas Karīna (dz. 1936), Sarma (dz. 1940), Ilze (dz. 1944).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 737. l.; 7427. f., 1. apr., 14011. l.; LVA, 1986. f., 1. apr., 35465. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

Alfrēds Steinbergs

STEPANOVŠ Aleksandrs (1886–1972)

Dzimis 1886. g. 1. janv. Lomžā (tag. Polijā) virsnieka (pulk-
veža) un gleznotāja ģimenē; tēvs – Aleksandrs, māte – Marija (dz.
Mahova). Krievs, pareizticīgs. Pēc ģimnāzijas beigšanas Suvalkos
(tag. Polijā) 1905 uzsācis studijas Pēterburgas universitātes Juri-
diskajā fakultātē (beidzis 1910). Studiju laikā 1905–10 darbojies
Krievijas sociālistu revolucionāru (eseru) partijā. 1905 Pēterburgā
apcietināts sakarā ar grāmatas “*Za svobodu*” izdošanu, pēc 3 mēne-
šiem atbrīvots, paliekot policijas uzraudzībā. 1906. g. sākumā
demonstrācijas laikā apcietināts vēlreiz, 8 mēnešus bijis ieslodzīts
Šliselburgas cietoksnī, atbrīvots 1906. g. rudenī. No 1910 Kauņas
apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts (no 1912 vecākais ties-
amatu kandidāts), prokurora sekretārs. No 1912 vecākais tiesamatu

kandidāts Kutaisi apgabaltiesā, izmeklēšanas tiesnesis Batumi. No 1915 I prokurora biedrs Erivaņas apgabaltiesā, no 1915 XI Permas apgabaltiesā, no 1916 V Arhangeļskas apgabaltiesā, no 1917 VIII līdz 1918. g. vasarai Nižņijnovgorodas apgabaltiesā. No 1910 kolēģijas sekretārs, no 1917 titulārais padomnieks. 1918. g. vasarā atgriezies Polijā, skolotājs krievu privātģimnāzijā. 1918. g. b. pārcēlies uz Lietuvu, skolotājs krievu privātā sieviešu ģimnāzijā Kauņā.

1919 ieceltojis Latvijā. 1919–25 skolotājs Krievu skolotāju biedrības ģimnāzijā Liepājā. No 1921. g. 28. sept. zv. advokāts Liepājā, no 1925 Jaunlatgalē, no 1931 X Rēzeknē, no 1939. g. 8. marta arī Zilupē. 1940. g. jūn. sāk. pārcēlies uz Rīgu.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 3. jūl. praktizējis Rīgā. No 1941. g. 27. janv. advokāts Rīgas 3. juridiskajā konsultācijā. 1940–41 bijis Fiduciārās izceļošanas akciju sabiedrības (*Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – UTAG*) juriskonsults. 1940. g. 6. aug. Rīgā kļūdaini apcietināts Stepanova Aleksandra Stepana dēla vietā, ievietots Rīgas Centrālcietumā. Pēc kļūdas konstatācijas 1940. g. 19. aug. atbrīvots. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā, no 1943. g. 6. marta Rīgas Jūrmalā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas juriskonsults piena kombinātā. 1946 noraidīta uzņemšana Advokātu kolēģijā, jo “nav piemērots padomju advokāta darbam”. Miris 1972. g. 11. dec. Rīgā.

Precējies ar Ņinu Talovoju (dz. 1888. g. 1. janv.), meita Tamāra (dz. 1912. g. 12. dec.), vēl viena meita, otrreiz precējies 1938 ar Ņinu Hioniju Veinšaku (dz. Hostova; 1908. g. 17. apr.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 738. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1986. f., 2. apr., P-183. l.; Rīgas pilsētas DzNA.

STEPANS Jānis (arī Jānis Stepāns; 1907–1992)

Dzimis 1907. g. 6. jūl. Vitrupes pag. Zaķos kalēja un lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Alfrēds, māte – Alvīne (dz. Liberte). Latvietis, luterticīgs. Beidzis Ķirbižu–Blomes pagastskolu. No 1918. g. rudens mācījies L. Bērziņa un F. Šmithena ģimnāzijā.

Pēc Limbažu valsts vidusskolas beigšanas (1925) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1937). Vienlaikus no 1930 Latvijas Senāta virssekretāra palīgs. 1929–30 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 8. Daugavpils kājnieku pulkā. 1930–33 LZS Vitrupes nodaļas biedrs, 1925–34 darbojies biedrībā “Latvijas vanagi” (valdes loceklis, sekretārs), 1930–34 – 8. Valmieras aizsargu pulka Vitrupes nodaļas aizsargs. 1932–34 bijis kancelejas darbinieks Rīgas pilsētas 11. iecirkņa mirtiesneša kantorī, pēc tam jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesas 3. civilnodaļā. No 1934 XI Latvijas Senāta virssekretāra palīgs. No 1939. g. 7. jūn. zv. advokāta H. Dolgoja palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. No 1941 IV juriskonsulta v. i. Zivju rūpniecības galvenās

Jānis Stepāns

pārvaldes zivju ražojumu bāzē. Vācu okupācijas laikā 1941 VII–1942 V inspektors Rīgas prefektūras Latviešu politiskajā daļā. 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, no 1943. g. 19. nov. bijis zv. advokāta L. Peiča palīgs Rīgā. 1944 III iesaukts latviešu leģionā. Pēc 2. pasaules kara trimdā Zviedrijā. Miris 1992. g. 11. martā Gēteborgā.

Precējies 1940. g. 12. maijā ar Hildu Bermāni (dz. 1901. g. 5. jūn.).
Studentu korporācijas “Ventonia” filistrs.

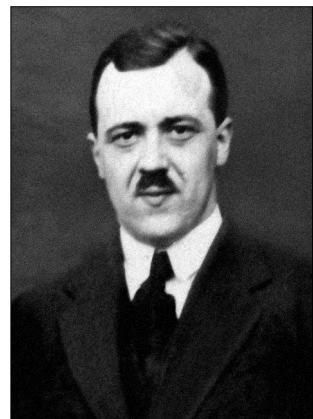
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 729. l.; 3282. f., 1. apr., 131. l., 76.–79. lp.; 3741. f., 1. apr., 54. l., b. p.; 7427. f., 1. apr., 10042. l.; LUAJ; *Vitoliņa B.* Dažas liecības par Bruno Kalniņa darbību 1940.–1944. gadā // *Latvijas Vēsture.* – 2001. – Nr. 1, 3.

STICINSKIS Verners Frīdrihs (*Sticinsky*; 1896–1973)

Dzimis 1896. g. 25. martā Rīgā jurista ģimenē; tēvs – Artūrs Leonhards, māte – Antonija (dz. Neimane). Vācietis, luterticīgs. Vectēvs Frīdrihs Aleksandrs Sticinskis – advokāts, tēvabrāļi Heinrihs Sticinskis – jurists – un Eduards Sticinskis – notārs. Mācījies Alberta pamatskolā un S. Dannenbergas pamatskolā (līdz 1914). Pēc Aleksandra ģimnāzijas Rīgā beigšanas (1915) studējis tieslietas Tērbatas universitātē. 1916 VII iesaukts karadienestā. 1917 I beidzis Taškentas praporščiku skolu, bijis virsnieks 172. rezerves kājnieku pulkā, no 1917 V – 734. Pleskavas kājnieku pulkā. Piedalījies kaujās pret Vācijas karaspēku Jēkabpils apkārtnē. 1917 VII nokārtojies iestājeksāmenu Kara juridiskajā akadēmijā Petrogradā, bet saslimis, ievietots lazaretē Rīgā. 1917 IX Rīgā kritis vācu gūstā (formāli atbrīvots 1918 II). 1917 IX –1918 IV Rīgas policijas tiesas sekretārs. Devies uz Vāciju, 1918 V–VIII studējis Getingenes universitātē tieslietas, no aug. līdz sept. bijis kantora ierēdnis.

1918 XI atgriezies Latvijā, iestājies Baltijas landesvērā. Dienējis ložmetēju rotā, no 1918 XII – trieciennodaļā, apakšvirsnieks. 1919 VII Vācu zemessargu sastāvā ieskaitīts Latvijas armijā, no 1919 X dienējis trieciennodaļas 1. eskadronā. No 1920 IV – 13. Tukuma kājnieku pulka 1. bataljona adjutants. 1920 XII atvaļināts kā valsts valodas nepratējs. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1926). Vienlaikus studējis tieslietas Berlīnes universitātē (1921–22) un Jēnas universitātē (1922–23). 1922–23 bijis LU Vācu studentu apvienības priekšsēdētājs. Studiju laikā strādājis zv. advokāta birojā. No 1924 Rīgas Amatnieku biedrības valdes loceklis un sekretārs. No 1926. g. 23. febr. zv. advokāta V. Rīdīgera palīgs Rīgā. No 1936. g. 11. marta zv. advokāts. 1938–39 Vācu baltiešu tautas apvienības Latvijā valdes loceklis un viceprezidents, 1937–39 Rīgas Vācu juristu biedrības sekretārs. Bijis vācu Rīgas Amatnieku biedrības valdes loceklis, vācu Rīgas Pilsoņu biedrības 1. sekretārs. 1939. g. 15. dec. izslēgts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. 1939 izceļojis uz Vāciju.

1939–44 bijis pilnvarotais tiesnesis, notārs Pozenē (tag. Poznaņa Polijā). No 1944 līdz kara beigām dienējis Vācijas armijā

Verners Sticinskis

Lubova Stiprā

Balkānos leitnanta pakāpē. 1945 nonācis britu armijas gūstā. No 1946 strādājis Hannoverē, no 1949 Hannoveres lauksaimnieku arod biedrības un Nelaiemes gadījumu apdrošināšanas sabiedrības vadītāja vietnieks. 1961 pensionējies. Miris 1973. g. 2. martā Hannoverē.

Precējies 1929 ar Ģertrūdi Andersu (dz. 1903. g. 8. martā), meitas Elizabete Ģertrūde (dz. 1931. g. 5. maijā), Gabriela Toni (dz. 1933. g. 23. apr.) un Šarlotte Marija (dz. 1936. g. 15. okt.).

Baltvāciešu studentu korporācijas "Fraternitas Rigensis" filistrs.

D. Vai preprasība par ieskaitam priekšā liktu illikvidu preprasījumu izspriežama vienkopus ar pirmprasību? – Rīga, 1935.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 739. l.; 4011. f. 1. apr., 5526. l.; 5601. f., 1. apr., 6060. l.; 7427. f., 1. apr., 3317. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; *Westermann J.* Werner Sticinsky // *Baltische Briefe.* – 1973. – Nr. 3. – S. 7; AFR; LUAJ.

STIPRĀ (dz. VOLOVA) Ļubova (1896–1947)

Dzimusi 1896. g. 20. aug. Rostovā pie Donas; tēvs – Nikolajs. Krieviete, pareizticīga. 1918 beigusi Donas (bij. Varšavas) universitāti. No 1918. g. 5. sept. zv. advokāta J. Biševska palīdzē Rostovā pie Donas (līdz 1920. g. sāk.).

No 1922. g. 1. febr. zv. advokāta V. Kārklīņa palīdzē Rīgā. No 1925 darbojusies Latvju sieviešu nacionālajā līgā. No 1934. g. 5. dec. zv. advokāte Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 30. janv. advokāte Rīgas 4. juridiskajā konsultācijā. 1941. g. 14. jūn. izsūtīta uz Krasnojarskas nov. Abakanas raj. Mirusi 1947. g. 27. jūl.

Precējusies 1919 ar Rostovas apgabaltiesas prokurora sekretāru, vēlāko Rīgas apgabaltiesas prokuroru Aleksandru Stipro (1889. g. 26. nov.–1942. g. 3. febr.; miris padomju apcietinājumā), dēls Juris (dz. 1922. g. 31. janv.; 1941–56 izsūtījumā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 732. l.; 1376. f., 2. apr., 12317. l., 129. lp.; 2497. f., 1. apr., 50. l., 144. lp.; 2996. f., 17. apr., 47352. l.; LVA, 1987. f., 1. apr., 17774. l.

STOPENHĀGENS Aleksandrs Emīls Frīdrihs (*Stoppenhagen*; 1885–1957)

Dzimis 1885. g. 2. okt. Pēterburgā direktora ģimenē; tēvs – Aleksandrs, māte – Frīderike (dz. Bānsa). Vācietis, luterticīgs. Pēc Pētera skolas Pēterburgā beigšanas (1904) studējis tieslietas Tērbatas universitātē, 1905–07 Berlīnes, Parīzes un Grenobles universitātēs, 1912 beidzis studijas Tērbatas universitātē. No 1912. g. 12. dec. zv. advokāta G. Erdmana palīgs Rīgā, vēlāk zv. advokāta H. Kiršfelda palīgs Rīgā.

No 1922. g. 29. marta zv. advokāta H. Kiršfelda palīgs Rīgā. 1929 atteicies no Latvijas pilsonības un pieņēmis Vācijas pilsonību. 1931. g. 17. jūn. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita. Dzīvojis Berlīnē.

1944–45 dzīvojis Pozenē (tag. Poznaņa Polijā), no 1945 Līnburgā. Darbojies baltvāciešu palīdzības organizācijās, Baltvāciešu novadniecībā. Miris 1957. g. 25. apr. Līnburgā Lejassaksijas federālajā zemē.

Aleksandrs Stopenhāgens

Precējies 1920 ar Augusti Bulbicu (1882. g. 21. martā–1957. g. 30. dec.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Livonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 740. l.; 2996. f., 17. apr., 48160. l.; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958.

STRAUME (līdz 1939 X – **OBULDERS**) **Oto** Haralds (1913–1989)

Dzimis 1913. g. 4. febr. Litenes muižā galdnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Alvine (dz. Miezīte). Latvietis, luterticīgs. 1. pasaules kara laikā kopā ar ģimeni pārcēlies uz Jaungulbenes pag. Ozoliņiem, pēc tam uz Ligo muižu, tad uz Dzelzavas pag. Almāniem.

No 1922 mācījies Dzelzavas pamatskolā. 1923 ģimene pārcēlusies uz Galgauskas pag. Vecmūriem, turpinājis izglītību Galgauskas Veišu pamatskolā. No 1928 mācījies Cesvaines valsts ģimnāzijā, pēc beigšanas (1933) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1940). 1938–40 darbojies LU Studentu juristu biedrībā. 1929 strādājis Dzelzavas pag. valdes kancelejā, 1935–37 Latvijas Piensaimniecības centrālajā savienībā par kantora darbinieku, 1937–38 Rīgas–Valmieras zemesgrāmatu nodaļā. No 1940 V atstāts gatavoties zinātniskajai darbībai LU Civilprocesa katedrā.

Padomju okupācijas laikā 1940 X–1941 VI bijis LVU asistents. Vācu okupācijas laikā 1942 IV–1944 atstāts gatavoties zinātniskajai darbībai UR Civilprocesa katedrā. No 1943. g. 6. marta zv. advokāta palīgs Krustpili. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 IX–1949 bijis Jēkabpils juridiskās konsultācijas vadītājs, 1949 VII–1967 – Jelgavas juridiskās konsultācijas vadītājs. Bijis Jelgavas pilsētas darbaļaužu deputātu padomes deputāts, Sociālistiskās likumības un sabiedriskās kārtības sargāšanas pastāvīgās komisijas priekšsēdētājs. No 1968 Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Darba aizsardzības katedras docents, 1971 ieguvis zinātņu kandidāta grādu. 1983 VI pensionējies. Miris 1989. g. 1. maijā Jelgavā. Apbedīts Gulbenes kapos.

Precējies 1941. g. 8. febr. ar Mirdzu Jurkovsku (dz. 1912. g. 2. jūl.). Precējies otrreiz, sieva Matilde.

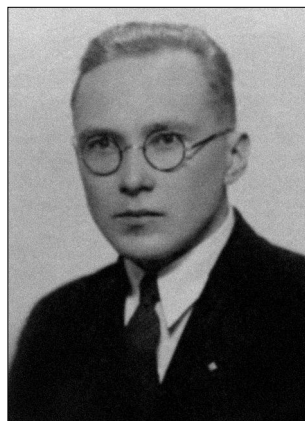
Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

D. Сочетание личных и общественных интересов в договоре найма жилого помещения. Автореферат диссертации. – Тарту, 1971; Padomju tiesību pamati. – Rīga, 1974 (kopā ar P. Mucinieku); Padomju tiesības. – Rīga, 1980 (kopā ar P. Mucinieku); Vaigu vaigā ar cita bēdu: advokāta piezīmes. – Rīga, 1986; Grauzējs dzimtas ābelē: advokāta piezīmes. – Rīga, 1990.

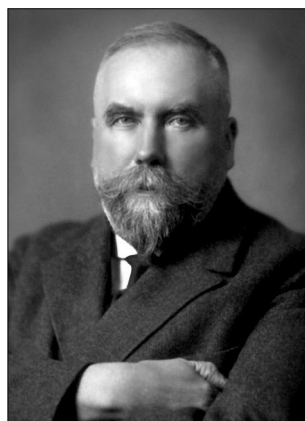
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 745. l.; 7427. f., 1. apr., 18854. l.; 13. apr., 1646. l.; Latvijas Lauksaimniecības universitātes arhivs, 7P1. apr., 3220. l.; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; *Pāže J.* Advokāts ar aplieciņu nr. 2 // Cīņa. – 1972. – 2. jūn.; LU AJ; Jelgavas pilsētas DzNA.

STRAUSMANIS Jēkabs **Alfrēds** (1877–1935)

Dzimis 1877. g. 16. martā Ilģuciemā koku šķirotāja ģimenē; tēvs – Jēkabs. Latvietis, luterticīgs. No 1884 mācījies Ilģuciema elementārskolā, 1888–89 Rīgas pilsētas ģimnāzijā, kā eksternis

Oto Straume

Alfrēds Strausmanis

beidzis Pēterburgas 8. ģimnāziju. No 1898 studējis Maskavas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1902). No 1902 zv. advokāta A. Krastkalna palīgs Rīgā, pēc tam zv. advokāta J. Purgala palīgs Rīgā. No 1908. g. 1. marta zv. advokāts Rīgā. Pirms 1. pasaules kara Rīgas pilsētas domes loceklis. Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā (Revīzijas komisijas loceklis, no 1905 runasvīrs), Rīgas Namsaimnieku biedrībā (valdes loceklis), 2. Rīgas ritenbraucēju biedrībā (priekšnieks) un latviešu bēgļu komitejā Tērbatā. Latviešu strēlnieku bataljonu organizācijas komitejas loceklis. 1917 lielinieku aizvests uz Jekaterinburgu par ķīlnieku. 1918 III atbrīvots, atgriezies Latvijā.

Tautas padomes locekļa substitūts no LZS. 1919 I kopā ar vairākiem Latvijas Pagaidu valdības locekļiem devies uz Štetīni Vācijā (tag. Ščecina Polijā), pēc tam atgriezies Liepājā, bijis Tirdzniecības un rūpniecības min-jas un Zemkopības min-jas juriskonsults. 20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. 1919 VIII–1920 II Vidzemes ev. lut. konsistorijas laicīgās kārtas loceklis – piesēdētājs. 1920 II–IV Satversmes sapulces Rīgas apr. vēlēšanu komisijas loceklis. Neilgi bijis Rīgas pilsētas domes loceklis (ievēlēts 1920 I no Apvienoto latviešu pilsoņu bloka saraksta). 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Saimniecisko grupu apvienības saraksta (nav ievēlēts). Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā (runasvīrs), Latvijas Juristu biedrībā, Latviešu veco strēlnieku biedrībā, bijis 5. vispārējo dziesmu svētku rīcības komitejas sekretārs, 2. Rīgas ritenbraucēju biedrības (vēlākā Latvijas Sporta biedrība) priekšnieks un goda biedrs, LELB virsvaldes loceklis, ev. lut. baznīcas Mārtiņa draudzes padomes loceklis. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Rīgā un konferenču vadītāju priekšsēdētāju. 1932–1933, 1934 III–1940 Zv. advokātu padomes loceklis. Miris 1935. g. 16. apr. Sarkanā Krusta slimnīcā. Apbedīts Sv. Jāņa baznīcas kapos (tag. Mārtiņa kapi), kapa piemineklis pēc 2. pasaules kara pārvests uz Meža kapiem.

Precējies ar Mariju Elizabeti Švēdi (1881. g. 25. sept.–1957. g. 22. febr.), meitas Maiga (dz. 1907. g. 30. dec.), Rute (1910. g. 19. martā–1996. g. 14. nov.), dēli Jēkabs Jānis (1909. g. 4. janv.–1965. g. 11. dec.), Gunārs (1926–2002. g. 27. okt.). Bērni Jēkabs un Rute miruši trimdā; dēla Gunāra meita Baiba Plaude – zv. advokāte.

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 743. l.; 1376. f., 2. apr., 12445. l., 188. lp.; 1368. f., 3. apr., 1033. l.; 3234. f., 32. apr., 61260. l.; 5544. f., 1. apr., 1.–255. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 70. lpp.; Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. – 1935. – Nr. 1. – 209.–211. lpp.; Miris zvērināts advokāts Alfrēds Strausmanis // Rīts. – 1935. – 17. apr.; Jaunākās Ziņas. – 1935. – 17. apr.; *Dravnieks A.* Zvēr. adv. Alfrēds Strausmanis miris // Students. – 1935. – 13. maijs; Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. – 1935. – Nr. 1; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 164. lpp.; mazmeitas Baibas Plaudes sniegtās ziņas.

Dzimis 1907. g. 11. jūl. Rīgā kantorista, Kandavas pag. zemnieka ģimenē; tēvs – Indriķis, māte – Anna (dz. Lemberga). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Šēnfelda pirmmācības skolā, pēc tam V. Olava bēgļu bērnu skolā. No 1916 izglītību turpinājis Latviešu izglītības biedrības vidusskolā, no 1917 uz Tērbatu evakuētajā Rīgas pilsētas reālskolā. 1918 ar ģimeni atgriezies Rīgā, pēc tam devies uz Talsiem.

No 1919. g. pavasara dzīvojis Rīgā. 1922 beidzis Rīgas pilsētas 23. pamatskolu. Pēc Rīgas pilsētas 2. vidusskolas beigšanas (1926) uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1927 tieslietu studijas (beidzis 1934). Vienlaikus no 1926 bijis Satiksmes ministrijas Šoseju un zemesceļu departamenta darvedis (no 1935 IV juriskonsulta palīgs, no 1939 XI juriskonsults). No 1935. g. 20. nov. zv. advokāta J. Prēvalda palīgs Rīgā. Bijis šahists un šaha spēles teorētiķis, no 1924 darbojies Rīgas Šaha klubā, Rīgas Juristu biedrības biedrs (no 1936 revīzijas komisijas loceklis). 1926, 1928 un 1934 pārstāvējis Latviju Vispasaules šaha olimpiādē un kongresos. 1939 kļuvis par pirmo Latvijas meistaru (čempionu) ātrspēlē. No 1930 slimojis ar tuberkulozi.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 2. janv. uzņemts LPSR Advokātu kolēģijā, 24. febr. atskaitīts no Advokātu kolēģijas kā strādājošs valsts dienestā. Juriskonsults Iekšlietu tautas komisariāta Šoseju pārvaldē. Vācu okupācijas laikā Zemes pašpārvaldes Tehnikas un satiksmes ģenerāldirekcijas Ceļu departamenta juriskonsults. 1942. g. 14. febr. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Rīgā. No 1942. g. 29. dec. zv. advokāts. 1943 izcīnījis Rīgas meistara titulu šahā sporta biedrības “Auseklis” komandā. No 1944 VIII dzīvojis tēva saimniecībā Kandavas pag. Siliņkalnos. Pēc atgriešanās padomju okupācijas no 1945. g. 9. aug. advokāts Kandavas juridiskajā konsultācijā, no 1946 Talsu juridiskajā konsultācijā. 1950 I iecelts par Kandavas juridiskās konsultācijas vadītāju, dzīvojis Talsos. Piedalījies šaha turnīros. 1948 kļuvis par LPSR čempionu, PSRS sporta meistara kandidāts. 1950 beidzis LKP Talsu raj. komitejas marksisma-ļeņinisma vakara universitāti. Pēc 1951 nav piedalījies lielos šaha turnīros, invalīds. 1950–62 sabiedriskā kārtā strādājis ar Talsu raj. šaha komandām kā treneris un tiesnesis. No 1957 VI Talsu, no 1962 VII – Kuldīgas juridiskās konsultācijas advokāts. 1962 X pārcelts atpakaļ uz Talsu juridisko konsultāciju. Talsu Tautas universitātes Tiesību zinātņu un padomju celtniecības fakultātes lektors. No 1971 III pensijā. Miris 1990. g. 1. aug. Talsos.

Precējies 1936 ar Ēriku Kļaviņu (dz. 1914. g. 3. aug.), meitas Dzidra (dz. 1937. g.), Māra (dz. 1941. g.), Baiba (dz. 1947. g.), dēls Guntis (dz. 1940. g.)

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 742. l.; 7427. f., 1. apr., 10619. l.; EVP; Šaha Biļetens. – 1948. – 6. nov.; LZAKA, 576. l.; Latvijas šahistu jaunrade. – Rīga, 1980. – 74.–75. lpp.; Šahs. – 1990. – Nr. 8; Mežgailis V. Šaha veterāna atmiņas. – [B. v., b. g.] – 66.–69. lpp.; LUAJ; šaha vēsturnieka Gedimina Salmiņa un Rīgas Latviešu biedrības Šaha kluba vadītāja Jāņa Vitomska sniegtās ziņas.

Augusts Strautmanis

Eduards Strautnieks

STRAUTNIEKS Eduards Krišjānis (1886–1946)

Dzimis 1886. g. 17. maijā Mežotnes pag. lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Otilija (dz. Višķere). Latvietis, luterticīgs. Beidzis Grāvendāles pagastskolu, 1907 Jelgavas ģimnāziju, 1912 Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. Atgriezies Rīgā, no 1912. g. 1. jūl. bijis zv. advokāta J. Purgaļa palīgs. 1915 VII–1916 II darbojies bēgļu organizācijās Maskavā par juriskonsultu, Bēgļu komitejas priekšnieka biedrs. Pēc atgriešanās Rīgā Baltijas Latviešu bēgļu apgādāšanas komitejas darbinieks. No 1918. g. sāk. līdz okt. miertiesnesis.

Piedalījies Latvijas Republikas proklamēšanas aktā 1918. g. 18. novembrī. Tautas padomes loceklis no Republikāņu saraksta, darbojies Ārlietu, Juridiskajā, Satversmes sapulces centrālajā vēlēšanu un Sevišķās amnestijas komisijā. Satversmes sapulces loceklis. No 1918 zv. advokāts. Bijis viens no Republikāņu partijas (vēlāk Nacionālā apvienība) dibinātājiem. Tieslietu ministra biedrs (1918 XII–1919 VI), pēc tam Tieslietu min-jas pārvaldnieks. Kā Republikāņu partijas pārstāvis piedalījies Satversmes izstrādāšanā. No 1919. g. 24. jūl. zv. advokāts. 1920–22 neatkarīgā nacionāli demokrātiskās ievirzes rīta laikraksta “Latvijas Sargs” līdzizdevējs un redaktors. Vēlāk Latvijas Kredītbankas juriskonsults.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Miris 1946. g. 23. martā Rīgā.

Precējies, dēls Aleksandrs (dz. 1920. g. 17. martā), meita Maija (dz. 1908. g. 28. nov.), otreiz precējies ar Helēnu Zagorsku (dz. Kalniņa; 1900. g. 20. febr.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 744. l.; 1376. f., 2. apr., 12461. l., 92. lp.; 2996. f., 17. apr., 50245. l.; *Strautnieks E.* Atmiņas // Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture. 1918–1938. – Rīga, 1939. – 481.–485. lpp.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 70. lpp.; LDG; EVP; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 172. lpp.

Juris Strazdiņš

STRAZDIŅŠ Juris (1896– pēc 1967)

Dzimis 1896. g. 14. martā Sakas pag. Pāvilstā tirgotāja ģimenē; tēvs – Juris, māte – Jūle. Latvietis, luterticīgs. 1913 beidzis Aizputes pilsētas skolu. 1913–14 mācījies pasta un telegrāfa skolā Rīgā, 1914–15 strādājis telefona centrālē Rēvelē par telefonu tehniķi. 1915 iestājies latviešu strēlniekos. 1918. g. sākumā atvaļināts. Dzīvojis vecāku mājās Pāvilstā.

1919 III–1920 III dienējis Latvijas armijā, Liepājas pilsētas komandantūrā. 1920 ievēlēts Satversmes sapulcē no LSDSP saraksta. Ieguvis jaunsaimniecību Malduguņi Sakas pag., 1923–27 lauksaimnieks un Sakas krājaizdevu sabiedrības grāmatvedis. No 1927 strādājis par nodokļu kontrolieri Aizputes apr. nodokļu inspekcijā, no 1930 – Jelgavas apr. nodokļu inspekcijā. 1932 beidzis Jelgavas

Izglītības biedrības ģimnāziju. 1932 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1939, pēc tam studējis filosofiju). 1939 X–1940 VIII nodokļu kontrolieris Nodokļu departamentā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 21. aug. zv. advokāta K. Dzelziša palīgs Jelgavā. No 1940 IX vidusskolu skolotāja kandidāts ar tiesībām mācīt tiesību zinātņu priekšmetus. Bijis arī pilnvarnieks fabrikas “E. Mežits” nacionalizācijā. No 1941. g. 30. janv. advokāts Jelgavas juridiskajā konsultācijā. Pēc vācu okupācijas 1941 VII–IX atradies apcietinājumā par līdzdalību uzņēmumu nacionalizācijā. No 1941 IX preču uzpircējs un piegādātājs meitas Rūtas grāmatu un rakstāmlietu veikalā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI advokāts juridiskajā konsultācijā Rīgā, pēc tam Baltinavā, no 1949 X Cesvaines juridiskās konsultācijas vadītājs, no 1951 XII Neretas juridiskās konsultācijas vadītājs. No 1956 XII advokāts Jēkabpils juridiskajā konsultācijā. 1957 III izslēgts no Advokātu kolēģijas. Zināms, ka vēl 1967 dzīvojis Rīgā.

Atraitnis, meitas Rūta un Astra. Precējies otrreiz ar Katrīnu Vaišļu (dz. 1921), dēls Juris (dz. 1946) un meita Pārsla (dz. 1949).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 741. l.; 1632. f., 1. apr., 20245. l.; 7427. f., 1. apr., 17098. l.; LUAJ; LZAKA, 395. l.

STŪRIS Žanis Indriķis (1893– pēc 1952)

Dzimis 1893. g. 2. nov. Nigrandes pag. bezzemnieka ģimenē; tēvs – Indriķis, māte – Marija. Latvietis, luterticīgs. Mācījies pagastskolā un Tukuma pilsētas skolā. 1914 ieguvis tautskolotāja tiesības Rīgas mācību apgabala valdē. No 1914 X karadienestā Krievijas armijā, dienējis Aizamūras dzelzceļu brigādes 1. pulkā. 1915 VIII beidzis Harbinas dzelzceļnieku mācību bataljona kursu. Bijis Ķīnas Austrumu dzelzceļa stacijas priekšnieka palīgs un stacijas priekšnieks. 1916 IX pārcelts par stacijas priekšnieku Kaukāza frontē, Armēnijā. 1917 X beidzis Tiflissas praporščiku skolu, praporščiks, līdz dec. atstāts skolā. 1918 I–IV dienējis 2. Rīgas latviešu strēlnieku pulkā, atvaļināts. Atgriezies Latvijā, pēc tam atkal devies uz Krieviju, 1918 IV–VII kantorists Maskavas–Rjazaņas dzelzceļa pārvaldē. 1918 VII mobilizēts Sarkanajā armijā, bijis 2. Rīgas sarkano strēlnieku pulka štāba virsnieks, pēc tam rotas komandieris. Piedalījies eseru dumpja apspiešanā Maskavā, bijis Kremļa rotas apsardzes sastāvā. 1919. g. sāk. piedalījies kaujās pret Latvijas armiju, vasarā nonācis ielenkumā, saņemts gūstā un ievietots Jelgavas cietumā.

Pēc atbrīvošanas no cietuma no 1919 VIII dienējis Latvijas armijā, Malienas bataljonā, 1. Liepājas kājnieku pulkā (vada komandieris), no nov. 1. bruņotā divizionā (3., vēlāk 4. bruņotā vilciena dzelzceļa vada komandieris), leitnants. Piedalījies Latgales atbrīvošanas kaujās no lieliniekiem 1920 I, ievainots. 1920 III ieskaitīts Bruņoto vilcienu divizionā, vilciena dzelzceļa komandas priekšnieks. 1921 VI atvaļināts. 1921 beidzis Izglītības min-jas rīkotos karavīru – hospitantu kursus un nokārtojis vidusskolas

Žanis Stūris

eksterna pārbaudījumus. 1921 VI–VII bijis Iekšlietu ministrijas Administratīvā departamenta kancelejas ierēdnis (atlaists pēc apsūdzības par dienestu Sarkanajā armijā). 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1927). 1923 tiesāts par komunistisku darbību 1919. g. sāk., attaisnots. Bijis LSDSP biedrs. Studiju laikā pasniedzis privāttundas. No 1927. g. 27. jūl. zv. advokāta A. Buševica palīgs Rīgā. No 1936. g. 11. marta zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1940 VII ievēlēts par Zv. advokātu padomes locekli, bijis padomes sekretārs. 1941. g. 30. janv. atskaitīts no Advokātu kolēģijas, tiesnesis Rīgas apgabaltiesā. 1941 evakuējies uz Krieviju. No 1941 VII advokāts Čeboksaros, Čuvašijā. 1941 VIII mobilizēts Sarkanajā armijā, vada komandieris Latviešu strēlnieku divīzijas rezerves pulkā. No 1943 VII Jadrinas raj. Čuvašijā juridiskās konsultācijas vadītājs. 1944. g. rudenī atgriezies Latvijā, konsultants LPSR Tieslietu tautas komisariātā. No 1944 XI Rīgas 3. juridiskās konsultācijas vadītājs, no 1946 VII Rīgas 6. juridiskās konsultācijas vadītājs (1946 X izslēgts no Advokātu kolēģijas ģimenes apstākļu dēļ). No 1947 II Madonas juridiskās konsultācijas vadītājs. No 1948 VIII advokāts Apes juridiskajā konsultācijā, no 1949 VIII Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā, no 1950 I Rīgas 4. juridiskajā konsultācijā. 1951 III iecelts par Jūrmalas juridiskās konsultācijas vadītāju. 1951 IX nav atestēts, izslēgts no Advokātu kolēģijas. Strādājis par kasieri invalīdu kooperatīvajā artelī “Ekspresis Nr. 3”, no 1952 invalīdu kooperatīvā “Izpalīgs.” Turpmākais liktenis nav zināms.

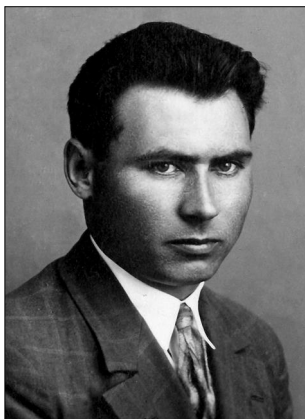
Apbalvojumi: a) Latvijas Akpz.

Precējies 1925 ar Alīdu Natāliju Veinbergu (dz. 1896), dēli Guntars (dz. 1926. g. 1. febr.), Magnuss Teodors (dz. 1927. g. 30. martā), 1929 šķīries. Precējies otrreiz 1929 ar Annu Bondi (dz. 1901. g. 28. dec.), dēli Juris (dz. 1932), Andris (dz. 1936), meita Rasma (dz. 1934), šķīries 1941 IV. Precējies trešoreiz ar Antoniju Kamerūtu (dz. 1904).

Studentu biedrības “Klints” filistrs.

D. Viltotu ēdamvielu un dzērienu izgatavošanas un tirgošanās sodāmība pēc sodu likuma 236. p. – Rīga, 1935.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 747. l.; 1368. f., 3. apr., 1041. l.; 1632. f., 1. apr., 20377. l.; 5029. f., 1. apr., 11. l., 262. lp.; 5601. f., 1. apr., 6170. l.; 7427. f., 1. apr., 3617. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1404. f., 2. apr., 6. l., 47. lp.; LUAJ; LZAKA, 399. l.

Kārlis Sudārs

SUDĀRS Kārlis Jūlijs (1898–1962)

Dzimis 1898. g. 27. nov. Dzērbenes pag. Šķēperos kalēja ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Late. Latvietis, luterticīgs. Mācījies Dzērbenes pagastskolā, no 1912 dzīvojis Dikļu pag., mācījies Dikļu pagastskolā. 1914 atgriezies Dzērbenes pag., strādājis tēva saimniecībā. 1916 iesaukts Krievijas armijā. Dienējis 5. Zemgales latviešu strēlnieku pulkā. 1918 atstājis pulku, palicis Latvijā. Nonācis vācu gūstā, nosūtīts uz Vāciju un ievietots

Hammeršteinas karagūstekņu nometnē. 1918. g. b. izbēdzis un atgriezies Latvijā.

1919–21 piedalījies Neatkarības karā kaujās pret lieliniekiem. Pēc Rīgas valsts vidusskolas pieaugušajiem beigšanas (1927) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1939). Vienlaikus no 1922 strādājis Latvijas bankā. No 1940. g. 12. jūn. zv. advokāta Aleksandra Lazdiņa palīgs Madonā.

Vācu okupācijas laikā 1942. g. 8. jūn. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Siguldā, no 28. jūl. zv. advokāta M. Kronberga palīgs Madonā. Pēc 2. pasaules kara bēgļu gaitās Vācijā, bijis ASV okupācijas administrācijas militāro iestāžu kontrolējamo īpašumu pārvaldnieks Holcmindenes apkārtnē. Vēlāk trimdā ASV. Miris 1962. g. 14. maijā Čikāgā.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. Jk IV šķ.

Precējies.

Studentu korporācijas "Fraternitas Lataviensis" filistrs.

A. LVVA, 1376. f., 2. apr., 12426. l., 23. lp.; 7427. f., 1. apr., 11816. l.; Fraternitas Lataviensis. 1926.–1976 / Galv. red. Ā. Šilde. – Toronto, 1977; LUAJ.

SŪNA Arsēnijs (1889–1944)

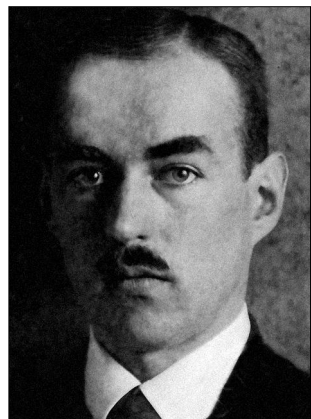
Dzimis 1889. g. 4. dec. Ķevelē tautskolotāja ģimenē; tēvs – Krišjānis, māte – Alise (dz. Bange). Latvietis, pareizticīgs. Vēlāk ar ģimeni pārcēlies uz Siguldu. 1909 beidzis Rīgas Nikolaja ģimnāziju, 1914 Petrogradas universitātes Juridiskās fakultātes mācību kursu. 1914. g. rudenī iestājies Krievijas armijā, beidzis Jeļizavetgradas (tag. Kirovograda Ukrainā) kavalērijas skolu, virsnieks 20. Somijas dragūnu pulkā. 1918 II atvaļināts štābrotmistra pakāpē. Atgriezies Rīgā, strādājis par sekretāra palīgu mirtiesā un zemesgrāmatu nodaļā.

1918 XII devies uz Liepāju, 1919. g. vasarā atgriezies Rīgā. Bijis sekretārs Finanšu min-jā. 1920 nokārtojis galapārbaudījumus Latvijas Augstskolā. 1920–23 juriskonsults Finanšu min-jā. No 1923 zv. advokāta J. Reinfelds palīgs Rīgā, no 1929. g. 12. jūn. zv. advokāta P. Eglīša palīgs Rīgā. No 1929. g. 10. jūl. zv. advokāts Rīgā. 1934–39 juriskonsults Rīgas Centrālajā kopējā slimokasē un Rīgas slimokasu starpbirojā. Bijis Rīgas Tenisa kluba biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Dienējis būvbataljonā virsleitnanta pakāpē. Miris 1944. g. 22. martā no frontē gūtajiem ievainojumiem. Apbedīts Meža kapos.

Precējies 1917 ar Orlas gub. muižnieka Aleksandra Kļagina meitu Natāliju (1897. g. 15. maijā–1973 Latvijā; 1940–54 izsūtījumā un apcietinājumā kopā ar otro vīru – bijušo Latvijas ārlietu ministru V. Munteru), dēls Nikolajs (dz. 1921), 1934 šķiries.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 748.–750. l.; 3234. f., 32. apr., 61714., 61715. l.; 6795. f., 1. apr., 1.–300. l.

Arsēnijs Sūna

Edgars Sūna

SŪNA Edgars (1900–1981)

Dzimis 1900. g. 22. febr. Bukaišu pag. Pikaišos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Fricis. No 1908 ar ģimeni dzīvojis Snikeres pag. 1913–15 mācījies J. Mazvērsiša lauksaimniecības skolā Jelgavā. 1915 devies bēgļu gaitās uz Krieviju, dzīvojis Staraja Rusā, līdz 1918 mācījies vietējā reālskolā. 1918 V atgriezies Latvijā, no 1919 mācījies J. Lapiņa ģimnāzijā Jelgavā (beidzis 1921).

1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1933). Studiju laikā bijis LU Studentu padomes un padomes prezidija loceklis. 1927–31 strādājis Pirmajā apdrošināšanas sabiedrībā nelaimes gadījumos, 1931–33 šīs sabiedrības likvidācijas komisijā par nelaimes gadījumu apdrošināšanas nodaļas vadītāju. No 1925 LZS Akadēmiskās sekcijas biedrs. 1933 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 5. Cēsu kājnieku pulkā. No 1934. g. 16. maija zv. advokāta A. Sūnas palīgs Rīgā. Bijis arī Tautas labklājības min-jas pilnvarnieks Rīgas Centrālajā kopējā slimokasē, revīzijas komisijas priekšsēdētājs a/s “Drošība”. No 1939 a/s “Farmācija” padomes loceklis. No 1940 III bijis Hipotēku bankas valdes loceklis. 1940. g. 3. apr. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita kā pārgājis valsts dienestā. No 1921 rakstījis recenzijas, literāras apceres izdevumos “Ritums”, “Latvju Grāmata”, “Sējējs”.

Padomju un vācu okupācijas laikā saimniekojis savās lauku mājās. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju, dzīvojis Eslingenē. 1950 izceļojis uz ASV, dzīvojis Filadelfijā. Bijis studentu biedrības “Fraternitas Rusticana” filistru biedrības priekšnieks trimdā. Miris 1981. g. 12. jūn. Sentpītersbergā Floridas pavalstī. ASV izveidots S. piemiņas fonds, no kura ALA Kultūras fonds piešķir ikgadēju prēmiju par kapitāldarbiem latviešu literatūrā un literatūras vēstures pētniecībā.

Precējies 1930 ar Melāniju Filipu (1911. g. 29. aug.–1996. g. 12. martā).

Studentu biedrības “Fraternitas Rusticana” filistrs.

D. Fricis Bārda: dzīve un dzejnieka persona. – Cēsis, 1925; Literāra saruna ar kritiķiem, teorētiķiem un rakstniekiem. – [Eslingene], 1948; Kārļa Ulmaņa domas par tautu un valsti, 1949; Negatīvais stils. 1. Padomju literatūras jautājums. – [B. v.], 1968; Izteiksmes iespējas. Stila līdzekļu analīze. – [Lincoln], 1978.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 751. l.; 3282. f., 1. apr., 131. l., 158., 171. lp.; EVP; LE (I). – 3. sēj.; LE (II). – 4. sēj.; LU AJ, LRB.

SŪNA Jānis (1890–1978)

Dzimis 1890. g. 2. apr. Lugažu pag. Kociņos rentnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Marija (dz. Čakare). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Kreiļu pirmskolā, Valkas pagastskolā, draudzes skolā un pilsētas skolā (beidzis 1906). No 1906 kantorista māceklis firmā “Metcel & Co”, no 1909 Dālstrēma kantorī Pēterburgā, mācījies Čerņajeva vispārīgā skolā. 1907 VI apcietināts par pieredību Krievijas Sociālistu revolucionāru (eseru) partijai, bijis 2 gadus ieslodzījumā. 1910 kā eksternis nokārtojis pārbaudījumus

vidusskolas apjomā. Studējis medicīnu Pēterburgas Psihoneiroloģiskajā institūtā. 1911 VI atkārtoti apcietināts par revolucionāro darbību, 1911 XI izraidīts no Pēterburgas, atgriezies Rīgā. No 1912 studējis tautsaimniecību un komunālpolitiku Maskavas komercinstitūtā un kooperāciju A. Šaņavska Maskavas pilsētas Tautas universitatē. 1914–15 bijis mājskolotājs Oršas apr. 1915 X–XII rēķinvedis Maskavas pilsētas valdē, 1916 I–VI instruktors Baltijas bēgļu apgādāšanas birojā Maskavā. 1916 atgriezies Latvijā. 1916 XI–1917 IV bijis lauku patērētāju biedrību Centrālās savienības “Konzums” darbinieks Valkā. 1917 IV ievēlēts Vidzemes Pagaidu zemes padomē, bijis tās valdes loceklis un sekretārs. Nodarbojies ar tulkošanu, publicistiku. 1917–18 bijis Latvijas Revolucionāro sociālistu partijas biedrs. 1917 VIII ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Sociālistiskā bloka saraksta. 1918 V–1919 I atradies Maskavā, 1918 V nokārtojis galapārbaudījumus komercinstitūtā. 1918 VI–1919 I bijis inspektors Augstākajā tautsaimniecības padomē. Pēc tam atgriezies Latvijā. 1919. g. pavasarī strādājis par LPSR Statistikas tautas komisariāta Rūpniecības nodaļas vadītāju Rīgā.

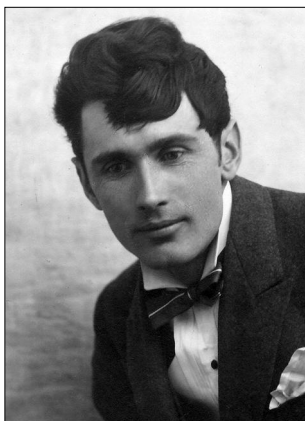
No 1919 VI kooperācijas instruktors patērētāju biedrībā “Produkts”, no 1920 VI tās valdes loceklis-sekretārs. Bijis arī Latvijas Strādnieku kooperatīvu savienības sekretārs. 1921 IV–V atradies Politiskās apsardzības apcietinājumā aizdomās par nelegālu komunistisku darbību un musināšanu uz streiku. Studējis tieslietas LU (beidzis 1924). 1923 VI piešķirtas vidusskolu skolotāja kandidāta tiesības ar tiesībām mācīt ekonomijas zinātnes. Bijis lektors Latvijas Tautas augstskolā, publicists, sabiedriska darbinieks. Vadījis kooperācijas žurnālu “Produkts”. Bijis biedrības “Cilvēka tiesības” priekšsēdētājs, Latvijas tautas augstskolas klausītāju kluba valdes loceklis. No 1924. g. 9. jūl. zv. advokāta J. Vāgnera palīgs Rīgā. No 1929. g. 6. nov. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā Zv. advokātu padomes loceklis, 1941 I iecelts par Augstākās tiesas Civillietu kolēģijas prokuroru. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 14. jūl. apcietināts par darbību Zvērinātu advokātu padomē padomju okupācijas laikā un apsveikuma telegrammas nosūtīšanu A. Kirhenšteinam 1940. g. jūl. Ievietots Rīgas Centrālcietumā, vēlāk Rīgas Pagaidu cietumā (Salaspils koncentrācijas nometne). 1942. g. 29. aug. atbrīvots, dzīvojis policijas uzraudzībā. No 1942 IX grāmatveža palīgs kafejnīcā “Fokstrots” Rīgā. 1944 devies ar ģimeni bēgļu gaitās uz Kurzemi, dzīvojis Džūkstē, pēc tam Rendā. 1945 neilgu laiku bijis padomju filtrācijas nometnē Elejā. No 1945 VI advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā, LPSR Advokātu kolēģijas prezidija loceklis. Bijis LPSR prokuratūras Civillietu daļas priekšnieks. No 1964 pensijā, personālais pensionārs. Miris 1978. g. 18. febr. Apbedīts Meža kapos.

Precējies, sieva Marija (dz. 1894), meitas Silvija, Velta, dēls Vitālijs; šķīries. Otrreiz precējies 1937 ar Gerdu Blūmu (dz. 1912. g. 7. sept.;

Jānis Sūna

Leo Svemps

pēc 2. pasaules kara advokāte Rīgā), meita Agija (dz. 1938. g. 6. maijā; māksliniece).

D. Strādnieku kustības trešais veids strādnieku kooperācijā. (Strādnieku kooperācija). – Rīga, 1921.

A. LVVA, 1632. f., 1. apr., 20437. l.; 3235. f., 2. apr., 947. l., 264.–277. lp.; 3273. f., 25. apr., 418. l.; 7427. f., 1. apr., 5852. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 54. lp.; LZAKA, 402. l.; PDVA, 1169. f., 14. apr., 2006. l.; LDG; LVD; LUAI; Rīgas pilsētas DzNA; sievas Gerdas Sūnas un meitas Agijas Sūnas sniegtās ziņas.

SVEMPS Leo (1897–1975)

Dzimis 1897. g. 20. jūl. Beļavas pag. Vecbarānos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Šimanis, māte – Otilija (dz. Račevska). Latvietis, pareizticīgs. No 1905 mācījies Beļavas pagastskolā, pēc beigšanas (1909) iestājies Rīgas Garīgajā seminārā (beidzis 1917). 1917–18 studējis tieslietas Maskavas universitātē. Vienlaikus 1917 beidzis A. Boļšakova mākslas studiju, 1918–19 mācījies glezniecību Maskavas Augstākajās mākslinieciski tehniskajās darbnīcās pie I. Maškova.

1919 atgriezies Latvijā. Neatkarības kara dalībnieks. Jau no 1920 piedalījies glezniecības izstādēs. 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1925). 1920–23 tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1925 papildu miertiesnesis Rīgas 12. miertiesas iecirknī. No 1926. g. 21. jūl. zv. advokāta Jāņa Bērziņa palīgs Rīgā, no 1933. g. 3. maija zv. advokāta V. Minkeviča palīgs Rīgā. No 1935. g. 9. okt. zv. advokāts Rīgā. 1937 saņēmis Kultūras Fonda prēmiju. Bijis arī Latvijas Mākslas akadēmijas mācībspēks. Latvijas Tēlotājmākslinieku biedrības biedrs, Rakstu un mākslas kameras loceklis, no 1922 Rīgas mākslinieku grupas biedrs (1938–40 priekšsēdētājs), darbojies Latvijas tēlotājas mākslas vienībā.

Padomju okupācijas laikā 1940 bijis LPSR Tēlotājas mākslas arodbiedrības, no 1940 Mākslinieku savienības biedrs. Strādājis par pasniedzēju LPSR Valsts Mākslas akadēmijā. 1941. g. 19. apr. atskaitīts no Advokātu kolēģijas aizņemtības dēļ. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 1941–44 vadījis arī privātu mākslas studiju. 1940–41 un 1944–75 bijis LPSR Valsts Mākslas akadēmijas pedagogs. Glezniecības un kompozīcijas katedras vadītājs (1944–52), no 1947 profesors, no 1954 glezniecības profesors Keramikas katedrā. Mākslas akadēmijas rektors (1961–75), LPSR Mākslinieku savienības organizācijas komitejas priekšsēdētājs (1946–51), savienības valdes priekšsēdētājs (1956–60, 1965–68). No 1956 PSRS Mākslinieku savienības valdes loceklis. LPSR Tautas mākslinieks (1957), LPSR Valsts pirmjais laureāts (1957), PSRS Tautas mākslinieks (1963). 1966–70 bijis PSRS Augstākās Padomes deputāts. Miris 1975. g. 17. martā Rīgā. Apbedīts Raiņa kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas Ak IV šķ., c) PSRS Ļeņina ord., DSKo, divi ordeņi “Goda zīme”.

Precējies 1924 ar Mildu Baumanī (dz. 1899. g. 4. apr.–1981. g. 11. martā), meita Ināra.

Studentu konkordijas “Valdemārija” goda filistrs.

D. Karavira testaments. Šis institūts pēc Latvijā spēkā esošiem civillikumiem un tā attīstības pamatprincipi. – Rīga, 1935.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 752. l.; 7427. f., 1. apr., 1134. l.; LVD; EVP; LKV. – 21. sēj.; *A. E. L. Svemps // Tēviņa.* – 1942. – 30. marts; *Čaks A. Profesors Leo Svemps // Ciņa.* – 1947. – 31. dec.; *Ivanovs M.* Leo Svempa loma klusās dabas žanra nodibināšanā latviešu glezniecībā // Latviešu tēlotāja māksla. – Rīga, 1957. – 19.–42. lpp.; *Bēms R.* Ir kaut kas pateikts labs, bet... // Ciņa. – 1964. – 21. maijs; *Ivanovs M.* Par Leo Svempa mākslu // Literatūra un Māksla. – 1967. – 15. jūl.; Leo Svemps. – Rīga, 1957; Leo Svemps. – Rīga, 1968; *Melbārdis K.* Vienmēr jauna māksla. Dažas domas Leo Svempa izstādē // Ciņa. – 1968. – 6. maijs; *Bambelovska L.* Leo Svemps stāsta par sevi // Ciņa. – 1968. – 18. apr.; *Staprans R.* Vāji un virtuozī tehnikā // Jaunā Gaita. – Nr. 75. – 56., 57. lpp.; LME. – 3. sēj.; Leo Svemps. Reproductīvu albums. – Rīga, 1968; Literatūra un Māksla. – 1975. – 8. marts; *Lūse I.* Dažas rindas par tēvu // Karogs. – 1977. – Nr. 7; Leo Svemps. – Leningrad, 1978; LPE. – 9. sēj.; Latviešu tēlotāja māksla: 1860–1940. – Rīga, 1986. – 326.–328. lpp.; Leo Svempa vēstules Ērikai Romanei // Karogs. – 1987. – Nr. 7; *Suta R.* Leo Svemps // Literatūra un Māksla. – 1987. – 13., 20., 27. nov., 4., 11. dec.; *Caune M.* Un puķes zied tikpat koši // Karogs. – 1987. – Nr. 9; *Borgs J.* Leo Svemps // Māksla. – 1988. – Nr. 1; Akadēmiskās organizācijas konkordija Valdemārija goda filistri. – [b. v.], 1989. – 157.–162. lpp.; *Ansonē E.* Leo Svemps izvēlējis glezniecību // Neatkarīgā Rita Avīze. – 1997. – 5. jūl.; LUAJ; MAB; *Romane E.* Mēs abi. – Rīga, 2002.

SVERDLINS Ļevs (1906–1941)

Dzimis 1906. g. 11. febr. Vitebskā tirgotāja ģimenē; tēvs – Ābrams, māte – Rivka. Ebrejs, jūdaists. Brālis Nātans Sverdlin (sk.) – zv. advokāts. No 1907 dzivojis Rīgā. 1915 ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Vitebsku, no 1916 mācījies ģimnāzijā. 1918 atgriezies Rīgā.

No 1920 mācījies J. Landaua ģimnāzijā, Pēc Rīgas pilsētas krievu vidusskolas beigšanas (1924) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1928). Studiju laikā pasniedzis privātstundas. No 1928 strādājis zv. advokāta V. Dāvja birojā Rīgā. No 1929. g. 16. janv. zv. advokāta V. Dāvja palīgs Rīgā. No 1935. g. 6. nov. zv. advokāts Rīgā. Ebreju nacionālās biedrības “*Trumpeldor*” un biedrības “*Tel Haja fonds*” biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 juriskonsults. Gājis bojā vācu okupācijas laikā Rīgas geto 1941. g.

Ebreju studentu korporācijas “*Hasmonea*” filistrs.

D. Privātsardzības lietu tiesāšanas īpatnības pēc kriminālprocesa likumiem. – Rīga, 1934.

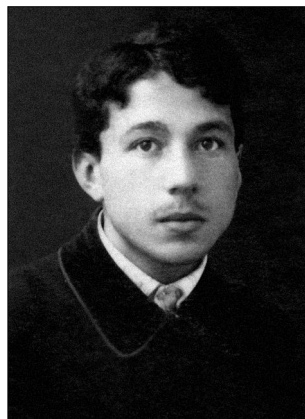
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 754., 755. l.; 7427. f., 1. apr., 8968. l.; LUAJ; www.yadvashem.org

SVERDLINS Nātans (1903–2002)

Dzimis 1903. g. 14. dec. Vitebskā tirgotāja ģimenē; tēvs – Ābrams, māte – Rivka. Ebrejs, jūdaists. Brālis Ļevs Sverdlin (sk.) – zv. advokāts. No 1908 dzivojis Rīgā. 1915 ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Vitebsku. Mācījies Vitebskas Aleksandra ģimnāzijā. 1918 atgriezies Rīgā.

Ļevs Sverdlin

Nātans Sverdlin

Pēc V. Blūma vidusskolas Rīgā beigšanas (1922) studējis dabaszinātnes, 1923 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1928). 1929–30 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis Kara tiesu pārvaldē, vecākais rakstvedis. No 1930. g. 1. okt. zv. advokāta M. Šaca palīgs Rīgā, no 1935. g. 2. maija zv. advokāta D. Eljaševa palīgs Rīgā. No 1937. g. 10. okt. zv. advokāts.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Rīgas 4. juridiskajā konsultācijā. Bijis arī Arodbiedrību centrālās padomes Juridiskās daļas vadītājs (līdz 1941 II). 1941. g. vasarā evakuējies uz Krieviju. Iestājies Sarkanajā armijā, 1945 demobilizējies. Pēc 2. pasaules kara LPSR prokuratūras Vispārējās uzraudzības daļas prokurors. No 1949 Komunistiskās partijas biedrs. 1967 pensionējies. 1995 izceļojis uz ASV, dzīvojis Kalifornijas pavalstī. Miris 2002. g. 7. nov. Hinsdeilā Masačūsetsas pavalstī.

Precējies 1939 ar namīpašnieka meitu Rozu Šmickoviču (gājusi bojā vācu okupācijas laikā). Precējies otrreiz, sieva Izabella.

D. Sodu likuma 509. pants. – Rīga, 1936.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 756. l.; 7427. f., 1. apr., 6503. l.; LVA, PA–386. f., 1. apr., 7. l., 60., 61. lp.; LUJ.

SVETLOVS Boriss (1892–1976)

Dzimis 1892. g. 24. apr. Mežirečjē Lomžas gub. (tag. Mendzižečpodlaski Polijā) virsnieka, vēlākā ģenerāļa ģimenē; tēvs – Pjotrs. Krievs, pareizticīgs. Bērnībā dzīvojis Cēsīs. Mācījies Tērbatas reālskolā un ģimnāzijā, beidzis ģimnāziju Pēterburgā. Studējis Pēterburgas universitātes Fizikas un matemātikas fakultātē, pēc tam Juridiskajā fakultātē. 1917 beidzis Harkovas universitātes Juridisko fakultāti. No 1918. g. 19. apr. zv. advokāta P. Domračeva palīgs Harkovā, pēc tam Jaltā. Bijis sekretārs Harkovas Preču biržas arbitražas komisijā un par juriskonsultu Jaltas vīnu sabiedrībā. Pēc tam kad Jaltu ieņēma lielinieki, kopā ar latviešu grupu devies uz Maskavu. Strādājis par juriskonsultu kooperatīvos un par konsultantu Zviedrijas koncernā a/s “*Separator*” (vēlāk a/s “*Alfa Laval*”).

1930 atgriezies Latvijā. No 1932 II privātdavokāts Saldū. No 1933. g. 20. sept. zv. advokāta N. Malkina palīgs Saldū un Liepājā, no 1937. g. 28. apr. Apē, no 1937. g. 15. dec. zv. advokāta T. Sandera palīgs Apē. No 1939. g. 8. marta zv. advokāts Apē. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Pēc 2. pasaules kara dzīvojis ASV. Miris 1976. g. janv. Plāntsitijā Floridas pavalstī.

Precējies, sieva Katrīna (dz. 1899), dēls Kirils (dz. 1928). Otrreiz precējies 1934 ar Ņinu Veinbergu (1904. g. 30. dec.–1964. g. apr. ASV). Trešoreiz precējies 1969, sieva Natālija, 1971 šķīries.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 753. l.; 2996. f., 17. apr., 61084. l.

Boriss Svetlovs

ŠABLOVSKIS Josifs (*Szablowski*; 1873–1934)

Dzimis 1873. g. 27. dec. Minskas gub. muižnieka ģimenē; tēvs – Sigizmunds. Lietuvietis, katoļticīgs. Mācījies ģimnāzijā Viļņā, no kuras izstājies pēc varas iestāžu pastiprinātas vērsšanās pret poļu valodas lietošanu skolā. Beidzis Jelgavas klasisko ģimnāziju, 1899 Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. Zv. advokāta Č. Meiro palīgs Rīgā. Pēc 1905. g. revolūcijas piedalījies daudzās politiskajās prāvās. I. pasaules kara laikā 1915 caur Tērbatu evakuējies uz Petrogradu. 1917 III iecelts par Pagaidu valdības kara un jūras lietu virsprokuroru Petrogradā, bijis ģenerāļa Korņilova lietas izmeklēšanas Sevišķās komisijas priekšsēdētājs. Pēc tam kad bijis skaidrs, ka neizdosies panākt korektas tiesvedības norisi lielinieku draudu apstākļos, palīdzējis ģenerālim L. Korņilovam un domubiedriem izbēgt no Bihovas cietuma. Pēc lielinieku 1917. g. Oktobra apvērsuma atgriezies Rīgā. No 1919 I padomju varas laikā dzīvojis Rīgā ar fiktīvu pasi uz veterinārārsta Josela Aizenštata vārda. Padomju Latvijas valdībai izsludinot veterinārārstu mobilizāciju, pārgājis nelegālā stāvoklī. Iestājies Krievu un dāņu Sarkanā Krusta dienestā un legalizējies.

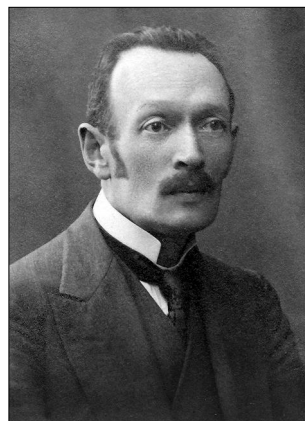
No 1919. g. vasaras zv. advokāts Rīgā. 1919 X–1920 II Lietuvas diplomātiskās pārstāvniecības juriskonsults. 1919 darbojies Krievu savstarpējās palīdzības biedrībā. Krievu juridiskās biedrības līdzdibinātājs un sekretārs, vēlāk priekšsēdētājs. Izdevuma “Zakon i sud” atbildīgais redaktors. Sv. Tatjanas bruņinieks. Mednieku biedrības “Strēlnieks” valdes loceklis. 1922 III ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Poļu tautības mazākuma iedzīvotāju kandidātu saraksta. 1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no Latvijas poļu savienības poļu-katoļu saraksta (nav ievēlēts), uzturējies ciešus sakarus ar poļu organizācijām un Polijas sūtniecību. Miris klīnikā ar vēzi 1934. g. 29. okt. Apbedīts Rīgas Miķeļa kapos.

Precējies, meita Elizabete (dz. 1901. g. 27. apr.), dēli Zbigņevs (dz. 1904. g. 19. janv.) un Jāzepts (1907. g. 4. febr.–1938. g. 15. dec.). Studentu korporācijas “Ruthenia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 763. l.; 1376. f., 2. apr., 12440. l., 6. lp.; 2996. f., 17. apr., 230. l.; 3288. f., 1. apr., 1.–490. l.; 2. apr., 1.–239. l.; Jaunākās Ziņas. – 1934. – 30. okt.; Pagājušajā naktī miris viens no Rīgas ievērojamākajiem advokātiem // Brīvā Zeme. – 1934. – 30. okt.; Сегодня. – 1934. – 30 okt., 5 ноября; *Bijis lēnietis*. Atmiņas par zvērinātu advokātu Šablovski // Rīgas Vēstnesis. – 1934. – 8. nov.; Памяти И. С. Шабловского // Закон и суд. – 1934.– № 10; *Krieviņš B.* Zvēr. adv. J. Šablovka piemiņai // Mednieks un Maksšķernieks. – 1934. – Nr. 12. – 375., 376. lpp.; *Vizboras K. A. A.* Pris. advokatas Juozas Šablovskis // Lietuviu balsas. – 1934. – 21. gruodis; Э. З-ий. Рыцарь св. Татьяны // Сегодня. – 1935. – 30 okt.; N. V. Vai trimdā izveidosies latviešu juristu cīnītāju raauzde // Tiesībnieks. – 1950. – Nr. 10; *Абызов Ю.* Русское печатное слово в Латвии. Био-библиографический справочник. – Stanford, 1991. – Часть 4. – С. 311, 312.

ŠACS Makss (arī Makss Šacs-Aņins; 1885–1975)

Dzimis 1885. g. 22. jūn. Jaunjelgavā tirgotāja ģimenē; tēvs – Uriels. Ebrejs, jūdaists. Mācījies Jaunjelgavas pilsētas skolā. 1905 beidzis Jelgavas ģimnāziju. No 1905 studējis tieslietas Pēterburgas

Josifs Šablovskis

Makss Šacs

universitātē. 1906 par piedalīšanos politiskās aktivitātēs izsūtīts no Krievijas. Studējis tieslietas Ženēvas (Šveice) un Gīsenes (Vācija) universitātēs, 1909 beidzis Bernes universitāti Šveicē, 1913 Demidova juridisko liceju Jaroslavlā. No 1913. g. 2. okt. zv. advokāta J. Šablovska palīgs Rīgā, pēc tam zv. advokāta V. Salmanoviča palīgs Rīgā. No 1915 evakuācijā Petrogradā. 1917 zv. advokāta M. Bomzes palīgs Petrogradā, bijis žurnāla “Vestņik trudovoj pomošči” redakcijas sekretārs. Pēc 1917 II revolūcijas bijis Petrogradas Strādnieku, zemnieku un zaldātu deputātu padomes loceklis, Ebreju sociālistiskās teritoriālistu darba partijas Centrālās komitejas loceklis. No 1918. g. 13. sept. zv. advokāta S. Ratnera palīgs Kijevā (līdz 1919), laikrakstu “Jevrejskij proletarij” un “*Neue Zeit*” redakcijas kolēģijas loceklis.

1919 VIII atgriezies Rīgā. 1919–21 bijis strādnieku biedrības “*Arbeiterheim*” valdes priekšsēdētājs, 1920–29 Žīdu tautas universitātes rektors. 1921 trīs mēnešus bijis politiskās policijas apcietinājumā aizdomās par komunistisku darbību. No 1921. g. 24. aug. zv. advokāta O. Finkelšteina palīgs Rīgā. 1923–24 ebreju kultūras biedrības “Kulturliga” nedēļas laikraksta “*Naie cait*” redaktors (laikraksts slēgts). No 1925 PSRS sūtniecības juriskonsults, vēlāk strādājis PSRS Tirddzniecības pārstāvniecībā. No 1927. g. 27. apr. zv. advokāts Rīgā. 1928 zaudējis redzi. 1935. g. 12. apr. ar tieslietu ministra rīkojumu svītrots no zv. advokātu skaita. Bijis žīdu kolonizācijas biedrības “Osek” valdes loceklis. 30. g. II pusē nodarbojies ar PSRS pilsoņiem Latvijā piederošo īpašumu pārdošanu.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 3. jūl. atcelta 1935 veiktā svītrosana no zv. advokātu skaita. Laikraksta “*Kampf*” redakcijas kolēģijas loceklis. 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā, bijis Rīgas 4. juridiskās konsultācijas pārzinis. Evakuējies uz Krieviju. Dzīvojis Kazaņā, no 1941 IX Almaatā, Kazahijas PSR. Vecākais līdzstrādnieks Zinātņu akadēmijas Vēstures, valodu un literatūras institūtā un Almaatas Juridiskā institūta Valsts tiesību katedrā (no 1943 profesors). 1943 pārcēlies uz Maskavu, 1945 atgriezies Rīgā. No 1944 PSRS Komunistiskās partijas biedrs. 40. gadus bijis PSRS Ebreju antifašistiskās komitejas loceklis. No 1945 V personālais pensionārs. 1953 II–IV apcietinājumā ar apsūdzību par “organizētu pretpadomju darbību”. Bijis rosīgs publicists, PSRS, LPSR Rakstnieku savienības biedrs. Miris 1975. g. 10. janv. Rīgā. Apbedīts Jaunajos ebreju kapos.

Precējies ar Frehu Rozenbergu (dz. 1898. g. 2. maijā), meitas Judita un Ruta (dz. 1927. g. 4. febr.; prec. Marjaša, advokāte, 5. un 6. Saeimas deputāte).

D. Кому нужны погромы? – Петербург, 1905; Национальное освобождение и социалистические партии. – Петербург, 1906; Zur Nationalitätenfrage. – Bern, 1908; Das Nationalproblem der Gegenwart. – Riga, 1910; Смерть по пятам. – Riga, 1911; Смерть и эгоцентризм. – Riga, 1911; Пути еврейского пролетариата. – Одесса, 1917; Wegn dem idischn proletarijer. – Warszawa, 1918; Charakteristik fun dem altn roimischen un fun dem altn idischn recht. – Warszawa, 1918; Темпорализм. Опыт философии еврейской культуры. – Riga, 1919; Idn-socialistn (fun

1848 bis zum 1917 jahr). – Warszawa, 1917; Moses Hess. – Rīga, 1920; Anri Bergson. – Rīga, 1920; Fun roim uz zeit. – Rīga, 1921; Herman Koen. – Rīga, 1921; Lassal. – Rīga, 1922; Karl Marks. – Rīga, 1922; Di revolucije wi a psihologischer proces. – Rīga, 1923; Kunst wi forgefil fun der macht. – Rīga, 1924; Idn in Lettland. – Rīga, 1924; Социальная оппозиция в истории евреев: История еврейской общественной мысли с древних времен до XIX века. – Rīga, 1927; Di gesselschaftleche bawegung fun idn biz dem 1917 johr. – Rīga, 1930; Ведущие тенденции в западноевропейской литературе и искусстве. – Rīga, 1932; Кризис буржуазной культуры. – Rīga, 1932; Фашистская расправа над правом. – Алма-Ата, 1942; Нацизм – злейший враг всех наций. – Алма-Ата, 1942; Казахстанцы в боях за Москву. – Алма-Ата, 1942; Когда фашисты говорят о науке. – Алма-Ата, 1943; Диалектика и ритм. – Москва, 1944; [kopā ar J. Kiperu] Kvēlais tribūns: V. Dermaņa dzīves un ciņu ceļš. – Rīga, 1964; [вместе с Ю. Кипером] Пламенный трибун. – Rīga, 1970.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 757., 759. l.; 2996. f., 17. apr., 402. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; PDVA, 1169. f., 14. apr., 783. l.; *Ķipers J. M. Šaca-Aņina dzīves ceļš // Karogs. – 1960. – Nr. 6; Niedre J. Maksam Šacam-Aņinam astoņdesmit // Karogs. – 1965. – Nr. 6; Brods I., Losevs A. Ciņai veltīts mūžs // Rosme. – 1965. – Nr. 10; LME. – 3. sēj.; Šaca-Marjaša R. Dzīve – varoņdarbs // Komunisma Uzvara. – 1985. – 9. maijs; Iļjins D. Cīnītājs, rakstnieks, komunisti // Rīgas Balss. – 1985. – 21. jūn.; Niedre J. Ierindnieks // Ciņa. – 1985. – 23. jūn.; LPE. – 9. sēj.; Šaca-Marjaša R. Tas notika 1953. gadā... // Literatūra un Māksla. – 1989. – 22. apr.; Абызов Ю. Русское печатное слово в Латвии. Био-библиографический справочник. – Stanford, 1991. – Часть 4. – С. 341; Шац-Марьяш П. Быль, явь, мечта. Книга об отце. – Rīga, 1995; Apine I. Latvijas vēsture ģimenes sāgā // Diena. – 1996. – 22. janv.; Российская еврейская энциклопедия / Ред. Г. Брановер. – Т. 3. – Москва, 1997; Šaca-Marjaša R. Grāmata par tēvu. – Rīga, 1998; Макс Шац-Анин. Жизнь, наследие, судьба. Материалы науч. конф., Rīga, 20 июня 1997 г. – Rīga, 1998; Gordons F. Viņš tā arī nekļuva redzīgs // Jaunā Gaita. – 2000. – Nr. 220; Шац-Марьяш П. Калейдоскоп моей памяти. – Rīga, 2003; Šneidere I. Latvijas ebreju politiskā vajāšana: 1948–1953 // Holokausta izpētes jautājumi Latvijā. – Latvijas vēsturnieku komisijas raksti. – 12. sēj. – Rīga, 2003. – 359.–380. lpp.; LRB; Šneidere I. Ebreju politisko kriminālietu izmeklēšana 1953. gada sākumā // Holokausta izpēte Latvijā. – Latvijas vēsturnieku komisijas raksti. – 8. sēj. – Rīga, 2004. – 358.–378. lpp.; Šteimans J. Ebreju intelektuāļi Latvijā. – Rēzekne, 2006.*

ŠAKARS Jānis (1905–1965)

Dzimis 1905. g. 13. nov. Kārķu pag. Auros lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Mārtiņš, māte – Emīlija (dz. Vitola). Latvietis, luterīcis. 1915–17 mācījies Valkas reālskolā, 1918–19 Valkas latviešu vidusskolā.

1924 beidzis Valmieras valsts vidusskolu. 1924 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1938). Darbojies Latviešu nacionālās jaunatnes savienībā, LSCO, Latvijas Aeroklubā. 1927–34 LZS Kārķu nodaļas biedrs. 1929 II–VI kancelejas ierēdnis Rīgas–Valmieras zemesgrāmatu nodaļā, pēc tam darbvedis Gulbenes notāra kantorī. 1930 V–XII darbvedis zv. advokāta palīga K. Vanaga birojā Rīgā. 1935–36 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 4. Valmieras kājnieku pulkā, beidzis Kara skolas Virsnieku vietnieku kursus, atvaļināts virsnieka vietnieka pakāpē. No 1930 XII kancelejas papildu darbinieks, no 1931 IV praktiķants, no 1935 I vecākais darbvedis Finanšu ministrijas Valsts saimniecības departamentā. 1936 XI iecelts par biroja vadītāju, 1938 IV par Finanšu ministrijas Jurisconsultācijas Administratīvās nodaļas vadītāju. No 1939 I Finanšu ministra referents un Sekretariāta vadītājs. 1940 I–IX Valsts

Janis Šakars

elektrības uzņēmuma “Ķegums” Komerčiāli administratīvās daļas vadītājs.

Padomju okupācijas laikā no 1940 IX Vietējās rūpniecības tautas komisariāta Aizdevumu izsniegšanas kolēģijas priekšsēdētājs. 1940 X atbrīvots no amata un iecelts par komisariāta Sekretariāta vadītāju. Vācu okupācijas laikā no 1941 VII Administratīvās daļas priekšnieks Rūpniecības departamentā, no 1941 XI Tieslietu ģenerāldirekcijas Administratīvi saimnieciskās daļas priekšnieks. No 1943 IV Tiesu nodaļas vadītājs (līdz 1944 VII). Bijis arī organizācijas “Tautas palīdzība” Revīzijas sekcijas loceklis. No 1944. g. 11. maija zv. advokāta J. Kalniņa palīgs Dobelē. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1945. g. 18. dec. apcietināts, izcietis piespriesto ieslodzījuma sodu par darbību vācu okupācijas laikā. Miris 1965. g. 27. janv. Rīgā.

Precējies ar Zentu Vinzarāju, dēls Andrejs (dz. 1940. g. 22. sept.).

Akadēmiskās vienības “Ziemelis” vecdraugs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 758. l.; 3282. f., 1. apr., 130. l., 3.–5. lp.; 7427. f., 1. apr., 8025. l.; P-822. f., 1. apr., 71. l.; LVA, 1986. f., 1. apr., 17482. l.; EVP; LU AJ.

ŠAĻINS Anatolijs (1906–1974)

Dzimis 1906. g. 22. nov. Jelgavā miertiesneša, vēlākā Latvijas Tiesu palātas locekļa ģimenē; tēvs – Nikolajs, māte – Anna (dz. Polujana). Krievs, pareizticīgs. I. pasaules kara laikā kopā ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Tērbatu, pēc tam uz Pavlovsku (Petrogradas apkārtnē), mācījies Rozena privātģimnāzijā. 1918 pārcēlies uz Kijevu, vēlāk uz Minskas gub. Jurjeviču pag.

1920. g. rudenī atgriezies Latvijā. 1925 beidzis Rīgas pilsētas krievu vidusskolu. Darbojies Latvijas Krievu jaunatnes biedrībā. 1925 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930, sācis studijas Tautsaimniecības nodaļā). No 1931. g. 14. janv. zv. advokāta F. Neimana palīgs Rīgā, no 1933. g. 29. nov. zv. advokāta V. Kosteniča palīgs Rīgā. 1931–35 bijis arī namu pārvaldnieks, 1937–41 juriskonsults dažādos privātos uzņēmumos. No 1937. g. 1. dec. zv. advokāts. Darbojies Krievu nacionālajā apvienībā Latvijā (prezidija loceklis), vingrošanas biedrībā “Russkij sokol”, Latvijas Krievu biedrībā, no 1935 Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. No 1941 III strādājis par algu rēķinvedi Šķirotavas depo (no apr. līdz jūl. ekonomists plānotājs). Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI islaicīgi advokāts juridiskajā konsultācijā Rīgā, no 1945 Ķeipenes juridiskās konsultācijas vadītājs, vēlāk Cēsu juridiskās konsultācijas vadītājs. 1948 VIII slimības dēļ atskaitīts no Advokātu kolēģijas. Pēc tam bijis juriskonsults. Miris 1974. g. 6. okt. Rīgā.

Anatolijs Šaļins

Precējies 1930 ar zv. advokāta Kirila Munkēviča (sk.) meitu Aleksandru (dz. 1908. g. 24. jūn.; pēc 2. pasaules kara advokāte), meitas Anastasija (dz. 1931) un Jevgēnija (dz. 1936).

Studentu korporācijas "Ruthenia" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 761., 762. l.; 3225. f., 1. apr., 64. l., 23. lp.; 7427. f., 1. apr., 9635. l.; LZAKA, 470. l.; LUAJ.

ŠĒFERS Ervins Karls Ludvigs (*Schefer*; 1886–1933)

Dzimis 1886. g. 12. dec. Kurzemē; tēvs – Karls. Vācietis, luterticīgs. Beidzis Jelgavas ģimnāziju. No 1907 studējis tieslietas Tērbatas un Pēterburgas universitātē (galapārbaudījumus nokārtojis Kazanā universitātē 1912). No 1913 jaunākais tiesamatu kandidāts Jelgavas apgabaltiesā (no 1915 I vecākais tiesamatu kandidāts). 1915 ar apgabaltiesu evakuēts uz Iekškrīeviju. 1916 I piekomandēts Vitebskas apgabaltiesai, Sebežas apr. izmeklēšanas tiesnesis. 1916 II acu slimības dēļ atbrīvots no mobilizācijas armijā. No 1914 V gub. sekretārs, no 1916 VI kolēģijas sekretārs. 1917 I uz aizdomu pamata par simpatizēšanu Vācijai atbrīvots no amata Vitebskas apgabaltiesā. Pārcēlies uz Petrogradu, strādājis privātos uzņēmumos, bijis Sarkanā Krusta Narvas linu vērtuves lazaretē darbvedis un pārzinis (līdz 1917 XII). Pēc tam apmeties Rēvelē. 1918 V atgriezies Jelgavā, 1918 VI–XII Dobeles apr. papildu miera tiesnesis.

No 1918 XII Jelgavas apgabaltiesas izmeklēšanas tiesnesis. No 1921. g. 21. dec. zv. advokāts Grīvā. Miris 1933. g. 14. jūn.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 765. l.; 710. f., 4. apr., 35. l.

ŠĒLERS Lotārs Hanss (*Schoeler*; 1881–1945)

Dzimis 1881. g. 1. sept. Vilandē (tag. Igaunijā) advokāta ģimenē; tēvs – Roberts Karls Alberts, māte – Frīderike Johanna (dz. Šmite). Vācietis, luterticīgs. Beidzis Vilandes pilsētas ģimnāziju un Sv. Annas skolu Pēterburgā. 1905–06 obligātajā karadienestā 14. jātnieku artilērijas baterijā Koveļā (1907 paaugstināts par jātnieku artilērijas rezerves praporščiku). 1900 uzsācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1906). Jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā (līdz 1907 XII). No 1907 zv. advokāta palīgs Rīgā, no 1913 zv. advokāts turpat. Pirms 1. pasaules kara bijis Tuberkulozes apkarošanas biedrības valdes loceklis. 1914 VII mobilizēts kā rezerves virsnieks. Dienējis 66. parka artilērijas brīgādē (no 1914 X parka vecākais virsnieks, vēlāk baterijas darbvedis, baterijas vecākais virsnieks Kaukāza frontē). 1916 IX paaugstināts par podporučiku, 1917 I par poručiku. 1917 IX piekomandēts Kaukāza armijas aizmugures tiesai par kara izmeklēšanas tiesneša palīgu Makā, Persijā (tag. Mākū Irānā). 1918 V Tiflisā atvaļināts. 1918 VII caur Rumāniju, Austriju un Vāciju atgriezies Rīgā.

1918 XI bijis Vācu baltiešu nacionālās komitejas līdzdibinātājs un valdes loceklis, kā arī Baltijas landesvēra komisijas priekšsēdētājs.

Lotārs Šēlers

1918 XI iestājies Baltijas landesvērā. 1919 V–VI Rīgas pilsētas civi-
lās pārvaldes vadītāja vietnieks. 1918–1919 darbojies Vācu tautas
liberālās partijas vadībā. 1919 VII Vācu zemessargu (no 1920 IV –
13. Tukuma kājnieku pulks) sastāvā ieskaitīts Latvijas armijā, virs-
leitnants. 1920. g. apr. beigās atvaļināts. Bijis zv. advokāts Rīgā.
1920 kandidējis Satversmes sapulces vēlēšanās no Baltijas Vācu
partiju saraksta (nav ievēlēts). 1921 piedalījies 13. Rīgas kalpotāju
slimokases dibināšanā. Vācu kalpotāju savienības priekšsēdētājs,
baltvāciešu organizācijas “*Deutsche Volksgemeinschaft in Lett-
land*” (Vācu tautas apvienība Latvijā) valdes loceklis (līdz 1938
II), Vācu baltiešu partiju komitejas un Vācu baltiešu reformu partijas
vicepriekšsēdētājs, pirmais Vācu slimnīcu biedrības vicepriekšsē-
dētājs, Vācu baltiešu zemessargu un 13. Tukuma kājnieku pulka
bijušo karavīru biedrības revīzijas komisijas loceklis. 1922–29 Rī-
gas pilsētas domnieks no Vācu baltiešu vēlēšanu komitejas. 1928
ievēlēts 3. Saeimā un 1931–4. Saeimā no Vācu baltiešu partiju sarak-
sta, darbojies Izglītības, Sociālās likumdošanas un Centrālajā vēlē-
šanu komisijā, Vācu deputātu kluba priekšsēdētājs. Bijis Rīgas Vācu
juristu biedrības biedrs. 1939–41 strādājis Fiduciārajā izceļošanas
akciju sabiedrībā (*Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. –
UTAG*) Rīgā. 1939. g. 15. dec. atskaitīts no zv. advokātu skaita un
dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības.

1941 izceļojis uz Vāciju. 1941–43 strādājis vācu Fiduciārajā
izceļošanas akciju sabiedrībā (*Deutsche-Umsiedlung-Treuhand-
Aktiengesellschaft m. b. H. – DUTAG*) Berlīnē, pēc tam nodaļas
vadītājs Pozenē (tag. Poznaņa Polijā). No 1944 brīvprātīgais nocie-
tinājumu būvdarbos, 1945 kritis padomju gūstā. Miris 1945. g.
sept. b. padomju karagūstekņu nometnē Brombergā, Rietumprū-
sijā (tag. Bidgošča Polijā).

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. So III šķ., Sv. Ao II (š) šķ.

Precējies 1916 ar Krievijas armijas inženiera ģenerāļa, Valsts
padomes locekļa un senatora meitu Mari Unterbergeri (dz. 1886. g.
27. nov.), meita Ellena (dz. 1918. g. 7. sept.), dēls Makss Heinrihs
(1921. g. 7. dec.–1944. g. 18. aug.; būdams Vācijas armijas kara-
vīrs, kritis Dienvidslāvijā pie Splitas) un dviņi – Leonora un Harijs
(dz. 1920. g. 29. janv.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Livonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 796. l.; 115. f., 14. apr., 566. l.; 2996. f., 17. apr.,
9534. l.; 3318. f., 1. apr., 2034. l., 261.–266. lp.; 4011. f., 1. apr., 5116. l.; LVVA,
Politiskās policijas kartotēka; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausge-
geben von Philisterverein der Livonia, 1958; DBL; DBG.

ŠĒNFELDS Alfonss Ludvigs Žanis (1894–1954)

Dzimis 1894. g. 15. apr. Penkules pag. Bļodniekos lauksaim-
nieka ģimenē; tēvs – Ernests, māte – Otilija (dz. Bergmane). Lat-
vietis, luterticīgs. Mācījies Penkules pagastskolā. No 1907 mācī-
jies Jelgavas ģimnāzijā, pēc beigšanas (1913) studējis teoloģiju
Tērbatas universitātē. 1914. g. rudenī brīvprātīgi iestājies karadie-
nostā. 1915 II beidzis Vladimira karaskolu Petrogradā, nosūtīts uz

Alfonss Šēnfelds

4. Sibīrijas strēlnieku rezerves bataljonu, praporščiks, bijis karagūstekņu pārzinis, vēlāk rotas komandieris. 1915 V nosūtīts uz Galīcijas fronti, iedalīts 138. Bolhovas kājnieku pulkā, no 1916. g. sāk. 8. Valmieras latviešu strēlnieku bataljonā, 7. Bauskas latviešu strēlnieku bataljonā (rotas komandieris, podporučīks). Piedalījies kaujās Galīcijā un Rīgas frontē. 1916 XI piekomandēts 7. Sibīrijas strēlnieku korpasa štāba radio nodaļai, vēlāk Krievijas 12. armijas štāba radio daļai, Ziemeļrietumu frontes radio un telegrāfa pārvaldei. 1917. g. sāk. nosūtīts uz Virsnieku elektrotehnisko skolu Petrogradā (beidzīs 1917. g. rudenī). Atstāts pie skolas esošā Elektrotehniskā bataljona 6. rezerves rotā, no 1918 V dienējis Sakaru bataljonā, aug. pārcelts uz Elektrotehnisko bataljonu Sarkanajā armijā Saratovā. Pēc tam pārcelts uz 10. latviešu sevišķu uzdevumu pulku par sakaru komandas priekšnieku Saratovā, vēlāk ar pulku ieskaitīts Padomju Latvijas armijā. 1919 III slimības dēļ evakuēts no Latvijas uz Saratovu. No 1919. g. vasaras 4. armijas sakaru nodaļas priekšnieka palīgs, priekšnieks (1919. g. b. atcelts no amata un ieskaitīts komandējošā sastāva rezervē). 1920. g. vasarā piekomandēts Aizvolgas kara apgabala štāba sakaru pārvaldei par sakaru inspektoru, okt. – Sarkanās armijas galvenā štāba sakaru pārvaldei, bet 1920 XII, būdams Latvijas pilsonis, demobilizēts. 1921 VIII apcietināts, 4 mēnešus ieslodzīts Butirku cietumā Maskavā, apsūdzot spiegošanā Latvijas labā. 1921 XII atbrīvots, lieta izbeigta 1922. g. rudenī pēc Latvijas sūtniecības iejaukšanās. 1922 XI atgriezies Latvijā.

Dzīvojis pie māsas Jelgavā un vecāku mājās Penkules pag. No 1923 III strādājis par koku šķīrotāju dzelzceļu materiālu apgādes dienestā Usmā, vēlāk bijis Materiālu apgādības iecirkņa pārzinis Gulbenes raj. (līdz 1927 VII). 1923–24 darbojies Latviešu nacionālā kluba Vecgulbenes nodaļā, 1923–27 Latvijas Dzelzceļnieku biedrības Vecgulbenes raj. Studējis tieslietas Latvijas Tautas universitātē. 1932 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzīs 1938). Studiju laikā strādājis minerālmērvielu importa firmā “Atlantic Oil L. Kalniņš” par grāmatvedi, pilnvarnieku un kantora pārzini. No 1939. g. 7. jūn. zv. advokāta B. Zillera palīgs Aucē, no 1940. g. 17. apr. zv. advokāta Ā. Lauka palīgs Aucē.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 25. janv. advokāts Cēsu juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Aucē, no 1942. g. 15. jūn. arī Liepājā. Pēc 2. pasaules kara trimdā ASV. Miris 1954. g. 28. janv. Ņūtonvilā Masačūsetsas pavalstī. Apbedīts Foresthilas kapos Bostonā Masačūsetsas pavalstī.

Precējies 1918 ar Olgu Petrovu; 1928 šķīries. Otrreiz precējies 1929 ar modes preču veikala īpašnieci, sieva 1933 V mirusi. Trešo reizi precējies 1934 ar minerālmērvielu importa firmas “Atlantic Oil L. Kalniņš” īpašnieci Liliju Kurpnieci (1884. g. 29. janv.–1964. g. 18. apr.).

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 767. l.; 2382. f., 1. apr., 3. l., 124. lp.; 2996. f., 17. apr., 10959. l.; 3725. f., 1. apr., 134. l., 124.–131. lp.; 3727. f., 1. apr., 26. l., 44.–48. lp.; 7427. f., 1. apr., 17269. l.; AL; LUAI.

Erihs Šēnfelds

ŠĒNFELDS Erihs (*Schönfeldt*; 1883–1951)

Dzimis 1883. g. 12. apr. Rīgas apr. Riktermuižā (tag. Sidgunda); tēvs – Eduards. Vācietis, luterticīgs. Pēc Rīgas pilsētas ģimnāzijas beigšanas (1904) studējis teoloģiju Tērbatas universitātē, no 1906 Greifsvaldes universitātē Vācijā. No 1907 studējis tieslietas Tērbatas universitātē, no 1908 arī Minhenes universitātē, no 1909 – Maskavas universitātē (beidzis 1912). 1913 IV–1914 X komandējumā Berlīnes universitātē, lai sagatavotos profesora karjerai civiltiesībās. Sākoties 1. pasaules karam, nav paspējis atgriezties Krievijā. Internēts Berlīnē, 1916 bēgšanas dēļ ievietots Koblenčas cietumā, pēc tam Holcmindeņes gūstekņu nometnē Lejassaksijā. 1918. g. rudenī atbrīvots, devies uz Berlīni.

1919 II atgriezies Latvijā, Liepājā iestājies Baltijas landesvērā, no 1919 VII dienējis Latvijas armijas Vācu zemessargos (vēlāk – 13. Tukuma kājnieku pulks). 1920 IV atvaļināts. Bijis papildu mirtiesnesis Rīgas apgabaltiesā, no jūn. mirtiesnesis, no 1921 IV – Rīgas apgabaltiesas loceklis, no 1922 – tiesnesis. No 1923. g. 5. dec. zv. advokāts Rēzeknē. 30. gados baltvāciešu organizācijas “Vācu tautas apvienība Latvijā” biedrs, Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 8. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. Miris 1951. g. Vācijā.

Precējies 1920 ar Valliju Musinoviču (dz. 1899. g. 17. sept.), meitas Karīna (dz. 1921. g. 18. okt.) un Helga (dz. 1923. g. 30. apr.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 768. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka.

ŠĒNKMANS Salomons (1908–1941)

Dzimis 1908. g. 27. okt. Kubličā Krievijā tirgotāja ģimenē; tēvs – Gabriels, māte – Hasja. Ebrejs, jūdaists. No 1909 dzīvojis Rīgā. No 1916 mācījies E. Germana vācu vidusskolā Rīgā, kuru beidzis 1925.

Studējis tieslietas Herdera institūtā. 1926 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). No 1931 praktikants Tiesu palātā, no nov. jaunākais tiesamatu kandidāts Civildepartamentā, no 1934 I vecākais tiesamatu kandidāts Krimināldepartamentā. No 1934. g. 16. maija zv. advokāta G. Rubinšteina palīgs Rīgā, no 1939 II Kuldīgā.

Nogalināts Rīgas geto vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies.

Ebreju studentu korporācijas “Vetulia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 766. l.; 4263. f., 1. apr., 47. l., 69. lp.; 7427. f., 1. apr., 10109. l.; LUJ; www.yadvashem.org

Salomons Šēnkmanis

ŠILDE Ādolfs Nikolajs (1907–1990)

Dzimis 1907. g. 21. maijā Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Rūdolfis, māte – Elizabete Antonija (dz. Vecvanaga). Latvietis, luterticīgs. Mācījies R. Ģeģera komercskolā.

1919 turpinājis izglītību V. Olava komercskolā, pēc beigšanas (1925) uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1927 tieslietu studijas (beidzis 1937). 1929 bijis Studentu padomes priekšsēdētāja biedrs. 1932 I–1934 VI Rīgas pilsētas Izglītības pārvaldes skolotājs – instruktors. 1930–33 bijis akadēmiskā žurnāla “Universitas” redaktors (1933–34 atbildīgais redaktors). Publicējis presē rakstus par nacionāliem, sociāliem un vēstures jautājumiem. Darbojies Latvju nacionālās jaunatnes savienībā (1928–32 centrālās valdes sekretārs), Latvijas Pretalkohola biedrībā (valdes loceklis), LU studentu atturības biedrībā (priekšsēdētājs), Rīgas Juristu biedrībā, Rīgas Latviešu biedrībā. 1929–32 Nacionālās apvienības biedrs (1931 valdes loceklis). Bijis latviešu tautas apvienības “Pērkonkrusts” biedrs (priekšnieka vietnieks). Pēc 1934. g. 15. maija valsts apvērsuma 21. maijā apcietināts un 1935 II Latvijas Kara tiesa piespriedusi pusotra gada pārmācības namā bez tiesību zaudēšanas. 1935 XI atbrīvots. 1937. g. 10.–25. jūn. atkal apcietinājumā “par pretvalstisku darbību”. 1937 XI–1938 XII firmas “H. Tauriņš” inkasents, vēlāk prokurists, 1938 III–1939 IV Latvijas Pretalkohola biedrības sevišķu uzdevumu darbinieks, 1939 IV–VIII strādājis a/s “Siemens” Rīgas filiālē par aprēķinātāju, no 1939 VIII līdz 1940. g. 1. jūl. atkal Latvijas Pretalkohola biedrības biroja sevišķu uzdevumu darbinieks.

Padomju okupācijas laikā dzīvojis nelegāli bez noteiktas nodarbošanās, izvairoties no apcietināšanas. Vācu okupācijas laikā strādājis par juriskonsultu Rīgas spiestuvē, bijis organizācijas “Tautas palīdzība” ģenerālsekretārs (no 1942 X organizācijas Sabiedriskās aizgādības direktors un vienlaikus priekšsēdētāja vietnieks). No 1943. g. 6. marta zv. advokāta J. Preisberga palīgs Kuldīgā, taču aizņemtības dēļ nav atbrīvots no darba organizācijā “Tautas palīdzība”. 1943. g. 29. sept. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita pēc paša lūguma. 1944–45 organizācijas “Tautas palīdzība” priekšsēdētājs. Bijis Rīgas Kooperatīvās bankas padomes loceklis. 2. pasaules kara beigās devies uz Čehoslovākiju. 1945 bijis Latviešu nacionālās komitejas Čehoslovākijā līdzdibinātājs un valdes loceklis. Vēlāk pārcēlies uz Vāciju. No 1945 Latvijas Sarkanā Krusta galvenās valdes loceklis (1945–48 Aizgādības pārvaldes priekšnieks), 1948–51 Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) juridiskais padomnieks, 1951–54, 1957–60, 1974–78 Latviešu centrālās padomes Vācijā priekšsēdētājs. 1954 bijis Baltiešu apvienības Vācijā līdzdibinātājs, Latvijas Atjaunošanas komitejas Eiropas centra un Latviešu centrālās komitejas loceklis. No 1957 Baltijas padomes prezidija loceklis, 1954–58 Eiropas apspiesto tautu asamblejas preses pārstāvis Bonnā, 1958–63 ANO Augstākā bēgļu komisāra juriskonsults Bādenē-Virtembergā. 1972–73 Ķīles universitātes Austrumu tiesību institūta zinātniskais asistents, 1972–74 Latviešu centrālās padomes priekšsēdētājs, 1972–77 PBLA valdes loceklis, ilglaicīgi bijis Vācijas pārstāvis apvienībā, darbojies Baltiešu apvienības Juristu darba kopā. 1954–80 akadē-

Ādolfs Šilde

miskā žurnāla "Universitas" redaktors. No 1980 Latvijas pilnvarotais interešu aizstāvis Vācijā. Bijis A. Švābes rediģētās "Latvju enciklopēdijas" līdzstrādnieks. Darbojies trimdas presē. Saņēmis Ziemeļamerikas Latviešu kultūras fonda, Eiropas Latviešu Kultūras padomes, PBLA Kultūras fonda godalgas. 1988 piešķirta PBLA Tautas balva. Miris 1990. g. 7. maijā Minsterē, Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajā zemē. Apbedīts Minsteres *Waldfriedhof* kapos.

Precējies 1938 ar matemātikas skolotāju Ainu Reinhardi (1908. g. 5. febr.–1995. g. 5. jūn.), meitas Maija (dz. 1939. g. 28. apr.), Vaira (dz. 1940. g. 11. sept.), Maruta (dz. 1944. g. 29. sept.) un Rasma (dz. 1946. g. 7. jūn.; prec. Kārklīņa, politikas zinātņu profesore), dēls Gustavs (dz. 1943. g. 14. apr.).

Studentu korporācijas "Fraternitas Lataviensis" filistrs dibinātājs.

D. The Soviets against Church. – Esslingen, 1950; Pa deportēto pēdām. Latvieši padomju vergu darbā. – Ņujorka, 1956; The Profits of Slavery: Baltic forced laborers and deportees under Stalin and Khrushchev. – Stockholm, 1958; Važu rāvēji. – Kopenhāgena, 1960; Latvijas valsts problēmas. – Stuttgart, 1964; Bez tiesībām un brīvības. Latvijas sovjetizācija, 1944–1965. – Kopenhāgena, 1965; Vai Latvija var izstāties no Padomju Savienības. – Mūnster, 1967; Die Sowjetisierung Lettlands. – Köln, 1967; Resistances Movement in Latvia. – Stockholm, 1972, 1985; Latvijas vēsture 1914.–1940. – Stokholma, 1976 (Rīga, 1992); Pirmā republika: esejas par Latvijas valsti. – Ņujorka, 1982, 1989 (Rīga, 1993); Pasaules revolūcijas vārdā. – Ņujorka, 1983 (Rīga, 1993); Valstsvīri un demokrāti: biogrāfiskas studijas. – Ņujorka, 1985; Ardievas Rīgai. Tikai atmiņas. – Ņujorka, 1988; Sarkanais Krusts latviešu tautas likteņceļos. – Ītalsinga, 1989; Die Ausrottung der Balten unter der sowjetischen Herrschaft. – [B. v.], 1989; Pret krievu virskundzību: Dr. Miķelim Valteram veltīta apcere. – Stockholm, 1990; Trimdnieka raksti 1944–1990. – Mūnster, 1991.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 770. l.; 3723. f., 1. apr., 10142., 10143. l.; 7427. f., 1. apr., 9200. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 2176. f., (Ā. Šildes privātarhīva fonds); LE (I). – 3. sēj.; Pašportreti: autori stāsta par sevi / Red. T. Zeltiņš. – Grāmatu Draugs, 1965. – 348.–350. lpp.; *Likerts V. Ādolfs Šilde* // Daugavas Vanagi. – 1967. – Nr. 3; *Sudrabiņš J.* Par tiesībām un brīvību // Latvija. – 1972. – 3. jūn.; *Fraternitas Lataviensis. 1926.–1976* / Galv. red. Ā. Šilde. – Toronto, 1977; *Retihs R.* Darbs, kas stiprina ticību nemainīgām vērtībām // Laiks. – 1987. – 24. jūn.; *Grāmatiņš A. Mag. iur. Ā. Šilde* – 80 // Universitas. – 1987. – Nr. 60; *Lukss L.* Tautas balva Ādolfam Šildem // Laiks. – 1988. – 12. nov.; LE (II). – 4. sēj.; Miris mag. iur. Ādolfs Šilde // Brīvā Latvija. – 1990. – 14. maijs; *Andrupis J.* Ādolfa Šildes atstātais mantojums. Piemiņas vārdi nenogurstošam vīram // Brīvā Latvija. – 1990. – 28. maijs; *Cimbulis G.* Piemiņas vārdi mag. iur. Ādolfam Šildem; *Ķīplokis E.* Viņa sirds dega Latvijai. Drauga Ādolfa piemiņai // Universitas. – 1990. – Nr. 65; *Ezergailis A.* Maikovskis, Laikovskis un kara noziegumu speciālists Ādolfs Šilde // Neatkarīgā Cīņa. – 1991. – 29. janv.; *Gore I.* Lasot Ādolfu Šildi // Latvijas Vēsture. – 1991. – Nr. 2; *Sinka M.* Ādolfa Šildes atgriešanās // Jūrmala. – 1993. – 13. maijs; *Stranga A.* Par Šildi un ne tikai... // Diena. – 1994. – 18. marts; *Ezergailis A.* Kazāčoks ap Ādolfu Šildi // Diena. – 1994. – 16. maijs; LUAJ; meitas Rasma Kārklīņas sniegtās ziņas.

Arturs Šints

ŠINTS Arturs (1898–1983)

Dzimis 1898. g. 2. janv. Naudītes pag. Lenc–Mūrniekos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jirgens, māte – Anna (dz. Kleinberga). Latvietis, luterticīgs. No 1905 mācījies Dobeles valsts pamatskolā, pēc beigšanas (1909) iestājies Jelgavas ģimnāzijā, kuru beidzis 1917 evakuācijā Taganrogā (ģimene evakuācijā no 1915, turpinājis izglītību Pultuskas ģimnāzijā Tverā, bet 1916 I pārcēlies uz

Taganrogu). 1917–18 studējis medicīnu, bet no 1918 tieslietas Donas universitātē Rostovā pie Donas. 1919 II mobilizēts Dienvidkrievijas Brīvprātīgo armijā, kareivis Studentu bataljonā, nosūtīts uz fronti. 1919 XII palicis Rostovā pie Donas, kad to ieņēma Sarkanā armija. Organizējis bērnudārzu latviešu bēgļu bērniem.

1920 X atgriezies Latvijā un sācis strādāt par skolotāju un skolas pārzini Naudītes pamatskolā (līdz 1923). 1923 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). Vienlaikus 1924–31 strādājis par skolotāju Rīgas pilsētas 26. pamatskolā. 1931 VI–VIII jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1931. g. 9. dec. zv. advokāta Antona Ozola palīgs Rīgā un Dobelē, no 1933 IV zv. advokāta Viktora Lazdiņa palīgs Rīgā un Dobelē. No 1937. g. 12. maija zv. advokāts Jelgavas apgabaltiesas raj. Bijis arī Dobeles pilsētas bāriņtiesas priekšsēdētājs, 1920–34 LZS biedrs, darbojies biedrībā “Latvju jaunatne”, Rīgas Latviešu skolotāju biedrībā, Nacionālajā skolotāju centrā un Apguldes un apkārtnes zemkopības biedrībā.

Padomju okupācijas laikā izslēgts no advokatūras un no 1941 I dzīvojis savās mājās Naudītes pag. Mūrniekos, nodarbojoties ar lauksaimniecību. Sākoties vācu okupācijas laikam, 1941 VIII ieskaitīts advokatūrā, praktizējis Jelgavā. No 1942 arī Dobeles bāriņtiesas priekšsēdētājs. Pēc otrreizējās padomju okupācijas dzīvojis ar ģimeni Naudītes pag. Mūrniekos. 1944. g. rudenī apcietināts, nosūtīts uz filtrācijas nometnēm Ufā, Severourālskā. Atbrīvots 1946 XII, atgriezies Latvijā, nodarbojies ar lauksaimniecību Mūrniekos, neilgu laiku bijis Dobeles slimnīcas palīgsaimniecības vadītājs Lielbērzē, atlaists. 1949. g. 25. martā izsūtīts uz Omskas apg. Ruskaja–Poļanas raj. Alabatas sovhozu, strādājis par namdari, uzskaitvedi, aitu ganu, dārznieku. 1957 IV atbrīvots, atgriezies Latvijā. Dzīvojis Zebrenē, sovhoza teļu gans. Vēlāk pārcēlies uz Kronauci, kolhoza “Arājs” dārznieks. No 1961 pensionārs, dzīvojis pie dēla Artura Jāņa Dobelē. Miris 1983. g. 17. janv. Apbedīts Dobeles pilsētas kapos.

Precējies 1925 ar Olgu Jūliju Kāvužu (1900. g. 30. maijā–1997. g. 6. sept.; 1949–57 izsūtījumā), dēli Valdis (dz. 1931. g. 28. okt.), Arturs Jānis (dz. 1937. g. 11. jūn.; 1949–57 izsūtījumā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 771. l.; 1632. f., 1. apr., 20809. l.; 3282. f., 1. apr., 130. l., 117.–119. lp.; 7427. f., 1. apr., 7711. l.; LVA, 1894. f., 1. apr., 8733. l.; LUAJ; dēla Artura Jāņa Šinta sniegtās ziņas.

ŠKLĀJEVS Vladimirs (1865–1947)

Dzimis 1865. g. 26. jūl. Daugavpilī; tēvs – Aleksejs Krievs, pareizticīgs. 1892 beidzis Kazaņas universitātes Juridisko fakultāti. Kazaņas Tiesu palātas tiesamatu kandidāts. 1893–1905 tiesu izmeklētājs Orenburgas, Tomskas, Viļņas gub. un Viļņas pilsētā. 1905–15 mirtiesnesis Kališas gub., Čenstohovā Pjotrkovas gub. un Varšavā (visas tag. Polijas teritorijā), Varšavas mirtiesnesu sapulces priekšsēdētājs. 1915 ar ģimeni evakuējies uz Vladimiru Krievijā. No 1917 Vladimiras apgabaltiesas loceklis.

Romans Šlahats

1921 ar ģimeni ieradies Latvijā. No 1921. g. 23. sept. zv. advokāts Krāslavā.

Miris 1947. g. 31. martā Krāslavā.

Precējies ar valsts padomnieka meitu Jeļizavetu Vihmani (dz. 1871. g. 1. dec.), meita Lidija (dz. 1904. g. 28. sept.; skolotāja)

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 772. l.; 1632. f., 1. apr., 20846. l.; Krāslavas novada DzNA.

ŠLAHATS Romans Ludvigs (*Schlachar*; 1885–1939)

Dzimis 1885. g. 9. sept. Rīgā juveliera ģimenē; tēvs – Kazimirs Ernsts, māte – Aleksandrīne (dz. Drozdovska). Vācietis, katoļticīgs. 1903 beidzis reālskolu Rīgā. Pēc tam studējis RPI Tirdzniecības nodaļā, pēc beigšanas (1907) uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1911). Bijis zv. advokāta palīgs.

No 1920. g. 22. janv. zv. advokāta J. Dreimana palīgs Rīgā. No 1927. g. 14. dec. zv. advokāts. Miris 1939. g. 6. dec.

Precējies 1922 ar Martu Klemkovsku (dz. Miesone, 1898. g. 6. okt.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Neobaltia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 774., 775. l.; 1376. f., 2. apr., 12437. l., 66. lp.; 2996. f., 17. apr., 24975. l.; Album Neobaltorum. 1879.–1956. – [B. v.], 1956.

ŠMITMANIS Jūlijs (1876–1948)

Dzimis 1876. g. 22. martā Rīgā kurinātāja mašīnista ģimenē; tēvs – Dāvis, māte – Marija (dz. Bethere). Latvietis, luterticīgs. Beidzis elementārskolu Rīgā. No 1891 dzīvojis Maskavā, beidzis grāmatvedības kursus. 1918 beidzis Lazareva Austrumu valodu institūta ģimnāzijas nodaļu Maskavā. 1918–20 studējis Maskavas Komercentistūtā. Strādājis par kantoristu un grāmatvedi Serafima Luziva uzņēmumā, Balčuka dzelzs tirgotavā.

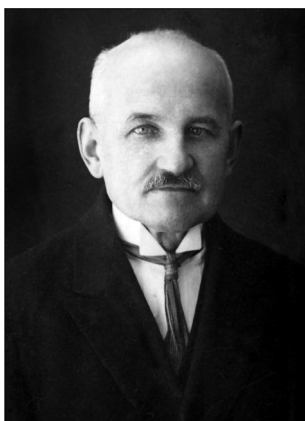
1920 VIII atgriezies Latvijā. 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930). 1922 beidzis Rīgas skolotāju sagatavošanas kursus. No 1921 bijis skolotājs Kozinovas–Laimdotas latviešu pamatskolā, no 1924 valsts krievu pamatskolā Radovā. No 1929 bijis Latvijas Aerokluba biedrs. No 1931. g. 11. febr. zv. advokāta J. Sūnas palīgs Rīgā, no 1932. g. 20. apr. Nitaurē, no 1936. g. 23. sept. Aucē, no 1938 XII Viesītē. No 1939. g. 8. febr. zv. advokāts.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 28. aug. zv. advokāts Jēkabpilī. No 1941 I Advokātu kolēģijas loceklis Viesītē. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Jēkabpilī un Viesītē. No 1945 I advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. Miris 1948. g. sept.

Precējies 1910 ar Aleksandru Hofmani (dz. 1887. g. 24. maijā), dēli Pāvils, Andrejs (dz. 1915. g. 11. dec.) un Valentīns, meita Eišenija (dz. 1912. g. 26. nov.)

Studentu konkordijas “Valdemārija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 780. l.; 1632. f., 1. apr., 20954. l.; 7427. f., 1. apr., 2203. l.; LZAKA, 475. l.; LUAJ.

Jūlijs Šmitmanis

ŠMITS Karls Ēvalds **Gustavs** (*Schmidt*; 1857–1936)

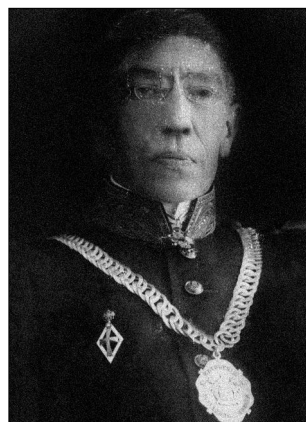
Dzimis 1857. g. 14. maijā Ilūkstē; tēvs – Johans, māte – Paulīne (dz. Kobro). Vācietis, luterticīgs. 1871–77 mācījies ģimnāzijā Kuldiņā. 1877–82 studējis tieslietas Tērbatas universitātē. 1882–83 strādājis tiesā Jēkabpilī, 1882–89 notārs, 1884–89 arī galma tiesas advokāts. No 1889 zv. advokāts Jelgavā. 1904–20 Jelgavas pilsētas galva, titulārpadomnieks. 1893–95 direktora v. i. un valdes priekšsēdētājs Kurzemes Hipotēku biedrībā. 1905–16 goda miertiesnesis. 1917–18 zv. advokāts un notārs Jelgavā. 1918 bijis Kurzemes Pagaidu zemes padomes loceklis. 1918 III Kurzemes paplašinātajā landtāgā atbāstījis Kurzemes hercogistes izveidošanas ideju.

1919 bijis Jelgavas pilsētas galva. No 1920. g. 19. jūl. zv. advokāts Jelgavā. 1920 IX apcietināts par Bermonta karaspēka atbalstīšanu 1919. g. rudenī, ievietots Jelgavas cietumā, vēlāk atbrīvots un devies uz Vāciju. 1923 ieguvis *Dr. iur.* grādu Leipcigas universitātē. No 1923 bijis tieslietu biroja īpašnieks Berlīnē, vadījis Baltiešu biedrību. Miris 1936. g. 5. maijā Berlīnē.

Precējies 1909 ar Teodoru Šmiti.

Baltvāciešu studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 777. l.; DBL.

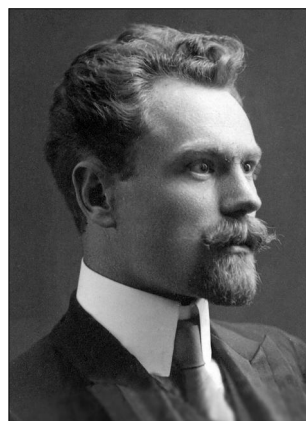
Gustavs Šmits

ŠMITS Jēkabs **Jūlijs** (1885–1965)

Dzimis 1885. g. 27. jūn. Rendas pag. dzimnāvnieka ģimenē; tēvs – Augusts, māte – Jūle (dz. Upeniece). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Rendas pagastskolā, no 1898 Jelgavas ģimnāzijā (beidzis 1905). 1910 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti, studiju laikā strādājis par skolotāju. Darbojies Maskavas Latviešu izglītības biedrībā un Maskavas Studējošo latviešu palīdzības biedrībā (valdes priekšsēdētājs). 1907 piedalījies Maskavas Studējošo latviešu palīdzības biedrības dibināšanā. Bijis zv. advokāta S. Ordinska palīgs Maskavā, no 1917 zv. advokāts Maskavā. No 1915 vadījis Latviešu bēgļu apgādāšanas komitejas Juridisko nodaļu Maskavā. 1920 bijis lielnieku apcietinājumā.

1920 IV atgriezies Latvijā. No 1920. g. 10. jūn. zv. advokāts Rīgā. 1920–26 Rīgas pilsētas valdes juriskonsults, 1938–40 Izglītības min-jas juriskonsults. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Rīgā. 1933–40 Latvijas Zv. advokātu padomes loceklis un sekretārs. Krimināltiesību biedrības biedrs. Piedalījies Latvijas advokatūras likuma izstrādāšanā. 1939 piedalījies Kriminālprocesa grozījumu izstrādāšanā. Bijis Dzīves padomu sniegšanas biedrības līdzdibinātājs (no 1935 priekšsēdētājs), no 1939 Tautas dzīvā spēka pētīšanas institūta loceklis, no 1939 Rīgas Latviešu biedrības biedrs. Darbojies Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. advokāts Rīgas 4. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. vasarā piedalījies Zv. advokātu padomes darbības atjaunošanā. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts

Jūlijs Šmits

Jānis Šneiders

Nikolajs Šperlings

Rīgā, kā arī Izglītības un kultūras ģenerāldirekcijas juriskonsults, Zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju kolēģijas priekšsēdētājs. 1944. g. rudenī devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Strādājis par tulkku okupācijas iestādēs, JKS. 1949 ieceļojis ASV, bijis mācībspēks koledžā Konektikutas pavalstī. 1950 pensionējies, dzīvojis pie meitas. No 1948 darbojies Latviešu juristu apvienībā, bijis valdes loceklis. Miris 1965. g. 17. nov. Franklinā Masačusetas pavalstī.

Precējies ar Olgu Timofejevu, meita.

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 776. l.; 1638. f., 1. apr., 172., 173. l.; EVP; Zvērināta advokāta 50 gadu šūpla svētki // Jaunākās Ziņas. – 1935. – 27. jūn.; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; LE (I). – 3. sēj.; Laiks. – 1960. – 22. jūn.; *Pūpols P.* Zvēr. adv. Jūlijs Šmits astoņdesmitgadnieks // Akadēmiskā Dzīve. – 1965. – Nr. 8; *Pūpols P.* Jūlijs Šmits // Latviešu Juristu Raksti. – 1970. – Nr. 10/11; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. *Fraternitas Moscoviensis*. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 171. lpp.; LE (II). – 4. sēj.

ŠNEIDERS (no 1940 SALNA) **Jānis** Frīdrihs Alberts (*Schneider*; 1890– pēc 1940)

Dzimis 1890. g. 16. sept. Liepājā namdara ģimenē; tēvs – Frīdrihs Johans, māte – Lavīze (dz. Jansone). Vācietis, luterticīgs. 1909 beidzis Liepājas reālskolu. 1909–10 kā brīvprātīgais dienējis Krievijas armijā, atvaļināts praporščika pakāpē. No 1911 studējis tieslietas Maskavas universitātē. 1914 VIII iesaukts karadienestā, bijis vada komandieris (praporščiks), rudenī kritis Austroungārijas armijas gūstā. 1918 V atgriezies Liepājā. Bijis kantora ierēdnis.

No 1919 IV Liepājas apgabaltiesas tiesamatu kandidāts, 1919 VI–1922 IX Ventspils apr. izmeklēšanas tiesnesis. 1922 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1926). 1923 I–1928 X Liepājas apgabaltiesas loceklis. No 1929. g. 24. apr. zv. advokāts Liepājā. 1936. g. 31. janv. atskaitīts no zv. advokātu skaita, no febr. bijis Rīgas apgabaltiesas Valkas apr. 3. iecirkņa miertiesnesis. No 1939 XI Daugavpils apgabaltiesas loceklis. Turpmākais liktenis nezināms.

Precējies 1920 ar Margaritu Jurkovsku (dz. 1896. g. 7. sept.), dēls Lotārs Andris (dz. 1926. g. 19. dec.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 782. l.; 1534. f., 10. apr., 15. l., b. p.; 1595. f., 10. apr., 329., 330. l.; 20. apr., 62., 82.–86. l.; 7427. f., 1. apr., 6721. l.; EVP; LUAI.

ŠPERLINGS Nikolajs (*Sperlīng*; 1887–1950)

Dzimis 1887. g. 4. janv.; tēvs – Heinrihs. Vācietis, luterticīgs. 1908 beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. Studējis Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē. Galapārbaudījumus nokārtojis 1914 Maskavas universitātē. 1912–13 strādājis par brīvprātīgo palīgu pie Ņūkāslas un Londonas advokātiem Lielbritānijā. 1914 I–V tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1914. g. 22. nov. zv. advokāta G. Bulmerinka palīgs Rīgā. 1916 VI–1917 VII karadienestā Krievijas armijā, dienējis 173. rezerves kājnieku pulkā Toropēcā Pleskavas gub. Pēc tam turpinājis zv. advokāta palīga praksi.

1919 V–1920 IV dienējis Baltijas landesvērā. 1920 IV–1921 XI Rīgas apgabaltiesas vecākais tiesamatu kandidāts, Rīgas 7. iecirkņa miertiesnesis, pēc tam 2. iecirkņa miertiesnesis. No 1921. g. 21. dec. zv. advokāts Rīgā. 1931. g. 29. apr. izslēgts no zv. advokātu skaita. Dzīvojis Voburgā Nīderlandē.

Miris 1950. g. 1. okt. Šlēsvīgā Šlēsvigas-Holšteinas federālajā zemē Vācijā.

Precējies 1921 ar Martu Ēmki (dz. 1897. g. 28. aug.), meitas Hannelore un Brigitte.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 726. l.; 2996. f., 17. apr., 36448. l.; 4011. f., 1. apr., 5418. l.

ŠTAKELBERGS Antons Joahims Aleksandrs (*Baron von Stackelberg*; 1908–1987)

Dzimis 1908. g. 16. apr. Rīgā muižnieka ģimenē; tēvs – Oto Magnuss, māte – Eleonora Friderike Auguste (dz. Mencendorfa). Vācietis, luterticīgs. Tēvabrālis Nikolajs Štakelbergs (sk.) – zv. advokāts. No 1918 mācījies Rīgas pilsētas klasiskajā ģimnāzijā, pēc tam Rīgas pilsētas 9. vācu pamatskolā.

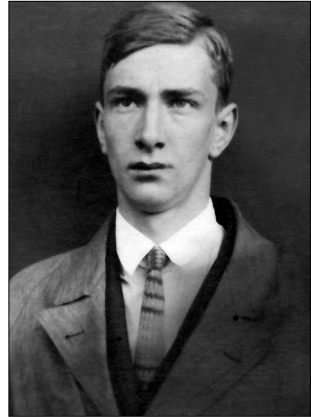
1925 beidzis Rīgas valsts vācu vidusskolu. 1926 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1933). 1926–27 studējis tieslietas arī Herdera institūtā, 1928 Jēnas universitātē Vācijā. No 1933. g. 20. sept. zv. advokāta N. Štakelberga palīgs Jelgavā. Darbojies baltvāciešu organizācijā “Vācu tautas apvienība Latvijā”, Baltvāciešu jaunatnes savienības Jelgavas nodaļā. Bijis vācu biedrības “Kurzemes vispārējā saviesība” valdes padomes locekļa vietnieks, Baltvāciešu darba biedrības valdes loceklis, Kurzemes provinciālo muzeju biedrības sekretārs, Kurzemes literatūras un mākslas biedrības sekretārs. 1939. g. 11. okt. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

1940–45 dienējis Vācijas armijā, tanku strēlnieku divīzijā “*Theodor Körner*”, piedalījies kaujās Kaukāzā, Krimā, Dienvidkrievijā, Berlīnes aizstāvēšanā. 2. pasaules kara beigās nonācis Rietumu sabiedroto (amerikāņu, vēlāk angļu) gūstā. Pēc atbrīvošanas no gūsta (no 1951) bijis Nodokļu kompensācijas bankas pilnvarotais Bādgodesbergā Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajā zemē (kopš 1969 ietilpst Bonnā). 1973 pensionējies. Dzīvojis Bonnā. Bijis Baltijas vācu novadniecību organizāciju dalībnieks. Miris 1987. g. 2. janv. Remāgenē Reinzemes-Pfalcas federālajā zemē.

Precējies 1938 ar Doroteju Aronetu.

Baltvāciešu studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 730. l.; 4772. f., 2. apr., 365. l.; 7427. f., 1. apr., 10555. l.; Album Curonorum II.1932–1978 / Herausgegeben vom Philisterverband der Curonia. – [B. v.], [b. g.]; LU AJ.

Antons Štakelbergs

Nikolajs Štackelbergs

ŠTAKELBERGS Nikolajs Ādolfs Karls Fridrihs Vilhelms (*Baron von Stackelberg*; 1861–1943)

Dzimis 1861. g. 16. dec. Kuldīgas apr. Marās senatora ģimenē; tēvs – Aleksandrs, māte – Elizabete (dz. Korfa). Vācietis, luterticīgs. Brāļadēls Antons Štackelbergs (sk.) – zv. advokāts. No 1874 mācījies ģimnāzijā Štutgartē (Vācijā), no 1875 – Ādolfā privātskolā Jelgavā. 1879 beidzis Jelgavas ģimnāziju. No 1880 studējis tieslietas Pēterburgas universitātē, no 1881 – Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1887). Tiesamatu kandidāts Krievijas Senāta Mērniecības departamentā. 1887–90 bijis komandējumā papildināties zinātniskajam grādam Romānistikas institūtā Berlīnē. No 1890 tiesamatu kandidāts Maskavas Tiesu palātā, 1. civildepartamenta sekretāra palīgs un palātas priekšsēdētāja sekretārs. No 1891 Rževas 2. iecirkņa pilsētas tiesnesis, no 1893 Sumu apgabaltiesas tiesnesis, no 1894 Kišiņevas apgabaltiesas tiesnesis, no 1897 Odesas apgabaltiesas tiesnesis. No 1903 Odesas Tiesu palātas loceklis, no 1908 Krievijas Senāta Civilkasāciju departamenta virsprokurora biedrs, no 1917 I senators. 1913–17 Tieslietu min-jas padomes loceklis. 1918–21 dzīvojis Ukrainā.

1921 X–1922 VIII Latvijas sūtniecības Maskavā juriskonsults. No 1922 IX juriskonsults Ārlietu min-jā. No 1923. g. 17. marta zv. advokāts Rīgā, no 1925. g. 15. aug. Jelgavā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 8. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Miris 1943. g. 9. janv. Brombergā Rietumprūsijā (tag. Bidgošča Polijā).

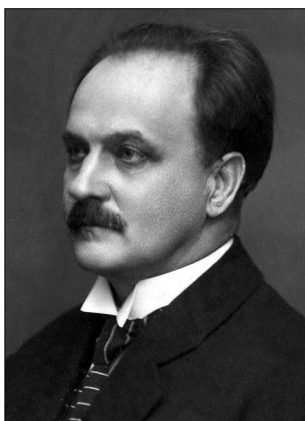
Precējies ar Marī Lorencu Eblinu (mirusi 1921). Otrreiz precējies 1923 ar skolotāju Ninu Ungernu-Šternbergu (dz. 1888. g. 20. martā).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Curonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 731. l.; 3234. f., 32. apr., 64881. l.; DBG.

ŠTĀLS Miķelis (1874–1947)

Dzimis 1874. g. 26. dec. Lutriņu pag. Krūzēs kalpa ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Līze (dz. Līva). Latvietis, luterticīgs. Vēlāk ar ģimeni pārcēlies uz Lutriņu muižu. Mācījies Lutriņu pagastskolā, Saldus pareizticīgo draudzes skolā. No 1891 mācījies Baltijas skolotāju seminārā Kuldīgā (beidzis 1896). Strādājis par mājskolotāju Zlēku mācītājmuižā. No 1897 bijis Dunties pagastskolas skolotājs un skolas pārzinis, no 1906 Dobeles min-jas skolas skolotājs un skolas pārzinis. 1907 kā eksternis nokārtojis matemātikas, vēstures un ģeogrāfijas mājskolotāja pārbaudījumus Tiflissas skolotāju institūtā. No 1908 skolotājs Bauskas pilsētas skolā, arī M. Žibeikas tirdzniecības skolā un M. Bekeres sieviešu ģimnāzijā. 1915 komandēts uz Saratovu organizēt latviešu bēgļu skolas. Mācījies no Kijevas evakuētajā Fribela institūtā, nodibinājis Latviešu bēgļu biedrību

Miķelis Štāls

un skolu bēgļu bērniem. Fribela institūtā kā eksternis ieguvis tautskolotāja tiesības. 1916 devies uz Tērbatu, strādājis par skolotāju Rīgas pilsētas augstākajā meiteņu tautskolā un L. Bērziņa un F. Šmitheņa Dubultu ģimnāzijā. 1917 V ievēlēts par Kurzemes Pagaidu zemes padomes locekli. 1918 V atgriezies Rīgā. Bijis skolotājs Latviešu izglītības biedrības reālskolā un R. Ģeģera komercskolā.

1918. g. 20. nov. iecelts par Bauskas apr. skolu inspektor. No 1919 VII Rīgas pilsētas 1. iecirkņa (no 1925 – 2. iecirkņa) pamatskolu inspektors, skolotājs Rīgas pilsētas pamatskolā un Rīgas pilsētas tehnikumā. 1919 uzsācis tautsaimniecības studijas LU (beidzis 1925; 1927 beidzis arī tieslietu studijas). Strādājis par Rīgas pilsētas II iecirkņa pamatskolu inspektor. No 1927 III Tukuma–Talsu apr. pamatskolu inspektors. No 1927. g. 8. nov. zv. advokāta R. Freimana palīgs Rīgā. 1929. g. 9. okt. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita pēc paša lūguma. Bijis Izglītības ministrijas ārpuskolu inspektors un papildskolu inspektors. 1927–34 LZS Rīgas nodaļas un Akadēmiskās sekcijas biedrs. 1928 un 1931 kandidējis 3. un 4. Saeimas vēlēšanās no LZS saraksta (nav ievēlēts). Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā, Rīgas Latviešu labdarības biedrībā, Rīgas vidusskolu skolotāju biedrībā, Rīgas pamatskolu skolotāju biedrībā. No 1935 III bijis Dzelzceļa aizsargu pulka kultūras nozares vadītājs. 1940 III pensionēts. Dzīvojis Bulduros.

Vācu okupācijas laikā 1942 IX–1944 II Rīgas pilsētas 1. ģimnāzijas direktors. Miris 1947 Rīgas Jūrmalā.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ., IV šķ.

Precējies, sieva Elza (dz. 1892. g. 26. febr.), meita Irēna (dz. 1912. g. 2. jūl.). Otrreiz precējies ar Lidiju Līci (dz. 1889. g. 5. maijā), 3 bērni.

Studentu korporācijas “Lettgallia” filistrs.

D. Audzināšana un mācīšana agrā bērnībā. – Rīga, 1927; Audzināšana ģimenē un skolā. – Rīga, 1929; Demokrātiskas valsts pilsonis: mācība par pilsoņu tiesībām un pienākumiem ģimenes, pašvaldību un valsts dzīvē. – Rīga, 1931; Audzināšanas mācība. – Rīga, 1935; Mūsu dzīves pabēmi, viņu audzināšana un mācīšana. – Rīga, 1936.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 787. l.; 1632. f., 1. apr., 21175. l.; 3282. f., 1. apr., 131. l., 43.–45. lp.; 3687. f., 1. apr., 255. l., 360. lp.; 7427. f., 1. apr., 294. l.; Pedagogu jubilejas // Izglītības Ministrijas Mēnešraksts. – 1923. – Nr. 1; LVD; EVP; BSS; LE (I). – 3. sēj.; LUAJ.

ŠTEGMANS Helmut (Stegmann; 1892–1983)

Dzimis 1892. g. 19. okt. Rīgā virsmēmieka ģimenē; tēvs – Ričards, māte – Alīde (dz. Vikmane). Vācietis, luterticīgs. Mācījies Langermana pamatskolā, no 1903 Rīgas pilsētas ģimnāzijā, pēc beigšanas (1911) studējis tieslietas Tērbatas universitātē (beidzis 1915). 1914 papildinājis Cīrihes universitātes Juridiskajā fakultātē. Strādājis par tiesas stažieri Rīgas pilsētas valdē, 1915 VI piekomandēts Rīgas pilsētas Muižu valdei. 1916 VI iecelts par Rīgas pilsētas Pārtikas valdes sekretāra palīgu, 1917 IX par sekretāru (līdz 1919 VII).

Helmut Štegmans

1919 I devies uz Vāciju, papildinājies Tibingenes universitātē, apr. atgriezies Latvijā. Iestājies Baltijas landesvērā. 1919 VII iecelts par Rīgas apgabaltiesas papildu miertiesnesi, no 1920 I bijis prokurora biedrs, no marta apgabaltiesas loceklis, 1920 VIII–1924 arī Civillikumu izstrādāšanas komisijas loceklis. Darbojies vācu biedrībā “*Arbeitshilfe*” (valdes locekļa kandidāts). 1928 pēc paša vēlēšanās atstājis Rīgas apgabaltiesas locekļa amatu. 1920–22 un no 1925 Rīgas pilsētas domes deputāts no Vācu baltiešu vēlēšanu komitejas (atkārtoti ievēlēts 1928 un 1931). No 1928. g. 17. okt. zv. advokāts Rīgā. 1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no Latvijas vācu-baltiešu partiju saraksta (nav ievēlēts). Bijis baltvāciešu organizācijā “Vācu tautas apvienība Latvijā” viceprezidents un no 1937 prezidenta v. i., Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 25. okt. atskaitīts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju.

Miris 1983. g. 5. maijā Bādtelcā Bavārijas federālajā zemē.

Precējies 1933 ar baronesi Andreu Aleksandru Margaretu Mariju Bertu Felkerzāmu (dz. 1897. g. 11. apr.), meita Marija Andrea Alīde (1938. g. 5. janv.–28. janv.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 736. l.; 1376. f., 2. apr., 12462. l., 137. lp.; 2996. f., 17. apr., 43318. l.; 4011. f., 1. apr., 5483. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Jaunākās Ziņas. – 1933. – 20. okt.; Baltische Briefe. – 1983. – Nr. 6/7.

ŠTEINBRIKA (prec. PELCE) Irēna (1915–2005)

Dzimusi 1915. g. 15. aug. Smiltēnē tirdzniecības skolas direktora ģimenē; tēvs – Jēkabs Gotfrīds, māte – Alvīne (dz. Štrāla). Latviete, luterticīga. 1917–20 ar ģimeni dzīvojuši Bologojē Krievijā.

Mācījusies Rīgas pilsētas 2. pamatskolā, no 1927 mācījusies Rīgas valsts 1. ģimnāzijā, pēc beigšanas (1933) uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1942). 1937–40 bijusi LU Studentu padomes Ārlietu biroja sekretāre. Darbojusies Latviešu–itāļu biedrības Akadēmiskajā sekcijā. 1938–39 arī kantoriste Rīgas pilsētas valdes Dzīvokļu nodokļu nodaļā un 1939–1940 IX Japānas sūtniecībā referente korespondente.

Padomju okupācijas laikā no 1941 III mašīnrakstītāja Ķeguma spēkstacijas būvinspekcijā. Vācu okupācijas laikā no 1942 V līdz 1943 X lietvede referente Arod biedrību centrālās savienības Organizācijas daļā. No 1943. g. 29. sept. zv. advokāta J. Preisberga palīdze Varakļanos, no 1944. g. 12. jūl. Saldū. Pēc 2. pasaules kara bēgļu gaitās Vācijā. No 1949 trimdā ASV. Darbojusies Milvoki Latviešu Sv. Trīsvienības baznīcas draudzē. Mirusi 2005. g. 4. maijā Milvoki Viskonsinas pavalstī. Apbedīta *Memorial Park* kapos,

Precējusies 1957 ar juristu, bijušo zv. advokāta palīgu Jāni Pelci (sk.).

Studenšu korporācijas “Dzintra” filistre.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 786. l.; 2927. f., 5. apr., 8598. l.; 3730. f., 1. apr., 29. l., b. p.; 7427. f., 1. apr., 18264. l.; LUAF.

Irēna Šteinbrika

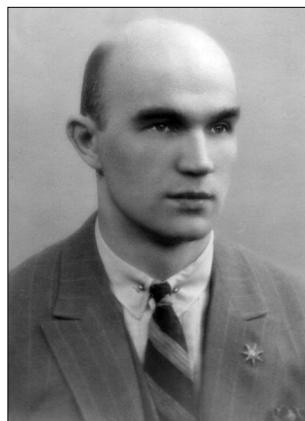
ŠTELMAHERS Jānis (1893–1941)

Dzimis 1893. g. 31. jūl. Rīgā strādnieka ģimenē; tēvs – Aleksandrs, māte – Katrīna (dz. Saukuma). Latvietis, luterticīgs. Beidzis Aleksandra pamatskolu Pārdaugavā un Rīgas 3. pilsētas skolu. Strādājis kokzāgētavā. Vidējās izglītības galapārbaudījumus nokārtojis 1913 kā eksternis Pētera kadetu korpusā Pēterburgā. No 1913 studējis ķīmiju (3 gadus), vēlāk vienu gadu lauksaimniecību RPI. Studiju laikā strādājis par mājskolotāju, bijis koris un aktieris Interimteātri. No 1914 kņazienes Tatjanas komitejas korespondents un Naudas sūtījumu nodaļas vadītājs Pēterburgā. 1916 VIII iesaukts karadienestā. 1916 XII beidzis 1. Pēterhofas praporščiku skolu, no 1917 IV praporščiks 3. rezerves kājnieku pulkā Petrogradā. 1917 IX ieskaitīts Virsnieku elektrotehniskajā skolā Petrogradā. Pēc skolas beigšanas 1918 I iedalīts Galvenās Ģenerālštāba pārvaldes Kara topogrāfijas daļā, no II daļas elektrotehniskās iekārtas pārzinis. 1917 bijis Latviešu nacionālās virsnieku un kara ierēdņu savienības priekšsēdētājs Petrogradā (ar uzvārdu Brūklenājs). 1918 III atvaļināts no armijas, atstāts iepriekšējā dienesta vietā uz brīva līguma pamata. 1918 V nozīmēts par daļas elektrotehniskās iekārtas evakuācijas vadītāju uz Maskavu. Jūl. beigās pēc evakuācijas pabeigšanas no dienesta atbrīvots, aug. atgriezies Rīgā. No 1918 g. aug. līdz 1919. g. maija sāk. strādājis Latviešu operā par koristu.

No 1919. g. maija sāk. pasniedzis privātskolas Rīgā. No 1919. g. 27. jūl. strādājis Ārlietu ministrijas Informācijas departamentā par sekretāru, no aug. 3 šķ. sekretārs, sevišķu uzdevumu ierēdnis. 1919 XI iesaukts Latvijas armijā, Armijas virspavēlnieka štāba Organizācijas daļā, leitnants. 1920 III atvaļināts, jo nepieciešams darbam Ārlietu ministrijā, 3. šķ. sekretārs Informācijas departamentā (līdz 1921 I). No 1920 studējis lauksaimniecību LU, no 1924 ķīmiju, no 1924. g. rudens semestra tieslietas, 1929 studijas beidzis. No 1920 bijis Latvju Nacionālās jaunatnes savienības priekšsēdētājs (1923 no savienības izstājies). 1923 nodibinājis un līdz 1940 vadījis Oratoru institūtu ("Oratorikumu" – runas mākslas studiju). No 1929. g. 10. apr. zv. advokāta A. Krastkalna palīgs Rīgā. No 1929 VII Armijas ekonomiskā veikala Preču nomuitošanas nozares vadītājs, vēlāk arī veikala juriskonsults. Dzīvojis Majoros. 1929. g. 6. nov. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita pēc paša lūguma. Strādājis zv. advokāta J. Arāja birojā, privātdokāts. Bijis Nacionālās Latvijas armijas atvaļināto karavīru biedrībā, Latvju Individuālistu apvienības līdzdibinātājs, Kristīgi nacionālās savienības Centrālās valdes sekretārs (no 1931 III bijis partijas intereses pārstāvošā laikraksta "Dzintarzeme" izdevējs un atbildīgais redaktors), Rīgas Latviešu biedrības biedrs. 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Kristīgās apvienības un strādnieku saraksta (nav ievēlēts). 1931 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās un 4. Saeimas vēlēšanās no Kristīgās apvienības un strādnieku saraksta (nav ievēlēts). 1932 VII–1933 III Apvienotās Latvijas nacionālsociālistu partijas

ŠTELMAHERS

489

Jānis Štelmahers

centrālās valdes priekšsēdētājs, 1933 I ievēlēts par “Apvienotās Latvijas nacionālsociālistiskās kustības diktatoru ar neaprobežotām pilnvarām”, neatkarīgās apvienotās Latvijas nacionālsociālistiskās kustības cīņas laikraksta “Nacionālsociālists” (līdz 1933 III, kad partija un tās laikraksts slēgti), 1933–34 laikraksta “Zilais Ērglis” izdevējs un redaktors. No 1933 IX bijis Aktivās Latvijas atbrīvošanas kustības “Zilais ērglis” centrālās valdes priekšsēdētājs (līdz 1934. g. 15. maija valsts apvērsumam). 30. gados vadījis J. Štelmahera matemātikas zinību vasaras kursus. 1934 IX ieguvis vidusskolu skolotāja kandidāta tiesības ar tiesībām mācīt tiesību zinātņu priekšmetus.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 24. jūl. nesekmīgi mēģinājis izbraukt uz Vāciju, paslēpies mēbeļu kastē, atklāts un apcietināts. 1941. g. 31. jūl. izvests uz cietumu Maskavā. 1941. g. 23. jūn. piespriests nāvessods, kas izpildīts.

Precējies, sieva Katrīna (dz. 1889. g. 3. nov.), dēls Ziedonis (dz. 1919. g. 17. jūl.).

1918–24 bijis studentu korporācijas “Talavija” komiltonis.

D. Raksturu analīze. Sirsizglītības kursa konspekts, proponēts vidusskolu pēdējām klasēm. Rokasgrāmata audzinātājiem. – Rīga, 1925.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 784., 785. l.; 1534. f., 6. apr., 722. l.; 1632. f., 1. apr., 21244. l.; 1637. f., 1. apr., 1.–60. l.; 2570. f., 14. apr., 1521. l.; 2625. f., 1. apr., 215. l., 229. lp.; 5601. f., 1. apr., 6048. l.; 7427. f., 1. apr., 1118. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1986. f., kartotēka; “Per aspera ad astra”. Latvu nacionālsociālistu kustības vadītāja J. Štelmahera ērkšķainais dzīves ceļš // Nacionālsociālists. – 1933. – 21. janv.; *Riekstiņš J.* “Diktators” kastē // Cīņa. – 1976. – 21. sept.; LUAI; KT.

ŠULCS Lotārs Gustavs Jūlijs (1904–1994)

Dzimis 1904. g. 30. nov. Vidrižu pag. lauksaimnieka un tirgotāja ģimenē; tēvs – Krišs Jūlijs, māte – Alma Vilhelmīne Berta (dz. Pētersone). Latvietis, luterticīgs. 1913–18 mācījies Rīgas pilsētas ģimnāzijā (no 1915 evakuācijā Tērbatā), 1918 mācības turpinājis pilsētas ģimnāzijā Rīgā vācu okupācijas apstākļos.

No 1919 I mācījies Rīgas pilsētas 2. vidusskolā, pēc beigšanas (1922) uzsācis filoloģijas studijas LU, 1923 tieslietu studijas (beidzis 1928), atstāts gatavoties zinātniskai darbībai LU Tiesību filozofijas katedrā, 1922–31 studējis arī filosofiju LU. Papildinājis Prāgas (1931–32) un Parīzes (1933–34) universitātēs. No 1933 LU privātdocents tiesību teorijā (no 1939 docents). Lasījis lekcijas arī Latvijas Tautas universitātes Tiesību nodaļā (vispārējā tiesību vēsture) un Kr. Barona Tautas augstskolā. No 1933. g. 20. sept. zv. advokāta H. Rūša palīgs Rīgā, no 1935. g. 25. sept. zv. advokāta E. Saltupa palīgs Rīgā. No 1938. g. 25. maija zv. advokāts Rīgā. Darbojies Rīgas Juristu biedrībā (no 1936 valdes locekļa kandidāts), Latviešu un čehoslovāku biedrībā (valdes loceklis), LU Akadēmisko zinātņu biedrībā (valdes loceklis), bijis žurnāla “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis” līdzstrādnieks, 1938–40 žurnāla “Jurists” redakcijas kolēģijas loceklis. Publicējis zinātniskus rakstus par Latvijas valstiskuma idejas ģenēzi, Čehoslovākijas konstitucionālajām tiesībām u. c. jautājumiem juridiskajos izdevumos.

Lotārs Šules

Padomju okupācijas laikā no 1940 VIII LVU docents un Tiesu iekārtas un procesa katedras vadītāja v. i. No 1941 I advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. UR docents, 1943–44 UR Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes dekāns, izdevuma “Tautsaimniecības vārdnīca” redaktors. 1944. g. rudenī devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Strādājis Greifsvaldes universitātē. No 1945 III Getingenes universitātes pasniedzējs, no 1945 X profesors Austrumeiropas tiesībās. 1947 ieguvis *Dr. iur.* un *Dr. phil.* grādus. No 1946 profesors Baltijas universitātē Pinnebergā. 1951 izceļojis uz ASV. 1951–52 zinātniskās pētniecības darbā Sirakjūsas universitātē. 1952 atgriezies Getingenes universitātē Vācijā. 1956–58 strādājis Viduseiropas studiju centrā Ņujorkā. 1958 atgriezies Getingenē. No 1963 ārkārtas profesors Austrumeiropas tiesībās Getingenes universitātē. Strādājis arī Minsteres un Ķīles universitātēs. 1971 pensionējies, turpinājis vadīt disertācijas savā nozarē. Rakstījis Vācijas un ārzemju izdevumos par tiesību sistēmu PSRS, Polijā, Ungārijā, Čehoslovākijā, Bulgārijā un Ķīnā. Miris 1994. g. 17. jūn. Getingenē Lejassaksijas federālajā zemē.

Apbalvojumi: a) Čehoslovākijas BLO.

Precējies 1934 ar tieslietu studenti, vēlāko zv. advokāti Veltu Mariju Rūsi (sk. Velta Marija Briede), 1935 šķīries. Otreiz precējies ar Margaritu Fuguļeviču.

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

D. Vēlēšanas pienākums Čehoslovākijas satversmes tiesībās. – Rīga, 1932; Tiesību filozofijas attiecības pret pozitīvo tiesību zinātņi. – Rīga, 1933; Autonomijas–heteronomijas problēma tiesībās. – Rīga, 1935; Latviešu – čehoslovaku kultūras sakari. – Rīga, 1935; Legalitātes jautājums tiesību teorijā. – Rīga, 1936; Spaidu elements tiesībās. – Rīga, 1937; Tiesības kā ētikas minimums. – Rīga, 1936; Tiesību teorijas pamatproblēmas. – Rīga, [1938]; Tiesību idejas un dabisko tiesību problēmas Kanta tiesību teorijā. – Rīga, 1939; Latvijas kā autoritāras valsts pieci gadi tiesību laukā. – Rīga, 1939.; Kriminālprocess. Lekcijas. – Rīga, 1940; Russische Rechtsgeschichte von den Anfängen bis zur Gegenwart einschliesslich des Rechts der Sowjetunion. – Lahr-Schwarzwald, 1951; Die Verfassungsentwicklung der baltischen Staaten seit 1940. – Bonn, 1959; Die Rechtstellung des Ausländers in der Tschechoslowakei, 1979.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 792. l.; 3727. f., 1. apr., 26. l., 54., 55. lp.; 5457. f., 1. apr., 1.–53. l.; 7427. f., 1. apr., 6563. l.; 13. apr., 1736. l.; LU XX; EVP; LE (I). – 3. sēj.; Tiesībnieks Dr. Lotārs Šulcs – Getingenas universitātes profesors // Universitas. – 1963. – Nr. 11; *Šilde Ā.* Prof. Dr. Lotārs Šulcs // Universitas. – 1974. – Nr. 34; *Billkins S.* Fil! Lotārs Šulcs, iur. Et phil., 24. II // Vita Nostra. – 1985. – Nr. 31/32; *Loeber D. A.* Prof. Lothar Schultz 80 // Baltische Briefe. – 1985. – Nr. 1; AL; LU AJ

ŠULCS Pauls (*Schultz*; 1866–1926)

Dzimis 1866. g. 20. sept. Piltēnē; tēvs – Georgs. Vācietis, luterietis. 1893 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. Zv. advokāta J. Reinfelda palīgs Ventspilī, vēlāk zv. advokāts turpat. 1902 ievēlēts Ventspils pilsētas domē, bijis arī bāriņtiesas priekšsēdētājs, bankas direktors un laikraksta “*Windausche Zeitung*” faktiskais redaktors.

Pauls Šulcs

No 1919. g. 15. sept. zv. advokāts Ventspilī. Miris 1926. g. 1. maijā.

Precējies ar Mariju Neimani, meita Tamāra Zinaīda Leonija (sk. Tamāra Zinaīda Leonija Pohvalla) – vēlākā zv. advokāta palidze.

A. LVVA, 3234. f., 32. apr., 65831. l.; Ventas Balss. – 1926. – 7. maijs.

Voldemārs Šūmanis

ŠŪMANIS Voldemārs Kristaps (1902–1999)

Dzimis 1902. g. 23. maijā Šķībes pag. Grīviešos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Kristaps, māte – Leontīne (dz. Klasone). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Šķībes pagastskolā, no 1909 Jelgavas ģimnāzijā (līdz 1915). Ģimene palikusi vācu karaspēka okupētajā Kurzemes gub.

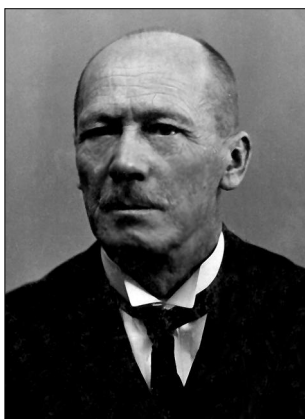
1919 turpinājis mācības Rīgas Latviešu izglītības biedrības Jelgavas nodaļas reālģimnāzijā (pārdēvēta par Jelgavas ģimnāziju), pēc beigšanas (1923) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1935). Vienlaikus 1925–26 strādājis par kontrolieri Ķemeru sēravotu iestādē, 1926 bijis praktikants Rīgas pilsētas miertiesas 1. iecirknī, strādājis Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā nelaimes gadījumos, no 1931 Sarkanā Krusta Galvenās valdes Administratīvās nodaļas darbvedis. No 1936. g. 20. maija zv. advokāta P. Eglīša palīgs Rīgā, no 1938. g. 21. sept. zv. advokāta V. Alkšņa palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 1941 II izceļojis uz Vāciju. 1941. g. rudenī iestājies Vācijas armijā. Vēlāk atgriezies Latvijā, viceprokurors Rīgas apgabaltiesā, no 1944 prokurors Daugavpils apgabaltiesā. No 1944 bēgļu gaitās Vācijā. Strādājis Erfurtes apgabaltiesā. Pēc 2. pasaules kara strādājis Apvienoto Nāciju Palīdzības un atjaunošanas pārvaldes (UNRRA) un Starptautiskās Bēgļu organizācijas (IRO) dienestā. 1951 ar sievu izceļojis uz ASV. Strādājis gaisa satiksmes sabiedrībā Vašingtonā, ierēdnis, pēc 3 gadiem nodaļas vadītājs. No 1962 autoritību pārbaudītājs Kongresa bibliotēkā. 1980 pensionējies. Miris 1999. g. 9. aug. Glendeilā, Arizonas pavalstī.

Precējies 1934 ar Annu Dišleri, otrreiz precējies ar Āriju Kārklīņu.

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 789. l.; 3727. f., 1. apr., 26. l., 28. lp.; 7427. f., 1. apr., 7173. l.; AL; *Lejins P.* Valdemārs K. Šūmanis, iur. – 85 // Vita Nostra. – 1990. – Nr. 33/34; LUAI.

Sergejs Šutovs

ŠUTOVS Sergejs (1867–1931)

Dzimis 1867. g. 26. okt. Rīgā; tēvs – Ignatijs. Krievs, pareizticīgs. No 1905. g. 19. febr. zv. advokāta palīgs Rīgā, vēlāk zv. advokāts turpat. Bijis laikraksta “Rižskij vestņik” izdevējs, Rīgas–Orlas dzelzceļa juriskonsults. 1915 evakuējies uz Orlu.

1921 atgriezies Rīgā. No 1921. g. 17. marta zv. advokāts Rīgā, no 1921. g. 19. marta Zv. advokātu padomes loceklis, padomes

pirmais bibliotēkas pārzinis. 3. Rīgas savstarpējās kredīta biedrības padomes loceklis. Miris 1931. g. 14. maijā Rīgas Vācu slimnīcā no sirdskaites. Apbedīts Pokrova kapos.

Neprecējies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 788. l.; 2996. f., 17. apr., 58612. l.; Сегодня. – 1931. – 15 мая; Абызов Ю. Русское печатное слово в Латвии. Био-библиографический справочник. – Stanford, 1990. – Часть 4. – С. 365

ŠVARCS Edgars Ādams Heinrihs (*Schwartz*; 1897–1973)

Dzimis 1897. g. 19. okt. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Eižens Vilhelms, māte – Katarīna Emmi Helēna (dz. Iršika). Vācietis, luterticīgs. 1915 beidzis Rīgas N. Tidebēla privāto ģimnāziju. 1915–16, 1918 studējis tieslietas Tērbatas universitātē. 1916–17 bijis virsnieks Krievijas armijā, beidzis praporščiku skolu Maskavā.

1918–19 brīvprātīgais Baltijas landesvērā. No 1920 studējis tieslietas Getingenes universitātē, 1921–22 Jēnas universitātē Vācijā. Atgriezies Latvijā, strādājis specijas kantori “*Edgar Lyra & Co*”. 1924 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1926). Strādājis zv. advokāta E. Pābsta birojā Rīgā. No 1926. g. 30. jūn. zv. advokāta E. Pābsta palīgs Rīgā. No 1936. g. 11. marta zv. advokāts. Bijis dažādu saimniecisku uzņēmumu pārvalžu un uzraudzības padomju loceklis. Rīgas Herdera institūta, Latvijas Vācu ev. lut. baznīcu virsvaldes juriskonsults, no 1937 XI baltvāciešu organizācijas “Vācu tautas apvienība Latvijā” viceprezidents, biedrības “*Musse*” priekšsēdētājs, Rīgas vācu juristu pārstāvis Latvijas Arodu kamerā, vācu Literāriski praktiskās pilsoņu savienības sekretārs. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1939. g. 15. dec. izslēgts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. 1940 referents Fiduciārajā izceļošanas akciju sabiedrībā (*Umsiedlung-Treuhand-Aktiengesellschaft m. b. H. – UTAG*) Rīgā. Izceļojis uz Vāciju.

1940–41 pilnvarotais tiesnesis Licmanštatē (tagad Lodza Polijā), vēlāk prokurors vācu tiesā Rīgā. No 1946 ierēdnis Apvienotajā būvmateriālu rūpnīcā Bodenverderā, Vācijā. No 1950 zv. advokāts Štatoldendorfā Lejassaksijā. 1953 iecelts par ierēdni apriņķa pārvaldē Holcmindenē, no 1954 Lejassaksijas Nodokļu kompensācijas pārvaldes referents Oldenburgā. Miris 1973. g. 18. dec.

Precējies 1931 ar Helēnu Hāru (dz. 1909. g. 19. jūl.), dēls Jirgens Eižens (dz. 1940. g. 20. nov.) un meita Zabīne Elizabete (dz. 1942. g. 30. sept.; juriste).

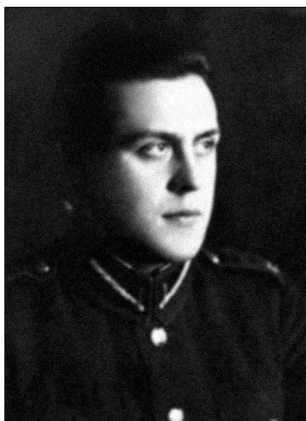
Baltvāciešu studentu korporācijas “*Fraternitas Rigensis*” filistrs.

D. Ieskaits konkursā un administrācijā. – Rīga, 1935; Vai ārzemēs reģistrēts, bet Latvijā neregistrēta preču nozīme bauda aizsardzību pret Latvijā reģistrētu? – Rīga, 1935.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 794. l.; 7427. f., 1. apr., 7954. l.; *Rimscha H. v. Edgar Schwartz 70 Jahre // Baltische Briefe. – 1967. – Nr. 10; Lutter A. Edgar Schwartz in memoriam // Baltische Briefe. – 1974. – Nr. 2; AFR; LUJ.*

Edgars Švarcs

Gvido Švembergs

ŠVARCS Hermans (*Schwartz*; 1875– pēc 1924)

Dzimis 1875. g. 25. febr. Rīgā; tēvs – Nikolajs. Vācietis, luteri-
ticīgs. No 1906. g. 4. febr. zv. advokāta palīgs Rīgā.

1919–20 zv. advokāts Rīgā. Zināms, ka vēl 1924 dzīvojis Rīgā.

A. LVVA, Rīgas iedzīvotāju kartotēka.

ŠVEMBERGS Gvido Kārlis (dzimšanas apliecībā Gvido Švem-
bers; 1912–1975)

Dzimis 1912. g. 18. okt. Rīgā burtliča ģimenē; tēvs – Jānis
Artūrs, māte – Karlīna Lizete Marta (dz. Voita). Latvietis, luterti-
cīgs. 1. pasaules kara sāk. ar māti devies bēgļu gaitās uz Krieviju
(tēvs mobilizēts armijā). 1918 atgriezies Rīgā.

1919–24 mācījies V. Olava komercskolā, 1928 beidzis Rīgas
valsts 1. vidusskolu. 1929 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis
1934). 1934–35 obligātajā karadienestā Latvijas armijā (12. Baus-
kas kājnieku pulkā, virsnieku vietnieku kursos Kara skolā).
1935–38 grāmatveža palīgs Atsevišķajā tirdzniecības un rūpniecī-
bas darbinieku slimokasē. 1938–40 korektors A. Gulbja grāmatu
apgādā (piedalījies Latviešu konversācijas vārdnīcas izdošanas
sagatavošanā).

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 23. jūl. zv. advokāta
J. Reksāna palīgs Rīgā. 1940–41 bijis arī valsts kontroles pārstāvis –
revidenta palīgs LPSR Valsts kontroles tautas komisariātā. Vācu
okupācijas laikā no 1941 studējis ķīmiju UR, no 1942 – medicīnu
(1948 beidzis LVU Medicīnas fakultātes Vispārējo nodaļu). No
1943 III Latvijas Veselības kameras Organizācijas daļas priekš-
nieks. No 1943. g. 29. sept. zv. advokāta O. Melnbrenča palīgs
Ludzā, no 1944. g. 19. aug. Ventspilī. 1944–45 feldšeris Ziru pag.
1945 nav izdevies nodoms doties bēgļu gaitās uz Zviedriju. Pēc
2. pasaules kara ārsts Rīgā. Miris 1975. g. 13. maijā. Apbedīts
Mārupes kapos.

Precējies 1935 ar medicīnas studentu Veroniku Salzemnieci,
dēls Igors (dz. 1938. g. 5. janv.), meitas Aija un Ilga.

A. LVVA, 7427. f., 1. apr., 13785. l.; 1471. f., 1. apr., 89. l., 155.–156. lp.;
LUAJ; mazdēla Edgara Švemberga sniegtās ziņas.

TĀLBERGS Bruno Johans Karls (*Thalberg*; 1892–1936)

Dzimis 1892. g. 9. apr. Tukumā; tēvs – Frīdrihs. Vācietis, luteri-
ticīgs. 1913 beidzis ģimnāziju Jelgavā. 1913–15 studējis tieslietas
Tērbatas universitātē. No 1916 studējis tieslietas Berlīnē un Mar-
burgas universitātē Vācijā. 1918 iestājies karadienestā.

Dienējis Baltijas landesvērā. 1919, atvaļinājuma laikā, beidzis
Marburgas universitātes Juridisko fakultāti. 1919 VII Vācu zemes-
sargu sastāvā ieskaitīts Latvijas armijā (1920 IV Vācu zemessargi
pārdēvēti par 13. Tukuma kājnieku pulku). 1920 XII atvaļināts no
armijas. No 1921 II Liepājas apgabaltiesas jaunākais tiesamatu
kandidāts, 1921 XI–1923 miertiesneša v. i. Pēc tam privatadvokāts

Tukumā. No 1928. g. 7. nov. E. Grinberga palīgs Tukumā, no 1928. g. 5. dec. zv. advokāta G. Betherā palīgs Tukumā, no 1930 III Jelgavā. No 1931. g. 28. janv. zv. advokāts Jelgavā. Darbojies Vācu zemessargu un 13. Tukuma kājnieku pulka bijušo karavīru biedrībā, revīzijas komisijas loceklis. Miris 1936. g. 10. okt.

Precējies 1925 ar Elizabeti Adelinu Šrēderi (dz. 1902. g. 23. apr.), meita Ģertrūde (dz. 1928. g. 26. sept.); abas 1939 izceļojušas uz Vāciju.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 799.–802. l.; 1595. f., 10. apr., 339. l.; 4011. f., 1. apr., 5682. l.

TĀLS Rūdolfs (1905–1941)

Dzimis 1905. g. 21. dec. Rīgā provizora ģimenē; tēvs – Ābrams, māte – Rebeka (dz. Veinberga). Ebrejs, jūdaists. No 1912 mācījies N. Tīdebēla privātajā ģimnāzijā.

Pēc Rīgas pilsētas vācu vidusskolas beigšanas (1923) studējis Herdera institūtā. 1926 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). Studiju laikā pasniedzis privātstundas. Strādājis zv. advokāta A. Ķeniņa birojā. No 1933. g. 31. maija zv. advokāta P. Zifersa, no 1935. g. 8. maija L. Rubiņšteina palīgs Rīgā. No 1940. g. 1. maija zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā, no febr. Rēzeknes juridiskās konsultācijas vadītājs, joprojām praktizējis arī Rīgā. 1941. g. 13. maijā pēc paša lūguma atskaitīts no Advokātu kolēģijas. Nogalināts Rīgas geto vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies 1939 ar Ofēliju Malkinu.

D. Nepilngadīgo tiesību un darbības spēja. Referāts. – Rīga, 1940.
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 798. l.; 7427. f., 1. apr., 10514. l.; LUAJ.

TANČERS Ēriks Heincs (*Tantzsch*; 1908–1943)

Dzimis 1908. g. 3. okt. Jelgavā ārsta ģimenē; tēvs – Karls, māte – Ģertrūde (dz. Šēnberga). Vācietis, luterticīgs. Mācījies privātskolā Jelgavā.

No 1922 mācījies Jelgavas valsts vācu vidusskolā, pēc beigšanas (1926) uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1927 tieslietu studijas (beidzis 1932). Pēc tam obligātajā karadienestā Latvijas armijā. No 1933. g. 8. febr. zv. advokāta palīgs Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības, Vācu izglītības biedrības biedrs. 1939 izceļojis uz Vāciju. Bijis tiesnesis Volšteina okupētajā Polijā (tag. Volština Polijā).

No 1942 dienējis Vācijas armijā. Kritis 1943. g. 31. dec. Krievijā.

Precējies 1934 ar Gizelu Polu (1914. g. 25. apr.–1998. g. 24. nov. Vācijā), dēli Bernds (dz. 1940. g. 15. dec.), Manfrēds (dz. 1943. g. 27. nov.), meita Monika (dz. 1942. g. 27. janv.).

Baltvāciešu studentu korporācijas "Fraternitas Rigensis" filistrs.

A. LVVA, 7427. f., 1. apr., 10088. l.; AFR; DBG; LUAJ.

Rūdolfs Tāls

Ēriks Tančers

Jāzeps Tankels

Pāvils Taņins

TANKELS Jāzeps (arī Josifs Tankels; 1908–1959)

Dzimis 1908. g. 1. sept. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Johels Nahmans, māte – Reiza (dz. Lipmana). Ebrejs, jūdaists.

Mācījies Rīgas pilsētas vācu pamatskolā. Pēc Rīgas pilsētas vācu ģimnāzijas beigšanas (1927) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1936). Darbojies LU ebreju sociālistisko studentu organizācijā “*Cukunfi*”, Latvijas sociāldemokrātiskās jaunatnes biedrībā, sociāldemokrātiskajā sporta biedrībā “*Ciņa*” (Rīgas pilsētas Latvales priekšpilsētas nodaļas priekšsēdētājs), biedrībā “Darba jaunatne” (Rīgas židu nodaļas valdes loceklis, biedrības Rīgas novada valdes loceklis), biedrībā “Strādnieku sports un sargs”. Bijis LSDSP autonomās sastāvdaļas ebreju sociāldemokrātiskās organizācijas Bunds valdes komitejas sekretārs, biedrības “Perc klubs” nodaļas priekšsēdētājs. Studiju laikā pasniedzis privātstundas un bijis darbvedis sporta biedrībā “*Hakoah*”. Pēc 1934. g. 15. maija valsts apvērsuma 25. maijā apcietināts par politisko darbību, ievietots Liepājas koncentrācijas nometnē. Atbrīvots 1935. g. 29. martā. 1937–38 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis Kurzemes divīzijas darba komandā Liepājā. Pēc tam bijis grāmatvedis un kantorists dažādos uzņēmumos.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 28. aug. zv. advokātes G. Hilmanes palīgs Rīgā. 1940 VI–XI valsts komisārs tirdzniecības uzņēmumā “Beļinskis”. No 1941 I advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. 1941. g. vasarā evakuējies uz Krieviju, 1941 VIII–X strādājis ražas novākšanas darbos, no nov. sovhozā Čkalovas apg., no 1942 IX dzutas fabrikā Frunzē Kirgīzijā. No 1942 bijis ekspeditors uzņēmumā “Obščepit”, vēlāk strādnieks sabiedriskās ēdināšanas trestā Frunzē. No 1945 V advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā, vēlāk advokāts Jelgavā. 1948 IX ar tieslietu ministra pavēli izslēgts no Advokātu kolēģijas. Dzīvojis Rīgā, no 1948 strādājis par juriskonsultu kombinātā “Rīgas manufaktūra”, no 1952 arī fabrikā “Sarkanais rīts”. 1959 III atjaunots Advokātu kolēģijā, bijis advokāts Jelgavas juridiskajā konsultācijā. Miris 1959. g. 9. okt.

Precējies 1939, sieva Sāra, meita Rašele (dz. 1940) un dēls Leonids (dz. 1946).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 804. l.; 7427. f., 1. apr., 11682. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LUAJ; LZAKA, 405. l.

TANĪNS Pāvils (1883–1929)

Dzimis 1883. g. 19. maijā Šauļu apr. advokāta ģimenē; tēvs – Mihails Gincburgs, pēc kristīšanās pieņēmis uzvārdu “Taņins”. Brālis Georgijs Taņins – zv. advokāts. Krievs, pareizticīgs. Beidzis Aleksandra ģimnāziju Rīgā, 1906 Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. Zv. advokāta G. Rubiņšteina palīgs Rīgā, pēc tam zv. advokāts. 1915 evakuējies uz Petrogradu.

1919 atgriezies Rīgā. 1919. g. pavasarī padomju varas apstākļos bijis aizstāvis tiesās. 20. gados zv. advokāts Rīgā. Saskaņā ar

Politiskās pārvaldes rīcībā esošo informāciju uzturējis sakarus ar krievu monarhistu organizācijām Berlīnē. Bijis Krievu drāmas teātra juriskonsults. Krievu biedrības Latvijā valdes un padomes loceklis, Krievu kluba Rīgā biedrs. No 1928 dzīvojis Rēzeknē. 1929. g. 27. aug. nošauts restorānā Rēzeknē.

Precējies, meita Irēna (dz. 1919. g. 22. sept.), šķīries. Otrreiz precējies ar Faniju Hofmani (dz. 1896. g. 21. martā), šķīries. Trešoreiz precējies ar Z. Vainšteini.

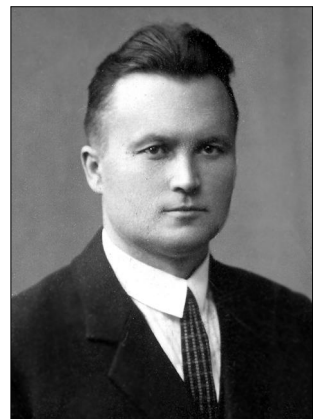
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 803. l.; 1376. f., 2. apr., 12437. l., 25. lp.; 1638. f., 1. apr., 174. l.; 2996. f., 18. apr., 1145. l.; Подробности убийства прис. пов. П. М. Танина // Сегодня вечером. – 1929. – 28 авг.

TĪCMANIS Kārlis Arnolds (1888–1970)

Dzimis 1888. g. 29. sept. Daugmales pag. Tičos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Arnolds, māte – Minna (dz. Pētersone). Latvietis, luterticīgs. 1901 beidzis pagastskolu. 1908 beidzis M. Ērmaņa grāmatvedības kursos. 1908–14 grāmatvedis tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumos (no 1912 Harkovā, ierēdnis uzņēmumā “*Rebinder i Ko*”). 1915 mobilizēts karadienestā Krievijas armijā, nosūtīts uz Kaukāza fronti. Piedalījies kaujās, ievainots. Vēlāk piekoman-dēts par kontrolieri kara materiālu fabrikai Baku. No 1916 strādājis par grāmatvedi firmā “J. Vesuņenko i Ko” Baku, vēlāk a/s “Moskovsko Kavkazskaja ņeftj”, vadījis Baku naftas raj. Statistisko nodaļu. Beidzis komerctehnikumu Baku. Darbojies Baku Latviešu biedrībā (darbvedis un valdes loceklis), Baku latviešu bēgļu komitejā (sekretārs), bijis arī Baku Latviešu nacionālās padomes loceklis.

1920. g. sāk. mēģinājis atgriezties Latvijā, ceļā apcietināts, ievietots cietumā Maskavā. Vēlāk atbrīvots un 1920. g. rudenī atgriezies Latvijā. 1921 beidzis Izglītības ministrijas rīkotajos vidusskolu eksterņu kursos un uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1923 tieslietu studijas (beidzis 1929). Vienlaikus 1921–28 bijis darbvedis un grāmatvedis P. Ozoliņa stikla fabrikā un uzņēmumā “Metālists”. Strādājis zv. advokāta E. Pētersona birojā. No 1929. g. 8. maija zv. advokāta F. Gailiņa palīgs Rīgā. 1926–34 partijas “Kristīgā apvienība” biedrs. 1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no Kristīgās apvienības un strādnieku saraksta (nav ievēlēts). No 1934. g. 5. dec. zv. advokāts. Darbojies rūpniecības uzņēmumos un savstarpējās kredītbiedrībās. Bijis Latvju un dāņu biedrības valdes loceklis un kasieris, darbojies arī Latvijas Grāmatvežu savienībā un Centrālajā tūristu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. No febr. kantora darbinieks Rīgas pilsētas 6. veļas mazgātavā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 2. pasaules kara beigās devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis Lībekā Šlēsvīgas-Holšteinas federālajā zemē. Bijis bēgļu aizstāvis angļu tiesās un Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) tieslietu padomnieks. Vēlāk

Kārlis Tīcmanis

Mihails Tihomirovs

Kurts Titelbahs

Daugavas vanagu Lībekas Gaujas nodaļas valdes loceklis, darbojies arī Lībekas latviešu ev. lut. draudzē un Lībekas Latviešu komitejā. Miris 1970. g. 2. martā.

Precējies 1931 ar Elgu Karitoni (1903. g. 2. maijā–1989. g. 16. aug. Vācijā), meita.

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

D. Aizstāvja pielaišana iepriekšējā izmeklēšanā. – Rīga, 1933; Pircēja stāvoklis pirkšanas-pārdošanas līgumā uz nomaksu. – Rīga, 1934.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 807., 808. l.; 3727. f., 1. apr., 26. l., 139., 309. lp.; 7427. f., 1. apr., 3803. l.; EVP; AL; LUAJ.

TIHOMIROVS Mihails (1895– pēc 1947)

Dzimis 1895. g. 12. maijā Ilūkstē pareizticīgo priestera ģimenē; tēvs – Nikolajs, māte – Jevdokija (dz. Krasikova). Krievs, pareizticīgs. No 1902 mācījies Treija pamatskolā Rīgā. 1915 beidzis Nikolaja ģimnāziju Rīgā. 1915–16 studējis tieslietas Maskavas universitātē. 1916 III mobilizēts karadienestā, beidzis 3. Maskavas praporščiku skolu, jūl. nosūtīts uz 232. rezerves kājnieku pulku Tverā. Beidzis Orānienbaumas virsnieku strēlnieku skolu, pēc tam nosūtīts uz 1. ložmetēju rezerves pulku Orānienbaumā. Vēlāk 272. Gdovas kājnieku pulka sastāvā nosūtīts uz fronti. 1917 VIII pārcelts uz 112. Urālu pulku Rietumu frontē. Pēc armijas sabrukuma 1918 dzīvojis Kijevas apkārtnē Konotopā, bijis dzelzceļa strādnieks. Vēlāk devies uz Krimu, iestājies Dienvidkrievijas Brīvprātīgo armijas Alupkas virsnieku bataljonā. 1919 III pārcelts uz 1. Terekas plastunu (kazaku kājnieku) bataljonu Mozdokā, jūn. ar Belozerskas pulku nosūtīts uz fronti cīņai pret lieliniekiem. Piedalījies kaujās pie Harkovas, Čerņigovas u. c. vietās Ukrainā. Ievainots kaujā pie Miropoljes. Pēc Dienvidkrievijas Brīvprātīgo armijas sagrāves internēts Pšemišlā Polijā.

1920 VII atgriezies Latvijā. 1923 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1928). Darbojies Krievu studentu biedrībā. No 1928. g. 21. nov. zv. advokāta V. Kosteniča palīgs Rīgā. No 1936. g. 29. janv. zv. advokāts Rīgā. No 1935 Krievu juridiskās biedrības Latvijā biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 1944 VIII devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Getingenes bēgļu nometnē. 1947 VIII izceļojis uz Angliju. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1918 ar Sofiju Osipčuku (mirusi 1919), otrreiz precējies 1934 ar britu izcelsmes tirgotāja Tomasa Ņūela Koultera meitu Vinifredu (dz. 1905. g. 28. jūn.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 809. l.; 7427. f., 1. apr., 7175. l.; LUAJ.

TITELBAHS Kurts (*Tittelbach*; 1898–1956)

Dzimis 1898. g. 2. nov. Sabilē; tēvs – Osvalds, māte – Katrīna (dz. Grothusa). Vācietis, luterticīgs. 1911–15 mācījies Jelgavas ģimnāzijā, pēc tam Kuldīgas ģimnāzijā.

1919 I–1921 I dienējis Latvijas armijā, piedalījies Neatkarības karā. 1920 beidzis Izglītības min-jas kursus vidējās izglītības iegūšanai. 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1927). 1927–29 jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1930. g. 15. janv. zv. advokāta E. Knopa palīgs Rīgā, no 1933. g. 31. maija zv. advokāta F. Neimana palīgs Rīgā, no 1934. g. 17. janv. zv. advokāta O. Kēlbranta palīgs Rīgā, no 1934. g. 26. sept. zv. advokāta P. Sakranoviča palīgs Rīgā, no 1935. g. 9. okt. zv. advokāta K. Pēca palīgs Rīgā (no 1932. g. 7. jūl. līdz 1936. g. 29. maijam arī Pļaviņās). No 1936. g. 25. nov. zv. advokāts. 1938 apcietināts. Darbojies Rīgas Vācu juristu biedrībā. 1939. g. 8. nov. izslēgts no zv. advokātu skaita. 1939. g. 15. nov. Rīgas apgabaltiesa piespriedusi 2 gadus pārmācības namā par sava mirušā tēvoča parādzīmes viltošanu. 1939 XI izceļojis uz Vāciju.

Miris 1956. g. 27. janv. Menhengladbahā Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajā zemē.

Precējies ar Hertu Eki (dz. 1901. g. 31. jūl.), meita Dagmāra Erna Kitija (dz. 1929. g. 3. jūn.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 810., 811. l.; 7427. f., 1. apr., 3788. l.; Jaunākās Ziņas. – 1938. – 15., 16. nov.; LUAI.

TOMSONS Edgars Aleksandrs (1883–1953)

Dzimis 1883. g. 30. jūn. Lejasciema draudzes skolā skolotāja, lauksaimnieka un tirgotāja ģimenē; tēvs – Dāvis, māte – Katrīna (dz. Pīlendere). Latvietis, luterticīgs. No 1894 mācījies Heines privātskolā Valmierā, no 1897 Rīgas pilsētas ģimnāzijā, pēc beigšanas (1904) uzsācis studijas Maskavas Nikolaja juridiskajā licejā (beidzis 1907). No 1907 sevišķu uzdevumu ierēdnis Vitebskas gubernatora kancelejā, 1908 komandēts uz Vitebskas gub., bijis Gorodokas apr. 3. iecirkņa zemstes priekšnieks. 1912 iecelts par komisijas locekli ar uzdevumu revidēt un instruēt zemnieku lietu komisārus Polijas gub. No 1913 Radomas gub. Opočno pilsētas un apr. miertiesnesis, no 1914 II Varšavas gub. Ņešavas pilsētas un apr. miertiesnesis (līdz 1917 X, no 1914 VIII evakuācijā). No 1914 IX Sarkanā Krusta Galvenās pārvaldes kara hospitāļu, lazarešu un pārsienamo punktu darbinieks Pleskavā, Varšavā, Grodņā, Oršā un Vitebskā, no 1915 X sanitārā vilciena nr. 2 komandants Rovnā (demobilizēts 1918 V). No 1918 VII kantorists kokrūpniecībā Mīniskas gub. Mikaševičos.

1919. g. vasarā atgriezies Latvijā, dzīvojis Kalncempju pag. Lūkužos. No 1920. g. 10. jūn. zv. advokāts Daugavpilī. Bijis Daugavpils apr. valdes juriskonsults. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Daugavpilī.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Daugavpils juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā, arī Jēkabpilī. 1944 VIII devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Miris 1953. g. 17. dec. Volterdingenē Lejassaksijas federālajā zemē.

Edgars Tomsons

Precējies 1920 ar muižnieka un ierēdņa Jakoba Dobrovoļska meitu Margaretu (dz. 1893. g. 27. janv.), dēls Edgars Artūrs Hamilkārs (dz. 1931; *stud. iur.*).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 813. l.; Laiks. – 1954. – 6. febr.

TORGĀNS Ernests (1895–1968)

Dzimis 1895. g. 17. jūl. Zeltiņu pag. lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Anna (dz. Akmene). Latvietis, luterticīgs. Beidzis Zeltiņu pagastskolu. 1915 V mobilizēts karadienestā.

Ernests Torgāns

1919 VI atgriezies Latvijā. 1919 ievēlēts par Valkas apr. padomes locekli. 1919 VII–1921 IV dienējis Latvijas armijā, piedalījies Neatkarības karā. Bijis Valkas apriņķa valdes darbvedis. Valkas kopējās slimokases valdes loceklis-kasieris, Valkas Izglītības biedrības sekretārs. Darbojies Valkas Sporta biedrībā, Valkas Biškopības biedrībā, biedrībā “Kultūras balss”, no 1921 Latvijas Biškopības centrālbiedrības instruktors. No 1925 partijas “Demokrātiskais centrs” Valkas nodaļas biedrs. 1928 beidzis Izglītības min-jas rīkotos vidusskolu eksterņu kursus. 1930 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1939). Darbojies LU Studentu juristu biedrībā. 1921–35 strādājis Valkas apr. valdē (no 1925 valdes sekretārs), 1932–34 arī Valkas apr. bāriņtiesas priekšsēdētājs, pēc tam bāriņtiesas loceklis. 1928–34 Valkas pilsētas domes un valdes loceklis, bijis pilsētas galvas biedrs. 1931 X kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās Apvienotā jaunsaimnieku, sikgruntnieku, “Saimnieciskā centra” un atvaļināto karavīru saraksta (nav ievēlēts). Latvijas Tautas universitātes Valkas nodaļas līdzdibinātājs. 1926–32 politiski sabiedriski literārā nedēļas laikraksta “Ziemeļlatvija” redakcijas loceklis Valkā. No 1935 VII lauksaimnieks un dārzkopis Valkā. No 1939 VI grāmatvedis Valkas patērētāju biedrībā. No 1939. g. 20. dec. zv. advokāta K. Dzelziša palīgs Valkā.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Valkas juridiskajā konsultācijā. 1941. g. 15. martā izstājies no Advokātu kolēģijas, bijis Valmieras apgabaltiesas loceklis. Vācu okupācijas laikā strādājis gadījuma darbus lauku saimniecībās, dzīvojis Valmierā. 1944. g. vasarā dzīvojis Līgatnes pag. Pumpuriņos, rudenī devies bēgļu gaitās uz Kurzemi, dzīvojis Pastendes pag. Induļos. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1945 VIII–1950 advokāts Tukuma juridiskajā konsultācijā, 1950 III–1952 Jēkabpils juridiskās konsultācijas vadītājs, pēc tam Bauskas juridiskās konsultācijas vadītājs. 1946–47 mācījies LKP Tukuma apr. komitejas marksisma-ļeņinisma vakara universitātē. 1959 II atskaitīts no Advokātu kolēģijas pēc paša vēlēšanās, pensionējies. Miris 1968. g. 15. nov. Bauskā. Apbedīts Rīgas I Meža kapos.

Precējies ar Ellu Ēķi (1908. g. 13. sept.–1995. g. 22. maijā), bērni Valdīš (1925. g. 30. maijā–1997. g. 4. februāri Kanādā), meita Rūta (prec. Kroģere; dz. 1937. g. 27. febr.; agronome, *Dr. agr., doc. emeritus*), Kalvis (dz. 1939. g. 31. martā; tieslietu zinātnieks,

zv. advokāts, profesors, *Dr. habil. iur.*, Latvijas Zinātņu akadēmijas īstenais loceklis), Jānis (dz. 1942. g. 26. janv.; muzikologs, profesors, *Dr. habil. art.*).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 815. l.; 3710. f., 1. apr., 77. l., 90., 91. lp.; 7427. f., 1. apr., 14834. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 70. lp.; LVD; LUAJ; LZAKA, 424. l.; dēla Kalvja Torgāna sniegtās ziņas.

TRANIŅA (dz. **BUNDŽA**, prec. **GULBE**) **Alvīne** Paulīna (1905–1993)

Dzimumsi 1905. g. 3. dec. Rīgā mūrnieka ģimenē; tēvs – Aleksandrs, māte – Lize (dz. Martinsone). Latviete, luterticīga.

1921 beigusi pamatskolu Rīgā, 1926 Rīgas pilsētas 2. vidusskolu. 1926–35 strādājusi Rīgas apgabaltiesas 8. iecirkņa tiesu izpildītāja kancelejā un Dzelzceļnieku slimokasē par mašīnrakstītāju. 1929 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1938). 1935 apcietināta, apsūdzēta piederībā LKP, vēlāk atbrīvota. No 1938 tiesamatu kandidāte Tiesu palātas Civildepartamentā, no 1939 līdz 1941 strādājusi Latvijas Kredītbankas juriskonsultācijā.

Padomju okupācijas laikā no 1941 grāmatvede Valsts tipogrāfijas 2. spiestuvē. Vācu okupācijas laikā no 1943 V Rīgas apgabaltiesas 8. iecirkņa tiesu izpildītāja sekretāre. No 1943. g. 4. nov. zv. advokātes V. Karlovskas palidze Daugavpilī. No 1944 XI advokāte Jēkabpils juridiskajā konsultācijā, no 1945 I Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. Bijusi pazīstama tenisiste. 1951 X pamatojoties uz negatīvu atestāciju (“nav nodarbojusies ar politiskā līmeņa ceļšanu”), no Advokātu kolēģijas izslēgta. 1955 XII atjaunota Advokātu kolēģijā, 1959 I atkārtoti izslēgta. Mirusi 1993. g. 20. sept.

Precējusies 1930 ar studentu Hariju Gulbi (1904. g. 3. dec.–1936). Otrreiz precējusies 1940. g. 23. dec. ar Jāni Traniņu (dz. 1914. g. 25. jūl.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 816. l.; 7427. f., 1. apr., 13187. l.; LUAJ.

TRANZĒ-ROZENEKS Heinrihs Aleksandrs Joahims (*von Transehe-Roseneck*; 1888–1945)

Dzimis 1888. g. 26. martā Jaunbrenģuļū pag. muižnieka ģimenē; tēvs – Nikolajs, māte – Elize (dz. Veisa). Vācietis, luterticīgs. 1908 beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju. No 1908 studējis tieslietas Tērbatas universitātē, no 1912 – Demidova juridiskajā licejā Jaroslavlā (beidzis 1915). 1915 brīvprātīgi iestājies Krievijas armijā, 1917 demobilizēts. 1918 aizvests par ķīlnieku uz Krasnojarsku, tajā pašā gadā atgriezies Latvijā.

Bijis izmeklēšanas tiesneša palīgs Rīgā. No 1920 III Rīgas apgabaltiesas jaunākais tiesamatu kandidāts, no sept. izmeklēšanas tiesnesis (līdz 1924). No 1924. g. 22. okt. zv. advokāta Z. Bergmana palīgs Rīgā, no 1935. g. 12. jūn. Jaunvālē (Valmieras apr.). Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs. 1936. g. 11. martā atskaitīts no

Alvīne Traniņa

Heinrihs Tranzē-Rozeneks

Kārlis Trauciņš

Otilija Treija

zv. advokātu palīgu skaita pēc paša vēlēšanās. Nodarbojies ar lauksaimniecību Jaunvālē. 1939 izceļojis uz Vāciju, bijis tiesnesis Štrelno Pozenes (Vartelandes) apgabalā (tag. Stšelno Polijā), pēc tam Lidericā.

1945. g. 23. janv. kopā ar ģimeni izdarījis pašnāvību Lidericas apkārtnē (tag. Saksijas-Anhaltes federālajā zemē).

Precējies ar baronesi Adinu Loudonu (1892. g. 3. sept.–1927. g. 26. sept.), dēli Vilhelms Džems Nikolajs (1923. g. 6. dec.–1942. g. 25. maijā; kritis 2. pasaules karā) un Freds Joahims Heinrihs (dz. 1927. g. 3. janv.). Otrreiz precējies 1931 ar Helēnu Olgu Pisarevu (1905. g. 19. dec.–1945. g. 23. janv.), meita Marianne Elīze Margarēte (1937. g. 6. dec.–1945. g. 23. janv.).

Baltvāciešu studentu korporācijas “Livonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 817. l.; 2996. f., 18. apr., 9619. l.; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958; DBG.

TRAUCIŅŠ Kārlis (1893–1936)

Dzimis 1893. g. 29. jūn. Bērzaunes pag. Raugos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Andrejs. Latvietis, luterticīgs. Beidzis Bērzaunes pagastskolu (1905) un draudzes skolu, 1907–10 mācījies Pleskavas ģimnāzijā, 1913 beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju. 1913–14 studējis lauksaimniecību RPI. 1914–15 tautskolotājs Bērzaunes pag. 1915–17 studējis matemātiku Petrogradas universitātē. 1917 II–IX strādājis Petrogradas milicijā. 1918. g. sāk. atgriezies Latvijā, dzīvojis Bērzaunes pag.

1919 padomju varas laikā sekretārs Statistikas tautas komisiariātā Rīgā. No 1919 VII strādājis Rīgas prefektūrā (adrešu galda darbvedis), no sept. Iekšlietu min-jas Sociālajā departamentā (sevišķu uzdevumu ierēdnis, darbvedis, nodaļas vadītājs). No 1920 VII Darba min-jas kancelejas pārvaldnieks (līdz 1921. g. b.). 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1925). No 1922 darbvedis zv. advokāta P. Berģa birojā, 1923–24 vecākais sevišķu uzdevumu ierēdnis Iekšlietu min-jā. No 1925. g. 19. aug. zv. advokāta P. Berģa palīgs Rīgā. No 1930 zv. advokāts Rīgā. Darbojies Rīgas Tūristu biedrībā. Viesojoties pie sievasbrāļa Mārcienas pag. Sūņos, 1936. g. 26. dec. noslēcis Diņķēnu ezerā maksķerēšanas laikā. Apbedīts Bērzaunes kapos.

Precējies 1922 ar Ernu Resni (dz. 1903. g. 16. martā), dēls Ivars. Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 818.–820. l.; 1368. f., 3. apr., 1129. l.; 7427. f., 1. apr., 2341. l.; Bļitkojet ielūzīs ezerā un noslēcis zv. adv. Trauciņš // Jaunākās Ziņas. – 1936. – 29. dec.; Students. – 1937. – Nr. 7; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; LU AJ.

TREIJA (dz. BUTE) Otilija Vilhelmine Milda (1896–1981)

Dzīmusi 1896. g. 15. apr. Liepājā; tēvs – Ernests, māte – Alīda Antonija. Latviete, luterticīga. Mācījusies V. Maldoņa ģimnāzijā, 1915 devusies bēgļu gaitās uz Krieviju. Līdz 1917 mācījusies uz

Gatčinu evakuētajā Tukuma meiteņu ģimnāzijā. Turpinājusi izglītību Bestuževas Augstāko sieviešu kursu Juridiskajā fakultātē Petrogradā (līdz 1917. g. rudenim). Pēc tam strādājusi par ierēdni Izglītības ministrijā un Pārtikas tautas komisariātā Petrogradā.

1920 XI atgriezies Latvijā. 1920 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1937). Studiju laikā no 1921 darbvede Latvijas armijas Artilērijas instruktoru baterijā, 1922–23 Kodifikācijas nodaļā, no 1928 Zv. advokātu padomē un 1930–35 arī zv. advokāta N. Kalniņa birojā. Uzņemta zv. advokātu palīgu skaitā Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I–VI mašīnrakstītāja Advokātu kolēģijas prezidijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, zv. advokātes O. Ķempeles palīdzē Rīgā. 1941–44 arī mašīnrakstītāja Zv. advokātu padomē. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI Advokātu kolēģijas prezidija atbildīgā sekretāre, no 1948 IV prezidija lietu pārzine un Rīgas 1. juridiskās konsultācijas sekretāre. Vēlāk Advokātu kolēģijas prezidija konsultante kodifikatore. No 1956 pensijā. Mirusi 1981. g. 29. nov. Apbedīta Lāčupes kapos.

Precējusies 1923 ar ierēdni, vēlāko zv. advokāta palīgu Ernestu Treiju (sk.).

Studenšu korporācijas “Gundega” filistre.

A. LVVA, 7427. f., 1. apr., 8735. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA; LZAKA, 430. l

TREIJS Ernests Kārlis Andrejs (1886–1931)

Dzimis 1886. g. 31. maijā Stendes pag.; tēvs – Kārlis. Latvietis, luterticīgs. Mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā. 1915 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. No 1916 strādājis Galvenās pasta pārvaldes juriskonsultācijas daļā Petrogradā.

Atgriezies Latvijā. No 1921 II redaktors Tieslietu ministrijas Kodifikācijas nodaļā, 1922 I–X nodaļas vadītājs. No 1922. g. 20. dec. zv. advokāta J. Ķēmaņa palīgs Rīgā. 1926. g. 14. apr. atskaitīts no zv. advokātu skaita kā strādājošs valsts dienestā. No 1926. g. Saeimas Kodifikācijas nodaļas vadītājs. Miris 1931. g. 10. maijā Rīgas 1. pilsētas slimnīcā pēc aklās zarnas operācijas. Apbedīts Lācara (tag. Lāčupes) kapos.

Precējies 1923 ar tieslietu studenti, vēlāko zv. advokāta palīdzi Otiliju Vilhelmīni Mildu Buti (sk. Otilija Vilhelmine Milda Treija).

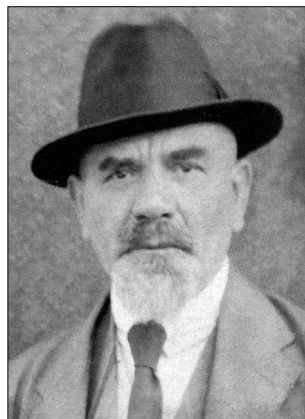
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 821. l.; 2996. f., 18. apr., 10477. l.; Jaunākās Ziņas. – 1931. – 12. maijs.

TRONS Žanno (arī Jehošua Trons; 1865–1939)

Dzimis 1865. g. 25. dec. Jelgavā; tēvs – Ābrams. Ebrejs, jūdaists. 1889 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti, no 1890 strādājis advokatūrā Rīgā. Bijis zv. advokāta G. Rubiņšteina palīgs, vēlāk zv. advokāts. 1892 aktīvi iesaistījies Rīgas ebreju sabiedriskajā dzīvē un cionisma kustībā. 1897 piedalījies cionistu biedrības “Cion” dibināšanā Rīgā. 1900–35 Rīgas ebreju

Ernests Treijs

Žanno Trons

izglītības biedrības sekretārs. Rīgas Ebreju kluba, Ebreju savstarpējās kredītbiedrības (vēlāk Ziemeļu banka), hedorītu organizācijas “*Hadorim Hesukonim*” (vēlāk senebreju valodas skola) līdzdibinātājs. Piedalījies ivrita ģimnāzijas veidošanā (ASV vācis līdzekļus skolas nama iegādei). 1915 bijis Ebreju bēgļu palīdzības komitejas loceklis.

1918. g. 18. nov. piedalījies Latvijas valsts proklamēšanas aktā. Tautas padomes loceklis no Židu nacionālās padomes, darbojies Juridiskajā, Nacionālietu un Sevišķās amnestijas komisijā. Satversmes sapulces loceklis no “*Ceire Cion*” saraksta. Darbojies Juridiskajā komisijā un Satversmes sapulces locekļu lietu izmeklēšanas komisijā. 20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. 1922 kandidējis 1. Saeimas vēlēšanās no Ebreju apvienotā nacionālā bloka (“*Histadrut Hacionit*”, “Ebreju nacionālā demokrātiskā partija”, cionistiskā organizācija “*Misrochi*”) saraksta (nav ievēlēts). 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Ebreju saraksta (nav ievēlēts). No 1920 cionistu organizācijas “*Keren Haseod*” centrālās komitejas loceklis, no 1925 organizācijas “*Keren Kaemet*” priekšsēdētājs. No 1923 partijas “*Ceire Cion*” laikraksta “*Unzer Veg*” līdzstrādnieks. 30. gados darbojies cionistu organizācijā “*Histadrut Hacionit*”. Bijis Palestīnas fonda Latvijā priekšsēdētājs, Apvienotās cionistu savienības priekšsēdētāja biedrs, cionistu biedrības “*Olim*” līdzdibinātājs un biedrs, Jeruzalemes universitātes veicināšanas biedrības valdes loceklis. 1935. g. 11. sept. atskaitīts no zv. advokātu skaita kā izceļojis uz Palestīnu. Miris 1939. g. Haifā.

Precējies, dēls Aleksandrs (dz. 1890. g. 25. nov.; students, izceļojis uz Palestīnu).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 822. l.; 1376. f., 2. apr., 12429. l., 126. lp.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 75. lpp.; Latvijas Satversmes Sapulces stenogrammu rādītājs. – Rīga, 1925. – 162. lpp.; Сегодня вечером. – 1935. – 26. авр.; *Bobē M.* Ebreji Latvijā. – Rīga, 2006.

TUĻBOVIČS Zālamans (1903–1941)

Dzimis 1903. g. 27. febr. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Zisels, māte – Mirjama (dz. Berlina). Ebrejs, jūdaists. No 1911 mācījies N. Rivoša privātajā ģimnāzijā Rīgā, 1915–18 A. Korti progimnāzijā.

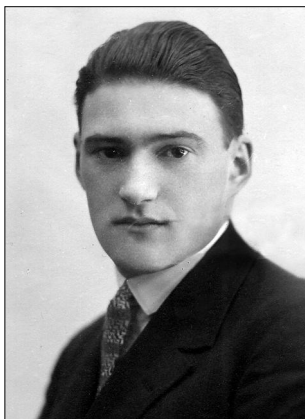
Pēc Rīgas pilsētas krievu vidusskolas beigšanas (1922) uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1923 tieslietu studijas (beidzis 1930). 1931–32 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis Kara tiesu pārvaldē. No 1933. g. 3. maija zv. advokāta M. Hilmana palīgs Rīgā. No 1940. g. 1. maija zv. advokāts Rīgā.

Ģājis bojā Rīgas geto vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies 1928 ar Soņu Birkenheimu (1907–1941 Rīgas geto), dēls Mozus (1936. g. 10. maijā–1941 Rīgas geto).

D. Aprakstītās mantas glabātāja atlīdzība. – Rīga, 1939; Juridiskās personas mantotspēja. – Rīga, 1939.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 823. l.; 7427. f., 1. apr., 6061. l.; LU AJ; www.yadvashem.org

Zālamans Tuļbovičs

TUMANSKIS Vladimirs (1864– pēc 1939)

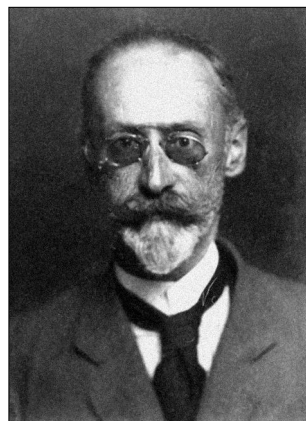
Dzimis 1864. g. 3. okt. Orlas gub. dzejnieka ģimenē; tēvs – Nikolajs. Krievs, pareizticīgs. 1890 beidzis Kijevas universitātes Juridisko fakultāti. Bijis tiesamatu kandidāts Orlas apgabaltiesā, no 1891 gub. sekretārs, no 1896 kolēģijas sekretārs. 1894–96 izmeklēšanas tiesnesis Tihvinas apr. 1896 IX ieskaitīts Krievijas Tieslietu min-jas dienestā, Staraja Rusas (Novgorodas gub.) apr. III iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis. No 1897 titulārpadomnieks. 1902 iecelts par Staraja Rusas pilsētas tiesnesi, 1903 par Jaunjelgavas–Ilūkstes apr. II iecirkņa miertiesnesi. No 1908 kolēģijas asesors, no 1909 IV galma padomnieks. No 1909 XII kolēģijas padomnieks. 1911 iecelts par Rīgas pilsētas VII iecirkņa miertiesnesi, no 1912 valsts padomnieks. 1915 IV pēc paša lūguma slimības dēļ atbrīvots no amata. No 1915 VI Rīgas pilsētas notārs. 1915 kopā ar citām tiesu iestādēm evakuējies uz Petrogradu, pensionārs.

No 1920. g. 9. dec. zv. advokāts Rīgā. 1925–29 bijis krievu nacionāli demokrātiskā laikraksta “Slovo” līdzstrādnieks. No 1937 dzīvojis Babītes pag. Ušos. 1938 apcietināts, notiesāts par krimināla rakstura pārkāpumu. Ievietots Rīgas Centrālcietumā, 1939 IX atbrīvots. 1939. g. 25. janv. izslēgts no zv. advokātu skaita. Turpmākais liktenis nav zināms.

Apbalvojumi: b) Krievijas Ao II šķ., Aleksandra III piemiņas med., Romanovu dinastijas 300 gadu valdīšanas jubilejas piemiņas med., Sarkanā Krusta augstākais apbalvojums.

Precējies ar Klauđiju Verjovkinu (dz. 1866. g. 9. maijā), dēls Nikolajs (1902. g. 18. febr.–1934. g. 16. febr.) un meita Natālija (dz. 1903. g. 5. febr.).

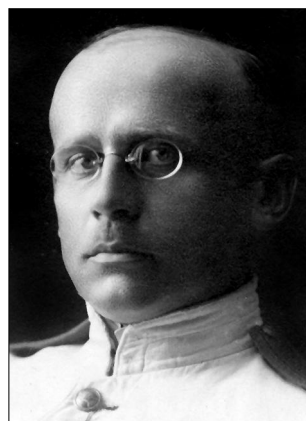
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 824. l.; 2996. f., 18. apr., 13176. l.

Vladimirs Tumanskis

TUMBILS Jānis (1881–1934)

Dzimis 1881. g. 1. okt. Linkavas muižā Kauņas gub. (tag. Lietuvā); tēvs – Krišjānis. Latvietis, katoļticīgs. Studējis tieslietas Kijevas universitātē. 1905 beidzis Varšavas universitātes Juridisko fakultāti. No 1906 jaunākais tiesamatu kandidāts (no 1908 vecākais tiesamatu kandidāts) Kijevas Tiesu palātā. No 1908 III izmeklēšanas tiesnesis Nežinas apgabaltiesas Kroļevcas apr. 2. iecirknī, no 1908 V Taganrogas pilsētā, no 1909 Jekaterinodaras (tag. Krasnodara) apgabaltiesas Novorosijskas pilsētas 4. iecirkņa miertiesnesis. 1910 XI iecelts par Kijevas Tiesu palātas vecāko tiesamatu kandidātu. No 1910 XII Berdičevas apr. 1. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis, no 1911 III Čerkasu apr. 2. iecirkņa miertiesnesis, no 1911 XII Berdjanskas izmeklēšanas tiesnesis, no 1912 Taganrogas izmeklēšanas tiesnesis, no 1913 Temrjukas apr. miertiesnesis, no 1916 III Batalpašinskas (tag. Čerkeska) apr. 6. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis, no 1919 II Maikopas apr. 2. iecirkņa izmeklēšanas tiesnesis, no jūl. Maikopas pilsētas izmeklēšanas tiesnesis.

Jānis Tumbils

Zelma Turaida

No 1921 IX Rīgas apgabaltiesas prokurora biedrs, 1923 III–XII Jelgavas apgabaltiesas prokurora biedrs. No 1924. g. 30. janv. zv. advokāts Rīgā. Darbojies Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā, bijis valdes loceklis. Miris 1934. g. 21. febr.

Precējies ar Lidiju Grambovsku (dz. 1887. g. 4. apr.), meita Zoja (dz. 1912. g. 3. janv.), dēli Bogdans (dz. 1914. g. 17. febr.) un Pēteris (dz. 1918. g. 1. aug.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 825. l.; 1376. f., 2. apr., 12318. l., 178. lp.; 2996. f., 18. apr., 13231. l.; Jaunākās Ziņas. – 1934. – 22. febr.

TURAIDA (dz. **EZIŅA**, 1929–30 – **BLUMBERGA**) **Zelma** Luīze Adolfīne (1901–1988)

Dzimusi 1901. g. 28. apr. Liepājā namdara ģimenē; tēvs – Frīcis, māte – Margrieta (dz. Sprūde). Latviete, luterticīga.

1919 beigusi žēlsirdīgo māsu kursus Liepājas pilsētas slimnīcā. No 1922 mācījusies Liepājas valsts tehnikuma Komerccodaļā (beigusi 1924). 1925 beigusi skolotāju sagatavošanas kursus. 1925–30 skolotāja Bebreņu pag. Kaldabruņas pamatskolā. 1928 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1936). No 1935 likumzinību skolotāja Gulbenes valsts komercskolā, no 1938 Liepājas pilsētas vakara tehnikumā. No 1939 mājsaimniece.

Vācu okupācijas laikā no 1943. g. 6. marta zv. advokāta N. Gravas palīdzē Liepājā. 2. pasaules kara beigās bēgļu gaitās Vācijā, dzīvojusi Grēvenes bēgļu nometnē. No 1949 trimdā ASV. Dzīvojusi Sakramento Kalifornijas pavalstī. Bijusi ilggadēja vietējās latviešu svētdienas skolas skolotāja. Mirusi 1988. g. 7. martā Paloalto Kalifornijas pavalstī.

Precējusies 1929 ar mehānikas studentu Jānis Blumbergu (no 1930 – Jānis Turaidis; 1902. g. 9. okt.–1980. g. 29. jūn. ASV), dēls Ojārs (1932. g. 2. martā–1976. g. 14. nov. ASV), vēl divi dēli.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 826. l.; 1632. f., 1. apr., 22150. l.; 7427. f., 1. apr., 12649. l.; LUAI.

Rūdolfs Turks

TURKS Rūdolfs (1901–1988)

Dzimis 1901. g. 9. jūn. Kursīšu pag. Bāliņos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Žanis, māte – Auguste (dz. Vanaga). Latvietis, luterticīgs. No 1912 mācījies Kursīšu min-jas skolā. 1. pasaules kara laikā turpinājis izglītību pie privātskolotājas Saldū.

Piedalījies Neatkarības karā, dienējis Rīgas pilsētas komandantūras apsardzības rotā. 1921 beidzis Rīgas pilsētas 2. vidusskolu. 1921 uzsācis ķīmijas studijas LU, 1922 tieslietu studijas (beidzis 1931). 1924 strādājis Rīgas 10. nodokļu iecirkņa kancelejā. No 1924 jaunākais tiesamatu kandidāts (no 1927 vecākais tiesamatu kandidāts) Senātā, no 1926 Rīgas apgabaltiesas 1. civilnodaļā. 1930–1933 VII papildu mīrtiesnesis. No 1933 X prokurora biedrs Rīgas, 1934 VIII–1939 VIII Jelgavas apgabaltiesā. 1931–34 bijis Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijas biedrs. 1932–39 darbojies

Latvijas Aizsargu organizācijā, bijis 5. Rīgas aizsargu pulka tieslietu darbvedis. No 1940. g. 10. janv. zv. advokāts Jelgavā.

Padomju okupācijas laikā 1940 nacionalizēti R. Turkam piederošie 2 nami Rīgā. 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Mācījies mūrniekuursos, strādājis celtniecībā, no maija tirdzniecības uzņēmuma “Transtorgpīt” Jūrmalas bāzes priekšnieks, no jūn. Rīgas 3. valsts tirdzniecības uzņēmuma tirdzniecības bāzes priekšnieka palīgs Bulduros. 1941. g. 14. jūn. bijis iekļauts apcietināmo sarakstos par “aģitēšanu nebalsot PSRS Augstākās Padomes vēlēšanās un kontrrevolucionāru darbību”. Neatraduši R. Turku mājās, apcietinātāji ieradušies viņa darbavietā, taču R. Turks izbēdzis (izlecot pa otrā stāva logu) un slēpies mežā. 30. jūn. pievienojies Vācijas armijai. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 9. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 1942. g. 20. martā atskaitīts no zv. advokātu skaita, iestājies policijas bataljonā (rotas komandieris) un devies uz Austrumu fronti, virsleitnants. 1942 VII atbrīvots no dienesta. No 1942. g. 8. sept. zv. advokāts Rīgā, no 1943. g. 1. apr. Jelgavā, no 1944. g. rudens Liepājā. 1943 II iecelts par Rīgas apr. policijas “C” grupas 1. bataljona komandieri, oberšturmfiirers. 1944 bijis Rīgas aizsargu pulka Sakaru bataljona komandieris. Bijis arī izdevniecības un laikraksta “Tēvija” juriskonsults, 1945 izdevniecības pārstāvis. Kara beigās pilnvarotais Zv. advokātu padomes lietās Kurzemē. 1945 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1949 ievēlēts par Latvijas Centrālās padomes locekli, bijis Latvijas Centrālās padomes delegāts Latvijas Centrālajā komitejā. Vēlāk izceļojis uz ASV. Strādājis būvniecībā Ņujorkā. Bijis ALA 1. kongresa delegāts, *Daugavas vanagu* Ņujorkas apvienības priekšnieks, Latviešu kara invalidu apvienības ASV valdes loceklis, Latviešu juristu apvienības ASV valdes loceklis, Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijas vadītājs trimdā. Miris 1988. g. 22. sept.

Apbalvojumi: a) Latvijas Acpjm; ANk.

Precējies 1932 ar filoloģijas studentu Ludmilu Austrumu (1904. g. 10. okt.–1992. g. 5. febr. ASV), dēls Tāivaldis (1933–1948, noslīcis izsūtījumā) un meita Asnate (1940–1941 VIII; mirusi izsūtījumā). Sieva un bērni 1941. g. 14. jūn. izvesti uz Tomskas apg., sieva 1956 atbrīvota un atgriezusies Rīgā, 1966 pārcēlusies pie vīra uz ASV.

Studentu korporācijas “Talavija” filistrs.

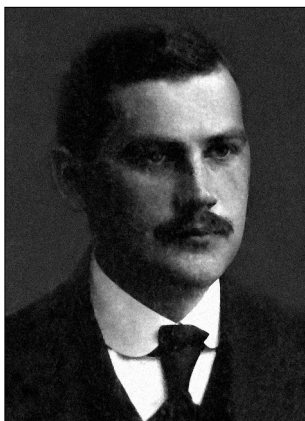
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 827. l.; 7427. f., 1. apr., 4608. l.; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 16214. l.; Jaunākās Ziņas. – 1933. – 13. okt.; Pēdējā Bridi. – 1933. – 13., 14. okt.; EVP; Laiks. – 1986. – 14. jūn.; *Štamers K.* Rūdolfam Turkam 85 gadi // Kara Invalids. – 1986. – Nr. 31; LUAI; KT.

ŪBELIS Alberts Pēteris (1912– pēc 1951)

Dzimis 1912. g. 20. martā Livānu pag. Ēvelēs stikla fabrikas strādnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Berta (dz. Miežite). Latvietis, luterticīgs.

Alberts Ūbelis

Ādams Ulinskis

1927 beidzis Līvānu pamatskolu, 1931 – Jēkabpils valsts reālģimnāziju. No 1932 pagaidu darbinieks Līvānu pasta kantorī, no 1933 – darbvedis Līvānu kūdras fabrikā. 1932 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1942). 1934–35 obligātajā karadienestā Latvijas armijā. 1935 beidzis telegrāfa ierēdņu kursus, strādājis Galvenajā telegrāfa kantorī par radiotelegrāfistu, no 1939 kantorists Kreditsbankas Aizdevumu daļā. Darbojies Latvijas Aizsargu organizācijas sporta pulciņā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. rudens strādājis Rīgas ādu un miecvielu fabrikā par inspektoru. Vācu okupācijas laikā no 1943. g. 20. okt. zv. advokāta V. Dāvja palīgs Līvānos. 1944 IV iesaukts karadienestā, dienējis 2. latviešu robežapsardzības pulka štābā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944. g. rudens līdz 1945 Rīgas ādu un miecvielu fabrikas daļas priekšnieks. No 1945 IX Līvānu ekonomiskā tehnikuma direktors. Dzīvojis Līvānu raj. kolhozā “Nākotne”.

Precējies 1936 ar latgaliešu sabiedriskā darbinieka dzirnavnieka Jezupa Velkmes meitu Natāliju (dz. 1916. g. 27. jūl.), meita Anita un dēls Guntis (dz. 1937), šķīries. Precējies otrreiz, sieva Anta, dēls.

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 828. l.; 7427. f., 1. apr., 17626. l.; LUAI.

ULINSKIS Ādams Aleksandrs (1886–1965)

Dzimis 1886. g. 7. jūl. Rīgā; tēvs – Jānis. Latvietis, luterticīgs. Beidzis Rīgas reālskolu. 1905–10 studējis komerczinības RPI, pēc tam Maskavas Komercinstitūtā. Turpinājis studijas Demidova juridiskajā licejā Jaroslavlā un Tomskas universitātes Juridiskajā fakultātē (studijas beidzis). Bijis privātdocents administratīvajās un tirdzniecības tiesībās Tomskas universitātē. Vēlāk profesors Austrumu institūtā Vladivostokā un Tālo Austrumu universitātē. 1915 VIII–1919 XII juriskonsults Kara ekonomiskās biedrības Tomskas nodaļā. Pēc tam atkal strādājis Tomskas universitātē, profesors.

1921. g. vasarā atgriezies Latvijā. No 1921. g. 21. dec. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 1941 II izceļojis uz Vāciju, dzīvojis Berlīnē. Bijis *Dr. iur. et rer. pol.*, profesors. Miris 1965. g. 11. dec. Rietumberlīnē.

Precējies, šķīries.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 829. l.; 2996. f., 19. apr., 951. l.; Baltische Briefe. – 1966. – Nr. 1.

Jānis Ullis

ULLIS Jānis (1902–1968)

Dzimis 1902. g. 25. febr. Birzgales pag. Sudmalu krogā krodziniekā ģimenē; tēvs – Andrejs, māte – Anna (dz. Zemtūre). Latvietis, luterticīgs. No 1910 mācījies pagastskolā, pēc tam Jaunjelgavas

tirdzniecības skolā. 1915 devies bēgļu gaitās uz Vidzemi. Turpinājis izglītību Madlienas draudzes skolā. No 1916 mācījies V. Zaubes progimnāzijā Rīgā (beidzis 1918).

Piedalījies Neatkarības karā. Pēc Rīgas pilsētas 2. vidusskolas beigšanas (1921) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1929). Studiju laikā strādājis Valsts statistiskajā pārvaldē. No 1922 sekretārs zv. advokāta G. Rubiņšteina birojā. 1926–34 LZS biedrs. No 1929. g. 27. febr. zv. advokāta G. Rubiņšteina palīgs Rīgā. 1931–32 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 5. Cēsu kājnieku pulkā. No 1936. g. 29. janv. zv. advokāts. 1934 VII–1940 IX juriskonsults Tautas labklājības ministrijā, no 1934 XI – arī Latvijas strādnieku arodotorganizāciju juridiskajā birojā. 1939–40 Latvijas Juristu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, darbvedis Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. No 1941 VIII arī vecākais juriskonsults Zemes pašpārvaldes Iekšlietu ģenerāldirekcijas Sociālā departamenta Administratīvajā nodaļā. 1945. g. 9. maijā ar ģimeni kuģi devies no Ventspils uz Vāciju, nākošajā dienā kuģis aizturēts. Izsūtīts uz Vorkutas nometnēm Komi APSR, strādājis ogļu šahtās. 1946 atgriezies Latvijā. Darbvedis, strādnieks dažādos uzņēmumos (medicīnas māsu skolā, uzņēmumā “Radiotehnika”). Miris 1968. g. 31. martā Rīgā. Apbedīts I Meža kapos.

Precējies 1938 ar zobārsti Veroniku Embriku (1903. g. 26. maijā–1981. g. 3. martā), meita Astrīda (dz. 1940. g. 22. jūn.), dēls Andrejs (1943. g. 21. apr.–1985. g. 28. febr.).

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

D. Culpa in eligendo. – Rīga, 1935.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 830., 831. l.; 1638. f., 1. apr., 475. l.; 3282. f., 1. apr., 133. l., 8., 9. lp.; 7427. f., 1. apr., 4932. l.; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; LUAJ; meitas Astrīdas Rocēnas sniegtās ziņas.

UPMANIS Arturs Gustavs (1912–1994)

Dzimis 1912. g. 16. martā Rīgā būvamatnieka ģimenē; tēvs – Ernests, māte – Anna Vilhelmīne (dz. Jēgere). Latvietis, luterticīgs. 1. pasaules kara laikā ar ģimeni bēgļu gaitās Latgalē, Vitebskā, Petrogradā un Voronežā.

1919. g. pavasarī atgriezies Latvijā, Rīgā. 1919–25 mācījies Rīgas pilsētas 3. pamatskolā. 1929 beidzis Rīgas pilsētas 2. vidusskolu. 1929 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1942). 1930 V–IX bijis praktikants Latvijas Bankas Jelgavas nodaļā, 1930–40 zv. advokāta E. Saltupa sekretārs, 1934–40 Latvijas Lauksaimnieku ekonomiskās sabiedrības konkursa valdes kancelejas darbinieks, 1938–40 zv. advokāta L. Šulca sekretārs. 1933–34 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, 5. Cēsu kājnieku pulkā. Beidzis virsnieku vietnieku kursus Kara skolā, atvaļināts virsnieka vietnieka pakāpē.

Arturs Ūpmanis

Padomju okupācijas laikā namu pārvaldnieks un 1940–43 vecākais grāmatvedis un galvenais inspektors Kūdras rūpniecības trestā (vācu okupācijas laikā no 1941 VII uzņēmumā “Kūdra”). No 1943 IV juriskonsults Latgales apg. kūdras fabrikām. No 1943. g. 6. marta zv. advokāta E. Saltupa palīgs Daugavpili. 1943. g. 13. aug. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita pēc paša lūguma (nebija sācis praksi). Bijis Rīgas pilsētas bāriņtiesas loceklis. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojis uz Kanādu. Miris 1994. g. 7. jūn. Toronto.

Precējies, dēls.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 833. l.; 1471. f., 1. apr., 88. l., 131., 132. lp.; 7427. f., 1. apr., 13668. l.; LUAJ.

VĀGNERS Jānis (1869–1955)

Dzimis 1869. g. 26. nov. Iecavas pag. Lielratniekos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Mārtiņš. Latvietis, luterticīgs. Beidzis Jelgavas ģimnāziju. 1896 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. Bijis aktīvs jaunstrāvnīeks, darbojies laikrakstā “Dienas Lapa” un studentu pulciņos. Pēc universitātes beigšanas atradies policijas uzraudzībā. Praktizējis kā privātdavokāts Jelgavā, pēc tam Bauskā. 1905 revolūcijas laikā darbojies Bauskas revolucionārajā komitejā. 1906 I devies uz Somiju, vēlāk emigrējis uz Šveici, dzīvojis Cīrihē, strādājis fabrikā. Bijis Krievijas Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas Cīrihes sekcijas sekretārs. No 1910 dzīvojis Diseldorfā Vācijā. Biroja darbinieks fabrikā, vēlāk fabrikas vadītājs Dortmundē. 1914, sākoties 1. pasaules karam izraidīts no Dortmundes, pārcēlies uz Diseldorfu, bijis biroja darbinieks mašīnu fabrikā.

1921 atgriezies Latvijā. No 1922. g. 1. febr. zv. advokāts Rīgā. 1924 V–1934 III Zv. advokātu padomes loceklis. 1925, 1928 un 1931 ievēlēts Rīgas pilsētas domē no LSDSP saraksta. Bijis LSDSP biedrs, 1932 izslēgts. Finanšu min-jas Muitas departamenta juriskonsults. 1935 IV atbrīvots no juriskonsulta amata.

Padomju okupācijas laikā 1940 VII atskaitīts no zv. advokātu skaita kā pārgājis valsts dienestā. Iecelts par Latvijas Senāta virsprokuroru (amatā līdz 1941 I), vēlāk strādājis prokuratūrā (Vispārējās uzraudzības nodaļas vadītājs, Sūdzību nodaļas vadītājs) un Valsts arbitražā (priekšnieka vietnieks, 1941 IV–VI arbitražas tiesnesis). 1940 VII Rīgas vēlēšanu apgabalā ievēlēts Tautas saeimā, tās prezidija loceklis (no 1940 VIII LPSR Augstākās Padomes deputāts). Vācu okupācijas laikā 1942 IV apcietināts un ieslodzīts Salaspils koncentrācijas nometnē, pēc tam Rīgas Centrālcietumā, apsūdzot komunistiskā darbībā padomju varas gadā. Pēc atbrīvošanas 1942 VIII bijis kasieris Olaines kūdras fabrikā. 1944 devies uz Vāciju, dzīvojis Dortmundē. Pēc Sarkanās armijas ieņākšanas tuls kara hospitālī. 1945 atgriezies Latvijā. No 1945 V personālais pensionārs. Strādājis par juriskonsultu Lauksaimniecības min-jā

Jānis Vāgners

(1945–48). Pēc tam dzīvojis Iecavas pag. Lielratniekos. Miris 1955. g. 10. janv. Rīgā.

Atraitnis, precējies otrreiz, sieva Marta (dz. 1890), dēli Maigonis un Jānis (abi dz. 1928. g.).

A. LVVA, 2996. f., 20. apr., 521. l.; 3273. f., 25. apr., 461. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; PDVA, 1169. f., 14. apr., 853. l.; Jānis Vāgners // Tieslietu Vēstnesis. – 1940. – Nr. 1; Brīvā Zeme. – 1940. – 11. jūl.; LME. – 3. sēj.; *Stranga A.* LSDSP un 1934. gada 15. maija valsts apvērsums. – Rīga, 1998. – 174. lpp.

VAIROGS (līdz 1940 IV VOSVINIEKS) Akselis Oto (1904–1969)

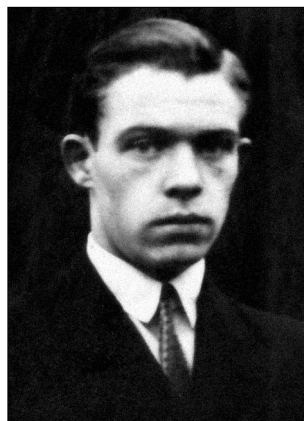
Dzimis 1904. g. 8. jūl. Rīgā dzelzceļnieka un vecmātes ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Minna (dz. Ennite). Latvietis, luterticīgs. No 1914 mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā, pēc tās evakuācijas turpinājis izglītību Latviešu izglītības biedrības vidusskolā.

Pēc Rīgas pilsētas 2. vidusskolas beigšanas (1921) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930). Vienlaikus 1922–27 strādājis par zv. advokāta N. Dmitrijeva sekretāru. No 1928 jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, no 1934 mirtiesnesis Alūksnē, 1936–1941 VIII Cēsu apr. 2. iecirkņa mirtiesnesis. No 1925 bijis Rīgas Namīpašnieku biedrības biedrs. 1930–31 obligātajā karadienestā Latvijas armijā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I–VII tautas tiesas tiesnesis. Pēc tam strādājis dažādus gadījuma darbus. Vācu okupācijas laikā 1942 III–1943 XII Darba departamenta Rīgas Darba pārvaldes Darba apliecību nodaļas vadītājs. No 1943. g. 29. sept. zv. advokāts Jaunjelgavā. 1944. g. rudenī ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Kurzemi, dzīvojis Ārlavas pag. Popraga dzirnavās, strādājis par grāmatvedi dzirnavās. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1946 II vecākais grāmatvedis Tukuma gaļas kombināta Talsu nodaļā. No 1947 ekspeditors Talsu apr. patērētāju biedrībā, pēc tam no 1948 II Tukuma rūpkombināta gaļas izstrādājumu uzņēmuma vadītājs, no 1948 III universālveikala direktors, no 1949 Patērētāju biedrību savienības centrālās bāzes noliktavas pārzinis Talsos. 1950 atbrīvots no pārzīņa amata, pēc tam strādājis par saiņotāju noliktavā. No 1955 V sabiedriskās ēdināšanas vadītājs Inčukalna patērētāju biedrībā, no sept. – 3. veikala vadītājs turpat. 1956 I–IX bijis prečzinis Patērētāju biedrību savienības centrālajā bāzē. Pēc tam bijis strādnieks stikla fabrikā, apdrošināšanas aģents, balonu uzpildītājs un operators Rīgas eksperimentālajā rūpnīcā “Latvenergo”, vēlāk pensionējies. Republikas kategorijas tiesnesis motosportā. Miris 1969. g. 4. maijā Rīgā. Apbedīts Raiņa kapos.

Precējies 1931 ar Emmu Matildi Rikšu (1907. g. 9. maijā–1993. g. 20. apr.), dēli Akselis Egons (dz. 1934. g. 25. maijā) un Ints Jānis (1935. g. 28. jūn.–2006. g. 24. janv.). Dēls Akselis Vairogs – bij. LPSR čempions volejbolā, mazmazdēls Akselis Vairogs – profesionāls basketbolists.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 846. l.; 7427. f., 1. apr., 5097. l.; LUAI; dēla Akseļa Vairoga sniegtās ziņas.

Akselis Vairogs

Kārlis Vaivariņš

Jānis Vālbergs

VAIVARIŅŠ Kārlis Jūlijs Alfrēds (1903–1983)

Dzimis 1903. g. 4. dec. Ezeres pag. Laugaļos; tēvs – Jānis. Latvietis, luterticīgs. 1905 ģimene pārcēlusies uz Tukumu, kur tēvs strādājis par mehāniķi šujmašīnu firmā. Vēlāk dzīvojis Aizputē. 1. pasaules kara laikā devies bēgļu gaitās uz Tērbatu. 1917 atgriezies Ezeres pag.

No 1919 mācījies vidusskolā Liepājā. Pēc Latviešu jaunatnes savienības vakara vidusskolas beigšanas (1926) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1937). Darbojies LU Studentu padomē. 1925–29 kabeļu licējs Rīgas Elektriības iestādē, 1929–31 kantorists, 1931–34 noliktavas sargs Rīgas pilsētas būvvaldē, 1934–37 kantorists Ķemeru dziedniecības iestādē. 1925–1934 V LSDSP Rīgas organizācijas biedrs. Darbojies Rīgas pilsētas darbinieku arodbiedrībā un strādnieku pretalkohola biedrībā “Apziņa”, biedrībā “Cīņa”, “Strādnieku sports un sargs”. 1932 IV bijis neilgi apcietināts par skrejlapu izlīmēšanu. No 1937. g. 1. dec. zv. advokāta P. Berģa palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1940. g. 26. nov. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita. 1940–41 strādājis par vecāko kadru inspektoru LPSR Tieslietu tautas komisariātā, 1941 IV–VI komisariāta lietu pārvaldnieks. 1941. g. 27. jūn., sekojot sievai – komunistei, evakuējies uz Krieviju. 1941 VIII–XII tiesu izpildītājs Suhumi pilsētas tautas tiesā, 1941 XII–1942 VI lauku darbos Iljiča vārdā nosauktajā sovhozā Suhumi rajonā. 1942 VI veselības stāvokļa dēļ pārcēlies uz Ziemeļkaukāzu, Staļina vārdā nosauktā sovhoza sagādes daļas kantorists Armaviras rajonā. 1942 VIII Armaviras raj. ieņēma vācu karaspēks, pēc dažiem mēnešiem atgriezies Latvijā. Dzīvojis bez nodarbošanās Rīgas Jūrmalā, Vaiņodē, Liepājā, Ventspilī. Pēc 2. pasaules kara 1945 IX–1947 VIII strādājis par ārštata tulkotāju Latvijas Valsts izdevniecībā. 1947 VIII uzņemšana Advokātu kolēģijā. Dzīvojis Jūrmalā. No 1947 VIII pretenzionists 3. Liepājas kokapstrādes kombinātā, fabrikā “Baltija”. No 1957 IX Liepājas juridiskās konsultācijas advokāts. Beidzis LKP Liepājas pilsētas komitejas marksisma-ļeņinisma vakara universitāti. 1964 III iecelts par Rīgas 5. juridiskās konsultācijas advokātu. 1970 XII pensionējies. Miris 1983. g. 13. maijā. Apbedīts Rīgas 2. Meža kapos.

Precējies ar veterinārmedicīnas studentu Hermīni Grīnhofu (dz. 1911. g. 15. nov.).

Studentu biedrības “Zemgalija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 847. l.; 7427. f., 1. apr., 11030. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1404. f., 2. apr., 6. l., 47. lp.; LZAKA, 549. l.; LUAI; Rīgas pilsētas DzNA; *Šilde A.* Ardievas Rīgai. Tikai atmiņas. – Nujorka, 1988. – 190.–192. lpp.

VĀLBERGS Jūlijs Jānis (1899–1974)

Dzimis 1899. g. 19. apr. Rencēnu pag. Ancišos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Marija (dz. Lapiņa). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Rencēnu pagastskolā, 1917 beidzis Valmieras

augstāko tautskolu. 1917. g. rudenī devies uz Pleskavu, mācījies Pleskavas mērnīku skolā. 1918. g. rudenī turpinājis izglītību Valmieras pilsētas reālskolā (beidzis 1920).

1919 VI–1921 I dienējis Latvijas armijā (Lēdurgas iecirkņa komandantūras, Armijas saimniecības pārvaldes Valmieras galvenās noliktavas, vēlāk Rīgas pilsētas komandantūras kareivis), piedalījies kaujās Vidzemē. 1921 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1922 tieslietu studijas (beidzis 1930). Studiju laikā darbojies LU Akadēmiskajā Sporta biedrības Paukošanas sekcijā. Bijis Bezpartijiskās Nacionālās Latvijas atbrīvotāju biedrības biedrs. No 1927 X subasistents, no 1931 I jaunākais asistents, 1933–39 asistents un vecākais asistents LU Valsts tiesību un Administratīvo tiesību katedrās. 1931 piešķirta Rokfelleru fonda stipendija divu gadu studijām ārzemēs, studējis Ņelsoņa universitātē, Ženēvas Starptautisko tiesību institūtā un Hārvarda universitātē (ASV). 1936 nokārtojis privātdocenta eksāmenu. 1936–39 bijis Latvijas Amatniecības kameras referents. No 1939 III LU Tiesību zinātņu nodaļas Latvijas valsts tiesību katedras privātdocents. 1935 ieguvis *Dr. iur.* grādu ar darbu “Satversme kā tiesību un nacionāla problēma”. No 1939. g. 27. sept. zv. advokāts Rīgā. Bijis žurnāla “Universitas” galvenais redaktors (1935 X–1936 XI), žurnāla “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis” līdzstrādnieks. 1937–40 Latvijas Amatniecības kameras konsultants organizācijas jautājumos.

Padomju okupācijas laikā turpinājis darbu LVU (docenta v. i.). 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā no 1941 privātdocents UR. 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokātūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 1943 ievēlēts par docentu UR. No 1944 bēgļu gaitās Vācijā. Tulks Sabiedroto armijās. No 1948 Latviešu juristu apvienības valdes loceklis. 1950 izceļojis uz ASV. Strādājis par bibliotekāru, pēc tam bijis vācu valodas mācībspēks, no 1956 moderno valodu palīgprofesors, vēlāk – profesors Teilora universitātes Vēstures fakultātē Indiānas pavalstī. 1958–60 mācībspēks Pērdjū un Indiānas valsts universitātē. 1960 ieguvis doktora grādu vēsturē. Miris 1974. g. 5. dec. Fortveinā Indiānas pavalstī. Apbedīts Fortveinas *Greenlawn Memorial Park* kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas Ačjpm.

Precējies 1937 ar zv. advokāta Voldemāra Minkeviča meitu Zinaīdu (dz. 1913. g. 22. janv.; 2007 dzīvojuši ASV), meita Elizabete (dz. 1938. g. 22. martā), dēls Pēteris Alekssis (dz. 1944. g. 3. martā; koledžas profesors ASV). Sievasbrālis Alekssis Minkevičs (sk.) – zv. advokāta palīgs.

Studentu korporācijas “Selonija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 848. l.; 3727. f., 1. apr., 26. l., 220. lp.; 3741. f., 1. apr., 53. l., b. p., 54. l., b. p., 55. l., b. p.; 7427. f., 1. apr., 1786. l.; 13. apr., 1825. l.; LU XX; EVP; LE (I). – 3. sēj.; *Šilde Ā. Ardievas Jānim Vāļbergam // Universitāte. – 1975. – Nr. 36; LUJ; Selonijas albums. 1880–2000. – [ASV], 2002; Pētersone I. Zeme un ļaudis. Rencēnu pagasta vēsture. – [Rīga], 2006.*

Alfrēds Valdmanis

VALDMANIS Alfrēds Arturs Aleksandrs (1908–1970)

Dzimis 1908. g. 11. sept. Ziemupes pag. Pārvārtos skolotāja ģimenē; tēvs – Ansis, māte – Luīze (dz. Saldeniece). Latvietis, luterietis. Mācījies Ziemupes pagastskolā.

1919 brīvprātīgi piedalījies Neatkarības kara cīņās pie Liepājas. No 1921 dzīvojis Liepājā. No 1923 darbojies LSCO. Beidzis Liepājas Latviešu labdarības biedrības ģimnāziju. Pēc Liepājas valsts 1. vidusskolas beigšanas (1928) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1932). Studiju laikā no 1929 X bijis papildu darbinieks – iznēsātājs Finanšu min-jas Valsts saimniecības departamentā, no 1930 I Rūpniecības departamentā. Bijis Proves valdes papildu darbinieks (provētāja palīga v. i., 1930 III pārdēvēts par darbveža v. i., apr. ieskaitīts Tirdzniecības un rūpniecības departamentā). 1930 XI atbrīvots pēc paša lūguma. 1930–31 zv. advokāta A. Birkmaņa sekretārs. Darbojies partijas “Nacionālais centrs” Akadēmiskajā sekcijā. 1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no Kristīgās apvienības un strādnieku saraksta. 1931–32 jaunākais tiesamatu kandidāts Liepājas apgabaltiesā. No 1932 VIII Finanšu min-jas Valsts saimniecības departamenta Juriskonsultācijas papildu darbinieks – juriskonsulta palīga v. i., no sept. juriskonsulta palīgs, no 1934 IV juriskonsults, no nov. vecākais juriskonsults, Valsts saimniecības un Tirdzniecības un rūpniecības departamenta apvienotās juriskonsultācijas vadītājs. 1935 IV iecelts arī par Valsts cukura monopola pārvaldes juriskonsultu. Pēc Finanšu min-jas Juriskonsultācijas izveides 1936 IV iecelts par min-jas vecākā juriskonsulta v. i. (apstiprināts amatā 1936 VI). No 1935. g. 22. maija zv. advokāta A. Lavrentjeva palīgs Rīgā, no 1937. g. 13. janv. zv. advokāta E. Strautnieka palīgs Rīgā. No 1937. g. 13. okt. zv. advokāts Rīgā. Bijis a/s “Vairogs”, “Aldaris”, “Ogle” un “Drošība” līdzdibinātājs, padomes priekšsēdētājs, arī Rīgas Biržas komitejas priekšsēdētājs. 1938 VI–1939 X finanšu ministrs, atbrīvots pēc paša lūguma.

Padomju okupācijas laikā 1940 VII iecelts par valsts elektrības uzņēmuma “Ķegums” galveno direktoru, aug. atskaitīts no zv. advokātu skaita kā pārgājis valsts dienestā. 1941 I–IV Zīda un trikotāžas rūpniecības tresta Ekonomiskās daļas vadītājs. Ārstējies Cēsu Tuberkulozes sanatorijā. 1941. g. 14. jūn. represiju akcijas laikā bijis iekļauts apcietināmo sarakstos. Vācu okupācijas laikā no 1941 Zemes pašpārvaldes tieslietu ģenerāldirektors. No 1943 strādājis Vācijas kara saimniecības nozarē. 2. pasaules kara beigās bēgļu gaitās Vācijā. 1946–47 Latviešu centrālās padomes priekšsēdētājs. No 1947 Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) darbinieks Ženēvā Šveicē. 1948 izceļojis uz Kanādu, strādājis imigrācijas pārvaldē Otavā. No 1949 Ņūfaundlendā saimnieciskās attīstības ģenerāldirektors. 1954 IX notiesāts par naudas izspiešanu, provinces valdības apkrāpšanu. Piespriesti 4 gadi cietumsoda. 1956. g. b. atbrīvots no ieslodzījuma par labu uzvedību. No 1956. g. pavasara latviešu a/s “*Cara Development Co Ltd.*” vadītājs. Miris 1970. g. 11. aug. Edmontonā.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ., Ak I šķ., ANk, Igaunijas BZO II šķ., Zviedrijas Vo III šķ., Zo I šķ.

Precējies 1933 ar Annu Irmu Elvīru Šleseri, meita Vaiva Māra (dz. 1935. g. 2. okt.), dēls Gundars (1940. g. 8. okt.–2005. g. 1. janv.; 6. Saeimas deputāts)

1928–54 bijis studentu korporācijas “Talavija” biedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 838. l.; 1307. f., 3. apr., 56. l.; 7427. f., 1. apr., 12302. l.; LVA, 1987. f., 1. apr., 17297. l.; 2067. f.; P–822. f., 1. apr., 4. l., 24. lp.; LVD; EVP; *Zemgals B.* Dienas baltās nebartās. Stāsts par Alfrēda Valdmana darbu tautai un tēvzemei. – Ženēva, 1949; Latvija. – 1954. – 19. jūn.; LE (I). – 3. sēj.; Laiks. – 1957. – 5. janv., 18. dec.; *Skultāns V.* Divu ministru politika. Alfrēda Valdmana sarunas ar Vācijas sūtnieci Rīgā // Universitāte. – 1973. – Nr. 31; *Valdmanis G.* Alfrēds Valdmanis otrā pasaules kara laikā // Ābele. – 1993. – Nr. 6; *Derums J.* Latvijas brīvvalsts finansu ministru pieminot // Nacionālā Neatkarība. – 1996. – 11.–17. dec.; *Vēgners A.* Pirmais Ķeguma galvenais direktors // Enerģētika un Sabiedrība. – 1998. – Nr. 6; LUJ; LVV; *Trejš R.* Alfrēda Valdmana uzlēkts un kritiens // Lauku Avīze. – 1999. – 16. febr.; *Bassler G.* Alfred Valdmanis and the politics of survival. – Toronto, 2000; KT; *Žagariņš I.* Kritiens no kronluktura // Jaunā gaita. – 2002. – Marts; *Brancis I.* Alfrēdam Valdmanim – 95 // Kursas Laiks. – 2003. – 11. sept.

VALDMANIS Krišjānis Ludvigs Oskars (1888–1942)

Dzimis 1888. g. 25. aug. Elkšņu pag. rakstveža ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Anna (dz. Biernāne). Beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju, 1912 – Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. No 1912. g. 12. dec. zv. advokāta A. Zēberga palīgs Rīgā. I. pasaules kara laikā strādājis Maskavas Bēgļu apgādāšanas komitejā par priekšsēdētāja biedru. 1915–16 bijis Krievijas armijas Ziemeļu frontes raj. slepenās militārās izlūkošanas un pretizlūkošanas aģents. 1916 II atbrīvots no amata disciplinārā kārtā (“nepietiekoši vērigs, negodīgs”). 1916 mobilizēts Krievijas armijā, 1917 pie Rīgas kritīs vācu gūstā.

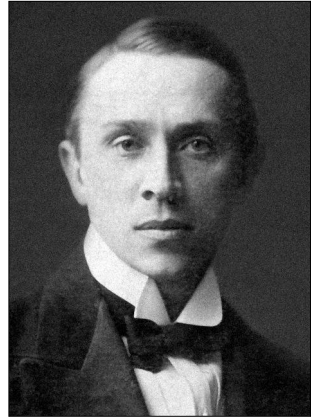
No 1918 XII Rīgas apgabaltiesas prokurora biedrs, 1919 IV–XII prokurors. Bijis Tautas padomes loceklis (darbojies Amnestijas, Agrārājā, Finanšu un budžeta, Izglītības, Juridiskajā, Pārvaldes pārņemšanas no vāciešiem, Redakcijas, Satversmes un Sevišķās amnestijas komisijā). Satversmes sapulces loceklis no Republikāņu partijas saraksta (Budžeta, Juridiskās un Redakcijas komisijas priekšsēdētājs). 1919 bijis A. Niedras valdības apcietinājumā. No 1920. g. 18. dec. zv. advokāts Rīgā. 1929–30 vakara laikraksta “Rīga” līdzizdevējs. 1934 XI tiesāts saistībā ar uzņēmēju šantāžu, attaisnots. 1935. g. 13. apr. ar tieslietu ministra lēmumu svītrots no zv. advokātu skaita. Strādājis gadījuma darbus.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 14. jūn. apcietināts. Miris 1942. g. 7. martā ieslodzījumā soda nometnēs.

Precējies ar Helēnu Undricu (dz. 1888. g. 12. sept.; 1941–52 izsūtījumā), meita Aina (dz. 1915. g. 23. jūl.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 839. l.; 2996. f., 20. apr., 2425. l.; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 16935. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 78. lpp.; LDG; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. Fraternalitas Moscoviensis. 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 174. lpp.

Oskars Valdmanis

Ernsts Valters-Vitenheims

VALTERS-VITENHEIMS Ernsts Johans (*von Walther-Wittenheim*; 1893– pēc 1945)

Dzimis 1893. g. 20. febr. Ilūkstes apr. Asares muižā muižnieka ģimenē; tēvs – Ernsts Johans, māte – Edite Jūlija Anna Doroteja (dz. Broele-Plātere). Vācietis, luterticīgs. Brālēns Ēvalds Ostens-Sakens – notārs Madonā. 1912 beidzis Pēterburgas 6. ģimnāziju. 1913 studējis filosofiju Heidelbergas universitātē, 1914 tieslietas Pēterburgas universitātē. 1916–17 dienējis Krievijas kara flotē, gardemarīns. 1917 beidzis Aleksandra juridisko liceju Pēterburgā. 1918 apsaimniekojis savas trīs muižas Ilūkstes apr.

1919 brīvprātīgi iestājies Baltijas landesvērā, piedalījies kaujās pie Ventas, Kuldīgas, Ventspils, Tukuma, Jelgavas, kā arī Rīgas un Latgales atbrīvošanas kaujās. 1920 XII demobilizēts. 1920 VII–1922 III bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1922. g. jūn. zv. advokāta O. Pelhava palīgs Rīgā. No 1928. g. 4. jūl. zv. advokāts Rīgā. 1937 miertiesā piespriedusi 3 mēnešus cietumsoda par klienta 1000 latu vekseļa piesavināšanos, Rīgas apgabaltiesā un Latvijas Senāts attaisnojis. 1940. g. 10. janv. izslēgts no zv. advokātu skaita un dzēsts no saraksta sakarā ar izstāšanos no Latvijas pavalstniecības. Izceļojis uz Vāciju. Pēc 2. pasaules kara pārcēlies uz Šveici. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1935 ar Elizabeti Izabellu Plāteri-Zībergu (dz. 1911. g. 15. apr.), meita Elizabete (dz. 1939. g. 18. martā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 845. l.; 2996. f., 20. apr., 3341. l.; LDG; Jaunākās Zīnas. – 1937. – 29. sept., 1. okt.

VALTERS Juris (1877–1942)

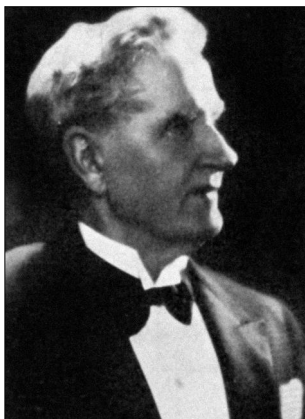
Dzimis 1877. g. 1. martā Kuldīgas pag. Dindzās lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Kristaps, māte – Anna (dz. Vidiņa). Latvietis, luterticīgs. Brālis Kristaps Valters (sk.) – zv. advokāts, brāļadēls Nikolajs Valters (sk.) – zv. advokāts. 1906 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. No 1906 zv. advokāta A. Sīmaņa palīgs Liepājā. No 1912. g. 31. dec. zv. advokāts Liepājā.

20.–30. gados zv. advokāts Liepājā. 1924 ievēlēts par zv. advokātu palīgu konferenču vadītāju Liepājā. Bijis LZS biedrs.

Padomju okupācijas laikā no 1941 advokāts Priekulē, dzīvojis Gramzdas pag. Siliniekos. Vācu okupācijas laikā 1942 I pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Aizputē. Miris 1942. g. 5. jūn. Kuldīgas slimnīcā. Apbedīts Kuldīgas pag. (tag. Rumbas pag.) Lāčplēšu kapos.

Precējies, dēls.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 840. l.

Kristaps Valters

VALTERS Kristaps (1861–1944)

Dzimis 1861. g. 18. dec. Kuldīgas pag. Dindzās lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Kristaps, māte – Anna (dz. Vidiņa). Latvietis, luterticīgs. Brālis Juris Valters (sk.) – zv. advokāts. Beidzis Kuldīgas

pagastskolu, 1875–77 mācījies Kuldīgas ģimnāzijā, lauksaimnieks tēva mājās. 1886–88 turpinājis izglītību Kuldīgas ģimnāzijā. 1890 piedalījies Rīgas Latviešu biedrības etnogrāfisko materiālu vākšanas ekspedīcijā pa Lejaskurzemi. 1893 beidzis Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. 1893 VII–IX bijis laikraksta “Dienas Lapa” galvenais redaktors. No 1894 privātdokāts Rīgā. 1895–1940 darbojies Rīgas Latviešu biedrībā. No 1896. g. 31. aug. zv. advokāta palīgs Rīgā. 1897 apcietināts t. s. jaunstrāvnieku lietā, 6 nedēļas atradies apcietinājumā. No 1904. g. 3. maija zv. advokāts. 1904 X–1905 VII bijis laikraksta “Dienas Lapa” redaktors un līdzizdevējs. 1915 evakuējies uz Maskavu. 1917 pārcēlies uz Tērbatu, darbojies bēgļu palīdzības organizācijās. 1918 atgriezies Latvijā.

No 1918 XII Latvijas Senāta senators. Piedalījies Latvijas tiesu pagaidu nolikuma izstrādē. 1919 X ievēlēts par Latvijas Senāta Administratīvā departamenta priekšsēdētāju. 1920–29 bijis Latvijas Senāta apvienotās sapulces priekšsēdētājs. 1934 XI atbrīvots no senatora amata, sasniedzot maksimālo vecumu. No 1934. g. 5. dec. zv. advokāts Rīgā. Bijis Latvijas Juristu biedrības un Latvijas Tiesnešu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Kuldīgas juridiskajā konsultācijā. Dzīvojis Kuldīgas pag. Dindzās. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 21. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Kuldīgā. Miris 1944. g. 4. nov. Kuldīgas pag. Dindzās.

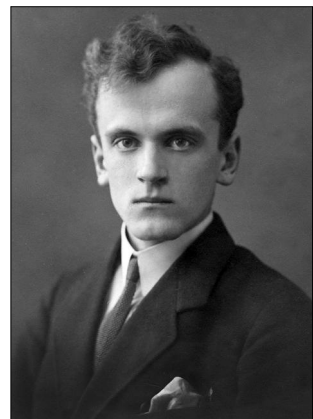
Apbalvojumi: a) Latvijas TZO II šķ.

Precējies 1894 ar Emmu Galviņu (1872. g. 20. jūl.–1941. g. 15. jūn.), dēls Nikolajs Valters (sk.) – vēlākais zv. advokāts, meita Anna Eleonora (1898. g. 9. aug.–1989; sk. Anna Eleonora Fogelmane) – vēlākā zv. advokāta palīdze.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 841. l.; Latvijas Senāta organizators K. Valters aiziet pensijā // Jaunākās Ziņas. – 1934. – 18. okt.; EVP; *Vanags K.* Zv. adv. Kristapa Valtera piemiņai // Tiesībnieks. – 1948. – Nr. 3; LE (I). – 3. sēj.; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. *Fraternitas Moscoviensis.* 1870.–1920.–1970. – Sidneja, MCMLXX. – 156., 157. lpp.

VALTERS Nikolajs Kristaps (1900–1979)

Dzimis 1900. g. 27. febr. Rīgā zv. advokāta Kristapa Valtera (sk.) ģimenē; māte – Emma (dz. Galviņa). Latvietis, luterticīgs (trimdā pārgājis katolīcībā). Māsa Anna Eleonora Fogelmane (sk.) – zv. advokāta palīdze. Tēvabrālis Juris Valters (sk.) – zv. advokāts. 1911–15 mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā. 1915. g. rudenī pārcēlies uz Maskavu, turpinājis izglītību evakuētajā Varšavas 3. viriešu ģimnāzijā. 1916 pārcēlies uz Tērbatu pie vecākiem, turpinājis izglītību uz Tērbatu evakuētajā L. Bērziņa un F. Šmithena Dubultu ģimnāzijā, no 1917 uz Tērbatu evakuētajā Rīgas Nikolaja ģimnāzijā. Pēc ģimnāzijas kursa beigšanas Rīgas pilsētas ģimnāzijā (1918) studējis tieslietas Tērbatas universitātē.

Nikolajs Valters

1919 III vadījis Pļaviņu apr. padomes ārpuskolas izglītības padomi, rudenī pārcēlies uz Rīgu, strādājis Latvijas Senātā Likumu kārtošanas nodaļā par likumu tulkotāju un projektu sastādītāju. 1919 X–1920 IV dienējis Latvijas armijā, Studentu bataljonā un Kara tiesā (bijis aizmugures izmeklēšanas tiesneša rakstvedis, pēc tam Vidzemes divīzijas izmeklēšanas tiesneša rakstvedis). 1919 turpinājis tieslietu studijas LU (beidzis 1924). Bijis LU Studentu padomes pirmais priekšsēdētājs. 1919–34 LSDSP biedrs, no 1933 partijas Propagandas kolēģijas loceklis, partijas Juristu sekcijas sekretārs, darbojies biedrībā “Domas” un strādnieku pretalkohola biedrībā “Apziņa”. No 1920 IV jaunākais tiesamatu kandidāts (no nov. vecākais tiesamatu kandidāts) Tiesu palātā. 1921 III iecelts par prokurora biedru Rīgas apgabaltiesā, 1922 VI Jelgavas apgabaltiesā. 1922 VIII atbrīvots no amata. No 1924. g. 27. febr. sava tēvabrāļa zv. advokāta J. Valtera palīgs Liepājā, no 1924 IX zv. advokāta J. Vāgnera palīgs Rīgā (1927. g. 10. nov. atskaitīts no advokatūras kā pārgājis uz Ārlietu min-jū). No 1927 XI Latvijas goda konsulāta Vinē sekretāra v. i. – papildu darbinieks, no 1928 – III šķ. sekretārs – štata darbinieks turpat. No 1930 IV bijis III šķ. sekretārs Ārlietu min-jas Preses nodaļā. No 1924 papildinājis tieslietu studijās Vīnes universitātē. No 1930. g. 18. jūn. atkal zv. advokāta J. Vāgnera palīgs Rīgā. No 1933. g. 6. sept. zv. advokāts Rīgā. Bijis Latvijas Krimināltiesību biedrības līdzdibinātājs, Latvijas krimināltiesību kongresu rīkotājs 1937 un 1940. g. Lasījis lekcijas Latvijas Tautas augstskolā, bijis izdevumu “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis” un “Jurists” līdzstrādnieks. Piedalījies Starptautiskās krimināltiesību biedrības kongresā Parīzē. Darbojies Paneiropas ūnijā, bijis Dailes teātra direkcijas loceklis, Rīgas Juristu biedrības biedrs (no 1936 revīzijas komisijas locekļa kandidāts).

Padomju okupācijas laikā 1940–41 LVU docents krimināltiesībās. No 1941 I advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. vasarā atlaists no darba universitātē. No rudens “*Ostland Faser Gesellschaft m. b. H.*” Tiesību nodaļas vadītāja vietnieks, no 1943 XI Rīgas pilsētas pārvaldes Tieslietu valdes vecākais juriskonsults. 1943. g. 1. jūl. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts, no 1944 praktizējis Rīgā. 1944 IX devies bēgļu gaitās uz Austriju, dzīvojis Vīnē. No 1944 IX lasījis lekcijas Vīnes Tirdzniecības augstskolā, Vīnes universitātē, vēlāk Vatikāna mācību iestādē “*Pontificium Collegium Russicum*”. Bijis viesprofesors Erlangenes universitātē, Nirnbergas Tautsaimniecības augstskolā, Hesenes valdības universitāšu kursos. Strādājis Diplomātiskajā akadēmijā Vīnē, Vīnes Katoliskajā akadēmijā un Afroāzijas institūtā. No 1950 dzīvojis Insbrukā. Ievēlēts Starptautiskajā socioloģijas institūtā un Baltijas pētniecības apvienībā (institūts) Bonnā. 1958 piedalījies Baltiešu juristu zinātniskās darba kopas izveidošanā Minhenē. No 1954 darbojies LSDSP Ārzemju komitejā. Bijis Baltiešu apvienības Vācijā Tiesību sekcijas vadītājs. Raiņa un Aspazijas fonda līdzdibinātājs.

Miris 1979. g. 27. jūn. Beļģijā. Apbedīts Vīnes centrālajā kapsētā Austrijā.

Precējies 1930 ar Austrijas armijas pulkveža meitu, muižnieci Ēriku Mariju Brukneri (mirusi 1971. g. 29. jūl. Vīnē), diviņi Ieva Guna (dz. 1932; psihoterapeite) un Ēriks (dz. 1932; *Dr. iur.*).

D. Nodokļu likums. – Rīga, 1936 (sastādītājs kopā ar E. Bērziņu); Aborta sodāmība pēc Latvijas sodu likumiem. – Rīga, 1933; Rokas grāmata pilsētu pašvaldības darbiniekiem. – Rīga, 1934 (sastādītājs kopā ar E. Patvaldnieku, T. Livalentu).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 842.–844. l.; 2570. f., 14. apr., 1621. l.; 7427. f., 1. apr., 64. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; EVP; LE (I). – 3. sēj.; Tiesībnieks, sociologs un mākslas draugs // Laiks. – 1960. – 24. febr.; *Sproģis A.* Ievērojama tiesībnieka jubileja // Akadēmiskā Dzīve. – 1965. – Nr. 8; *Rūsis A.* Nepagurstošs meklētājs // Laiks. – 1970. – 4. marts; *Loeber D.* Nikolaus Valters 70 Jahre // Mitteilungen Aus Baltischen Leben. – 1970. – Nr. 1; *Rūsis A.* Jurists ar starptautisku vārdu // Laiks. – 1975. – 1. marts; *Bauzis P.* Miris tiesībnieks Nikolajs Valters // Laiks. – 1979. – 25. jūl.; *B. K.* Miris Nikolajs Valters // Brīvība. – 1979. – Nr. 7; *Šilde Ā.* Tiesību kultūrai veltīts mūžs // Latvija. – 1979. – 28. jūl.; LUJ.

VANAGS Kārlis Ludvīgs Emīls (1907–2002)

Dzimis 1907. g. 10. maijā Rīgā rokpeļņa ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Marija Auguste (dz. Kuške). Latvietis, luterticīgs.

Pēc Rīgas pilsētas 1. ģimnāzijas beigšanas (1925) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1942). Bijis LU Studentu padomes Pašvaldības komisijas priekšsēdētājs, Baltijas valstu (Somijas, Igaunijas, Latvijas un Lietuvas) studentu apvienības (SELL) Informācijas biroja loceklis, Latviešu jaunatnes savienības ģenerālsēkretārs. Studiju laikā strādājis notāra G. Zemgala kantorī, no 1927 IX Iekšlietu ministrijas Pašvaldību departamenta brīva līguma pagaidu darbinieks, no 1927 X vecākā kancelejas ierēdņa v. i., no 1928 IX – III šķ. darbvedis. 1931 VII pēc paša lūguma atbrīvots no amata. No 1931 VII Iekšlietu ministrijas Administratīvā departamenta Emigrācijas un tūrisma nodaļas I šķ. darbvedis. 1931 XI iecelts par Tūrisma biroja pārzini. 1933 IX–X studiju nolūkos (iepazīties ar tūrisma un tūristu apmetnēm) komandēts uz Poliju, Ungāriju, Austriju, Čehoslovākiju un Vāciju. No 1936 V tūrisma inspektors. No 1937 Sabiedrisko lietu ministrijas Tūrisma nodaļas vadītājs, arī lektors Rīgas radiofonā. Bijis arī Latvijas Centrālās tūristu biedrības sekretārs, Latvijas Tūrisma komitejas priekšsēdētājs, darbojies LSCO. Publicējis rakstus izdevumos “Economists”, “Pašvaldību Balsis”, “Rīts”, “Atpūta”, “Latvis”.

Vācu okupācijas laikā 1941 VII bijis policijas palīgdienestā. Pēc tam Mākslas lietu pārvaldes priekšnieka palīgs, vēlāk vadījis Arodu savienības Preses un propagandas daļu. No 1943. g. 29. sept. zv. advokāta E. Saltupa palīgs Abrenē, no 1944. g. 11. maija Kuldīgā. Bijis arī Arodu savienības Latvijas ģenerālapgabala juriskonsults. 1941–43 izdevuma “Arodnieku Centrālās Savienības Informācijas Biļetens” redaktors, 1943 izdevuma “Arodu Savienības Vēstnesis” redaktors un izdevēja pārstāvis, 1944 VIII–X nedēļas laikraksta “Kurzemnieks” redaktors Kuldīgā. No 1944 bēgļu gaitās Vācijā. Dzīvojis Berlīnē, vēlāk bēgļu nometnē Blombergā.

Kārlis Vanags

1944–47 laikraksta “Berlīnes Latviešu Balss,” pēc tam “Tēvzeme” līdzstrādnieks. 1945 VII–IX Beverīnas latviešu nometnes nedēļraksta Blombergā “Degsme” redaktors, 1947–49 žurnāla “Tiesībnieks” redaktors un izdevējs. No 1948 Latviešu juristu apvienības valdes loceklis. 1949 ar ģimeni izceļojis uz ASV, dzīvojis Indianapolisā Indiānas pavalstī. Strādnieks, pēc tam grāmatvedis un nekustamu īpašumu aģents. Bijis laikraksta “Laiks” līdzstrādnieks. 1957–59 žurnāla “Universitas” redaktors, LU absolventu apvienības priekšsēdētājs ASV. No 1954 notārs. Darbojies Latviešu preses biedrībā. Miris 2002. g. 26. febr.

Apbalvojumi: a) Latvijas Akpz, Acjpm.

Precējies 1928 ar Līviju Alisi Austru Lapu (1908. g. 26. apr.–1994. g. janv.), dēls Gunārs Kārlis (dz. 1929. g. 16. sept.) un meita Inta Viņa (dz. 1936. g. 25. okt.).

Studentu korporācijas “Lettgallia” filistrs.

D. Tūrisms. Kas jāzin katram par tūrismu. – Rīga, 1932; Vadonis ceļojumiem pa Latviju. – Rīga, 1934; Pazīsti Rīgu! – Rīga, 1935; Jelgava aicina! – Rīga, 1936; Tūrisma maršruti Talsu novadā. – Rīga, 1937; Vasaras ceļojumi. – Rīga, 1937; Koknese, Staburags, Pļaviņas. – Rīga, 1938; Rīga – Latvijas sirds. – Rīga, 1938; Ceļvedis pa dzimto zemi. – 1.–2. sēj. – Rīga, 1938–1939; Saldus pilsēta un apkārtnē. – Rīga, 1939; Es gaidu viesi! – Rīga, 1940; Ceļojumu maršruti slēpotājiem. – Rīga, [B. g.]; Das Familienrecht Lettlands. – Halle, 1946; Mēs bez Latvijas nenorimsim. – Nirnberga, 1947; Latvijas Valsts Satversme. – Nirnberga, 1948; Pilsoņa personiskās un ģimenes tiesības. – Nirnberga, 1948; Boļševiku jūgā. – Oldenburga, 1951; Latviešu pagasts Indianā. Vanagu Kārļa piezīmes. – Indianopole, 1987.

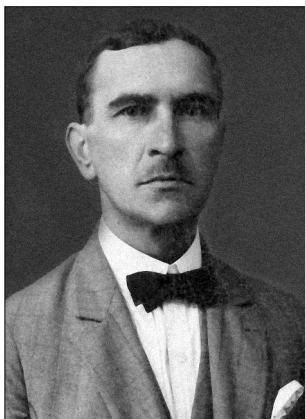
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 851. l.; 5604. f., 1. apr., 7305a. l.; 7427. f., 1. apr., 9494. l.; EVP; LE (I). – 3. sēj.; Laiks. – 1957. – 8. maijs; LUAJ.

VANAGS Konstantīns (1885–1933)

Dzimis 1885. g. 2. apr. Vecpiebalgas pag. Sproģos lauksaimnieka un galdnieka ģimenē; tēvs – Pidriķis, māte – Maija (dz. Breikša). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Jaunpiebalgas pagastskolā un Vecpiebalgas draudzes skolā, pēc beigšanas (1899) mācījies Rīgas Nikolaja ģimnāzijā (beidzis 1906). 1911 beidzis Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. No 1911 VIII strādājis par sikkreditā inspektoru Valsts bankas Rīgas kantorī, no 1911 XII Liepājas nodaļā (1914 evakuēta uz Krieviju), 1916 XII–1919 IX Novočerkaskas nodaļā. No 1913 gub. sekretārs, no 1915 kolēģijas sekretārs, no 1919 III titulārais padomnieks.

1920 atgriezies Latvijā. No 1920. g. 10. maija zv. advokāta A. Bočagova palīgs Rīgā, no 1932. g. 15. jūn. arī Rīgas Jūrmalā. 1923–27 rīta laikraksta “Latvijas Sargs” atbildīgais redaktors, publicējies Liepājas laikrakstos, laikrakstos “Brīvā Zeme” un “Latvijas Sargs”. 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Saimniecisko grupu apvienības saraksta (nav ievēlēts). Miris 1933. g. 19. maijā. Apbedīts Sarkandaugavas kapos.

Precējies 1926 ar Hildu Karlini Mariju Vanagu (dz. Kaufelde; 1898. g. 11. apr.), meitas Silvija Marija Marta (dz. 1926. g. 6. dec.),

Konstantīns Vanags

Edīte Konstance (dz. 1929. g. 19. apr.) un audžumeita Ida (dz. 1917. g. 23. febr.).

Studentu korporācijas "Lettonia" filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 850. l.; 2996. f., 20. apr., 4376. l.; 3727. f., 1. apr., 26. l., 181., 198. lp.; AL; Pēdējā Bridī. –1933. – 23. maijs; *Miesiņš D. Zv. adv. palīgs* Konstantīns Vanags // Talsu Balss. – 1933. – 25. maijs; *Puķe V. Advokātu – redaktoru Konstantīnu Vanagu pieminot* // Latvijas Sargs. – 1933. – 29. maijs; Letoņi redaktori // Lettonia 90 gados. – Ņujorka, 1960; AL.

VĀPA Jānis (1905–1956)

Dzimis 1905. g. 5. nov. Raiskuma pag. Gaižēnos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Karlīne (dz. Vīgante). Latvietis, luterticīgs. Beidzis Raiskuma pagastskolu. No 1916 mācījies L. Ausēja reālskolā Cēsis.

1924 beidzis Cēsu Bērzaines valsts vidusskolu. Bijis Latvju nacionālās jaunatnes savienības biedrs. 1924 uzsācis mežkopības studijas LU, 1927 – tieslietu studijas (beidzis 1932). Darbojies Studentu juristu biedrībā. 1927–31 partijas "Demokrātiskais centrs" biedrs. Strādājis zv. advokāta P. Juraševska birojā. No 1931 jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. 1932–33 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 4. Valmieras kājnieku pulkā. No 1934. g. 16. maija zv. advokāta M. Antona palīgs Rīgā.

No 1941 I advokāts Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Rīgā. No 1942. g. 10. nov. zv. advokāts Rīgā. Pēc 2. pasaules kara juriskonsults Ogres raj. rūp-kombinātā. Miris 1956. g. 9. martā.

Akadēmiskās vienības "Ziemeļis" vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 852. l.; 3710. f., 1. apr., 79. l., 48. lp.; 7427. f., 1. apr., 8134. l.; LUJ; Rīgas pilsētas DzNA.

VASERMANS Aba (1906–1941?)

Dzimis 1906. g. 6. dec. Alūksnē tirgotāja ģimenē; tēvs – Mosels, māte – Roza (dz. Kriģere). Ebrejs, jūdaists. Mācījies Alūksnes Izglītības biedrības pamatskolā.

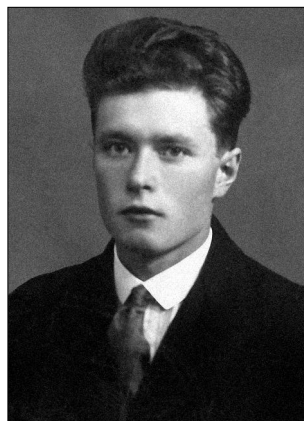
Pēc Rīgas pilsētas žīdu vidusskolas beigšanas (1925) uzsācis lauksaimniecības studijas LU, 1927 – tieslietu studijas (beidzis 1931). Strādājis zv. advokāta N. Kalniņa birojā. No 1933. g. 18. okt. zv. advokāta N. Kalniņa palīgs Rīgā. No 1940. g. 1. maija zv. advokāts Rīgā. Bijis biedrības "Tel Haja fonds" biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 1941 ievietots Rīgas geto, domājams, gājis bojā 1941. g.

Precējies.

D. Uztura naudas nemaksātāju novietošana darbā vai darba namā. – Rīga, 1938; Policijas izziņas legalizācija. – Rīga, 1939.

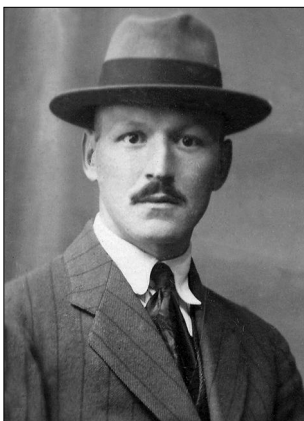
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 834., 889. l.; 2942. f., 1. apr., 4693. l.; 7427. f., 1. apr., 9495. l.; LUJ.

Jānis Vāpa

Aba Vasermans

Nils Vasiļkovs

VASIĻKOVS Nīls (1887–1953)

Dzimis 1887. g. 9. jūn. Galgauskas pag. pareizticīgo priesteru ģimenē; tēvs – Semjons, māte – Valentīna (dz. Haritonovska). Krievs, pareizticīgs. Brālis Vladimirs Vasiļkovs – jurists. 1914 beidzis Varšavas universitātes Juridisko fakultāti. 1914–15 tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. 1915–18 mobilizēts Krievijas armijā, kara ierēdnis Galvenajā artilērijas pārvaldē Petrogradā. 1918–20 ierēdnis skolu valdē Voronežā.

1920 atgriezies Latvijā. Tiesamatu kandidāts Tiesu palātā. No 1921. g. 6. jūl. zv. advokāta A. Bočagova palīgs Rīgā, no 1929. g. 30. maija – Daugavpili. No 1935. g. 6. sept. zv. advokāts Daugavpili.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 24. janv. advokāts Daugavpils juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 11. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Daugavpili. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI advokāts Rīgas 4. juridiskajā konsultācijā, 1945 X atskaitīts no Advokātu kolēģijas slimības dēļ. 1948 X iecelts par Preiļu juridiskās konsultācijas vadītāju, dec. atbrīvots pēc paša vēlēšanās, jo nav ticis atbrīvots no juriskonsulta pienākumiem Rīgā. Juriskonsults Rīgā, vēlāk pensionējies. Miris 1953. g. 11. nov. Rīgā.

Precējies.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 835.–837. l.; 2996. f., 20. apr., 7115. l.; Rīgas pilsētas DzNA; LZAKA, 95. l.

VECSĪLE Olga Zelma (1907–1947)

Dzimusi 1907. g. 10. dec. Ozolnieku pag. Āmerniekos galdnieka ģimenē; tēvs – Miķelis, māte – Emilija. Latviete, luterticīga. 1. pasaules kara laikā kopā ar ģimeni bēgļu gaitās Harkovā.

1921 atgriezusies Latvijā. 1922–24 mācījusies Rīgas pilsētas 16. pamatskolā. 1928 beigusi Rīgas pilsētas 2. vidusskolu. 1929 beigusi T. Jansona grāmatvedības kursus. 1929 uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1939). Vienlaikus 1928–29 bijusi kantoriste O. Kiršteina papirmaisiņu fabrikā, pēc tam mašīnrakstītāja, no 1932 darbvede un nodaļas vadītāja Rīgas pagaidu strādnieku slimokasē.

Padomju okupācijas laikā no 1940 XI Tirdzniecības tautas komisariāta Rīgas ēdienveikalu un kafējnicu tresta sekretāre. 1941 I–VII Rīgas apgabaltiesas Civilās kolēģijas locekle. Vācu okupācijas laikā no 1941 IX mašīnrakstītāja, vecākā referente un Darba disciplīnas nodaļas vadītājas v. i. Darba departamentā. No 1943. g. 20. okt. zv. advokāta N. Vologina palīdzē Rēzeknē, no 1944. g. 14. jūn. zv. advokāta J. Šmita palīdzē Rīgā. 1944 X evakuējusies uz Aizputi. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1945 IX advokāte Aizputes juridiskajā konsultācijā. 1946. g. otrajā pusē ar tieslietu ministra pavēli izslēgta no advokatūras kā persona, kas vācu okupācijas laikā ieņēmusi administratīvu amatu. 1947. g. nov.

Olga Vecsīle

sāk. mēģinājusi aizbēgt uz Zviedriju, bet Aizputes apkārtņē aplaupīta un nogalināta.

Studentu biedrības “Zemgalija” filistre.

A. LVVA, 1536. f., 73. apr., 511. l.; 7427. f., 1. apr., 13526. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 87. lp.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA, LZAKA, 99. l.

VEIDE Jānis Oskars (1910–1989)

Dzimis 1910. g. 18. martā Skaņkalnes pag. Jaunates muižā rentnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Anna Alvīne (dz. Pūriņa). Latvietis, luterticīgs.

No 1920 mācījies Skaņkalnes pamatskolā, pēc beigšanas (1923), mācījies Mazsalacas draudzes pamatskolā (beidzis 1925). Pēc Mazsalacas vidusskolas beigšanas (1929) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1937). Vienlaikus 1931–34 papildu darbinieks Nodokļu departamentā, no 1935 darbvedis Darba kameras juridiskajā birojā. 1933 piešķirtas skolotāja v. i. tiesības. No 1937. g. 15. dec. zv. advokāta A. Vihmaņa palīgs Rīgā, no 1940 I arī Mazsalacā. 1939 IV–1940 VIII bijis arī Profesiju kameras Juridiskā biroja vadītājs. No 1933 darbojies latviešu tautas apvienībā “Pērkonkrusts”. Latvijas Aizsargu organizācijas (1930–40) un biedrības “Latvijas vanagi” (1926–40) biedrs.

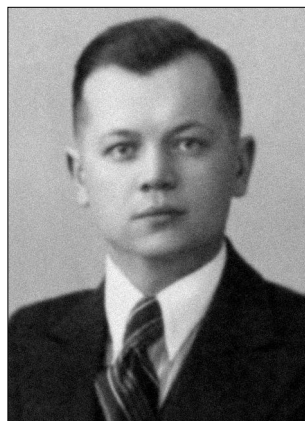
Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 1. febr. advokāts Madonas juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Rīgā, no 1941 VIII arī Arodbiedrību centrālās savienības prezidija juriskonsults. No 1943. g. 29. sept. zv. advokāts Rīgā. 1943. g. 27. nov. atskaitīts no zv. advokātu skaita pēc paša lūguma. Bijis Vispārējās tirdzniecības sabiedrības Latvijā Centrālās pārvaldes juriskonsults. 1944. g. 14. jūn. ieskaitīts atpakaļ advokatūras sastāvā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1945 apcietināts, izvests uz filtrācijas nometni Komi APSR. 1946 atgriezies Latvijā. Strādājis Meža kapu apbedīšanas birojā, bijis juriskonsults dažādos uzņēmumos un iestādēs. Miris 1989. g. 3. martā Rīgā. Apbedīts Mazsalacas kapos.

Precējies 1937 ar Rutu Elizabeti Ērmani (dz. 1913. g. 5. jūl.). Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 855. l.; 1632. f., 1. apr., 22887. l.; 3727. f., 1. apr., 26. l., 370., 371. lp.; 7427. f., 1. apr., 13424. l.; AL; LUAJ.

VEIDENBAUMS Eižens (*Weidenbaum*; 1873–1936)

Dzimis 1873. g. 12. sept. Nižņijnovgorodā ārsta ģimenē; tēvs – Georgs, māte – Helēna Katarina (dz. Girgensone). Vācietis, luterticīgs. Mācījies Kolmana privātģimnāzijā Tērbatā un Rīgas pilsētas ģimnāzijā, pēc beigšanas (1893) uzsācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1901). 1901–02 kā brīvprātīgais iestājies karadienestā, dienējis Krimā, Simferopolē, 51. Lietuvas kājnieku pulkā. 1902–03 tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā. No 1904. g. 30. okt. zv. advokāta A. Reisnera palīgs

Jānis Veide

Eižens Veidenbaums

Rīgā. Bijis arī Rīgas–Valmieras muižnieku bāriņtiesas sekretārs un tieslietu sekretārs Vidzemes ev. lut. baznīcas konsistorijā. 1914–18 mobilizēts karadienestā Krievijas armijā, sasniedzis poručika dienesta pakāpi kara tiesās.

1919 VII–XI Bermonta komandētās Rietumkrievijas Brīvprātīgo armijas grāfa Kellera korpusa tiesu izmeklētājs, poručīks. 1919 XI Jelgavā iestājies Vācijas armijas 6. rezerves korpusa dienestā, izbraucis uz Vāciju. 1919–30 dzīvojis Vācijā. 1925–27 fabrikas vadītājs un pēc tam par bibliotekārs virstiesā Štetinē (tag. Ščecina Polijā). 1930 V atgriezies Latvijā, saglabājot Vācijas pilsonību, 1931 uzņemts Latvijas pilsonībā. No 1932. g. 28. sept. zv. advokāta H. Kiršfelda palīgs Rīgā. 1929–33 nereģistrētās vācu organizācijas “Baltijas brālība” biedrs. Apvainots valsts varas gāšanas gatavošanā. 1934 XI piespriests piecu mēnešu ieslodzījums, ko izcietis 1935. g. Miris 1936. g. 21. aug. Apbedīts Lielo kapu Sv. Jēkaba draudzes nodaļumā.

Precējies 1906 ar Agnesi Girgensoni (dz. 1869), dēls Heincs Ditrihs (dz. 1915. g. 29. maijā), abi 1939 izceļojuši uz Vāciju.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 857. l.; 1535. f., 17. apr., 102. l.; 2996. f., 20. apr., 9405. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; Album Livonorum. Dorpat 1822–1934 / Herausgegeben von Philisterverein der Livonia, 1958.

VEIDIS Hermanis (1888–1966)

Dzimis 1888. g. 13. sept. Turaidas pag. Slakteros mūrnieka ģimenē; tēvs – Jēkabs, māte – Anna. No 1896 ar vecākiem dzīvojis Rīgā. 1897–1901 mācījies pirmskolā, pēc tam Katrīnas skolā. Turpinājis izglītību amatnieku skolā, 1904–07 strādājis par mašīnu atslēdznieku Rīgas čuguna lietuvē un mašīnbūves rūpnīcas sabiedrībā “Felzers un Ko”. Piedalījies 1905. g. revolūcijā. 1908 emigrējis uz ārzemēm. Strādājis par mehāniķi rūpniecības uzņēmumos Vācijā un Austroungārijā. Studējis tautsaimniecību Nirnbergas universitātē Vācijā, 1910 atgriezies Latvijā. Strādājis Krievu–Baltijas vagonu fabrikas jaunnodibinātajā Automobiļu nodaļā par jaunāko zīmētāju. No 1911 konstruktoru komisijas vadītājs, no 1912 darbnīcu priekšnieka asistents. 1915 evakuējies uz Petrogradu. No 1917 dzīvojis Maskavā. 1918 izturējis pārbaudījumus reālskolas kursa apmērā. Studējis elektrotehniku Maskavas Komerccitūta Tehniskajā nodaļā. Darbojies latviešu bēgļu organizācijā, padomju varas iestāžu apcietināts. Atbrīvots un nosūtīts uz Latviju apmaiņā pret Latvijā apcietinātajiem komunistiem.

1920 XII atgriezies Rīgā. 1921 uzsācis ķīmijas studijas LU, 1925 tieslietu studijas (beidzis 1930). Vienlaikus no 1922 dzelzceļa vecākais tehniķis, no 1924 dzelzceļa vecākais sevišķu uzdevumu ierēdnis. No 1921 strādājis par kancelejas vadītāju Rīgas apr. zemes ierīcības komisijā, no 1922 vecākais tehniķis Dzelzceļu virsvaldē (no 1924 vecākais sevišķu uzdevumu ierēdnis). No 1931 privātdokāts Rīgā. No 1935 Satiksmes ministrijas Šoseju un zemesceļu departamenta juriskonsulta palīgs, vēlāk juriskonsults. No

Hermanis Veidis

1938 juriskonsults Dzelzceļu virsvaldē. No 1940. g. 1. maija zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941 g. 14. jūl. apcietināts, ievietots Rīgas Centrālcietumā, Salaspils koncentrācijas nometnē, 1942 IX atbrīvots. 1943–44 juriskonsults Veselības kamerā, Latvijas Amatnieku kopdarbības centrālē. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI advokāts Rīgas 5. juridiskajā konsultācijā, 1945 I atskaitīts no Advokātu kolēģijas. 1945 III no jauna uzņemts Advokātu kolēģijā, bijis juridiskās konsultācijas vadītājs, LPSR Advokātu kolēģijas prezidija atbildīgais sekretārs, vēlāk priekšsēdētājs. No 1951 XII Rīgas 2. juridiskās konsultācijas vadītāja vietnieks, no 1952 VII advokāts turpat, no 1953 V advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. Bijis arī Siguldas raj. kolhoza “Dzirkstele” juridiskais šefs. No 1957 pensijā. Miris 1966. g. 15. sept. Siguldā.

Precējies 1913, sieva Marta (dz. 1898), meitas Biruta (dz. 1917) un Dzidra (dz. 1926), vēl viens bērns.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 854., 856. l.; 2996. f., 20. apr., 8916. l.; 3273. f., 1. apr., 470. l.; 7427. f., 1. apr., 3316. l.; LZAKA, 96. l.; LUAI.

VEINBERGS Ādolfs Dāvids (1908–1985)

Dzimis 1908. g. 4. jūn. Odesā bankas darbinieka ģimenē; tēvs – Markuss, māte – Vite Reizele (dz. Rabinoviča). Ebrejs, jūdaists. No 1917 dzīvojis Harkovā.

1921 iecelojis Rīgā. No 1922 dzīvojis Daugavpilī. Pēc Daugavpils pilsētas žīdu vidusskolas beigšanas (1926) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1930). 30. gados darbojies cionistu organizācijā “*Histadrut Hacionit*”. No 1931. g. 14. janv. zv. advokāta D. Eljaševa palīgs Rīgā. 1931–32 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 5. Cēsu kājnieku pulkā. 1938. g. 21. dec. zv. advokāts Daugavpilī, no 1939. g. 26. maija Skrīveros, no jūl. arī Jaunjelgavā, no 1940. g. 24. janv. Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 24. febr. atskaitīts no Advokātu kolēģijas, strādājis par juriskonsultu Dzelzceļa pārvaldē un LPSR Arodbiedrību centrālajā padomē. 1941 vasarā evakuējies uz Krieviju. 1941–42 dienējis Sarkanajā armijā. 1943–49 strādājis PSRS un LPSR arodbiedrību vadībā. No 1945 PSRS Komunistiskās partijas biedrs. No 1949 LPSR Zinātņu akadēmijas Ekonomikas institūta zinātniskais līdzstrādnieks. No 1953 strādājis LPSR Tautsaimniecības padomē, Plānošanas un algu nodaļas priekšnieka vietnieks. No 1964 RPI Darba zinātniskās organizācijas un ražošanas pārvaldes katedras vadītājs, no 1969 arī Darba zinātniskās organizācijas psihofizioloģijas pamatu problēmu laboratorijas vadītājs. 1967 ieguvis ekonomikas zinātņu doktora grādu, no 1968 profesors. Miris 1985. g. 18. febr. Apbedīts Rīgas Jaunajos ebreju kapos.

Ādolfs Veinbergs

Precējies 1936 ar Sofiju Šeinkeri (dz. 1915. g. 10. martā, 2007 dzīvo Rīgā), meitas Helēna (dz. 1937. g. 7. dec.), Marija (dz. 1947. g. 9. jūl.), dēls Grigorijs (dz. 1941. g. 17. jūl.; *Dr. habil. chem.*).

Ebreju studentu korporācijas "Hehaver" filistrs.

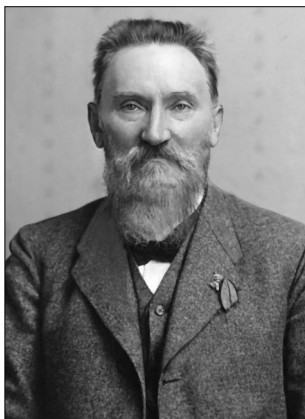
D. Launprātīgs bankrots Sodu likumu 558., 559. un 560. p. – Rīga, 1936; Sievas tiesība prasīt, laulībai pastāvēt, no vīra uzturu (civillik. 9. p. 1. d. un jaunā civillik. 95. p.). – Rīga, 1937; Strādnieku šķiras grimšana nabadzībā buržuāziskajā Latvijā. – Rīga, 1950; Proletariāta grimšana nabadzībā buržuāziskajā Latvijā. – Rīga, 1959; Обнищение пролетариата в буржуазной Латвии. – Rīga, 1961; Влияние технического прогресса на характер труда. – Москва, 1964; Darba zinātniskās organizācijas sociālie pamati. – Rīga, 1968; Совершенствование социальных условий труда. Конспект лекций. – Rīga, 1968; Улучшение условий труда на промышленных предприятиях. – Москва, 1973.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 858. l.; 4850. f., 1. apr., 1.–67. l.; 7427. f., 1. apr., 10173. l.; Альбом общества филистров-евреев Л. У. и Р. П. И. 1908–1933. – Rīga, [b. g.]; LME. – 3. sēj.; LPE. – 10. sēj. 1. grām.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA; Dēla Grigorija Veinberga sniegtās ziņas.

VEINBERGS Fridrihs (arī Fricis Veinbergs; 1844–1924)

Dzimis 1844. g. 24. janv. Lielsvētes muižā skolotāja ģimenē; tēvs – Jānis. Latvietis, luterticīgs. Mācījies Jelgavas apriņķa skolā (beidzis 1855), beidzis Jelgavas ģimnāziju (1861). Mājskolotājs Aizputē. Līdz 1866 studējis tieslietas Pēterburgas universitātē un 1866–69 Maskavas universitātē, beidzis. 1867–69 ierēdnis Kurzemes gub. valdē un oberhoftiesā Jelgavā. 1869 pārcēlies uz Rīgu, Vidzemes kamerālpalātas ierēdnis, zv. advokāta palīgs. 1887–89 Vidzemes gub. pārvaldes sekretārs. Zv. advokāts. 1871–72 Rīgas Latviešu biedrības priekšnieks. Darbojies tās Zinību komisijā, Derīgu grāmatu nodaļā, Vēsturiskajā nodaļā, Teātra komisijā (ilgstoši priekšsēdētājs). Darbojies namsaimnieku un jūrniecības biedrībās, kredītiestādēs. 1894–1915 latviešu tirdzniecības biedrības "Austra" priekšnieks. 1903 piedalījies Rīgas Latviešu namīpašnieku biedrības dibināšanā, bijis tās pirmais priekšnieks, tās Krājaizdevu sabiedrības biedrs, 3. Rīgas savstarpīgās uguns apdrošināšanas biedrības dibinātājs. Izdevis laikrakstu "*Baltische Zeitung*", 1877–80 laikraksta "Rīgas Lapa" redaktors. 1869–1902 laikraksta "Baltijas Vēstnesis" redakcijas loceklis un redaktors (1900–02). 1902–15 laikraksta "Rīgas Avīze" izdevējs, 1903–07 laikraksta "Vārds" redaktors un izdevējs, 1917–18 laikraksta "Rīgas Latviešu Avīze" redaktors un izdevējs, 1918 beletristiska, zinātniska un saimnieciska nedēļas laikraksta "Zvans" redaktors un izdevējs. Tulkojis ārzemju rakstnieku darbus, no 1869 rakstījis presē par dažādiem aktuāliem jautājumiem (dažkārt lietojis pseidonīmu "Justus"). 1917 VIII ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Latviešu tautas partijas saraksta. 1918. g. 2. martā Rīgas pilsētas domē kopā ar A. Krastkalnu aizstāvējis Baltijas valsts dibināšanu personālūnijā ar Vāciju.

1919 I devies uz Štetīni Vācijā (tag. Ščecina Polijā), vasarā atgriezies Latvijā – Liepājā, pēc tam Rīgā. Zv. advokāts. Strādājis Vidzemes Savstarpējā kredītbiedrībā. Bijis Kristīgi nacionālās

Fridrihs Veinbergs

partijas biedrs. Rīgas Latviešu biedrības goda biedrs un runasvīrs, Rīgas Namīpašnieku biedrības biedrs. Miris 1924. g. 25. maijā Rīgā. Apbedīts Rīgas Lielajos kapos.

Precējies ar sabiedrisko darbinieci Alīdu Vilhelmini Kirtovsku (1876. g. 10. jūn.–1958. g. apr. ASV), meita Ingeborga (dz. 1906. g. 10. nov.).

Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs un korporācijas “Lettonia” goda filistrs.

D. Par jauniem pilsētas likumiem Rīgā. Kāds vārds pie Rīgas latviešiem. – Rīga, 1878; Politiskas domas iz Latvijas. – Leipciga, 1884 (otrais izdevums: Rīga, 1924); Iz latviešu–leišu vēstures, 1885 (otrais izdevums – 1922); R. L. B. runas vīru sapulcei: Fr. Veinberga priekšlikums teātra komisijas reorganizācijas lietā. – Rīga, 1902; Latvijas pirmā Saeima. Viņas ievēlēšana un tuvākais uzdevums. – Rīga, 1922; Luteriskās baznīcas krīzes lietā. – Rīga, 1923.

A. LVVA, 2798. f., 1. apr., 81. l., 53. lp.; Fridrihs Veinbergs, 1844–1914. – Rīga, 1914; AF; Jaunākās Ziņas. – 1924. – 26. maijs; *Ārons M. Fridrihs Veinbergs savā mūža darbā un savās idejās.* – Rīga, 1932; Fridriham Veinbergam kapos atklāts piemineklis // *Jaunākās Ziņas.* – 1935. – 25. maijs; LE (I). – 3. sēj.; AL; LBC; LRB; *Prikulis J. Liberāldemokrātiskās un konservatīvās idejas.* Fricis Veinbergs // *Ideju vēsture Latvijā. Jaunā strāva – 20. gs. Sākums. Antoloģija.* – 1. daļa. – Rīga, 2005. – 496.–532. lpp.; *Prikulis J. Fricis Veinbergs un 1905. gada revolūcija* // 1905. gads Latvijā: 100. – Rīga, 2006. – 492.–520. lpp.

VEISMANIS Ādolfs Jānis (1900–1941)

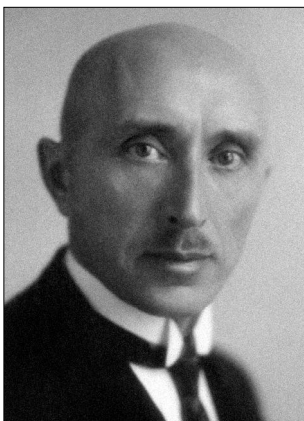
Dzimis 1900. g. 2. sept. Jelgavā latviešu draudzes mācītāja un dzejnieka Jāņa Veismaņa (Pavasaru Jāņa) ģimenē, māte – Marija (dz. Hanzena). Latvietis, luterticīgs. No 1911 mācījies Jelgavas ģimnāzijā. 1915 devies bēgļu gaitās uz Tērbatu, kur 1918 beidzis L. Bērziņa un F. Šmithena Dubultu ģimnāziju evakuācijā. 1918 iestājies Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē, tomēr pēc dažiem mēnešiem atgriezies Jelgavā.

1920 tieslietu studijas turpinājis LU (beidzis 1925). No 1918 XII kancelejas ierēdnis Jelgavas prefektūrā, no 1920 IV sekretāra palīgs Tiesu palātas Krimināldepartamentā (vēlāk sekretārs). 1922 iecelts par izmeklēšanas tiesnesi Rīgas apgabaltiesā, bet 1925–26 bijis izmeklēšanas tiesnesis Valkas apriņķa 2. iecirknī Alūksnē. No 1926. g. 13. janv. zv. advokāta A. Jirgensa palīgs Jelgavā, no 1932. g. 6. apr. zv. advokāta Ā. Lauka palīgs Jelgavā. 1928 un 1931 ievēlēts Jelgavas pilsētas domē no LSDSP saraksta. No 1932. g. 29. jūn. zv. advokāts. Bijis LSDSP Jelgavas organizācijas priekšsēdētājs, Raiņa kluba nodaļas priekšsēdētājs, biedrības “Cīņa” valdes loceklis, darbojies biedrībās “Strādnieku vienība”, “Apziņa”, “Darba jaunatne”, kā arī Strādnieku sporta šausanas un medību biedrības Jelgavas nodaļā. 1934. g. 16. maijā pēc valsts apvērsuma apcietināts, ievietots Liepājas koncentrācijas nometnē, 17. aug. atbrīvots.

Padomju okupācijas laikā 1940 VII bijis Tieslietu ministrijas pārstāvis Zemgales vēlēšanu apgabala Tautas saeimas vēlēšanu komisijā. 1940 VIII iecelts par Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētāju. 1940 XI–1941 II bijis Jelgavas apr. PSRS Augstākās Padomes

Ādolfs Veismanis

Jānis Veržbickis

vēlēšanu komisijas sekretārs. Vācu okupācijas sākumā 1941. g. vasarā Jelgavā apcietināts par darbību padomju okupācijas laikā un ieslodzīts Jelgavas cietumā. 1941. g. 14. okt. nošauts. Pēc 2. pasaules kara kopā ar citiem nošaušanas vietā ekshumētajiem upuriem pārbedīts Miera ielas kapos Jelgavā.

Precējies 1921 ar Paulīni Sesku.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 859. l.; 7427. f., 1. apr., 2502. l.; Politiskās policijas kartotēka; LUAJ.

VERŽBICKIS Jānis (arī Vežbickis, Vierzbickis; *Wierzbicki*; 1888–1946)

Dzimis 1888. g. 18. apr. Eversmuižas pag. valdes sekretāra un rentnieka ģimenē; tēvs – Juzefs, māte – Emilija (dz. Veržbicka). Polis, katoļticīgs. Ģimene pārcēlusies uz Baltinavas pag., kur 1899 beidzis tautskolu. 1907 beidzis Pleskavas ģimnāziju. Studējis tieslietas Pēterburgas universitātē. 1911 piedalījies studentu nemieros, izslēgts no augstskolas, ar aizliegumu dzīvot Pēterburgā un citās universitāšu pilsētās. 1911 X ieskaitīts Krievijas armijas 97. Vidzemes kājnieku pulkā Daugavpili, 1912 VIII izturējis rezerves praporščika pārbaudījumu, 1912 VIII atvaļināts, nov. paaugstināts rezerves praporščika pakāpē. 1913 atjaunojis studijas Pēterburgas universitātē, 1914. g. pavasarī beidzis mācību kursu, taču nav nokārtojis galapārbaudījumus. 1914 VIII Daugavpili iesaukts Krievijas armijā, no 1914 IX dienējis 87. Neišlotes kājnieku pulkā frontē. 1914 X kaujās Polijā ievainots un evakuēts uz hospitāli aizmugurē. 1915 VI evakuēts uz sanatoriju tālākai ārstēšanai. 1916 III paaugstināts par podporučiku. 1916 IV atvaļināts slimības dēļ. 1916 beidzis (nokārtojis galapārbaudījumus) Maskavas universitātes Juridisko fakultāti, 1916 VI–1917 VIII tiesamatu kandidāts Maskavas apgabaltiesā. Pēc tam Daugavpils apr. 1. iecirkņa mīrtiesnesis (līdz 1918 XII). Padomju varas laikā tautas tiesnesis Daugavpils apriņķī. 1919 V Daugavpili mobilizēts Sarkanajā armijā, ieskaitīts 2. rezerves bataljonā, rotas komandieris. 1919 X iecelts par 30. strēlnieku pulka saimniecības komandas priekšnieku. 1920 II pēc paša lūguma ieskaitīts par tā paša pulka Sanitārās nodaļas darbvedi. Vēlāk darbvedis 4. kājnieku rezerves brigādes štāba Saimniecības nodaļā. 1921 III atvaļināts rezervē.

1921 IX atgriezies Latvijā. No 1921 XI bijis jaunākais tiesamatu kandidāts Latgales apgabaltiesā, no 1922 vecākais tiesamatu kandidāts (līdz 1922 VII). 1922–24 privātdavokāts Daugavpili. No 1922 Daugavpils pilsētas domes priekšsēdētāja biedrs. 1922 X iecelts par Daugavpils pilsētas valdes locekli. 1922. g. rudenī ievēlēts 1. Saeimā no Rīgas poļu izglītības un labdarības biedrības un Poļu savienības Latvijā saraksta (darbojies Saimniecības, Agrārpolitikas un lauksaimniecības lietu, Mandātu, Pašvaldību un Deputātu lietu izmeklēšanas komisijā). No 1924. g. 16. janv. zv. advokāta S. Sireviča palīgs Daugavpili, no 1926 VIII zv. advokāta

E. Tomsona palīgs Daugavpilī. 1925 ievēlēts 2. Saeimā no Poļu saraksta (darbojies Pašvaldību, Juridiskajā, Mandātu, Deputātu lietu izmeklēšanas komisijā). 1928. g. 22. febr. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita, 1931. g. 23. sept. ieskaitīts zv. advokātu skaitā. 1928 ievēlēts 3. Saeimā no Poļu saraksta (darbojies Juridiskajā, Lauksaimniecības, Mandātu, Saimniecības, Sociālās likumdošanas, Pašvaldību komisijā, bijis Deputātu lietu izmeklēšanas komisijas sekretārs). 1928 II–1931 VII iekšlietu ministra biedrs. 1932 ievēlēts 4. Saeimā no Poļu saraksta (darbojies Centrālajā vēlēšanu, Pašvaldību komisijā, bijis Deputātu lietu izmeklēšanas komisijas priekšsēdētājs). No 1933. g. 3. maija zv. advokāts Daugavpilī. 1922–31 Poļu savienības Latvijā priekšsēdētāja biedrs, no 1932 Poļu tautas apvienības priekšsēdētāja biedrs, no 1934 II priekšsēdētājs (1935–36 organizācijas likvidācijas komisijas priekšsēdētājs). No 1934 darbojies Daugavpils Poļu katoļu labdarības biedrībā un latviešu–poļu tuvināšanās biedrības Daugavpils nodaļā (līdz 1935 V valdes loceklis).

Padomju okupācijas laikā pēc īpašuma nodegšanas 1940. g. 27. jūn. Daugavpilī pārcēlies uz savu māju Višķu pag. Špoģu ciemā. 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Pēc vācu okupācijas sākuma atgriezies Daugavpilī. 1941. g. 11. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Daugavpilī, kā arī Daugavpils pilsētas bāriņtiesas loceklis. 1944 dzīvojis Višķu pag. Špoģu ciemā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI advokāts Daugavpils juridiskajā konsultācijā. Miris 1946. g. 16. okt. slimnīcā Rīgā. Apbedīts Daugavpils Katoļu kapos.

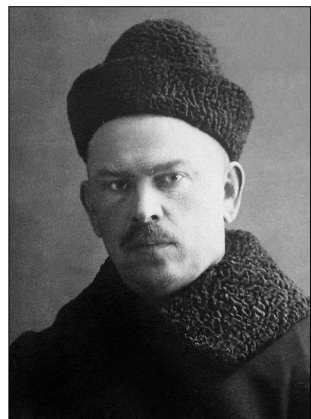
Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. Ao IV šķ.

Precējies 1915 ar notāra Konstantīna Klementjeva meitu Tamāru (dz. 1894. g. 12. janv.–70. gados Frunzē), dēli Viktors (1916. g. 25. janv.–1987. g. 10. martā Polijā; 1942 I vācu varas iestāžu apcietināts kā poļu pretestības kustības dalībnieks), Jāzeps (1931–1963), meita Janīna Zofija (dz. 1922. g. 11. jūn.–1927).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 861. l.; 1307. f., 3. apr., 59. l.; 5601. f., 2. apr., 1538. l.; LDG; *Jēkabsons E.* Poslowie polscy w Parlamencie Lotwy (1922–1934). Jan Wierzbicki // Polak na Lotwie. – 2003. – Nr. 3; LZAKA, 98. l.; mazdēla Viktora Vežbicka sniegtās ziņas.

VESMANIS Fridrihs (1875–1941)

Dzimis 1875. g. 15. apr. Rundāles pag. Kraukļos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Līze (dz. Straumane). Latvietis, luter ticīgs. No 1883 mācījies Rundāles pagastskolā, no 1887 – Jelgavas ģimnāzijā (beidzis 1896). 1897 iestājies Pēterburgas universitātes Juridiskajā fakultātē. 1897 XI–1898 I ieslodzīts Pēterburgas izmeklēšanas cietumā par piedalīšanos studentu nemieros. No 1898. g. pavasara emigrācijā Londonā. Vakareiropas latviešu sociāldemokrātu savienības mēnešraksta “Latviešu Strādnieks” redaktors Londonā (1899–1900), latviešu sociāldemokrātu ārzemju izdevuma “Sociāldemokrāts” redakcijas loceklis (1900–05), strādājis

Fridrihs Vesmanis

par burtlici, organizējis nelegālās literatūras nogādāšanu Latvijā. 1903. g. pavasarī slepeni atgriezies Latvijā. Apcietināts, ieslodzīts Jelgavas cietumā, no 1904. g. pavasara nometinājumā Šauļos. 1905. g. pavasarī nelegāli atgriezies Latvijā. 1905–06 sociāldemokrātu legālā laikraksta “Pēterburgas Latvietis” redakcijas loceklis, piedalījies arī nelegālā laikraksta “Cīņa” redakcijas darbā. 1906 izdevuma “Nākotne” redaktors un izdevējs. Pēc cara Nikolaja II izdotā 1905. g. 17. okt. manifesta 1907 atsācis studijas Pēterburgas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1909). 1909–11 izdevuma “Izglītība” redakcijas kolēģijas loceklis. Zv. advokāta palīgs Jelgavā, no 1914 XII – zv. advokāts Jelgavā. 1915 VII evakuējies uz Petrogradu. Strādājis par zv. advokātu, bijis Bēgļu apgādāšanas centrālkomitejas Budžeta nodaļas vadītājs. 1918 IV atgriezies Jelgavā, zv. advokāts.

1918 XII–1919 IV Jelgavas apgabaltiesas loceklis. Bijis LPSR Aizstāvju kolēģijas loceklis. No 1919. g. 15. apr. zv. advokāts Rīgā (1921 X atskaitīts no zv. advokātu skaita pēc paša lūguma). 1921 III–XII Zv. advokātu padomes loceklis, padomes sekretārs. 1919 VII–VIII Tautas padomes loceklis no LSDSP, darbojies Satversmes sapulces Zemgales vēlēšanu apgabala komisijā. 1920 II–V Jelgavas pilsētas galva, pēc tam Satversmes sapulces loceklis no LSDSP. 1920. g. rudenī bijis arī Centrālās zemes ierīcības komitejas loceklis, 1921 Latvijas un Vācijas norēķināšanās komisijas loceklis. 1921 IX–1923 I Latvijas Senāta loceklis. 1922 ievēlēts 1. Saeimā no LSDSP saraksta (Juridiskās apakškomisijas priekšsēdētājs, Agrārpolitikas un lauksaimniecības komisijas priekšsēdētāja biedrs, Satversmes sapulces locekļu lietu izmeklēšanas komisijas sekretārs), 1922 XI–1925 III Saeimas priekšsēdētājs. 1925 II iecelts par ārkārtējo sūtni un pilnvaroto ministru Lielbritānijā. 1926 III–VI piedalījies valsts interešu aizstāvēšanā Tautu Savienības padomē pret bij. muižnieku sūdzību agrārreformas lietā. 1932 II atbrīvots no ārkārtējā sūtņa un pilnvarotā ministra amata pēc paša lūguma, jo atkārtoti ievēlēts par Latvijas Senāta loekli. 1937 pensionējies, ieskaitīts goda tiesnešos. Dzīvojis Rīgā. Tautu Savienības veicināšanas biedrības goda viceprezidents, Latvijas PEN kluba, biedrības “Piektais gads”, Latviešu un britu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941.14.VI apcietināts. Izvests uz Solikamskas soda nometnēm. Miris 1941. g. 7. dec.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO II šķ.

Precējies 1907 ar Emiliju Bertu Kristsoni (1878. g. 10. okt.–1941. g. jūn.; mirusi Latvijas teritorijā ceļā uz izsūtījuma vietu).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 862. l.; 2570. f., 14. apr., 1656. l.; 2996. f., 20. apr., 14243. l.; 5213. f., 1. apr., 5097. l.; 7252. f., 2. apr., 54., 59. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1987. f., 1. apr., 13896. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 81. lpp.; LDG; LVD; EVP; LE (I). – 3. sēj.; *Markausa I.* Pirmās Saeimas prezidents Frīdrihs Vesmanis // LZA Vēstis. A daļa. – 1993. – Nr. 11.; LBC; LĀDD.

VESMANIS Voldemārs Krišjānis (1899–1978)

Dzimis 1899. g. 9. okt. Elkšņu pag. Minsteros lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Lize (dz. Miglāne). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Jēkabpils pilsētas skolā. 1915 kopā ar vecākiem devies bēgļu gaitās uz Voļsku Saratovas gub., beidzis Voļskas pilsētas skolu, mācījies Voļskas pilsētas reālģimnāzijā.

1920 atgriezies Latvijā. 1927 beidzis Rīgas valsts vidusskolu pieaugušajiem. Studējis tieslietas LU (beidzis 1942). No 1923 strādājis pasta un telegrāfa dienestā, no 1933 juriskonsults Pasta un telegrāfa departamentā. 1938–40 darbojies LU Studentu juristu biedrībā.

Padomju okupācijas laikā Sakaru pārvaldes Juridiskās grupas vadītājs. Vācu okupācijas laikā no 1941 VII vecākais sevišķu uzdevumu ierēdnis Pasta un telegrāfa departamentā, vēlāk juriskonsults. No 1943. g. 6. marta zv. advokāta J. Prēvalda palīgs Daugavpilī, no 1944. g. 19. aug. – Rīgā. Pēc 2. pasaules kara trimdā Austrālijā. Dzīvojis Sidnejas priekšpilsētā Ventvortvilā, Jaundienvidvelsas pavalstī. Miris 1978. g. 6. maijā Sidnejā.

Precējies 1934 ar Almu Rabāci (1901. g. 1. aug.–1973. g. 14. apr. Austrālijā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 863. l.; 7427. f., 1. apr., 14681. l.; LU AJ.

Voldemārs Vesmanis

VĪCEPS Kārlis (1906–1975)

Dzimis 1906. g. 9. aug. Trikātas pag. Vīcepos rentnieka ģimenē; tēvs – Dāvis, māte – Minna (dz. Peka). Latvietis, luterticīgs. 1914–16 mācījies Trikātas Kazruņģa pagastskolā, 1916–18 – Trikātas draudzes skolā. Turpinājis izglītību Valmieras reālskolā.

Pēc Valmieras valsts vidusskolas beigšanas (1924) uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1925 – tieslietu studijas (beidzis 1942). 1932–36 bijis LU Studentu padomes Virtuves komisijas sekretārs un priekšsēdētājs. 1930–34 LZS biedrs. 1936–37 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 5. Cēsu kājnieku pulkā. 1928–33 darbu uzraugs un darbvedis Šoseju un zemesceļu departamentā, 1934 V–VIII kancelejas ierēdnis notāra K. Sumberga birojā. 1934–1940 XII jaunākais revidents Valsts kontrolē.

Vācu okupācijas laikā no 1941 VIII revidents Revīzijas ģenerāldirekcijā, no 1942 X inženiera A. Dreimaņa būvuzņēmuma juriskonsults. No 1943. g. 6. marta zv. advokāta E. Saltupa palīgs Valkā. No 1944 IX dzīvojis Trikātas pag. Zilitēs. 1944 devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis Bitigheimā un Eslingenes bēgļu nometnē. 1950 izceļojis uz ASV. Bijis gadījuma darbu strādnieks, būvstrādnieks, vēlāk ierēdnis juvelieru izstrādājumu vairumtirdzniecības firmā “A. H. Pond Co.” Boldvinsvilā Ņujorkas pavalstī. Miris 1975. g. 5. dec.

Studentu korporācijas “Lettgallia” filistrs.

Precējies 1937 ar kancelejas ierēdni Valēriju Editi Magoni (dz. 1910. g. 18. dec.). Otrreiz precējies ar Veltu Augškāpu, meita Dace Ināra (dz. 1947. g. 22. febr.) un dēls Kārlis Dāvids (dz. 1956. g. 12. janv.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 864. l.; 7427. f., 1. apr., 8613. l.; LU AJ.

Kārlis Vīceps

Artūrs Vīgants

VĪGANTS Artūrs Voldemārs (1880–1935)

Dzimis 1880. g. 3. jūl. Rankas pag. Vecbirzuļos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Liene (dz. Galiņa). Mācījies Rankas pagastskolā, Jaunpiebalgas draudzes skolā, K. Millera reālskolā Cēsīs, 1897–1901 Rīgas pilsētas ģimnāzijā (spiests izstāties pēc politiska rakstura konflikta ar skolas direktoru). Pēc tam bijis lauksaimnieks tēva mājās, 1902 vairākus mēnešus mācekļis aptiekā Maskavā, atgriezies Latvijā, vēlāk vienu gadu nostrādājis Rīgas–Orlas dzelzceļa valdē. Piedalījies 1905. g. revolucionārajā kustībā, 3 gadus slēpies. Pret A. Vīgantu ievadītā lieta izbeigta pierādījumu trūkuma dēļ 1909 VIII. No 1909 VIII mācījies Rīgas Latviešu biedrības vidusskolā pieaugušajiem (beidzis 1910). Bijis privātskolas pasniedzējs. 1913–14 mācījies un beidzis vingrošanas skolotāju kursu Rīgas mācību apgabala valdē. 1914 IX–1915 IV vingrošanas skolotājs Rževas ģimnāzijā Tveras gubernā. 1915. g. pavasarī beidzis šo ģimnāziju kā eksternis. 1915 IV iesaukts karadienestā. Dienējis 8. ķīmiskajā komandā Dienvidu frontē, 1917 XII atvaļināts. 1918. g. sāk. atgriezies Latvijā, dzīvojis tēva mājās. Darbojies Rankas Lauksaimniecības biedrībā (valdes loceklis, sekretārs) un Rankas Izglītības biedrībā (priekšsēdētājs).

1919. g. sāk. lielinieku apcietināts. Pēc atbrīvošanas no 1919. g. 16. febr. iesaistījies zaļo partizānu kustībā, 1919 iecelts par Rankas pag. vecāko. No 1919 X Cēsu apr. padomes un valdes loceklis, no 1919 XII Tautas padomes loceklis, no 1920 IV – Satversmes sapulces loceklis no LZS saraksta. Darbojies Satversmes sapulces locekļu lietu izmeklēšanas komisijā (priekšsēdētājs), Sociālās likumdošanas komisijā (3. apakškomisijas sekretārs), Valsts nodevību izmeklēšanas komisijā (apakškomisijas sekretārs). 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1926). Bijis LZS Rankas pag. nodaļas vadītājs, turpinājis darbību Rankas Izglītības biedrībā un Rankas Lauksaimniecības biedrībā. No 1926. g. 23. febr. zv. advokāta E. Pētersona palīgs Rīgā. Raunas krājaizdevu sabiedrības valdes loceklis, lauku patērētāju biedrību Centrālās savienības “Konzums” padomes loceklis. 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no LZS saraksta (nav ievēlēts). Bijis Rīgas Latviešu biedrības biedrs. 1932. g. 23. nov. izslēgts no zv. advokātu palīgu skaita. Slēpies pie tuviniekiem Rankas pag. 1933 XII apcietināts un ievietots Rīgas Centrālcietumā, 1934 IX par nelikumībām attiecībā ar klientiem (obligāciju piesavināšanās, vekseļu viltošana) piespriesti 2 gadi pārmācības namā. Soda izcietis Rīgas Centrālcietumā. Miris 1935. g. 23. jūn. cietumā.

Precējies 1925 ar Mariju Filipu.

Līdz 1932 studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 867. l.; 1376. f., 2. apr., 12433. l., 24. lp.; 1534. f., 2. apr., 11656. l.; 3273. f., 1. apr., 11294. l.; 3727. f., 1. apr., 26. l., 348., 349., 405. lp.; 7427. f., 1. apr., 1718. l.; LDG; AL; LUAI.

VIHMANIS Georgs **Arvīds** (1880–1943)

Dzimis 1880. g. 9. dec. Jaunburtnieku pag. tirgotāja un lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Johans, māte – Kristīne (dz. Eliāsa). Latvietis (vācu laika anketā – vācietis), luterticīgs. Mācījies Heines privātskolā Valmierā, 1903 beidzis Pērnavas ģimnāziju, 1909 Tērbatas universitātes Juridisko fakultāti. Tiesamatu kandidāts Viļņas apgabaltiesā, 1911–18 strādājis Valsts kontroles Jūrniecības departamentā par kontrolieri Sveaborgas kara ostas būvē. Dzīvojis Helsinkos.

1920 atgriezies Latvijā. No 1920 V izmeklēšanas tiesnesis, apgabaltiesas loceklis un no 1922 prokurors Rīgas apgabaltiesā, no 1926 prokurors Liepājas apgabaltiesā. No 1927. g. 27. okt. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. No 1941 I strādājis par enkurnieku Zemkopības tautas komissariāta Mežu izstrādāšanas un transporta kantora transporta daļā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Miris 1943. g. 3. febr. Rīgā. Apbedīts Valmieras pilsētas kapos.

Precējies 1916 ar Klāru Sadovsku (dz. 1890. g. 1. dec.), meita Margarete Lūcija (dz. 1917. g. 19. janv.).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 866. l.; 2996. f., 20. apr., 16331. l.

VILCIŅŠ Erasts (1891–1947)

Dzimis 1891. g. 14. martā Sarkaņu pag. Bukšās; tēvs – Jānis. Latvietis, pareizticīgs. No 1899 mācījies Kārzdabas draudzes skolā, no 1903 Rīgas Garīgajā skolā, no 1907 Rīgas Garīgajā seminārā (beidzis 1911). 1915 beidzis Varšavas universitātes Juridisko fakultāti. 1915 IX mobilizēts karadienestā, 1916 I beidzis Pāvila karaskolu Petrogradā, praporščiks, jaunākais virsnieks 233. rezerves kājnieku pulkā, no 1916 VIII jaunākais virsnieks, rotas komandieris, pulka tiesas darbvedis un adjutants 54. Minskas kājnieku pulkā, no 1917 III – 765. Simbirskas kājnieku pulkā. 1917 III paaugstināts par podporučiku. 1917 XII piešķirts divu mēnešu atvaļinājums, devies uz Kalugu. 1918 VIII no Kalugas devies uz Latviju, 1918 X–1919 VI dzīvojis pie vecākiem.

No 1919. g. 20. jūn. dienējis Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku 1. Valmieras kājnieku pulkā, virsleitnants. Vēlāk virsnieks Latvijas armijas Austrumu frontes Rezerves bataljonā (adjutants), no 1919 VIII 6. Rīgas kājnieku pulkā (pulka tiesas darbvedis un pulka adjutants). Par varonību kaujā pret bermontiešiem 1919. g. 18. nov. pie Iecavas upes apbalvots ar LKo. No 1920 I Kara tiesas prokurora palīgs, 1921 II veselības stāvokļa dēļ atvaļināts no karadienesta. No 1921. g. 3. marta zv. advokāta palīgs Smiltēnē. Dzīvojis Mēra pag. (vēlāk Birzuļu pag.) Jaunspalos. 1928 kandidējis 3. Saeimas vēlēšanās no Saimnieciskās apvienības saraksta (nav ievēlēts). 1929. g. 27. febr. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita. Bijis privātdavokāts.

Arvīds Vihmanis

Jevgenijs Vilenčiks

Leo Vilenkins

Padomju okupācijas laikā nodarbojies ar lauksaimniecību Birzuļu pag. Jaunspalos. Sākoties vācu okupācijas laikam, 1941 VII bijis paš aizsardzības grupas vecākais Birzuļu pag. paš aizsardzības vienībā, vadījis pasta, pienotavas, skolas ēkas apsardzību, patrulēšanu. 1941–44 privātdokāts, dzīvojis Birzuļu pag. Jaunspalos. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1945. g. 23. febr. apcietināts. 1945. g. 30. jūl. Valmierā notiesāts uz 4 gadiem ieslodzījuma. Miris 1947. g. 24. jūn. Arhangeļskas apg.

Apbalvojumi: a) Latvijas LKo III šķ.

Precējies, sieva Viktorija (dz. 1882. g. 11. jūl.), meita Silvija (dz. 1926. g. 2. maijā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 869. l.; 1304. f., 1. apr., 1679. l.; 5601. f., 1. apr., 6989. l.; LVA, 1986. f., 1. apr., 15019. l.; LKOK.

VILENČIKS Jevgenijs (1897–1941)

Dzimis 1897. g. 14. sept. Rīgā ārsta ģimenē; tēvs – Marks. Ebrejs, jūdaists. No 1907 mācījies Nikolaja ģimnāzijā Rīgā, pēc beigšanas (1915) uzsācis tieslietu studijas Petrogradas universitātē, no 1917 – Maskavas universitātē (līdz 1918). 1918–19 konsultants Tieslietu tautas komisariāta Likumprojektu daļā Maskavā, pēc tam Ekspedīcijas daļas vadītājs Centrālajā preses pārvaldē, juriskonsults Maskavas pilsētas Tautsaimniecības padomē.

1920 dienējis Latvijas armijā, Armijas etapu un rajonu komandantūras Tieslietu daļā, pēc tam Etapa tiesā, 1921 III atvaļināts. 1921 beidzis tieslietu studijas LU. No 1921. g. 6. dec. zv. advokāta Z. Jakobi palīgs Rīgā, no 1931. g. 9. dec. zv. advokāta D. Eljaševa palīgs Rīgā. Rīgas Īrnieku biedrības, Rīgas ebreju draudzes, Ebreju zinību un mākslas veicināšanas biedrības sekretārs, ebreju skolu biedrības “*Ivrit*” juriskonsults. 1935. g. 12. apr. ar tieslietu ministra lēmumu svītrots no zv. advokātu palīgu skaita. 1935–37 dzīvojis Francijā, strādājis restorānā, pēc tam izdevniecībā. 1937 atgriezies Latvijā, sniedzis juridiskus pakalpojumus.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Gājis bojā Rīgā vācu okupācijas laikā 1941. g.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 870., 871. l.; 3234. f., 32. apr., 31605. l.; P–132. f., 26. apr., 2. l.

VILENKINS Leo Leiba (1877–1941)

Dzimis 1877. g. 11. martā Rīgā; tēvs – Šoloms Lazars, māte – Hana (dz. Švarcbaha). Ebrejs, jūdaists. No 1909. g. 26. okt. zv. advokāts Rīgā.

20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. Krievu kluba Rīgā biedrs. Gājis bojā Rīgā vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies ar Adeli Fainmeseri (dz. 1882. g. 7. jūn.).

Ebreju studentu korporācijas “*Limuvia*” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 873. l.; 1376. f., 2. apr., 12437. l., 85. lp.; 2942. f., 1. apr., 2049. l.; 2996. f., 20. apr., 18503. l.

VIĻUMA (dz. **VĪTOLA**) **Helēna** Vilhelmīne (1893–1976)

Dzimis 1893. g. 21. aug. Palsmanes muižā tirgotāja ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Elizabete (dz. Šteinerte). Latviete, luterticīga. Brālis Heinrihs Vītols – jurists. Māsas Annijas vīrs Jāzepts Vītols – komponists un profesors. 1912 beigusi V. Maldoņa sieviešu ģimnāziju Rīgā. No 1913 studējusi slāvu literatūru V. Poltorockas Augstākajos sieviešuursos Maskavā. 1. pasaules kara laikā žēlsirdīgā māsa kara slimnīcās un sanitārvilcienos.

1919 VIII atgriezusies Latvijā. 1919 uzsākusi filoloģijas studijas LU, 1920 tieslietu studijas (beigusi 1932). Vienlaikus no 1919 strādājusi Latvijas konservatorijā par inspektora palīdzi, 1924–30 nodaļas sekretāres palīdze Rīgas apgabaltiesā. No 1932. g. 4. maija zv. advokāta Ā. Libinsona palīdze Rīgā, no 1933. g. 26. apr. zv. advokāta E. Zavadska palīdze Rīgā, no 1933 IX Smiltēnē, no 1937. g. 16. jūn. arī Gaujienas pag. No 1940. g. 1. maija zv. advokāte Smiltēnē. 1935–40 – 7. Valkas aizsargu pulka Smiltēnes aizsardžu pulciņa aizsardze, darbojusies arī Latvijas Akadēmiski izglītoto sieviešu savienībā, Latvijas Sieviešu nacionālajā līgā.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīta Advokātu kolēģijā, dzīvojusi Gaujienas pag. Anniņās. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, bijusi zv. advokāte Smiltēnē. Pēc 2. pasaules kara trimdā Austrālijā. Dzīvojusi Pertā Rietumaustrālijas pavalstī. Mirusi 1976. g. 1. sept., 90. gados pārbedīta vecajos Valmieras kapos.

Precējusies 1927 ar studentu, vēlāko ierēdni Juri Heinrihu Viļumu (1885. g. 2. dec.–1957. g. 9. apr.), dēls Juris Jāzepts Jānis (dz. 1928. g. 24. martā), meitas Maija Helēna Annija (dz. 1929. g. 3. aug.), Ilze Ludmila Vita (dz. 1930. g. 9. nov.), 1939 šķīrusies, apprecējusies ar J. H. Viļumu otreiz.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 890. l.; 7427. f., 1. apr., 533. l.; LU AJ.

Helēna Viļuma

VIĻUMSONS Pēteris Aleksandrs (1896–1931)

Dzimis 1896. g. 6. okt. Jelgavā tirgotāja ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Luīze. Latvietis, luterticīgs. 1914 VI beidzis Jelgavas reālskolu. Sācis ķīmijas studijas RPI. 1. pasaules kara laikā 1914. g. rudenī mobilizēts karadienestā, iestājies un 1915 V beidzis Nikolaja kara inženieru skolu Petrogradā, inženierkaraspēka praporščiks. Uzreiz nosūtīts uz Gatčinas virsnieku kara aviācijas skolu. No 1915 VIII podporučiks. Beidzis skolu 1916 I, kara lidotājs 35. korpusa Aviācijas nodaļā Rumānijas frontē. 1916 VI pēc piedzīvotās avārijas veselības stāvokļa dēļ piekomandēts 4. sapieru bataljonam, prožektoru rotas automobiļu nodaļas priekšnieks. 1916 VII kaujās kontuzēts galvā. 1916 XII iecelts par bataljona (no 1917 I–4. inženieru pulks) adjutantu. 1917 V komandēts uz Gaisa kuģniecības skolu kursa iziešanai, jūl. paaugstināts par poručiku, aug. par štābkapeini. 1917 VIII nosūtīts uz Rietumu fronti, 3. armijas gaisa kuģošanas nodaļas lidotājs. Sept. guvis vispārēju kontūziju, palicis

Pēteris Viļumsons

frontē. 1918 V atvaļināts, dzīvojis pie vecākiem Nižnijnovgorodā. 1918 IX mobilizēts Sarkanajā armijā, 9. gaisa kuģošanas divizona komandiera palīgs, no okt. – 1. Petrogradas aviācijas grupas kara lidotājs. 1918 XI iecelts par Petrogradas kara apgabala Gaisa kuģošanas pārvaldes tehnisko inspektoru, 1919 I par 5. gaisa kuģošanas nodaļas priekšnieku. Sakarā ar nodaļas zemajām kaujas spējām 1919 VII atcelts no amata un nodots kara tribunālam, līdz lietas izskatīšanai piekomandēts Austrumu frontes Aviācijas pārvaldei. 1919 X nosūtīts galvenās aviācijas pārvaldes rīcībā. Pamatojoties uz izsludināto amnestiju, 1919 XI ierosinātā lieta izbeigta, iecelts par Ufas kara komisariāta apsardzības bataljona (no 1920 V pulks) saimniecības priekšnieku. 1920. g. 1. nov. dezertējis no Sarkanās armijas ar nolūku atgriezties Latvijā.

1920. g. 21. nov. ieradies Latvijā. No 1920 XII Latvijas armijas Aviācijas parka (no 1921 III Aviācijas divizionā) Aviācijas skolas instruktors, kapteinis. 1921 VII atvaļināts. No 1921 VIII strādājis Centrālajā zemes ierīcības komitejā, 1922–27 komitejas Senāta pārsūdzību nodaļas vadītājs. Vienlaikus 1921 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1926). Darbojies Jelgavas Latviešu studentu biedrībā. No 1927. g. 30. marta zv. advokāta B. Zemgala palīgs Rīgā, no 1927 V zv. advokāta A. Seglenieka palīgs Rīgā. Pirmās apdrošināšanas sabiedrības nelaimes gadījumos likvidācijas komisijas darbinieks. Miris 1931. g. 27. jūl. Apbedīts Meža kapos.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. Ao IV šķ., Sv. So III (š) šķ., Sv. Ao III (š) šķ., Sv. Vo IV (š) šķ.

Precējies ar Helēnu Volkovu (dz. 1898. g. 14. martā), dēls Aleksandrs (dz. 1919. g. 14. apr.), meitas Tamāra (dz. 1921. g. 18. maijā) un Helēna (dz. 1924. g. 18. febr.).

Studentu biedrības “Fraternitas Rusticana” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 868. l.; 5601. f., 1. apr., 7032. l.; 7427. f., 1. apr., 4904. l.; LUAI.

VINTERBERGERS Sigismunds (1903–1979)

Dzimis 1903. g. 14. martā Daugavpilī zemkopja un pianistes ģimenē; tēvs – Sigismunds, māte – Vanda Valfrīda Beatrise (dz. Vinterbergere). Latvietis, luterticīgs. Dzīvojis Rēznas pag. Mācījies Pildas pag. tautskolā, 1914–17 Rēzeknes vīriešu ģimnāzijā.

Mācījies Ludzas pilsētas krievu vidusskolā. Pēc Ludzas pilsētas latviešu vidusskolas krievu klases beigšanas (1923) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). No 1927 darbojies Latgales Latviešu studentu biedrībā. Studiju laikā pasniedzis privātstundas. Dzīvojis mātes lauku mājās Rēznas pag. Kivļos. 1932–33 obligātajā karadienestā. No 1934 strādājis par Latgales Zemnieku progresīvās apvienības biroja vadītāju Rēzeknē, vēlāk Rēznas pag. valdes kancelejas pagaidu darbinieks. No 1938 strādājis zv. advokāta K. Zēberga birojā Rēzeknē.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 26. jūl. zv. advokāta palīgs Daugavpilī. Vācu okupācijas laikā nav ieskaitīts advokatūrā.

Sigismunds Vinterbergers

1941 VIII–XI zv. advokāta N. Vasiļkova nama pārvaldnieks un sekretārs Daugavpilī, 1941 XI–1944 nodarbojās ar lauksaimniecību Rēznas pag. Kivļos. 1944 VII devies bēgļu gaitās uz Rīgu, Liepājas apriņķi. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 X atgriezies Daugavpilī. No 1944 XI advokāts Daugavpils juridiskajā konsultācijā, no 1945 III Daugavpils juridiskās konsultācijas vadītājs, no 1949 III Preiļu juridiskās konsultācijas vadītājs uz laiku, no 1949 VIII – Preiļu juridiskās konsultācijas advokāts. No 1951 VIII advokāts Ilūkstes juridiskajā konsultācijā. 1951 IX atskaitīts no Advokātu kolēģijas. No 1952 strādājis par juriskonsultu Daugavpils konservu rūpnīcā, arteli “Piščevik” Daugavpilī, Daugavpils apg. Patērētāju savienībā, LPSR Galvenās aptieku pārvaldes Daugavpils nodaļā, Daugavpils rajona tirdzniecības bāzē. 1956–57 Neretas pienotavas kancelejas darbinieks, dzīvojis Neretas ciema padomes Smilškalnos. 1957 VII atjaunots Advokātu kolēģijā, Dagdas juridiskās konsultācijas pārzinis. 1961 iecelts par Ilūkstes juridiskās konsultācijas advokātu, 1962 V – par Krāslavas juridiskās konsultācijas vadītāju. No 1965 VIII pensijā. Dzīvojis Dagdā. Miris 1979. g. 14. febr. Apbedīts Dagdas kapos.

Precējies 1947 ar Annu Krūkli (dz. 1924. g. 13. aug.), meitas Regīna (dz. 1948. g. 14. jūl.), Staņislava (1951. g. 21. dec. – 2007. g. 22. maijā).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 876. l.; 7427. f., 1. apr., 7237. l.; LZAKA, 507. l.; LUAJ; sievas Annas Vinterbergeres sniegtās ziņas.

VINTERS Bernhards (1904–1994)

Dzimis 1904. g. 19. sept. Braslavas pag. Bērza krogā rentnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Marija (dz. Birzgale). Latvietis, luterticīgs. Beidzis Braslavas pagastskolu.

Mācījies Mazsalacas valsts vidusskolā, pēc vecāku nāves mācības pārtraucis. 1922 pārcēlies uz Rīgu. No 1923 mācījies Rīgas pilsētas 4. vidusskolā, pēc beigšanas (1925) uzsācis studijas Matemātikas un dabaszinātņu fakultātē LU, 1930 uzsācis tieslietu studijas (beidzis 1935). Vienlaikus 1925–34 darbvedis Rīgas pilsētas Būvju valdē. 1929–34 LSDSP biedrs. 1934 VII atbrīvots no darba. 1935–36 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 4. Valmieras kājnieku pulkā. 1936–37 grāmatvedis būvfirmā “J. Pakalniņš un biedrs”. No 1937. g. 26. maija zv. advokāta J. Volkova palīgs Rīgā. 1937 IV–1940 VIII arī darbinieks notāra J. Krūklānda kantorī.

Padomju okupācijas laikā 1940 VIII–IX strādājis Valsts kontroles dienestā. 1941. g. 24. febr. izstājies no Advokātu kolēģijas kā strādājošs algotā amatā Vietējās rūpniecības tautas komisariāta Celniecības trestā (Administratīvi saimnieciskās nodaļas vadītājs). Vācu okupācijas laikā 1941 VIII–1942 XII Rūpniecības direkcijas Celniecības nozares juriskonsults. 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, no 1942. g. 8. sept. zv. advokātes V. Karlovskas palīgs Rīgā. 1943 I–1944 VIII Rīgas pilsētas pārvaldes Tieslietu valdes un Vispārējās būvsabiedrības Latvijā juriskonsults.

Bernhards Vinters

Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI Plānu daļas vadītājs 1. Rīgas rauga fabrikā. No 1945 VII Limbažu juridiskās konsultācijas vadītājs. 1948 IX izslēgts no Advokātu kolēģijas par biogrāfisku datu nesniegšanu. Strādājis par grāmatveža palīgu Limbažos. 1957 II atjaunots Advokātu kolēģijā, advokāts Gulbenes juridiskajā konsultācijā, no apr. Rūjienas juridiskās konsultācijas vadītājs. 1957 VI iecelts par Valmieras juridiskās konsultācijas advokātu. Valmieras raj. Tautas universitātes Tiesību zinātņu fakultātes padomes loceklis un lektors. No 1980 III pensijā. Dzīvojis Valmierā. Miris 1994. g. 25. okt. Rīgā. Apbedīts Valmieras pilsetas kapos.

Precējies 1929 ar Elzu Garbeli (1903. g. 23. aug.–1994. g. 9. sept.), meita Maija Rasma (dz. 1938. g. 9. sept.), dēls Juris (dz. 1945. g. 17. febr.).

Studentu biedrības “Zemgalija” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 874. l.; 1533. f., 3. apr., 101. l., 53. lp.; 7427. f., 1. apr., 9155. l.; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 62. lp.; LZAKA, 709. l.; LUAJ; meitas Maijas Ozolas sniegtās ziņas.

VINTERS Jānis (1897–1979)

Dzimis 1897. g. 22. febr. Dikļu pag. Vintēnos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Antons, māte – Anna (dz. Liepiņa). Latvietis, luter ticīgs. Mācījies Dikļu draudzes skolā, Valmieras tirdzniecības skolā, 1914 beidzis Latviešu lauksaimnieku ekonomiskās biedrības skolu Jelgavā, 1916 Boroviču reālskolu Novgorodas gub. Pēc tam mācījies Maskavas Zemkopības institūtā. 1916 XII iesaukts karadienestā, 178. kājnieku rezerves pulkā. No 1917 I mācījies Aleksandra karaskolā Maskavā (beidzis 1917 VI, praporščiks). Bijis jaunākais virsnieks 38. Sibīrijas strēlnieku pulkā. 1917 X pārcelts dienestā uz 7. Bauskas latviešu strēlnieku pulku. 1917 XI komandēts uz Valmieru par rekvizīcijas komisijas priekšsēdētāju. 1918 II atvaļināts, dzīvojis vecāku mājās Dikļu pag.

1919 II–VI Padomju Latvijas Valmieras apr. izpildkomitejas Partikas nodaļas vadītāja vietnieks. 1919. g. 2. jūn. Dikļos mobilizēts Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku Ziemeļlatvijas Rezerves bataljonā, leitnants. No 1919 IX Vidzemes–Latgales gūstekņu nomietnes apsardzības rotas virsnieks. 9.–23. okt. piekomandēts 6. Rīgas kājnieku pulkam un piedalījies kaujās ar Bermonta karaspēku pie Bauskas šosejas un pie Daugavas. 1919. g. 25. okt. iecelts par Vidzemes–Latgales gūstekņu nomietnes apsardzības rotas komandieri, nov. par nomietnes Darba bataljona komandieri. Vēlāk dienējis 7. Siguldas kājnieku pulkā, no 1920 X Latgales Partizānu pulkā. 1921 I atvaļināts. 1921 uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1924 – tieslietu studijas (beidzis 1925). No 1925. g. 28. okt. zv. advokāta V. Holcmaņa palīgs Rīgā. 1925–28 Jaunsaimnieku un sikgruntnieku partijas biedrs, 1925 bijis partijas laikraksta “Latvija” redakcijas loceklis. 1927–34 neatkarīgā politiski saimnieciskā laikraksta “Taisnība” redakcijas kolēģijas loceklis un

Jānis Vinters

idejiskais vadītājs. 1928 ievēlēts 3. Saeimā un 1931 – 4. Saeimā no Agrāro naudas noguldītāju un citu cietušo saraksta, bijis šīs organizācijas valdes priekšsēdētājs. 1933 bijis politiskā, bezpartejiskā, nacionālā laikraksta “Briesmu Zvans” izdošanas organizētājs, līdzizdevējs un idejiskais vadītājs. Darbojies arī Agrāro naudas noguldītāju un karā izpostīto apvienībā (Centrālās valdes priekšsēdētājs). 1936. g. 14. martā atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita. No 1937. g. 16. jūn. zv. advokāts Jelgavā, no 1938 V arī Dikļu pag., no 1940. g. 24. janv. Rīgā. Darbojies Latviešu jaunatnes savienībā (nodaļas valdes priekšnieks), bijis Centrālās latviešu jaunatnes savienības līdzdibinātājs (Centrālās valdes priekšsēdētājs), Latvijas Pretalkohola biedrībā (nodaļas valdes priekšsēdētājs), Latvijas naudas noguldītāju aizsardzības biedrībā (valdes priekšsēdētājs), Latvijas Pensionāru biedrībā (valdes priekšsēdētājs), Bezpartijisko Latvijas atbrīvotāju biedrībā (goda tiesas priekšnieks), Agrāro naudas noguldītāju kredītsabiedrībā (padomes priekšsēdētājs).

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 1941 V–VII strādājis Komunālās saimniecības tautas komisiariāta Celniecības trestā par ekonomistu, pēc tam par juriskonsultu. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokātūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 juriskonsults Alus un bezalkoholisko dzērienu rūpniecības trestā, no 1947 Miltu un maizes trestā. 1951. g. 8. maijā Rīgā apcietināts. 1951. g. 10. jūl. tiesas procesā atteicies no pratināšanā sniegtās atzišanās inkriminētajos noziegumos un sevi par vainīgu neatzinis. 1951. g. 22. sept. Valmierā piespriesti pieci gadi soda nometnēs par “PSRS naidīgu darbību un pretpadomju aģitāciju”. Pēc soda izciešanas Ozjornija nometnē Taišetā Irkutskas apg. 1953 VI atgriezies Rīgā. No 1954 strādājis par juriskonsultu LPSR Kultūras ministrijas Galvenās apgādes pārvaldē, no 1958 Ilģuciema alusdaritavā, “Aldari”, LPSR Patērētāju biedrību savienībā. 1963 atteikta pieprasītā rehabilitācija. No 1970 pensijā. Miris 1979. g. 2. martā. Apbedīts Dikļu kapos.

Precējies 1927 ar Margaretu Tikmani (1906. g. 15. martā–1996. g. 7. janv.), meita Ariana (dz. 1932. g. 17. febr.).

D. Kāda ir un kādai jābūt Latvijas valsts Satversmei un ar viņu saskanošam valsts pārvaldes aparātam. – Rīga, 1933.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 875. l.; 2927. f., 5. apr., 9480. l.; 5601. f., 1. apr., 7050. l.; 7427. f., 1. apr., 3428. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1986. f., 2. apr., P-8339. l.; LDG; LUAI; *Žvinklis A.* Represijas pret Latvijas Republikas parlamentāriešiem pēc Otrā pasaules kara // Latvijas Vēsturnieku komisijas raksti. – 9. sēj. – Rīga, 2003. – 170.–184. lpp.; meitas Arianas Vinteres sniegtās ziņas.

VIRKA Mērija Marta Anna (1907–1977)

Dzimusi 1907. g. 5. jūn. Ventspilī valsts ierēdņa ģimenē; tēvs – Jānis Boriss, māte – Berta (dz. Ekšteina). Latviete, luterticīga. No 1914 ar ģimeni evakuācijā Pleskavā, mācījusies Sv. Marijas sieviešu ģimnāzijā. 1917 ar ģimeni pārcēlusies uz Rīgu.

Mērija Virka

Jāzeps Visockis

Pēc L. Tailovas meiteņu vidusskolas Rīgā beigšanas (1924) uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1935). Vienlaikus no 1924 strādājusi par sekretāri zv. advokāta E. Zēberga birojā, pēc tam pie zv. advokāta palīga H. Liepiņa. No 1936. g. 25. nov. zv. advokāta H. Liepiņa palidze Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 24. febr. izslēgta no Advokātu kolēģijas. 1941 II izceļojusi uz Vāciju, dzīvojusi Berlīnē. Pēc 2. pasaules kara trimdā Austrālijā. Mirusi 1977. g. 25. aug. Austrālijā.

Krievu studenšu korporācijas “Sororitas Tatiana” filistre.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 877. l.; 3713. f., 1. apr., 4. l., 33. lp.; 7427. f., 1. apr., 8035. l.; LUAI.

VISOCKIS Jāzeps (arī Jozefs Visockis; 1907–1941)

Dzimis 1907. g. 24. apr. Rīgā tirgotāja un namsaimnieka ģimenē; tēvs – Dāvids, māte – Ita (dz. Šolomova). Ebrejs, jūdaists. No 1916 mācījies P. Stabuša progimnāzijā, no 1918 Rīgas pilsētas reālģimnāzijā.

Pēc Rīgas valsts vācu vidusskolas beigšanas (1925) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). No 1933. g. 20. sept. zv. advokāta L. Vilenkina palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 30. janv. advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. Nogalināts Rīgas geto vācu okupācijas laikā 1941. g.

Precējies 1938 ar zobārstniecības studentu Beatrisi Šmuilovu. Ebreju studentu korporācijas “Vetulia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 880. l.; 4263. f., 1. apr., 47. l., 77. lp.; 7427. f., 1. apr., 9498. l.; LUAI.

VITENBERGS Simons Ichaks (arī Šmuels Vitenbergs; 1903–1945)

Dzimis 1903. g. 16. janv. Vitebskas gub. Ļepeljas apr. Ulas miestā tirgotāja ģimenē; tēvs – Mendelis, māte – Sifra. Ebrejs, jūdaists. Mācījies ebreju skolā Polockā, no 1911 N. Rivoša ebreju privātajā ģimnāzijā Rīgā (lidz 1915).

1919 apmeklējis un beidzis D. Levina vidusskolas gatavības atestāta kursus, beidzot vīriešu ģimnāzijas kursu. 1921 izturējis Izglītības min-jas rīkotos eksterņu pārbaudījumus vidusskolas kursa apmērā. 1919 uzsācis ķīmijas studijas LU, 1921 tieslietu studijas (beidzis 1931). Studiju laikā no 1919 strādājis par skolotāju Rīgas židu pamatskolās, no 1924 židu ģimnāzijā “*Tora Vdereh Jerec*”, 1924–31 arī ģimnāzijas direktors. Bijis Izglītības min-jas Židu izglītības nodaļas Padomes loceklis. 20. gados ebreju laikraksta “*Vort*” žurnālists un redaktors. 1925, 1928 un 1931 ievēlēts Rīgas pilsētas domē no partijas “*Agudat Jisroel*” saraksta (darbojies Žūpiņas apkaršanas komisijā), 1931 – 4. Saeimā no partijas “*Agudat Jisroel*” (bijis Publisko tiesību komisijas un Pilsētu savienības valdes Komunālās politikas sekcijas loceklis). 1933 ebreju

Ichaks Vitenbergs

organizāciju izveidotās Vācijas preču boikota komitejas loceklis. Bijis arī Latvijas Pilsētu savienības Finanšu sekcijas loceklis. No 1933. g. 3. maija zv. advokāta J. Eljaševa palīgs Rīgā, no 1940. g. 8. marta zv. advokāta D. Eljaševa palīgs Rīgā. No 1940. g. 1. maija zv. advokāts Rīgā. 1928–40 Žīdu jaunatnes aizgādības biedrības priekšnieks, no 1921 Žīdu izglītības biedrības priekšnieks, biedrības “*Mehane Jisroel*” priekšnieka biedrs, Rīgas Žīdu krājaizdevu sabiedrības valdes priekšsēdētājs. Bijis Latvijas Profesiju kameras loceklis, Izglītības min-jas Ticības mācības skolotāju cenzēšanas komisijas loceklis, laikraksta “*Hajnt*” izdevējs un atbildīgais vadītājs no 1934 VI.

Padomju okupācijas laikā 1941. g. 14. jūn. bijis iekļauts apcietināmo sarakstos, bet nav apcietināts. Vācu okupācijas sāk. 1941. g. vasarā ieslodzīts Rīgas geto, darbojies ebreju pašpārvaldē, geto ebreju padomes Statistiskās nodaļas vadītājs. Uzsācis ebreju skolas izveidošanu geto. Miris no nespēka Būhenvaldes koncentrācijas nometnē 1945. g.

Precējies, sieva Roza (dz. 1903; skolotāja), dēls Menahems Mendels (dz. 1925) .

D. Apzēlošanas akta juridiskie nosacījumi un sekas. – Rīga, 1940; Mantojuma apsardzība (CL 657.–659. p.). – Rīga, 1940.

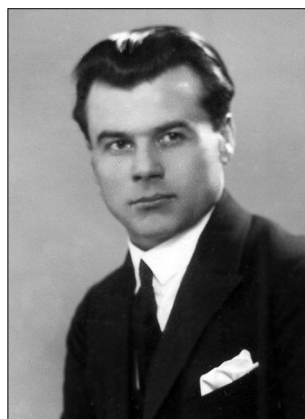
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 878. l.; 1632. f., 1. apr., 25600. l.; 7427. f., 1. apr., 368. l.; LVA, 1987. f., 1. apr., 14729. l.; Сегодня. – 1931. – 26 марта; LUAJ; *Feigmanis A.* Ebreju inteliģence Latvijā – holokausta upuri. – Rīga, 2006; *Bobē M.* Ebreji Latvijā. – Rīga, 2006; *Šteimans J.* Ebreju intelektuāļi Latvijā. – Rēzekne, 2006.

VĪTOLIŅŠ Jēkabs (1892–1960)

Dzimis 1892. g. 27. jūn. Vietalvas–Odzienas pag. Šušļos rentnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Ilze (dz. Eiduka). Latvietis, luter ticīgs. Beidzis Odzienas pagastskolu, 1910 Vietalvas min-jas skolu, 1914 Baltijas skolotāju semināru Kuldīgā. 1914 mobilizēts karadienestā, ieskaitīts 87. Neišlotes kājnieku pulkā, atradies Krievijas Rietumu frontē, pēc nedēļas 1914 XII kritis vācu gūstā. Ievietots karagūstekņu nometnēs Munsterlāgerā, Hannoverē un Zoltavā.

Atrīvēts no gūsta un atgriezies Latvijā. No 1919 VI dienējis Latvijas armijā, piedalījies Neatkarības karā. Bijis rakstvedis Daudzevas komandantūrā. 1920 II atvaļināts kā skolotājs. 1920–21 skolotājs Sēlpils pagasta Danenfeldu pamatskolā, 1921–24 Ulbrokas pagasta Stopiņu pamatskolā, 1924–29 Rīgas pilsētas 7. pamatskolā. Bijis dažādu biedrību biedrs, koru diriģents un amatierteātra režisors. Pēc Rīgas valsts vidusskolas pieaugušajiem beigšanas (1926) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1931). Darbojies Centrālās latviešu jaunatnes savienības Pārdaugavas nodaļā. No 1932 mācījis likumu zinības Rīgas valsts komercskolā. Publicējis dzejoļus periodikā. No 1931. g. 16. dec. zv. advokāta Ā. Ulinska palīgs Rīgā, no 1934. g. 31. janv. Gulbenē. No 1938. g. 5. okt. zv. advokāts Gulbenē.

Padomju okupācijas laikā no 1941 I advokāts Gulbenes juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 9. sept. pagaidām

Jēkabs Vītoliņš

Valters Voits

ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Gulbenē. No 1944 V dzīvojis Sēlpils pag., bijis papildu darbinieks Sēlpils pag. valdes kancelejā. No 1944 IX dzīvojis Zaubes pag. Lavizītēs. Miris 1960. g. 20. jūn. Rīgā.

Precējies 1933 ar Alvīni Slikšāni (dz. 1906. g. 30. janv.), 3 bērni. Studentu konkordijas “Zelmenis” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 879., 881. l.; 1632. f., 1. apr., 23642. l.; 7427. f., 1. apr., 10327. l.; EVP; BSS; LUAJ.

VOITS Valters Ernests Jānis (1900–1984)

Dzimis 1900. g. 19. apr. Pēterburgā ārsta, vēlākā Latvijas diplomāta ģimenē; tēvs – Oskars Augusts, māte – Irmgarde Marta Eišenija (dz. Genca). Latvietis, luterticīgs. Māsa Magdas Voitas-Štaudingeres vīrs H. Štaudingers – Nobela prēmijas laureāts. 1909–17 mācījies Pēterburgas 13. klasiskajā ģimnāzijā. 1916–17 darbojies skautu organizācijā Petrogradā. 1917 XI pārcēlies uz Ustjlabinskas staņicu Kubaņas apg. 1918 beidzis Jekaterinodaras (tag. Krasnodara) klasisko ģimnāziju. No 1918 studējis matemātiku Donas universitātē Rostovā pie Donas. 1918–19 bijis Donas kazaku apgabala skautu priekšnieks, arī skautu instruktors Donas kazaku apgabala Izglītības min-jā, 1919–20 skautu organizācijas līdzdibinātājs un vecākais inspektors Jeiskā. 1919. g. vasarā dzelzceļa materiālu noliktavas pārzinis un privātskolotājs Jeiskā. 1920 I mobilizēts Dienvidkrievijas Brīvprātīgo armijā, martā atvaļināts kā Latvijas pilsonis un no Novosibirskas devies uz Latviju, ceļā saslimis ar izsītu tīfu, ārstējies Sevastopolē.

1920 VI caur Rumāniju un Poliju atgriezies Latvijā. 1920 VI–1921 VIII obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis Armijas ieroču darbnīcā, 3. Jelgavas kājnieku pulkā, Satversmes sapulces komandantūrā, 5. Cēsu kājnieku pulkā – kareivis. 1920 II uzsācis inženierzinātņu studijas LU, 1922 tieslietu studijas (beidzis 1929). 1927–30 bijis LU Studentu padomes Ārlietu biroja ģenerālsekretārs. No 1923 VI strādājis Ārlietu min-jā, vecākais kancelejas ierēdnis (no 1923 X sekretāra palīgs) Pasu nodaļā, no 1923 VIII Austrumu nodaļā un no 1924 IV Baltijas nodaļā. 1924 VII–1925 darbvedis sūtniecībā Kauņā. No 1929. g. 11. sept. zv. advokāta P. Eglīša palīgs Rīgā, no 1932. g. 14. sept. zv. advokāta J. Ansberga palīgs Rīgā. No 1934. g. 5. dec. zv. advokāts Rīgā. 1920–23 LSCO priekšnieka palīgs (1920 bijis LSCO dibināšanas iniciatīvas skautmeistaru grupas priekšsēdētājs), JKS biedrs dibinātājs, Latvijas Gaidu centrālās organizācijas valdes loceklis, Rīgas Rotari kluba sekretārs, 1938–39 prezidents (biedrs 1932–40), organizācijas “*Rotari International*” Eiropas komitejas loceklis, Latvijas Sporta biedrības priekšnieka biedrs, darbojies Rīgas Latviešu biedrībā (revidents), Rīgas Latviešu labdarības biedrībā (valdes loceklis), Latviešu nacionālajā jaunatnes savienībā (valdes loceklis), Latvijas Juristu biedrībā, Rīgas Juristu biedrībā, Latvijas Sabiedriskajā klubā (ģenerālsekretārs un valdes loceklis), Tautu Savienības biedrībā

(valdes sekretārs), Latvijas Aizsargu organizācijā, Latvijas Auto-klubā, Evaņģēliskajā dzelzceļa misijā (priekšsēdētāja biedrs).

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. 1941 III izceļojis uz Vāciju, dzīvojis Valsrodes Hannoveres noietnē. Vācu okupācijas laikā 1941 XII atgriezies Latvijā. 1942. g. 5. janv. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā (ar tiesībām uzstāties vācu tiesās). 1944 IX devies bēgļu gaitās uz Vāciju. 1945–47 ASV militārās pārvaldes Tieslietu daļas padomnieks Hesēnē. No 1946 advokāts, vēlāk arī notārs un zvērināts tiesas tulks piecās svešvalodās Visbādenē. Latvijas Sarkanā Krusta pārstāvis Hesēnē, Latviešu tautas kopības Vācijā, *Daugavas vanagu* biedrs, Visbādenes Rotari kluba valdes loceklis, Visbādenes vācu–amerikāņu džentlmeņu kluba kasieris, Visbādenes vācu ev. lut. Sv. Stefana draudzes priekšnieks, Frankfurtes un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes biedrs, organizācijas “*International Christian Leadership*” Visbādenes–Maincas vācu grupas līdzdibinātājs un priekšsēdētāja biedrs. Bijis arī VFR Tulku savienības prezidents, Hesenes Tulku savienības līdzdibinātājs, priekšsēdētājs un goda biedrs, Visbādenes svešvalodu skolu eksaminācijas komisiju loceklis (pārvaldījis 8 valodas). Miris 1984. g. 23. aug. Freiburgā, Vācijā. Urna novietota Ketskilas kapos ASV.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO V šķ., Akpz, Acjpm, LSCO Baltās Līlijas ord. un Pelēkā vilka ord.; Čehoslovākijas skautu ord. “Par nopelniem”; Igaunijas, Lietuvas, Polijas skautu organizāciju apbalvojumi; Somijas BRo, b) Krievijas skautu “Baltā lāča” (1916 Petrogradā) un “Atamana skauta” (1918 Donas apg.) apbalvojumi.

Precējies 1929 ar Sv. Jāņa ģildes vecākā Pētera Radziņa meitu Zigrīdu Almu (1908. g. 11. febr.–1988. g. 30. janv. Vācijā), dēls Ēriks Oskars Pēteris (1931. g. 10. martā–1997. g. 9. aug. ASV; advokāts). Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 882., 883. l.; 2415. f., 1. apr., 209. l., 111. lp.; 2570. f., 14. apr., 1698. l.; 2846. f., 1. apr., 5. l., 78. lp.; 3727. f., 1. apr., 26. l., 166.–170., 343.–344. lp.; 7427. f., 1. apr., 2984. l.; LVD; EVP; Latvija. – 1950. – 19. apr.; LE (I). – 3. sēj.; Laiks. – 1960. – 16. apr.; Latvija. – 1960. – 27. apr.; *Rūsis A. Fil!* Zvērināts advokāts Valters Voits – 70 gadnieks // *Vita Nostra*. – 1970. – Nr. 18; Laiks. – 1975. – 16. apr.; *Vita Nostra*. – 1980. – Nr. 26/27; Laiks. – 1984. – 8. sept.; *Rūsis A. Valters Voits, iur.*, 20. II // *Vita Nostra*. – 1985. – Nr. 31/32; AL; LUAJ.

VOLFRĀMS Ernsts (*Wolfram*; 1872–1947)

Dzimis 1872. g. 19. sept. Rīgā; tēvs – Kristofs. Vācietis, ev. reformāts. No 1902. g. 26. janv. zv. advokāts Rīgā.

20.–30. gados zv. advokāts Rīgā. Bijis Rīgas Vācu juristu biedrības biedrs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā, 1941. g. 24. febr. izslēgts. Izceļojis uz Vāciju. Miris 1947. g. 5. janv. Cvēnicā Saksijā.

Precējies 1939 ar Elizabeti Neimani (1884. g. 14. apr.–1946. g. 26. jūl.).

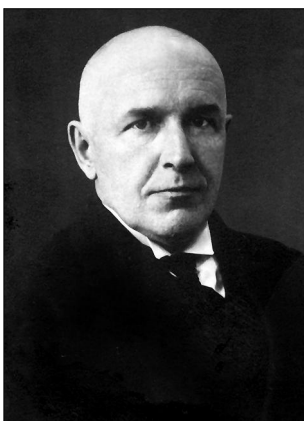
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 884. l.; 1376. f., 2. apr., 12438. l., 34. lp.; 2996. f., 20. apr., 26799. l.; DBG.

Ernsts Volfrāms

Jānis Volkovs

Nikolajs Vologins

VOLKOVŠ Jānis (1892–1943)

Dzimis 1892. g. 23. maijā Zaubes pag. Kalna Krapos; tēvs – Dāvids. Latvietis, pareizticīgs. Beidzis Rīgas Garīgo semināru, 1916 Varšavas universitātes Juridisko fakultāti. Iesaukts karadienestā, ieskaitīts 4. artilērijas pulkā Rīgas frontē. 1918 dzīvojis Sibīrijā. Mobilizēts admirāļa A. Kolčaka armijā, virsnieks.

1921. g. vasarā atgriezies Latvijā. No 1922 jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, 1923–26 Latvijas Senāta Administratīvā departamenta virssekretāra palīgs, virssekretārs. No 1926. g. 23. marta zv. advokāta A. Buševica palīgs Rīgā. No 1930 arī Rīgas pilsētas valdes juriskonsulta palīgs. No 1932. g. 6. apr. zv. advokāts Rīgā.

Padomju okupācijas laikā strādājis par Rīgas pilsētas Dzīvokļu saimniecības nodaļas juriskonsultu. 1941. g. 14. jūn. izsūtīts no Rīgas uz Tomskas apgabala Kolpaševas raj. kā “sociāli bīstams elements” (nama līdzīpašnieks Rīgā). Miris Kolpaševā 1943. g. 7. okt.

Preceļies 1930 ar Erinu Lagzdiņu (1908. g. 20. apr.–1969; 1941–47 izsūtījumā), meita Livija (dz. 1931).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 885. l.; 2927. f., 5. apr., 9563. l.; 2996. f., 20. apr., 27165. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1987. f., 1. (Rīga) apr., 13069. l.

VOLOGINS Nikolajs (1880–1958)

Dzimis 1880. g. 24. jūl. Simbirskā apdrošināšanas sabiedrības darbinieka ģimenē; tēvs – Aleksejs, māte – Sofija (dz. Fehnere). Krievs, vecticībnieks. 1899 beidzis Simbirskas ģimnāziju, 1904 Maskavas universitātes Dabaszinātņu fakultāti, dzīvojis Pēterburgā, Simbirskā, strādājis Simbirskas pilsētas un gub. pašvaldības dienestā. 1907 nokārtojis galapārbaudījumus Kazaņas universitātes Juridiskajā fakultātē. No 1908 III zv. advokāta M. Maļinovska palīgs, no 1913 zv. advokāts Simbirskā. Pilsētas domes loceklis. I. pasaules kara laikā bijis arī Simbirskas pilsētas pašvaldības Bēgļu apgādāšanas komisijas priekšsēdētāja biedrs, Zemstu savienības pilnvarnieks un Simbirskas zemstes valdes priekšsēdētājs. 1916 Viskrievijas bēgļu lietu kongresa dalībnieks. No 1918 IX zv. advokāts Omskā, no 1919 XI Vladivostkā. Admirāļa A. Kolčaka valdībā bijis Finanšu ministrijas Ārējās tirdzniecības komitejas juriskonsults. 1921. g. pavasarī pārcēlies uz Ķīnu, pēc tam devies uz Latviju.

No 1921 VIII dzīvojis Rīgā. Strādājis Amerikas palīdzības administrācijā, bijis a/s “Salamandra” juriskonsults. 1926 uzņemts Latvijas pilsonībā. No 1930. g. 10. dec. zv. advokāta P. Ņikanorova palīgs Rīgā. 1931 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Krievu apvienoto organizāciju saraksta. No 1937. g. 1. dec. zv. advokāts Rīgā. Bijis valdes loceklis, no 1929 darbojies Krievu juridiskajā biedrībā Latvijā (bijis biedrības sekretārs), Krievu apvienībā Latvijā, žurnāla “Zakon i sud” līdzstrādnieks.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, 1941 V–XI bijis grāmatvedis Rīgas Dārzu restā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras

sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 1944 VIII devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Dzīvojis bēgļu nometnē Egerstatē. Vēlāk izceļojis uz ASV. Miris 1958. g. 27. sept. Sanfrancisko.

Precējies, šķiries, otrreiz precējies 1927 ar muižnieka pulkveža Nikolaja Guļakova meitu Zinaidu (1895. g. 24. jūn.–1955. g. 7. martā ASV).

Krievu studentu korporācijas “Ruthenia” filistrs.

D. Biedru papildatbūvēšanas kooperatīvā sabiedrībā konkursā un piespiestas likvidācijas gadījumā (Not. par koop. sab. un viņu sav. 49. pants). – Rīga, 1937; Parādnieka izsaukšana līdzekļu uzrādīšanai kā viens no sprieduma izpildīšanas veidiem. – Rīga, 1937.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 886., 887. l.; 1376. f., 2. apr., 12420. l., 142. lp.; 2927. f., 5. apr., 9567. l.; 2996. f., 20. apr., 27466. l.; Сегодня. – 1931. – 21 марта.

ZAKENFELDS Žanis Arvids (1899–1954)

Dzimis 1899. g. 8. martā Svētes pag. Tomēs mežsarga ģimenē; tēvs – Zāmelis, māte – Lizete (dz. Rihtere). Latvietis, luterticīgs. Mācījies Annas pamatskolā Jelgavā. 1918 Pjatigorskā beidzis evakuēto Jelgavas reālskolu. Pēc tam pārcēlies uz Petrogradu, bijis liecinieku apcietinājumā.

1919 atgriezies Latvijā. Strādājis par LPSR Jelgavas apr. strādnieku deputātu padomes 1. cietuma kancelejas pārzini. Piedalījies Neatkarības karā, dienējis bruņotajā vilcienā, turēts aizdomās par slepeniem sakariem ar Sarkanarmiju Latgales frontē. Pēc Izglītības ministrijas rīkoto karavīru kursu vidusskolas izglītības iegūšanai beigšanas (1921) uzsācis tautsaimniecības studijas LU, 1924 tieslietu studijas (beidzis 1928). Studiju laikā strādājis par mājskolotāju un zv. advokāta J. Matisona birojā. No 1929. g. 16. janv. zv. advokāta J. Matisona palīgs Jelgavā. 1924–34 LZS Rīgas nodaļas un Akadēmiskās sekcijas biedrs. No 1934. g. 13. jūn. zv. advokāts Jelgavā. 1931–34 16. Jelgavas aizsargu pulka rotas komandieris.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā, jūn. strādājis par dzelzceļu tresta “Transtorgpit” inspektor. Sākoties vācu okupācijas laikam, 1941 VII bijis apcietināts par “komunistisku darbību”, bijis ievietots Sieramuižas koncentrācijas nometnē pie Jelgavas. Pēc tam strādājis par grāmatvedi Jelgavas pilsētas valdes Tirdzniecības nodaļā. No 1942. g. 6. maija zv. advokāts Jelgavā. Bijis arī lauksaimnieks sievai piederušajās Svētes pag. Dirbās. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1945 I un 1947 IX noraidīta uzņemšana Advokātu kolēģijā, jo slēpis ziņas par piederību LZS un Aizsargu organizācijai. Bijis juriskonsults. Miris ar sirdstrieku 1954. g. 27. febr. Jelgavā.

Precējies 1925 ar Paulīnu Landsmani (dz. 1902. g. 11. dec.), dēls Žanis (1931. g. 5. maijā–1994. g. 3. jūl.; vadošs Valsts drošības komitejas darbinieks), vēl divi bērni.

Studentu konkordijas “Imantija” filistrs, vēlāk studentu konkordijas “Zelmenis” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 893. l.; 3282. f., 1. apr., 135. l., 14. lp.; 7427. f., 1. apr., 3690. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; EVP; LUAI; Jelgavas pilsētas DzNA.

Žanis Zakenfelds

Jānis Zālītis

ZĀLĪTIS Jānis (1874–1919)

Dzimis 1874. g. 27. jūl. Sausnējas pag. Lejas Vidotos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Pēteris. Latvietis, pareizticīgs. Mācījies Sausnējas pareizticīgo pagastskolā un Sausnējas draudzes skolā, Rīgas garīgajā skolā un Rīgas garīgajā seminārā (beidzis 1895). Vienu gadu strādājis par sekretāru Rīgas garīgajā skolā. 1897 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1905). Studiju laikā darbojies bijušo semināristu – studentu pulciņā “Darbs”. Zv. advokāta J. Bērziņa palīgs Rīgā. Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā, tās Zinību komisijā, līdzdarbojies J. Dravnieka konversācijas vārdnīcas izveidošanā. Pēc 1905. g. revolūcijas kā revolucionāru aizstāvis piedalījies arī t. s. Tukuma procesā. No 1910 zv. advokāts. Debesbraukšanas pareizticīgo draudzes padomes pastāvīgais loceklis. 1912 no Rīgas 1. kūrījas ievēlēts Krievijas 4. Valsts domē. 1. pasaules kara laikā devies bēgļu gaitās uz Petrogradu. Līdzdarbojies bēgļu apgādē. 1915 bijis latviešu strēlnieku bataljonu organizācijas komitejas loceklis. 1916 Lielbritānijā un Norvēģijā, būdams latviešu pārstāvis, izvirzījis prasību pēc Latvijas autonomijas. 1917–18 LPNP loceklis.

Tautas padomes loceklis no Radikāldemokrātu partijas, bijis partijas centrālās komitejas priekšsēdētājs. Darbojies Tautas padomes Finanšu un budžeta, Izmeklēšanas, Juridiskajā (priekšsēdētājs), Policijas lietu un Uzsaukumu izstrādāšanas komisijā. 1918. g. 4. dec. iecelts par pirmo Latvijas apsardzības (kara) ministru. Pēc vācu 1919. g. 16. apr. apvērsuma Liepājā turpinājis ministra darbu, slēpdamies Kalētu pag. Laukmuižā. 1919 VII valdības sastāvā atkāpies no ministra amata. Miris ar plaušu karsoni 1919. g. 9. dec. Apbedīts Debesbraukšanas pareizticīgo draudzes kapos Rīgā, 1924 pārbedīts Rīgas Brāļu kapos.

D. Par politiskām partijām. – Pēterpils, 1917.

A. Jaunākās Ziņas. – 1919. – 15. dec.; A. P[lensners]. J. Zāliša piemiņai // Latvijas Kareivis. – 1920. – 9. dec.; *Balodis J.* Jānis Zālītis, pirmais Latvijas apsardzības ministrs. Īss dzīves un darbības apraksts. – Rīga, 1925; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 82.–84. lpp.; *Blanks E.* Jānis Zālītis // Latvijas atdzimšana. – Rīga, 1928. – 245., 246. lpp.; LDG; EVP; LE (I). – 3. sēj.; *Zvirgzdiņš I.* Advokāts, domnieks, ministrs // Stars. – 1994. – 27. jūl.; LVV; *Jekabsons Ē.* Kara ministrs no kara paaudzes // Lauku Avīze. – 1999. – 31. jūl.; LBC.

Kusiels Zalkinds

ZALKINDS Kusiels (1901–1980)

Dzimis 1901. g. 10. maijā Dagdā tirgotāja ģimenē; tēvs – Zeliķis, māte – Paja (dz. Rozinga). Pēc vecāku nāves (1903) audzināts tēvoča – Kārsavas līnu uzpircēja un namīpašnieka ģimenē. Ebrejs, jūdaists. 1914–17 mācījies Rēzeknes tirdzniecības skolā, 1918–19 – Pleskavas komercskolā.

Pēc Ludzas pilsētas krievu vidusskolas beigšanas (1921) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1927). No 1927. g. 26. okt. zv. advokāta E. Šēnfelda palīgs Kārsavā. 1928 ievēlēts Kārsavas pilsētas domē no Bunda saraksta, 1930 un 1931 ievēlēts no Žīdu apvienotā saraksta, bijis Kārsavas pilsētas domes priekšsēdētājs (pēc

valsts apvērsuma 1934. g. 15. maijā atlaists no amata). 1936. g. 26. febr. atskaitīts no zv. advokātu palīgu saraksta. Strādājis par sekretāru zv. advokāta J. Jevelsona birojā Rīgā. No 1937. g. 16. jūn. zv. advokāts Daugavpilī, no 1938 II arī Kārsavā. 1938–40 uzturējies sakarus ar nelegālo Latvijas Komunistiskās jaunatnes organizāciju.

Padomju okupācijas laikā no 1940 VIII zv. advokāts Rīgā. 1941 II ieskaitīts Advokātu kolēģijā, Rīgas 6. juriskonsultācijas advokāts. 1941 VI evakuējies uz Krieviju. No 1941 VIII advokāts Gaļičā Jaroslavļas apg., no 1941 XII advokāts un sociālistisko tiesību kabineta vadītājs Leņinogorskā Austrumkazahijas apgabalā. 1942–44 advokāts Austrumkazahijas apg. Uļbastrojas 2. rajonā. 1944 V ieskaitīts LPSR Tieslietu tautas komisariāta advokātu sarakstos. Pēc otrreizējās padomju okupācijas 1944 XII atgriezies Latvijā, bijis advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā, no 1945 I LPSR prokuratūras Civiltiesu daļas prokurors. No 1945 XII advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā, vēlāk 3. juridiskajā konsultācijā. 1948 VI iecelts par advokātu Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. 1948 XII ar tieslietu ministra pavēli izslēgts no Advokātu kolēģijas (disciplināra rakstura pārkāpumu dēļ). Strādājis par juriskonsultu Iekšlietu min-jas Materiālās apgādes kantori Rīgā, Vissavienības nozīmes Šoseju pārvaldē Rīgā, LPSR Zvejnieku patērētāju biedrībā, par padomju tiesību pamatu pasniedzēju Rīgas Industriālajā politehnikumā, PSRS Statistikas pārvaldes mācību kombināta Rīgas filiāles galveno grāmatvežu kvalifikācijas celšanas kursos, PSRS sagatavju min-jas Stacionārajos kursos, juriskonsults. 1949 beidzis LKP Rīgas pilsētas komitejas marksisma-leņinisma vakara universitātes Vēstures fakultāti. Sabiedrisko zinātņu izplatīšanas biedrības biedrs. 1954 XII atteikta uzņemšana Advokātu kolēģijā vakanču trūkuma dēļ. 1955 IX atjaunots Advokātu kolēģijā, advokāts Rīgas 3. juridiskajā konsultācijā. Miris 1980. g. 29. maijā. Apbedīts Šmerļa kapos.

Precējies 1932 ar pianisti Ļubovu Judkovsku, 1943 adoptējis meitu Hešju Rajhu Kosinsku (dz. 1936).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 894., 901. l.; 7427. f., 1. apr., 5178. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1404. f., 2. apr., 4. l., 27. lp.; LZAKA, 710., 711. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

ZĀMUELS Voldemārs (1872–1948)

Dzimis 1872. g. 22. maijā Dzērbenes baznīckrogā zemnieka, namdara un kroga rentnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Anna (dz. Eversa). Latvietis, luterticīgs. Brālis Oto Zāmuels – zv. advokāts (miris 1917). Mācījies Cēsu elementārskolā (1880–82), Cēsu aprinča skolā (1883–86), Bērzaines ģimnāzijā (1886–89). No 1889 mācījies Nikolaja ģimnāzijā Rīgā (beidzis 1890). 1891 uzsācis tieslietu studijas Tērbatas universitātē (beidzis 1895). Neilgu laiku praktizējies pie zv. advokāta F. Veinberga, no 1895 XI zv. advokāta J. Kļaviņa palīgs, no 1902. g. 26. febr. zv. advokāts Rīgā. No 1905 piedalījies dažādu organizāciju darbībā. Darbojies Rīgas Latviešu

Voldemārs Zāmuels

biedrībā (runasvīrs), Latviešu izglītības biedrībā, 2. Rīgas Riteņbraucēju biedrībā, Latviešu konstitucionāli demokrātiskajā partijā (priekšsēdētāja biedrs), Rīgas Liberālajā klubā (priekšsēdētāja biedrs), Rīgas Namīpašnieku savienībā, Latviešu Juristu biedrībā, Sarkanajā Krustā. 1906 bijis Latviešu konstitucionāli demokrātiskās partijas laikraksta "Latvija" redaktors, līdzstrādnieks laikrakstos "Austrums" un "Dzimtenes Vēstnesis." Piedalījies Rīgas pilsētas domes un Krievijas Valsts domes vēlēšanu organizēšanas darbā. No 1915 darbojies Latviešu strēlnieku bataljonu (vēlāk pulki) organizācijas komitejā. 1915 IX pārcēlies uz Tērbatu, bijis zv. advokāts līdz 1916. g. pavasarim, kad atgriezies Rīgā. 1917 bijis Provinču padomes Agrārlietu komisijas priekšsēdētājs. 1917 IX, vācu karaspēkam ieņemot Rīgu, pārcēlies uz Valku, kur nokārtojis sava mirušā brāļa – zv. advokāta Oto Zāmuēla lietas, praktizējot arī kā zv. advokāts. 1917. g. vasarā Vidzemes Pagaidu zemes padomes pārstāvis Vidzemes gub. zemes komitejā, no 1917 IX Vidzemes Pagaidu zemes padomes loceklis un valdes priekšsēdētāja biedrs. Izveidojoties Latviešu pagaidu nacionālajai padomei 1917 XI Valkā, ievēlēts par LPNP valdes priekšsēdētāju un padomes Satversmes projekta izstrādāšanas komisijas priekšsēdētāju. Nodevis padomes rīcībā savu dzīvokli Valkā. Darbojies Valkas Palīdzības komitejā un Valkas Pagaidu nacionālajā teātrī. 1918. g. 15. febr., neilgi pirms vācu karaspēka ienākšanas, ar lielinieciskās Latvijas Strādnieku, kareivju un bezzemnieku padomes rīkojumu apcietināts un nodots Valkas revolucionārajam tribunālam, kurš V. Zāmuēlu atbrīvojis pret drošības naudu, bet 19. febr. aizvests par ķīlnieku uz Krieviju. 23. febr. Pleskavā izbēdzis no gūsta un atgriezies Valkā. Vācu okupācijas varas iestādes iecēlušas V. Zāmuēlu par Valmieras pilsētas valdes locekli, bet pēc dažiem mēnešiem no amata atcelts, aizliedzot nodarboties ar zv. advokāta praksi. 1918 VIII atgriezies Rīgā, bijis zv. advokāts. 1918. g. rudenī LPNP vārdā vadījis Rīgā sarunas ar Demokrātiskā bloka pārstāvjiem par kopēju nostāju Latvijas valsts izveides jautājumā.

No 1918 XII Latvijas Senāta senators. 1919 I devies uz Angliju (Londonu), jūl. atgriezies Rīgā. Bermonta uzbrukuma laikā 1919 X bijis delegācijas loceklis sarunām ar Igauniju par palīdzību uzbrukuma likvidēšanai, bet nesaskaņu dēļ no delegācijas izstājies. 1919 XII bijis delegācijas loceklis sarunām ar Lietuvu. 1919 IX–1921 VI Senāta virsprokurors, 1919 XII iecelts par Kara virstiesas priekšsēdētāju, 1920 III–1921 VI Kara tiesas priekšsēdētājs. Latvijas un Igaunijas robežkomisijas priekšsēdētājs. 1920 I Latvijas delegācijas loceklis Baltijas valstu konferencē Helsinkos, 1920 VIII iecelts par Baltijas valstu konferences viceprezidentu (1920 II–VII bijis arī konferences organizācijas komitejas priekšsēdētājs). Satversmes sapulces loceklis no Demokrātu savienības (Agrārlietu komisijas loceklis, Organizācijas un Lūgumu un sūdzību komisijas priekšsēdētājs, kā arī Ārlietu komisijas priekšsēdētāja biedrs). 1921 VI–1922 VII zemkopības ministrs. Darbojies LKo domē un Centrālajā

zemes ierīcības komitejā (1921–22 priekšsēdētājs). No 1922. g. 6. okt. atkal atsācis zv. advokāta praksi Rīgā. 1924 I–XII Ministru prezidents un 1924 I–IV tieslietu ministrs. 1925 un 1928 kandidējis 2. un 3. Saeimas vēlēšanās no Latvijas Darba savienības un Tautas apvienības saraksta (nav ievēlēts), 1931 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Progresīvās apvienības saraksta (nav ievēlēts), 1931 kandidējis 4. Saeimas vēlēšanās no Progresīvās apvienības saraksta (nav ievēlēts). Darbojies Rīgas Latviešu biedrībā, Latviešu izglītības biedrībā, Rīgas Namīpašnieku biedrībā, Latvijas Juristu biedrībā, Latvijas Sarkanajā Krustā (galvenās valdes loceklis), Rīgas Šaha klubā (goda biedrs), Latvijas Sporta biedrībā (goda biedrs), Latvijas Šaha sabiedrībā (goda biedrs). Bijis vairāku min-ju juriskonsults. Autoritārās iekārtas laikā piemērots advokāta prakses aizliegums uz 6 mēnešiem sakarā ar “Pērkonkrusta” dalībnieku prāvas laikā izteiktām kritiskām piezīmēm par K. Ulmaņa nākšanu pie varas 1934. g. 15. maijā (saukts pie atbildības disciplinārā kārtā).

Padomju okupācijas laikā 1940 VII piedalījies Demokrātiskā latviešu vēlēšanu saraksta sagavošanā Tautas saeimas vēlēšanām. No 1941. g. 30. janv. advokāts Rīgas 3. juridiskajā konsultācijā. Dzīvojis pārmaiņus Rīgā un savās lauku mājās. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. 1941. g. 9. sept. atskaitīts no zv. advokātu skaita. 1941 X iecelts par Tieslietu pārvaldes Pastāvīgās juriskonsultācijas locekli, no 1941 XII Tieslietu ģenerāldirekcijas Civildepartamenta Tiesu palātas tiesnesis. 1944. g. 17. martā parakstījis Latvijas Centrālās padomes memorandu ar prasību par Latvijas suverenitātes atjaunošanu. Kara beigās kopā ar meitu devies bēgļu gaitās uz Vāciju. Miris 1948. g. 16. janv. Rāvensburgā Švābijā. Kremēts, urna novietota Eslingenes kapos.

Precējies 1900 ar Vecauces tirgotāja meitu Mariju Zaringu (dz. 1878. g. 9. jūl.), dēls Voldemārs Roberts (dz. 1901. g. 3. okt.; 1920 beidzis Kara skolu, *stud. iur.*), meita Nora Lūcija (dz. 1903. g. 13. maijā), 1917 šķīries.

Studentu korporācijas “Lettonia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 895. l.; 1307. f., 3. apr., 62., 63. l.; 1376. f., 2. apr., 12460. l., 112. lp.; 2996. f., 21. apr., 4537. l.; P-822. f., 1. apr., 95. l.; 2. apr., 79. l.; Jaunākās Ziņas. – 1921. – 17. jūn.; 1925. – 16. sept.; LDG; LVD; EVP; *Rumpētērs A.* Miris dižs latviešu tiesībnieks – Voldemārs Zāmuels // Tiesībnieks. – 1948. – Nr. 3; *Šilde Ā.* Voldemāra Zāmuēla tiesībnieka gaitas // Tiesībnieks. – 1948. – Nr. 3; LE (I). – 3. sēj.; *Šilde Ā.* Valstsvīri un demokrāti. – Ņujorka, 1985. – 97.–130. lpp.; AL; *Šilde Ā.* Ardievas Rīgai. Tikai atmiņās. – Ņujorka, 1988. – 289.–293. lpp.; LBC; LVV; *Trejš R.* Latvijas prezidenti. 1918.–1940. – Rīga, 2004. – 156.–167. lpp.

ZANDERS Vilhelms (1906–1974)

Dzimis 1906. g. 25. aug. Tukumā strādnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Lizete (dz. Bļodniece). Latvietis, luterticīgs. No 1915 dzīvojis Rīgā. No 1916 mācījies Sprīvuļa progimnāzijā. Pēc vācu karaspēka ienākšanas Rīgā 1917. g. rudenī ar ģimeni atgriezies Tukumā, mācījies vācu skolā.

Vilhelms Zanders

Mācījies Tukuma valsts vidusskolā (1924 materiālu apstākļu spiests izstājies). 1925 VII–X brīva līguma darbinieks Rīgas prefektūras Pasu nodaļā. Tukuma iecirkņa miertiesas praktikants, 1926 I–IV strādājis notāra Valtera kantorī Tukumā, no 1926 kancelejas ierēdnis Rīgas prefektūrā. 1927–28 obligātajā karadienestā Latvijas armijā, rakstvedis Rīgas kara apr. pārvaldē. Pēc Latviešu kultūras veicināšanas biedrības ģimnāzijas beigšanas (1933) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1942). 1936–1938 IV darbvedis Iekšlietu min-jas Administratīvā departamenta Policijas skolas kancelejā. 1938–39 grāmatveža palīgs Rīgas Kredītbankā. No 1940. g. sāk. korespondents a/s “Drošība”.

Padomju okupācijas laikā no 1941 Valsts apdrošināšanas Tukuma apr. inspekcijas inspektors. Vācu okupācijas laikā no 1943. g. 6. marta zv. advokāta R. Fridenberga palīgs Aizputē. 2. pasaules kara beigās bēgļu gaitās Vācijā, vēlāk trimdā ASV. Miris 1974. g. 18. jūl. Bāzelē Šveicē. Apbedīts *Van Liew* kapos Nūbransvikā, Nūdžersijas pavalstī ASV.

Precējies 1940 ar Komitu Dehterenoku (1917. g. 11. martā–1997. g. 5. jūn.), meita Biruta.

Studentu korporācijas “Lettgallia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 897. l.; 5604. f., 1. apr., 8037. l.; 7427. f., 1. apr., 18469. l.; LU AJ.

ZANDERSONS Kārlis Vilhelms (1876–1971)

Dzimis 1876. g. 14. dec. Dobeles pag. Kalna Svīlpjos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Anete (dz. Valtere). Latvietis, luterticīgs. 1894 beidzis Tukuma pilsētas skolu. Strādājis pasta un telegrāfa resorā Rīgā. No 1906 kancelejas darbinieks advokāta birojā Berlinē. 1913 devies uz Krieviju. 1914–15 dzīvojis un strādājis savā lauku saimniecībā Kijevas gub. 1916. g. rudenī mobilizēts karadienestā. 1917 IX demobilizēts. Strādājis Zemstu savienības Kijevas nodaļā un Ierakumu nodaļā Galīcijā. No 1918 V sevišķu uzdevumu ierēdnis Kijevas pilsētas Pārtikas valdē. 1919 IV–1923 strādājis savā saimniecībā Kijevas gub.

1923 atgriezies Latvijā. 1924 nokārtojis Izglītības min-jas rīkotos eksterņu pārbaudījumus vidusskolu kursa apjomā un uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1939). Vienlaikus bijis juriskonsultācijas darbvedis Rīgas pilsētas valdē (līdz 1934). 1901–34 LSDSP biedrs, bijis biedrību “Strādnieku sports un sargs” un “Kultūras Balss” biedrs. 1937–1940 X strādājis “*Svenska Entreprenad Aktiebolaget*” uzņēmumā Rīgā.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 23. jūl. zv. advokāta T. Ļūdēna palīgs Jelgavā. 1941. g. 24. febr. izstājies no Advokātu kolēģijas kā strādājošs (no 1940 XII) Komunālajā bankā. Vācu okupācijas laikā no 1943. g. 6. marta zv. advokāta T. Ļūdēna palīgs Dobelē. Pēc otrreizējās padomju okupācijas bijis Advokātu kolēģijas loceklis, 1944 XII atskaitīts, jo pārgājis darbā uz LPSR Komunālo banku. 1945 VIII–1948 VII Rīgas 7. juridiskās konsultācijas pārzinis, vēlāk pensionārs. Miris 1971. g. 24. jūl.

Kārlis Zandersons

Precējies 1903 ar Elizabeti Dambergu (dz. 1880. g. 2. febr.).
Studentu biedrības “Zemgaliņa” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 898. l.; 7427. f., 1. apr., 10040. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 73. lp.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

ZARIŅŠ Jānis (1888–1957)

Dzimis 1888. g. 14. jūl. Mārcienas pag. Liellukoš lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Marija (dz. Zālite). Latvietis, pareizticīgs. Mācījies Mārcienas draudzes skolā, Rīgas Garīgajā seminārā (beidzis 1909). 1909–10 brīvprātīgais Krievijas armijā (artilērijas brigādē Rīgā), rezerves praporščīks. Pēc atvaļināšanas 1911–14 taustkolotājs pareizticīgo draudzes skolā Majoros. 1912–14 studējis tieslietas Varšavas universitātē. 1914 VI–VII Vidzemes gub. valdes Pilsētu lietu pārvaldes sekretārs. 1914. g. vasarā iesaukts Krievijas armijā, virsnieks. Piedalījies kaujās pret Vāciju. Sasniedzis poručika dienesta pakāpi. 1917. g. b. atvaļināts. 1918 I slimības dēļ Smoļenskā demobilizēts. No 1918 kooperatīvu savienības instruktors, vēlāk darbinieks dažādās apgādes iestādēs Smoļenskā. 1919 I mobilizēts Sarkanajā armijā, dienējis 17. artilērijas divizionā, no 1919 VI Rietumu frontes Artilērijas apgādes pārvaldē. 1921. g. pavasarī atvaļināts. Strādājis Pārtikas apgādes pārvaldē Smoļenskā.

1922. g. rudenī atgriezies Latvijā. 1923 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1926). Vienlaikus no 1923 strādājis M. Čulkova notāra kantorī. No 1927. g. 27. jūl. zv. advokāta J. Ķuža palīgs Rīgā. 1928–34 LZS Rīgas nodaļas biedrs. Darbojies latviešu pareizticīgo Pērkonklubā biedrībā. No 1936 bijis Latvijas pareizticīgo baznīcas Teoloģijas institūta lektors baznīcas tiesībās, Sinodes loceklis (no 1936) un juriskonsults. No 1936. g. 29. janv. zv. advokāts. Bijis arī juriskonsults dažādos uzņēmumos. No 1939 VII līdz 1940 VIII ārstata lektors LU Teoloģijas fakultātes Pareizticīgo nodaļā.

Padomju okupācijas laikā juriskonsults tekstilfabrikās “Latvijas kokvilna” un “Juglas manufaktūra” (līdz 1942 II). Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā, kā arī UR Teoloģijas fakultātes ārstata lektors (no 1943 lektors). Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI advokāts Rīgas pilsētas I. juridiskajā konsultācijā, vadītāja palīgs (no 1948 III vadītājs). 1948 VII atskaitīts no Advokātu kolēģijas slimības dēļ. Vēlāk pensionārs Rīgā. Miris 1957. g. 7. janv.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO V šķ.

Precējies 1922 ar muižnieka un virsnieka Serafima Engelharta meitu Mariju (dz. 1887. g. 17. apr.), audžudēls Juris Bitaks (dz. 1927).

D. Tiesu hipotēkas. – Rīga, 1935; Mantojuma dališana tiesas ceļā. – Rīga, 1935; Latvijas pareizticīgo baznīcas un tās mantas tiesiskais stāvoklis. – Rīga, 1939.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 899. l.; 3282. f., 1. apr., 135. l., 38., 39. lp.; 7427. f., 1. apr., 6807. l.; 13. apr., 1977. l.; LZAKA, 410. l.; EVP; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

Jānis Zariņš

Eduards Zavadskis

ZAVADSKIS Eduards (*Zawadzki*; 1879–1947)

Dzimis 1879. g. 26. febr. Smoļenskā muižnieka atvaļināta virsnieka ģimenē; tēvs – Vladimirs, māte – Ludvīga (dz. Makarska). Polis (citos dokumentos – krievs), katoļticīgs. 1899 beidzis Orlas ģimnāziju. 1904 beidzis Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti. 1902–03 studējis arī Heidelbergas un Berlīnes universitātes Vācijā. Tiesamatu kandidāts Pēterburgas apgabaltiesā. No 1905 I zv. advokāta G. Ābela palīgs Pēterburgā. No 1910. g. 16. janv. līdz 1918 zv. advokāts Pēterburgā. 1912–17 bijis Krievijas Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas biedrs mazinieks. Žurnāla “Vestnik Jevropi” galvenā kantora vadītājs (līdz 1917). Pēc 1917 I ievēlēts par pilsētas valdes locekli Petrogradas Ļitejnajas raj. domē, bijis raj. domes Īres valdes priekšsēdētājs (līdz 1918). 1918 XI devies uz Kijevu, ierēdnis Darba min-jā, 1919 VIII pārcēlies uz Helsinkiem, krievu laikrakstu redakcijas loceklis un žurnālists, no 1920 V apmeties Tallinā.

1920 IX ieceļojis Rīgā. No 1921 juridiskā biroja “Arbitrs” līdzdibinātājs un vadītājs. 1925 ieguvis Latvijas pilsonību. No 1926. g. 10. febr. zv. advokāts Rīgā. Krievu juridiskās biedrības valdes loceklis, Rīgas Krievu kluba biedrs.

Padomju okupācijas laikā no 1941. g. 27. janv. advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Pēc otrreizējās padomju okupācijas no 1944 XI advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā, 1945 I atskaitīts no Advokātu kolēģijas slimības dēļ, sept. atkal uzņemts. Bijis advokāts Rīgas 3. juridiskajā konsultācijā. Miris 1947. g. 2. dec.

Preceļies 1905 ar Pēterburgas policijas ierēdņa Lukasa Gorodko meitu Mariju (dz. 1877. g. 28. janv.), meita Ņina (dz. 1913. g. 1. janv.), vēl viens bērns.

Studentu korporācijas “Ruthenia” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 892. l.; 1376. f., 2. apr., 12409. l., 8. lp.; 2996. f., 21. apr., 7855. l.; Rīgas pilsētas DzNA.

Aurēlijs Zēbergs

ZĒBERGS Aurēlijs (1870–1940)

Dzimis 1879. g. 20. febr. Valgundes pag. Mastiķos lauksaimnieka un rūpnieka ģimenē; tēvs – Gustavs, māte – Katrīna. Latvietis, luterticīgs. 1898 beidzis Jelgavas ģimnāziju, 1902 Harkovas universitātes Juridisko fakultāti. No 1903 zv. advokāta P. Dulbes palīgs Rīgā. No 1908. g. 31. janv. zv. advokāts. Bijis Rīgas Latviešu biedrības Zinību komisijas sekretārs, vēlāk priekšsēdētājs. 1908–20 Latviešu savstarpīgās kredītbiedrības revīzijas komisijas loceklis. I. pasaules kara laikā no 1915. g. sāk. 5. Rīgas savstarpējās palīdzības un kredītbiedrības valdes loceklis. Pēc evakuācijas no Rīgas 1915. g. vasarā bēgļu palīdzības biedrības “Dzimtene” vicepriekšsēdētājs Pleskavā. 1916 atgriezies Rīgā, bijis Krievijas valdības inspektors likvidētajos vācu uzņēmumos. 1917 VIII ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Latviešu republikāņu partijas saraksta. Vācu okupācijas laikā darbojies Rīgā.

No 1918 XI Latvijas Tautas padomes locekļa substitūts no Republikāņu partijas (darbojies Izglītības, Nacionālietu, Pārtikas lietu, Pārvaldes pārņemšanas no vāciešiem un Sabiedrisko darbu komisijā). No 1919 zv. advokāts Rīgā. Kauju laikā ar Bermonta karaspēku 1919 X strādājis bēglu un kareivju ēdināšanas punktā Rīgā. 1919 XII–1920 VI ārlietu ministra biedrs. Latvijas delegācijas vadītājs miera sarunās ar Padomju Krieviju. No 1920 Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības bankas valdes priekšsēdētājs. 1920 IV kandidējis Satversmes sapulces vēlēšanās no Bezpartijisko pilsoņu kandidātu saraksta (nav ievēlēts). 1922 III ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Apvienotā nacionālā centra saraksta. 1922 IV–1925 III Rīgas pilsētas domes priekšsēdētāja biedrs. 1925 kandidējis Rīgas pilsētas domes vēlēšanās no Nacionālās apvienības, nav ievēlēts. No 1928 Ungārijas goda konsuls, vēlāk goda ģenerālkonsuls Rīgā. No 1933 Latvijas Zv. advokātu padomes priekšsēdētājs. No 1936 bijis Rīgas Juristu biedrības priekšsēdētāja biedrs, Latvijas Mednieku apvienības priekšsēdētājs, Latvijas Mednieku biedrību savienības priekšsēdētājs, Doma baznīcas pārvaldes priekšsēdētājs, Latvijas Pirmā Valsts prezidenta Jāņa Čakstes piemiņas fonda, Latvijas Sabiedriskā kluba, Latviešu un ungāru biedrības, Latviešu un britu biedrības, Latviešu un somu biedrības, Latviešu un beļģu biedrības, Latvijas un Igaunijas biedrības, Latviešu un franču tuvināšanās biedrības biedrs, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras vicepriekšsēdētājs (no 1935), Latvijas Profesiju kameras loceklis, Rīgas Latviešu biedrības runasvīrs, a/s “Latvijas Lloids” valdes priekšsēdētājs. 1934 VII iestājies Aizsargu organizācijā, no 1935. g. okt. 5. Rīgas aizsargu pulka Jūras divizona stūrmanvirsnieks. No 1938 arī Valsts saimnieciskās padomes loceklis.

Miris 1940. g. 30. okt. Rīgā.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO III šķ., Ak II šķ., Acjpm.

Precējies ar Margaretu Kādi (dz. 1884. g. 16. janv. – 1966. g. 27. jūn. Austrālijā), meitas Zenta (dz. 1908. g. 12. janv.), Vita (dz. 1909. g. 1. apr.), Ira (dz. 1912. g. 17. okt.; juriste) un Margareta (dz. 1917 g. 9. martā).

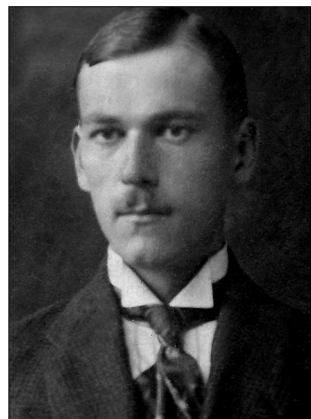
Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 701. l.; 1640. f., 1. apr., 522. l., 345. lp.; 1376. f., 2. apr., 12440. l., 101. lp.; 2570. f., 14. apr., 1737. l.; 3234. f., 32. apr., 73991. l.; Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs. – Rīga, 1925. – 85. lpp.; LVD; EVP; Jaunākās Ziņas. – 1939. – 20. febr.; LE (I). – 3. sēj.; *Liepiņš E.* Maskavas latviešu vakari. *Fraternitas Moscoviensis, 1870–1920–1970.* – Sidneja, MCMLXX. – 179., 180. lpp.; LBC; LĀDD.

ZĒBERGS Ernests Tāļivaldis (1894– pēc 1933)

Dzimis 1894. g. 5. apr. Tukumā; tēvs – Andrejs. Latvietis, luterticīgs. Beidzis universitāti.

1918 XII–1921 Rīgas pilsētas 4. iecirkņa miertiesnesis. No 1921. g. 7. janv. zv. advokāta A. Zēberga palīgs Rīgā. No 1924. g. 18. jūn. zv. advokāts Rīgā, no 1926 – Tukumā, no 1930 – Liepājā un Priekulē. 1926–30 vadījis savam tēvam piederošo iesala fabriku

Ernests Zēbergs

Konstantins Zēbergs

Tukumā, uzņēmums bankrotējis. 1933. g. 17. febr. vēstulē zv. advokāta palīgam H. Lerham paziņojis par gatavošanos izdarīt pašnāvību materiālu grūtību dēļ (parādi) un izbraucis uz Rīgu. Bēdzis uz Vāciju, 20. febr. ieradies Frankfurtē pie Mainas ar nolūku doties tālāk uz Francijas kolonijām. 1933. g. 1. martā atskaitīts no zv. advokātu skaita pēc paša vēlēšanās. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies, dēls Manfrēds (dz. 1921. g. 8. maijā), vēl viens bērns, šķīries. Precējies otrreiz, vēl 2 bērni.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 702. l.; 1376. f., 2. apr., 12455. l., 213. lp.; 3234. f., 32. apr., 74008. l.; Liepājas zvērināts advokāts piesavinājis klientu naudu un devies pašnāvībā? // Jaunākās Ziņas. – 1933. g. 20. febr.; Nozudis Liepājas zv. adv. Ernests Zēbergs. Vai adv. Zēbergs izdarījis pašnāvību? // Kurzemes Vārds. – 1933. – 21. febr.; Zv. adv. Zēbergs aizbēdzis uz Vāciju // Kurzemes Vārds. – 1933. – 22. febr.

ZĒBERGS (līdz 1922 MUĻĶIS) Konstantīns (*Zeberg*; 1895–1941?)

Dzimis 1895. g. 15. nov. Krāslavas pag. Lielo Muļķu sādžā koku tirgotāja un zemnieka ģimenē; tēvs – Ludvigs, māte – Petronella (dz. Kokana). Polis, katoļticīgs. Vēlāk ģimene pārcēlusies uz Izvaltas pag. Aulejas sādžu. No 1905 mācījies Daugavpils reālskolā (beidzis 1912). 1913–15 studējis tieslietas Kijevas universitātē (1915 universitāte evakuēta uz Saratovu). 1915. g. b. atgriezies Daugavpilī, strādājis tēvam piederošajā grāmatu veikalā un Petrogradas Poļu bēgļu palīdzības komitejas Daugavpils nodaļā. 1916 V iesaukts karadienestā, iedalīts 77. kājnieku rezerves pulkā Tulā, 1916 X pārcelts uz 225. Līvnu kājnieku pulku Rietumu frontē Molodečno rajonā, 1916 XII uz 525. Ļipeckas kājnieku pulku Mogiļovas guberņā. 1917 VII iestājies Viļņas karaskolā Poltavā. Sakarā ar lielinieku apvērsumu skolu nebeidzis, 1917 XII piešķirts atvaļinājums, 1918 II atvaļināts. Caur Harkovu, Smoļensku, Vitebsku atgriezies Daugavpilī. No 1918 I strādājis par tautskolotāju Daugavpilī. Padomju varas periodā 1919 bijis skolotājs 8. pilsētas tautskolā. 1919 V izvairījies no iesaukšanas Sarkanajā armijā, aug. pārgājis lielinieku–poļu fronti.

1920 I atgriezies Daugavpilī. Iecelts par Daugavpils apr. valdes locekli, bijis valdes Administratīvās daļas vadītājs. 1920 VIII ievēlēts Daugavpils pilsētas domē no Poļu saraksta. 1920 XII–1921 IV dienestā Latvijas armijā, dienējis Daugavpils pilsētas un apr. komandantūrā, jaunākais rakstvedis. 1922 un 1925 ievēlēts Daugavpils pilsētas domē no Katoliskā poļu sabiedrisko organizāciju un poļu strādnieku saraksta, bijis domes priekšsēdētāja vietnieks, pilsētas valdes loceklis (līdz 1925 XI), no 1923 valdes Finanšu nodaļas, pilsētas uzņēmumu pārzinis. Sakarā ar ievadīto izmeklēšanu par pretvalstisku darbību 1924 III iekšlietu ministrs aizliedzis uzturēties Latgalē, Ilūkstes apr., 15 verstu pierobežas joslā, Rīgā un Liepājā. Triju dienu laikā izraidīts no Daugavpils, dzīvojis Rīgā. 1924 IV atļauts atgriezties Daugavpilī. 1922–1932 Latvijas Poļu tautas savienības biedrs (1922–28 savienības valdes loceklis, 1924–28 Daugavpils nodaļas priekšsēdētājs). 1922 un 1925 kandidējis Saeimas vēlēšanās no Poļu tautas savienības saraksta (nav

ievēlēts). Vienlaikus 1920 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1925). No 1932 bijis Latvijas Poļu tautas apvienības biedrs, valdes loceklis un valdes kasieris (no 1926) un apvienības padomes loceklis (1932–34), Daugavpils Poļu katoļu labdarības biedrības priekšsēdētājs, darbojies Poļu katoļu kultūras biedrībā “*Harfa*”. No 1927. g. 16. febr. zv. advokāta J. Stačunska palīgs Daugavpilī. No 1935. g. 6. nov. zv. advokāts Daugavpilī. 1939–40 Latvijas Poļu biedrības Daugavpils nodaļas revīzijas komisijas priekšsēdētājs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. No 1941 II strādājis par grāmatvedi bijušajā poļu apdrošināšanas biedrībā “*Strauts*”. 1941. g. 23. jūn. reizē ar vairākām poļu tautības personām apcietināts, apsūdzot mēģinājumos izveidot “poļu kontrrevolucionāru grupu” un pretpadomju baumu izplatīšanā. Izvests uz Astrahaņu. 1941. g. 11. dec. Astrahaņas cietumā piespriests 10 gadi ieslodzījuma soda nometnēs. Gājis bojā ieslodzījumā. Pēc nepārbaudītām ziņām miris 1941. g.

Precējies, sieva Elza (dz. 1905).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 900. l.; 6962. f., 3. apr., 379. l.; 7427. f., 1. apr., 2533. l.; LVVA Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1986. f., 2. apr., P–6264. l.; LUAI.

ZELIKSONS Lazars (arī Eliezers Zeliksons; 1904–80. gados)

Dzimis 1904. g. 28. aug. Vitebskā rūpnieka ģimenē; tēvs – Šmuils, māte – Sore Rivka. Ebrejs, jūdaists. Vēlāk dzīvojis Rīgā. No 1914 mācījies E. Germana privātajā vācu pamatskolā un vidusskolā Rīgā (beidzis 1923).

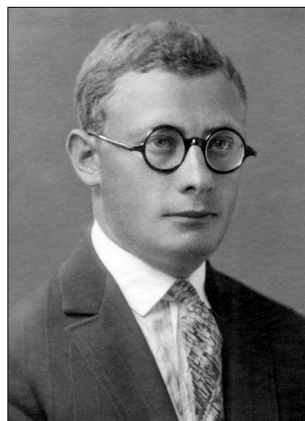
1924 studējis tieslietas Jēnas universitātē Vācijā, vēlāk – LU (beidzis 1932). Bijis zv. advokāta M. Lazersona biroja kantorists. No 1933. g. 31. maija zv. advokāta Ž. Trona palīgs Rīgā, no 1935. g. 11. sept. zv. advokāta Ā. Lībinsona palīgs Rīgā. Darbojies cionistu biedrībā “*Olim*”. No 1937 dzīvojis Palestīnā, Telavivā. 1938. g. 26. janv. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita.

Pēc 2. pasaules kara dzīvojis Izraēlā, bijis Telavivas apgabala mirtiesas galvenais tiesnesis. Miris Telavivā 80. gadu vidū.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 902. l.; 7427. f., 1. apr., 11564. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LUAI.

ZEMGALS Boriss (1891–1948)

Dzimis 1891. g. 31. jūl. Rīgā tirgotāja ģimenē; tēvs – Roberts, māte – Katrīna (dz. Jakovļeva). Latvietis, pareizticīgs. Tēvabrālis Gustavs Zemgals (sk.) – zv. advokāts, vēlākais Valsts prezidents. Brālēns Pauls Zemgals (sk.) – zv. advokāta palīgs. Pēc Rīgas Aleksandra ģimnāzijas beigšanas (1910) uzsācis matemātikas studijas Maskavas universitātē, 1911 tieslietu studijas (beidzis 1915). Pēc tam vienu gadu studējis Maskavas Komercinstitūtā. No 1915. g. rudens strādājis 3. Kaukāza inženieru družinā par materiālās daļas pārziņi, vēlāk darbvedī. 1917 I iestājies karadienestā un 1917 VI beidzis Konstantīna artilērijas skolu Petrogradā. Praporščiks

Lazars Zeliksons

Boriss Zemgals

2. smagās artilērijas brigādē. 1917 IX ieskaitīts Ivangorodas cietokšņa artilērijā Kaukāza frontē, piedalījies kaujās ar Turcijas armiju Trapezundas (tag. Trabzona Turcijā) apkārtnē. Pēc tam pārcelts uz Kaukāza frontes Galveno štābu Tiflisā, bijis dežurējošā ģenerāļa adjutants. No 1917 XII pulka tiesas darbvedis. 1918 I paaugstināts par podporučiku, apr. atvaļināts. Devies uz vācu karaspēka okupēto Krimu pie mātes. Latvijā atgriezies 1918 VIII. Dzīvojis Rīgā.

1919 I sāk. izbraucis uz Angliju, dzīvojis Londonā un Stretfordā, bijis laukstrādnieks lauksaimniecības skolā. 1919 V sakarā ar izsludināto virsnieku mobilizāciju Pagaidu valdības bruņotajos spēkos ieradies Latvijas legācijā Londonā. Taču valstī pastāvošā militāri politiskā stāvokļa dēļ Latvijā atgriezies tikai 1919 VIII un iecelts par Latvijas armijas Kara tiesu pārvaldes aizmugures kara izmeklēšanas tiesneša v. i., virsleitnants. 1919 X Armijas virspavēlnieka štāba Virsnieku rezerves rotas sastāvā piedalījies kaujās ar Bermonta karaspēku Rīgā. No 1919 XII Latvijas Kara tiesas loceklis. 1920 IX paaugstināts par kapteini. 1921 VII atvaļināts no armijas. No 1921. g. 24. aug. zv. advokāta J. Graudiņa palīgs Rīgā. No 1924. g. 10. dec. zv. advokāts Rīgā. 1927. g. 17. maijā iecelts par notāru Rīgā un 18. maijā atskaitīts no zv. advokātu skaita. 1928–31 Latvijas Amatnieku krājaizdevu sabiedrības valdes loceklis. Bijis Brīvības pieminekļa celtniecības Rīgas 1. iecirkņa komitejas loceklis. 1938 I–1939 V Notāru padomes loceklis.

Padomju okupācijas laikā pēc atbrīvošanas no notāra amata (1940 XII) bijis bez darba. Vācu okupācijas laikā no 1942 I notārs Rīgas apgabaltiesas raj. No 1942 II Notāru pagaidu padomes (vēlāk Notāru padomes) loceklis. 1944 devies bēgļu gaitās. Miris 1948. g. 16. nov. Ženēvā Šveicē.

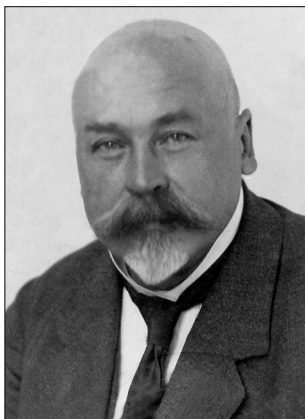
Apbalvojumi: a) Latvijas TZO IV šķ., Akpz, Acjpm.

Precējies 1936 ar Amāliju Grīnfeldi (dz. 1889. g. 18. dec.), dēls Leonids.

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

D. Dienas baltās nebartās. Stāsts par Alfrēda Valdmaņa darbu tautai un tēvzemei. – Ženēva, 1949.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 903., 904. l.; 1536. f., 6. apr., 548. l.; 1592. f., 1. apr., 30. l., 113. lp.; 2996. f., 21. apr., 10910. l.; 5601. f., 1. apr., 7327. l.; EVP; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.].

Gustavs Zemgals

ZEMGALS Gustavs (1871–1939)

Dzimis 1871. g. 12. aug. Džūkstes pag. Odiņos amatnieka ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Grieta (dz. Remese). Latvietis, luter ticīgs. Brāļadēls Boriss Zemgals (sk.) – zv. advokāts. Vēlāk dzīvojis Aizputes apr. Upesmuižā. Mācījies Sakas pagastskolā un Aleksandra ģimnāzijā Rīgā, beidzis Nikolaja ģimnāziju Rīgā. 1892 uzsācis studijas Maskavas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1899). Studiju laikā strādājis par mājskolotāju. 1898–99 kā brīvprātīgais dienējis Krievijas armijā, 1. leibgvardes cara Aleksandra III Jekaterinoslavas pulkā. Atvaļināts rezerves praporščika

pakāpē. Bijis zv. advokāta V. Beķera palīgs Rīgā. Darbojies Jonatāna strādnieku bērū un slimības palīdzības biedrībā (no 1901 biedrības priekšsēdētājs, 1902 izstājies), Latvijas Amatnieku krājaizdevu sabiedrībā (valdes loceklis un direktors), Rīgas amatnieku palīdzības biedrībā (valdes loceklis). 1904 VIII mobilizēts Krievijas armijā, ieskaitīts 116. Malojaroslavļas kājnieku pulkā Rīgā. 1905 XII atvaļināts. No 1908. g. 11. sept. zv. advokāts. 1905–1909 laikraksta “Jaunā Dienas Lapa” redaktors un izdevējs, 1906–07 politiska un literāra laikraksta “Mūsu Laiki” redaktors un izdevējs, 1912–15 laikraksta “Domas” redaktors un līdzizdevējs. 1907 VII piespriesti trīs mēneši aresta vai 300 rubļu naudas sods par darbību laikraksta “Mūsu Laiki” redaktora amatā. Turpinājis darbību Jonatāna biedrībā, Torņkalna, Latviešu amatnieku palīdzības biedrībā, Rīgas amatnieku krājaizdevu sabiedrībā, biedrībā “Ziemeļis” un skatuves biedrībā “Jaunais teātris” (valdes loceklis, valdes priekšsēdētājs). 1. pasaules kara laikā 1914 VII mobilizēts Krievijas armijā, ieskaitīts 356. Vidzemes kājnieku družinā Tērbatā, pēc tam družīnas sastāvā pārcelts uz Lugu, tad uz Ino fortu Somijā un Kronštati, kur 1916 družīna pārformēta par Kronštates cietokšņa pulku. 1917 III pārcelts uz Ziemeļu frontes Krievijas 12. armijas lauka dzelzceļa ekspluatācijas bataljonu Rīgā. 1917 IV ievēlēts par Rīgas pilsētas pagaidu galvu, tā pienākumus pildījis līdz septembrim. 1917 VIII ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Latviešu radikāldemokrātu grupas. Bijis Vidzemes gub. komisāra vietnieks. 1917 IX piekomandēts Krievijas 12. armijas etapu saimniecības daļai, 1918 I Tērbatā atvaļināts. Atgriezies Rīgā, darbojies LPNP, pārzinājis okupēto Latvijas apgabalu lietas. 1918 bijis Demokrātiskā bloka loceklis.

1918 XI–1919 Tautas padomes priekšsēdētāja biedrs, Tautas padomes loceklis no Radikāldemokrātu partijas, darbojies Pieprasījumu komisijā un Satversmes sapulces vēlēšanu komisijā Rīgas vēlēšanu apgabalā. 1918. g. 18. nov. Rīgā vadījis Latvijas proklamēšanas aktu. No 1918 XI Rīgas pilsētas domes loceklis, dec. sāk. ievēlēts par pilsētas galvu. 1918. g. 31. dec. kopā ar citiem Tautas padomes locekļiem devies uz Liepāju, pēc tam uz ārzemēm. 1919 III atgriezies no Kopenhāgenas Liepājā, no 20. maija līdz 3. jūn. bijis Niedras valdības apcietinājumā. 1919 VII atkārtoti ievēlēts par Rīgas pilsētas galvu (līdz 1920). Ievēlēts Satversmes sapulcē no Latvijas Darba partijas saraksta, atteicies no mandāta, jo bijis paredzēts G. Zemgalu komandēt par diplomātisko pārstāvi uz Vašingtonu. 1920 VI–1921 VI Zemkopības ministrijas juriskonsults. 1921 III–XII Zv. advokātu padomes priekšsēdētājs. 1921 VI–1923 I apsardzības ministrs. 1922 III un 1925 II ievēlēts Rīgas domē no Saimnieciski kulturālās apvienības saraksta, 1922 X – 1. Saeimā no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku saraksta. 1924. g. 13. martā atskaitīts no zv. advokātu skaita sakarā ar iecelšanu par notāru Rīgā. 1925 kandidējis 2. Saeimas vēlēšanās no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku

saraksta (nav ievēlēts). 1927 IV–1930 IV Latvijas Valsts prezidents. No 1929 LU goda biedrs. 1931 III ievēlēts Rīgas pilsētas domē no Demokrātiskā centra un saimnieciski kulturālo darbinieku saraksta, atteicies izvirzīt savu kandidatūru uz pilsētas galvas amatu. 1931 X ievēlēts 4. Saeimā no Demokrātiskā centra un bezpartijisko sabiedrisko darbinieku saraksta. 1931 XII–1932 III finanšu ministrs. No 1933 Baltijas ūnijas prezidents. Strādājis PSRS finansētajā Tranzītbankā, bijis Latvijas Hīpotēku bankas padomes loceklis (1936–38), Latvijas Amatnieku krājaizdevu sabiedrības direktors. Miris 1939. g. 6. janv. Rīgā. Apbedīts Meža kapos.

Apbalvojumi: a) Latvijas TZO I, III šķ.; Lietuvas VDO I šķ.

Precējies 1908 ar Emīliju Tīdenu (dz. Mužika; 1880. g. 14. martā–1928. g. 7. jūl.), dēls Pauls Zemgals (sk.) – vēlākais zv. advokāta palīgs, meita Anna (dz. 1909. g. 25. jūn.–1999). Mazdēls Juris Ūdris – advokāts ASV.

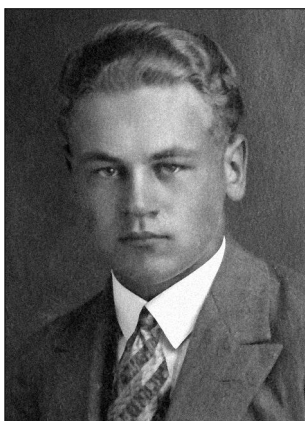
A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 65., 905. l.; 1376. f., 2. apr., 12457. l., 225. lp.; 1638. f., 1. apr., 179. l.; 3234. f., 32. apr., 74394. l.; 3318. f., 1. apr., 2027. l.; 5213. f., 1. apr., 5380. l.; *J. B. Gustavs Zemgals // Jaunākās Ziņas*. – 1922. – 11. sept.; *Latvijas Tautas Padomes stenogrammu satura rādītājs*. – Rīga, 1925. – 85., 86. lpp.; *Jaunākās Ziņas*. – 1925. – 12. sept.; LDG; LVD; EVP; Austrums. 1883–1940. – Rīga, [b. g.]; LE (I). – 3. sēj.; *Šilde Ā. Valstsvīri un demokrāti*. – Ņujorka, 1985. – 265.–295. lpp.; LPE. – 10. sēj.; *Daudze A. Kā Gustavs Zemgals viesojās Zviedrijā // Padomju Jaunatne*. – 1989. – 26. maijs; *Andersons E. Četri prezidenti // Latvijas Vēsture*. – 1993. – Nr. 1; *Šmits U. Prezidents, kurš atteicās no ordeņiem: Gustavam Zemgalam – 125 // Lauku Avīze*. – 1996. – 9. aug.; *Latvijas prezidenti*. – Rīga, 2003; LBC; LVV; *Treijs R. Latvijas prezidenti. 1918.–1940.* – Rīga, 2004. – 40.–50. lpp.; *Auziņš A., Ādmidiņš R. Brīvās Latvijas prezidenti*. – Rīga, 2004; *Auziņš A. Gustavs Zemgals*. – Rīga, 2006.

ZEMGALS Pauls (1911–1977)

Dzimis 1911. g. 15. apr. Rīgā jurista, zv. advokāta, sabiedriska darbinieka, vēlākā Latvijas Valsts prezidenta Gustava Zemgala (sk.) ģimenē; māte – Emīlija (prec. Tīdena, dz. Mužika). Brālēns Boriss Zemgals (sk.) – zv. advokāts. Latvietis, luterticīgs. 1. pasaules kara laikā dzīvojis Krievijā. 1917 kopā ar ģimeni atgriezies Latvijā.

No 1919 mācījies Rīgas pilsētas 1. pamatskolā (beidzis 1925), 1929 beidzis Rīgas pilsētas 4. vidusskolu. 1924–27 darbojies LSCO. 1929 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1936). 1935–36 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijas Smagās artilērijas pulkā, beidzis instruktoru rotas kursu un līdz dienesta laika beigām bijis piekomandēts kara virsprokuroram. No 1936. g. 25. nov. zv. advokāta V. Holcmaņa palīgs Rīgā. 1938 VI–1940 VI a/s “Horons” valdes loceklis. 1940 III–1941 II strādājis arī par juriskonsultu Latvijas bankas Centrālās nodaļas Nekustamo īpašumu pārvaldē.

Padomju okupācijas laikā strādājis par advokātu 4. juridiskajā konsultācijā Rīgā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā kā zv. advokāta palīgs. No 1942. g. 28. jūl. zv. advokāta K. Čakstes palīgs. Metāl rūpniecības uzņēmuma “Spars” juriskonsults. 1944 II Zv. advokātu padome

Pauls Zemgals

lūgusi P. Zemgalu atbrīvot no iesaukšanas latviešu leģionā sakarā ar advokātu un viņu palīgu trūkumu.

Pēc 2. pasaules kara trimdā Zviedrijā. Strādājis par grāmatvedi grāmatniecības firmā Stokholmā. Miris 1977. g. 16. jūn. Solnā.

Precējies 1935 ar zv. advokāta, Latvijas Valsts prezidenta Jāņa Čakstes meitu Dailu Idu Vilhelmini (1909. g. 31. dec.–2004), meitas Dārta Justīne Anna (dz. 1937. g. 27. sept.), Elizabete Ilze (dz. 1939. g. 11. okt.), Dārta Margrēte (dz. 1946. g. 27. jūn.), dēls Krišjānis Gustavs (dz. 1942. g. 1. aug.).

Akadēmiskās vienības “Austrums” vecbiedrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 906. l.; 7427. f., 1. apr., 13746. l.; 5213. f., 1. apr., 5380. l., 19.–22. lp.; Austrums. 1883.–1940. – Rīga, [b. g.]; LU AJ.

ZIEMELIS Ernests Ludvīgs (1902–pēc 1950)

Dzimis 1902. g. 9. apr. Minskā akcīzes valdes ierēdņa ģimenē; tēvs – Voldemārs, māte – Emma (dz. Kalniņa). Latvietis, luterticīgs. 1912–18 mācījies Nikolaja un Rīgas pilsētas ģimnāzijās.

No 1919 dzīvojis Vācijā, mācījies un strādājis. Atgriezies Latvijā. 1927 bijis obligātajā karadienestā Latvijas armijā, dienējis 5. Cēsu kājnieku pulkā. Pēc Rīgas Krievu izglītības biedrības vakara ģimnāzijas pieaugušajiem beigšanas (1934) uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1939). No 1936 darbojies LU Studentu juristu biedrībā. No 1937 sekretārs zv. advokāta V. Beķera birojā, no 1939 IV bijis pagaidu darbinieks Rīgas pilsētas Tirdzniecības pārvaldē (1939 IX–XII Koncesionēšanas nodaļas pārziņa v. i.).

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 14. aug. zv. advokāta V. Beķera palīgs Rīgā. 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā, bet 15. martā izslēgts. 1941 III izceļojis uz Vāciju. 1947 Vācijā britu okupācijas zonā uzsācis studijas maģistrantūrā, no 1950 advokāts Pāderbornā, dzīvojis Haksterē. Turpmākais liktenis nav zināms.

Precējies 1934 ar skolotāju Ženiju Brenci.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 910. l.; 2927. f., 5. apr., 9816. l.; 7427. f., 1. apr., 19808. l.; LU AJ.

ZIEMELIS Jānis (1903–1966)

Dzimis 1903. g. 14. okt. Rīgā krāsotāja ģimenē; tēvs – Jānis, māte – Ida (dz. Lāce). Latvietis, pareizticīgs 1911–14 mācījies Rīgas pilsētas pamatskolā Čiekurkalnā, 1915 ģimene devusies bēgļu gaitās uz Krieviju. Mācījies Samarā, pēc tam Permā. 1917 beidzis pamatskolu Permā, mācījies privātģimnāzijā (vēlāk darba skola, nav beidzis) un Permas Politehniskajā institūtā. Bijis mācībspēks Tautas izglītības komisariāta kursos “ciņai ar analfabētismu”, grāmatvedis uzņēmumā “Volgoprovod”. 1920 IV beidzis grāmatvedības kursos, grāmatveža palīgs Volgas transporta kantorī.

1920. g. rudenī atgriezies Latvijā. Pēc Rīgas pilsētas 4. vidusskolas beigšanas (1923) uzsācis mehānikas studijas LU, 1924 tieslietu studijas (beidzis 1931). 1925 beidzis skolotāju sagatavošanas

Ernests Ziemelis

Jānis Ziemelis

kursus. 1925 III–VI skolotājs Rundāles pamatskolā, 1925 X–1928 – Līvānu pamatskolā, pēc tam līdz 1930 Ilūkstes pamatskolā. 1929–30 LSDSP biedrs. No 1932. g. 4. maija zv. advokāta A. Ābeltiņa palīgs Rīgā, no 1937. g. 28. apr. arī Madonā, no 1939. g. 20. dec. arī Cēsis. No 1932 vienlaikus skolotājs Franču licejā, Žīdu vakara pamatskolā un papildskolā (1934 VII atlaists). No 1940. g. 1. maija zv. advokāts Cēsis.

Padomju okupācijas laikā no 1940. g. 21. aug. zv. advokāts Rīgā. 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. No 1941 I Rīgas pil-sētas tirdzniecības darbinieku skolas direktora v. i. (līdz 1941 VIII). Vācu okupācijas laikā 1942. g. 17. janv. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rūjienā. Dzīvojis Rūjienas pag. Kārķēnos. Pēc 2. pasaules kara trimdā ASV. Miris 1966. g. 13. sept.

Precējies, sieva *stud. pharm.*, meita (dz. 1934), vēl 3 bērni, otrreiz precējies 1940 ar atvaļināta kapteiņa un ierēdņa Anša Eduarda Krieva meitu Lidiju Margaritu (1919. g. 13. maijā – 1993. g. 3. febr. Zviedrijā).

Studentu biedrības “Klints” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 908. l.; 1632. f., 1. apr., 24535. l.; 5029. f., 1. apr., 11. l., 312. lp.; 7427. f., 1. apr., 7521. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LUAI.

ZĪLE Romans Ēriks (1900–1971)

Dzimis 1900. g. 7. febr. Odesā medicīnas profesora, vēlākā LU rektora Mārtiņa Zīles ģimenē; māte – Margo (dz. Laisa). Latvietis, luterticīgs. 1916 beidzis Odesas Sv. Pāvila reālskolu. Pēc tam bijis brivklausītājs Petrogradas universitātes Juridiskajā fakultātē. No 1917 studējis tieslietas Odesas universitātē. No 1919 strādājis baltu valdības dienestā. Pēc Sarkanās armijas uzbrukuma 1920. g. sāk. mēģinājis no Odesas izbēgt uz Rumāniju, taču nav izdevies. Divus gadus dzīvojis Dienvidkrievijā, strādājis par skolotāju.

1922. g. pavasarī ieceļojis Latvijā. 1922 uzsācis tieslietu studijas LU (beidzis 1928). 1926 papildinājis Hāgas Starptautisko tiesību akadēmijā. Bijis Krievu akadēmiskās savienības priekšsēdētājs. Krievu nacionālās apvienības valdes loceklis, lietvedis. No 1928. g. 21. nov. zv. advokāta E. Šēnfelda palīgs Rēzeknē. 1929. g. 10. jūl. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita pēc paša vēlēšanās. Dzīvojis Rīgā. 1929–32 ierēdnis Latviešu akciju bankā. Darbojies Latvijas Krievu izglītības biedrībā (valdes locekļa kandidāts), Latvijas Krievu apvienībā, bijis saistīts ar starptautiskajām monarhistu organizācijām “Bratstvo russoj pravdi” (segvārds “Podgornij”), “Nacionālņij sojuz novogo pokoleņija” (pārstāvis Latvijā). 1932 piedalījies slepenas šo organizāciju radiostācijas ierīkošanā Rēzeknē. 1932 X izraidīts no Latvijas, izbraucis uz Vāciju. 1933 IX atļauts atgriezties Latvijā. No 1933 studējis tautsaimniecību LU, 1934 atstāts sagatavoties zinātniskais darbībai LU Tiesību filosofijas katedrā. 1940 izceļojis uz Vāciju.

Romans Zīle

1950 devies uz Maroku, 50. gadu vidū atgriezies Vācijā. Dzīvojis Ķelnē, strādājis radiostacijā “*Deutsche Welle*”. Miris 1971. g. 23. aug. Ķelnē.

Precējies 1921 ar Kristīni Haršu (1901. g. 3. janv.–1989. g. 30. aug. Vācijā), meita Irīna (dz. 1929. g. 14. jūl.), šķīries.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 911. l.; 7427. f., 13. apr., 2011. l.; 1. apr., 5628. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LUAJ; meitas Irīnas Kismanes sniegtās ziņas.

ZILLERS Bernhards Zamuels (1867–1940)

Dzimis 1867. g. 24. sept. Jelgavā tirgotāja ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Vilhelmīne (dz. Mellenberga). Latvietis, luterticīgs. Beidzis Jelgavas klasisko ģimnāziju. 1885–90 studējis tieslietas Tērbatas universitātē. No 1890 tiesamatu kandidāts Maskavas apgabaltiesā. No 1905 līdz 1918 I Smoļenskas apgabaltiesas loceklis.

1922 uzņemts Latvijas pilsonībā, taču vēlāk pārgājis PSRS pilsonībā. 1927 atgriezies Latvijā. 1928 uzņemts Latvijas pilsonībā. No 1928 Jelgavas apgabaltiesas vecākais tiesamatu kandidāts, no 1929 Aucēs iecirkņa mirtiesnesis. 1934 XI atbrīvots, sasniedzot maksimālo vecumu. No 1935. g. 8. maija zv. advokāts Aucē. Miris 1940. g. 4. apr. Vecaucē.

Precējies ar Irīnu Carenkovu.

Tērbatas universitātes baltvāciešu studentu korporācijas “*Fraternitas Academica*” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 909. l.; DBG.

ZINGELS Izaks (1892–1941)

Dzimis 1892. g. 3. sept. Rīgā; tēvs – Movše. Ebrejs, jūdaists. 1903–11 mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā. 1911 uzsācis studijas Tērbatas universitātes Juridiskajā fakultātē (beidzis 1915). 1915 VI mobilizēts karadienestā. No 1917. g. 10. apr. zv. advokāta M. Dainova palīgs Petrogradā. 1919 devies uz Vāciju, strādājis dažādos uzņēmumos, Berlīnes Bankas direkcijā.

1924 atgriezies Rīgā. No 1926. g. 8. sept. zv. advokāta L. Vilenkina palīgs Rīgā. No 1933. g. 31. maija zv. advokāts Rīgā. 30. gados darbojies cionistu organizācijā “*Histadrut Hacionit*”. Līdz 1934 Apvienotās cionistu sociālistu partijas biedrs. Bijis Ebreju juristu biedrības valdes loceklis, Rīgas Ebreju kluba priekšsēdētājs.

Padomju okupācijas laikā 1941 I ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas sākumā aizrūrēts uz ielas, jo paudis protestu pret nīrgāšanos par ebrejiem. Nogalināts Rīgas prefektūras ēkā 1941. g. 21. jūl.

Precējies ar Dreizeli Sternu (dz. 1893. g. 18. febr.), dēls Oskars (dz. 1917. g. 19. dec.).

Ebreju studentu korporācijas “*Limuvia*” filistrs.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 912. l.; 1376. f., 2. apr., 12410. l., 14. lp.; 2996. f., 21. apr., 14933. l.; *Feigmanis A.* Ebreju inteliģence Latvijā – holokausta upuri. – Rīga, 2006.

Izaks Zingels

Precējies 1940 ar Fēlikšu Melbārdi (1905. g. 24. maijā–1995. g. 24. apr. ASV).

Studentu biedrības “Klints” filistre.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 913. l.; 5029. f., 1. apr., 11. l., 314., 315. lp.; 7427. f., 1. apr., 16735. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LUAJ.

ZOMMERS-HORSTS Georgs (*Sommer-Horst*; 1886–1931)

Dzimis 1886. g. 21. aug. Pēterburgā; tēvs – Žanis Gustavs Rihards. Vācietis, luterticīgs. 1906 beidzis Nikolaja ģimnāziju Rīgā, 1914 Maskavas universitātes Juridisko fakultāti. 1915 XII kā brīvprātīgais iestājies karadienestā, dienējis leibgvardes Izmailovas pulkā. 1916 X pēc pārbaudījuma nokārtošanas paaugstināts par gvardes praporščiku, jaunākais virsnieks pulkā. 1917 iecelts par Šliselburgas pulvera fabrikas komandantu. 1917 IX paaugstināts par podporučiku, dec. slimības dēļ atvaļināts. Dzīvojis Petrogradā. 1918 IX atgriezies Rīgā.

Pēc Rīgas atbrīvošanas no lieliniekiem 1919 V darbvedis Daņu–krievu Sarkanajā Krustā. Jūl. un aug. A. Līvena krievu karaspēka nodaļas (vēlāk korpus) štāba tiesas sekretārs, vecākais adjutanta palīgs. Nodaļas sastāvā jūl. no Latvijas devies uz Krievijas Ziemeļrietumu armiju. 1919 VIII atkomandēts uz Rīgu par Krievijas Ziemeļrietumu armijas etapa pārvaldes virsnieku. 1919 XI brīvprātīgi iestājies Latvijas armijas Vācu zemessargu H. Barta nodaļā. No 1920 II dienējis Latvijas Kara tiesu pārvaldē, no 1920 VIII darbvedis. 1921 IX atvaļināts. No 1921. g. 14. sept. zv. advokāta P. Kleista palīgs Rīgā, no 1929. g. 4. dec. zv. advokāta V. Tumanska palīgs Rīgā, vēlāk Alūksnē. Alūksnes Saviesīgās biedrības biedrs. Miris 1931. g. 14. apr. Alūksnē.

Precējies ar Sofiju Gerciku (dz. 1892. g. 28. sept.; 1939 izceļojusi uz Vāciju).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 915., 916. l.; 2996. f., 21. apr., 16906. l.; 5601. f., 1. apr., 7416. l.

ZVIRBULE (dz. BĒRZIŅA) Lina Katrīna (1892– pēc 1942)

Dzimusi 1892. g. 26. aug. Jaunpils pag. rentnieka ģimenē; tēvs – Kārlis, māte – Margrieta (dz. Zurģe). Latviete, luterticīga. Beigusi Kandavas pilsētas skolu, mācījusies Dubultu sieviešu ģimnāzijā, no 1912 E. Depreo sieviešu ģimnāzijā Rīgā (beigusi 1914). 1915 ar ģimeni devusies evakuācijā uz Maskavu. Studējusi V. Poltorackas augstākajos sieviešu vēstures un filoloģijasursos. No 1918 studējusi tieslietas Maskavas universitātē. Strādājusi Kara rūpniecības komitejā.

1920 atgriezusies Latvijā un tajā pašā gadā uzsākusi tieslietu studijas LU (beigusi 1926). No 1927. g. 12. janv. zv. advokāta J. Tumbila palīdzē Rīgā, no 1931. g. 11. sept. zv. advokāta H. Rosciusa palīdzē Rīgā, no 1930 Jelgavā. 1930–34 bijusi LZS biedre. No 1934. g. 5. dec. zv. advokāte Jelgavā.

Georgs Zommers-Horsts

Zvirbule Lina

Jānis Zvirbulis

Levs Žagars

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīta Advokātu kolēģijā, dzīvojuši Kandavas pag. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīta advokatūras sastāvā, bijusi zv. advokāte Jelgavā. Zināms, ka vēl 1942 dzīvojuši Jelgavā.

Precējusies 1929 ar zv. advokātu Jāni Zvirbuli (sk.), dēls.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 920. l.; 7427. f., 1. apr., 2700. l.; LUAJ.

ZVIRBULIS Jānis (1895–1930)

Dzimis 1895. g. 12. apr. Sarkanu pag. Zaros zemkopja ģimenē; tēvs – Boriss (agrāk Brencis). Latvietis, pareizticīgs. 1915 beidzis Rīgas Garīgo semināru. 1915–16 studējis tieslietas Tērbatas universitātē. 1916 V mobilizēts karadienestā, sept. beidzis 3. Pēterhofas praporščiku skolu. Dienējis 126. kājnieku rezerves pulkā Jekaterinburgā, no 1917 IV – 2. kājnieku cara Aleksandra III Sofijas pulkā frontē pie Daugavpils. No 1917 V pulka tiesas darbveža v. i., 1917 VII karavīru nemieros ievainots, ievietots lazaretē. 1917 XI nosūtīts Tērbatas apr. kara priekšnieka rīcībā. 1918 II atvaļināts. 1918 VI Omskā mobilizēts Sibīrijas Tautas (vēlākajā admirāļa A. Kolčaka) armijā. Dienējis par jaunāko virsnieku 2. Sibīrijas stepju strēlnieku pulkā, vēlāk 4. Sibīrijas stepju strēlnieku pulkā, 16. Išimas strēlnieku pulkā, 8. Sibīrijas stepju strēlnieku pulkā. 1918. g. vasarā piedalījies kaujās ar Sarkano armiju. No 1918 IX rotas komandieris. 1919 II pārcelts uz 28. Jalutorovskas Sibīrijas strēlnieku pulku, pulka tiesas darbvedis. 1919 VI pārcelts uz 1. Latvijas strēlnieku bataljonu, karodzinieks (leitnants).

1920 X pulka sastāvā atgriezies Latvijā, nov. atvaļināts. Studējis tieslietas LU (beidzis 1923). No 1922 VI jaunākais tiesamatu kandidāts (no nov. vecākais tiesamatu kandidāts) Latgales apgabaltiesā, no 1922 XII prokurora biedrs, 1924 V–1925 X Jelgavas apgabaltiesas loceklis. No 1925. g. 25. nov. zv. advokāta E. Klopmana palīgs Jelgavā, no 1928 IX arī Aucē. No 1929. g. 16. janv. zv. advokāts Jelgavā. Darbojies Zemgales Patronāta biedrībā, bijis valdes priekšsēdētāja biedrs. Miris Bauskas pilsētas slimnīcā 1930. g. 23. okt. pēc aklās zarnas operācijas.

Precējies 1929 ar zv. advokāta palidzi Līnu Katrīnu Bērziņu (sk. Līna Katrīna Zvirbule), dēls.

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 919. l.; 1612. f., 12. apr., 120. l.; 5601. f., 1. apr., 7468. l.; 7427. f., 1. apr., 2833. l.; Zemgales Balss. – 1930. – 25., 26. okt.; LUAJ.

ŽAGARS Levs (arī Ludvigs Žagars; 1894–1990)

Dzimis 1894. g. 4. maijā Annas pag. Guldupiešos lauksaimnieka ģimenē; tēvs – Pēteris, māte – Karlīne (dz. Jaunzeme). Latvietis, pareizticīgs. Mācījies Annas pag. skolā, Ķurzēna skolā Alūksnē. Beidzis Maskavas pilsētas 2. ģimnāziju. 1914–15 studējis tieslietas Maskavas universitātē. 1915 I iesaukts Krievijas armijā, dienējis Kobrinas apr. kara priekšnieka pārvaldē, 72. kājnieku rezerves bataljonā. 1915 IX ieskaitīts Telavi praporščiku skolā (beidzis 1915 XII).

Virsnieks 221. kājnieku rezerves bataljonā Melnās jūras Mihailovskas cietoksnī, no 1916 IV – 262. Grozņijas kājnieku pulkā Kaukāza frontē. 1917 I iecelts par izlūku komandas priekšnieku. Kaujās Persijā ievainots. Sasniedzis štābkapteiņa dienesta pakāpi. 1918 III iecelts par pulka likvidācijas komisijas locekli, 1918 V Stavropolē atvaļināts. 1918 VI brīvprātīgi pieteicies A. Škuro brīvprātīgo vienībā, kuras sastāvā iestājies Dienvidkrievijas Brīvprātīgo armijā. No 1918 VII virsnieks Kubāņas kazaku karaspēka 2. Hopjoras jātnieku pulkā, sakaru komandas priekšnieks, sotņas komandieris, pulka adjutants. Sasniedzis rotmistra dienesta pakāpi. No 1920 I dienējis 6. Kabardas jātnieku pulkā. Piedalījies vairāk nekā 200 jātnieku uzbrukumos, 3 reizes ievainots un 2 reizes kontuzēts. 1920 IV Tiflisā atvaļināts kā Latvijas pavalstnieks.

1920 V caur Rumāniju un Poliju atgriezies Latvijā. Neatkarības kara laikā no 1920 VII dienējis Latvijas armijā, kapteinis, Armijas virspavēlnieka štāba Iekšējās izlūkošanas nodaļas Rīgas nodaļas izmeklēšanas tiesnesis. No 1921 mācījies Augstākajos kara juridiskajosursos (beidzis 1923). Bijis Galvenā štāba Administratīvās daļas tieslietu pārzinis. 1924 III amats pārskaitīts Armijas komandiera štābā, 1924 X atvaļināts, palicis amatā kā civilpersona. 1927 VII–X bijis aktīvajā dienestā armijā, tieslietu pārzinis pie armijas komandiera, atvaļināts. No 1920 studējis tieslietas LU, 1924 studijas beidzis. No 1924. g. 24. sept. zv. advokāta E. Grinberga, no 1928. g. 19. dec. A. Krastkalna palīgs Rīgā. Mācījies Angļu valodas institūtā. No 1930. g. 17. sept. zv. advokāts Rīgā. Bijis arī a/s “Mīlgrāvja kuģu būvētava” valdes priekšsēdētājs un direktors rīkotājs, apdrošināšanas un transporta a/s “Latvija” valdes priekšsēdētājs un direktors rīkotājs, Latviešu akciju bankas padomes vicepriekšsēdētājs, Tirdzotāju un namīpašnieku krājaizdevu sabiedrības valdes loceklis, tabakas un cigarešu fabrikas a/s “M. N. Asimakis” valdes priekšsēdētājs, a/s “Juglas manufaktūra” padomes loceklis, a/s “Rīgas tūku fabrika” valdes priekšsēdētājs, metāllietuves a/s “Vestdīn-Diners un biedrs” valdes loceklis, tirdzniecības un rūpniecības a/s “O. J. Keller” direktors rīkotājs un juriskonsults, apdrošināšanas a/s “Drošība” juriskonsults. No 1925 LZS Rīgas nodaļas biedrs. Bijis Rīgas Latviešu biedrības revīzijas komisijas priekšsēdētājs un Rīgas Latviešu labdarības biedrības valdes loceklis, 1925–34 LZS biedrs, Rīgas Juristu biedrības biedrs (no 1936 revīzijas komisijas loceklis).

Padomju okupācijas laikā 1941 I nav ieskaitīts Advokātu kolēģijā. Vācu okupācijas laikā 1941. g. 13. aug. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāts Rīgā. Īres māju pārvaldnieks un padomju varas gadā noslepkavoto un deportēto nekustamās mantas pārvaldnieks, Lukstiņa kokmateriālu rūpniecības juriskonsults. 1944 IX ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Liepāju, no turienes okt. tālāk uz Vāciju, caur Kēnigsbergu uz vācu okupēto Karlsbādi (tag. Karlovi Vari Čehijā). Bijis latviešu bēgļu aprūpes vadītājs Karlsbādē un apkārtņē. 1945 V ar ģimeni bēdzis uz

amerikāņu okupācijas zonu Vācijā. Veidenē organizējis latviešu bēgļu aprūpi. 1945 IX ievēlēts Bavārijas apgabala latviešu bēgļu komitejā un apgabala latviešu tiesā. Dzīvojis Veidenē, Rotenburgā, Manheimā, Kemptenē. Strādājis Apvienoto Nāciju Palīdzības un atjaunošanas pārvaldē (UNRRA) par padomnieku tieslietu jautājumos un lietu izmeklētāju, vēlāk ASV militārās pārvaldes dienestā. 1949 ar ģimeni izceļojis uz ASV. Dzīvojis Losandželosā, Kalifornijas pavalstī. Strādājis par nekustamo īpašumu firmas pārvaldnieku. Studējis tiesības Lojolas universitātē Losandželosā (nav pabeidzis sievas nāves dēļ). Vairāku īres namu īpašnieks. Bijis Dienvidkalifornijas latviešu kredītsabiedrības aizdevumu komisijas priekšsēdētājs. Miris 1990. g. 29. okt. Losandželosā.

Apbalvojumi: b) Krievijas Sv. Jo IV šķ., Sv. So III (š) šķ., Sv. Ao III, IV (š), Kubaņas kazaku karaspēka Dzelzs krusts Sv. Jura lentē.

Precējies 1926 ar būvuzņēmēja Dāvida Upītes meitu Mariju Klāru (1894. g. 18. dec.–1960. g. 14. febr.), dēls Juris (dz. 1927. g.). Studentu korporācijas “Fraternitas Lettica” filistrs.

D. Nesoditais noziegums: atmiņas, vērojumi, atziņas. – Losandželosa, 1987; Mana melnā grāmatīņa. Dzīves stāsts. – Losandželosa, 1989 (abas – kā Ludvigs Žagars).

A. LVVA, 7354. f., 1. apr., 921. l.; 1376. f., 2. apr., 12396. l., 80. lp.; 3282. f., 1. apr., 135. l., 41. lp.; 5601. f., 1. apr., 7488. l.; 7427. f., 1. apr., 1462. l.; EVP; AF; Daugavas Vanagu Mēnešraksts. – 1974. – Nr. 3; LUAJ.

ŽUBECKIS Arnolds Vilhelms (1901–1979)

Dzimis 1901. g. 20. jūn. Bernē Šveicē ķīmijas studenta un medicīnas studentes ģimenē; tēvs – Ludvigs, māte – Lūcija Johanna Helēna (dz. Villerte). Latvietis, luterticīgs. No 1902 dzīvojis Latvijā. Pēc tēva nāves (1908) audzētēvs – Latvijas armijas ārsts ģenerālis Pēteris Sņikeris. Mācījies Rīgas Aleksandra ģimnāzijā. 1. pasaules kara laikā izglītību turpinājis evakuācijā Polockā, Petrogradā (1915–16), Elvā (Tērbatas apr.) un Tērbatā (1916–18).

1918 atgriezies Rīgā. 1919 beidzis Rīgas pilsētas 2. vidusskolu. 1919 X brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, dienējis 8. Daugavpils kājnieku pulkā (1920 III atvaļināts). 1919 uzsācis lauksaimniecības studijas LU, 1920 tieslietu studijas (beidzis 1936). No 1920 IX Rīgas apr. 2. iecirkņa izmeklēšanas tiesneša rakstvedis, no 1921 – jaunākais tiesamatu kandidāts Rīgas apgabaltiesā, 1922–25 apgabaltiesas 1. kriminālodaļas sekretāra palīgs. No 1925 Rīgas pilsētas valdes Nekustamo īpašumu nodaļas darbvedis līgumu slēgšanas lietās (no 1933 nodaļas sekretārs, 1934 VI atlaists). 1930 III iesaukts obligātajā karadienestā Latvijas armijā (Bruņoto vilcienu pulkā), bet 1930 IV veselības stāvokļa dēļ atzīts par nederīgu karadienestam un atvaļināts. 1918–34 LSDSP Rīgas organizācijas 1. raj. biedrs, bijis partijas propagandists. Darbojies Latvijas pašvaldību darbinieku arodbiedrībā, patērētāju kooperatīvā “Pamats” (revīzijas komisijas loceklis), Rīgas un apkārtnes savstarpējā uguns

Arnolds Žubeckis

apdrošināšanas biedrībā (valdes loceklis), Rīgas krājaizdevu sabiedrībā, Latvijas ģimeņu krājaizdevu sabiedrībā, Rīgas pilsētas darbinieku krājaizdevu sabiedrībā, Valsts darbinieku kredītbiedrībā. Pēc 1934. g. 15. maija valsts apvērsuma no 27. maija līdz 9. jūn. apcietinājumā Politiskās pārvaldes Rīgas raj. aresta telpās. No 1936. g. 10. jūn. zv. advokāta M. Legzdīņa palīgs Rīgā.

Padomju okupācijas laikā 1940 VII–XI Valsts kontroles pilnvarnieks pārtikas rūpniecības uzņēmuma “Ch. Jirgensons–Otto Švarcs” nacionalizācijā. No 1940 XI revidents Tieslietu tautas komissariāta Tiesu orgānu pārvaldes Tiesu sektorā. Vācu okupācijas laikā 1941 VIII–1944 X juriskonsults Rīgas patērētāju biedrībā “Vienība”. 1941. g. 16. sept. pagaidām ieskaitīts advokatūras sastāvā, bijis zv. advokāta palīgs Rīgā. 1943. g. 1. janv. atskaitīts no zv. advokātu palīgu skaita pēc paša lūguma. 1944 X ar ģimeni devies bēgļu gaitās uz Vāciju, bijis virtuves strādnieks bēgļu nometnē Rihnovā (tag. Čehijā). Pēc kara beigām 1945. g. 15. maijā Vācijā mobilizēts Sarkanajā armijā, dienējis 1. Ukrainas frontes 197. rezerves strēlnieku pulkā, vēlāk 204. strēlnieku pulkā, ierindnieks. 1945 VIII demobilizēts. Dzīvojis Rīgā. No 1945 VIII advokāts Rīgas 1. juridiskajā konsultācijā. 1946 ievēlēts par Advokātu kolēģijas Revīzijas komisijas locekli. 1949 beidzis LKP Rīgas pilsētas komitejas marksisma-ļeņinisma vakara universitātes Vēstures fakultāti. 1951 VII izslēgts no Advokātu kolēģijas kā “nepiemērots advokāta amatam” (par iepriekšējo piederību LSDSP). 1952 IX–1955 V juriskonsults republikāniskajā trestā “Kommunsnab”, 1955 V–XI trestā “Latvijas mēbeles”, 1955 XI–1956 VI arbitrs juriskonsults Papīra un kokapstrādes rūpniecības ministrijā. 1956 II atteikta uzņemšana Advokātu kolēģijā. 1956 IV atjaunots Advokātu kolēģijā, advokāts Rīgas 2. juridiskajā konsultācijā. No 1976 VII pensijā. Miris 1979. g. 25. janv. Apbedīts Meža kapos.

Apbalvojumi: c) PSRS med. “1941.–1945. gada kara uzvaras 25 gadu piemiņas zīme”.

Precējies 1927 ar kancelejas ierēdni Mildu Ozolu, meitas Ilga (dz. 1929. g. 17. jūn.), Māra (dz. 1941), dēli Kārlis (dz. 1936), Arnis (dz. 1939), 1948 šķīries (ģimene pēc Otrā pasaules kara Austrālijā).

Studentu biedrību “Klints” un “Zemgalija” filistrs.

A. LVVA, 1376. f., 2. apr., 12434. l., 5. lp.; 2927. f., 5. apr., 9870. l.; 3017. f., 1. apr., 759. l., 201. lp.; 3235. f., 2. apr., 5996. l., 439.–445. lp.; 7427. f., 1. apr., 82. l.; LVVA, Politiskās policijas kartotēka; LVA, 1404. f., 2. apr., 2. l., 88. lp.; LZAKA, 650. l.; LUAJ; Rīgas pilsētas DzNA.

Ēriks Jēkabsons

THE RŪSIS FAMILY OF SWORN ATTORNEYS

Each Latvian has his or her own family and history. Embodied therein are the twists and turns of Latvia and her people. We know that these have been complex and, particularly in the 20th century, very difficult times. The long years of Soviet occupation which followed World War II and the consequences of that occupation mean that there is much in Latvian history that has been forgotten or ignored. This applies to the history of the country, the Latvian people, individual Latvians and individual dynasties. Furthermore, families are often the ones which can be researched not only to create an interest among relatives, to strengthen their understanding and pride as to their belonging to Latvia, and to ensure that they think about the work and activities of their ancestors so as to understand that belonging more deeply, but also to supplement Latvia's overall understanding of history by revealing new nuances in historical events and processes, finding much that is of fundamental importance and interest not only to representatives of the family itself, but also to historians, other interested parties, schoolteachers, etc. This is particularly true when it comes to people who have played or are currently playing an important role in national, state or public life – people who have been members of the public, professional and political elite. The Rūsis family of lawyers can certainly be listed under this heading. The fate of the family offers a vivid reflection of all of the most important historical events of the 19th and 20th century in Latvia, the Baltic Sea region and the world. There have been events which have been unquestionably tragic – events created by alien powers. There have also been events, however, which have spoken to the will of the human mind – the ambitions, talents and knowledge of individuals who have helped the Latvian people to survive seemingly hopeless situations during many periods of history.

IN TSARIST RUSSIA AND THE REPUBLIC OF LATVIA

HEINRIHS RŪSIS

On October 8, 1860,¹ at the Kursīši Lutheran Church of the Kurzeme province of the Russian Empire, two young people from the local parish were married. They were 19-year-old Jānis Rūsis and the daughter of the “Mucenieku Kalniņi” homestead, Anna Kalniņa. The young couple lived at “Mucenieku Kalniņi” (known simply as “Mucenieki” from the latter half of the 19th century), and they had many children – Anna (born May 6, 1966), Liba (January 21, 1968), Ernests (September 30, 1869), Late (March 1, 1874), Lavīze (July 19, 1877), and Heinrihs Fricis (August 12, 1880).²

The owners of the homestead and their employees all worked very hard. “Mucenieki” was a wealthy homestead, and Jānis Rūsis was much respected in his parish. Early in the 1870s, he was elected as the senior official of the Kursīši Parish, and he did what he could to ensure that his children got a good education. The youngest son Heinrihs, in particular, could thank this fact and his

570 own ambition for eventually becoming one of the most distinguished sworn attorneys and public activists in Latvia. He was the patriarch of the Rūsis dynasty of sworn attorneys, whose activities throughout the entire 20th century were reflected in the most brilliant and the most tragic pages of the history of Latvia and her people.

Heinrihs Rūsis first tried to obey his father's wishes – the father wanted the son to become a schoolteacher, because that was a very popular job at the time among Latvians. After completing his studies at the Kursiši Parish School, young Heinrihs entered a teachers' school at Irlava. The Russian government and all of its governing institutions were working very hard at this time to Russify the Baltic provinces, and this was particularly evident at educational institutions and, especially, teachers' schools. Sometimes the whole educational process became simply absurd. Soon enough, Rūsis found himself in conflict with the leadership of the school for this particular reason, and he left the third grade in December 1898. After a brief interruption, he entered the Baltic Teachers' School in Kuldīga in the autumn of 1898, graduating from the institution in 1901 with the right to become a schoolteacher. Until 1902, Heinrihs Rūsis did exactly that at a school in the town of Skrunda. The fate of his class – the 30th to be graduated from the Baltic Teachers' School – has much to tell us about the era in which Heinrihs lived. A total of 28 students were graduated in his year, all but one of them a Latvian (the remaining student was from Estonia). They all went to work as teachers, but then came 1905, with revolutionary events in which Latvian schoolteachers took active part. At least 10 of Heinrihs Rūsis' classmates did so. Two were shot by punitive expeditions, two emigrated to the United States and never returned to Latvia, and the rest lived underground or were deported (some in the latter group also never returned). In addition to Rūsis, only four other classmates continued their education at the higher level. Some of them did so after Latvia became independent in 1918.³

Heinrihs Rūsis did not lack ambition, and he very much wanted to gain a broader education. He was the first from his class at the teachers' school to do so. Contemporaries tell us that the young teacher was “romantically influenced, loved music, played the violin and piano, and had equal interest in literature. He wanted to study astronomy. At the end of the day, he had to choose the law, which could ensure that a young Latvian could exist among his people.”⁴ In 1902, he became a home teacher near his family home, but while doing so he studied himself. In 1904, he completed his final exams at the Jelgava Gymnasium, which gave young Rūsis the right to go to university. That same year, he entered the School of Law at Tartu University. Rūsis had to find his own tuition money, and he basically travelled down a typical route for a young and ambitious Latvian youth at that time – a road that was difficult but ensured success in the future. Father Jānis had died in 1910, and Heinrihs and his brother and sisters had to take care of their mother and the “Mucenieki” homestead, as well. What's more, Heinrihs already had a family of his own. In April 1906, he married Elizabete Vilhelmine Marta Feldmane from the town of Saldus. Their son Armīns was born in July 1907 at Bulduri. In August, he was baptised by the pastor of a church in Dubulti, Jānis Opss. One of the baby's godparents was the sworn attorney Frīdrihs Alberts, a member of the “Lettonia” student fraternity.⁵

The spirit which prevailed at Tartu University was quite different from that at other universities in the Russian Empire. The spirit at Tartu was distinctly more western, even though the Russian authorities did what they could to extinguish it. Student fraternities were a clear manifestation of the spirit. At the beginning of the 20th century, there were several Baltic German, Latvian, Polish and Estonian fraternities at Tartu. Heinrihs Rūsis joined the oldest Latvian fraternity, “Lettonia”, in 1904. He soon became a full member, and he maintained his relationship with the organisation throughout the rest of his life.

Heinrihs was a student at a time when events in the Russian Empire were causing its foundations to crumble. The self-confidence of the various ethnic groups in the empire, including the Latvians, was irreversibly increased. Because of social and national oppression faced by ethnic Latvians, the revolution of 1905 was particularly bloody and tragic in Latvia. For the first time, the world began to talk about the nations on the shores of the Baltic Sea – nations which were prepared to take up arms not only against the regular armed forces of the tsar, but also the punitive expeditions that were made up of fierce Kazaks. Some Latvian politicians, particularly Miķelis Valters, began to talk of Latvian autonomy sometime in the future.

Although the revolution suffered defeat, the tsar's government was forced to amend its domestic policies to a very considerable degree. In October 1905, the tsar liberalised the empire's political structure to a certain degree, establishing the Duma (Parliament) and legalising political parties, as well. Legal or so-called civic parties began to appear rapidly in Latvia (the Latvian Social Democratic Workers Party, which was established in 1904, operated underground). One of the most important was the Latvian Party of Constitutional Democrats. Also known as the Reformist Party, it brought together wealthy members of the Latvian intelligentsia. Rūsis joined the party in Tartu in 1906. Other members included significant public activists such as the sworn attorneys Voldemārs Zāmuels and Fridrihs Alberts who, like Heinrihs Rūsis, were members of the "Lettonia" fraternity.⁶ Several Latvians were elected to the Duma, and educational institutions and public organisations of a nationalist nature began to appear. Trade and industry developed very rapidly in the Baltic provinces during this period. Ethnic Latvians played an increasingly important role in urban life as their economic influence increased. Latvians competed successfully with Baltic Germans in local government elections, particularly in Rīga. Similar processes were seen in the countryside. The provinces, however, continued to be thoroughly dominated by the Baltic German nobility. Latvians were also subject to the Russification efforts of Russian bureaucrats and the institutions of Russian government – efforts which were sometimes quite arbitrary, indeed. The Latvian Social Democrats fought hard against the prevailing order. Some of them turned to Bolshevism as a result of the existing situation. These men saw Bolshevism as the only promising route of development for Latvia. There were, however, other active civic organisations and groups among Latvians. On the eve of World War I, the Latvian nation had achieved a serious level of political maturity – one that, under certain circumstances, could become a key prerequisite for the emergence of an independent nation state.

Shortly before completing his studies and his national examinations, Heinrihs Rūsis talked to a high-ranking bureaucrat from the Russian court system about the possibility of joining the national service. Rūsis later remembered: "He asked whether I wanted to join the national service, and I said that it was very hard for a Latvian to find such a job. He immediately responded by saying that in Siberia, I could find a job and achieve things, too."⁷ This was good evidence of a trend that was firmly in place in the Russian Empire – that most jobs at courts and government institutions in the Baltic provinces were held by Russians, while capable and promising Latvians, Estonians and Germans had to leave the area to shape their careers. Heinrihs Rūsis, for his part, wanted to stay at home. He completed his studies in 1909 after writing his bachelor's thesis on the subject of "Statutes of Limitations and Civil Law in the Baltic Provinces." For this, he received a top-level diploma and went to work as an assistant to a sworn attorney in the capital city of the Vidzeme province – Rīga. Rūsis had had close links with the city even before that time, however. In 1906, his political party began to publish a daily newspaper, *Latvija*. Among its leaders were the aforementioned Zāmuels and Alberts, but also highly distinguished Latvians such as the author and playwright Rūdolfs Blaumanis (he was the paper's first senior editor and head of its literature and art department), the author Anna

572 Brigadere, the composer Emīls Dārziņš, the author Jēkabs Janševskis, the poet Kārlis Krūza, and the journalist Arturs Bērziņš. Individual articles were published by the painter Janis Rozentāls, the writer Jānis Jaunsudrabiņš and others. Several students, including Rūsis, were actively involved in the publishing of the newspaper from the very beginning. Rūsis' first major article appeared in February 1906. He reviewed a vast variety of statistics and laws to prepare an article about the living and working conditions of farmers in Russia, concluding that legal reforms would be needed "so as to avoid the dissonances which enrage and make nervous all of Russia".⁸ Another student at the newspaper was Oto Nonācs, who was a member of the "Talavija" fraternity. It can be said here that students who worked for the newspaper not only gained significant experience and learned more about the important Latvians who worked alongside them, but also earned money for their studies. In Rūsis' case, that was particularly important.

After the death of Rūdolfs Blaumanis in 1908, editor Jēkabs Stumbergs also left the paper, and Heinrihs Rūsis was appointed editor of *Latvija* in 1909. He remained in that post until the end of 1912, when Nonācs replaced him.⁹ Upon taking over as editor, Rūsis published an article on December 16, 1909, which reflected not only his professional intentions at the newspaper, but also the young editor's views about life during this particular period in history. These were views which, in general terms, Rūsis maintained throughout his life. Heinrihs first wrote that his experience as a journalist had taught him that the Latvian press often promised that which could not be delivered and offered various kinds of utopian ideas, as well: "It is better to promise what one can deliver and ensure in life than it is to promise a lot while giving very little or nothing at all." Promising to observe this principle as the man responsible for his "moderately liberal newspaper", Rūsis continued; "I am doing this on the basis of my best beliefs. My thoughts are about the fact that the Latvians, as a small nation, can achieve a better future for themselves with work, hard effort and competitiveness in the battle over survival. Large nations achieve their intentions and force their will onto others with the resources of power. Small nations find that to be impossible. Furthermore, the principle of power is a double-edged sword in the hands of those who put it to use. This is not a sign of culture, no matter from which side it appears. On the basis of these principles, I shall try to give to my small nation all that might, in my opinion, be a blessing for it. I shall encourage my people to work hard and to be energetic, insomuch as this is possible under the circumstances of a daily newspaper. [...] We are living in an era to which many hopes and expectations have been sacrificed, one which has given us very little. For many years we have been waiting for more extensive reforms, but they have not yet been implemented in real life for us."

The young editor promised that he would discuss timely and preventable shortcomings in the people's lives. He did not forget about the "inner condition" of Latvians themselves, seeking to find common ground and better relations among Latvians, Germans and Russians ("much has been talked about this, but little has been done," he wrote). Rūsis also wrote that "I want to do productive work, and so I have taken over the reins at *Latvija*. I will do everything in my power to satisfy these aims."¹⁰

This was an editorial which other Latvian newspapers could not fail to notice. Particular attention was devoted to it by the competing newspaper *Jaunā Dienas Lapa*, which was also published in Rīga. The paper sniped that the publishers of *Latvija* had spent a long time in seeking a "leader for their page who might ensure at least a more or less specific direction that is pleasing to the publishers." Finally, wrote *Jaunā Dienas Lapa*, the choice was made – it would be the "young attorney" Rūsis. If those were fairly neutral statements, then the competitor next offered a very negative view of the aforementioned editorial.¹¹ It has to be said that the energetic editor really did manage to raise the popularity of *Latvija*, because he published articles about timely issues. Rūsis wrote many editorials himself, along with articles about a wide variety of aspects of public life.¹²

Colleague Artūrs Bērziņš recalled that the work done by the young editor was difficult, but the era was saturated with public activities, as at first Rūsis was also a student, and later he was also a lawyer: “Only Rūsis and his ironclad health and unbreakable force of will could handle such a burden. I should like to add that he was assisted by bright Latvian optimism, humanitarian idealism, and the belief that good conquers evil among people and in life. Rūsis was always friendly and kind toward everyone with whom he worked and whom he met. He was a peaceful man by nature, and he always sought balanced justice. He strongly avoided any bitter or harsh words. In his newspaper, I never saw polemics or stormy denunciation of his opponents. Where he engaged in polemics, he limited the text to a polemic discussion. This was unusual in the Latvian press of the day, particularly on the far wings of politics, where people criticised and attacked each other in every issue. *Latvija* was often accused of lacking sharp teeth, but the editor did a good job by limiting the polemic yearnings of his fellow authors. [...] As editor, Rūsis avoided excessive self-representation, he never sought to place himself in first place. This example of noblesse and reticence achieved good results in different times and different places. It has to be said, however, that satisfaction came quite late. The editor seldom attended large public events, but he did like to attend good concerts and important theatrical performances when the newspaper had received tickets and he needed to rest his mind. At work, he was tolerant toward all of his co-editors, and that was not true at all newspapers. At *Latvija*, each editor was responsible for the content of his pages, and Rūsis completely respected this. If he, as editor-in-chief, wrote something outside of his own pages, he did not send the manuscript to the printer. Instead, he always forwarded it to the relevant editor for reading and approval. When he found mistakes in the first print copy, he never fixed them without communicating with the relevant editor or author. It goes without saying that this approach created friendship and a good atmosphere at work. If one reads the old copies of *Latvija*, one finds a great many editorials by Rūsis, both signed editorials and, in most cases, without any signature. These are old and pale materials which speak to our cultural history, but back then they were living and encouraging words which affected the minds and thoughts of readers. The words flew in the air.”¹³

Late in 1912 or early in 1913, Rūsis left his political party and, as noted, his job as editor of *Latvija*. He focused completely on his job as an assistant to an attorney – his experienced patron, Fridrihs Alberts, who was also a member of the “Lettonia” fraternity. It is possible that one of the reasons for this was that Rūsis needed more money for his family – his daughter, Velta Marija, was born in March 1912.¹⁴ Alberts at the time was known as one of the best attorneys for farmers who wished to pursue civil cases in the Russian legal system. Cases had to do with the real estate of the royal court and of various farmers in the country, with the approval of ownership rights to people who were farming land, etc. Heinrihs Rūsis gradually became a similarly talented attorney.

It must be noted, however, that there was also an ideological reason for his departure from his political party. In September 1912, the newspaper of the conservative Latvian People’s Party, *Rīgas Ziņas*, wrote about a meeting of party cadets that had just taken place. The paper, edited by Fridrihs Veinbergs, reported that some 70 people attended the meeting, and an opposition of a “more radical nature” emerged – six men who did not agree with the majority view (that held by the publishers of *Latvija*, among others) and opposed the nomination of the Reverend Kārlis Irbe for a post on the Russian Duma from Rīga. Among the opposition was the distinguished public activist Vilis Olavs, but also Heinrihs Rūsis. Veinbergs’ newspaper claimed that Rūsis was immediately sacked from his post as editor of *Latvija*, the sacking to take effect on October 1.¹⁵ The very next day, the newspaper *Dzimtenes Vēstnesis* published a letter from Rūsis in which he denied the claims made in *Rīgas Ziņas*. He said that he was leaving the paper voluntarily and that he had wanted to do so in the spring of 1912, failing only because his successor had to complete his obligations in another job before

574 taking over. *Rīgas Ziņas* was correct, however, in arguing that the aforementioned letter and the way in which it was published simply enhanced impressions that there were disagreements among the editors and publishers of *Latvija*. This was all the more so because during his last weeks at work, Rūsis was quite open in printing views in his column that were in conflict with those of the publishers.¹⁶ In 1940, he would testify before Soviet interrogators that he had not been satisfied with the fact that his party moved rightward in its politics.¹⁷

Even after he left the newspaper, Rūsis continued to work in the field of journalism as he pursued his job as an assistant to an attorney. He published articles both in *Latvija* and in *Dzimtenes Vēstnesis* (particularly in 1913), writing about various legal issues that were of importance to the Latvian public, and particularly to farmers – changes in laws vis-à-vis the property rights of farmers, but also about the situation of schoolteachers, sailors and parish local governments, the status of women in the family, etc.

World War I began in 1914, and it caused radical changes for the nations and countries of Europe. Increasing numbers of men in Latvia were drafted into the tsar's army and sent to the front lines. Countless people fled Latvia and became refugees throughout the Russian Empire. Heinrihs Rūsis was confirmed as a full sworn attorney on June 10, 1915, when the front lines were already in Latvia. Evacuation of government institutions, schools, nearly all industrial companies, and workers and civil servants to Inner Russia began in August 1915. As the region of Kurzeme was taken over by the German military, thousands of forced and voluntary refugees left the region. They would spend years in the vast territory of Russia, and many would suffer unspeakable difficulties. The front line was stable along the Daugava River for several years, and a semi-circle that was a few dozen kilometres long encircled the city of Rīga, which had become the centre for political and public life for Latvians. Latvian political and public activists in Latvia and in major Russian cities were busy with the work of refugee committees.

In the autumn of 1915, the Rūsis family joined the institutions of the Rīga Regional Court in moving to Tartu, where Heinrihs immediately joined in the work of the Latvian Refugee Assistance Committee as the chairman of its Legal Office. Many distinguished people, including future Latvian presidents Jānis Čakste and Alberts Kviesis, were members of the committee. The main issue for Rūsis was helping refugees from Kurzeme and Zemgale to learn about their abandoned properties and their legal situation. Rūsis wrote about these matters in the Latvian press,¹⁸ as well as in the "Refugee Calendar" of the Central Committee to Provide for Latvian Refugees.¹⁹

After the revolution of February 1917 in Russia, events in Tartu developed very quickly. On May 7, a congress of delegates representing Latvian refugees from Kurzeme gathered in Tartu. The sworn attorney Jānis Čakste, who a few years later would become independent Latvia's first president, was selected as the temporary commissar for the Kurzeme province, which at the time was occupied by the Germans. Heinrihs Rūsis was selected as his deputy.²⁰ He resigned from the post a short while later, however. Latvian refugees in Tartu also elected Rūsis to the Tartu City Council – a job which he kept until the German military entered the city in February 1918.²¹ On May 28, 1917, a conference of Latvian attorneys was held in Tartu, chaired by the sworn attorneys Čakste and Jānis Šimanis. Delegates discussed self-determination for Latvians and the need to establish a new court system and a new Latvian Bar Association. The latter proposal was put aside pending the return to Latvia of Latvian lawyers who had been scattered throughout Russia and many other parts of the world. An executive office for Latvian lawyers was set up in Tartu. Members of the board were Kārlis Pauļuks, Heinrihs Rūsis, Andrejs Šimanis, Alberts Kviesis, Kristaps Valters, Jānis Jakstiņš and Kārlis Kalēvics.²²

During this period, a reserve company of Latvian riflemen was also posted in Tartu. The revolutionary mood among soldiers was expressed through endless meetings and street demonstrations. Many Estonians were dissatisfied with this, and some demanded that the force be withdrawn to Latvia.

This was all the more so because the provisional government of Russia formally agreed to the merger of Estonian lands in the Estonian and Vidzeme provinces in the spring of 1917, awarding the right of autonomy to Estonia. Next came the Bolshevik uprising of November, and Soviet power was instituted in the Baltic region, too. On November 29, 1917, at the Valka City Council building, the Provisional Latvian National Council was established. The new organisation announced on December 2 that Latgale was merging with the other areas of Latvia and that Latvia would be autonomous. Given the prevailing situation, these were pronouncements of little effect, but they were of invaluable importance in the further genesis of Latvian statehood. The council had several commissions to cover foreign affairs, finances, defence, restoration of Latvia, preparation for a Constitutional Council and drafting of the Constitution. The latter of these committees was the largest in terms of membership. Chairman Voldemārs Zāmuels, who was also board chairman of the entire council, oversaw the work of 13 important Latvians – Kārlis Pauļuks, Pēteris Juraševskis, Frīdrihs Grosvalds, Jāzeps Trasuns, Jānis Akurāters, Arveds Bergs, and also Heinrihs Rūsis among them.²³ Because of the complex military and political situation in the area, the commission never really got down to work.

After Soviet Russia, Germany and the Austro-Hungarian Empire held peace talks at Brest Litovsk and failed to reach agreement, the Germans and their allies launched a new attack along the entire front line, beginning on February 18, 1918. The Russian army had all but completely collapsed, and the Germans overran Ukraine, Latvia and Estonia, reaching Pliskau very quickly. On March 3, Soviet Russia was forced to sue for peace on German terms. The entire Baltic region was occupied by Germany. Politicians in Estonia took advantage of the departure of Bolshevik forces and the arrival of the German occupants to declare their country's independence (on February 24), but the Germans rejected the idea, and the Estonian government could not begin its work until November. As the German occupation took hold, the Rūsis family sought permission from the relevant institutions to return to Rīga. The family came home in May 1918, and Rūsis went back to work as a sworn attorney.

After a truce was reached on the Western front line (which essentially represented the end of World War I), a revolution occurred in Germany which led to the collapse of the German Empire. The domestic situation in the German-occupied Baltic territories changed very quickly. The independence of the Republic of Latvia was proclaimed in Rīga on November 18, 1918, and a provisional government headed by Kārlis Ulmanis went to work. The situation was extremely complex for any attempt to establish the structures of an independent state. Heinrihs Rūsis published several lengthy editorials in the press to discuss his experience with the German occupants while visiting his native Kursīši Parish in the summer of 1918. Rūsis wrote about the German plans to colonise Kurzeme. Beginning in April, the Germans had started to kick farmers off their own land, thus making room for German colonists. Germans, wrote Rūsis, were hostile toward the Latvian intelligentsia, seeing it as a threat to the long-standing power and interests of Germans in Latvia. He also wrote about the shortcomings of the Russian court system. Most courts in Latvia were run by Russians who were ignorant of local conditions, while educated Latvians had to travel to Inner Russia, including Siberia, to launch their own careers. Rūsis wrote that the courts of the new Latvian state must be different and that judges must speak Latvian, German and Russian: "This will represent our first opportunity to ensure justice for Latvians which is organised by Latvians themselves. Let us hope that the new courts will observe the principle that citizens do not exist because of the courts, but the courts do exist because of the citizens."²⁴

Of particular importance and timeliness was an editorial which Rūsis published on December 20 in *Jaunākās Ziņas*. Titled "Behind the Mask of Justice", the editorial demonstrated the author's national and political positions as he analysed articles in the leading German newspaper in Rīga,

576 *Rigaesche Rundschau*. Rūsis very precisely discussed the position taken by the Baltic German elite vis-à-vis the new Latvian state: “In certain circles in Latvia, people simply cannot accept the right of Latvians for self-determination in their own home. If in no other way, they try to denigrate Latvians as such between the lines. Quite often we see them thinking along these lines: If we cannot govern in Latvia, then Latvians should not be allowed to do so, either, and an altogether new ruler should come to the country. [...] We Latvians are often accused by German chauvinists of not wanting to tolerate other nationalities in the new Republic of Latvia. If the same logic had been observed among conservative Germans in the Baltic States before the Latvian state was established, then we would believe that conservative Germans are speaking on the basis of their true beliefs. After everything that happened in the Baltic States in the past, however, any sensible Latvian must say that reactionary Germans are hiding behind the mask of justice in an attempt to reduce the importance of Latvians.” Rūsis went on to pose a series of rhetorical questions which showed successfully that during the German occupation between 1915 and 1918, Baltic Germans rejected all that was Latvian and were even hostile toward it: “Latvians are kind-hearted by nature, and they will never oppress non-Latvians in their own country. No one, however, will be able to deny their natural rights – defending their right to exist in their own home. Those Germans who consider themselves to be local residents of Latvia and will try to work together with Latvians in pursuit of universal welfare in Latvia – they will be our respected co-citizens and comrades in work. A different situation exists with those local Germans who consider themselves to be the ‘front line in the march to the East’ and think that Latvia is an old German colony which must be restored. If such people speak of Latvian chauvinism, then they are placing the mask of justice on their true face.”²⁵

The provisional government faced very difficult times under the German occupation, not least because it did not yet enjoy universal support on the part of the people. Another problem was that after the collapse of the German Empire, Soviet Russia abrogated the 1918 peace treaty that had been concluded at Brest Litovsk and once again moved its military toward the Baltic region. Early in January 1919, the German and Latvian armed forces were forced to flee Rīga and move to Kurzeme, as was the provisional government. A great many Latvians, including Heinrihs Rūsis and his family, decided to stay in Rīga, which was proclaimed to be the capital city of Soviet Latvia. In January 1919, Rūsis found a job in his area of specialisation – he became an assistant to the administrator of the Defence Collegium of the Soviet Latvian People’s Commissariat on Justice.²⁶ There was no ideological reason for making that choice, and that was true of thousands of Latvians who served in the Soviet Latvian apparatus and military – the administrator was another conservative attorney from Rīga, Andžs Sumbergs.²⁷ The Soviet government, headed by Pēteris Stučka, was very consistent in pursuing the principles of the Bolsheviks, and it very quickly lost popular support. By May 22, Rīga was back in the hands of the Germans. After getting rid of the Bolsheviks, the Germans began a true reign of terror, seeing each and every Latvian as a potential Soviet. Rūsis immediately went back to work as an attorney in a city which was now almost completely controlled by Germans. He sought to defend Latvians who had been arrested insofar as he was able to do so. The government of Andrievs Niedra was considerably pro-German, and it really had no control over what was happening in the city. The provisional government of Kārlis Ulmanis, moreover, was not far away – it was on the steamship Saratov in Liepāja harbour, and it had very a very hostile attitude toward the Niedra regime. Early in June 1919, post-graduate members of student fraternities in Rīga agreed that Niedra and Ulmanis must make peace and put together a joint government. A delegation was appointed to travel to Liepāja and see Ulmanis. Rūsis was the chairman of the delegation, and he was accompanied by legal specialist Jānis Jakstiņš and sworn attorney Jānis Purgals, who was later a notary in Rīga. Not much is known about the trip, although some historians have written that Ulmanis refused to admit the delegation to his rooms on board the ship, choosing instead to consider the

offer that was being brought from Rīga to be sabotage. “That is why his relationship with student fraternities was never friendly,” wrote one author. That is an exaggeration, however. Latvian historians have, to a certain extent, amended negative views about the role of the Niedra government in Latvian history. In the spring of 1919, we know, Ulmanis seriously considered the possibility of reaching agreement with Niedra. There were even negotiations in pursuit of these plans, and it was only in late May, when the British made clear their distaste of Niedra, that Ulmanis rejected any further processes in this regard. Rūsis himself met in 1938 with the distinguished politician and public activist Arveds Bergs, who had fallen into disfavour in the Ulmanis regime, and told the man that in June 1919, “with great effort”, Rūsis and his colleagues reached the Saratov in Liepāja and climbed on board “on a little rope ladder.” It took a long time before the men were received, Rūsis remembered. When they were finally admitted to Ulmanis’ presence, Rūsis told him about the need to “reach some agreement with Niedra.” The head of the provisional government responded by saying that “he was in a situation in which he could not do so. Rūsis understood this to mean that Ulmanis was linked to the English and the French, and they would not agree to any settlement with Niedra, fearing that this would increase the German influence in the Baltic States.”²⁸

In July 1919, after a victory over the German forces at Cēsis, the provisional government returned to Rīga from Liepāja, and for the first time it truly began to control the situation in the part of the country that was not held by the Bolsheviks. Rūsis went back to work as an attorney, now in the independent Latvian state. In July, the 1st Latvian Separate Brigade and the North Latvian Brigade, commanded respectively by Jānis Balodis and Jorģis Zemitāns, were merged into the new Latvian Army. A Military Court was established in the same month. On December 22, 1919, the Superior Military Court of Latvia was set up, and its three members represented the court of last appeal in military cases. The first chairman of this court was Voldemārs Zāmuels. When the relevant officials were putting together the structure of the court, they looked at Heinrihs Rūsis. After a discussion, the chairman of the court agreed to Rūsis’ demand – the he be allowed to work simultaneously as a sworn attorney in Rīga. On December 22, 1919, the Cabinet of Ministers appointed him a member of the Superior Court. In addition to Zāmuels and Rūsis, Captain Gustavs Gerbers, later to become a sworn attorney himself, sat on the court. Now, however, Rūsis, the experienced attorney, found himself in a very difficult situation, indeed. On January 2, 1920, he wrote to the chairman of the court: “When my candidacy was being discussed with me, I thought that I would have the duties of a senior military judge in terms of dealing with fundamental aspects of military law, controlling and supervising the situation. Today I have found that the court will receive all of the political cases which were meant for the military field courts. I have been a defender in courts for more than 10 years. The superior military court could use me only for a certain amount of time, because I accepted the candidacy with the rule that I would remain a defender in the civilian court system. Now, if political cases are being sent to military courses, I cannot see any opportunity of remaining a member of the court. I ask the defence minister, therefore, to free me from my job as a member of the Superior Military Court of Latvia.” On January 11, the chairman of the court reported to the defence minister that “in a personal conversation with Mr Rūsis I learned that since he took the job, he has concluded that the duties of a sworn attorney are very difficult to bring together with the job of a member of the superior military court.” Rūsis was allowed to leave the court, and he was replaced by a member of the Supreme Court Senate, Broņislavs Nagujevskis.²⁹

It must be added that even during the brief period of time that he served on the superior military court, Rūsis continued his work as a sworn attorney. On December 29, 1919, he wrote a personal letter to Defence Minister Kārlis Ulmanis, asking him to speed up consideration of the issue of horses requisitioned from farmers in the Jaunpiebalga Parish by the Northern Latvian Brigade. Thanks

578 to the attorney's efforts, the horses were returned to their owners.³⁰ From 1919 until 1921, Rūsis also served as a legal consultant to the Education Ministry. Perhaps this was in part because one of his classmates from the Baltic Teachers' school, Jēkabs Pērkons, was running the ministry's Department of High Schools and Trade Schools at the time.³¹

Heinrihs Rūsis also tried to become involved in politics. In April 1920, he stood as a candidate for the Constitutional Convention, representing the Christian National Party. He was eighth on the list of candidates, which also included the physicians Gustavs Reinhards and Oskars Voits, the clergymen Kārlis Irbe, Teodors Grīnbergs and Edgars Bergs, the notary Jānis Purgalis, the judge Aleksandrs Gubens, the prosecutor Kārlis Kvelbergs, and others. Many of the candidates were fellow members of the "Lettonia" fraternity. In the event, the party won three seats at the convention, but Rūsis was not one of them.³² The list won 16,268 votes – the most in the Kurzeme voting district. In the Kuldīga District, where 512 votes were received, the greatest number came from the Kursiši Parish (49) and the Skrunnda Parish (36).³³ This can probably be attributed to Rūsis himself.

In the local government election of March 1922, Rūsis represented the same party in seeking a seat on the Rīga City Council. Along with four other candidates from the party (including two other members of "Lettonia" – Reinhards and Bergs), Rūsis won a seat on the Council and remained there until 1925, when he lost a re-election bid.³⁴

Throughout the years of Latvia's independence from 1918 until 1940, Rūsis worked as an attorney. He was highly professional, balanced, selfless and erudite, and he became one of the most widely recognised and popular specialists in the area of criminal law in all Latvia. He did not hold any official government positions, although after the coup of May 15, 1934, he was offered the job of justice minister in the new Kārlis Ulmanis government. Rūsis rejected the offer because he wanted to remain independent. Even more, the erudite lawyer could not accept the illegal and authoritarian system which Ulmanis had established in the wake of his coup. The writer and journalist Arturs Bērziņš, who had known Rūsis since the two of them worked together at the newspaper *Latvija* from 1909 until 1912, had this to say about the lawyer and his work: "Rūsis' name was popular in Latvia, and when he presented legal thoughts or judgments, these were considered not only by Latvia's judicial institutions, but also, and very carefully, by those who shape and influence political and public thought. When he undertook the defence in a case, he devoted all of his heart and soul to the case. He carefully studied the facts and materials to cast light on everything and to decide on the situation through court processes. Rūsis was an amazing interrogator of witnesses, and when he defended people in criminal cases, he spoke of unfavourable facts, but managed to explain or playfully analyse them to the point where he either won acquittal (if he believed in the client's innocence) or a significantly lighter punishment – he never insisted on acquittal if he himself doubted whether the client had told him the truth or hid something important. His defence speeches were laconic and elegant, but with exhaustive analysis of the facts, and I have never been able to forget these. He always spoke for the court, not the public at large. He only said things which he believed. A man who worked with the deceased [Rūsis] for many years has written about him. This author, who sometimes had the chance to listen to Rūsis' speeches in courtrooms, can only agree with the ideas that were expressed by the jurist. A better and more true description of Rūsis as an advocate would be difficult to express. [...] He had a clean heart, and he was a Latvian man who had no pride or pompousness. Throughout his life and work, the governing principles were a sense of obligation, a sense of humanity, and the idea of working on behalf of his fellow man. I once read true words about Rūsis: 'Heinrihs Rūsis, throughout his life, was the simple farm boy from Kursiši who arrived in Kuldīga, Rīga and Tartu. He saw a brother in every man, and he never demanded any praise. The fruits of his labours were enough – the ability to help those who might otherwise face injustice'."³⁵

Rūsis was the defence attorney in many court cases which attracted public notoriety, and often his defendants were acquitted. In January 1923, for instance, the Rīga Regional Court sentenced a law student called Voldemārs Dannenbergs to five years of forced labour for crimes that he had committed in the Ufa province of Russia during the Russian Civil War. Dannenbergs at that time was commander of a Red Army unit. In April, defence attorney Rūsis filed a cassation complaint, and Dannenbergs was acquitted. Between 1930 and 1932, when he was expelled from the collegium of attorneys in Latvia, Dannenbergs was Rūsis' assistant.

Another vivid example of Rūsis' talents can be seen in his involvement in one of the criminal cases in which "traitors of the nation" were tried. These involved Andrievs Niedra and the ministers of the government which he had run after the German overthrow of the existing government in Liepāja. Rūsis defended the justice minister from the government – Oskars Borkovskis, who would later become a sworn attorney himself. The case passed through all levels of the court system, starting with a district court and ending with the Senate of the Supreme Court. In October 1923, Borkovskis was sentenced to 18 months in prison, but in a cassation complaint before the Senate in November of the same year, Rūsis quite successfully dealt with all of the claims that had been made by prosecutors. Historian Āris Puriņš has concluded with reason that the Senate's reaction to the cassation complaint was based not on the law, but on purely political considerations, because the lawyer's arguments basically could not be overturned.³⁶

Rūsis' law office was located at Krišjāņa Barona Street 5.³⁷ There was no shortage of visitors, and there was one particular incident which confirms Rūsis' popularity and outstanding human nature. In June 1920, a farmer from the Bērzone Parish (now the Bērzaune Parish) came to Rīga to see Rūsis after having a dispute with parish officials. He found the address at Barona (then Suvorova) Street 5, but he mistakenly entered the office not of Rūsis, but of the private attorney Aleksandrs Dulbe, who had worked in the building since pre-war days. Dulbe was happy to listen to the farmer's woes and presented him with a bill. Later Rūsis found out about this and sued Dulbe. In 1920, a court in Rīga convicted Dulbe and ordered him to take down the sign outside his apartment door in which he announced himself as a lawyer. Dulbe appealed, but the appeal was not heard. In 1927, when Dulbe had completed his higher education, he tried to become an assistant to a sworn attorney. He failed again. The Council of Sworn Attorneys solicited Rūsis' views on the matter, and he wrote this: "In recent years I have not seen anything improper in Dulbe's activities. He is older now and has demonstrated much energy by completing his higher education at his age. He should, therefore, be accepted as an assistant to sworn attorneys."³⁸

As one of the most distinguished representatives of his profession, Rūsis was chosen to be a member of the Latvian Council of Sworn Attorneys at a general meeting of attorneys which took place on March 1, 1935.³⁹ He also continued to be active in public and political work. From 1929 until Kārlis Ulmanis closed down all of the country's political parties, Rūsis was a member of the Latvian Farmers Union in Rīga. In 1933 he was elected chairman of the party's annual congress.⁴⁰ He was also a member of the board of a "Lettonia" fraternity organisation which helped to take care of senior members of the fraternity. Rūsis was also on the board of the Association of Senior Fraternity Members.⁴¹ Rūsis was very popular not only among members of "Lettonia", but also among members of other fraternities – something that was facilitated by joint events and everyday life. After World War II, an émigré called Aleksandrs Mīlenbahs, formerly a judge in Jelgava, would recall: "Who among the community of fraternities in Rīga did not know about Rūsis and his extensive activities?"⁴² Heinrihs Rūsis was a member of the Colonel Fricis Briedis Fund, the Rīga Association of Building Owners (he chaired it for many years), the Association to Combat Tuberculosis, etc. He was chairman of the Vidzeme Patronage Association, a spokesman and board member for the Rīga Latvian Association,

580 later a member of the association's Division of National Culture, a board member of the Public Club, and a member of the Latvian Bar Association. Early in 1931, the Bar Association celebrated its 20th anniversary at the Latvian Association's building, and Rūsis delivered a speech on civil aspects of criminal cases, thus once again confirming his competence and diverse knowledge.⁴³ Rūsis also spent time on managing several properties in Riga. In 1928, he and his father-in-law, Robert Schortmann, joined the book publisher Jānis Roze in purchasing the apartment building in which Rūsis lived. He had a summer house in Majori,⁴⁴ as well as property in the Kursiši Parish (in 1921, he inherited a homestead called "Dabas").⁴⁵ The homestead was leased to a farmer called Žanis Briedis, and Rūsis' children, Armīns and Velta, spent their summers there until they finished high school.⁴⁶ Rūsis was on the board of the Liepāja Oil Factory, where he was also a shareholder.

In 1936 and 1937, the lawyer returned to the profession he had joined as a young man – he became editor of a weekly magazine called *Mūsu Īpašums* (Our Property). Occasionally he published articles about issues that were of importance to building owners.⁴⁷ During the Ulmanis dictatorship, Rūsis was a member of the Latvian Chamber of Commerce and Industry, also chairing the unit of the chamber which dealt with building owners and construction. In November 1937, retailers, industrialists and building owners held their first congress. Rūsis was a member of the presidium of the event, as well as the vice-chairman of the meeting at which delegates discussed building management issues.⁴⁸ On November 6, 1938, Rūsis received a third-level Cross of Recognition from the president of Latvia for his accomplishments.⁴⁹

Rūsis grew up in a family in which a great deal of attention was focused on religion. In the 1920s and 1930s, he spent quite a bit of time working with Lutheran institutions. He was a member of the Dome Cathedral congregation, which was led by the Reverend Edgars Bergs. Others who were members of the congregation included Latvian President Alberts Kviesis, who had also served as Latvia's chief justice, Professor Ludvigs Adamovičs, Senate member Jēkabs Grots, physician and general Alberts Brambats, and many others. In 1928, Rūsis was elected vice president of the board of the Latvian Evangelical Lutheran Church. He was a close colleague of Bishop Kārlis Irbe, and on the board he was responsible for agreements concluded between congregations and clergymen, as well as the sale and leasing of church properties.⁵⁰

In February 1930, the Dome Cathedral was facing an internal conflict about the alleged right of German and other congregations to the house of worship.⁵¹ Rūsis chaired a seven-member commission to discuss the matter.

In April 1931, Kārlis Irbe, by now an archbishop, resigned. He was also a member of the "Lettonia" fraternity. In November, Teodors Grinbergs was elected acting bishop, and Heinrihs Rūsis became the president of the cathedral's board (the acting bishop served as his deputy). When Grinbergs was elected archbishop in March 1932, Rūsis declared that the two jobs could be merged – the head of the church also had to be the president of its board. As a result of this, he resigned from the board altogether. The new vice president was Pēteris Eglītis, a sworn attorney and "Lettonia" member whose wife, Marta Eglīte, came from the Kursiši Parish from which Rūsis, too, hailed. The two families were very close.⁵² After the coup of May 1934, changes occurred in the management of the church. Six members of the board were forced to resign in the autumn of 1934, and Archbishop Grinbergs chose his own people to replace them. When Eglītis resigned, Heinrihs Rūsis became vice president of the board once again, and he kept the job until his arrest by the Soviet occupants in the summer of 1940.⁵³

Rūsis did not have a good relationship with the authoritarian regime, particularly beginning in 1937 and 1938. He was editor of the publication *Mūsu Īpašums*, and he was forced to publish articles which praised the regime and its leader, despite the fact that the journal, which had to do with prop-

erty issues, was not political at all.⁵⁴ According to the politician and statesman Arveds Bergs, Rūsis enjoyed a bit of support, or at least respect from Kārlis Ulmanis. On August 14, 1935, with the dictator's blessing, he was chosen as a board member and property manager of the Rīga Latvian Association. In his personal journal, Bergs recorded what Rūsis really thought. He recorded a conversation which he had on August 29, 1938, with Rūsis, quoting the man as saying that he was "quite cool as to the existing regime. The bowing and scraping could no longer be tolerated, he could not continue in that way too long. If he were told that it would be for two years, it would be too little, but three years – it would be too much." Rūsis was not happy with Ulmanis' approach to farmers, whose interests were proclaimed as a government priority: "Everything has become demoralised. A narrow clique exists around Ulmanis, and it jealously makes sure that no one who tells the truth approaches him," Bergs recorded. Rūsis tried to discuss the problem with Ulmanis. He sent a letter to the president, submitting it to the dictator's adjutant, Col Miervaldis Lūkins and asking that he be received on "urgent business". There was no response, and Rūsis never again tried to meet Ulmanis. Rūsis also said that he would not take any new jobs and that he would resign from existing ones such as his role in the Vidzeme Patronage Association, whose president he was. When Justice Minister Hermanis Apsītis became involved in the association's work, Rūsis felt that the organisation had lost its purpose: "How far are we supposed to go if notes are written to the Supreme Court Senate as to how cases are to be resolved?" Rūsis was very critical about people such as the editor of the newspaper *Brīvā Zeme*, Jūlijs Druva, and the education minister, Jūlijs Auškāps.⁵⁵

Rūsis' fairly evident change of mind can apparently be attributed to his sense of the law as a lawyer. He and others in his profession clearly understood that the Ulmanis coup and the man's authoritarian regime were illegal and ridiculous in much of what was done. Rūsis also had personal problems with Ulmanis and his supporters. The dictator established a network of political spies who regularly reported on Rūsis' statements and moods. Some claimed that he was part of the unorganised opposition to Ulmanis or of organisations that were simply imagined. It is very likely that Ulmanis himself read these reports, or at least summaries of their content. Arveds Bergs' biographer, Uldis Lasmanis, cites a letter that was written to Ulmanis by an anonymous individual who signed the document only as "Supporter". The person wrote about former President Alberts Kviesis and his anti-Ulmanis mood: "Kviesis has been very active in recent times, he has become so big that he dares to criticize Mr President out in the open (where he thinks everyone is his friend). He sits there like an oracle or mummy, scorns and comments on your activities and work – all of your activities, he says, are unlawful and usurped. All of this shows that he still considers himself to be the lawful president, that everyone must approach him as an important person. In the Association of Senior Fraternity Members he is still addressed as 'Mr President'. He has contacts with [Marģers] Skujenieks, [Heinrihs] Rūsis and [Arveds] Bergs – he considers himself to be a centre which brings together various groups that should support the active work of the general [Jānis Balodis]." ⁵⁶ Rūsis had had a good relationship with Kviesis since his days as a student in Tartu, and both men were members of the "Lettonia" fraternity. Rūsis' son, Armīns, recalled in 1969 that Kviesis visited the elder Rūsis shortly after General Balodis was forced to resign as deputy president and war minister in April 1940. The son remembered that the former president told his father that in 1936, when Ulmanis took over the presidency from Kviesis, the dictator had promised that Balodis would always retain his post as deputy president.⁵⁷

On March 30, 1939, the director of the Court Department of the Justice Ministry sent a report to the Council of Sworn Attorneys – one that becomes more easily understood if one remembers the aforementioned network of political spies: "The [justice] minister has no objection to the membership of your council, except for the sworn attorney Heinrihs Rūsis, who has been stricken from the

582 membership of the council by the minister.” On April 13, the council was forced to inform Rūsis of this fact.⁵⁸ Presumably other members of the council felt uncomfortable in the presence of the experienced lawyers. On April 3, 1940, the council appointed Rūsis as the representative of all lawyers before the state’s Tax Commission. Rūsis learned of this appointment only a few weeks before the Soviet occupation – on May 24, 1940. He was asked “not to refuse to take part in the meetings of the Tax Department Commission”.

It is certainly true that Heinrihs Rūsis enjoyed sufficient public standing and popularity to make sure that during the moderately authoritarian system that was in place in Latvia, he could still retain his belief in the rule of law and in the illegal aspects of the Ulmanis regime. He didn’t even have to go to great lengths to hide these ideas. At the end of the day, Rūsis’ biography was printed not only in Latvia,⁵⁹ but also in the 1937 issue of “Who’s Who in Central Europe”.⁶⁰

ARMĪNS RŪSIS

Heinrihs Rūsis’ oldest son, Armīns, entered the first year of the Rīga City Russian High School in August 1919. It was a classical school where Latin was taught. Armīns was graduated in June 1925 with very good results. Of 18 final grades, he received only one that was below the top mark of 5 – he got a 4 in drawing. In the autumn of the same year he began his studies at the University of Latvia, where he pursued a law degree.⁶¹

While a student, Armīns Rūsis won several prizes for papers that he wrote – “Administrative Justice” (2nd prize in 1928) and “International Legal Aid in Criminal Cases” (1929).⁶² In the spring of 1929, he completed his studies, and on September 11, he received his law degree.⁶³

Shortly after becoming a student in the autumn of 1925, Rūsis joined the “Lettonia” fraternity. In the spring of 1926, he became a full member of the fraternity after completing pledge requirements. During his study years, the young man held several important posts in the fraternity – assistant archivist, assistant economist, assistant song instructor, assistant treasurer, judge on the fraternity’s court, and secretary of the fraternity. During the first semester of 1929, Armīns Rūsis became director of literary events at “Lettonia”.⁶⁴ In 1970, Rūsis recalled that the literary evenings in Rīga “had two faces – one that was careless and merry, and another that was imbued with deep seriousness. These two faces seemingly supplemented one another and created a balance between the yearning of active fraternity members to compete and see who was the cleverest and the desire of mature members to share their ideas with younger members.” Managing these literary evenings, which involved a diverse set of presentations, co-presentations and debates, certainly required specific skills, and Rūsis did very well, indeed.⁶⁵ The responsibility was all the greater given that many senior members of the fraternity were extremely distinguished men – university professors Francis Balodis and Augusts Tentelis, public activists, clergymen and even statesmen (government minister Voldemārs Zāmuels, President Alberts Kviesis, and many others). After he completed his studies, Rūsis continued to be active in the fraternity’s life, now as a senior member.

On October 4, 1929, Rūsis asked the Council of Sworn Attorneys to accept him as an assistant to his father. Heinrihs Rūsis submitted a letter in support of this idea. The prevailing order at that time was one in which references had to be provided with respect to the applicant’s “moral characteristics and legal knowledge.” Rūsis listed Hugo Lazdiņš, chairman of the Criminal Department of the Division of Courts, Jānis Ziediņš, a judge at the same department, Jēkabs Grots, a judge at the Civil Department of the Division of Courts, and Fricis Gailītis, a sworn attorney. The council asked the references for information, and the positive responses had much to do with the personal relationship between the Rūsis family and those who were providing the reference. Here’s an example of what Lazdiņš wrote: “Armīns Rūsis is the son of the sworn attorney Rūsis, and I believe that this alone

offers a complete guarantee of his moral characteristics. I have known Armīns Rūsis for approximately nine years because I have met with Mr Rūsis' family. I have also seen him at the house of the 'Lettonia' fraternity, in which Rūsis was a member. As far as his work abilities are concerned, I know that in high school, he was the top student, and he was graduated from the School of Law in four years' time. He also finished the English Lyceum." Ziediņš: "I have known Armīns Rūsis for seven or eight years. I have met him at various parties, as well as at his homes in Rīga and Jūrmala. I can offer the very best reference as to Armīns Rūsis' moral characteristics." Gailītis: "I have known him for approximately 10 years in his family and outside of it. He is the son of the sworn attorney H. Rūsis, and he is faultless in moral terms. I am completely convinced that there can be no obstacles or biases against his being admitted into our midst." And Grots: "Armīns Rūsis is the son of our colleague, the sworn attorney Rūsis. I was a student with the elder Rūsis at Tartu University and have visited his home. I have known Armīns Rūsis since he was a child. Armīns Rūsis is a good and hard-working man. He was graduated from the university as a very young man and with excellent grades, and I am completely convinced that he should be admitted as an assistant to sworn attorneys." In a secret vote on November 6, 1929, the council unanimously agreed to accept Armīns, and he immediately was given annual reports and instructions. He received his certificate the next day.

Quite soon afterward, the young lawyer began an active career in his father's office. He took his first case on November 25, 1929, and by March 1930, he had completed or begun 12 criminal cases before various courts. Assistants to sworn attorneys were supervised by their patron, and they had to spend at least six months in that status. This was a period during which they prepared for their own cases before settlement courts and appellate institutions. On May 15, 1930, the Council of Sworn Attorneys approved a request from the younger Rūsis to be allowed to handle his own cases before rental boards, settlement courts and appellate courts. The elder Rūsis wrote that as his assistant, Armīns did "various kinds of work" and prepared complaints and appeals in civil cases.⁶⁶ The Rīga Regional Court agreed, and Armīns Rūsis went to work. The Rūsis law office at Krišjāņa Barona Street 5 always had plenty of work, and by January 1931, Armīns had handled some 50 cases before a wide variety of courts – the Rīga Regional Court, settlement courts, the Rīga Orphanage Court, the Military Court and the Jelgava Regional Court. He handled civil as well as criminal cases. In June 1931, the Council of Sworn Attorneys allowed Rūsis to handle cases at the Rīga Regional Court on his own, and in 1933 he received the same right with respect to the higher courts.⁶⁷ As the lawyer's popularity expanded, so did his workload. In 1931, he had 90 cases, but there were 110 in 1932, 150 in 1933 and 130 in 1934. Gradually, he began to specialise in civil affairs, but by 1934, the proportion of criminal cases was creeping up once again.

The duties of an assistant to a sworn attorney involved certain obligations vis-à-vis the Council of Sworn Attorneys. Armīns Rūsis had to present research papers which confirmed his competence. After five years, he could hope to become a sworn attorney himself.⁶⁸ Armīns also took part in the work of the council's commission on punitive laws. In January 1932, he presented a paper that was called "Unification of Contacts Among Institutions Which Offer International Aid in Criminal Cases in Latvia, Lithuania and Estonia." This paper was delivered at the 1st Congress of Latvian Lawyers. In May 1932, at a conference of assistants to sworn attorneys, he listened to a paper presented by one J. Gūtmanis, "International Law Related to Automobile Traffic", and then offered a co-presentation and rebuttal of his own. Armīns also published scholarly articles in *Universitas*⁶⁹ and *Jurists*.⁷⁰ In May 1933, the Council of Sworn Attorneys declared that Rūsis had done so well that he would not have to present a second paper at the conference of assistants. Such events had to be attended, however, and Rūsis did the best that he could – by November 1934, he had attended 53 of 98 conferences. That same month, Armīns Rūsis asked that he be confirmed as a sworn attorney. Once again,

references had to be provided, and once again the references were issued by Lazdiņš, Grots (now a member of the Supreme Court Senate), and Gailītis. Once again, the references were very positive. An additional reference was provided by Aleksandrs Gubens, chairman of the Senate's Criminal Cassation Department, who had encountered Rūsis while working at the University of Latvia. He wrote: "Armīns Rūsis has characteristics which completely justify his admission to the company of sworn attorneys. I can make this confident statement because of my observations of the way in which Mr Rūsis has undergone spiritual and moral development ever since he attended university in Rīga, and in future years, when he worked as an assistant to a sworn attorney. As a student, Armīns Rūsis attracted attention because of his vivid intelligence, his great love of work, and his erudition (two of his competitive essays received prizes from the faculty). While studying international law, he visited me quite often, and with great interest and skill, he told me about his future study plans. I also have a positive view of his capabilities in handling cases, insofar as such cases have been heard by the Criminal Department of the Senate." On December 5, 1934, the council unanimously approved Armīns Rūsis as a sworn attorney.⁷¹

When Rūsis was graduated from the university, the faculty decided, on November 1, 1929, that he would remain with the Department of International Law of the law school so as to prepare for further academic work. The department was chaired by the secretary general of the Foreign Ministry, Hermanis Albats, and he and Armīns had a very collegial relationship.⁷² In April 1937, he presented his graduate thesis to the dean of the faculty: "Refusing To Extradite Citizens as an Aspect of International Criminal Law." On May 27, 1937, Albats presented his review of the work: "The thesis was rewritten on the basis of instructions from the faculty. The first part of the thesis (fundamental principles of international criminal law) was shortened, because it was not directly related to the subject. The last and special part of the thesis was expanded a bit. At this time, the thesis has 223 pages of text and 59 pages of notes. The list of literature contains 160 titles, with a notation of the library at which each text was received. The context of the work is such: After a brief introduction about 'the fundamental principles of international criminal law' (pp. 1–22), there is an historical review about refusals to extradite a country's citizens in Greece, Rome, countries in the Middle Ages, and countries through the centuries and up to the present day (pp. 22–71). The third section reviews the laws of certain countries, as well as international treaties vis-à-vis the overall extradition of criminals and particularly on the refusal to extradite one's own citizens. The review covers the laws of Italy, Switzerland, Germany, France, Holland, Belgium, Russia, Latvia, England and the USA. The author has also reviewed agreements among these countries insofar as they apply to the issue at hand (pp. 72–153). Next, there is a brief review of laws and treaty obligations among 20 other countries (pp. 154–159). The fourth section deals with the doctrine of not extraditing a country's own citizens. The author has reviewed the literature, as well as the opposite doctrine – that of extraditing one's own citizens (pp. 195–208). The final, fifth section is called "The institution of not extraditing one's citizens from the perspective of criminal law" (pp. 195–208). This is a very brief section, in comparison. The thesis has 14 theses, as well as an alphabetical index. The author earns praise for collecting and analysing a great deal of information about this important and interesting aspect of criminal law and international law. The purely theoretical section is less successful. The quality of language is far better than in the first version of the thesis, but here, too, one sometimes encounters unclear aspects of expression and language (the first, second and fourth thesis). Despite these few shortcomings, the commission's views in the first case were positive, and so now, after changes and improvements to the text, the commission unanimously declares A. Rūsis' thesis to be successfully written and accepted."⁷³

In 1931, Armīns Rūsis began to deliver lectures on international law, church law, the history of international law, and consular and diplomatic law at the Rīga Commercial Institute, the Latvian

People's University, and the Russian University Knowledge Institute.⁷⁴ In July 1931, he visited the Academy of International Law at the Hague to learn more about issues that were of interest to him. Rūsis was particularly active in studying various aspects of international law. He published four brochures,⁷⁵ as well as more than 25 scholarly articles. Most of these were published in *Tieslietu Ministrijas Vēstnesis* and *Jurists*. Rūsis mostly wrote about various aspects of international law, sometimes considering it from the perspective of Latvian law. He also considered foreign policy issues related to the law – the Klaipēda Convention, Latvia's declaration of neutrality in 1939, etc. Rūsis published not only in professional publications,⁷⁶ as well as in the daily press.⁷⁷ As a specialist in international law, he was also involved in work on the "Latvian Conversation Dictionary" – an encyclopaedic publication edited by Arveds Švābe, Būmanis and Kārlis Dišlers.⁷⁸ By the latter half of the 1930s, the young lawyer had won international recognition. He was admitted to international organisations of lawyers in London and Paris, and his biography, like that of his father Heinrihs, was printed in the 1937 volume of *Who's Who in Central Europe*.⁷⁹

Armīns Rūsis had been publicly active since his days at the Rīga Russian Gymnasium (High School), which was a highly recognised school. That's why his parents chose to send them there in 1919. For awhile, the younger Rūsis was active in the Association of Russian Youth in Latvia, even though he was not a Russian. Once he entered university and joined the "Lettonia" fraternity, Armīns worked only with Latvian, national and international organisations. After completing his studies, he joined the Rīga Association of Criminal Law. In 1934, he was admitted to the extremely selective Rīga Rotary Club, which only had some 80 members.⁸⁰

In 1931, Armīns Rūsis married Margarethe Schortmann. They had two children – son Roberts, born on September 5, 1933, and his brother, Armīns, born on June 10, 1938.

When World War II began, the Latvian embassy in Warsaw was completely destroyed in September 1939, and the property of state and embassy employees was lost. On October 5, 1939, the Latvian Foreign Ministry posed a number of questions to the Neutrality Commission: 1) Could it be possible to demand compensation for losses suffered by Latvia as a result of the fact that the bombardment of Warsaw destroyed the embassy building and state-owned property therein, and if so, from whom could compensation be demanded? 2) Could a similar demand be made vis-à-vis the damaged or lost personal property of the ambassador and his employees? On October 9, the Neutrality Commission called in the internationally recognised legal specialist Armīns Rūsis to help it with its considerations. After much discussion, on October 24, the chairman of the commission signed a response to the Foreign Ministry: "Because it is not possible to prove that during military activities which led to the damage to the Latvian embassy building in Warsaw, German or Polish forces violated the legal norms of law, it is not possible to file a direct demand against the warring parties for compensation of losses. There is no 'universally recognised principle of international law that would serve as a foundation for demands against a state which cannot be blamed for violating international law'." It was also found, however, that when embassies of warring or neutral countries had suffered damage during other wars, compensation of losses could be addressed in the international treaties which brought the relevant war to an end. For that reason, wrote the commission, "it would be of use to prepare documents vis-à-vis losses right now, later presenting these losses to the relevant government *in situ*." The same idea was applied to the personal properties of the ambassador and other diplomats.⁸¹

Rūsis and his family had very close relationships of friendship with many of the lawyer's colleagues. Among them was Ļevs (Ludvigs) Žagars, a Latvian army officer who was also a sworn attorney. In the 1930s, the Rūsis and Žagars families travelled together on holiday to Italy – a trip which Žagars recalled in substantial detail in his memoirs.⁸²

Velta Briede, daughter of Heinrihs and sister of Armīns Rūsis, became a high school student at the Natālija Draudziņa Gymnasium in 1925. In 1925, she moved to the Riga No. 2 City Gymnasium. Attending school with Velta was a girl called Elza, who was the niece of Heinrihs Rūsis and was being raised by him. Elza was three years older than Velta and lived with her uncle's family until 1931. Velta did very well at school. Like her brother, she had only one mark of "4" on an otherwise perfect report card – her "failure" was in physics.⁸³ In 1929, Velta began legal studies at the University of Latvia, although she had to withdraw from school in the early 1930s, when she suffered a lung infection and required treatment in Switzerland. Years later, she would joyfully recall the days when her brother, Armīns, visited her at Davos, and together they travelled to other lovely locations in Switzerland – Lugano, Locarno, Milan and Venice. Velta was very well aware of the cost of her treatment and the fact that her education would be dragged out correspondingly, so once she got back on her feet, she was extremely hard-working with respect to her studies, doing very well, indeed.⁸⁴ Her graduate paper, "Issues of Interpellation and Questions", won second prize in a student competition at the University of Latvia.⁸⁵ While a student, she joined the "Gundega" sorority, and shortly before graduation, in July 1934, she married Lotārs Šulcs at the Dome Cathedral, which was her church. Lotārs was an assistant to a sworn attorney and would later become a distinguished specialist in the area of law. He was also a member of the "Lettonia" fraternity along with Velta's father and brother.

Velta Šulce completed her law studies on September 6, 1934,⁸⁶ and on September 21 she asked the Council of Sworn Attorneys to approve her as an assistant to a sworn attorney – Pēteris Eglītis. References were submitted by Senator Jēkabs Grots, the chairman of the Rīga Regional Court, Alfrēds Būmanis, and the sworn attorney Andrejs Krastkalns. The references were more laconic than those that had been written for Armīns a few years earlier, but they were equally positive. Krastkalns: "Answering your question about the moral characteristics and legal knowledge of Velta Šulcs, nēe Rūsis, I can confirm the former, but cannot say nothing about the latter, as I have known Mrs Šulcs only for a brief time and through her father's family." Grots: "I have known Velta Šulcs since her childhood. She is the daughter of our colleague, H. Rūsis. I find that there could be not the slightest objection to accepting her as an assistant to a sworn attorney." Būmanis: "I have known her for 15 years. I met her in the family of her father, Heinrihs Rūsis, and later I observed her work and successes at the University of Latvia, where she was a student from 1929 until 1934. Because of her abilities, Velta Šulcs was seen as outstanding student, which was confirmed, by the way, that she received a prize for her graduation paper, 'Issues of Interpellation and Questions'. I can speak well of her moral characteristics, too. I am certain that she will be a worthy member of the family of sworn attorneys." The Council approved Velta's candidacy on May 22, 1935, with only one member abstaining – that was her own father.

After a dispute with her husband, Lotārs, Velta Šulce decided to go to work for her father, Heinrihs, and not for the attorney Eglītis. Lotārs Šulcs had been sacked as Rūsis' assistant, and that meant that once her brother became a sworn attorney, she took his place at her father's office. Šulcs had worked there only for a short while, and on May 28, 1935, at Velta's request, he and she were divorced. Velta regained her maiden's name of Rūsis. Heinrihs Rūsis was a popular attorney, and there was a lot of work at his office. In December 1935, Velta was allowed to handle civil and administrative cases before the settlement courts of the Rīga Regional Court, because six months had passed since she had become an assistant to a sworn attorney. She could also pursue such cases at the appellate level if her patron, Heinrihs Rūsis, agreed. In February 1937, she was given the right to handle cases without the patronage of her father. By December 1935, she had handled nine cases (five of them criminal cases), and by September 1936, she had worked on 63 cases (40 of them civil

cases). In January 1936, Velta Rūse presented a paper called “Obstacles to Concluding a Marriage” at a conference of assistants to sworn attorneys. In May 1937, she was given the right to handle cases before the Rīga Regional Court itself. At a conference in February 1939, she spoke on the subject of “Accepting and Rejecting Inheritances”, and early in June 1940, she presented the topic “Getting Engaged”. This meant that she had fulfilled all of the requirements of a sworn attorney. In 1937, she handled 80 cases, in 1938 – 53, and in 1939 – 31. This can be explained through the fact that during this period, she had a son. In February 1940, she was given the right to pursue civil and administrative cases at the upper level, too.

Early in 1938, Velta Rūse met the Rev. Pēteris Briedis, and they were married in 1938. The Briedis couple bought some land on Cieres Street and began to build a house. Son Kārlis was born in July 1939. Pēteris Briedis was pastor of a church in Līvāni, as well as chaplain of the Border Guard Brigade. In June 1940, shortly before the Soviet occupation, Velta Briede travelled with her husband to a series of worship services at the offices of border guards on the Soviet border. The commander of the Border Guard, Ludvigs Bolšteins, was present, and Velta remembered that in conversation, “he was very bitter about the government’s and people’s mood against the Germans, not seeing that there were greater dangers from the Russians.” Gen. Bolšteins committed suicide shortly after the occupation.⁸⁷

DURING THE FIRST PERIOD OF THE SOVIET OCCUPATION OF LATVIA

HEINRIHS RŪSIS

In July 1940, before Latvia’s annexation into the Soviet Union, the repressive institutions of Soviet power began their work. Members of the “Pērkonkrusts” organisation were arrested, as were Russian émigrés (“monarchists”) and others who were seen by the Soviets as particularly hostile. The annexation followed early in August 1940, and the process developed further. The apex was on June 14, 1941, when literally thousands of people from Latvia were deported to punitive camps and remote villages in Siberia. Henrihs Rūsis was considered to be “particularly dangerous”, apparently because of how active he had been in politics and public life. On August 8, 1940, orders were prepared to arrest Rūsis. The very next day, representatives of the Political Board joined with Soviet KGB agents in a visit to Rūsis’ office in Kr. Barona Street. The office was searched, and the respected attorney was arrested as a “reactionary”, as a member of the Farmers Union party, and as “vice president of the main church board.” Rūsis was taken to the Rīga Central Prison, where he spent quite a bit of time alone, without any interrogation. Back at the office, KGB agents stole all of the typewriters, apparently because they were needed for the “work” of the KGB.⁸⁸ Finally, in October, the “investigation” of Rūsis began. It was led by KGB Lt Grushevoy, an investigator from the People’s Commissariat for Internal Affairs of the Latvian Soviet Socialist Republic (LSSR). Rūsis was interrogated in Russian, and the process began at 10:40 AM on October 25:

Q: What were your political views until 1917?

A: My political views supported the monarchy in 1903. I held limited positions vis-à-vis the monarchy and considered the best example of a monarchy to be the one in England. In pursuit of my views, I joined the party of cadets⁸⁹ in 1906. Its goal was to implement a limited monarchy. I was an employee of the cadet party from 1906 until 1909, and from 1909 until 1912 I was senior editor of the cadet newspaper *Latvija*. I preserved these so-called monarchist views until 1915, until the destruction of the local system on the front lines. After this defeat and the destruction of the country, I took a more liberal position.

Q: In what sense did the cadet party fight against the workers' movement, and what was your role therein?

A: This fight was largely waged from the podium of the Duma, where the cadets were always opponents of the Social Democrats and the *trudoviks*.⁹⁰ My battle was manifested through the fact that as editor of *Latvija*, I always presented the conflict between various parties and defended the position of the cadets.

Q: Why did you leave the cadet party?

A: It was because in 1910 or 1911, the cadet party swiftly changed its mind on a limited monarchy and in favour of the Octobrists. It also rejected its previous demands.

Q: Are you telling us the truth?

A: Yes, I am speaking the truth.

Q: When you left the party in 1912, what jobs did you take in the legal system?

A: After leaving the party, I became an assistant to a sworn attorney, and in 1915 I became a sworn lawyer.

Q: What did you expect of the revolution of 1917 [i.e., the Bolshevik uprising]?

A: During the 1917 revolution, I was a refugee in Tartu, and I was director of the legal office for refugees. I had nothing actively dissatisfied to say about Soviet power, because I considered the revolution to be a logical part of Russian history. From January until May 1919, I worked for the [Soviet] Latvian Legal Commissariat as an assistant administrator. The administrator was Andžs Zumbergs.

Q: Where did you work after the overthrow of the Soviet government, and what did you do?

A: I was a sworn attorney from the fall of the Soviet government until my arrest in 1940.

Q: Who came to power in 1919?

A: Ulmanis came to power in 1919.

Q: Tell us about specific cases involving Communists whom you defended, and tell us about the rulings in those cases.

A: As far as I remember, in 1920 I defended the former [Red Army] division commander Voldemārs Dannenbergs, who was acquitted by the court and worked for me as an assistant to a sworn attorney from approximately 1922 to 1924. Voldemārs Dannenbergs lived at Valdemāra Street 5. The last time I saw him was in June 1940, when he visited me to talk about becoming a lawyer once again. I do not know his precise address now, but I think that it is on the documents which he filed with the Council of Sworn Attorneys. In 1919, when the Germans were coming, I defended the Communist L?ze Millere, who lived along the Jelgava Highway. She is well known by her relative, Marija Vancere, who is the wife of the barber Vancers at Kr. Barona Street 14, entrance from Elizabetes Street. I do not remember other cases, but information can be found in the register which I keep at home. I must tell the investigation that in recent years, I have had little to do with Communist cases, and I mostly handled criminal cases. As far as I know, the main defender of Communists in recent years has been Jānis Vāgners, who lives in Riga.

Q: In what parties were you a member during the Ulmanis regime?

A: None during the Ulmanis regime, but I was a member of the Farmers Union until Ulmanis came to power.

Q: When did you join that party?

A: In 1926 or 1927.

Q: What was the direction of this party?

A: The party was Fascist in direction, particularly during its last years of existence, when the party's leaders, with the help of the National Guard, organised the coup of May 15, 1934. After this

coup, the reactionary nature of Fascism became very clear, because all politics and all power were concentrated in the hands of Ulmanis.

589

Q: Your role in this party?

A: I was a rank-and-file member of the organisation.

Q: Tell me, why did you join the party?

A: I joined the party because in status and conviction I was bourgeois, and I defended the rights of old landowners.

Q: What specifically did you do in the party?

A: I held no specific post in the party, except for the fact that in 1933, I chaired the congress of the Farmers Union.

Q: You're lying about not taking an active part in the work of the Farmers Union?

A: I cannot personally tell you why the chairman of the Rīga committee, the late Briedis,⁹¹ selected me to chair the congress, but I think that it was because I had chaired the board of the Evangelical Lutheran Church. There was a group of people from the Farmers Union on that board, and Briedis was their leader.

Q: Did you take part in the Fascist coup of May 15, 1934?

A: I did not, I learned about it only the next day on the radio. I have considered that to be an unlawful phenomenon in Latvian public life, and I took no position in the government, even though I was invited to become justice minister.

Q: Who invited you to become justice minister?

A: It was an unofficial suggestion, and if memory serves, it came from Briedis.

Q: Tell us from what time until what time you chaired the board of the Evangelical Lutheran Church.

A: I was chairman in 1931 or 1932, when I summoned the board for two or three days to talk about congregations and church properties.

Q: What did you do for the board?

A: I have always believed in a higher power, and I have focused a great deal of attention to church affairs. Until I was elected vice president of the church board, I was a member of the congregation of the Dome Cathedral in 1925 and 1926. In the 1925–1926 board meeting, I was elected vice president of the board. My job, as a lawyer, was to monitor draft agreements between congregations and pastors, as well as contracts on the sale or leasing of church properties. In 1932, I left the board, because the press started to report that we were receiving a large salary. In truth, I received nothing. In the autumn of 1934, Archbishop Teodors Grīnbergs again named me vice president of the board, and I kept that job until recent times.

[..]

Q: Tell us, who ran the spiritual affairs of the board?

A: Spiritual affairs were supervised by the entire board, but it was in fact the archbishop. He monitored the work of clergymen, the procedure for worship services, and the sermons that were delivered. Members of the laity on the board did not intervene in spiritual affairs, because the statutes of the church banned them from editing sermons or interfering in the relevant ideas.

Q: What were the links between the government and the church?

A: The relationship between the state and the church board was implemented via the offices of the Interior Ministry and its Department of Churches and Denominations. The director of the department was Eduards Dimi??.

Q: How did the Lutheran Church fight against the Communist movement and Soviet power?

A: I know nothing of any such battle.

Q: How did you handle contacts with those Lutherans who were in the Soviet Union?

A: I do not know whether there were any such contacts or who maintained them.

Q: How did your church fight against Soviet power at the time when the pope in Rome announced a crusade against the USSR?

A: There were no contacts between our church and the Catholic Church, but the government did have contacts with the pope which were based on the 1923/1927 Concordium which gave the Catholic Church various rights and advantages in Latvia.

*Protocol correct, and I have read it. Rūsis.*⁹²

From this document, one can see quite clearly that even from the perspective of Stalinist “justice”, Soviet KGB “specialists” had quite a bit of trouble in coming up with a reason for why Rūsis had been arrested what charges could be filed against him. The investigator had only recently arrived from the USSR and had virtually no knowledge about Latvian circumstances. He was interrogating an experienced lawyer and trying to get him to admit to “criminal” activities simply on the basis of the assumption that Latvia’s public and state structures as such were “criminal”. Still, charges had to be filed, and the deadline for releasing Rūsis that was defined in Soviet law was approaching. On November 9, Grushevoy asked that Rūsis be detained longer, until December 1, because “Rūsis continues to deny his hostile activities against the working class and the revolutionary movement. It is necessary to interrogate Rūsis to achieve his admission that he committed crimes against the working class.” On November 11, the commissioner for interior affairs of the Latvian SSR, Alfons Noviks, approved the request.

The next two interrogations took place on one and the same day, November 15. The first began at 2:20 PM and ended at 8:50 PM. The second began 10 minutes later, at 9:00 PM, and ended at midnight. In other words, Rūsis, who was 60 years old, was interrogated without pause for more than nine hours. The protocol of the interrogation is so short that it does not at all resemble a discussion which took nine hours, and it is clear once again that Grushevoy’s tactics had not changed. He was still trying to get Rūsis to admit to hostility against the workers’ movement and Communism as such. Rūsis, according to the protocol, admitted that he defended the interests of wealthy farmers and the “bourgeoisie”. The investigator also “discovered” another “Fascist” organisation to which Rūsis belonged – the “Lettonia” fraternity, in which he had been active as a senior member. The protocol is very laconic and overflowing with the rhetoric of the Soviet KGB, but it is still clear that the interrogator was putting pressure on Rūsis. The prisoner, moreover, was forced to sign under nearly every sentence that was dragged out of him.⁹³ Knowing what we know about Stalinist interrogation methods, we can only imagine what Grushevoy did to bring this case, which was of no particular interest to him, to an end. The protocol of November 15 appears to be very “elegant” – it quotes Rūsis as using Soviet rhetoric in “admitting” to the “crimes” of which he was accused. The interrogator had succeeded.

On November 25, Grushevoy reported that Rūsis “confirmed his hatred of the working classes”, “led an active battle against the Communist movement and Soviet power”, and also “belonged to the anti-Communist and Fascist Farmers Union and the senior organisation of the ‘Lettonia’ fraternity”, so “the charges have been proven”, and the case would be transferred to a military prosecutor for the Baltic region. This was done, and on December 21, the tribunal decided to “hear” the case behind closed doors, without the presence of prosecutors or defence attorneys and without any witnesses. The “closed hearing” occurred on December 30, and it lasted exactly two hours. Rūsis once again returned to his tactics from the first interrogation. He honestly admitted to his membership in the Farmers Union, the fraternity and the church board, but he denied any active opposition to the “Communist movement”. In his final word, he said this: “I am on the defendant’s bench only

because I participated in the work of bourgeois organisations. I would ask the court to allow me to go back to work.”

The “Soviet court”, however, had no real options. Article 58 of the Russian Criminal Code (“Counter-revolutionary crimes”) spoke to “offering assistance to the international bourgeoisie” and to “organising counter-revolutionary activities”. Rūsis was sentenced to eight years in a “corrective work camp”. Subsequently, he would have no “political rights” for another three years, and his property would be confiscated. Rūsis appealed to the Military Collegium of the Soviet Supreme Court in Moscow and, of course, was denied.⁹⁴

During this entire period of time, Rūsis’ family had absolutely no idea about what was happening to him. On August 12, 1940, Armīns Rūsis wrote to the Soviet Latvian Council of Sworn Attorneys: “On August 9, 1940, bureaucrats from the political system arrested my father, the sworn attorney Heinrihs Rūsis. Before the arrest, there was a thorough search of his office. Our two typewriters and our seals were confiscated. No explanations were given as to why the search and arrest occurred. I feel it my duty to report to the Council of Sworn Attorneys about this fact, because the arrest of the sworn attorney Heinrihs Rūsis has caused terrible problems in terms of the work that our office does, and because we do not know why he was arrested, we cannot forecast the steps that we should take to improve the situation. I am asking the Council of Sworn Attorneys to take all necessary steps to find out why the arrest took place, doing so in accordance with the council’s views.” The truth is that the council could not learn anything. The deputy chairman, Nikolajs Valters, spoke to Armīns Rūsis one week later, on August 19, and said that all that he could do was to reassign the cases which the elder Rūsis had been pursuing, and this job was entrusted to his daughter, Velta Briede, an assistant to a sworn attorney.⁹⁵ The destructive effects of the occupation on Latvia’s residents can also be seen that it was precisely on the date of Heinrihs Rūsis’ arrest, August 9, that Velta Briede and her family moved from her father’s apartment in Barona Street to the newly built home in Cieres Street.

For a long time after Heinrihs was arrested, his family did not even know in which prison he was being held. Mirdza Krīgere, one of Rūsis’ office workers, had a friend who was a guard at the Central Prison, and eventually she learned from the friend that Rūsis was there. The Soviet legal system, however, did not provide for any meetings between a defendant and his relatives, or the transfer of any packages to a defendant before the “court ruling” was handed down. The one and only time that Rūsis was permitted to meet his family was in January 1941. Velta Briede remembers: “He was behind a wire fence. There was a passage along which prison guards were marching. We were on the other side. We gave him a package of food and warm clothing.”⁹⁶

Documents from the criminal case against Rūsis say nothing about what happened to him in the end.⁹⁷ Indirect sources, however offer a few thoughts about the matter. We can consider the conditions under which prisoners were kept, as well Rūsis’ age and health (he suffered from diabetes). Contemporaries say that he was deported to Russia. One indirect source says that he ended up in Kotlas, while another says that Rūsis ended up at mining operations in Vorkut. He died either on March 25 or April 25, 1941, under what we all know were the totally inhumane conditions of a Soviet punitive camp.⁹⁸

On January 15, 1941, Armīns Rūsis and Velta Briede were removed from the list of attorneys and their assistants, because they were not accepted by the new Collegium of Attorneys of the Latvian SSR. Armīns’ cases were taken over by a former colleague and friend, Nikolajs Valters.⁹⁹ Armīns and Velta’s father had been arrested, and the situation was becoming more and more dangerous for the entire family. This was not just a matter of suspicion. In August 1940, immediately after the occupation, Velta Briede’s husband Kārlis was sacked as chaplain of a Border Guard

592 brigade, and soon thereafter two police officers turned up at the church in Līvāni where he had worked, asking for him. Briedis had been warned by the clergyman at Līvāni, Ernests Spekmanis.¹⁰⁰ Briedis returned to Rīga and went more or less underground, seldom appearing at home. The Soviets were also looking for Armīns Rūsis. His only escape was to emigrate to Germany. The Soviet occupants were observing a pre-war agreement between the USSR and Nazi Germany which allowed the Germans who remained in the Baltic States after the great German emigration of 1939 to return to their “homeland”. A very large proportion of those who left in 1941 for this reason were actually ethnic Latvians who, like the Rūsis and Briedis families, were simply seeking to escape the terrors of the Soviet occupation. Second, Armīns Rūsis had a valid reason to depart for Germany. His father-in-law, Robert Schortmann, was a native of Saxony. He had moved to Latvia as a baker’s apprentice and had married a Latvian woman, Selma Reimane. The couple owned a bakery in Rīga, and in February 1941, they and Armīns Rūsis’ family departed for Germany. It was easy for them to prove their “Germanness” to the Soviet “repatriation commission.”

Velta Briede and her husband had a harder time of it. The maternal grandmother of Armīns and Velta was a German woman born with the name of Auguste Hille, but second-generation nationality during the Soviet occupation was determined along the paternal line. Finally, the couple decided to claim that Kārlis Briedis’ mother, Lize Reinholde, was a German, even though she was actually a Latvian. With a certain amount of help from Germans on the commission, the family succeeded, and in February 1941, the Rūsis and Briedis families boarded a train for Germany. Elizabete, mother of Velta and Armīns, travelled with her daughter’s family, with which she had been living.¹⁰¹ The buildings owned by the Rūsis and Schortmann families in Rīga were nationalised, and the land owned by Heinrihs Rūsis in the Kursīši Parish was divided up during so-called “land reforms”. Thirty hectares of land were lopped off to establish a facility where horses and machinery could be leased.¹⁰²

Armīns, his family and his wife’s parents all found a home with relatives in the free state of Saxony, where Robert Schortmann had been born. Soon thereafter, Armīns Rūsis went to Berlin to find work. In June 1941, he was hired by the German “Fiduciary Emigration Share Company”, which worked on the issue of the value of properties left behind in the Baltic States by Baltic Germans so that some properties could be returned to them. By January 1942, Armīns was director of the organisation’s chapter in Berlin. In 1941 and 1942, he went back to school at the Friedrich-Wilhelm University in Berlin, where he studied under a number of distinguished professors.¹⁰³ Rūsis continued with his scholarly work as much as he could, and in 1942, he published a book on international criminal law.¹⁰⁴

The Briedis family first found a home in an émigré camp in the free state of Mecklenburg-Schwerin. With the help of the local bishop, Kārlis Briedis soon found work as the pastor to émigrés of Latvian origin. Velta Briede worked for the church in Schwerin, because she had a good command of the German language. In October 1941, her brother found Velta a job at his own institution in Berlin, where one division was working on the matter of German properties in Romania.

DURING THE GERMAN OCCUPATION OF LATVIA

The German armies marched against their former Soviet allies on June 22, 1941. By July 1, the Germans were in Rīga, and on July 7, they had chased the Red Army out of all of Latvia. The mass deportations of June 14 were in fresh memory, and the year of Soviet occupation had been horrific. Many people in Latvia greeted the Germans as liberators, although it very quickly became clear that the Germans had their own plans for the territory. Latvia, Estonia, Lithuania and Belarus were put

together into a single district in what was known as Ostland, and absolutely all power was in the hands of Germany's military and civilian structures. Latvians were given only limited rights, and those were at the lower end of the system of governance. This applied, too, to the courts, in which German courts and Latvian courts were kept strictly apart. In August 1941, the newspaper *Tēviņa* reported that Heinrihs Rūsis had been "sentenced to eight years and taken away."¹⁰⁵ Rūsis' family was in Germany, but there were active efforts to convince the German authorities to allow the family to go back home.

VELTA BRIEDE

Velta Briede and her family were the first to return to Latvia from Germany. Kārlis Briedis had expressed an interest in doing so immediately after the German invasion of the USSR. Now the family had to prove to German institutions that they were not, in fact, Germans. In June 1942, the family arrived back in Rīga, where Velta stayed behind for awhile to complete her legal examinations before joining her husband at his old church in Līvāni. In April 1943, she gave birth to another son, Pēteris. The war was ongoing, and the tide was turning – Soviet bombers had appeared in Latvian skies. Velta Briede would later remember: "Pēteris was born in Rīga on April 19, 1943. It was Holy Week. The German artillery were powerfully firing upon Russian aeroplanes."¹⁰⁶

On June 9, 1942, Velta Briede asked the Council of Sworn Attorneys to reinstate her as an assistant to a sworn attorney and that she be allowed to work in Līvāni, which was in the territory of the Daugavpils Regional Court. The Council agreed on June 10. On July 18, Briede asked to be listed as a sworn attorney. She had fulfilled all the requirements for this position before the Soviet occupation – one colloquium and two scholarly papers. On July 16, 1942, she had taken part in another, major colloquium at the Council of Sworn Attorneys. The chief judge of the Rīga Regional Court, Viktors Dāle, offered a positive reference for Velta: "I used to work as an assistant to the sworn attorney Heinrihs Rūsis, and I met all of the members of his family. Mrs Velta Briede, née Rūsis, has faultless moral properties. She grew up in a proper family and has obtained a good legal education." The sworn attorney Pēteris Eglītis agreed: "I have known her since she was a child. At high school and university, Velta Briede was always hard-working and set an example for others. [...] She does her work as an attorney very consciously and with a great sense of duty. She demonstrates great skill in pursuing cases. She has done her work at colloquia and scholarly meetings without any delay. In moral terms, she is faultless."

On November 10, the Council unanimously approved Briede as a sworn attorney, and she took her oath of office on November 20. On April 16, 1943, Velta Briede was appointed chief judge of the Orphanage Court of the city of Līvāni.¹⁰⁷

ARMĪNS RŪSIS

Armīns Rūsis and his family also wanted to return to Latvia, and Latvian legal institutions that had been established during the German occupation were well aware of this. People were counting on Armīns. On November 22, 1941, the Council of Sworn Attorneys declared that it considered Armīns Rūsis to be appropriate for the job of a judge. For various reasons, however, this did not happen. It was only in March 1942 that Rūsis was told by the relevant institutions in Berlin that he would be allowed to return to Latvia via the port at Danzig, but first he had to complete his work in the German capital city. On June 14, 1942, Rūsis authorised his sister, Velta Briede, to file a request on his behalf before the Council of Sworn Attorneys to list him as an attorney in Rīga. In Berlin, Rūsis wrote: "I base my request not only on the fact that I have years of experience as an attorney, but also that the sworn attorney Heinrihs Rūsis, who is my father and was deported by the

594 Bolsheviks, was one of the longest-serving sworn attorneys in Rīga. I am deeply convinced that my father will certainly return to his motherland and will wish to return to his profession. For both these reasons, I kindly ask the Council to allow me to work in Rīga as an attorney. It was not possible for me to return sooner because my place of employment [...] did not find it possible to liberate me any sooner. It is also true that until very recent days, the relevant institutions had not given me permission to return to my motherland.”

Rūsis and his family returned to Rīga in late July, and on September 6, the Council of Sworn Attorneys approved Armīns as an attorney. Rūsis had to fill out detailed questionnaires to confirm that all of his relatives and ancestors were “Aryan”. His sister Velta had done so in June 1942.¹⁰⁸ Rūsis had to swear that he had never been “a member of the Freemasons, of any similar organisation, or any organisation replacing the Freemasons.” This was one of the ways in which people in Latvia had to bow and scrape before the occupants, whose plans for the Latvian nation were certainly not based on the interests of Latvians. The Germans were planning to include the Baltic States into a new German Empire and to renew the status of Germans and their language in the area.

Once the Council had approved Armīns, the judicial general director of the Latvian self-government had to do the same. It so happened that this was a former president of Latvia, Alberts Kviēsis. He gave his blessing to the council decision on September 16, 1942.¹⁰⁹ Latvian judges could only hear Latvian, not German cases, and the same applied to sworn attorneys, too. Often enough, however, the two kinds of cases overlapped, and the Germans were forced to allow a limited number of Latvian attorneys to appear before “German courts”. Armīns Rūsis was one of those attorneys, and he was given the right in December 1942.

Armīns got back to work, but the fact is that conditions were far different than those which had prevailed before the occupation. Armīns Rūsis worked for an organisation which was called “Aid to the People”, and this demonstrated the new situation very clearly. From February 1943 until his departure from Latvia, he directed the organisation’s Legal Section (after 1944 – Legal Department). The “Aid to the People” organisation was the former Latvian Red Cross. The Germans would not allow the organisation to retain its name, choosing instead, in the autumn of 1941, to merge the Red Cross, the Latvian Children’s Aid Association, the Latvian Association of Friends of Children, the Health Promotion Association, the Latvian Women’s Aid Corps, and the Rīga Latvian Welfare Association. Rūsis was included in the new organisation’s staff as a representative of the latter of these organisations.¹¹⁰ According to a former general secretary and chairman of the Latvian Welfare Association, Ādolfs Šilde, it was thanks to the competence and efforts of the attorney Armīns Rūsis that the “Aid to the People” organisation managed to recover 22 hospitals and sanatoriums which had belonged to the Red Cross. These could then be used in the interests of the Latvian people.¹¹¹

As the situation on the front lines deteriorated, the Germans used the Latvian self-government system to mobilise more and more young men into the German military unit which became known as the Latvian Legion. A few attorneys went off to war, but Armīns Rūsis managed to evade mobilisation. On February 9, 1944, the Council of Sworn Attorneys issued the 36-year-old attorney with a document which asked the Germans not to mobilise him because of a shortage of sworn attorneys and the fact that he was allowed to work not only in Latvian, but also German courts.¹¹²

It gradually became clear that Germany was losing the war, and late in 1943 and early 1944, leading Latvian activists began to think about assembling a provisional government which could speak to the Western powers about the restoration of Latvia’s independence. Among the organisations which discussed this matter was the Latvian Central Council, chaired by Konstantīns Čakste. In a confidential message sent to the West in January 1944, Čakste reported on the situation in Latvia and

wrote of his intention to form a government. Among those who would be members would be a former government minister, Alfrēds Valdmanis, along with the sworn attorneys Valters Voits and Armīns Rūsis and the legal consultant Nikolajs Vīnzarājs.¹¹³ In a letter to Latvia's ambassador to Stockholm, Voldemārs Salnais, in February 1944, Čakste spoke of rumours that were circulating in Rīga – that one possibility was a government headed by the former mayor of the city of Rīga, Roberts Liepiņš, with Alfrēds Valdmanis, Valters Voits and Armīns Rūsis as members.¹¹⁴ Society during the German occupation, however, was not unified, and there was no unified plan of action. The fact that Armīns Rūsis was discussed during the “rumours” to which Konstantīns Čakste made reference, however, indicates how well thought of he was.

AS EXILES

ARMĪNS RŪSIS AND HIS FAMILY

In autumn 1944, Armīns Rūsis and his family, along with tens of thousands of other Latvians, left Rīga and became refugees – first in the Latvian region of Kurzeme and then, by ship from Liepāja in November, to Germany. Of course, the family was fleeing for a second time. Rūsis had the assigned task of evacuating all employees of the “Aid to the People” organisation who were not absolutely necessary in Latvia. Ādolfs Šilde, chairman of the organisation, has written that Rūsis, while still in Liepāja in October, found time to help set up an aid association for refugees.¹¹⁵

This time, unlike during the first emigration, the family had to leave almost everything behind, because the rapid approach of the Red Army was creating chaos and havoc in Latvia. Rūsis and his family again found shelter with Armīns' father-in-law in Werdau, Germany. At the end of the war, their town found itself in the Soviet occupation zone, and the refugees once again had to flee toward the West. The Rūsis family was no exception, and Roberts Rūsis remembers: “All of our things were loaded up in a small wooden wagon, including food. In the station, we found a cargo train that was heading West. We put our wagon on the platform between two wagons, and we travelled that way for several days. When the train stopped on the border, we found that Soviet soldiers were inspecting all the passengers. We quickly left the train, carrying as much as we could. We saw American military convoys driving toward the border. We stood at the side of the road and stuck out our thumbs to show that we, too, wanted to go to the border. Eventually one car stopped, and we were allowed to get in the back. Where were covered up with a tarpaulin. The Soviets stopped the car at the border, and we thought that we would be caught. After a short moment – one which seemed to last for an eternity – the car started to move again. After awhile it stopped at the side of the road again, and we were told that we were in the American zone, we were free. My father thanked the driver and presented him with his own gold watch. We travelled on to a refugee camp at Dieburg.

The camp at Dieburg was in the free state of Hessen, and once the Germans capitulated, Armīns and his family experienced all of the difficulties of refugee life. In September 1945, Rūsis found a job as an assistant to a civil servant, quickly rising to become a civil servant himself at the International Refugee Organisation. He remained with the IRO until July 1948. In 1946, he agreed to become chairman of the Latvian Lutheran congregation of the camp. Archbishop Teodors Grīnbergs, who was also in Germany, appointed Armīns to the board of the Latvian Evangelical Lutheran Church.

In spring 1946, Rūsis found his mother, Elizabete, and her sister. The family was reunited and remained together at all of the camps in Germany where they were sent – Dieburg, then Darmstadt,

596 Munich, Neustadt, Kempten and, finally, Augsburg. Armīns' wife Margarethe went to work as a cook in October 1947, winning much praise from IRO officials for her cooking.¹¹⁶ When the family moved to the Neustadt camp, which was under the supervision of the IRO division in Marburg, there were more than 1,000 Latvians there. In August 1948, the director of the Latvian Red Cross, Ādolfs Šilde, arrived with his large family. In a memoir, he expressed joy at being "under one roof with the family of my friend, Armīns Rūsis."¹¹⁷

In the summer of 1946, Armīns went to work at the UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration) University as a legal consultant and instructor in international private law. He was invited to join the staff of the university by the chairman of its Department of Criminal Law, Gustavs Grīnbergs. Grīnbergs had been an army colonel and assistant to a sworn attorney back in Latvia, and the two men were friends. The legal and financial situation of the university, which had students of a vast number of different nationalities, was not too good, not least because the Soviet Union was among its founders. In addition to his work as a legal consultant, Armīns also became involved in the job of preventing the rector of the university, who hailed from Yugoslavia, being deported back to his home country, which had fallen under Communist rule. He succeeded, and the man remained free. Armīns would later write that the winter of 1946 and 1947 was terribly cold, and lectures were delivered in unheated rooms. A few windows had no glass: "We all sat there in our coats, and on particularly cold days, we also wore gloves. I passed out summaries of my lectures so that the students did not have to take notes."

The UNRRA University was shut down in the spring of 1947, but by then some students had completed their higher education.¹¹⁸ Armīns Rūsis earned his doctorate with the dissertation "Extraditing Criminals and Refugee Rights". In July 1948, he joined the refugee care service of the Lutheran World Federation in Munich. He was first an assistant clerk, later a civil servant dealing with supplies and accommodations for refugees, and then, finally, a civil servant in judicial and administrative affairs. Armīns was charged with finding homes for refugees, and in this work, he often dealt with former colleagues from the IRO. In October 1950, the chairwoman of the Lutheran World Federation's unit in Munich wrote this about Rūsis' work: "His work is very hard and complicated. It is work which involves Christian principles and many duties. What's more, he has to undertake contacts with the IRO – an organisation which does not always encumber itself with complaints of conscience, choosing instead to work on the basis of 'business tactics.' Dr Rūsis did very well with this difficult job. To be sure, his legal knowledge was of enormous value in this work. Dr Rūsis is a very capable, result-oriented and intelligent man. He has invaluable knowledge about international and criminal laws. [...] Dr Rūsis creates a very good impression, and he has a very nice appearance, too. He is respectful, friendly and purposeful individual, he always wants to help where his abilities and knowledge were needed."¹¹⁹

The writer Jonāss Miesnieks who, like Armīns Rūsis, was a member of the "Lettonia" fraternity, would later recall that when he was given permission to depart from Germany to the United States, it was to go to work on a farm in Oklahoma. The writer was not pleased at this prospect, and he travelled to Munich to seek Rūsis' help. Miesnieks' old friend halted the emigration and kept Miesnieks in Munich until such time as he was given permission to emigrate to New York. Miesnieks: "Rūsis was one of the most sincere and helpful members of 'Lettonia'."¹²⁰

While still in a refugee camp in Germany, Armīns Rūsis began to write for émigré press publications. In 1948, at the request of Latvian lawyers, he launched a very important discussion about how Latvian legal terms, including descriptions of scholarly degrees, could be translated into English. Other former sworn attorneys who took part in this work were Jēkabs Kalniņš and Kārlis Kļaviņš, among others.¹²¹

In 1949, mass emigration of Latvians to the USA, Australia, Canada and England was underway. In October 1950, Armīns Rūsis filled out his emigration application, noting that his family would like to travel to the USA or New Zealand. He received positive references from the Lutheran World Federation, Archbishop Grīnbergs, Red Cross director Šilde, and two colleagues from the UNRRA University – Pēteris Krūmiņš, who had served as the university's rector for awhile, and Grīnbergs.¹²²

In 1951, Rūsis and his family were invited by a US Lutheran Church to travel to the American capital city of Washington, D.C. Church members donated apparel, furniture and other necessary objects and helped Armīns to find a job as a transport supervisor at a warehouse. Mrs Rūsis was given a job as a dishwasher at a restaurant, while the couple's older son, Roberts, worked in a grocery store. In 1952, Armīns was hired by the Library of Congress as a senior legal specialist for its European Law Department. The US government, during what was already known as the Cold War, needed men who could assess the legal situation in those countries which had fallen under the control of the USSR.¹²³ Early in 1955, Rūsis received his bachelor's degree from the La Salle Extension University in Chicago, and on February 22 of the same year, he passed his equivalency exams to obtain his master's degree in the law. This allowed him to take the bar examination, which was enormously complicated and took three days to complete. Rūsis was not a citizen of the USA, but non-citizens were allowed to take the bar exam, although they could only become attorneys once they were granted citizenship.¹²⁴

Rūsis obtained his citizenship in 1956. He became a sworn attorney in Washington, and from 1961, he had the right to appear before the Supreme Court. Rūsis was deputy chairman of the International Criminal Law unit of the American Bar Association, as well as a member of the American Society of International Law. He was vice chairman of the International Criminal Law Commission of the Bar Association, as well as a lifelong member of the Association of International Law Libraries.

Friend and colleague Ādolfs Šilde wrote in 1977 that Armīns Rūsis, Mintauts Čakste and Lotārs Šulcs were the leading specialists in the area of the rights of the Baltic States at that time. He reported that Čakste considered issues from the perspective of international law, while Rūsis added his thinking from the perspective of criminal law, labour law and civil law. This was a very true claim. Beginning in 1952, Rūsis worked with Professor Vladimir Gsovski, who was a specialist in the area of Soviet civil law, on a research project which involved 28 lawyers from eight European countries. The result was a bibliographical compendium called "Legal Sources and Bibliography of the Baltic States." As a specialist about the situation in Latvia, Armīns also took part in the work of a commission set up by US Representative Charles Kersten to investigate the annexation of the Baltic States. Rūsis was asked to systematise documents for the commission, and in this he worked with the former pro-rector of Vilnius University, Domas Krivickas, and the Estonian Vaino Riismandel, both of whom were specialists in the law.¹²⁵ Later, the three colleagues took part in a research project focused on the judicial system of the USSR and Eastern Europe, and their work led to the publication of a major study in 1959.¹²⁶

Armīns Rūsis conducted many different studies about the law in pre-war Latvia and in occupied Latvia. He wrote about refugee rights and the extradition of criminals to other countries (an area in which Rūsis had done a lot of work in Latvia, too). He published several books, starting with one on slave labour in the Soviet Union in 1955. In 1958, the Library of Congress published his book on German shipping laws. In 1966, Armīns and Polish legal specialist Zenon Nizankowski co-authored a book on copyright.¹²⁷ In 1969, Rūsis released a compendium on the bibliography of human rights.¹²⁸ He also published articles and book chapters in major legal publications in the United States and elsewhere in the West.¹²⁹ Publications in which his work appeared included the

598 monthly publication *Highlights of Current Legislation and Activities in Mid-Europe of the Library of Congress, Government, Law and Courts Behind the Iron Curtain*, issued at the Hague by the International of Jurists, *Federal Bar News*, *Quarterly Journal of the Library of Congress*, *InterAmerican Law Review*, *International Journal of Law Libraries*, and others. Armīns Rūsis also wrote many book reviews for international legal publications, focusing on those books which had to do with legal issues related to Latvia.¹³⁰

During the 1960s, Armīns worked with Ādolfs Sprūdžs, a specialist in US international law who was born in Latvia in 1922 and also held a master's degree in library sciences, to edit a collection of papers dedicated to the memory of the former Latvian diplomat Alfrēds Bilmanis. The papers in the collection all dealt with legal issues related to the Baltic States – first and foremost the illegal nature of the Soviet occupation. Published in English, the compendium is still extensively used as a reference source by scholars all around the world.¹³¹

In 1977, Armīns Rūsis received the distinguished Federal Service Award from the US government. He won international recognition in part because of his outstanding foreign language skills. Rūsis freely spoke English, German and Russian, and he could work with texts in French, Dutch, Italian and Latin. Ādolfs Šilde had good reason to write that “among Latvian legal specialists, Armīns Rūsis has ensured a distinguished position for himself. Thanks to his diverse activities and creative work in the area of the sciences, he has improved the reputation of all Latvian lawyers abroad. This is not an unimportant issue. Rūsis is not just a legal scholar, but also a man who does purely practical and professional work, and he has very much proven himself and earned the attention of lawyers of other nationalities. [...] His wonderful nature has gathered together many loyal friends. His just mind is respected even by those whose views have different from his own. He has earned the deep respect of the management of the Library of Congress.”¹³²

Rūsis' work was widely used by Latvian and other scholars. Among them was the most distinguished Latvian émigré historian, Edgars Andersons, when he was working on his two-volume book about the history of Latvian foreign policy.¹³³ The man's international status was confirmed by the fact that he was listed in the *International Journal of Law* and in *Who's Who of Intellectuals*, which was published in London in 1981.¹³⁴

Armīns Rūsis wrote for Latvian press publications, particularly the academic journal *Universitas*, the magazine of Latvian lawyers abroad, *Latviešu Juristu Raksti*, and the Latvian newspaper *Laiks*, which was published in New York. He wrote about the legal status of his occupied homeland,¹³⁵ and about other issues that were of importance to émigré Latvians and, particularly, to student fraternities and sororities. His deep competence and all-encompassing knowledge were also seen in in-depth analytical reviews of major Latvian books.¹³⁶ Rūsis was publicly active and became known as an authority in his profession, as well as a key Latvian émigré activist. According to his friend and colleague Bruno Albats, Armīns Rūsis, while working at the Library of Congress and always thereafter, did what he could to offer library materials and specialist views to Latvian organisations and individual Latvians.¹³⁷ The biographies of Armīns Rūsis and his father, Heinrihs Rūsis, were included in the Latvian Encyclopaedia that was edited by Professor Arveds Švābe in the 1950s.¹³⁸

In 1973, the World Federation of Free Latvians prepared the “Memorandum on Restoring the Freedom and Independence of Latvia by the Conference on Security and Co-operation in Europe” in preparation for the CSCE's Helsinki Conference. The document offered a laconic but very precise explanation of why Latvia's independence must be restored. The memorandum was authored by the distinguished Baltic German attorney Dietrich Loeber, but the text first had to be vetted by the so-called “New York Committee” of the WFFL. Among its members was a former Latvian government minister, Alfrēds Bērziņš, along with the attorneys Juris Padegs, Augusts Rumpēters and Armīns Rūsis.¹³⁹

Armīns was also very active in various public organisations, particularly his beloved “Lettonia” fraternity and the Latvian Evangelical Lutheran Church. From 1965 until 1967 he was an editor of the fraternity’s internal journal, *Vita Nostra*. The fraternity retained its status as an academic life organisation of mutual friendship and high principles of morals. Members of the fraternity supported each other during the difficult times of the mid-20th century, and this was particularly important given the historical context of those times. Armīns always observed all of his fraternity’s moral principles, and many of his contemporaries confirm that this was so. Among émigrés, however, there was one other principle to add to those that had been developed back in Latvia. Among émigrés, the Latvian fraternity was not just a place to meet friends, but also an island for Latvians, a place where Latvians could express their love of country and their patriotism, where they could express the hope that Latvia would someday regain its freedom. Sometime in the 1960s, Armīns himself wrote an article in which he spoke to the traditional ideals of “Lettonia”: “We are members of a community, of a nation in which we called ourselves Latvians. Like any other nation, ours has the right to nurture and save our properties. We wish to grow and flourish while we are alive. We are a very old nation with an old and famous language and with commendable morals. We are accused of the immoral emotions of cowardliness, fear and impermanence, but show me any nation that has no such individuals. [...] The members of Lettonia are the spiritual heirs to Atis Kronvalds,¹⁴⁰ we protect and develop that inheritance. We must never forget that we are the ones ‘who are familiar with the case, we are just and good and do not slip to the left or the right’. It is our holy duty to walk in the path of Atis Kronvalds, his contemporaries, colleagues and successors, and we must not be afraid of those who seek to determine the fate of our nation and the state of Latvia. We must not forget the simple truth that although we must work and fight to have healthy people amidst our nation, so as to be the best members of our nation, to be men who have their own nationality, we must also remember the eternal truth upon which Atis Kronvalds insisted: ‘Our fate is only in the hands of God.’ [...] Protecting the people’s understanding of themselves is one of the most important, and perhaps even the most important job during an era of assimilation, an era which can be overcome. The interests and rights of the Latvian nation can only be protected from destruction if there is a nucleus of Latvians in the free part of the world – people who will understand that they are of the Latvian nation, though in citizenship they may belong to many different lands. Protecting the life force of the Latvian nation against assimilation and absorption into a non-Latvian environment and the creation, raising and shaping of a new generation of Latvians who are imbued with their national consciousness – these are realistic goals. These can be pursued not only in the United States of America and Canada, but in all other countries of the free world in which the number of Latvians is not too small and where there is no shortage of enthusiasts such as Atis Kronvalds, who sacrificed himself before the noble goal of protecting the highest values of the Latvian nation – LANGUAGE, FAITH AND MORALS.”¹⁴¹

Rūsis returned to the subject of how important his fraternity was in 1970, when he wrote an introduction to a new issue of the “Lettonia” internal magazine: “We must make note of the important role which ‘Lettonia’ members have performed as the fraternity has moved from place to place – from Tartu to Rīga and in creating the global ‘Lettonia’. We have just celebrated our 100th anniversary, which showed that the members of ‘Lettonia’ have maintained close links of friendship and national pride, proving that the eternal ‘Lettonia’ is alive in their hearts. This friendship also inspires our younger members, who will eventually become senior members. The bridge among the hearts of all ‘Lettonia’ members must not collapse, because it is a prerequisite for the eternal ‘Lettonia’. With God’s help, let us nurture it as much as we can!”¹⁴²

The elements of Rūsis’ soul were the same as those of many other émigré Latvian activists. In the early 1960s, he spoke to the Convent of Fraternities in Washington: “The feverish pace of life

600 seldom allows us to look back. It is often said that those who stay in the past can never shape a new life. We are told that we must look ahead and allow the person of the past to die a natural death. Memories, we are told, belong to the past, but it is the duty of a modern man to shape the future. Perhaps these people are right or, more likely, they have a great deal of the truth. At the same time, however, we cannot liberate ourselves from our past. Our first impressions, first adventures, the environment in which we grew up, the ideals that were alive in that environment – we cannot forget these. Our past dictates our development today, and it determines the main factors of our ongoing lives. We can find more strength in the past than in the present at times. It is the source of the deepest strengths of our souls. The past is the soil from which we have sprung, and if the soil disappears, then so, too, must we disappear. Our native land, our home, the Latvian language, our religious beliefs, the world view imbued in us by our parents – these have put a stamp on each of us for all time eternal. And yet, on the other hand, each of us is undergoing constant development. Each new experience makes us different, it plucks at other strings of our soul. We can see new horizons and understand logic that was hidden to us in the past. Life shapes us irrespective of whether we want it or not. We gallop toward the flames of our ideals until we must return to the place from where we have come – from beyond this Earth.”

In 1956, Armīns was once again a member of the Latvian Evangelical Lutheran Church in America, and he helped to establish a Latvian congregation which did not belong to any American synod. In this, he was helped by Bruno Albats, son of Hermanis Albats, who had served as Armīns’ academic advisor at the University of Latvia, and by the Reverend Aleksandrs Veinbergs. Until 1969, he was chairman of the congregation. Eventually, the congregation found a church for itself in the Washington suburb of Hyattsville, Maryland. In 1970, Armīns Rūsis was vice chairman of the board for the Association of Latvian Evangelical Lutheran Church in America. As a lawyer, he helped to draw up the documents for the association. In 1968, he drafted regulations for Latvian congregations abroad. The aim of the document was to encourage congregations that had been scattered all around the world to form closer links to the Latvian émigré church. According to Archbishop Arnolds Lūsis, Armīns quickly earned a great deal of respect in church circles, and when he left the board in 1977, it appointed him honorary vice-president and legal advisor – posts which he kept until his death 10 years later. Armīns did not see this as a formality, either. Contemporaries remember that he was present for nearly every Sunday worship service and other events at his church.¹⁴³

Both of Armīns’ sons, Roberts and Armīns, Jr, were active in “Lettonia” along with their father. Roberts joined in the second semester of 1954, spending his pledge period with the fraternity in New York, because there were insufficient numbers of “Lettonia” members in Washington (D. C.) to form a chapter. After becoming a full-fledged member in 1955, Roberts Rūsis helped to establish the chapter in Washington, and in subsequent years he worked with the chapters in Chicago, Washington state and New York. He was twice the leader of the fraternity. Armīns, Jr, was also active in “Lettonia” throughout his life. He joined in the second semester of 1958, became a full member two years later, and, like his brother, held several important posts including, for many years, he was the leader of the Philadelphia chapter. Armīns, the younger maintained his loyalty in “Lettonia” until his death. In 1982, the fraternity’s journal, *Vita Nostra*, reported proudly that Roberts Rūsis’ son and Armīns Rūsis’ grandson Armīns Kārlis had joined the fraternity – a member of the fourth generation of his family to do so.¹⁴⁴ In January 1996, Pauls Edvīns, son of the younger Armīns, also joined “Lettonia”.

Roberts Rūsis received his bachelor’s degree in political science at George Washington University in 1956, and his law degree in 1961. He served in the US military, after which he went to work for an insurance company in Chicago. There, he successfully completed further studies in the area of legal consultations. Roberts was then transferred to New York, where he was responsible for the legal

affairs of the insurance company on the East coast of America. He represented the company before legislative and administrative institutions of the state. In 1969, he was hired by the Chubb insurance firm, where he held senior positions until his retirement in 1999. His last post was director of the company's Legal Division, where he was responsible for all legislative and administrative affairs in the USA. Roberts Rūsis also represented the company in relations with trade associations. He was licensed to practice law in Illinois and New York, as well as before the Supreme Court.

Roberts Rūsis married Dagnija Āboliņa on June 30, 1962. She is a member of the "Daugaviete" sorority. In 1972, Dagnija received her bachelor's degree from the Jersey City State College in New Jersey, followed by a master's degree in 1987 from Seton Hall University, also in New Jersey. While pursuing her studies, Dagnija worked as a nurse. Son Armīns Kārlis was born on April 24, 1963, and daughter Nora Elizabete followed on May 4, 1965. Both children have completed their higher education. Armīns received his bachelor's degrees in accounting and economics from the University of Pennsylvania and its Wharton School. In 1986 he won the competition and became the Annenberg scholarship recipient and taught US Politics Eton College, England. In 1986 Armīns received master's degree in finance from the Sloan School of Management of the Massachusetts Institute of Technology. His master thesis was entitled "Project Financing – Value Creation for Latvia". Immediately thereafter Armīns went to work for Morgan Stanley, one of the leading financial services companies in the United States. At this writing, Armīns is executive director of the company's operations in London, where he is responsible for work all over Europe. Armīns Rūsis married the lawyer Cynthia Melone in 1997, and they have three children – Alexander Kārlis (1999), Andrew Robert (2001), and Lily Caroline (2004).

Armīns' sister Nora received her BA from Rutgers in New Jersey in 1987, as well as an MBA from Temple University in Pennsylvania in 1994. In 2006, she completed her master's degree studies in education at Wilmington College. Nora has run a diabetes centre, worked in the pharmaceutical industry, and is now an elementary maths teacher. In November 1995, Nora married the engineer Paul Meixner, and they have two daughters – Amanda Elizabeth (1997) and Silvia Linda (1999).

Armīns Rūsis' other son, Armīns, Jr, was graduated from Montgomery College in Maryland in 1960, and he worked for several insurance companies, including Southwestern Life Insurance, Sun Life Group of America and Durham Life Insurance. He held senior positions at all of the firms, including deputy director and sales director for life insurance sales in his region, and he also received several awards. Armīns, Jr, married Inita Medne, a member of the "Gundegas" sorority, on April 23, 1966. She received her BA from New York City University in 1962 and a master's degree in library studies from the Pratt Institute in 1964. Until her retirement, she held senior positions at libraries in Maryland and Pennsylvania. Armīns and Inita have a son, Pauls Edvīns, who was graduated from the Muhlenberg College in 1999 and works for Home Depot.

The elder Armīns Rūsis died on November 24, 1987, in the Washington suburb of Bladensburg. His friend, the former sworn attorney Ļevs (Ludvigs) Žagars read of Rūsis' death in the newspaper *Laiks* and then wrote: "He was my confederate and great friend. Even though he was 15 years younger than I, he was older than his years in spiritual terms, and we understood one another very well. We often corresponded and carried with us the hope that we would experience the day that we could meet personally and spend time together, as it was before the Bolshevik invasion and the destruction of the free Latvian state."¹⁴⁵ Many émigré Latvians were saddened to hear of the man's death. Archbishop Arnolds Lūsis wrote that "with his kind nature, sense of justice and sincerity, Dr Rūsis had many people who respected him and will keep his memory in their hearts."¹⁴⁶

Armīns Rūsis did not live to see the restoration of Latvia's independence, although he did experience the first breaths of freedom. The first demonstration against the Soviet occupation took place on June 14, 1987, in Rīga. A dissident group called Helsinki-86 publicly lay flowers at the Freedom

602 Monument in the city. Rūsis and tens of thousands of émigré Latvians had dreamed of this day for 40 years, and now it had arrived. One week before he died, Armīns joined with son Roberts to write an article in commemoration of the 150th anniversary of the birth of Atis Kronvalds. Once again Armīns testified to the values which were a part of his life until the day that he died.¹⁴⁷

Armīns Rūsis was laid to rest on November 28, 1987, at the Rock Creek cemetery in Washington. He rejoined his wife, Margarethe, who had gone before him in May 1981. Among the many mourners were friends from New York and Boston. The “Lettonia” fraternity provided an honour guard at the church, and the Reverend Aleksandrs Veinbergs, who had been Armīns’ close friend and colleague since the establishment of the Latvian congregation in Washington in the 1950s, presided over the funeral service. Representatives of many other fraternities were also on hand. The honour guard followed the casket as it was brought to the cemetery, where the colours of “Lettonia” and the ceremonial cap which fraternity members wear were attached to the casket. This demonstrated the most noble values of the organisation – ones which the departed had observed throughout the entire length of his life.¹⁴⁸

THE FAMILY OF VELTA BRIEDE

The Briedis family, too, was forced to flee from Līvāni in the summer of 1944. First they moved to the Kursiši Parish, where Velta’s father had grown up. Then they had to move to Liepāja, where brother Armīns and his family still were. Armīns helped his sister’s family, as well as his mother and her sister to find spots in a cattle car which travelled by rail to Germany. Here the family split up, because Kārlis Briedis had to take his son to a doctor. The other members of the family went on to Thūringen, where Hermanis Mintāls, a former deputy chief judge of the Rīga Regional Court who had arrived in Germany in 1940, helped them to find housing. Velta Briede later remembered: “Our home was on the way to Jena and Halle. Jena was the site of all of the major factories where Germans produced optic instruments, while Halle was a major railroad hub. The Americans and Brits bombarded the two cities day and night, and we had to sit in the cellar.”

Soon Velta and her son were reunited with Kārlis Briedis in Herrenberg, in Schleswig-Holstein, leaving Velta’s mother and aunt behind. When the war ended, the two women found themselves in the Soviet zone, but they had jewellery that they could present to the relevant civil servants, and so they escaped Thūringen in a group of refugees which also included the widow and younger son of former Latvian President Alberts Kviesis (he himself had died in Rīga). As the Soviet forces rapidly approached Herrenberg, the family fled to a refugee camp in Lübeck, where they remained until 1950. The two children went to school at a Latvian elementary school, Kārlis Briedis was the camp pastor, and Velta Briede taught German at the high school level. In 1950, the family moved to a camp in Munich, where both sons attended a German elementary school. In 1951, the Briedis family received documents which allowed them to emigrate to the United States, and in September, their ship docked at New York. Again with the help of other Latvians, they found a new home. Kārlis worked as a janitor and boiler house operator in Brooklyn. Eventually friends helped the family to move to New Jersey, where Kārlis and Velta found work in a workshop that was owned by two brothers called Smits, both of whom were so-called “old Latvians” – people who had arrived in the United States in the early part of the 20th century. Kārlis worked in the workshop, and Velta worked in the office. Velta studied at night to become a bookkeeper.

In 1955, a childhood friend of Kārlis Briedis, Pēteris Blūms, offered the family a chance to move to Cleveland. Velta joined the staff of United States Steel, working there as an accountant until her retirement. Kārlis served as pastor of the Martin Luther Congregation and, later, the Latvian congregations of Pittsburgh and Canton.

Velta Briede died on July 14, 1996, in Cleveland, while Kārlis died in 1986. Both sons received their higher education – Kārlis received his BA in history at Cleveland State University and then his master's at the University of Michigan. He worked as a history teacher until retiring in 1994. Pēteris studied at the Cleveland Institute of Music, then earned a bachelor's degree in chemistry from Cleveland State University, followed by a master's degree in music from the same school. Kārlis married Beverly Reeves, and they have a daughter, Elizabeth. Pēteris married a Latvian girl, Biruta Prātiņa, and they have a daughter, Velta Marija.¹⁴⁹ In 1996, she married Steven Winkler, and they have daughter Māra (2001) and son Peter (2004).

BACK IN LATVIA

Thanks to the fact that members of his family deeply respected Armīns and the lives and values of him and his grandmothers and other family members, Armīns Rūsis did come home to independent Latvia. On May 17, 2003, he and other family members were reburied at the Forest Cemetery in Rīga, in an area where Heinrihs Rūsis had long ago reserved spots among other members of "Lettonia".

ROBERTS RŪSIS

After retiring in 1999, Roberts Rūsis returned to Latvia, where he continued to work on behalf of his fatherland and to promote the development of the "Lettonia" fraternity. In 2000, he was appointed executive director of the Latvian Judicial Training Centre, where he worked *pro bono* until 2003. Under his leadership, new educational programmes were established, and sponsors were found who financed the ability of judges to study the judicial systems and laws of other European countries. During his time at the center, Roberts established close co-operation with the Rīga Graduate School of Law, which granted facilities to the Judicial Training Centre in its renovated Art Nouveau building. Also in 2000, Roberts became a legal advisor to the Board Chairman of the Bank of Latvia, Ilmārs Rimšēvičs. When Rimšēvičs became President of the Central Bank, Roberts continued as his advisor. Roberts Rūsis has offered advice and consultations on many issues that are of importance to the Latvian state. In 2005, Roberts Rūsis established the Armīns Rūsis Scholarship in memory of his father and brother. The stated aim of the scholarship is to "support capable and hard-working students in Latvia who are members of academic fraternities and sororities. The scholarship is awarded to cover tuition and, if necessary, room and board." The scholarship is available to citizens of the Republic of Latvia who are members of a fraternity or sorority and study at the University of Latvia (economics and administration, law, modern languages, pedagogy and psychology, history and philosophy, or social sciences), the Rīga School of Economics and the Rīga Graduate School of Law. Roberts Rūsis is one of the six leading philanthropists for the University of Latvia today.

Roberts is still an active member of "Lettonia" in Rīga. For many years he has served on the board of the fraternity's alumni relief society. He was actively involved in the purchase of a new building for the fraternity, the drafting of its legal documents, etc. He takes part in the fraternity's life and events, offering various kinds of support to younger members.

The history of the Rūsis family offers a very clear look at the historical development of Latvia and the Latvian people from the late 19th century and throughout the 20th century and beyond. The family's story offers a chance to consider all of the brilliance and tragedy of this period. The idea of Latvian statehood emerged at the turn of the centuries, and the intelligentsia of the Latvian nation grew in size and number. Heinrihs Rūsis was the son of a farmer, but he was not satisfied just with a diploma from a teachers' school – one that at the time was seen as quite the achievement. No, he entered university and became a sworn attorney. There was an ideological battle against the Baltic German nobility, which dominated in rural and urban areas of Latvia alike. This was manifested not only in the bloodshed of the 1905 Revolution and the subsequent underground activities of Latvian social democrats of various kinds, but also in the determination of Latvian university students and civic organisations to reduce the influence of the Germans in a legal way. While Heinrihs was a student at Tartu, he was witness to duels between Latvian and German fraternity members, which clearly showed the contradictions that existed in the Baltic provinces of the Russian Empire between Latvians and the Baltic Germans. One clear manifestation of these efforts was the Latvian press, where Heinrihs was very active for a number of years. Indeed, he is still seen as one of the major "newspaper men" of the Latvian nation. He did everything in his power to make life easier for Latvian farmers, offering them direct legal assistance, agitating on behalf of reform, and telling his Latvian readers about their legal rights and possibilities.

During World War I, now with a family, Heinrihs was again at the centre of events as an active participant in the provision of aid to refugees. After the two Russian revolutions of 1917, the empire collapsed into havoc, and the idea of Latvian statehood developed more and more quickly until, on November 18, 1918, the free Latvian state was at last proclaimed. During the subsequent armed and political battle for independence, Rūsis was already a lawyer of some renown, and he played a key role in certain events. Afterward, during two decades of independence, the Latvian nation clearly showed that it could develop a European state with a high standard of living. Rūsis and his adult children Armins and Velta, both of whom had followed in his footsteps to join the legal profession, held important positions in state and public life. Armins gradually emerged as one of the country's leading specialists in international law, and even government institutions, including the Foreign Ministry, asked for his help and advice. All of the members of the Rūsis family were active in public life, and that proved the patriotism and love of nation which were clearly a part of their constitution.

The Latvian state was destroyed in June 1940, and everything that had been built up during the period of independence was torn down. Thousands of people fell victim to the Soviet repressions. Among the first was Heinrihs Rūsis, who was essentially sentenced to death when he was sent to a Soviet punitive camp. His family fled to Germany, only to return as soon as possible – when Nazi Germany took over from Soviet Russia. By 1944, the war had returned to Latvia, and once again the Latvian nation was bled most terribly, losing much its life force. Tens of thousands of Latvian families fled to Germany, spending several years in refugee camps and always hoping that Communism would soon collapse so that everyone could go back home.

Communism was not yet on the brink of collapse, however. Latvians were scattered all around the world. Armins Rūsis, Velta Briede and their families went into exile to the United States. During the subsequent decades, they grew accustomed to life and work in America. They were all active in Latvian organisations, and they were always thinking about the day when they could return to Latvia. A key part of people's lives was to preserve elements of being a Latvian in their families. Many émigrés did not live to see the restoration of Latvia's independence. That was true for Armins Rūsis

who, thanks to his professionalism and skills, had become one of the leading Latvian lawyers in exile. With full reason, he had earned the respect of lawyers and legal scholars in America and all around the world.

It must be noted that several members of the Rūsis family have played very important roles in the history of the Latvian state and Latvian nation. None has ever been prime minister, none has chaired a political organisation, but that is not because members of the family could not have done so. Heinrihs Rūsis in particular could clearly have played a major role in politics in Latvia, but he consciously rejected any such offer so as to remain in his job as a professional attorney. It must also be understood that all members of the family accepted the principles which were passed down from generation to generation – hard work, purposefulness, honesty, love for God, Motherland and Nation, and love for one’s relatives and friends. Hard work and purposefulness allowed the son of a farmer to become a well known and respected lawyer. Other members of the family not only recovered their status after fleeing their country during World War II, but also maintained faith in their own future and that of their motherland. They remained Latvians for nearly half a century of forced separation from their country. Certain elements of Heinrihs Rūsis’ life allow us to update the historical understanding of important events and processes in Latvia. That is first and foremost true of the delegation which Rūsis led in 1919, seeking to achieve a compromise between the government of Kārlis Ulmanis and that of Andrievs Niedra. Also of key historical importance is the attitude which Heinrihs Rūsis took vis-à-vis the Ulmanis dictatorship and the views which former President Alberts Kviesis had on the matter. These are some of the events which Rūsis did allow us to get a better sense of internal opposition in Latvia in the latter half of the 1930s.

This list could be continued, but it is clear as it is that the history of the Rūsis family is part of the history of the Latvian nation. We clearly see what kind of people should be lawyers in the renewed Republic of Latvia, and we also plainly understand the values of life which must be at the top of the list for every Latvian and every patriot of the Latvian state.

Translated by Kārlis Streips

1 Dates in this article are shown in accordance with the new style of timekeeping.

2 Ernests Rūsis married Lote Matilde Šillere and lived at “Mucinieki” and then a homestead called “Zvejnieki”. Their children were Elza (1909), Fricis (1901), Voldemārs Teodors (1912), Alfrēds (1916), and Tāivaldis (1927). The family of Voldemārs Rūsis was deported from “Zvejnieki” to the Omsk region of Siberia in 1949, returning in 1956. See *Latvijas Arhīvi*, No. 2, 1995, p. 87, supplement, “List of Repressed Persons”, 1949, Vol. 2. For more on the family’s history, see the Latvian State Historical Archive (LVVA): 235. f., 2. apr., 1157. l., p. 22; 1163. l., p. 7; 1165. l., 4., p. 47; 1166. l., p. 3; 1169. l., p. 4; 1172. l., p. 11; 6. apr., 601. l., p. 18; 602. l., p. 5; 12. apr., 296. l., p. 19; 221. l., pp. 6, 7.

3 See Baltijas skolotāju seminārs. 1870-1919 (the Baltic Teachers school, 1870–1919). Rīga (1940), pp. 357–365). See also Album Lettonorum. 1870–1882–1930. Rīga (1930), p. 85.

4 Bērziņš, A. “Avīžnieku un tiesībnieku Henrichu Rūsi pieminot” (Remembering the Newspaperman and Lawyer Heinrihs Rūsis), *Londonas Avīze*, August 12, 1960.

5 LVVA, 7427. f., 1. apr., 9431. l., 3. lp.

6 Bērziņš, A. *op. cit.*

7 Rūsis, H. “Latvijas jaunās tiesas” (Latvian new courts), *Baltijas Vēstnesis*, 14 December 1918.

8 Rūsis, H. “Domas par zemnieku dzīves reformām, sevišķi Iekškrīevijā” (Thoughts about reforming the lives of farmers, particularly in inner Russia), *Latvija*, 20 and 21 February 1906.

9 Egle, K., Lūkina, V., Brempēle, V. and V. Jauģiets (eds). *Latviešu periodika. 1. sēj. 1768–1919* (Latvian Periodicals, Vol. 1, 1768-1919). Rīga (1977), pp. 201–203.

10 Rūsis, H. “Darbu uzsākot” (Beginning Work), *Latvija*, 16 December 1909.

11 “Latvijai jauns redaktors” (New editor for *Latvija*), *Jaunā Dienas Lapa*, 17 December 1909. The newspaper *Vārpas*, which was published in St Petersburg, had a similar tone in reporting on the new editor *Vārpas*, 23 December 1909.

- 12 See, e.g., Rūsis, H. "Rīgas pilsētas nabagu ārsti" (Doctors who treat Rīgas poor), *Latvija*, 25 September 1910; also H.R. [Rūsis], "Rīgas pilsētas vēlēšanas un leiši" (The Rīga local government election and the Lithuanians), *Latvija*, 10 February 1912.
- 13 LVVA, 3727.f. 1. apr., 25.1., p. 170; Bērziņš, A., "Avižnieku...", *op. cit.*
- 14 LVVA 7427.f., 1. apr., 13636.l., p 3 (notarised documents from the Dubulti church).
- 15 "Par Latviešu reformistu partijas pēdējo pilno sapulci" (On the last full meeting of the party of Latvian reformers), *Rīgas Ziņas*, 21 October 1912.
- 16 "Balsis no publikas" (Public voices), *Dzimtenes Vēstnesis*, 22 September 1912; *Rīgas Avīze*, 24 September 1912.
- 17 LVVA, 1986.f., 1. apr., 7531.1., p 21.
- 18 See, e.g., Rūsis, H. "Bruņniecības muižas zemnieku zemes pirkšanas lietā" (Estates of the heraldry in issues concerning the purchase of land by farmers), *Latvija*, 7 March 1912; also Rūsis, H. "Kvotas zemes lietā" (Quotas in land cases), *Latvija*, 15 January 1913; also Rūsis, H. "Mūsu sadzīves trūkumu noskaidrošanas vajadzība" (The need to determine shortcomings in our lives), *Latvija*, 19 January 1913; also Rūsis, H. "Tautskolotāju pensiju lieta Valsts domē" (The issue of teacher pensions in the Duma), *Latvija*, 15 February 1913; also Rūsis, H. "Miertiesnešu darba daudzums" (The amount of work done by justices of the peace), *Latvija*, 16 February 1913; also Rūsis, H. "Administratīvie sodi un mūsu laukpagastu amatīri" (Administrative sanctions and our rural parish officials), *Latvija*, 28 February 1913; and many others.
- 19 See, e.g., Rūsis, H. "Zaudējumu atlīdzības jautājumā" (On the question of compensation for losses), *Lidums*, 4, 5, 11, 16, 20 and 22 January 1916. See also "Kurzemes bēgļu zaudējumu atlīdzības lietā" (On the question of compensating the losses of refugees from Kurzeme), *Baltija*, 8 June 1916. See also "Zaudējumu atlīdzība Kurzemes bēgļiem" (Compensating the losses of refugees from Kurzeme), *Baltija*, No. 22, September. See also "Zaudējumu atlīdzība Kurzemes bēgļiem par kritušiem lopiem" (Compensating the losses of refugees from Kurzeme for fallen livestock), *Baltija*, 24 September 1916. See also "Atlīdzība par iznīcinātajiem sējumiem Kurzemes guberņas bēgļiem" (Compensation for the lost crops of refugees from the Kurzeme province), *Baltija*, 28 and 29 October, 5, 9, 12 and 15 November 1916.
- 20 See Rūsis, H. "Mantas vērtēšana priekš zaudējumu nokārtošanas tagadējo kara apstākļu dēļ" (Assessing the value of property to settle losses as a result of the ongoing war), *Bēgļu kalendārs*, Petrograd, 1916, pp. 51-54. See also "Pabalstu izsniegšana zaldātu sievām – bēglēm un citiem kareivju ģimenes piederīgiem" (Paying support to the refugee wives and other family members of soldiers), *Ibid.*, pp. 55-57. See also "Rekvizēto mantu atlīdzības lietā" (On the matter of compensation for requisitioned properties), *Ibid.*, pp. 57-59.
- 21 Paegle, S. *Kā Latvijas valsts tapa* (How the Latvian State was Created), Rīga (1923), p. 105.
- 22 Baltijas skolotāju seminārs. 1870.–1919. (The Baltic Teachers school, 1870–1919). Rīga (1940), p. 363.
- 23 Šilde, Ā. *Latvijas vēsture 1914–1940: Valsts tapšana un suverēnā vara* (The History of Latvia, 1914–1940: Establishing the State and Sovereign Power). Stockholm (1976), p. 180.
- 24 *Ibid.*, p. 215.
- 25 Rūsis, H. "Izbijšie kolonizācijas nodomi Kurzemē" (Old ideas of colonisation in Kurzeme), *Baltijas Vēstnesis*, 21 November 1918. See also Rūsis, H. "Visvācu nodomu sakarā ar kolonizāciju Kurzemē" (German intentions vis-a-vis colonisation in Kurzeme), *Baltijas Vēstnesis*, 27 November 1918. Also Rūsis, H. "Nepatikamā latviešu inteliģence" (The unpleasant Baltic intelligentsia), *Baltijas Vēstnesis*, 7 December 1918. Also Rūsis, H. "Latvijas jaunās tiesas" (Latvian new courts), *Baltijas Vēstnesis*, 14 December 1918.
- 26 Rūsis, A. "Zem taisnības maskas" (Under the mask of justice), *Jaunākās Ziņas*, 17 December 1918. The article was extensively quoted in the Latvian newspaper *Jaunākās Ziņas*, which was published in Jelgava. See "Preses atbalss" (Echo from the press), *Dzimtenes Ziņas*, 20 December 1918.
- 27 For more on this institution, see Tieslietu ministrijas un tiesu vēsture (The History of the Justice Ministry and Courts). Rīga (1939), p. 430.
- 28 See A.G. "Andža Sumberga piemiņai" (In memory of Andžs Sumbergs), *Tieslietu Ministrijas Vēstnesis* No. 5/6, 1923, p. 263.
- 29 Latvian State Archive (LVA), 1986.f., 1. apr., 1531.l., 47. lp.
- 30 Lasmanis, U. *Politiskās apceres. Ceturtā grāmata. 1934-1941. Neizsūtīta trimdinieka piezīmes* (Political Texts. Fourth Book, 1934-1941. Notes from an émigré who was not deported). Rīga (2000), p. 242. See also Puriņš, Ā. *Andrievs Niedra. Četri gadi un viss mūžs* (Andrievs Niedra: Four Years, an Entire Life). Rīga (2005), p. 334.
- 31 LVVA, 5192. f. 1. lpr., 61.l., pp. 247-248.
- 32 *Ibid.*, p. 102. See also Pētersone, I. (ed.). *Latvijas Brīvības cīņas 1918–1920. Enciklopēdija* (Latvian Liberation Battles, 1918–1920: Encyclopaedia). Rīga (1999), pp. 144-145.
- 33 Baltijas skolotāju seminārs, *op. cit.*, p. 363.
- 34 *Jaunākās Ziņas*, 12, 13 April 1920.
- 35 *Latvijas Satversmes sapulces vēlēšanu rezultāti* (Results of the Election to the Latvian Constitutional Convention). Rīga (1920), pp. 72-73.
- 36 *Valsts adrešu kalendārs 1923. gadam* (Calendar of State Addresses, 1923). Rīga (1922), p. 337. *Valdības Vēstnesis*, 11 February 1925.
- 37 LVA, 1986.f., 1. apr., 7531.l., p. 24.
- 38 Bērziņš, A. "Avižnieku un...", *op. cit.* Also Dzirkalis, K. "Heinriha Rūša simtgade 1880.–1980." (The Centennial of Heinrichs Rūsis, 1880-1980), *Universitas*, No. 47, 1981, p. 32.

- 39 LVVA, 7354.f., 1. apr., 133. l, p. 14.
- 40 Puriņš, Ā. “Valsts nodevēju prāvas Latvijā 1923.–1925. gadā” (Trial of Traitors in Latvia, 1923-1925), *Latvijas Vēsture*, No. 3, 2000, pp. 13–14. With respect to the process and the involvement of Rūsis therein, see also Striķis, K. “Daži atmiņu fragmenti” (A Few Fragments of Memories), *Latviešu Juristu Raksti*, No. 5, 1961, pp. 33-37.
- 41 This address, where Rūsis also lived, was very prestigious. Others who lived in the building included Aleksandrs Gubens, a member of the Supreme Court Senate. Next door, at Barona Street 3, there was the sworn attorney Gustavs Zemgals, who would later become president of Latvia. At Barona Street 7, one could find the sworn attorney and politician Mārtiņš Antons, the former lawyer and politician Arveds Bergs, and the sworn attorney Oskars Valdmanis. Also living nearby were the sworn attorneys Jānis Bērziņš and Valentīns Dāvis (Barona 14), Kārlis Eglītis and Juris Kēmanis (Barona 24), Grigorijs Rubiņš (Barona 4), politician Gotfrīds Milbergs (Barona 1), and others. See LVVA, 5213.f., 1. apr., 5380.l., p. 21; also “Valsts adresu kalendārs 1926. gadam” (Calendar of State Addresses, 1926). Rīga (1925), pp. 458–460. For a register of residents at Barona 5, see LVVA, 2492.f., 1. apr., 1250.l.
- 42 LVVA, 7354.f., 1. apr., 154. l., pp. 35 and 41-66.
- 43 Tieslietu ministrijas un..., *op. cit.*, p. 434.
- 44 LVVA, 3282.f., 1. apr., 129. l., p. 193.
- 45 Filistru biedrību savienības sastāvs 1935. gada 1. janvārī (Membership of the Association of Senior Fraternity Members as of January 1, 1935). Rīga (1935), p. 5. See also Filistru biedrību savienības sastāvs 1937. gada 1. janvārī. Rīga (1937), p. 6.
- 46 Mülenbachs, A. “Fil! Armins Rūsis 60 gadnieks” (Armins Rūsis, fraternity member, 60 years old), *Vita Nostra*, No. 17, 1968, p. 14.
- 47 Tieslietu Ministrijas Vēstnesis, No. 1/2, 1931, p. 77.
- 48 See LVVA, P-112. f, 8. apr., 1174., pp. 1-5; 1222. l., pp. 1–12.
- 49 The homestead, now known as “Dabes”, was quite large 76.5 hectares of land, with many farm buildings. See LVVA, P-112. f., 8. apr., 316. l., pp. 1–4.
- 50 LVVA, 2246.f., 1. apr, pp. 986-988. A letter written by Velta Briede to Roberts Rūsis on January 30, 1991 (Rūsis family archive).
- 51 See, e.g., Rūsis, H. “Bez darba nav panākumu” (No Accomplishments Without Work), *Mūsu Īpašums*, No. 28, 1938.
- 52 Vienotiem spēkiem par valsti un tautu (With Unified Forces for the Nation and People), materials from the congress. Rīga (1938), pp. 326, 331.
- 53 LVVA, 1303. f., 3.apr., 26.l., p. 249.
- 54 LVA, 1986.f., 1. apr., 7531. l., p. 24.
- 55 See “Sinodes locekļu neapmierinātība ar balsošanas kārtību Māras baznīcas lietā” (Members of Synod Unhappy With Voting Procedure on Māra Church Case), *Latvijas Kareivis*, 11 April 1931.
- 56 Briede, V. Mans dzīves stāsts (My Life Story). Unpublished, manuscript in the Rūsis family archive.
- 57 Zariņš, R. “Divas paaudzes baznīcas virsvaldē” (Two Generations on Board of Church), obituary for A. and H. Rūsis, *LELBA Ceļa Biedrs*, February 1988.
- 58 See, e.g., Rūsis, H. “Darbs Latvijai un Vadonim!” (Work for Latvia and Our Leader!), *Mūsu Īpašums*, No. 17, 1936.
- 59 Lasmanis, U. Politiskās apceres, *op. cit.*, pp. 77, 241–242. See also LVVA, 5969.f., 1. apr., 121. l., p. 31.
- 60 *Ibid.*, p. 254.
- 61 Šilde, Ā. Latvijas vēsture, *op. cit.*, pp. 606, 607.
- 62 LVVA, 7354.f., 1. apr., 689.l., pp. 2–3.
- 63 *Ibid.*, p. 4.
- 64 Šmits, P. (ed.). Latvijas vadošie darbinieki (Leading Latvian Workers). Rīga (1936), p. 284. See also Un,ms, fi. (ed.). Es viņu pazīstu. Latviešu biogrāfiskā vārdnīca (I Know Him: Latvian Biographic Dictionary). Rīga (1939), p. 426. The latter work also included the biography of Heinrihs Rūsis son, Armins.
- 65 2nd edition, 1937, p. 938. Rūsis family archive.
- 66 LVVA, 7427. f., 1. apr., 9431. l., pp. 1–6.
- 67 LVVA, 7354. f., 1. apr., 691. l., p. 6.
- 68 LVVA, 7427. f., 1. apr., 943. l., p. 10.
- 69 LVVA, 3727. f., 1. apr., 25. l., p. 266.
- 70 Rūsis, A. “Literārie vakari Rīgā (1920–1940)” (Literary Evenings in Riga, 1920-1940). In Lettonia 90 gados (90 Years of Lettonia). New York (1960), pp. 34–35.
- 71 LVVA, 7534. f., 1. apr., 692., l., p. 6.
- 72 LVVA, 1534. f., 6. apr., 613. l., pp. 1–14.
- 73 For more, see Kēmanis, J. “Jauno advokātu stāža pienākumi” (Work Duties of a New Lawyer), *Jurists*, No. 8/9, 1931, col. 191–196.
- 74 Rūsis, A. “Ženēvas atbruņošanās konference” (The Geneva Disarmament Conference), *Universitas*, No. 1, 1932. Also published in *Latvijas Kareivis*, 26 January 1932.
- 75 Rūsis, A. “Savu pilsoņu neizdošanas problēma” (The Issue of Not Extraditing the Countrys Citizens), *Jurists*, No. 4/5, 1932, col. 121–138.
- 76 LVVA, 7427.f., 13. apr., 1524. l., pp. 11–13.

- 77 Rūsis, A. "Latvijas Universitātes Tiesību zinātņu nodaļa" (The Law School of the University of Latvia), *Universitas*, No. 16, 1965, p. 18. In this paper, Rūsis recalled instructors, including August Loeber, father of the researcher Dietrich Loeber. The senior Loeber was a member of the Supreme Court Senate. See Kadiķe, A., Štāle, G. and D. Zaķe. Latvijas Senāta senators Augusts Lēbers. Bibliogr.fija (Senator August Loeber of the Latvian Senate: Bibliography). Rīga (1997), p. 60.
- 78 LVVA, 7427.f., 13. apr., 1924. l., pp. 11–13.
- 79 LVVA, 5901.f., 1. apr., 16. l., pp. 11–18 (lists of professors and lecturers at the Russian University Knowledge Institute from October to December 1932).
- 80 Rūsis, A. Kriminālprocesa reforma jautājumā par noziedznieka izdošanu ārvalstīm (Reforms of Criminal Procedure in Relation to the Extradition of a Criminal to Another Country), Rīga, 1934 (the text was published under the same title in *Jurists*, No. 7, 1933, col. 201–216, and No. 8/9, col. 241–252. Also, Rūsis, A. Le passe et l'avenir du droit international (The Master Key and Future of International Law), Rīga, 1936. Also Rūsis, A. Internacionālo privāttiesību pamatprincipi jaunā Civillikuma gaismā (Fundamental Principles of International Private Law in Light of the New Civil Law). And Rūsis, A. Saderināšanās pēc prezidenta Ulmaņa civillikuma (Engagements on the Basis of President Ulmanis Civil Law), Rīga, 1940.
- 81 See, e.g., Rūsis, A. "Kriminālprocesa reformas...", *op. cit.* Also "Dažas piezīmes pie sankciju problēmas internacionālās publiskās tiesībās" (A Few Notes on the Use of Sanctions in International Public Law), *Tieslietu Ministrijas Vēstnesis*, No. 2, 1936, pp. 405–415. Also "Valstu sukcesija" (Succession of states), *Tieslietu Ministrijas Vēstnesis*, No. 3, 1937, pp. 597–601. Also "Noraidījuma un sabiedriskās iekārtas princips" (The Principle of Rejection and Public Systems), *Tieslietu Ministrijas Vēstnesis*, No. 3, 1937, pp. 597–601. Also "Internacionālo privāttiesību...", *op. cit.* Also "Neitralitātes būtība un neitralitātes likums" (The Essence of Neutrality and the Neutrality Law), *Jurists*, No. 5, 1939, col. 83–92. Also "Normu kritika starptautiskās publiskās tiesībās" (Criticism of Norms in International Public Law), *Tieslietu Ministrijas Vēstnesis*, No. 6, 1939, pp. 1473–1480. Also "Saderināšanās pēc...", *op. cit.* Also "gaunijas 1938. g. 6. aprīļa likums par starptautisko līgumu ratifikācijas kārtību" (The April 6, 1938, Estonian Law About the Procedure for Ratifying International Treaties), *Tieslietu Ministrijas Vēstnesis*, No. 4, 1940, pp. 790–793.
- 82 See, e.g., Rūsis, A. "Hāgas pastāvīgās starptautiskās tiesas 22. sesija" (The 22nd Session of the Permanent International Court at the Hague), *Jaunākās Ziņas*, 25 July 1931.
- 83 In Vol. 5 of the encyclopaedia, which was published in 1930 and 1931, Rūsis wrote about aviation law, guarantee contracts, guarantee laws, mentally disabled people and the Gastein Convention. In Volume 7 (1931–1932), he wrote on Islamic law. In Volume 8 (1932–1933) about maritime freedoms, the declaration on maritime freedoms, associations of lawyers in Latvia, and war contraband. In Volume 9 (1933), Rūsis wrote about convoy law.
- 84 Who's Who in Central Europe, 2nd ed. (1937), p. 937. Rūsis family archive.
- 85 See Vilciņš, T. "Rotari organizācijas Latvijā" (Rotary Organisations in Latvia), *Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls*, No. 4, 1992, p. 107.
- 86 LVVA, 1533. f., 1. apr., 2415. l., pp. 7–20. See also LVVA, 2574.f., 3. apr., 2688. l., p. 97. For more detail, see Jēkabsons, Ē. "Latvijas sūtniecība Polijā Otrā pasaules kara pirmajās dienās 1939. gada septembrī" (The Embassy of Latvia During the First Days of World War II in September 1939), *Latvijas Arhīvi*, No. 2, 2005, pp. 115–151.
- 87 Žagars, L. Mazā melnā grāmatīņa. Dzīves stāsts (The Little Black Book: My Life Story). Los Angeles (1989), pp. 158–159. Photographs of the two families are found in the book, on page 206.
- 88 LVVA, 7427. f., 1. apr., 13636. l., p. 5.
- 89 Briede, V. Mans dzīves stāsts (My Life story). Unpublished manuscript, Rūsis family archive.
- 90 Lazdiņš, J. "Latviešu juristu īsbiogrāfijas" (Brief Biographies of Latvian Lawyers), *Archivs: Raksti par latviskām problemām*, Vol. 11, Melbourne, Australia, 1971, p. 252.
- 91 LVVA, 7427. f., 1. apr., 1363. l., pp. 7–15.
- 92 LVVA, 7354. f., 1. apr., 793. l., pp 1–67.
- 93 Briede, V. Mans dzīves ..., *op. cit.*
- 94 *Ibid.*
- 95 The informal name of the Party of Constitutional Democrats.
- 96 Trudoviks a "working group" in the Russian Duma with representatives of several parties. The group was more leftist than the constitutional democrats, but more right-wing than the social democrats.
- 97 Augusts Briedis (1877–1937) teacher, activist in the Latvian Farmers Union, member of the Peoples Council, Constitutional Council and Saeima, secretary of the board of the Latvian Evangelical Lutheran Church, and editor of the newspaper *Brīvā Zeme*.
- 98 LVA, 1986. f., 1. apr., 7531. l., pp. 20–26.
- 99 *Ibid.*, pp. 28–31, 33–37.
- 100 *Ibid.*, pp. 44–51.
- 101 LVVA, 7354. f., 1. apr., 689. l., pp. 6–7; 793. l., p. 68.
- 102 Briede, V. Mans dzīves..., *op. cit.*
- 103 See Šneideris, I. Padomju represīvo orgānu arestētie Latvijas iedzīvotāji 1940. gada jūnijā – augustā (Residents of Latvia Arrested by the Repressive Organs of the Soviet Union in June–August 1940), at http://www.lvi.lv/lv/visas_datubazes/struktural.doc.
- 104 Briede, V. Mans dzīves..., *op. cit.*

- 105 LVVA, 7354. f., 1. apr., 651. l., pp. 102–104.
- 106 Spekmanis himself was arrested after the war, in 1948. See No NKVD līdz KGB. Politiskās prāvas Latvijā 1940–1986 (From the NKVD to the KGB: Political Trials in Latvia, 1940–1986). Rīga (19990), 710 pp.
- 107 Briede, V. Mans dzīves..., *op. cit.*
- 108 LVVA, P-112. f., 8. apr., 316. l., p. 1; 1222. l., pp. 5–7.
- 109 LVVA, 7354. f., 1. apr., 691. l., p. 118.
- 110 Rūsis, A. Die international- strafrechtliche Problematik der Nichtauslieferung eigener Untertanen (The International Issue of Not Extraditing Ones Own Subjects). Berlin (1942).
- 111 Briede, V. Mans dzīves..., *op. cit.*
- 112 “Atjaunota zvērinātu advokātu padomes darbība” (Work of Council of Sworn Attorneys Renewed), *Tēvija*, 20 August 1941.
- 113 Briede, V. Mans dzīves..., *op. cit.*
- 114 LVVA, 7354.f., 1. apr., 793. l., pp. 73–100, p. 108; *Rikojumu Vēstnesis*, 28 November 1942.
- 115 *Ibid.*, 793. l., pp. 74–78.
- 116 *Ibid.*, 651. l., pp. 108–127. See also *Tēvija*, 20 October 1942.
- 117 Rūsis family archive.
- 118 Šilde, Ā. Sarkanaī Krusts latviešu tautas likteņceļos (The Red Cross and the Destiny of the Latvian People). Location unknown (1989), p. 75.
- 119 Rūsis family archive.
- 120 LVVA, 7354.f., 1. apr., 651. l., p. 129.
- 121 Siliņš, L. Nacistiskās Vācijas okupanti: mūsu tautas lielās cerības un rūgtā vilšanās (The Nazi German Occupation: Our Nations Great Hopes and Bitter Disappointment). Rīga (2001), p. 192.
- 122 Siliņš, L. (ed.). Latvijas Centrālā padome (Latvian Central Council). Uppsala (1995), p. 64.
- 123 Rūsis family archive.
- 124 Rūsis family archive. See also Lūsis, A. “Dr. Arminam Rūsim aizejot” (On the Death of Dr ArmŌns Rk̄sis), *Latvija Amerikā*, 9 January 1988.
- 125 Šilde, Ā. Ardīevās Rīgai. Tikai atmiņas (Farewell to Riga: Only Memories). New York (1988), p. 285.
- 126 Rūsis, A. “Atmiņas par UNRRAs universitāti Mīnchenē” (Memories of the UNRRA University in Munich), *Universitas*, No. 6, 1960, p. 82; No. 7, 1960, pp. 47–48.
- 127 Rūsis family archive.
- 128 Miesnieks, J. Dzīvības sapnis. Romāns par paša dzīvi (Dream of Life: Novel of Ones Own Life). Location unknown (1961), pp. 162–163.
- 129 Rūsis, A. “Lietosim pareizu un vienotu juridisko terminolŃģiju” (Let Us Use Proper and Unified Legal Terminology), *Tiesībnieks*, No. 3, 4, 1948.
- 130 Rūsis family archive.
- 131 Rūsis, A. “Brīvās Eiropas stūrītis ZASV Kongresa bibliotēkā” (A Corner of Free Europe in the US Library of Congress). Manuscript, 21 March 1953, Rūsis family archive.
- 132 “Ko veicam un kas paveikts” (What Were Doing and What Weve Accomplished), *Vita Nostra*, No., 5, 1955, p. 22. See also “Letoņi zinātnes darbā” (Members of “Lettonia” in Scientific Work), *Vita Nostra*, No. 23, 1976, pp. 23–29.
- 133 For more about the Kersten committee and the reaction of émigré Latvians to same, see Taurēns, J. “Kerstena Izmeklēšanas komiteja ASV Kongresa Pārstāvju palātā un latviešu trimda 1953.–1954. gadā” (The Kersten Commission in the USA Congress and émigré Latvians, 1953–1954), *Latvijas Vēsture*, No. 3, 2006, pp. 58–67.
- 134 Grzybowski, K., Gsovski, V. (eds.). Government, Law and Courts in the Soviet Union and Eastern Europe, Vol. 1–2. New York (1959). Rūsis, Krivickas and Riismandel co-authored the introductions to chapters about the Baltic States (pp. 80–83, 588–611, 842–844), and Rūsis authored the chapters about Latvia (pp. 115–134, 619–627, 1676–1702).
- 135 Rūsis, A. Provisions of German Maritime Code on Liability in the Collision of Ships. Washington (1958). Rūsis, A. Forced Labour Legislation in the Soviet Union. New York (1955). Gsovski, V. and A. Rūsis. Liability Under Soviet Law for Damage or Personal Injury Caused by Space Vehicles. Washington (1959). Rūsis, A. Law Course at the Latvian University of Riga. Washington (195?). Rūsis, A. and D. Krivickas. Survey of Soviet Laws and Pertinent Soviet Commentaries on the Specific Principles of Law. Washington (1962). Rūsis, A. Home Rule in Moscow. Washington (1963). Nizankowski, Z. and A. Rūsis. Law Concerning Copyright and Neighbouring Rights of Sept. 9, 1965. Washington (1966).
- 136 Rūsis, A. Human Rights: The Selective Biography by Armins Rūsis. Washington (1969).
- 137 Book chapters include ones in the book Guide to Laws and Regulations on Federal Libraries: Compilation and Analysis. New York (1968). Also Good Samaritan Laws in France, the Federal Republic of Germany, and the USSR. Washington (1976).
- 138 Examples include the work of the distinguished Baltic German historian Dietrich Loeber, including “Diktīerte Option: Die Unsiedlung der Deutsch-Balten aus Estland und Lettland, 1939–1941” (Dictated Option: The Repatriation of Baltic Germans from Estonia and Latvia, 1939–1941), *International Journal of Law Libraries*, Vol. 2, No. 1, 1947, pp. 45–47. Also “Schritenreiche zur Rechtsstellung des Auslānders in den sozialistischen Staaten” (The Status of the Foreigner in Socialist Countries). In Budde, D. “Die Rechtsstellung des Auslānders in der Sowjetunion” (The Status of Foreigners in the Soviet Union), *International Journal of Legal Information*, Vol. 10, No. 1, 1982, pp. 29–31.

- 610 139 For more on the work of Sprūdžs, see *Zinātnes Vēstnesis*, 22 January 2001 and 31 March 2003. Rūsis first met Sprūdžs (1922–2003) during his time with the Kersten Commission.
- 140 Šilde, Ā. “Dr. Armins Rūsis ierindojies septiņdesmitgadniekos” (Dr Armins Rūsis Turns 70), *Universitas*, No. 40, 1977, pp. 82–83. See also “Ko veicam...”, *op. cit.* Also Rūsis, A. “Brīvās Eiropas stūritis...”, *op. cit.* See also Lapiņš, L. (ed). *Latvijas Universitātes Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes Tiesību zinātņu nodaļas absolventu dzīves un darba gaitas (1919–1940) (The Life and Work of Graduates of the Law Programme of the University of Latvia Faculty of Economics and the Law)*. Rīga (1999), pp. 345–346. Rūsis biography is among the most detailed in the latter book which confirms that the editors of the compendium had access to a diverse set of sources of information. This, in turn, was the result of Rūsis international recognition.
- 141 Andersons, E. *Latvijas vēsture 1920–1940. Ārpolitika (History of Latvia, 1920-1940: Foreign Policy)*, Vol. 2. Stockholm (1984), pp. 611 and 629.
- 142 Irbe, P. Armins Rūsis, sen., iur., 25.II (Attorney Armins Rūsis, 25 February), *Vita Nostra*, No. 33/34, 1990, p. 71.
- 143 See, e.g., Rūsis A. “Brīvā Latvija Eiropas tautu saimē” (Free Latvia Among the Community of European Nations), *Latvijas Brīvība*, No. 3, 1953, pp. 26–30. See also “Tautu pašnoteikšanās tiesības” (The Right to Self-Determination of Nations), *Universitas*, No. 4, 1957, pp. 34–38. Also “Padomju varas likumdošana Latvijā abos okupācijas posmos” (Soviet Laws in Latvia During Both Phases of the Occupation), *Latviešu Juristu Raksti*, No. 1, 1959, pp. 19-23. Also “Latvijas inkorporācijas neatzišana rietumu valstīs” (Refusal of Western Countries to Recognise the Incorporation of Latvia), *Latviešu Juristu Raksti*, No. 4, 1960, pp. 1–5.
- 144 See, e.g., Rūsis, A. “Šilde Ā. Latvijas vēsture 1914–1940” (Šilde, A. History of Latvia, 1914–1940), *Universitas*, No. 39, 1977. pp. 76-77.
- 145 Albats, B. “Dr. jur. Armins Rūsis astoņdesmitgadnieks” (Dr Armins Rūsis Turns 80), *Laiks*, 1 August 1987.
- 146 Švābe, A. (ed.). *Latviju enciklopēdija (Latvian Encyclopaedia)*, Vol. 3. Stockholm (1953–1955), p. 2213. A biography of Armins Rūsis can also be found in Lazdiņš, J. “Latviešu juristu īsbiogrāfijas” (Short Biographies of Latvian Lawyers), *Archivs*, Melbourne, 1971, p. 252.
- 147 Jundzis, T. (ed.). 4. maijs. Rakstu, atmiņu un dokumentu krājums par neatkarības deklarāciju (May 4: Compendium of Articles, Memories and Documents About the Declaration of Independence). Rīga (2000), p. 390.
- 148 Atis Kronvalds (1837–1875), a Latvian schoolteacher and activist known as one of the fathers of what is called the Latvian national renaissance of the latter half of the 19th century.
- 149 Rūsis, A. “Vērtības, kas laiku tecējumā nav mainījušās” (Values That Have Not Changed Over Time), *Vita Nostra*, No. 15, 1965, pp. 29–31. See also Rūsis, A. “Vērtības, kas 100 gadu tecējumā nav mainījušās” (Values That Have Not Changed Over 100 Years), *Universitas*, No. 24, 1969, pp. 2–4.

SATURS

Priekšvārds	7
Zvērināti advokāti, viņu palīgi un advokatūra Latvijā. 1919–1945	
<i>Valters Ščerbinskis</i>	11
Latviešu zvērinātu advokātu Rūšu dzimta: viņu darbība un laiks	
<i>Ēriks Jēkabsons</i>	31
Saīsinājumi	74
Saīsinājumi tekstā	74
Apbalvojumu nosaukumu saīsinājumi	75
Saīsinājumi bibliogrāfiskajos sarakstos	75
Arhīvu fondu atšifrējumi	76
Zvērinātu advokātu un zvērinātu advokātu palīgu biogrāfijas	79
The Rūsis family of sworn attorneys in Latvia	569
<i>Ēriks Jēkabsons (translation by Kārlis Streips)</i>	

THE LATVIAN LAWYERS
1919–1945

Biographical Encyclopaedia

Dr. hist. Ēriks Jēkabsons
Dr. hist. Valters Ščerbinskis

Latvijas Valsts vēstures arhivs
Rīga 2007
In Latvian

LATVIJAS ADVOKATŪRA
Zvērināti advokāti un zvērinātu advokātu palīgi biogrāfijās
1919–1945

Formāts 70x100/16.
Izdevējs Latvijas Valsts vēstures arhīvs,
Slokas iela 16, Rīga, LV-1048
Iespiesta LĢIA tipogrāfijā "Latvijas karte",
O. Vācieša iela 43, Rīga, LV-1048

La 805 Latvijas advokatūra. Zvērināti advokāti un zvērīnātu advokātu palīgi biogrāfijās. 1919–1945. Biogrāfiskā vārdnīca / Sast. Ē. Jēkabsons, V. Ščerbinskis. – Rīga: Latvijas Valsts vēstures arhīvs, 2007. – 616 lpp.: il.

ISBN 978-9984-9866-2-3

Šajā biogrāfiskajā vārdnīcā iekļautas 719 Latvijas zvērīnātu advokātu un zvērīnātu advokātu palīgu biogrāfijas. Vārdnīcas ievadā aprakstīta Latvijas Zvērinātu advokātu padomes veidošanās, attīstība, analizēts Latvijas advokatūras personālais sastāvs, kā arī sniegts pētījums par vienu no ievērojamākajām Latvijas advokātu dzimtām — Rūšiem.

UDK 34(474.3)(092)